ཨ། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་

གསུང་འབུམ།

ཤེས་རབ་བམ་དགུ་པ།

དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་དབེ་མཛོད་ཁང་།
Paldan Drepung Gomang Library
2015

༄༅། །དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་མཐའ་དཔྱོད་ལུང་རིགས་གཏེར་མཛོད་ཟབ་དོན་ཀུན་གསལ་སྐལ་བཟང་འཇུག་ངོགས་ཞེས་བྱ་བ་
བཞུགས་སོ། །

གླེགས་བམ་དགུ་པ།
དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤུངས་བཀྲ་ཤིས་སྒོ་མང་དཔེ་མཛོད་ཁང།
Drepung Gomang Library
2015

Copyright © 2015 by Drepung Gomang Library

First Print. 1,000 Copies

Typesetting: Computer Section-Drepung Gomang Library

All rights reserved.

No part of this book may be reproduced in any form or by any means, electronic or mechanical, including photocopying, recording, or by any information storage and retrieval system, without permission in writing from the publisher.

These books *(Kunkhyen Sungbum)* are dedicated to the memory of the Venerable Geshe Kalsang Monlam, Benjamin Cohen and Gerald Esner.

Ama-Sandra Esner, Geshe Ngawang Samten and His Eminence Drepung Tripa Khensur Rinpoche Geshe Lobsang Tenpa.

Published by:-Drepung Gomang Library Computer Section,

L.C # 2 P.O.Tibetan Colony, Mundgod-581411

Dist: North Kanara, Karnataka, INDIA

Tel: 0091-8301-245687

Email: gomanglibrary@yahoo.com

དཀར་ཆགསེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།
མཆོད་བརྗོད།���1 མཚན་དོན་དང་འཇུག་ཚུལ།���3 འགྱུར་ཕྱག��15 ཉན་རང་ཐུབ་དབང་ལས་སྐྱེས་ཚུལ།��17 བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་གསུམ་འཆད་པ།���39 བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་གཞན་གཉིས་ཀྱི་ཡང་རྩ་བར་འཆད་པ།��53 སྙིང་རྗེ་གསུམ་སོ་སོར་བཤད་པ།���65 བསྟན་བཅོས་ལུས་ཀྱི་རྒྱུ་དང་སའི་ངོ་བོ་མདོར་བསྟན་པ།���83 ཁྱད་ཆོས་སའི་ཡོན་ཏན།���105 གཞན་རྒྱུད་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པ།��109 ཉན་རང་བློས་ཟིལ་གནོན།���115 གྲུབ་དོན།���141 ས་དང་པོར་ལྷག་པའི་ཡོན་ཏན།���191

སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་པ།
ས་གཉིས་པ་དྲི་མ་མེད་པ།���199

སེམས་བསྐྱེད་གསུམ་པ།
ས་གསུམ་པ་འོད་བྱེད་པ།��205

སེམས་བསྐྱེད་བཞི་པ།
ས་བཞི་པ་འོད་འཕྲོ་བ།���235

སེམས་བསྐྱེད་ལྔ་པ།
ས་ལྔ་པ་སྦྱང་དཀའ་བ།���239

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།
ས་དྲུག་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ།���253 ཀླུ་སྒྲུབ་ལུང་བསྟན།���255 དགག་བྱ་ངོས་འཛིན།��263 རང་རྒྱུད་པའི་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན།���271 ཐལ་འགྱུར་བའི་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན།���287 ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རིགས་པས་སྒྲུབ་ཚུལ།���293 ཐལ་ཟློག་གི་མཐའ་དཔྱད།���335 གཞན་སྐྱེ།��365 བདེན་གཉིས།��369 ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ།���407

དོན་དམ་བདེན་པ།��415 དུས་གསུམ།���431 སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པ།��453 བལྟ་བྱ་ཐུན་མོང་བ།��459 ཚད་འགོག���497 ཐལ་འགྱུར་བའི་ཚད་མའི་རྣམ་བཞག��535 སྒྲུབ་བྱེད་ལུང་གིས་དགག་པ།��583 བདག་འགོག���593

སེམས་བསྐྱེད་ལྷག་མ་བཞི་སོགས།
རིང་སོང་སོགས་ས་བཞི་འཆད་པར།��625 འབྲས་བུའི་ས།���627 བསྔོ་སྨོན།��633 དཔར་བྱང་སྨོན་ཚིག���635

I

དཔེ་སྐྲུན་གསལ་བཤད།

ཇི་སྐད་དུ། སྟོན་པའི་དམ་ཆོས་རྣམ་གཉིས་ཏེ། །ལུང་དང་རྟོགས་པའི་བདག་ཉིད་དོ། །དེ་འཛིན་བྱེད་
པ་སྨྲ་བྱེད་དང་། །སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ནམ་མཁའི་མཐས་གཏུགས་པའི་གདུལ་བྱ་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་ཁམས་དང་མོས་པ་མཐའ་དག་ཇི་བཞིན་གཟིགས་ཤིང་ཐུགས་བརྩེ་ཆེན་པོའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་ཏེ། སྟོན་པ་བླ་ན་མེད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྡེ་སྣོད་གསུམ་དང་རྒྱུད་སྡེ་བཞིས་བསྡུས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་བཀའ་བསྩལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི། ལྷག་པའི་བསླབ་པ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འདུ་ལ། ལུང་དང་རྟོགས་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་ཉིད་འཇིག་རྟེན་དུ་གནས་པ་ནི་བཤད་པ་དང་སྒྲུབ་པ་གཉིས་ཀྱིས་འཛིན་ཅིང་སྤེལ་བ་ཁོ་ན་དང་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་ངེས་པ་ལགས་པས། དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་མཚོན་པའི་འཕགས་ཡུལ་གྱི་པཎ་གྲུབ་གནམ་གྱིས་ས་བཀབ་པ་ལྟ་བུ་རིམ་པར་བྱོན་པ་དག་གིས་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་བསྟན་བཅོས་མཐའ་ཀླས་པ་ཡིག་འཇོག་མཛད་ཅིང་། བཤད་སྒྲུབ་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱལ་བསྟན་རིན་པོ་ཆེ་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་ཉི་མ་ལྟར་གསལ་བར་མཛད་པའི་སྐུ་དྲིན་ནི་གཟུགས་སུ་གྲུབ་ན་ཡངས་པའི་ས་ཆེན་པོ་འདིས་ཀྱང་ཐེག་པར་མི་བཟོད་ཅིང་། རང་ཅག་རྣམས་ཀྱིས་བསྐལ་བའི་མཐར་ཡང་བཀའ་དྲིན་གཟོ་བར་མི་ནུས་སོ། །དེ་ལྟར་ཐུབ་པའི་གསུང་རབ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། དེ་དག་གི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་བསྟན་བཅོས་རྨད་དུ་བྱུང་བ་དག་མཁས་པ་དང་གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱུག་འཕགས་བོད་ལོ་པཎ་དག་གིས་དཀའ་བ་བརྒྱ་ཕྲག་ཁྱད་དུ་བསད་དེ་ལེགས་སྦྱར་ལྷ་ཡི་སྐད་ལས་གངས་ཅན་བོད་ཀྱི་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ཅིང་ཞུས་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ཉེར་ལེན་ལས། རྨོངས་པའི་སྨག་ཆེན་པོས་ཡོངས་སུ་ཁྱབ་པའི་བྱང་ཕྱོགས་ཁ་བའི་ལྗོངས་སུའང་ཐུབ་བསྟན་ཉིན་བྱེད་འོད་ཀྱི་སྣང་བ་ཆེས་ཆེར་གསལ་ཞིང་རྒྱས་པས། གངས་ལྗོངས་སྐྱེ་འགྲོའི་ཕན་བདེའི་ལེགས་ཚོགས་དཔག་བསམ་ལྗོན་པའི་རྩ་བ་རབ་ཏུ་བརྟན་ཅིང་། ཤེས་བརྩོན་དད་པའི་ཁོ་ལག་རབ་ཏུ་རྒྱས་ཤིང་གཏན་བདེའི་འབྲས་བཟང་གཡུར་དུ་ཟ་བའི་རིས་སུ་

II

མ་མཆིས་པའི་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་མཁའ་ཡི་རྒྱུ་སྐར་དང་། ས་ཡི་རྩི་ཤིང་ལྟ་བུར་བགྲང་གིས་མི་ལང་བ་རིམ་པར་བྱོན་ཅིང་། དེ་དག་གིས་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ། འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ། མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་སོགས་སྐུ་གསུང་ཐུགས་གསུམ་གྱི་མཛད་བཟང་བླ་ན་མེད་པ། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་ཅིང་བརྗོད་ཀྱིས་མི་ལང་བས་ལུང་དང་རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་འཛམ་གླིང་ནོར་འཛིན་གྱི་ཁྱོན་ཀུན་ཏུ་ཁྱབ་པར་སྤེལ་བ་ལགས་ལ།
དེ་དག་ལས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་ཕོ་བྱི་བ་ཕྱི་ལོ་༡༦༤༨ལོར་མཚན་དཔེ་མེ་ཏོག་གངས་ཅན་སཱ་ལའི་སྨན་ལྗོངས་སུ་བཞད་ཅིང་། སྡེ་སྣོད་གསུམ་དང་། སྒྲ་ཚད་སྡེབ་སྦྱོར་སྙན་དངགས་མངོན་བརྗོད་ལ་སོགས་པའི་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་པའི་གནས་མཐའ་དག་ལ་འཆད་རྩོད་རྩོམ་པར་འགྲན་པའི་ཟླ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བས་འཕགས་ཡུལ་པཎ་ཆེན་དག་གི་ཟླ་བོར་གྱུར་པ་ཡུལ་གངས་ཅན་པའི་གནས་ལྔ་རིག་པའི་པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོ། ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་ནི་ཐུགས་རྒྱུད་ལེགས་པར་ཕྱུག ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་དུ་མས་ནི་རྗེས་སུ་བཟུང་། ཟབ་ལམ་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་རིམ་གཉིས་ཀྱི་ལམ་ནས་གྲུབ་པའི་གོ་འཕང་མཐོན་པོར་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྗེ་ཀུན་མཁྱེན་བླ་མ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྡོ་རྗེ་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་གཞན་ཕན་དབང་པོའི་སྡེ་ཞེས་གྲགས་སྙན་གྱི་བ་དན་དཀར་པོ་སྲིད་པ་གསུམ་ན་ཆེས་ཆེར་གཡོ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་རྒྱ་མཚོའི་འཇིང་ལྟ་བུ་རྣམས་ལས་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ནི། ཞིང་འདིར་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོའི་རྣམ་པར་བྱོན་ཏེ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱི་དང་། ལྷག་པར་འཇམ་མགོན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་ལུང་རིགས་དྲི་མ་མེད་པས་དག་ཐེར་ལེགས་པར་མཛད་ཅིང་། ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་བཞེད་སྲོལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ། ལྟ་སྤྱོད་གཅིག་གྲོགས་གཅིག་ཏུ་སོང་ཞིང་དཔྱད་འཇོག་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་སྒོམ་ཚུལ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ། ཐོས་བསམ་ཕྱོགས་རེར་མ་སོང་ཞིང་སྒོམ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཉམས་མྱོང་ཚད་མར་སོན་པ། དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་ཀླུ་

III

སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བཞེད་སྲོལ། སློབ་དཔོན་བུདྡྷ་པཱ་ལི་ཏ་དང་། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་ཐུགས་ཀྱི་བཅུད། སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དང་། རྟེན་འབྱུང་སྟོང་པའི་དོན་དུ་འཇོག་ཚུལ་གཞན་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་སོགས་ཁྱད་པར་འཕགས་ཆོས་འབུམ་གྱིས་ཕྱུག་པ། རྒྱལ་བའི་བཀའ་གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་གང་ཟག་གཅིག་འཚང་རྒྱ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པར་འགལ་བ་མེད་པར་ལེགས་པར་འདོམས་པའི་ཚང་ལ་མ་ནོར་བའི་ལུགས་བཟང་། རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་ཞལ་ལུང་། ལོ་གསུམ་ཕྱོགས་གསུམ་ཙམ་ལའང་ཟུང་འཇུག་གི་གོ་འཕང་བདེ་བླག་ཏུ་སྟེར་བའི་མྱུར་ལམ། དཔལ་མཉམ་མེད་རི་བོ་དགེ་ལྡན་པའི་མདོ་སྔགས་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་གསེར་གྱི་ཡང་ཞུན་ལྟ་བུ་འདི་ཉིད་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱིས་སྤེལ་བར་མཛད་པ་འདི་ག་ལགས་ལ། དེ་དག་ལས་ཀྱང་འཇམ་པའི་དབྱངས་དཀོན་མཆོག་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེས། ཟབ་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་དེ་ཉིད་དོན། །ཇི་བཞིན་འདོམས་པ་ཆེས་དཀོན་ཡང་། །འཁྲུལ་བྲལ་ཁྱོད་གསུང་གླེགས་བམ་རྣམས། །གདུང་སེལ་དབུགས་དབྱུང་མཆོག་སྦྱིན་འགྱེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཕྱི་རབས་གདུལ་བྱའི་ཐུན་མོང་གི་བགོ་སྐལ་དུ་གནང་བའི་རྩོམ་པ་ལེགས་བཤད་ཀྱི་སྐྱེས་བཟང་པོ་འདི་དག་ནི་སྐྱེ་དགུའི་རྨོངས་པ་སེལ་བའི་ས་གསུམ་གྱི་སྒྲོན་མེ་ཉིད་དུ་བཞུགས་ལ། སྤྱིར་ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོའི་ལེགས་བཤད་འདི་དག་ནི་རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་འཕགས་ཡུལ་པཎ་གྲུབ་དག་གི་དགོངས་འགྲེལ་ཚད་མར་གྱུར་པ་དག་གི་ཚིག་དང་དོན་གྱི་དཀའ་གནས་མཐའ་དག་བདེ་བླག་ཏུ་འབྱེད་པའི་ལྡེ་མིག་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་ནི་གཟུ་བོར་གནས་པའི་མཁས་པ་དག་ལ་བསྙོན་མེད་དུ་གྲུབ་ལ། པོ་ཏི་ལྔའི་མཐའ་དཔྱོད་ལྟ་བུར་མཚོན་ནའང་གདན་ས་གསུམ་གྱི་ཡིག་ཆ་ཕལ་མོ་ཆེའི་ཕྱི་རྩོམ་ཡིན་གཤིས། སྔོན་བྱོན་མཁས་པའི་ལེགས་བཤད་མཐའ་དག་གི་བཅུད་འདུས་ཤིང་། ཚིག་གི་འཁྲི་བ་ཕྲ་མོ་ཚུན་ཆད་ནས་བདར་ཤ་ཆོད་ཅིང་། མདོ་དང་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཚད་ཐུབ་བོད་སྐད་དུ་འགྱུར་རོ་ཅོག་དཔང་པོར་བཞག་སྟེ་གནད་ལ་འདྲིལ་བའི་དཔྱད་པ་མཐིལ་ཕྱིན་མཛད་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་པས་སྔོན་མེད་ལེགས་བཤད་ཀྱི་ཕུང་པོ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པ་ནི་གཟུར་གནས་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་མིག་དཀྱུས་ཡུད་ཙམ་གཡོས་པས་ཀྱང་མཁྱེན་

IV

པར་འགྱུར་རོ། །
སྔོན་ཆུ་ཡོས་དུས་འཁྲུགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བདུན་པའི་མཐའ་དཔྱོད་འཐོར་གྱར་དུ་སོང་སྟེ་བརླགས་པ་ལྟ་བུས་མཚོན་བཀའ་རྩོམ་རྣམས་ལས་རྐྱེན་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་དབང་གིས་བོར་བརླགས་སུ་སོང་བའང་ཇི་སྙེད་ཅིག་ཡོད་པ་ནི། དབུ་མའི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་མཐའ་དཔྱོད། འདུལ་བའི་དུས་ཚིགས་ལོ་ཆེན་བློ་བཟང་འོད་ཟེར་བས་ཟིན་བྲིས་མཛད་པ། ཙན་དྲ་བའི་ཊཱི་ཀ་རྩོམ་འཕྲོ། བསྟན་རྩིས་ཚིགས་བཅད། སྣ་ཚོགས་ཡུམ་གྱི་བུམ་ཆོག གཏོར་མའི་བཤད་པ། འཁྲུལ་འཁོར་དང་ལྕགས་མཁར་སྐོར་གྱི་དོགས་གཅོད་ཡིག་ཆུང་མང་པོ། ཁྲོ་བཅུའི་ཆོ་ག་མི་འདྲ་བ། ནག་པོ་མདའ་འགེངས་ཀྱི་སྐོར་ལེ་ཚན་མང་པོ། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཊཱི་ཀ་སོགས་དང། གཞན་མཚན་མ་ཐོས་པའང་དུ་མ་ཡོད་པར་སྣང་ཞིང་། དེང་དུས་མ་ཉམས་པར་བཞུགས་པ་རྣམས་ལས་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་ཤིང་དཔར་མ་གླེགས་བམ་བཅོ་ལྔ་བཞུགས་པ་འདི་ཉིད་ཆ་ཚང་ཤོས་སུ་སྣང་ལ། ད་ལམ་གསུང་འབུམ་དེབ་ཕྲེང་བཅུ་དྲུག་གི་བདག་ཉིད་ཅན་འདི་པར་དུ་བཞེངས་ཆེད། འདི་ག་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་ཇི་ལྟར་གསོལ་འདེབས་རེ་སྐུལ་ཞུས་པ་བཞིན། མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་དམ་པ། འབྲས་སྤུངས་ཁྲི་པ་མཁན་ཟུར་རིན་པོ་ཆེ་༸རྗེ་བཙུན་བློ་བཟང་བསྟན་པ་དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་དང་། ཨ་རིར་བཞུགས་པ་རང་གྲྭ་ཆུ་བཟང་དགེ་བཤེས་ངག་དབང་བསམ་གཏན་རྣམ་པ་གཉིས་ནས་ཐུགས་འཁུར་ཆེ་བཞེས་ཀྱིས་ཨ་རི་པ་ལྷག་བསམ་དང་གཏོང་ཕོད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཨ་མ་ (Ama- Sandra Esner) སེན་ཊི་རཱ་ལགས་ལ་གཞེན་བསྐུལ་དང་། ལམ་སྟོན་མཚམས་སྦྱོར་གནང་བས་རྐྱེན་བྱས། ཨ་མ་རང་ཡང་གསུང་རབ་པར་སྐྲུན་གྱི་ལས་གཞི་འདི་ལ་ཧ་ཅང་དགའ་ཚོར་ཆེན་པོས་དང་ལེན་གྱིས། ཁོ་མོར་བཀའ་དྲིན་མཚུངས་མེད་ཞིང་གཤེགས་དམ་པ་དགེ་བཤེས་སྐལ་བཟང་སྨོན་ལམ་མཆོག་གི་ཐུགས་དགོངས་ཟབ་མོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་བཀའ་དྲིན་རྗེས་དྲན། ཚེ་ལས་འདས་པ་བུ་བྷེན་ཇཱ་མིན་ཁཱོ་ཧེན་(Benjamin Cohen)དང་། བཟའ་ཟླ་ཇཱི་རཱལ་ཊི་ཨི་སུའུ་ནར་(Gerald
Esner) གཉིས་ཀྱི་དགེ་རྩར་དམིགས་ཏེ། ད་ལམ་ཀུན་མཁྱེན་གསུང་འབུམ་པོ་ཏི་བཅུ་དྲུག་པོ་ཚར་གྲངས་

V

ཆིག་སྟོང་ཐམ་པ་རེ་པར་དུ་བཞེངས་རྒྱུའི་འགྲོ་གྲོན་ཆ་ཚང་གི་སྦྱིན་བདག་མཛད་རྒྱུའི་ཞལ་བཞེས་ཐོབ་པའི་དྲིན་ལས། གསུང་འབུམ་དཔེ་རིང་མར་པོ་ཏི་བཅོ་ལྔ་བཞུགས་པ་ལས་ད་རེས་གསུང་འབུམ་༼ཐ༽པར་སྟོད་སྨད་གཉིས་སུ་ཕྱེ་སྟེ་པོ་ཏི་བཅུ་དྲུག་ཏུ་བཞུགས་སུ་གསོལ་བའི་པར་རྩ་སྔར་གློག་ཀླད་དུ་བཞུགས་པ་རྣམས་ལ་ཞུས་དག་བསྐྱར་མ་ཐེངས་གསུམ་ཙམ་དང་། སྔར་མེད་གསར་དུ་བཅུག་པ་རྣམས་ལ་ཞུས་དག་ལན་གྲངས་བདུན་ཙམ་རེ་འགྲོ་ཁུལ་བགྱིས་ཀྱང་། མ་དཔེ་དང་བསྡུར་དཔེའི་ཚིག་ཟིན་མི་མཐུན་པ་དཔེར་ན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ་ལྟ་བུ་ལ། མིན་པའི་ཕྱིར།ཞེས་དང་། ཡིན་ཀྱང་ལྟ་བུ་ལ། ཡིན་ཡང་དང་། འགྲེལ་པ་ལྟ་བུ་ལ། འགྲེལ་བ་དང་། སྙིང་ག་ལྟ་བུ་ལ། སྙིང་ཁ་སོགས་མིང་མཐའ་དང་ཚིག་ཕྲད་ཇི་སྙེད་ཅིག་བརྗོད་བདེ་དང་རྟགས་མཚུངས་འདྲེན་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་ལས་ཅུང་མི་མཐུན་པ་འདུག་ཀྱང་གཞུང་དོན་ལ་གོ་བ་ལེན་པར་ཆེར་མི་གནོད་པས་དེ་རིགས་ལ་མཆན་རྟགས་བཀོད་མེད་ལ། མ་དཔེ་༡༩༧༤ལོར་ལྡི་ལི་གསར་བར་པར་དུ་བཏབ་པའི་ཕྱི་དེབ་གཟུགས་དང་ནང་དཔེ་རིང་ཤོག་ངོས་ཉིན་སྲིབ་ལྔ་པ་ཅན་དེ་ཉིད་མདོ་སྨད་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་པར་རྙིང་གི་བསྐྱར་པར་ཡིན་འདུག་པས་ཁུངས་བཙན་པར་བྱས་ཏེ། དེ་གཞིར་བཟུང་གིས་དབུས་པར་གང་བཞུགས་དང་སྦག་སའི་རྡོ་པར་མ་གང་བཞུགས། རྩོད་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞུང་ཆེན་ལྔས་མཚོན་པའི་སྔར་ཡོད་དེབ་གཟུགས་པར་མ་སོགས་བསྡུར་དཔེ་རུ་བཟུང་སྟེ་ཞིབ་བསྡུར་གྱིས་མཆན་རྟགས་སུ་(དབུས་པར) (སྦག་ས)(པར་ཐེངས་གཉིས་པ)ཞེས་བཀོད་ཅིང་། དོགས་གནས་ཅན་རེ་ཟུང་དཔྱད་གཞིའི་ཚུལ་དུ་གུག་རྟགས་སུ་བཞག་ཅིང་གཤམ་མཆན་དུ་(ཡིན་ནམ་སྙམ)ཞེས་སོགས་བཀོད་ཡོད། གསུང་འབུམ་ཕྱོགས་སྒྲིག་གི་ལས་གཞི་འདི་འདས་པའི་ལོ་ངོ་གཉིས་ལྷག་གི་རིང་ངེད་དཔེ་མཛོད་ལས་བྱེད་གསར་རྙིང་མང་པོ་ཞིག་ནས་འབད་འབུངས་ནུས་པ་གཅིག་ཏུ་སྤུངས་པའི་གྲུབ་འབྲས་ངོམ་རི་བ་ཞིག་ཏུ་རློམ་མོད། འོན་ཀྱང་ངེད་དཔེ་མཛོད་པ་རྣམས་ལ་ཞུས་དག་གི་ཉམས་མྱོང་དང་། གཞུང་བརྒྱའི་ནམ་འཕང་གཅོད་པའི་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་འདབ་གཤོག་དམན་པས། ནོར་འཕྱུགས་མི་ཉུང་བ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་པ་གདོན་མི་ཟ་བ་ལགས་ན། མཁས་པའི་སྤྱན་སྔར་བཟོད་པར་མཛད་དུ་གསོལ་ལོ། །

VI

མདོར་ན་རྣམ་དཀར་དགེ་ཚོགས་རླབས་པོ་ཆེ་འདི་ཉིད་ཀྱི་མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱལ་བསྟན་རིན་
པོ་ཆེ་དར་ཞིང་རྒྱས་པ་དང་། རིས་སུ་མ་མཆིས་པའི་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྐྱེས་བུ་སྤྱི་དང་། ཁྱད་པར་དུ་རྒྱལ་བསྟན་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་མངའ་བདག་༸གོང་ས་ལྷ་མིའི་རྣམ་འདྲེན་༸སྐྱབས་མགོན་༸རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་མཆོག་གི་སྐུ་ཚེ་བསྐལ་བརྒྱར་བརྟན་ཅིང་ཐུགས་ཀྱི་བཞེད་དགོངས་མ་ལུས་གེགས་མེད་ལྷུན་གྱིས་འགྲུབ་པ་དང། རྣམ་དཀར་གྱི་བགྱི་བ་འདི་ལ་འབྲེལ་ཐོགས་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་ལྷག་བསམ་མཚུངས་མེད་ཨ་མ་སེན་ཊི་ར་དང་།དགེ་བཤེས་ངག་དབང་བསམ་གཏན་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་འདི་ཕྱིའི་ལེགས་ཚོགས་ཡིད་བསམ་ལྟར་འགྲུབ་པ། གསུང་རབ་འདི་ལ་འཆད་ཉན་གནང་བའི་དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤུངས་བཀྲིས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་འདི་ཉིད་ཀྱིས་མཚོན་པའི་ཕྱོགས་བཅུའི་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་རྣམས་ཐུགས་མཐུན་ཁྲིམས་གཙང་བའི་ངོས་ནས། ལམ་བསླབ་པ་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་དང་། ལུང་སྡེ་སྣོད་གསུམ་གྱི་འཆད་ཉན། བཤད་སྒྲུབ་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་རྣམས་དབྱར་གྱི་ཆུ་གཏེར་ཆེན་པོའི་དཔལ་ལ་འགྲན་པའི་སྨོན་འདུན་བཅས། བོད་རྒྱལ་ལོ་༢༡༤༢རབ་བྱུང་༡༧རབ་གནས་ཤིང་ལུག ཕྱི་ལོ་༢༠༡༥ཟླ་༦ཚེས་༢༡ ༸གོང་ས་ལྷ་མིའི་རྣམ་འདྲེན་༸སྐྱབས་མགོན་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་མཆོག་ཕྱི་ལུགས་དགུང་གྲངས་བརྒྱད་ཅུར་ཕེབས་པའི་སྐུའི་གྱ་སྟོན་ཉིན་སྤེལ་བ་དགེ་ལེགས་སུ་གྱུར་ཅིག་གུ །
དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤུངས་བཀྲ་ཤིས་སྒོ་མང་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས།

VII

མཛད་པ་པོའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བསྡུས།

སྣང་མཐའི་སྒྱུ་འཕྲུལ་པཎ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་དཔལ་བཟང་པོའི་དཔལ་
གྱི་གསུང་ལས། ངག་གི་དབང་ཕྱུག་འཇམ་མགོན་བླ་མ་ཡི། །མདོ་སྔགས་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚོ་སྤེལ་བ་ལ། ། བརྩོན་འགྲུས་ལྷོད་པ་མེད་པའི་སྙིང་སྟོབས་ཅན། །དཔལ་ལྡན་བླ་མའི་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །ཞེས་བསྔགས་པ་སྲིད་གསུམ་མཁས་པའི་གཙུག་རྒྱན་གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ་ཀུན་མཁྱེན་བླ་མ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྡོ་རྗེ་ངག་དབང་བརྩོན་འགྲུས་དཔལ་བཟང་པོ་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་བྱི་སྤྱི་ལོ་༡༦༤༨ལོའི་ཧོར་ཟླ་དང་པོའི་ཚེས་བརྒྱད་ལ་ཨ་མདོ་བསང་གི་རྡོ་གེར་ཞེས་པ་དང་ཐག་ཉེ་བར་ཡོད་པ་རྒན་གྱ་རྟིང་རིང་ལྷས་ཁྲ་ཏིང་ཞེས་པར་ལྡོང་ཤུལ་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཚན་དབལ་ཤུལ་གྱི་དཔོན་རྒྱུད་དུ་ཡབ་དཔལ་འབུམ་ཟེར་བ་དང་ཡུམ་ཐར་མོ་བྱམས་ཟེར་བ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་ངོ་མཚར་བའི་ལྟས་དུ་མ་དང་བཅས་སྐུ་བལྟམས། དགུང་ལོ་ལྔ་བཞེས་པའི་ཚེ་༸རྒྱལ་དབང་ལྔ་པ་ཆེན་མོ་རྒྱ་ཕེབས་སྐབས་མཚོ་སྔོན་པོའི་ཁར་མཇལ་ཏེ་ཆོས་འབྲེལ་དང་ཕྱག་དབང་ཐོབ། དགུང་ལོ་བདུན་པའི་ཚེ་ཁུ་བོ་བསོད་ནམས་ལྷུན་གྲུབ་ལས་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག རི་མོ་འབྲི་བ། སྒྲུབ་ཐབས། སྨན་དཔྱད། ཟ་ཡིག ས་དཔྱད། སྔགས་འབུམ། མཁྱུད་དཔྱད་སོགས་རིག་པའི་གནས་མཐའ་དག་ཐུགས་སུ་ཆུད། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་འདུལ་བ་འཛིན་པ་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་དེ་ཉིད་ལས་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་རྗེས་གནང་གསན་ནས་སྒྲུབ་ཐབས་ཆག་མེད་དང་སྐུ་མཚམས་མཛད་དེ་ཡ་མ་ར་ཛ་བྱེ་ཆེན་སོང་སྐབས་མཚན་ལམ་དུ་རྭ་ལོ་རྡོ་རྗེ་གྲགས་ཆེན་པོ་ཞལ་གཟིགས་ཤིང་གསུང་གི་གནང་བ་ཐོབ། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་གི་དུས་དགེ་སྦྱོར་གྱི་ཆེད་དུ་སྐུ་ཆིངས་བཀྲོལ་ནས་མི་གཟིམ་པའི་དམ་བཅའ་མཛད།
དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པར་ཡབ་ཡུམ་ལ་གནང་བ་ཞུས་ཏེ་དབུས་སུ་ཕེབས་ཁར་སྐུ་བསྙུན་པར་
གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱུག་སྐལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་ནས་འཇམ་དཔལ་ནག་པོའི་རྗེས་གནང་ཞུས་པས་ཉམས་གྲིབ་ཐམས་ཅད་རང་སར་དེངས་པར་གྱུར། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པར་དབུས་གཙང་དུ་ཆིབས་བསྒྱུར་མཛད་

VIII

པར་སྔ་ཉིན་ནས་ཕྱི་ཉིན་གང་དུ་འབྱོན་པའི་རི་ཐང་སོགས་འཆར་བ་དང༌། གཞི་བདག་རྣམས་ཀྱིས་བསུ་སྐྱེལ་བསྙེན་བཀུར་སོགས་ཚུལ་བཞིན་བྱེད་ཅིང༌། ལྡང་ལར་ཕེབས་མཚམས་མགོན་པོ་ཕྱག་དྲུག་པའི་ཞལ་གཟིགས་པ་སོགས་ཡ་མཚན་པའི་ལྟས་མང་པོ་བྱུང༌། ལྷ་སར་མཆོད་མཇལ་སྐབས་ཇོ་བོ་ཤཱཀྱ་མུ་ནི་དང༌། འཇམ་དབྱངས་གྱང་ཐིམ་མ་གཉིས་ཀྱིས་མཇལ་དར་ཕྱག་གིས་བཞེས་ཏེ་ཞལ་འཛུམ་པ་མཛད་ཅིང་གསུང་བྱོན་པའི་གཟིགས་སྣང་བྱུང༌། འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་ལྔ་པ་ཆེན་པོར་མཇལ་བར་ཕེབས་སྒོ་དང་དགྱེས་བརྩེ་ཚད་མེད་མཛད། འབྲས་སྤུངས་སུ་ཕེབས་པར་འབྲས་སྤུངས་ཚོགས་དུང་བཏང་བ་དང༌། དན་འབག་སྣ་ནས་དགོན་པ་མཇལ་བ་དུས་མཚུངས་བྱུང༌། འབྲས་སྤུངས་མཆོད་མཇལ་སྐབས་༸རྒྱལ་དབང་གོང་མའི་ལྡེར་སྐུ་ཞིག་བཞུགས་པ་སྐུ་དངོས་སུ་གྱུར་ཏེ་གསུང་མང་པོ་བྱོན། ༸རྒྱལ་དབང་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོས་བཞེངས་པའི་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་སྐུ་བརྙན་ཡང་རྗེ་དངོས་གནས་པར་གྱུར་ཏེ་ལུང་བསྟན་གནང༌། ལོ་དེའི་ཧོར་ཟླ་དགུ་པའི་ཚེས་ཉེར་ལྔའི་ཉིན་བློ་གསལ་བྱེ་བའི་བསྟི་གནས་དཔལ་ལྡན་བཀྲ་ཤིས་སྒོ་མང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས། སྒོ་མང་མཁན་ཆེན་ཀླུ་འབུམ་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་ནས་བརྩི་བཞག་གསན། ཆོས་ཐུན་གཉིས་གསུམ་ནས་རྩོད་གྲྭ་རྙེད་ཅིང་སྟོན་ཆོས་གསུམ་པ་ཚུགས་དུས་བགྲོ་གླེང་ཤར་ཤར་བྱེད་ཐུབ་པ་བྱུང༌། དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པ་ལ་གཞུང་གསར་དུ་ཕེབས་ཏེ་བསམ་བློ་ལྕང་སྐྱ་ངག་དབང་ཆོས་ལྡན་དགེ་
རྒན་དུ་བསྟེན་ནས་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་ལེགས་བཤད་གྱིས་ཐུགས་ཀྱི་བང་མཛོད་ཡོངས་སུ་གཏམས། ལྕགས་ཁྱིའི་ལོ་དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་པའི་དུས་འཛིན་གྲྭ་སྐབས་དང་པོར་ཕེབས། ཟུར་བཀོལ་བཞི་དང༌། རྣམ་བཤད་སྐབས་དང་པོ་ཕལ་ཆེར་ཐུགས་ལ་བྱང་བར་བཟུང༌། ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་སོགས་ཡིག་ཆ་མང་པོར་ཞིབ་གཟིགས་མཛད་པས་ཐུགས་སྐྱེད་ཆེ་བར་བྱུང༌། བརྩི་བཞག་སྦྱོར་ལམ་དུ་སླེབས་དུས་འཇམ་དབྱངས་མིའི་བོངས་ཚོད་ཙམ་པ་ལྟ་བས་ཆོག་མི་ཤེས་པ་ཞིག་ཡུན་རིང་པོའི་བར་གཟིགས་པས་ཤེར་ཕྱིན་རྒྱན་གྱི་དོན་ལྷག་མ་མེད་པར་ཐུགས་སུ་ཆུད། དེ་ནས་བཟུང་མདོ་རྒྱུད་གང་ལ་གཟིགས་ཀྱང་ཆུ་དྭངས་རྡེའུ་ལྟར་ཐུགས་ལ་འཆར་བ་བྱུང༌། ཆོས་གྲྭར་འབྱོན་པའི་སྐབས་དེ་དག་ཏུ་སྐུ་ཆས་བཀྲེན་པོ་བྱུང་སྟེ་སྲན་མ་ཆུར་སྦངས་ནས་བཞེས་པ་སོགས་དཀའ་སྤྱད་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་བཞི་བར་འཛིན་གྲྭ་ཕར་ཕྱིན་ཏུ་ཕེབས། རྣམ་བཤད་གསེར་ཕྲེང་གི་དཀའ་གནད་དང༌། འགྲེལ་ཆུང་དོན་གསལ། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་རང་རྒྱུད་པའི་བར་བཅས་བཟུང༌། ལོ་དེར་རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་སྟོད་ཆ་ཕལ་ཆེར་ཐུགས་འཛིན་མཛད་ཅིང༌།

IX

ཞར་ལ་རྗེ་བཙུན་པ་དང་བདེ་ལེགས་ཉི་མ་སོགས་ཀྱི་འདུལ་མཛོད་ལ་སྦྱངས་པས་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་ཀློང་བརྡོལ། དེ་གའི་ཞར་ལ་ལམ་རིམ་སྔགས་རིམ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་བསྐྱེད་རྫོགས་སོགས་གཞུང་དང་མན་ངག་དུ་མ་ལ་སྦྱངས་ཤིང༌། སྒྲ་དང་སྙན་ངག་ལ་ཡང་སྐབས་སྐབས་སུ་གཟིགས་རྟོག་མཛད་པས་ལེགས་པར་དགོངས། ཕར་ཕྱིན་སྟོན་མོའི་དམ་བཅའ་དཔེ་མེད་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་ཆུ་བྱི་ལ་འཛིན་གྲྭ་དབུ་མར་ཕེབས། རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་བཟུང་ཞིང༌། རྒྱ་བོད་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་རྗེའི་དབུ་མའི་གཞུང་ལྔ། སྟོང་ཐུན་དང་བཅས་པ་ཞིབ་གཟིགས་ཀྱིས་ལྟ་བའི་གནད་ལ་དཔྱད་པ་རྫོགས་པར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་པར་གསང་ཕུ་ནེའུ་ཐོག་དུ་དཀའ་བཅུའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད། བསེ་ཁྲབ་པ་ཞལ་གཟིགས་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་སྙན་གྲགས་ས་སྟེང་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱབ་པར་འགྱུར་ཞེས་ལུང་བསྟན་གསུངས།
དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་པ་ཤིང་སྟག་ལོར་ཕོ་བྲང་པོ་ཏ་ལར་རྒྱལ་དབང་ལྔ་པ་ཆེན་པོ་ལས་བསྙེན་
རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་མནོས། དགུང་ལོ་ཉེར་དགུ་བར་རྒྱུད་སྨད་དུ་ཕེབས། རྡོ་རྗེ་འཆང་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་བསྟེན་ནས་གསང་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་གན་མཛོད་བདག་གིར་བཞེས། ལོ་དེར་ཊཱིཀྐ་ཆུང་བའི་སྐྱོར་དཔོན་མཛད། ཆུ་མིག་ལུང་དུ་ཁྲི་ཁང་བརྩི་བཞག་དུ་གྲགས་པ་རིམ་ལྔའི་དམར་ཁྲིད་ཀྱི་ཕྱག་ལེན་མཛད་པས་ཉམས་མྱོང་ཁྱད་པར་ཅན་སྐྱེས།
དགུང་ལོ་སོ་གསུམ་པ་ནས་འབྲས་སྤུངས་རྒྱབ་རི་དགེ་འཕེལ་རི་ཁྲོད་དུ་སྒྲུབ་པ་མཛད། ཁྲི་སྦྱིན་
པ་རྒྱ་མཚོ། སྨིན་གྲོལ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། རྒྱུད་ཆེན་དཀོན་མཆོག་ཡར་འཕེལ་སོགས་བསྟེན་ནས་མདོ་རྒྱུད་མན་ངག་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་སོ་བརྒྱད་པར་དགེ་འཕེལ་རི་ཁྲོད་དུ་དྲང་ངེས་མཐའ་དཔྱོད་ཆེན་མོ་བརྩམས། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་པ་ལ་གནས་དེ་ཉིད་དུ་བསམ་གཟུགས་ཆེན་མོ་བརྩམས། གཞན་ཡང་གནས་དེ་ཉིད་དུ་དགུང་ལོ་ཞེ་གཉིས་པ་ས་སྦྲུལ་ལོར་གྲུབ་མཐའ་རྩ་བ་བརྩམས་ཤིང༌། དེའི་རང་འགྲེལ་གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ་རྩོམ་པའི་དབུ་བཙུགས། དགུང་ལོ་ང་གཉིས་པ་ས་མོ་ཡོས་ཀྱི་ལོར་གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ་རྫོགས་པར་བརྩམས། དགུང་ལོ་ཞེ་བརྒྱད་པ་ཤིང་ཕག་ལོར་དབུ་མའི་མཐའ་དཔྱོད་ཆེན་མོ་ལུང་རིགས་གཏེར་མཛོད་བརྩམས། སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་བསྡུས་ཚན་དུ་ཡོད་དྲིས་པའི་ལན་དུ་བསྡུས་གྲྭའི་རྩ་ཚིག་བརྩམས་པར་བཤད། གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་མཆན་འགྲེལ་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་བྱ་བ་ཡང་ལོ་དེར་མཛད། དགུང་ལོ་ང་གསུམ་པར་སྡེ་སྲིད་ཀྱིས་བསྐུལ་ངོར་རྣམ་འགྲེལ་མཐའ་དཔྱོད་རྩོམ་འཕྲོར་ལུས་

X

པ་དེ་མཛད། ཤར་སྐལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོའི་སྤྲུལ་སྐུའི་ངོར་མ་ཏི་ལུགས་ཀྱི་འཇམ་དཀར་སྒྲུབ་ཐབས་མཛད། དེ་ལྟར་དགུང་ལོ་སོ་གསུམ་ནས་ང་གསུམ་བར་རི་བོ་དགེ་འཕེལ་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གཞོལ་ཅིང་བླ་མ་དང་ལྷག་པའི་ལྷ་མང་པོའི་ཞལ་གཟིགས་ཏེ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཀློང་བརྡོལ། ཞར་ལ་ལམ་རིམ་གྱི་འཁྲིད་ལྔ་བཅུར་ཉེ་བ་དང༌། དབང་ལུང་མན་ངག་སོགས་མཐའ་ཡས་པ་གནང༌།
སྒོ་མང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རེ་འདུན་དང༌། ༸རྒྱལ་བ་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོའི་བཀའ་བཟློག་མ་ནུས་
པར་དགུང་ལོ་ང་གསུམ་པ་ལྕགས་འབྲུག་ཕྱི་ལོ་༡༧༠༠ ཧོར་ཟླ་བཅུ་པའི་ཚེས་ལྔ་ལ་དཔལ་ལྡན་བཀྲ་ཤིས་སྒོ་མང་གི་མི་འཇིགས་སེང་གེའི་ཁྲི་ལ་ཞབས་སོར་བཀོད། བཀའ་རམས་འཛིན་གྲྭས་ཐུགས་ཁུར་བཞེས་ཏེ་ཁང་ཚན་སོ་སོའི་དགེ་རྒན་བཅས་ཀྱིས་ཆོས་གྲྭར་མཎྜལ་རྟེན་གསུམ་འབུལ་ཚན་བཅས་ཕུལ་ཏེ་གྲྭ་ཚང་གི་བརྩི་བཞག་ལ་གཏོང་རྒྱུའི་ཆེད་འདུལ་མཛོད་ཕར་ཕྱིན་བཅས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་རྩོམ་བསྐུལ་ཞུས་པ་ལྟར་བརྩམས། གཞན་ཡང་བྲག་གཡབ་སྤྲུལ་སྐུས་ཞུས་ངོར་འཇིགས་བྱེད་ཆོས་འབྱུང་བརྩམས་པ་སོགས་གསུང་རྩོམ་མང་དུ་མཛད། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་པ་མེ་ཕག་ཕྱི་ལོ་༡༧༠༧ལོར་གྲྭ་ཚང་གི་བླ་མར་ཉི་ཐང་བ་བློ་བཟང་ཤེས་རབ་བསྐོས་ཏེ་རང་ཉིད་སེ་ཆེན་ཞབས་དྲུང་གི་ཁང་པར་སྤོས་ནས་ཟུར་བཞུགས་མཛད། དེ་ལྟར་དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་ནས་སོ་གཉིས་བར་དབུས་གཙང་དུ་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་གསན་སྦྱོང་མཐའ་ཆོད་པར་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་གསུམ་ནས་ང་གསུམ་བར་རི་བོ་དགེ་འཕེལ་དུ་སྒྲུབ་པའི་རྒྱལ་མཚན་བསྒྲེངས་ཤིང་དབང་ལུང་མན་ངག་སོགས་ཟབ་ཆོས་ཀྱིས་སྐལ་ལྡན་མཐའ་ཡས་པའི་རེ་བ་བསྐངས། དགུང་གྲངས་ང་གསུམ་པ་ལྕགས་འབྲུག་ནས་དྲུག་ཅུ་པ་མེ་ཕག་བར་སྒོ་མང་བླ་མ་མཛད་ནས་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱིས་གྲྭ་ཚང་ལེགས་པར་བསྐྱངས། རེ་གཅིག་ནས་རེ་གཉིས་བར་ཕ་བོང་ཁའི་མཁན་པོ་མཛད་དེ་ཆོས་ཀྱི་ཆར་ཕབ་པ་སོགས་དབུས་གཙང་གི་ཕྱོགས་སུ་བསྟན་པ་རྒྱས་པར་མཛད་ནས་མདོ་སྨད་དུ་རྒྱལ་བའི་ལུང་གིས་ཟིན་པའི་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོ་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་ཕྱག་འདེབས་པའི་དུས་ལ་བབ་པ་དང༌། དཔོན་ཇུ་ནང་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་གསོལ་བ་ཡང་ཡང་བཏབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རབ་འབྱམས་པ་གྲགས་པ་རིན་ཆེན་དང༌། རབ་འབྱམས་པ་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ། ཐུགས་སྲས་ངག་དབང་བཀྲ་ཤིས་སོགས་བཤེས་གཉེན་མཁས་པ་མང་པོའི་འཁོར་དང་བཅས་ཏེ་མདོ་སྨད་དུ་ཕྱགས་བཏེགས།
རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་གླང་ཕྱི་ལོ་༡༧༠༩ལོར་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་ཕྱག་བཏབ། དགུང་

XI

ལོ་དོན་གཅིག་པར་གཏེར་ལུང་དུ་གཏེར་བུམ་བཞེས། ཐུགས་སྲས་གཙོ་བོ་ནི། ཁྲི་ཆེན་དགེ་འདུན་ཕུན་ཚོགས། ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་མཆོག་ལྡན། ཐུགས་སྲས་ངག་དབང་བཀྲ་ཤིས། འཇམ་དབྱངས་བདེ་བའི་རྡོ་རྗེ། སྡེ་ཁྲི་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ། ཐང་སག་པ་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ། ཞོགས་དོན་ཡོད་མཁས་གྲུབ་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང༌། དེ་ལྟར་ས་གསུམ་གྱི་སྒྲོན་མེ་གཅིག་པུ་དེ་ཉིད་སྐུ་དངོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྫོགས་པ་ན་དགུང་ལོ་དོན་བཞི་པ་ལྕགས་མོ་གླང་གི་ལོ་ཕྱི་ལོ༡༧༢༡ཧོར་ཟླ་གཉིས་པའི་ཚེས་ལྔ་ཉིན་གཟུགས་སྐུའི་བཀོད་པ་ཉེ་བར་བསྡུས་སོ། །ལེགས་བཤད་རྨད་དུ་བྱུང་བའི་བཀའ་རྩོམ་པོད་བཅོ་ལྔ་བཞུགས། འདིར་མདོར་བསྡུས་ཙམ་བཀོད་པ་ལས་རྒྱས་པར་ཤེས་འདོད་ན་ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོས་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་རྒྱས་པ་དང༌། ཐུགས་སྲས་ངག་དབང་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་ཆེན་མོ་གཉིས་ལ་གཟིགས་འཚལ།

འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་བོད་རྒྱལ་ལོ་༢༡༤༢ ཕྱི་ལོ་༢༠༡༥ ཟླ་ ༦ ཚེས ༢༡ ལ། མངྒ་ལཾ།

མཆོད་བརྗོད།

1

༄༅། །དབུ་མ་འཇུག་པའི་མཐའ་དཔྱོད་ལུང་རིགས་གཏེར་མཛོད་ཟབ་དོན་ཀུན་གསལ་སྐལ་བཟང་འཇུག་ངོགས་

ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། ། མཆོད་བརྗོད།

ན་མོ་གུ་རུ་མཉྫུ་གྷོ་ཥཱ་ཡ། ན་མཿསྭ་ར་སྭ་སྟྱཻ།

བླ་མ་དང་མགོན་པོ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་དང་དབྱེར་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་ཞབས་ལ་གུས་པ་ཆེན་པོས་ཕྱག་འཚལ་ཞིང་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །སྐྱེ་བ་ཀུན་ཏུ་རྗེས་སུ་བཟུང་དུ་གསོལ། །མང་མང་རྒྱལ་སྲས་ལྷར་བཅས་དབུས་ན་ཉི་མ་སྟོང་བཞིན་འབར་བའི་སྐུ། །སྙན་སྙན་ཚིག་གིས་ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེ་རྟེན་འབྱུང་ཆོས་སྒོ་བརྒྱ་འབྱེད་གསུང༌། །གསལ་གསལ་མཁྱེན་པས་ཀུན་ལ་ཁྱབ་ཀྱང་འཁྲུལ་བྲལ་གཉིས་མེད་མཉམ་བཞག་ཐུགས། །ཡང་ཡང་རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོས་པད་དཀར་ལྟར་བསྔགས་ཉི་མའི་གཉེན་ལ་འདུད། །གང་ཞིག་དྲན་པའི་ཉི་ཟེར་ཞུགས་ཙམ་གྱིས། །རྨོངས་པའི་མུན་སངས་བློ་གྲོས་པད་ཚལ་འབུམ། །བཞད་པའི་ལེགས་བྱས་རི་མོ་བརྒྱ་བཀྲ་བའི། །ངོ་མཚར་མཆོག་སྟེར་འཇམ་མགོན་གཉིས་ཀྱིས་སྐྱོངས། །སྲིད་ཞིའི་མཛེས་སྡུག་མ་ལུས་ཡོངས་འཁྱིལ་མཚོར། །ཐུགས་རྗེའི་འདབ་བརྒྱ་བཞད་པར་རྒྱལ་ཀུན་གྱི། །གསུང་གསང་དྲི་ཟའི་རྒྱུད་དུ་འགུག་མཁས་ཡུམ། །དབྱངས་ཅན་མགྲིན་མཚོར་བྱོན་ལ་ངག་མཆོག་སྩོལ། །རྒྱུ་སྐར་དབུས་ན་

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

2

ཟླ་བ་དང༌། །རྐང་འཐུང་དབུས་ན་ཡོངས་འདུ་བཞིན། །མཁས་དབུས་རྟེན་འབྱུང་འདོམས་པ་ལ། །ཟླ་བྲལ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་རྒྱལ། །མཁྱེན་བརྩེ་མཐུ་ནུས་མཛད་འཕྲིན་ཀུན་དང་ཁྱད་པར་དུ། །མཐའ་བྲལ་ཟབ་མོ་འདོམས་ལ་དུས་གསུམ་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱང༌། །གཅིག་བསྡུས་ངུར་སྨྲིག་འཛིན་ན་ཁྱོད་ཀྱི་ཟླར་འོས་པའི། །འཇམ་མགོན་རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་ལ་འདུད་དུས་ཀུན་སྤྱི་བོར་བཞུགས། །ཁྱོད་བསྟན་མདོ་སྔགས་ཟབ་རྒྱས་གསེར་འཁོར་གྱིས། །ཐུབ་བསྟན་གླིང་བཞི་ཡོངས་ལ་དབང་བསྒྱུར་བའི། །ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཀུན་མཁྱེན་དགེ་ལེགས་དཔལ། །དུས་གསུམ་མཁས་པ་ཡོངས་ཀྱི་གཙུག་ན་མཛེས། །སྲིད་ཞིའི་ཁམས་ན་དཔེ་ཟླ་རང་ཉིད་ལས། །རྙེད་མིན་རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོ་འབྱུང་བའི་གནས། །པད་དཀར་འཛིན་པས་བསྟན་འདི་བསྐྱངས་ཚུལ་ལ། །ཡང་ཡང་བསམས་ན་སྙིང་ནས་བ་སྤུ་ལྡང༌། །མཁྱེན་དཔྱོད་མཁྱེན་པའི་གཏེར་ལ་འགྲན་པར་ནུས། །བཟང་བས་ཐུགས་རྗེའི་ལྷ་དང་ཞི་དུལ་གྱིས། །ཨུ་བ་ལིར་འགྲན་བདག་གི་བཤེས་གཉེན་ཚོགས། །ཐུབ་དབང་ཞལ་སྐྱིན་རྣམས་ལ་གུས་པས་འདུད། །བློ་མཆོག་རྣམས་ལ་དགའ་སྐྱེད་དམན་འབྲིང་གི །རབ་རིབ་ཐེ་ཚོམ་བསལ་ཏེ་ཟབ་རྒྱས་ལམ། །རིན་ཆེན་སྒྲོན་མེ་བཞིན་དུ་གསལ་བྱེད་པའི། །ལུང་རིགས་བྱེ་བའི་འོད་སྟོང་འགྱེད་ལ་སྤྲོ། །

མཚན་དོན་དང་འཇུག་ཚུལ།

3

མཚན་དོན་དང་འཇུག་ཚུལ།

དེ་ལ་འདིར་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་ཟབ་རྒྱས་མ་ལུས་པ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་དཀའ་གནས་ཀྱི་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། མཚན་དོན། འགྱུར་ཕྱག །གཞུང་དོན། མཇུག་གི་དོན་བཞི། དང་པོ་འཆད་པར། རྒྱ་གར་སྐད་དུ། ནས། བོད་སྐད་དུ་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བ། ཞེས་གསུངས། འདིའི་དོན་ལ་དགག་གཞག་སྤངས་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག །འདིར་འཇུག་བྱའི་དབུ་མ་(1)དེ་དབུ་མ་ལ་བྱེད་ཟེར་ན། འོ་ན། འདིའི་འཇུག་བྱའི་དབུ་མ་དེ་གཞུང་དབུ་མ་ལ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་དབུ་མ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དབུ་མ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འཇུག་གཞི་ཡིན་ན་བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་དབུ་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དབུ་མ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་དབུ་མའི་གཞུང་དང༌། དེའི་གྲུབ་མཐའ་དང༌། དེ་སྒྲོག་པ་པོའི་གང་ཟག་གསུམ་ལ་འཇུག་པ་ལས་འདིར་བསྟན་བཅོས་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ཐ་སྙད་དེ་གསུམ་ལ་འཇུག་པ་གང་ཞིག །འདིར་བསྟན་བཅོས་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འདིར་དབུ་མའི་སྐད་དོད་མ་དྷྱཱ་མ་ཀ་ཞེས་པའི་ཀ་ཞེས་པས་དབུ་མ་དེ་སྟོན་པའམ་སྒྲོག་པ་ཡང་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་གྱིས། དབུས་ཉིད་དབུ་མའོ་ཞེས་རང་གི་དོན་དེ་ལ་ཕན་པ་བརྗོད་པའོ། །དབུ་མའི་ལམ་དེ་སྟོན་པར་བྱེད་ཅིང་སྒྲོག་པར་བྱེད་པས་ན་ཀ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མ་དྷྱཱ་མ་ཞེས་པས་དབུ་མའོ་ཞེས་རང་གི་ངོ་བོ་དེ་སྟོན་པའི་དེ་ཕན་གྱི་རྐྱེན་བྱིན་ཤུལ་ཡིན་ལ། ཀ་ནི་སྒྲོག་པའི་བྱིངས་ལས་བསྒྲུབ་པས་ན་སྟོན་མཁན་དང་བསྟན་བཅོས་དང་གྲུབ་མཐའ་རྣམས་ལ་ཡང་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལེགས་ལྡན་གྱིས། སྐད་ཀྱི་བྱིངས་ཀྱི་སྒྲ་ལ་བསྟན་བཅོས་བྱ་བའམ། དབུ་མ་ཞེས་པའི་མིང་གང་ལ་ཡོད་པ་དེ་ནི་དབུ་མ་སྟེ། ཡང་ན་ཀ་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དེ་དོན་དབུ་མ་ལ།

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

4

ཞེས་པའི་མིང་གིས་བརྗོད་པ་ཡིན་པས་དབུ་མ་ཞེས་བྱ་བ་དབུ་མའི་གྲུབ་པའི་མཐའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྐད་ཀྱི་བྱིངས་ཞེས་པ་ནི་སྒྲོག་པའི་བྱིངས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། སྐད་དང་སྒྲ་དང་སྒྲོག་པ་རྣམས་ལ་སྐད་དོད་ཐུན་མོང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱིངས་ཀྱི་མདོ་ལས། ཀཻ་གཻ་རཻ་སྒྲ་ལའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་སྒྲ་སྒྲུབ་མ་བྱས། རྩ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་དང༌། རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང༌། མ་དྷྱཱ་མ་ཀའི་སྐད་ཀྱི་བྱིངས་ལས་བརྩམས་ནས་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་སམ་དབུ་མའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་དབུ་མར་བྱས་པར་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེར་ཡང་བཤད་པས་དབུ་མ་ཞེས་པ་ཙམ་ལས་མ་བྱུང་ཡང༌། འདིར་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ལ་གོ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །རིགས་ཚོགས་གཞན་རྣམས་འདིའི་འཇུག་བྱའི་དབུ་མ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་བཤད་ལས། བསྟན་བཅོས་འདིའི་འཇུག་བྱའི་དབུ་མ་ཡོད་དེ། རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལ་སོགས་པའི་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་འདིའི་འཇུག་བྱའི་དབུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་བ་དང༌། མདོ་རྒྱས་འབྲིང་སོགས་ཀྱང་དེར་འདོད་ཟེར་ན། འོ་ན། རང་འགྲེལ་ལས། འདིར་རིགས་ཚོགས་གཞན་གྱི་ལུང་འདྲེན་ཚེ་རང་མིང་ནས་སྨོས་ལ། རྩ་ཤེ་འདྲེན་ཚེ་དབུ་མ་ལས་ཞེས་སྨོས་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་མཛད་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། དེ་རིགས་ཚོགས་གཞན་རྣམས་འདིའི་འཇུག་བྱའི་དབུ་མ་མ་ཡིན་པར་སྟོན་ཆེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང༌། དེར་ཐལ། དེ་རྣམས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་རྩ་ཤེ་འདིའི་འཇུག་བྱའི་དབུ་མ་ཡིན་ལ། གཞན་རྣམས་མ་ཡིན་པར་སྟོན་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདིར་ལན་དུ་མར་ཁྱད་པར་དེ་ལྟར་སྦྱར་བ་གང་ཞིག །དགོས་པ་ཅི་ཡང་མེད་པར་དེ་ལྟར་གསུངས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཇི་སྐད་དུ་དབུ་མ་ལས། རྫོགས་སངས་རྒྱས་རྣམས་མ་བྱུང་ཞིང༌། །ཞེས་སོགས་དང༌། ཇི་སྐད་དུ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས། ཇི་སྲིད་ཕུང་པོ་འཛིན་ཡོད་པ། །ཞེས་སོགས་དང༌། ཇི་སྐད་དུ་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ་ལས། ཡོད་པས་རྣམ་པར་མི་གྲོལ་ཏེ། །ཞེས་སོགས་དྲངས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་

མཚན་དོན་དང་འཇུག་ཚུལ།

5

པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེས་ན་འདིར་འཇུག་བྱའི་དབུ་མ་ལ་བསྟན་བཅོས་གཅིག་དགོས་པས། དབུ་མའི་མདོ་སོགས་གཞུང་གཞན་དང་གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་དབུ་མ་གསུམ་ལྟ་བུ་དོན་གཞན་ལའང་མི་རུང་བས་རྩ་ཤེ་ལས་འོས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ཡང་འདིའི་འགྲེལ་པར་རྩ་ཤེ་ཁུངས་སུ་མཛད་པ་ན་དབུ་མ་ལས་ཞེས་མང་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་རྩ་ཤེ་ལ་བྱ་ཡི། དབུ་མའི་གཞུང་གཞན་དང་དབུ་མའི་དོན་གཞན་ལ་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་འཇུག་བྱའི་དབུ་མ་རྩ་ཤེ་ལ་བསྟན་བཅོས་འདིས་འཇུག་ཚུལ་ལ། འགྲེལ་བཤད་མཁན་པོ་ཛ་ཡ་ཨ་ནནྟ་ན་རེ། རྩ་ཤེ་ལས་བདེན་གཉིས་རྒྱས་པར་མ་བསྟན་ལ། འཇུག་པ་འདིར་བདེན་གཉིས་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་དེ་འཇུག་པ་དེ་ལ་འཇུག་ཚུལ་དུ་འདོད་དེ། འགྲེལ་བཤད་ལས། འདི་ལྟར་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་སུ་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་མ་བརྗོད་ལ། དེ་འདིར་རྒྱས་པར་བསྟན་པས་བསྟན་བཅོས་འདི་དེ་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་བའོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་བསྟན་བཅོས་དེར་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་མ་བརྗོད་ལ། འདིར་དེ་གཉིས་རྒྱས་པར་བསྟན་པས་དེ་ལ་འཇུག་གོ །ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་སོ། །འོ་ན། རྩ་ཤེ་ལས་དོན་དམ་པའི་རྣམ་བཞག་འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་རྒྱས་པར་མ་བཤད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྩ་ཤེ་ལས་གཞི་བདེན་བཞི་བདེན་གཉིས་མྱང་འདས་སོགས་རེ་རེའི་སྟེང་དུ་ཡང་བྱ་བ་དང་བྱེད་པ་དང་བྱེད་པ་པོ་གསུམ་དང༌། ཉེ་བར་ལེན་པ་ཉེ་བར་བླང་བྱ་དང་ངོ་བོ་ཁྱད་པར་སོ་སོ་ལ་སྦྱར་བ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དོན་དམ་བདེན་པ་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པས་གཏན་ལ་ཕབ་ལ། འཇུག་པ་ཚོད་དེ་ཙམ་མི་རྒྱས་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་ནི། འཇུག་པ་ལས་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པས་བཤད་པ་དེ་ལེགས་པར་མ་མཐོང་ངོ༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྗེས་འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་ལུང་བསྐྱར་བ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འགྲེལ་བཤད་ལས་རྩ་ཤེ་ལས་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བརྗོད་

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

6

པར་བཤད་ཀྱི་མ་བརྗོད་པར་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་བཤད་ལས། འདི་ལྟར་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་སུ་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་རྣམ་བཞག་རྒྱས་པར་བསྟན་ལ། དེ་འདིར་རྒྱས་པར་བསྟན་པས་བསྟན་བཅོས་འདི་དེ་ལ་འཇུག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་དཔེ་དུ་མ་ལས་དེ་ལྟར་བྱུང་བ་མ་དག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་འདིར་ཡང་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་ཡང་སྒྲ་དེ་དགོས་རྒྱུ་སྣང་བ་ཡང་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་དང༌། ཟློས་སྤོང་ངམ་བསྟན་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གཅིག་དགོས་རྒྱུ་ལ་མ་བྱུང་བས་སོ། །དེས་ན་དགག་སྒྲ་མེད་པ་དཔེ་མ་དག་པར་བཞེད་པ་ལེགས་སོ། །ཡང་མཁས་པར་གྲགས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྩ་ཤེ་ལས་བདེན་གཉིས་གཞི་ལྡོག་རྒྱས་པར་མ་བསྟན་བྱས་ན་འགྲེལ་བཤད་ལ་རྣམ་བཤད་ཀྱི་སྐྱོན་དེ་འཇུག་ཀྱང༌། བདེན་གཉིས་རང་ལྡོག་ལ་བསམ་ན་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་རྩ་ཤེ་ལས་འཇུག་པ་རྒྱས་པས་དགག་པ་མི་འགྲོ་ཟེར་རོ། །འདི་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་རིགས་པ་དང་ལུང་གིས་གནོད་པ་དུ་མ་འབབ་སྟེ་འདི་ལྟར། འོ་ན། རྩ་ཤེ་ལས་དོན་དམ་བདེན་པ་རང་ལྡོག་ནས་རྒྱས་པར་མ་བསྟན་ལ། དོན་དམ་བདེན་པ་གཞི་ལྡོག་ནས་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པས་བཤད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་ཕྱེ་ཚུལ་འཐད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། རྩ་ཤེ་ལས་དོན་དམ་བདེན་པ་རྒྱས་པར་བསྟན་པར་ཐལ། དེ་གཞི་ལྡོག་ནས་རིགས་པ་མཐའ་ཡས་པས་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། རྩ་ཤེ་ལས་དོན་དམ་བདེན་པ་རང་ལྡོག་ནས་ཀྱང་རྒྱས་པར་བསྟན་པར་ཐལ། དེ་ལས་དོན་དམ་བདེན་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། གཞན་ཡང༌། བདེན་གཉིས་རང་ལྡོག་ནས་(1)སྟོན་པ་ལ་རྩ་ཤེ་ལས་འཇུག་པ་རྒྱས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བདེན་གཉིས་རང་ལྡོག་ནས་སྟོན་པ་ལའང་འཇུག་པ་ལས་རྩ་ཤེ་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྩ་ཤེ་ལས་བདེན་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་བདེན་གཉིས་མི་ཤེས་ན་གསུང་རབ་ཀྱི་དེ་ཉིད་མི་ཤེས་པ་དང༌། བདེན་གཉིས་བསྟན་པའི་དགོས་པ་དང༌། བདེན་གཉིས་ལ་ལོག་པར་བཟུང་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། སྟོན་པ་ལའང་རྩ་ཤེ།

མཚན་དོན་དང་འཇུག་ཚུལ།

7

བའི་ཉེས་དམིགས་དང༌། བདེན་གཉིས་རྟོགས་དཀའ་བས་སྟོན་པས་ཀྱང་དང་པོར་མ་བསྟན་པའི་ཚུལ་ལྔ་ཡོད་ཅིང༌། འཇུག་པ་ལས་དེ་ལྟར་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཟུར་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དབུ་མ་ལས། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་པ། །བདེན་པ་གཉིས་ལ་ཡང་དག་བརྟེན། །འཇིག་རྟེན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང༌། །དམ་པའི་དོན་གྱི་བདེན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཟུར་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དབུ་མ་ལས། གང་དག་བདེན་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི། །རྣམ་དབྱེ་རྣམ་པར་མི་ཤེས་པ། །དེ་དག་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་ནི། །ཟབ་མོའི་དེ་ཉིད་རྣམས་མི་ཤེས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཟུར་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དབུ་མ་ལས། ཐ་སྙད་ལ་ནི་མ་བརྟེན་པར། །དམ་པའི་དོན་ནི་བསྟན་མི་ནུས། །དམ་པའི་དོན་ལ་མ་བརྟེན་པར། །མྱ་ངན་འདས་པ་ཐོབ་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཟུར་བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། དབུ་མ་ལས། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་བལྟ་ཉེས་ན། །ཤེས་རབ་ཆུང་རྣམས་ཕུང་བར་བྱེད། །ཇི་ལྟར་སྦྲུལ་ལ་བཟུང་ཉེས་དང༌། །རིག་སྔགས་ཉེས་པར་བསྒྲུབ་པ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཟུར་ལྔ་པ་གྲུབ་སྟེ། དབུ་མ་ལས། དེ་ཕྱིར་ཞན་པས་ཆོས་འདི་ཡི། །གཏིང་རྟོགས་དཀའ་བར་མཁྱེན་གྱུར་ནས། །ཐུབ་པའི་ཐུགས་ནི་ཆོས་བསྟན་ལས། །རབ་ཏུ་ལོག་པར་གྱུར་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཟུར་དྲུག་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་བོ། །དེས་ན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི་ཚིག་མང་ཉུང་གིས་མ་ཡིན་པར་དོན་སྤྲོ་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཡིན་ཏེ། ཚིག་རྒྱས་ཀྱང་དོན་མི་རྒྱས་པ་བོད་ཁ་ཅིག་གིས་བཤད་པ་ལྟ་བུ་དུ་མ་ཡང་ཡོད། ཚིག་ཉུང་ཡང་དོན་རྒྱས་པ་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྩ་ཤེ་ལས་རྒྱ་ཆེ་བ་རྒྱས་པར་མ་བསྟན་ཀྱང་འཇུག་པས་མ་ཚང་བ་ཁ་སྐོང་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྙིང་རྗེ་གསུམ་དང་ས་བཅུ་སོགས་བཤད་ཟེར་ཡང་རྒྱལ་ཚབ་རྗེས་རྩ་ཤེ་ལས་རྒྱ་ཆེ་བ་རྒྱས་པར་བསྟན་པར་འདོད། མཁས་གྲུབ་རྗེས་སྔ་རྩོམ་དང་རྗེའི་བུ་ཆེན་འགའ་ཞིག་གིས་མ་བཤད་པར་གྲགས་པ་ལྟར་འདོད་པ་སོགས་མང་ངོ༌། །དེ་དག་ལ་འོ་ན། རྩ་ཤེ་ལས་རྒྱ་ཆེ་བ་ཐ་སྙད་

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

8

འཇོག་ཚུལ་དང༌། བདེན་བཞི། ལས་འབྲས། ཞུགས་གནས་བརྒྱད། དཀོན་མཆོག་གསུམ་སོགས་འཇིག་རྟེན་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཐམས་ཅད་འཇོག་ཚུལ་མ་བཤད་པར་ཐལ། དེས་རྒྱ་ཆེ་བ་རྒྱས་པར་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལྟར་བསྟན་ན་རྒྱ་ཆེ་བ་རྒྱས་པར་བསྟན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་བསྟན་ན་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་རེ་རེའང་ཕྱེ་ནས་བསྟན་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང༌། དེས་རྒྱ་ཆེ་བ་རྒྱས་པར་བསྟན་པར་མི་འགྱུར་ན་སྲིན་བུའི་གྲངས་བསྟན་དགོས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྩ་ཤེ་ལས་འདི་རྒྱས་པར་དངོས་སུ་བསྟན་ཀྱང༌། བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བའི་དར་ཊཱིཀ་ལས། གཏན་ལ་འབེབས་པའི་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་གཞན་དུ་ན་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་རྒྱས་པར་བསྟན་པར་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པས་བསྒྲུབས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་ཤེའི་ཚིག་འདི་དག་དོན་ཆེན་པོ་ཅན་ཡིན་པས། སྟོང་གཞི་ཕལ་བའི་ཚུལ་དུ་དངོས་བསྟན་ལ་རུང་བའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་འདི་འདྲ་འདོད་ན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་མི་རུང་བར་འགྱུར་ཞེས་བརྩད་པའི་ལན་དུ། སྟོང་ཉིད་འདོད་མཁན་དབུ་མ་པ་ལ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་རུང་ལ། སྟོང་ཉིད་མི་འདོད་པའི་དངོས་སྨྲ་བ་ལ་མི་རུང་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཟུར་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བརྩད་ཚུལ་དེ་ཡང་དབུ་མ་ལས། གལ་ཏེ་འདི་དག་ཀུན་སྟོང་ན། །འབྱུང་བ་མེད་ཅིང་འཇིག་པ་མེད། །འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་རྣམས། །ཁྱོད་ལ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་པ་ནས། གལ་ཏེ་སྐྱེས་བུ་གང་ཟག་བརྒྱད། །དེ་དག་མེད་ན་དགེ་འདུན་མེད། །འཕགས་པའི་བདེན་རྣམས་མེད་པའི་ཕྱིར། །དམ་པའི་ཆོས་ཀྱང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ཡོད་མིན་ན། །སངས་རྒྱས་ཇི་ལྟར་ཡོད་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང༌། སྟོང་ཉིད་འབྲས་བུ་ཡོད་པ་དང༌། །ཆོས་མ་ཡིན་དང་ཆོས་ཉིད་དང༌། །འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་ཐ་སྙད་ནི། །ཀུན་ལའང་གནོད་པ་བྱེད་པ་ཡིན། །ཞེས་དང༌། བུདྡྷ་པཱ་ལི་ཏ་ལས་ཀྱང༌། གལ་ཏེ་འགྲོ་བ་འདི་དག་ཀུན་སྟོང་ན་དེའི་ཕྱིར་འབྱུང་བ་མེད་ཅིང་འཇིག་པ་མེད་དེ། དེ་

མཚན་དོན་དང་འཇུག་ཚུལ།

9

དག་མེད་པས་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་རྣམས་ཁྱོད་ལ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་ནས། སྟོང་པ་ཉིད་བཟུང་ན་ཆོས་མ་ཡིན་པ་དང་ཆོས་ཉིད་དང༌། དེ་དག་གིས་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་ཡོད་པ་དང༌། འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་ཀུན་ལའང་གནོད་པ་ཡིན་པས། དེ་བས་ན་དངོས་པོ་མེད་པས་སྟོང་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཟུར་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་ལན་དུ་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་བདེན་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལྔ་བཤད་པས་བདེན་གཉིས་རུང་བར་མ་ཟད་འཇིག་རྟེན་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཐམས་ཅད་རུང་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དབུ་མ་ལས། གང་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་རུང་བ། །དེ་ལ་ཐམས་ཅད་རུང་བར་འགྱུར། །ཞེས་དང༌། དེའི་འགྲེལ་པ་བུདྡྷ་པཱ་ལི་ཏ་ལས་ཀྱང༌། གང་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་རུང་བ་དེའི་འཇིག་རྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཐམས་ཅད་རུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང༌། དབུ་མ་ལས། གང་གིས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང༌། །མཐོང་བ་དེས་ནི་སྡུག་བསྔལ་དང༌། །ཀུན་འབྱུང་དང་ནི་འགོག་པ་དང༌། །ལམ་ཉིད་དེ་དག་མཐོང་བ་ཡིན། །ཞེས་དང༌། དེའི་འགྲེལ་པ་བུདྡྷ་པཱ་ལི་ཏ་ལས། གང་གིས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་མཐོང་བ་དེས་ཆོས་བཞི་པོ་སྡུག་བསྔལ་དང་ཀུན་འབྱུང་དང་འགོག་པ་དང་ལམ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་དེ་དག་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱུང༌། རྟགས་ཟུར་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། གང་ལ་སྟོང་ཉིད་མི་རུང་བ། །དེ་ལ་ཐམས་ཅད་རུང་མི་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། དེས་ན་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོར་ལེའུ་འདི་གཉིས་ལེའུ་སྔ་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཤམ་དུ་གདགས་པར་བཤད་པ་ལྟར། འདི་གཉིས་ལེའུ་སྔ་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་ལ་བྱ་བྱེད་བྱེད་པ་པོ་སོགས་འཐད་པར་སྒྲུབ་པའི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤིན་ཏུ་སྤྲོས་པས་ཆོག་གོ །
བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྩ་ཤེ་ལས་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཕྱོགས་བསྟན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལས་ཟབ་མོའི་ཕྱོགས་མ་གཏོགས་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། རྩ་ཤེ་ལས་ཟབ་མོའི་ཕྱོགས་མ་གཏོགས་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་མ་བསྟན་ཀྱང༌། ཞེས་

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

10

གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་དག་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་མ་བསྟན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན། རྣམ་བཤད་ལ་ནང་འགལ་ཡོད་པར་ཐལ། རྩ་ཤེ་ལས་ཟབ་མོའི་ཕྱོགས་མ་གཏོགས་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་ལམ་མ་བསྟན་པ་དེའི་དགོངས་པ་གང་ཞིག །རྒྱ་ཆེར་བསྟན་པར་བཤད་ཟིན་ལ། དེར་ལམ་བསྟན་པ་ཡང་རྣམ་བཤད་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་ཁས། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེར་བདེན་བཞི་འཐད་པར་བཤད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ལམ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་སོ་སྐྱེའི་སའི་སྙིང་རྗེ་སོགས་ཆོས་གསུམ་ནས་འབྲས་བུའི་ས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེར་བཤད་པའི་ལམ་ལ་དབྱེ་བ་དེ་ལྟར་ཡོད་ཀྱང༌། དེར་ཚིག་ལ་མ་ཐོན་པ་འཇུག་པས་དེའི་དབྱེ་བ་རྒྱས་པར་སྟོན་པ་དེ་འཇུག་པ་རྩ་ཤེ་ལ་རྒྱ་ཆེ་བའི་སྒོ་ནས་འཇུག་ཚུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ལྟར་ན་གཞུང་དེར་བསྟན་པའི་ལམ་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་གཞན་འཕགས་པའི་མན་ངག་གིས་ཁ་བསྐང་ན་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པས་ཞེས་དང༌། དེའི་ཕྱིར་གཞུང་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་རྩ་ཤེའི་ལམ་ལ་རྒྱ་ཆེ་བའི་སྒོ་ནས་འཇུག་པ་ནི་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་གཉིས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གཞུང་དེར་བསྟན་པའི་ལམ་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་ཞེས་དང༌། རྩ་ཤེའི་ལམ་ལ་ཞེས་པ་དག་གི་ལམ་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང༌། ལམ་དེ་ལ་དབྱེ་རྒྱུ་མེད་པ་གཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། འདིར་བསྟན་འཇུག་བྱའི་དབུ་མ་ཡིན་ན་རྩ་ཤེ་ཡིན་དགོས་ཏེ། སྤྱིར་དབུ་མ་ཞེས་པ་ལ་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་འདིར་བཤད་པའི་དེ་ཡིན་ན་དབུ་མའི་གཞུང་ཡིན་དགོས། དེ་ཡང་མདོ་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་དགོས། དེ་ཡང་རིགས་ཚོགས་གཞན་ལ་མི་རུང་བས་རྩ་ཤེ་ཡིན་དགོས་པར་ལུང་རིགས་དུ་མས་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། དབུ་མ་རྩ་ཤེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་འཇུག་པས་འཇུག་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་དེ། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་དང་རྣམ་རིག་པ་དང་མཐུན་པར་བཤད་མི་རུང་བར་བཤད་པ་གཉིས་ཟབ་པས་འཇུག་ཚུལ་དང༌། རྩ་ཤེ་ལས་བཤད་པའི་ལམ་དེ་ལ་ཡན་ལག་གི་སྒོས་ཕྱེ་ནས་སོ་སྐྱེའི་སའི་ཆོས་གསུམ་དང༌། འཕགས་པའི་ས་བཅུ་དང༌། འབྲས་བུའི་

མཚན་དོན་དང་འཇུག་ཚུལ།

11

ས་རྣམས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་ཁ་སྐོང་བ་དེ་རྒྱ་ཆེ་བའི་སྒོ་ནས་འཇུག་ཚུལ་ཏེ་གཉིས་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས་རང་གི་ལུགས་ནི། རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་སྒོ་ནས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟབ་པའི་སྒོ་ནས་དེ་ལྟར་འཇུག་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་ངོས་ནས་མ་གྲུབ་ཅིང་དེའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་རང་རྒྱུད་མི་བཞེད་པ་དང༌། བདེན་འཛིན་ཉོན་སྒྲིབ་ཏུ་འདོད་པ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྩ་ཤེ་ལ་འཇུག་པ་དེ་རང་རྒྱུད་པ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་འཇུག་ཚུལ་ཡིན། དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཀུན་གཞི་རང་རིག་ཕྱི་དོན་མེད་པ་སོགས་མི་འདོད་པ་དེ་སེམས་ཙམ་པ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་འཇུག་ཚུལ་ཡིན། སེམས་ཙམ་པ་དང་རང་རྒྱུད་པ་གཉིས་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྩ་ཤེའི་དོན་འདིར་བཤད་པ་ལྟར་ངེས་པ་དེ་འདིའི་སྒོ་ནས་རྩ་ཤེ་ལ་ཞུགས་པའི་ཚད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། ལུགས་འདི་ནི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའོ་ཞེས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ངེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང༌། རྣམ་བཤད་ལས། རང་གིས་དབུ་མའི་དོན་གཏན་ལ་ཕབ་པ་དེ་དབུ་མ་པ་གཞན་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་དང༌། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་དང་མཐུན་པར་བཤད་དུ་མི་རུང་བ་ལ་ངེས་པ་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་བརྩམས་པར་གསུངས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། དེའི་ཕྱིར་གཞུང་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་དགོས་པ་དེ་གཉིས་གྱི་སྒོ་ནས་རྩ་ཤེའི་དོན་ལེགས་པར་ངེས་པ་ནི་གཞུང་འདིས་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་གཅིག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་ཆེ་བའི་སྒོ་ནས་འཇུག་ཚུལ་ཡང་སྔར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། རྩ་ཤེའི་ལམ་ལ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་ཁ་བསྐང་རྒྱུ་ཡང་དེ་ལྟར་དགོས་ལ། རྩ་ཤེའི་དོན་ཡིད་ལ་སེམས་པ་དང་སྒོམ་པའི་ཚེ་ཡང་ཇི་ལྟར་ཁ་བསྐང་བ་ལྟར་ཟབ་རྒྱས་གཉིས་ཚོགས་གཅིག་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དེ་འཇུག་པ་བརྩམས་པའི་དགོས་པ་གཉིས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་སྐོང་བ་ལ་སོ་སྐྱེའི་སའི་ཆོས་གསུམ་དང་སློབ་

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

12

པ་འཕགས་པའི་ས་བཅུ་དང་འབྲས་བུའི་ས་དང་ས་ལྔ་པ་དང་དྲུག་པའི་གོ་རིམ་གྱི་བསམ་གཏན་གྱི་ངོ་བོ་ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས། བདག་མེད་པ་གཉིས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སོ་སོར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དཔྱོད་པའི་ལྷག་མཐོང་སྒོམ་པ་རྣམས་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། དེའི་ཕྱིར། རྩ་ཤེའི་དོན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཚེ་འཇུག་པ་ལས་གསུངས་པ་འདི་རྣམས་དྲན་ནས་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་གཉིས་ཀ་ཚོགས་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མ་བྱུང་ན་གང་ཟག་དེ་ལ་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་བརྩམས་པའི་དགོས་པ་གཉིས་སྟོར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་ཤུགས་ལ་དེ་ལྟར་བྱུང་ན་དགོས་པ་གཉིས་བྱུང་བར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་རྩོད་སྤོང་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྩ་ཤེ་ལས་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་དེར་རྒྱས་པར་མ་བསྟན་པས་འཇུག་པ་ལས་ཤེས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚིག་གསལ་ལས། བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་ཚུལ་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས་བཙལ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། དེར་རྒྱས་པར་བཤད་ཀྱང་མི་གསལ་བས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། རྩ་ཤེ་ལས་རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་ཀྱི་བདེན་གྲུབ་བཀག་པར་ཐལ། དེ་ལས་གཞི་རེ་རེའི་སྟེང་ནས་བདེན་གྲུབ་རྒྱས་པར་བཀག་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ལས་རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་བཀག་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལས་རྣམ་རིག་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལུགས་བཀག་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ལས་ཉན་ཐོས་སྡེ་པས་འདོད་པའི་བདེན་དངོས་གཙོ་བོར་འགོག་ཅིང་སེམས་ཙམ་པས་འདོད་པའི་བདེན་གྲུབ་ཀྱང་ཞར་ལ་ཁེགས་པ་ཡིན་གྱི། སེམས་ཙམ་པ་ལ་དམིགས་ནས་དགག་པ་མ་བཏང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྩ་ཤེ་རྩོམ་དུས་ད་དུང་སེམས་ཙམ་པ་འཕགས་ཡུལ་དུ་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་ཆེན་པོ་གསུམ་བསྒྲགས་པའི་གཉིས་པ་རྩ་ཤེ་སོགས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་གཏམ་སྒྲོག་དུས་སྟོན་པ་འདས་ནས་ལོ་བཞི་བརྒྱ་རྫོགས་པའི་རྗེས་ཙམ་ཡིན་པས་སེམས་ཙམ་པ་མ་བྱུང་ལ་དེའི་རྒྱུ་མཚན་

མཚན་དོན་དང་འཇུག་ཚུལ།

13

གྱིས་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་དང་ཟླ་བས་ཀྱང་འགྲེལ་པར་སེམས་ཙམ་པ་ཕྱོགས་སྔར་མ་བླངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་དགག་པ་རྩ་ཤེ་དང་ཚིག་གསལ་མི་རྒྱས་པ་འདིར་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང༌། རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པས་དངོས་པོ་བདེན་པར་སྨྲ་བའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་བྱས་པ་ནི་རྩ་བ་མཁན་པོའི་རྗེས་སུ་བྱུང་བས་འདིར་ཡང་རང་སྡེ་ཕྱོགས་སྔར་ལེན་པ་ན་དོན་སྨྲ་གཉིས་ཕྱོགས་སྔར་མཛད་ལ། དེ་དག་ལ་ལུང་གིས་གནོད་པ་སྟོན་པ་ནའང་ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྣོད་ནས་འབྱུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་དོ། །དེ་ལྟ་ནའང་འདི་དག་གི་འདོད་པ་བཀག་པ་ན་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པས་དངོས་པོ་བདེན་པར་འདོད་པ་ཡང་ཁེགས་པར་འགྱུར་བས་འགོག་པའི་རིགས་པ་ནི་ཐུན་མོང་བ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་བརྩམས་པའི་དུས་ཀྱང་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་ཀྱང་དེས་ན་ལོ་བཞི་བརྒྱ་ན་འབྱོན་པར་བཤད་པ་ནི་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་འབྱུང་ཚུལ་གཉིས་པར་བཤད་པའི་དགོངས་པ་སོགས་འདི་དག་ཞིབ་པར་ཁོ་བོས་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་བཤད་དུ་བཤད་ཟིན་པས་འདིར་མི་སྤྲོའོ། །
ཡང་ཁོ་ན་རེ། རྩ་ཤེ་ལས་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་བསྟན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འཇུག་པས་དེ་ལ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་ཁ་བསྐང་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཁྱབ་པར་ཐལ། ཁ་སྐོང་ཚུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལ་མ་ཚང་བ་ཁ་སྐོང་ཚུལ་དང༌། མི་རྒྱས་པ་རྒྱས་པར་ཁ་སྐོང་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་པ་ལས་འདིར་དེ་ལས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་གཙོ་བོར་ཁ་སྐོང་བའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེར་དེ་རྒྱས་པར་མ་བསྟན་པར་ཐལ། འདིར་དེ་ལས་ཀྱང་རྒྱས་པར་ཁ་སྐོང་བའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེར་དེ་རྒྱས་པར་བསྟན་ཀྱང་མི་གསལ་བ་དང་གཙོ་བོར་མ་བསྟན་པས་རྩ་ཤེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་ལམ་དེ་དག་གཙོ་བོར་ཉམས་སུ་ལེན་མི་དགོས་སྙམ་པ་ཟློག་ཆེད་དུ་འདིར་གསལ་བར་དང་གཙོ་བོར་ཁ་བསྐངས་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་དབུ་མ་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་ན་དབུ་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། གཞི་གྲུབ་ན་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་དབུས་ཡིན་

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

14

དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་སླ། འདོད་ན། སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་མེད་པར་ཁས་ལེན་པ་དང་བདག་རྟག་པར་ཁས་ལེན་པ་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་འཛིན་པའི་ལྟ་བ་དེ་དབུ་མའི་ལྟ་བར་ཐལ། ཁྱོད་དབུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ལ། ཁྱབ་སྟེ། གཞི་དེ་དབུ་མ་ཡིན་ན་དེ་རང་གི་ངོར་ཤར་ནས་བཟུང་བའི་ལྟ་བ་དེས་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་རྣམ་བཅད་ལ་ཁེགས་ནས་བཟུང་བ་གཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་ལས། འོད་སྲུང་ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་མཐའ་གཅིག་གོ །མེད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་མཐའ་གཉིས་སོ། །མཐའ་དེ་གཉིས་ཀྱི་དབུས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བལྟར་མེད་པ། མཐོང་དུ་མེད་པ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འགྱུར་ཕྱག

15

འགྱུར་ཕྱགགཉིས་པ་འགྱུར་ཕྱག་ནི། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་སོགས་བྱུང༌། འདིའི་སྐབས་སུ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་དང་མདོ་སྡེ་འགལ་ཟེར་ན། རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྣོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཀུན་ལ་གྲགས་པས་ཀྱང་གྲུབ་ཅིང༌། དེར་ཐལ། ལྷག་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་གཉིས་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དོན་དམ་པའི་མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དོན་དམ་པའི་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཅི་རིགས་པ་གཙོ་བོར་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལྟར་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་སྒོ་ནས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དང་ཡང་ཡང་དང་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་གསུམ་པོ་ཚང་བའི་སྡེ་སྣོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེའི་འགྲེལ་བཤད་ལས། འདི་ཉིད་དོན་དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་འདིས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དོན་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་རྣམ་པར་འཇོག་ཅིང་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་བྱེད་ཅིང་འདི་ཉིད་ཀྱིས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་མངོན་དུ་བྱེད་ཅིང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མངོན་དུ་བྱེད་ཅེས་པ་དང༌། དོན་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཅེས་པ་དང༌། ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་བྱེད་ཅེས་པ་གསུམ་གྱིས། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། མངོན་དུའི་ཕྱིར་དང་ཡང་ཡང་དང༌། །ཟིལ་གནོན་རྟོགས་ཕྱིར་མངོན་པའི་ཆོས། །ཞེས་པའི་དོན་ཚང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་མཁས་པ་དག་ན་རེ། སྐབས་འདིར་དོན་དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་དེ་ལྟར་འདོད་པས་ན་མངོན་པ་གོང་འོག་མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་མིན་ཟེར་བ་དང༌། མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་རྣམ་དག་མིན་ཟེར། དེ་གཉིས་ལ་འོ་ན་ཐུན་མོང་གི་སྡེ་སྣོད་གསུམ་མེད་པར་ཐལ། ཐུན་མོང་གི་སྡེ་སྣོད་གསུམ་གྱི་ནང་གི་མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

16

མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མངོན་པ་གོང་འོག་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་གསུམ་གྱི་ནང་ཚན་གྱི་དེ་ཡིན་ན་དེ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཤེར་སྒྲོན་འགྲེལ་བཤད་ལས། སྡེ་སྣོད་གསུམ་ལས་བྱུང་བ་ནི་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དེར་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཐ་སྙད་པའི་མཚན་ཉིད་སྲ་བ་དང་གཤེར་བ་དང་ངོ་བོ་ལ་སོགས་པ་དག་བསྟན་ཅིང་དོན་དམ་པ་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། རྗེ་ཡབ་སྲས་དང་ཀླུ་བྱང་དང་ཟླ་བའི་ཞབས་སོགས་ཀྱིས་མངོན་པ་ལས་ཞེས་ཡང་ཡང་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱང་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་སོགས་གནོད་བྱེད་དུ་མ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྲོས་པས་ཆོག །དམ་བཅའ་གཉིས་པ་ལ། སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་ན། རྣམ་དག་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། མདོ་མངོན་གྱི་སྡེ་སྣོད་ཀྱང་མི་འགལ་ཏེ། མདོ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་དང་དེའི་དགོངས་འགྲེལ་འཇུག་པ་འདི་ལྟ་བུ་གཉིས་ཀར་རུང་བའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་གཉིས་ཡོད་ཅིང༌། དེ་གཉིས་ཀྱི་གོ་དོན་ཤེས་བྱེད་དང་བཅས་པ་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས་ཀྱང༌། འཇམ་དཔལ་གང་དུ་ངས་མཚན་ཉིད་རྣམ་པ་བཅུ་གཅིག་བཤད་པ་དང༌། རྣམ་པར་ཕྱེ་བ་དང་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མ་མོ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
རྩོད་སྤོང་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྩ་ཤེ་དང་འཇུག་པས་ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་པར་ཐལ། རྣམ་བཤད་ལས། འཇམ་དཔལ་ལ་ཕྱག་འཚལ་བ་ནི། གཞུང་འདི་དོན་དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པར་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཕྱིར། སྔོན་གྱི་བཀས་བཅད་པ་དང་མཐུན་པར་མཛད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཙོ་བོར་དངོས་སུ་བསྟན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཡང་ཁ་ཅིག །དེ་ལྟར་མ་བསྟན་པར་ཐལ། འདིས་

ཉན་རང་ཐུབ་དབང་ལས་སྐྱེས་ཚུལ།

17

ལམ་གྱི་སྐོར་གཏན་ནས་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་མ་བསྟན་པས་འདི་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་གི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པར་རྗེ་རེད་མདའ་བའི་རྩ་ཤེའི་རྣམ་བཤད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་དེ་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་མི་ལེགས་ཀྱང་ཕྱོགས་སྔར་བླངས་ནས་འགོག་པ་མི་རིགས་པས་རྣམ་བཤད་འདི་གཉིས་ཀས་ལྟ་བ་སྟོན་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པར་བསྒྲུབས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་བཤད་ལས། རྩ་ཤེ་ལས་ཟབ་མོའི་ཕྱོགས་མ་གཏོགས་པ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་གཞན་མ་བསྟན་ཀྱང་གཞུང་དེ་ནི་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཐེག་ཆེན་པའི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གདུལ་བྱ་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་མཛད་པའི་ཕྱིར་དང་རྩ་ཤེར་དེ་བཞིན་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང༌། རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་ཀྱང༌། གཞུང་འདིར་ལྟ་བ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་མ་བསྟན་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྒྱས་པར་སྟོན་པས་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་(1)གཞུང་འདིར་བསྟན་མ་བསྟན་གྱི་ཚུལ་ཡང་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ལ་རྩོད་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པ་ལ་བྱེད་དགོས་ཏེ། སྐབས་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
ཉན་རང་ཐུབ་དབང་ལས་སྐྱེས་ཚུལ།

གསུམ་པ་གཞུང་དོན་ལ་མཆོད་བརྗོད་དང༌། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས། བསྟན་བཅོས་བརྩམས་ཚུལ། དགེ་བ་བསྔོ་བ་བཞི། དང་པོ་ལ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་མ་ཕྱེ་བར་བསྟོད་པ་དང༌། སོ་སོར་ཕྱེ་ནས་ཕྱག་འཚལ་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་བྱང་སེམས་ཀྱི་གཙོ་བོའི་རྒྱུར་བསྟན་པ་དང༌། རྒྱུ་གཞན་གྱི་ཡང་རྩ་བར་བསྟན་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཉན་རང་ཐུབ་དབང་ལས་སྐྱེས་ཚུལ་དང༌། སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ལས་འཁྲུངས་ཚུལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་གསུམ་བཤད་པ་གསུམ། དང་

1 དབུས་དཔར་ལས། དེས་ན་འདིར་བསྟན་མ་བསྟན།

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

18

པོ་འཆད་པར། ཉན་ཐོས་སངས་རྒྱས་འབྲིང་རྣམས་ཐུབ་དབང་སྐྱེས། །ཞེས་བྱུང༌། དེའི་ཚིག་དོན་འཆད་པར། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་གོང་ན་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མངའ་བས། ཞེས་པ་ནས། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱུང༌། དེ་ལ་དོགས་པ་གཅོད་པར། གལ་ཏེ་ཡང་ཁ་ཅིག་གིས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ནས། རང་སངས་རྒྱས་སོ། །ཞེས་བྱུང༌། དེ་དག་གི་གྲུབ་དོན་དེ་འཆད་པར། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དེ་དག་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཆོས་བསྟན་པ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཐུབ་དབང་ལས་སྐྱེས་སོ། །ཞེས་བྱུང༌།
འདི་ལ་སྤྱི་དོན་དང་མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ཐུབ་དབང་གི་དོན་དང༌། ཉན་ཐོས་ཀྱི་དོན་དང༌། རང་རྒྱལ་གྱི་དོན། ཐུབ་དབང་ལས་དེ་གཉིས་སྐྱེས་ཚུལ་བཞི། དང་པོ་ལ། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལོངས་སྤྲུལ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཐུབ་དབང་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་ལ་གོང་ན་མེད་པའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་ཐོབ་པ་དང༌། ཉན་རང་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཐུབ་པ་དག་ལས་ཀྱང་ལྷག་པའི་དབང་ཕྱུག་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐོབ་པ་དང༌། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་བཀས་མངའ་བསྒྱུར་པའི་ཕྱིར། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་འཆད་པར། རང་འགྲེལ་ལས། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ལ་ཐུབ་དབང་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་བྱུང༌། རྟགས་ཟུར་གསུམ་རིམ་བཞིན་འཆད་པ་ལ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་གོང་ན་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མངའ་བས། ཉན་ཐོས་དང༌། རང་སངས་རྒྱས་དང༌། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་པས་ཀྱང་དབང་ཕྱུག་དམ་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཉིད་དང༌། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དེའི་བཀས་མངའ་བསྒྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱུང༌། སྒོ་གསུམ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་བསྡམས་པས་ན་ཐུབ་པ་ཞེས་པ་ཉན་རང་སོགས་དང༌། དབང་པོའི་སྐད་དོད་ཨིནྡྲ་ནི་བྱིངས་མདོ་ལས། ཨི་དི་མཆོག་གི་དབང་ཕྱུག་ལའོ་ཞེས་པ་ལས་གྲུབ་པས་ན། དབང་པོ་ལ་དབང་ཕྱུག་དམ་པའམ་དབང་ཕྱུག་ཕུན་

ཉན་རང་ཐུབ་དབང་ལས་སྐྱེས་ཚུལ།

19

སུམ་ཚོགས་པའི་བཤད་པ་ཐོབ་བོ། །གཉིས་པ་ནི། ཐེག་པ་ཆུང་ངུའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཉན་ཐོས་སུ་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཉིས་ཡོད་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྐད་དོད་ཤྲ་བ་ཀའམ་སྲ་བ་ཀ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་ཐོས་སྒྲོག་གཉིས་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་སུ་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཡང་དག་པའི་གདམས་ངག་གཞན་ལ་ཉན་(1)ནས་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་ཚེ་གཞན་ལ་འདི་ལྟར་བྱ་བ་བྱས་སོ། །འདི་ལས་སྲིད་པ་གཞན་མི་ཤེས་སོ་ཞེས་ཐོས་པར་བྱེད་པས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་(2)ལས་ཡང་དག་པའི་གདམས་ངག་གི་འབྲས་བུ་ཐོས་པར་བྱེད་པས་ན་ཉན་ཐོས་དག་སྟེ། ཞེས་བྱུང༌། འདི་ཉན་པའི་བྱིངས་ལས་གྲུབ་པའི་བཤད་པའོ། །ཐོས་སྒྲོག་ཅེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། འབྲས་བུའི་མཆོག་སངས་རྒྱས་སམ་དེའི་ལམ་སངས་རྒྱས་ལས་ཐོས་ནས་རང་ཉམས་སུ་མི་ལེན་པར་གཞན་ལ་སྒྲོག་པས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་ན་འབྲས་བུའི་མཆོག་གམ་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ལས་ཐོས་ནས་དེ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ལ་སྒྲོག་པར་བྱེད་པས་ན་ཉན་ཐོས་དག་སྟེ། མདོ་པད་དཀར་ལས། མགོན་པོ་དེ་རིང་བདག་ཅག་ཉན་ཐོས་གྱུར། །བྱང་ཆུབ་དམ་པ་ཡང་དག་བསྒྲགས་པར་བགྱི། །བྱང་ཆུབ་པ་ཡི་སྒྲ་ཡང་རབ་ཏུ་བརྗོད། །དེ་བས་བདག་ཅག་ཉན་ཐོས་མི་བཟད་འདྲ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱུང༌། འདི་ཐོས་པ་སྒྲོག་པའི་བྱིངས་ལས་བཤད་པའོ། །ཉན་ཐོས་ཡིན་ན། སྒྲ་བཤད་འདི་ཡོད་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། གཟུགས་མེད་ཉན་ཐོས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང༌། སྐམ་སྐྱེས་ཀྱི་པདྨ་ལ་མཚོ་སྐྱེས་ཀྱི་སྒྲ་བཤད་མེད་ཀྱང་འཇུག་པས་སོ། །
གསུམ་པ་ནི། ཐེག་པ་འབྲིང་གི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སངས་རྒྱས་ཏེ་དེ་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་འབྲིང་པོ་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དག་ཡོད་དེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཁོང་

1 དབུས་པར་ལས། གཞན་ལ་ཉན་པས།
2 དེ་ལ་ཡང་དག་པའི།

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

20

དུ་ཆུད་པས་ན་སངས་རྒྱས་ཏེ་ཏ་ཏྭ་བུདྡྷ་འམ་དེ་ཉིད་རྟོགས་པ་དང༌། ཉན་ཐོས་ལས་ལྷག་སངས་རྒྱས་ལས་དམན་པས་འབྲིང་ཞེས་བརྗོད། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐད་དོད་པྲ་ཏྱེ་ཀ་བུདྡྷ་ཞེས་པའི་པྲ་ཏི་སོ་སོར་ཨེ་ཀ་གཅིག་བུདྡྷ་སངས་རྒྱས་ཏེ། བདག་སོ་སོར་གཞན་ལ་མ་བརྟེན་པར་གཅིག་བུར་གནས་པའམ། བདག་གཅིག་བུའི་ཆེད་དུ་དེ་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་ནས་འབྲས་བུ་ཐོབ་པས་ན་རང་སངས་རྒྱས་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲས་རང་སངས་རྒྱས་དག་བསྙད་དོ། །ཞེས་པ་ནས། འབྲིང་ངོ༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དེ་དག་ནི་ཉེ་བར་མ་བརྟེན་པར་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་ཞིང་བདག་ཉིད་གཅིག་པུའི་ཕྱིར་རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་པས་རང་སངས་རྒྱས་སོ། །ཞེས་བྱུང༌།
བཞི་པ་ནི། ཉན་རང་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཐུབ་དབང་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་གསུང་གིས་བསྐྲུན་པ་སྟེ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་རྣམས་ལས་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་དག་ཅེས་སོགས་བྱུང༌། སྐྱེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཐུབ་དབང་རྣམས་བྱུང་བ་ན་རྟེན་འབྲེལ་ཟབ་མོ་སྟོན་ཅིང༌། དེ་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རིགས་ཅན་འདུས་པ་དག་གིས་ཉན་བསམ་སྒོམ་པའི་རིམ་པས་རང་རང་གི་མོས་པ་བཞིན་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་དེ་སྐྱེད་ཚུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཅི་ལྟར་ཞེ་ན་སངས་རྒྱས་རྣམས་བྱུང་བར་གྱུར་པ་ན། ཞེས་པ་ནས། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱུང༌།གཉིས་པ་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་དགག་གཞག་སྤངས་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་གསུང་ན་རེ། བྱང་ཆུབ་དམ་པ་དང་བྱང་ཆུབ་པ་ཡི་ཞེས་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དམ་པ་མ་སྨོས་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་དང་དམ་པ་སྨོས་པ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཡིན་པར་འདོད་དེ། འགྲེལ་བཤད་ལས། བྱང་ཆུབ་པ་ནི་ཞེས་པ་ནི་འདིར་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ལ་ཟེར་བས་དེའི་ཕྱིར་དམ་པའི་སྒྲ་མ་སྨོས་སོ་ཞེས་དང༌། རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང༌། ཁ་ཅིག་རྐང་པ་གསུམ་པ་ལ་དམ་པའི་སྒྲ་མེད་པས་ཞེས་སོགས་སོ། །འོ་ན། རང་འགྲེལ་ལས། འབྲས་བུའི་མཆོག་

ཉན་རང་ཐུབ་དབང་ལས་སྐྱེས་ཚུལ།

21

གམ་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ཞེས་པའི་འབྲས་བུའི་མཆོག་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གཉིས་པོ་དེ་རིམ་བཞིན་མདོའི་བྱང་ཆུབ་དམ་པ་དང་བྱང་ཆུབ་པར་སོ་སོར་འཇོག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདིར་ཡང་ཐེག་དམན་གྱི་བྱང་ཆུབ་གཞན་ལ་སྒྲོག་ཚུལ་བཤད་པའི་སྐབས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་དེ་སྒྲོག་ཚུལ་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འདིར་དེ་ལས་གཞན་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་འབྲས་སྒྲོག་ཚུལ་སྒོ་ནས་ཐོས་སྒྲོག་ཏུ་བཤད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་འབྲས་བུའམ་དེར་བགྲོད་པའི་ལམ་ཟབ་མོ་ཉམས་སུ་མི་ལེན་པར་སྒྲོག་པ་ཉན་ཐོས་དང་མཚུངས་པ་བྱང་སེམས་བདག་ཅག་རྣམས་སྨད་པར་འོས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་བཤད་ལས། རྒྱུ་མཚན་འདི་གཉིས་བྱང་སེམས་ལ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་འདྲ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡིན་ལ་ཉན་ཐོས་རྣམས་ལ་ཐོས་སྒྲོག་གི་དོན་དངོས་སོ། །ཞེས་པ་ནས། ཟེར་མོད་ཀྱང་དང་པོ་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བྱང་ཆུབ་དང༌། གཉིས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་དེར་བགྲོད་པའི་ལམ་ལ་བྱེད་པ་འགྲེལ་པའི་དགོངས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱང་ཉན་ཐོས་སུ་ཐལ། སངས་རྒྱས་ལས་གདམས་ངག་ཉན་ནས་གཞན་ལ་ཐོས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ཐོས་ཀྱང་ཉམས་སུ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་ལེན་པར་སྒྲོག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཁ་ཅིག །ཉན་ཐོས་ཡིན་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲ་བཤད་ཡོད་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། གཟུགས་མེད་ཁམས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་ཉན་བཤད་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདོད་པར་ཡོང་དུས་སུ་གཟུགས་དང་དབང་པོ་དག་ཡོད་ཀྱང་རྒྱུན་དུ་མེད་པར་ཨ་བྷྱས་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །རང་རྒྱལ་ཡིན་ན། དེ་ཉིད་རྟོགས་པ་འབྲིང་གི་གང་ཟག་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། འོ་ན། རང་རྒྱལ་ཡིན་ན། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་རང་རྒྱལ་

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

22

ཚོགས་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་འོད་འབར་བ། །མིག་མེད་པས་ནི་མཐོང་བ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐུབ་དབང་ལས་ཉན་ཐོས་དང་སངས་རྒྱས་འབྲིང་རང་རྒྱལ་སྐྱེས་ཟེར་ན། འོ་ན། རང་རྒྱལ་དེ་སངས་རྒྱས་འབྲིང་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཐེག་པ་འབྲིང་ཡིན་ན་ཐེག་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན། རང་འགྲེལ་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲ་འདི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དེ་ཉིད་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་གསུམ་ཆར་ལ་འཇུག་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲ་ཉན་རང་སངས་རྒྱས་གསུམ་ཀ་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། འདི་འགྱུར་ཤིན་ཏུ་མི་ལེགས་པས་དེས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲ་འདི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དེ་ཉིད་ཅེས་པའི་དོན་ནི་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་སྒྲ་འདི་དེ་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་སངས་རྒྱས་གསུམ་ཆར་ལ་འཇུག་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བུདྡྷའི་སྒྲ་སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་ལ་བསྒྱུར་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བུདྡྷའི་སྒྲ་གཉིད་སད་པ་དང་པད་འདབ་རྒྱས་པ་མཁས་པ་སོགས་དུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འོག་ཏུ་ཡང༌། དེ་ཉིད་རྒྱས་ལ་སངས་རྒྱས་བསྙད་ཇི་བཞིན། །ཞེས་དང༌། སྐྱབས་འགྲོ་བདུན་ཅུ་པ་ལས། མ་རིག་གཉིད་ནི་སངས་ཕྱིར་དང༌། །ཤེས་བྱ་ལ་ཡང་བློ་རྒྱས་ཕྱིར། །སངས་རྒྱས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་དང༌། རྔ་བོ་ཆེའི་མདོ་སོགས་དུ་མ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཡང་འགྲེལ་བཤད་མཁན་པོ་ན་རེ། དེ་ལ་འབྲིང་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱས་ལས་དམན་ཉན་ཐོས་ལས་ལྷག་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་ལས་ལྷག་པ་ཡིན་ཏེ། གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་རང་རྒྱལ་གྱིས་སྤངས། ཉན་ཐོས་ཀྱིས་མ་སྤངས་ལ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་བསོད་ནམས་ཀྱང་ཉན་ཐོས་ལས་ལྷག་པ་ཡིན་པར་འདོད་དེ། འགྲེལ་བཤད་ལས། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་

ཉན་རང་ཐུབ་དབང་ལས་སྐྱེས་ཚུལ།

23

ཤེས་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཡེ་ཤེས་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་ཁྱད་པར་ནི། རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ནི་གཟུང་བའི་རྟོག་པ་སྤངས་ལ་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་མ་སྤངས་པས་བསོད་ནམས་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་ཁྱད་པར་ནི་ཡེ་ཤེས་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་ཁྱད་པར་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང༌། རྣམ་བཤད་ལས། ཁ་ཅིག་ཉན་ཐོས་ལས་ལྷག་པའི་དོན། གཟུང་དོན་རྟོག་པ་སྤོང་ཕྱིར་དང༌། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ཞེས་སྨྲ་བ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། སྐབས་འདིར་འཕགས་པ་གསུམ་ལ་ལྟ་བའི་རྟོགས་རིགས་མི་འདྲ་བ་གསུམ་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལྟར་འཐད་པར་ཐལ། ཡེ་ཤེས་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་ཁྱད་པར་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཉན་རང་རིགས་ངེས་ཀྱི་འཕགས་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས་བཤད་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་གཟུང་རྟོག་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་མི་སྤོང་བའི་ལུགས་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། འཕགས་པ་སློབ་པ་གསུམ་ཀས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པར་མཚུངས་པ་ཟླ་བས་ཀྱང་བཤད་ཁྱོད་ཀྱང་དེ་འདོད་མཁན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འགྲེལ་བཤད་ལས། གལ་ཏེ་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་ཤེས་པ་ཡིན་གྱི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་རང་བཞིན་མེད་པར་ཇི་ལྟར་ཤེས་ཤེ་ན། ཇི་ལྟར་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཤེས་པ་ཡོད་པས། དེ་ལྟར་རིང་དུ་སོང་བར་བློ་ཡང་ལྷག་ཅེས་པ་འདིར་(1)བསྟན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དེའི་ཕྱིར།
དེ་སྐད་དུ། རྣམ་བཤད་ལས། མི་རིགས་ཏེ་ལུགས་འདིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཉན་རང་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། དེ་སྐད་དུ་སྨྲས་པ་དེས་ཀྱང་གྲུབ་མཐའ་དེ་འདོད་པར་འདུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས། ཉན་རང་སྐྲུན་ཚུལ་ལ། འགྲེལ་བཤད་མཁན་པོ་ན་རེ། ཐུབ་པས་རྟེན་འབྲེལ་ཟབ་མོ་བསྟན་པ་ལས་ཉན་རང་གི་འདོད་བྱ་རྫོགས་པ་སྟེ་དགྲ་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། བསྟན་ཏོ། །

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

24

བཅོམ་ཐོབ་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྟེན་འབྲེལ་བསྟན་པའི་ཚེ་དེ་ལ་རང་གི་འདོད་བྱ་མ་རྫོགས་པའི་ཉན་རང་དུ་མ་སྣང་བས་སོ་སྙམ་ན། དེའི་ལན་དུ་ཁ་ཅིག་ཅེས་སོགས་བྱུང་བར་འདོད་དེ། འགྲེལ་བཤད་ལས། གལ་ཏེ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡོད་ཟིན་ཀྱང་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་གོ་འཕང་ལ་ལས་མ་ཐོབ་པར་སྣང་བས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་བསྟན་པས་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བ་ཅིའི་ཕྱིར་བརྗོད་ཅེ་ན་དེའི་ལན་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཁ་ཅིག་གིས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྨོས་ཏེ། ཞེས་གསུངས། རྣམ་བཤད་ལས། ཁ་ཅིག་རྟེན་འབྲེལ་བསྟན་ཀྱང། ཞེས་པ་ནས། འདོད་པ་དང་ཞེས་བྱུང༌། ཡང་བོད་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་ཉམས་སུ་བླངས་མ་ཐག་འབྱུང་རིགས་པ་ལས་དེ་མེད་པས་ཕྱིས་ཀྱང་འབྲས་བུ་མི་སྐྱེད་སྙམ་པའི་ལན་དུ་འདོད་དེ། རྣམ་བཤད་ལས། གཞན་རྟེན་འབྲེལ་སྐྱེ་མེད་ཀྱི་དོན་ཉམས་སུ་བླངས་མ་ཐག །ནས། ལན་སྟོན་པར་བཤད་པ་ནི་ཞེས་བྱུང༌། དེ་གཉིས་ལ། འོ་ན། སྐབས་འདིར་གཙོ་བོར་དོགས་པ་གཅོད་ས་ཉན་རང་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། རྩོད་ཚུལ་དང་ལན་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ལས་བསྐྱེད་ཅེས་པ་དེ་མི་འཐད་སྙམ་པའི་དོགས་པ་ཆེ་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མིང་དོན་ལས་ཀྱང་དོགས་པ་ཆུང་བའི་ཕྱིར་དང༌། གཟུངས་རྒྱལ་གྱིས་ཞུས་པ་ལས། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་གྲོལ་སྒྲ་སྤྱིར་འགྲོ། །ཞེས་པ་ལྟར་གྲུབ་མཐའ་བཞི་ཀ་འདོད་པའི་ཕྱིར་དང༌། མདོ་དུ་མར་ཡང་དོན་རེ་རེ་བསྟན་པའི་ཚེ་ཡང་གང་ཟག་འདི་སྙེད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་བཞི་སོགས་ཐོབ་པར་བཤད་པ་ཤིན་ཏུ་མང་བའི་ཕྱིར་དང༌། དེས་ན་སྐབས་དོན་མ་རྟོགས་པའི་རྩོད་ཚུལ་དང་ལན་ཡིན་པར་སྣང་བའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། སྐབས་དོན་མ་རྟོགས་པའི་བཤད་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེའི་དོགས་པ་གཅོད་སའི་གཙོ་བོ་ནི་རང་རྒྱལ་དང་དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་པ་ལ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིར་རང་རྒྱལ་ཚོགས་ལམ་པ་ཕལ་ཆེར་ལ་སངས་རྒྱས་འཁོར་དུ་འབྱུང་བའང་མང་ལ། འཕགས་པའང་ཚོགས་སྤྱོད་པ་གཉིས་ནི་འབྲས་

ཉན་རང་ཐུབ་དབང་ལས་སྐྱེས་ཚུལ།

25

བུ་དང་པོ་གསུམ་ཐོབ་པ་ཡིན་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཁོར་དུ་བྱུང༌། རང་རྒྱལ་གསུམ་ཀའི་ཡང་སྲིད་པ་ཐ་མའི་ཚེ་སངས་རྒྱས་དང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མི་བསྟེན་པས་ན་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྐྲུན་པ་མི་འཐད་སྙམ་པའི་དོགས་པ་ཆེ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་རིགས་ངེས་ཀྱི་ཚོགས་ལམ་པས་བསྐལ་པ་ཆེན་པོ་བརྒྱར་སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་ལ་ཚོགས་བསགས་ནས་དྲོད་ཡན་ཆད་ཚེ་གཅིག་ལ་མངོན་དུ་བྱེད། ཚོགས་སྤྱོད་པ་ཕལ་ཆེར་ཡང་ཚོགས་ལམ་དུས་སུ་སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་མཉེས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དྲིན་ལན་བསབ་པའི་མདོ་ལས། རང་སངས་རྒྱས་བསྐལ་པ་ཆེན་པོ་བརྒྱས་ཚར་ཕྱིན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང༌། རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། གཞན་དག་ནི། སངས་རྒྱས་མཉེས་བྱས་ངེས་འབྱེད་ཀྱི། །ཆ་མཐུན་སྐྱེད་པ་རྫོགས་བྱེད་དོ། །ཞེས་ཚོགས་སྤྱོད་པ་ཁ་ཅིག་གིས་སངས་རྒྱས་ལ་སྦྱོར་ལམ་དྲོད་རྩེ་བཟོད་པའི་བར་དུ་བསྟེན་ནས་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་མི་བྱ་བར་བཤད་པ་དེའི་ཕྱིར། རྩ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། གཞན་ནི་སངས་རྒྱས་འབྱུང་ལ་འབྲས། །ཐོབ་བྱེད་དགྲ་བཅོམ་མངོན་མི་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་དགྲ་བཅོམ་པ་གཅིག་པུ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་ཀྱང་འབྲས་བུ་དང་པོ་གསུམ་ཐོབ་པར་བྱེད་ཅེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྩ་རྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་ཚེ་མི་བསྟེན་པ་གང་ཞིག །དེའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དོགས་པ་ཆེ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཅན་གསུམ་ཀ་ཡང་དང་པོ་ནས་ང་རྒྱལ་ཅན་ཡིན་པས་སློབ་དཔོན་མེད་པར་འཚང་རྒྱ་བར་སྨོན་ལམ་བཏབ་པ་བཞིན། སྲིད་པ་ཐ་མའི་ཚེ་གཞན་ལ་མ་བརྟེན་པར་རང་བྱུང་གི་སྒོ་ནས་རང་གི་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་འདྲ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། གསུམ་པོ་དེ་དག་ཉིད་དག་གིས། །སངས་རྒྱས་མེད་པར་དགྲ་བཅོམ་ཉིད། །སློབ་དཔོན་མེད་པར་འཐོབ་དང་ལྡན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདི་ནི་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལས། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་མཁས་པ་གང་ཞེ་ན། ཞེས་སོགས་དང༌། ས་བཅུ་པའི་ཡང་དགོངས་པ་ཡིན་ལ། སའི་དངོས་གཞི་དང་བྱང་ས་དང༌། ལེགས་

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

26

བཤད་གསེར་ཕྲེང་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པས་བླུན་པོས་བློས་བྱས་ལ་མ་ཞེན་ཅིག །འདིས་ནི་རང་རྒྱལ་སྐྱེ་འཕགས་གཉིས་སངས་རྒྱས་འཁོར་དུ་མི་འོང་སྙམ་པ་དང༌། རང་རྒྱལ་ལ་ཞུགས་གནས་མེད་སྙམ་པ་དང་གང་ཟག་ཡ་བརྒྱད་མེད་སྙམ་པའི་ལོག་རྟོག་གི་བྱ་བརྒྱ་རིགས་པའི་འུར་རྡོ་གཅིག་གིས་བདས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་གྱིས། རྒྱས་པར་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་བཤད་དུ་སྤྲོས་ཟིན་ཏོ། །རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྐྲུན་ན་དེ་ལ་གཞན་ལ་མ་བརྟེན་པས་རང་བྱུང་དང་རང་རྒྱལ་གྱི་དོན་སྔར་བཤད་པ་དང་རྐྱེན་ཙམ་གྱིས་དོན་ཁོང་དུ་ཆུད་པས་ན་རྐྱེན་རྟོགས་ཞེས་པ་མི་འཐད་དོ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་ཆེ་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ལྟར་ན་དེ་ལ་དོགས་པ་ཆེ་བས་དེ་ལ་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་ནས་དོགས་པ་གཅོད་དགོས་པ་ལ་མ་བཅད་འདུག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། འདིའི་དོགས་ཡུལ་ལ་སྟོང་ཉིད་ཉན་ཙམ་མ་གཏོགས་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདིའི་གཙོ་བོར་དོགས་གཅོད་བྱེད་པ་དེ་སངས་རྒྱས་ལས་ཆོས་ཐོས་པའི་ཚེ་དེ་ལ་འབྲས་གནས་ལྟ་ཅི། རྟེན་འབྲེལ་ཟབ་མོ་ལ་བསམ་བྱུང་དང་སྒོམ་བྱུང་ཙམ་ཡང་མ་ཐོབ་པར་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་ངེས་ཀྱི་རང་རྒྱལ་སྐྱེ་འཕགས་ལ་དོགས་པ་གཅོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་དེས་རྒྱལ་བ་དེའི་ཐད་དུ་རྟེན་འབྲེལ་ལ་སྒོམ་བྱུང་མ་ཐོབ་པ་གཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་ཡང་ཁ་ཅིག་གིས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཉེ་བར་བསྟན་པ་ཉན་པ་ཁོ་ན་ལས་དོན་དམ་པ་རྟོགས་པ་ལ་མཁས་སུ་ཟིན་ཀྱང་ཞེས་དང༌། རྣམ་བཤད་ལས། གལ་ཏེ་རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཅན་ཁ་ཅིག་སྟོན་པས་རྟེན་འབྲེལ་གསུང་བ་ཉན་པ་ཁོ་ན་ལས་དོན་དམ་པ་རྟོགས་པ་ལ་མཁས་པ་བྱུང་ཡང༌། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཉན་པ་ཁོ་ན་ཞེས་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་བཅད་ཀྱི་དོན་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཉན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ་རྟེན་འབྲེལ་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་ཟེར་མི་རུང་བར་མ་ཟད། སངས་རྒྱས་ལས་ཆོས་ཐོས་པའི་ཚེ་དེ་

ཉན་རང་ཐུབ་དབང་ལས་སྐྱེས་ཚུལ།

27

ལ་རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་གྱི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་བྱས་པ་ཡང་ཡོད་པར་འདོད་མི་རུང་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། མཐོང་བའི་སྐྱེ་བ་ཁོ་ན་ལ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། ཞེས་དང༌། རྣམ་བཤད་ལས། མཐོང་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ཁོ་ན་ལ་རང་རྒྱལ་གྱི་མྱང་འདས་མི་ཐོབ་མོད་ཀྱང་ཞེས་པ་དང༌། སྔར་རང་རྒྱལ་གསུམ་གྱི་འབྲས་བུ་འགྲུབ་ཚུལ་བཤད་ཟིན་པ་དེའི་ཕྱིར། ཡང་རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཅན་སངས་རྒྱས་ལ་ཆོས་ཉན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ནའང༌། སྲིད་པ་ཐ་མའི་ཚེ་སངས་རྒྱས་ལ་ཆོས་ཉན་ནས་མྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་རང་རྒྱལ་གྱི་མྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་མེད་ཀྱང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་རྒྱལ་མ་ངེས་པའི་རིགས་ཅན་དེ་འདྲ་བྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཅན་ཁ་ཅིག་ཅེས་པའི་རྣམ་བཅད་དང་ཡོངས་གཅོད་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
ཡང་ཁ་ཅིག །རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་ཡིན་ན། འདིར་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་འཕེལ་བའི་ཁྱད་པར་དང་ལྡན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། གཅིག་ཅར་བ་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་རང་རྒྱལ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྨོན་ལམ་དབང་གིས་སྲིད་པ་ཐ་མའི་ཚེ་སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་དང་མ་འཕྲད་ན་རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་གོ་འཕང་མངོན་དུ་བྱེད་པ་གཅིག་དབུ་སེམས་ཀུན་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བཏུས་ལས། སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་མེད་ན་རང་རྒྱལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང༌། འགྲེལ་པ་བུདྡྷ་པཱ་ལི་ཏ་ལས། འདི་ལྟར་དེར་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་འཕྲལ་ཁོ་ན་ལ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ནས། ཇི་སྟེ་ཡང་འདི་ལ་ཅུང་ཟད་གོམས་པར་བྱས་པ་རྣམས་ལ་བརྒྱ་ལ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་མ་བྱུང་བའམ། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱང་ཟད་པར་གྱུར་ཏེ་རྐྱེན་དང་མི་ལྡན་པར་གྱུར་ཏུ་ཟིན་ན་ཡང་དེ་དག་གིས་སྔོན་གོམས་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གཞན་ལས་ཤེས་པ་མིན་པ་བསྟེན་པ་མེད་པ་ཙམ་གྱི་རྐྱེན་ལས་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བརྒྱ་ལ་རྫོགས་པའི་

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

28

སངས་རྒྱས་མ་བྱུང་བའམ་ཞེས་སྲིད་མཐའ་ཙམ་དུ་བཤད་པས་ཤུགས་ལ་སངས་རྒྱས་དང་ཉན་ཐོས་བྱུང་ན་རང་རྒྱལ་དུ་མི་འགྱུར་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཚིག་གསལ་ལས་ཀྱང༌། ཇི་སྟེ་ཇི་ཞིག་ལྟར་རྫོགས་སངས་རྒྱས་རྣམས་མ་བྱུང་ཞིང༌། ཞེས་པ་ནས། རང་འབྱུང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་བརྟེན་པ་མེད་པར་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རང་རྒྱལ་རིགས་ངེས་རྣམས་ནན་གྱིས་སྨོན་ལམ་དབང་གིས་སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་མེད་པ་ཁོ་ནར་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པས་བརྒྱ་ལམ་ན་ཞེས་དང༌། ཇི་ལྟར་ཇི་ཞིག་ལྟར་ན་ཞེས་སྟེས་དབང་གིས་སྲིད་པ་ཙམ་དུ་སྟོན་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་ནི་རྣམ་བཤད་ལས་རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཅན་ཁ་ཅིག་ཅེས་པའི་དོན། ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་རང་རྒྱལ་ལམ་དུ་མི་འཇུག་ཟེར་བ་ཁེགས་སོ། །འདི་དག་ལ་ལུང་རིགས་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ༌། །ཡང་ཁ་ཅིག །རང་རྒྱལ་རྒྱུད་ཀྱི་ཚོགས་གཉིས་ཚོགས་ཡིན་ཟེར། ལ་ལས་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚོགས་མེད་ཟེར། གཞན་དག་ཚོགས་མཚན་ཉིད་པ་མིན་པ་ལ་ཚོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་མེད་ཟེར་བ་སོགས་ཀྱི་ལོག་རྟོག་མང་ངོ༌། །དེ་རྣམས་མི་འཐད་པར་ཐལ། རང་རྒྱལ་རྒྱུད་ཀྱི་ཚོགས་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་ཚོགས་མཚན་ཉིད་པ་མིན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསོད་ནམས་སོགས་ལ་ཚོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་མདོ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚོགས་གཉིས་དེ་ཚོགས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་རྒྱལ་ལ་ཚོགས་གཉིས་མཚན་ཉིད་པ་མེད་པས་དེ་སངས་རྒྱས་ལས་དམན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་དང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སོགས་མེད་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བས་ཚོགས་མ་ཡིན་པར་བཤད་པ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་སྤྱི་ཙམ་ལ་ཚོགས་ཀྱི་སྒྲས་བསྙད་པ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང༌། དེ་དག་ལས་འབྲས་བུ་གཟུགས་སྐུའི་ལག་རྗེས་འཇོག་བྱེད་ཀྱི་དོན་ཡོད་པ་ཚོགས་མཚན་ཉིད་པ་དང༌། དེ་མེད་པ་དག་ཚོགས་བཏགས་པ་བའམ་ཕལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་དང་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་སློབ་དཔོན་སེང་བཟང་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་

ཉན་རང་ཐུབ་དབང་ལས་སྐྱེས་ཚུལ།

29

ཡིན་པའི་ཕྱིར། བློ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པ་སྦྱིན་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་བསགས་པ་དང༌། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་བསགས་པ་དང༌། ཐོས་པ་ཉུང་བ་ལ་ཆོས་ཀྱི་ནན་ཏན་བྱེད་པ་དང༌། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཡང་རིམ་གྲོ་དང་བསྙེན་བཀུར་བྱེད་པ་ལ་ཡང་ཞུམ་པ་མེད་ཅིང་དབང་པོ་བར་མ་སྟེ། ཞེས་དང༌། འདི་དང་མཐུན་པར། རྣམ་བཤད་ལས། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་སྤྱི་ལ་ཚོགས་ཀྱི་སྒྲ་འཇུག་པ་ཡོད་ཀྱང་ཚོགས་ཀྱི་སྒྲ་འཇུག་པའི་གཙོ་བོ་ནི། ཞེས་པ་ནས། བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་ཀྱིས་འབྲས་བུར་འཛིན་པ་ལ་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་དོན་ཚང་བའི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་སོ། །དེ་མ་ཚང་བ་ནི་ཚོགས་ཕལ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་གཉིས་རང་རྒྱུ་ཐུབ་དབང་ལས་སྐྱེས་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྔོན་སློབ་པའི་ལམ་གྱི་ཚེ་ཐུབ་དབང་གི་རྟེན་འབྲེལ་ཟབ་མོའི་ཆོས་ཐོས་པས་རང་གི་འདོད་པའི་འབྲས་བུ་རྫོགས་པ་དེ་བརྙེས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་ཟིན། རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་རྣམས་སྲིད་པ་ཐ་མའི་ཚེ་སངས་རྒྱས་ལྟ་ཅི། གཞན་གྱིས་བརྗོད་པའི་ངག་ཙམ་ལའང་མ་བརྟེན་པར་དུར་ཁྲོད་ཀྱི་རུས་གོང་ལྟ་བུ་ཙམ་ལ་དམིགས་ནས་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་ལུགས་འབྱུང་ལྡོག་ཏུ་དཔྱད་ནས་དགྲ་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་བྱེད་ཀྱང་དེ་རང་རྒྱུ་ཐུབ་དབང་གསུང་གིས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཚེ་རབས་གཞན་དུ་ཐུབ་དབང་གི་གསུང་ལས་དེ་ལྟར་མངོན་དུ་བྱེད་ངེས་སུ་བསྒྲུབས་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ངེས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་བཞིན། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། དེ་ཉིད་ཤེས་པས་གལ་ཏེ་འདིར། །མྱ་ངན་འདས་པ་མ་ཐོབ་ཀྱང༌། །སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་འབད་མེད་པར། །ཐོབ་འགྱུར་ངེས་པའི་ལས་བཞིན་ནོ། །ཞེས་དང༌། དབུ་མ་ལས་ཀྱང༌། རྫོགས་སངས་རྒྱས་རྣམས་མ་བྱུང་ཞིང༌། །ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱང་ཟད་པ་ན། །རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི། །བརྟེན་པ་མེད་པར་རབ་ཏུ་སྐྱེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐེག་པ་ཆུང་ངུའི་དགྲ་བཅོམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཉན་ཐོས་དང་ཐོས་སྒྲོག་ཏུ་འབོད་

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

30

པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། གཞན་ལ་གདམས་ངག་ཉན་ནས་རང་གིས་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་ཚེ། གཞན་ལ་སྒྲོག་པས་ན་ཉན་ཐོས་དང༌། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་འབྲས་གཞན་ལས་ཐོས་ནས་རང་གིས་ཉམས་སུ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་ལེན་པར་གཞན་ལ་སྒྲོག་པས་ན་ཐོས་སྒྲོག་ཏུ་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐེག་པ་འབྲིང་གི་དགྲ་བཅོམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དེ་ཉིད་རྟོགས་འབྲིང་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒྲ་ཐེག་པ་གསུམ་ཀའི་མི་སློབ་པ་ལ་འཇུག་ཅིང༌། ཁྱོད་བསྐལ་ཆེན་བརྒྱ་ལ་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ལ་གོམས་པ་བསྲིང་ནུས་པས་ཉན་ཐོས་ལས་ལྷག་ཅིང༌། ཚོགས་གཉིས་དང་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མེད་པས་སངས་རྒྱས་ལས་དམན་པས་ན་འབྲིང་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། རང་རྒྱལ་རྣམས་ནི་བསྐལ་པ་བརྒྱར། ཞེས་པ་ནས། སངས་རྒྱས་ལས་དམན་པས་ན་འབྲིང་ངོ༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། ཉན་ཐོས་དེ་ཉིད་རྟོགས་འབྲིང་ཐུབ་དབང་སྐྱེས། །ཞེས་བསྒྱུར་དགོས་ཏེ། ཉན་རང་ལ་སངས་རྒྱས་སུ་འདིར་མ་གྲགས་པའི་ཕྱིར། ཉན་རང་ལ་ཚོགས་མཚན་ཉིད་པ་མེད་དེ། ཉན་རང་མི་སློབ་པ་ལ་ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་ལག་རྗེས་མཚན་དཔེ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སློབ་དཔོན་འཕགས་པས། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་གཟུགས་སྐུ་འདི། །བསོད་ནམས་ཚོགས་ལས་འཁྲུངས་པ་ཡིན། །ཞེས་དང༌། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས། དེ་ལྟ་བས་ན་ཚོགས་འདི་གཉིས། །སངས་རྒྱས་ཉིད་ནི་འཐོབ་པའི་རྒྱུ། །ཞེས་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་ལས་ཀྱང༌། ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པའི་ངོ་བོས་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་ཚོགས་ཡིན་པས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཚོགས་ཀྱི་སྒྲ་བཤད་ཀྱང་དེ་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྐད་དོད་བྷ་ར་ལ་ཡི་གེ་སཾ་བསྣན་པས་སཾ་ལས་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པ་ཐོན། བྷ་ལས་ངོ་བོས་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཐོན། ར་ལས་འཛིན་པར་བྱེད་པ་ཐོན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་རང་ལ་ཁུར་དུ་འཁྱེར་བའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་མེད་པར་མཚུངས་ཀྱང༌། བསམ་པ་དང་རིགས་དང་དབང་པོ་སོགས་ལ་ཁྱད་མེད་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས། དེའི་གོང་དུ་དགེ་བ་བཅུའི་

ཉན་རང་ཐུབ་དབང་ལས་སྐྱེས་ཚུལ།

31

ལས་ཀྱི་ལམ་འདི་དག་ཉིད་ཉི་ཚེའི་སེམས་དང་ཁམས་གསུམ་པའི་སྐྲག་པའི་ཡིད་དང་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་མེད་པ་དང་གཞན་ལས་ཐོས་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་སྟེ། སྒྲའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྣམ་པས་ཡོངས་སུ་བསྒོམ་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཡོངས་སུ་འགྲུབ་པར་བྱེད་དོ། །དེའི་གོང་དུ་གཞན་གྱིས་དྲིང་མི་འཇོག་པ་དང་རང་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བ་དང་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ཐབས་མཁས་པ་མེད་པ་དང་རྐྱེན་ཉིད་འདི་བ་ཟབ་མོ་ཁོང་དུ་ཆུད་པས་ཡོངས་སུ་སྦྱངས་ན་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་འགྲུབ་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མགོན་པོ་དེ་རིང་བདག་ཅག་ཉན་ཐོས་གྱུར། །ཅེས་པ་འདིས་འོད་སྲུང་དང་ཤཱ་རིའི་བུ་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་སོགས་ཐོས་སྒྲོག་ཏུ་བཤད་པར་ཐལ། དེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཁོར་གྱི་ཉན་ཐོས་གཅིག་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འོད་སྲུང་དང་ཤཱ་རིའི་བུ་སོགས་ཉན་ཐོས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་གཙོ་ཆེ་བའི་དབང་གིས་འདོད་དོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་གཉིས་ཚེ་དེ་ལ་བྱང་སེམས་སུ་གྱུར་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་འདིར་མ་ཁྱབ། དེར་ཐལ། ཉི་ཁྲི་སྣང་བ་ལས། འཕགས་པ་ཤཱ་རིའི་བུ་ལ་སོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་ཁ་ཅིག་འདིར་མ་ཁྱབ་ཟེར། འོ་ན། འཕགས་པ་ཤཱ་རིའི་བུ་ལ་སོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཞེས་པའི་ཤཱ་རིའི་བུ་དེ་མཆོག་ཟུང་ནང་གི་ཉན་ཐོས་ཤཱ་རིའི་བུ་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་དེའི་མིང་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་གཞན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལེགས་ལྡན་གྱིས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཆ་བྱད་འཛིན་པ་ཤཱ་རིའི་བུ་ལ་སོགས་པའི་མིང་གིས་བརྗོད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལུང་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང༌། ཉི་སྣང་གི་ལུང་དེའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཁ་ཅིག །མཆོག་ཟུང་སོགས་སངས་རྒྱས་དང་རྒྱུད་གཅིག་པས་སྤྲུལ་པ་ཡིན་ཟེར་བའང་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཤཱ་རིའི་བུ་དབང་པོ་རྣོ་ཡང་མོས་པ་དམན་པས་ཐེག་དམན་དུ་ལྷུང་བ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། སེམས་ཅན་གྱི་རིགས་གང་དག་དབང་པོ་

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

32

རྣོན་པོ་དང་ལྡན་དུ་ཟིན་ནའང་དམན་པའི་ཁྱད་པར་འདོད་ཅིང༌། ཞེས་པ་ནས། ཉན་ཐོས་ཆེན་པོ་ཤཱ་རིའི་བུ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ཤཱ་རིའི་བུ་སོགས་ཚེ་དེ་ལ་ལུང་བསྟན་པ་ཡང་ཡོད་ལ། སེམས་ཙམ་པའི་སྐབས་སུ་ཚེ་དེ་ལ་འཇུག་པ་ཡོད་ཀྱང་ལྷག་མེད་ཀྱི་ཚེ་མེད་པ་གཅིག་བཤད་ཀྱང༌། ལང་གཤེགས་ལྟར་ན་ལྷག་མེད་ནས་ཀྱང་འཇུག་པ་ཡོད་ཟེར་དགོས་སོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེས་ས་དང་པོར་འཁོར་སྒྱུར་དུ་སྐྱེས་ནས་སྲས་སྟོང་ལ་སོགས་པ་བསྐྲུན་ཚུལ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལ་ཉོན་མོངས་མེད་ཀྱང་ཉོན་མོངས་ཆེ་བ་ལྟར་སྤྲུལ་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པའི་ཕྱིར་དང༌། བྱང་སེམས་འཕགས་པས་སྲས་དེ་ལྟར་བསྐྲུན་པ་དེ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དབང་དུ་སོང་བས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། གང་གི་ཕྱིར་ས་བརྒྱད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁོ་ན་ཉོན་མོངས་པ་དང་བྲལ་བ་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་འདྲ་ན་ཡང༌། ཐབས་ཀྱིས་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྔ་མངོན་པར་སྤྲུལ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་དང་གྲོས་སུ་མཛད་དེ། རྒྱ་ཆེ་ཞིང་རྣམ་པ་མང་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་པ་ཡང་སྟོན་པར་མཛད་དེ། ཞེས་པ་ནས། དེ་ལྟ་བས་ན་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་གྱུར་ན་ཡང་སྙིང་རྗེའི་དབང་གིས་ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱོད་པ་སྤྲུལ་པའི་གར་སྟབས་སྟོན་པར་མཛད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་ཆེ་འབྲིང་གི་ཐ་སྙད་རུང་བར་ཐལ། ལོངས་སྐུ་ཆེ་ཆུང་གི་ཐ་སྙད་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། ལོངས་སྐུ་ཆུང་བ་དེ་སངས་རྒྱས་ཆུང་བར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཞེ་འདོད་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་རྒྱལ་ལས་ཀྱང་ཆུང་བར་འགྱུར་ཞིང་འབྲེལ་མེད་པས་འདི་འདྲ་རྣམས་མི་སྤྲོ།

ཉན་རང་ཐུབ་དབང་ལས་སྐྱེས་ཚུལ།

33

སྨྲས་པ།

འཕགས་ཡུལ་མཁས་མཆོག་བཞེད་ཡངས་ནམ་མཁའ་(1)ལས། །
རྣམ་དཔྱོད་འོད་སྟོང་སྤྲོ་བས་མཁས་རློམ་གྱི། །
དྲེགས་པའི་ཟླ་བ་ཉེས་བཤད་རྒྱུ་སྐར་རྣམས། །
བཅོམ་དང་ཐུབ་བསྟན་པད་ཚལ་ལྷན་ཅིག་རྒྱས། །
སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ལས་འཁྲུངས་ཚུལ།
གཉིས་པ་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ལས་འཁྲུངས་ཚུལ་འཆད་པར། སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་འཁྲུངས་ཤིང༌། །ཞེས་བྱུང༌། དེའི་དོན་འཆད་པར། འགྲེལ་པར། རྩོད་པའི་ཚུལ་གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱང༌། ཞེས་པ་ནས། འཁྲུངས་ཤེ་ན། ཞེས་བྱུང༌། དེའི་ལན་རིགས་པས་འཆད་པར། འདི་ནི་བདེན་མོད་ཀྱི་ཞེས་པ་ནས། འདོན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱུང༌། རིགས་པའི་གྲུབ་དོན་འཆད་པར། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ནས། འཁྲུངས་པར་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་བྱུང༌། དེའི་ལན་ལུང་གིས་གྲུབ་དོན་བཤད་ནས་སྒྲུབ་པར། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རྒྱུ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། ཞེས་པ་ནས། ལྟ་བུའོ། །ཞེས་བྱུང༌། དེའི་གྲུབ་དོན་འཆད་པར། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན། ནས། འདིར་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱུང༌། འདི་ལ་སྤྱི་དོན་དང་མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་བྱང་སེམས་ལས་སངས་རྒྱས་རྣམས་འཁྲུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྔར་ལྟར་ཉན་རང་རྣམས་ཐུབ་དབང་ལས་འཁྲུངས་པར་མ་ཟད་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གདམས་པ་ཉེ་བར་བསྟན་པ་ལས་སྐྱེས་པས་ན་རྒྱལ་བའི་སྲས་ཞེས་བརྗོད་པ་མིན་ནམ་སྟེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བུའི་ཕ་ནི་བུ་དེ་ལས་སྐྱེ་མི་རིགས་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཆད་པར། རང་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཉེ་བར་བསྟན་པ་ལས་སྐྱེས་པར་གྱུར་པས་རྒྱལ་བའི་སྲས་

1 དབུས་པར་ལས། བཞེད་ཡངས་ནམ་མཁའ་ལ།

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

34

ཞེས་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེའི་ཕྱིར་ཇི་ལྟར་ན་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་འཁྲུངས་ཤེ་ན། ཞེས་བྱུང༌། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱང་ཞེས་པས་ཉན་རང་འཁྲུངས་པར་མ་ཟད་ཅེས་བསྟན། སྐྱེས་པར་གྱུར་པས་རྒྱལ་བའི་སྲས་ཞེས་པ་གཉིས་དོགས་པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ། །ལན་ལ་སྤྱིར་དེའི་སྲས་ལ་ཁྱོད་ཀྱི་འདོད་པ་དེ་ལྟར་གསུང་ལས་འཁྲུངས་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པ་གཅིག་དང༌། སྤྱོད་འཇུག་ལས། དེ་རིང་སངས་རྒྱས་རིགས་སུ་སྐྱེས། །སངས་རྒྱས་སྲས་སུ་ད་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཕའི་ས་བོན་དང་མཚུངས་པའི་ཐབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྲས་སུ་བཞག་པ་གཅིག་དང༌། འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་སུའང་སྐྱེས་པ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཤེས་རབ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྒོ་ནས་དེའི་སྲས་སུ་བཞག་པ་གཅིག་དང་གསུམ་སོགས་ཡོད་པས། གསུང་ལས་སྐྱེས་པའི་སྲས་སུ་བཞག་ཆོག་པ་བདེན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་ཁོ་བོས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་མི་སློབ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུའི་རྩ་བ་སྙིང་རྗེ་ལ་ཐུག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་ཡིན་པས་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་ལ། སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ལས་འཁྲུངས་ཚུལ་ཡང་འཆད་པ་ལྟར་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནི། རང་འགྲེལ་ལས། བདེན་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་ཞེས་པའི་དངོས་ཤུགས་དང་སྐབས་དོན་ཚོགས་པའི་ལན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང༌། དེ་ལྟར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཉེ་བར་བསྟན་པ་ལས་བྱང་སེམས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཀྱང་ཐུབ་དབང་སྐྱེས་སྐབས་སུ་དེ་ལ་ཉན་རང་ལྟར་མི་དགོས་ཏེ། དེ་གཉིས་ཐུབ་དབང་ལས་སྐྱེས་པར་སྟོན་པ་ནི་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྩ་བ་ཡང་མཐར་གཏུགས་ན་སྙིང་རྗེ་ལ་ཐུག་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་རྣམས་བྱང་སེམས་ལས་འཁྲུངས་ཞེས་པ་ལ་སྐྱོན་མེད་པར་མ་ཟད་ཤིན་ཏུ་འཐད་དེ། དེ་ལུང་རིགས་དུ་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་རིགས་པ་དང་ལུང་དག་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་འཁྲུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱུང༌། སངས་རྒྱས་རྣམས་བྱང་སེམས་ལས་འཁྲུངས་ཞེས་པ་ལ་རྒྱུ་གཉིས་ཡོད་དེ། རང་དང་རྒྱུད་གཅིག་པས་ཉེར་ལེན་བྱེད་པ་དང༌།

ཉན་རང་ཐུབ་དབང་ལས་སྐྱེས་ཚུལ།

35

རང་དང་རྒྱུད་ཐ་དད་པས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་བྱེད་པ་དེའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གནས་སྐབས་སྔོན་དུ་སོང་བ་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་དེ་བྲམ་ཟེ་ཁྱེའུ་སྣང་བྱེད་དང༌། རྒྱལ་པོ་རབ་གསལ་དང༌། ང་ལས་ནུ་སོགས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གནས་སྐབས་རིམ་གྱིས་བརྒྱུད་ནས་འོག་མིན་དུ་སངས་རྒྱས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། འོན་ཀྱང་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱི་ཞེས་པ་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གནས་སྐབས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྒྱུ་ཅན་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་དང་པོར་ཐུགས་བསྐྱེད་པ་སོགས་ལ་སངས་རྒྱས་བཞུགས་མི་བཞུགས་ཀྱི་དུས་ཀུན་ཏུ་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཡོངས་འཛིན་དང་རྐྱེན་མཛད་ནས་རྒྱལ་སྲས་ཀྱི་ལམ་ལ་བཅུག་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་པར་མདོ་དུ་མ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྔོན་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་བྱང་སེམས་སུ་གྱུར་ནས་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་དང་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཆེས་མང་པོ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འཛིན་དུ་བཅུག་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས་ཡང་དག་པར་འཛིན་དུ་འཇུག་པ་ལས་ནི་ཇི་ལྟར་འཇམ་དཔལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་དང་དེ་ལས་གཞན་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཆེས་ཐོག་མ་ཁོ་ནར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཡང་དག་པར་འཛིན་དུ་བཅུག་པར་འདོན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱུང༌། དེ་ལྟར་འཁྲུངས་པར་བཤད་པ་ལ་རྒྱུ་མཚན་ཆེན་པོ་ཡོད་དེ། བྱང་སེམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་དང་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་གཉིས་བྱེད་པར་གོ་ནས་སྐལ་ལྡན་ལམ་དེར་འཇུག་པ་དང་མི་ལྡོག་པ་དང་སྤྲོ་བ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་མང་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་པ་དེའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ལ་ལྟོས་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་བྱང་སེམས་ལས་འཁྲུངས་པར་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་བསྔགས་པ་གཙོ་བོར་མ་བརྗོད་པར་འདིར་བྱང་སེམས་ལ་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན། དེ་ལ་རྒྱུ་མཚན་དུ་མ་

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

36

ཡོད་དེ། བྱང་སེམས་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུ་གཅེས་པ་ཡིན་པ་དང༌། བྱང་སེམས་ལ་བསྟོད་པས་སངས་རྒྱས་ལའང་བསྟོད་པར་ཤུགས་ཀྱིས་འགྲོ་བ་དང༌། སྨན་གྱི་ལྗོན་ཤིང་གཞོན་ནུ་གཅེས་པར་བསྐྱངས་རིགས་པ་བཞིན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལྗོན་ཤིང་གི་མྱུ་གུ་བྱང་སེམས་གཅེས་པར་བསྐྱངས་རིགས་པ་དང༌། དུས་དེར་འདུས་པའི་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རིགས་ཅན་ཐེག་ཆེན་ལ་སྦྱར་བའི་དགོས་པ་བཞིའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རྒྱུ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཞེས་པ་ནས། བྱང་སེམས་ལ་བསྔགས་པ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱུང༌། དོན་འདི་དག་ལུང་གིས་ཀྱང་གྲུབ་སྟེ། དཀོན་མཆོག་བརྩེགས་པ་ལས། འོད་སྲུང་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ཟླ་བ་ཚེས་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་བ་ལྟར་ཉ་བ་ལ་མ་ཡིན་ནོ། །འོད་སྲུང་དེ་བཞིན་དུ་གང་དག་ང་ལ་རབ་ཏུ་དང་བ་དེ་དག་གིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ཕྱག་བྱ་ཡི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་ངོ༌། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ལས་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་ངོ༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱང་སེམས་རྣམས་རྒྱལ་བ་ལས་འཁྲུངས་པར་ཐལ། རང་རྒྱུ་རྒྱལ་བ་ལས་འཁྲུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། རྒྱལ་བ་ཆོས་ཅན། རྒྱལ་བ་ལས་འཁྲུངས་པར་ཐལ། རང་རྒྱུ་རྒྱལ་བ་ལས་འཁྲུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་ལས་མ་འཁྲུངས་པར་ཐལ། ཁྱོད་བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །རྒྱལ་བའི་སྲས་རྒྱལ་བ་ལས་འཁྲུངས་ཀྱང་རྒྱལ་སྲས་དེ་ལས་མ་འཁྲུངས་པའི་ཁྱད་པར་ཕྱེ་བ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྒྱལ་བའི་སྲས་གཅིག་མེད་པར་ཐལ། ཚོགས་ལམ་པ་དེ་ཡང་དེ་མ་ཡིན་པ་ནས། ས་བཅུ་པ་བ་དེ་ཡང་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། རྒྱལ་བ་ལས་འཁྲུངས་པའི་བྱང་སེམས་གཅིག་མེད་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་དེ་ཡང་དེ་མ་ཡིན་པ་ནས། ས་བཅུ་པ་བ་དེ་ཡང་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་དུ་གྱུར་པའི་རྒྱལ་བའི་ཉེར་ལེན་དང་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་དུ་མ་ཡོད་པའི་

ཉན་རང་ཐུབ་དབང་ལས་སྐྱེས་ཚུལ།

37

ཕྱིར། རྟགས་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁས་བླངས་སོ། །འོན་ཀྱང་རྒྱལ་བ་ལས་འཁྲུངས་པ་ལ་ཐུགས་རྩེ་གཏད་ཅིང་བརྗོད་བདེ་ཁྱད་བྱེད་ན་མ་གཏོགས་རྒྱལ་བའི་སྲས་དང་རྒྱལ་སྲས་ལ་ཁྱད་པར་མེད་དེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེ། །བློ་ལྡན་ཉིད་དང་གསལ་བའི་མཆོག །རྒྱལ་སྲས་རྒྱལ་བའི་གཞི་དང་ནི། །རྒྱལ་བྱེད་རྒྱལ་བའི་མྱུ་གུ་དང༌། །ཞེས་སོགས་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ཅིང༌། རྒྱལ་བའི་སྲས་པོ་འདི་ཡི་སེམས་གང་འགྲོ་བ་རྣམས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྐབས་འདིར་རྩོད་པའི་རྒྱལ་སྲས་སུ་འཇོག་པ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་བྱང་སེམས་དང༌། དོན་དམ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དེར་བཞག་པ་ཡིན་ཞེས་ལན་བཏབ་ཆོག་པར་ཐལ། སྤྱིར་རྒྱལ་སྲས་སུ་འཇོག་པ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཉིས་དང་གསུང་ལས་འཁྲུངས་པ་དང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྲས་སྒྲ་གཅན་འཛིན་ཞེས་པ་ལྟར་རུས་བསྐྱེད་པའི་སྒོ་ནས་བཞག་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། འདིར་གསུང་ལས་བསྐྱེད་ཚུལ་ལ་རྩོད་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང༌། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཉེ་བར་བསྟན་པ་ལས་སྐྱེས་པར་གྱུར་པས་རྒྱལ་བའི་སྲས་ཞེས་བརྗོད་པ་མིན་ནམ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། དཀོན་བརྩེགས་ཀྱི་དོན་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན། ཤཱ་རིའི་བུ་ཆོས་ཅན། རྒྱལ་བའི་སྲས་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱལ་བའི་གསུང་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པའི་གསུང་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེའི་སློབ་མ་དང་གསུང་ལས་སྐྱེས་པ་ལ་བུ་འམ་སྲས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཡོད་ཀྱང་རྒྱལ་སྲས་ཞེས་པ་ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཇོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །བྱང་སེམས་ཡིན་ན་རྒྱལ་བ་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། རྒྱལ་བའི་གདུལ་བྱའི་བྱང་སེམས་རྒྱལ་བ་དང་དུས་མཉམ་པ་ཆོས་ཅན། རྒྱལ་བ་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་བས་ཆོས་འཁོར་བསྐོར་ཡུལ་གྱི་རིགས་ཅན་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས། གཞན་ཡང༌། སེམས་ཅན་ཡིན་ན། རྒྱལ་བ་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་དགོས་

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

38

པར་ཐལ། རྒྱལ་སྲས་ལ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མ་ངེས་པའི་རིགས་ཅན་དང་ངེས་པའི་རིགས་ཅན་དང་ཉན་རང་སོགས་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། རྒྱལ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མ་ངེས་པའི་རིགས་ཅན་སངས་རྒྱས་པའི་རྒྱལ་བར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་རྒྱལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང༌། དེར་ཐལ། དེ་དང་རྒྱུད་གཅིག་གང་ཞིག །རྒྱལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྒྱལ་བ་དང་རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་བྱང་སེམས་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་རྣམ་མཁྱེན་དང་རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་ཚུལ་མེད་པར་ཐལ། དེ་རྣམ་མཁྱེན་དང་རྒྱུད་ཐ་དད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཁྱབ་པར་ཐལ། རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་ཚུལ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་ཁྱབ་སྟེ། རང་དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ཡོད་པ་དེ་འཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྣམ་མཁྱེན་དེ་དེ་དང་རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རྣམ་མཁྱེན་དང་རྒྱུད་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་མཁྱེན་དེ་དེ་དང་རྒྱུད་གཅིག་དང་ཐ་དད་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གང་རུང་དུ་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་དེ་ཡིན་མིན་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
ཡང་བོད་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འགྲེལ་བའི་ལན་དེས་ཕ་རོལ་གྱི་དོགས་པ་དེ་མི་ཆོད་པར་ཐལ། ཕ་རོལ་རྩོད་སྨྲ་བས་བྱང་སེམས་རྣམས་རྒྱལ་སྲས་ཡིན་པས་བྱང་སེམས་རྒྱལ་བ་ལས་འཁྲུངས་པར་བཤད་རིགས་ཀྱི། བཟློགས་ནས་མི་རིགས་ཞེས་པ་ལ་འགྲེལ་པར་བདེན་ཁ་བྱིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལྟར་འཁྲུངས་ཀྱང་བྱང་སེམས་ལས་སངས་རྒྱས་འཁྲུངས་པར་ད་དུང་བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྩོད་ཚུལ་འཆད་པར། རྣམ་བཤད་ལས། ཕྱོགས་སྔ་མ་སྨྲ་བས་བྱང་སེམས་རྣམས་རྒྱལ་བའི་སྲས་ཡིན་པས། ཞེས་པ་ནས། དོགས་པ་མི་ཆོད་པའི་ཕྱིར་རོ་སྙམ་ན། ཞེས་བྱུང༌། དོགས་པ་དེ་མི་ཆོད་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། འགྲེལ་པར་རྒྱལ་སྲས་འགའ་ཞིག་གིས་ཉེར་ལེན་དང་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་བྱས་ནས་སངས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ན། སངས་རྒྱས་དེའི་སྲས་བྱང་སེམས་དེ་ལས་

བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་གསུམ་འཆད་པ།

39

སངས་རྒྱས་དེ་འཁྲུངས་པ་མ་ཡིན་པར་ཤེས་པས་འགྲེལ་པས་ཁྱོད་ཀྱིས་ཟེར་བ་ལྟར་བདེན་ཁ་མ་བྱིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཔེར་ན་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པའི་གསུང་ལས་སྐྱེས་པའི་བྱང་སེམས་དེ་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པའི་སྲས་ཡིན་ཀྱང༌། བྱང་སེམས་དེ་ལས་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་མ་འཁྲུངས་པར་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། སྐྱོན་འདི་མེད་དེ་ཞེས་པ་ནས། སངས་རྒྱས་དེའི་སྲས་ཡིན་ཀྱང་བྱང་སེམས་དེ་ལས་སངས་རྒྱས་དེ་འཁྲུངས་པ་མ་ཡིན་པས་རྩོད་པ་དེ་ནི་ཚུལ་དེ་གཉིས་རྣམ་པར་མ་ཕྱེད་པའི་རྩོད་པར་འགྲེལ་པས་ལན་བཏབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་རབ་ཡོད་ན་ཅིའི་ཕྱིར་མི་

རྟོགས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་གསུམ་འཆད་པ།

གསུམ་པ་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་གསུམ་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། སྙིང་རྗེའི་སེམས་དང་གཉིས་སུ་མེད་བློ་དང༌། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་རྒྱལ་སྲས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ། །ཞེས་བྱུང༌། དེ་ལས་དང་པོ་སྙིང་རྗེའི་སེམས་སྙིང་རྗེ་འཆད་པར། རང་འགྲེལ་ལས། སྙིང་རྗེ་ནི་ཞེས་སོགས་བྱུང༌། གཉིས་སུ་མེད་ཅེས་པའི་གཉིས་མེད་ཀྱི་བློ་འཆད་པར། རང་འགྲེལ་ལས། གཉིས་སུ་མེད་པའི་བློ་ནི་ཞེས་སོགས་བྱུང༌། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཤེས་བྱེད་དང་བཅས་འཆད་པར། རང་འགྲེལ་ལས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་འཕགས་པ་ཆོས་ཀུན་འགྲོ་བའི་མདོ་ལས། ཞེས་པ་ནས། ཇི་སྐད་བསྟན་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བྱུང༌། དེའི་གྲུབ་དོན་དེ་གསུམ་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུའི་གཙོ་བོར་འཆད་པ་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་གཙོ་བོའི་རྒྱུ་ནི། ཞེས་པ་ནས། གསུམ་པོ་འདི་དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱུང༌། ཤེས་བྱེད་འཆད་པར། ཇི་སྐད་དུ། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས། ཞེས་པ་ནས། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་བྱུང༌།
འདི་ལ་སྤྱི་དོན་དང་མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། སྔར་ཉན་རང་ཐུབ་དབང་དང་དེ་བྱང་སེམས་ལས་འཁྲུངས་པར་བཤད་ན། དེར་མ་ཟད་བྱང་སེམས་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་གང་ལས་འཁྲུངས་ཤེ་ན། དེ་རྣམས་རང་རྒྱུ་ཆོས་གསུམ་ལས་འཁྲུངས་ཞེས་འཆད་པར། སྙིང་རྗེའི་སེམས་དང་ཞེས་སོགས་རྐང་པ་

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

40

གཉིས་བྱུང་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་ཅིའི་རྒྱུ་ཅན་ཡིན་ཞེ་ན་སྙིང་རྗེའི་སེམས་དང་ནས། ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་སོ། །ཞེས་དང༌། རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང༌། གལ་ཏེ་ཉན་རང་གཉིས་ཞེས་པ་ནས། བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱི་གཙོ་བོའི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱུང༌། འགྲེལ་པར་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་པའི་ཡང་སྒྲ་ནི་རྩ་བའི་དང་སྒྲ་གཉིས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཡིན་ཏེ། ཡང་དང་དང་ལ་སྐད་དོད་ཙ་ཡོད་ཅིང་འབྱེད་སྡུད་ཀྱི་ཚིག་ཡིན་པས། ཉན་རང་སོགས་དེ་ལྟར་འཁྲུངས་པར་མ་ཟད་ཅེས་སྡུད་ཚིག་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ལ་དབྱེ་བ་འདི་དང་འདི་ཡོད་ཅེས་ཆོས་གསུམ་ལ་སྦྱར་བ་འབྱེད་ཚིག་ལ་སྦྱར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཤད་ཚུལ་འདི་སྐབས་དུ་མར་ཤེས་དགོས་སོ། །དེ་ཆོས་གསུམ་ལས་འཁྲུངས་པ་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བར། བདག་ཉིད་དང་ནི་འཇིག་རྟེན་འདིས། །བླ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་འདོད་ན། །དེ་ཡི་རྩ་བ་བྱང་ཆུབ་སེམས། །རི་དབང་རྒྱལ་པོ་ལྟར་བརྟན་དང༌། །ཕྱོགས་མཐས་གཏུགས་པའི་སྙིང་རྗེ་དང༌། །གཉིས་ལ་མི་བརྟེན་ཡེ་ཤེས་ལགས། །ཞེས་བྱུང༌།
འདིར་བསྟན་སྙིང་རྗེ་ཆོས་ཅན། ངོ་བོ་རྣམ་པ་དབྱེ་བ་རྣམས་ཡོད་དེ། འཆད་འགྱུར་ལྟར་ངོ་བོ་ཞེ་སྡང་མེད་པའི་དགེ་རྩ་དང༌། རྣམ་པ་སེམས་ཅན་མཐའ་དག་སྡུག་བསྔལ་ལས་སྐྱོབ་འདོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དང༌། དབྱེ་བ་དུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་གལ་ཆེ་བའི་སྙིང་རྗེ་གསུམ་དང༌། དམིགས་ཡུལ་འཆར་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་སེམས་ཅན་ཙམ་དང་ཆོས་དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེ་གསུམ་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་སྙིང་རྗེ་ནི་བརྩེ་བ་སྟེ་འདི་ཉིད་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་རྣམ་པ་དང་རང་གི་ངོ་བོ་ཅན་ནོ། །ཞེས་བྱུང༌། རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང༌། འཆད་པར་འགྱུར་བའི་སྙིང་རྗེའི་སེམས་དང་ཞེས་པས་དབྱེ་བ་ཡང་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདིར་བསྟན་གཉིས་མེད་ཀྱི་བློ་ཆོས་ཅན། དམིགས་པ་རྣམ་པ་དབྱེ་བ་རྣམས་ཡོད་དེ། དམིགས་པ་ཆོས་དང་གང་ཟག་ལ་དམིགས་ནས་དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་པོ་སོགས་ལས་རྣམ་པ་གཞན་དང་ཡོད་

བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་གསུམ་འཆད་པ།

41

མེད་མཐའ་གཉིས་དང་རྟག་ཆད་ཀྱི་མེད་པའི་སྟོང་པའི་རྣམ་པ་ཅན། དབྱེ་བ་བྱང་སེམས་ལས་དང་པོ་བའི་ཡང་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་གཅིག་དང༌། མོས་སྤྱོད་སྐབས་ཀྱི་གཅིག་དང༌། ས་ཐོབ་པའི་གཉིས་མེད་ཀྱི་བློ་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དམིགས་རྣམ་ནི། རང་འགྲེལ་ལས། གཉིས་སུ་མེད་པའི་བློ་ནི་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་རབ་བོ། །ཞེས་དང༌། རྣམ་བཤད་ལས། མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་རབ་ལ་བཤད་ལ། དེ་ཡང་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྔོན་དུ་འོང་བ་མི་འགལ་ལོ། །ཞེས་པ་ནས། གཉིས་སུ་མེད་བློ་ཞེས་པས་ཐོག་མར་ཞུགས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུའི་ཤེས་རབ་ཀྱང་སྟོན་དགོས་པས་སོ། །ཞེས་བྱུང༌། ཀྱང་སྒྲས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྔོན་འགྲོའི་དེ་གཙོ་བོར་བསྟན་པར་མ་ཟད་བྱང་སེམས་སྐྱེ་འཕགས་དུས་ཀྱི་དེ་ཡང་བསྟན་ཞེས་བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་ཤེས་བྱེད། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བར། གཉིས་ལ་མི་བརྟེན་ཡེ་ཤེས་ལགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཡེ་ཤེས་ཞེས་པ་གཙོ་བོར་འཕགས་པ་ལ་སྦྱོར་དགོས་ལ་འགྲེལ་པར་དེའི་དངོས་ཤུགས་གཉིས་ཀའི་དོན་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སེམས་བསྐྱེད་དང་སྙིང་རྗེའི་སྐབས་སུ་ཡང་ཟིན་བྱེད་གཉིས་མེད་ཀྱི་བློ་རེ་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདིར་བསྟན་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། དམིགས་རྣམ་ངོ་བོ་དབྱེ་བ་རྣམས་ཡོད་དེ། དམིགས་པ་གཞན་དོན་དང་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ལ་དམིགས་ནས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་རྣམ་པ་དེ་ཐོབ་པར་འདོད་པ། ངོ་བོ་གཉིས་མེད་ཀྱི་བློ་དང་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོས་དྲངས་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང༌། དབྱེ་བ་བྱང་སེམས་ལས་དང་པོ་བའི་སྔོན་འགྲོ་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་བུར་ཤུན་གྱི་རོ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ནས་བྱང་སེམས་སྐྱེ་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྨོན་འཇུག་གི་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་འགྲེལ་པར་མདོ་དྲངས་པ་ལས་བསྟན་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་ལ། མདོ་ལས་ནི་རང་གི་ཆོས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་ནས་ཆོས་ཉིད་འདི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ་སྙམ་ནས་གང་སེམས་སྐྱེས་པ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས་གསུངས་

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

42

པ་དང་འདི་ལ་མི་འདྲ་བ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྙིང་རྗེ་སོ་སོའི་སྐབས་སུ་སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་རེ་བཤད་པས་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་ཟིན་ལྟར་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་པར་མདོ་དྲངས་པས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རྫོགས་པར་དངོས་སུ་མ་བསྟན་ཏེ། ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གཞན་དོན་ཐབས་ཤེས་གཉིས་ཀྱིས་ཟིན་པར་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་རང་དོན་བྱང་ཆུབ་ཤུགས་ལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། འདི་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཙམ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་པས་མཚན་ཉིད་མ་རྫོགས་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བགྱིའོ། །ནས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཞེས་བགྱིའོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་མདོར་བསྟན། ཐབས་ཕན་བདེ་བླ་མེད་ཀྱི་སེམས་དང་ཚད་མེད་བཞིས་རིམ་བཞིན་མཉེན་པ་དང༌། མི་ལྡོག་པ་དང༌། འགྱོད་པ་མེད་པ་དང༌། ཆགས་སྡང་གི་དྲི་མ་མེད་པས་ཟིན་ཚུལ་ཡང་བསྟན་ལ། ཤེས་རབ་སྟོང་མཚན་སྨོན་མེད་ཀྱི་བློ་གསུམ་གྱིས་ཟིན་ཚུལ་ཡང་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་ལས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་པ་དང་བདེ་བའི་སེམས་དང༌། བླ་ན་མེད་པའི་སེམས་དང༌། བྱམས་པས་མཉེན་པའི་སེམས་དང༌། སྙིང་རྗེས་མི་ལྡོག་པའི་སེམས་དང་དགའ་བས་འགྱོད་པ་མ་མཆིས་པའི་སེམས་དང་བཏང་སྙོམས་ཀྱིས་དྲི་མ་མ་མཆིས་པའི་སེམས་དང༌། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་ཚད་མེད་བཞིས་ཟིན་ཚུལ་ཡང་ཤེས་པར་གྱིས། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་ལས། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་མི་འགྱུར་བའི་སེམས་དང༌། མཚན་མ་མེད་པས་སྒྲིབ་པ་མ་མཆིས་པའི་སེམས་དང༌། སྨོན་པ་མེད་པས་མི་གནས་པའི་སེམས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་ནི་གཉིས་མེད་ཀྱི་བློ་ལ་རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་གྱི་ཤེས་རབ་དང་དེས་སེམས་བསྐྱེད་ཟིན་ཚུལ་ཡང་ཤེས་པར་གྱིས།
འདིར་བསྟན་ཆོས་གསུམ་གྱི་གོ་རིམ་ཡོད་དེ། དབང་རྣོན་གྱིས་ལམ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། གཉིས་མེད་ཀྱི་བློ་དང་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སེམས་བསྐྱེད་གསུམ་རིམ་གྱིས་བསྐྱེད་

བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་གསུམ་འཆད་པ།

43

པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དབང་རྣོན་དེ་མང་དུ་ཐོས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་འཁོར་བའི་རྩ་བ་མ་རིག་པ་ལ་ཐུག་གི་བར་ཤེས་ནས། དེ་སྤོང་ནུས་མི་ནུས་ལེགས་པར་དཔྱད་པས་མ་རིག་པ་ཞེན་ཡུལ་མེད་པའི་ལོག་ཤེས་སྤོང་ནུས་སུ་མཐོང་བ་ན་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་འཕགས་པ་ཆོས་ཀུན་འགྲོ་བའི་མདོ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བགྱིའོ། །ནས། ཤེས་པ་པོས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བགྱི་བ་ཙམ་དུ་བས་ན་ཆོས་ཉིད་འདི་ལྟ་བུ་འདི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ་སྙམ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་སེམས་གང་སྐྱེས་པ་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་དང༌། དབུ་མ་རྒྱན་ལས། ཡང་དག་ཤེས་འཚོལ་སྔོན་བཏང་སྟེ། །དོན་དམ་རྣམ་པར་ངེས་གྱུར་ནས། །ལྟ་ངན་འཐིབ་གནས་འཇིག་རྟེན་ལ། །སྙིང་རྗེ་ཀུན་ནས་བསྐྱེད་ནས་སུ། །འགྲོ་དོན་བྱེད་པ་དཔའ་གྱུར་པ། །བྱང་ཆུབ་བློ་རྒྱས་མཁས་པ་ནི། །བློ་དང་སྙིང་རྗེས་བརྒྱན་པ་ཡིས། །ཐུབ་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་ཡང་དག་སྤྱོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དབང་རྟུལ་ལ་ངེས་པ་མེད་དེ། དབང་རྟུལ་ཚིག་རྗེས་འབྲང་བ་ཡིན་པས་ཐོག་མར་སེམས་བསྐྱེད་ནས་སྟོང་ཉིད་ཚོལ་བ་ཡང་ཡོད་ལ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པའང་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དབུ་མ་རྒྱན་ལས། ཡང་དག་དད་པའི་རྗེས་འབྲང་བ། །རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་ནས། །ཐུབ་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་བླངས་བྱས་ཏེ། །དེ་ནི་ཡང་དག་ཤེས་འཚོལ་བརྩོན། །ཞེས་དང༌། སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས། སེམས་མ་བསྐྱེད་པའི་སྔ་རོལ་ཏུ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་ནི་རྣོན་པོ་ལ་ཡིན་གྱི་རྟུལ་པོ་ལ་ནི་ངེས་པ་མེད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདིར་བསྟན་ཆོས་གསུམ་པོ་ལ་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་སྔོན་དུ་བསྐྱེད་རྒྱུའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་ཁྱབ་ཟེར་ན། འོ་ན། འདིར་བསྟན་སྙིང་རྗེ་དེ་ཡིན་ན། བྱང་སེམས་རྒྱུད་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

44

ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ལམ་མ་ཞུགས་དང༌། བྱང་སེམས་སྐབས་དང༌། སངས་རྒྱས་སའི་སྐབས་སུ་ཐོབ་རྒྱུའི་ཡོན་ཏན་གསུམ་འགལ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ཐོབ་རྒྱུའི་ཡོན་ཏན་ལམ་མ་ཞུགས་ན་འཐོབ་པ་དཔེ་ལ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། འདིར་བསྟན་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་འཆད་འགྱུར་ལྟར་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་སེམས་ཅན་ཆོས་དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་གསུམ་དང་རྣམ་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་ལས་སྐྱོབ་འདོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་སྙིང་རྗེ་ནི་བརྩེ་བ་སྟེ། འདི་ཉིད་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་རྣམ་པ་དང་རང་གི་ངོ་བོ་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང༌། འདིར་བསྟན་སེམས་སྐྱེད་པ་པོ་ལ་བྱང་སེམས་གཅིག་མེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རང་འགྲེལ་དུ་མདོ་དྲངས་པ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་སེམས་གང་སྐྱེ་བ་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་རྒྱལ་སྲས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ། །ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་བྱང་སེམས་ལ་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལ་ཐུབ་དབང་དངོས་སུ་སྐྱེད་པའི་བྱང་སེམས་གཅིག་ཀྱང་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ལ་ཐུབ་དབང་རང་ལས་དངོས་སུ་འཁྲུངས་པའི་བྱང་སེམས་ས་བཅུ་པ་བ་གཅིག་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། གལ་ཏེ་ཉན་རང་གཉིས་ཐུབ་དབང་ལས་དང༌། ཐུབ་དབང་རྣམས་བྱང་སེམས་ལས་འཁྲུངས་ན་བྱང་སེམས་དེ་དག་གི་རྒྱུ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འཆད་པར་འགྱུར་བའི་སྙིང་རྗེའི་སེམས་དང༌། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་གོ་ཤཱཀ་སོགས་ཁ་ཅིག །འདིར་བསྟན་སེམས་བསྐྱེད་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་མཚན་ཉིད་པ་དང༌། འདིར་བསྟན་བྱང་སེམས་དེ་བྱང་འཕགས་ལ་བྱེད་ཟེར་ན། འོ་ན། འདིར་བསྟན་སྙིང་རྗེས་དྲངས་ཏེ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ཡིན་ན། སྦྱོར་ལམ་པ་ཡན་ཆད་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ལས་དངོས་སུ་འཁྲུངས་པའི་འདིར་བསྟན་བྱང་སེམས་ཡིན་

བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་གསུམ་འཆད་པ།

45

ན། བྱང་འཕགས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། མ་གྲུབ་ན། འཁོར་གསུམ། འདིར་བསྟན་བྱང་སེམས་ལ་སོ་སྐྱེ་གཅིག་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཚོགས་ལམ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་འཇུག་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་འདིར་བསྟན་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐོག་མར་གལ་ཆེ་བའི་སྙིང་རྗེས་དྲངས་པའི་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འདིར་བསྟན་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། འདི་ལྟར་སྙིང་རྗེ་ཅན་གྱིས་གཞན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ཉིད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་སྡུག་བསྔལ་བར་གྱུར་པ་མ་ལུས་པ་ཡོངས་སུ་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར་གདོན་མི་ཟ་བར་བདག་གིས་འཇིག་རྟེན་འདི་མཐའ་དག་སྡུག་བསྔལ་ལས་བཏོན་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཉིད་ལ་ངེས་པར་སྦྱར་བར་བྱའོ་སྙམ་དུ་ངེས་པར་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །རང་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་འདིས་བསྟན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན། སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན་ཡང་མི་འཐད་དེ། འོ་ན། འདིར་བསྟན་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན། བཅོས་མིན་གྱི་མྱོང་བ་ཐོན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལ་རྩོལ་བཅས་ཀྱི་མྱོང་བ་བུར་ཤུན་གྱི་རོ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་གཅིག་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་བསྒོམ་དུས་ཀྱི་དེ་འདྲ་གཅིག་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལ་འདིར་བསྟན་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་སྔོན་དུ་འགྲོ་རྒྱུའི་སེམས་བསྐྱེད་གཅིག་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཐོག་མར་གལ་ཆེ་ཚུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་ཐོག་མར་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡང་སྙིང་རྗེ་ལ་རག་ལས་པས་སྙིང་རྗེ་ཐོག་མར་གལ་ཆེ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་ནི་སེམས་བསྐྱེད་བསྒོམ་པའི་སྐབས་ལ་དགོངས་ཀྱི། ཞེས་པ་ནས། སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྙམ་པ་ཙམ་ནི་ཚིག་རྗེས་འབྲང་བའི་གོ་བ་ཙམ་ཡིན་པས་བུར་ཤིང་གི་ཤུན་པའི་རོ་དང་

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

46

འདྲ་སྟེ། དེ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་ཟེར་ཡང་སེམས་བསྐྱེད་དངོས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཡང་ཁ་ཅིག །བཅོས་མིན་གྱི་སྙིང་རྗེས་དྲངས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན། སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། འོ་ན། ལམ་མ་ཞུགས་ན་སེམས་བསྐྱེད་མཚན་ཉིད་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ན་དེ་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་ནས་སེམས་བསྐྱེད་རྒྱུད་ལ་མ་སྐྱེས་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་བཅོས་མིན་གྱི་མྱོང་པ་ཐོན་ནས་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བཅོས་མིན་གྱི་མྱོང་བ་མ་ཐོན་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུ་འབྲས་མན་ངག་བདུན་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་ཚུལ་དང་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཐོག་མར་གལ་ཆེ་ཚུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང༌། སེམས་བསྐྱེད་ན་སེམས་བསྐྱེད་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་སོགས་མང་ངོ༌། །ཡང་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན། སྒོམ་བྱུང་ཡིན་པས་ཁྱབ་སྙམ་ན། འོ་ན། བུར་ཤུན་གྱི་རོ་འདྲའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་བསམ་བྱུང་གི་བློ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ཐོས་བྱུང་གི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། ཚིག་རྗེས་འབྲང་བའི་གོ་བ་ཙམ་ཡིན་པས། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བསམ་བྱུང་ཡིན་ན་ཚིག་རྗེས་འབྲང་བའི་གོ་བར་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐོས་བསམ་སྒོམ་པའི་ཤེས་རབ་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། བུར་ཤུན་གྱི་རོ་འདྲའི་དེ་ཐོས་བྱུང་ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་བསྐྱེད་བསྒོམ་པའི་ཚེ་ཐོས་བསམ་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བ་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་བསྐྱེད་དེ་དང་པོ་ཚིག་སྤྱི་ལ་བརྟེན་ནས་སྒོམ་པའི་ཚེ་དེ་ལ་ཐོས་བློས་བསྒོམ་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་ཚིག་ལ་བརྟེན་མི་དགོས་པར་འགྲོ་སྡོད་དང་སེམས་ཅན་མཐོང་ཚེ་བསྒོམ་པ་ལྟར་སེམས་ངམ་ངམ་ཤུགས་ཀྱིས་སྐྱེས་འོང་ཚེ་སེམས་བསྐྱེད་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་ཚར་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེའི་ཚེ་དེ་ལ་བསམ་བྱུང་གི་སྐབས་ཡིན་གྱི་སྒོམ་བྱུང་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ཚེ་སེམས་བསྐྱེད་བསྒོམ་པའི་བློ་ཡིན་ན། མཉམ་བཞག་གི་སས་བསྡུས་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ཚེ་སེམས་བསྐྱེད་

བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་གསུམ་འཆད་པ།

47

སྟེང་ནས་ཞི་གནས་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བསམ་གཏན་གྱི་ཉེར་བསྡོགས་མ་ཐོབ་བར་དུ་སྒོམ་བྱུང་མི་འོང་བར་ལམ་རིམ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བའི་མ་ཁྱབ་མཚམས་ལ་རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྦྱོང་བའི་མན་ངག་བཞིན་དུ་སྦྱངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་ལེགས་པར་འཁུལ་ཐུབ་པའི་མྱོང་བ་ཁྱད་པར་ཅན་སྐྱེས་པ་ནི་ཤུན་པའི་ནང་གི་བུར་ཤིང་དངོས་ཀྱི་རོ་དང་འདྲ་བས་སེམས་བསྐྱེད་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང༌། མདོ་ལས། ཇི་ལྟར་ཤུན་པ་དེ་བཞིན་སྨྲ་བ་སྟེ། །རོ་ལྟ་བུ་ནི་འདི་ལ་དོན་སེམས་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལུང་འདིས་ཀྱང་སྨྲ་བ་ཞེས་པས་ཚིག་སྤྱི་དེ་བཤད། དོན་སེམས་ཞེས་པས་ཚིག་སྤྱི་མ་ཡིན་པར་དོན་ལ་སེམས་པ་གཅིག་བཤད་ཀྱང་སྒོམ་བྱུང་མ་བཤད་པས་སོ། །རྗེ་ཡབ་སྲས་གསུམ་གྱི་གསུང་གང་ནའང་སྙིང་རྗེ་སེམས་བསྐྱེད་ངེས་འབྱུང་དད་པ་སོགས་ལ་སྒོམ་བྱུང་དགོས་པར་བཤད་པ་ཚིག་ཟུར་ཙམ་ཡང་མེད་དོ། །དེར་མ་ཟད་སེམས་གནས་དགུའི་དང་པོ་ཐོས་པ་དང་ལྷག་མ་བསམ་པ་དང་བསམ་བྱུང་ཡིན་ཀྱང་སྒོམ་ཡིན་ལ་སྒོམ་བྱུང་མ་ཡིན་པ་དང༌། སྒོམ་བྱུང་ཐོབ་པ་ལ་ཤིན་སྦྱངས་དགོས་པར་ལམ་རིམ་ལས་བཤད་ལ་སེམས་བསྐྱེད་ལ་དེ་ཙམ་སྒོམ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཡང་ཁ་ཅིག །འདིར་བསྟན་བྱང་སེམས་ཡིན་ན། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་དབང་པོ་རྣོ་རྟུལ་གང་རུང་ཡིན་ན། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། སེམས་ཙམ་པར་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་གནས་བརྟན་དབྱིག་གཉེན་དང༌། ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོ་དང༌། ཆོས་སྐྱོང་ལ་སོགས་པ་བསྟན་བཅོས་མཛད་པ་པོ་བྱོན་ཟིན་པར་གྱུར་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་ཡི་གེ་ཙམ་ཐོས་པས་འཇིགས་ཏེ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པ་འདི་སྤངས་སམ་ཞེ་ན་དེ་སྐད་དུ་སྨྲའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོ་གཞན་ལ་ཕན་པའི་བསམ་པ་ཅན་དང༌། ཞེས་གཞན་ཕན་བྱང་སེམས་ཡོད་པར་བཤད་པའི་

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

48

ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། བྱང་སེམས་དབང་པོ་རྣོ་རྟུལ་གང་རུང་ཡིན་ན། འདིར་བསྟན་བྱང་སེམས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། འདིར་ཐེག་ཆེན་རིགས་ངེས་དབང་རྣོན་གྱི་ལམ་བགྲོད་ཚུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདིར་བསྟན་བྱང་སེམས་རྣམས་རང་རྒྱུ་ཆོས་གསུམ་ལས་འཁྲུངས་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་ཅིའི་རྒྱུ་ཅན་ཡིན་ཞེ་ན། སྙིང་རྗེའི་སེམས་དང་གཉིས་སུ་མེད་བློ་དང༌། །ཞེས་སོགས་དང༌། ཡང་རང་འགྲེལ་ལས། དམ་བཅའ་བ་འདི་ཡང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྤངས་པས་བསྒྲུབ་པར་མི་ནུས་པས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ན་ལ་ཡང་འཇུག་སྟེ། ཞེས་དང༌། སྔར་སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་གྱི་མདོ་དོན་རྣམས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། འཇུག་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། འཇུག་པའི་བཤད་པ་ལྟར་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཡང་བོད་སྔ་མ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྐབས་འདིའི་གཉིས་མེད་ཀྱི་བློ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་བློ་ལ་བྱེད་ཟེར་ན། འདིའི་གཉིས་པོ་དེ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་དང༌། མེད་ཚུལ་དེ་རྫས་གཞན་དུ་མེད་པ་དང་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་རྒྱང་ཆད་དུ་མེད་པ་ཅི་རིགས་སུ་འཇོག་རིགས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་མཐའ་གཉིས་དང༌། དེར་མ་གྲུབ་པ་ལ་རིམ་བཞིན་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། གཉིས་སུ་མེད་པའི་བློ་ནི་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་རབ་བོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། རྣམ་བཤད་ལས། གཉིས་སུ་མེད་པའི་བློ་ནི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྣང་བ་མེད་པ་མིན་གྱི་འགྲེལ་པར་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་རབ་ལ་བཤད་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་འགྲེལ་བཤད་མཁན་པོ་ན་རེ། འདིར་བསྟན་ཆོས་གསུམ་ཡོད་དེ། བྱང་སེམས་རྒྱུད་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་དང༌། དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་དུ་གྱུར་པའི་གཉིས་མེད་ཀྱི་བློ་དང༌། རགས་པ་བརྡའ་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་གསུམ་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འདོད་

བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་གསུམ་འཆད་པ།

49

དེ། འགྲེལ་བཤད་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་དང་དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རང་བཞིན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་བློ་དང་བརྡའ་ལས་བྱུང་བའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། འདིར་བསྟན་ཆོས་གསུམ་པོ་དེ་ལ་ལམ་དུ་ཞུགས་མ་ཐག་པའི་རྒྱུ་རེ་མེད་པར་ཐལ། འདིར་བསྟན་གཉིས་མེད་ཀྱི་བློ་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དངོས། འདོད་ན། རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམ་པས་ཀྱང་ཐོག་མར། བཅོམ་ལྡན་འདས་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་པོ་སེམས་ཅན་འཁོར་བའི་བཙོན་རར་བསྡམས་པ་སྐྱབས་མེད་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་མ་ལུས་པ་ཡོངས་སུ་སྐྱོབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན། ཞེས་པ་ནས། ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་སྨོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་གཅིག་མེད་པར་ཐལ། རྒྱུ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་པོ་ཞེས་པའི་དང་པོ་ཡང་མེད། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོས་རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་འཁོར་བའི་སེམས་ཅན་སྐྱབས་མེད་པ་དཔག་མེད་སྐྱོབ་ཚུལ་ཡང་མེད། ཚིགས་བཅད་རྩ་འགྲེལ་གྱིས་ཉན་རང་ཐུབ་དབང་ལས་དང་ཐུབ་དབང་བྱང་སེམས་ལས་དང་བྱང་སེམས་རྣམས་འདིར་བསྟན་ཆོས་གསུམ་ལས་འཁྲུངས་པར་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཐོག་མའམ་སྔོན་དུ་འགྲོ་རྒྱུ་ལ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འདིར་བསྟན་སྙིང་རྗེ་ལ་དེ་འདྲ་གཅིག་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དངོས། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེས་སྐྱོབ་རྒྱུའི་སྐྱབས་མེད་པ་དེ་ལ་ལམ་མ་ཞུགས་གཅིག་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དང་ལྷན་ཅིག་འཇུག་པའི་གཉིས་མེད་ཀྱི་བློ་རང་གི་གྲོགས་སུ་བྱས་པའི་སྙིང་རྗེ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་ནས་སྐྱོབ་རྒྱུའི་སྐྱབས་མེད་པ་དང་འཁོར་བའི་བཙོན་རར་བསྡམས་པའི་ལམ་མ་ཞུགས་གཅིག་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཉིས་མེད་ཀྱི་བློ་རྒྱུད་ལྡན་ལ་བྱང་འཕགས་ཀྱིས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང༌། ཁྱབ་སྟེ། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ལ་སྐྱབས་མེད་པ་དང་འཁོར་བའི་བཙོན་རར་བསྡམས་པ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། འཕགས་པས་ན་

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

50

དང་རྒ་བ་དང༌། །འཆི་བའི་སྡུག་བསྔལ་རྩད་ནས་སྤངས། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་དབང་གིས་སྐྱེ། །དེ་ལ་དེ་མེད་ཕྱིར་དེ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལས་ཉོན་གྱི་གཞན་དབང་དུ་མི་འགྲོ་ཕྱིན་འཁོར་བའི་བཙོན་རར་བསྡམས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱང་མི་འཐོབ་པས་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ནས་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་དུ་མི་འགྲོ་བར་མདོ་དུ་མ་ལས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་མ་གྲུབ་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་འདིར་བསྟན་གཉིས་མེད་ཀྱི་བློ་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བྱེད་པ་འབྲེལ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཐོག་མར་འགྲོ་རྒྱུ་གཅིག་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དོན་འདི་དག་ནི་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་དགོངས་པའོ། །ཇི་སྐད་དུ་རྣམ་བཤད་ལས། དོན་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་འཆད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་མ་འབྲེལ་ཏེ། གཉིས་སུ་མེད་བློ་ཞེས་པས་ཐོག་མར་ཞུགས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུའི་ཤེས་རབ་ཀྱང་སྟོན་དགོས་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །འཇུག་པ་འདིར་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ལ་མཆོད་བརྗོད་མ་མཛད་པར་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཁོ་ན་ལ་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། སངས་རྒྱས་དང་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། འདིར་ཉན་རང་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་རྣམས་ལའང་དོན་གྱིས་མཆོད་བརྗོད་མ་མཛད་པར་ཐལ། དེ་དག་ལ་འདིར་མཆོད་བརྗོད་གཏན་ནས་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་དག་གི་རྩ་བའི་རྒྱུ་ལ་མཆོད་བརྗོད་མཛད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སླ། ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལྟར་མཛད་པས་དེ་དག་དོན་ནམ་རང་ཤུགས་ཀྱིས་བསྔགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རྒྱུ་ནོར་བུ་ལ་ཁམས་ཆེ་བར་བསྔགས་པས་རྒྱུ་དེ་ལས་གྲུབ་པའི་སྐུ་གཟུགས་སོགས་ལ་ཁམས་ཆེ་བར་རང་ཤུགས་ཀྱིས་བསྔགས་པར་འགྲོ་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། རྒྱུ་ལ་མཆོད་པར་བརྗོད་པས་ཀྱང་འབྲས་བུ་ལ་མཆོད་པར་དོན་གྱིས་འཕངས་པར་དགོངས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
རང་ལུགས་ལ། འདིར་བསྟན་ཆོས་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་སོགས་ཡོད་དེ། སྤྱི་དོན་སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ས་མཚམས་ཡོད་དེ། ལམ་མ་ཞུགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་ཡོད་

བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་གསུམ་འཆད་པ།

51

པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདིར་བསྟན་སྙིང་རྗེ་ལ་དེ་ལྟར་ཡོད་པ་སྐབས་འདིར་བསྟན་ཅིང་སྙིང་རྗེ་སོ་སོའི་སྐབས་སེམས་བསྐྱེད་རེ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང༌། འདིར་བསྟན་གཉིས་མེད་ཀྱི་བློ་ལ་དེ་ལྟར་ཡོད་ཀྱང་སྐབས་འདིར་མ་བཤད་པ་ས་བཅུའི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ས་དང་པོ་ལྔ་དང་ཕྱི་མ་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཡུལ་སྟོང་ཉིད་རྒྱས་པར་བསྒོམས་ཀྱང་བརྗོད་བདེ་ཁྱད་ཀྱིས་ས་དྲུག་པར་རྒྱས་པར་བཤད་ལ་གཞན་གྱི་སྐབས་སུ་མ་བཤད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཤད་ཚུལ་འདི་སྔ་མ་མང་པོས་མ་ཐོན་ཀྱང༌། ཚིགས་བཅད་གོང་འོག་གི་རྣམ་བཤད་དང་རང་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་ཁོ་བོས་བཤད་པ་ཡིན་པས་བློ་གསལ་གཟུར་གནས་རྣམས་དགའ་བར་གྱིས་ཤིག །
རྩོད་སྤོང་ལ། རྒྱལ་སྲས་ཀྱི་ལམ་ལ་ཕྱོགས་ཤེས་ཡོད་པའི་དཔྱོད་ལྡན་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདིར་བསྟན་ཆོས་གསུམ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཐོག་མའི་རྒྱུར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་བྱང་སེམས་དེའི་མ་མཐའ་ལམ་ལ་ཞུགས་མ་ཐག་ལ་བྱེད་ན་སེམས་བསྐྱེད་དང་གཉིས་མེད་ཀྱི་བློ་དེའི་རྒྱུར་མི་རུང་བའི་སྐྱོན་ཡོད། མི་བྱེད་ན་གོང་དུ་ཟླ་ཚེས་དང་མྱུ་གུ་ལྟ་བུའི་བྱང་སེམས་སུ་བཤད་པ་དང་འགལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སེམས་བསྐྱེད་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྔོན་དུ་མི་འགྲོ་བ་གང་ཞིག །གཉིས་མེད་ཀྱི་བློ་ལ་དེའི་ཕྱིར། སེམས་བསྐྱེད་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བ་དང་བྱང་སེམས་སུ་གྱུར་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་སྐྱེས་གྱུར་ན་སྐད་ཅིག་གིས། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཐོག་མར་སེམས་བསྐྱེད་ནས་ཕྱིན་དྲུག་སློབ་སྐབས་གཉིས་མེད་ཀྱི་བློ་སྐྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྩོད་ཚུལ་དེ། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ལྟར་ན་འདི་གསུམ་ནས། འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཞེས་བྱུང༌། དེ་ལ་སྐྱོན་དེ་མེད་པར་ཐལ། འདིར་བསྟན་བྱང་སེམས་དེ་ཚོགས་ལམ་ཐོབ་མ་ཐག་ནས་འཇོག་ཀྱང་སྐྱོན་དེ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདིར་བསྟན་སེམས་བསྐྱེད་སྔོན་དུ་འགྲོ་རྒྱུ་དེ་ཡང་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྔོན་འགྲོའི་སེམས་བསྐྱེད་སྒོམ་དུས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བྱེད་ཅིང༌། གཉིས་མེད་ཀྱི་བློ་དེ་ཡང་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་མ་ཡིན་པར་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

52

ལྟ་བ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། སྔར་བཀོད་པའི་སྐྱོན་ནི་མེད་དེ། ནས། སྐྱོན་གཉིས་པ་ཡང་མེད་པ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་རྗེའི་ལུགས་ལ་སྡང་བའི་བླུན་པོ་མཁས་རློམ་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཁྱོད་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་འདི་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདི་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་གཞུང་དང་ཡང་འགལ། བྱམས་པའི་གསུང་དང་ཡང་འགལ། རང་གི་ཁས་བླངས་དང་ཡང་འགལ་བའི་སྐྱོན་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལས། ཇི་ལྟར་ཚེས་པའི་ཟླ་བ་ལ། །སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་འཕེལ་བར་མཐོང༌། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད་པའི་ཟླ་ཚེས་ལྟ་བུའི་བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་བར་བཤད་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། ཇི་ལྟར་མྱུག་སོགས་རིམ་སྐྱེས་པས། །ས་བོན་ཤུན་པ་གཅོད་པ་ལྟར། །ཞེས་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་མྱུ་གུ་ལྟ་བུའི་བྱང་སེམས་སུ་བཤད་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། བྱམས་པའི་རྣམ་ཐར་གྱི་མདོ་ལས་བཤད་པའི་རྒྱལ་པོའི་བུ་སྐྱེས་མ་ཐག་པ་ལྟ་བུ་དང༌། མཁའ་ལྡིང་གི་ཕྲུག་གུ་ལྟ་བུའི་བྱང་སེམས་དེ་ཚོགས་ལམ་པ་ལ་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ། དཀོན་བརྩེགས་དང་འཇུག་འགྲེལ་གྱི་ཟླ་ཚེས་ལྟ་བུ་དང་ལྗོན་ཤིང་གི་མྱུ་གུ་ལྟ་བུ་གཉིས་ཚོགས་ལམ་པ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་རང་གིས་འགྲེལ་བཤད་བཀག་པ་དང་འགལ་ཟེར། འདི་བཞད་གད་ཀྱི་རྒྱུ་ཁོ་ནར་སྣང་བས་རེ་ཞིག་བཞད་གད་འདི་བྱ་སྟེ། འོ་ན། མདོ་བསྟན་བཅོས་གང་ན་ཟླ་ཚེས་ལྟ་བུ་ཞེས་བཤད་པའི་དོན་ཡིན་ན། དཀོན་མཆོག་བརྩེགས་པ་ལས། འོད་སྲུང་ཟླ་བ་ཚེས་པ་ལ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཟླ་བ་ལྟ་བུ་དེ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པའི་དོན་འཐད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། དེས་ན་ཟླ་ཚེས་དཀོན་བརྩེགས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དཔེར་བཀོད་ལ་ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པས་འགོག་བདེན་གྱི་དཔེར་བཀོད་འདུག་པ་འདི་མ་མཐོང་ངམ་ཁོ་བོས་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང༌། མདོ་བསྟན་བཅོས་ནས་མྱུ་གུ་ལྟ་བུ་ཞེས་བཤད་པའི་མྱུ་གུ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན། འཇུག་འགྲེལ་གྱི་སྨན་གྱི་ལྗོན་ཤིང་གི་མྱུ་གུ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མྱུ་གུ་ལྟ་བུ་དེ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། རྒྱུད་བླ་མའི་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མིང་

བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་གཞན་གཉིས་ཀྱི་ཡང་རྩ་བར་འཆད་པ།

53

གཟུགས་དང་མཐོང་ལམ་སོགས་དུ་མ་དེར་འགྱུར་བ་ཨེ་ཤེས། རྒྱུད་བླ་མའི་དེ་མཐོང་ལམ་ཡིན་གྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཁྱེད་ཅག་དེ་ལྟར་རྩོད་ཅིང་སེམས་དེ་འདྲ་འཆང་ནས་འཚང་རྒྱ་བར་འདོད་དམ། ཀྭ་ཡེ་མཛུབ་མོ་ཁུག་ཅིག་ཅེས་འདོམས་པར་བྱེད་དོ། །
བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་གཞན་གཉིས་ཀྱི་ཡང་རྩ་བར་འཆད་པ།

གཉིས་པ་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་གཞན་གཉིས་ཀྱི་ཡང་རྩ་བར་འཆད་པ་ལ། གང་ཕྱིར་བརྩེ་ཉིད་རྒྱལ་བའི་ལོ་ཏོག་ཕུན་ཚོགས་འདིའི། །ས་བོན་དང་ནི་སྤེལ་ལ་ཆུ་འདྲ་ཡུན་རིང་དུ། །ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་གཅིག་བྱུང༌། དེ་མཚམས་སྦྱར་གྱི་སྒོ་ནས་འཆད་པར། རང་འགྲེལ་ལས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་རྩ་བ་ཡང་སྙིང་རྗེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་སྙིང་རྗེ་གཙོ་བོ་ཉིད་དུ་བསྟན་པར་འདོད་པས་ཞེས་བྱུང༌། དེ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་གལ་ཆེ་བའི་དཔེ་གསུམ་འཆད་པར། རང་འགྲེལ་ལས། ཇི་ལྟར་ཕྱི་རོལ་གྱི་ནས། དེ་བཞིན་དུ། ཞེས་བྱུང༌། སྙིང་རྗེ་ཁོ་ན་ཡང་དུས་གསུམ་ཆར་དུ་དེ་གསུམ་དང་འདྲ་བར་འཆད་པ་ལ། སྙིང་རྗེ་ཁོ་ན་ནས། ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱུང༌། ཐོག་མའི་སྙིང་རྗེ་འཆད་པར། འདི་ལྟར་སྙིང་རྗེ་ཅན་ནས། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་བྱུང༌། བར་དུ་གལ་ཆེ་བའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་འཆད་པར། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་དུ་ཟིན་ཀྱང༌། ནས། འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱུང༌། ཐ་མར་གལ་ཆེ་བའི་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་འཆད་པར། འབྲས་བུ་མཐའ་ཡས་པའི་ནས། མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱུང༌།
འདི་ལ་སྤྱི་དོན་དང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བས་སྙིང་རྗེ་ལ་ཐོག་མར་བསྟོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། སྙིང་རྗེ་སྔར་ལྟར་ཉན་རང་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྩ་བ་ཡིན་པར་མ་ཟད་ཆོས་ཕྱི་མ་སེམས་བསྐྱེད་དང་གཉིས་མེད་ཀྱི་བློ་གཉིས་ཀྱི་ཡང་རྩ་བའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་རྩ་བ་ཡང་སྙིང་རྗེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་སྙིང་རྗེ་གཙོ་བོ་ཉིད་དུ་བསྟན་པར་འདོད་པས་གང་ཕྱིར། ནས། ཞེས་

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

54

བྱ་བ་སྨོས་སོ། །ཞེས་བྱུང༌། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དེ་རྒྱལ་བའི་ལོ་ཏོག་ཕུན་ཚོགས་སྐྱེད་པ་ལ་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ། དེ་དེ་ལ་ཐོག་མ་བར་མ་ཐ་མའི་དུས་གསུམ་དུ་གལ་ཆེ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ལོ་ཏོག་ཕུན་ཚོགས་ལ་ཐོག་མའི་ས་བོན་དང༌། བར་གྱི་ཆུ། ཐ་མར་ལེགས་པར་སྨིན་པ་གསུམ་གལ་ཆེ་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེ་རིགས་ཐ་དད་པ་གསུམ་ལྟར་དོན་ཡང་མིན་ཏེ། དཔེ་གསུམ་ལས། དོན་སྙིང་རྗེར་རིགས་གཅིག་པ་ཁོ་ན་འཆད་པའི་ཆེད་དུ་ཉིད་སྒྲ་སྨོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཇི་ལྟར་ཕྱི་རོལ་གྱི་འབྲུ་ལ་སོགས་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐོག་མ་དང་བར་དང་ཐ་མ་རྣམས་སུ་ས་བོན་དང་ཆུ་དང་སྨིན་པ་རྣམས་གཙོ་བོ་ཉིད་དུ་གྱུར་པས་ཉེ་བར་མཁོ་བ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། སྙིང་རྗེ་ཁོ་ན་དུས་གསུམ་ཆར་དུ་ཡང་རྒྱལ་བའི་ལོ་ཏོག་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བ་ཉིད་དུ་སྟོན་པ་ཡིན་ཞེས་དང༌། རྣམ་བཤད་ལས། ཉིད་ཀྱི་སྒྲས་ནི། ཞེས་པ་ནས། གལ་ཆེ་བར་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས། སྙིང་རྗེ་དང་པོ་གལ་ཆེ་བ་ས་བོན་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། སྙིང་རྗེ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་མཐའ་དག་ལས་བཏོན་ཏེ་སངས་རྒྱས་སུ་དགོད་སྙམ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལ་དམིགས་པ་དང༌། དེ་ལས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་དགོས་པས་བདག་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱ་སྙམ་པའི་ཐོབ་བྱ་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་ཏེ་སེམས་སྐྱེད་པར་བྱེད་ཅིང༌། དེ་ཡང་གཉིས་མེད་ཀྱི་བློ་མ་ཐོབ་བར་དེ་ཐོབ་པར་མི་ནུས་པར་ཤེས་ནས་སྤྱོད་པ་ཕྱིན་དྲུག་ཚང་བར་སློབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་ས་བོན་མ་བཏབ་པར་མྱུ་གུ་མི་འབྱུང་ལ་བཏབ་ན་འབྱུང་བ་བཞིན་སྙིང་རྗེའི་ས་བོན་ལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་མྱུ་གུ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར་སྙིང་རྗེ་ཅན་ནི་གཞན་གྱི། ཞེས་པ་ནས། ངེས་པ་ཁོ་ནར་འཇུག་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་དབང་རྟུལ་གྱི་ཆོས་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་རྩ་བ་ཡིན་ཚུལ་བཤད་ལ་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། སྔར་བྱང་སེམས་ཆོས་གསུམ་ལས་འཁྲུངས་པར་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་དབང་རྣོན་གྱི་ཆོས་གསུམ་བསྐྱེད་ཚུལ་བཤད་ལ། འདིར་བསྟན་གཙོ་བོ་ཡང་དབང་རྣོན་གྱི་ཡིན་ཡང༌། དབང་རྟུལ་ལ་ཕན་གདགས་པའི་ཆེད་དུ་སྙིང་རྗེ་དང་པོའི་ཤུགས་བསྟན་འགྲེལ་པའི་ཚིག་

བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་གཞན་གཉིས་ཀྱི་ཡང་རྩ་བར་འཆད་པ།

55

ཟིན་ལ་བཀོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་འགྲེལ་པས་བཤད་ཀྱང་དབང་རྣོན་གྱི་ཆོས་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་རྩ་བར་འགྱུར་ཚུལ་མི་རྟོགས་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། སྔར་ཆོས་གསུམ་ལས་བྱང་སེམས་དབང་རྣོན་ཐོག་མར་འཁྲུངས་ཚུལ་བཤད་པས་འདིའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་གཉིས་མེད་ཀྱི་བློ་གོ་བཟློགས་ནས་སྐྱེ་བར་ཤུགས་ལ་གོ་ནུས་པའི་ཕྱིར། གོ་ནུས་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དབང་རྣོན་ལམ་མ་ཞུགས་དེ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོས་ཡིད་ཡང་ཡང་བསྐྱོད་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་ལས་བསྒྲལ་ན་དང་སངས་རྒྱས་ཐོབ་ན་སྙམ་པ་ཡང་ཡང་འབྱུང་ཡང༌། དེས་ངེས་པར་བདག་གིས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱ་ཞེས་ཐག་བཅད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སེམས་སྐྱེད་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་དགོས་ཤིང་དེ་ཐོབ་ནུས་པར་ཚད་མས་ངེས་དགོས། དེ་ལ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་ལེགས་པར་ངེས་པས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་དགོས་པར་ཚད་མས་ངེས་དགོས། སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འགྱུར་བར་ཚད་མས་ངེས་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་ཕུ་ཐག་ཆོད་པ་དང་དེའི་འཁོར་ཐ་སྙད་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ལ་འཁོར་འདས་འཇོག་ཤེས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུད་བླ་མའི་རྣམ་བཤད་ལས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་དབང་པོ་རྣོན་པོ་ནི་ཐོག་མར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་དགོས་པ་དང་ཐོབ་ནུས་པ་གཉིས་ཚད་མས་ལེགས་པར་གྲུབ་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྙམ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་དམ་བཅའ་འཇོག་པ་ཡིན་གྱི། རྒྱུ་མཚན་ཡང་དག་མ་མཐོང་བར་དམ་བཅའ་བ་དབང་པོ་རྟུལ་བོའི་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུ་འབྲས་མན་ངག་བདུན་གྱི་རྣམ་གཞག་ལེགས་པར་རྟོགས་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་མི་ཐོབ་པའི་ཐབས་མེད་པར་རྟོགས་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་བླ་མའི་རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ཡང་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལྷག་བསམ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་བཅས་པའི་སྐྱེད་ཚུལ་ལེགས་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ལས་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་འཐོབ་དགོས་པར་རྟོགས་ལ་ཞེས་དང༌། སློབ་སྤྲིངས་ལས། ཉེ་དུ་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོའི་ཁོང་དུ་ཆུད་

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

56

གྱུར་པ། །ཀློང་གི་ནང་དུ་ལྷུང་བ་ལྟ་བུར་སྣང་བཞིན་དུ། །སྐྱེ་འཆི་འཕོས་པས་ངོ་མ་ཤེས་པ་དེ་བོར་ནས། །གལ་ཏེ་གཅིག་ཐར་བྱེད་ན་དེ་ལས་ཁྲེལ་བོར་མེད། །ཅེས་དང༌། དཔའ་བོས་ཀྱང༌། ཤེས་རབ་མིག་ཉམས་འགྲོས་འཁྱར་གྱུར་པ་ལ། །འཇིག་རྟེན་དོན་སྒྲུབ་རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་རིགས་ནི། །སྙིང་རྗེ་མི་སྐྱེད་སྐྱེས་བུ་གང་ཞིག་ཡོད། །དེ་དག་རྨོངས་བསལ་བརྩོན་འགྲུས་སུ་མི་རྩོམ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། དོན་གཉིས་འགྲུབ་པ་ལ་འཚང་རྒྱ་དགོས་པར་ཤེས་དགོས་པ་སོགས་ལམ་རིམ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུད་བླ་མའི་རྣམ་བཤད་ལས། སྟོང་ཉིད་འཁོར་དང་བཅས་པ་རྟོགས་པ་ལས་ནི་སངས་རྒྱས་འཐོབ་ནུས་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །དོན་འདི་ལ་དཔག་ནས་དབང་པོ་རྣོན་པོ་ཐར་པ་ཙམ་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་སྐྱེ་བ་ལ་ཡང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བ་དགོས་པར་ཤེས་པར་གྱིས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཅན། བར་དུ་གལ་ཆེ་བ་ཆུ་དང་འདྲ་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྙིང་རྗེས་དང་པོར་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱང་བར་དུ་ཡང་ཡང་སྙིང་རྗེ་མ་བསྐྱེད་ན་གཞན་དོན་བོར་ནས་དམན་ལམ་དུ་གོལ་བར་འགྲོ་བས་སྙིང་རྗེ་ཡང་ཡང་བསྐྱེད་པས་རྒྱལ་སྲས་ཀྱི་མཛད་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཞིང་ལ་ས་བོན་བཏབ་ཏུ་ཟིན་ཀྱང་ཆུས་ཡང་ཡང་མ་བྲན་ན་མྱུ་གུ་ལེགས་པར་མི་སྐྱེ་ལ་ཡང་ཡང་བྲན་ན་སྐྱེ་བ་བཞིན་དུ་བར་དུ་རྒྱལ་སྲས་ཀྱི་མྱུ་གུ་འཕེལ་བ་སྙིང་རྗེ་ལ་རག་ལས་པས་ཆུ་ལྟ་བུར་བཤད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་དུ་ཟིན་ཀྱང་སྙིང་རྗེའི་ཆུས་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་ལམ་རིམ་གཉིས་དང་རང་འགྲེལ་རྣམ་བཤད་གཉིས་ཀར། སྙིང་རྗེ་དང་ཆུ་དཔེ་དོན་སྦྱར་གྱི་ལུད་དང་མ་སྦྱར་ལ། ལུད་ཞིང་ལ་ཐོག་མར་སྐྱེལ་གྱི་ཉིན་རེ་བཞིན་ཆུ་ལྟར་མི་དགོས་པས་དཔེ་དོན་མི་འགྲིགས་པས་ངག་ནས་གང་ཐོན་གྱི་ཅལ་རྒྱུག་མ་བྱེད་ཅིག །སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཐ་མར་གལ་ཆེ་བ་ལོ་ཏོག་སྨིན་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། བླ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་ཀྱང་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་ལྟར་ཞི་བར་མི་མནལ་བར་གདུལ་བྱའི་སྐལ་བ་དང་འཚམ་པར་ཆོས་བསྟན་

བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་གཞན་གཉིས་ཀྱི་ཡང་རྩ་བར་འཆད་པ།

57

ནས་འཕགས་པ་གསུམ་གྱི་ཚོགས་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་འཕེལ་བ་ཡང་སྙིང་རྗེས་སྨིན་ཚུལ་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མྱུ་གུ་ལ་འབྲས་བུ་མང་དུ་ཆགས་ཀྱང་མ་སྨིན་ན་ཕན་མི་ཐོགས་ལ་ལེགས་པར་སྨིན་ན་ལོངས་སྤྱོད་འདོད་དགུར་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་སྙིང་རྗེས་སྨིན་པ་ལ་རྒྱལ་བའི་ལོ་ཏོག་ཕུན་ཚོགས་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། འབྲས་བུ་མཐའ་ཡས་པའི་གནས་སྐབས་ཐོབ་ཏུ་ཟིན་ཀྱང་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། འབྲེལ་མེད་མང་དུ་སྣང་ཡང་དོར་ནས་དོགས་པ་ལེགས་པ་འགའ་ཞིག་བཤད་ན། འདི་ལ་ཁ་ཅིག །ཉན་རང་ལ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཕལ་བ་ཙམ་ཡང་མེད་ལ། དེ་གཉིས་ལ་ཚོགས་གཉིས་མཚན་ཉིད་པ་ཡོད་པར་འདོད། ཡང་ལ་ལ་དེ་གཉིས་ལ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་མཚན་ཉིད་པ་ཡོད་ལ་ཚོགས་གཉིས་དངོས་གནས་པ་མེད་པར་འདོད་ཅིང༌། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ཆོས་སྐོར་དུ་འདོད། མང་པོ་ཞིག་འདིར་བསྟན་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་མཚན་ཉིད་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡང་མེད་པར་འདོད་པ་སོགས་མང༌། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་ནང་འགལ་དང་རང་གི་རྣམ་བཤད་ཙམ་ལས་རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གསུང་རབ་གུང་བསྒྲིག་མ་ཐུབ་པའི་ནང་རྟགས་ཕྱིར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། འཆད་འགྱུར་ལྟར་ལུང་རིགས་དང་རང་གི་ཁས་བླངས་འགལ་བ་སོགས་དུ་མས་གནོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡིན་ན། སེམས་ཅན་མ་ལུས་པ་སྡུག་བསྔལ་མ་ལུས་པ་ལས་སྐྱོབ་འདོད་ཅན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདིར་བསྟན་དེ་ལ་དེ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། འཁོར་བའི་བཙོན་རར་བསྡམས་པ་སྐྱབས་མེད་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་མ་ལུས་པ་ཡོངས་སུ་སྐྱོབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ལ་བསྟོད་པར་འོས་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་ན་སྙམ་ཞིང་སྐྱོབ་འདོད་མེད་པའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་ན་སྙམ་པ་གཅིག་དང༌། བྲལ་བར་གྱུར་ཅིག་སྙམ་དུ་

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

58

སྨོན་པ་གཅིག་དང༌། བྲལ་བར་བྱའོ་སྙམ་པའི་ཁུར་འཁྱེར་བའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་གསུམ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །སྔ་མ་གཉིས་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་ལའང་ཡོད་ཀྱང་ཕྱི་མ་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་དང་ཐེག་ཆེན་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ལམ་རིམ་ལས་རྣམ་པ་ནི་སྡུག་བསྔལ་དེ་དག་དང་བྲལ་ན་སྙམ་པ་དང་བྲལ་བར་གྱུར་ཅིག་སྙམ་པ་དང༌། བྲལ་བར་བྱའོ་སྙམ་པའོ། །ཞེས་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་རྟོག་གཅིག་ལ་འཛིན་སྟངས་དེ་འདྲ་གསུམ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་སེམས་བསྐྱེད་བར་དུ་ལྷག་བསམ་བཅུག་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་རིམ་གཉིས་ལས་དེ་ལྟར་བློ་རིམ་གྱིས་སྦྱངས་པས་སྙིང་རྗེ་སྐྱེས་པ་ན་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ལ་ཐོབ་འདོད་དེ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་མོད་བར་དེར་ལྷག་བསམ་བཅུག་པས་ཅི་བྱ་སྙམ་ན། སེམས་ཅན་བདེ་བ་དང་ཕྲད་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་ན་སྙམ་པའི་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་ཚད་མེད་པ་ནི་ཉན་རང་ལ་ཡང་ཡོད་ཀྱང༌། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བདེ་བ་སྒྲུབ་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་སེལ་བ་ཁུར་དུ་བཞེས་པ་ནི་ཐེག་ཆེན་པ་མིན་པ་ལ་མེད་པས། སྙིང་སྟོབས་ཀྱི་བསམ་པ་ལྷག་པས་ལྷག་བསམ་བསྐྱེད་དགོས་ཏེ། རྒྱུད་བླ་མའི་འགྲེལ་པར། བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོས་ཞུས་པའི་མདོ་དྲངས་པ་ལས་ཤེས་སོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ཁོ་ན་རེ། ལམ་རིམ་ལས། སྙིང་རྗེ་ཚད་མེད་པ་ནི་ཉན་རང་ལའང་ཡོད་གསུང་གི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་མ་གསུངས་སོ་ཟེར་ན། འདི་འདྲ་རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གསུང་དང་མཁས་པའི་བསྟན་བཅོས་གུང་བསྒྲིག་མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཟེར་རོ། །ཉན་རང་ལ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཕལ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བུ་གཅིག་བུ་དོང་དུ་ཤོར་བའམ་ཆུས་ཁྱེར་བ་ལ་མའི་བརྩེ་བ་ལྟ་བུའི་སྙིང་རྗེ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེ་འདྲའི་སྙིང་རྗེ་སྐྱེས་པ་ན་དེ་ལ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་མིང་འཐོབ་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་བླ་མའི་རྣམ་བཤད་ལས། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་སྡུད་པ་ནི་བུ་གཅིག་པུ་མི་གཙང་བའི་དོང་དུ་ལྷུང་བའི་མ་ལ་བརྩེ་བ་ཡོད་པ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་ན་སྙམ་པ་ཡོད་ཀྱང་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་བ་རང་གི་ཁུར་དུ་བླངས་

བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་གཞན་གཉིས་ཀྱི་ཡང་རྩ་བར་འཆད་པ།

59

པའི་རྗེས་སུ་བརྩེ་བ་མེད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དང་པོར་མ་དང་གཉེན་དང་བར་མ་དང་དགྲ་ལ་ཕྱེ་ནས་བསྒོམས་པའི་མཐར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྙིང་རྗེ་དེ་འདྲ་སྐྱེས་པ་ན་དེ་ལྟར་མིང་འཐོབ་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱང་ཚང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒོམ་རིམ་དང་པོ་དང་བར་བ་གཉིས་ཀ་ལས། གང་གི་ཚེ་ཡིད་དུ་འོང་བའི་བུ་མི་བདེ་བ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྡུག་བསྔལ་གཏན་ནས་བྱང་བར་འདོད་པའི་རྣམ་པའི་སྙིང་རྗེ་རང་གི་ངང་གིས་འཇུག་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཚེ་མཚན་ཉིད་རྫོགས་པ་ཡིན་པས་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་མིང་འཐོབ་སྟེ་ཞེས་དང༌། ལམ་རིམ་གཉིས་ལས། བུ་ཆུང་ངུ་སྙིང་དུ་ཆེས་སྡུག་པ་སྡུག་བསྔལ་བར་གྱུར་པ་ལ་མ་དེ་ཇི་ཙམ་བརྩེ་བ་སྐྱེ་བ་དེ་ཙམ་པའི་བློ་ཚོད་གཅིག་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྙིང་རྗེ་རང་གི་ངང་གིས་སྐྱེས་པ་ན་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་མཚན་ཉིད་ཚང་བར་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ལམ་རིམ་ལས་སེམས་ཅན་ལ་ཞེས་འབྱུང་གི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཐེག་ཆེན་སྐབས་སུ་སྦྱར་ནས་དར་ཊིཀ་ལྟར་མི་འཐད་པའི་སྐྱོན་མེད་ཟེར་ན། འོ་ན། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་གྱིས་སྡུག་བསྔལ་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་མནར་ཚུལ་མི་ཤེས་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཤེས་ན་དེ་ལ་སྙིང་རྗེ་སྐྱེ་བ་ལུང་རིགས་དུ་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་དག་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་མཐའ་དག་ལ་ཡིད་མ་ལོག་པར་ཐལ་ལོ། །ཡང་ཁ་ཅིག །འཇུག་པའི་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་དངོས་བསྟན་གྱི་སྙིང་རྗེ་ལ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་གལ་ཆེ་བའི་སྙིང་རྗེ་སོ་སོ་བ་གསུམ་མེད་ཟེར་ན། འོ་ན་རྣམ་བཤད་ལས། ཐོག་མར་གལ་ཆེ་བ་ས་བོན་ལྟ་བུ་ཡིན་ཚུལ་ནི། ཞེས་པ་ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀུན་གྱི་ས་བོན་ནི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྩ་བར། ས་བོན་ལྟ་བུར་འདོད་གྱུར་པ། །དེའི་ཕྱིར་བདག་གིས་སྙིང་རྗེ་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་གཅིག་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་དངོས་བསྟན་ལ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། གཞན་ཡང༌། རྣམ་བཤད་ལས། ཐོག་མར་སེམས་བསྐྱེད་དུ་ཟིན་ཀྱང་དུས་ཕྱིས་སྙིང་

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

60

རྗེའི་ཆུས་ཡང་དང་ཡང་དུ་མ་བཅུས་ན། ཞེས་པ་ནས། ངེས་པར་ཉན་རང་གང་རུང་གི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་མངོན་དུ་བྱེད་ལ། སྙིང་རྗེའི་ཆུས་ཡང་ཡང་བཅུས་ན་དེ་ལྟར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་དོན་མེད་པར་ཐལ། སྤེལ་ལ་ཆུ་ལྟ་བུ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཚོགས་ལམ་ནས་ས་བཅུ་པའི་བར་དུ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡང་ཡང་སེམས་ཅན་ལ་མ་བསྒོམ་ན་ཞི་མཐར་ལྟུང་བས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡང་ཡང་བསྐྱེད་དགོས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དེ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྣམ་བཤད་ལས། རྒྱལ་བའི་གོ་འཕང་ཐོབ་ཏུ་ཟིན་ཀྱང་སྙིང་རྗེས་སྨིན་པ་དང་བྲལ་ན་ཞེས་པ་ནས། འབྲས་བུའི་སར་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་རྒྱུན་ལྡན་དུ་འཇུག་ན་དེ་ལས་བཟློག་སྟེ་འབྱུང་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྩ་བར། སྨིན་པ་ལྟ་བུར་འདོད་གྱུར་པ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྒྱལ་བའི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་དེ་ལོ་ཏོག་སྨིན་པ་དང་འདྲ་བར་དངོས་སུ་བསྟོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དེའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སྙིང་རྗེ་ལ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་གྱི་ཡ་གྱལ་ཕྱེ་ནས་མ་བསྟོད་པར་ཐལ་བ་དང༌། སྙིང་རྗེ་སྤྱི་ལྡོག་ལ་བསྟོད་པར་ཐལ་བ་དང༌། སྤྱི་ལྡོག་དེ་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་སོགས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་པར་ཐལ་བ་སོགས་འཕེན་ཤེས་པར་བྱའོ། །བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མཆོད་བརྗོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སྙིང་རྗེ་ཐོག་མའི་སྙིང་རྗེ་གཙོ་བོ་ཡིན་ཀྱང༌། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྙིང་རྗེ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་ཡིན་པས་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མཆོད་བརྗོད་དངོས་བསྟན་ལ་འབྲས་བུའི་སྙིང་རྗེ་མེད་པར་ཐོག་མའི་སྙིང་རྗེ་ཁོ་ན་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། རྒྱལ་སྲས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ། ཞེས་པའི་ཚིག་གི་དངོས་བསྟན་གྱི་གཙོ་བོ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དེ་སྙིང་རྗེའི་སེམས་དང་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སེམས་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་སེམས་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་ཅིང༌། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དེ་དེའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སྙིང་རྗེ་དང་སྙིང་རྗེའི་སེམས་

བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་གཞན་གཉིས་ཀྱི་ཡང་རྩ་བར་འཆད་པ།

61

དེ་དེའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་སེམས་དེ་འོག་གི་སེམས་བསྐྱེད་དུ་འགྱུར་རྒྱུ་ཡིན་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྙིང་རྗེའི་སེམས་ཡིན་ན་སེམས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉོན་མོངས་ཀྱི་སེམས་ཡིན་ན་སེམས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།
རང་ལུགས་ལ། འདིར་བསྟན་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་ཐོག་མའི་ས་བོན་ལྟ་བུ་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གཅིག་དང༌། བར་དུ་གལ་ཆེ་བ་ཆུ་ལྟ་བུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གཅིག་དང༌། ཐ་མར་གལ་ཆེ་བ་འབྲས་བུ་སྨིན་པ་ལྟ་བུ་གསུམ་ཡོད། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་མཚོན་པའི་ཕོངས་པ་ལས་སྐྱོབ་འདོད་ཁུར་དུ་འཁྱེར་བའི་བཅོས་མིན་གྱི་བརྩེ་བ་དེ་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་མཚན་ཉིད། ས་མཚམས་ལྷག་བསམ་གྱི་སྔ་རོལ་སྐབས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་ཡོད། དེ་འདྲའི་འདིར་བསྟན་བརྩེ་བ་དེ་འདིར་བསྟན་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ་སྔར་བཤད་ཟིན། ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་ལམ་མ་ཞུགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་ཡོད། དམིགས་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་ན་དང་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་བར་གྱུར་ཅིག་དང༌། སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་བར་བྱའོ་གང་རུང་གི་རྣམ་པ་ཅན་མ་བུ་གཅིག་པ་ལ་བརྩེ་བ་ལྟ་བུའི་བཅོས་མིན་གྱི་མྱོང་བ་ཐོན་པའི་བརྩེ་བ་དེ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་མཚན་ཉིད། འདི་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་དེ་གསུམ་དང༌། ལམ་ལ་ཞུགས་མ་ཞུགས་ཀྱི་དེ་གཉིས་སོགས་ཡོད། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་གི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། ཐེག་དམན་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་དུས་ན་ཡང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་དབྱེ་བ་རེ་རེ་ནས་མི་སེམས་པར་བསྡུས་ནས་བྱེད་པས་དམིགས་ཡུལ་ཡང་རྒྱ་ཆུང༌། སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་ན་ཙམ་ལས་མེད་པས་རྣམ་པའང་ཆུང༌། ཡང་ཡང་དེར་དཔྱད་པ་མཐའ་ཡས་པས་མི་སྒོམ་པས་བརྩེ་གདུང་ཆུང༌། དེའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་སྙིང་རྗེ་བྱེད་ལས་དང་སྟོབས་རྣམས་ཆུང་བས་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་མཚན་ཉིད་ཚང་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་ཕལ་པ་ལས་མེད་པས་ས་བཅུ་པའི་མདོ་སོགས་ལས་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་མེད་ཅེས་བཤད་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དེ་ལས་

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

62

བཟློག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དམིགས་པའི་ཁྱད་པར་དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། ཉན་རང་གི་ཉན་ས་ལྟར་དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་རང་འགྲེལ་སྔར་དྲངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པའི་ཁྱད་པར་ཡང་འཐད་དེ། ཉན་རང་གི་སེམས་ཅན་སྡུག་བསྔལ་སྤྱི་ལས་སྒྲོལ་འདོད་ཙམ་དང༌། བྱང་སེམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་གྱི་ཉེས་པ་མཐའ་དག་ལས་སྐྱོབ་པར་ཁུར་དུ་འཁྱེར་བའི་ཕྱིར་རོ། །བརྩེ་གདུང་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། ཉན་རང་གི་པགས་པ་ལ་མེ་ཕོག་པ་ལྟ་བུ་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཤ་ལ་མེ་ཕོག་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཟུངས་རྒྱལ་གྱིས་ཞུས་པ་ལས། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་ནི་པགས་པའི་རྣམ་པ་ལྟ་བུའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་ནི་ཤའི་རྣམ་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱེད་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། ཐེག་དམན་གྱི་ལན་ལ་རེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་གཞན་སྨིན་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་དེ་ལས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་ནི་བྱམས་པ་ལ་ལྟོས་པའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་ནི་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྨིན་པ་ལ་ལྟོས་པའོ། །ཞེས་བྱུང༌། སྟོབས་ཆེ་ཆུང་གི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། ཐེག་དམན་གྱི་དེ་སྟོབས་ཆུང་བས་གཞན་དོན་གྱི་བྱ་བ་ལ་སྐྱོ་ལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་དེ་ཆེ་བས་དེ་ལ་མི་སྐྱོ་བའི་ཕྱིར། མདོ་དེ་ལས། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་ནི་རྩོམ་པར་ཡོངས་སུ་སྐྱོ་བའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་ནི་རྩོམ་པ་ཉམས་འོག་ཏུ་ཆུད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་སྙིང་རྗེ་ཚད་མེད་གཉིས་ལ་མུ་བཞི་ཡོད་དེ། ཞི་ལྷག་མ་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དེ། དེ་ཆེན་པོ་ཡིན་ལ་ཚད་མེད་མ་ཡིན་པའི་མུ་ཡིན། ཕྱི་རོལ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་ཚད་མེད་དེ། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་མིན་ལ་ཚད་མེད་ཡིན་པའི་མུ་ཡིན། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་ཚད་མེད་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་མུ་ཡིན། ཚིག་སྤྱི་ཙམ་གྱི་སྙིང་རྗེ་དང་ཕུག་རོན་གྱི་བུ་ལ་བརྩེ་བ་ལྟ་བུ་ནི་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་མུ་ཡིན།
རྩོད་སྤོང་ལ་ཁོ་ན་རེ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་ལས། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཚོགས་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཉན་རང་ལ་ཚོགས་ཁྱད་པར་ཅན་མེད་ཀྱང་བརྩེ་

བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་གཞན་གཉིས་ཀྱི་ཡང་རྩ་བར་འཆད་པ།

63

བ་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། རང་འབྲས་བྱང་ཆེན་འབྱིན་པའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སོགས་ཚོགས་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་བསྟན་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྙིང་རྗེ་དམན་པ་ཉིད་ཕྱིར་ཡང༌། །གནས་པའི་འབད་རྩོལ་ཆེན་པོ་མེད། །གང་དག་བརྩེ་བ་ཆེན་པོ་པ། །གཞན་གྱི་ངོར་ནི་བཞུགས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཉན་རང་ལ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་དེ་ཆུང་བ་དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་དེ་ཉན་རང་གི་དེ་ལས་འཕགས་པར་བསྟན་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་སྒོམ་བྱུང་གཅིག་མེད་པར་ཐལ། དེ་གསར་དུ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བ་ལ་སྒོམ་བྱུང་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིས་སེམས་རྟེན་བྱས་པའི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་རྒྱུད་ལ་གསར་དུ་སྐྱེས་པ་སྒོམ་བྱུང་ལ་ལྟོས་པར་ཐལ། དེ་རྒྱུད་ལ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་བསམ་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་ཡང་ཡང་སྒོམ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། བཅོས་མིན་གྱི་མྱོང་བ་འགྲོ་འདུག་དང་བསྲེ་ཐུབ་པ་གཅིག་དགོས་ལ་དེ་ལ་ཡང་ཡང་སྒོམ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཙནྡྲ་གོ་མིས། སེམས་ཀྱི་ཤིང་ནི་ཐོག་མ་མེད་དུས་ཅན། །ཞེས་སོགས་དང༌། སྒོམ་རིམ་དང་ལམ་རིམ་དག་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བ་ཞི་གནས་ལ་ལྟོས་པར་ཧ་ཅང་ཐལ་བར་ལམ་རིམ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དབང་རྣོན་གྱིས་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་སྐྱེད་པའི་སྔ་རོལ་ནས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་དགོས་པར་ཐལ། དེས་ཐར་པ་འཐོབ་པར་དམ་བཅའ་བའི་སྔ་རོལ་ཏུ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་ཅིང༌། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་དམ་མ་བཅས་པར་ཐར་པ་ཙམ་འཐོབ་པར་དམ་བཅའ་བར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ལས་རྒྱུ་འབྲས་དང་ཐར་པའི་ཕན་ཡོན་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་གང་ཡང་མ་བསྟན་པར་སྟོང་ཉིད་སྟོན་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ་ལས། དེ་ཉིད་འཚོལ་ལ་ཐོག་མར་ནི། །ཐམས་ཅད་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་པར་བྱ། །དོན་རྣམས་སྟོན་ཅིང་ཆགས་

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

64

མེད་ལ། །ཕྱིས་ནི་རྣམ་པར་དབེན་པའོ། །ཞེས་དང༌། དེའི་འགྲེལ་པར། སྐྱེ་བོ་བློ་གྲོས་མ་བྱང་བ་ལ་ཐོག་མ་ཁོ་ནར་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་རབ་ཏུ་སྦྱར་ན། ཤིན་ཏུ་རྨོངས་པ་སྐྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ་དེའི་ཕྱིར་འཕགས་པ་རྣམས་ཐོག་མ་ཁོ་ནར་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་དང༌། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ་ལས། ལས་རྣམས་འབྲས་བུར་བཅས་ཉིད་དང༌། །འགྲོ་བ་དག་ཀྱང་ཡང་དག་བཤད། །དེ་ཡི་རང་བཞིན་ཡོངས་ཤེས་དང༌། །སྐྱེ་བ་མེད་པ་དག་ཀྱང་བསྟན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྙིང་རྗེ་གསུམ་སོ་སོར་བཤད་པ།

65

སྙིང་རྗེ་གསུམ་སོ་སོར་བཤད་པ།

གཉིས་པ་སོ་སོར་ཕྱེ་ནས་ཕྱག་འཚལ་བ་ལ། སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་དེ་ལ་དང༌། ཆོས་དང་དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྩ་བར། དང་པོར་ང་ཞེས་བདག་ལ་ཞེན་གྱུར་ཅིང༌། །སོགས་ཚིགས་བཅད་གཅིག་བྱུང༌། སྙིང་རྗེ་གསུམ་མཚམས་སྦྱར་གྱི་སྒོ་ནས་འཆད་པ་ལ་རང་འགྲེལ་ལས། ད་ནི་དམིགས་པའི་བྱེ་བྲག་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ་ནས་ཀྱང་སྙིང་རྗེའི་རང་གི་ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་མངོན་པར་གསལ་བར་བྱས་ཏེ་དེ་ཉིད་ལ་ཕྱག་འཚལ་བ་བརྩམ་པར་འདོད་པས་ཞེས་བྱུང༌། དེའི་དམིགས་རྣམ་དང་བཅས་ཏེ་འཆད་པར། རང་འགྲེལ་ལས། འདི་ནི་ཞེས་པ་ནས། སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའོ། །ཞེས་བྱུང༌། འདི་ལ་སྤྱི་དོན་ནི། མི་རྟག་པ་དང་བདག་མེད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་ཙམ་ལ་དམིགས་ནས་སྡུག་བསྔལ་ལས་སྐྱོབ་པར་འདོད་པའི་བརྩེ་བ་དེ་སེམས་ཅན་ཙམ་ལ་དམིགས་པའི་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་མཚན་ཉིད། དེ་འདྲའི་འདིར་བསྟན་བརྩེ་བ་དེ། འདིར་བསྟན་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། སྙིང་རྗེ་དང་པོ་ལ་དེ་འདྲའི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པར་སེམས་ཅན་ཙམ་ཞིག་དམིགས་པར་གསུངས་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་དོན་ཡོད་དེ། མི་རྟག་པ་དང་བདག་མེད་པ་ཕྲ་རགས་གང་གིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་ཙམ་ལ་དམིགས་པ་ལ་ཚིག་བརྗོད་བདེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཁྱད་པར་གཞན་དང་ཙམ་སྒྲ་བསྡུས་ནས་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ལ་དགོངས་ནས་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེ་ཞེས་པ་ཡང་ཐ་སྙད་བདེ་བའི་ཕྱིར། ཉེ་བར་བསྡུ་པའི་མིང་ངོ༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ས་མཚམས་ལམ་མ་ཞུགས་ནས་ས་བདུན་པའི་བར་རོ། །དམིགས་རྣམ་སོ་སོར་བཤད་དེ། རྩ་བར། འགྲོ་ལ་ཞེས་དང༌། འགྲེལ་པར། འཇིག་རྟེན་འདི་ནི་ཞེས་པ་གཉིས་

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

66

ཀྱིས་དམིགས་པ་དང༌། དང་པོར་ང་ཞེས་བདག་ལ་ཞེན་གྱུར་ཅིང༌། །བདག་གི་འདི་ཞེས་དངོས་ལ་ཆགས་བསྐྱེད་པ། །ཟོ་ཆུན་འཕྱན་ལྟར་རང་དབང་མེད་པ། ཞེས་དང༌། འགྲེལ་པར། བདག་གིར་མངོན་པར་ཞེན་པའི་སྔ་རོལ། ཞེས་པ་ནས། མ་འདས་པ་ཞིག་སྟེ། ཞེས་དང༌། དེའི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་སྡུག་བསྔལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ལ་ཤིན་ཏུ་སྙིང་རྗེས་དམིགས་ནས་བསྐྱབ་པར་སྤྲོ་བ་ཞེས་པ་དག་གིས་རྣམ་པའི་ཁྱད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། སྙིང་རྗེར་གྱུར་གང་ཞེས་པའི་ཤུགས་བསྟན་སྙིང་རྗེ་སྐྱེད་པ་པོའི་བྱང་སེམས་ཀྱང་ཡོད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། གང་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེའི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྙིང་རྗེ་སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་འགྲོ་བ་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་མནར་ཚུལ་ཟོ་ཆུན་གྱི་འཁྲུལ་འཁོར་ལྟར་ཁྱད་པར་དྲུག་ཡོད་དེ། བཅིངས་པར་འདྲ་བ་ཐག་པས་བསྡམས་པ་ལྟར་སེམས་ཅན་དེ་དག་ཀྱང་ལས་ཉོན་གྱིས་བཅིངས་པ་དང༌། བྱེད་པོས་འདྲ་བ་ཟོ་ཆུན་འཁོར་མི་འཁོར་གང་ཟག་ལ་རག་ལས་པ་ལྟར་དེ་འཁོར་བར་འཁྱམས་མི་འཁྱམས་རྣམ་ཤེས་ལ་རག་ལས་པ་དང༌། འཁོར་ཚུལ་གྱིས་འདྲ་བ་ཟོ་ཆུན་དེ་ཁྲོན་པའི་རྩ་རྩེ་ཀུན་ཏུ་འཁོར་བ་ལྟར་དེ་དག་སྲིད་རྩེ་ནས་མནར་མེད་དུ་འཁོར་བ་དང༌། འབད་རྩོལ་གྱིས་འདྲ་བ་ཟོ་ཆུན་དེ་ཐུར་ལ་འགྲོ་སླ་གྱེན་ལ་འབད་ཀྱང་དཀའ་བ་ལྟར་དེ་དག་ངན་སོང་དུ་འགྲོ་བ་སླ་ལ། དེ་ནས་བདེ་འགྲོར་སྐྱེ་བ་འབད་ཀྱང་དཀའ་བ། གོ་རིམ་མ་ངེས་པས་འདྲ་བ་ཟོ་ཆུན་དེ་འཁོར་བའི་སྔ་ཕྱིའི་རིམ་པ་མ་ངེས་པ་ལྟར་འགྲོ་བ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་འཁོར་བའི་ཉོན་མོངས་ལས་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ལམ་གསུམ་གྱི་གོ་རིམ་མ་ངེས་པ་དང༌། མནར་བས་འདྲ་བ་ཟོ་ཆུན་དེ་ཉིན་རེ་བཞིན་རྩིག་པས་གཅོག་པ་ལྟར་འགྲོ་བ་སྡུག་བསྔལ་གསུམ་གྱིས་མནར་བ་དང་དྲུག་པོ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། བྱེད་པོ་གང་གིས་འཁོར་དུ་བཅུག་ན་ཤིན་ཏུ་མ་ཞི་ཞིང་མ་དུལ་བའི་སེམས་འདི་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ཞེས་པ་ནས། ལན་ཅིག་མ་ཡིན་པར་མནར་བ་རྣམས་སེམས་པའོ། །ཞེས་བྱུང༌། དེ་ལྟར་བཤད་པ་གོ་བ་སྐྱེད་ཆེད་ཡིན་ཏེ། སྔར་ཡང་ཡང་གལ་ཆེ་བར་བཤད་པའི་སྙིང་རྗེ་སྐྱེ་ཚུལ་འདི་ལྟར་བསྒོམ་པ་ལ་རག་ལས་པར་སྟོན་

སྙིང་རྗེ་གསུམ་སོ་སོར་བཤད་པ།

67

ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། སྔར་ཐེག་ཆེན་ལ་འཇུག་འདོད་པའི་ཞེས་སོགས་བྱུང༌། དེ་བསྒོམ་པས་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཁྱད་པར་དྲུག་པོ་རང་སྟེང་དུ་བསམས་ནས་དང༌། གཞན་སྟེང་དུ་བསམས་ནས་སྙིང་རྗེ་སྐྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། འདི་ཡང་སྔོན་དུ་རང་ཉིད་ནས། གཞན་ལ་བསྒོམ་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱུང༌། རྒྱུ་དེ་ཙམ་གྱིས་ཐེག་ཆེན་སྙིང་རྗེ་སྐྱེའམ་སྙམ་ན་མིན་ཏེ། དེ་ལ་གྲོགས་ཡིད་འོང་གི་བློ་ཡང་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཔེར་ན། དགྲ་ལ་སྡུག་བསྔལ་མཐོང་ན་དགའ་བ་སྐྱེ། བར་མ་ལ་མཐོང་ན་བཏང་སྙོམས་སྐྱེ། མཛའ་བཤེས་ལ་བྱུང་ན་མི་བཟོད་ལ་དེ་ཡང་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཅི་ཙམ་དུ་ཆེ་བ་དེ་ཙམ་དུ་སྙིང་རྗེ་སྐྱེ་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། འོ་ན་སེམས་ཅན་གཞན་ལ་ནས། གནད་ཆེན་པོའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཡིད་འོང་གི་རྣམ་པ་དེ་ཡང་རིམ་གྱིས་སྐྱེད་དགོས་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མར་ཤེས་པ་དང༌། དྲིན་དྲན་པ་དང༌། དྲིན་གཟོ་གསུམ་གྱིས་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཤུགས་(1)བརྟན་པོ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། སློབ་སྤྲིངས་ལས། ཉེ་དུ་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོའི་ཁོང་དུ་ཆུད་གྱུར་པ། །སོགས་དང༌། དཔའ་པོས། ཤེས་རབ་མིག་ཉམས་སོགས་སོ། །འོ་ན་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཙམ་གྱིས་སྔར་བཤད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་སྐྱེ་འམ་ཞེ་ན་མིན་ཏེ། དེ་སྐྱེས་ཀྱང་ད་དུང་གཞན་དོན་ཁུར་དུ་འཁྱེར་པའི་ལྷག་བསམ་ལ་བློ་སྦྱོང་དགོས་པ་སྔར་ལྟར་ལམ་རིམ་གཉིས་ལས་བཤད་པ་དེའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ཆོས་དང་དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དེ་གཉིས་འཆད་པར། འགྲོ་བ་གཡོ་བའི་ཆུ་ཡི་ནང་གི་ཟླ་བ་ལྟར། །གཡོ་དང་རང་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པར་མཐོང་བ་ཡི། །ཞེས་དང༌། དེ་སྔ་འགྲེལ་སྒོ་ནས་འཆད་པར། རང་འགྲེལ་ལས། ཆོས་ལ་དམིགས་པ་དང༌། ཞེས་སོགས་བྱུང༌། དེ་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་རྣམ་འཆད་པར། རང་འགྲེལ་ལས། སྙིང་རྗེར་གྱུར་གང་ཞེས་སོགས་བྱུང༌། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དབང་རྣོན་གྱིས་སེམས་ཅན་མི་རྟག་པ་དང་སྟོང་པར་སྔོན་དུ་རྟོགས་

1 དབུས་པར་ལས། ཤུགས་ཅན་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར།

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

68

ནས་དེ་རྗེས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་འཆད་པར། རང་འགྲེལ་ལས། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་མཐོང་བ་ན་དེ་དག་གི་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་འཇོམས་པ་ལྟ་བུར་གྱུར་པ། དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདུད་རྩིའི་རོ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ནས། སངས་རྒྱས་ཉིད་ཡང་དག་པར་ཐོབ་པར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱུང༌། འདི་ལ་སྤྱི་དོན་དང་མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། ཟླ་བའི་ཞབས་ཀྱིས་སྙིང་རྗེ་གཉིས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ཚུལ་ཡོད་དེ། འགྲོ་བ་ཆུ་ནང་གི་ཟླ་བ་གཡོ་བ་ལྟ་བུ་སྐད་ཅིག་གིས་འཇིག་པའི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་ཆོས་དམིགས་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་ལ་ཡང་ཕྱག་འཚལ་བ་ཡིན་ལ། ཡང་ཆུ་ནང་གི་ཟླ་བ་ཟླ་བར་སྣང་ཡང་དེས་སྟོང་པ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་དོན་དམ་པར་སེམས་ཅན་དུ་སྣང་ཡང་དེས་སྟོང་པའི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་འགྲོ་བ་ལ་དམིགས་པའི་དམིགས་མེད་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འགྲོ་བ་གཡོ་བའི་ཆུ་ཡི་ཟླ་བ་ལྟར། །གཡོ་དང་སྙིང་རྗེར་གྱུར་གང་དེ་ལ་འདུད། །ཅེས་བྱུང༌། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འགྲོ་བ་ཆུ་ཡི་ནང་གི་ཟླ་བ་ལྟར། །རང་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པར་མཐོང་བ་ཡི། །སྙིང་རྗེར་གྱུར་གང་དེ་ལ་འདུད། །ཅེས་བྱུང༌། ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། དམིགས་པ་མི་རྟག་པ་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རགས་པ་གང་རུང་གིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་སྡུག་བསྔལ་ལས་སྐྱོབ་འདོད་ཀྱི་བརྩེ་བ་ཆེན་པོ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདིའི་ཆོས་ནི་ཕུང་སོགས་དང་མི་རྟག་པ་དང་རང་སྐྱ་ཐུབ་པས་སྟོང་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། མི་རྟག་པའི་སེམས་ཅན་ཞེས་པ་ནི་མཚོན་པ་ཙམ་སྟེ། རང་སྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་མེད་པའི་སེམས་ཅན་དམིགས་པར་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཡང་ཆོས་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་དོན་ཡོད་དེ། གདགས་གཞི་ཕུང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་ལ། ཆོས་དེ་ཙམ་ལ་བཏགས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ལ་ལྷག་མ་ཕྱིས་ནས་ཆོས་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། ཆོས་ཙམ་ལ་བཏགས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ལ་ཆོས་ལ་

སྙིང་རྗེ་གསུམ་སོ་སོར་བཤད་པ།

69

དམིགས་པ་ཞེས་པ་ནི་བར་གྱི་ཚིག་མི་མངོན་པར་བྱས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། དམིགས་པ་བདེན་མེད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ནས། རྣམ་པ་སྡུག་བསྔལ་ལས་སྐྱོབ་འདོད་ཀྱི་བརྩེ་བ་ཆེན་པོ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དམིགས་པ་མེད་རྒྱུ་དེ་བདེན་མེད་ལ་བསྙེག་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། དམིགས་པ་མེད་པ་ནི་མཚན་འཛིན་གྱིས་བཟུང་བ་ལྟར་གྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པ་བདེན་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
སྒྲ་དོན་ཡོད་དེ། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དམིགས་པ་མེད་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ལ། ཚིག་གཞན་མི་མངོན་པར་བསྡུས་ནས་དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་ཐ་སྙད་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། བདེན་མེད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ལ་དམིགས་པ་མེད་པ་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་སམ། དམིགས་པ་མེད་པའི་སྙིང་རྗེ་ཞེས་བར་གྱི་ཚིག་མི་མངོན་པར་བྱས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡུལ་ཙམ་གྱིས་འབྱེད་མི་ཐུབ་སྟེ། སྙིང་རྗེ་གསུམ་གས་འགྲོ་བ་ལ་དམིགས་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པས་ཀྱང་མི་ཐུབ་སྟེ། སྙིང་རྗེ་གསུམ་ག་སེམས་ཅན་སྡུག་བསྔལ་ལས་སྐྱོབ་འདོད་ཅན་དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་ཁྱད་མེད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། དམིགས་པའི་རྣམ་པ་འཆར་ཚུལ་སྒོ་ནས་གསུམ་དུ་བཞག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་ཅན་ཙམ་ལས་མི་རྟག་པ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བའི་ཆ་ནས་སྙིང་རྗེ་དེ་དང་པོ་དང༌། དམིགས་པ་དེ་བདག་མེད་རགས་པ་དང་མི་རྟག་པ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཆ་ནས་སྙིང་རྗེ་གཉིས་པ་དང༌། དམིགས་པ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་ཤར་བའི་ཆ་ནས་སྙིང་རྗེ་དེ་གསུམ་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ད་ནི་དམིགས་པའི་བྱེ་བྲག་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ་ནས་ཀྱང་སྙིང་རྗེའི་རང་གི་ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་མངོན་པར་གསལ་བར་བྱས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལ་ཕྱག་འཚལ་བ་བརྩམ་པར་འདོད་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དམིགས་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་དམིགས་པའི་བྱེ་བྲག་གམ་

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

70

ཁྱད་པར་ལ་བློ་དེ་འཇུག་ཚུལ་གཅིག་དགོས་པ་དེ། རང་འགྲེལ་ལས་དམིགས་པའི་བྱེ་བྲག་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ་ནས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱེ་བྲག་དང་ཁྱད་པར་སྐད་དོད་གཅིག་པའི་ཡང་ཕྱིར་རོ། །ས་མཚམས་ཡོད་དེ། ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེ་མི་རྟག་པ་རྟོགས་པ་ནས་དང༌། དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་དེ་ནི་བདེན་མེད་རྟོགས་པ་ནས། གཉིས་ཀ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་ཡོད་པས་འདི་གཉིས་མི་འགལ་བར་ཡང་རུང༌།
གཉིས་པ་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་ལས་སྐྱོབ་འདོད་ལ་བཅོས་མིན་གྱི་མྱོང་བ་ཐོན་པའི་བློ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། འོ་ན། དེ་འདྲའི་གཙོ་སེམས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྙིང་རྗེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །དེ་འདྲའི་སེམས་བྱུང་ཟེར་ན། འོ་ན། དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཚོར་འདུ་སོགས་སེམས་བྱུང་ཀུན་འགྲོ་ལྔ་པོ་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྙིང་རྗེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་དེ་ལྔ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྙིང་རྗེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཀུན་འགྲོ་ལྔ་འཁོར་དུ་མེད་པའི་རྣམ་ཤེས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མི་འཚེ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱི་འགལ་ཟླ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་འཚེ་བ་ལ་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁྱབ་སྟེ། རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འགལ་ཟླ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མ་རིག་པར་འཇོག་པའི་ཕྱིར་དང༌། རིག་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཕྱིར་དང༌། །ཞེས་སོགས་དང༌། ཕུང་པོ་ལྔའི་རབ་བྱེད་ལས། རྣམ་པར་མི་འཚེ་བ་གང་ཞེ་ན། རྣམ་པར་འཚེ་བའི་གཉེན་པོ་སྟེ་སྙིང་རྗེའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། དགེ་བ་བཅུ་གཅིག་དང་ཀུན་འགྲོ་ལྔ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་སྔོན་གྱི་བོད་ཊིཀ་བྱེད་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྙིང་རྗེ་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། སྙིང་རྗེ་དང་པོ་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་དང༌། སྙིང་རྗེ་གཉིས་པས་སེམས་ཅན་སྐད་ཅིག་གིས་འཇིག་པར་དམིགས་པ་དང༌། སྙིང་རྗེ་གསུམ་

སྙིང་རྗེ་གསུམ་སོ་སོར་བཤད་པ།

71

པས་རང་བཞིན་མེད་པར་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཟེར། ཇི་སྐད་དུ་རྣམ་བཤད་ལས། སྙིང་རྗེ་དང་པོ་འདིས་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་དགོས་པར་འདོད་པ་ནི་ཞེས་དང༌། དེ་ཉིད་ལས། བོད་ཀྱི་ཊིཀ་བྱེད་མང་པོས་ཞེས་སོགས་བྱུང༌། དེ་ལ་སྙིང་རྗེ་གཉིས་པས་སྐད་ཅིག་མར་བཟུང་བ་དང༌། སྙིང་རྗེ་གསུམ་པས་རང་བཞིན་མེད་པར་བཟུང་བར་ཐལ། སྙིང་རྗེ་གཉིས་པས་སྐད་ཅིག་མར་དམིགས། སྙིང་རྗེ་གསུམ་པས་རང་བཞིན་མེད་པར་དམིགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁྱབ་སྟེ། ཚད་མས་དམིགས་པ་དེ་དེའི་བཟུང་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདེན་འཛིན་གྱིས་དམིགས་ཞེས་པ་དང་དེའི་དམིགས་ཡུལ་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་དམིགས་པའི་གཏད་སོ་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདེན་འཛིན་གྱིས་དམིགས་པའི་གཏད་སོ་དང༌། དེའི་ཞེན་ས་དང༌། དེའི་ཞེན་ཡུལ་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐད་ཅིག་གིས་འཇིག་པ་དང་རང་བཞིན་མེད་པ་སྙིང་རྗེ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། མ་ལུས་པ་སྐྱོབ་པར་འདོད་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྙིང་རྗེ་དེ་གཉིས་སྡུག་བསྔལ་ལས་སྐྱོབ་འདོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། མ་ཁྱབ་ན། སྙིང་རྗེ་དེ་གཉིས་སེམས་ཅན་སྡུག་བསྔལ་ལས་བསྒྲལ་བར་བྱའོ་སྙམ་པ་དང་སྐད་ཅིག་གིས་འཇིག་པའི་རྣམ་ཅན་དང་རང་བཞིན་མེད་པའི་རྣམ་ཅན་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་ཁྱབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྟོག་པ་གཅིག་ལ་འཛིན་སྟངས་འགལ་བ་གཉིས་མི་འོང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་སྐད་སྨྲ་བ་དམིགས་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མ་ཤེས་པའི་རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། འདི་དག་གིས་དམིགས་རྣམ་ལེགས་པར་མ་རྟོགས་པའི་བཤད་པ་སྟེ། སྙིང་རྗེ་གཉིས་ནི་སེམས་ཅན་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་འདོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། སྐད་ཅིག་མ་དང་རང་བཞིན་མེད་པ་གཉིས་རྣམ་པའི་ཡུལ་དུ་འདོད་ན་སྙིང་རྗེ་གཅིག་ལ་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།གཞན་ཡང༌། སྙིང་རྗེ་དང་པོ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་བློ་ཡིན་ན་རྟག་པའོ་

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

72

སྙམ་པའི་བློ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། སྙིང་རྗེ་དང་པོ་ལ་རྟག་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། སྒྲ་མི་རྟག་པར་མ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡིད་བློ་ལ་རྟག་པའོ་སྙམ་པའི་བློ་གཅིག་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྒྲ་བདེན་མེད་དུ་མ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡིད་བློ་ལ་སྒྲ་བདེན་གྲུབ་བོ་སྙམ་པའི་བློ་གཅིག་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྙིང་རྗེ་དང་པོ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་བློ་ལ་འཛིན་སྟངས་དེ་གཉིས་ཡོད་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། གང་ཟག་དེ་སྒྲ་བདེན་མེད་དང་མི་རྟག་པ་གཉིས་ཀ་མ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རང་གི་མྱོང་བས་གྲུབ་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲ་མི་རྟག་པར་མ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་གིས་ཀྱང་སྒྲ་དམིགས་རེས་ཀྱིས་རྟག་པར་དམིགས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་རྟག་མི་རྟག་གང་གིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པར་སྒྲ་ཙམ་འཛིན་པའི་བློ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ཀྱང་ཡུལ་དེ་དམིགས་རེས་ཀྱིས་བདེན་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་དགོས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ལྟ་བ་བརྗེད་ནས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཛིན་པའི་བློ་མངོན་གྱུར་དུ་ལན་དུ་མར་སྐྱེས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། མི་རིགས་པར་སྨྲ་བ་སྟེ། བདག་མེད་ལྟ་བ་མ་རྙེད་པའི་ནས། བུམ་པ་དམིགས་པར་འཇོག་རེས་ཀྱིས་རྟག་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་བུམ་པ་དམིགས་པར་མི་འཇོག་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བྱུང༌། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྙིང་རྗེ་གསུམ་དམིགས་པ་ཙམ་གྱི་སྒོ་ནས་འབྱེད་པར་ཐལ། དེ་གསུམ་རྣམ་པས་མི་འབྱེད་པར་དམིགས་པས་འབྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཆོས་ལ་དམིགས་པ་དང་དམིགས་པ་མེད་པའི་སྙིང་རྗེ་ཡང་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་དང༌། རྣམ་བཤད་ལས། འདིར་འགྲེལ་བར་སྙིང་རྗེ་གསུམ་རྣམ་པས་མི་འབྱེད་པར་དམིགས་ཡུལ་གྱིས་འབྱེད་པར་གསུངས་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེའི་དོན་ནི་སྙིང་རྗེ་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་གཙོ་བོར་དམིགས་པའི་སྟེང་ནས་འབྱེད་ཀྱང་རྣམ་པའི་སྟེང་ནས་མི་འབྱེད་ཅེས་

སྙིང་རྗེ་གསུམ་སོ་སོར་བཤད་པ།

73

པའི་དོན་ཡིན་གྱི། དེ་གསུམ་གྱི་དམིགས་པ་ལ་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པ་ལ་ཡང་འདྲ་བར་འགྲེལ་པས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྙིང་རྗེ་དང་པོའི་དམིགས་པའི་སྐབས་འགྲོ་ལ་སྙིང་རྗེ་ཞེས་དང༌། ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡང་འགྲོ་བ་གཡོ་བ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། རྣམ་བཤད་ལས། སེམས་ཅན་དམིགས་པ་ཡིན་པ་ལ་ཡང་འདྲ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་སྔར་སྙིང་རྗེ་གསུམ་རྣམ་པས་འབྱེད་འདོད་པ་ཡང་ཁེགས་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང༌། སྙིང་རྗེ་གསུམ་དམིགས་ཡུལ་ཙམ་གྱིས་འབྱེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་གསུམ་གས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ལ། མི་རྟག་པ་དང་བདེན་མེད་སོགས་ལ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྔར་རྣམ་བཤད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པར་མཚུངས་པར་བཤད་པ་དང་གཞན་འགོག་སྐབས་ཀྱི་རིགས་པས་གྲུབ་བོ། །གཞན་ཡང་དེ་གསུམ་དམིགས་པ་ཙམ་གྱིས་འབྱེད་པ་མི་རུང་བར་ཐལ། དེ་གསུམ་དམིགས་པ་ཙམ་མཚུངས་ཀྱང་དེ་གསུམ་གྱི་དམིགས་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་སྟེང་ནས་དེ་གསུམ་འབྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གསུམ་གྱི་དམིགས་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་གསུམ་སྙིང་རྗེ་ལ་འཆར་ཚུལ་སྒོ་ནས་དེ་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དམིགས་ཡུལ་དེ་སྙིང་རྗེ་དེ་ལ་ཁྱད་པར་གཞན་གཉིས་མ་ཤར་བར་སེམས་ཅན་སྡུག་བསྔལ་བའི་ཁྱད་པར་ཙམ་ཤར་བའི་སྒོ་ནས་སྙིང་རྗེ་དང་པོ་བཞག །དམིགས་ཡུལ་དེ་སྙིང་རྗེ་དེ་ལ་བདེན་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་མ་ཤར་བར་མི་རྟག་པ་དང་རགས་པའི་བདག་མེད་གང་རུང་གི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཆ་ནས་སྙིང་རྗེ་གཉིས་པ་བཞག །དམིགས་ཡུལ་དེ་སྙིང་རྗེ་དེ་ལ་བདེན་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཆ་ནས་དམིགས་མེད་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་བཞག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྙིང་རྗེ་དེ་ལ་དམིགས་ཡུལ་གྱི་སེམས་ཅན་སྡུག་བསྔལ་བར་སྣང་ཡང་དམིགས་ཡུལ་དེ་མི་རྟག་པ་དང་བདེན་མེད་ཀྱི་རྣམ་པར་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཙམ་ཞེས་པའི་སྒྲས་ཁྱད་པར་དེ་གཉིས་གཅོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། སྙིང་རྗེ་དང་པོ་ལ་དེ་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པར་སེམས་ཅན་ཙམ་ཞིག་

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

74

དམིགས་པར་གསུངས་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྙིང་རྗེ་དེ་གཉིས་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་སྙིང་རྗེ་དེའི་སྔོན་དུ་མི་རྟག་པ་སོགས་ངེས་པའི་བློའི་ཤུགས་མ་དོར་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྙིང་རྗེ་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྣང་ངོར་མི་རྟག་པ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྣང་བ་ལས་སེམས་ཅན་སྐྱོབ་འདོད་ཀྱི་རྣམ་པར་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། དེས་ན་ཆོས་ལ་དམིགས་པས་ནི་སེམས་ཅན་ཙམ་ཞིག་ལ་དམིགས་པ་མིན་གྱི། ནས། སྐད་ཅིག་གིས་མི་རྟག་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་དམིགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཚུལ་འདིས་སྙིང་རྗེ་དང་པོས་མི་རྟག་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་ཟེར་བ་ལེགས་པར་ཁེགས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན། བློ་དེ་ལ་བདེན་པར་སྣང་ན། བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། བདེན་མེད་ལ་དེའི་ཕྱིར་ན་མི་མཚུངས་ཏེ། ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ཞེས་པ་ནི་བློ་སྔ་མས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའམ། རྩིས་ཟིན་པ་ཡིན་ཅིང༌། དཔེར་ན་མྱ་ངན་གྱིས་ཟིན་པའི་ཟས་ཟ་བ་མྱ་ངན་མིན་ཀྱང་མྱ་ངན་དུ་རེ་དྲན་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། བདེན་སྣང་ནི་བློས་མ་ཟིན་ཀྱང་བག་ཆགས་གོམས་པས་ཀྱང་འཆར་བ་དགྲ་བཅོམ་རྒྱུད་ཀྱི་མིག་ཤེས་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། སྤྱིར་སེམས་ཅན་དེ་བདེན་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལྷག་པས་མི་ཆོག་པར་སྙིང་རྗེ་དེ་ལ་སེམས་ཅན་དེ་བདེན་མེད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤར་ཡང་བདེན་མེད་སྙིང་རྗེ་དེའི་འཛིན་སྟངས་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་ཚང་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཙམ་ལ་དམིགས་པ་མིན་གྱི། དམིགས་པ་ཁྱད་པར་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་གསུམ་གྱི་དམིགས་ཡུལ་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གསུམ་དམིགས་པ་ཙམ་གྱིས་མི་འབྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། བདེན་མེད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་ཆོས་ཅན། སྙིང་རྗེ་དང་པོས་ཁྱོད་ལ་དམིགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་གསུམ་པོའི་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སླ། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ལ་དེས་མ་དམིགས་པར་རྣམ་བཤད་ལས་

སྙིང་རྗེ་གསུམ་སོ་སོར་བཤད་པ།

75

བཤད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཁྱད་པར་གཉིས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་ཆོས་ཅན། སྙིང་རྗེ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་པར་ཐལ། དང་པོའི་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེས་རིགས་པ་གཞན་སྤྲོ་ཚུལ་ཡང་ཤེས་དགོས་པའི་ཕྱིར།
ཡང་སྔོན་གྱི་རྗེའི་བུ་ཆེན་འགའ་ཞིག་གི་སློབ་མ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཁྱད་པར་གཉིས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་ཙམ་སྙིང་རྗེ་དང་པོའི་དམིགས་པ་དང༌། མི་རྟག་པ་དང་བདེན་སྟོང་གིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་སྙིང་རྗེ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཞེས་ཁྱད་འབྱེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁྱད་པར་གཉིས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་མེད་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཅན་ཡིན་ན་ཁྱད་པར་གཉིས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྡེ་པས་ཕྱི་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་གཟུགས་གཞལ་བྱ། དེའི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་དེ་ལ་མི་སླུ་བའི་རིག་པ་ཚད་མ། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་འབྲས་བུར་བྱས་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཙམ་པ་སོགས་ཀྱིས་དུ་མ་སྨྲ་བར་བྱེད་ཅིང༌། དེས་ན་རྣམ་བཤད་ལས། མི་རྟག་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་དྲུག་སྒྲ་བྱས་པ་མི་ལེགས་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་ཞེས་ཟེར་དགོས་ཏེ། སྙིང་རྗེ་གསུམ་དངོས་རྒྱུའི་སྒོ་ནས་འབྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་མང་དུ་སྨྲ། དེ་ལ་རྣམ་བཤད་ཀྱི་ཚིག་ཟིན་ཙམ་ལ་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་མཁས་པ་དེའི་རྗེས་སུ་བྱུང་བ་ལ་ལ་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀག་ནས། སྙིང་རྗེ་ཕྱི་མ་གཉིས་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་བློ་དང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་བློས་དངོས་སུ་ཟིན་དགོས་པ་རང་ལུགས་བྱས་ནས། དག་སར་སྙིང་རྗེ་དང་པོ་མེད་པར་བཤད་དོ། །ཡང་ཕྱིས་ཀྱི་མཁས་པ་གཞན་དག་གིས་ཀྱང་ལུགས་སྔ་མ་འཐད་པ་འདྲ་ཞིག་བྱས་ནས་སྙིང་རྗེ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་འདྲེན་པའི་དངོས་རྒྱུའི་སྒོ་ནས་འབྱེད་པར་མཛད་དོ། །

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

76

ལུགས་དང་པོ་ལ། ཆོས་དེ་བདེན་མེད་ཡིན་ན་བྱེད་པོ་སོགས་ལ་མ་ལྟོས་པར་བདེན་མེད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་ཡོད་པར་ཐལ། གཞི་གྲུབ་ན། བདེན་མེད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། རྟག་པ་ཆོས་ཅན། དེ་དག་གང་རུང་ལ་མ་ལྟོས་པར་བདེན་མེད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྒྱུ་དང་གང་ཟག་སྒྲ་བློ་བཞི་པོ་གང་ལ་ཡང་མ་ལྟོས་པར་དེ་དེའི་ཁྱད་པར་བྱེད་ཚུལ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པའི་ཐེ་ཚོམ་དེ་ཡང་བསལ་ལོ། །དེར་མ་ཟད་སྤྱིར་དེ་བདེན་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་ལྡན་པས་ཁྱབ་ཀྱང༌། བློ་དེའི་ངོར་བདེན་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་ལྡན་པའི་དེ་ཡོད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་སོགས་དུ་མ་འཕེན་པར་བྱ་སྟེ། འོ་ན། བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་ནས་ངའོ་སྙམ་པའི་འཇིག་ལྟ་མེད་པར་ཐལ། བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང༌། དེར་ཐལ། བདེན་གྲུབ་ཡིན་པའི་སེམས་ཅན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འཁོར་གསུམ་ལྟ་བུ་མང་ངོ༌། །གཞན་ཡང་སྒྲ་རྩོད་གཞིར་བཟུང་ན། བདེན་མེད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྒྲ་རྩོད་གཞིར་བཟུང་བས་ཁྱབ་པར་ཐལ། བློ་དེས་སྒྲ་བཟུང་ན། བློ་དེས་བདེན་མེད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྒྲ་བཟུང་བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང༌། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་པས་གྲངས་ཅན་ལ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་སྒྲ་རྩོད་གཞིར་འཛིན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཚིགས་གསལ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། གྲངས་ཅན་ལ་བདེན་མེད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྒྲ་སྣང་བར་ཐལ། དེ་ལ་སྒྲ་སྣང་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་སླ། འདོད་ན། དེ་ལ་བདེན་མེད་ཁྱད་ཆོས་བྱས་པའི་སྒྲ་སྣང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལ་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྒྲ་མི་སྣང་བར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ལ་དབུ་མ་པས་བདེན་མེད་སྒྲུབ་ཚེ་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚིག་གསལ་ལས། ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་དང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དག་ཐ་དད་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདི་ནི་

སྙིང་རྗེ་གསུམ་སོ་སོར་བཤད་པ།

77

རྗེ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་ཡབ་སྲས་དང་ཟླ་བའི་ཞབས་སོགས་ཀྱི་ལུགས་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། ལམ་རིམ་ལས། བདེན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་གང་གིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་ང་ཙམ་དུ་འཛིན་པའི་བློ་ཐ་སྙད་ཚད་མར་བཤད་པ་དང༌། རྣམ་བཤད་འདི་ལས་བུམ་སོགས་དམིགས་རེས་ཀྱི་བདེན་མེད་དང་མི་རྟག་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་མི་དགོས་པར་ལན་དུ་མར་གསུངས་པ་དང༌། སྟོང་ཐུན་གྱི་གཞུང་དུ་མ་དང༌། རྒྱུད་བླ་དང་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་སོགས་ཀྱི་དར་ཊིཀ་དུ་མ་དང་རྒྱབ་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། རིགས་པའི་གནོད་བྱེད་ཀྱང་མི་ཟད་པ་འོང་བའི་ཕྱིར། གཡང་ས་ལྟ་བུར་སྤང་བར་གྱིས་ཤིག །ཡང་ལུགས་གཉིས་པ་ལ་ཡང༌། ས་བརྒྱད་པ་མཉམ་བཞག་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཅན། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བས་དངོས་སུ་ཟིན་པར་ཐལ། དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལྐོག་གྱུར་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་མངོན་གྱུར་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང༌། སེམས་བསྐྱེད་ལྐོག་གྱུར་པ་ཡོད་པ་རྣམ་བཤད་ལྟར་ཁྱེད་རང་ཡང་འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེའི་ཚེ་གང་ཟག་དེའི་ངོར་སྙིང་རྗེ་སོགས་གཉིས་སྣང་མཐའ་དག་ལོག་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྟོང་ཉིད་ལ་མངོན་སུམ་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་སློབ་པ་མཉམ་བཞག་པ་ཡིན་པས་འགྲུབ་ཅིང༌། ཁྱབ་པ་ཡང་ཡོད་དེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་བློ་ཡིན་ན་དེས་དངོས་སུ་ཟིན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་མཉམ་བཞག་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་དང་དབང་ཤེས་རྣམས་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བས་དངོས་སུ་ཟིན་པར་ཐལ་བ་དང༌། སོ་སྐྱེ་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་དང་དབང་ཤེས་རྣམས་ཀྱང་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྩིས་དངོས་སུ་ཟིན་པར་ཐལ་བ་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང༌། ལྟ་བ་དེས་སྙིང་རྗེ་དེ་དངོས་སུ་ཟིན་ན་ལྟ་བ་དེ་སྙིང་རྗེ་དེའི་དངོས་རྒྱུ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དེ་དེས་དངོས་སུ་ཟིན་ཚུལ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་དེའི་དངོས་རྒྱུ་མིན་ཀྱང་དེ་དེས་དངོས་སུ་ཟིན་པ་དུ་མ་འོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་བྱང་འཕགས་རྣམས་སྟོང་ཉིད་ལ་མཉམ་

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

78

པར་བཞག་ནས་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ལངས་པ་ན། ཡུན་ཤིན་ཏུ་རིང་བར་ཡང་མཉམ་བཞག་དེའི་རྩི་མ་ཡལ་བར་གང་སྣང་ཡང་སྟོང་པ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་འཆར་དུས་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་རྣམས་མཉམ་བཞག་གི་ལྟ་བ་དེས་བྱེད་པས་དངོས་སུ་ཟིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དུས་མཉམ་བཞག་གི་ལྟ་བ་དེ་འགགས་ཀྱང་དེའི་བྱ་བས་སྙིང་རྗེ་དེ་དངོས་སུ་ཟིན་པ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང༌། དེའི་སྙིང་རྗེ་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་རྣམས་དེའི་དངོས་འབྲས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། སོ་སྐྱེ་གཞིར་བཞག་ཟེར་ནའང་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་ལ་མཉམ་བཞག་བརྟན་པ་ཐོབ་པ་དག་ཀྱང་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་རེ་ཞིག་གི་བར་དུ་ལྟ་བའི་རྩི་མི་ཡལ་བར་འཇུག་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ངེད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པར་ཐལ། དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེར་འགྱུར་བ་ལ་རང་གི་སྔོན་དེ་མ་ཐག་རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་དེའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་བློ་མངོན་གྱུར་དུ་སྐྱེད་པ་གཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱད་ཆོས་གཉིས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེ་ཡིན་ན། རང་གི་སྔོན་དེ་མ་ཐག་གང་ཟག་དེས་མི་རྟག་པ་དང་བདེན་པར་མེད་པར་རྟོགས་པའི་བློ་མངོན་གྱུར་པ་གཅིག་བསྐྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། དེས་ན་ཁྱད་པར་གཉིས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་སྙིང་རྗེའི་དམིགས་པར་འཇོག་པ་ལ། སྙིང་རྗེ་གཉིས་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གིས་སེམས་ཅན་སྐད་ཅིག་མ་དང་རང་བཞིན་མེད་པར་སྔོན་དུ་ངེས་ཟིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁྱད་ཆོས་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་པ་གཅིག་དགོས་ཀྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཁྱད་ཆོས་གཉིས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་སྙིང་རྗེས་དམིགས་པ་ལ། སྙིང་རྗེ་གཉིས་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་དེས་དེའི་སྔོན་དུ་མི་རྟག་པ་དང་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་རྙེད་དགོས་པ་དང༌། ཁྱད་པར་དུ་སྙིང་རྗེའི་དུས་ན་ཡང་ལྟ་བའི་ནུས་པས་ཁྱད་ཆོས་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་གཅིག་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། དེ་ཡིན་ན་དེའི་སྔོན་དེ་མ་ཐག་ཏུ་དགོས་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤིན་ཏུ་སྤྲོ་སླ།
ཡང་ཁ་ཅིག །མི་རྟག་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེ་སྙིང་

སྙིང་རྗེ་གསུམ་སོ་སོར་བཤད་པ།

79

རྗེ་གཉིས་པ་དང༌། བདེན་མེད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེ་སྙིང་རྗེ་གསུམ་པར་བྱས་ནས་སྙིང་རྗེ་དེ་གཉིས་འགལ་ཟེར། ལ་ལས་དེ་ལྟར་བྱས་ནས་སློབ་ལམ་ན་དེ་གཉིས་འགལ་ཟེར་རོ། །ལུགས་དང་པོ་ལ། སངས་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་དེ་ཆོས་ཅན། དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་ལ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཁྱད་ཆོས་གཉིས་ཀའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྙིང་རྗེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སླ། ཁྱབ་པ་རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང་གྲུབ། ལུགས་གཉིས་པ་ལ། ས་བཅུ་པ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་སྣང་སྟོང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ངང་ནས་སྐྱེ་འཇིག་སྒྱུ་མའི་སེང་གེ་དང་གླང་པོ་ལྟར་སྣང་བའི་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཅན། དམིགས་མེད་ཀྱི་དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་དེ་ཡིན་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་ས་བཅུ་པ་བ་དེ་ལ་བདེན་མེད་དང༌། སེམས་ཅན་སྐྱེ་འཇིག་གཉིས་ཀ་མངོན་སུམ་དུ་སྣང་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། སྙིང་རྗེ་གཉིས་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གིས་ནས། ཁྱད་ཆོས་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་གཅིག་དགོས་ཀྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བདེན་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྙིང་རྗེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། སོ་སྐྱེ་གཞིར་བཞག་ཟེར་ནའང༌། བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་སྣང་སྟོང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་མི་རྟག་པར་སྣང་བའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཅན། དམིགས་མེད་ཀྱི་དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་ཅིང༌། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སྙིང་རྗེ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མི་རྟག་པ་དང་བདེན་མེད་གཉིས་ཀའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྙིང་རྗེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དེར་ཐལ། དེ་འདྲ་ཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀའི་རྣམ་པ་དུས་གཅིག་ཏུ་ཤར་བའི་སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་དྲོད་རྩེ་བ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། རྨི་ལམ་ན་ཡང་ཆོས་རྣམས་ཀུན། །རྨི་ལམ་ལྟ་བུར་ལྟ་ལ་སོགས། །ཞེས་དང༌། དགོངས་འགྲེལ་ཀུན་གྱི་ཡང་རྩེ་

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

80

འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་ལས། སྒྱུ་མའི་སྤྲུལ་པའི་སེང་གེ་དེ་དོན་དུ་མེད་པར་ཤེས་བཞིན་དུ་སེང་གེ་དེས་སྒྱུ་མའི་གླང་པོ་བསད་པ་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ནས་ངེས་ཤེས་འདྲོངས་པ་ལྟར། ཞེས་སོགས་དང༌། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བར། ཇི་ལྟར་སྒྱུ་མའི་གླང་པོ་ལ། །སྐྱེ་དང་འཇིག་པ་ཉིད་སྣང་ཡང༌། །དེ་ལ་དོན་གྱི་ཡང་དག་ཏུ། །སྐྱེ་དང་འཇིག་པ་ཉིད་མེད་ལྟར། །དེ་བཞིན་སྒྱུ་འདྲའི་འཇིག་རྟེན་ལ། །སྐྱེ་དང་འཇིག་པ་ཉིད་སྣང་ཡང༌། །དམ་པའི་དོན་དུ་སྐྱེ་བ་དང༌། །འཇིག་པ་ཉིད་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་གཉིས་འགལ་བའི་ལུང་རིགས་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །
རང་ལུགས་ལ། སྙིང་རྗེ་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དམིགས་རྣམ། དབྱེ་བ། ས་མཚམས་སྤྱི་དོན་ལྟར་ཡིན། སྙིང་རྗེ་གསུམ་ག་དམིགས་པ་ཙམ་གྱིས་མི་འབྱེད་ཀྱང་དམིགས་པའི་བྱེ་བྲག་སྟེ་ཁྱད་པར་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་གསུམ་འབྱེད་དེ། དེ་ལྟར་ལུང་རིགས་དུ་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། སྙིང་རྗེ་དང་པོ་དང་ཕྱི་མ་དག་འགལ་ཏེ། ཁྱད་པར་གཉིས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པ་དང་བྱས་པའི་བློ་འགལ་བའི་ཕྱིར། སྙིང་རྗེ་ཕྱི་མ་གཉིས་མི་འགལ་ཏེ། བློ་དང་སྙིང་རྗེ་ལ་དེ་གཉིས་ཀའི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་རྣམ་པ་འཆར་བ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་རྩོམ་པར་དམ་བཅས་ཚུལ་ཡོད་དེ། དངོས་སུ་སྙིང་རྗེ་ལ་བསྟོད་ནས་ཤུགས་ལ་རྩོམ་པར་དམ་བཅས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། ཤུགས་ལ་དམ་བཅའ་བ་ཡོད་དོ། །ཞེས་སོ། །འཇུག་པ་འདི་ཆོས་ཅན། དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་ཡོད་དེ། ཟབ་རྒྱས་གཉིས་བརྗོད་བྱ་དང༌། ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་བརྒྱད་སོགས་རྟོགས་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དགོས་པ་དང༌། ཉིང་དགོས་ལ་ཚོགས་སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་གྱི་ལམ་བཞི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དེ་དང༌། འབྲས་བུ་རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པ་མཐར་ཐུག་གི་ཉིང་དགོས་དང༌། ཕྱི་མ་རྣམས་རིམ་པས་སྔ་མ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ནི་འབྲེལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། བརྗོད་བྱ་ནི་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་གཉིས་ཡིན་ལ། ནས། འབྲེལ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་འདི་ངེས་དོན་གྱི་བསྟན་བཅོས་མ་ཡིན་ཏེ། ཟབ་རྒྱས་ཁྱད་མེད་དུ་རྒྱས་པར་སྟོན་པའི་ཕྱིར་དང༌། དེ་

སྙིང་རྗེ་གསུམ་སོ་སོར་བཤད་པ།

81

གཉིས་ཚོགས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་ཏེ། སྣང་སྟོང་གཉིས་ཚོགས་དེ་ཡིན་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩོད་སྤོང་ལ་ཁོ་ན་རེ། བདེན་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྙིང་རྗེ་ཆོས་ཅན། བདེན་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བདེན་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འོ་ན། བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་བུད་མེད་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། བུད་མེད་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བུད་མེད་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་འགྲིག །འདོད་མི་ནུས་ཤིང༌། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། བུད་མེད་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་སྣང་བ་ཤར་བའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་འདྲའི་བུད་མེད་མི་རྟག་སྡུག་བསྔལ་སྟོང་བདག་མེད་མི་གཙང་བ་ལྔར་རྟོགས་པའི་བློ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྷག་བསམ་བརྟན་པས་ཞུས་པ་ལས། དཔེར་ན་མི་ལ་ལ་ཞིག་གིས་སྒྱུ་མ་མཁན་གྱི་རོལ་མོ་བྱུང་བའི་ཚེ་སྒྱུ་མ་མཁན་གྱིས་སྤྲུལ་པའི་བུད་མེད་མཐོང་ནས། ཞེས་པ་ནས། འདི་ན་དགེ་སློང་དང་དགེ་སློང་མ་དང༌། དགེ་བསྙེན་དང་དགེ་བསྙེན་མ་ཁ་ཅིག་མ་སྐྱེས་ཤིང་མ་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་ལ་མི་སྡུག་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང༌། མི་རྟག་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཀྱང་དེ་དང་འདྲ་བར་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཞེས་དང༌། རྣམ་བཤད་ལས། སྒྱུ་མའི་བུད་མེད་ལ་བུད་མེད་དངོས་སུ་བཟུང་ནས། དེ་ལ་མི་རྟག་པ་སོགས་སུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང༌། ཕུང་པོར་བདེན་པར་བཟུང་ནས་ཕུང་པོ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ལྔར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གཉིས་དཔེ་དོན་དུ་སྦྱར་བ་ལ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་བུམ་པ་བདེན་སྣང་གི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། བློ་ལ་ཤར་བའི་དོན་གཙོ་བོར་འཛིན་སྟངས་ལ་འཇོག་ཀྱང་བློ་ལ་འཆར་ཚུལ་ལ་སྣང་ངོ་དང་ངེས་ངོ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཁྱོད་རྒྱུན་མཐའ་མ་ཡིན་པའི་སློབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་པའི་(1)རྣམ་པ་ཤར་བའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་རྣམ་བཤད་ཀྱིས་གྲུབ་བོ། །

1 དབུས་པར་ལས། རྣམ་པ་རགས་པ་ཤར་བའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

82

སྨྲས་པ།

སྙིང་རྗེའི་རྩ་བརྟན་སེམས་བསྐྱེད་དཔག་བསམ་ཤིང༌། །
ཕྱིན་དྲུག་ཡལ་ག་བསྡུ་བཞིའི་མེ་ཏོག་རྒྱས། །
མཁས་བཙུན་དང་ལྡན་གྲགས་སྙན་རྒྱན་ཕྲེང་གཡོ། །
ཕན་བདེའི་གྲིབ་བསིལ་རྒྱས་འདི་ཨེ་མ་རྨད། །

ཐེག་གསུམ་སྙིང་རྗེའི་དམིགས་རྣམ་དབྱེ་བ་ལ། །འཁྲུལ་བའི་རབ་རིབ་རིགས་ལམ་གསེར་ཐུར་གྱིས། །ལེགས་པར་བསལ་ཟིན་ལེགས་བཤད་མེ་ལོང་འདིར། །རབ་རྒྱས་ཐེག་གསུམ་རི་མོ་ཆེས་བཀྲ་ལྟོས། །དཔྱད་གསུམ་དག་པའི་སྙིང་པོ་མི་ལྡན་ཞིང༌། །ཐེ་ཚོམ་ཟེར་སྒྲོས་ལོ་མའི་ཁུར་ཆེ་བའི། །ཊིཀ་སྤྱི་ཐལ་ཕྲེང་ཨེ་རཎྚ་དག་དང༌། །མཚུངས་མིན་གསར་བཤད་ཙན་དན་མཆོག་འདི་ཟུངས། །ཞེས་པའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

བསྟན་བཅོས་ལུས་ཀྱི་རྒྱུ་དང་སའི་ངོ་བོ་མདོར་བསྟན་པ།

83

བསྟན་བཅོས་ལུས་ཀྱི་རྒྱུ་དང་སའི་ངོ་བོ་མདོར་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་བསྟན་ཆོས་ཀྱི་ལུས་ལ་རྒྱུའི་ས་དང༌། འབྲས་བུའི་ས་གཉིས། དང་པོ་ལ་ས་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་དང༌། ས་བཅུའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་རབ་དགའ་སོགས་ལྔ་བཤད་པ་དང༌། ས་དྲུག་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་བཤད་པ་དང༌། ས་བདུན་པ་རིང་དུ་སོང་བ་སོགས་བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ། ས་དང་པོ་རབ་དགའ། གཉིས་པ་དྲི་མ་མེད་པ། གསུམ་པ་འོད་བྱེད་པ། བཞི་པ་འོད་འཕྲོ་བ། ལྔ་པ་སྦྱང་དཀའ་བཤད་པ་ལྔ། དང་པོ་ལ། སའི་ངོ་བོ་མདོར་བསྟན་པ། སའི་ཡོན་ཏན་རྒྱས་པར་བཤད་པ། མཇུག་བསྡུ་བ་གསུམ། དང་པོ་ནི། རྩ་བར། རྒྱལ་བའི་སྲས་པོ་འདི་ཡི་སེམས་གང་འགྲོ་བ་རྣམས། །ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་གཅིག་བྱུང༌། དེ་མཚམས་སྦྱོར་སྒོ་ནས་འཆད་པ་ལ། རང་འགྲེལ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་དབྱེ་བ་རྣམ་པ་བཅུ་བརྗོད་པར་འདོད་པས་ཇི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ཞེས་བྱུང༌། སའི་སྒྲ་དོན་དབྱེ་བ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཆད་པར། རང་འགྲེལ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ཟག་པ་མེད་པའི་ཞེས་པ་ནས། དེ་ཉིད་ལས་རྣམ་པར་བཤད་དོ། །ཞེས་བྱུང༌།
འདི་ལའང་སྤྱི་དོན་དང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། འདི་ལྟར་སྟོན་པའི་གཞུང་དང༌། འདིར་སའི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་རྗེས་འབྲངས་རྣམས་ཀྱི་ལམ་གྱི་ལུས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཐབས་ཤེས་ཟུང་འབྲེལ་དང་སེམས་བསྐྱེད་དང་ཞི་ལྷག་ཕྱིན་དྲུག་དང་ས་བཅུ་འབྲས་བུ་ཆོས་གཟུགས་འཕྲིན་ལས་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཕལ་ཆེར་འདྲ་སྟེ། སློབ་དཔོན་འཕགས་པས་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ། མདོ་ཀུན་བཏུས་གསུམ་དུ་དེ་དག་བཤད་ལ། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་ཀྱང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྤོང་བ་སོགས་བཤད། བསླབ་སྤྱོད་གཉིས་ཀྱིས་ཕྱིན་དྲུག་གི་ལེའུ་སོགས་བྱས་པ་གྲགས་ཆེ། རང་རྒྱུད་པའི་གཞུང་ཡང་དབུ་མ་སྙིང་པོ། དབུ་མ་རྒྱན། སྒོམ་

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

84

རིམ་གསུམ་རྣམས་མཐུན་པར་ཐབས་ཤེས་ཟུང་འབྲེལ་དང་སྙིང་རྗེ་དང་སེམས་བསྐྱེད་སྤྱོད་པ་ཕྱིན་དྲུག་ལ་བསྔགས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བས་ལམ་རིམ་ཚང་བར་བསྟན་ཏེ། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བར། དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡི། །ཡོན་ཏན་མདོར་བསྟན་བྱ་བ་ནི། །སྦྱིན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བཟོད་བརྩོན་འགྲུས། །ནས། བདུན་པོ་འདི་དག་མ་ལུས་པ། །ཅིག་ཅར་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་ཡིས། །ཡེ་ཤེས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་ཡུལ། །འཇིག་རྟེན་མགོན་པོ་ཉིད་ཐོབ་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་གོང་འོག་དུ་མར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལས་ཀྱང་ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་ཚང་བར་བསྟན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། གང་ཞིག་འཁོར་བའི་རྒྱུར་གྱུར་པ། །དེ་ཉིད་སྦྱངས་པ་བྱས་པ་ལས། །དག་པ་དེ་ནི་མྱ་ངན་འདས། །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཡང་དེ་ཉིད་དོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རིགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བསྟན། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ས་བོན་གྱུར་པ་ཁམས་དེ་ཉིད། །ཆོས་རྣམས་ཀུན་གྱི་རྟེན་དུ་འདོད། །རིམ་གྱིས་སྦྱངས་པར་གྱུར་པ་ལས། །སངས་རྒྱས་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཁམས་སྦྱོང་བྱེད་ནི། དེ་ཉིད་ལས། སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ལ། །རྟག་ཏུ་མོས་པ་བརྟན་པོ་ཡིས། །སེམས་དེ་ཡང་དག་བསྐྱེད་བྱས་ནས། །ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ཡང་ཡང་འབྱུང༌། །ཞེས་སྐྱབས་འགྲོ་དང་སེམས་བསྐྱེད་དང༌། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དཀའ་སྤྱད་སྣ་ཚོགས་སྦྱིན་པ་དང༌། །ཚུལ་ཁྲིམས་སེམས་ཅན་དོན་སྡུད་དང༌། །ནས། སྟོབས་ལ་ངེས་གནས་ཡེ་ཤེས་དེ། །ཁམས་རྒྱས་བྱེད་པའི་ཆོས་བཞི་པོ། །ཞེས་པས་ཕར་ཕྱིན་བཅུ་དང༌། དེ་ཉིད་ལས། ནག་པོའི་གཞི་ནས་རྣམ་སྤངས་ཏེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ས་བཅུ་དང༌། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ས་བཅུ་པར་དབང་བསྐུར་དང་ལོངས་སྐུ་ཞིང་ཁམས་དང་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་ཚུལ་དང་བཅས་པ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལས་ཀྱང་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མདོ་ཀུན་བཏུས་ལས་མདོ་ལས་བཤད་པ་མ་གཏོགས་སློབ་དཔོན་གྱི་མཚམས་སྦྱར་ཙམ་ལས་མེད་ལ་རྣམ་བཤད་ལྟར་བཤད་དེ། བསྟན་བཅོས་འདིར་དེ་གསུམ་དང་མཐུན་པར་སྐྱེ་འཕགས་གཉིས་ཀའི་ལམ་བཤད་དོ། །རང་

བསྟན་བཅོས་ལུས་ཀྱི་རྒྱུ་དང་སའི་ངོ་བོ་མདོར་བསྟན་པ།

85

རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཤད་དེ། དབུ་མ་སྙིང་པོ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་མི་གཏོང་དང༌། །ཐུབ་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་ཡང་དག་བསྟན། །དེ་ཉིད་ཤེས་པ་འཚོལ་པ་ནི། །དོན་ཀུན་བསྒྲུབ་པའི་སྤྱོད་པ་ཡིན། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བྱམས་སྙིང་རྗེས་སེམས་བསྐྱེད་མི་གཏོང་བ་དང༌། ཐུབ་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་ནི། དེ་ཉིད་བརྟུལ་ཞུགས་ལེའུ་ལས། སྙིང་རྗེས་བསྐྱེད་པའི་སྦྱིན་པ་དང༌། །སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །སྡུག་བསྔལ་ཆུ་བོ་ཀུན་ཞིའི་ཕྱིར། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་འདོད་པ་བསྐྱེད། །ཚུལ་ཁྲིམས་དྲི་མེད་ཆུ་ཁྲུས་དང༌། །བཟོད་པའི་སེ་རལ་ཕྲེང་དཀར་དང༌། །བརྩོན་འགྲུས་རལ་པའི་ཁུར་བཅང་དང༌། །བསམ་གཏན་ལྟ་བུར་ལྷུར་ལེན་དེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཕྱིན་དྲུག་རྒྱས་པར་བཤད། དེ་ཉིད་འཚོལ་བའི་ལེའུ་ལས། མཁས་རྣམས་སེམས་ནི་མཉམ་བཞག་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཞི་ལྷག་སོགས་སྒོམ་རིམ་ལྟར་བཤད་ཅིང༌། རྒྱལ་སྲས་མཛད་པ་ཐམས་ཅད་སེམས་བསྐྱེད་པ། སྤྱོད་པ་བརྟུལ་ཞུགས། དེ་ཉིད་འཚོལ་བ་གསུམ་དུ་བསྡུས་ལ། དབུ་མ་རྒྱན་ལས་ཀྱང་སྔར་དྲངས་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་གཉིས་དང་རྒྱལ་སྲས་ཀྱི་བརྟུལ་ཞུགས་ལ་སྤྱོད་པ་སོགས་བཤད་ལ། སྒོམ་རིམ་དང་པོ་ལས། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་མྱུར་དུ་ཐོབ་པར་འདོད་པས། མདོར་ན་སྙིང་རྗེ་དང༌། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང༌། སྒྲུབ་པ་དང༌། གནས་འདི་གསུམ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་སེམས་གཉིས་དང༌། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསྒྲུབ་པ་དེ་ཡང་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང༌། ཚད་མེད་པ་བཞི་དང༌། བསྡུ་བའི་དངོས་པོ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པར་བསྟན་པ་དང༌། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་མཐུན་པར་གོ་ན་སྟག་ཚང་པས་ཐལ་རང་གི་སྒོམ་ཙམ་ཡང་མི་མཐུན་པར་འདོད་པ་དང༌། བོད་ཁ་ཅིག་གིས་སངས་རྒྱས་ལ་སེམས་མེད་པར་འདོད་པ་སོགས་ཁེགས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པས་སོ། །དོན་དམ་པའི་ས་དང་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ངོ་བོ་གྲོགས་མིང་འཐོབ་ཚུལ་སྒྲ་དོན་བཞིས་འདིར་བཤད་དེ། ངོ་བོ་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས། གྲོགས་སྙིང་རྗེ་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་ཀྱིས་ཟིན་པ་དང༌། ངོ་བོ་

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

86

ཟིན་བྱེད་ལྷན་ཅིག་པ་དང༌། ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནུས་པ་ནམ་ཐོབ་པའི་ཚེ་ས་ཞེས་པའི་མིང་འཐོབ་ཅིང༌། ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་བྱེད་པས་ན་ས་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱུང༌། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། སྙིང་རྗེ་ལ་སོགས་པས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པ། ཞེས་བྱུང༌། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཉིད་ཆར་རྣམ་པར་ཕྱེ་བས་ན། ས་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་འཐོབ་སྟེ། ཞེས་དང༌། རྣམ་བཤད་ལས། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་སར་འཇོག་མི་འཇོག་གི་ཁྱད་པར་ནི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་མ་གྱུར་དང་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་སོགས་ཀྱི་ནུས་པ་ཡོད་མེད་ཀྱི་དབང་གིས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། ཉིད་སྒྲས་དོན་དམ་པའི་ས་བཅུ་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ན་ལ་དང༌། ཆར་ཕྱེ་བ་ཞེས་པའི་དོན་ཡོད་དེ། ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ལ་སྔ་ཕྱིའི་ཆར་ཕྱེ་ནས་ས་བཅུ་དང༌། ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་ཤས་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་ཕྱེ་བ་ཞེས་པའི་དོན། རྣམ་བཤད་ལས། ཆར་ཕྱེ་བ་ན། ཞེས་སོགས་དང༌། ས་དང་པོ་ཙམ་ལ་སྦྱར་ནས་ཀྱང་ཆོག་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། སའི་སྐད་དོད་བྷུ་མི་ཞེས་པ་རྟེན་དང་གནས་ལའང་འཇུག་ཅིང་འདིར་ཡོན་ཏན་དཔག་མེད་ཀྱི་རྟེན་ནམ་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང༌། བཤེས་སྤྲིང་ལས། ཁྲིམས་ནི་རྒྱུ་དང་མི་རྒྱུའི་ས་བཞིན་དུ། །ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་གཞི་རྟེན་ལེགས་པར་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། རྣམ་བཤད་ལས། ཡོན་ཏན་གྱི་གནས་སམ་རྟེན་བྱེད་པས་ས་དང་འདྲ་བས་དེ་ལྟར་བསྙད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སའི་གྲངས་རབ་དགའ་སོགས་བཅུར་གནས་སྐབས་ཀྱི་དབང་གིས་དབྱེར་ཡོད་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྣོད་ནས་ཞུགས་འབྲས་དབང་གིས་ས་སྟེ་གནས་སྐབས་བརྒྱད་བཤད་པ་བཞིན་དུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྡེ་སྣོད་ལས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་སོགས་བཅུར་བཤད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ཇི་ལྟར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་ཞུགས་པ་དང་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་དབྱེ་བས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་བརྒྱད་རྣམ་པར་འཇོག་པ་བཞིན་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་ཡང་

བསྟན་བཅོས་ལུས་ཀྱི་རྒྱུ་དང་སའི་ངོ་བོ་མདོར་བསྟན་པ།

87

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བཅུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། འདི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་ཚད་ཀྱི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཀུན་ས་བཅུའི་སྐབས་ལ་བསྡུས་སམ་སྙམ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། ཉན་ཐོས་ངེས་པར་འབྱེད་པ་ཞུགས་པའི་གནས་སྐབས་མིན་པ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་སྦྱོར་ལམ་མན་ཆད་མ་བསྡུས་པར་འཕགས་པའི་གནས་སྐབས་ཁོ་ན་མདོ་སྡེ་འདིར་ས་བཅུར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཇི་ལྟར་ཉན་ཐོས་ངེས་པར་འབྱེད་(1)པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་གནས་སྐབས་སྐྱེས་པ་ནི་འབྲས་བུ་དང་པོ་ལ་ཞུགས་པའི་གནས་སྐབས་ཡིན་པར་མི་འདོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ས་བཅུར་ཁྱད་པར་བཞིས་འཇོག་སྟེ། ས་དང་པོར་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྲག་བཅུ་གཉིས། གཉིས་པར་སྟོང་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་སོགས་ཡོན་ཏན་གྱི་གྲངས་གོང་དུ་འཕེལ་བ་དང༌། ས་དང་པོར་མཐོང་སྤང་སྤོང་ནུས་ལ་གཉིས་པར་སྒོམ་སྤང་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་སྤོང་ནུས་པ་སོགས་ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་ནུས་པའི་ཁྱད་པར་དང༌། ས་དང་པོར་སྦྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན། གཉིས་པར་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་སོགས་ཕར་ཕྱིན་ལྷག་པའི་ཁྱད་པར། ས་དང་པོར་འཛམ་བུ་གླིང་ལ་དབང་བའི་འཁོར་སྒྱུར་སོགས་རྣམ་སྨིན་གྱི་སྐྱེ་བའི་ཁྱད་པར་བཞིས་འབྱེད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ཡང་གོང་ནས་གོང་དུ་ཡོན་ཏན་གྱི་གྲངས་དང༌། མཐུ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་དང༌། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལྷག་པ་དང༌། རྣམ་པར་སྨིན་པ་འཕེལ་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་ས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་བཅུར་བཞག་གི །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱད་པར་དེ་བཞིས་ས་བཅུར་འབྱེད་ཀྱང་ཡེ་ཤེས་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་ཟག་པ་མེད་ཚུལ་དང་རྣམ་པས་མི་འདྲ་བར་འབྱེད་མི་ནུས་ཏེ། མཁའ་ལ་མཁའ་ལྡིང་བཅུས་བགྲོད་པའི་རྗེས་དང་ཚོན་སོ་སོས་བྱུག་པའི་རྗེས་སོ་སོ་མི་འདྲ་བ་མེད་པར་ཐོགས་རེག་བཀག་ཙམ་དུ་མཚུངས་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། པ་ཆ་དང།

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

88

ཀྱང༌། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཟིགས་པ་ཇི་བཞིན་དུ་གཞན་ལ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། འདི་ལ་རང་གི་ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་གྱིས་བྱས་པའི་བྱེ་བྲག་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང༌། ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས། ཇི་ལྟར་བར་སྣང་བྱ་རྗེས་མཁས་རྣམས་ཀྱིས། །བརྗོད་པར་ནུས་མ་ཡིན་ཞིང་མི་མཐོང་བ། །དེ་ལྟར་རྒྱལ་བའི་སྲས་ཀྱི་ས་ཀུན་ཀྱང༌། །བརྗོད་མི་ནུས་ན་ཉན་པར་ག་ལ་ནུས། །ཞེས་སོ། །ཆོས་ཉིད་མཐོང་བ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་དྲི་མས་རིམ་གྱིས་དག་པའི་ཚེ་ཆོས་སྐུར་འགྲོ་རྒྱུའི་འགོག་བདེན་རང་སྟེང་དུ་མཐོང་ཚུལ་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། ས་དང་པོར་རང་སྟེང་དུ་མཐོང་སྤང་གིས་དག་པའི་འགོག་པ་མཐོང་ཡང་ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱིས་དག་པའི་དེ་མ་མཐོང་བ་ནས། ས་དགུ་པའི་ཚེ་ཤེས་སྒྲིབ་ཆེན་པོས་དག་པའི་འགོག་པ་མཐོང་ཡང་ཆུང་ངུས་དག་པའི་འགོག་པ་མ་མཐོང་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་སྒྲིབ་གཉིས་མཐའ་དག་དག་པའི་ཆ་རྫོགས་པའི་འགོག་པ་མཐོང་བ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལས། ཇི་ལྟར་ཚེས་པའི་ཟླ་བ་ལ། །སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་འཕེལ་བར་མཐོང༌། །དེ་བཞིན་ས་ལ་ཞུགས་རྣམས་ཀྱི། །རིམ་གྱིས་རིམ་གྱིས་འཕེལ་བར་མཐོང༌། །ཇི་ལྟར་ཡར་ངོའི་བཅོ་ལྔ་ན། །ཟླ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྫོགས་པར་གསལ། །དེ་བཞིན་ས་ཡི་མཐར་ཐུག་ན། །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཡང་རྫོགས་པར་གསལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་མ་ཟད་འགོག་བདེན་དེ་མཐོང་བ་དང་ཐོབ་པ་ལས་ཆོས་སྐུ་ཐོབ་པའི་ཐ་སྙད་བྱས་པ་ཡང་དབུ་སེམས་འདོད་དེ། ཐོས་བསམ་གྱི་དུས་ན་དེ་མེད་པ་དང༌། མོས་སྤྱོད་ཀྱི་ས་ན་སྒོམ་བྱུང་གི་སྣང་བ་དང་བཅས་པ་དང༌། ས་ཐོབ་ནས་དེ་འཐོབ་པར་འགྱུར་ཞིང༌། དག་ས་ལ་དེ་རྫོགས་པར་འགྱུར་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། སྐུ་མེད་པ་དང་བཅས་དང་སྐུ་ཐོབ་དང༌། །ཡོངས་སུ་རྫོགས་དང༌། ཞེས་དང༌། དེའི་འགྲེལ་པར་དབྱིག་གཉེན་གྱིས། སྐུ་མེད་པ་ནི་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་ལས་བྱུང་བ་སྟེ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྐུ་དང་བཅས་པས་ནི་མོས་པས་སྤྱོད་པ་ན་སྒོམ་པ་ལས་བྱུང་བའོ། །སྐུ་ཐོབ་པ་ནི་ས་བདུན་དག་ལའོ། །སྐུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ནི་ས་ལྷག་མ་རྣམས་ལའོ། །ཞེས་དང༌། བྱང་ཆུབ་

བསྟན་བཅོས་ལུས་ཀྱི་རྒྱུ་དང་སའི་ངོ་བོ་མདོར་བསྟན་པ།

89

སེམས་དཔའི་སྡེ་སྣོད་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། ཤཱ་རིའི་བུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ནི། བརྟན་པ། སྲ་བ། མི་ཤིགས་པ། རྡོ་རྗེའི་སྐུ། འཆི་འཕོ་བ་མེད་པ། མི་སྐྱེ་བ་སྟེ། དེ་ནི་སྐུ་ཐ་དད་པས་འདུལ་བ་སེམས་ཅན་རྣམས་འདུལ་བའི་དབང་གིས་ཐ་དད་པར་གྱུར་ཀྱང་མེས་མི་འཚིག །མཚོན་གྱིས་མི་ཚུགས་ཏེ། ཞེས་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང༌། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལུས་ནི། སྲ་བ་བརྟན་པ་འཆི་འཕོ་བ་མེད་པ། ནས། མེས་མི་འཚིག །མཚོན་གྱིས་མི་ཚུགས་ཤིང༌། དངོས་རྡོ་རྗེ་ལྟར་སྲ་ཞིང་བརྟན་ཏེ་མི་ཤིགས་པའོ། །ཞེས་དང༌། ཞི་བའི་བློ་གྲོས་ཆོས་ཀྱི་སྐུས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཕྱིར། འདི་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལུས་ཀྱི་གསང་བའོ། །ཞི་བའི་བློ་གྲོས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ནི་ཟས་སྐོམ་གྱིས་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན། ཞེས་པ་ནས། དེ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང་ལྡན། ཆོས་ཀྱི་ཟས་དང་ལྡན། ཆོས་ཀྱི་སྟོབས་དང་ལྡན་ཞིང་ཆོས་ལ་བརྟེན་ནས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཡོད་པར་ཐལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྡོ་རྗེའི་ལུས་ཡོད་ཅིང་དེ་ཆོས་སྐུ་བཏགས་པ་བ་དང་རྡོ་རྗེའི་ལུས་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་ས་བརྒྱད་པ་ནས་རང་གི་ལུས་བདེན་མེད་དུ་རྟག་ཏུ་རྟོགས་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་དང་སྨོན་ལམ་དབང་གིས་རྡོ་རྗེའི་ལུས་ཐོབ་པ་གང་ཞིག །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སྐུ་རྗེས་མཐུན་པ་དེ་དང་འདྲ་བའི་འབད་རྩོལ་རགས་པ་ཞི་བའི་སྐུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེས་འབྱུང་བཞི་རགས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཆོས་སྐུ་འཆི་འཕོ་དང་བྲལ་བ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། གསང་བའི་མདོ་དེ་ཉིད་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང་ལྡན་པ་ལ་སྐྱེ་བ་དང༌། འཆི་འཕོ་དང༌། འབྱུང་བ་མེད་ཀྱང༌། ཞེས་དང༌། དེ་ཉིད་ལས། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་ལ་རྟོགས་སོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་བདག་གི་ལུས་མཉམ་པ་ཉིད་ལ་རྟོགས་སོ། །ནས། ཤེས་ནས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་མངོན་པར་སྒྲུབ་བོ། །དེ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་མངོན་པར་བསྒྲུབ་པས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཕུང་པོ་དང༌།

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

90

ཁམས་དང༌། སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ལུས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དཔེར་ན་འཚོ་བྱེད་གཞོན་ནུས་སྨན་སྣ་ཚོགས་ལས་བུད་མེད་ཀྱི་གཟུགས་བྱས་པ་དེ་མཐོང་བ་སོགས་ཀྱིས་ནད་མེད་པར་བྱེད་ཀྱང་གཟུགས་དེ་ལ་རྣམ་རྟོག་རགས་པ་མེད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ཆོས་ཀྱི་སྐུས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བས་ན་མཐོང་བས་ཀྱང་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དོན་བྱེད་དོ། །ཐོས་པ་དང༌། རེག་པས་ཀྱང་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དོན་བྱེད་དོ། །ཞི་བའི་བློ་གྲོས། དཔེར་ན། སྨན་པའི་རྒྱལ་པོ་འཚོ་བྱེད་ཀྱིས། ཞེས་པ་ནས། དེ་ནི་འདི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ཉིད་སྔོན་གྱི་སྨོན་ལམ་ཤིན་ཏུ་དག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞི་བའི་བློ་གྲོས་ཆོས་ཀྱི་སྐུས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཕྱིར་འདི་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལུས་ཀྱི་གསང་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཡང་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་གསང་གསུམ་གཉིས་ལས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གསང་གསུམ་བཤད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལུང་རིགས་ལ་བསྙོན་པ་མེད་དོ། །དེས་ན་ཁ་ཅིག །བྱང་སེམས་ཐམས་ཅད་ཆོས་སྐུ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཅན་ཟེར། ཁ་ཅིག་དེའི་ཆོས་སྐུ་ལ་ཆོས་སྐུས་ཁྱབ་པར་འདོད་པ་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཆོས་སྐུ་དང་མཚུངས་ལྡན་ཞེས་པའི་ཆོས་སྐུ་ས་བརྒྱད་པ་ནས་འཐོབ་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཔེར་ན་སྟོན་པ་འདིའི་ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་བ་ལྟར་ན་གྲངས་མེད་གསུམ་པའི་ཐོག་མར་མར་མེ་མཛད་ཀྱིས་ལུང་བསྟན་པ་དང་མཉམ་དུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཆོས་སྐུ་དང་ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་པ་སོགས་ཡིན་པར་མདོ་དུ་མས་བཤད་པའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡེ་སྣོད་ལས། ཤཱ་རིའི་བུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་མར་མེ་མཛད་ཀྱིས་ང་ལུང་བསྟན་མ་ཐག་ཏུ་ངས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཏེ། ང་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ནས། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དེ་རྗེས་སུ་བརྒྱ་བྱིན་མིག་མཛེས་སུ་སྐྱེས་ཚེ་ཀུ་རུའི་གྲོང་དང་ཉེ་བ་རང་སྲོག་ཆགས་ངེས་པར་སྐྱེས་པར་བཤད་པ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ། གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་མདོ་ལས། ཞི་བའི་བློ་གྲོས་འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མར་

བསྟན་བཅོས་ལུས་ཀྱི་རྒྱུ་དང་སའི་ངོ་བོ་མདོར་བསྟན་པ།

91

མེ་མཛད་ཚུན་ཆད། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལུས་ཀྱི་གསང་བ་དང༌། ལུས་ཀྱི་ལས་ཡོངས་སུ་དག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་ས་བརྒྱད་པ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་སྐུ་ཆོས་སྐུ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འོ་ན། སྒྱུ་མའི་རྟ་རྟ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྱུ་མའི་རྟ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། ཁས་ལེན་སྟབས་བདེ་ཡོངས་གྲགས་དང་མཐུན་པར་འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་སྐུ་བཏགས་པ་བར་བྱས་ནའང་རུང་ངོ༌། །མདོ་བསྟན་ཆོས་དུ་མ་ནས་འདིའི་སྔ་མ་ལྟར་བཤད་པ་མང་ཡང་འདིར་མ་བྲིས་སོ། །
ས་བཅུ་ལས་དང་པོ་རབ་དགའ་ལ་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། རང་གི་ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་ས་དང་པོའི་བྱང་འཕགས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་ན་དམིགས་ཚུལ་སྒོ་ནས་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་ས་གཉིས་ཡོད་དེ། མཉམ་བཞག་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང༌། རྗེས་ཐོབ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ས་མཚམས་ཀྱིས་དབྱེ་ན་རྒྱལ་ཚབ་ལྟར་ན་མཐོང་སྒོམ་བཞི་ཡོད་དེ། མཐོང་ལམ་མཉམ་རྗེས་གཉིས་དང༌། སྒོམ་ལམ་མཉམ་རྗེས་གཉིས་ཏེ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་ཚབ་གསུང་ལས། ས་དང་པོའི་སྒོམ་ལམ་ཡང་ཡོད་དེ། ས་དང་པོའི་ཡུན་ལ་མྱུར་ཡང་བསྐལ་ཆེན་བྱེ་བ་འབུམ་ཕྲག་དུ་མ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་ས་ལས། གནས་པ་རེ་རེ་ཡང་བསྐལ་པ་ཆེན་པོ་བྱེ་བ་འབུམ་ཕྲག་དུ་མ་འམ་ཡང་ན་དེ་བས་ཀྱང་ཆེས་མང་བས་འཐོབ་ཅིང་འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྙམ་དུ་དགོངས་སྣང་ངོ༌། །འདིར་གནས་པ་ཞེས་པ་སའི་མིང་ངོ༌། །དེ་ལ་རྩ་བར་ཁྱབ་པ་ཡང་ཡོད་དེ། བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་གསར་དུ་མཐོང་བས་མཐོང་ལམ་མོ་ཞེས་བརྗོད་དགོས་ཤིང༌། དེ་ཐོབ་ནས་སྐྱེ་བ་ཁ་ཤས་ལྟ་བུ་ལའང་ཡུན་རིང་མ་སོང་བས་གསར་མཐོང་གི་ཐ་སྙད་འཇུག་སྲིད་པ་དཔེར་ན་མི་གསར་འཕྲད་ལ་ཞག་ཁ་ཤས་སུ་གསར་པའི་ཐ་སྙད་འཇུག་པ་བཞིན་ཡིན་ཀྱང༌། བདེན་པ་མཐོང་ནས་བསྐལ་ཆེན་གྱི་བར་དུ་གོམས་པར་བྱས་ཤིང་གོམས་འདྲིས་ཆེར་སོང་བ་ལ་གསར་མཐོང་གི་ཐ་སྙད་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་གོམས་པ་བྱས་ཀྱང་ད་དུང་སྒོམ་

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

92

ལམ་དུ་མ་འཕོས་ན་སྒོམ་ལམ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས། ས་དང་པོའི་ཡུན་ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །གསུང་འདི་ལ་དཔྱད་རྒྱུ་ཡོད་ཀྱང་རེ་ཞིག་འདི་གཞིར་བཞག་བྱས། བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་རྒྱུན་གོམས་པར་བྱེད་པའི་ལམ་གཅིག་སྒོམ་ལམ་དུ་གྲུབ་མཐའ་བཞི་ཀ་འདོད་ལ། འདིར་དེའི་སྐབས་ཀྱི་བདེན་པ་མི་སྒོམ་པའི་ལམ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་གནས་སྐབས་སྒོ་ནས་སྒོམ་ལམ་དུ་འཇོག་པས་ན་སྒོམ་ལམ་ལ་སྒོམ་གྱིས་མ་ཁྱབ་ལ། ས་དང་པོའི་སྒོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་རགས་པའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་དེ་སྒོམ་ལམ་གྱི་ཐོག་མར་འོངས་པའི་གསུང་རྒྱུན་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ།
འདིར་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་བསྔོ་བ་སྨོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ས་བཅུ་པ་ལས། སྨོན་ལམ་ཆེན་པོ་བཅུ་ལ་སོགས་པའི་སྨོན་ལམ་འབུམ་ཕྲག་གྲངས་མེད་པ་བཅུ་ས་དང་པོ་བས་འདེབས་པར་གསུངས་པ་དེ་རྣམས་རྒྱལ་སྲས་ཀུན་བཟང་གི་སྨོན་ལམ་བཟང་སྤྱོད་དུ་འདུ་བར་ཤེས་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་སྨོན་ལམ་ཀུན་འཇམ་དཔལ་དཔའ་བོ་སོགས་ཀྱི་ཚིགས་བཅད་གཉིས་སུ་འདུ་ཞིང་བླ་ན་མེད་པར། བསླབ་བཏུས་དང་རྣམ་བཤད་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། ཚིགས་བཅད་དང་པོས་འཇམ་དབྱངས་དང་ཀུན་བཟང་ལྟར་སློབ་ཅིང་སྤྱོད་པར་བསྔོས་ལ། གཉིས་པས་དུས་གསུམ་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱིས་བསྔོས་པ་ལྟར་སྨོན་ཕྱིར་བླ་ན་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱིར་རྒྱལ་སྲས་རྣམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དང་བསྟུན་པའི་སྨོན་ལམ་འདེབས་པས་མཐའ་ཡས་ཀྱང་བསྡུས་ན། བྱང་ས་ལས། དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྨོན་ལམ་གང་ཞེ་ན། དེ་ནི་རྣམ་པ་ལྔར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྨོན་ལམ་དང༌། སྐྱེ་བའི་སྨོན་ལམ་དང༌། སྤྱོད་ཡུལ་གྱི་སྨོན་ལམ་དང༌། ཡང་དག་པའི་སྨོན་ལམ་དང༌། སྨོན་ལམ་ཆེན་པོའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལྔ་ཡོད་དེ། འདིའི་སྨོན་ལམ་ཆེན་པོ་ནི་ཡང་དག་པའི་སྨོན་ལམ་དུ་འཇོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་ས་ལས། ཕྱི་མ་ལ་མདོའམ་རྒྱས་པར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་

བསྟན་བཅོས་ལུས་ཀྱི་རྒྱུ་དང་སའི་ངོ་བོ་མདོར་བསྟན་པ།

93

དགེ་བ་ཐམས་ཅད་བསྡུ་བ་དང༌། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་བསྡུ་བའི་ཕྱིར་སྨོན་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཡང་དག་པའི་སྨོན་ལམ་ཞེས་བྱའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྨོན་ལམ་ཆེན་པོ་ནི་ཡང་དག་པའི་སྨོན་ལམ་དེ་ཉིད་ལས་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་རྣམ་པ་བཅུ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྨོན་ལམ་ཆེན་པོ་བཅུ་ཡོད་དེ། དང་པོ་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་མཆོད་པ་དང་རིམ་གྲོའི་དང༌། གཉིས་པ་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ལས་དམ་ཆོས་བཟུང་བའི་དང༌། གསུམ་པ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གམ་དུ་འགྲོ་བའི་དང༌། བཞི་པ་རྒྱལ་སྲས་ཀྱི་སྤྱོད་དོ་ཅོག་ཐམས་ཅད་སྒྲུབ་པའི་དང༌། ལྔ་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྨིན་པར་མཛད་པའི་དང༌། དྲུག་པ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རྒྱས་པ་ཕྲ་རགས་སྤྱིའུ་ཚུགས་པ་དང་ཡངས་པ་སོགས་ཡོད་དོ་ཅོག་ཏུ་འཇུག་པའི་དང༌། བདུན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཐམས་ཅད་སྦྱོང་བའི་དང༌། བརྒྱད་པ་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་འཛུད་པའི་དང༌། དགུ་པ་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་དོན་ཡོད་པའི་དང༌། བཅུ་པ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མངོན་པར་སྒྲུབ་པ་རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་སྨོན་ལམ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ས་བཅུ་པ་ལས། འདི་ལྟ་སྟེ་སངས་རྒྱས་མ་ལུས་པ་ལ་མཆོད་པ་དང༌། ཞེས་པ་ནས། སྨོན་ལམ་གྱི་སྒོ་བཅུ་པོ་འདི་དག་ལ་སོགས་པ་སྨོན་ལམ་འབུམ་ཕྲག་བརྒྱ་སྟོང་གྲངས་མེད་པ་ཕྲག་བཅུ་ཚང་བ་དེ་དག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་མངོན་པར་སྒྲུབ་བོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྨོན་ལམ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་དང་འཇིག་རྟེན་དང༌། ནམ་མཁའ་དང་མྱང་འདས་དང༌། སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་དང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང༌། སེམས་ཀྱི་དམིགས་པ་དང༌། སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དང༌། རྒྱུད་དེ་དེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་ཁམས་མཐའ་ཡས་ཞེས་སྦྱོར་བས་ཁམས་མཐའ་ཡས་པ་བཅུ་ལ་དམིགས་ནས་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། ས་བཅུ་པ་ལས། སྨོན་ལམ་དེ་དག་ཀྱང་མཐར་ཐུག་པའི་གནས་བཅུ་པ་མངོན་པར་བསྒྲུབ་སྟེ། ཞེས་སོ། །ས་དང་པོ་ཆོས་ཅན། རབ་དགའ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ས་བཅུ་པ་ལས། སངས་རྒྱས་ཆོས་སོགས་

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

94

དྲན་པའི་རབ་དགའ་བཅུ་སོགས་དང༌། བདག་ངན་འགྲོ་ལས་ལོག་གོ །བདག་སངས་རྒྱས་དང་ཉེའོ། །བདག་སོ་སྐྱེ་ལས་རིང་ངོ༌། །བདག་ཡེ་ཤེས་དང་ཉེའོ། །བདག་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། །སྙམ་པ་སོགས་སླར་ཡང་མཆོག་ཏུ་དགའ་བ་མང་བ་དེའི་ཕྱིར། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ལས། ས་དང་པོ་ནི་དོན་ཆེ་བ། འདྲིས་པ་མ་ཡིན་པ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སེམས་ཐོབ་པས་དགའ་བ་དང་མཆོག་ཏུ་དགའ་བ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་དང༌། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས། དེ་དག་དང་པོ་རབ་དགའ་བ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དགའ་བྱེད་ཕྱིར། །ཞེས་དང༌། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པར། སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ལ། །རྟག་ཏུ་མོས་པ་བརྟན་པོ་ཡིས། །ཞེས་པ་ནས། དེ་ཚེ་དེ་ནི་དེས་རྟོགས་པས། །དགའ་བ་ཞེས་ནི་མངོན་པར་བརྗོད། །ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་དགག་བཞག་སྤངས་གསུམ། དང་པོ་ལ་འགྲེལ་བཤད་མཁན་པོ་དང་བོད་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདིའི་ཟག་བཅས་དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གང་རུང་གི་སྒོ་ནས་ཟག་པ་རྒྱས་པར་འགྱུར་རུང༌། དེ་མིན་པ་ཟག་མེད་ཡིན་ཏེ། མཛོད་ལས། ཟག་བཅས་གང་ཕྱིར་དེ་དག་ལ། །ཟག་རྣམས་ཀུན་ཏུ་རྒྱས་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང༌། མཛོད་རང་འགྲེལ་ལས། ལམ་གྱི་རང་བཞིན་ལ་ཟག་པ་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ཏེ་འགྲེལ་བཤད་ལས་ཀྱང༌། ཟག་པ་དེ་རྣམས་ལ་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་སྟོང་པ་ཉིད་དང་སྙིང་རྗེས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པའི་ཤེས་པ་དེ་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པ་ཡིན་ལ། ལམ་གྱི་རང་བཞིན་ཤེས་པ་ལ་ཟག་པ་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། བདག་ཏུ་ལྟ་བ་དང་བདག་ལ་སྲེད་པས་རླན་པར་མ་བྱས་པ་དེ་ལ་ཟག་པ་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། རྡོ་ཚན་ལ་རྐང་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། འོ་ན། མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུ་ཆོས་ཅན། ཟག་བཅས་སུ་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་འཛིན་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཛིན་པའི་སོ་སྐྱེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཟག་ཟད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཟག་པ་ཀུན་ཟད་ཀྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཙང་བདེ་རྟག་བདག་དམ་པ་བཞིའི་

བསྟན་བཅོས་ལུས་ཀྱི་རྒྱུ་དང་སའི་ངོ་བོ་མདོར་བསྟན་པ།

95

མཐར་སོན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སྐབས་འདིའི་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་དོན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གཅིག་མེད་པར་ཐལ། མཛོད་ལྟར་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སྐབས་འདིའི་ཟག་པ་མ་རིག་པ་དང་དེའི་བག་ཆགས་གང་རུང་ལ་འཛིན་ཅིང༌། དེ་གཉིས་གང་རུང་གིས་བསླད་པ་ཟག་བཅས་དང་མ་བསླད་པ་ཟག་མེད་དུ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། ཚིག་གསལ་ལས། མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་དང་བྲལ་བ་དག་གི་ཡེ་ཤེས་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་ལ་ལྟོས་ནས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ། རྣམ་བཤད་ལས། མཛོད་ནས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ཟག་པ་རྒྱས་སུ་མི་རུང་བ་ལ་ཟག་མེད་དུ་འཆད་པ་ནི། ལུགས་འདིའི་ཟག་མེད་དུ་འཇོག་པའི་དོན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་མ་རྟོགས་པར་སྣང་བས། ཞེས་པ་ནས། ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། དག་སའི་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་སས་ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ཆོས་ཅན། ཟག་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསླད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སློབ་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཆོས་ཅན་གྱིས་གྲུབ། ཁྱབ་སྟེ། སངས་མ་རྒྱས་ཚུན་ཆད་དུ་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་རྒྱུན་མཐའི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པ་ལ་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་མ་བསླད་པའི་ཤེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཚུན་ཆད་མཉམ་རྗེས་རེས་འཇོག་ལས་དུས་གཅིག་པ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པ་མི་འོང་ལ། མཉམ་ལང་གི་ཚེ་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསླད་པ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་རྒྱུད་པ་ལྟར་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་བ་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་ཚུན་ཆད། ནས། བསླད་པ་ཅན་དུ་སྐྱེའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འདིའི་ཟག་པ་ལ་མ་རིག་པ་འཇོག་ཀྱང་དེའི་བག་ཆགས་འཇོག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཚིགས་གསལ་ལས་ཀྱང་མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་དང་བྲལ་བ་ཙམ་ལས་བག་ཆགས་

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

96

མ་གསུངས་ལ། རང་འགྲེལ་ལས། མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་ཀྱིས་གནོད་པ་བྱས་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཟག་པ་ལ་གཉིས་ཡོད་པས་འདི་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་སློད་བྱེད་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་ལ། དགོངས་ཙམ་དང་མཚན་གཞི་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་དུ་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པའི་ཟག་པ་མེད་པར་ཐལ་བ་དང༌། གཙང་བ་དམ་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་དགྲ་བཅོམ་གཉིས་དང་བྱང་འཕགས་ཀྱང་ཡོད་པར་ཐལ། འདིའི་ཟག་པ་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་གཅིག་མེད་པའི་ཕྱིར་སོགས་བྱ་ལ། རྩ་བར་འདོད་ན། དགྲ་བཅོམ་གཉིས་དང་དག་སའི་བྱང་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཟག་བཅས་ཡེ་ཤེས་མེད་པར་ཐལ། དེ་དག་གི་རྒྱུད་ལ་དེ་སློད་བྱེད་ཀྱི་མ་རིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱབ་སོང༌། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ས་བདུན་པ་བར་དུ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་དེ་ཡོད་ཀྱང་ས་བརྒྱད་པ་ནས་སྤངས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྲ་ཤད་འཛག་སྣང་གི་རབ་རིབ་ལྟ་བུའི་ཟག་པ་དེ་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནས་སྤངས་ལ་གཞན་གྱིས་མ་སྤངས་པའི་ཁྱད་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཉིད་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་དང་བྲལ་བ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་རབ་རིབ་ཅན་མ་ཡིན་པས། སྐྲ་ཤད་མཐོང་བའི་ཚུལ་དུ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ལུང་འདིས་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་རབ་རིབ་ལྟ་བུ་དང༌། དེ་སྤངས་པའི་སངས་རྒྱས་རབ་རིབ་མེད་པའི་གང་ཟག་ལྟ་བུར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྣམ་བཤད་ལས། ས་བདུན་པའི་བར་དུ་ནི་མ་རིག་པའི་སློད་པ་ཡོད་ལ། ས་བརྒྱད་པ་ནས་དང་དགྲ་བཅོམ་པ་གཉིས་ལ་ནི་སློད་བྱེད་ཀྱི་མ་རིག་པ་ཟད་ནས་དེས་བསླད་པ་མེད་ཀྱི་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསླད་པ་ནི་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཟག་པའི་སྒོ་དྲུག་ཅི་རིགས་དང་འབྲེལ་བ་ཟག་བཅས་དང༌། དེ་དང་བྲལ་བ་ཟག་མེད་ཡིན་ཏེ། ཀུན་བཏུས་ལས། ཅིའི་ཕྱིར་ཟག་པ་དང་བཅས་པར་རྣམ་པར་བཞག་ཅེ་ན། ཟག་པ་ཡོད་པ་ཉིད་དང༌། ཟག་པས་བཅིངས་པ་དང༌། ཟག་པ་དང་འབྲེལ་བ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར། འོ་ན། དགྲ་བཅོམ་གཉིས་དང་དག་སའི་བྱང་

བསྟན་བཅོས་ལུས་ཀྱི་རྒྱུ་དང་སའི་ངོ་བོ་མདོར་བསྟན་པ།

97

འཕགས་ཀྱི་ལུས་ངག་གི་གནས་ངན་ལེན་གྱི་དྲི་མ་ཕྲ་མོ་ཆོས་ཅན། ཟག་མེད་དུ་ཐལ། དེ་དྲུག་གང་རུང་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཀུན་བཏུས་ཀྱི་ཟག་པ་ལས་ཉོན་ཁོ་ནར་བཞག་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉོན་མོངས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །མ་རིག་པ་དང་དེའི་བག་ཆགས་གང་རུང་གིས་བསླད་པའི་ཤེས་པ་ཟག་བཅས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དང་ཉེར་ལེན་གྱི་གཟུགས་ཕུང་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་གང་ཟག་དང་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཤེས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། ཚོགས་ལམ་ན་ཞི་གནས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཚེ་གཉིས་སྣང་ཡོད་ལ། ཡེ་ཤེས་དེ་སྟོང་ཉིད་ལ་ཟུག་པ་ལྟར་གཉིས་སྣང་ནུབ་པ་ལྟར་སོང་བ་དང་སྦྱོར་ལམ་དྲོད་དུ་འཕོས་ཟེར་ན། སོ་སྐྱེའི་སྦྱོར་ལམ་དྲོད་ཀྱི་དུས་སུ་གཉིས་སྣང་ནུབ་པ་ལྟ་བུར་སྣང་བའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དྲོད་རྩེ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཉིས་སྣང་ཡོད་པ་རང་གིས་མྱོང་བས་ངེས་ནུས་ལ། བཟོད་པ་ནས་གཉིས་སྣང་ནུབ་པ་ལྟར་ཡོད་པས་ངེས་མི་ནུས་པའི་ཁྱད་པར་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས། དེ་ལྟ་བུའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་ཐོག་མར་སྐྱེས་པ་ན་སྦྱོར་ལམ་དྲོད་སྐྱེས་པ་ཞེས་བྱ་ལ། དེའི་ཚེ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་པའི་དུས་ཉིད་ན་ཡང་གཉིས་སྣང་ཡོད་པ་མྱོང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་ནུས་ཀྱང༌། སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པ་སོགས་ཀྱི་ཚེ་དེ་ལྟར་ངེས་མི་ནུས་པས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལས་གཉིས་སྣང་ནུབ་པ་ལྟར་སྣང་གི་གཉིས་སྣང་ནུབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་ཡང་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་ཉིད་ལ་གསལ་སྣང་ཆུང་ངུ་དང་སྟོང་ཉིད་ལ་སྐྲག་པ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ཞི་ནས་མི་སྐྲག་པ་ཆུང་ངུའི་ཆུང་ངུ་ཐོབ་ཚེ་དྲོད་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་འབྲིང་ཐོབ་ཚེ་རྩེ་མོ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་མི་སྐྲག་པ་ཆུང་ངུའི་ཆེན་པོ་ཐོབ་ཚེ་སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པ་ཐོབ་ཅིང༌།

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

98

དེའི་ཚེ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྣང་བ་ནུབ་པ་ལྟར་ཡོད་ཀྱང་ནུབ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་ས་ལས། དམིགས་པར་བྱ་བ་དང་དམིགས་པར་བྱེད་པ་མཉམ་ཞིང་མཚུངས་པའི་ཡེ་ཤེས་བཟོད་པ་ཆུང་ངུ་དང་ལྡན་པ་དེ་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དྲོ་བར་གྱུར་པ་ཞེས་བྱའོ། །བཟོད་པ་འབྲིང་གིས་ཡང་དག་པར་བསྡུས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྩེ་མོ་ཞེས་བྱའོ། །བཟོད་པ་ཆེན་པོས་ཡང་དག་པར་བསྡུས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། བདེན་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་བཟོད་པ་ཞེས་བྱའོ། །ནས། དེའི་ཚེ་དེའི་སེམས་འགག་པ་ལྟ་བུར་ཡང་སྣང་མོད་ཀྱི་དེ་འགག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དམིགས་པ་མེད་པ་ལྟ་བུར་ཡང་སྣང་མོད་ཀྱི་དེ་དམིགས་པ་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་སེམས་རབ་ཏུ་ཞི་ཞིང་མེད་པ་ལྟ་བུར་ཡང་སྣང་མོད་ཀྱི་དེ་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྒོམ་རིམ་དང་ཡང་མཐུན་ལ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེས་ཀྱང་འདི་ལ་དགོངས་སོ། །
ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་འགྲེལ་ལས། གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མིང་ཅན་ཞེས་པའི་གཉིས་མེད་དེ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་རྒྱང་ཆད་ཀྱི་གཉིས་མེད་ལ་མི་བྱེད་པར་མཐའ་གཉིས་སུ་མེད་པ་ལ་བྱེད་པར་ཐལ། མཐའ་གཉིས་དབུ་མ་པས་གཙོ་བོར་འགོག་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། མཐའ་གཉིས་སྤངས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཚོགས་སྦྱོར་གཉིས་ཀྱང་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་རྒྱང་ཆད་ཀྱི་གཉིས་སྣང་མེད་པ་ཆུ་ལ་ཆུ་བཞག་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། ཡང་འགྲེལ་པར་ས་དང་པོ་ལ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མིང་ཅན། ཞེས་གསུངས་པ་ནི། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་རྒྱང་ཆད་དུ་གཉིས་སུ་སྣང་བ་མེད་པ་ལ་ཟེར་གྱི་མཐའ་གཉིས་སྤངས་པ་ཙམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། ཡང་ཚིག་གསལ་དང་འཇུག་པའི་བཤད་པ་བྱེད་མཁན་བོད་ཀྱི་དམར་རྩེགས་སོགས་ན་རེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་དང་ལྷག་མེད་དུ་སེམས་དང་རིག་པ་ཀུན་ལྡོག་སྟེ། མ་རིག་པ་དང་དེའི་བག་ཆགས་ཟད་པ་ན་སེམས་རིག་ཀྱང་ལྡོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མ་རིག་པ་དང་དེའི་བག་

བསྟན་བཅོས་ལུས་ཀྱི་རྒྱུ་དང་སའི་ངོ་བོ་མདོར་བསྟན་པ།

99

ཆགས་རིག་པའི་ཁྱབ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར། དེ་བཞིན་དུ་ཁ་ཅིག་གིས་མཉམ་བཞག་ན་ཡང་ཡེ་ཤེས་མེད་ཟེར། དེ་དག་ལ་འོ་ན། མ་རིག་པ་དང་དེའི་བག་ཆགས་གཉིས་ཀ་དང་བྲལ་བའི་རིག་པ་མེད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ལོག་ན་རིག་པ་ལྡོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། དེར་ཐལ། མཉམ་བཞག་དང་ལྷག་མེད་སངས་རྒྱས་ས་གསུམ་ན་ཡེ་ཤེས་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། སློབ་དཔོན་ཟླ་གྲགས་ཀྱིས་རྩ་འཇུག་བཞི་བརྒྱ་པ་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་རྣམས་སུ་མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་རབ་དང་ཡེ་ཤེས་ལན་དུ་མར་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ལྟར་སྨྲ་བ་གཅེར་སྤྱོད་གཉིས་ཀྱིས་དྲི་མ་ཟད་ན་སེམས་ཀྱང་ཟད་པར་འདོད་པའི་ཆད་སྨྲའི་སྐུར་འདེབས་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཁྱེད་རང་གིས་ཀྱང་ཟླ་བའི་ལུགས་འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། སློབ་དཔོན་འདིའི་གཞུང་དུ་མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་རབ་དང་ཡེ་ཤེས་ཞེས་དུ་མ་ཞིག །ནས། མཉམ་བཞག་ན་ཡེ་ཤེས་མེད་ཟེར་བ་ཡང་དེ་དང་འདྲའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང༌། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས། དེ་ཕྱིར་དེ་ལྟར་མཐོང་བ་གྲོལ། །གང་གིས་མཐོང་བར་འགྱུར་ཞེ་ན། །ཐ་སྙད་དུ་ནི་སེམས་ལ་བརྗོད། །ཅེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་བཞིན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་དང་གྲོལ་བར་བྱེད་པའི་སེམས་ཤིག་ཐ་སྙད་དུ་འཇོག་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང༌། དེར་ཐལ། དྲི་མ་ལས་གྲོལ་བའི་སེམས་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། གཞན་ཡང༌། སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་ཞིང་དྲི་མ་བློ་བུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །དྲི་མ་ཟད་ན་སེམས་ཀྱང་འཛད་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སེམས་དང་དྲི་མ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཀྱང་དྲི་མ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་པར་ཆུ་དང་ཆུའི་རྙོག་པ་བཞིན་འབྲལ་རུང་ཡིན་པས། སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་དང་དྲི་མ་བློ་བུར་བའི་ཐ་སྙད་མཛད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེས་སེམས་སྟེང་གི་དུག་གསུམ་གྱི་དྲི་མ་བསྲེགས་

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

100

ནས་མེད་པར་བྱེད་ཀྱང་སེམས་བསྲེགས་ནས་མེད་པར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་རྡོ་རྒྱུས་ཀྱི་གོས་དྲི་མ་ཅན་མེར་བཅུག་པས་དྲི་མ་འཚིག་ཀྱང་གོས་མི་འཚིག་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལས། ཇི་ལྟར་མེ་ཡིས་དག་པའི་གོས། །སྣ་ཚོགས་དྲི་མས་དྲི་མ་ཅན། །ཇི་ལྟར་མེ་ཡི་ནང་བཅུག་ན། །དྲི་མ་འཚིག་འགྱུར་གོས་མིན་ལྟར། །དེ་བཞིན་འོད་གསལ་བ་ཡི་སེམས། །འདོད་ཆགས་ལས་སྐྱེས་དྲི་མ་ཅན། །ཡེ་ཤེས་མེ་ཡིས་དྲི་མ་བསྲེགས། །དེ་ཉིད་འོད་གསལ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་འགྲེལ་བཤད་ན་རེ། འདིའི་ཁྱད་པར་གཉིས་པ་མཐུ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ཞིང་བརྒྱ་གཡོ་བ་སོགས་ལ་འདོད་དེ། འགྲེལ་བཤད་ལས། མཐུ་ནི་ཞིང་ཁམས་བརྒྱ་གཡོ་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་ལ་འོ་ན། ཞིང་བརྒྱ་གཡོ་བ་དེ་ཡོན་ཏན་གྱི་གྲངས་གོང་འཕེལ་གྱི་ནང་དུ་བགྲང་མ་ཚར་བར་ཐལ། དེ་ཁྱད་པར་གཉིས་པ་འདིར་འདྲེན་རིགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། མ་ཁྱབ་ན་ལན་གཉིས་བགྲང་བར་འགྲོ་བ་རྟོགས་སླ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་གོང་འཕེལ་གྱི་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བརྒྱ་གཡོ་བར་བྱེད་པ་དང་ཞིང་བརྒྱར་ཡང་འགྲོ་བ་དང༌། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། འདིའི་ཡེ་ཤེས་ཟག་མེད་ཡིན་ལུགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གཅིག་དགོས་ཏེ། རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་ཟག་མེད་དུ་འདོད་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་པར་བཤད་ཟིན་པ་དེའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་སས་བསྐྱེད་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ཟག་བཅས་སུ་བསྒྲུབ་ཚུལ་དེ་བཞིན་ནོ། །ཟག་པ་ལ་ལས་ཀྱི་ཟག་པ་དང༌། ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཟག་པ་དང༌། དུག་གསུམ་བག་ཆགས་ཀྱི་ཟག་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། གཟུངས་རྒྱལ་གྱིས་ཞུས་པ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཟག་པ་ཟད་པ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པ་ནས་དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་མེད། ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་མེད། སྤྱོད་ལམ་འཁྲུལ་པའི་བག་ཆགས་མེད་དོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་དག་པས་རྡུལ་དང་

བསྟན་བཅོས་ལུས་ཀྱི་རྒྱུ་དང་སའི་ངོ་བོ་མདོར་བསྟན་པ།

101

དུ་བ་དང་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པ་དེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཟག་པ་ཟད་པ་མཁྱེན་པ་དེ་ཡང་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་ཐམས་ཅད་དང་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ལ་ཉན་རང་བྱང་འཕགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་བཞི་ཡོད་དེ། (1)དེ་དག་གི་འཁྲུལ་པ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་དམིགས་རྣམ་ཁྱབ་མཉམ་ཡིན་ཞིང༌། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡང་ངོ་བོ་ལ་དྲི་མས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་བསླད་པ་མ་ཞུགས་ཀྱང་སྤངས་མ་སྤངས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། ཉན་ཐོས་ཐམས་ཅད་ཟག་པ་ཟད་པ་བག་ཆགས་ལེགས་པར་མ་བཅོམ་པའོ། །རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཟག་པ་ཟད་པ་ནི་ཚད་ཡོད་པ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་བྲལ་བ་སྤོབས་པ་བྲལ་བའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཟག་ཟད་སོགས་སྔར་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ་རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་ལམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་སུ་ཟིན་ཀྱང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྤོང་པར་མི་ནུས་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། དེ་ནི་ཟག་པ་ཟད་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་སུ་རྣམ་པར་བཞག་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པའོ། །འདིའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ལྷག་བཅས་ལྷག་མེད་ཀྱང་མི་འདྲ་སྟེ། དྲི་མ་དག་པའམ་ཟད་ལུགས་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྲོས་པས་ཆོག་གོ །འདི་ཞིབ་བཤད་དགོས་པར་སྣང་ཡང་ཡི་གེས་འཇིགས་ནས་མ་བྲིས་སོ། །དེས་ན་ཟླ་བའི་ཞབས་ཀྱིས་བག་ཆགས་ཟག་པར་འཇོག་པ་མདོ་འདིའི་དགོངས་པར་སྣང་ངོ༌། །
གསུམ་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བྱང་འཕགས་དང་ཉན་རང་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ལ་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་(2)ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་བསླད་པར་ཐལ། དེ་གསུམ་རྣམ་མཁྱེན་དང་བཞི་ཀའི་ངོ་བོ་ལ་དྲི་མས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་བསླད་པ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཉན་

1 དབུས་པར་ལས།་དེ་དག་གི་འཁྲུལ་བ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་དམིགས་རྣམ་ཁྱབ་མཉམ་ཡིན་ཞིང། ཞེས་དཔེ་གསུམ་ཀར་གསལ་ཡང་དཔྱད་པར་འཚལ།
2 དབུས་པར་ལས། བག་ཆགས་ཀྱིས་ཀྱང་ཅུང་ཟད།

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

102

རང་བྱང་འཕགས་གསུམ་གྱི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ལ་བྱང་འཕགས་ཀྱི་སར་འཇོག་མི་འཇོག་གི་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ངོ་བོ་ཟག་པ་མེད་ཙམ་དང་དམིགས་རྣམ་གྱིས་ཁྱད་པར་མི་འབྱེད་ཀྱང་གྲོགས་དང་མཐུ་ནུས་ཀྱིས་འབྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གྲོགས་སྡུག་བསྔལ་ཁུར་འཁྱེར་གྱི་སྙིང་རྗེ་དང་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྲག་སོགས་ཀྱི་མཐུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱི་སྒོ་ནས་འཇོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་རང་ལ་དེ་འདྲ་མེད་ཀྱང་བྱང་འཕགས་ཀྱི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་དང༌། ནས། དབང་གིས་ཡིན་ནོ། །ཉན་རང་གི་སའི་ཁྱད་པར་ཡང་གྲོགས་མཐུའི་སྒོ་ནས་དབྱེའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། དེ་དག་ལ་དེ་འདྲ་བའི་ཟག་མེད་ཙམ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་དབྱེར་ཡོད་པར་ཐལ། ཐེག་གསུམ་གྱི་ཚོགས་སྦྱོར་སྐབས་སུ་ཟབ་དོན་ལ་བསྐལ་ཆེན་གྲངས་མེད་ཀྱི་བར་དུ་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྒོ་ནས་བློ་རྒྱས་པ་དང་མ་རྒྱས་པའི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དང་མ་རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱིས་དེའི་སྐབས་སུ་བསྐལ་ཆེན་གྲངས་མེད་བར་དུ་དེ་ལྟར་ཟབ་དོན་ལ་བློ་རྒྱས་པར་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ནུས་མཐུའི་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་སོགས་དང་ཏིང་འཛིན་མཐའ་ཡས་པ་ཐོབ་ནུས་ལ། ཐེག་དམན་གཉིས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་མ་བྱས་པས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཀྱང་ནུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། གཞན་ཡང་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ཚོགས་སྦྱོར་གྱི་སྐབས་སུ། ནས། ཁྱད་པར་ཡང་ཤིན་ཏུ་ཆེའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་མ་ཐག་ནས་དྲི་མ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་ཐོབ་པར་ཐལ། ཚིག་གསལ་གྱི་ལུང་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། བར་ཆད་མེད་པའི་རྩེ་སྦྱོར་ཡང་ཐོབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། དེའི་ཚེ་ཡེ་ཤེས་དེ་དྲི་མ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བར་ཐལ། དེའི་ཚེ་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་དྲི་མ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེའི་ཚེ་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་དྲི་མས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་

བསྟན་བཅོས་ལུས་ཀྱི་རྒྱུ་དང་སའི་ངོ་བོ་མདོར་བསྟན་པ།

103

གོས་པ་དང་མ་བསླད་པ་རེ་རེ་ནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སླ། རྩ་བར་འདོད་ན། ཡེ་ཤེས་དེ་གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་དྲི་མ་དང་བྲལ་བར་ཐལ། དྲི་མ་དེ་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་མེད་པར་བྱེད་པ་གཉེན་པོའི་ནུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སླ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཡེ་ཤེས་དེ་དྲི་མ་དང་བྲལ་དགོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཐོང་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ས་དང་པོ་ཡིན་ན་གཞུང་འདིའི་དངོས་བསྟན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདིས་ས་དང་པོ་ཁྱད་པར་བཞིའི་སྒོ་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་ཅིང༌། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། འདིའི་དངོས་བསྟན་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་དང་མཉམ་བཞག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞུང་ལྷག་མས་སྦྱིན་སོགས་སྐབས་སུ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་བཤད་ཅིང་དེ་དག་ཀྱང་ས་དང་པོར་བཞག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ས་དང་པོའི་ཡོངས་སྦྱོངས་ཀྱི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དེས་ན་ས་སོ་སོའི། ནས། རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱང་ས་དེ་དང་དེར་བསྡུ་དགོས་པས་མཉམ་བཞག་ཁོ་ན་ལ་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས།
ཡང་རྣམ་དཔྱོད་ཡངས་པ་ཅན་ན་རེ། རྣམ་བཤད་ལྟར་ས་དང་པོའི་སྒོམ་ལམ་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྒོམ་ལམ་ཐོབ་པ་དང་ས་གཉིས་པར་འཕོས་པ་དུས་མཉམ་པ་ནི་ལུང་རིགས་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་ས་ས་བཅུ་པ་ལ་བརྟེན་ལ། ས་བཅུ་པར་ས་དང་པོར་སངས་རྒྱས་མང་པོ་ལ་བསྙེན་བཀུར་བཤད་ཀྱང་བསྐལ་པའམ་དུས་འདི་ཙམ་བྱེད་མ་བཤད་ལ། ས་གཉིས་པ་སོགས་དགུའི་སྐབས་སུ་བསྐལ་པ་འབུམ་ཕྲག་སོགས་སུ་སྦྱངས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ས་གཉིས་པར་མདོ་དེ་ཉིད་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ས་དྲི་མ་མེད་པ་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱང་བསྐལ་པ་དུ་མ་ནས་བསྐལ་པ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་དུ་མའི་བར་དུ་སེར་སྣ་དང་འཆལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དྲི་མ་བསལ་བས། ཞེས་དང༌། ས་གསུམ་པར་དེ་ཉིད་ལས། ས་འོད་བྱེད་པ་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱང་བསྐལ་པ་བརྒྱ་ཕྲག་དུ་མ་ནས་བསྐལ་པ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་དུ་མའི་བར་དུ་ལོག་པའི་འདོད་ཆགས་འབྲི་བར་བྱ་བ་མིན་པ་སྤོང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དུག་གསུམ་ལ་དེ་ལྟར་

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

104

གསུངས་པའི་ལུང་གིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རིགས་པས་ཀྱང་འགྲུབ་པར་ཐལ། ས་དང་པོར་རྣམ་བཤད་ལྟར་བསྐལ་ཆེན་དུ་མར་བྱུང་ན་སྒོམ་ལམ་གཅིག་རུང་ཡང་དེ་ལྟར་མི་འགོར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ས་དང་པོ་ནས་གཉིས་པར་འཕོས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་ཁྱད་པར་བཅུ་འགྱུར་ལས་མ་བྱུང་ལ། ས་གཞན་ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་གྲངས་གོང་མ་བརྒྱ་འགྱུར་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ས་དང་པོར་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་དང༌། གཉིས་པར་སྟོང་དང༌། གསུམ་པར་འབུམ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྨྲ་སྟེ་དཔྱད་གཞི་ཆེ་བ་ཁོ་ནར་སྣང༌།

ཁྱད་ཆོས་སའི་ཡོན་ཏན།

105

ཁྱད་ཆོས་སའི་ཡོན་ཏན།

གཉིས་པ་ཁྱད་ཆོས་སའི་ཡོན་ཏན་ལ་གསུམ། རང་རྒྱུད་མཛེས་པའི་ཡོན་ཏན་དང༌། གཞན་རྒྱུད་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པའི་ཡོན་ཏན་དང༌། ལྷག་མའི་ཡོན་ཏན་གཞན་བསྟན་པ་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ལ་སོ་སོར་ཕྱེ་སྟེ་བསྟན་པ་དང༌། མདོར་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་དོན་ལྡན་གྱི་མཚན་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་དང༌། རིགས་སུ་སྐྱེ་བ་སོགས་བཞིའི་ཡོན་ཏན་དང༌། ས་གོང་མ་གནོན་པ་སོགས་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་འཆད་པར། རྩ་བར། དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་སོགས་རྐང་པ་གཉིས་བྱུང༌། གཉིས་པ་འཆད་པར། རྩ་བར། འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་བྱུང༌། གསུམ་པ་འཆད་པར། རྩ་བར། ས་ནས་སར་གནོན་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་བྱུང༌། གཉིས་པ་མདོར་བསྡུས་ཏེ་འཆད་པ་ལ། རྩ་བར། འདི་ནི་འཕགས་པ་བརྒྱད་པ་ཇི་ལྟ་དེ་ལྟར་ཉེ་བར་བསྟན། །ཞེས་བྱུང༌།འདིའི་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཚོགས་སྦྱོར་བ་གང་རུང་ཡིན་ན། བྱང་སེམས་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་སྟེ། རྩ་བར། དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་དེ་ནི་ཐོབ་པར་གྱུར་པ་ཡི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱ་ཞེས་དང༌། དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་ལས། ས་དང་པོར་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཐོབ་པར་གནས་པ་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མ་བསྐྱེད་པའི་སའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར། འོ་ན། ས་དང་པོ་མན་ཆད་ན་བྱང་སེམས་མེད་པ་མདོ་དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་གྱི་དགོངས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་བཤད་ཚུལ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མ་བསྐྱེད་པའི་ས་ཞེས་པའི་ས་དེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སར་འཇོག་མི་རིགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་ཡིན་པར་མདོ་རང་ལས་ཀྱང་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེར་བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་བཅུ་གཅིག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་དང་བཅུ་གཉིས་བཤད་པའི་དང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལ་ས་བཅུ་གཉིས་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ།

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

106

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མ་བསྐྱེད་པའི་ས་དང༌། རབ་ཏུ་དགའ་བ་དང༌། དྲི་མ་མེད་པ་དང༌། འོད་བྱེད་པ་དང༌། ནས། ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན་དང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཀུན་ཏུ་འོད་དེ་ས་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་དག་གོ །དེ་ལ་སེམས་མ་བསྐྱེད་པའི་ས་གང་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱིས་པའི་སྤྱོད་པ་དང༌། ཞེས་པ་ནས། དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཐོབ་པར་གནས་པ་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མ་བསྐྱེད་པའི་སའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མ་བསྐྱེད་པའི་ས་ཞེས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་པས་བྱང་སེམས་ཡིན་པར་བསྟན། བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་མ་བསྐྱེད་པ་ཞེས་པས་དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་མ་བསྐྱེད་པ་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དོན་དེ་ལྟར་དཔེའི་སྒོ་ནས་འཆད་པ་ལ་ལུང་དེའི་འཕྲོ་ཉིད་དུ། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། རིགས་ཀྱི་བུ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་ནི་མིའི་ཁ་དོག་ལས་ནི་འདས་ལ་ལྷའི་ཁ་དོག་ནི་མ་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡང་འཇིག་རྟེན་པ་དང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་ནི་མ་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང༌། འགྲེལ་པར་ཉན་ཐོས་སྦྱོར་ལམ་པ་ནས། སྔར་བཤད་ཟིན་ལ་ཞེས་པའི་དགོངས་པའོ། །གཞན་ཡང༌། བསླབ་པ་ཀུན་བཏུས་ལས། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལ་ཡང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྐྱེ་སྟེ། འདི་ཚིག་ཙམ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བར་ཇི་ལྟར་ཤེས་ཤེ་ན། མདོ་སྡེ་དུ་མ་མཐོང་བ་ལས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སོ་སྐྱེ་ལ་བྱང་སེམས་ཡོད་པ་མདོ་དུ་མའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང༌། གཞན་ཡང༌། དྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་པས་བསྟན་པ་ལས། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་རི་རབ་དང་མཉམ་པ་བྲལ་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྐྱེ་ཞིང༌། ཞེས་དང༌། དཀོན་མཆོག་གི་ཟ་མ་ཏོག་གི་མདོ་ལས། སྒོ་ངའི་ནང་གི་ཀ་ལ་པིང་ཀའི་ཕྲུ་གུ་དཔེར་བྱས་ནས་མ་རིག་པའི་སྒོ་ངའི་སྦུབས་ནང་ན་འདུག་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲ་འབྱིན་པར་བཤད་པ་དང༌། ཆོས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་མེད་པ་ལས། བྱང་སེམས་རྒྱལ་བའི་བློ་གྲོས་སྟོང་ཉིད་ལ་མ་དད་

ཁྱད་ཆོས་སའི་ཡོན་ཏན།

107

པས་སའི་མཐོངས་ཕྱེ་ནས་དམྱལ་བར་ལྟུང་བར་བཤད་པ་དང༌། ངེས་མ་ངེས་ལ་འཇུག་པ་ཕྱག་རྒྱའི་མདོ་ལས། ཕྱུགས་ཀྱི་ཤིང་རྟ་ལྟ་བུའི་བྱང་སེམས་ཕྱིར་ལྡོག་པར་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་སོ་སྐྱེའི་བྱེད་ཚུལ་མ་བཤད་པར་ཐལ། སོ་སྐྱེ་ལ་བྱང་སེམས་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བྱང་འཕགས་ལ་དེ་ལྟར་མཛད་པ་མི་འོང་པའི་ཕྱིར་དང༌། བསླབ་བཏུས་ལས། དཀོན་མཆོག་གི་ཟ་མ་ཏོག་གི་མདོ་ལས་ཀྱང་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། སྒྲུབ་པ་ནན་ཏན་དང་བྲལ་བའི་བྱང་སེམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང༌། རྩ་ལྟུང་བྱུང་བའི་བྱང་སེམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང༌། ནམ་སྙིང་གི་མདོ་ལས་རྩ་ལྟུང་བཅོ་བརྒྱད་བཤད་པ་ཟླ་གྲགས་ཀྱང་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ་རྣམ་བཤད་ལས། བསླབ་བཏུས་ལས་ཀྱང༌། ནས། ལོག་པར་འཆད་པའོ། །ཞེས་གསུངས།
ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པ་དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ལྟོས་པའི་བྱང་སེམས་སུ་མི་འདོད་པའི་དཔེར་ཉན་ཐོས་སྦྱོར་ལམ་པ་འབྲས་བུ་དང་པོའི་ཞུགས་པར་མི་འདོད་པ་གཞིར་བཞག་བྱེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ཀྱིས་དེ་འདྲའི་ཞུགས་པ་བཤད་ཅིང་དེ་མདོ་གཅིག་གིས་བཤད་ཚུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཞུགས་པ་དང་པོ་སྦྱོར་ལམ་སྟན་གཅིག་ནས་འཛིན་པ་དང་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ནས་འཛིན་ཚུལ་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་བཤད་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་འདིར་ཕྱི་མའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་མདོ་ཀུན་བཏུས་དང་ཡང་མཐུན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ཀུན་བཏུས་ལས། དད་པའི་སྟོབས་བསྐྱེད་པའི་མདོ་ལས། དེ་བཞིན་དུ་དགེ་སློང་དང༌། དད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དང༌། ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དང༌། བརྒྱད་པ་དང༌། རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་དང༌། ལན་གཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་དང༌། ཕྱིར་མི་འོང་བ་དང༌། དགྲ་བཅོམ་པ་དང༌། རང་སངས་རྒྱས་དག་སྟེ། རིགས་ཀྱི་བུའམ་རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་གང་ལ་ལ་ཞིག་གིས། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་རྡུལ་སྙེད་ཀྱི་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

108

ལ་བསྐལ་པ་གངྒའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་སྙེད་དུ་ཉིན་གཅིག་བཞིན་དུ་ཟས་རོ་སྣ་བརྒྱ་པ་བྱིན་པ་དང་ལྷའི་གོས་བྱིན་པས། ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གཟུགས་རི་མོར་བྲིས་པ་དང་འཇིམ་པ་ལས་བྱས་པ་མཐོང་བ་འདི་ཡང་བསོད་ནམས་ཆེས་གྲངས་མེད་པར་བསྐྱེད་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བརྒྱད་པ་དང༌། ཞེས་གསུངས་པ་དགྲ་བཅོམ་ནས་བགྲང་བའི་འཕགས་པ་བརྒྱད་པ་ལ་འགྲིག་གི་གཞན་ལ་མི་འགྲིག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐད་དུ་རྣམ་བཤད་ལས། ཉན་ཐོས་སྦྱོར་ལམ་སྟན་གཅིག་ནས་ཞེས་པ་ནས། གསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། འདིའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། འདིའི་ཚིག་ཟུར་གྱི་བྱང་ཆུབ་ལ་དོན་དམ་གཅིག་དགོས། སེམས་དཔའ་དེ་རྟོགས་པ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཟུར་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཤེར་ཕྱིན་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་པ་ལས། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་ནི་རྣམ་པར་མ་བརྟགས་པའོ། །བྱང་ཆུབ་ནི་མ་བསྒྲུབས་པའོ། །བྱང་ཆུབ་ནི་དམིགས་པ་མེད་པའོ། །ཞེས་པ་ནས། ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་ཅེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཅེས་བྱ་ཡི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ལུང་འདི་སྐབས་འདིར་ཤེས་བྱེད་དུ་དྲངས་ལ་དེའི་དོན་བྱང་ཆུབ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ལ་བྱས་ནས་འདི་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་དང་འདིས་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་གཉིས་ལ་སྦྱར་དགོས་པར་སྣང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མ་དམིགས་པ་དང་མཚན་ཉིད་མེད་པ་ལ་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འདིའི་སེམས་དཔའ་ལ་སོ་སྐྱེ་མ་ཡིན་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་གཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། སེམས་དེ་ཐོབ་པ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་ས་ལས་འདས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲ་ཁོ་ནས་བརྗོད་པ་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་རྣམ་པ་གཞན་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཚེ་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང༌། མདོ་དེ་ཉིད་ལས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ནས། དེའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་དང༌། རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང༌། བྱང་སེམས་དེ་ནི་དོན་དམ་

གཞན་རྒྱུད་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པ།

109

པའི་སེམས་དེ་ཐོབ་པར་གྱུར་པ་ཡིས། ཞེས་པ་ནས། བྱང་སེམས་ཁྱད་པར་བའི་མིང་གིས་བསྙད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འདིའི་བྱང་ཆུབ་དེ་ལྟར་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདིའི་བྱང་ཆུབ་ལ་སྤངས་རྟོགས་གཉིས་བྱས་ནས་དེ་སེམས་དཔའ་གཅིག་ལ་

བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱིར་བྱང་ཆུབ་ལ་སྤངས་རྟོགས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། གཞན་རྒྱུད་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པ།
གཉིས་པ་གཞན་རྒྱུད་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པའི་ཡོན་ཏན་ལ། ས་འདིར་ཉན་རང་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པ་དང༌། ས་བདུན་པར་ཉན་རང་བློ་སྟོབས་ཀྱིས་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པ་དང༌། དེའི་གྲུབ་དོན་འཕྲོས་དང་བཅས་པ་གསུམ། དང་པོ་འཆད་པར། རྩ་བར། རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་ལྟ་དང་པོ་ལ་གནས་ཀྱང༌། །ཞེས་སོགས་རྐང་པ་གསུམ་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འདི་ཞེས་སོགས་ནས། ལྟ་བུའོ། །ཞེས་བྱུང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་འགྲེལ་བཤད་མཁན་པོ་ན་རེ། མདོ་འདིས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་རིང་པོ་མ་ལོན་པ་ཞེས་དང༌། བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་རགས་པ་བརྡའ་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་དང༌། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་དང་པོ་བ་ཞེས་པ་དེ་ཚོགས་ལམ་པ་ལ་བྱེད་པར་འདོད་དེ། འགྲེལ་བཤད་ལས། བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་རིང་པོ་མ་ལོན་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་བརྡ་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་དང་པོ་པ་ཞེས་སྨོས་སོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདིའི་སེམས་བསྐྱེད་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་དང༌། ལས་དང་པོ་བ་ལ་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་བྱ་བ་ལ་ཐོག་མར་ཞུགས་པ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲའི་བྱང་སེམས་ལས་དང་པོ་བ་དེའི་རང་རྒྱུད་མཛེས་པའི་ཡོན་ཏན། འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་སུའང་སྐྱེས་པ་སྟེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད་ནས། དེ་འདྲའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་ཆེ་བས་གཞན་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པ་འཆད་པ་ལ། རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

110

སེམས་ལྟ་སོགས་དང་མདོ་དེ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་གོང་གི་འཕགས་པ་བརྒྱད་པ་དང་མཚུངས་པའི་བྱང་སེམས་དང༌། འདིའི་བྱང་སེམས་གཉིས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། མདོར་ན་ཇི་ལྟར་འཕགས་པ་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་ལ་ནས། སྐྱོན་ཟད་པར་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པའི་དཔེའི་སྒོ་ནས་གསལ་བར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འདི་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་ལྟ་དང་པོ་ལ་གནས་ཀྱང༌། ནས། ཞེས་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་ཁྱད་པར་གཞན་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ་འཕགས་པ་བྱམས་པའི་རྣམ་ཐར་ལས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འདི་ཞེས་སྔ་མ་དེ་གཞིར་བཞག་ནས་དེའི་ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་གཞན་ཡིན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། འགྲེལ་བཤད་ལས་ལུང་འདི་གཉིས་ཀྱི་དོན་བརྡ་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་འཆད་མོད་ཀྱང༌། ལས་དང་པོ་བ་དང༌། སེམས་བསྐྱེད་ནས་རིང་དུ་མ་ལོན་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ལ་ལྟོས་ནས་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་བྱམས་པའི་རྣམ་ཐར་ལས། དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་དང་པོ་བ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་རིང་པོ་མ་ལོན་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་རིགས་སུ་སྐྱེས་པས་ཀྱང༌། ཞེས་པའི་རིགས་སུ་སྐྱེ་བ་དེ་ས་དང་པོའི་སྐབས་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་སུ་སྐྱེས་པ་ལ་འཆད་མི་རིགས་པར་ཐལ། འདི་ཚོགས་ལམ་སྐབས་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། འདིར་རྒྱལ་པོའི་བུ་དང་སྔར་རྩ་བར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་སུ་སྐྱེས་ཤིང་ཡོན་ཏན་དང་སྐྱོན་ཟད་པའི་དཔེར་འཕགས་པ་བརྒྱད་པ་གསུངས་པ་གཉིས་དཔེ་སོ་སོ་བ་མ་གཏོགས་དོན་འཇལ་རྒྱུ་ས་དང་པོ་བ་གཅིག་པུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བའི་ཚིག་རྐང་གསུམ་གྱིས་འཕགས་པ་བརྒྱད་པ་དང་མཚུངས་པའི་ས་དང་པོ་བའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པར་བསྒྲུབས་ཟིན་པ་དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བྱམས་པའི་རྣམ་ཐར་གྱི་མདོའི་དོན་རྩ་བའི་རྐང་པ་གསུམ་གྱིས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་དུ་ན་རྩ་འགྲེལ་མ་འབྲེལ་བར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་དང༌། མདོ་འདི་ནས་ལྷག་བསམ་དག་པའི་སེམས་བསྐྱེད་བཤད་པ་ས་དང་པོའི་ཡོན་ཏན་མ་ཡིན་པར་ཐལ་

གཞན་རྒྱུད་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པ།

111

བའི་སྐྱོན་སོགས་འོང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། སྔར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་སུ་སྐྱེས་པ་ས་དང་པོ་ནས་ཡིན་པར་གསུངས་པ་དང༌། ལུང་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཀ་ནི་དཔེ་སོ་སོ་བ་ཙམ་མ་གཏོགས་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནས། མང་པོ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ཀྱི་ས་དང་པོ་ནས་ཡིན་པར་གསུངས་པ་དང་ལུང་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཀ་ནི་དཔེ་སོ་སོ་ཙམ་མ་གཏོགས་ཞེས་པའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལུང་སྔ་ཕྱི་གཉིས་བྱམས་པའི་རྣམ་ཐར་དེ་ལ་བྱེད་ཟེར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྔ་མ་དེ་སྔར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་སུ་གསུངས་པ་དེ་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དོན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་སུ་སྐྱེས་པ་སྔ་ཕྱིར་བཤད་པ་ལ་དཔེ་ཐ་དད་བཀོད་པའི་ལུང་གཉིས་དགོས་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །དེ་བཀག་ནས་སྔ་མ་འོག་ཏུ་འདྲེན་རྒྱུའི་ས་བཅུ་པ་དང༌། ཕྱི་མ་བྱམས་པའི་རྣམ་ཐར་གྱི་ནམ་མཁའ་ལྡིང་གི་ཕྲུ་གུ་སོགས་ལ་འཆད་པའང་མི་འཐད་པར་ཐལ། ས་བཅུ་པ་ལ་རིགས་སུ་སྐྱེས་པ་ཡོད་ཀྱང་བྱམས་པའི་རྣམ་ཐར་ཚན་པ་ཕྱི་མ་དེ་ལ་རིགས་སུ་སྐྱེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། སྔར་ཞེས་པའི་སྒྲ་དོན་མི་འབྱོར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱབ་སྟེ། སྔར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་སུ་སྐྱེས་པ་སོགས་རང་རྒྱུད་མཛེས་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་ནས། དེ་མདོར་བསྡུས་ཏེ་རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་ལ་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་འབྱུང་བ་དཔེར་བྱས་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་སུ་སྐྱེས་པའི་ས་དང་པོ་བ་ལ་རང་གི་སའི་སྐྱོན་ཟད་པ་དང་ཡོན་ཏན་འབྱུང་བར་བཤད་པ་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། བྱང་སེམས་འདི་ཡང་ས་དང་པོ་ཐོབ་པ་ལས་སྐྱོན་ཟད་པ་དང་ཡོན་ཏན་འབྱུང་བ་བརྒྱད་པ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་ལྟར་ཉེ་བར་བསྟན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འཕགས་པ་བརྒྱད་པ་རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་ལ་བྱེད་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་འབྲས་གནས་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། མདོར་ན་འཕགས་པ་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ཞུགས་པ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ཡས་མས་གང་ནས་བགྲངས་ཀྱང་བརྒྱད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

112

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། འདིའི་ལས་དང་པོ་བ་དོན་དམ་པའི་བྱང་སེམས་ལས་དང་པོ་བ་དང༌། སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐག་པ་དོན་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐག་ལ་བྱེད་དེ། ས་གཉིས་པ་སོགས་མ་ཟད་དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐག་བྱང་འཕགས་དེས་ཀྱང་ཉན་རང་སྙིང་རྗེ་དང་ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ཟིལ་གྱིས་གནོན་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་འཁོར་སྒྱུར་རྒྱལ་པོའི་བུ་སྐྱེས་མ་ཐག་པ་མཚན་དཔེ་ལྡན་པའི་རིགས་ཀྱི་ཆེ་བས་བློན་པོའི་ཚོགས་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱམས་པའི་རྣམ་ཐར་ལས། རིགས་ཀྱི་བུ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོའི་བུ་སྐྱེས་ནས་རིང་པོ་མ་ལོན་པ་རྒྱལ་པོའི་མཚན་དང་ལྡན་པ་ནི་བློན་པོའི་ཚོགས་རྒན་པོ་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རིགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཆེ་བའི་དབང་གིས་ཟིལ་གྱིས་གནོན་ཏོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་དང་པོ་བ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་རིང་པོ་མ་ལོན་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་རིགས་སུ་སྐྱེས་པས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་སྙིང་རྗེའི་དབང་གིས་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཡུན་རིང་དུ་ཚངས་པར་སྤྱད་པ་རྣམས་ཟིལ་གྱིས་གནོན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྔར་རྩ་བར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་སུ་སྐྱེས་པར་བཤད་པ་དང༌། བྱམས་པའི་རྣམ་ཐར་གྱི་རིགས་སྐྱེས་འདི་གཉིས་དཔེ་མི་གཅིག་ཀྱང༌། དོན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་རིགས་སུ་སྐྱེས་པ་གཅིག་བུ་ལ་བྱེད། ས་དང་པོ་བ་གཅིག་གི་རང་རྒྱུད་མཛེས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་གཞན་རྒྱུད་ཟིལ་གནོན་གྱི་ཡོན་ཏན་བཤད་པའི་གནས་སྐབས་ཐ་དད་ཙམ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བཤད་པ་དེ་གཉིས་སྐབས་ཀྱི་དཔེ་ཐ་དད་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱུད་སྤངས་རྟོགས་ཀྱིས་མཛེས་པའི་སྐབས་སུ་ས་བཅུ་པར་རྒྱལ་པོའི་བུ་བཀོད་ཀྱང༌། རྩ་བར་འཕགས་པ་བརྒྱད་པ་བཀོད། གཞན་རྒྱུད་ཟིལ་གནོན་སྐབས་སུ་དོན་གྱི་རྒྱལ་པོའི་བུ་དང་མཁའ་ལྡིང་གི་ཕྲུ་གུ་བཀོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུན་ཞུགས་དཔེར་བཀོད་པ་ཡང་ས་བཅུ་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། འདིའི་ཐད་ཀྱི་ས་བཅུ་པ་ལས། སེམས་བསྐྱེད་པ་དེ་བསྐྱེད་མ་ཐག་ཏུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱིས་པ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་ས་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་པ་ཡིན།

གཞན་རྒྱུད་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པ།

113

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཞུགས་པ་ཡིན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་སུ་སྐྱེས་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལུང་སྔ་ཕྱི་རྩ་བ་དང་མདོ་འདི་གཉིས་ལ་བྱའོ། །དེར་མ་ཟད་དཔེ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། དེ་འདྲའི་སེམས་བསྐྱེད་ཐོབ་ནས། དོན་དམ་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མཁའ་ལྡིང་གི་རིགས་སུ་སྐྱེས་ནས་རིང་པོ་མ་ལོན་པའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་སེམས་བསྐྱེད་པའི་གཤོག་སྟོབས་དང་ལྷག་བསམ་དག་པའི་སྙིང་རྗེའི་མིག་གི་ཡོན་ཏན་དེས་བསྐལ་པ་བརྒྱ་སྟོང་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཉན་རང་རྣམས་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་མཁའ་ལྡིང་ཕྲུ་གུའི་གཤོག་པའི་རླུང་ཤུགས་དང༌། མིག་དག་པའི་རིང་པོ་མཐོང་བའི་ཡོན་ཏན་དེ་བྱའི་ཚོགས་རྒས་པ་གཞན་ལ་མེད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱམས་པའི་རྣམ་ཐར་ལས། རིགས་ཀྱི་བུ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་ལྡིང་གི་དབང་པོ་ཆེན་པོའི་ཕྲུ་གུ། ཞེས་པ་ནས། རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་རྩོད་སྤོང་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཚོགས་ལམ་གྱི་སྐབས་རིགས་ཀྱི་ཆེ་བ་དང་བསོད་ནམས་དབང་གིས་ཉན་རང་ཟིལ་གྱིས་གནོན་མི་ནུས་པར་ཐལ། རྩ་བར། བསོད་ནམས་དག་གི་དབང་གིས་ཕམ་བྱས་རྣམ་པར་འཕེལ། །ཞེས་ས་དང་པོར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། གནོན་ལུགས་ཁྱད་པར་བ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སྨོན་སེམས་ཀྱི་སྐབས་ནས་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱམས་པའི་རྣམ་ཐར་ལས། རིགས་ཀྱི་བུ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་རྡོ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་ཆག་ཀྱང་གསེར་གྱི་རྒྱན་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གནོན་ཅིང་རྡོ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་མིང་ཡང་མི་འདོར་ལ། དབུལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྣམ་པར་བཟློག་གོ །རིགས་ཀྱི་བུ་དེ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རྡོ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ནན་ཏན་དང་བྲལ་ཡང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་གསེར་གྱི་རྒྱན་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གནོན་ཅིང༌། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མིང་ཡང་མི་འདོར་ལ། འཁོར་བའི་དབུལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྣམ་པར་བཟློག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

114

ཁྱབ་སྟེ། བསླབ་བཏུས་སུ་སྤྱོད་པ་དང་བྲལ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་དྲངས་ལ་དེ་སྨོན་སེམས་གཙོ་ཞིང༌། རྡོ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཆག་ཅེས་པ་ལྟར་ན། འཇུག་སྡོམ་ཤོར་ནས་འཇུག་སེམས་ལ་གནས་པ་ལ་ཡང་སྦྱར་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། མདོ་འདི་བསླབ་བཏུས་ལས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དང་བྲལ་བ་ལ་ཡང་བརྙས་པར་མི་བྱ་བའི་ཤེས་བྱེད་དུ་དྲངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། ས་ཐོབ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་སྤྱོད་པ་དང་བྲལ་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཉན་རང་བློས་ཟིལ་གནོན།

115

ཉན་རང་བློས་ཟིལ་གནོན།

གཉིས་པ་ས་བདུན་པར་ཉན་རང་བློ་སྟོབས་ཀྱི་ཟིལ་གྱིས་གནོན་ཚུལ་འཆད་པར། རྩ་བར། རིང་དུ་སོང་བར་བློ་ཡང་ལྷག་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང༌། མདོ་ས་བཅུ་པ་ལས། ཀྱེ་རྒྱལ་བའི་སྲས་དག་འདི་ལྟ་སྟེ། ནས། འདས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་རང་འགྲེལ་གྱིས་འཆད་པར། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་རིང་དུ་སོང་བ་ཁོ་ན་ནས་བཟུང་ནས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རང་གི་བློའི་སྟོབས་བསྐྱེད་པས་ཀྱང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དག་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པར་འགྱུར་གྱི་ས་འོག་མ་རྣམས་སུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ས་དང་པོར་ཉན་རང་བློ་སྟོབས་ཀྱིས་ཟིལ་གྱིས་གནོན་མི་ནུས་ལ། བདུན་པ་ནས་ནུས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དྲུག་པ་མན་ཆད་དང་བདུན་པའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་སྒྲིབ་པའི་ཟག་པ་མེད་པར་མཚུངས་ཀྱང༌། དྲུག་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་རང་གི་ངོས་སྐལ་གྱི་ཤེས་སྒྲིབ་སྤོང་མི་ནུས་ལ། བདུན་པས་བདེན་འཛིན་གྱི་ས་བོན་སྤོང་ནུས་ཤིང་ས་བོན་ནི་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རྣམ་བཤད་ལས། དོན་འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ས་དྲུག་པ་ནས། ཞེས་པ་དང༌། ཞེས་སོ། །འོ་ན། ས་བདུན་པ་ནས་བདེན་འཛིན་ཆུང་ངུ་དང་རང་གི་ངོས་སྐལ་གྱི་ཤེས་སྒྲིབ་གཉིས་བདུན་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་དུས་གཅིག་ལ་དངོས་གཉེན་བྱས་ནས་སྤོང་ཐུབ་པར་ཐལ། བདེན་འཛིན་ས་བོན་ཙམ་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་བཞག་ནས་སྤོང་ཚུལ་བཤད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཉོན་སྒྲིབ་མ་སྤངས་པར་ཤེས་སྒྲིབ་སྤོང་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤེས་སྒྲིབ་ནི་བདེན་འཛིན་གྱི་ས་བོན་ཙམ་མ་ཡིན་གྱི་བདེན་འཛིན་སོགས་དུག་གསུམ་གྱི་བག་ཆགས་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྣམ་བུ་ལྟ་བུ་ཏིལ་མར་གྱིས་གོས་པ་ལ་ཏིལ་མར་མ་བསལ་བར་དེའི་དྲི་མ་སེལ་མི་ནུས་ལ་ཏིལ་མར་སོང་ཡང་དྲི་མ་ལུས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ཏིལ་མར་དང་མེ་ཏོག་ལ་སོགས་

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

116

པ་བསལ་དུ་ཟིན་ཀྱང་བུམ་པ་དང་སྣམ་བུ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་དེ་དག་དང་ཕྲད་ནས་ཡོན་ཏན་ཕྲ་མོ་དམིགས་པ་བཞིན་ནོ། །འདི་ལྟར་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་ཀྱང་བག་ཆགས་ཡོད་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་རྣམ་བཤད་ལས། དེའི་དང་པོ་ནི་མི་རིགས་ཏེ་ནས། བདེན་འཛིན་གྱི་ས་བོན་སྤོང་བ་ཤེས་སྒྲིབ་སྤོང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ས་བདུན་པ་མན་ཆད་ནས་ཐོད་རྒལ་དུ་སྙོམས་པར་འཇུག་མི་ཐུབ་པའི་ཕྱིར་ཟེར། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བདུན་པ་མན་ཆད་དེ་མི་ཐུབ་པའི་ཤེས་བྱེད་མེད་ཅིང་ཐུབ་པའི་ཤེས་བྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐོད་རྒལ་ཞེས་པ་བརྡའ་རྙིང་པར་སྣྲེལ་ཞི་ཟེར་ཞིང་དེའི་དོན་རིམ་པ་འཆོལ་བའི་ཏིང་འཛིན་ལ་སྣྲེལ་ཞིའི་ཏིང་འཛིན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་འདྲའི་ཏིང་འཛིན་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱང་ཡོད། ཐེག་ཆེན་སྣྲེལ་ཞིའི་ཏིང་འཛིན་ཐོབ་པའི་ས་དྲུག་པ་བ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། གཅིག་རྒལ་སོང་ཞིང་འོངས་ནས་ནི། །ཞེས་སོགས་དང༌། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། གཅིག་དང་གཉིས་གསུམ་བཞི་དང་ལྔ། །དྲུག་དང་བདུན་དང་བརྒྱད་བརྒལ་ནས། །འགོག་པའི་བར་དུ་མི་འདྲར་འགྲོ། །ཞེས་པའི་བཤད་བྱའི་མདོ་དང་བསྟན་ཆོས་ཀྱི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། གཉིས་པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ་ནས། ཤེས་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས།
ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ས་བདུན་པའི་ཡེ་ཤེས་བརྒྱད་པར་མངོན་དུ་ཕྱོགས་ལ། དྲུག་པ་མན་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་རྩོད་གཞི་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟར་སོང་འདུག་པའི་ཕྱིར་དང༌། ས་དྲུག་པ་ནི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་སོགས་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལ་མངོན་ཕྱོགས་ཤིང༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་ཕྱོགས་ལའང་མ་སོང་ལ་དོན་ལ་བཅར་བའི་འགྲེལ་བཤད་སོགས་ཀྱི་ལུགས་དཔྱད་ན། འགྲེལ་བཤད་མཁན་པོ་ན་རེ། དེ་ཡོད་དེ། ས་དྲུག་པ་མན་ཆད་ཉན་རང་དང་བཅས་པ་ལ་མེད་པའི་མཚན་མེད་རྩོལ་བཅས་ཀྱི་ཏིང་འཛིན་ནི་འདི་ནས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར།

ཉན་རང་བློས་ཟིལ་གནོན།

117

དེར་ཐལ། དྲུག་པ་མན་ཆད་དུ་མཚན་བཅས་རྩོལ་བཅས་གཉིས་ཀ་དགོས་ལ་ས་བདུན་པ་འདིར་བྱང་ཕྱོགས་སོགས་ལམ་ལ་འཇུག་པ་ན་ཁོ་བོ་འཇུག་པར་བྱ་སྙམ་པའི་རྩོལ་བ་དགོས་ཀྱང་མདོ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་སྤྱི་བརྒྱུད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ཏེ། འགྲེལ་བཤད་ལས། རིང་དུ་སོང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ས་འདིར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང༌། བདེན་པ་བཞི་དང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་དམིགས་པའི་མཚན་མ་མེད་པ་ལ་གནས་ནས་རྩོལ་བས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རིང་དུ་སོང་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ་མཚན་མ་མེད་པ་ལ་གནས་པ་སྔར་མེད་པ་ད་ལྟ་ཐོབ་པས་སོ། །ཞེས་དང༌། ཡང་འགྲེལ་བཤད་ལས། ས་བདུན་པའི་སྔ་རོལ་ཏུ་ས་དྲུག་པ་ལ་སོགས་པར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་མདོ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མ་མངོན་དུ་བྱས་ནས། ལམ་ལ་འཇུག་པའི་མཚན་མ་དེ་མངོན་དུ་མ་བྱས་པར་ས་བདུན་པ་ནས་ལམ་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དེའི་སྐབས་ན་ཁོ་བོ་ལམ་ལ་འཇུག་པར་བྱའོ་སྙམ་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡོད་ཀྱང༌། མདོ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པས་རྩོལ་བ་དང་བཅས་པ་དང་མཚན་མ་མེད་པའི་ལམ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་སོ། །
ཇི་སྐད་དུ་རྣམ་བཤད་ལས། འགྲེལ་བཤད་ལས་ས་བདུན་པར་ཁོ་བོ་ལམ་ལ་འཇུག་པར་བྱའོ། །ནས། གསུངས་ཀྱང༌། ཞེས་གསུངས། འགྲེལ་བཤད་མཁན་པོས་ཀྱང་བློ་སྟོབས་ཀྱི་བློ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་བློ་གཅིག་འདོད་དེ། འགྲེལ་བཤད་ལས། རང་གི་བློས་རྣམ་པར་དཔྱད་པས་ཀྱང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རང་བཞིན་མེད་པར་ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་སོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ལྟར་ལུང་གི་སྒོ་ནས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང༌། འགྲེལ་བཤད་ལས། དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པའི་ནུས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། འཕགས་པ་ས་བཅུ་པ་ལས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། ལུང་ཕྱི་མས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་གཅིག་ཀྱང་བསྟན་ཏོ། །དེས་ན་འགྲེལ་བཤད་ཀྱིས་བཤད་ཚུལ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བས་བློ་ཡང་ལྷག་ཅེས་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་བློ་གཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ས་

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

118

བཅུ་པའི་དོན་བཀོད་ཙམ་མིན་གྱི་ལེགས་ལྡན་འགོག་པའི་ཆེད་དུ་བློ་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་ས་བདུན་པའི་བར་དུ་ཉན་རང་ཟིལ་གྱིས་གནོན་མི་ནུས་སོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གཙོ་བོ་བོར་(1)བའི་བཤད་ཚུལ་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། འདི་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པའི་སྟེང་ནས་ཁྱད་པར་བཞག་དགོས་པར་སྣང་ངོ༌། །ཞེས་གསུངས། འདི་ཞིབ་པར་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །ཡང་ཁ་ཅིག །གཞུང་འདིའི་དངོས་བསྟན་ལ་མ་སྦྱར་ཡང་ཉན་རང་བྱང་ཕྱོགས་སོགས་བློ་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་ལྡང་སྒོ་ནས་ཟིལ་གྱིས་མི་གནོན་པར་འདོད་ན་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་སྒོ་ནས་དུས་ཤིན་ཏུ་ཡུན་ཐུང་བར་བྱང་ཕྱོགས་ཕྱིན་དྲུག་སོགས་རྫོགས་པར་སྙོམས་པར་འཇུག་ལྡང་ཐུབ་ལ་ཉན་རང་སོགས་ལ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱང་ས་ལས། དེ་ནི་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བཅུ་ལ་སོགས་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །གནས་པ་གཞན་དག་ལ་ནི་དེ་ལྟར་མིན་ཏེ། ཞེས་དང༌། ས་བཅུ་པ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་རིང་དུ་སོང་བ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དེ་དག་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་རོ། །བསྡུ་བའི་དངོས་པོ་བཞིས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་རོ། །གནས་བཞི་དང༌། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུམ་ཅུ་རྩ་བདུན་དང༌། རྣམ་པར་ཐར་བའི་སྒོ་གསུམ་ཡང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། མདོར་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་ནས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བདུན་པ་འདི་ལ་ལྷག་པར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་སྐད་ཅིག་དེ་ལ་ས་འོག་མས་སྙོམས་པར་འཇུག་ལྡང་མི་ཐུབ་པའི་ཐུང་བ་གཅིག་ཡིན་ཚུལ་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང༌། རྒྱལ་སྲས་རྣམ་གྲོལ་

1 དབུས་དཔར་ལས། གཙོ་བོས་སའི་བཤད་ཚུལ།

ཉན་རང་བློས་ཟིལ་གནོན།

119

ཟླ་བས་ས་གཞན་ལའང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་སོགས་ཇི་ལྟར་རྫོགས་དྲིས་པའི་ལན་དུ་རྡོ་རྗེ་སྙིང་པོས་བྱང་ས་ལྟར་མདོ་འདིར་བཤད་མ་ཐག་པ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང༌། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ནི་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་སློབ་དཔོན་དུ་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། དེ་དག་བསམ་པའམ་སྦྱོར་བས་མཉམ་པ་སུ་ཡང་མེད་དོ། །བསམ་གཏན་རྣམས་དང༌། ཏིང་ངེ་འཛིན་རྣམས་དང༌། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་དང་ས་བརྒྱད་པ་མན་ཆད་དེ་ལ་མཉམ་པ་མེད་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་ས་བདུན་པར་བསམ་སྦྱོར་དང་ཐབས་ཤེས་དང་ཏིང་འཛིན་གཞན་ལས་ལྷག་པ་ཡོད་པར་བཤད་པ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སོགས་སྤྲོས་པས་ཆོག །
ཡང་འགྲེལ་བཤད་མཁན་པོ་དང༌། ཕྱིས་ཀྱི་མཁས་པ་མང་པོ་ཡང་གཞུང་གི་དངོས་བསྟན་གྱི་བློའི་ཡུལ་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་སྤྱི་ཙམ་གྱིས་ཆོག་པར་འདོད་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལ་གཙོ་བོར་འགོག་པ་གཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་དགོས་པ་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་གཉིས་ཀས་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་ལྡང་བྱེད་པར་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས། གང་ཕྱིར་སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་ལ། །དེར་ནི་འགོག་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག །ཅེས་དང༌། འདིར་ཡང༌། རིང་དུ་སོང་འདིར་འདི་ནི་སྐད་ཅིག་དང༌། །སྐད་ཅིག་ལ་ནི་འགོག་པར་འཇུག་འགྱུར་ཞིང༌། །ཞེས་དང༌། རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང༌། སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་འགོག་པ་ཡང་དག་མཐའ་ལ་འཇུག་ལྡང་བྱེད་པ་ས་འདི་ནས་ནུས་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་བཞིན་ཉིད་འགོག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་འགོག་པའི་ཐ་སྙད་རང་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་སྤྲོས་པ་འགོག་པ་རང་བཞིན་གྱི་འགོག་པ་ལ་དགོངས་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། རང་བཞིན་གྱི་མྱང་འདས་ཡིན་ན་མྱང་འདས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། རང་བཞིན་གྱི་འགོག་པ་ཡིན་ན་འགོག་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང༌། འདོད་མི་ནུས། གཞན་ཡང་འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་བློ་དེ་འགོག་པའི་སྙོམས་

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

120

འཇུག་ལ་མི་བྱེད་པར་ཐལ། དེ་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཙམ་ལས་བཤད་རྒྱུ་ཁྱོད་ལ་མི་སྣང་བ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སྙོམས་འཇུག་དེ་ལས་དང་པོ་བས་ཀྱང་སྙོམས་པར་འཇུག་ཙམ་ཐུབ་ཀྱང་ཡུན་རིང་ཐུང་གི་ཁྱད་པར་འབྱེད་རིགས་པར་ཐལ། འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སྙོམས་པར་འཇུག་ཡུལ་དང་ས་དང་པོའི་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཡུལ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། འདིའི་འགོག་སྙོམས་ཀྱི་ཏིང་འཛིན་རྒྱལ་སྲས་ཀྱིས་ས་དྲུག་པ་ནས་ཐོབ་ཅིང་དེ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་ནུས་ཀྱང༌། དུས་ཐུང་ངུ་ལ་ས་བདུན་པ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་ནུས་པའི་ཁྱད་པར་འཐད་པའི་ཕྱིར། མདོ་འདི་ཉིད་ལས། ཀྱེ་རྒྱལ་བའི་སྲས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་གང་ཡན་ཆད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག །བྱང་སེམས་རྡོ་རྗེ་སྙིང་པོས་སྨྲས་པ། ཀྱེ་རྒྱལ་བའི་སྲས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ས་དྲུག་པ་ཡན་ཆད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བདུན་པ་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་ལ་ཡང་འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་སྟེ། འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱས་ཞེས་ནི་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས་ཀྱང༌། དྲུག་པ་མངོན་ཕྱོགས་ཞེས་བྱ་སྟེ། །སངས་རྒྱས་ཆོས་ལ་མངོན་ཕྱོགས་ཕྱིར། །ཞི་གནས་ལྷག་མཐོང་གོམས་པ་ཡིས། །འགོག་པ་ཐོབ་ནས་རྒྱལ་བའི་ཕྱིར། །ཞེས་ས་དྲུག་པར་འགོག་པ་ཐོབ་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་འགྲེལ་བཤད་སོགས་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་དེས་ཏིང་འཛིན་ཡུན་ཤིན་ཏུ་ཐུང་བ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་ལྡང་ཐུབ་པའི་གོ་དོན་ཚང་བར་བཤད་མི་ནུས་པར་ཐལ། མཚན་མ་མེད་པ་དེ་ཏིང་འཛིན་ལ་མྱུར་དུ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱི་ཆ་ཤས་སུ་སོང་ཡང་མྱུར་དུ་ལྡང་ཐུབ་པ་ལ་ཅི་ཡང་མི་ཕན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཏིང་འཛིན་འདི་ལས་ཁོ་བོ་ལྡང་ངོ་སྙམ་མི་དགོས་པས་ཞེས་ཀྱང་སྨྲ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་མཉམ་བཞག་གི་ཚེ་དེ་འདྲའི་བློ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ཚེ་ལྡང་སེམས་མེད་ཀྱང་སྦྱོར་བའི་དུས་ཀྱི་འཕེན་པ་དང་

ཉན་རང་བློས་ཟིལ་གནོན།

121

སྔོན་ཐབས་ཤེས་ལ་གོམས་པའི་དབང་གིས་ལྡང་འཇུག་དེ་ལྟར་ཐུབ་བོ་ཞེས་རྒྱལ་བའི་བཀའ་བཞིན་དུ་མགྲིན་པ་བཏེགས་ནས་སྨྲ་རིགས་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ལས། འཇམ་དཔལ་སྔོན་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་གོམས་པ་མངོན་པར་འདུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཇམ་དཔལ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། གཉིད་ལོག་པ་སེམས་མེད་པ་ལ་ཕྱིར་སད་པར་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་མེད་ཀྱང༌། སྔོན་མངོན་པར་འདུ་བྱས་པའི་དབང་གིས་ཕྱིར་སད་པར་འགྱུར་བ་དང༌། འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་ལྡང་བར་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་མེད་ཀྱང༌། སྔོན་མངོན་པར་འདུ་བྱས་པའི་དབང་ཁོ་ནས་ལྡང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། ས་བཅུ་པ་རྩ་འགྲེལ་སོགས་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཤད་ཚུལ་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཤིན་ཏུ་སྤྲོས་པས་ཆོག་གོ །
ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། བྱ་རྫོགས་ཀྱི་ཐུང་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གི་ཡུན་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་ལྡང་གཉིས་ཀ་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་གཞུང་གི་དངོས་བསྟན་ལ་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཐུབ་པ་ཡོད་ཀྱང་སྐད་ཅིག་མ་ཡང་དེ་མ་ཡིན་ཞིང་སྙོམས་པར་འཇུག་ལྡང་སྐད་ཅིག་སོ་སོ་ལ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་འདི་ཉིད་ལས། ས་བདུན་པ་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་ལ་ཡང་འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་ཅིང་ལྡང་སྟེ། ཞེས་དང༌། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བར། གང་ཕྱིར་སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་ལ། །དེར་ནི་འགོག་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག །ཅེས་དང༌། འཇུག་པར་ཡང་སྐད་ཅིག་ལ་ཟློས་སྒྲ་བྱུང་ལ། ཐུབ་པ་དགོངས་རྒྱན་ལས་ཀྱང༌། ས་བདུན་པ་ལ་ནི་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་ནས་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་ལ་འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་ཅིང་ལྡང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ལུང་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་ལ་ཟློས་སྒྲ་ཡོད་པ་དང༌། ཁྱད་པར་དུ་ལུང་ཕྱི་མས་སྐད་ཅིག་སྔ་མ་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་ནས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་ལྡང་བར་གསལ་བའི་ཕྱིར། ཡང་མང་པོ་ཞིག་སྐད་

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

122

ཅིག་ཐང་ཅིག་ཅེས་པའི་སྐད་ཅིག་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་ལ་འདོད་ཅིང༌། དུས་མཐའི་(1)སྐད་ཅིག་མ་ལ་བྱ་བ་ཐུབ་པའི་སེམས་ཅན་མེད་ཟེར་བ་དང༌། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། སྐད་ཅིག་ཐང་ཅིག་གི་སྐད་ཅིག་དེ་བྱ་རྫོགས་ཀྱི་ཐུང་མཐར་བྱས་ནས། དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་ལ་བྱ་བ་ཐུབ་པའི་སེམས་ཅན་མེད་ཟེར་རོ། །འོ་ན། སྐད་ཅིག་ཐང་ཅིག་ཡུད་ཙམ་གསུམ་པོ་རེ་རེའི་ཡུན་ལའང་ཏིང་འཛིན་འབུམ་ཕྲག་རེ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་ཐུབ་པའི་བྱང་འཕགས་མེད་པར་ཐལ། ཁྱེད་ཅག་གི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྐད་ཅིག་ཐང་ཅིག་ཅེས་པའི་སྐད་ཅིག་དེ་དུས་མཐའ་དང་བྱ་རྫོགས་ཀྱི་ཐུང་མཐའ་གང་ཡིན་ཀྱང་དེའི་ཡུན་ལ་ཏིང་འཛིན་འབུམ་གྱི་བྱ་བ་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཏིང་འཛིན་དེ་དག་ཅིག་ཅར་མ་ཡིན་པར་རིམ་གྱིས་མངོན་དུ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་འདྲའི་བྱང་སེམས་ས་གསུམ་པ་བ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས་དེ་ལ་སེམས་གསུམ་པ་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམ་འབུམ་ཐོབ་པའོ། །ཞེས་དང༌། ཐུབ་དགོངས་ལས། སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་ཏིང་འཛིན་བརྒྱ་ཕྲག་སྟོང་འཐོབ་པ་དང༌། སངས་རྒྱས་འབུམ་མཐོང་བ་དང༌། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤིན་ཏུ་མང༌། ཡང་ཕྱོགས་རེའི་མིག་ཅན་མང་པོ་ན་རེ། སྐད་ཅིག་ཐང་ཅིག་ཡུད་ཙམ་གསུམ་གྱི་ཐ་སྙད་གང་བཤད་ཐམས་ཅད་མཛོད་ལྟར་བྱེད་དགོས་ཏེ། དེས་ན་མདོ་འདིར་སྐད་ཅིག་དང་སྐད་ཅིག་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་ཅེས་པ་སྐད་ཅིག་ཐང་ཅིག་ཅེས་པའི་སྐད་ཅིག་ལ་བྱེད་ཅིང་དེ་བྱ་རྫོགས་ཀྱི་ཐུང་མཐར་འཇོག་གོ་སྙམ་པ་མང་ངོ༌། །སྐད་ཅིག་ཐང་ཅིག་ཡུད་ཙམ་གྱི་ཐ་སྙད་གང་བཤད་ཐམས་ཅད་མཛོད་ལྟར་མ་ཡིན་པར་ཐལ། པཎ་གྲུབ་ཆེན་པོ་བྷ་ཝ་བྷ་དྲས་གསུངས་པ་ལྟར་སྐད་ཅིག་ཐང་ཅིག་ཡུད་ཙམ་ཆུ་ཚོད་སོགས་མདོ་སྔགས་ནས་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མིག་འཛུམ་བཅུ་ལ་སྐད་ཅིག་ཏུ་བཤད་པ་ཡང་ཡོད། དབུགས་གཅིག་ལ་ཡུད་ཙམ་དུ་བཤད་པ་ཡང་ཡོད། སྐད་ཅིག་བཅུ་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། སྐད་ཅིག་ལ་བྱ་བ།

ཉན་རང་བློས་ཟིལ་གནོན།

123

གཉིས་ལ་ཡུད་ཙམ་དུ་བཤད་པ་ཡང་ཡོད། ཡུད་ཙམ་དྲུག་ལ་སྐད་ཅིག་དང་དེ་དྲུག་ལ་ཐང་ཅིག་ཏུ་བཞག་པ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འཇམ་དཔལ་རྩ་རྒྱུད་ལས། མིག་ནི་འབྱེད་འཛུམ་བཅུ་ལ་ནི། །སྐད་ཅིག་ཙམ་དུ་རབ་ཏུ་བརྟགས། །སྐད་ཅིག་བཅུ་ཞེས་བཤད་པ་ནི། །ཡུད་ཙམ་དུ་ནི་ཡོངས་སུ་བརྟགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་རིམ་ལྔ་ལས། སྐད་ཅིག་སེ་གོལ་གཏོགས་པར་བཤད། །ཐང་ཅིག་ཡུངས་ཀར་འཁོར་བ་ཙམ། །ཡུད་ཙམ་དབུགས་ནི་རྔུབ་པ་དང༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། འཆི་མེད་མཛོད་ལས། མིག་འཛུམ་བཅོ་བརྒྱད་དེ་ཡི་གནས། །དེ་ནི་སུམ་ཅུ་ཆ་ཤས་ཏེ། །དེ་ཡི་སུམ་ཅུ་སྐད་ཅིག་གོ །དེ་ནི་བཅུ་གཉིས་ཡུད་ཙམ་དང༌། །དེ་སུམ་ཅུ་ནི་ཉིན་མཚན་གཅིག །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། རྡོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོ་ལས། མིག་འཛུམ་དྲུག་ལ་ཆ་ཤས་ནི། །གཅིག་ཅེས་བྱ་བར་བརྗོད་པ་ཡིན། །ཡུད་ཙམ་དྲུག་ནི་སྐད་ཅིག་སྟེ། །སྐད་ཅིག་དྲུག་ནི་ཐང་ཅིག་ཡིན། །ཐང་ཅིག་དྲུག་ནི་ཅུང་ཟད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་མང་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་དང༌། དུས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་ཐུང་ཤོས་མེད་པར་ཐལ། ཆ་ཤས་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ཡོད་པར་ཟླ་བའི་ཞབས་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། སུ་ལ་གསོན་པ་ཞེས་བྱ་བ། །སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་ལས་གཞན་མེད། །ཅེས་པའི་འགྲེལ་པར། ཟླ་བའི་ཞབས་ཀྱིས། དེ་ལ་སྐད་ཅིག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་དུས་འགྲིབ་པ་མཐར་ཐུག་པ་ལ་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཡང་སྟག་ལོ་དང་དེའི་རྗེས་འཇུག་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་ཆ་མེད་ཡིན་ཟེར། འོ་ན། དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་ཆོས་ཅན། ཆ་མེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་གྱི་ཆ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་སོང༌། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁྱབ་སྟེ། ཇི་སྲིད་སྐད་ཅིག་མའི་རྣམ་པ་སྣང་གི་བར་དུ་ཆ་གསུམ་ལྡན་པར་

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

124

ཁས་ལེན་དགོས་ཤིང༌། དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་བསིལ་ན་སྐད་ཅིག་མའི་སྣང་བ་འགག་འགྲོ་བའི་ཕྱིར། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས། ཇི་ལྟར་སྐད་ཅིག་མཐའ་ཡོད་པ། །དེ་བཞིན་ཐོག་མཐའ་དབུས་བརྟག་དགོས། །དེ་ལྟར་སྐད་ཅིག་གསུམ་བདག་ཕྱིར། །འཇིག་རྟེན་སྐད་ཅིག་གནས་པ་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྐྱེས་བུ་ནད་མེད་ཀྱིས་སེ་གོལ་གཏོགས་པའི་ཡུན་ལ་ཆ་དྲུག་ཅུ་རེ་ལྔར་ཕྱེ་བའི་ཆ་གཅིག་ལས་དུས་ཐུང་བ་མེད་ཟེར་ན། འོ་ན། སེ་གོལ་གཏོགས་པའི་ཡུན་ལ་ཆ་སུམ་བརྒྱ་དང་རེ་ལྔར་བགོ་མི་ནུས་པར་ཐལ། སེ་གོལ་གཏོགས་པའི་ཡུན་ལ་རེ་ལྔར་ཕྱེ་བའི་ཆ་གཅིག་པོ་དེ་ལས་དུས་ཐུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁྱབ་སྟེ། དེའི་ཡུན་ལ་སུམ་བརྒྱ་དང་རེ་ལྔར་ཕྱེ་བའི་ཆ་ལྔ་ལས་ཀྱང་དེ་ལྔར་ཕྱེ་བའི་ཆ་གཅིག་ལྷག་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་དང་བསྟུན་ན་སེ་གོལ་གཅིག་གི་ཡུན་ལ་ཆ་སུམ་བརྒྱ་དང་རེ་ལྔ་དང་སུམ་བརྒྱ་རེ་བརྒྱད་སོགས་ཀྱང་བགོ་ཐུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་པ་ཐུན་མོང་ལ་དེ་ལྟར་མ་བཤད་ཀྱང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ལ་རུང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་བ་ལ་སོ་སྐྱེ་ལ་ཕྲ་བའི་མི་རྟག་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མེད་ཀྱང་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་བསམ་གཏན་དཔེ་མཁྱུད་ཀྱི་མདོ་བཞིན་ཡོད་པར་རུང་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་བསྒྲིགས་ཐེག་ཆེན་སྒོ་འབྱེད་ལས། སེ་གོལ་གཏོགས་པའི་ཡུན་ལ་སྐད་ཅིག་མ་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་རེ་ལྔ་འདའ་བའི་ཚུལ་བསམ་ན་ཡིད་བརྟན་དུ་རུང་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་མི་རྟག་པའི་འདུ་ཤེས་བསྒོམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཕར་ཕྱིན་འགྲེལ་བཤད་ཚིག་གསལ་ལས་དེ་ལ་ཆ་སུམ་བརྒྱ་དང་རེ་བརྒྱད་དུ་ཕྱེ་བའི་ཕྱིར་དང༌། དེ་འདྲའི་མདོ་ཚིག་མེད་ན་པཎ་ཆེན་དེ་འདྲས་མི་འགོད་པའི་ཕྱིར་དང༌། རིགས་པས་ཀྱང་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསེར་ཕྲེང་ལས་དེ་ནོར་བར་བཤད་པ་མཛོད་དང་བསྟུན་ན་ནོར་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མའི་ཡུན་ལ་ཏིང་འཛིན་སྒོམ་ནུས་པའི་སེམས་ཅན་མེད་པར་ཐལ། དེ་མེད་པར་མཛོད་རྩ་འགྲེལ་གྱིས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། བསམ་གཏན་སྤེལ་སྒོམ་གྱི་སྤེལ་

ཉན་རང་བློས་ཟིལ་གནོན།

125

གཞིའི་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ལ་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། སྐད་ཅིག་མ་ནི་བསྲེས་པས་འགྲུབ། །ཅེས་དང༌། དེའི་འགྲེལ་པར། དེའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་མ་གཏོགས་པ། །སྐད་ཅིག་སྤེལ་བར་མི་ནུས་པས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མའི་ཡུན་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཀྱང་ཏིང་འཛིན་གཅིག་ལས་སྙོམས་པར་འཇུག་མི་ནུས་པར་ཐལ། བྱེ་སྨྲ་ཁ་ཅིག་དེ་ལྟར་འདོད་མཁན་ཡོད་པ་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་སྨྲས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། གཟུངས་རྒྱལ་གྱི་མདོ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཏིང་འཛིན་གཅིག་གིས་ཏིང་འཛིན་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་འགྲུབ་སྟེ། ཞེས་སོགས་དང༌། མཁྱེན་པའི་སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་ཀྱང༌། །ཤེས་བྱའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཀུན་ཁྱབ་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའི་མཉམ་རྗེས་རོ་གཅིག་པ་བསམ་ལས་འདས་པ་གཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང༌། མདོ་འདི་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་ཡིན་པས། རང་འགྲེལ་དུའང་ལུང་དྲངས་ཙམ་ལས་དོན་ཟུར་དུ་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་དག་ལ་སྤྲོ་བྱ་མང་ཡང་ཡི་གེས་འཇིགས་སོ། །
གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། ས་བདུན་པར་ཉན་རང་ཟིལ་གྱིས་གནོན་བློ་དང༌། དེའི་སྒོ་ནས་དུས་སྐད་ཅིག་མར་སྙོམས་པར་འཇུག་ལྡང་བྱེད་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་ཁྱད་པར་དང༌། སྐད་ཅིག་གི་ཐུང་མཐའ་དེ་འདྲ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་ལྡང་ནུས་པའི་རྒྱུ་མཚན་འཁྲུལ་མེད་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། དེ་འདྲའི་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ལ་མཁས་དགོས་པ་དང༌། ཞར་ལ་འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་བཤད་པ་དང་ལྔ་ལས། དང་པོ་ནི། སྤྱིར་རྒྱལ་རིགས་ནར་སོན་པའི་བློ་སྟོབས་ཀྱིས་བློན་པོའི་ཚོགས་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པའི་བློ་སྟོབས་ལྟ་བུའི་ས་བདུན་པར་ཉན་རང་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པའི་བློ་དེ་ལ་ཀུན་རྫོབ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དང༌། དོན་དམ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གཉིས་ཡོད་དེ། ཀུན་རྫོབ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བྱང་ཕྱོགས་སྙིང་རྗེ་སོགས་སྒོམ་པ་གཅིག་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ས་དང་པོ་སོགས་སུ་ལྷག་བསམ་དག་པའི་སྙིང་རྗེ་དང་ལྡན་ཞིང་ཉན་རང་ལ་དེ་མི་ལྡན་པ་ཙམ་གྱིས་ཟིལ་གྱིས་མནན་པ་ཡིན་གྱི་རང་གི་བློས་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་དཔྱད་པའི་སྒོ་ནས་ཟིལ་གྱིས་གནོན་མི་ནུས་

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

126

པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་རང་གིས་ཀྱང་མི་སྒོམ་པ་མ་གཏོགས་སྒོམ་འདོད་ན་ས་དང་པོ་བ་ལྟར་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་ལྡང་ཐུབ་ལ། ས་བདུན་པར་སྐད་ཅིག་ཐུང་ཤོས་ལ་དེ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་ལྡང་བྱེད་པ་ལྟར་མི་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། མདོ་འདི་ཉིད་ལས། དེ་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་སྦྱངས་པའི་ཏིང་འཛིན་དེ་དག་རབ་ཏུ་ཐོབ་ནས་སྙིང་བརྩེ་བ་དང༌། སྙིང་རྗེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་པ་ཡིན་ནོ། །ཤེས་རབ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རྣམ་པར་དཔྱད་པའི་ས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང༌། ཡང་མདོ་འདི་ཉིད་ལས། ཀྱེ་རྒྱལ་བའི་སྲས་ས་དང་པོ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཚད་མེད་པ་ཡང་ཅི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་པ་མ་ཡིན་ནམ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྡོ་རྗེ་སྙིང་པོས་སྨྲས་པ། ཀྱེ་རྒྱལ་བའི་སྲས་དེ་ལྟར་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལ་ལྷག་པར་དམིགས་པའི་ཆེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་གྱུར་ཏུ་ཟད་ཀྱི། རང་གི་བློས་རྣམ་པར་དཔྱད་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ལུང་དང་པོས་ཐབས་ཤེས་ཀྱིས་སྦྱངས་པའི་ཏིང་འཛིན་གྱི་མཐུས་སྙིང་རྗེ་སོགས་ཀྱིས་ལྷག་པར་བསྟན་པ་ལ་ལུང་གཉིས་པས་ས་དང་པོར་སྙིང་རྗེ་ལྷག་པར་བཤད་པས་དོགས་པ་བཀོད་ནས་ལན་དུ་ས་དང་པོར་སྙིང་རྗེས་ལྷག་པ་ནི་དམིགས་པའི་ཡུལ་གྱིས་ཆེ་བ་ཡིན་ལ། འདིར་སྙིང་རྗེས་ལྷག་པ་ནི་རང་གི་བློས་ཡུན་ཐུང་ཤོས་ལ་དཔྱད་པའི་སྒོ་ནས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཐུབ་དགོངས་ལས། འོ་ན། ས་དང་པོ་ཁོ་ནར་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོད་པ་ལས་འདས་པ་མ་ཡིན་ནམ། སླར་ཡང་འདིར་ཞེ་ན། དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ་རང་གི་བློས་རྣམ་པར་དཔྱད་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉན་རང་ཟིལ་གནོན་གྱི་བློ་ལ་བྱང་ཕྱོགས་སོགས་ཡོད་པ་སྔར་ལྟར་ཡིན་ཏེ། ས་བདུན་པ་བས་བྱང་ཕྱོགས་སོགས་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་ལྡང་ཁོ་ནར་མ་ཟད་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་པོ་རེ་རེའི་སྒོ་ནས་ཀྱང་དུས་ཐུང་བ་གཅིག་ལ་ཐུབ་པ་ལྟར་ཉན་ཐོས་ལྟ་ཞོག་

ཉན་རང་བློས་ཟིལ་གནོན།

127

རང་སངས་རྒྱས་དང་ས་དྲུག་པ་བས་ཀྱང་མི་ཐུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐད་ཅིག་ཐང་ཅིག་ཅེས་པའི་སྐད་ཅིག་གཅིག་གི་ཡུན་ལ་ས་དྲུག་པ་བས་ཡོན་ཏན་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་པོ་རེ་རེ་ལ་བྱེ་བ་འབུམ་རེ་ཐོབ་ལ། དེའི་ཡུན་ལ་ས་བདུན་པ་བས་ཡོན་ཏན་བཅུ་གཉིས་པོ་རེ་རེ་ལ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་འབུམ་རེ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། སེམས་དྲུག་པ་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ནི་བྱེ་བ་འབུམ་ཐོབ་བོ། །སེམས་བདུན་པ་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ནི་ཡོན་ཏན་དེ་དག་ཉིད་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་ཕྲག་འབུམ་ཐོབ་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང༌། འདི་འདྲ་ལ་དགོངས་ནས། སྤྱོད་འཇུག་ལས། རྣལ་འབྱོར་པ་ཡང་བློ་ཁྱད་ཀྱིས། །གོང་མ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་གནོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་ལྷག་རྒྱུའི་བློའི་གཙོ་བོ་དོན་དམ་བདེན་པའི་ཡུལ་ཅན་ཞིག་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞིན་ཉིད་ཁྱད་པར་བ་འགོག་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ཡིན་པར་མདོ་དང་འཕགས་པས་བཤད་ཅིང་ཁྱད་པར་དུ་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བས་དེ་གཙོ་བོར་བཤད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་རིགས་ངེས་ཀྱི་ས་དྲུག་པ་མན་ཆད་འགོག་པའི་ཏིང་འཛིན་ལ་དབང་མ་ཐོབ་ལ་བདུན་པ་འདིར་སྐད་ཅིག་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་དབང་ཐོབ་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་འདྲའི་དབང་ཐོབ་པ་དེ་རང་གི་ཡུལ་ཤེས་པས་ཉན་རང་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པའི་གཙོ་བོར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདྲ་དེ་ཉན་རང་ལས་འདས་པའི་སྒོ་གསུམ་བསམ་ལས་འདས་པ་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་གཙོ་བོ་དང་ཡ་མཚན་པའི་གནས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། མདོ་འདི་ཉིད་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བདུན་པ་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་རང་གི་ཡུལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་པས་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱ་བ་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་སོ། །ཀྱེ་རྒྱལ་བའི་སྲས་བྱང་སེམས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བདུན་པ་འདི་ལ་གནས་པའི་ཚེ་ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས། ཞེས་པ་ནས། སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་དང་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་ལ་ཡང་འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་ཅིང་ལྡང་སྟེ། འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱས་ཞེས་ནི་མི་བྱའོ། །དེས་ན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

128

ཀྱི་ལས་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཀྱེ་རྒྱལ་བའི་སྲས་དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ལ་གནས་པས་ཀྱང་གནས་ལ་འགོག་པ་ཡང་མངོན་དུ་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་བློ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཙམ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ཙམ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་ཅིག་ལ་བྱེད་དགོས་ལ་དེ་རིགས་ངེས་ཀྱིས་ས་དྲུག་པ་བར་དུ་མ་ཐོབ་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་མངོན་སུམ་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པ་མཐོང་ལམ་ནས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། འདི་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པའི་སྟེང་ནས་ཁྱད་པར་བཞག་དགོས་པར་སྣང་ངོ༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འདི་ལ་ཞེས་པ་བློ་ཡང་ལྷག་ཅེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དོན་འདི་ལ་དེ་ཉིད་རྟོགས་པ་གཞིར་བཞག་ལ་འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་ཏུ་འཇོག་པའི་ཁྱད་པར་ངེས་པར་དགོས་པར་སྣང་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞུང་གི་འབྲེལ་ལའང་ས་དྲུག་པར་འགོག་སྙོམས་ཐོབ། བདུན་པར་འགོག་སྙོམས་ལ་དབང་ཐོབ། ས་བརྒྱད་པར་དེ་མངོན་དུ་བྱ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་འགོག་པ་ལས་སློང་བར་མཛད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་འགོག་ལས་སློང་བར་མཛད། །ཅེས་དང༌། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བར། དེ་བཞིན་བརྒྱད་པ་གཞོན་ནུའི་ས། །མི་གཡོ་བ་སྟེ་མི་རྟོག་ཕྱིར། །ཞེས་དང༌། རྣམ་བཤད་ལས། ས་བརྒྱད་པར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་བསྒྱུར་ཐོབ་ནས། དེ་ཙམ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ན་དེ་ལས་བསླངས་ནས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་མངོན་སུམ་དུ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ཙམ་སྐབས་འདིའི་འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཐོབ་པ་ས་དྲུག་པ་ལ་མི་ལྟོས་ལ་འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ས་དྲུག་པ་ནས་ཐོབ་པ་དེའི་ཕྱིར། ཞེས་རྣམ་དཔྱོད་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་བསམ་པར་རིགས་སོ། །སྤྲོས་པས་ཆོག་གོ །
གཉིས་པ་སྙོམས་པར་འཇུག་ལྡང་བྱེད་པའི་སྐབས་འདིའི་སྐད་ཅིག་མ་ངོས་བཟུང་དུ་ཡོད་དེ། དེ་ཉན་རང་དང་ས་དྲུག་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བདེན་གཉིས་གང་ལའང་སྙོམས་པར་འཇུག་ལྡང་མི་ཐུབ་

ཉན་རང་བློས་ཟིལ་གནོན།

129

པའི་སྐད་ཅིག་མ་ཞིག་ལ་འཇོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ས་དྲུག་པ་བས་སྐད་ཅིག་ལ་བྱེ་བ་འབུམ་ཐོབ་པའི་ཏིང་འཛིན་གཅིག་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཡུན་ལ་ཁྲག་ཁྲིག་ཏུ་བགོས་པའི་ཆ་གཅིག་དེ་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་རྣལ་འབྱོར་པའི་དབང་ཕྱུག་དག་གི་ཐུགས་ངོར་བརྟགས་པ་མཐའ་བཟུང་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་སོ་སྐྱེ་ལྟ་ཅི་འཕགས་པ་ཕལ་ཆེར་གྱི་ཡང་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཀོན་མཆོག་ཏཱ་ལ་ལས། འབྱུང་པོ་ཀུན་གྱི་ལུས་ལ་མཉམ་བཞག་ཅིང༌། །སྤུའི་སྒོ་གཅིག་ཉིད་ནས་ནི་རྣམ་པར་ལྡང༌། །ནས། རྡུལ་གཅིག་ལ་ནི་མཉམ་པར་བཞག་གྱུར་ཅིང༌། །མ་ལུས་རྡུལ་རྣམས་ཀུན་ལས་རྣམ་པར་ལྡང༌། །ནས། ཡོན་ཏན་བསམ་ཡས་བསགས་པ་དེ་དག་གི །ཏིང་འཛིན་རྣམ་ཐར་དེ་དག་བསམ་མི་ཁྱབ། །རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱིས་བསྐལ་པ་བསམ་ཡས་སུ། །བཤད་པ་མཛད་ཀྱང་ཟད་པར་མཛད་མི་སྤྱོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། ས་དྲུག་པའི་ཡུན་ཚད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་དེ་ལ་ཏིང་འཛིན་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་ལྡང་བྱེད་ཐུབ་པའི་ཉན་རང་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཡོད་པར་མངོན་ཏེ། ཉན་ཐོས་ལས་རང་སངས་རྒྱས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ལྷག་ཅིང་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་མཆོག་ཟུང་ལྟ་བུ་ལ་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་རྫུ་འཕྲུལ་དེ་འདྲ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཁའ་ལྡིང་གི་ཤུགས་ལས་མགྱོགས་པའི་ཤིང་རྟའི་འཁོར་ལོ་འཁོར་བའི་སྐད་ཅིག་དེའི་ཡུན་ལ་སྦྲུལ་གྱིས་སྐོར་བ་བདུན་ཐུབ་པའི་སྐོར་བ་གཅིག་གི་སྐད་ཅིག་དེའི་ཡུན་ལ་ཀུན་དགའ་བོས་ཆོས་བཅུ་བཤད་ཅིང་དོན་གོ་བར་བྱེད་ཐུབ། དེའི་ཆོས་གཅིག་བཤད་པའི་སྐད་ཅིག་དེའི་ཡུན་ལ་ཤཱ་རིའི་བུས་ཆོས་སྟོང་བཤད་ཅིང་དོན་གོ་བར་བྱེད་ཐུབ། དེས་ཆོས་གཅིག་བཤད་པའི་སྐད་ཅིག་གི་ཡུན་ལ་མོའུ་འགལ་གྱི་བུས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་ཁྲི་འདའ་ནུས། དེའི་ཁམས་གཅིག་འདའ་བའི་སྐད་ཅིག་དེའི་ཡུན་ལ་རྒྱལ་བས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་སོགས་གསང་གསུམ་གྱི་བཀོད་པ་མཐའ་ཡས་སྟོན་ཐུབ་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཕལ་པོ་ཆེ་ལས། དེ་ལ་མི་ལ་ལ་ཞིག་ལྕགས་ཀྱི་ཤིང་རྟའི་འཁོར་ལོ་རྩིབས་སྟོང་ཡོད་པ་མཁའ་ལྡིང་གི་ཤུགས་ལས་དྲག་པའི་རྟ་མགྱོགས་པས། ཞེས་པ་ནས། སྦྲུལ་

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

130

གདུག་པས་ཤིང་རྟ་འཁོར་བའི་སྐད་ཅིག་དེ་ལ་དགེ་སློང་ཀུན་དགའ་བོས་ཆོས་རྣམ་པ་བཅུ་བཤད་དེ། དོན་ཀྱང་གོ་བར་བྱེད། སྐད་ཅིག་གང་གིས་ཀུན་དགའ་བོས་ཆོས་རྣམ་པ་གཅིག་བཤད་པའི་སྐད་ཅིག་དེ་ལ་དགེ་སློང་ཤཱ་རིའི་བུས་ཆོས་རྣམ་པ་སྟོང་བཤད་དེ། དོན་ཀྱང་གོ་བར་བྱེད། སྐད་ཅིག་གང་གིས་ཤཱ་ར་དྭ་ཏིའི་བུས་ཆོས་རྣམ་པ་གཅིག་བཤད་པའི་སྐད་ཅིག་དེ་ལ་དགེ་སློང་མོའུ་འགལ་བུས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་ཁྲི་ཤིན་ཏུ་འདའ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣལ་འབྱོར་པའི་ཡིད་ངོར་བརྟགས་པ་མཐའ་བཟུང་གི་སྐད་ཅིག་དབྱེ་ཚུལ་ཡང་འདི་དང་ཡོན་ཏན་གྱི་གྲངས་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་མདོ་ལས་ཤེས་པར་གྱིས། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་འདི་ལའང་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མཛོད་ལྟར་བཤད་པ་གྲུབ་མཐའ་གོང་འོག་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ཏེ། ཟླ་བའི་ཞབས་ཀྱིས་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། འདི་ལྟར་ཡི་གེ་ཨ་ལ་སོགས་པའི་ཡིག་འབྲུ་རྣམས་ཆེས་སྐྱེན་པར་བརྗོད་པ་ན། ཡིག་འབྲུ་རེ་རེ་ཞིང་རྣམ་པ་ཐ་དད་པས་དེ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་ལ་དུས་དང་རྣམ་པ་ཐ་དད་པར་རྟོགས་ལ་དུས་དང་རྣམ་པ་ཐ་དད་པ་ལས་ཀྱང་སེམས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཉིད་དུ་གྲུབ་བོ། །སྐད་ཅིག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་དུས་འགྲིབ་པའི་མཐར་ཐུག་པར་གྱུར་པ་ལ་བྱ་ལ། སྐྱེས་བུ་སྟོབས་དང་ལྡན་པས་སེ་གོལ་གཏོགས་པ་ཙམ་གྱིས་སྐད་ཅིག་དྲུག་ཅུ་རྩ་ལྔར་འདའ་སྟེ། རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་སྐད་ཅིག་གིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང༌། མཛོད་རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང༌། ཆོས་མངོན་པ་བ་རྣམས་ན་རེ། སྐྱེས་བུ་སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་སེ་གོལ་གཏོགས་པ་ཙམ་གྱིས་སྐད་ཅིག་མ་དྲུག་ཅུ་རྩ་ལྔ་འདའ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་དང༌། བྱ་རྫོགས་ཀྱི་ཐུང་མཐའི་སྐད་ཅིག་མའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། རྡུལ་ཕྲ་རབ་གཅིག་གི་གོ་ས་འཕོས་པ་དང་བླ་འོག་འགྱུར་བ་དང་སེ་གོལ་གཏོགས་པའི་ཡུན་ལ་རེ་ལྔར་ཕྱེ་བའི་ཆ་གཅིག་རྣམས་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མའི་ཚད་དང༌། སེ་གོལ་གཅིག་དང་མིག་འཛུམ་གཅིག་དང་ཨ་ཐུང་བརྗོད་པ་དང༌། སོ་སྐྱེའི་བྱ་བ་ཐུང་ཤོས་གཅིག་རྣམས་བྱ་རྫོགས་ཀྱི་ཐུང་མཐར་འཇོག་

ཉན་རང་བློས་ཟིལ་གནོན།

131

པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མཛོད་ལས། གཟུགས་མིང་དུས་མཐའ་རྡུལ་ཡིག་དང༌། །སྐད་ཅིག་ཅེས་པའི་མཛོད་རང་འགྲེལ་ལས། དུས་ཀྱི་མཐའ་ནི་སྐད་ཅིག་མའོ། །ཞེས་དང༌། ཡང་སྐད་ཅིག་མའི་ཚད་ཅི་ཙམ་ཞེ་ན་རྐྱེན་རྣམས་ཚོགས་ན་ཇི་སྲིད་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཐོབ་པའམ། ཆོས་འགྲོ་བ་ན་ཇི་སྲིད་དུ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ནས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་གཞན་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང༌། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྡུལ་གཅིག་སྒྲིལ་དུས་ཆུང་བ་ཡི། །མཐར་ཐུག་དུས་ཀྱང་སྐད་ཅིག་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སྔར་བཤད་ཟིན། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཡི་གེའི་བདག་ཉིད་ཀུན་མཐའ་ཡང༌། །མིག་འཛུམ་ཚད་དུས་གནས་པ་ཡིན། །དེ་ཡང་རིལ་གྱིས་རྡུལ་ཕྲ་ནི། །དུ་མ་དག་ཏུ་འབྲེལ་བས་རྫོགས། །ཞེས་དང༌། སློབ་དཔོན་འཕགས་པས། སྐད་ཅིག་སེ་གོལ་གཏོགས་པར་བཤད། །ཅེས་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐད་ཅིག་ཐང་ཅིག་ཡུད་ཙམ་རྣམས་ཀྱང༌། མཛོད་ལས། སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ལ། །དེ་ཡི་སྐད་ཅིག་དེ་དག་ཀྱང༌། །དྲུག་ཅུ་ལ་ནི་ཐང་ཅིག་གོ །ཡུད་ཙམ་ཉིན་ཞག་ཟླ་གསུམ་ནི། །གོང་ནས་གོང་དུ་སུམ་ཅུར་འགྱུར། །གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཡང་འདོད་དེ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་ལས། སྐད་ཅིག་ཐང་ཅིག་ཡུད་ཙམ་ཞེས་པའི་འགྲེལ་བཤད་ལས། གང་ལ་ཆའི་དབྱེ་བ་མི་སྲིད་པ་དེ་ནི་དུས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་སྟེ་སྐད་ཅིག་མ་ཞེས་བྱའོ། །སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ནི་དེའི་སྐད་ཅིག་མའོ། །དེའི་སྐད་ཅིག་དྲུག་ཅུ་ནི་ཐང་ཅིག་གོ །ཐང་ཅིག་སུམ་ཅུ་ནི་ཡུད་ཙམ་གཅིག་སྟེ། དུས་དེ་ཙམ་ན་སྙོམས་པར་འཇུག་ཅིང་ལྡང་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྐད་ཅིག་མ་ལ་ཕལ་བོ་ཆེའི་ལུང་དེ་ལྟར་མང་བས་ཞིབ་ཆ་ཤེས་པར་གྱིས།
གསུམ་པ་སྐད་ཅིག་ཐུང་ཤོས་དེ་འདྲའི་ཡུན་ལ་ས་བདུན་པར་ཐབས་ཤེས་གང་ལའང་སྙོམས་པར་འཇུག་ལྡང་ནུས་པ་ལ་འོག་མར་མི་ནུས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་ཟུང་འབྲེལ་བཅུ་ལ་མངའ་བརྙེས་པའི་སྟོབས་དང༌། ཏིང་ངེ་འཛིན་འབུམ་སོགས་བསྒོམས་པའི་སྟོབས་དང༌། དེས་ཟིན་པའི་སྙིང་རྗེའི་སྟོབས་ཀྱི་དབང་གིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་འདི་ཉིད་ལས། དེ་དག་

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

132

ལ་སོགས་པ་ཡེ་ཤེས་དང་མངོན་པར་ཤེས་པ་ཆེན་པོའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ས་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བར་བྱེད་པ་བརྒྱ་སྟོང་ཕྲག་བཅུ་ཚང་བ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་གོ །དེ་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་སྦྱངས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་དག་རབ་ཏུ་ཐོབ་ནས་སྙིང་བརྩེ་བ་དང་སྙིང་རྗེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་པ་ཡིན་ནོ། །ཤེས་རབ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་དཔྱད་པའི་ས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང༌། ས་བཅུའི་འགྲེལ་པ་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛད་པ་ལས། དེ་ནས་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལས་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས་འདའ་བར་གསལ་བར་བྱས་ཏེ་ཐབས་དང་བསྒོམ་པའི་སྟོབས་དང་སྙིང་རྗེའི་སྟོབས་ཀྱིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་གསེར་བཟང་པོ་རིན་པོ་ཆེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྤྲས་ན་རྒྱན་གཞན་གྱིས་མི་འཕྲོག་པ་བཞིན་དུ་ས་བདུན་པའི་རྒྱལ་སྲས་ཀྱི་བྱང་ཕྱོགས་སོགས་ཀྱི་དགེ་རྩ་རྣམས་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མངོན་པར་བསྒྲུབ་པས་ཉན་རང་གིས་མི་འཕྲོག་པ་དང༌། ཉི་མའི་འོད་སྐར་མ་དང་ཟླ་འོད་ཀྱིས་མི་འཕྲོག་ལ་རླན་སྐེམ་པར་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་ས་བདུན་པའི་རྒྱལ་སྲས་ཀྱི་བྱང་ཕྱོགས་སོགས་ཀྱི་དགེ་བ་ཉན་རང་གིས་མི་འཕྲོག་ཅིང་ཉོན་མོངས་ཀྱི་རླན་སྐེམ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་འདི་ཉིད་ལས། དཔེར་ན་གསེར་གྱི་ས་ལེ་སྦྲམ་དེ་ཉིད་རིན་པོ་ཆེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྤྲས་ན། ནས། ས་རིང་དུ་སོང་བ་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་དང༌། ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མངོན་པར་བསྒྲུབ་པ་དེ་དག་ཀྱང་དེ་བས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་རབ་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང༌། ཤིན་ཏུ་འོད་གསལ་བར་འགྱུར་ཏེ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་འཕྲོག་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་ཟུང་འབྲེལ་བཅུ་ཡོད་དེ། རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་ཤིན་ཏུ་སྒོམ་པ་དང་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཆེན་པོ་བསོག་པའི་དང༌། བདག་མེད་བསྒོམ་ལ་ཚད་མེད་བཞི་སྒྲུབ་པ་དང༌། ཕྱིན་དྲུག་སྒྲུབ་ལ་གང་ལའང་བདེན་ཞེན་མེད་པ་དང༌། ཁམས་གསུམ་ལས་དབེན་ལ་དེའི་རྒྱན་སྒྲུབ་པ་དང༌། ཉོན་མོངས་ཞི་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཞི་

ཉན་རང་བློས་ཟིལ་གནོན།

133

བར་བྱེད་པ་དང༌། སྒྱུ་མ་སོགས་ལྟར་གཉིས་སུ་མེད་པར་ཤེས་ལ་ལས་དང་བྱ་བའི་རྣམ་དབྱེ་ཚད་མེད་པར་སེམས་པ་དང༌། ཞིང་ཁམས་མཁའ་ལྟར་བསྒོམ་ལ་ཞིང་གི་རྒྱན་རྣམས་སྒྲུབ་པ་དང༌། རྒྱལ་བའི་སྐུའི་གནས་ལུགས་བསྒོམ་ལ་སྐུ་གཟུགས་མཚན་དཔེ་སྒྲུབ་པ་དང༌། གསུང་རང་བཞིན་གྱིས་ཞི་བར་ཤེས་ལ་ཡན་ལག་དྲུག་ཅུ་སོགས་སྒྲུབ་པ་དང༌། རྒྱལ་བས་དུས་གསུམ་མཉམ་ཉིད་དུ་ཐུགས་སུ་ཆུད་པར་འཇུག་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་བསམ་པ་བཞིན་ཐ་དད་པར་ཤེས་པ་ལ་འཇུག་པ་བཅུ་པོ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་འདི་ཉིད་ལས། དེ་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མངོན་པར་བསྒྲུབ་པའི་ལམ་གཞན་བརྩམ་པའི་ཁྱད་པར་བཅུས་གནོན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤྱིར་བྱང་ཕྱོགས་སོགས་ལའང་དོན་དམ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡོད་ཅིང༌། ཁྱད་པར་འགོག་པ་ཡང་དག་མཐའ་ལ་སྐད་ཅིག་ཐུང་ཤོས་དེ་འདྲ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་ལྡང་བྱེད་པ་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་གཉིས་ཀ་མ་ལྷག་པར་མི་ཐུབ་སྟེ། སངས་མ་རྒྱས་ཚུན་ཆད་དུ་ཡུལ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཙམ་ལ་ཡང་མངོན་སུམ་དུ་སྙོམས་པར་ཞུགས་ནས་མ་ལངས་བར་དུ་ལྡང་སེམས་སྐྱེད་ཐུབ་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་བར་དུ་བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པ་མ་སྤང་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་རོ་གཅིག་ཏུ་ཆུ་ལ་ཆུ་བཞག་པ་ལྟར་སོང་བས་མོས་སྤྱོད་ཀྱི་སྐབས་ལྟར་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ལྡང་འཇུག་མི་ཐུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ས་དྲུག་པ་མན་ཆད་དུ་སྟོང་ཉིད་སྒོམ་པའི་ཚེ་དོན་སྤྱི་བརྒྱུད་དགོས་པས་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་ཤིན་ཏུ་ཐུང་བས་མི་ནུས་ཤིང་ལྡང་བ་ལ་ཐབས་ཤེས་ཀྱིས་མྱུར་དུ་ལྡང་བའི་འཕེན་གོམས་ཤུགས་ཅན་མ་ཐོབ་པས་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ཡང་ཡང་དག་པའི་མཐའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་ལྡང་གི་སྒོ་ནས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ནས། འཇུག་ལྡང་གི་ཚུལ་དེ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས།དེས་ན་ས་བདུན་པར་འགོག་པ་ཡང་དག་མཐའ་ལ་སྐད་ཅིག་དེ་འདྲ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དང་དེ་འདྲ་གཅིག་ལ་ལྡང་ནུས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། སྟོང་ཉིད་བསྒོམ་པར་བྱ་སྙམ་པའི་རྩོལ་བ་ཆུང་ངུ་ཡོད་ཀྱང་སྒོམ་བློ་ལ་དོན་སྤྱི་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་བརྒྱུད་མི་དགོས་པས་སྟོང་ཉིད་ལ་འཇུག་སླ་ཞིང་

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

134

ཏིང་འཛིན་མཐའ་ཡས་པ་ལ་ཡུན་ཐུང་བར་ལྡང་བར་བསླབ་པ་ལ་གོམས་ཤིང༌། ས་དྲུག་པར་འགོག་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་ལྡང་ལ་གོམས་པར་བྱས་པས་འཕེན་པ་གོམས་པ་ཚར་ཕྱིན་པས་ཆུ་ལ་ཆུ་ཞུགས་པ་ལྟར་སོང་ཡང་མྱུར་དུ་ལྡང་སླ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ས་བཅུ་པའི་མདོ་འགྲེལ་ལས། མཚན་མ་མེད་པ་ལ་གནས་པའི་སྦྱོར་བ་མཐར་ཐུག་པར་སོང་བའི་དོན་དང༌། འཇིག་རྟེན་པ་དང་དམན་པའི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་ལས་རིང་དུ་སོང་བའི་དོན་གྱིས་རིང་དུ་སོང་བ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ས་དྲུག་པར་འགོག་པ་ཐོབ་ཅིང་དེ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་ལྡང་གོམས་པ་ལ་རག་ལས་ལ་དེ་ཤེར་ཕྱིན་ལྷག་པར་ཐོབ་པ་ལ་རག་ལས་ཤིང༌། དེ་བསམ་གཏན་གྱི་ཕར་ཕྱིན་ལྷག་པར་ཐོབ་པ་ལ་རག་ལས་པ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ས་ལྔ་པར་བསམ་གཏན་གྱི་ཕར་ཕྱིན་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཐོབ་པས་ས་དྲུག་པར་མཉམ་པར་བཞག་པའི་སེམས་ལ་གནས་ཤིང༌། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཟབ་མོའི་དེ་ཉིད་མཐོང་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡོངས་སུ་དག་པས་ཐོབ་པར་འགྱུར་གྱི་སྔ་རོལ་ཏུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་ལྷག་པར་གྱུར་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་དང་ལྡན་པས་ནི་འགོག་པ་ཐོབ་པར་མི་ནུས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བའི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན། ཉན་རང་ལ་འགོག་སྙོམས་མེད་པའམ་སྙམ་ན་དེ་མ་ཡིན་ཏེ། ཉན་རང་གི་མཐར་གནས་སྙོམས་འཇུག་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སླ།
བཞི་པ་དེ་འདྲའི་སྐད་ཅིག་རིང་ཐུང་ཐུན་མོང་བ་དང་འགོག་སྙོམས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་རྣལ་འབྱོར་པའི་ནུས་པའི་ཆོས་སྐད་དང་སྤྱིར་བཏང་གི་སྐད་ཅིག་སོགས་མ་འདྲེས་དགོས་ཏེ། དེ་དག་འདྲེས་ན་ཡང་ན་གྲགས་པ་དང་འགལ་བ་དང་ཡང་ན་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐུ་དང་འགལ་བ་གང་རུང་ཡོང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་སྤྱིར་བཏང་ལ་བ་ས་གཅིག་གི་ཁུང་བུར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ ུཀུན་ཤོང་བ་ལྟ་ཅི། བསམ་ནའང་མི་འཆར་བ་དང་དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱིས་

ཉན་རང་བློས་ཟིལ་གནོན།

135

སྤྲུལ་ཚེ་སྒྱུ་མ་བཞིན་དུ་བ་སྤུའི་བུ་ག་ཆེར་མ་སོང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རྣམས་ཆུང་ངུར་མ་སོང་བར་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་རྒྱུ་འོངས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་སྤྲོ་བྱ་མང་ཡང་བཞག་གོ །
ལྔ་པ་ནི་སྐབས་འདིའི་འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་ཚུལ་དང༌། དེ་ཚོར་འདུ་རགས་པ་བཀག་ཙམ་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ནམ། བྱང་སེམས་ཀྱི་འགོག་པ་མངོན་དུ་མི་བྱ་བའི་དོན་ཇི་ལྟ་བུ་སྙམ་ན། དང་པོ་དེ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་ཚུལ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་བརྒྱད་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་རྗེས་སུ་ཡུལ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ཚོར་འདུ་དང་སེམས་སེམས་བྱུང་གི་སྣང་བ་བཀག་པའི་འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཡང་དག་པར་སྡུད་པའི་མདོ་ལས། དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དགུ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་འདོད་པ་དག་ལས་དབེན་པ། ཞེས་པ་ནས། དེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་ཏེ། འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྐྱེ་མཆེད་རྫོགས་པར་བྱས་ནས་གནས་སོ། །དེ་འདི་སྙམ་དུ་སེམས་ཏེ། གང་ལ་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་དེ་ལ་དགའ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད་སྙམ་ནས་དེ་བློ་དེ་ལས་གོང་དུ་བསྐྱོད་དོ། །དེ་བློ་དེ་ལས་གོང་དུ་བསྐྱོད་ནས། སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང༌། འགག་པ་མེད་པའི་ཆོས་མངོན་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་འགག་པར་མཐོང་ངོ༌། །དེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་འགག་པར་མཐོང་ནས་ཡང་མི་འཇུག་མི་ལྡོག་གོ །དེ་དེའི་ཕྱིར་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དེ་ལས་གོང་ནས་གོང་དུ་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་འཇུག་སྟེ། འདི་དག་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དགུའོ། །ཞེས་དང༌། མདོ་དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་ལས་ཀྱང༌། དེ་འདོད་པ་དག་ལས་དབེན་པ། ཞེས་པ་ནས། དེ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་ནས་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྐྱེ་མཆེད་རྫོགས་པར་བྱས་ཏེ་གནས་སོ། །དེའི་གོང་ན་གང་སེམས་ཀྱི་མཚན་མ་མེད་པ། རྒྱུ་བ་ཐམས་ཅད་འགག་པ། སྒྲིབ་པ་

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

136

ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་འདི་ནི་འགོག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཡང་དག་པར་སྡུད་པ་ལས་སྙོམས་འཇུག་དགུ་པོ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྒོམ་ཚུལ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བཤད་ལ། རྣམ་ཐར་བརྒྱད་ཀྱང་བདེན་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཅན་དུ་བཤད་ཅིང་འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་ཡང་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་འགོག་པར་བཤད་དེ། ཆོས་ཡང་དག་པར་སྡུད་པའི་མདོ་ལས། དེ་ལ་ཇི་ལྟར་ན་གཟུགས་ཅན་གཟུགས་ལ་ལྟ་ཞེ་ན། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དང་སྟོང་པ་དང་གཡོ་བ་མེད་པར་ལྟ་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་ལྟ་བས་རྣམ་པར་གྲོལ་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཞེས་བྱའོ། །ནས། དེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྐྱེ་མཆེད་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་ཏེ། འདུ་ཤེས་དང་ཚོར་བ། འགོག་པ་རྫོགས་པར་བྱས་ནས་གནས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། དེ་འདི་སྙམ་དུ་སེམས་ཏེ། འདུ་ཤེས་ནི་སྨིག་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ཚོར་བ་ནི་ཆུའི་ཆུ་བུར་ལྟ་བུ་སྟེ། འདུ་ཤེས་ཉིད་ཚོར་བ། ཚོར་བ་ཉིད་འདུ་ཤེས་ཡིན་པས། འདི་ལ་ཤེས་པ་པོ་མེད། ཚོར་བ་པོ་མེད་དོ་སྙམ་ནས་དེ་ལྟར་མཐོང་བས་རྣམ་པར་གྲོལ་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདི་དག་ནི་རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་འགོག་སྙོམས་ནི་སྲིད་རྩེ་ལས་ཀྱང་གྱེན་དུ་བསྐྱོད་པའི་ཏིང་འཛིན་ཡུལ་འགོག་པ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་གཅིག་དགོས་ཏེ། སྐབས་འདིར་མཐར་གནས་ཀྱི་འགོག་པ་དང་རྣམ་ཐར་གྱི་འགོག་པ་ལ་དེ་ལྟར་དགོས་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་དེ་བཞིན་ཉིད་གཅིག་ལ་འགོག་པར་འཇོག་ལ་གྲུབ་མཐའ་འོག་མ་ལྟར་ཚོར་འདུ་རགས་པ་བཀག་ཙམ་གྱི་དངོས་པོ་ལ་འགོག་པར་མི་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། འགོག་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་སྤྲོས་པ་ཀུན་འགོག །ཅིག་ཤོས་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ཡིན་པས། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་འགོག་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །འདིར་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་འགག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ལུང་དེས་མདོ་རྣམས་ནས་འགོག་སྙོམས་བཤད་པ་ནི་ཡང་དག་མཐའ་ལ་སྙོམས་

ཉན་རང་བློས་ཟིལ་གནོན།

137

པར་འཇུག་པ་གཅིག་དགོས་པར་འཆད་པ་ལ། འགོག་པ་ནས། ཡིན་པས་ཡན་ཆད་བྱུང༌། ལྷག་མས་དེའི་རྒྱུ་མཚན་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཇི་སྐད་དུ་ཆོས་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ་ལས། ནམ་སྡུག་བསྔལ་དེ་སྔོན་གྱི་མཐའ་ནས་ཀྱང་མ་འོངས། ཕྱི་མའི་མཐར་ཡང་མི་འཕོ། ད་ལྟར་བ་ལ་ཡང་མི་གནས་ཏེ། ཐོག་མ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་འགག་པ། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ། རང་བཞིན་གྱིས་དབེན་པར་ཤེས་པ་འདི་ནི་འགོག་པ་ཞེས་བྱའོ། །ནས། རིགས་ཀྱི་བུ་འགོག་པ་ནི་ཅིར་ཡང་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་ཤེས་པའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་ཐལ་འགྱུར་བས་ཀྱང་འགོག་སྙོམས་ལ་ཀུན་རྫོབ་པ་ཚོར་འདུ་བཀག་ཙམ་གཅིག་འདོད་སྙམ་པ་ཡང་བཀག་པ་ཤེས་པར་གྱིས། འདི་དང་ལྷག་མེད་ཀྱི་ཚེ་ཚོར་འདུ་དང་ཕུང་པོ་ཟད་པར་གསུངས་པ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ངོར་དགོངས། གཞན་དུ་ན་སྐུར་འདེབས་སུ་འགྱུར་རོ། །འོ་ན། བྱང་སེམས་ས་བདུན་པ་བས་འགོག་སྙོམས་མངོན་དུ་བྱེད་དམ་སྙམ་ན། དེས་དེ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ཙམ་གྱིས་མངོན་དུ་བྱས་པར་མི་འཇོག་སྟེ། དེ་དེ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་རྩལ་སྦྱངས་ཏེ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་སྙོམས་པར་འཇུག་གི །དེ་ལ་མངོན་པར་དགའ་ནས་ལྡང་སེམས་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྙོམས་པར་འཇུག་པས་གནས་པ་མིན་པས་མངོན་དུ་བྱས་པར་མི་འཇོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་འདི་ཉིད་ལས། འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་ཅིང་ལྡང་སྟེ། འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱས་ཞེས་ནི་མི་བྱས། ཞེས་དང༌། མདོ་དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་ལས། དེའི་གོང་ན་གང་སེམས་ཀྱི་མཚན་མ་མེད་པ་རྒྱུ་བ་ཐམས་ཅད་འགག་པ། སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་འདི་ནི་འགོག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་ཤེས་པར་བྱའོ་སྙམ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྙོམས་པར་འཇུག་གི དེ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བའི་རྟེན་གྱི་གནས་མི་བསྐྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མདོ་ཕྱི་མས་དགོས་པ་དང༌། དེ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བའི་ཞེས་པས་ཀུན་སློང་དང༌། རྟེན་གྱི་གནས་མི་བསྐྱེད་དོ། །ཞེས་པས་ཡུན་རིང་པོར་མི་གནས་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་གཟུངས་རྒྱལ་གྱི་མདོ་ལས་ཀྱང༌།

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

138

དེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྐྱེ་མཆེད་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་ཏེ། འདུ་ཤེས་དང་ཚོར་བ་འགོག་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་ཀྱང༌། ཐབས་མཁས་པས་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་སུམ་དུ་ཡང་མི་བྱེད་ལ་སྔོན་གྱིས་བྱིན་གྱི་རླབས་ཀྱིས་ཀྱང་ལངས་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་བྱེད་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱས་ན་ཉན་རང་གི་སར་ལྟུང་སྟེ། མདོ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འགོག་པ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་དེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དེ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ལྟུང་ངོ༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱེད་མི་བྱེད་ཀྱི་གོ་དོན་དང་བཤད་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་དོ། །གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་འགོག་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་དང་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ཙམ་གྱིས་སེམས་དེས་མངོན་དུ་བྱས་པར་མི་འཇོག་སྟེ། སེམས་ཀྱིས་འགོག་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཀྱང་འགོག་པ་ལུས་ཀྱིས་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཚེ་འགོག་པ་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྣང་བའང་གཏན་ནས་ལོག་ཅིང་སེམས་སེམས་བྱུང་གི་རྒྱུ་བ་ཡང་མེད་པས་སེམས་ཀྱིས་མངོན་དུ་བྱས་པར་མི་འཇོག་པར་ལུས་ཁོ་ནས་མངོན་དུ་བྱས་པར་འཇོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མངོན་དུ་བགྱི་བ་དེ། རང་གི་རིག་པ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ཉིད་མ་ལགས་སམ། བཀའ་སྩལ་པ། རིགས་ཀྱི་བུ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་ཆོས་རྣམས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མཐོང་ངོ༌། །ལུས་ཀྱིས་ནི་མངོན་དུ་བྱེད་དོ། །ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟར་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དེའི་ཡུལ་ཅན་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་མི་འཇུག་པས་སྐུ་ཁོ་ནས་མངོན་སུམ་དུ་མཛད་པར་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རྣམ་པར་བཞག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མདོ་མང་པོ་ལས་འགོག་པ་ལུས་ཀྱིས་མངོན་དུ་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་འདི་པས་བཤད་ཚུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལེགས་པར་བཤད་དོ། །མདོ་འདི་དག་བསླབ་

ཉན་རང་བློས་ཟིལ་གནོན།

139

བཏུས་དང་རང་འགྲེལ་དུ་གཙོ་བོར་གསུངས་པ་ལྟར་འདིར་ཡང་བཀོད་པར་བྱས་སོ། །
གསུམ་པ་རྩོད་སྤོང་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྐད་ཅིག་ཐང་ཅིག་ཡུད་ཙམ་ལ་ཏིང་འཛིན་བརྒྱ་སོགས་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་ལྡང་བྱེད་པ་རིམ་གྱིས་བྱེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་དག་ཅི་རིགས་ཀྱི་ཡུན་ལ་ཏིང་འཛིན་བརྒྱ་སོགས་ལ་སྙོམས་འཇུག་ཅིག་ཅར་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། སྐད་ཅིག་དང་ཐང་ཅིག་དང་ཡུད་ཙམ་གཅིག་ལ་ཅིག་ཅར་ཏིང་འཛིན་མང་པོ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ཞེས་བྱང་སེམས་གནས་དྲུག་ལ་མཁས་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་སྐད་ཅིག་གམ་ཐང་ཅིག་རེ་ལྟ་བུའི་ཡུན་ལ་བྱས་པ་ལ་ཅིག་ཅར་གྱི་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་མདོ་དེར་དབང་མངོན་དང་ཡིད་མངོན་དུས་ཅིག་ཅར་བཤད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་ལ་རིང་ཐུང་ཡོད་པར་ཐལ། དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་ཐུན་མོང་བ་དང༌། དེ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ལ་རིང་ཐུང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཁ་ཅིག་མ་ཁྱབ་ཟེར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཀུན་གྱི་ཐུང་ཤོས་གཅིག་ལ་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མར་འཇོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཁོ་རང་ལ་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་དུ་མ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཀུན་གྱི་ཐུང་ཤོས་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལྟར་དཔྱད་ན་ཀུན་གྱི་ཐུང་ཤོས་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཐུན་མོང་གི་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་ཐུང་བ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་ཁྱབ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། རྡུལ་ཕྲ་རབ་གཅིག་གོ་ས་འཕོ་བའི་ཡུན་ལ་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་འབུམ་ཡོད་པར་ཐལ། རྣལ་འབྱོར་པ་ས་བདུན་པ་བས་དེའི་ཡུན་ལ་ཏིང་འཛིན་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་དེ་ལྟར་ཐུབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཡང་དེའི་ཡུན་ལ་སྐད་ཅིག་དེ་སྙེད་ཡོད་པར་ཐལ། རྣལ་འབྱོར་པ་ས་བདུན་པ་བས་དེའི་ཡུན་ལ་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་འབུམ་འཇོག་པ་དང་འབྱེད་པ་གཉིས་རེ་རེ་ནས་ཐུབ་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་ཤིན་ཏུ་མ་ཁྱབ། འོ་ན། དེའི་ཡུན་ལ་བསྐལ་ཆེན་གཅིག་ཡོད་པར་ཐལ། ས་བདུན་པ་བས་དེའི་ཡུན་ལ་བསྐལ་ཆེན་གཅིག་འཇོག་

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

140

ཐུབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། སྐད་ཅིག་བསྐལ་པར་དང༌། བསྐལ་པ་སྐད་ཅིག་ཏུ་བྱིན་གྱིས་རློབ་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སླ། གཞན་ཡང་རྡུལ་ཕྲ་རབ་གཅིག་གི་གོ་སར་འཇིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་སྣོད་བཅུད་ཀུན་ཤོང་བར་ཐལ། ས་བཅུ་པ་བས་དེ་ལྟར་ཤོང་བར་ནུས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་ཅིང༌། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་པས་ནུས་ཚད་ཀུན་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ལ་ཕབས་ན་ཐ་སྙད་ཀུན་ཞིག་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། རྣལ་འབྱོར་ལ་དབང་ཐོབ་པས་སྐད་ཅིག་བསྐལ་པར་བྱིན་གྱིས་རློབ་པ་རྒྱུ་མཚན་བྱས་ནས་བསྐལ་པ་དང་སྐད་ཅིག་མའི་ཡུན་མཉམ་པར་ཁས་ལེན་མི་རུང་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཕྲེང་ལས། དབང་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྐད་ཅིག་བསྐལ་པར་བྱིན་གྱིས་རློབ་ནུས་པས་འགལ་བ་མེད་པར་ཡང་སྨྲ་མི་ནུས་ཏེ། དབང་ཐོབ་པའི་རྣམ་བཞག་བྱེད་ན་རྣམ་བཞག་ཐམས་ཅད་འཇིག་པར་འགྱུར་བས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། བློ་ཡང་ལྷག་ཅེས་པའི་དངོས་བསྟན་དང༌། རང་གི་བློས་རྣམ་པར་དཔྱད་པའི་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གཙོ་བོ་ལ་ཀུན་རྫོབ་རྣམ་པ་ཅན་གཅིག་ཡོད་པར་ཐལ། ས་བདུན་པ་བས་ཉན་རང་ཟིལ་གནོན་གྱི་བློ་ལ་དེ་འདྲ་བཞག་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་ཅིང༌། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བསྟན་བྱའི་ཕལ་བ་ལ་དེ་ཡོད་ཀྱང་གཙོ་བོ་ལ་མེད་པར་སྔར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ལས། ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས་རང་གི་ཡུལ་ཤེས་པའི་ཆེ་བ་ལ་གནས་པས་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡང་བྱང་སེམས་རང་གི་ཡུལ་འགོག་པ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ཤེས་པའི་ཆེ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཚོར་འདུ་བཀག་པའི་འགོག་སྙོམས་འགོག་སྙོམས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གྲུབ་མཐའ་འོག་མས་འདོད་པའི་ཚོར་འདུ་བཀག་པའི་འགོག་སྙོམས་ལྡན་མིན་དེ་འགོག་སྙོམས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་གཏན་ནས་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཚོར་འདུ་འགོག་པའི་འགོག་སྙོམས་ཀྱི་མིང་དོན་གཉིས་ཀ་གཟུངས་རྒྱལ་གྱི་མདོ་སོགས་ཀྱིས་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར།

གྲུབ་དོན།

141

གྲུབ་དོན།

གསུམ་པ་ལ་ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་བསྟན་པ་དང༌། དེ་སྒྲུབ་པའི་མདོ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཁུངས་བསྟན་པ་དང༌། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤངས་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རང་འགྲེལ་ལས། ལུང་འདི་ལས་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་ཤེས་པ་ཡང་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་གསལ་བར་ངེས་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། ཕུང་པོ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱུང༌། གཉིས་པ་ནི། རང་འགྲེལ་ལས། ཇི་སྐད་དུ་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ་ལས། ཇི་སྲིད་ཕུང་པོ་འཛིན་ཡོད་པ། །ཞེས་པ་ནས། མེད་པ་གཉིས་ཀ་དགག་པ་མཛད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། རང་འགྲེལ་ལས། གང་ཞིག་གལ་ཏེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལས་ཀྱང་ཆོས་ལ་བདག་མེད་པ་བསྟན་ན་དེའི་ཚེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བསྟན་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་དུ་སེམས་པ། ཞེས་པ་ནས། ཞར་ལ་འོངས་པས་ཆོག་གོ་ཞེས་བྱུང༌། འདི་རྣམས་ལ་སྤྱི་དོན་དང་མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྒྱལ་སྲས་མ་ཟད་ཉན་རང་རྣམས་ལ་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡོད་དེ། ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་ཉན་རང་བློ་སྟོབས་ཀྱི་ཟིལ་གྱིས་མི་གནོན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཉན་རང་ལ་དེ་ལྟར་རྟོགས་པ་མེད་ལ་བྱང་སེམས་ལ་དེ་ལྟར་ཡོད་ན་དེས་དེ་ཟིལ་གྱིས་མནན་པར་འཇོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་མེད་པས་རྒྱལ་སྲས་སོ་སྐྱེས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ཟིལ་གྱིས་མནན་པར་བཤད་པ་དང༌། དེ་ལ་ལྷག་བསམ་དང་གཞན་དོན་ཁུར་འཁྱེར་བའི་སྙིང་རྗེ་མེད་པས་ས་དང་པོ་ནས་ཟིལ་གྱིས་མནན་པར་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །ཇི་སྐད་དུ། རང་འགྲེལ་ལས། ལུང་འདིས་ནི་ནས། གསལ་བར་ངེས་ཏེ། ཞེས་དང༌། རྣམ་བཤད་ལས། ས་བཅུ་པ་ལས་ས་དྲུག་པ་མན་ཆད་དུ་ནས། ངེས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཚུལ་དེ་ལས་བཟློག་ནས་སྨྲ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

142

ལྟར་སྨྲས་ན་ས་དང་པོ་བས་ཀྱང་རྟོགས་པའི་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པར་ཐལ་བ་དང༌། དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་ཀུན་མ་སྤངས་པར་ཐལ་བ་དང༌། དེ་གཉིས་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མཚན་ཉིད་པ་མ་རྟོགས་པར་ཐལ་བའི་རིགས་པ་གསུམ་ལུང་བདུན་ནམ་དགུ་དང་འགལ་བའི་སྐྱོན་རྣམས་ཡོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། ཞེས་བྱུང༌།
འདིར་རིགས་པ་གསུམ་དང་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་མདོ་བསྟན་ཆོས་རྣམས་སྦྱར་ནས་བཤད་ན། སྐྱོན་དང་པོ་ནི། འོ་ན། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་དེ་དག་གིས་ཁམས་གསུམ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་དེ་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་རང་བཞིན་མེད་པར་ཤེས་ཏེ་བསྒོམས་པའི་དབང་གིས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དག་གིས་ཕུང་སོགས་རང་བཞིན་མེད་པར་མ་རྟོགས་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཕྱི་བའི་དྲང་སྲོང་ལྟར་ཁམས་གསུམ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་ཡང་འཁོར་རྩའི་གཉེན་པོ་མེད་པར་ཐལ། དེས་ཕུང་པོ་དང་བདག་རང་བཞིན་མེད་པར་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཕུང་པོ་བདེན་འཛིན་འཁོར་རྩ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཕུང་སོགས་བདེན་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་མི་རྟག་སྡུག་བསྔལ་སྟོང་བདག་མེད་སྒོམ་པ་ནི་ཐར་པ་ལ་མི་ཕན་པའི་ལོག་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས། ཇི་སྲིད་ཕུང་པོ་འཛིན་ཡོད་པ། །དེ་སྲིད་དེ་ལ་ངར་འཛིན་ཡོད། །ངར་འཛིན་ཡོད་ན་ཡང་ལས་ཏེ། །དེ་ལས་ཡང་ནི་སྐྱེ་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། ལྷག་བསམ་བརྟན་པས་ཞུས་པ་ལས། རིགས་ཀྱི་བུ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་མི་ལ་ལ་ཞིག་གིས་སྒྱུ་མ་མཁན་གྱི་རོལ་མོ་བྱུང་བའི་ཚེ། སྒྱུ་མ་མཁན་གྱིས་སྤྲུལ་པའི་བུད་མེད་མཐོང་ནས་འདོད་ཆགས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་དེ། དེ་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་དཀྲིས་ནས་འཁོར་གྱིས་འཇིགས་ཤིང་བག་ཚ་སྟེ། སྟན་ལས་ལངས་ནས་སོང་སྟེ། དེ་སོང་ནས་བུད་མེད་དེ་ཉིད་ལ་མི་སྡུག་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང༌། མི་རྟག་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་ན། ཞེས་པ་ནས། མི་དེའི་མངོན་པར་བརྩོན་པ་དེ་ནི་ལོག་པ་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རིགས་ཀྱི་བུ་འདི་ན་དགེ་སློང་དང་དགེ་སློང་མ་དང༌། དགེ་བསྙེན་དང་དགེ་བསྙེན་མ་ཁ་ཅིག་མ་

གྲུབ་དོན།

143

སྐྱེས་མ་བྱུང་བའི་ཆོས་ལ་མི་སྡུག་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང༌། མི་རྟག་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དེ་དག་ཀྱང་དེ་དང་འདྲ་བར་བལྟ་བར་བྱའོ། །ང་ནི་མི་བླུན་པོ་དེ་དག་ལ་ལམ་སྒོམ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མི་སྨྲ་སྟེ། དེ་དག་ནི་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང༌། སྒྱུ་མའི་བུད་མེད་ལ་བུད་མེད་དངོས་སུ་བཟུང་ནས་དེ་ལ་མི་རྟག་པ་སོགས་སུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང༌། ཕུང་པོ་བདེན་པར་བཟུང་ནས་ཕུང་པོ་མི་རྟག་པ་སོགས་ལྔར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གཉིས་དཔེ་དོན་དུ་སྦྱར་ལ་བདེན་པའི་ཕུང་པོ་ལ་དམིགས་ནས་མི་རྟག་པ་སོགས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གཅིག་ཀྱང་ཡོད་ལ། དེ་ནི་ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་པའི་ལོག་ཤེས་རྐྱང་པ་ཡིན་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ས་དང་པོ་བས་ཀྱང་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་སྒོ་ནས་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པ་དག་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལྟར་དེ་དག་ཀྱང་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཀྱང་རང་གི་བློས་རྣམ་པར་དཔྱད་པས་ཀྱང་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པར་འགྱུར་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང༌། དེ་གཉིས་ལ་ཤེས་རབ་དེ་མེད་ན། ནས། ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །འདོད་ན་ས་བཅུ་པས་བསལ་ལོ། །
རིགས་པ་གཉིས་པ་ནི་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་ཆོས་ཅན། ཁམས་གསུམ་གྱི་ཕྲ་རྒྱས་མ་སྤངས་པར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གོམས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཕྱི་རོལ་པའི་དྲང་སྲོང་བཞིན། རང་འགྲེལ་ལས། ཕྱི་རོལ་པ་བཞིན་དུ་ཁམས་གསུམ་ན་སྤྱོད་པའི་ཕྲ་རྒྱས་ཐམས་ཅད་སྤངས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང༌། རྣམ་བཤད་ལས། ཕྱི་རོལ་མུ་སྟེགས་བྱེད་བཞིན་དུ། ནས། སྟོང་ཉིད་ལེགས་པར་རྟོགས་ནས་གོམས་པ་མེད་ན་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་ཟད་པར་བྱེད་མི་ནུས། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དང་འདྲ་བར་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

144

པའི་ཕྱིར། དོན་འདི་ནི་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་མདོ་དུ་མའི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷག་བསམ་བརྟན་པས་ཞུས་པ་ལས། དཔེར་ན་མི་ལ་ལ་ཞིག་གཉིད་ལོག་པའི་རྨི་ལམ་དུ་བདག་གི་ཁྱིམ་དུ་རྒྱལ་པོའི་བཙུན་མོ་འོངས་པ་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་ཉལ་བར་བྱེད་དེ། ཞེས་པ་ནས། རིགས་ཀྱི་བུ་འདི་ན་དགེ་སློང་དང་དགེ་སློང་མ་དང་དགེ་བསྙེན་དང༌། དགེ་བསྙེན་མ་ཁ་ཅིག་འདོད་ཆགས་མེད་པར་འདོད་ཆགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་ནས་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་འཇིགས་སྐྲག་སྟེ། འདོད་ཆགས་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཡོངས་སུ་འཚོལ་བ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་ཞེ་སྡང་མེད་པ་ལ་ཞེ་སྡང་གི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད། གཏི་མུག་མེད་པར་གཏི་མུག་གི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པས་གཏི་མུག་གིས་འཇིགས་སྐྲག་སྟེ། གཏི་མུག་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཡོངས་སུ་འཚོལ་བ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། ང་ནི་མི་བླུན་པོ་དེ་དག་ལ་ལམ་བསྒོམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་མི་སྨྲ་སྟེ། དེ་དག་ནི་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་དང༌། བསམ་གཏན་དཔེ་མཁྱུད་ཀྱི་མདོ་ལས་ཀྱང༌། འཇམ་དཔལ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་རྣམས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་མཐོང་བས་སེམས་ཅན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞིས་སེམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པ་རྣམས་འཁོར་བ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་འདི་ལས་འདའ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་དུ་མ་དང༌། ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་ཀ་ཏ་ཡ་ན་ལ་གདམས་པ་ལས། ཀ་ཏ་ཡ་ན་གང་གི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་འདི་ནི་ཕལ་ཆེར་ཡོད་པ་ཉིད་དང་མེད་པ་ཉིད་ལ་མངོན་པར་ཞེན་ཏེ། དེས་ན་སྐྱེ་བ་དང་རྒ་བ་དང་ན་བ་དང་འཆི་བ་དང་མྱ་ངན་དང་སྨྲེ་སྔགས་འདོན་པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་བ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང༌། འཁྲུག་པ་དག་ལས་ཡོངས་སུ་གྲོལ་བར་མི་འགྱུར། འགྲོ་བ་ལྔའི་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བར་མི་འགྱུར། འཆི་བའི་སྡུག་བསྔལ་ལས་གྲོལ་བར་མི་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའི་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་དུ་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རིགས་པ་གསུམ་པ་ནི། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མཚན་ཉིད་ཚང་བ་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཕུང་པོ་ལ་བདེན་པར་དམིགས་པའི་བློ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཞེན་ཡུལ་སུན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་ཕྱུང་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁྱབ་སྟེ། བདག་ཕུང་པོ་ལས་

གྲུབ་དོན།

145

ཡན་གར་བ་མེད་ཅིང་བདག་དང་གང་ཟག་གི་གདགས་གཞི་ཕུང་པོ་ལ་བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་ཕྱུང་བའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་དམིགས་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་རྟོགས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། བདག་ཏུ་གདགས་པའི་རྒྱུ་ཕུང་པོ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་སྐད་དུ་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ་ལས། ཇི་སྲིད་ཕུང་པོ་འཛིན་ཡོད་པ། །དེ་སྲིད་དེ་ལ་ངར་འཛིན་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་དང་བྲལ་ན། ནས། ཡུལ་སུན་ཕྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །འདི་ནི་བདག་མེད་གཉིས་ལ་ཕྲ་རགས་མེད་ལ་སྟོང་གཞིས་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ཞིང༌། མདོ་དུ་མའི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་དཔེ་མཁྱུད་ཀྱི་མདོ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་ལ་ཉེ་བར་དམིགས་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་འཁོར་བ་ལས་འདའ་བར་མི་འགྱུར་བ་བསྟན་དུ་གསོལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། འཇམ་དཔལ་བདག་དང་བདག་གི་བར་དམིགས་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་འཁོར་བ་ལས་མི་འདའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འཇམ་དཔལ་བདག་དང་གཞན་དུ་ཡང་དག་པར་མཐོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །འཇམ་དཔལ་བྱིས་པ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཐོས་པ་དང་མི་ལྡན་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཤིན་ཏུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་མི་ཤེས་པས་བདག་དང་གཞན་དུ་དམིགས་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བདག་གི་བ་ལ་ཕུང་པོ་ཡང་ཡོད་ལ། ཡང་དག་པར་མཐོང་པ་ཞེས་པས་བདེན་པར་བཟུང་བ་བསྟན་ལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཤིན་ཏུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་མི་ཤེས་པ་ཞེས་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་མྱ་ངན་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་པ་མི་ཤེས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་འདྲའི་མདོ་མང་ངོ༌། །དེ་ལ་དོགས་པ་དང༌། ལན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཡོད་དེ། གཞུང་ལུགས་རབ་འབྱམས་ལ་བློ་ཁ་ཕྱོགས་པའི་དཔྱོད་ལྡན་ན་རེ། ཟླ་བའི་ཞབས་ཀྱིས་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་ན་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཕྲ་རྒྱས་སྤོང་མི་ནུས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གང་ཟག་རང་སྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པ་དང༌།

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

146

མངོན་པ་གོང་འོག་ནས་བཤད་པའི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་ནས་གོམས་པར་བྱེད་པ་འོང་བ་གང་ཞིག །དེ་ཡུན་རིང་བར་གོམས་ན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡང་འོང༌། དེ་ལྟར་ན་མཐོང་སྒོམ་གྱི་ལམ་གྲུབ་པས་ཕྲ་རྒྱས་ཀུན་བཏགས་དང་ལྷན་སྐྱེས་སྤོང་ཐུབ་པའང་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མངོན་པ་གོང་འོག་དང་དེ་དག་གི་བཤད་གཞིའི་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་ཅིང༌། ཁྱབ་སྟེ། དེ་དག་ཉམས་སུ་ལེན་མཁན་མེད་ན་གསུངས་པ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་རྣམ་བཤད་ལས། གལ་ཏེ་གང་ཟག་རང་རྐྱ་ཞེས་པ་ནས། དེའི་གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལ་ཤིན་ཏུ་གོམས་པར་བྱེད་པ་ཡང་འོང་ངོ༌། །ཞེས་སོ། །རྩ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལྟར་འོང་བ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པས་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟོགས་ཟིན་གོམས་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་མ་བྲལ་ན་ཤེས་པ་དེ་ཡུལ་དེ་ལ་གསལ་སྣང་འོང་བ་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟེན་བརྟན་པ་གོམས་ཟིན་འབད་རྩོལ་སྐྱར་མ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་སེམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།
ཇི་སྐད་དུ་རྣམ་བཤད་ལས། དེ་བྱས་ན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་འོང་བ་ནི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གྲུབ་བོ། །ཞེས་སོ། །རྩ་རྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་མ་ཐག་པ་མཐོང་ལམ་དང་དེས་ཀུན་བཏགས་སྤོང༌། དེ་མངོན་སུམ་མཐོང་ཟིན་གོམས་པ་སྒོམ་ལམ་དང་དེས་ལྷན་སྐྱེས་སྤོང་བ་འགྲུབ་པས་ཕྲ་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ས་བོན་དང་བཅས་པ་སྤོང་ནུས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་མངོན་པ་གཉིས་སོགས་ཀྱིས་བཤད་ཚུལ་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་འདི་ཁོ་ནར་མ་ཁྱབ་སྟེ། རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་བདག་མེད་དང་དེ་འདྲའི་མི་རྟག་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བློ་དེ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡིན་ཀྱང་འཕགས་ལམ་མ་ཡིན་པས་མཐོང་སྒོམ་གང་ཡང་མ་ཡིན་ལ་དེས་ན་ཕྲ་རྒྱས་རགས་པ་གཉིས་མངོན་གྱུར་པ་ཙམ་སྤོང་ཡང་དེའི་ས་བོན་སྤོང་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ལྟ་ན་དེ་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་གྱིས། ཞེས་པ་

གྲུབ་དོན།

147

ནས། ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་ནུས་སོ་ཞེ་ན་ཞེས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་རྟགས་ཟུར་གསུམ་པ་བཤད་ནས། དེ་ལ་མ་ཁྱབ་ཅིང་དེ་འཕགས་ལམ་མིན་ཚུལ་སོགས་འཆད་པ་ལ། རྣམ་བཤད་ལས། འདི་ལ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་པ་ནས། དེའི་ཕྱིར་མཐོང་སྤང་དང་སྒོམ་སྤང་གང་གི་ཡང་ས་བོན་སྤོང་མི་ནུས་པས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་འདྲའི་ལམ་མཐོང་སྒོམ་གྱི་ལམ་དུ་བཤད་པ་དང༌། ལམ་དེ་འདྲ་རྐྱང་པས་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པར་བཤད་པ་སྐབས་འདིར་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པར་མི་འདོད་པའི་ལུགས་དང་དེ་དྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་རིགས་ཏེ། ལམ་དེ་འདྲས་མཐོང་སྤང་སྒོམ་སྤང་གང་ཡང་ས་བོན་དང་བཅས་པ་སྤོང་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སེམས་ཙམ་པས་བཤད་པ་ལྟར་གཉིས་སྟོང་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་འོང་ཡང་དེ་འདྲས་ཉོན་མོངས་སྤོང་བ་དེའི་སྟེང་ནས་ས་བཅུ་དང་ལམ་ཕྱི་མ་མཐོང་སྒོམ་མི་སློབ་ལམ་གསུམ་བགྲོད་པ་དབུ་མ་པས་དྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་པ་བཞིན། རྣམ་བཤད་ལས། ལམ་དེ་མཐོང་ལམ་དང་ནས། བཞིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་དྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་ཡང་རིགས་ལ་དྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་པའི་ལུགས་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲའི་བདག་མེད་དང་མི་རྟག་སོགས་ནི་འཇིག་ལྟ་ལྷོད་པར་བྱེད་པའི་ལམ་ཙམ་ཡིན་གྱི་དེའི་ས་བོན་སྤོང་པའི་ལམ་མ་ཡིན་པར་སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱང་བཞེད། ཨརྱ་དེ་བ་ཡང་བཞེད། སློབ་དཔོན་ཟླ་གྲགས་ཀྱང་བཞེད། ཞི་བ་ལྷ་ཡང་བཞེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རིན་ཕྲེང་ལས། ཁ་ཅིག་ལ་ནི་སྡིག་པ་ལས། །རྣམ་པར་བཟློག་ཕྱིར་ཆོས་སྟོན་ནོ། །ཁ་ཅིག་བསོད་ནམས་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། །ཁ་ཅིག་ལ་ནི་གཉིས་བརྟེན་པ། །ཁ་ཅིག་ལ་ནི་གཉིས་མི་རྟེན། །ཟབ་མོ་ཁུ་འཕྲིགས་ཅན་འཇིགས་པ། །སྟོང་ཉིད་སྙིང་རྗེའི་སྙིང་པོ་ཅན། །བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་པ་ཁ་ཅིག་ལའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་དང༌། གཟུངས་རྒྱལ་གྱི་མདོ་ལས། དེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཡོངས་སུ་མ་དག་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་རིག་ནས་མི་རྟག་པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་བ་དང༌། བདག་མེད་པ་དང༌། མི་སྡུག་པ་ཡིད་འབྱུང་པར་འགྱུར་བའི་གཏམ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས། དེ་རྗེས་སུ་རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་དང༌། དེ་རྗེས་སུ་

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

148

ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་འཁོར་ལོའི་གཏམ་འཁོར་གསུམ་ཡོངས་དག་གིས་བཀྲི་ཚུལ་གསུམ་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། བསོད་ནམས་མིན་པ་དང་པོར་བཟློག །བར་དུ་བདག་ནི་བཟློག་པ་དང༌། །ཐ་མར་ལྟ་ཞིག་ཀུན་བཟློག་པ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བར་དུ་བདག་ཟློག་པ་རིགས་པའི་བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཚིག་གསལ་ལས། གང་དག་དགེ་བའི་ལས་བྱེད་ཅིང་མི་དགེ་བ་ལས་ལོག་པ་བདག་ཡང་དག་པར་ལྟ་བ་མཁྲེགས་པ་བྱ་སྲད་བུ་ཤིན་ཏུ་རིང་བས་བརྟོད་པ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་རིང་པོར་ཕྱིན་ཡང་ཁམས་གསུམ་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་ནས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་གྲོང་ཁྱེར་ཞི་བར་འགྲོ་བར་མི་ནུས་པ་གདུལ་བྱ་བར་མ་དེ་དག་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བར་མངོན་པར་ཞེན་པ་ལྷོད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང༌། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་འདུན་པ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ནི། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་བདག་མེད་ཅེས་ཀྱང་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བདག་ཡང་དག་པར་ལྟ་བ་མཁྲེགས་པ་ཞེས་པས་བདེན་འཛིན་གྱི་འཇིག་ལྟ་སྲ་བར་བསྟན། བྱ་ནས་རིང་པོར་ཕྱིན་ཡང་ཞེས་པས་མངོན་པའི་དགྲ་བཅོམ་ལྟ་བུ་བསྟན་ཅིང༌། མྱང་འདས་སུ་རེ་ཞིག་འགྲོ་བར་མི་ནུས་པ་ལ་བདག་མེད་རགས་པ་དེ་འཇིག་ལྟ་ལྷོད་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་བསྟན་པར་ཁམས་གསུམ་ལས་མན་ཆད་ཀྱིས་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། ཁུངས་མང་མོད་ཀྱང་ཚིག་མང་དོགས་ནས་མ་བྲིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། བདེན་བཞིའི་ཁྱད་ཆོས་མངོན་པའི་མི་རྟག་སོགས་བསྒོམས་པས་ཉོན་མོངས་སྤོང་ཐུབ་པས་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་སྟོང་པས་ཅི་བྱ་བརྩད་པའི་ལན་གྱིས་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ལན་དུ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དངོས་པོར་ལྟ་བའི་མཚན་མའི་འདུ་ཤེས་ཅན་ལ་ཐར་པ་མེད་པར་ལུང་ཡུམ་གསུམ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། བདེན་པ་མཐོང་བས་གྲོལ་འགྱུར་གྱི། །སྟོང་ཉིད་མཐོང་བས་ཅི་ཞིག་བྱ། །ཞེས་པའི་ལན་དུ། གང་ཕྱིར་ལུང་ལས་ལམ་འདི་ནི། །མེད་པར་བྱང་ཆུབ་མེད་པར་གསུངས། །ཞེས་སོ། །

གྲུབ་དོན།

149

ཇི་སྐད་དུ་ཡུམ་ལས། གཟུགས་ལ་སྤྱོད་ན་མཚན་མ་ལ་སྤྱོད་ཀྱི་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་དང༌། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལ་སློབ་པར་འདོད་པས་ཀྱང་ཤེར་ཕྱིན་ལ་བསླབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང༌། མདོ་སྡུད་པ་ལས། གང་དག་བདེ་གཤེགས་ཉན་ཐོས་འགྱུར་བར་བྱ་སྙམ་དང༌། །རང་སངས་རྒྱས་དང་དེ་བཞིན་ཆོས་རྒྱལ་འགྱུར་འདོད་པ། །བཟོད་པ་འདི་ལ་མ་བརྟེན་ཐོབ་པར་མི་ནུས་ཏེ། །དཔེར་ན་ཕ་རོལ་ཚུ་རོལ་འགྲོ་ངོགས་མི་མཐོང་བཞིན། །ཞེས་སོ། །མངོན་པ་ནས་བཤད་པའི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གིས་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་སྤོང་མི་ནུས་པར་ཐལ། དེར་བཤད་པའི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་པ་དེ་ཙམ་སྤངས་པས་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ལས་གྲོལ་ན་མངོན་པ་ནས་བཤད་པའི་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་དུག་གསུམ་གྱི་ཟག་པ་ཀུན་ཟད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མངོན་པ་ནས་བཤད་པའི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ཟིན་གོམས་པས་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་སྤོང་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། དེ་སྐད་དུ་སྤྱོད་འཇུག་ལས། ཉོན་མོངས་སྤངས་པས་གྲོལ་ན་དེའི། །དེ་མ་ཐག་ཏུ་དེར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དུས་རེ་ཞིག་དེ་འདྲའི་དགྲ་བཅོམ་ལ་བདག་འཛིན་རགས་པ་དང་དེས་དྲངས་པའི་ཆགས་སྡང་སོགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་རགས་པ་མངོན་གྱུར་པ་འགག་པས་མེད་ཀྱང་ལས་ཀྱི་ནུས་པས་དམྱལ་བ་སོགས་སུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ཚད་མས་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་བདག་འཛིན་དང་ཆགས་སོགས་མེད་པས་བདག་གིས་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་སྙམ་པ་ལས་འཆི་ཁ་སྐྱེ་བ་ལེན་པར་མཐོང་ནས་སྟོང་ཉིད་ཟབ་མོ་དང་སངས་རྒྱས་ལ་ཡིད་མི་ཆེས་པའི་སོམ་ཉི་ལས་དམྱལ་བར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། འཕགས་པ་བསམ་གཏན་དཔེ་མཁྱུད་ལས། དེ་གཅིག་པུ་དབེན་པར་སོང་ནས་ཆོས་དེ་དག་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ན་ཞི་གནས་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་ནས། དེ་འདི་སྙམ་དུ་བདག་སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་ལས་གྲོལ་བར་གྱུར་ཏེ། ཡང་ཕྱིས་བྱ་བ་ཅི་ཡང་མེད་ཅིང་བདག་ནི་དགྲ་བཅོམ་པར་གྱུར་རོ། །ཞེས་བྱ་བར་བདག་ཉིད་ཤེས་སོ། །དེ་འཆི་བའི་ཚེ་བདག་ཉིད་སྐྱེ་བར་མཐོང་ནས་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ལ་

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

150

ཐེ་ཚོམ་དང་སོམ་ཉིར་འགྱུར་རོ། །དེ་སོམ་ཉིར་ལྷུང་སྟེ་འཆི་བའི་དུས་བྱས་ནས་དམྱལ་བ་ཆེན་པོ་དག་ཏུ་ལྟུང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཇི་ལྟར་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་བརྡེག་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སོམ་ཉི་དང་ཡིད་གཉིས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ་སྤྱོད་འཇུག་ལས། ཉོན་མོངས་མེད་ཀྱང་དེ་དག་ལ། །ལས་ཀྱི་ནུས་པ་མཐོང་བ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །དེས་ན་དེས་མངོན་པ་ནས་བཤད་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་སྤངས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་དེ་མངོན་གྱུར་པ་ཙམ་འགག་པར་བྱས་ཀྱང་སླར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་སྒོམ་པ་དང་བྲལ་བའི་སྒོ་ནས་སེམས་དེ་རེ་ཞིག་འགག་པ་ཙམ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་འཇུག་བཞིན། སྤྱོད་འཇུག་ལས། སྟོང་པ་ཉིད་དང་བྲལ་བའི་སེམས། །འགག་པ་སླར་ཡང་སྐྱེ་འགྱུར་ཏེ། །འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་འཇུག་བཞིན། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ལས་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་ཏེ། ཡང་སྲིད་སྐྱེད་པའི་རྒྱུ་མངོན་པ་ནས་བཤད་པའི་སྲེད་ལེན་གཉིས་མི་རྟག་སོགས་ཀྱིས་མེད་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། དེ་འདྲའི་དགྲ་བཅོམ་པ་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ལ་གསོས་འདེབས་པའི་སྲེད་པ་འདི་མངོན་པ་ནས་བཤད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་ཀྱང་སྲེད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྲེད་པ་ལ་རྨོངས་པ་བདག་འཛིན་རགས་པས་དྲངས་པ་དང་རྨོངས་པ་ཤེར་ཕྱིན་འབུམ་པ་སོགས་ལས་བཤད་པའི་གང་ཟག་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཛིན་པས་དྲངས་པའི་སྲེད་པ་གཅིག་སྟེ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མ་རིག་པ་ལ་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྲེད་པའང་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆགས་སྡང་གཉིས་དང་གཏི་མུག་མི་འགལ་བར་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུས་དབང་མིག་སོགས་བཞིན་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། ལུས་ལ་ལུས་དབང་ཇི་བཞིན་དུ། །གཏི་མུག་ཀུན་ལ་གནས་གྱུར་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ་སྤྱོད་འཇུག་ལས། རེ་ཞིག་ཉེར་ལེན་སྲེད་པ་ནི། །མེད་ཅེས་ངེས་པ་ཉིད་ཅེ་ན། །ཞེས་བརྩད་པའི་ལན་དུ་དེ་ཉིད་ལས། སྲེད་འདི་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་ཡང༌། །ཀུན་རྨོངས་

གྲུབ་དོན།

151

བཞིན་དུ་ཅི་སྟེ་མེད། །ཅེས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་འདིར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དུག་གསུམ་ཡང་ཡོད་དེ། མངོན་པ་ནས་བཤད་པའི་འཛིན་སྟངས་ཅན་གྱི་དུག་གསུམ་དང༌། ཤེར་མདོ་ལས་བཤད་པའི་བདག་མེད་འགལ་ཟླའི་རྣམ་ཅན་གྱི་དུག་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་འཇིག་ལྟ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཕྲ་རགས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལྟར་འདོད་ཕྱིན་འཇིག་ལྟ་སོགས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་མངོན་པ་སོར་བཞག་བྱས་ན་ནོར་བ་ཆེན་པོར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང༌། བདེན་འཛིན་རང་རྒྱུད་པས་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་བཞག་ཀྱང་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་དེ་སྤོང་དགོས་པས་ཉོན་མོངས་དང་ཉོན་སྒྲིབ་ཏུ་བཞག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་སྤོང་ཞེས་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱང་མངོན་པ་གཉིས་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་དམིགས་རྣམ་ཅན་གྱི་ཉོན་མོངས་ཡིན་གྱི། ལུགས་འདིས་བདེན་འཛིན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པར་བཤད་པ་དང༌། དེའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ལྟ་བ་དང་ལྟ་མིན་གྱི་ཉོན་མོངས་མངོན་པ་ལས་བཤད་ཚུལ་ལས་གཞན་རྣམས་ནི་མངོན་གྱུར་ཡང་སྤོང་བར་མི་ནུས་སོ། །ཞེས་དང༌། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལྟར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི་འཇོག་ཚུལ་མཛད་ཕྱིན་ཆད། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཐུན་མོང་བ་ཙམ་གྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་འཇིག་ལྟ་ལ་སོགས་པའི་ངོས་འཛིན་མཛད་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སོར་བཞག་ཏུ་མཛད་ན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གྲུབ་མཐའ་མཐའ་མ་ཆོད་པའི་ནོར་བ་ཆེན་པོར་འགྱུར་བས། དེ་ལ་མཁས་པའི་དབང་པོ་འདི་འཁྲུལ་པ་ག་ལ་སྲིད་ཅེས་སོ། །
དཔལ་ལྡན་ཟླ་བས་ཉན་རང་ལ་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་ལུང་བདུན་དང་དགུས་ཀྱང་བསྒྲུབས་ཏེ། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བའི་ལུང་དང་པོ། ཇི་སྲིད་ཕུང་པོ་འཛིན་ཡོད་པ། །སོགས་ཀྱིས་ཕུང་པོ་བདེན་མེད་མ་རྟོགས་ན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མཚན་ཉིད་ཚང་བར་མི་རྟོགས་པ་དང༌། ལུང་གཉིས་པ་ཡང༌། ཇི་ལྟར་མིག་ནི་འཁྲུལ་པ་ཡིས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཉན་རང་བྱང་སེམས་གསུམ་གས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པར་བཤད་པ་དང༌། ལུང་གསུམ་པ། ཐེག་པ་ཆེ་ལས་སྐྱེ་

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

152

མེད་བསྟན། །སོགས་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་ལས་སྐྱེ་མེད་དུ་བཤད་པ། ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་ལས་སྡུག་བསྔལ་དང་ཕུང་པོ་མཐའ་དག་ཟད་པར་གསུངས་པ་གཉིས་ཀ་དོན་དམ་པར་དེ་ལྟར་གསུངས་པར་མཚུངས་པ་དང༌། ལུང་བཞི་པ་ཉན་ཐོས་ལ་གདམས་པར་ཕུང་པོ་ལྔ་དབུ་བ་སོགས་དང་མཚུངས་པར་བཤད་པ་བདེན་མེད་ལ་དགོངས་པར་བཤད་པ་དང༌། ལུང་ལྔ་པ་ཀ་ཏྱ་ཡ་ནའི་མདོ་ལས་མཐའ་གཉིས་སྤངས་པར་བཤད་པ་དང་ལྔ་འདིར་བཀོད་ལ། ཚིག་གསལ་དུ་འབུམ་ལས་ཐེག་པ་གསུམ་གས་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སློབ་པ་དང༌། སྡུད་པའི་ལུང་སྟེ་བདུན་དང༌། ཡང་ཚིག་གསལ་དུ་ལྷག་བསམ་བརྟན་པའི་མདོ་དང༌། བསམ་གཏན་དཔེ་མཁྱུད་ཀྱི་མདོ་གཉིས་ཀྱང་དེ་དང་འདྲ་བར་ལུང་དགུས་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤངས་ཚུལ་ཡོད་དེ། སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་རབ་བྱེད་བདུན་པའི་འགྲེལ་པར་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པར་གསུངས་པའི་དོན་བདེན་མེད་ལ་བཤད་པ་ལ་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེར་ཐེག་ཆེན་བསྟན་པ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་ཞེས་དགག་པ་མཛད་པ་དེ་སྐབས་འདིར་སེལ་བར་མཛད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་པ་ནི་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་ཡིན་ལ། སྔར་གྱི་ལུང་དག་དང་ཡང་འགལ་བའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། གང་ཞིག་གལ་ཏེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལས་ཀྱང་ཆོས་ལ་བདག་མེད་པ་བསྟན་ན་དེའི་ཚེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བསྟན་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་དུ་སེམས་པ་དེའི་ལུགས་དེ་ཡང་འདི་ལྟར་རིགས་པ་དང་ལུང་དང་འགལ་བར་རྟོགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོ། །
ཐེག་དམན་ལས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་ན་ཐེག་ཆེན་དོན་མེད་དུ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་ལས་དེ་བསྟན་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་བསྟན་པ་དེ་དོན་མེད་དུ་མི་འགྱུར་བ་གང་ཞིག །དེར་དེ་བསྟན་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་དུ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་པ་ཡང་དོན་མེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་རྣམས་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཙམ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལས་སྤྱོད་པ་ཕྱིན་དྲུག་བསྔོ་སྨོན་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སོགས་ཐབས་ཆ་རྒྱས་པར་སྟོན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་དག་ལས་

གྲུབ་དོན།

153

དངོས་སུ་གསལ་བ་དང་འཕགས་པའི་ཡང་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རིན་ཕྲེང་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྨོན་ལམ་དང༌། །སྤྱོད་པ་ཡོངས་བསྔོ་མ་བཤད་དེས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་ག་ལ་འགྱུར། །བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་ལ་གནས་པའི་དོན། །མདོ་སྡེ་ལས་ནི་བཀའ་མ་བསྩལ། །ཐེག་པ་ཆེ་ལས་བཀའ་བསྩལ་པ། །དེ་ཕྱིར་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཟུང༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱས་མི་རྒྱས་དང་ཚང་བར་རམ་རྫོགས་པར་སྟོན་མི་སྟོན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ་ལས། མཚན་མ་མེད་པར་མ་རྟོགས་པར། །ཁྱོད་ཀྱིས་ཐར་པ་མེད་པར་གསུངས། །དེ་ཕྱིར་ཁྱོད་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་ལས། །དེ་ནི་ཚང་བར་བསྟན་པ་ལགས། །ཞེས་སོ། །འོ་ན། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་སྤངས་པ་དང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པའི་རྟོགས་རིགས་གསུམ་གསུངས་པ་དང་འགལ་སྙམ་ན། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་དང་ཡང་འདི་ལྟར་བཤད་པ་གཉིས་མི་འགལ་བར་ཐལ། དེ་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཉན་རང་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པ་ཐོག་མར་དེར་ཁྲིད་ནས། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་བར་དུ་བདག་ནི་ཟློག་པར་བཤད་པ་བཞིན་རྒྱུད་སྨིན་པ་ན་ཐ་མར་མཐར་ལྟ་ཐམས་ཅད་ཟློག་པའི་བདེན་མེད་ལ་འཁྲིད་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་རང་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་མ་རྟོགས་གཉིས་ཡོད་པའི་མ་རྟོགས་པའི་ལམ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་ཉན་རང་གི་ལམ་ཕྱི་མ་བགྲོད་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་དགོས་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་པ་གསུམ་གའི་རིགས་བདེན་མེད་དུ་འཇོག་པ་ལ་ཁྱད་མེད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱན་ལས། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་དབྱེར་མེད་ཕྱིར། །རིགས་ནི་ཐ་དད་རུང་མ་ཡིན། །བརྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས། །དེ་ཡི་དབྱེ་བ་ཡོངས་སུ་བརྗོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། རྣམ་བཤད་ལས། རྗེས་སུ་གཟུང་རྒྱུའི་ཐེག་དམན་ལ་ཡང་ཟབ་མོའི་སྣོད་དུ་གྱུར་མ་གྱུར་གཉིས་ཡོད་ཅིང༌། དེ་གཉིས་ལའང་ཕྱི་མ་ཆེས་མང་བས་ཕལ་ཆེར་དེའི་ལམ་མང་དུ་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་རང་རྒྱལ་ལ་སེམས་ཙམ་པའི་ལྟ་བ་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཐེག་

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

154

ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ཁ་ཅིག་དགོངས་འགྲེལ་ལྟར་སེམས་ཙམ་ལ་ཐོག་མར་མ་ཁྲིད་ན་དབུ་མའི་ལྟ་བ་མི་རྙེད་པ་ལྟར་རང་རྒྱལ་ལའང་དེ་འདྲ་མང་བས་དེ་ལྟར་བཤད་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དེ་འདྲ་ཡོད་ཀྱང་ཉུང་བས་མ་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། ཐེག་ཆེན་ལ་ཐོག་མར་སེམས་ཙམ་ལ་མ་ཁྲིད་པར་དབུ་མའི་ལྟ་བ་མི་རྙེད་པ་སྣང་བ་བཞིན་དུ། རང་རྒྱལ་ལ་ཡང་ཡོད་ལ་དེ་ནི་ཉན་ཐོས་ལའང་ཡོད་པར་མངོན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ལ་མངོན་ཙམ་ལས་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་དགག་བཞག་སྤངས་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་འགྲེལ་བཤད་མཁན་པོ་ན་རེ། མངོན་པས་བཤད་པའི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གི་ལམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་ཀུན་བཏགས་སྤོང་ནུས་ཀྱང་ལྷན་སྐྱེས་སྤོང་མི་ནུས་ཟེར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལམ་དེས་ཐུན་མོང་བའི་ཉོན་མོངས་རགས་པ་ཀུན་བཏགས་དང་ལྷན་སྐྱེས་མངོན་གྱུར་རེ་ཞིག་སྤོང་ནུས་པར་ཡང་མཚུངས་ལ་ཀུན་བཏགས་ལྷན་སྐྱེས་གཉིས་ཀྱི་ས་བོན་སྤོང་མི་ནུས་པར་ཡང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་འཇིག་རྟེན་པའི་ཞི་རགས་རྣམ་ཅན་གྱིས་བསམ་གཟུགས་ཐོབ་ཚེ་འདོད་པའི་ཆགས་སྡང་ཀུན་བཏགས་ལྷན་སྐྱེས་གཉིས་མངོན་གྱུར་པ་གང་ཡང་མེད་ཀྱང་དེ་གཉིས་ཀྱི་ས་བོན་མ་སྤངས་པ་བཞིན་ཡིན་པར་རང་འགྲེལ་དང་སྤྱོད་འཇུག་གིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ལྟར་ན་འགྲེལ་བཤད་ལས། ནས། ས་བོན་སྤོང་མི་ནུས་པ་ཡང་གཉིས་ཀ་ལ་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །ཡང་རྒྱ་བོད་ཀྱི་སྤྱོད་འཇུག་འགྲེལ་བྱེད་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལམ་འདི་ནི། མེད་པར་བྱང་ཆུབ་མེད་ཅེས་པའི་བྱང་ཆུབ་དེ་བླ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཁོ་ནར་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ཐེག་པ་གསུམ་གའི་བྱང་ཆུབ་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་མ་རྟོགས་པར་བྱང་ཆུབ་གསུམ་པོ་གང་ཐོབ་པ་མེད་ཅེས་བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལུང་ལས་ཞེས་པ་ཡུམ་མདོ་ལས་དངོས་པོའི་འདུ་ཤེས་ཅན་ལ་ཐར་པ་མེད་པར་བཤད་པ་དང་རྒྱུན་ཞུགས་ནས་རང་རྒྱལ་གྱི་བར་རྣམས་ཤེར་ཕྱིན་འདི་ལ་བརྟེན་དགོས་པར་བཤད་པའི་དོན་བཀོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། སྤྱོད་འཇུག་

གྲུབ་དོན།

155

འགྲེལ་ཆེན་ལས། ནས། དོན་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །ཡང་རྒྱ་བོད་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཉོན་མོངས་མེད་ཀྱང་དེ་དག་ལ། །ལས་ཀྱི་ནུས་པ་མཐོང་ཞེས་པའི་ཉོན་མོངས་ས་བོན་དང་བཅས་པ་སྤངས་ནས་མེད་ཀྱང་དུཿཁ་ལས་གྲོལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྔོན་སོ་སྐྱེའི་དུས་ཀྱི་ལས་ངན་པའི་ནུས་པས་མོའུ་འགལ་བུའི་ཕྱག་ཞབས་བཅོམ་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ཞིང༌། ཉོན་མོངས་སྤངས་པས་གྲོལ་ན་དེའི། །ཞེས་པའི་དོན་ཡང་དེ་ལྟར་བཤད་དོ། །འོ་ན། ཉན་ཐོས་སྡེ་བའམ་གྲུབ་མཐའ་འོག་མ་གསུམ་གང་རུང་གིས་ཉོན་མོངས་སྤངས་ཙམ་ནས་སྡུག་བསྔལ་ཡང་སྤངས་པར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། འདིར་དེ་འདྲའི་ཁས་ལེན་བཀག་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཁས་ལེན་མེད་པའི་དགག་པ་དགོས་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཁྱབ་ཅིང༌། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་གསུམ་གས་ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་འདོད་པའི་ཕྱིར་དང༌། དེའི་ལས་ཀྱི་ནུས་པ་ཚེ་འདིར་སྡུག་བསྔལ་སྐྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མ་འཕེན་པའི་ནུས་པ་མཐོང་ཞེས་བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ནི་བསམ་གཏན་དཔེ་མཁྱུད་ཀྱི་མདོ་ལས་བདེན་བཞིའི་མི་རྟག་སོགས་ཀྱིས་མི་གྲོལ་པའི་དོན་བསྡུས་ནས་བཀོད་པར་གསལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོང་པ་ཉིད་དང་བྲལ་བའི་སེམས། །འགག་པ་སླར་ཡང་སྐྱེ་འགྱུར་ཏེ། །ཞེས་སྔར་ཉོན་མོངས་སྤངས་པར་བཤད་པ་དེ་སླར་ཡང་སྐྱེ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང༌། སྲེད་འདི་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། འགྲེལ་པ་འགའ་ཞིག་དང་བོད་རྣམས་ནས། ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་སྤངས་པ་རེ་ཞིག་འོང་བའི་དོན་ནོ། །ཞེས་སོ། །
ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། བདེན་པ་མཐོང་བས་གྲོལ་འགྱུར་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཕྱོགས་སྔ་སྨྲ་བ་པོ་སེམས་ཙམ་པ་དང་རང་རྒྱུད་པ་ཡིན་ཟེར། ཁ་ཅིག་ཉན་ཐོས་སྡེ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ཟེར་ན་དང་པོ་ལ། འོ་ན། འདིའི་ཕྱོགས་སྔ་སྨྲ་བ་པོ་ལ་ཐེག་ཆེན་བཀར་སྒྲུབ་མི་དགོས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། གང་ཕྱིར་ལུང་ལས་ལམ་འདི་ནི། །མེད་པར་བྱང་ཆུབ་མེད་པར་གསུངས། །གལ་ཏེ་ཐེག་ཆེན་མ་གྲུབ་ན། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཀར་བསྒྲུབས་པའི་ཕྱིར་དང༌། དེས་ན་འདིའི་ཕྱོགས་

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

156

སྔའི་གཙོ་བོ་ཉན་ཐོས་སྡེ་བ་ལ་ཐེག་ཆེན་བཀར་འདོད་མི་འདོད་གཉིས་ཡོད་པའི་མི་འདོད་མཁན་ཡིན་ཞིང་ཞར་ལ་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་བདག་མེད་རྟོགས་མི་དགོས་པར་འདོད་པའི་སྡེ་བ་གོང་འོག་རྣམས་ཀྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱོད་འཇུག་དར་ཊཱིཀ་ལས། ཉན་ཐོས་སྡེ་བ་ཁ་ཅིག་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་མི་དགོས་པར་མ་ཟད་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་མིང་ཙམ་ཡང་ཁས་མི་ལེན་ཅིང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་བཀར་ཁས་མི་ལེན་པ་དེ་དག་ཕྱོགས་སྔའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ་ཞར་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་ཚད་མར་བཞེད་ཀྱང་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་མི་དགོས་པར་བཞེད་པ་དེ་དག་ཀྱང་བཀག་ནས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་སློབ་དཔོན་ཞི་འཚོ་ཡབ་སྲས་དང་ཛེ་ཏ་རི་ཆེན་པོ་དང་རྒྱན་མཁན་པོ་སོགས་རྣམ་འགྲེལ་དབུ་མར་འགྲེལ་མཁན་རྣམས་ན་རེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྟོང་ཉིད་ལྟ་བས་གྲོལ་འགྱུར་གྱི། །ཞེས་པའི་སྟོང་པ་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་སྟོང་པར་འདོད་ཟེར་ན། འོ་ན་དེ་མི་རྟག་སྡུག་བསྔལ་སྟོང་བདག་མེད་བཞིའི་ཕྱི་མ་གཉིས་ལ་བྱེད་མི་རིགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་དེ་ལ་བྱེད་ཅིང་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ལུགས་ལ་བདེན་གྲུབ་འདོད་པའི་ཕྱིར། དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་ནུས་པའི་དངོས་པོ་དེ་རང་མཚན་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དོན་དམ་དོན་བྱེད་ནུས་པ་གང༌། །དེ་འདིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། སྟོང་ཉིད་ལྟ་བ་ཞེས་པའི་ཚིག་ཙམ་ལ་འཁྲུལ་ནས་རྒྱ་གར་བ་འགའ་ཞིག་གིས་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་ལ་འདོད་པ་དོན་མ་ཡིན་པས། གང་ཟག་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་ལྟ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །
འདིར་སྟག་ལོས་དེ་དག་གི་དབུ་མ་པ་རྣམ་རྫུན་པ་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་པར་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་བཤད་དུ་བཀག་ཟིན་ཏོ། །ཡང་བོད་ཀྱི་རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་ཆ་པ་དང་བརྩེགས་དབང་ཕྱུག་སེང་གེ་སོགས་ན་རེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། ཚོར་བའི་རྐྱེན་གྱིས་སྲེད་པ་ཡིན། །ཚོར་བ་དེ་དག་ལ་ཡང་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱུ་ཚོར་བ་ཡོད་ན་འབྲས་བུ་སྲེད་པ་ཡོད་པས་ཁྱབ་པ་

གྲུབ་དོན།

157

སྒྲུབ་མི་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། སོགས་དགག་པ་བྱེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁྱེད་ཆ་བརྩེགས་སོགས་ཀྱིས་དགག་པ་དེ་ནི་ཕར་ཕྱིན་གྱི་ཆོས་སྐད་གྲགས་པ་ཆེར་བསམ་ཡང་ཕྱོགས་སྔ་མ་སྤྱོད་འཇུག་གིས་འཇམ་དཔལ་རྣམ་རོལ་སོགས་ཀྱི་མདོ་དོན་བཀོད་པ་མ་ཤེས་པའི་སྐྱོན་དང༌། ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་གཉིས་ཀྱི་རིགས་ཚོགས་དང་བསྟོད་ཚོགས་དུ་མར་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་ན་ཐར་པ་མེད་པར་གསུངས་པའི་དོན་འདིར་བཀོད་པ་མ་ཤེས་པར་ཕྱོགས་སྔའི་ནམ་མ་ལངས་པར་དགག་པའི་ཉི་མ་ཤར་བའི་ཕྱིར་དང༌། མདོ་དག་ལས་ཀྱང༌། ཚོར་བའི་རྐྱེན་གྱིས་སྲེད་པ་ཞེས་པའང་བཀག་པར་སོང་བ་དེའི་ཕྱིར། སྟོང་ཐུན་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ལས། ཚོར་བའི་རྐྱེན་གྱིས་སྲེད་པ་ཡིན། ཞེས་སོགས་ལ་ཆ་བ་དང༌། ནས། བོད་ཀྱི་མཁས་པ་དག་ལ་འདི་འདྲའི་རྣམ་འགྱུར་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ༌། །ཞེས་དང༌། རྣམ་བཤད་ལས། ཚོར་བ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ནས། རིགས་པ་བརླིང་པོའི་དོན་ཞིབ་ཏུ་མ་རྙེད་པར་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ལ་གྱ་ཚོམ་དུ་སྐྱོན་བཟུང་བའི་ནོར་བ་ཆེན་པོའོ། །ཞེས་སོ། །
ཡང་རྩོད་དུས་ཀྱི་ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོ་བུ་རིན་པོ་ཆེ་དང༌། པཎ་ཆེན་བཅོམ་རལ་སོགས་དང་ཕྱིས་བླུན་པོ་མཁས་རློམ་པ་ཕྲག་དོག་གིས་མྱོས་པ་མང་པོས་ཟླ་བའི་ཞབས་ལ་དགག་པ་ལྟར་སྣང་འབྲེལ་མེད་དུ་མ་བྱེད་དེ། ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོ་སོགས་ན་རེ། ཟླ་བས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མ་རྟོགས་ན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡང་མི་འཐད་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མདོ་སྡེ་པས་ཀྱང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལུང་རིགས་གཉིས་ཀས་གཏན་ལ་ཕབ་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་སོགས་དང༌། དགྲ་བཅོམ་གྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་བདེན་འཛིན་ཉོན་མོངས་སུ་འདོད་པ་དང༌། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་གྱིས་དེ་ཀུན་སྤངས་པ་སོགས་ཀྱང་ནང་འགལ་ཡིན་ཏེ། ས་བདུན་པ་པས་ཉན་རང་བློ་སྟོབས་ཀྱི་ཟིལ་གྱིས་མི་ནོན་པར་ཐལ། དེའི་དགྲ་བཅོམ་གྱིས་དེ་སྤངས་ས་བདུན་པ་བས་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་དགྲ་བཅོམ་གྱིས་མཐོང་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་ཐོབ་པར་ཐལ། མཐོང་སྤང་གཟུང་རྟོག་སྤངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུན་ཞུགས་མཐོང་ཆོས་ཞི་ཆོས་ཅན། ལས་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

158

བར་ཐལ། ཕུང་པོ་བདེན་འཛིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སོགས་ཐལ་བ་དུ་མ་འཕེན་ཅིང༌། ཡང་དགྲ་བཅོམ་པས་འཁོར་བར་འཆིང་བའི་ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་ཀྱང་བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཉོན་སྒྲིབ་སྤོང་བའི་ནུས་པ་མ་ཐོབ་སོགས་སྨྲ་བའི་ཕྱིར་དང༌། ཀུན་མཁྱེན་གྱིས་ཀྱང་འཛིན་པ་བདེན་སྨྲའི་རང་རྒྱལ་དང༌། ནས། མཁས་པ་མཚར་ཞེས་བཞད་གད་ཀྱང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་བཞིན་དུ་ཟླ་བའི་ཞབས་ལ་བོད་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱོན་བཟུང་བ་འགའ་ཞིག་སྣང་བ་ཡང་ཕྱོགས་སྔ་མ་ཞིབ་ཏུ་ཡེ་མ་གོ་བར་སྐྱོན་ལྟར་སྣང་བརྗོད་པས། རང་གི་དེ་ཉིད་སྟོན་པ་མཁས་པས་མཐོང་ན་ཤིན་ཏུ་ངོ་ཚའི་གནས་ཁོ་ནར་སྣང་ངོ༌། །ཞེས་པ་དང༌། སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ལས། བརྡོལ་ཐབས་སྨྲ་བ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ནས། དོན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་ཐལ་བ་དང་པོ་ལ་འབྲེལ་མེད་པར་ཐལ། མདོ་སྡེ་པས་ངེས་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་འདིའི་བདག་མེད་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར་དང༌། བདག་མེད་ཕྲ་མོ་གཉིས་ལ་ཕྲ་རགས་མེད་པར་མ་ཤེས་པའི་བབ་ཅོལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཐལ་བ་དང་པོ་ནི་འབྲེལ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ནས། རྩོད་གཞི་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པ་བསྟན་རྒྱུ་ཡོད་ན་སྨྲོས་ཤིག །ཅེས་སོགས་གསུངས་སོ། །ཐལ་བ་གཉིས་པ་ལ། ས་དང་པོ་པས་ཀྱང་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་བློ་ཡིས་གནོན་པར་ཐལ། དེས་མཐོང་སྤང་གཟུང་རྟོག་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་སྤོང་པའི་གཉེན་པོ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཐོབ། ཅིག་ཤོས་ཀྱིས་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། ས་དང་པོ་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་བློས་ཀྱང་དེ་གནོན་པར་ཐལ། ས་དང་པོ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་མཚན་འཛིན་གྱིས་མ་བཅིངས་ལ་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་དེ་བཅིངས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ལས། ས་དང་པོ་ལས་ཀྱང་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་བདག་མེད། ནས། ཁས་བླངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་བསྡུས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་གཞན་གོ་སླ་ལ་རྒྱས་པར་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ལ་བལྟ་དགོས། མཁས་པར་འདོད་པ་དང་པོ་ཏི་ཆེན་པོ་མི་བལྟ་བ་རྒྱབ་འགལ་ཡིན་པས་འདི་དག་གིས་མིག་བྱས་ནས་རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གསུང་ལ་ཞིབ་པར་དཔྱད་ན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལག་

གྲུབ་དོན།

159

རྩེ་ན་ཡོད་པ་ཤེས་པར་གྱིས།
ཡང་བུ་རིན་པོ་ཆེའི་ཞབས་སོགས་དང་ཕྱིས་ཀྱི་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བསྟན་པའི་རྩ་བ་དགེ་སློང་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡིན་ཞེས་པའི་རྒྱུ་མཚན། སོ་སོར་ཐར་པ་དེ་བསྟན་པའི་རྩ་བ་དང་དགྲ་བཅོམ་དེ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་དགོས་ཟེར། འོ་ན། སྐབས་འདིའི་བསྟན་པ་དེ་ལ་སོ་སོར་ཐར་པ་ཡང་འཇོག་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་རང་ཉིད་རང་ཉིད་ཀྱི་རྩ་བར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སླ། ཁྱབ་ཅིང༌། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ལ་ལུང་སྡེ་སྣོད་གསུམ་དང༌། བསླབ་པ་གསུམ་ཡོད་ཅིང༌། ཁྱོད་རང་ཡང་འདོད་འདུག་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སྐབས་འདིའི་བསྟན་པའི་རྩ་བ་དེ་གང་ཟག་དང་སྡོམ་པ་གཉིས་ལས་སྡོམ་པ་ལ་ཐུག་པར་བཤད་རིགས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བསྟན་པའི་རྩ་བ་ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་དགེ་སློང་ཡིན་པར་བཤད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ལྟར་སེམས་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དམིགས་གཏད་དང་བཅས་པ་ལ་ཉོན་མོངས་བཅོམ་པའི་དགེ་སློང་དེ་དཀའ་ཞེས་བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། བསྟན་རྩ་དགེ་སློང་ཉིད་ཡིན་ན། །དགེ་སློང་ཉིད་ཀྱང་དཀའ་བར་གནས། །སེམས་ནི་དམིགས་དང་བཅས་རྣམས་ཀྱིས། །མྱ་ངན་འདའ་བ་དཀའ་བར་གནས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྐང་པ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་མྱང་འདས་དཀའ་བ་དེ་རྐང་པ་སྔ་མ་གཉིས་ཀྱི་དགེ་སློང་དཀའ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདིའི་བསྟན་པ་ལ་བསླབ་པ་གསུམ་དང་སྡེ་སྣོད་གསུམ་ཡོད་ཅིང་དེ་འཛིན་པའི་རྩ་བ། མདོ་ལས། དགེ་སློང་ནི་རྣམ་པ་ལྔ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། སློང་བའི་དགེ་སློང་དང༌། ཁས་འཆེ་བའི་དགེ་སློང་དང༌། མིང་གི་དགེ་སློང་དང༌། ཉོན་མོངས་བཅོམ་པའི་དགེ་སློང་དང༌། གསོལ་བ་དང་བཞིའི་ལས་ཀྱིས་བསྙེན་པར་རྫོགས་པའི་དགེ་སློང་ངོ༌། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དགེ་སློང་ལྔ་ཡོད་པའི་ཉོན་མོངས་བཅོམ་པའི་དགེ་སློང་ཉིད་ཡིན་ཞེས་བཤད་དགོས་ཏེ། ལུང་རྟོགས་ཀྱི་བསྟན་པ་དེ་འདྲའི་རྩ་བ་འོད་སྲུང་ཉེ་བར་འཁོར་ཀུན་དགའ་བོ་གསུམ་དང་བསྟན་པའི་གཏད་རབས་བདུན་དང་གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག་དང་བཀའ་བསྡུ་བ་སོ་སོའི་

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

160

དུས་ཀྱི་དགྲ་བཅོམ་རྣམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་གིས་བསྟན་པ་འདི་འཛིན་སྐྱོང་སྤེལ་གསུམ་གྱི་རྩ་བར་མཛད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱོད་འཇུག་དར་ཊིཀ་ལས། དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ལས་མངོན་སུམ་དུ་ཐོས་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་གསུང་རབ་ལ་བསྡུ་བ་མཛད་པ་ཡིན་པས་དགེ་སློང་དུ་མ་བཤད་པའི་ནང་ནས་བསྟན་པའི་རྩ་བ་དགེ་སློང་དགྲ་བཅོམ་པ་ཉིད་ཡིན་ན་སྟེ་ཡིན་པ་ལ་དགེ་སློང་དགྲ་བཅོམ་པ་ཉིད་ཀྱང་དཀའ་བར་གནས་པ་སྟེ། ནས། ཡང་ན་རྐང་པ་སྔ་མ་གཉིས་དམ་བཅའ་བྱས་ནས་ཕྱི་མ་རྟགས་སུ་བྱས་ཏེ། བདེན་འཛིན་ཇི་སྲིད་ཡོད་པ་དེ་སྲིད་དུ་མྱང་འདས་མི་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དཔལ་ལྡན་ཟླ་བའི་ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་གསུམ་པའི་དོན་ལ་བོད་སྔ་མ་མང་པོས་འབྲེལ་མེད་སྨྲས་པ་བཀག་ཚུལ་སྟོང་ཐུན་ནས་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་དང༌། རང་རེའི་མཁས་པ་དུ་མས་ཀྱང་སྣ་ཚོགས་ཤིག་སྨྲས་ཏེ། མདོར་བསྡུས་ན་ཁ་ཅིག་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་སུན་ཕྱུང་ན་ཕུང་པོ་བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་སུན་ཕྱུང་བས་ཁྱབ་པས་ན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པས་ཁྱབ་ཟེར། ལ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཉིས་སྔ་ཕྱིར་རྟོགས་དགོས་པར་བཤད་ནས་བདག་འཛིན་སྔ་མའི་ཞེན་ཡུལ་སུན་ཕྱུང་ན་ཕུང་པོ་བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་སུན་ཕྱུང་བར་སོང་བས་མ་ཁྱབ་ཟེར། འགའ་ཞིག་ཆོས་གང་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་ནའང་རྟགས་སྦྱོར་ལ་བརྟེན་དགོས་ཤིང༌། རྟགས་ཆོས་གཉིས་ལྡན་གྱི་མཐུན་དཔེ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བས་ཁྱབ་ཟེར། གཞན་དག་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་ན་དེའི་སྔོན་དུ་མེ་ལོང་ནང་གི་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བས་ཁྱབ་ཟེར།
ལུགས་དང་པོ་ལ། འོ་ན། བདག་མེད་གཉིས་ལ་འཇུག་རིམ་དང་པོར་གང་ཟག་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་ནས་དེ་རྗེས་ཕུང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་

གྲུབ་དོན།

161

ཐལ། གང་ཟག་བདེན་མེད་རྟོགས་ན་ཕུང་པོ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། སྟོན་པ་དང་སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་དང་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཟླ་བའི་ཞབས་ཞི་བ་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་ལས་བཟློག་ནས་ཁས་ལེན་རིགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁྱབ་སྟེ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་མེད་གཉིས་ལ་འཇུག་རིམ་དང་པོར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་ནས་དེ་རྗེས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་དགོས་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཏིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། ཇི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་གི་འདུ་ཤེས་ནི། །ཤེས་པ་དེ་བཞིན་ཀུན་ལ་བློས་སྦྱར་བྱ། །ཞེས་དང༌། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས། སྐྱེས་བུ་ཁམས་དྲུག་འདུས་པའི་ཕྱིར། །ཡང་དག་མ་ཡིན་ཇི་ལྟ་བར། །དེ་བཞིན་ཁམས་ནི་རེ་རེ་ཡང༌། །འདུས་ཕྱིར་ཡང་དག་ཉིད་དུ་མིན། །ཞེས་སྔོན་དུ་སྐྱེས་བུ་ཡང་དག་པར་མ་གྲུབ་པ་དང༌། དེ་ནས་གདགས་གཞིའི་ཁམས་རྣམས་ཡང་དག་པར་མ་གྲུབ་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པར་བཤད་པ་དང༌། ལམ་རིམ་ལས། ཚིག་གསལ་དང་བུདྡྷ་པཱ་ལི་ཏས་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་ན་ཐོག་མར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ནས་འཇུག་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཞི་བ་ལྷས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །འདི་དག་གིས་རིམ་གྱིས་རྟོགས་པར་བཤད་པ་དངོས་སུ་རྟོགས་ཚུལ་གཙོ་བོར་བྱས་སོ། །འདི་དག་གི་ཤེས་བྱེད་དང་གནོད་བྱེད་ལྷག་མ་དག་འོག་ཏུ་འཆད་པར་བྱའོ། །
ལུགས་གཉིས་པ་ལ། འོ་ན། རང་འགྲེལ་དང་པཱ་ལི་ཏས་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་རགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པས་འདིར་དེ་གཞིར་བཞག་ནས་གང་ཟག་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་བློ་དེས་ཕུང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་མི་གཅོད་པར་ཐལ། དེས་དེའི་ཞེན་ཡུལ་འགོག་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། གང་ཟག་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་བློ་དེས་ཕུང་པོ་རང་བཞིན་མེད་དོ་སྙམ་དུ་མ་བཟུང་ཡང་ཕུང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་བློ་དེས་དངོས་སུ་ཁེགས་པ་ན། བདག་དེའི་བདག་གི་བ་ཕུང་པོ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤིང་རྟ་ཚིག་

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

162

ན་དེའི་ཡན་ལག་མི་གནས་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། གང་ཟག་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་བློ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཕུང་པོ་རང་བཞིན་མེད་དོ་སྙམ་དུ་མི་འཛིན་ཀྱང་བློ་དེས་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་ཕུང་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་འདྲེན་ནུས་པས་ན་ཕུང་པོ་ལ་རང་བཞིན་དུ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པར་ནུས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། རྩ་ཤེ་ལས་ཀྱང༌། བདག་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། །བདག་གི་ཡོད་པར་ག་ལ་འགྱུར། །ཞེས་དང༌། དེའི་འགྲེལ་པ་ཚིག་གསལ་ལས། བདག་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར། བདག་ཏུ་གདགས་པའི་གཞི་བདག་གི་བའང་ཤིན་ཏུ་ཆེས་དམིགས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཇི་ལྟར་ཤིང་རྟ་ཚིག་ན་དེའི་ཡན་ལག་དག་ཀྱང་ཚིག་པས་མི་དམིགས་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན། བློ་དེས་རང་དུས་ན་ཕུང་པོ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེས་རང་དུས་དང་དངོས་སུ་ཕུང་པོ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་མི་གཅོད་ཀྱང་བློ་དེའི་བྱེད་པས་བཅད་པ་ལ་བློ་དེས་བཅད་ཅེས་ཐ་སྙད་རགས་པ་ལ་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང༌། བདེན་པའི་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་གང་ཟག་བདེན་མེད་ངེས་ཚེ་ཕུང་པོ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དམ་བཅའ་མ་བཏང་བར་ཐལ། དེའི་ཚེ་གང་ཟག་དེས་ཕུང་པོ་བདེན་གྲུབ་ལ་གནོད་བྱེད་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟགས་དེའི་ཚེ་ཕུང་པོ་བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་ལ་མ་གནོད་པར་འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་ལ་གནོད་བྱེད་མཐོང་ཚེ་དེ་ལྟར་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་གྲུབ་མཐའ་འདོར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་རིམ་ལས། དེ་ལྟར་རང་བཞིན་ཁས་བླངས་པ་ལ་གནོད་བྱེད་བསྟན་པ་རྣམས་མཐོང་པ་ན། རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་གྲུབ་མཐའ་འདོར་བར་འགྱུར་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། གང་ཟག་གི་སྟེང་དུ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གང་ཟག་དེས་ཕུང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་གཞན་ལ་བློ་ཁ་ཕྱོགས་ཙམ་གྱིས་བདག་མེད་ངེས་ནུས་ཀྱི་རིགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་གཞན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོང་གཞི་ཐ་དད་ཡིན་

གྲུབ་དོན།

163

ཀྱང་སྟོང་ཚུལ་ལ་མི་འདྲ་བ་དང་ཕྲ་རགས་གང་ཡང་མེད་པས་དེ་ལྟར་རྟོགས་ཐུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་དུ་ན་ཆོས་རེ་རེ་ལའང་གཏན་ཚིགས་རེ་རེ་དྲན་ཙམ་བྱས་ནས་གཏན་ལ་འབེབས་དགོས་ན་སངས་མ་རྒྱས་བར་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་གཏན་ལ་འབེབས་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤེས་བྱ་ལ་ཕ་མཐའ་མེད་ཅིང་རེ་རེ་ནས་གཏན་ཚིགས་རེས་སོ་སོར་གཏན་ལ་འབེབས་དགོས་པ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོང་ཐུན་ལས། གང་ཟག་གི་སྟེང་དུ་རང་བཞིན་མེད་པ་མཚན་ཉིད་ཚང་བ་ཚད་མས་ངེས་ན་ཕུང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་དམ་བཅའ་མི་སྲིད་དེ། རིགས་པ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་གི་སྟེང་དུ་དབུ་མའི་ལྟ་བ་མཐར་ཐུག་པ་ངེས་པའི་རིགས་པ་དེས་ཕུང་སོགས་ཀྱི་སྟེང་དུའང་བདག་མེད་ལ་བློ་ཁ་ཕྱོགས་ཙམ་གྱིས་ངེས་པར་བྱེད་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་དུ་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་དུ་རིགས་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པར་བྱེད་པ་ལ་ཤེས་བྱའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་སྲིད་ཚད་རེ་རེ་ནས་བདག་མེད་དུ་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་དགོས་པར་འགྱུར་ཞིང༌། དེ་ལྟ་ན་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་བར་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་དུ་རིགས་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང༌། འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་ལས། དངོས་པོ་གཅིག་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་ན་གཞན་རྣམས་ཀྱང་རྟོགས་ནུས་པས། ཞེས་པ་ནས། ཐོས་བསམ་གྱི་ཚེ་དཔེར་བརྗོད་ཀྱང་འགའ་ཞིག་བྱས་པས་མི་གྲོལ་ན་རེ་དོགས་མཛུབ་རྩིས་ཀྱི་གཡེང་བ་བཤོལ་ནས་བེམ་པོ་ཞལ་དྲིལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་འཇོག་པ་ཞུ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། བདེན་པའི་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཚད་མས་ངེས་མ་ཐག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དངོས་སྨྲ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་གང་ཟག་ཙམ་མ་གཏོགས་པའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་དམ་བཅའ་བའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང༌། དེ་དེར་ཐལ། དེ་དེ་ལྟར་དམ་བཅའ་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དངོས་སྨྲ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་སྨྲ་བའི་གྲུབ་མཐའ་བཏང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབུ་མ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབུ་མའི་ལྟ་བ་མཐར་ཐུག་རྙེད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོང་ཉིད་

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

164

རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དངོས་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་རང་བཞིན་མེད་པར་ཚད་མས་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཆོས་ཅན་གྱིས་གྲུབ་ཅིང༌། ཁྱབ་སྟེ། ལམ་རིམ་ལས། གང་གི་ཚེ་དངོས་པོ་འགའ་ཞིག་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་མེད་པར་ཚད་མས་རྟོགས་པ་ནས་དངོས་པོར་སྨྲ་བའི་གྲུབ་མཐའ་བཏང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། གང་ཟག་བདེན་མེད་རྟོགས་ལ་ཕུང་པོ་བདེན་མེད་མ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བདེན་གྲུབ་ལྷག་མ་མེད་པར་ཚད་མས་མ་ཁེགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་བདེན་གྲུབ་ཁེགས་པའི་སྟོང་གཞིའི་སྟེང་དུ་བདེན་གྲུབ་ལ་བྱ་བྱེད་ལས་སོགས་རུང་ངམ་སྙམ་པའི་སྒྲོ་འདོགས་པ་ཚད་མས་ཁེགས་ཀྱང་སྒྲ་རྟོག་སེལ་འཇུག་ཡིན་པས་བྱ་བྱེད་སོགས་ལ་དེ་ལྟར་དུ་མ་བཟུང་བར་བྱེད་པ་པོ་བདག་ཙམ་མེད་པར་དངོས་སུ་བཟུང་བའི་ཁྱད་པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང་ཞིང་སླ། ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལྟར་སྒྲོ་འདོགས་ཚད་མས་མ་བསལ་བར་དུ་བདེན་གྲུབ་ལྷག་མ་མེད་པར་མི་ཁེགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེན་གྲུབ་ཡུལ་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་མི་འཐད་པར་ཤེས་ཀྱང་བྱ་བྱེད་གདགས་གཞི་སོགས་ལ་བདེན་པར་དམ་བཅའ་མ་ཉམས་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་སེམས་ཙམ་པས་ཀུན་བཏགས་ལ་བདེན་མེད་ཁས་བླངས་ཀྱང་ཆོས་གཞན་ཐམས་ཅད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཁས་ལེན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་བདེན་གྲུབ་ཁས་ལེན་པའི་གྲུབ་མཐར་འཇོག་པ་བཞིན་ནོ། །ཚུལ་འདི་ཇི་སྐད་དུ་རྣམ་བཤད་ལས། འདིས་ནི་གདགས་གཞིའི་ཕུང་པོ་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་ཡུལ་སུན་མ་ཕྱིན་ན། བཏགས་ཆོས་གང་ཟག་ལ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་ཞེན་ཡུལ་ཡང་སུན་མི་ཕྱིན་པས། ཞེས་དང༌། སྔར་ལམ་རིམ་གྱིས་དངོས་སྨྲ་བའི་གྲུབ་མཐའ་གཏོང་ཚད་བཤད་པ་སོགས་ཀྱིས་ཤེས་སོ། །རྩ་བར་འདོད་ན། བདེན་མེད་ལྷག་མ་མེད་པར་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདག་མེད་རགས་པ་ཙམ་རྟོགས་ལ་བདག་མེད་མཚན་ཉིད་ཚང་བ་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བདེན་མེད་ཕྲ་མོ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་ཟག་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་

གྲུབ་དོན།

165

པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁྱབ་སྟེ། ཆོས་གཅིག་བདེན་མེད་དུ་ཤེས་ན་ཆོས་གཞན་ཀུན་ལ་འདི་བདེན་མེད་དོ་སྙམ་དུ་དངོས་སུ་མི་འཛིན་ཡང་བདེན་གྲུབ་ཏུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་ལ་གནོད་པ་མཐོང་བས་སྒྲུབ་བྱེད་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པར་དེ་ལ་བློ་ཁ་ཕྱོགས་ཙམ་ནས་བདེན་མེད་ཀྱི་ངེས་ཤེས་འདྲེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ལ་ཕྲ་རགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་གཞི་གང་གི་སྟེང་གི་ནམ་མཁའ་འཇོག་པ་ན་ཐོགས་རེག་བཀག་ཙམ་ལ་འཇོག་པ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ཏིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། ཇི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་གི་འདུ་ཤེས་ནི། །ཤེས་པ་དེ་བཞིན་ཀུན་ལ་བློས་སྦྱར་བྱ། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་ཡི་ངོ་བོ་ཉིད། །ཡོངས་སུ་དག་པ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ཡིན། །གཅིག་གིས་ཀྱང་ནི་ཐམས་ཅད་ཤེས། །གཅིག་གིས་ཀྱང་ནི་ཐམས་ཅད་མཐོང༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། དེའི་རྐང་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་བདག་མེད་གཉིས་ལ་འཇུག་རིམ་དང༌། ཆོས་ནས། ཡོངས་སུ་དག་པ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ཡིན། །ཞེས་པའི་རྐང་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཆོས་དེ་དང་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོངས་སུ་དག་པ་དེའི་གནས་ལུགས་བྱེད་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པར་བཤད་ནས་དེས་ནམ་མཁའ་ཐོགས་རེག་བཀག་ཙམ་ལ་འཇོག་པར་བཤད་པས། བོད་མང་པོས་ནམ་མཁའ་མཐའ་དབུས་མེད་པ་ཆོས་ཉིད་ངོས་བཟུང་མེད་པའམ་མཐའ་དབུས་མེད་པའི་དཔེར་འདོད་པ་ཡང་ཁེགས་ལ། རྐང་པ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོས་རང་འགྲེལ་དང་རྣམ་བཤད་ལྟར་ཆོས་གཅིག་གི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་ནའང་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་ལ་བློ་ཁ་ཕྱོགས་པས་རྟོགས་ནུས་པ་དང༌། རྐང་པ་གཉིས་པས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཚེ་གཅིག་ཅར་རྟོགས་ཚུལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལ་གནོད་བྱེད་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ༌། །
ལུགས་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་ལ། འོ་ན། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་མ་ཐག་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་རྟགས་སྦྱོར་བཀོད་པ་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་རྟོགས་དགོས་པ་དེ། འཇུག་པ་ལས། དངོས་རྣམས་མཐའ་དག་དངོས་པོ་མེད་པར་རྟོགས་སུ་གཞུག་པར་ནི། །ཞེས་སོགས་རྩ་འགྲེལ་གྱི་

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

166

དགོངས་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་ལྟར་དགོས་པའི་ཤེས་བྱེད་ལུང་དེ་དག་དྲངས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་མ་ཐག་པ་ཡིན་ན། གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་སྔ་རྒོལ་ཕྱི་རྒོལ་བྱས་ནས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན། རྩ་བར། དངོས་རྣམས་མཐའ་དག་དངོས་པོ་མེད་པར་རྟོགས་སུ་གཞུག་པར་ནི། །ཞེས་སོགས་རྩ་འགྲེལ་གྱི་དངོས་བསྟན་ལྟར་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང༌། ཁྱབ་སྟེ། དངོས་རྣམས་མཐའ་དག་དངོས་པོ་མེད་པར་རྟོགས། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྒོལ་བས་ཕྱི་རྒོལ་ལ་རྟགས་སྦྱོར་ལ་བརྟེན་ནས་ལྟ་བ་སྐྱེད་ཚུལ་ཁོ་ན་དངོས་སུ་བཤད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྔ་རྒོལ་དབུ་མ་པས་ཕྱི་རྒོལ་དངོས་སྨྲ་ལ་ལྟ་བ་དེ་ལྟར་སྐྱེས་ཚུལ་ཙམ་དངོས་སུ་བཤད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། གཞན་ཡང་ཇི་ལྟར་སྒྱུ་མ་དང་རྨི་ལམ་ལ་སོགས་པ་ཕྱི་རྒོལ་རང་གི་ཕྱོགས་ལའང་གྲུབ་པའི་དཔེ་ཁོ་ནས། ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་མཐའ་དག་དབུ་མ་པས་དངོས་པོ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པར་རྟོགས་སུ་གཞུག་པར་ནི་ཆེས་སླ་བ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། རྡོར་གཅོད་དང༌། བརྒྱད་སྟོང་པ་དང༌། རྩ་ཤེས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དབང་རྣོན་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་མ་ཐག་པ་གསུམ་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་མ་ཐག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གདུལ་བྱ་དེ་གསུམ་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། གཞུང་དེ་གསུམ་གྱི་དོན་འགྲེལ་པའི་ཚུལ་གྱིས་མ་བཤད་པར་རྟོགས་མི་ནུས་པར་ཐལ། དེ་བཤད་དགོས་པར་མ་ཟད་རྒོལ་བའི་རྩོད་ཟླ་མ་བྱས་བར་དུ་རྟོགས་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང༌། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། འགྲེལ་པ་མེད་ཀྱང་གཞུང་དེ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་གཞུང་དེའི་དོན་རྟོགས་ནུས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དབང་རྣོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་གྲགས་ཆེ་ཞིང༌། རྩ་འགྲེལ་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་

གྲུབ་དོན།

167

གདུལ་བྱ་ལ་རྣོ་རྟུལ་ཆེན་པོ་བཤད་པ་སོགས་དུ་མས་གྲུབ། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན། དེ་དག་ལ་བླ་མས་དེའི་དོན་མ་བཤད་པར་ཡང་རྟོགས་ནུས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་སྒྲུབ་ཚུལ་འཐད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་འདྲའི་དབང་རྣོན་ལ་དེ་ལྟར་རྟོགས་ནུས་པ་གཅིག་ཀྱང་ཡོད་ལ་གཞན་རྣམས་ལའང་དངོས་བསྟན་བསྐྱར་ཙམ་གྱིས་རྟོགས་ཤིང་འགྲེལ་པ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ཁྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཕལ་ཆེར་མང་ཤོས་རྣམས་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་དེ་རྒོལ་བ་མེད་ཀྱང་རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའང་མང་ལ་རྟགས་སྦྱོར་མེད་ཀྱང་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དག་མཐོང་བ་ལས་སྐྱེས་པའང་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྟ་ངན་མུན་སེལ་ལས། དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་རང་གི་བློ་ངོར་འགོག་པ་ན། དངོས་སུ་ཆོས་ཅན་དང་ཐལ་དང་ཕྱིར་སོགས་སྦྱར་མ་སྦྱར་གང་ཡིན་ཡང་འདྲ་ཡི། དཔྱོད་ཚུལ་ཐལ་འགྱུར་བའི་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ཡང་དག་ཏུ་འགྲོ་ངེས་ཤེས་པའི་དཔྱོད་ཚུལ་ཞིག་གིས་དཔྱོད་པའི་ཚེ། ཞེས་པ་ནས། ཐལ་འགྱུར་བའི་རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཚུལ་ཇི་ལྟར་འདུག་པའི་སྣང་ཚུལ་དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ངེས་པ་ཡང་དག་པ་སྐྱེ་བ་ཡོད་ཀྱི། ཞེས་སོ། །གཞན་ཡང་དེ་ལ་རྟགས་སྦྱོར་ལ་བརྟེན་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་གྱི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་རྙེད་པའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་རིམ་ལས། དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ནི་ཐལ་འགྱུར་བྱས་པའི་ཚེ་དེའི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེས་དཔག་སྐྱེས་པ་ཡིན་གྱི། དངོས་སུ་དམ་བཅའ་སྒྲུབ་པའི་སྦྱོར་ངག་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན། རྣམ་བཤད་ལས། འདིས་ནི་བདེན་མེད་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་རྟེན་འབྲེལ་ལྟ་བུ་ལ། བདེན་མེད་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་མཐུན་དཔེའི་སྟེང་དུ་མ་ངེས་པར་བདེན་མེད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་ཚད་མས་ངེས་པ་བྱར་མེད་པར་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རང་འགྲེལ་ལས། ཇི་ལྟར་རྨི་ལམ་དང་སྒྱུ་མ་ལ་སོགས་པ་རང་གི་ཕྱོགས་ལ་གྲུབ་པའི་དཔེ་རྣམས་ཁོ་

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

168

ནས། འཇིག་རྟེན་གྱི་དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་རྟོགས་སུ་གཞུག་པར་ནུས་པ་དེ་ལྟར་འགའ་ཞིག་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་དང་བཅས་པར་འཛིན་དུ་གཞུག་པར་ནུས་པས་སླ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་ཀ་ལ་གྲགས་པའི་དཔེ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་མཐུན་དཔེའི་སྟེང་དུ་སྟོང་ཉིད་ངེས་དགོས་པ་ཡང་མ་ཡིན། ཕྱི་རྒོལ་ལ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་སྐྱེད་པ་ལ་སྔོན་ལ་རྒོལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་གྲགས་པའི་དཔེའི་སྟེང་དུ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་དགོས་པར་གསུངས་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཤིན་ཏུ་མ་ཁྱབ་སྟེ། སྔ་རྒོལ་གྱི་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་རྟགས་ཀྱིས་ཕྱི་རྒོལ་ལ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ངེས་པ་སྐྱེད་པ་ལ་དཔེ་རྒོལ་བ་གཉིས་ཀར་གྲགས་པ་གཅིག་མེད་ན། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ངེས་མི་ནུས་ཞེས་པ་རང་འགྲེལ་གྱི་ལུང་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། རྣམ་བཤད་ཀྱིས་ཀྱང་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་ལྟ་བུས་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པ་ལ་རྟེན་འབྲེལ་ལ་བདེན་མེད་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་མཐུན་དཔེའི་སྟེང་དུ་མ་ངེས་པར་ཆོས་དེ་བདེན་མེད་དུ་ཕྱི་རྒོལ་ལ་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྒྲུབ་ངག་གིས་ངེས་པ་བསྐྱེད་པ་བྱར་མེད་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་ཁ་མ་ཡིན་ན་དངོས་སྨྲ་བ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཕྱི་རྒོལ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་རྟགས་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་ཁ་མའི་ཐལ་རང་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་ཡོད་པར་མ་ཟད་དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་བ་གཅིག་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱིས་ངེས་པའམ་ཐལ་འགྱུར་བའི་གཞུང་ལ་གོ་བ་ཡང་དག་ཐོབ་ནས་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་ཀྱང་ཚད་མའི་ངེས་པ་མ་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང༌། དེ་འདྲ་དེ་སྟོང་ཉིད་ལ་ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཐོབ་ཀྱང་བསམ་བྱུང་གི་ངེས་པ་མ་ཐོབ་པའི་སྟོང་ཉིད་ཚད་མས་རྟོགས་དགོས་སུ་འཇོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རིན་པོ་ཆེ་གསུམ་གྱི་གཏམ་གྱི་སྦྱོར་བ་ལས། གལ་ཏེ་ཡང་དག་དམ་བཅའ་ཙམ་ཞིག་གིས། །ངེས་པ་རྙེད་ཀྱང་སྒྲུབ་དང་སུན་འབྱིན་གྱི། །ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐེ་ཚོམ་མ་ཆོད་ཕྱིར། །འདམ་ལ་བཏབ་པའི་ཕུར་བ་བཞིན་གྱུར་པའི། །ཡང་དག་བག་ཆགས་བརྟན་པོ་འཇོག་མི་ནུས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་

གྲུབ་དོན།

169

ལ་ཚད་མ་དང་མི་འགལ་ཚུལ་དང༌། ཡུལ་ལ་ལྟོས་ནས་དམ་བཅའ་ཡང་དག་ཡིན་ཡང་ཡུལ་ཅན་ལ་ལྟོས་ནས་དམ་བཅའ་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཞིབ་ཆ་ཤེས་པར་བྱའོ། །
ལུགས་བཞི་པ་ལ། འོ་ན་སྟོང་ཉིད་གསར་དུ་རྟོགས་མི་སྲིད་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཆོས་གང་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་ཀྱང་སྔོན་ལ་དཔེ་དེ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་དགོས་ཤིང་དཔེ་དེ་ཡང་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པ་ལ་རྟགས་འགོད་པ་དང་དེའི་དཔེ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པས་དཔེ་དོན་ཐུག་མེད་ཀྱི་སྐྱོན་འོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དཔེ་དོན་ཐུག་མེད་དུ་སོང་ནས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་མི་ནུས་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་གང་ཟག་ལྟ་བུ་བདེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་བའི་དཔེར་མེ་ལོང་ནང་གི་གཟུགས་བརྙན་འགོད། དེ་བདེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་དཔེར་ནམ་མཁའ་འགོད། དེ་བདེན་མེད་སྒྲུབ་པའི་དཔེར་ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་ལྟ་བུ་འགོད་པས་ཐུག་མེད་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ཞིང༌། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟགས་སྦྱོར་དང་དཔེའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པ་ཊཱིཀ་ཆེན་གྱི་དགོངས་པར་འདོད་དོ། །འོ་ན། དེ་ལ་འདི་དཔེ་དོན་སུམ་བརྩེགས་དེ་འདྲ་སུས་ཀྱང་མ་བཤད་པས་མི་འཐད་ལ། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་བྱས་ཀྱང་ཆོས་གཅིག་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པ་ལ་དཔེ་དོན་ཐུག་མེད་མི་ཡོང་དུ་ཆུག་ཀྱང་སངས་མ་རྒྱས་བར་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་མི་སྲིད་པར་ཐལ། ཆོས་ཅན་རེ་རེ་ནས་བཀར་ནས་རྟགས་ཀྱིས་གཏན་ལ་འབེབས་དགོས་ཤིང༌། དེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་དཔེ་སུམ་བརྩེགས་རེས་གཏན་ལ་འབེབས་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁྱབ་པ་སྟོང་ཐུན་དང་འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་སོགས་དང་རིགས་པས་སྔར་བསྒྲུབས་ཟིན། གཞན་ཡང་གང་ཟག་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ལ་རྟགས་སྦྱོར་འགོད་དགོས་པར་ཐལ། དེ་རྟོགས་པ་ལ་གཟུགས་བརྙན་སྟེང་གི་སྟོང་ཉིད་ཕྲ་མོ་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དངོས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ལྷག་མཐོང་ཆེ་ཆུང་དང་མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་མཁས་གྲུབ་ཤེར་སེང་ཡབ་སྲས་ནས་བརྒྱུད་པའི་ལྟ་ཁྲིད་ལྟར་བསྒོམས་པས་ལྟ་བ་རྙེད་མཁན་སྔོན་འདས་སོགས་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་དང༌། དེ་དག་གི་འཁྲིད་ཚུལ་དེ་ལས་

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

170

ལྷག་རྒྱལ་བས་ཀྱང་གསུང་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། ལྟ་ངན་མུན་སེལ་གྱི་ལུང་སྔར་དྲངས་པ་དེའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བའི་དར་ཊཱིཀ་སྙིང་པོའི་དོན་གསལ་ལས། དཔེ་དོན་དེ་དག་བཤད་པ་ནི། གང་ཟག་དང་ཕུང་པོ་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་སྟེ། རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གཟུགས་བརྙན་བཞིན་ཞེས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཚིགས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གང་ཟག་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པ་ལ་འདི་ལྟར་བསམས་ནས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། འོ་ན། ཁྱོད་རང་ལ་དེ་ཡིན་ན་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་དགོས་པ་དང་བདག་མེད་གཉིས་སྔ་ཕྱིར་གཏན་ལ་འབེབས་མི་དགོས་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། ལུང་འདི་ལྟར་བདག་མེད་གཉིས་ཅིག་ཅར་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྦྱོར་བ་གཅིག་གིས་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་སྒོམ་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དངོས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ལུང་དུ་མ་དང་འགལ་ཞིང་གཅིག་དུ་བྲལ་དང་རྡོ་རྗེ་གཟེགས་མ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་གི་སྒོ་ནས་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་བཤད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ལམ་རིམ་ཆུང་བ་ལས། འཇིག་རྟེན་ན་རྫུན་པར་གྲགས་པའི་དཔེ་འདི་རྣམས་ཐོག་མར་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་སུ་བཅུག་ནས། དེ་ནས་འཇིག་རྟེན་ན་རྫུན་པར་མ་གྲགས་པའི་ཆོས་གཞན་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་སྐྱེད་དགོས་ཤིང་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཆོས་གཞན་ཞེས་པ་དེ་ལ་གང་ཟག་གཅིག་འཇོག་རིགས་པར་ཐལ། ལུང་འདིས་གཟུགས་བརྙན་གང་ཟག་ལས་བདེན་པར་མེད་པར་རྟོགས་སླ་བར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། མ་གྲུབ་ན་དངོས་འགལ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཆོས་གཞན་ཞེས་པ་དེ་ཆོས་དང་གང་ཟག་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་ཆོས་ལ་འཇོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ཀྱི་ཆོས་གཞན་ལ་བྱེད་དགོས་ཤིང་གཟུགས་བརྙན་དཔེར་བཀོད་པ་ཡང་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ལས་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་སླ་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ཞེས་བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་རིམ་ཆུང་བ་ལས། འོན་ཀྱང་འདི་དག་དཔེར་ལེན་པ་ནི་གཟུགས་

གྲུབ་དོན།

171

སྒྲ་སོགས་ཀྱི་ཆོས་གཞན་རྣམས་ལས། འདི་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་སླ་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ཀྱི་ཆོས་གཞན་ཞེས་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་བའི་རྣམ་བཅད་ཀྱི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ལམ་རིམ་གྱིས་གཟུགས་བརྙན་དང་སྒྱུ་མ་རྨི་ལམ་སོགས་རྫུན་པའི་དཔེ་བཤད་པ་དེ་རྣམས་ཐོག་མར་གང་ཟག་སོགས་བདེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་དུས་ཀྱི་དཔེར་གཙོ་བོར་བཤད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་གང་ཟག་བདེན་མེད་རྟོགས་པ་ལའང་སྔོན་ལ་མེ་ལོང་ནང་གི་གཟུགས་བརྙན་བདེན་མེད་རྟོགས་དགོས་པ་དང༌། དེ་དེ་ལས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་སླ་བར་འདོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ལམ་རིམ་གཉིས་ལས་སྒྱུ་མ་སོགས་ཀྱི་དཔེ་བཤད་པ་ནི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་རྗེས་སུ་ཐ་སྙད་འཇོག་མི་ཐུབ་དོགས་ནས་ཐ་སྙད་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། རྫུན་པ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ལ་བདེན་མེད་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་རིམ་ཆུང་བ་ལས། དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་དོན་ནི་གཉིས་ཏེ། དོན་དམ་བདེན་པ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཡོད་ཙམ་དུ་གྲུབ་ཀྱང་བདེན་པ་ཁེགས་པ་ལ་བྱས་པ་དང༌། སྟོང་བཞིན་དུ་སྣང་བའི་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་གཉིས་ལས་འདིར་ནི་ཕྱི་མའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ལམ་རིམ་ལས། འཇིག་རྟེན་ན་རྫུན་པར་གྲགས་པའི་དཔེ་འདི་རྣམས་ཐོག་མར་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བདེན་མེད་གཏན་ལ་འབེབས་དུས་ཀྱི་དཔེ་མ་བཤད་པར་ཐལ། ལམ་རིམ་གྱི་ལུང་དྲངས་མ་ཐག་པ་དེའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། འདིར་རྗེས་ཐོབ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ལ་གཉིས་ཡོད་པའི་སྣང་བ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་འཆད་པའི་ཞར་བྱུང་ལ་རྟགས་སྦྱོར་གྱི་ཚེ་སྒྱུ་མ་སོགས་དཔེར་ལེན་ཚུལ་འཆད་པ་ལ། ལམ་རིམ་ལས། འོན་ཀྱང༌། ཞེས་པ་ནས། སྐྱེད་དགོས་ཤིང༌། ཞེས་པའི་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་དང༌། དེའི་རྣམ་བཤད་དང༌། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྱུ་མ་སོགས་ཀྱི་དཔེ་བཤད་ཚུལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདིར་བཤད་རྒྱུ་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་རང་ལུགས་དང་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་སྐབས་སོགས་སུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

172

རྩོད་སྤོང་ལ། འགྲེལ་པའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་བསྟན་པ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བ་འགོག་ཡུལ་ལ་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་མི་འཇོག་ཟེར་ན། འོ་ན། རབ་བྱེད་བདུན་པའི་འགྲེལ་པ་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་ལས། ཁུངས་དེ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པའི་སྒྲའི་དོན་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་བདག་མེད་པ་ཉིད་བསྟན་པར་མི་ནུས་སོ། །ནུས་པར་གྱུར་ན་ནི་ཐེག་པ་གཞན་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ཕྱོགས་སྔར་བླངས་ནས་འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་གྱིས་ལན་བཏབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་བསྟན་པ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བ་འཕེན་པ་པོ་ལ་ལེགས་ལྡན་གཏན་མི་འཇོག་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རབ་བྱེད་བདུན་པའི་འགྲེལ་པ་བུདྡྷ་པཱ་ལི་ཏས། དེ་བཞིན་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འདུ་བྱེད་རྣམས་བདག་མེད་པའི་སྒྱུ་མ་དང་བྲག་ཆ་དང༌། ནས། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་དོ། །ཞེས་གསུམ་པ་ལ་བདག་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་དོན་ཏེ། བདག་ཅེས་བྱ་བའི་སྒྲ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཚིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དྲངས་མ་ཐག་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་དེས་སྒྱུ་མ་སོགས་དཔེར་བཀོད་པའི་ཕུང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པའི་དོན་རང་བཞིན་ནམ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་དོན་དུ་བཤད་པ་ལ་ལེགས་ལྡན་གྱིས་མདོ་དེའི་བདག་མེད་པའི་སྒྲ་དོན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་བྱེད་དགོས་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་མི་ནུས་ལ་ནུས་ན་ཐེག་ཆེན་ལོགས་སུ་བཟུང་བ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་ཞེས་བརྩད་པ་ལ་རང་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་འདི་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། ལུགས་དེ་ཡང་འདི་ལྟར་རིགས་པ་དང་ལུང་དང་འགལ་བར་རྟོགས་སོ་ཞེས་པའི་ཕྱོགས་སྔ་མ་སྨྲ་བ་ནི་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། ཞེས་དགག་པ་མཛད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལེགས་ལྡན་གྱིས་ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྣོད་ལས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་པར་ཚིག་གསལ་བཞིན་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྩ་ཤེ་ལས། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་སླུ་བའི་ཆོས། །དེས་ན་དེ་དག་རྫུན་པ་ཡིན། །ཞེས་དང༌། དེའི་འགྲེལ་པ་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་

གྲུབ་དོན།

173

ལས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལས་ཀྱང་འདི་ལྟ་སྟེ། འདུས་བྱས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྫུན་པ་སླུ་བའི་ཆོས་སོ། །ཞེས་སོགས་དང༌། རྩ་ཤེ་ལས། ཁ་ཅིག་སྡུག་བསྔལ་བདག་གིས་བྱས། །ཞེས་པའི་ཤེར་སྒྲོན་ལས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལས་ཀྱང་བཀའ་བསྩལ་ཏེ། ཀྱེ་གོའུ་ཏ་མ། སྡུག་བསྔལ་འདི་བདག་གིས་བྱས་སམ། ཚེ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གཞན་གྱིས་བྱས་སམ། ཚེ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་ཀས་བྱས་སམ། ཚེ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །བདག་གིས་ཀྱང་མ་བྱས་གཞན་གྱིས་ཀྱང་མ་བྱས་སམ། ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་དེས་བདེན་པའི་སྐྱེ་མེད་བསྟན་པར་བཞེད་ལ། རྩ་ཤེ་ལས། བཅོམ་ལྡན་དངོས་དང་དངོས་མེད་པ། །ཞེས་པའི་ཤེར་སྒྲོན་ལས། ཀ་ཏ་ཡ་ན་འཇིག་རྟེན་འདི་ནི་སོགས་དང༌། ཀུན་དགའ་བོ། ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་རྟག་པར་འགྱུར་ལ། མེད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཆད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དྲངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འོ་ན། མདོ་དེ་དག་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྟོན་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་མདོར་ལེགས་ལྡན་བཞེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལེགས་ལྡན་ལུགས་གཞིར་ཞོག །མདོ་ཚན་དེ་གསུམ་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་དམན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་བཤད་པ་ལྟར་གཙོ་བོར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཐེག་དམན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་དངོས། ཁྱབ་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དེ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ཁོ་ནའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་འདོད་ན། བདེན་མེད་གཙོ་བོར་སྒོམ་པ་དང་བདེན་འཛིན་གཙོ་བོར་སྤོང་བའི་ཐེག་དམན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། བདེན་འཛིན་སྤངས་པའི་ཐེག་དམན་དགྲ་བཅོམ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང༌། བདེན་འཛིན་ཤེས་སྒྲིབ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་སོགས་གནོད་བྱེད་ཆར་ལྟར་འབབ་པས་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ཀུན་དང་རྒྱབ་འགལ་དུ་འགྱུར་བས་རྗེ་དང་ཟླ་བའི་གཞུང་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་ཁོ་ན་མཛེས་སོ། །དེས་ན་སྟོང་ཉིད་སྟོན་པའི་མདོ་ཡིན་ཕྱིན་ལེགས་ལྡན་སོགས་ཀྱི་ལུགས་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོར་འགྲུབ་བོ། །

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

174

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན། ཤེར་སྒྲོན་ལས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལས་ཀྱང་ཞེས་དྲངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་དག་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྣོད་ནང་ནས་མདོ་ཚིག་འདི་འདྲ་འབྱུང་ཞེས་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལས་ཞེས་འབྱུང་ཁུངས་ཙམ་ལས་མི་སྣང་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ཐེག་དམན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མདོ་མ་ཡིན་ཀྱང་ཐེག་དམན་ཐུན་མོང་བའི་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན་མདོ་དེ་དག་ཉན་ཐོས་དང་ཐུན་མོང་བའི་ཉམས་ལེན་ཞིག་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་མདོར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། འདོད་ན། སྟོང་ཉིད་དེ་དེ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན་སྔར་ལྟར་འགོག །ཡང་ཁོ་ན་རེ། རང་འགྲེལ་ལས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་སོགས་མ་བཤད་པར་སྒྲུབ་ཡུལ་ལ་ལེགས་ལྡན་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ཉན་ཐོས་སྡེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིན་ཕྲེང་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཞེས་སོགས་ལ་དེའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན་ལེགས་ལྡན་གྱིས་ཐེག་དམན་གྱི་ལུང་ལས་རྒྱལ་སྲས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དང་སྨོན་ལམ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མ་བསྟན་པར་ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ། མ་ཁྱབ་པ་དེའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་ཁྱབ་སྟེ། མ་བསྟན་པར་ཁས་ལེན་ཡང་མཐའ་དཔྱད་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས། ཐེག་པ་ཆེ་ལས་སོགས་ཀྱི་དོན་གཅིག་ལུགས་ལ་བོད་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཉན་ཐོས་སྡེ་བ་རྣམས་དངོས་པོ་ལ་ཟད་པ་ཁས་ལེན་ན། རང་བཞིན་ཡོན་ན་ཟད་མི་རིགས་པས། ཟད་པ་ཁས་ལེན་ན་དང་པོ་ནས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཁས་ལེན་དགོས་པས་ཟད་པ་དང་རང་བཞིན་མེད་པ་དོན་གཅིག་ཟེར། འོ་ན། དབུ་མ་པས་ཀྱང་མྱུ་གུ་སོགས་དང་སྟོང་ཉིད་གཉིས་དོན་གཅིག་ཏུ་འདོད་རིགས་པར་ཐལ། རང་བཞིན་ཡོད་ན་ཟད་སོགས་མི་འཐད་ལ་དེ་ཁས་ལེན་ན་དང་པོ་ནས་རང་བཞིན་མེད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱབ་ཁས། འཁོར་གསུམ། རྣམ་བཤད་ལས། འདི་གཉིས་དོན་གཅིག་ལུགས་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་རིན་ཆེན་ཕྲེང་པའི་འགྲེལ་པ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱེ་མེད་དང་ཉན་ཐོས་སྡེ་བའི་སྐད་ཅིག་མ་ལ་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་འགལ་མེད་པས་དོན་གཅིག་ཟེར། འོ་ན། ཉན་ཐོས་སྡེ་བའི་

གྲུབ་དོན།

175

སྐད་ཅིག་མའི་དོན་རྟོགས་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱེ་མེད་ཟབ་མོའི་དོན་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་སྡེ་བས་ཀྱང་དབུ་མའི་ལྟ་བ་རྟོགས་པར་ཐལ་ལོ། །རྣམ་བཤད་ལས། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བའི་འགྲེལ་པར་སོགས་བྱུང༌། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་ལས། གང་སྡུག་བསྔལ་འདི་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ། ངེས་པར་སྤངས་པ། བྱང་བར་གྱུར་པ། ཟད་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ཟད་པའི་སྟོང་ཉིད་དང༌། ཤེར་ཕྱོགས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་བསྟན་པའི་སྟོང་ཉིད་གཉིས་དོན་གཅིག་པ་དེ་དེའི་དོན་ཟེར་ན། འོ་ན་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་དེས་སྟོང་ཉིད་རྒྱས་པར་བསྟན་པར་ཐལ་བ་དང༌། དེས་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་རེ་རེ་ནས་བདེན་པའི་སྐྱེ་བ་མེད་པར་བསྟན་པར་ཐལ། དོན་གཅིག་ལུགས་འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། མདོ་གཉིས་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང༌། ཟད་པ་མེད་པའི་དོན་སྟོང་ཉིད་སྟོན་པ་ཙམ་དུ་དོན་གཅིག་ཅེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་དེས་རང་བཞིན་གྱི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་སྟོང་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་དང༌། གཞན་ཏེ་ཐེག་དམན་གྱི་མདོས་ནི་སྟོང་ཉིད་སྟོན་པ་ན་འདུས་བྱས་ཟད་པར་བསྟན་ནས་སྟོང་ཉིད་སྟོན་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བསྟན་པའི་སྟོང་ཉིད་དོན་གཅིག་མི་གསུང་བར་སྟོང་ཉིད་སྟོན་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉན་ཐོས་སྡེ་བ་ན་རེ། མདོ་དེས་ཀླུ་སྒྲུབ་ཁྱོད་ཀྱི་འདོད་པ་ལྟར་སྟོང་ཉིད་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ཀྱི་ཚེ་བེམ་རིག་ཟད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཟེར། འོ་ན། ལྷག་མེད་དེ་མངོན་དུ་བྱས་ནས་གང་སྡུག་བསྔལ་འདི་ཀུན་ཟད་དོ། །ཞེས་གསུང་བ་པོ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཟད་པའི་མདོ་དོན་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་ལས། དགྲ་བཅོམ་པ་སོ་སོས་རང་གི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་ན་གང་ཡང་བདག་གིས་སྐྱེ་བ་ཟད་དོ། །ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་བསྟེན་ཏོ། །བྱ་བ་བྱས་སོ། །འདི་ལས་སྲིད་པ་གཞན་མི་ཤེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྐྱེ་བའི་རྒྱུན་འཇུག་བཞིན་དུ་དེ་ཟད་དོ་ཞེས་སྨྲ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

176

ལས། ཕུང་པོ་རྒྱུན་ཆད་པའི་ངོ་བོ་ལ་ནི་འགའ་ཡང་མི་སྲིད་པས་འགོག་པ་དེ་སུ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་འགྱུར། ཞེས་པ་ནས། རེ་ཞིག་ཇི་སྲིད་དུ་དེའི་ཕུང་པོའི་རྒྱུན་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འཕངས་པ་འབྱུང་བ་དེ་སྲིད་དུ་ཟད་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་མི་ནུས་ཏེ། སྐྱེ་བ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྐྱོན་དེ་མེད་པར་ཐལ། སྐྱེ་བ་ཟད་དོ་ཞེས་པ་མ་འོངས་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། འདི་ལས་སྲིད་པ་གཞན་མི་ཤེས་སོ། །ཞེས་མ་འོངས་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། གལ་ཏེ་འདི་ལས་སྲིད་པ་གཞན་མི་ཤེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མ་འོངས་པའི་སྐྱེ་བ་མ་མཐོང་ནས་དེ་དེ་སྙམ་དུ་སེམས་སོ་ཞེས་སོ། །དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་སྐྱེ་བ་ཟད་པ་དང་སྲིད་པ་གཞན་མི་ཤེས་པ་གཉིས་དུས་གཅིག་ལ་སྦྱོར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱེ་བ་ཟད་པ་ད་ལྟར་གྱི་དང་སྲིད་པ་གཞན་མི་ཤེས་པ་མ་འོངས་པ་ལ་སྦྱར་དགོས་ཀྱི་གཞན་དུ་ན་ཟློས་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲེལ་པ་ལས། དེའི་ཕྱིར་འདིར་ཡང་སྐྱེ་བ་ཟད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚིག་ནི་ད་ལྟ་བའི་མི་སྐྱེ་བ་མཚོན་པར་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། འདི་ལས་སྲིད་པ་གཞན་མི་ཤེས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚིག་འདི་ནི་མ་འོངས་པའི་སྡུག་བསྔལ་ལ་ལྟོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བར་ངེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། དེ་མ་འོངས་པ་ཁོ་ན་ལ་འཆད་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱས་བཤད་དུ། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། གང་སྡུག་བསྔལ་འདི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མ་འོངས་པ་ལ་འདི་ཞེས་ད་ལྟ་བའི་སྒྲ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་དེའི་དོན་ལ་ད་ལྟ་བ་དང་མ་འོངས་པ་གཉིས་ཀའི་དོན་གསལ་བར་སྣང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ད་ལྟར་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ཟད་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། གང་སྡུག་བསྔལ་འདི་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ། ངེས་པར་སྤངས་པ། བྱང་བར་གྱུར་པ། ཟད་པ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ། འགོག་པ་ཉེ་བར་ཞི་བ། ནུབ་པ། ཞེས་གསུངས་ལ། མ་འོངས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། སྡུག་བསྔལ་གཞན་གྱིས་

གྲུབ་དོན།

177

མཚམས་མི་སྦྱོར་ཞིང་མི་འབྱུང་མི་སྐྱེ་བ་འདི་ནི་ཞི་བ། འདི་ནི་གྱ་ནོམ་པ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཕུང་པོ་ཐམས་ཅད་ངེས་པར་སྤངས་པ། སྲིད་པ་ཟད་པ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ། འགོག་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། མདོ་སྡེ་ལས་ནི་གང་སྡུག་བསྔལ་འདི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ད་ལྟར་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་ནས་ནུབ་པ་ཞེས་པའི་བར་དུ་གསུངས་སོ། །མ་འོངས་པའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་སྡུག་བསྔལ་གཞན་གྱིས་མཚམས་མི་སྦྱོར་བ་ནས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའོ། །ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལའང་ད་དུང་ཉན་ཐོས་སྡེ་བས་ལན་བྱས་ཚུལ་དང་ལྷག་བཅས་ལྷག་མེད་ཀྱི་ཚུལ་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྡུག་བསྔལ་འདི་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་ལ་མི་བྱེད་པར་ཐལ། དེ་སྤྱི་སྒྲ་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཉོན་མོངས་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྤྱི་སྒྲ་སྤྱི་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཚེ་དེ་ལྟར་རུང་ཡང༌། འདིར་སྤྱི་སྒྲ་ཕུང་པོ་ལྔ་ཟད་པ་ལ་བཤད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདིའི་ཟད་ཚུལ་མར་མེ་རླུང་གིས་བསད་པ་ལྟར་གཉེན་པོས་ཟད་པ་མ་ཡིན་པར་གདོད་མ་ནས་ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་ངོར་ཟད་པ་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ངེས་དོན་གྱི་མདོ་དུ་མ་ལས། མ་སྐྱེས་པ་མ་འགག་པ་གཟོད་མ་ནས་ཞི་བ། རང་བཞིན་གྱི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ལམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡིན་ན། གཟོད་མ་ནས་ཞི་བ་དང༌། རང་བཞིན་གྱི་མྱང་འདས་སུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེར་མ་ཟད་ཁྱོད་ལྟར་ན་མདོ་དེ་དག་གི་དོན་བཤད་མི་རུང་བ་གང་ཞིག །ཁོ་བོ་ཅག་ལྟར་ན་མདོ་དང་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་བྱམས་པའི་གསུང་ལྟར་རུང་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་རྒྱུད་བླ་མས། ཉོན་མོངས་གདོད་ནས་ཟད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གནས་ལུགས་ཀྱི་ངོར་ཟད་པ་ལ་མི་བྱེད་པར་ཐ་སྙད་དུ་མར་མེ་ཟད་པ་ལྟ་བུར་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་དགྲ་བཅོམ་པ་དེ་འདྲ་ཐོབ་པ་མི་འོང་བའི་སྐྱོན་སྔར་ལྟར་འོང་བའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། སྡུག་བསྔལ་ཕུང་པོ་འདི་ཞེས་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི། ཞེས་པ་ནས། མདོ་དེ་

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

178

བཤད་པར་མི་ནུས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་བྱུང༌། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། ཁོ་བོ་ཅག་ལྟར་ན་འདིའི་ཟད་པ་ནི། ནས། ཞིབ་ཏུ་བཤད་དོའི་བར་བྱུང་བའི་ཕྱིར།
ཡང་སློབ་དཔོན་འདིས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྫོགས་པར་དང་ཚང་བར་སྟོན་མི་སྟོན་དང༌། དེ་གཉིས་ཀྱི་ལམ་དུའང་དེ་རྫོགས་པར་སྒོམ་མི་སྒོམ་སོ་སོར་བཤད་པའི་དོན་གང་ཡིན་སྨྲས་ན། སྔ་མ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡོད་ཅིང་དེ་ལྟར་སྒོམ་པ་དང༌། ཉན་རང་ལ་དེ་མེད་པར་ཤེས་བྱ་ཉི་ཚེ་བ་གཅིག་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་ཤིང་དེ་ལྟར་སྒོམ་པ་དེ་དག་སོ་སོའི་དོན་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་རྟོགས་ཚུལ་ཡང་མི་འཐད། སྒོམ་ཚུལ་ཡང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་གཅིག་གི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་ན་དེ་ནས་ཆོས་གཞན་ལ་བློ་ཁ་ཕྱོགས་ཙམ་གྱིས་རྟོགས་ནུས་པར་བསྒྲུབས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ནི་ཐེག་ཆེན་ལ། ནས། ནུས་པའི་ཕྱིར་རོའི་བར་བྱུང༌། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་ཡོད་ཚད་ཀྱི་མདོ་སྡེ་རྩད་བཅད་མི་ནུས། མདོ་སྡེ་གཅིག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྩད་བཅད་ནས་དོན་རྟོགས་ན་མདོ་སྡེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་དེ་འདྲ་དེ་རྟོགས་པར་སོང་བ་གང་ཞིག །སྒོམ་ཚེ་ཡང་ཆོས་ཅན་གཅིག་གི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་ནས་སྒོམ་ན་ཆོས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་སྒོམ་པར་འགྲོ་བས་ཆོས་ཅན་རེ་རེ་ནས་བཀར་ནས་སྟོང་ཉིད་སྒོམ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཟླ་བ་སྒྲོན་མེའི་མདོ་ལས། འཇིག་རྟེན་ཁམས་ནི་སྟོང་ཕྲག་ཏུ། །ང་ཡིས་མདོ་རྣམས་གང་གསུངས་པ། །ཡི་གེ་ཐ་དད་དོན་གཅིག་སྟེ། །ཞེས་དང༌། རྣམ་བཤད་ལས། འཇིག་རྟེན་ཞེས་པའི་རྐང་པ་བཞི་ནི། ནས། དེའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་མདོ་སྡེ་ཡོད་ཚད་ལམ་ལ་སློབ་པའི་ལས་དང་པོ་བས་རྩད་བཅད་པར་མི་ནུས་པས་མདོ་སྡེ་གང་ཡིན་པ་ཞིག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དོན་རྩད་བཅད་ཅེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཟླ་བ་སྒྲོན་མའི་མདོ་ལས། དངོས་པོ་གཅིག་ནི་བསམ་བྱས་ན། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་བསྒོམ་འགྱུར་ཏེ། །ཞེས་དང༌། རྣམ་བཤད་ལས། དངོས་པོ་གཅིག་ནི་

གྲུབ་དོན།

179

ཞེས་པ་གཉིས་ནི་ཆོས་ཅན་གཅིག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལེགས་པར་ཤེས་ནས་བསྒོམས་ན། ཆོས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྒོམས་པར་འགྲོ་བས། ཆོས་ཅན་རེ་རེ་ནས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་སོ་སོར་སྒོམ་མི་དགོས་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཆོས་གཅིག་གི་ལྟ་བོ་ཀུན་གྱི་ལྟ་བོར་བཤད་པ་དང་གཅིག་མཐོང་སོགས་མང་བའི་ཕྱིར་དང༌། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ཆོས་ཅན་རེ་རེ་ནས་མ་ཤེས་པར་དེ་དག་བདེན་པར་འཛིན་པ་མི་ལྡོག་པར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། བདེན་འཛིན་དེའི་ཞེན་ཡུལ་སུན་མ་ཕྱུང་བའི་ཕྱིར་སོགས་མང་སྟེ། སྤྲོས་པས་ཆོག་ལ་སྔར་ཡང་བཤད་དོ། །བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན། ཆོས་གཅིག་གི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་ན་རྩ་ཤེ་ནས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་རྟོགས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པར་སོང་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དོན་དམ་ལ་དཔྱོད་པ་མིན་ཡང་དོན་དམ་ལ་དཔྱོད་པར་སོང་བ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག།།ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྫོགས་པར་བསྒོམ་པ་མེད་ཀྱང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྫོགས་པར་བསྒོམ་པ་ཡོད་དེ། ཉན་རང་ལ་ཉོན་མོངས་སྤོང་བའི་གཉེན་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ལ་རྫོགས་པར་བསྒོམ་པ་མེད་པར་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་བའི་རྣམ་བཅད་ཡོངས་གཅོད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པས་གཏན་ལ་ཕབ་པར་བྱས་ནས་སྒོམ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྫོགས་པར་བསྒོམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ལ་དེ་ལྟར་བསྒོམ་པ་མེད་ཀྱང་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་གྱི་གཉེན་པོ་རྫོགས་པར་བསྒོམ་པ་ཡོད་པ་གཉིས་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། གང་ཟག་བདེན་གྲུབ་འགོག་པའི་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་ཤེས་རབ་མི་སྐྱེད་ཀྱང་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་གྱི་གཉེན་པོ་རྫོགས་པར་བསྒོམ་པ་ནི་ཡོད་ལ། ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་གཉེན་པོ་རྫོགས་པར་བསྒོམ་པ་ནི་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྫོགས་པར་སྒོམ་པ་ཡང་ཡོད་པར་ཐལ། དེས་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་སྤོང་བ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྫོགས་པར་

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

180

བསྒོམ་དགོས་པ་གང་ཞིག །དེས་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡང་སྤོང་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་དང་ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རིགས་པ་དང་དུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྫོགས་པར་སྒོམ་ཚུལ་གཉིས་པོ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རིགས་པ་མདོར་བསྡུས་ལས་མེད་པས་རིགས་པའི་སྒོ་ནས་ཀྱང་མེད། དུས་ཡུན་རིང་པོར་མི་སྒོམ་པས་དུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཀྱང་རྫོགས་པར་བསྒོམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་དག་ལ་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་རྣམ་གྲངས་དང་དུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་སྒོམ་པ་མེད་དེ། འོན་ཀྱང་ཁམས་གསུམ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་སྤོང་བའི་ཐབས་ཙམ་ཞིག་ནི་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བདག་མེད་གཉིས་མ་ལུས་པར་སྒོམ་པ་ཡོད་ཀྱང༌། བདག་མེད་གཉིས་རྫོགས་པར་བསྒོམ་པའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་བདག་མེད་གཉིས་སུ་བསྡུས་ནས་སྒོམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྤྲོས་པས་ཆོག་གོ །གཉིས་པ་རང་ལུགས་ཕལ་ཆེར་སྤྱི་དོན་སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན་ལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྫོགས་པར་རྟོགས་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་སུན་ཕྱུང་བས་ཁྱབ་སྟེ། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་དེས་ང་དང་ང་ཡིར་འཛིན་པའི་བདག་འཛིན་གཉིས་ཀའི་ཞེན་ཡུལ་སུན་ཕྱུང་བས་ཕུང་སོགས་ལ་བློ་ཁ་ཕྱོགས་ཚེ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་དམ་མི་བཅའ་བའི་ཕྱིར། མངོན་པ་གོང་འོག་ནས་བཤད་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དགྲ་བཅོམ་དེ་དགྲ་བཅོམ་མ་ཡིན་ཞིང་ཉོན་མོངས་མ་སྤངས་ཏེ། དེ་ལྟར་དུ་མདོ་དང་སྤྱོད་འཇུག་སོགས་དུ་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་དང་ཕྱི་རོལ་པའི་ཆགས་བྲལ་བ་གཉིས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་མ་སྤངས་པར་མཚུངས་ཀྱང༌། ཆགས་བྲལ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་སྲིད་རྩེ་མན་ཆད་ཀྱི་བདག་འཛིན་རགས་པ་དང་དེས་དྲངས་པའི་ཆགས་སོགས་མངོན་གྱུར་པ་རེ་ཞིག་སྤངས་ལ། ཕྱི་རོལ་པ་སུས་ཀྱང་རང་སྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་འཛིན་པར་མ་ཟད་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་དུ་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་མངོན་གྱུར་པ་དང་སྲིད་རྩེའི་ཆགས་སོགས་མངོན་གྱུར་པ་གང་ཡང་མ་སྤངས་པ་དེའི་ཕྱིར། ཕུང་པོ་བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་སུན་མ་ཕྱུང་བར་དུ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་

གྲུབ་དོན།

181

མཚན་ཉིད་རྫོགས་པ་རྟོགས་མི་སྲིད་དེ། ཕུང་པོའི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བར་བློ་ལྷན་སྐྱེས་ལ་བདག་གི་རྣམ་པ་མི་འཆར་ལ། བློ་ལྷན་སྐྱེས་ལ་ཤར་ཚེ་ཡང་ཕུང་པོའི་བདག་ཉིད་དུ་སྣང་ལ། བདག་མེད་གཉིས་ཀྱི་སྟོང་ཚུལ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཐམས་ཅད་རྟགས་སྦྱོར་བཀོད་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ངེས་པ་མེད་དེ། དེ་ལ་རྟགས་སྦྱོར་མ་བཀོད་ཀྱང་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དག་གཅིག་མཐོང་ནའང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཕྱུགས་རྫིའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལ་ཕར་རྒྱབ་ཀྱི་དུ་བ་མཐོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་མེ་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་མཚན་ཡང་དག་མཐོང་བ་ལ་རྟགས་སྦྱོར་དང་ཐལ་བ་འགོད་མི་དགོས་ལ། རྟགས་བཀོད་པ་ལ་ཡང་གཞན་གྲགས་དང་ཐལ་བ་གཉིས་ཀ་ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་ཀས་བསྒྲུབ་བྱ་ངེས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་ཐུབ་པར་འདི་བ་འདོད་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་ཕྱི་རྒོལ་ལ་གཞི་དེ་བདེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཚེ་རྒྱུད་མ་སྨིན་པའི་དངོས་སྨྲ་ལ་མཐུན་དཔེ་རྫུན་པ་རགས་པ་དང༌། རྒྱུད་སྨིན་པའི་རྒོལ་བ་སྐབས་བབས་སམ་དབུ་མ་པ་དེ་ལ་མཐུན་དཔེ་རང་བཞིན་དུ་གྲུབ་པར་སྣང་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་རྫུན་པ་ཕྲ་མོ་འགོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུད་མ་སྨིན་པ་ལ་རང་གིས་གྲུབ་པའི་རྫུན་པ་རགས་པ་འགོད་པ་འདི་སྟོན་པ་དང་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་དང་རྗེ་ཡབ་སྲས་སོགས་དུ་མའི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ཏིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། ཇི་ལྟར་ཆུ་ཤིང་རློན་པའི་སྡོང་པོ་ལ། །སྙིང་པོ་འདོད་མིས་རིམ་པས་བཤིག་བྱས་ཀྱང༌། །ཕྱི་དང་ནང་ན་སྙིང་པོ་ཡོད་མིན་ལྟར། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཤེས་པར་གྱིས། །ཞེས་དང༌། རིན་འཕྲེང་ལས། ཇི་ལྟར་ཆུ་ཤིང་ཡན་ལག་དག །མ་ལུས་བཅས་ཏེ་བཤིག་བྱས་ན། །ཅི་ཡང་མེད་ལྟར་སྐྱེས་བུ་ཡང༌། །ཁམས་བཅས་བཤིག་ན་དེ་དང་འདྲ། །ཞེས་དང༌། དེའི་དར་ཊིཀ་ལས། ཇི་ལྟར་ཆུ་ཤིང་གི་སྡོང་པོའི་ཡན་ལག་དག་མ་ལུས་པ་དང་བཅས་ཏེ་སྙིང་པོ་ཡོད་མེད་བརྟག་པའི་ཆེད་དུ་བཤིག་པར་བྱས་ན་སྙིང་པོ་ཅི་ཡང་མེད་པ་ལྟར་སྐྱེས་བུ་ཁམས་དྲུག་དང་བཅས་པ་ཆ་དང་ཆར་ཕྱེ་ནས་བཤིག་ན་དེ་དང་འདྲ་བར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྙིང་པོ་རྡུལ་

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

182

ཙམ་ཡང་མེད་དོ། །ཞེས་དང༌། སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང༌། གང་གི་ཕྱིར་འདུ་བྱེད་རྣམས་ནི་དྲི་ཟའི་གྲོང་ཁྱེར་དང་སྒྱུ་མ་དག་དང་འདྲ་བ་དེའི་ཕྱིར་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་མང་ལ། རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང༌། སྐབས་འདིར་གཟུགས་བརྙན་སོགས་བཀོད་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་གྲུབ་ཟིན་དཔེར་འགོད་པ་ཡིན་གྱི་དབུ་མ་པས་རྫུན་པར་བཞག་པ་གྲུབ་ཟིན་པ་ཞིག་དཔེར་འགོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང༌། ལམ་རིམ་ལས་ཀྱང༌། དེ་ལྟར་ཡིན་ནའང་རང་བཞིན་མེད་པའི་དཔེར་རུང་ལུགས་ནི་གང་དུ་སྣང་བ་དེའི་དངོས་པོས་སྟོང་པས། གང་དུ་སྣང་བ་མེད་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པས། དེ་ཉིད་དཔེར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང༌། སྟོང་ཐུན་ལས། བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་དཔེར་བྱེད་པ་ནི། བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་ལ་དངོས་སྨྲ་བས་བདེན་མེད་ཚད་མས་ངེས་ཟིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་མཐུན་དཔེར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། འོ་ན་མཐུན་དཔེར་བྱེད་པ་ཅི་སྙམ་ན། མྱུ་གུ་སོགས་བདེན་པར་ཁས་ལེན་པ་ནི་མྱུ་གུ་སོགས་བདེན་པར་སྣང་བ་འདི་སྣང་བ་ལྟར་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་ཅིང་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ལྟར་དུ་མི་བདེན་པར་དབུ་མའི་ལྟ་བ་མ་གོ་བ་དག་གིས་ཀྱང་ངེས་ཟིན་པས། དེ་ཉིད་དཔེར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་དངོས་སྨྲ་བས། ཞེས་གསུངས་པས་འགོད་ཡུལ་བསྟན་པས་རྒྱུད་སྨིན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན། མངོན་སུམ་དུ་ངེས་ཟིན་དེ་དཔེར་བཀོད་པ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་ཇི་ལྟར་ཕན་སྙམ་ན། དེའི་ཕན་ཚུལ་ཡོད་དེ། གཟུགས་བརྙན་གཙོ་བོར་གང་དུ་བྱད་བཞིན་དུ་སྣང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་བཞིན་དུ་བུམ་སོགས་རང་ཉིད་གང་དུ་སྣང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་ན་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པར་འཇོག་དགོས་ལ། གཟུགས་བརྙན་ཆ་གང་ནས་སྣང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་ཀྱང་ཡོད་པར་འཇོག་ཤེས་ན་བུམ་སོགས་སྣང་བ་ལྟར་ཆ་གང་ནས་ཀྱང་མ་གྲུབ་ཀྱང་ཡོད་པར་འཇོག་ཤེས་པའི་ཀུན་རྫོབ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བུམ་སོགས་བདེན་པར་སྣང་བའི་ཆ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་གྲུབ་པར་དངོས་སྨྲ་མན་ཆད་ཀྱིས་མི་ཤེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབུ་མའི་ལྟ་བ་མ་རྙེད་བར་

གྲུབ་དོན།

183

དུ་བདེན་པར་ཡོད་པ་དང་ཡོད་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མི་ཤེས་ཤིང་བདེན་མེད་དང་མེད་པ་གཉིས་ཀྱི་ཡང་ཁྱད་པར་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་རིམ་ལས། གང་དུ་སྣང་བ་དེའི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དེ་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པའི་སྟེང་དུ་ཚད་མས་གྲུབ་ན་ནི་མྱུ་གུའི་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་པས་གཟུགས་བརྙན་སོགས་དང་མི་འདྲ་ཞེས་དང༌། བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། དངོས་པོ་ཡོད་པར་སྨྲ་བའི་ལྟར་ན་ཇི་སྲིད་དུ་དངོས་པོ་དེའི་ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་སྲིད་དུ་རང་གི་དངོས་པོ་ཡང་ཡིན་པ་ཉིད་ལ། གང་གི་ཚེ་རང་གི་དངོས་པོ་དང་བྲལ་བ་དེའི་ཚེ་དེ་ལ་དངོས་པོ་དེ་རྣམས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་ལྟ་བུ་མང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་ལ་དེར་གང་སྣང་གི་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་སྣང་བ་ལྟར་དུ་མེད་ཀྱང་གཟུགས་བརྙན་མེད་པར་མི་འགྲོ་བ་ཞིག་འཇོག་ཤེས་ན་སྔོན་པོ་ལ་ཡང་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྣང་བའི་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་སྣང་བ་ལྟར་གྱི་དོན་དུ་མེད་ཀྱང༌། སྔོན་པོ་ཡོད་པར་ངེས་པར་འཇོག་ནུས་པ་ཞིག་འོང་ངོ༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
རྒྱུད་སྨིན་པའི་རྒོལ་བ་སྐབས་བབས་དེ་ལ་རྫུན་པ་ཕྲ་མོ་འགོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྒོལ་བ་དེས་དེ་ལྟར་བཀོད་པ་ཐོག་མར་མཐུན་དཔེའི་སྟེང་དུ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་ནས་རྩོད་གཞི་མྱུ་གུ་བདེན་མེད་རྗེས་སུ་ངེས་དགོས་པར་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་སྟོན་པ་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་རྫུན་པ་ཕྲ་མོ་མཐུན་དཔེར་བཀོད་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡབ་སྲས་མཇལ་བའི་མདོ་ལས། མེ་ལོང་ཤིན་ཏུ་ཡོངས་དག་ལ། །ཇི་ལྟར་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡི། །གཟུགས་བརྙན་སྣང་བ་དེ་བཞིན་དུ། །ལྗོན་པ་ཆོས་རྣམས་ཤེས་པར་གྱིས། །ཞེས་དཔེ་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་སྦྱར་བ་དང༌། དེའི་དོན་འཆད་པ་ན། རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང༌། གཟུགས་བརྙན་རང་བཞིན་མེད་པའི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡང་ཤེས་བཞིན་དུ་མཁས་པ་སུ་ཞིག་གཟུགས་བརྙན་དང་ནས། དེའི་ཕྱིར་ཡོད་པར་དམིགས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

184

པའི་རང་འགྲེལ་ལས། གང་གི་ཕྱིར་ཕྱི་དང་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ཡང་མེད་དེ། སྨིག་རྒྱུ་དང་སྒྱུ་མ་བཞིན་དུ་སྟོང་ངོ༌། །ཞེས་དང༌། རིན་ཕྲེང་ལས། ཇི་ལྟར་སྒྱུ་མའི་གླང་པོ་ལ། །སྐྱེ་དང་འཇིག་པ་ཉིད་སྣང་ཡང༌། །དེ་ལ་དོན་གྱི་ཡང་དག་ཏུ། །སྐྱེ་དང་འཇིག་པ་ཉིད་མེད་ལྟར། །ཞེས་དང༌། སྟོང་ཐུན་ལས། བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་དེ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་བཞིན་དུ་མི་བདེན་པར་ངེས་ཟིན་ལ། མྱུ་གུ་དང་བུམ་པ་སོགས་ལ་ནི་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་བཞིན་དུ་མི་བདེན་པའི་ཆ་དེ་ཙམ་ཡང་མ་ངེས་པ་དེའི་ཕྱིར། མྱུ་གུ་སོགས་དང་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་ལ་བདེན་མེད་ངེས་དཀའ་སླ་ཁྱད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་གཟུགས་བརྙན་དཔེར་བརྗོད་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། ལམ་རིམ་ཆུང་བ་དྲངས་པ་ལྟར་རོ། །དེས་ལམ་རིམ་དང་སྟོང་ཐུན་གྱི་དོན་སླ་བར་བཀོད་ན་མྱུ་གུ་དང་མེ་ལོང་གི་གཟུགས་བརྙན་གྱི་སྟོང་ཉིད་ཕྲ་མོ་ལ་ཕྲ་རགས་མེད་ཀྱང་རྟོགས་དཀའ་སླ་ཡོད་པས་ན་དེ་དེ་བདེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་དཔེར་འགོད་རིགས་ཏེ། མེ་ལོང་ནང་གི་གཟུགས་བརྙན་གྱི་སྟེང་ནས་སྣང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་རྒན་པོ་བརྡ་བྱང་ཡན་ཆད་ཀྱིས་གྲུབ་ཟིན། མྱུ་གུ་ལ་དབུ་མའི་ལྟ་བ་མ་རྙེད་བར་དུ་དེ་འདྲའི་རྫུན་སྣང་མི་འོངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུ་མཚན་འདི་ལྟར་མི་ཤེས་པར་ལ་ལས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐུན་དཔེར་རྫུན་པ་ཕལ་པ་འགོད་པས་གཟུགས་བརྙན་རང་བཞིན་མེད་པ་དཔེར་མི་འདོད་ཅིང༌། གཞན་དག་གིས་བཟློགས་ནས་སྨྲ་བ་དང༌། དེ་གཉིས་ཀས་ཀྱང་རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་བཤད་པ་ཕྱོགས་གཞན་དེ་འདོར་བ་དང༌། སྙིང་ཁམས་ཅན་མང་པོས་ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་མི་མཐུན་པར་སྨྲ་བ་མཐོང་ནས་ཉུང་གསལ་ལེགས་པར་བཤད་ཡོད་པས་བློ་གསལ་རྣམས་ཀྱིས་སྙིང་པོར་ཟུངས་ཤིག །འོ་ན། མྱུ་གུ་བདེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་སྐབས་བབས་ཀྱི་རྒོལ་བ་ལ་ཇི་འདྲ་ཞིག་དགོས་སྙམ་ན། རྒོལ་བའི་རྣམ་བཞག་ཕལ་ཆེར་རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་བཞི་པ་ལྟ་བུ་ནས་ཤེས་དགོས་ལ་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཡོད་དེ། མྱུ་གུ་བདེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱི་རྒོལ་ཡང་དག་ལ་ཐལ་བ་ལ་ལྟོས་པའི་དེ་དང༌། གཞན་གྲགས་ལ་ལྟོས་པའི་དེ་གཉིས་འདི་པ་འདོད་ལ་ཚད་མ་པ་དང་

གྲུབ་དོན།

185

རང་རྒྱུད་པ་དག་དང་པོ་དེ་འདྲ་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་ཡོད་དེ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་དང་གཞན་གྲགས་གཉིས་པོ་དེ་ཐལ་འགྱུར་དང་གཞན་གྲགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་ཕྱི་རྒོལ་གཉིས་པོ་དེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་སོ་སོར་ཕྱེ་ནས་འཇོག་རིགས་པའི་ཕྱིར། མཚན་གཞི་རིམ་བཞིན་ཡོད་དེ། མྱུ་གུ་ཆོས་ཅན། རྟེན་འབྱུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་བ་ཡང་དག་ཏུ་སོང་ནས་བདེན་གྲུབ་ལ་རྟེན་འབྲེལ་མི་འཐད་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱི་རྒོལ་ཡང་དག་དང་པོ་དང༌། མྱུ་གུ་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་དེ། རྟེན་འབྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མེ་ལོང་གི་གཟུགས་བརྙན་བཞིན་ཞེས་པའི་གཞན་གྲགས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཁྱབ་ངེས་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ཕྱི་རྒོལ་གཉིས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉན་རང་འཕགས་པས་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པས་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལྟར་རྡོར་གཅོད་འབུམ་ཉི་ཁྲི་བསྟོད་ཚོགས་དུ་མས་བཤད་ཚུལ་སྟོང་ཐུན་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེར་བལྟ་དགོས་སོ། །
དེས་ན་སྐབས་འདིར་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལྟ་བ་ཐ་དད་པ་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ་དེ་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་ཚུལ་རྒྱས་བསྡུས་མ་གཏོགས་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉི་ཁྲི་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་དང༌། ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་དང༌། ཕྱིར་མི་འོང་བ་དང༌། དགྲ་བཅོམ་པའི་ཤེས་རབ་དང༌། གང་ཡང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་ཤེས་རབ་དང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཤེས་རབ་གང་ལགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་དབྱེ་བ་མེད་པ། དབེན་པ། མ་སྐྱེས་པ། ངོ་བོ་མེད་པ། སྟོང་པ་ལགས་ཤིང༌། བཅོམ་ལྡན་འདས་དབྱེ་བ་མེད་པ། དབེན་པ། མ་སྐྱེས་པ། ངོ་བོ་མེད་པ། སྟོང་པ་ལ་ནི་ཐ་དད་དུ་བྱ་བའམ་ཁྱད་པར་དམིགས་སུ་མ་མཆིས་ན། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འདིས་དེ་ལྟར་ཞུགས་འབྲས་བརྒྱད་སོགས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་ལ་ཆུ་ལ་ཆུ་བཞག་ལྟར་སོང་ཚེ་ཁྱད་པར་མེད་ན་བྱང་སེམས་ཤེར་ཕྱིན་ལ་ཉིན་གཅིག་སྤྱོད་

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

186

པས་ཉན་རང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཟིལ་གྱིས་ཇི་ལྟར་གནོན་དྲིས་པ་ལ་ལན་དུ། དེ་འདྲའི་ཤེས་རབ་ཆུ་ལ་ཆུ་བཞག་ཙམ་ལ་འདྲ་ཡང་ཐབས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྡན་མི་ལྡན་དང་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཟིན་མ་ཟིན་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཤེས་རབ་སྒོམ་པའི་མཆོག་དམན་ཡོད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉི་ཁྲི་ལས། ཤཱ་རིའི་བུ་དེ་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྤྱོད་པའི་ཤེས་རབ་ཉིན་གཅིག་བསྒོམ་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་སྤྱོད་པ་དང༌། བདག་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བྱེད་པ་དང་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོང་ཐུན་ལས། དེས་ན་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནས། དེས་ན་དེ་འདྲའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་ལ་དབྱེ་བ་མེད་ཀྱང་ཐབས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྡན་མི་ལྡན་དང་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཟིན་མ་ཟིན་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཤེས་རབ་སྒོམ་པའི་མཆོག་དམན་གྱི་ཁྱད་པར་དེ་ལྟ་བུ་འཐད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པ་མ་གཏོགས་གྲུབ་མཐའ་བཞི་པོ་སུ་ཡང་བདག་མེད་པའི་རྟོགས་རིགས་ཐ་དད་པ་གསུམ་མི་འདོད་ཚུལ་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་བཤད་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །
དེ་ལྟར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་མཚུངས་ཀྱང་སྤྱིར་བདག་མེད་གཉིས་དང་དེའི་ནང་ནས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་དང་སྒོམ་ཚུལ་ལ་ཚང་མ་ཚང་དང་རྒྱས་མི་རྒྱས་ཀྱི་ཁྱད་ཆེན་པོ་ཡོད་དོ། །ཐེག་དམན་པས་བདག་མེད་གང་ཡིན་ཀྱང་གཞི་དེའི་སྟེང་དུ་རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་ཙམ་མམ་དེ་ཅི་རིགས་ལྟ་བུ་གཏན་ལ་འབེབས་ཀྱི། རྩ་ཤེ་ལྟར་ཆོས་ཅན་སོ་སོ་ལ་རིགས་པ་སོ་སོ་དང་ཆོས་ཅན་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་ཡང་རིགས་པ་མཐའ་ཡས་པས་གཏན་ལ་མི་འབེབས་པས་མ་ཚང་བ་དང་མི་རྒྱས་པའི་ཐ་སྙད་འདོགས་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྟོང་ཉིད་ལ་བློ་གྲོས་རྒྱས་པའི་སྒོ་ནས་མི་སྒོམ་པས་ཐ་སྙད་དེ་ལྟར་འདོགས་ལ། ཐེག་ཆེན་པས་རྩ་ཤེ་ལྟར་གཏན་ལ་འབེབས་ཤིང་སྟོང་ཉིད་ལ་ཤེས་རབ་མཆེད་པའི་སྒོ་ནས་སྒོམ་པས་དེ་ཚང་བ་དང་རྒྱས་པའི་ཐ་སྙད་

གྲུབ་དོན།

187

འདོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། དེས་ན་ཐེག་ཆེན་པས་ནི་རྩ་ཤེ་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་ནས། བདག་མེད་སྒོམ་པ་རྫོགས་མ་རྫོགས་སུ་གསུངས་སོ། །ཞེས་དང༌། སྟོང་ཐུན་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་སྒོམ་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། བདག་འཛིན་ཙམ་སྤོང་བ་ལ་རིགས་པ་མདོར་བསྡུས་ཀྱིས་ཆོག་པས་ཉན་རང་གིས་དེ་ཙམ་ལས་མི་སྒོམ་ལ། ཤེས་སྒྲིབ་སྤོང་བ་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་རིགས་པ་མཆེད་པ་གཅིག་དགོས་ལ་དེས་ན་སྤྱིར་བདག་མེད་གཉིས་དང་དེ་བས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཤེས་རབ་མཆེད་པའི་སྒོ་ནས་སྒོམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་བདག་མེད་གཉིས་དང་དེ་བས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ལ་ཤེས་རབ་མཆེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཆོས་གང་ཟག་གཉིས་ལས་ཆོས་མང་ལ། གང་ཟག་གཅིག་གི་སྟེང་ན་ཡང་ཆོས་ཤིན་ཏུ་མང་བས་ཆོས་དེ་དག་གི་ངོ་བོ་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་གཅིག་པུ་ཡང་མཐའ་ཡས་པའི་ཤེས་རབ་མཆེད་སླ་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྡེ་སྣོད་གོང་འོག་གིས་བསྟན་ཚུལ་དང་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལའང་སངས་རྒྱས་བརྒྱ་ལ་ཆོས་ཉན་པ་དང་ཆོས་སྒོ་བརྒྱ་འབྱེད་པ་ལྟ་བུས་ཀྱང་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ལྟར་འོང་བ་ཡང་ཉན་རང་རྣམས་ནི་ཉོན་མོངས་སྤོང་བའི་ཕྱིར་བརྩོན་པ་ཡིན་ལ་དེ་ལ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་མདོར་བསྡུས་པ་དེ་ཙམ་ཞིག་རྟོགས་པས་ཆོག་གོ །ཐེག་ཆེན་པ་ཤེས་སྒྲིབ་སྤོང་བ་ལྷུར་ལེན་པས། དེ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཤེས་རབ་མཆེད་པས་བློ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཞིག་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་སྐོར་ལ་སྤྲོ་བྱ་མང་ཡང་ཡི་གེ་མངས་དོགས་སོ། །གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ་སྟག་ལོ་ན་རེ། སོ་སྐྱེའི་རྒྱུད་ཀྱི་བདག་མེད་རགས་པ་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་འཇོག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སོ་སྐྱེའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་མི་འོང་བས་དེ་འདྲ་ཡོད་ནའང་ཡིད་མངོན་དུ་འཇོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གྲུབ་མཐའ་འོག་མས་སོ་སྐྱེའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་མེད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་འདྲའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡོད་པར་སྤྱོད་འཇུག་དང་འཇམ་དཔལ་རྣམ་རོལ་སོགས་དུ་མས་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

188

རགས་པའི་མི་རྟག་སོགས་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་སྐབས་འདིར་ཡང་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པར་དེ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་མི་འགོག་པར་དེའི་སྒོམ་ཚུལ་དང་མངོན་དུ་གྱུར་ཚུལ་ལ་དགག་པ་བཏང་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་མངོན་པ་འོག་མའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དེ་འདྲ་ཐོབ་དུས་མི་སྲིད་པར་ཐལ། ཐོབ་དུས་ཀྱི་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། གང་ཟག་དེ་འཕགས་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་གསུམ་ལ་སློབ་པར་འདོད་པས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སློབ་མི་དགོས་པར་ཐལ། མངོན་པ་འོག་མ་ཙམ་ལ་(1)བསླབ་པས་ཀྱང་འཕགས་ལམ་ཐོབ་ནུས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤྱོད་འཇུག་ལས། གང་ཕྱིར་ལུང་ལས་ལམ་འདི་ནི། །མེད་པར་བྱང་ཆུབ་མེད་པར་གསུངས། །ཞེས་པ་དང༌། མདོ་ལས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལ་སློབ་པར་འདོད་པས་ཀྱང་ཤེར་ཕྱིན་འདི་ལ་སློབ་པར་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། སྤྲོས་པས་ཆོག་གོ །ཡང་གོ་བོ་ན་རེ། ཁྱོད་ཀྱིས་འགོག་བདེན་དོན་དམ་བདེན་པར་བཞེད་པ་ལེགས་ཀྱང་ནང་འགལ་ཡོད་པར་ཐལ། རགས་པའི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སོ་སྐྱེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཁྱབ་པར་ཐལ། དེའི་ནང་ཚན་འགོག་པ་ཞི་བ་གྱ་ནོམ་ངེས་འབྱུང་བཞི་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་དེ་བས་ཀྱང་མ་ཁྱབ་སྟེ། འོ་ན། ཁྱོད་རང་ལ་རགས་པའི་འགོག་བདེན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ན་འགོག་བདེན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ནང་འགལ་གྱི་རྒྱུ་མཚན་སྟོན་ཚུལ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རགས་པའི་མི་རྟག་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཟིན་གོམས་པས་སྲིད་རྩེའི་བར་གྱི་བདག་འཛིན་རགས་པ་རེ་ཞིག་སྤངས་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ།

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། བསླབས།

གྲུབ་དོན།

189

དེ་དག་གི་ལུགས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ལ་འགོག་བདེན་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། གལ་ཏེ་འདི་དག་ཀུན་སྟོང་ན། །ནས། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་རྣམས། །ཁྱོད་ལ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་རྩོད་པ་སྨྲ་མཁན་མེད་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། རགས་པའི་འགོག་ཞི་གྱ་ནོམ་ངེས་འབྱུང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ན། འགོག་བདེན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་འགོག་ཞི་གྱ་ནོམ་ངེས་འབྱུང་བཞི་མངོན་དུ་གྱུར་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཁྱབ་སྐོར་གཉིས་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རགས་པའི་བདག་འཛིན་རེ་ཞིག་འགོག་པའི་འགོག་བདེན་རགས་པ་དང༌། དེ་འདྲའི་ཞི་བ་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་ཅིང༌། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་འདྲའི་སོ་སྐྱེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང༌། དེ་འདྲའི་འགོག་པ་སོགས་འགོག་པ་སོགས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སོགས་སྤྲོ་བར་བྱའོ། །
ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཕྲ་མོ་གསར་དུ་རྟོགས་མ་ཐག་པ་དེས་ཕུང་པོ་བདེན་མེད་དུ་དངོས་སུ་རྟོགས་པར་ཐལ། དེས་ཕུང་པོ་བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་ཕུང་པོ་བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་སུན་ཕྱུང་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེས་ཕུང་པོ་བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་ལ་གནོད་བྱེད་ཆེན་པོ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ཕུང་པོ་ལ་བློ་ཁ་ཕྱོགས་པ་ན་བདེན་གྲུབ་ཏུ་དམ་མི་འཆའ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དེ་ལ་ཁྱབ་པ་མེད་པར་ཐལ། ཕུང་པོ་ལྟ་བུ་སོགས་གང་ཡང་བདེན་མེད་དུ་མ་རྟོགས་ཀྱང་འདི་བདེན་པར་ཡོད་དམ་མེད་ཕལ་ཆེར་མེད་ལས་ཆེ་སྙམ་པས་ཀྱང་དེའི་ཞེན་ཡུལ་ལ་གནོད་པ་ཐུབ་ན་ཆོས་གང་ཡང་རུང་བ་གཅིག་ལེགས་པར་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་ན་ལྟ་ཅི་སྨོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བརྒྱ་པ་ལས། ཐེ་ཚོམ་ཟོས་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང༌། །སྲིད་པ་ཧྲུལ་པོར་བྱེད་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ས་དང་པོར་ལྷག་པའི་ཡོན་ཏན།

191

ས་དང་པོར་ལྷག་པའི་ཡོན་ཏན།

གསུམ་པ་ལ། ས་དང་པོ་ལ་གནས་པའི་སྦྱིན་པ་དང༌། རྟེན་དམན་པའི་སྦྱིན་པ་དང༌། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་དང༌། སྦྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་གྱི་དབྱེ་བ་བཞི། དང་པོ་ནི། རྩ་བར། དེ་ཚེ་དེ་ལ་རྫོགས་སངས་བྱང་ཆུབ་རྒྱུ། །སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་བྱུང༌། གཉིས་པ་ནི། རྩ་བར། སྐྱེ་བོ་འདི་ཀུན་བདེ་བ་མངོན་འདོད་ཅིང༌། །སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གསུམ་བྱུང༌། གསུམ་པ་ནི། རྩ་བར། འགྲོ་ལ་ཕན་པར་དམ་བཅས་ཡིད་ཅན་རྣམས། །ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གསུམ་བྱུང༌། བཞི་པ་ནི། རྩ་བར། སྦྱིན་པ་སྦྱིན་བྱ་ལེན་པོ་གཏོང་པོས་སྟོང༌། །ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་བྱུང༌། དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྦྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་གཉིས་ཡོད་ཅིང་སྒྲ་བཤད་དང་བཅས་པ་འཆད་པ་ལ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་ཕ་རོལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གང་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོའི་ཕར་འགྲམ་དང་ངོགས་ཏེ། ཞེས་སོགས་བྱུང༌། འདིར་སྦྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་གྱི་སྒྲ་བཤད་ལ་འཐད་ལྡན་བཞག་པ་དང༌། འཁྲུལ་པ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་སྒྲ་སྒྲུབ་པ་དང༌། སྒྲ་བཤད་པ་དང༌། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་གསུམ། དང་པོ་ནི། སྦྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་གྱི་སྐད་དོད་ལ་དཱ་ན་པཱ་ར་མི་ཏ་ཞེས་པ་ཡོད་ལ། དེ་སྒྲུབ་ན། བྱིངས་མདོ་ལས། ཊུ་དཱ་ཉྲ་སྦྱིན་པ་ལའོ། །ཞེས་པའི་བྱིངས་བཞག །དེའི་ཊུ་ཉྲ་ཕྱིས་ཡུ་ཕྱིན། ཡུ་ཨ་ནར་བྱས་མཚམས་སྦྱར་བས་དཱ་ན་གྲུབ། ཡང་བྱིངས་མདོ་ལས། ཊུ་ད་ན་སྦྱིན་པ་ལའོ། །ཞེས་པའི་བྱིངས་བཞག །ཊུ་དང་ནའི་ཨ་ཕྱིས་གྙ྅་བྱིན། འཕེལ་བ་བྱས། གྷཉྲ་ཕྱིས་ལ་ཨ་བཞག །མཚམས་སྦྱར་བས་དཱ་ན་གྲུབ། དེ་
གཉིས་ལ་བདག་སྒྲ་དྲུག་པའི་ངས྄་བྱིན་སྱ་བྱས་པས་དཱ་ན་སྱ་གྲུབ་སྟེ་སྦྱིན་པའི་ཞེས་པ་ཡིན། བྱིངས་མདོ་ལས། པྲྀ་སྐྱོངས་པ་ལ་འོས་པྲྀ་བཞག །གྷཉྲ་སྔར་ལྟར་བྱིན་པས་པྲྀའི་རྀ་ཨར྄་བྱས་ཉྲ་འགྲོ་བ་ལ་འོས་འཕེལ་བ་བྱས་པས་པཱར་གྲུབ་སྟེ་ཕ་རོལ་ཞེས་པ་ཡིན། དེ་ལ་རྣམ་དབྱེ་གཉིས་པ་ལས་སུ་བྱ་བའི་གཅིག་ཚིག་ཨམ྄། ཊིའི་ཨ་ཕྱིས། ཨམ྄་བྱིན་པས། པཱ་ར་མ྄་གྲུབ་སྟེ་ཕ་རོལ་ལའམ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཞེས་པ་

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

192

ཡིན། འགྲོ་བའི་བྱིངས་ཨིཎ་ལ། ནིཥྛ་འོས་ཀྟ་བྱིན། ཎ་དང་ཀ་ཕྱིས་པས་ཨི་ཏ་གྲུབ། དེ་ལ་རྣམ་དབྱེ་ ྄དང་པོའི་གཅིག་ཚིག་ཀ་སྭ་གཉིས་ལྟར་ན་སི་དང་པ་ཙན་གཉིས་ལྟར་ན་སུ་བྱིན། ཨུ་སི་གཉིས་བརྗོད་ ྄དོན་ཡིན་པས་ཕྱིས། ས་རྣམ་བཅད་བྱས། ཨི་ཏཿགྲུབ་སྟེ། འགྲོ་བའམ་ཕྱིན་པ་ཞེས་པའོ། །དཱ་ན་སྱ་པཱ་ར་མི་ཏཿགྲུབ་སྟེ་འབྲེལ་བཤད་ལྟར་ན་འདི་རྩོད་གཞི་བྱས་པར་མངོན། མོ་རྟགས་མ་ཡིན་པར་གསལ་ཏེ། སུ་ཚིག་སྡུད་པར་དུ་མ་ཕྱིས་པས་སོ། །
གཉིས་པ་སྒྲ་བཤད་ལ་སྦྱིན་པའི་དང༌། ཕར་ཕྱིན་གྱི་སྒྲ་བཤད་གཉིས། དང་པོ་ནི། ངེས་ཚིག་གིས་བཤད་ན་དབུལ་བ་འདོར་བར་བྱེད་པས་ན་སྦྱིན་པ་ཞེས་བཤད་རིགས་ཏེ། དཱ་རི་ཏྲ་དབུལ་བ་དང༌། ད་ད་འདོར་བ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། དབུལ་བ་འདོར་བྱེད་བསིལ་བྱེད་ཕྱིར། །ཞེས་པ་རྩ་འགྲེལ་ལས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། བྱིངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཤད་ན་གཏོང་བས་ན་སྦྱིན་པ་དང༌། གཏུབ་པས་ན་སྦྱིན་པ་སོགས་དུ་མ་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། བྱིངས་སྒྲུབ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྦྱིན་པའི་སྒྲ་བྱིངས་དུ་མ་ལས་བསྒྲུབ་ཏུ་ཡོད་པས་དོན་ཡང་དུ་མ་ལ་འཇུག་སྟེ། བརྒྱ་པ་ལས། འཆི་དང་ཆོས་དང་སྲིད་པ་གཞན། །སྦྱིན་པའི་སྒྲ་ཡིས་གསལ་བྱེད་པ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྦྱིན་པའི་སྒྲ་འཆི་བ་དང༌། ཆོས་དང༌། སྲིད་པ་གསུམ་ལ་བྱིངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཇུག་ཚུལ་ཡོད་དེ། བྱིངས་མདོ་ལས། དོ་ནི་གཏུབ་པ་ལའོ། །ཞེས་གཏུབ་པའི་བྱིངས་དོ་དང༌། མདོ་ལས། དཱ་བ་ནི་རྔ་བ་ལའོ། །ཞེས་རྔ་བའི་བྱིངས་དཱ་བ་གཉིས་ལས་བསྒྲུབ་ན་འཆི་བ་ལ་ཡང་འཇུག་ལ། ཡང་དེས་ཊུ་དཱཉྲ་ནི་སྦྱིན་པ་ལའོ། །ཞེས་དང༌། ད་ན་ནི་སྦྱིན་པ་ལའོ། །ཞེས་སྦྱིན་པའི་བྱིངས་གཉིས་ལས་སྒྲུབ་ཚེ་ཆོས་ལ་འཇུག་ཅིང༌། སྦྱིན་པ་ལ་གསུམ་ཡོད་ཅིང༌། ཟང་ཟིང་གི་སྦྱིན་པ་དང༌། མི་འཇིགས་པས་བཟོད་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྡུས། ཆོས་ཀྱིས་བསམ་གཏན་དང་ཤེས་རབ་སྡུད་ལ། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ང་ནི་སྲུང་བ་ལའོ། །ཞེས་སྲུང་བའི་བྱིངས་དེ་ང་དང༌། དེ་བ་ནི་སྦྱོང་བ་ལའོ་ཞེས་སྦྱོང་བའི་བྱིངས་དེ་བ་གཉིས་ལས་བསྒྲུབ་ཚེ་སྒོ་གསུམ་སྲུང་བས་སྲིད་པ་གཞན་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་སྲིད་པ་གཞན་གསལ་བར་

ས་དང་པོར་ལྷག་པའི་ཡོན་ཏན།

193

བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཟླ་བའི་འགྲེལ་པ་ལས། དོ་ནི་གཏུབ་པ་ལའོ། །ཞེས་པ་ནས། སྲིད་པ་གཞན་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་སྦྱིན་པའི་སྒྲ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་སྙན་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའི་སྒྲ་བཤད་མང་པོ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚིག་གཅིག་ཀྱང་བྱིངས་དུ་མ་ལས་བསྒྲུབས་པ་དང༌། བྱིངས་གཅིག་ལ་རྐྱེན་དུ་མས་གཟུགས་དང་ཚིག་དུ་མར་བསྒྲུབས་པ་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྤྲོས་པས་ཆོག་གོ །གཉིས་པ་ཕར་ཕྱིན་གྱི་སྒྲ་བཤད་པ་ལ་ཕ་རོལ་གྱི་སྒྲ་དོན་ཡོད་དེ། པཱ་ར་ཕ་རོལ་དང་གཞན་སོགས་དུ་མ་ལ་འཇུག་ཀྱང་འདིར་འཁོར་བའི་ཕར་འགྲམ་མམ་ཕར་ངོགས་སམ་ཕ་རོལ་ཡིན་པས་སྒྲིབ་གཉིས་སྤངས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་ཕ་རོལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གང་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོའི་ཕར་འགྲམ་དང་ངོགས་ཏེ་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་མ་ལུས་པ་སྤངས་པའི་རང་བཞིན་མངའ་བའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་དོ། །ཞེས་བྱུང༌། ཕྱིན་པ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་བཤད་ཡོད་དེ། འཁོར་བའི་ཕ་རོལ་སྒྲིབ་གཉིས་སྤངས་པའི་ས་ལ་འདིས་ཕྱིན་པར་བྱེད་པས་ན་ཕར་ཕྱིན་དང༌། འཁོར་བའི་ཕ་རོལ་འདིར་ཕྱིན་ཟིན་པས་ན་ཕར་ཕྱིན་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཕ་རོལ་ཏུ་སོན་པ་ནི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་པ་ནི། འདི་ལ་བརྡ་སྤྲོད་པ་དག་ན་རེ། ཁྱེད་ཀྱི་དཱ་ན་པཱ་ར་མི་ཏ་ཞེས་པ་འདི་མི་འཐད་པར་ཐལ། དཱ་ན་སྱ་པཱ་ར་མི་ཏཱ་ལ་ཚིག་སྡུད་བྱེད་ཚེ་རྣམ་དབྱེ་རྣམས་ཕྱིས་ནས་དཱ་ན་པཱ་རེ་ཏ་ཞེས་སྦྱར་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྦྱིན་པའི་ཞེས་པའི་དྲུག་སྒྲ་སྱ་དང་ཕྱིན་པའི་རྗེས་ཀྱི་དང་པོ་སུ་བསྡུས་ནས་ཕ་རོལ་ཏུ་ཞེས་པའི་ལས་ཀྱི་ཨམ྄་མི་སྡུད་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། པ་ཎི་སོགས་ལས། དེར་གནས་རྣམ་དབྱེ་རྣམས་དབྱིའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། ཚིག་བསྡུ་བར་བྱས་ན་ཨམ྄་དང་སུ་མི་མངོན་པར་འགྲོ་བ་ཡིན་ནའང༌། ཞེས་སོ། །འདི་འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཟླ་བའི་ཞབས་ན་རེ། ཕར་ཕྱིན་གྱི་སྐད་དོད་ལ་པཱ་རེ་ཏ་ཞེས་མ་བསྡུས་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། དེ་རྣམ་དབྱེ་གཉིས་པའི་ཨམ྄་ཡིན་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་པ་གང་ཞིག །དེ་ལ་ཅི་

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

194

མཛེས་སམ་ཅི་ལེགས་ཀྱི་བཤད་པ་བྱས་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྤྱིར་ཚིག་སྡུད་ལ་རྣམ་དབྱེ་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་བསྡུ་དགོས་ཀྱང་ཕ་རོལ་ན་ཚིག་གི་འཕྲོ་མཚམས་སྦྱར་རྒྱུ་ཡོད་ཚེ། ཚུ་རོལ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་མཐའ་མི་དབྱི་པར་བཤད་པས་འདིར་མཾ་མ་ཕྱིས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲ་གཞུང་ལས། ཚིག་ཕྱི་མ་ཡོད་ནའང་མི་མངོན་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་རང་འགྲེལ་ལས། ཚིག་ཕྱི་མ་ཡོད་ན་མི་མངོན་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བའི་མཚན་ཉིད་འདིས་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མི་མངོན་པར་མ་བྱས་པར་གཟུགས་སུ་འགྱུར་བའམ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཡང་ན་འདིར་ཤན་ཏི་པས་ཕར་ཕྱིན་ལ་མཆོག་གི་བཤད་པ་མཛད་པ་ལྟར་མཆོག་གི་ཡང་སྐད་དོད་པཱ་ར་མ་ཞེས་པའི་མའི་སྲོག་གི་ཨྀ་པྲ་ཥོ་ད་རའི་ཅི་མཛེས་ཀྱི་བསྡུ་བའི་ངོར་ཕྱིས་ནས་པཱ་ར་མ྄་ཞེས་མའི་མཐའ་ཅན་བྱས་མཚམས་སྦྱར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། པ་ཎི་ལས། པྲྀ་ཥོ་ད་ར་ལ་སོགས་པ་ཅི་མཛེས་སུ་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ་རང་འགྲེལ་ལས། པྲྀ་ཥོ་ད་ར་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མའི་མཐའ་ཅན་ཉིད་དུ་བཞག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་སོགས་ཁོང་ནས་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཙནྟྲ་པ་རྩ་འགྲེལ་ལས་བྱུང་བའི། དཱུདྷྱཿ་

་་་་

སྡང་བ་རྣམས་ཟློག་པར་བྱེད། དང༌། ཏུདྱཿ་

་་་་
དྲིས་ནས་སྨྲ། དང༌། བཱདཱུ་ལི་ངག་སྨྲའི་བུ། སོགས་དང༌། འཆི་མེད་མཛོད་རྩ་འགྲེལ་ལས་བྱུང་བའི། ཨཱུ་ལུ་ཀསྟེང་གི་རྣ་བ་ཅན་ཏེ་འུག་པ། དང༌། སུ་ཀ་ར་་

་་་་

གཙང་བྱེད་དེཾ་ཕག །དང༌། ཨ་ཤྭསྠ་་

་་་་

རྟ་གནས། སོགས་དང༌།
ཀ་ལ་པའི་འགྲེལ་པ་ཅི་རིགས་ལས། ཤྨ་ཤཱ་ན་་

་་་་
དུར་ཁྲོད། སོགས་ལྟ་བུ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདིའི་ཅི་
མཛེས་སམ་ཅི་ལེགས་སུ་བཤད་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཡི་གེ་བསྒྱུར་བའི་དང༌། ཡི་གེ་བསྒྱུར་ཉམས་གཉིས་ཀའི་དང༌། ཡི་གེ་ཉམས་པའི་ཅི་མཛེས་དང༌། ཡི་གེ་བསྣོལ་བའི་ཅི་མཛེས་དང༌། ཡི་གེ་གློ་བུར་གྱི་ཅི་མཛེས་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྨ་བྱའི་མིང་མ་ཧྱ་མ་རོ་ཏི་ཞེས་ས་སྟེང་དུ་སྒྲ་སྒྲོག་པར་བྱེད་པ་ལ་པྲྀ་ཥོ་ད་ར་ལ་སོགས་པས་ཧྲཱི་སྲོག་བཅས་ཡཱུ་བྱས་ནས་གཞན་ཕྱིས་པས་མ་ཡཱུ་རཿསར་སྒྲོག་སྟེ་རྨ་བྱར་གྲགས་པ་དང༌། མཱ་འཇལ་བ་ལའོ། །ཞེས་པའི་བྱིངས་མཱ་དང་ཨུ་ཁི་འགྲོ་

ས་དང་པོར་ལྷག་པའི་ཡོན་ཏན།

195

བའི་དོན་དག་ཨ་ཙ྄་རྐྱེན་བྱིན་པྲྀ་ཥོ་ད་ར་སོགས་ཀྱིས། ཨུ་ཡུ་བྱས་པས་མ་ཡུ་ཁ་སྟེ་འཇལ་འགྲོ་ལྟ་བུ་མང་བའི་ཕྱིར། རྩ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཤ་བ་སྱ་ཤ་ཡ་ན་མ་རོའམ་ཉལ་བ་སྟེ་དུར་ཁྲོད་ལ་པྲྀ་ཥོ་ད་ར་སོགས་ཀྱིས་བ་མ་བྱས་པ་སོགས་བྱས་ཤྨ་ཤཱ་ན་བྱས་པས་ཡི་གེ་བསྒྱུར་ཉམས་གཉིས་ཀའི་ཅི་མཛེས་སུ་བྱས་པ་དེ་འདྲ་ཤིན་ཏུ་མང་བའི་ཕྱིར། རྩ་རྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཤིང་ཀ་པེད།་

་་་་

ཀ་

སཽ་ཏིཥྠ་ཏཱི་ཀ་པིཏྠ་ཞེས་སྤྲེའུ་ལ་གནས་པ་ལས་ཀ་པིཏྠ་སྤྲེའུ་གནས་དང༌། ད་དྷཱི་བ་ཏིཥྛ་ཏི་ད་དྷཱིཏྠ་ཞེས་ཞོ་བཞིན་གནས་པ་ལས། ད་དྷཱིཏྠ། ར་ཏི་མ་ནཿ ཡིད་དགའ་བ་ལ། ཏིའི་ཨི་དང་མ་སྲོག་བཅས་ཕྱིས་པས་རཏྣཿ སྟེ་རིན་ཆེན་ནམ་དཀོན་མཆོག་གི་མིང་བྱས་པས་ཡི་གེ་ཉམས་པ་ལྟ་བུ་མང་བའི་ཕྱིར་རོ། ། རྩ་རྟགས་བཞི་པ་དང་ལྔ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཡི་གེ་གློ་བུར་བ་ནི་གཱ་བེནྟྲ་སོགས་དང༌། ཡི་གེ་བསྣོལ་བ་ནི་ཧ་དྲ་ས་ཞེས་པའི་ས་དང་ཧ་གོང་འོག་བསྣོལ་བའི་སིདྷ་སྟེ་སེང་གེ་ལྟ་བུ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། པྲྀ་ཥོ་ད་ར་སོགས་ཀྱི་བསྡུ་བ་ནི་པྲྀ་ཥོ་ད་ར་སོགས་ཀྱི་ཅི་མཛེས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་སྔ་མ་མང་པོས་ངོ་ཚ་བ་བཤད་སྣང་བས་ཕྱིས་ཀྱི་མང་དུ་ཐོས་པ་འདོད་པ་དག་ལ་སྒོ་ཕྱོགས་ཙམ་བསྟན་ཏོ། །གཉིས་པ་འཁྲུལ་བ་དགག་པ་ལ་ལོ་ཙཱ་བ་མདོ་སྡེ་འབར་གྱི་གསུང་རྒྱུན་ལས། ཕྱི་རོལ་པ་འགའ་ཞིག་གིས་ཁྱེད་ཀྱི་སྟོན་པས་སྒྲ་མི་ཤེས་ཏེ། པཱ་རེ་ཏ་ཟེར་རྒྱུ་ལ། པཱ་ར་མི་ཏ་བྱས་སོ་གསུངས་པ་ལགས་ལ། དེ་ལ་བྱཱ་ཀ་ར་ཎའི་ལུང་གཉིས་ཀྱིས་ལན་འདེབས་གསུངས་ནས། པྲེ་ཤ་སྐེམ་པ་ཨུདྷ་ར་ལྟོ་བ་སྟེ། ལྟོ་སྐེམ་ཞེས་པ་འབྲེལ་མེད་ཡིན་པས་ཞེས་བྱུང་ཞིང་པྲེ་ཤོ་དྷ་ར་སོགས་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་གྲྭར་བཞག་འདུག་ལ། ཨིའི་གི་གུ་དང་ཨ་ཕྲལ་གསུངས་སྣང་ཡང་ལོ་ཆེན་གྱི་གསུང་མིན་ནམ་སྙམ། བྱ་ཞིང་བ་ན་རེ། གཞན་འདྲ་བ་ལ་ཁྱེད་ཀྱི་ལྟོ་སྐེམ་མ་འབྲེལ་ཞེས་བཤད་དོ། །དེ་གཉིས་ཀ་ལ་འོ་ན་འདིར་བྱཱ་ཀ་ར་ཎའི་ལུང་གཉིས་རང་ལུགས་ལ་ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ། ལུང་གཉིས་པ་པྲྀ་ཥོ་ད་ར་སོགས་འབྲེལ་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། པཱ་ར་མི་ཏ་ཞེས་པ་འདི་རྣམ་དབྱེ་གཉིས་པའི་ཨམ྄་གཟུགས་དང༌། ཡང་ན་པྲྀ་ཥོ་ད་ར་སོགས་ཀྱི་ནང་ཚན་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

196

ཅེས་ལན་འདེབས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། མཚན་ཉིད་འདིས་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མི་མངོན་པར་མ་བྱས་པས་གཟུགས་སུ་འགྱུར་བའམ། པྲྀ་ཥོ་ད་ར་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འམ་དང་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གྱི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། པྲྀ་ཥོ་ད་ར་ལྟོ་སྐེམ་དང་འབྲེལ་མེད་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། པྲྀ་ཥ་ཊྲ་རི་དྭགས་ཁྲོ་བོ་ཐིག་ལེ་ཅན་དང་རྒྱས་པ་སོགས་ལ་འཇུག །ཨུ་དར་ལྟོ་བ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་སླ་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འདོད་འཇོ་ལས། པྲྀ་ཥ་ཊྲ། ཐིག་ལེ་ཁྲ་བོ་ཅན་ཏེ། རིན་ཆེན་མཛོད་ལས། པྲྀ་ཥ་ཏྲ་རི་དྭགས་ཁྲ་བོའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཀུན་མཁྱེན་གོ་བོ་ན་རེ། པཱ་ར་ལ་རྣམ་དབྱེ་གཉིས་པའི་གཅིག་ཚིག་ཨམ྄་བྱིན་ཏེ། ཨ་ཡིག་བརྗོད་པའི་དོན་ཡིན་པས་ཕྱིས་ནས་མ་སྲོག་མེད་ཡར་སྦྱར་ཞེས་དང༌། སྤྱིར་རྣམ་དབྱེ་བྱིན་ནས་ཚིག་ཏུ་གྲུབ་ཟིན་པའི་རྗེས་སུ་རྣམ་དབྱེ་མི་མངོན་པར་བྱ་བ་ལས། ཞེས་དང༌། པྲྀ་ཥོ་ད་རའི་བསྡུ་བ་སྟེ། གཟུགས་མཛེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡང་མའི་མཐའ་ཅན་ཉིད་དུ་བཞག་གོ །ཞེས་ཨམ྄་གྱི་མ་མ་ཕྱིས་པ་པྲྀ་ཥོ་ད་རའི་བསྡུ་བར་མཛད་སྣང༌། དེ་ལ་ཨམ྄་གྱི་ཨ་བརྗོད་དོན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་མཐའ་ཅན་རེ་རེ་ཙམ་མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་ལ་རྐྱེན་དུ་བྱིན་ནས་མཚམས་སྦྱོར་དགོས་པར་མ་ཟད་དབྱངས་ཀྱི་ཡང་ཕལ་ཆེར་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་འཇམ་དཔལ་གྲགས་པའི་སི་སོགས་ཀྱི་བྱ་བ་ལས། དེ་ལ་ཀའི་སྡེ་བའི་མཐའ་ཅན་རབ་ཏུ་གྲགས་པ་མེད་དོ། །ཙའི་མཐའ་ཅན་ག་མུ་ཙའ྄ི་སྒྲ་སྟེ། ག་མུ་ཙམ྄་ཞེས་དང༌། བྷུ་བྷཱུ་ཛམ྄་ཞེས་དང༌། མ་ཏུ་དམ྄་ཞེས་དང༌། ཀྲ་བྱ་དཱམ྄་དང་མྲྀ་ག་བི་དྷ་མ་ལྟ་བུ་སོགས་དང༌། དབྱངས་ཀྱི་

མཐའ་ཅན་ལའང་རེ་རེ་ལ་ཨམ྄་བྱིན་པས་ཏཱ་ཡ་མ྄་དང༌། གླཽ་ལ་ཨམ྄་བྱིན་པས་གཱ་ཝཾ་ལྟ་བུ་སོགས་ཀ་
ཙན་སོགས་དུ་མ་ལས་བྱུང་སྟེ་སྤྲོས་པས་ཆོག །གཞན་ཡང་དབྱངས་ཅན་ལས། གསལ་བྱེད་མཐའ་ ྄ལས་སི་འཇིག་ཅེས་གསལ་བྱེད་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་བ་དང༌། སི་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་བའི་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། གསལ་བྱེད་ཀྱི་མཐའ་ཡིན་ཀྱང་སི་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་དབྱེ་གཞན་ཕལ་ཆེར་ལ་མི་

ས་དང་པོར་ལྷག་པའི་ཡོན་ཏན།

197

འཇིག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚིག་ཏུ་གྲུབ་པ་དང་རྣམ་དབྱེ་མི་མངོན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཡང་ཨམ྄་གྱི་མཨ྄་བཞག་ནས་མ྄འི་མཐའ་ཅན་བྱས་པ་དེ་བྲྀ་ཥོ་ད་རའི་བསྡུ་བ་ཡིན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལ་བསྡུས་པ་གང་ཡང་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར། བྲྀ་ཥོ་ད་རའི་བསྡུ་བ་ལ་བསྒྱུར་བསྣོལ་དང་དབྱི་བ་གང་རུང་གཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་བྱིངས་ལས། པྲྀ་ཥུདང་པྲྀ་ཀུ་དང་མྲྀ་ཥུ་དང་ཨུཀྵ་བཀྲུ་པ་ལའོ་ཞེས་པའི་པྲྀ་ཥུ་བཞག །ཨུཎ་ལ་སོགས་པ་མང་པོར་རོས་རྐྱེན་ཨ་ཏི་བྱིན། བྱིངས་ ྄ཀྱི་ཨུ་དང་རྐྱེན་གྱི་ཨི་ཕྱིས། མཚམས་སྦྱར་བས་པྲྀ་ཥ་ཏྲ་གྲུབ། རྀ་འགྲོ་བ་ལ་ཨ་ཙེ་རྐྱེན་དུ་བྱིན། རྀ་ཨར་བྱས། ཉེར་བསྒྱུར་ཨུཏྲ་སྔོན་དུ་བཞག་པས་པྲྀ་ཥ་དུ་ད་ར་གྲུབ་སྟེ། ཙནྡྲ་པ་ལས། པྲྀ་ཥོ་ད་ར་ལ་སོགས་པས་པྲྀ་ཥ་ཏྲ་ཀྱི་ཏྲ་ཕྱིས་པས་པྲྀ་ཥོ་ད་ར་གྲུབ་པ་ལྟ་བུའི་དབྱི་བ་དང་བསྒྱུར་བ་ལྟ་བུ་སོགས་གང་རུང་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། པྲྀ་ཥོ་ད་ར་སོགས་ཅི་མཛེས་ཐམས་ཅད་དེའི་བསྡུ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་གཟུགས་མཛེས་པའི་ཆེད་དུ་ཞེས་ཡི་གེར་གཟུགས་ཁོ་ན་མཛེས་པ་ལ་སྦྱོར་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ལ་འདིའི་མཛེས་པའི་དོན་གང་ལེགས་ལ་བཤད་ཅིང་ཡི་གེའི་སྒྲ་ལེགས་པ་ལ་ཡང་བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཙནྡྲ་པ་ལས། པྲྀ་ཥོ་ད་ར་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སོ། །ཞེས་དང༌། དེའི་འགྲེལ་པར་པྲྀ་ཥོ་ད་ར་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་རྣམས་ལེགས་པ་རྣམས་སུ་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་སོ། །ཡང་ད་ལྟའི་རང་འགྲེལ་པར་མ་ལས། ཕྱི་མའི་མཐའ་ཅན་ཞེས་དང༌། ནག་ཚོའི་འགྱུར་ལས། རྐྱེན་ཕྱིས་ནས་ཚིག་ཕྱི་མའི་མཚན་ཉིད་ཅན་སྦྱར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་དོ། །ཞེས་པ་ལ་བསམས་ན་ཕྱི་མའི་མཐའ་ཅན་ལེགས་ཟེར་བའང་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཕྱི་མའི་མཐའ་ཅན་གྱི་ཐ་སྙད་སྒྲ་གཞུང་ལ་མེད་ཅིང་གོ་རྒྱུ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་རྣམ་བཤད་ལས། དང་པོའི་གཅིག་ཚིག་སུ་ནི་མ་དག་པ་འདྲ་བས་སི་ཡིན་ནམ་དཔྱད་གསུངས་པ་ལ། མང་པོ་ཞིག་རྗེས་ཀ་ཙན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་དང་པོའི་གཅིག་ཚིག་མི་འདྲ་བ་མ་མཁྱེན་པར་སྨྲ་བ་སོགས་སྣང་ཡང༌། རྣམ་དབྱེ་དང་པོའི་གཅིག་ཚིག་ལ་སུ་མི་ལེགས་སི་ལེགས་ཞེས་པའི་རྩོད་ཚུལ་གཅིག་ཡོད་ཅེས་པ་ཡིན་ཏེ། སི་བྱས་ན་ཨི་མཐའ་ལས་སིའོ་ཞེས་སྨྲས་ཚེ་བདུན་པའི་མིང་

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

198

ཚིག་སུབ྄་ཀྱི་ས་དང་མི་ནོར་ལ། དང་པོའི་གཅིག་ཚིག་ལ་སུ་བྱས་ན་སུའོ་སྨྲས་ཚེ་བདུན་པ་དང་ནོར་དོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཇམ་དཔལ་གྲགས་པས། ཨ་ཡིག་མཐའ་ལས་སིའོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དོན་དང་ལྡན་པ་འཛིན་པ་ན་སུབ྄་པའི་ས་ཡིག་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་གཅིག་ཚིག་སུ་འདོད་པ་དག་ན་རེ། རྣམ་དབྱེ་དང་པོ་དང་བདུན་པའི་སུ་གཉིས་ནོར་དོགས་མེད་པར་ཐལ། རྗེས་འབྲེལ་བ་ཡིག་མེད་པ་དང་ཡོད་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་འཇམ་དཔལ་གྲགས་པས། རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་མེད་པ་འཛིན་པ་ན་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་དང་བཅས་པའི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གཞན་དག་གོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩོད་ཚུལ་འདི་ཙམ་ཡང་མ་མཐོང་བར་འཇམ་དབྱངས་ལ་སྨོད་པ་ཁྱོད་རྣམ་དཔྱོད་ཅན་ཞིག་གོ །འདི་ཡང་ཁོ་བོ་ཁོ་ནའི་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་ཡུལ་ལགས་སོ་ཞེས་མགྲིན་པ་བསངས་ཏེ་སྨྲའོ། །འདི་ཡང་བདག་གི་མཁན་པོ་ངེས་པ་དོན་གྱི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་དེ་ཉིད་མཉེས་པའི་རོལ་མོར་འབུལ་ལ་མཁས་པ་དཔྱོད་ལྡན་རྣམས་ཀྱང་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བར་མཛད་དུ་གསོལ། གསུམ་པ་ནི། རྩ་བར། དེ་ལྟར་ནས། མུན་པ་སྟུག་པོ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་བསལ་ནས་རྒྱལ། །ཞེས་བྱུང༌།
སྨྲས་པ།

འཕགས་བོད་མཁས་གྲུབ་དག་ཀྱང་སོམ་ཉིའི་ཡུལ། །
སར་གནས་འཕགས་ཆེན་སྤྱོད་ཡུལ་དཀའ་གནས་ཀྱི། །
འཁྲུལ་བའི་མུན་བསལ་ལེགས་བཤད་ལྷ་དབང་གི །
གཙུག་རྒྱན་ཚིག་དོན་ནོར་བུའི་འོད་འདི་བཀྲ། །

འཇམ་དབྱངས་མིན་ཡང་སྨྲ་བའི་དབང་ཕྱུག་གྱུར། །དབྱངས་ཅན་མིན་ཡང་སྙན་ཚིག་མཐར་སོན་པའི། །ཉིན་བྱེད་འབུམ་ལས་མཁྱེན་རབ་གསལ་བ་ཀྱཻ། །ཚིག་དོན་ཚོན་རིས་གསར་པ་འབུམ་

ས་གཉིས་པ་དྲི་མ་མེད་པ།

199

དེ་སྟོན། །དུང་དུང་ལྷ་དང་བླ་མ་གུས་བསྟེན་པའི། །མཁས་མཁས་ཀུན་ཀྱང་མཁྱེན་རབ་འདི་ལྟ་བུས། །ཟབ་ཟབ་ཤེས་བྱ་འབྱེད་པའི་རིགས་པའི་མཐིལ། །ཡང་ཡང་བཙལ་ཀྱང་རྙེད་མིན་འདིར་འགའ་འཆད། །རང་བློས་མིན་ཡང་རིགས་ཀྱི་ཆེ་བའི་གཟིས། །ཉན་རང་ལས་འདས་དོན་གཉིས་དགའ་ཚལ་རྒྱས། །ལེགས་སྨོན་རྒྱན་འབུམ་འབར་བའི་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ། །ལྷག་བསམ་སྤྱན་ཡངས་རྒྱལ་བའི་སྲས་

འདི་རྨད། །ཅེས་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། ། ས་གཉིས་པ་དྲི་མ་མེད་པ།
གཉིས་པ་ས་གཉིས་པ་དྲི་མ་མེད་པའི་འོད་འཆད་པ་ལ། རྩ་བར། དེ་ཚུལ་ཕུན་ཚོགས་ཡོན་ཏན་དག་ལྡན་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་བྱུང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་འཁོར་གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ལྟ་བའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་དག་དང་མི་ལྡན་པས་ཁྱབ་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་དེ་འོད་སྲུང་ལེའུ་འདིར་དྲངས་པ་དེའི་དོན་ཡིན་ཟེར་ན། བྱེ་སྨྲར་གྱུར་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་འཚོ་བ་དང་ཆོ་ག་གསུམ་དག་པའི་དགེ་སློང་རྣམ་དག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་ཅིང༌། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་འདྲའི་དགེ་སློང་དེ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཆོ་ག་དང་འཚོ་བ་གསུམ་རྣམ་དག་ཡོད་ཀྱང་ལྟ་བ་རྣམ་དག་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་མེད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འོད་སྲུང་ལེའུ་ལས། འོད་སྲུང་འདི་ན་དགེ་སློང་ཁ་ཅིག་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པས་བསྡམས་ཤིང་གནས་ཆོ་ག་དང་སྤྱོད་ཡུལ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཕྲ་རགས་རྣམས་ལ་ཡང་འཇིགས་པར་ལྟ། ཡང་དག་པར་བླངས་ཏེ་བསླབ་པའི་གཞི་རྣམས་ལ་སློབ་ཅིང་ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་པས་འཚོ་བ་ཡོངས་སུ་དག་ཀྱང་དེ་བདག་ཏུ་སྨྲ་བ་ཡིན་ཏེ། འོད་སྲུང་དེ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ་ལྟར་བཅོས་པ་དང་པོའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པས་བསྡམས་ཤིང་ཆོ་ག་དང་སྤྱོད་ཡུལ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཞེས་དང༌།

སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་པ།

200

འཚོ་བ་ཡོངས་སུ་དག་ཀྱང་ཞེས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཆོ་ག་དང་འཚོ་བ་དང་ལྟ་བ་བཞི་དག་པའི་སེམས་ཙམ་པ་མན་ཆད་ཀྱི་དགེ་སློང་མེད་པར་ཐལ། ལྟ་བ་དག་པའི་སེམས་ཙམ་པ་མན་ཆད་ཀྱི་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལྟ་བ་དག་པའི་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་ཅིང༌། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སེམས་ཙམ་པ་མན་ཆད་ཀྱི་ལྟ་བ་དག་པའི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལྟ་ངན་རེ་གཉིས་པོ་གང་དང་མི་ལྡན་པའི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱབ་སླ། ཡང་ཁ་ཅིག །རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ལྟ་བའི་དེ་ཡིན་ན། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། སེམས་ཙམ་པར་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡོམ་པ་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་ཅིང༌། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། འཇུག་སྡོམ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་སེམས་ཙམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཇུག་སྡོམ་བླ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཤནྟི་པ་སོགས་གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བས་ཁྱབ་ཟེར་ན། འོ་ན་རྩ་ལྷུང་བཅོ་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་བྱུང་ལ་སྨོན་སེམས་མ་ཉམས་པའི་བྱང་སེམས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་ཅིང༌། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་ན་བྱང་སྡོམ་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཇུག་སྡོམ་མ་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་རྒྱུད་ཀྱི་ཕྱིན་དྲུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །གཞན་གནོད་གཞི་བཅས་སྤོང་བའི་སེམས་པ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཉན་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་འདྲས་མ་ངེས་ལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་གཞིར་བཞག་ཟེར་ནའང༌། འོ་ན། ཚུལ་ཁྲིམས་གསུམ་དུ་འདིར་བཤད་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། ཕྱིན་དྲུག་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སེར་སྣ་ལྟ་བུ་སྤོང་བ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་གཏོང་སེམས་རྒྱུན་དུ་སྦྱངས་དགོས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་ལ་ཡང་ཕར་ཕྱིན་ཡོད་པར་ཐལ། མ་ཁྱབ་པ་དེའི་ཕྱིར། གོང་དུ་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། འདི་དང་སྤྱོད་འཇུག་སོགས་ནས་སྤོང་པའི་སེམས་པ་བཤད་པ་དེ་སྡོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་གཙོ་ཆེ་བའི་

ས་གཉིས་པ་དྲི་མ་མེད་པ།

201

དབང་དུ་བྱས་པར་ལམ་རིམ་དང༌། ཚུལ་ཁྲིམས་ལེའུའི་རྣམ་བཤད་སོགས་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཁ་ཅིག །བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལུས་ངག་ཙམ་གྱིས་སྤོང་བའི་སྟེང་ནས་འཇོག་པར་ཐལ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ཡང་སྤོང་བ་བདུན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་ནོ་ཞེས་དང༌། ཚུལ་ཁྲིམས་ལེའུ་ལས་ཀྱང༌། ཚུལ་ཁྲིམས་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ་ལུས་ངག་གི་ལས་ལས་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཡིད་ལས་ཤུགས་ལ་གོ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་འོ་ན། བྱང་སེམས་ཀྱིས་ལུས་ངག་གི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མ་སྤྱད་ཀྱང་ཡིད་ཙམ་གྱིས་རྩ་ལྟུང་འབྱུང་བ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཉན་ཐོས་ལྟར་ལུས་ངག་གི་སྡོམ་པ་མ་གཏོགས་ཡིད་ཀྱི་སྡོམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཡིད་ཙམ་གྱིས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བཏང་བའི་རྩ་ལྟུང་དང༌། སེམས་ཅན་བློས་སྤོང་བའི་རྩ་ལྟུང་བྱུང་བའི་བྱང་སེམས་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྩ་ལྟུང་དང་དེའི་ཚུལ་འཆལ་མ་བྱུང་བར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ལུས་ངག་གི་རྩ་ལྟུང་མ་སྤྱད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱབ་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བྱང་སེམས་ལ་ཡིད་ཁོ་ནས་ཀྱང་རྩ་ལྟུང་ཡོད་ལ་ཉན་ཐོས་ལ་ཡིད་ཁོ་ནས་དེ་མེད་པའི་སྒོ་གསུམ་གྱི་སྡོམ་པ་ཡོད་མེད་སྒོ་ནས་ཁྱད་འབྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་བསྡུས་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ནི་ལུས་དང་ངག་དང་སེམས་ཀྱིའོ། །ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་ནི་ལུས་དང་ངག་གིའོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་སེམས་ཀྱི་ཡང་ལྟུང་བར་འགྱུར་གྱི། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཡང་ཊཱིཀ་བྱེད་ཁ་ཅིག །དེ་ཚུལ་ཕུན་ཚོགས་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང༌། ཡོན་ཏན་དག་པ་སོ་སོར་མི་འཆད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཚུལ་ཁྲིམས་རབ་ཡིན་པས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང༌། རྒྱུ་དེས་སྒོ་གསུམ་གྱི་སྤྱོད་པ་དག་ཅིང་ཞི་བ་དུལ་བ་ལྟ་བུའི་ཡོན་ཏན་དག་པ་སོ་སོར་བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་སྲོག་མི་གཅོད་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང༌། གཞན་ལ་བརྡེག་འཚོག་ཙམ་ཡང་མི་བྱེད་པ་སྤོང་བ་དང་པོའི་ཡོན་ཏན་དག་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང༌།

སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་པ།

202

ཚུལ་ཁྲིམས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་རབ་ཏུ་གྱུར་པའོ། །ཡོན་ཏན་རྣམས་དག་པ་ནི་ཡོན་ཏན་དག་པ་སྟེ། ཞེས་སོགས་དང༌། ས་བཅུ་པ་ལས་ཀྱང༌། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྲོག་གཅོད་པ་སྤངས་པ་ཡིན་ཏེ། དབྱུག་པ་སྤངས། མཚོན་ཆ་སྤངས་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སྡོམ་པས་མ་ཁྱབ་པར་མ་ཟད་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཕར་ཕྱིན་གཉིས་ཡིན་མིན་ལ་མུ་བཞི་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་བཤད་པའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་ལུས་ངག་གི་ལས་གཙོ་སྟེ། རྩ་ལྟུང་ཕལ་ཆེར་ལ་དེ་མང་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་ས་བཅུ་པ་སོགས་སུ་མི་དགེ་བཅུ་སྤོང་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། བྱང་སེམས་ལ་སེམས་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་རྩ་ལྟུང་འབྱུང་བ་ཡོད་པས་དེ་འགོག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འགོག་པའི་ཆེད་དུ་ཀུན་སློང་ཚུན་ཆད་ནས་འགོག་པ་དང་བྱང་སེམས་ཀྱིས་གནོད་སེམས་མ་བཀག་ན་བྱམས་སྙིང་རྗེ་བྱང་སེམས་གསུམ་ཆར་ལ་གནོད་པ་དང༌། བརྣབ་སེམས་ཆེ་ན་བདག་བསྟོད་གཞན་སྨོད་སོགས་འབྱུང་ཉེ་བ་དང༌། བདག་མེད་ཕྲ་མོ་མ་བསྒོམས་ན་དང་པོར་ངར་འཛིན་སྐྱེ་དེ་ནས་ལྟ་ངན་ཀུན་སྐྱེ་བ་དང༌། ཡང་དང་པོར་ངར་འཛིན་སྐྱེ་བ་སོགས་ཆགས་སྡང་སྐྱེ་སླ་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་བརྗོད་ལས། ལྟ་བ་ཀུན་གྱི་མར་གྱུར་པའི། །འཇིག་ཚོགས་ལྟ་བ་སྐྱེ་བ་དང༌། །ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་ཀུན་ནས་སློང་བར་བྱེད་པ་དང་བཅས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ལས་ཀྱི་ལམ་བཅུར་རྣམ་པར་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང༌། སྡུད་པ་སོགས་མང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོད་སྲུང་ལེའུ་དང༌། གལ་ཏེ་དེ་ནི་ཁྲིམས་དག་རང་བཞིན་ལྟ། །ཞེས་པ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ཡོད་དེ། བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཟུང་ན་གང་ཟག་དེའི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དག་པར་མི་འགྱུར་ཞིང༌། ཁྱབ་མཐའ་མ་ཡིན་ཀྱང་བདེན་པར་འཛིན་ན་གང་ཟག་དེའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ངན་པའམ་འཆལ་བར་བྱེད་པས་ན་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ལྟ་བ་ལ་གནས་མི་རིགས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ས་བཅུ་པར་ཡང་དགེ་མཚན་གྱི་ལྟ་བ་དང་བཀྲ་

ས་གཉིས་པ་དྲི་མ་མེད་པ།

203

ཤིས་ཀྱི་ལྟ་བ་སོགས་ཚུལ་འཆལ་གྱི་ལྟ་བར་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ས་བཅུ་པ་ལས། དགེ་མཚན་དང་བཀྲ་ཤིས་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ངན་པའི་ལྟ་བ་ཅན་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཚུལ་ཁྲིམས་ངན་པ་དང་ཚུལ་འཆལ་འགྱུར་ཁྱད་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་འཆལ་གྱི་སྐད་དོད་ལ། བྱེ་བྲག་རྟོག་བྱེད་ལས། དུཿཤཱི་ལ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འོད་སྲུང་ལེའུའི་འགྲེལ་པའི་འགྱུར་ལས། འོད་སྲུང་བཞི་པོ་འདི་དག་ནི་ངང་ཚུལ་ངན་པ་ཅན་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ་འདྲ་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་ཚུལ་སོགས་བྱང་འཕགས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་གལ་ཏེ་སོགས་ཞར་བྱུང་དུ་སོ་སྐྱེའི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་ཚུལ་འཆལ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། འོད་སྲུང་ལེའུའི་དོན་རྩ་ཚིག་ལ་བཀོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འོད་སྲུང་གི་ལེའུའི་ཚུལ་འཆལ་གྱི་གང་ཟག་བཞི་པོ་སོ་སྐྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་བདག་འཛིན་སོགས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཚུལ་འཆལ་ལ་གནས་པ་བརྡའི་སྡོམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འོད་སྲུང་ལེའུའི་འགྲེལ་པར་བློ་བརྟན་གྱིས། བརྡའི་སྡོམ་པ་ལ་གནས་པ་གང་ཞེ་ན། བཞི་པོ་འདི་དག་ཏུ་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་དག་ཀྱང་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པས་རྒྱུན་ཉམས་པའི་ཕྱིར་བརྡའི་སྡོམ་པ་ལ་གནས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ས་འདིའི་མིང་དོན་སོགས་མདོ་རྒྱན་རྩ་འགྲེལ་དང་དགོངས་འགྲེལ་དང་ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་དང༌། དེའི་འགྲེལ་པ་ཉན་ཤཱཀ་པས་ལེགས་པ་གཅིག་མཛད་སྣང་བ་སོགས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །
གསུམ་པ་རྩོད་སྤོང་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཁྱོད་ཀྱིས་རྗེ་བླ་མའི་བྱང་ཆུབ་གཞུང་ལམ་དུ་བྱང་སེམས་ལ་ལུས་ངག་གི་བདུན་གནང་བའི་སྐབས་ཡོད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་གསུམ་མ་གནང་བར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་ལ་སྲོག་གཅོད་སོགས་ལས་ལམ་བཅུ་ག་གནང་བར་ཐེག་བསྡུས་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་དེ་དག་གི་གཟུགས་བརྙན་ཙམ་གནང་བ་ལ་དགོངས་ནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་བསྡུས་ལས། གང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐབས་ལ་མཁས་པ་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུས་སྲོག་གཅོད་

སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་པ།

204

པ་ལ་སོགས་པའི་ལས་རྣམ་པ་བཅུ་སྤྱོད་གང་གིས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བར་མི་འགྱུར་ལ། བསོད་ནམས་ཚད་མེད་པ་ཡང་སྐྱེད་ཅིང། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཁ་ན་མ་ཐོ་བར་མི་འགྱུར་ལ་ཞེས་ཉེས་པར་མི་འགྱུར་བར་བཤད་ལ། གནོད་སེམས་ནི་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཆེ་ཤོས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིར་དཀའ་གནས་རྣམས་ཀྱི་དཔྱོད་པའི་སྒོ་ཉུང་གསལ་བྱས་ཡོད་པས་བློ་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་ཐུགས་ལ་བཅང་བར་བྱའོ། །

སྨྲས་པ།

ཚུལ་ཁྲིམས་དག་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡོངས་སུ་རྒྱས། །
ཡོན་ཏན་དག་པའི་བདུད་རྩིའི་འོད་དཀར་གྱིས། །
འཁྲུལ་བའི་མུན་བསལ་ཐུབ་བསྟན་སྣང་བ་དང༌། །
ཕན་བདེའི་ཀུ་མུཏ་རྒྱས་ཁྱོད་རྒྱལ་སྲས་དཔྱིད། །
ཅེས་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

ས་གསུམ་པ་འོད་བྱེད་པ།

205

ས་གསུམ་པ་འོད་བྱེད་པ།

གསུམ་པ་འོད་བྱེད་པའི་ས་བཤད་པ་ལ། སའི་ངེས་ཚིག་དང༌། སའི་ཡོན་ཏན་དང༌། མཇུག་སྡུད་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རྩ་བར། ཤེས་བྱའི་བུད་ཤིང་མ་ལུས་སྲེག་པའི་མེའི། །ཞེས་སོགས་རྩ་འགྲེལ་བྱུང༌། གཉིས་པ་ལ་ས་འདིར་བཟོད་པ་ལྷག་ཚུལ་དང༌། བཟོད་པ་བསྟེན་ཚུལ་དང༌། བཟོད་པའི་ཕར་ཕྱིན་གྱི་དབྱེ་བ་དང༌། ས་འདིར་འབྱུང་བའི་དག་པའི་ཡོན་ཏན་གཞན་བཤད་པ་བཞི། དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་གནས་མིན། ཞེས་སོགས་བྱུང༌། གཉིས་པ་ནི། གནོད་པ་བྱས་པའི་ཞེས་སོགས་རྩ་འགྲེལ་བྱུང༌། གསུམ་པ་ནི། རྫོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞེས་སོགས་བྱུང༌། འདིར། གང་ཕྱིར་རྒྱལ་སྲས་རྣམས་ལ་ཁྲོས་པ་ཡིས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཁྲོ་ཡུལ་ལ་བྱང་སེམས་ཤིག་དགོས་ཟེར། ཁ་ཅིག་མི་དགོས་ཟེར་བའི་ཕྱི་མ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཁྲོ་ཡུལ་ལ་བྱང་སེམས་ཤིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདིའི་ཁྲོ་ཡུལ་དང་ཁྲོ་བའི་རྟེན་གཉིས་ཀ་བྱང་སེམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གང་ཞིག །དེ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་མདོ་ཀུན་བཏུས་ཀྱི་ཡང་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དེས་གང་ཟག་གི་ཁྱད་པར་དུ་ངེས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ལ། ངེས་པ་ཡིན་དུ་ཟིན་ཀྱང་ཉོན་མོངས་གོམས་པ་ལ་རག་ལས་ནས་འཇུག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་རྣམས་ལ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ལུང་འདིས་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཁྲོ་ཡུལ་བྱང་སེམས་སུ་མ་ངེས་པ་དང༌། ངེས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་དབང་གིས་བྱང་སེམས་ལ་ཁྲོས་པའི་རྒྱུ་བདེན་རྫུན་གང་ཡིན་ཀྱང་བསྐལ་པ་བརྒྱའི་སྦྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དགེ་རྩ་འཇོམས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། འགྲེལ་པར་ཡུལ་རྟེན་གཉིས་ཀ་བྱང་སེམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པར་གསུངས་པ་ནི། ཞེས་སོ། །རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འཇམ་དཔལ་རྣམ་རོལ་གྱི་མདོ་འདིར་ཡུལ་

སེམས་བསྐྱེད་གསུམ་པ།

206

རྟེན་གཉིས་མི་གསལ་ཡང་མདོ་ཀུན་བཏུས་སུ་སྔོན་ལ་བྱམས་པ་སེང་གེའི་སྒྲའི་མདོ་དྲངས་པ་དེར་ཡུལ་རྟེན་གཉིས་ཀ་བྱང་སེམས་སུ་གསུངས་པ་དྲངས་པ་དང༌། དེ་རྗེས་སུ་དམིགས་ཡུལ་མེད་པར་མདོ་འདི་དྲངས་པའི་ཤེས་བྱེད་གཅིག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། མདོ་དེ་ལས་ཁོང་ཁྲོ་བའི་ཡུལ་རྟེན་གཉིས་མི་གསལ་ཡང༌། ཞེས་པ་ནས། ཡུལ་རྟེན་གཉིས་ཀ་བྱང་སེམས་ལ་གསུངས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མཛད་པར་མངོན་ནོ། །ཞེས་སོ། །བྱམས་པ་སེང་གེའི་སྒྲའི་མདོ་ལས། ཁྲོ་བའི་ཡུལ་རྟེན་གཉིས་ཀ་བྱང་སེམས་ཡིན་པ་དང༌། དགེ་རྩ་འཇོམས་ཚུལ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་སེམས་ཀྱིས་སྟོང་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བསྡིགས་བརྡུངས་ཀྱང་བྱང་སེམས་ལ་རྨ་མི་འབྱུང་ཞིང་མི་སྨས་ལ། བྱང་སེམས་དེས་བྱང་སེམས་གཅིག་ལའང་ཐ་ན་གནོད་སེམས་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་རྨ་འབྱུང་བ་དང་སྨས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྨ་བྱུང་བ་དང་སྨས་པ་དགེ་རྩ་བཅོམ་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་ལ་ལ་ཞིག་གིས་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་ཞེས་པ་ནས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་གིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཅིག་ལ་ཐ་ན་གནོད་སེམས་དང༌། ཐ་ན་ཞེ་སྡང་གི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་རྨ་འབྱུང་ཞིང་སྨས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདིར་བསྐལ་པ་བརྒྱའི་དགེ་རྩ་འཇོམས་ཚུལ་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སློབ་དཔོན་དཔའ་བོ་དང་ཞི་བ་ལྷ་གཉིས་ཀས་ཁོང་ཁྲོས་བསྐལ་པ་སྟོང་གི་དགེ་རྩ་འཇོམས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་ལ། ཁ་ཅིག་གིས་སྐྱོན་དེ་མེད་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་ཕལ་པ་ལ་ཁྲོས་པས་ཀྱང་བསྐལ་པ་སྟོང་ཕྲག་དུ་མའི་དགེ་རྩ་འཇོམས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱོད་འཇུག་གི་རྒྱ་འགྲེལ་ཁ་ཅིག་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལྟར་བཤད་པ་ལ་ཤེས་བྱེད་རྣམ་དག་མེད་པས་ཡིད་ཆེས་དཀའ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། འོ་ན། སློབ་དཔོན་དཔའ་བོ་དང་ཞི་བ་ལྷས། ཞེས་པ་ནས། ཡིད་ཆེས་པར་དཀའོ། །ཞེས་སོ། །གཞུང་འདི་གཉིས་ཀྱི་ཁྲོས་པས་བསྐལ་པ་བརྒྱ་དང་སྟོང་གི་

ས་གསུམ་པ་འོད་བྱེད་པ།

207

དགེ་རྩ་འཇོམས་པ་ལ་ཁྲོ་ཡུལ་ལ་སེམས་ཅན་ཕལ་བས་མི་ཆོག་པར་ཐལ། དེའི་ཡུལ་ལ་བྱང་སེམས་གཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཇུག་པའི་བསྐལ་པ་བརྒྱའི་དགེ་རྩ་འཇོམས་པ་ནི་བྱང་སེམས་ཆེ་བས་བྱང་སེམས་ཆུང་བ་ལ་ཁྲོས་པ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །དེའི་རིགས་པས་བསྐལ་པ་སྟོང་གི་དགེ་རྩ་འཇོམས་པ་ནི་བྱང་སེམས་མ་ཡིན་པའི་གང་ཟག་ཁྱད་པར་བས་བྱང་སེམས་ལ་ཁྲོས་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས་རྟེན་གྱི་སྐབས་བྱང་སེམས་ལ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་སྒྲ་བྱུང་ལ་ཡུལ་ལ་ཆེན་པོའི་སྒྲ་མ་བྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། བསྐལ་པ་བརྒྱ་སྟོང་དུ་ནས། ཆེ་བ་གཅིག་འདྲའོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། བྱང་སེམས་མ་ཡིན་པས་བྱང་སེམས་ལ་ཁྲོས་ན་བསྐལ་པ་སྟོང་དུ་མངོན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སྤྱོད་འཇུག་གི་རྒྱ་འགྲེལ་ཁ་ཅིག་སེམས་ཅན་གང་ལའང་ཁྲོས་ཙམ་གྱིས་བསྐལ་པ་སྟོང་ཕྲག་དུ་མའི་དགེ་རྩ་འཇོམས་པར་འདོད་པ་དང༌། འཇུག་པའི་དོན་བཤད་པའི་བོད་ཁ་ཅིག་གིས་བསྐལ་པ་བརྒྱའི་དགེ་རྩ་འཇོམས་པ་ལ་སེམས་ཅན་གང་ལའང་ཁྲོས་པས་ཆོག་པར་འདོད་པ་གཉིས་ལ། འོ་ན་བྱང་སེམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཕལ་པ་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་ལ་ཡིད་ཀྱིས་ཁྲོ་བ་དང་ངག་གིས་གཤེ་བ་དང༌། ལུས་ཀྱིས་བརྡེག་ན་བྱང་སེམས་དེའི་དགེ་རྩ་ལ་རྨ་འབྱུང་བ་དང་སྨས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེའི་ཡུལ་སེམས་ཅན་གང་ལའང་དེ་འདྲ་ལྟ་ཅི་ཁྲོས་པ་ཙམ་གྱིས་བསྐལ་པ་བརྒྱ་དང་སྟོང་གི་དགེ་རྩ་འཇོམས་པ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བྱང་སེམས་ཀྱིས་སྟོང་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་ཕལ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་ལྟར་སྒོ་གསུམ་གྱིས་འཚེ་བ་བྱས་ཀྱང་དགེ་རྩ་ལ་རྨ་སྨས་མི་འབྱུང་ལ་ངན་སེམས་ཀྱི་གྲངས་ལྟར་བསྐལ་པར་གཞི་ནས་གོ་ཆ་བགོ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱམས་པ་སེང་གེའི་སྒྲའི་མདོ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་ལ་ལ་ཞིག་གིས་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སུ་གཏོགས་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱོས་པ་དང༌། བརྒྱད་པ་དང༌། དབྱུག་པ་དང་ཁུ་ཚུར་གྱིས་བརྡེག་པ་དེ་ཙམ་གྱིས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་རྨ་བྱུང་ཞིང་རྨས་པར་མི་

སེམས་བསྐྱེད་གསུམ་པ།

208

འགྱུར་གྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་རྣམ་བཤད་ལས། སྟོང་གསུམ་གྱི་ཞེས་པ་ནས། གོ་ཆ་བགོ་བ་མི་དགོས་པར་ཤེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། དེ་འདྲའི་བྱང་སེམས་ལ་ཉེས་པ་ཆེན་པོ་མི་འོང་བར་ཐལ། དེ་ལྟར་བྱས་ཀྱང་དགེ་རྩ་མ་བཅོམ་པའི་ཕྱིར་ན་ཤིན་ཏུ་མ་ཁྱབ་པ་ཁོ་ནར་ཤེས་པར་བྱའོ། །
འདི་ལ་དྲི་བ་ལྷག་བསམ་རབ་དཀར་དུ་ཡང་ད་ལྟའི་སེམས་ཅན་ཁོང་ཁྲོ་ཅན་ཀུན་གྱི་རྒྱུད་ལ་སྔར་ཡོད་ཀྱི་དགེ་རྩ་ཀུན་བཅོམ་པར་སྨྲ་ཨེ་ནུས། ཞེས་གསུངས་པའི་སྐྱོན་སོགས་ཀྱང་འཇུག་གོ །གང་ཡང་ཁ་ཅིག་གིས་བྱམས་པ་སེང་གེ་སྒྲའི་མདོ་འདི་འདྲ་ལ་འཁྲུལ་ནས་བྱང་སེམས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་མ་ཡིན་པའི་སེམས་ཅན་གང་ལ་ཡང་གཤེ་བརྡེག །འཕྲོགས་ཀྱང་བྱང་སེམས་དེའི་དགེ་རྩ་གང་ཡང་མི་འཇོམས་པར་ཐལ། མདོ་དེ་ལས། སྟོང་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་སེམས་ཅན་རབ་བྱུང་སོགས་མ་ཡིན་པའི་ཕལ་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། འོ་ན། རྒྱལ་སྲས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡོམ་ལྡན་གྱིས་ཉོན་མོངས་དྲག་པོའི་སྒོ་ནས། དགེ་སློང་ཕམ་པ་བྱུང་བ་ཁྱི་རོ་རུལ་པ་ལྟ་བུའི་ལམ་མ་ཞུགས་ཡིན་ཀྱང་དེའི་གོས་འཕྲོགས་པའམ། ལུས་ཀྱིས་གཞུ་བརྡེག་བྱས་སམ་བྱེད་དུ་བཅུག་ན་དེ་ལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྩ་ལྟུང་འབྱུང་ཞིང་དེའི་སྔོན་བྱས་ཀྱི་དགེ་རྩ་ཕལ་ཆེར་འཇོམས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཀྱིས་གཞན་ལ་གནོད་པ་བྱས་པས་དགེ་རྩ་འཇོམས་ཡུལ་ལ་བྱང་སེམས་ཡན་ཆད་གཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དཀོན་མཆོག་གི་དཀོར་འཕྲོགས་པའི་རྩ་ལྟུང་དང༌། ཆོས་སྤོང་བའི་རྩ་ལྟུང་དང༌། ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བའི་ངུར་སྨྲིག་འཕྲོགས་པ་སོགས་ཀྱི་རྩ་ལྟུང་དང༌། མཚམས་མེད་བྱས་པའི་རྩ་ལྟུང་དང༌། མི་དགེ་བཅུ་བྱེད་པའི་རྩ་ལྟུང་སོགས་རེ་རེས་ཀྱང་དགེ་རྩ་འཇོམས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ནམ་སྙིང་གི་མདོ་ལས། རྩ་བའི་ལྟུང་བ་དེ་དག་གིས་རྒྱལ་རིགས་སྤྱི་བོ་ནས་དབང་བསྐུར་བའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་སྔོན་བསྐྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ཐལ་བར་བརླག་སྟེ་ཕམ་པར་འགྱུར་ཞིང༌། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་རྣམ་བཤད་ལས།

ས་གསུམ་པ་འོད་བྱེད་པ།

209

ནམ་སྙིང་གི་མདོར་རྩ་ལྟུང་རྣམས་ཀྱིས་སྔོན་བསྐྱེད་པའི་དགེ་རྩ་འཇོམས་པ་དང༌། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་རྩ་ལྟུང་ལྷག་མ་སྐྱོན་དུ་འཕེན་ཤེས་པར་བྱའོ། །གོ་བོ་ན་རེ། སྤྱོད་འཇུག་གི་བསྐལ་པ་སྟོང་དུ་བསགས་པའི་དགེ་རྩ་འཇོམས་པ་བྱང་སེམས་ཆུང་བས་ཆེ་བ་ལ་ཁྲོས་པར་མངོན་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། འོ་ན། ལུང་བསྟན་མ་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ལུང་བསྟན་ཐོབ་པ་ལ་ལན་གཅིག་ཁྲོས་ན་ཡང་བསྐལ་པ་སྟོང་ཕྲག་དུ་མའི་དགེ་རྩ་འཇོམས་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་དམའ་བས་མཐོ་བ་ཙམ་ལ་ཁོང་ཁྲོ་གཅིག་བྱས་པས་བསྐལ་པ་སྟོང་ཕྲག་གི་དེ་བཅོམ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང༌། ཁྱབ་སྟེ། ལུང་བསྟན་ཐོབ་པ་ནི་དེ་བས་ཀྱང་གཉན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བྱམས་པ་སེངྒེའི་སྒྲའི་དེ་ལུང་བསྟན་མ་ཐོབ་པས་ལུང་བསྟན་ཐོབ་པ་ལ་ཁྲོས་པར་གསལ་ཞིང༌། དེ་ལས་བྱང་སེམས་ལ་རྨ་སྨས་བྱུང་པའི་ངོས་འཛིན་ལ་སྡང་སེམས་ཀྱི་གྲངས་ལྟར་བསྐལ་པར་གཞི་ནས་གོ་བགོ་དགོས་པར་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་བསྐལ་བ་གཅིག་གི་དམྱལ་བར་གནས་དགོས་པ་དང༌། བསྐལ་པ་གཅིག་གི་ལམ་ལ་གཞི་ནས་གོ་བགོ་དགོས་པ་གཉིས་ལས་ལྷག་སྤྱོད་འཇུག་དང་རབ་ཞི་རྣམ་ངེས་ཀྱི་མདོ་སོགས་ལས་མི་གསལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། ལུང་བསྟན་ཐོབ་པ་ལ་མ་ཐོབ་པས་ཁྲོས་ན་ནི་དམྱལ་བར་གནས་པ་བཤད་མ་ཐག་པ་དང་འདྲ་ལ་དེ་སྙེད་ཀྱི་བསྐལ་པར་གཞི་ནས་གོ་ཆ་བགོ་དགོས་པ་དང་གཉིས་ཡོད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཡུལ་རྟེན་གཉིས་པོ་བྱང་སེམས་མ་ཡིན་ཀྱང་ཁོང་ཁྲོས་དགེ་རྩ་འཇོམས་པར་མ་ཟད་ཆེན་པོ་འཇོམས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དགེ་སློང་གི་ལུས་ཀྱིས་ཇི་ཙམ་ནོན་པའི་རྒྱ་ཁྱོན་གྱི་དཔངས་དཔག་ཚད་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གི་རྡུལ་གྲངས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་སྲིད་སྟོང་འགྱུར་གྱི་བསོད་ནམས་ཀྱང་གྲོགས་ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྤྱོད་པ་ཕན་ཚུན་ལ་གནོད་སེམས་བྱས་ན་བཅོམ་པ་རབ་འབྲིང་ཐ་གསུམ་ཅི་རིགས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉེ་བར་འཁོར་གྱིས་ཞུས་པ་ལས། ཉེ་བར་འཁོར་ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྤྱོད་པ་ལ་རྨ་ཕྱུང་བ་དང་སྨས་པར་བྱས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ངས་མཐོང་སྟེ། ཉེ་བར་འཁོར་དེས་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཆེན་པོ་འདི་དག་བསྲབས་

སེམས་བསྐྱེད་གསུམ་པ།

210

པ་དང༌། ཡོངས་སུ་བྱང་བ་དང་ཡོངས་སུ་ཟད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་མདོ་ཏིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས་ཀྱང༌། ཕན་ཚུན་གནོད་པའི་སེམས་སུ་གང་བྱེད་པ། །དེ་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཐོས་པས་སྐྱོབ་མི་བྱེད། །བསམ་གཏན་དང་ནི་དགོན་པས་མི་སྐྱོབ་སྟེ། །སྦྱིན་དང་སངས་རྒྱས་མཆོད་པས་སྐྱོབ་མི་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པ་འདིས་ཕན་ཚུན་ཁྲོས་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་དྲུག་གིས་དགེ་རྩ་འཇོམས་པ་སྐྱོབ་མི་ཐུབ་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཞོམ་བྱའི་དགེ་རྩ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱང་སེམས་དང་དེས་ཟིན་པའི་དགེ་རྩ་རྣམས་དང་རྫོགས་བྱང་དུ་བསྔོས་པ་རྣམས་ཁོང་ཁྲོས་གཞོམ་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ། བློ་གྲོས་མི་ཟད་པ་ལས་རྫོགས་བྱང་དུ་བསྔོས་པ་མི་ཟད་པར་གསུངས་པ་དང༌། སྡོང་པོ་བཀོད་པ་ལས་དངུལ་ཆུས་ལྕགས་འཛད་པ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལས་ཉོན་གྱིས་མི་ཟད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། འབྲས་བུ་ཕྱུང་བས་མི་ཟད་པ་སྔ་མའི་དོན་དང༌། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་ལས་ཉོན་གཏན་ཟད་ལྟར་ཚུར་མི་ཐུབ་པར་བཤད་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགེ་རྩ་བཅོམ་པའི་དོན་ལ་ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དགེ་རྩ་དེས་འབྲས་བུ་མྱུར་དུ་སྐྱེད་པ་ཐག་བསྲིང་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། ད་གདོད་རྐྱེན་དང་ཕྲད་ཀྱང་རང་གི་འབྲས་བུ་མི་འབྱིན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གང་གིས་ཀྱང་སྤང་བྱའི་ས་བོན་སྤོང་མི་ཐུབ། ཉོན་མོངས་ཀྱིས་དགེ་རྩའི་ས་བོན་དེ་བས་ཀྱང་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་གསུངས་ཏེ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་དངོས་བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེས་བཞེད་པའོ། །དེ་ལ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་ལྷག་བསམ་རབ་དཀར་ན་ཡང་དགག་པའི་དྲི་བ་མང་ལ། འདི་གལ་ཆེ་ཡང༌། རྒྱས་པར་བདག་གིས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཐའ་དཔྱོད་སོགས་སུ་བཤད་ཟིན་ལ། མདོར་བསྡུས་ན། འོ་ན། ལས་དེའི་ས་བོན་ཡོད་ན་ད་གདོད་རྐྱེན་དང་འཕྲད་ན་འབྲས་བུ་འབྱིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཁྱབ་པ་དེ་མདོ་ལས། ཚོགས་ཤིང་དུས་ལ་བབས་པ་ན། །འབྲས་བུ་སྨིན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །ཞེས་པའི་དོན་དུ་མཛད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱབ་ཁས། འདོད་ན། སོ་སྐྱེས་ཀྱིས་སྟོབས་བཞིས་སྡིག་པ་ལེགས་པར་དག་པ་དེས་ཀྱང་ད་གཟོད་རྐྱེན་དང་འཕྲད་ན་

ས་གསུམ་པ་འོད་བྱེད་པ།

211

རྣམ་སྨིན་འབྱིན་པར་ཐལ། དེས་དེའི་ས་བོན་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སྟོབས་བཞིས་ལས་དེའི་ས་བོན་གྱི་ནུས་པ་ཉམས་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སླ། དཔེར་ན། ས་བོན་དེ་རུལ་བའམ་ཉམས་ན་རྐྱེན་དང་འཕྲད་ཀྱང་འབྲས་བུ་འབྱིན་མི་སྲིད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབུ་མ་སྙིང་པོའི་འགྲེལ་པ་རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། རྐྱེན་ཉེ་བར་གནས་སུ་ཟིན་ཀྱང༌། ས་བོན་ཚིག་པའམ་རུལ་ལམ། སྣང་བ་ལས་ཀྱང་མ་ཡིན་ལ། རྐྱེན་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་མ་ཚང་ན་ཡང་མྱུ་གུ་མངོན་པར་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ། ཞེས་པ་ནས། གང་གི་དགེ་བ་ཡང་ལྟ་བ་ལོག་པའམ་གནོད་སེམས་ཀྱིས་ཉམས་པར་གྱུར་པའམ། མི་དགེ་བ་ཡང་སྨོད་པ་དང༌། སྡོམ་པ་དང༌། འཆགས་པ་ལ་སོགས་པའི་གཉེན་པོས་སྟོབས་ཉམས་པར་གྱུར་པ་དེ་དག་ནི། རྐྱེན་ཚོགས་པ་ཡོད་དུ་ཟིན་ཀྱང༌། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ས་བོན་གྱི་ནུས་པ་ཉམས་པས། གང་ལས་འབྲས་བུ་གང་ཞིག་འབྱུང་བར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པ་བ་ཡང་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་བར་ཐལ་བ་དང༌། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་དགེ་རྩ་ལོག་ལྟས་གཅོད་པར་ཐལ་ལོ། །དེས་དེ་གཉིས་ཀྱི་ས་བོན་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། གཞན་ཡང་ལས་དགེ་སྡིག་གང་ཆེ་བ་དེས་ཆུང་བ་དེ་འཇོམས་པར་ཐལ། བཅོམ་ཚུལ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལས་ཆེ་ཆུང་དུ་མའི་རྣམ་སྨིན་དང་རྫོགས་འབྲས་སོ་སོར་མི་འབྱུང་བར་ཐལ། ལས་ཆེ་ཆུང་ཀུན་ཕན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་བཅོམ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བཅོམ་ཚུལ་ལ་ཁས། འདོད་ན། ཞིང་གཅིག་ལ་གྲོ་ནས་སྲན་མ་མང་ཉུང་བྱས་ནས་བཏབ་ཚེ་ཉུང་བ་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མི་འབྱིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འདི་གཉིས་ཤིན་ཏུ་མཚུངས་པར་ལེགས་ལྡན་སོགས་ཀྱིས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། འདིའི་གཞོམ་བྱ་ལ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཡོད་ཟེར་ན། འོ་ན། རང་འགྲེལ་ལས། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཞེས་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། ཞི་གནས་སོགས་སྒོམ་བྱུང་གི་དགེ་རྩ་ཡང་འཇོམས་ཟེར་ན། ཟླ་

སེམས་བསྐྱེད་གསུམ་པ།

212

བའི་ཞབས་ཀྱིས་མདོའི་དོན་གཞི་གསུམ་གྱི་དགེ་བའི་ནང་ནས་སྦྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བཀར་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་རང་ལུགས་ཕལ་ཆེར་སྔར་བཤད་པས་རྟོགས་ནུས་ལ་དཀའ་གནས་འགའ་བཀོད་ན། འཇུག་པའི་སྐབས་འདིར་ཁྲོ་བའི་རྟེན་བྱང་སེམས་སོ་སྐྱེར་ངེས་ཏེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྩེ་མོ་ཡན་ཆད་ཀྱི་དགེ་རྩ་གཅོད་འཇོམས་གཉིས་ཀ་མེད་པར་རྟགས་ལས་ཤེས་པའི་ཕྱིར། སྤྱིར་ཁྲོ་ཡུལ་གྱི་བྱང་སེམས་ལ་ས་ཐོབ་མ་ཐོབ་དུ་མ་ཡོད་དེ། མདོ་དང་སྐྱེས་རབས་སོགས་ལས་ཤེས་པའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་མ་ཡིན་པས་བྱང་སེམས་ལ་ཁྲོས་པས་དགེ་རྩ་འཇོམས་ཚུལ་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་ཁྲོས་པ་གཅིག་གིས་བསྐལ་པ་སྟོང་གི་བསོད་ནམས་བཅོམ་པ་ཡང་ཡོད། རྣམ་སྨིན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཞི་བ་ལྷས། བསྐལ་པ་སྟོང་དུ་བསགས་པ་ཡི། །སྦྱིན་དང་བདེ་གཤེགས་མཆོད་ལ་སོགས། །ལེགས་སྤྱད་གང་ཡིན་དེ་ཀུན་ཀྱང༌། །ཁོང་ཁྲོ་གཅིག་གིས་འཇོམས་པར་བྱེད། །ཅེས་དང༌། དེའི་འགྲེལ་པར་དཀོན་བརྩེགས་ཀྱི་ལུང་དྲངས་པ་ལས། ཁོང་ཁྲོ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྐལ་པ་སྟོང་དུ་བསགས་པའི་བསོད་ནམས་དག་ཀྱང་འཇོམས་པར་བྱེད་ཅིང་འབྲས་བུ་འཇོམས་པར་བྱེད་དོ། །རྟེན་བསྲེགས་པས་གཞན་བསྲེག་པར་བྱེད་དོ། །དེ་བས་ན་ཞེ་སྡང་ལ་ཁོང་ཁྲོ་བ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་དཀོན་བརྩེགས་ཀྱི་བྱང་སེམས་སྡེ་སྣོད་ལས་བསྐལ་པ་བརྒྱ་སྟོང་གི་འཇོམས་པར་བཤད་ལ། ལེགས་སྤྱད་ཅེས་པ་དགེ་ལྷས་པ་དང་དར་ཊཱིཀ་སོགས་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་བཤད། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཁོང་ཁྲོ་བའི་བསམ་པ་སྐད་ཅིག་ཙམ་ཞིག་སྐྱེད་ན་ཡང༌། དེ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་བསྐལ་པ་བརྒྱར་བསགས་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་སྔར་བསྟན་པའི་སྦྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་གོམས་པ་ལས་སྐྱེས་པ་འཇོམས་པར་འགྱུར་ན། བྱང་སེམས་མ་ཡིན་པས་བྱང་སེམས་རྣམས་ལ་བསྐྱེད་པ་ལྟ་ཅི་སྨོས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་ཆུའི་ཚད་སྲང་གྲངས་ཀྱིས་ངེས་པར་མི་ནུས་པ་ལྟར། དེར་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་མཚམས་ངེས་

ས་གསུམ་པ་འོད་བྱེད་པ།

213

པར་མི་ནུས་པ་དེའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་མཚན་གཞི་ཡིན་གྱི་ཁྱབ་མཐའ་མ་ངེས་ཏེ། ཡུལ་གྱི་ཆེ་ཆུང་གི་ཁྱད་པར་དང་ཁྲོ་སེམས་ཀྱི་ཆེ་ཆུང་གི་ཁྱད་པར་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་མཐའ་ཡས་ཀྱང་ཡུལ་རྟེན་གཉིས་ཀ་བྱང་སེམས་ཡིན་པ་འདི་ལ་རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་བཅོམ་ཚུལ་གསུམ་ཡོད་དེ། བྱང་སེམས་སྟོབས་ཆེ་བས་ཆུང་བ་ལ་དང༌། ཆུང་བས་ཆེ་བ་ལ་དང༌། མཉམ་པས་མཉམ་པ་ལ་ཁྲོས་པ་གསུམ་གྱི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ངོས་འཛིན་རིགས་པ་ཁོ་ནས་མི་ཐུབ་སྟེ། ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་དཔྱད་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་དཔྱད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ལྟར་བྱང་སེམས། ཞེས་པ་ནས། དཔྱད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་གསུམ་གྱི་ཁོང་ཁྲོའི་སེམས་རེ་རེས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་འདི་ཙམ་བཅོམ་ཞེས་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་ངོས་འཛིན་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཆེ་བས་ཆུང་བ་ལ་ཁྲོ་སེམས་གཅིག་གིས་བསྐལ་པ་བརྒྱའི་དེ་འཇོམས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། སྦྱིན་དང་ཁྲིམས་བྱུང་དགེ་བ་བསྐལ་པ་བརྒྱར། །བསགས་པ་སྐད་ཅིག་གིས་འཇོམས་དེ་ཡི་ཕྱིར། །ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། བྱང་སེམས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དེས། ཞེས་དང༌། ཁོང་ཁྲོ་བའི་བསམ་པ་སྐད་ཅིག་ཙམ་ཞིག་བསྐྱེད་ན་ཡང༌། དེ་ཙམ་གྱིས་བསྐལ་པ་བརྒྱར་བསགས་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་དམྱལ་བར་སྐྱེ་བར་ཡང་མ་བཤད་ལ། ལམ་ལ་གཞི་ནས་གོ་བགོ་དགོས་པར་ཡང་མ་བཤད་པས་དངོས་བསྟན་འདི་བཅོམ་ཚུལ་ཆུང་ངུར་མངོན་ནོ། །
གཉིས་པ་ཆུང་བས་ཆེན་པོ་ལ་ཁྲོས་ན་བཅོམ་ཚུལ་ཡོད་དེ། ལུང་བསྟན་མ་ཐོབ་པའི་ཆུང་བས་ཆེན་པོ་ལུང་བསྟན་ཐོབ་པ་ལ་ཁྲོ་སེམས་གཅིག་བསྐྱེད་ན། དམྱལ་བར་བསྐལ་པ་གཅིག་གནས་པ་དང་བསྐལ་པ་གཅིག་གི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་གཏན་བཅོམ་བྱས་པས་བསྐལ་པ་གཅིག་ལ་གཞི་ནས་ལམ་ལ་སློབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཔེར་ན་གང་ཟག་དེས་བྱང་སེམས་ལུང་བསྟན་ཐོབ་པ་ལ་འདི་བརྡུང་ངོ་སྙམ་པ་ལྟ་བུའི་སྡང་སེམས་ཀྱི་གྲངས་དང་མཉམ་པར་བསྐལ་པར་དམྱལ་བར་སྐྱེ་

སེམས་བསྐྱེད་གསུམ་པ།

214

བ་དང༌། དེ་སྙེད་ཀྱི་བསྐལ་པར་གཞི་ནས་གོ་ཆ་བགོ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྡུད་པ་ལས། ལུང་བསྟན་མ་ཐོབ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་ཞིག་གིས། །ལུང་བསྟན་ཐོབ་ལ་སེམས་ཁྲོས་རྩོད་པ་རྩོམ་བྱེད་ན། །ཐ་བ་སྐྱོན་ལྡན་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་ཇི་སྙེད་པ། །དེ་སྙེད་བསྐལ་པར་གཞི་ནས་གོ་ཆ་བགོ་དགོས་སོ། །ཞེས་དང༌། བྱམས་པ་སེངྒེའི་སྒྲའི་མདོ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཅིག་ཤོས་ལ་གནོད་སེམས་དང་ཐ་བ་དང་སྡང་བའི་སེམས་ཇི་སྙེད་དུ་བསྐྱེད་པ་དེ་སྙེད་ཀྱི་བསྐལ་པར་གོ་ཆ་གཟོད་བགོ་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བགོ་དགོས་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཚོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ནས་སྦྱོར་ལམ་དུ་མྱུར་དུ་འཕོ་ཐུབ་པ་གཅིག་གིས་ལུང་བསྟན་ཐོབ་པའི་དེ་ལ་ཁྲོས་ན་ཁྲོ་སེམས་ཀྱི་གྲངས་ཀྱི་བསྐལ་པར་སྦྱོར་ལམ་དུ་འཕོ་མི་ཐུབ་པར་ལམ་ལ་གཞི་ནས་སློབ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་བཅོམ་པ་ཆེན་པོ་གཅིག་ཡིན་ཏེ། བྱང་སེམས་མི་དགེ་བ་གཞན་གྱིས་དམྱལ་བར་སྐྱེ་ཡང་མི་ཐུབ་ལ། སྐྱེས་ཀྱང་མྱུར་དུ་ཐར་བ་གང་ཞིག །འདི་ངན་སེམས་ཀྱི་གྲངས་ཀྱི་བསྐལ་པ་དུ་མར་དམྱལ་བར་སྐྱེ་བ་དང༌། དེ་སྙེད་ཀྱི་བསྐལ་པར་ལམ་ལ་གཞི་ནས་སློབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སླ། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། རིང་མོ་ཞིག་ནས་ངན་སོང་དུ། །འགྲོ་ཞིང་མྱུར་དུ་ཐར་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལུང་བསྟན་མ་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ཆུང་ངུས་ལུང་བསྟན་མ་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་ལ་ཁྲོས་ན་དམྱལ་བར་གནས་ཚུལ་སོགས་འདྲ་ཡང་ལམ་ལ་གཞི་ནས་སློབ་མི་དགོས་ཏེ། ལམ་ལ་གཞི་ནས་སློབ་པ་ལ་ལུང་བསྟན་ཐོབ་པ་སྡུད་པར་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་བའི་རྣམ་བཅད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་ནི་ལུང་བསྟན་ཐོབ་པའི་སེམས་དཔའ་དང༌། རྟེན་ནི་ལུང་བསྟན་མ་ཐོབ་པའི་སེམས་དཔར་མངོན་ཏེ། ཞེས་སོ། །
བྱང་སེམས་ནང་ཕན་ཚུན་སྟོབས་མཉམ་པས་མཉམ་པ་ལ་ལན་གཅིག་ལྟ་བུར་ཁྲོས་ན་བསོད་ནམས་འཇོམས་ཚུལ་ཡོད་དེ། བསྐལ་པ་དུ་མའི་དགེ་རྩ་འཇོམས་པ་དང༌། ངན་སེམས་ལན་གཅིག་ཡིན་ན་དམྱལ་བར་བསྐལ་པ་གཅིག་གནས་པ་ལྟ་བུའི་ངན་སེམས་ཀྱི་གྲངས་ལྟར་བསྐལ་པ་དེ་སྙེད་དུ་

ས་གསུམ་པ་འོད་བྱེད་པ།

215

དམྱལ་བར་གནས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། གང་ཞིག་དེ་འདྲའི་རྒྱལ་སྲས་སྦྱིན་བདག་ལ། །གལ་ཏེ་ངན་སེམས་སྐྱེད་པར་བྱེད་ན་དེ། །ངན་སེམས་བསྐྱེད་པའི་གྲངས་བཞིན་བསྐལ་པར་ནི། །དམྱལ་བར་གནས་པར་འགྱུར་ཞེས་ཐུབ་པས་གསུངས། །ཞེས་དང༌། སྟོན་པས་གསུངས་ཚུལ་ཊཱིཀྐ་དག་དང་བསླབ་བཏུས་སུ་རབ་ཞི་རྣམ་ངེས་ཆོ་འཕྲུལ་གྱི་མདོ་དྲངས་པ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ཁོང་ཁྲོ་བའམ་བརྙས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དེ་ཅི་ཙམ་པ་དེ་སྙེད་ཀྱི་བསྐལ་པར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེས་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་རྣམས་སུ་གནས་པར་གོ་ཆ་བགོ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང༌། བྱང་སེམས་ལ་ཁྲོ་བའི་སེམས། ཞེས་པ་ནས། ཉེས་དམིགས་ཀྱང་ཡོད་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་མཉམ་པའི་བཅོམ་ཚུལ་ལ་སྦྱར་དགོས་པར་མངོན་ཏེ། རྣམ་བཤད་ཀྱི་ཆུང་བས་ཆེ་བ་ལ་དང༌། མཉམ་པས་མཉམ་པ་ལ་ཞེས་པའི་ས་བཅད་དང༌། མདོ་སྡུད་པ་དང་སྤྱོད་འཇུག་རིམ་པས་བཀོད་རིམ་ཡང་མཐུན་ལ། རབ་ཞིའི་མདོ་ལུང་ལས་ཀྱང་ཡུལ་རྟེན་གྱི་བྱང་སེམས་ལ་ཚིག་གི་ཁྱད་པར་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལས་གཞན་དུ་ན་དོགས་པ་དེ་ལྟར་བཀོད་པ་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྲོ་སྟེ། རྗེའི་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གསུང་རབ་གཞན་གང་ན་ཡང་ཟུར་ཙམ་ཡང་མི་སྣང་ལ་དོགས་པ་མི་ཆོད་ཀྱང་བཀོད་ན་སྲིན་བུའི་གྲངས་ཀྱི་དོགས་པ་ལྟ་བུར་འགྱུར་ལ། ཆོད་བཞིན་དུ་མ་བཅད་པར་བཀོད་པ་ཡིན་ན་ཐེ་ཚོམ་ཅན་གྱི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞོམ་བྱའི་དགེ་རྩ་ཡོད་དེ། ཚོགས་གཉིས་ལས་བསོད་ནམས་ཀྱིས་དང༌། གཞི་གསུམ་ལས་སྦྱིན་ཚུལ་གཉིས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་གཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྔར་བཤད་ཟིན་ལ། རྣམ་བཤད་དགོངས་རྒྱན་ལས། སྒོམ་བྱུང་གི་དགེ་རྩ་ཡང་མ་ཡིན་པར་བཤད་པ་ལེགས་བཤད་བླ་མེད་ཡིན་ཏེ། སྒོམ་བྱུང་ལ་ཞི་གནས་ཡན་ཆད་ཁམས་གོང་མའི་སེམས་སེམས་བྱུང་གཅིག་དགོས་ལ་དེ་ལ་འོག་མའི་ཞེ་སྡང་གིས་མི་གནོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འོག་མའི་སྐྱོན་གྱིས་གོང་མའི་སེམས་སློད་མི་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། བཅོམ་པའི་གོ་དོན་ཡོད་དེ། དེས་དེའི་འབྲས་བུ་འབྱིན་པའི་ནུས་པ་ལ་གནོད་པ་བྱས་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་

སེམས་བསྐྱེད་གསུམ་པ།

216

ལས། དགེ་བ་འཇོམས་པ་ཡང་ཁོང་ཁྲོ་སྐྱེས་མ་ཐག་རྒྱུད་ལ་མེད་པར་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་གྱི་འབྲས་བུ་འབྱིན་པའི་ནུས་པ་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པའོ། །ཞེས་སོ། །
དེ་ལ་དབྱེ་ན་བཅོམ་པ་རབ་འབྲིང་ཐ་མ་གསུམ་ཡོད་དེ། འབྲས་བུ་མ་བཅོམ་པར་སྐྱེད་ཆུང་ངུར་བཏང་བ་དང་ཡུན་ཐུང་ངུར་བཏང་བ་ནི་བསྲབས་པ་དང་བཅོམ་པ་ཆུང་ངུ་ཡིན། རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཆུང་ངུ་ལས་མ་ལུས་པ་ནི་བྱང་བ་དང་བཅོམ་པ་འབྲིང་ཡིན། རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་ལུས་པར་ཟད་པར་བྱས་པ་ནི་ཡོངས་སུ་ཟད་པ་དང་བཅོམ་པ་ཆེན་པོའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉེ་བར་འཁོར་གྱིས་ཞུས་པ་ལས། དགེ་བའི་རྩ་བ་ཆེན་པོ་འདི་དག་བསྲབས་པ་དང༌། ཡོངས་སུ་བྱང་བ་དང༌། ཡོངས་སུ་ཟད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང༌། རྣམ་བཤད་ལས། འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་མ་བཅོམ་པ་ཟད་པ་ཆུང་ངུའོ། །བྱང་བ་ནི་ཟད་པ་འབྲིང་ངོ༌། །གཏུགས་པ་ནི་ཟད་པ་ཆེན་པོར་མངོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་བཅོམ་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་དེ། ལམ་གསར་སྐྱེ་མྱུར་བའི་ནུས་པ་བཅོམ་པ་དང༌། བདེ་འགྲོ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་གནོད་པ་བྱས་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལ་ཡང་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཆེ་བ་ལམ་ལ་གཞི་ནས་གོ་བགོ་དགོས་པ་དང༌། འབྲིང་བསྐལ་པར་བགོ་དགོས་པ་དང༌། ཐ་མ་ཚེ་དེའམ་སྐྱེ་བ་འགའ་ཞིག་ལ་ལམ་དེ་སྐྱེ་མི་རུང་བར་བྱས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ལྟར་ན་གནོད་པ་སྐྱེལ་ཚུལ་ལ་ནས། གཉིས་སོ་ཞེས་བྱུང༌།
གཞན་ཡང་དེའི་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་བཅོམ་ཡང་བྱེད་པ་རྒྱུ་མཐུན་མ་བཅོམ་པས་དགེ་རྩ་དེ་སྐྱེ་སླ་བ་གཅིག་དང༌། དེ་ལས་བཟློག་པ་གཅིག་དང༌། ལམ་ལྟ་བུའི་དགེ་རྩ་དེ་མ་ཉམས་ཀྱང་བུལ་དུ་བྱས་པ་ལྟ་བུ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལམ་རིམ་ལས། ཁ་ཅིག་ལ་སྦྱིན་པ་བཏང་བ་དང༌། ཞེས་པ་ནས། ལྟ་བུ་སྟེ་ཞེས་སོ། །དེ་དག་གི་མཚན་གཞི་རིམ་བཞིན་ཡོད་དེ། ཡུལ་བྱང་སེམས་མ་ཡིན་པའི་ངུར་སྨྲིག་འཕྲོགས་པས་རྩ་ལྟུང་བྱུང་ཡང་གསོ་རུང་དེའམ། བྱང་སེམས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་དམའ་བ་ལ་སྨད་པ་ལྟ་བུ་དང་པོ་དང༌། བྱང་སེམས་ལ་སོ་ཐར་གྱི་ཕམ་པ་བྱུང་བ་ལྟ་བུ་

ས་གསུམ་པ་འོད་བྱེད་པ།

217

གཉིས་པ་དང༌། བྱང་སེམས་ལ་ཆོས་སྤོང་ཕལ་པ་བྱུང་བ་ལྟ་བུ་གསུམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་དགེ་མི་དགེའི་འཇོམས་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་བཤགས་བསྡམ་དང༌། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྦྱོང་བ་དང༌། སྟོང་ཉིད་བསྒོམ་པ་སོགས་བྱས་ན་སྡིག་པ་ཤིན་ཏུ་འདག་སླ་སྟེ། ཞི་བ་ལྷས། དེ་ནི་དུས་མཐའི་མེ་བཞིན་སྡིག་ཆེན་རྣམས། །སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་ངེས་པར་སྲེག་པར་བྱེད། །ཅེས་པ་ལྟ་བུའི་ལུང་རིགས་དུ་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷག་མ་སླ།
གསུམ་པ་རྩོད་སྤོང་ལ་ཁོ་ན་རེ། རབ་ཞི་རྣམ་ངེས་ཆོ་འཕྲུལ་གྱི་མདོ་ལས། འཇམ་དཔལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་སྐུར་བ་བཏབ་པ་མ་གཏོགས་པར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་གཞན་གང་གིས་ཀྱང་ལོག་པར་ལྟུང་བར་བྱེད་མི་ནུས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང༌། དད་པའི་སྟོབས་སྐྱེད་པའི་མདོ་སོགས་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ནམ་སྙིང་གི་མདོ་དོན་འཐད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། མདོ་སྔ་མ་དག་གིས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་སྤྱིར་བཏང་ཡིན་ལ་ནམ་སྙིང་གིས་དེ་ལ་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྤྱིར་བཏང་ལས་དམིགས་བསལ་མཐའ་བཙན་ལ་དེའི་རྣམ་དབྱེ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས། སྤྱིར་བཏང་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བ་དག །བསྟན་ཆོས་ཀུན་ལ་རབ་ཏུ་གཅེས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ལུང་བསྟན་མ་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ཆུང་ངུས། དེ་མ་ཐོབ་པའི་སྟོབས་ཆེ་བ་ལ་ཁྲོས་པ་དང༌། མཉམ་པས་མཉམ་པ་ལ་ཁྲོས་པ་གཉིས་ལ་ཉེས་པ་ཆེ་ཆུང་མེད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀའི་མཚན་གཞིར་ཁྱོད་ཀྱིས་ངན་སེམས་ཀྱི་གྲངས་ལྟར་བསྐལ་པར་དམྱལ་བར་གནས་པ་དང༌། གོ་བགོ་མི་དགོས་པ་རེ་བཞག་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལ་བསྐལ་པ་དུ་མའི་དགེ་རྩ་འཇོམས་མི་འཇོམས་ཀྱི་ཡང་ཁྱད་པར་ཡོད་ལ། དེ་གཉིས་དམྱལ་བ་མི་གཅིག་ལ་དམྱལ་བ་གཅིག་ཀྱང་ལུས་ཆེ་ཆུང་སོགས་ཀྱིས་སྡུག་བསྔལ་ཆེ་ཆུང་ཤིན་ཏུ་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཔེར་ན། ལྷས་སྦྱིན་ལ་མནར་མེད་ན་མནར་མེད་པ་གཞན་ལས་སྡུག་བསྔལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། བསྐལ་པ་དག་

སེམས་བསྐྱེད་གསུམ་པ།

218

ནི་དུ་མར་ཡང༌། །ལུས་ནི་དཔག་ཚད་ལྔ་བརྒྱར་འགྱུར། །དེ་ལ་མགོ་ཡང་ལྔ་བརྒྱ་སྟེ། །དེ་ལས་ཉུང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་གཞན་ལ་(1)མི་དགའ་བ་དང༌། སྨོད་པ་སོགས་ཀྱིས་བསྐལ་པ་དུ་མར་དམྱལ་བ་དེ་འདྲར་སྐྱེ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། བྱང་སེམས་དམན་པས་བྱང་སེམས་མཐོན་པོ་ལ་ཁྲོས་ན་ཁྲོ་སེམས་ཀྱི་གྲངས་ལྟར་དམྱལ་བར་བསྐལ་པར་གནས་པ་ལས་ཆེ་མེད་པར་ཐལ། སྤྱོད་འཇུག་གིས་དེ་ལས་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ལས་ཆེ་བཤད་པ་འདུག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་དཔའ་བས་སྦྱིན་གྱིས་མེ་ཏོག་ཟླ་མཛེས་བཀྲོངས་པའི་རྣམ་སྨིན་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རབ་ཞིའི་མདོ་ལས། གང་དག་སྡོམ་པར་མི་བྱེད་ཅིང༌། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་གནོད་བྱེད་པ། །དེ་ནི་སེམས་ཅན་དམྱལ་རྙེད་དེ། །ནས། བསྐལ་པ་བྱེ་བ་སྟོང་རྣམས་དང༌། །བརྒྱ་དང་ཁྲག་ཁྲིག་རྣམས་སུ་ཡང༌། །མནར་མེད་པར་ནི་སྡུག་བསྔལ་རྙེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཡུལ་བྱང་སེམས་ལ་ཕན་པ་ཆུང་ངུ་བྱས་ནའང་རྣམ་སྨིན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། མདོ་ལས་འཇིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བཙོན་ར་ནས་བཏོན་འཁོར་སྒྱུར་ལ་བཀོད་པ་བས་བྱང་སེམས་ལ་དང་བའི་སེམས་ཀྱིས་ལྟ་བ་དང་བསྔགས་པ་བསོད་ནམས་ཆེ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་སོ་སྐྱེ་ལ་ཡིན་ཏེ། བསླབ་བཏུས་ལས། ཕན་པ་བྱེད་པ་དང་གནོད་པ་བྱེད་པ་འདི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ཤེ་ན། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་རྙེད་བཀུར་ལ་ཞེན་པ་སོགས་ཀྱིས་དགེ་རྩ་འཇོམས་པར་བསླབ་བཏུས་སུ་དཀོན་བརྩེགས་དྲངས་པ་སོགས། རིགས་པ་འདིས་ལེགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །
བཞི་པ་ས་འདིར་ལྷག་པའི་ཡོན་ཏན་འཆད་པ་ལ། རྩ་བར། ས་དེར་རྒྱལ་སྲས་བསམ་གཏན་མངོན་ཤེས་དང༌། །འདོད་ཆགས་ཞེ་སྡང་ཡོངས་སུ་ཟད་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་རྩ་འགྲེལ་བྱུང༌།

1 དབུས་པར་ལས། གཞན་ལ་བརྡེགས་པ་དང།

ས་གསུམ་པ་འོད་བྱེད་པ།

219

འདིའི་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག །འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དུག་གསུམ་ཟད་པ་དེ་གཏན་ཟད་ལ་བྱེད་ཟེར་ན། འོ་ན། འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཟད་པ་ལ་གཏན་ཟད་དང༌། མངོན་གྱུར་མགོ་མནན་པའི་ཆགས་བྲལ་གཅིག་སྟེ་གཉིས་འཇོག་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་གཏན་ཟད་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ལ་དེ་འདྲ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདིའི་མདོ་ལས། དེ་དེ་བས་ཀྱང་ཤས་ཆེར་འདོད་པའི་འཆིང་བ་ཐམས་ཅད་བསྲབས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཆགས་བྲལ་གྱི་ཟད་པ་དེ་བསྟན་པ་གང་ཞིག །མདོ་དེ་ཉིད་ལས། ལོགས་པའི་འདོད་ཆགས་འགྲིབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་སྤོང་བར་འགྱུར། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གཏན་ཟད་ཀྱི་ཚུལ་བསྟན། དེ་ལྟར་བྱེད་པ་རང་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། ཟད་པའི་དོན་ནི་གཏན་ཟད་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། ས་འདིར་སྤོང་བར་གསུངས་པ་ནི་ས་བོན་སྤོང་བ་ལ་དགོངས་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། འདི་ཡང་མདོ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། སྤོང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟར་ན་དེའི་འདོད་ཆགས་དང༌། ཞེ་སྡང་དང་གཏི་མུག་ཡོངས་སུ་ཟད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མདོ་ཚན་གཉིས་ཀ་དྲངས་ནས་དེ་གསུམ་གྱི་ཟད་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྔ་མ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། མདོ་འདིར་བཤད་པའི་ལྟ་བའི་འཆིང་བ་སྔ་ནས་སྤངས་པའི་དོན། ལོག་ལྟ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་གྱི་ལྟ་བ་དང༌། ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན་གྱི་ལྟ་བ་གསུམ་ཁོ་ན་མཐོང་ལམ་དུ་སྤངས་པ་ལ་བྱེད་ཟེར་ན་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལྟ་བ་ཀུན་བཏགས་ལྔ་ས་དང་པོར་སྤངས་པ་ལ་བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །བདེན་འཛིན་གྱི་ས་བོན་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྤངས་པའི་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་གྱིས་བདེན་འཛིན་དེ་སླར་མི་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལྟར་སྤངས་པ་ལ་ས་བོན་

སེམས་བསྐྱེད་གསུམ་པ།

220

སྤངས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ས་བོན་མ་སྤངས་ན་དེའི་རྐྱེན་མ་ཚང་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི་མི་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྤངས་པ་མིན་ཟེར་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། བདེན་འཛིན་ཐམས་ཅད་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པར་བཞེད་ལ། དེ་སླར་མི་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྤངས་པ་ལ་དེ་དག་གི་ས་བོན་སྤང་དགོས་ཤིང༌། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ས་བརྒྱད་པ་མ་ཐོབ་གོང་དུ་ཡང་སྤང་རྒྱུའི་ཤེས་སྒྲིབ་ཡོད་པར་ཐལ། བདེན་འཛིན་གྱི་ས་བོན་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱབ་སླ། འདོད་ན། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ས་མ་ཐོབ་པའི་སྔོན་དུ་ཐོགས་སྒྲིབ་ཅི་རིགས་སྤངས་བའི་འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ས་ཡན་ཆད་ཀྱི་དགེ་འདུན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། དྲི་མེད་དབྱིངས་ལ་ཆགས་མེད་དང༌། །ཐོགས་མེད་ཕྱིར་དེ་དག་པ་ཡིན། །ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པ་དག་པས་ན། །སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་བླ་མེད་ཕྱིར། །འཕགས་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ནི། །ཞེས་དང༌། དེའི་ཐོགས་འགྲེལ་ལས། མདོར་བསྡུ་ན་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས་ན་ཅིག་ཤོས་ཉི་ཚེའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་བ་ལ་ལྟོས་ནས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །གཉིས་པོ་གང་དག་གིས་ཤེ་ན། ཆགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང༌། དེ་ལྟར་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ས་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་གཟིགས་པ་དེ་ནི་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ས་ས་བརྒྱད་པའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ལ་ཐོགས་སྒྲིབ་ལས་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མ་མཐའ་འདི་ནས་བཟུང་བ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་དགོངས་ནས། རྣམ་བཤད་ལས། ས་བོན་དེ་ལས་གཞན་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཤེས་སྒྲིབ་དུ་འཇོག་པ་ནི། ས་བརྒྱད་པ་མ་ཐོབ་བར་དུ་སྤོང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྙོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ཟེར། སྐྱོན་འཕེན་པའི་སྔ་དུས་ཀྱི་མང་པོ་ན་རེ། འོ་ན། ལས་སྒྲིབ་སྒྲིབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྙོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་སྒྲིབ་པ་ཡིན་པའི་

ས་གསུམ་པ་འོད་བྱེད་པ།

221

ཕྱིར། ཞེས་སྨྲ་ན་མ་ཁྱབ། འོ་ན། དེ་གཉིས་སྒྲིབ་པ་ཡིན་མིན་མཚུངས་པར་ཐལ། སྒྲུབ་བྱེད་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྙོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ན་སྒྲིབ་པ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཅིག་ཤོས་ལ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། བྱིང་རྒོད་གཉིས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འཁོར་གསུམ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། གཉིས་མེད་ལས་སུ་རུང་བའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་གཉིས་པོ་མེད་རྒྱུ་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེའི་དར་ཊཱིཀ་ལས། སྙོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པས་བསྡུས་པའི་བྱིང་རྒོད་གཉིས་མེད་པས་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྒོམ་པ་ལས་སུ་རུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། སྒྲིབ་གཉིས་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲིབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཁྱབ་པར་ཐལ། སྒྲིབ་པ་ལ་དེ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འོ་ན། ཁྱོད་རང་ལ་ལོངས་སྐུའི་ཕྱག་སེན་ཆོས་ཅན། སྐུ་བཞི་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འཁོར་གསུམ། མ་ཁྱབ་ཟེར་ན། ཁྱབ་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ལ་དེ་བཞིར་གྲངས་ངེས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང་སློབ་དཔོན་སེང་བཟང་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཆོས་ཅན། དེ་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲིབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང་དེས་ས་གོང་མའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པ་ལ་གེགས་བྱེད་པའི་སྒྲིབ་པ་ཆོས་ཅན། སྒྲིབ་གཉིས་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲིབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འཁོར་གསུམ། ཁྱབ་པར་ཐལ། སྒྲིབ་པ་ལ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འཁོར་གསུམ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དབུས་མཐའ་ལས། ཉོན་མོངས་པ་ཡི་སྒྲིབ་པ་དང༌། །ཤེས་བྱ་ཡི་ནི་སྒྲིབ་པ་སྟེ། །དེར་ནི་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་བསྟན། །དེ་ཟད་པས་ནི་གྲོལ་བར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །དེ་ཉོན་སྒྲིབ་ཡིན་པར་ཐལ། དར་ཊཱིཀ་གི་ལུང་དེའི་ཕྱིར་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། མཚན་གཞི་ཙམ་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དགྲ་བཅོམ་རྒྱུད་ཀྱི་ཁྱོད་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཉོན་སྒྲིབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་ནུས། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཤེས་སྒྲིབ་དང་ཤེས་པའི་གཞི་མཐུན་མེད་ཟེར་ན། ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་

སེམས་བསྐྱེད་གསུམ་པ།

222

མེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་དགྲ་བཅོམ་དང་བྱང་འཕགས་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པ་མེད་པར་ཐལ། ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དང་ཤེས་པའི་གཞི་མཐུན་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་རྣམས་ལ་དེ་སྤོང་བའི་ཕྱིར་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྐུལ་མི་རིགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ལྟར་བསྐུལ་ནས་དེ་སྤངས་ཚེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་འདྲེན་པ་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཟླ་བའི་སྐྱབས་འགྲོ་བདུན་ཅུ་པ་ལས། མི་ཤེས་ཉོན་མོངས་མིན་སྤངས་ཕྱིར། །ཕྱིས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྐུལ་ལས། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ནི་ཚོགས་བསགས་ནས། །དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་འདྲེན་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལང་གཤེགས་དང་ཡང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། མ་རིག་ཉོན་མོངས་མིན་ཡོད་པས། །རྣམ་པ་ཀུན་མཁྱེན་སྤངས་པ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། མ་གྲུབ་ན། རྫས་སྤྱི་སོགས་བཞག་ནས་དེ་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲིབ་པ་གང་ཞིག །ཉོན་སྒྲིབ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན། དེ་འདྲའི་མ་རིག་པ་མ་རིག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བ་ལ་རྨོངས་པའི་མ་རིག་པ་མ་རིག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འགལ་ཟླ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པར་ཐལ། མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཁྱབ་པར་ཐལ། རྣམ་བཤད་ལས། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ནི་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རིག་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང༌། ནས། འགལ་ཟླ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གང་ཟག་དང༌། ཆོས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྒྲོ་འདོགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་གཏན་ནས་མ་

ས་གསུམ་པ་འོད་བྱེད་པ།

223

ཁྱབ་སྟེ། དེ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པའི་ངོས་འཛིན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཙམ་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། ལུགས་འདི་ལ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་མངོན་པ་གོང་འོག་ནས་བཤད་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གཅིག་ཡོད་པ་དེ་ཤེས་པ་གལ་ཆེ་བས་དེ་བཤད་ན། དངོས་པོ་བདེན་འཛིན་ལ་གང་ཟག་དང་ཆོས་བདེན་འཛིན་གཉིས་ཡོད་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། འོ་ན། འདི་བས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཉོན་མོངས་དང་མ་རིག་པ་མ་གཏོགས་ཐུན་མོང་བའི་ཉོན་མོངས་དང་མ་རིག་པ་གཅིག་ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ། མ་ཁྱབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། འདིའི་མདོ་ལས། མ་རིག་པའི་འཆིང་བ་བསྲབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་འདོད་སྲེད་དང་མ་རིག་པའི་འཆིང་བ་རྣམས་མངོན་པས་བཤད་པའི་ཐུན་མོང་གི་འཆིང་བ་ལ་བཤད་དགོས་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་འོག་ཏུ། མདོ་ལས། ལོག་པའི་གཏི་མུག་འགྲིབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་སྤོང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་ཟློས་འགལ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཟུར་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། དེས་ན་བསྲབས་པ་ཞེས་གསུངས་པར་མངོན་ནོ། །འཆིང་བ་ཡང་མངོན་པ་ནས་བཤད་པར་མངོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་སླ། གཞན་ཡང༌། མ་རིག་པ་ཡིན་ན། རྣམ་བཤད་ཀྱི་གཞུང་དེའི་དངོས་བསྟན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ན་བདེན་འཛིན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གང་ཟག་རང་སྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་མ་རིག་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། འཕགས་པས་མཛད་པའི་ས་ལུ་ལྗང་བའི་མདོ་འགྲེལ་ལས། གང་དག་རིལ་སོགས་འདུ་ཤེས་པ། །དེ་ནི་མ་རིག་ཅེས་དང༌། མདོ་ལས། མ་རིག་པའི་འཆིང་བ་བསྲབས་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་མ་རིག་པ་ལ་ལས་འབྲས་ལ་རྨོངས་པ་དང༌། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་རྨོངས་པ་གཉིས་མེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས། དེ་བཞིན་སྨིག་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ཡི། །འཇིག་རྟེན་ཡོད་ཅེའམ་མེད་པ་ཞེས། །འཛིན་པ་དེ་ནི་རྨོངས་པ་སྟེ། །རྨོངས་པ་ཡོད་ན་མི་

སེམས་བསྐྱེད་གསུམ་པ།

224

གྲོལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་མེད་འཛིན་གྱི་རྨོངས་པ་ནི་ལས་འབྲས་ལ་རྨོངས་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་པས་འདིར་སྐབས་མ་ཡིན་ནོ། །འཇིག་རྟེན་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ནི་བདེན་འཛིན་གྱི་མ་རིག་པའོ་ཞེས་འཇིག་རྟེན་བདེན་པར་ཡོད་འཛིན་དང་ཐ་སྙད་དུ་མེད་འཛིན་གྱི་ལྟ་བ་གཉིས་ཀ་མ་རིག་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ས་ལུའི་མདོ་འགྲེལ་ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལས་མཛད་པ་ལས། མ་རིག་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་ལ་རྨོངས་པའི་མཚན་ཉིད་དང༌། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རྨོངས་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །ཞེས་དང༌། ཐོགས་མེད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་དང༌། མདོ་འདི་ལས། འདུ་བྱེད་ལ་རྨོངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མ་རིག་པའོ། །ཞེས་དང༌། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བའི་དར་ཊིཀ་དང་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མདོ་ལས་མ་རིག་པ་མང་དུ་བཤད་པ་སོགས་མདོ་དང་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ན། བདག་མེད་ཕྲ་མོ་རྟོགས་པའི་རིག་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་བ་སོགས་སྐྱོན་མང༌། ཡང་ཁ་ཅིག །དགྲ་བཅོམ་རྟོགས་པ་སྔོན་སོང་གི་མ་དག་ས་བདུན་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྒྲིབ་པ་མེད་པར་ཐལ། དེར་གྱུར་པའི་སྒྲིབ་གཉིས་གང་རུང་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སྔར་བཀག་ཟིན་ཏོ། །འོ་ན། དགོངས་འགྲེལ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་དག་ལ་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པ་དུ་མཆིས། གནས་ངན་ལེན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ནི་དུ་མཆིས་ཞེས་པའི་ལན་དུ། སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་དང་གནས་ངན་ལེན་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ས་དང་པོ་ནས་བཅུ་གཅིག་པ་ཀུན་ཏུ་འོད་ཀྱི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་སྤང་བྱའི་སྒྲིབ་པ་དེ་ལྟར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཐེག་དམན་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡིན་ན་དེའི་དང་པོ་ཀུན་རྨོངས་བཅུ་བཞི་པོ་མ་ལུས་པར་མ་སྤངས་པས་ཁྱབ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་སྤངས་ན་དེ་ཐོབ་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རྒྱལ་སྲས་ཀྱི་ལྟུང་བའི་ཀུན་སློང་དང་ཉེས་བྱས་ཕྲ་མོ་ལ་འཁྲུལ་བའི་རྨོངས་པ་དང་སེམས་

ས་གསུམ་པ་འོད་བྱེད་པ།

225

ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་ལ་རྨོངས་པ་གཉིས་སྤངས་པའི་ཐེག་དམན་དགྲ་བཅོམ་ཡོད་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྩ་བར། རྨི་ལམ་དུ་ཡང་འཆལ་ཁྲིམས་དྲི་མ་སྤངས། །ཞེས་སོགས་ལྟ་བུའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་ལྷག་པར་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ས་གཞན་ལ་རིགས་པ་འགྲེ་སླ། ཡང་ཁ་ཅིག །དར་ཊཱིཀ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་སྒྲིབ་ཀུན་བཏགས་ཡོད་ཟེར་ན། འོ་ན། ཤེས་སྒྲིབ་ལ་མཐོང་སྤང་སྒོམ་སྤང་གཉིས་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཀུན་བཏགས་དང་ལྷན་སྐྱེས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པའི་ས་བོན་མ་ཡིན་པའི་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཀྱང་འཇོམས་ནུས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་དང་བཅས་པ་མ་སྤངས་བར་དུ་སེམས་སྟེང་གི་ཉོན་མོངས་ཀུན་བཏགས་དང་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱིས་བཞག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ཆ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་སྤངས་མི་ཐུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། སྣམ་བུའི་སྟེང་དུ་སྣུམ་ལྷུང་བའི་སྣུམ་དེ་མ་ཟད་བར་དུ་སྣུམ་གྱིས་གོས་པའི་དྲི་མ་སེལ་མི་ཐུབ་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ཏིལ་མར་དང་མེ་ཏོག་ལ་སོགས་པ་བསལ་དུ་ཟིན་ཀྱང་བུམ་པ་དང་སྣམ་བུ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་དེ་དག་དང་ཕྲད་པའི་ཡོན་ཏན་ཕྲ་མོ་དམིགས་པ་བཞིན་ནོ། །འདི་ལྟར་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་ཀྱང་བག་ཆགས་ཡོད་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་སྟོང་ཐུན་ལས། ཤེས་སྒྲིབ་ལ་ཀུན་བཏགས་དང་ལྷན་སྐྱེས་གཉིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ནས། འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དབང་ཤེས་ལ་ཡུལ་བདེན་པར་སྣང་བ་འཐད་པར་འཛིན་པ་ཤེས་སྒྲིབ་ཀུན་བཏགས་ཡིན་པར་དར་ཊཱིཀ་ལས་བཤད་པས་སྐྱོན་མེད་ཟེར་ན། འོ་ན། བདེན་འཛིན་གང་ཡིན་ཉོན་སྒྲིབ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དཔྱད་ནས་དེ་ལྟར་འཐད་པར་བཟུང་ན་བདེན་འཛིན་ཀུན་བཏགས་ཡིན་ལ། མ་དཔྱད་པར་དེ་ལྟར་འཐད་པར་འཛིན་པ་བྱུང་ན་ཡང་བདེན་འཛིན་ལྷན་

སེམས་བསྐྱེད་གསུམ་པ།

226

སྐྱེས་ཡིན་པས་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་དོན་མེད་པས་ཉོན་སྒྲིབ་ལས་མི་འདའ་བའི་ཕྱིར། སྟོང་ཐུན་ལས། ཅི་སྟེ་དབང་ཤེས་ལ། ཞེས་པ་ནས། ཀུན་བཏགས་ཀྱི་དོན་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས།
སྤོང་ཚུལ་ལ་ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། བདེན་འཛིན་ཆུང་ངུ་སྐོར་གསུམ་མེད་ཟེར་ན། འོ་ན། བདེན་འཛིན་འབྲིང་གི་སྐོར་མེད་པར་ཐལ། བདེན་འཛིན་ཆུང་ངུ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁྱབ་སྟེ། འབྲིང་ཆེ་ཆུང་ལ་ལྟོས་ནས་འཇོག་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས། ཡང་ཁ་ཅིག །བདེན་འཛིན་སྐོར་དགུ་མེད་ཟེར་ན། འོ་ན་ཐེག་དམན་གྱི་སྒོམ་སྤང་བདེན་འཛིན་སྐོར་དགུ་མེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐབས་འདིར་ཉན་ཐོས་ཞུགས་འབྲས་བརྒྱད་མེད་པར་ཐལ། ཕྱིར་འོང་ཚེ་གཅིག་བར་ཆད་གཅིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང༌། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། འདོད་ཉོན་ཆུང་ངུ་སྐོར་གསུམ་དང་བདེན་འཛིན་ཆུང་ངུ་སྐོར་གསུམ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བར་ཆད་གཅིག་པ་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་འདོད་ན། ཞུགས་འབྲས་བརྒྱད་པོ་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སྐྱབས་འགྲོ་བདུན་ཅུ་པ་ལས། སྐྱེས་བུ་གང་ཟག་ཟུང་བཞི་པོ། །མི་ཕྱེད་དགེ་འདུན་ཞེས་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ལམ་ཞུགས་སོ་སྐྱེ་ཡང་སློབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དང་དགྲ་བཅོམ་མ་ཡིན་པའི་འཕགས་པ་གཉིས་ཀ་སློབ་པར་ཐོགས་མེད་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ན་སྐབས་འདིར་མ་ཁྱབ། རྒྱུད་བླ་ཐོགས་འགྲེལ་ལས། སློབ་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང་འཕགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སོ་སྐྱེ་རྣམས་སློབ་མི་སློབ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱབས་འགྲོ་ལས། གང་ཞིག་འཕགས་ལམ་མ་སྐྱེས་པའི། །བྱིས་རྨོངས་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དག །དེ་ནི་སློབ་དང་མི་སློབ་པ། །མིན་ཞེས་བསྟན་ཆོས་ལས་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །བདེན་འཛིན་ཆུང་ངུ་སྐོར་གསུམ་དང་ཤེས་སྒྲིབ་ཆེན་པོ་སྐོར་གསུམ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་ས་བརྒྱད་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་སྤོང་ཟེར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཉོན་མོངས་མ་སྤངས་བར་དུ་ཤེས་སྒྲིབ་སྤོང་བའི་མགོ་མི་རྩོམ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་

ས་གསུམ་པ་འོད་བྱེད་པ།

227

བཤད་ལས། ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་མ་ཟད་བར་དུ་ཤེས་སྒྲིབ་མི་སྤོང་བའི་ཕྱིར། ཤེས་སྒྲིབ་ནི་དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་སྤོང་ངོ༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །ས་བདུན་པའི་ཚེ་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་དུ་འབྱུང་ཟེར་བ་དང༌། ལ་ལས་བར་ཆད་གཅིག་པའི་རིགས་པས། བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་གྱི་ཚེ་ཡང་བདེན་འཛིན་ཆུང་ངུའི་འབྲིང་དང་ཆུང་ངུ་གཉིས་ཀའི་སྐབས་སུ་མངོན་གྱུར་དུ་འབྱུང་ཟེར་བ་གཉིས་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཁ་ཅིག་ལ་དེ་ལྟར་སྲིད་ཀྱང་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་དེ་ལྟར་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ས་བདུན་པའི་ཚེ་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་དུ་མི་འབྱུང་བས་ཉོན་མོངས་དང་བཅས་པའི་ཐ་སྙད་མི་རུང་ལ་ས་བོན་མ་སྤངས་པ་དང༌། སངས་རྒྱས་ཐོབ་འདོད་ལྟ་བུའི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཡོད་པས་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཐ་སྙད་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས། ས་བདུན་པ་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པའི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་འདས་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀུན་ཏུ་མི་འབྱུང་བས་ཉོན་མོངས་པ་དང་བཅས་པ་ཞེས་མི་བྱའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མངོན་པར་འདོད་པ་དང༌། བསམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་ཉོན་མོངས་མེད་པ་ཞེས་ཀྱང་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཡང་སྔ་མ་ཁ་ཅིག་གིས། ས་བརྒྱད་པའི་སྐབས་སུ་དགྲ་བཅོམ་དང་མྱང་འདས་ཐོབ་པར་འདོད་པ་ལ། སྔ་མ་ལ་ལ་ན་རེ། དེ་འདྲའི་ས་བརྒྱད་པ་བ་ཆོས་ཅན། དགྲ་བཅོམ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་དགྲ་བཅོམ་དང་ཐེག་དམན་དགྲ་བཅོམ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། དེ་ལ་འོ་ན། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་གྱི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། དགྲ་བཅོམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་དགྲ་བཅོམ་དང་ཐེག་དམན་དགྲ་བཅོམ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཐར་པ་ཐོབ་ཟིན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ས་བརྒྱད་པ་བ་དེ་ཐེག་ཆེན་དགྲ་བཅོམ་མིན་

སེམས་བསྐྱེད་གསུམ་པ།

228

ཡང་ཐེག་ཆེན་དགྲ་བཅོམ་གྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་གི་ཁོངས་སུ་མི་གཏོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། འཁོར་སྒྱུར་གྱི་སྲས་མཚན་དཔེ་དང་ལྡན་པའི་གཞོན་ནུ་དེ་འཁོར་སྒྱུར་མིན་ཡང༌། དེའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱབས་གསུམ་བདུན་ཅུ་པ་ལས། འདི་དག་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གཞན་མིན། །སངས་རྒྱས་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཚིག་གསལ་དུ་ས་དང་པོ་ནས་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་གི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། གཞན་རྣམས་སྔར་བཤད་པས་རྟོགས་སླ། འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་སྤངས་པ་ཙམ་གྱི་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་གཙོ་བོར་བར་དུ་གཅོད་པའི་སྒྲིབ་པའི་རིགས་སུ་གནས་པ་ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཉོན་སྒྲིབ་ཀུན་བཏགས་དང་ལྷན་སྐྱེས་གཉིས་ཡོད། གྲུབ་མཐས་བསླད་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་ཉོན་མོངས་མཚུངས་ལྡན་པ་དང་དེ་སྐྱེད་པའི་ས་བོན་ཅི་རིགས་དེ་དེ་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་རང་སྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་འཐད་སྙམ་པས་དྲངས་པའི་དུག་གསུམ་ཀུན་བཏགས་དང༌། བདེན་གྲུབ་འཐད་སྙམ་པས་དྲངས་པའི་དུག་གསུམ་ཀུན་བཏགས་གཉིས་ཡིན། གྲུབ་མཐས་བསླད་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཐོག་མེད་ནས་བརྒྱུད་དེ་འོངས་པའི་བག་ཆགས་ཙམ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཉོན་མོངས་མཚུངས་ལྡན་པའམ། དེའི་ས་བོན་གང་རུང་ཡིན་པ་དེ་དེ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་གྲུབ་མཐས་མ་བསླད་པའི་བདག་འཛིན་ཕྲ་རགས་གཉིས་ཀས་དྲངས་པའི་དུག་གསུམ་སོགས་ཉོན་མོངས་ཐུན་མོང་བ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་དེ། སྟོང་ཐུན་ལས། དེ་ལྟར་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པའི་འཇོག་ལུགས་མི་མཐུན་པའི་དབང་གིས་ཉོན་མོངས་པ་གཞན་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་ཡང་མི་མཐུན་པའི་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་ཡོད་དེ། འདི་

ས་གསུམ་པ་འོད་བྱེད་པ།

229

ལྟར་གང་ཟག་རང་སྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་འཇིག་ལྟ་དང༌། དེའི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་རྩ་ཉོན་དྲུག་དང་ཉེ་ཉོན་ཉི་ཤུ་ལ་སོགས་པ། ཞེས་པ་ནས། དེའི་ཕྱིར་འདོད་ཆགས་དང༌། ཞེ་སྡང་དང༌། ང་རྒྱལ་དང་སྲེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པ་རེ་རེ་ལ་ཡང་གང་ཟག་རང་སྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་འཛིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་དང༌། དེ་ལ་མ་ལྟོས་པར་བདེན་འཛིན་ཙམ་གྱི་དབང་གིས་བྱུང་བ་གཉིས་ཡོད་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉོན་སྒྲིབ་ཀུན་བཏགས་དང་ལྷན་སྐྱེས་གཉིས་རེ་རེ་ལ་ཡང་མངོན་གྱུར་དང་ས་བོན་གཉིས་གཉིས་ཡོད། ཉོན་སྒྲིབ་གང་དམིགས་རྣམ་འཛིན་པའི་བློ། ཉོན་སྒྲིབ་མངོན་གྱུར་གྱི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་བདེན་འཛིན་དང་རྫས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་མ་རིག་པ་ལྟ་བུ། ཉོན་སྒྲིབ་གང་དམིགས་རྣམ་མི་འཛིན་ཀྱང་དེའི་ཉེར་ལེན་བྱེད་པའི་ནུས་པའི་ངོ་བོ་དེ། ཉོན་སྒྲིབ་ས་བོན་པའི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ཆགས་བྲལ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་འདོད་པའི་དུག་གསུམ་དང༌། གཟུགས་གཟུགས་མེད་འགྲུབ་པའི་དུག་གསུམ་ལྐོག་གྱུར་པ་ལྟ་བུ། ཉོན་མོངས་པའི་བག་ལ་ཉལ་དང་ཉོན་མོངས་ས་བོན་རྣམས་དོན་གཅིག་ལ་དེ་ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། ཐོགས་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ། ཞེས་པ་ནས། དེ་དག་ནི་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་དང་གཏི་མུག་གི་བག་ལ་ཉལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བློ་གཅིག་གིས་དུས་གཅིག་ལ་ཤེས་བྱ་བདེན་པ་གཉིས་ཀ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་གཙོ་བོར་བར་དུ་གཅོད་པའི་སྒྲིབ་པའི་རིགས་གནས་དེ་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཤེས་སྒྲིབ་དང་ཐོགས་སྒྲིབ་དོན་གཅིག །སྒྲ་བཤད་ཤེས་བྱ་ཀུན་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་སྒྲིབ་པས་ན་ཤེས་སྒྲིབ་དང༌། ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པར་འཇུག་པ་ལ་ཡོངས་སུ་སྒྲིབ་པས་ཐོགས་སྒྲིབ་ཅེས་བྱ་སྟེ། དང་པོ་ནི། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ནི་ཤེས་བྱ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པའི་གེགས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་བྱུང༌། གཉིས་པ་ནི། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་ཀུན་དག་པའི་ཕྱིར། །ཐམས་ཅད་དུ་ནི་ཐོགས་པ་མེད། །ཅེས་དང༌། ཐོགས་འགྲེལ་ལས། ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་

སེམས་བསྐྱེད་གསུམ་པ།

230

ཤེས་བྱའི་དངོས་པོ་མཐའ་མེད་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཕྱིར་ཐོགས་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །ཤེས་སྒྲིབ་ལ་དབྱེ་ན་མངོན་གྱུར་པ་དང༌། ས་བོན་གཉིས། དེ་གང་དམིགས་རྣམ་འཛིན་པའི་སྒྲིབ་པ་དེ། ཤེས་སྒྲིབ་མངོན་གྱུར་པའི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་དག་སའི་བྱང་སེམས་རྒྱུད་ཀྱི་མ་རིག་པ་དག་དང༌། བདེན་སྣང་གི་ཆ་ལྟ་བུ་མཚན་གཞི་དངོས་དང༌། དགྲ་བཅོམ་པས་ཀྱང་སྤང་དགོས་པའི་མ་དག་ས་བདུན་གྱི་ཀུན་རྨོངས་བཅུ་བཞི་ཤེས་སྒྲིབ་རྗེས་མཐུན་པར་བྱ། དམིགས་རྣམ་མི་འཛིན་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་དེ། ཤེས་སྒྲིབ་ས་བོན་པའི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་དངོས་ནི། དུག་གསུམ་གྱི་ས་བོན་ལས་གཞན་པའི་དེའི་བག་ཆགས་རྣམས་དང༌། དེ་འདྲའི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་བག་ཆགས་གནས་ངན་ལེན་ཕྲ་མོ་རྣམས་ཡིན། རྗེས་མཐུན་པ་ས་བཅུའི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱའི་རྨོངས་པ་ཉི་ཤུའི་ས་བོན་དང་གནས་ངན་ལེན་བཅུ་གཅིག་འཇོག་དགོས་སམ་དཔྱད། འདི་དག་གི་ཤེས་བྱེད་དང་སྒྲུབ་བྱེད་རྒྱས་པར་སྟོང་ཐུན་ལས་ཤེས་དགོས་སོ། །
གཙོ་བོར་འགོག་སྙོམས་ལ་ཅི་དགར་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པའི་སྒྲིབ་པའི་རིགས་གནས་དེ། སྙོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པའི་མཚན་ཉིད། འདི་ལ་ཡང་མངོན་གྱུར་པ་དང་ས་བོན་གཉིས་ཡོད་པར་མངོན། མཚན་གཞི་བྱིང་རྒོད་གཉིས་ལྟ་བུ་དང༌། དེའི་བག་ཆགས་སམ་ལུས་སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་འགོག་སྙོམས་ལ་སྔར་ལྟར་སྒྲིབ་པ་ལྟ་བུ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། གཉིས་མེད་ལས་སུ་རུང་བའི་ཕྱིར། །རྩུབ་པའི་རེག་དང་བྲལ་བ་ཡིན། །ཞེས་དང༌། མཛོད་ལས། འགོག་ཐོབ་གཉིས་ཀ་ལས་རྣམ་གྲོལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྒྲིབ་པ་ལ་སྒྲས་བརྗོད་དང་དངོས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དུ་མ་ཡོད་ཅིང་དགོས་པ་སོ་སོར་ཡོད་དེ། སྒྲིབ་པ་ལ་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོ་ལ་སྒྲིབ་ཚུལ་སྒོ་ནས་ཉོན་སྒྲིབ་ཤེས་སྒྲིབ་གཉིས་དང༌། སྟོབས་བཅུ་ལ་དངོས་བརྒྱུད་ཅི་རིགས་སུ་སྒྲིབ་པའི་སྒོ་ནས་ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱ་སྙོམས་འཇུག་གི་དེ་གསུམ་དང༌། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང༌། དེ་གཉིས་ཀྱི་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་ཁྱད་པར་ཅན་ལྟ་བུ་ལ་སྒྲིབ་པའི་སྒོ་ནས་

ས་གསུམ་པ་འོད་བྱེད་པ།

231

ཀྱང་དེ་གསུམ་དང༌། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་ལ་མོས་པ་དང༌། ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་དང༌། ཏིང་འཛིན་དང༌། སྙིང་རྗེ་བཞི་ལ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲིབ་པའི་སྒོ་ནས་འདོད་ཆེན་པའི་དང༌། མུ་སྟེགས་པའི་དང༌། ཉན་ཐོས་པའི་དམན་པའི་དང༌། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དམན་པའི་སྒྲིབ་པ་བཞི་བཞག་པ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལྟར་བཞག་ཅིང་གྲངས་ངེས་ཀྱང་ཕུང་གསུམ་སེལ་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབུས་མཐའ་རྩ་འགྲེལ་དང་འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་གྱི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། སྟོབས་སོགས་རྣམས་ལས་སྟོབས་དྲུག་དང༌། །གསུམ་དང་གཅིག་གིས་རིམ་པ་བཞིན། །ཤེས་བྱ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དང༌། །བག་ཆགས་བཅས་པ་ཀུན་བསལ་བས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱ་སྙོམས་འཇུག་གི །སྒྲིབ་གསུམ་ལས་ནི་ངེས་གྲོལ་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་བཞིའི་མཚན་གཞི་རིམ་པ་བཞིན་དུ། ཆོས་ལ་ཁྲོ་བ་དང༌། བདག་ལྟ་དང༌། གཞན་དོན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་འཇིགས་པ་དང༌། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་མི་ལྟོས་པ་བཞི་རིམ་བཞིན་ཡིན་པ་གང་ཞིག །དེ་བཞིའི་གཉེན་པོ་རིམ་བཞིན་དུ་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་ལ་མོས་པ་སྒོམ་པ་དང༌། ཤེར་ཕྱིན་སྒོམ་པ་དང༌། ནམ་མཁའ་མཛོད་ལ་སོགས་པའི་ཏིང་འཛིན་སྒོམ་པ་དང༌། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སྒོམ་པ་བཞིར་བཞག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། ཆོས་ལ་ཁོང་ཁྲོ་བདག་ལྟ་དང༌། །འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་འཇིགས་དང༌། །སེམས་ཅན་དོན་ལ་ལྟོས་མེད་ཉིད། །འདོད་ཆེན་མུ་སྟེགས་ཉན་ཐོས་དང༌། །རང་བྱུང་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིབ་རྣམ་བཞི། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་ཕྱི་མ་གཉིས་དམན་སྒྲིབ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། ཆོས་མོས་ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་དང༌། །ཏིང་འཛིན་སྙིང་རྗེ་ལས་བྱུང་བ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་སྤང་བྱ་ཉོན་སྒྲིབ་དབྱེ་ཚུལ་ལ། སྒོམ་སྤང་བདེན་འཛིན་ཆེན་པོ་དང༌། འབྲིང་དང་ཆུང་ངུ་གསུམ་རེ་རེ་ལ་ཡང་ཐེག་དམན་ལམ་ལ་ལྟོས་ནས་གསུམ་ཕྱེ་བས་སྒོམ་སྤང་སྐོར་དགུ་སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དགུའི་ངོས་སྐལ་དུ་སོ་སོར་འཇོག་པ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་

སེམས་བསྐྱེད་གསུམ་པ།

232

ལམ་ལ་ལྟོས་ནས་སྒོམ་སྤང་བདེན་འཛིན་སྐོར་བདུན་ལས་མི་བྱེད་དེ། ཆེ་འབྲིང་ལ་སྐོར་དྲུག་ཕྱེ་བ་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་སྤོང་བ་གང་ཞིག །ཆུང་ངུ་ལ་དེ་ལྟར་མི་དགོས་པར་སྤོང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། སྒོམ་སྤང་ལྷན་སྐྱེས་ཆེ་འབྲིང་དྲུག་ས་གཉིས་པ་ནས་བདུན་པའི་བར་གྱིས་སྤོང་བས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་བསྐལ་པ་འབུམ་ལ་སྤོང་མི་ཐུབ་པ་ཡང་ས་འདིས་སྐད་ཅིག་ལ་སྤོང་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ས་འདིར་འབད་རྩོལ་རགས་པ་ཞི་བའི་མཛད་པ་ལྷུན་གྲུབ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་གྲུ་བོ་ཆེ་རྒྱ་མཚོར་མ་ཕྱིན་གོང་དུ་དཀའ་ལ་ཕྱིན་ནས་ཉིན་རེ་ལ་ཡང་ལོ་བརྒྱའི་ལམ་བགྲོད་ཐུབ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཡུད་ཙམ་གཅིག་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཅི་ཙམ་ནོན་པ་དེ་ནི་སྔོན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་ལས་ཀྱིས་བསྐལ་པ་འབུམ་དུ་ཡང་དེ་སྙེད་དཔག་ཏུ་མེད་པ་གནོན་པར་མི་ནུས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་སྒྲིབ་ལ་ཆེ་འབྲིང་གཉིས་དང་ཆུང་ངུ་གཉིས་དང་བཞི་ལས་མི་བྱེད་དེ། ས་བརྒྱད་པར་ཉོན་མོངས་སྤངས་རྗེས་སུ། ཤེས་སྒྲིབ་ཆེན་པོའི་དངོས་གཉེན་ས་བརྒྱད་པའི་དཀྱིལ་སྟོད་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་སྤོང༌། འབྲིང་དང་དགུ་པའི་དེ་སྦྱོར། ཆུང་ངུའི་ཆེན་པོ་དང་བཅུ་པའི་ཐོག་མའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྦྱོར། ཆུང་ངུའི་ཆུང་ངུ་དང་རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་རྩོད་སྤོང་ལ་ཁོ་ན་རེ། ས་བརྒྱད་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་སྤང་བྱ་བདེན་འཛིན་ཆུང་ངུ་ལ་སྐོར་གསུམ་མེད་པར་ཐལ། བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་ལ་ལྟོས་ནས་སྐོར་གསུམ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། བར་ཆད་མེད་ལམ་གཅིག་ལས་མེད་པས་དེའི་སྒོ་ནས་གསུམ་དབྱེ་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འོ་ན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་མ་ལྟོས་པར་དེའི་སྤང་བྱ་ལ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོའི་ཆ་གསུམ་དབྱེར་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དུག་གསུམ་གྱི་སྤྱོད་པ་ཉི་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་རེ་སོ་སོར་དབྱེ་མི་ཐུབ་པར་ཐལ། བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་སྙེད་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་

ས་གསུམ་པ་འོད་བྱེད་པ།

233

སླ། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བློ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་དང་དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་སོགས་ནས་དེ་ཡོད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཉོན་སྒྲིབ་ལྷན་སྐྱེས་ཆོས་ཅན། དེ་མཚུངས་ལྡན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གང་རུང་གང་ཞིག །ས་བོན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། གོ་ཐོབ་བྱས་ལ་ཁོ་རང་ལ། ཀ་བུམ་གང་རུང་ཆོས་ཅན། ཀ་བ་དང་གཅིག་པར་ཐལ། ཀ་བུམ་གང་རུང་དང་གཅིག་གང་ཞིག །བུམ་པ་དང་གཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། དེས་ཀུན་བཏགས་སོགས་ལ་རྩོད་སྤོང་རིགས་འདྲའོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། ས་བརྒྱད་པ་བ་དགྲ་བཅོམ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་པ་བས་མྱང་འདས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཚེ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། འདི་ཁམས་གསུམ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉིད་སྲིད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། འདིས་དེའི་ཚེ་འདོད་ཆགས་མ་སྤངས་ན་མདོ་ལས་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་གསུངས་མི་རིགས་པར་བཤད་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་མཇུག་ཏུ། རང་འགྲེལ་ལས། འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བ་ལ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པ་སྲིད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་གཞན་དུ་ན་འོ་ན་ས་བརྒྱད་པ་བས་དེའི་ཚེ་མྱང་འདས་དེ་མངོན་དུ་མཛད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རིགས་པ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་ཚེ་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་མངོན་དུ་མཛད་པ་དེ་མ་བཀག་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་ཅིང༌། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་མ་བཀག་ན་དེ་མངོན་དུ་མཛད་རྒྱུ་ཡིན་ཀྱང་བཀག་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་འགོག་ལས་སློང་བར་མཛད། །ཅེས་དང༌། མདོ་ལས། མ་མཛད་དུ་ཟིན་ན། དེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཚེ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་དགྲ་བཅོམ་པར་མི་འདོད་པ་མང་བའི་ལུགས་བྱས་ལ། གལ་ཏེ་དགྲ་བཅོམ་པར་འདོད་ཚེ་མྱང་འདས་ཐོབ་ཀྱང་ཉན་རང་ལྟར་དེ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་བཀག་བྱས་ན་ལེགས་སོ། །ཡང་ཁ་ཅིག །དེའི་ཚེ་མ་བཀག་ན་ཐེག་དམན་དུ་ལྟུང་ཟེར་ན། འོ་ན། ཤེར་མདོ་ལས་དེ་ལྟར་མ་བཀག་ན་བར་མ་དོར་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་

སེམས་བསྐྱེད་གསུམ་པ།

234

བར་འགྱུར་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར་ལུང་རིགས་དུ་མས་བཤད་པ་གྲགས་འདོད་སོགས་མ་ཡིན་གྱི། མདོ་དང་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་དག་གི་གཞུང་ལ་བློ་གྲོས་རྒྱས་ཤིང་དཀའ་གནད་ཀྱི་གྲངས་ངེས་འབྱེད་པ་ལ་ཟླ་མེད་པའི་མཁས་པ་མང་པོ་ཤོག་ཅིག་གུ་སྙམ་ནས་དང་རང་ཉིད་བག་ཆགས་བཟང་པའི་ཆེད་དུ་བྲིས་པས་རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་མཐའ་དག་གི་རྒྱན་དུ་ཕུལ་བ་ལགས་སོ། །
རྩ་བར། སྦྱིན་སོགས་ཆོས་གསུམ་དེ་དག་ཕལ་མོ་ཆེར། །ཞེས་སོགས་སྐབས་སུ་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཕར་ཕྱིན་དང་པོ་གསུམ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་དང༌། ཕར་ཕྱིན་ཕྱི་མ་གཉིས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་དང་བརྩོན་འགྲུས་ཚོགས་གཉིས་ཀར་གཏོགས་པ་ཁོ་ན་ཟེར་ན། བདག་མེད་པའི་ཆོས་ལ་ངེས་སེམས་ཀྱིས་བཟོད་པའི་ཕར་ཕྱིན་ཆོས་ཅན། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་སུ་ཐལ། དང་པོ་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར་དང༌། བར་པ་གསུམ་ལ་ཚོགས་གཉིས་ཀའི་ཆ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། སྦྱིན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བསོད་ནམས་ཀྱི། །ཚོགས་ཡིན་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི། །གསུམ་པོ་གཞན་ནི་གཉིས་ཀ་སྟེ། །ལྔ་ཆར་ཡང་ནི་ཡེ་ཤེས་ཚོགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །ཡང་ཁ་ཅིག །བསམ་གཏན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཁོ་ན་ཟེར་ན། འོ་ན། བདག་མེད་ཕྲ་རགས་ཀྱི་ལྟ་བས་མ་ཟིན་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་ཕར་ཕྱིན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་དག་ལ་དེས་ཟིན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་འདྲའི་ཕར་ཕྱིན་དང་པོ་ལྔ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། བསོད་ནམས་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་ལྔ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
རང་ལུགས་ཡོད་དེ། མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཉན་ཤཱཀ་པས་མཛད་པའི་ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པའི་ཊཱིཀྐ་ལྟ་ངན་མུན་སེལ་ལས། དེ་ལ་རྒྱུད་བླ་མས་ནི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བས་མ་ཟིན་པའི་ཕར་

ས་བཞི་པ་འོད་འཕྲོ་བ།

235

ཕྱིན་ལྔའི་དབང་དུ་བྱས་ལ། འཇུག་པས་ནི་དང་པོ་གསུམ་གཙོ་ཆེ་བ་དང༌། བསམ་གཏན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་རྟེན་དུ་བྱས་ལ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱིས་ནི་དང་པོ་གཉིས་དང་ཕྱི་མ་གཉིས་ཚོགས་ཀྱི་ངོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་ཤིང༌། བར་པ་གསུམ་ལ་ཚོགས་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
སྨྲས་པ།

ཤེས་སྒྲིབ་སྲེག་པའི་མཉམ་བཞག་འོད་རྣོ་ཡང༌། །
བཟོད་པའི་བདུད་རྩི་མཆོག་ཏུ་བསིལ་འབབ་པའི། །
འོད་བྱེད་རྒྱལ་སྲས་སྙོམས་འཇུག་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི། །
འཕྲུལ་བརྒྱའི་འོད་ཀྱིས་ཐུབ་བསྟན་གླིང་བཞི་གསལ། །
ཞེས་པའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་སྟེ། སེམས་བསྐྱེད་གསུམ་པའི་དཀའ་གནས་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། ས་བཞི་པ་འོད་འཕྲོ་བ།ས་བཞི་པ་འོད་འཕྲོ་བ་འཆད་པ་ལ་མིང་དོན་དང༌། སའི་ཡོན་ཏན་དང༌། སྤངས་པའི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། རྩ་བར། ཡོན་ཏན་མ་ལུས་བརྩོན་འགྲུས་རྗེས་འགྲོ་ཞིང༌། །སོགས་ཚིགས་བཅད་གཅིག་བྱུང༌། གཉིས་པ་ནི་གོ་སླ། གསུམ་པ་ནི། རྩ་བར། རང་དུ་ལྟ་བ་དང་འབྲེལ་ཡོངས་སུ་ཟད། །ཅེས་གསུངས། མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་སྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་འཇིག་ལྟ་ལྷན་སྐྱེས་མེད་ཟེར་ན། འོ་ན་ས་བཅུ་པ་ལས། ས་འོད་འཕྲོ་བ་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་བདག་དང༌། སེམས་ཅན་དང༌། སྲོག་དང༌། གསོ་བ་དང༌། སྐྱེས་བུ་དང༌། གང་ཟག་དང༌། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དངོས་བསྟན་གྱི་རང་སྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་ཀྱི་བདག་དང་སེམས་ཅན་སོགས་སུ་ལྟ་བའི་བདག་འཛིན་ཆོས་ཅན། སྒོམ་

སེམས་བསྐྱེད་བཞི་པ།

236

སྤང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འདྲ་གང་ཞིག །ལྷན་སྐྱེས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་ཁས། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ས་བཞི་པའི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒོམ་སྤང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། མདོ་དང་རྩ་བ་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། མདོ་ལས་ཀྱང་འཇིག་ལྟ་ལྷན་སྐྱེས་ཡོད་པར་བསྟན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ས་འདིར་འཇིག་ལྟ་རགས་པ་ལྷན་སྐྱེས་དེ་ཟད་པར་ཐལ། མདོ་དང་རྩ་བའི་ལུང་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ས་འདིའི་སྤང་བྱ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཉོན་སྒྲིབ་མ་སྤངས་བར་དུ་མི་འཛད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། ཟད་པའི་དོན་ཡང་ས་དེའི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་བདག་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་ས་བོན་སྤངས་པ་ཡིན་གྱི་ཐམས་ཅད་ཟད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན། རང་རྒྱུ་བདག་འཛིན་ཕྲ་མོ་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཐོག་མ་ནས་ངའོ་སྙམ་དུ་རང་སྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་འཇིག་ལྟ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་རགས་པ་ལྷན་སྐྱེས་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཐོག་མར་ཕྲ་བའི་ངར་འཛིན་འཇིག་ལྟ་སྐྱེ་བ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། ཕྲ་བའི་འཇིག་ལྟས་རང་སྟེ་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་དང་འབྲེལ་བ་སྟེ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་བདག་དང་སེམས་ཅན་སོགས་རང་སྐྱའི་རྫས་ཡོད་དུ་འཛིན་པ། ཞེས་དང༌། མདོ་ལས་ཀྱང༌། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་བདག་དང་སེམས་ཅན་དང༌། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་རང་ལ་འོ་ན། རང་རྒྱུ་འཇིག་ལྟ་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཐོག་མ་ནས་ང་རྒྱལ་བ་གཅིག་ཡོད་པར་ཐལ། ང་རྒྱལ་ལྷན་སྐྱེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འཇིག་ལྟ་ཕྲ་མོ་སྐྱེས་རེས་ཀྱིས་དེ་སྐྱེ་བར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་ཅིང༌། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་རགས་པ་སྐྱེས་ན་ཕྲ་མོ་སྐྱེས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བས་ཁྱབ་ཀྱང་བཟློག་པ་ལ་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་འདོད་པའི་རང་སྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་ལྷན་སྐྱེས་དེ་སྐབས་འདིར་ཡང་ལྷན་སྐྱེས་སུ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་ཡང་རང་སྐྱ་

ས་བཞི་པ་འོད་འཕྲོ་བ།

237

ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་ལྷན་སྐྱེས་གཅིག་འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། སྔར་བསྒྲུབས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཕུང་པོ་དང་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པའི་རྫས་ཡོད་འཛིན་པའི་ལྷན་སྐྱེས་ཡོད་པར་ཐལ། རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་དེ་ལས་ཕྲ་བའི་ལྷན་སྐྱེས་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ནི་རང་སྡེ་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་གཞན་གྱི་ལྟར་ན་གང་ཟག་ཕུང་པོ་དང་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པའི་རང་སྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་སུ་མེད་པ་ཙམ་ལ་འདོད་དེ། ཞེས་པ་ནས། དེས་ན་རྗེ་ཁོལ་ལྟར་ཕུང་པོ་དང་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པར་རང་སྐྱ་བར་སྣང་ལ་དེ་བཞིན་དུ་ཡོད་པར་ཞེན་པ་ནི་རྫས་སུ་ཡོད་པར་འཛིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཕུང་པོ་དང་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པར་འཛིན་པའི་ལྷན་སྐྱེས་མེད་ཀྱང་ཕུང་པོའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་རང་སྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་ལྷན་སྐྱེས་ཡོད་པའི་ཁྱད་པར་འབྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། གང་ཟག་རང་སྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་འཛིན་པ་ནི་གྲུབ་མཐས་བློ་མ་བསྒྱུར་པ་ལ་ཡང་ཡོད་མོད་ཀྱང༌། ཕུང་པོ་དང་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པའི་གཞན་དུ་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ནི་གྲུབ་མཐས་བློ་མ་བསྒྱུར་བ་ལ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་ལུགས་ལ་འཇིག་ལྟ་ཀུན་བཏགས་དང་ལྷན་སྐྱེས་གཉིས་མེད་པར་ཐལ། འདི་བས་རང་རྒྱུད་པའི་ལྷན་སྐྱེས་དེ་ཡང་མུ་སྟེགས་པས་བརྟགས་པའི་ཀུན་བཏགས་སུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། བདག་མེད་མཐོང་ཚེ་རྟག་པའི་བདག་སྤོང་ཞིང༌། །ཞེས་སོགས་དང༌། དེའི་དོན་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། གཞན་ཡང་རང་སྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་ཀྱི་བདག་དེ་ནི་ཕྱི་རོལ་པས་ཕུང་པོ་ལས་དོན་གཞན་དུ་ཀུན་བཏགས་པའི་ནང་གི་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་ཡོད་པར་བཟུང་པའི་ཡུལ་ཡིན་ལ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
རང་ལུགས་ལ། འདི་བས་ལྷན་སྐྱེས་རགས་པའི་རྫས་ཡོད་དང༌། རང་སྡེ་གཞན་གྱིས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་རྫས་ཡོད་དང༌། རང་སྡེ་ཀུན་གྱིས་ཀུན་བཏགས་སུ་འདོད་པའི་རྫས་ཡོད་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་

སེམས་བསྐྱེད་བཞི་པ།

238

དེ། ཚོང་དཔོན་ཚོང་པ་ལས་ཟུར་དུ་མི་བཀར་བ་ལྟར་ཕུང་པོ་ལས་ཟུར་དུ་མི་བཀར་བར་ཕུང་པོའི་རང་བཞིན་གྱི་ཕུང་པོ་ལ་དབང་བསྒྱུར་ཞིང་ཕུང་པོ་ཚུར་བདག་ལ་ལྟོས་ཀྱང་བདག་ཕར་ལ་མི་ལྟོས་པ་ཚོང་དཔོན་ལྟར་གྲུབ་པ་དེ་དང་པོ་དང༌། དཔེར་ན་ཕྱུགས་རྫིས་ཕྱུགས་ལ་དབང་བསྒྱུར་བ་དང་ཕྱུགས་དང་མི་མཐུན་པ་ལྟར་ཕུང་པོ་དང་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པར་རྗེ་ཁོལ་ལྟར་དབང་བསྒྱུར་བ་པོར་གྲུབ་པ་དེ་གཉིས་པ་དང༌། མི་འཇིག་པའི་རྟག་པ་དང་ཆ་མེད་པའི་གཅིག་པུར་གྲུབ་པ་དེ་གསུམ་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་རང་སྡེ་གཞན་གྱི་ཀུན་བཏགས་དང་ལྷན་སྐྱེས་ཤེས་པར་སླའོ། །འདི་ཡང་ཁོ་བོ་ཁོ་ནས་རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་ལེགས་བཤད་ཀྱི་དཀའ་བའི་པད་འདབ་ལེགས་པར་འབྱེད་པའི་བློ་གྲོས་ཀྱི་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱི་ཆ་ཤས་གཅིག་ཡིན་ནོ། །

སྨྲས་པ།

བརྩོན་པའི་བུམ་པ་བརྒྱར་སྐྱེས་འཁོར་ལོ་ཡིས། །
ཕུན་ཚོགས་ཡོན་ཏན་གླིང་བཞིར་དབང་བསྒྱུར་ནས། །
འོད་འཕྲོའི་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཁང་བཟང་དུ། །
ལེགས་གནས་ལེ་ལོའི་ལྷ་མིན་བཟློག་འདི་རྨད། །

ཅེས་པའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་སྟེ། འོད་འཕྲོའི་སའི་དཀའ་གནས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

ས་ལྔ་པ་སྦྱང་དཀའ་བ།

239

ས་ལྔ་པ་སྦྱང་དཀའ་བ།

ས་ལྔ་པ་བཤད་པ་ལ། སའི་ངེས་ཚིག་དང༌། བསམ་གཏན་ལྷག་ཅིང་བདེན་པ་ལ་མཁས་པར་བསྟན་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི་རྐང་པ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་ཏེ་གོ་སླ། གཉིས་པ་ནི། རྩ་བར། བསམ་གཏན་ལྷག་ཅིང་བློ་བཟང་བདེན་རང་བཞིན། །ཞིབ་མོ་རྟོགས་ལའང་ཤིན་ཏུ་མཁས་པ་འཐོབ། །ཅེས་པ་རྩ་འགྲེལ་བྱུང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བདེན་བཞི་རགས་པ་དང་བདེན་བཞི་ཕྲ་བ་གཉིས་འབྱེད་མི་ཐུབ་ཟེར་ན། འོ་ན། བདེན་བཞི་སོ་སོ་ལ་མངོན་པ་ནས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་བདེན་བཞི་སོ་སོས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། འདི་ལ་མངོན་པ་གོང་འོག་ནས་མ་བཤད་པའི་སྡུག་བདེན་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེ་འདྲའི་ཀུན་འབྱུང་ཡང་ཡོད། དེ་འདྲའི་འགོག་བདེན་ཡང་ཡོད། དེ་འདྲའི་ལམ་བདེན་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བདེན་འཛིན་ཕྲ་མོས་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་བྱས་པའི་འཕངས་འབྲས་བདེན་སྟོང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སྡུག་བདེན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མངོན་པ་གཉིས་ཀྱིས་དེ་འདྲ་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་ལས། རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལས་སྐྱེ་དངོས་རྣམས། །ཡང་དག་པར་ནི་རྟོགས་པ་གང༌། །དེ་ནི་སྟོན་པས་མ་རིག་གསུངས། །དེ་ལས་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་འབྱུང༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་རྟགས་གཉིས་པ་ཡང་རྟོགས་སླ། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བདེན་འཛིན་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་འབྱུང་དང་དེས་དྲངས་པའི་ལས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་སླ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། ལུས་ལ་ལུས་དབང་ཇི་བཞིན་དུ། །གཏི་མུག་ཀུན་ལ་རྟེན་གྱུར་ཅིང༌། །ཞེས་དང༌། དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་ལས། མ་རིག་པ་འགག་པས་མ་རིག་པའི་རྐྱེན་ལས་སྐྱེས་པ། མ་རིག་པ་ལས་བྱུང་བ། མ་རིག་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ། མ་རིག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་འདི་དག་འགག་པར་འགྱུར་རོ། །རིགས་ཀྱི་བུ་འདི་ལྟ་སྟེ། སྲོག་གི་དབང་པོ་འགགས་ན་དབང་པོ་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱང་

སེམས་བསྐྱེད་ལྔ་པ།

240

འགག་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། སྔར་གྱི་སྤྱོད་འཇུག་དང་བསམ་གཏན་དཔེ་མཁྱུད་སོགས་ཀྱི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། བདེན་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ལམ་བདེན་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་སྔར་བཞིན་སྒྲུབ། རྩ་ཤེ་ལས་ཀྱང༌། ལམ་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་ན་ནི། །སྒོམ་པ་འཐད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བདེན་པ་བཞི་ཕྲ་རགས་གཉིས་གཉིས་དགོས་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། འདིར་བདེན་པ་རགས་པ་དང་ཕྲ་བ་ལ་མཁས་པའི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བདེན་བཞི་ཕྲ་རགས་གཉིས་གཉིས་འཐད་ཀྱང༌། ཁྱད་ཆོས་བཅུ་དྲུག་ལ་ཕྲ་རགས་གཉིས་གཉིས་མེད་ཟེར་ནའང་མི་འཐད་པར་སྔར་བཤད་པས་ཤེས་སླ། ཡང་ཁ་ཅིག །འཕགས་པའི་བདེན་པའི་སྒྲ་དོན་གྲུབ་མཐའ་འོག་མ་དང་མཐུན་ཟེར་ན། འོ་ན། དེ་དག་འཕགས་པ་རྣམས་ཁོ་ན་ལ་བདེན་པས་ན་འཕགས་པའི་བདེན་པ་ཞེས་བཤད་རིགས་པར་ཐལ། ཉན་ས་ལས། ཅིའི་ཕྱིར་འཕགས་པ་རྣམས་ཁོ་ནའི་བདེན་པ་དག་ཡིན་ཞེ་ན། ཞེས་སོགས་ལྟར་བཤད་པ་མང་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་རྫུན་པ་སླུ་བའི་ཆོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྡུད་པ་ལས། བཙུན་པ་རབ་འབྱོར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་རྫུན་པ་སླུ་བའི་ཆོས་སོ། །ཞེས་མ་གསུངས་སམ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འཕགས་པ་རྣམས་ལ་བདེན་པ་ཡིན་པས་འཕགས་པའི་བདེན་པར་རུང་ལ་འཕགས་མིན་ཁོ་ན་ལ་བདེན་པ་ཡིན་ན་འཕགས་པའི་བདེན་པའི་ཐ་སྙད་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རྩོད་ཚུལ་ནི། མདོ་སྡེ་ལས། རིགས་ཀྱི་བུ་སྡུག་བསྔལ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་དང༌། ཀུན་འབྱུང་འཕགས་པའི་བདེན་པ་དང༌། འགོག་པའི་བདེན་པ་དང༌། ལམ་གྱི་བདེན་པ་བཞི་མེད་དམ། ཞེས་དང༌། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། གལ་ཏེ་འདི་དག་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་བདེན་པ་ཡིན་ན། དེའི་ཚེ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་དག་ཏུ་རིགས་པར་འགྱུར་རོ། །ནས། དེ་ནི་འཕགས་པའི་ཐ་སྙད་བརྒྱད་

ས་ལྔ་པ་སྦྱང་དཀའ་བ།

241

ཇི་ལྟར་རིགས་པར་འགྱུར། ཞེས་བྱུང༌། དེ་ལ་ཟླ་བའི་ཞབས་ཀྱི་གསུང་ལས། བདེན་བཞི་དེ་དག་འཕགས་པ་རྣམས་ཁོ་ནའི་ཐ་སྙད་སྒོ་ནས་བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་གྱིའང་ཐ་སྙད་སྒོ་ནས་ཀྱང་བདེན་པར་འཇོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་བདེན་པ་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཟག་མེད་མ་ཡིན་པར་ཐ་སྙད་པའི་ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐད་དུ་འགྲེལ་པ་དེ་ཉིད་ལས། དེ་དག་ནི་འཕགས་པ་རྣམས་ཁོ་ནའི་མ་ཡིན་ཏེ། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཡང་ཡིན་ཏེ་ཐ་སྙད་དེ་དག་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཚིག་ཟུར་གྱི་འཕགས་པ་ཞེས་པ་དེ་འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་ཁོ་ན་ལ་སྦྱར་མི་དགོས་པར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་གྱི་དངོས་པོ་ལ་ཡང་འཕགས་པའི་སྒྲ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་རང་གི་ངོ་བོ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གནས་པ་ལས་མ་འདས་པར་ཁྱད་པར་དུ་གནས་པ་དེའི་སྒོ་ནས་འཕགས་པའི་བརྗོད་པའམ་ཐ་སྙད་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཨཱརྱ་ཞེས་པ་འཇིག་རྟེན་པའི་རྗེ་རིགས་སམ་ཇོ་བོ་དང༌། འཕགས་པའི་སྐད་ཅེས་པ་ལྟ་བུའི་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་དང༌། འཇིག་རྟེན་པའི་ས་ལས་རིང་དུ་འཕགས་པ་གསུམ་ག་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀ་ལཱ་པ་ལས། ཨཱརྱ་རྗེ་རིགས་ལའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དེ་སྐད་དུ་འགྲེལ་པ་དེ་ཉིད་ལས། དེའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་གྱི་དངོས་པོ་ལ་ཡང་གང་གི་རང་གི་ངོ་བོ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གནས་པ་ལས་མ་འདས་པར་རྣམ་པར་གནས་པ་དེས་ནི་འཕགས་པའི་བརྗོད་པ་འཐོབ་བོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་མ་ཡིན་པར་འཇིག་རྟེན་པའི་ཡང་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དང༌། འཇིག་རྟེན་པའི་དངོས་པོ་ལ་ཡང་ཞེས་པས་ཐ་སྙད་འཇུག་གཞིར་བསྟན་ནས་དེ་མན་ཆད་ཀྱིས་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་སྟོན་ལ་རྣམ་པར་གནས་པ་ནི་ཁྱད་པར་དུ་གནས་པའི་དོན་ཏེ་འཕགས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་འཕགས་པ་ཞེས་པ་ལ་འཕགས་པའི་གང་ཟག་བཞག་ཀྱང་ཁྱོད་ལྟར་བཤད་མི་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་བྱས་ཀྱང་བདེན་པ་དེ་འཕགས་པ་ཁོ་ན་ལ་སྦྱར་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གང་ལ་དམིགས་ན་འཕགས་པར་བྱེད་

སེམས་བསྐྱེད་ལྔ་པ།

242

པའི་བདེན་པ་དག་ནི་འཕགས་པའི་བདེན་པ་ཞེས་བཤད་ཆོག་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེའི་བདེན་པའི་དོན་ཐ་སྙད་དུ་དམིགས་པ་དེ་ཡོད་པ་ཙམ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་པ་དེ་ཉིད་ལས། ཡང་ན་འཕགས་པར་བྱེད་པའི་བདེན་པ་རྣམས་ནི་འཕགས་པའི་བདེན་པ་དག་གོ །ཞེས་དང༌། གང་ལ་དམིགས་པ་དེ་ཡོད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་འཕགས་པ་ལ་སྦྱར་ཡང་དེ་ལ་བཤད་ཚུལ་གཞན་ཡང་ཡོད་པར་ཐལ། འཕགས་པས་བསྟན་པའི་བདེན་པ་རྣམས་ཡིན་པས་ན་འཕགས་པའི་བདེན་པ་ཞེས་བཤད་ཆོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་བདེན་པའི་དོན་ཡང་ཡོད་པ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲེལ་པ་དེ་ཉིད་ལས། ཡང་ན་འཕགས་པས་བསྟན་པའི་བདེན་པ་རྣམས་ནི་འཕགས་པའི་བདེན་པ་དག་སྟེ་གང་ལ་དམིགས་པ་དེ་ཡོད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་ཡོད་ཙམ་སྒོ་ནས་བདེན་པའི་ཐ་སྙད་རིགས་པར་ཐལ། སྡུག་བདེན་ལ་བདེན་པར་འཛིན་པ་ལྟར་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཐ་སྙད་བྱེད། དེ་ཉིད་སྡུག་བསྔལ་པར་འཛིན་པ་ལྟར་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བདག་ཉིད་ཡོད་པས་ན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཐ་སྙད་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲེལ་པ་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ནི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་དུ་འཛིན་པ། ནས། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ནི་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་དུ་འཛིན་པ་སྟེ། དངོས་པོ་དེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བདག་ཉིད་དེར་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །སྡུག་བདེན་ཕྲ་རགས་ཀྱི་མི་རྟག་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་ལ་ཕྲ་རགས་མེད་པས། རང་གི་ཁྱད་ཆོས་སྟོང་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་འཕགས་ལམ་ཐོབ་དགོས་པའི་སྔུག་བདེན་སྡུག་བདེན་ཕྲ་མོའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་སྟོང་བདག་མེད་གཉིས་བདེན་མེད་ལ་བྱེད་པ་མི་རུང་བ་གང་ཞིག །རང་སྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་བདག་མེད་ལ་བྱེད་ནའང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྡུག་བདེན་ཕྲ་རགས་གཉིས་བདེན་མེད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་འཕགས་ལམ་ཐོབ་དགོས་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ཏིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། གཅིག་མཐོང་ན་ནི་ཐམས་ཅད་མཐོང༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་

ས་ལྔ་པ་སྦྱང་དཀའ་བ།

243

གི་ཕུང་པོ་ལྔ་རྫས་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སོ་སྐྱེ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེ་འདྲའི་སྡུག་བདེན་ཕྲ་མོ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་སླ། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལྟར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ན་དེའི་སྟོང་གཞི་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་རང་སྐྱ་ཐུབ་པས་སྟོང་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སོ་སྐྱེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་རགས་པའི་སྡུག་བདེན་མི་རྟག་སྡུག་བསྔལ་བར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ན། ཕྲ་བའི་སྡུག་བདེན་མི་རྟག་སྡུག་བསྔལ་བར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། སྡུག་བདེན་ཕྲ་རགས་ཀྱི་མི་རྟག་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་བ་ལ་ཕྲ་རགས་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་སྡེ་པར་གྱུར་པའི་མངོན་པ་ནས་བཤད་པའི་མི་རྟག་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སོ་སྐྱེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་བསྒྲུབས་ཟིན། འདོད་ན། སྡུག་བདེན་ཕྲ་མོ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། དེ་མི་རྟག་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བདེན་འཛིན་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་ཕྲ་མོར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་བདེན་བཞི་ལ་རིགས་པ་འགྲེ་སླ།
གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། རང་རྒྱུ་བདེན་འཛིན་སོགས་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་ཕྲ་མོས་བསྐྱེད་པའི་སྡུག་བསྔལ་བའམ་ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ཡིན་པ་དེ། རང་ཉིད་ཕྲ་བའི་སྡུག་བདེན་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་ཐུང་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གི་ཡུན་ལ་འཇིག་པའི་མི་རྟག་པ་དང༌། དེའི་ཕྱིར་སྡུག་བསྔལ་བ་དང༌། དེ་བདེན་པས་སྟོང་པ་དང༌། རང་དབང་བའི་བདག་མེད་པ་རྣམས་སྡུག་བདེན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ཕྲ་མོར་འཇོག །བདེན་འཛིན་གྱིས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་དྲངས་པའི་ལས་ཉོན་ཅི་རིགས་པས་བསྡུས་པས་རང་འབྲས་སྡུག་བདེན་གྱི་རྒྱུ་དེ་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་ཕྲ་མོའི་མཚན་ཉིད། དེ་འདྲའི་ལས་ཉོན་དེས་རྒྱུ་དང་ཀུན་འབྱུང་དང་རྐྱེན་དང་རབ་སྐྱེ་བྱས་ཆ་རྣམས་དེའི་ཁྱད་ཆོས་ཕྲ་མོ་ཡིན། ལམ་བདེན་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲིབ་གཉིས་གང་རུང་སྤངས་པའི་ཆོས་ཉིད་དེ་ཕྲ་བའི་འགོག་བདེན་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་འདྲའི་ཚུལ་གྱིས་རང་གི་སྤང་བྱ་འགོག་པ་དང་དེ་ཞི་བ་དང༌། དེ་

སེམས་བསྐྱེད་ལྔ་པ།

244

མཆོག་ཡིན་པས་གྱ་ནོམ་པ་དང༌། དེ་ལས་སླར་མི་ལྡོག་པའི་ངེས་འབྱུང་གི་ཆ་བཞི་དེའི་ཁྱད་ཆོས་ཕྲ་མོ་ཡིན། ལམ་སོགས་ཁྱད་ཆོས་བཞི་ལྡན་གྱི་འཕགས་ལམ་དེ་ལམ་བདེན་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་འདྲའི་ལམ་གྱི་བདེན་པར་མཚོན་པ་ལ་བདེན་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གནས་སྐབས་ལ་ལྟོས་པའི་ལམ་རིག་པ་སྒྲུབ་པ་ངེས་འབྱིན་བཞི་ལམ་བདེན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ཕྲ་མོ་ཡིན། འདི་དག་གི་ཤེས་བྱེད་རྒྱུད་བླ་དང༌། རྩ་ཤེ་ལས། གལ་ཏེ་འདི་ཀུན་མི་སྟོང་ན། །འབྱུང་བ་མེད་ཅིང་འཇིག་པ་མེད། །འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་རྣམས། །ཁྱེད་ལ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་དང༌། དེའི་འགྲེལ་པ་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་དང་ཟླ་བས་མཛད་པ་དང༌། གཟུངས་རྒྱལ་གྱི་མདོ་དང་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྡུད་པ་སོགས་ལས་ཤེས་དགོས་སོ། །
འདིར་བདེན་བཞི་ཕྲ་རགས་ལ་མཁས་ཚད་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་བདེན་བཞིའི་ངོ་བོ་ཕྲ་རགས་གཉིས་ཡོད་ཅིང་དེའི་ཚུལ་ས་ལྔ་པའི་སྐབས་ལྟར་ཞིབ་མོའི་བློས་རྟོགས་པ་དེ་སྐབས་འདིར་བདེན་བཞི་ཤེས་པ་ཞིབ་མོས་རྟོགས་པ་ལ་མཁས་པའི་ཚད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། འཕགས་པའི་བདེན་པའི་རང་བཞིན་ནས། ཤེས་རབ་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་རང་འགྲེལ་ལས། ཞེས་པ་ཞིབ་མོའི་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་བའི་རང་བཞིན་ནི་རང་བཞིན་ཞིབ་མོ་སྟེ། དེ་ནི་བློ་གྲོས་བཟང་པོས་བདེན་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་ཕྲ་མོ་ཤེས་པ་ལ་ཆེས་མཁས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ས་ལྔ་པར་བདེན་བཞི་ལ་མཁས་པར་བཤད་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྔོན་དང་ཕྱི་མའི་མཐས་ཕྱེ་ནས་སྡུག་བདེན་ལ་ཞིབ་མོར་སེམས་པ་དང༌། དུག་ལྔའི་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྔོན་དང་ཕྱི་མཐར་དཀྲུགས་ཚུལ་གྱིས་ཀུན་འབྱུང་ལ་དང༌། དེ་འདྲའི་སྡུག་ཀུན་ཕྲ་མོ་ནས་འགོག་ཚུལ་གྱིས་འགོག་བདེན་ལ་དང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དང་མཚན་དཔེ་ནས་འཕྲལ་གྱི་འཇིག་རྟེན་པའི་རྩིས་དང་རྒྱ་དང་ཤོད་ཐབས་སོགས་ལ་ཞིབ་མོར་སེམས་པས་ལམ་བདེན་ལ་མཁས་པའི་བར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་ལས། དེ་ལྟར་འདུ་བྱེད་དུ་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྔོན་གྱི་མཐའ་དང་ཕྱི་མའི་

ས་ལྔ་པ་སྦྱང་དཀའ་བ།

245

མཐའ་ལ་རྟོགས་ཏེ། ཞེས་སོགས་བྱུང༌། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་ལས། ང་རྒྱལ་དང་ལྟ་བའི་ཟུག་རྔུ་མི་འབྱིན་ཞེས་སོགས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་ལས། རྣམ་པ་ཇི་ལྟ་བུས་སེམས་ཅན་དེ་དག་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར། ནས། དེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་ཕྱིར་རྩོམ་སྟེ། ཞེས་བྱུང༌། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་ལས། ཤིན་ཏུ་ངེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བློ་གྲོས་དང་ལྡན་པ་ཡིན། ནས། འཇིག་རྟེན་ན་ཡི་གེ་དང་བསྟན་ཆོས་དང་(1)རྩིས་དང་རྒྱ་དང་ཤོད་ཐབས་ལ་སོགས་པ་དེ་གང་དག་ཡོད་པ་དེ་དག་མངོན་པར་སྒྲུབ་བོ། །ཞེས་སོགས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཡབ་སྲས་མཇལ་བ་ལས། གང་ཞིག་ཀུན་རྫོབ་དེ་བཞིན་དོན་དམ་སྟེ། །བདེན་པ་གསུམ་པ་གང་ཡང་མ་མཆིས་སོ། །ཞེས་དང༌། རྩ་ཤེས་ལས་ཀྱང་བདེན་པ་གཉིས་བཤད་པས་བདེན་པ་བཞིར་དབྱེར་མི་རུང་སྙམ་ན། དེའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། ཀུན་ཉོན་དང་རྣམ་བྱང་གི་རྒྱུ་འབྲས་ཤེས་ཆེད་དུ་བདེན་པ་བཞིར་བཤད་ལ། དེ་ཡང་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་བདེན་པ་གཉིས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟ་ན་ཡང་བླང་བར་བྱ་བ་དང་སྤང་བར་བྱ་བ་དག་རེ་རེའི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། འདིར་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་བསྙད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་སྡུག་བསྔལ་དང་ཀུན་འབྱུང་དང་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་སོ། །འགོག་པའི་བདེན་པ་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་རང་གི་ངོ་བོའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
སྐབས་འདིར་མྱང་འདས་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། ཉོན་མོངས་སྤངས་ཀྱང་འཇུག་ཤེས་དྲུག་ཅི་རིགས་མངོན་གྱུར་པ་ལ་ཡུལ་བདེན་སྣང་གི་ལྷག་མ་ཙམ་ལུས་པ་དང་བཅས་པའི་མྱང་འདས་དེ་ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང༌། ཉོན་མོངས་སྤངས་པར་མ་ཟད་འཇུག་ཤེས་གང་ལ་ཡང་བདེན་སྣང་གི་ལྷག་མ་དང་དུས་གསུམ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་མ་ལུས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཟད་ཅིང་དེ་འདྲའི་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། རྩིས་དང་ཤོད་ཐབས།

སེམས་བསྐྱེད་ལྔ་པ།

246

སྣང་བ་དང་ཚོར་སོགས་ཞི་བའི་མཉམ་བཞག་དང་བཅས་པའི་མྱང་འདས་དེ་ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྟོང་ཐུན་ལས། དེ་ལས་ལངས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ངོ་ན་ཕུང་སོགས་བདེན་སྣང་གི་ལྷག་མ་ཡོད་པས་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་མྱང་འདས་ཞེས་བྱ་བར་འཇོག་ཅིང༌། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྟོང་ཐུན་ལས། འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་མཉམ་བཞག་གི་ངོར་བདེན་སྣང་གི་ལྷག་མ་མེད་པས་ལྷག་མ་མེད་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དང༌། ཞེས་དང༌། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ་ལས། གལ་ཏེ་ཕུང་པོ་མ་འགག་ན། །ཉོན་མོངས་ཟད་ཀྱང་འདས་མི་འགྱུར། །ཞེས་དང༌། མདོ་ལས། སྡུག་བསྔལ་འདི་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྔོན་ལ་ལྷག་བཅས་དང༌། དེ་ནས་ལྷག་མེད་ཐོབ་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྔོན་ལ་ལྷག་མེད་མྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱས་ནས་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ལྷག་བཅས་ལ་ལྡང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཔེར་ན་འཕགས་པ་ཤཱ་རིའི་བུས་སྔོན་ལ་ལྷག་མེད་ཀྱི་དེ་མངོན་དུ་བྱས་ནས། མྱང་འདས་དེ་གཞན་ལ་རྗེས་སུ་བཟླས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲེལ་པ་དེ་ཉིད་ལས། འཕགས་པ་ཤཱ་རིའི་བུས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་ནས་མདོ་འདི་བཤད་དོ་ཞེས་དང༌། མདོ་ལས་ཀྱང༌། སྔོན་བྱས་མྱ་ངན་འདས་སོ་ཞེས། །ཤཱ་རིའི་བུ་ཡིས་བཤད་པ་ཡི། །རྗེས་སུ་བཟླས་འདི་ལེགས་བརྗོད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་རྩོད་སྤོང་ལ་ཁོ་ན་རེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་མྱང་འདས་ཆོས་ཅན། ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་ཡིན་པར་ཐལ། འཇུག་ཤེས་ལ་ཡུལ་བདེན་སྣང་དང་བཅས་པའི་མྱང་འདས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཇུག་ཤེས་ལ་ཡུལ་བདེན་པར་སྣང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་ཡུལ་བདེན་པར་སྣང་བ་སྣང་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་རང་གི་ངོས་ནས་བདེན་སྣང་ཀུན་ཟད་པ་ཡིན་ཀྱང་གདུལ་བྱ་ལ་སྣང་བ་སྣང་བ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ལྷག་མེད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་བོད་སྔ་མ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཟླ་བས་འགོག་བདེན་དོན་དམ་བདེན་

ས་ལྔ་པ་སྦྱང་དཀའ་བ།

247

པར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་ན་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། དེ་དོན་དམ་བདེན་པར་ཐལ། དེ་དེ་ཡིན་པར་ལུང་རིགས་དུ་མས་གྲུབ་པ་ལ་ཁྱོད་ལ་ལན་མེད་པ་གང་ཞིག །དེ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་འདོད་པ་ནི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་མཐའ་མ་ཆོད་པའི་གཏམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། གཞན་ཡང་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པར། ཞེས་པ་ནས་འབད་པ་དུ་མས་བསྒྲུབས་པས་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འཕགས་ཡུལ་གྱི་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་འགོག་བདེན་དོན་དམ་བདེན་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ལས། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་གང་དུ་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་དངོས་པོ་འགག་པ་དེ་འགོག་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །ཞེས་སེམས་ཙམ་སྐབས་སུ་ཡང་དེ་ལྟར་གསུངས་ལ། རྒྱུད་བླ་མས་ཀྱང༌། ཉོན་མོངས་གདོད་ནས་ཟད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང༌། དེའི་ཐོགས་འགྲེལ་ལས། དེས་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་གདོད་མ་ནས་ཟད་ཅིང་འགག་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང༌། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བར། ཟད་དང་མི་སྐྱེ་དོན་དུ་ནི། །གཅིག་པ་དེའི་ཕྱིར། ཞེས་དང༌། སྔར་གྱི་མདོ་དྲངས་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་རྣམ་བཤད་ལས། འགོག་བདེན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་སྨྲ་བ་ནི་མཐའ་མ་ཆོད་པའོ། །ཞེས་དང༌། སྟོང་ཐུན་ལས་ཀྱང༌། འགོག་བདེན་ཡིན་ན་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་འདོད་པ་ལ་དབུ་སེམས་ཀྱི་མཁས་པ་སུ་ཡང་མི་མཐུན་པ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཕར་ཕྱིན་སྐབས་སུ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ། འཕགས་སེང་གིས་ཀྱང་འགོག་བདེན་དོན་དམ་བདེན་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་ཏུ་གནས་པའི་འགོག་བདེན་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་གདུལ་བྱ་མང་པོ་བཀྲི་བའི་ཆེད་དུ་མཚན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པའི་གཞི་ཤེས་སོགས་མང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་འགོག་བདེན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་ཕྱོགས་མང་ཙམ་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྲོས་པས་ཆོག་གོ །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཉེན་

སེམས་བསྐྱེད་ལྔ་པ།

248

པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་ཉིད་དྲི་མ་དང་བྲལ་བ་དང༌། དེ་བཞིན་ཉིད་དྲི་མ་སྤངས་པ་རྣམས་འགོག་བདེན་མིན་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། མདོ་ལས། གང་སྡུག་བསྔལ་འདི་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ། ངེས་པར་སྤངས་པ། བྱང་བར་གྱུར་པ། ཟད་པ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ། འགོག་པ་ཉེ་བར་ཞི་བ་ནུབ་པ་ནས། མྱ་ངན་ལས་འདས་པའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སྤངས་པ་ཟད་པ་ནུབ་པ་འགོག་པ་ཞི་བ་གྱ་ནོམ་པ་ངེས་པར་སྤངས་པ་རྣམས་སྟོང་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁྱབ་སྟེ། ཆོས་ཉིད་དྲི་མ་དེ་དང་གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་བྲལ་ཚེ་ནམ་མཁའ་ལ་སྤྲིན་ཟད་པ་ལྟར་དེ་བཞིན་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཟད་ཆ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་འཁྲུལ་བ་ཟད་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་ཆོས་སྐུར་གསུངས་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཚིག་གསལ་ལས་ནང་དང་ཕྱིའི་དངོས་པོ་མ་དམིགས་པས་ནང་དང་ཕྱི་ལ་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་བདག་གིར་འཛིན་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཟད་པ་འདི་ནི་འདིར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དོ། །ཞེས་དང༌། དེའི་དོན་ལམ་རིམ་ལས། ཕྱི་དང་ནང་གི་ཆོས་སྣ་ཚོགས་པ་དེ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་བཞིན་དུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་སྣང་བ་འདི་ཐམས་ཅད་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཉེ་བར་ཞི་བས་བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཟད་པ་ནི་འདིར་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་སྐུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཟད་དང་མི་སྐྱེ་དོན་དུ་ནི། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཉོན་མོངས་གཉེན་པོས་ཟད་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་འགོག་བདེན་དུ་ཐལ། ཉོན་མོངས་གཉེན་པོས་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཟད་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་འགོག་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། གཉེན་པོས་ཉོན་མོངས་སེམས་སྟེང་དུ་ཟད་པ་ཡང་དེར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཉོན་མོངས་སེམས་ལ་མེད་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་མིན་ཆོས་ཉིད་ལ་མ་དམིགས་པ་གནས་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉོན་མོངས་གདོད་ནས་ཟད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོགས་དུ་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་དགག་བྱ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་

ས་ལྔ་པ་སྦྱང་དཀའ་བ།

249

པར་ཐལ། ཁྱོད་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཁྱབ་པར་ཐལ། གཞི་འགའ་ཞིག་གི་སྟེང་ནས་དགག་བྱ་བདེན་གྲུབ་བཅད་ཙམ་ལ་དོན་དམ་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་ཁྱབ་སྟེ། གཞི་འགའ་ཞིག་གི་སྟེང་ནས་དོན་དམ་དེ་ལྟར་འཇོག་ཀྱང་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་ན་རང་གི་དགག་བྱ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། འོ་ན། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལས། གང་ཞིག་ཀུན་ཏུ་མ་ཤེས་ན། །སྲིད་པ་གསུམ་དུ་རྣམ་འཁོར་ལ། །སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་ངེས་གནས་པའི། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་ཕྱག་འཚལ་འདུད། །གང་ཞིག་འཁོར་བའི་རྒྱུར་གྱུར་པ། །དེ་ཉིད་སྦྱངས་པ་བྱས་པ་ལས། །དག་པ་དེ་ཉིད་མྱ་ངན་འདས། །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཡང་དེ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་དག་མ་དག་གི་ཆོས་ཉིད་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མ་བཤད་པར་ཐལ། ཚིགས་བཅད་སྔ་མས་ཆོས་དབྱིངས་མ་ཤེས་པས་འཁོར་བར་འཁོར་བ་དང་སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་ཡོད་པར་བསྟན། ཚིགས་བཅད་ཕྱི་མས་མ་ཤེས་ན་འཁོར་བར་འཁོར་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་དབྱིངས་དེ་ཉིད་སྦྱོང་བྱེད་དམན་ལམ་གྱིས་སྦྱངས་ནས་དག་པ་ན་མྱང་འདས་དང་དེ་ཉིད་ས་བཅུས་སྦྱངས་ནས་དག་པ་ན་ཆོས་སྐུར་བཤད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་འདྲའི་དག་པའི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་དགག་བྱ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། མ་ཁྱབ་ན། ཁྱབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཁྱབ་སྒྲུབ་དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཁྱོད་དག་པའི་ཆོས་ཉིད་དུ་འཇོག་པའི་དག་རྒྱུའི་དགག་བྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་རང་གི་དགག་བྱ་སྒྲིབ་གཉིས་ཅི་རིགས་ཀྱི་དྲི་མས་དག་པས་དག་པའི་ཆོས་ཉིད་དང་འགོག་བདེན་སོགས་སུ་བཤད་པའི་མདོ་བསྟན་ཆོས་མང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། གཞི་འགའ་ཞིག་གི་སྟེང་དུ། ཞེས་པ་ནས། དག་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དགག་བྱ་དྲི་མར་གསུངས་པ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་འདོད་ཆེན་པའི་སྒྲིབ་པ་སོགས་སྒྲིབ་བཞིས་ཆོས་ཉིད་རིམ་གྱིས་དག་པའི་ཚེ་ཆོས་སྐུ་དང༌། གཙང་བདེ་རྟག་བདག་བཞིའི་ཕར་ཕྱིན་བཞི་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་ན་རང་གི་དགག་བྱའི་དྲི་མ་མེད་པས་

སེམས་བསྐྱེད་ལྔ་པ།

250

ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། གཙང་བདག་བདེ་དང་རྟག་ཉིད་ཀྱི། །ཡོན་ཏན་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་འབྲས། །ཞེས་མདོར་བསྟན་ནས། དེ་ཉིད་ལས། འདི་དག་འབྲས་ནི་མདོར་བསྡུ་ན། །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག །རྣམ་པ་བཞི་ལས་བཟློགས་པ་ཡི། །ཞེས་དང༌། འགྲེལ་པར། མོས་པ་ལ་སོགས་ནས། གོ་རིམ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་རྣམ་པ་བཞི་བཟློགས་པའི་གཉེན་པོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྣམ་པ་བཞིར་བལྟའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་སོགས་མང་ངོ༌། །གཞན་ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་ལམ་བསྒོམས་པའི་ངལ་བ་འབྲས་བུ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་སེམས་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དྲི་བྲལ་དུ་འགྲོ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང༌། མ་གྲུབ་ན། ཆོས་ཉིད་དྲི་མ་དང་བྲལ་བ་དེའི་དགག་བྱ་ཡོད་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། ཆོས་ཉིད་དྲི་བྲལ་དུ་སོང་བ་མི་སྲིད་ན། ངལ་བ་འབྲས་བུ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང༌། སྲིད་ན་དེའི་དགག་བྱ་ཤེས་བྱ་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།གཞན་ཡང་འགོག་བདེན་ཞེས་པའི་འགོག་རྒྱུའི་དགག་བྱ་དང༌། མྱ་ངན་ལས་འདས་ཞེས་པའི་འདའ་རྒྱུའི་དགག་བྱ་གཉིས་ལ་ཡོད་པས་ཁྱབ་པ་དང༌། དགག་བྱ་གང་བཀག་པའི་ཆོས་ཉིད་མེད་དགག་ཏུ་འཇོག་པའི་དགག་བྱ་ལ་མེད་པས་ཁྱབ་པ་གཉིས་མི་འགལ་བར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དྲི་བྲལ་འགོག་བདེན་ལ་དགག་བྱ་དེ་གཉིས་ཀ་བཀག་པ་གཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་བཞིན་ཉིད་ཙམ་ལ་དགག་བྱ་བདེན་གྲུབ་ལྟ་བུ་བཀག་པས་ཆོག་ཀྱང་མི་གནས་པའི་མྱང་འདས་ལ་དགག་བྱ་དྲི་མས་ཀྱང་དག་དགོས་པས་ལམ་དང་རིགས་པ་གཉིས་ཀའི་དགག་བྱ་གཉིས་ཀྱིས་དག་པ་དགོས་ཀྱི་རིགས་པའི་དགག་བྱ་བདེན་གྲུབ་ལྟ་བུ་ཕྱོགས་རེ་དག་པས་མི་ཆོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་རི་བོང་རྭ་མེད་ཅེས་པའི་དགག་བྱ་མེད་པ་དགོས། བུམ་མེད་ཅེས་པའི་དགག་བྱ་ལ་ཡོད་པ་དགོས་ཀྱང་བུམ་མེད་དེ་རི་བོང་རྭ་མེད་དང་བུམ་མེད་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །རྣམ་བཤད་ལས། དག་མ་དག་གི ནས། ཟེར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང༌། དཔེར་ན་རི་བོང་གི་རྭ་མེད་པའི་ནས། བཞིན་ནོ། །ཞེས་

ས་ལྔ་པ་སྦྱང་དཀའ་བ།

251

གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་འགོག་བདེན་དང་བདེན་མེད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དགག་བྱ་ཡོད་མེད་མི་མཐུན་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་པར་མ་ཟད་ཁྱབ་ཆེ་ཆུང་སྒོ་ནས་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། ཆོས་ཉིད་ཅེས་པའི་དགག་བྱ་བདེན་གྲུབ་བཀག་པའི་བདེན་མེད་ཀྱིས་དག་མ་དག་གི་ཆོས་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པ་དང༌། འགོག་བདེན་ཞེས་པའི་དགག་བྱ་དྲི་མ་ཟད་པས་ཀུན་ལ་མ་ཁྱབ་ཀྱང་འགོག་བདེན་དེ་དོན་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་རི་བོང་རྭ་མེད་ཀྱིས་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པ་དང༌། བུམ་མེད་ཀྱིས་ཀུན་ལ་མ་ཁྱབ་ཀྱང་བུམ་མེད་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །རྣམ་བཤད་ལས། དག་མ་དག་གི་སོགས་དང༌། དཔེར་ན་རི་བོང་གི་རྭ་མེད་ཅེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མྱང་འདས་ཀྱི་དགག་བྱ་དང་འགོག་བདེན་གྱི་དགག་བྱ་ལ་ཡོད་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་མྱ་ངན་ལས་འདའ་རྒྱུའི་དགག་བྱ་དང༌། འགོག་རྒྱུའི་དགག་བྱ་ལ་ཡོད་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། དགྲ་བཅོམ་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་སྒྲིབ་ལས་གྲོལ་བའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་བདེན་གྲུབ་ཆོས་ཅན། ཡོད་པར་ཐལ། མྱང་འདས་ཀྱི་དགག་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེ་འདྲའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མྱང་འདས་ཆོས་ཅན། རྣམ་གྲོལ་ལམ་དེ་འདྲའི་བདེན་གྲུབ་ཁྱོད་ཀྱི་དགག་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་བཀག་པའི་མེད་དགག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་འགོག་བདེན་ལ་ཡང་འདྲ། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མྱང་འདས་ཀྱི་འདའ་རྒྱུའི་མྱ་ངན་ལ་ཡོད་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། རང་བཞིན་གྱི་མྱ་ངན་ལས་འདའ་རྒྱུའི་མྱ་ངན་ལ་ཡོད་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་ཅིང༌། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། བདེན་གྲུབ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། རང་བཞིན་གྱི་མྱང་འདས་དེ་མྱང་འདས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། འདིར་བཤད་པའི་བདེན་པ་བཅུ་བདེན་བཞིར་འདུ་བར་ཐལ། དེ་བཅུ་བདེན་གཉིས་སུ་འདུ་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་བཞིན་དུ་བདེན་པ་གཞན་གང་ཅུང་ཟད་ཅིག་ཡོད་པ་དེ་ཡང་ཅི་རིགས་པར་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཁོ་ནར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་ཅི་བདེན་པ་བཞི་ལས་ཐ་དད་པའི་

སེམས་བསྐྱེད་ལྔ་པ།

252

བདེན་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་དམ། ཞེ་ན། བཤད་པ་ཡོད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཐ་དད་ལུགས་དང་དོགས་པ་ཟུར་དུ་བཀོད་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྨྲས་པ།

བདེན་བཞི་ཕྲ་ཞིབ་མཁྱེན་པའི་སྤྱན་སྟོང་བགྲད། །
རྫུ་འཕྲུལ་ས་སྲུང་སྟེང་འགྱིང་བསམ་གཏན་གྱི། །
རྩེ་བརྒྱས་བདུད་སྡེ་ལྷ་མིན་གཡུལ་བཟློགས་པའི། །
སྦྱངས་དཀའི་སེམས་དཔའ་ལྷ་དབང་ཁྱོད་བསྔགས་འོས། །

དབུ་མ་རང་ལུགས་འཕགས་པའི་བདེན་པ་ཡི། །མཚན་དཔེ་མ་ཐོབ་རང་བཟོའི་ཧ་སྟའི་ངོར། །དམན་སྡེའི་བདེན་བཞི་ལྕགས་བསྲེགས་འཁོར་ལོ་སོགས། །བཀོད་མཛེས་རློམ་པའི་དེ་བ་དཏྟ་མཚང༌། །བློ་གྲོས་མཁའ་བཞིན་ཡངས་ངོར་ཤེས་བྱའི་ཆོས། །ཉི་མ་བཞིན་གསལ་བློ་གྲོས་ཅི་མཚར་གྱི། །སྙིང་སྟོབས་ཡངས་པའི་ཀུན་བཟོད་མ་འདི་ལ། །སྲིད་ཞིའི་བརྟན་གཡོའི་དཔལ་འབྱོར་བཀྲ་མིན་ནམ། །ཞེས་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་སྟེ། སྦྱངས་དཀའི་ས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

སྤྱི་བོར་བླ་མ་སྙིང་ལ་འཇམ་དབྱངས་ཞབས། །
ལྕེ་ལ་དབྱངས་ཅན་བཀོད་པའི་ལེགས་བཤད་ཀྱིས། །
སྟོང་ཉིད་རྒྱུད་སྟོང་དབྱངས་སུ་སྒྱུ་མའི་ཆོས། །
རྟེན་འབྱུང་གར་དུ་བསྒྱུར་ལ་ཅི་ཡང་བྲེལ། །

ས་དྲུག་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ།

253

ས་དྲུག་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ།

གཉིས་པ་ས་དྲུག་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་འཆད་པ་ལ་སའི་ངེས་ཚིག་དང་ཤེར་ཕྱིན་ལྷག་པར་བསྟན་པ། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་བསྔགས་པ། རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ཉིད་བཤད་པ། མཇུག་བསྡུ་བ་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། རྩ་བར། མངོན་དུ་ཕྱོགས་པར་མཉམ་བཞག་སེམས་གནས་ཏེ། །ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་གཅིག་བྱུང༌། དེའི་དོན་འཆད་པར། རང་འགྲེལ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཞེས་སོགས་བྱུང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡོངས་སུ་ལྷག་པས་འགོག་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་གྱི་སྔ་རོལ་ཏུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་ས་དྲུག་པའི་སྔོན་དུ་ཐེག་ཆེན་རིགས་ངེས་ཀྱིས་འགོག་སྙོམས་མི་ཐོབ་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མཐོང་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་སྐབས་ནས་དེ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཐད་ཀྱི་མདོ་ལས། དེ་རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་དང་མཐར་གྱི་གནས་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དགུ་པོ་དེ་དག་རྣམ་པར་ཕྱེ་ཞིང་སེང་གེ་རྣམ་པར་བསྒྱིངས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་འདིར་མ་ཁྱབ་སྟེ། འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་རྗེས་མཐུན་པ་དང་འགོག་སྙོམས་རྗེས་མཐུན་པ་ཐོབ་ནས་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་བསྟན་ཙམ་ཡིན་གྱི། གཞན་དུ་ན་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་དང་ས་བཅུ་པ་སོགས་དང་འགལ་བར་འགྱུར་བ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྙོམས་འཇུག་དགུ་པ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཐོད་རྒལ་གྱི་ཡར་སོང་གི་སྤེལ་ཆོས་ཐུན་མོང་བའི་འགོག་སྙོམས་ལྡན་མིན་ལ་བྱེད་པར་ཐལ། གཞན་དུ་ན་དགུ་པ་དང་སྤེལ་ཆོས་ཁྱད་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དབུ་སེམས་སུའི་ལུགས་ལའང་སྙོམས་འཇུག་དགུ་པ་དེ་སྤེལ་ཆོས་བྱས་ནས་གཅིག་རྒལ་ནས་འགོག་སྙོམས་ལ་འཇུག་པ་དང་གཉིས་རྒལ་ནས་དེ་ལ་འཇུག་པ་སོགས་རྩལ་སྦྱོང་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་མདོ་དུ་མ་ལས་བཤད་ཟེར་བ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་སྟོང་ཉིད་ལ་བཤད་ཀྱང་གྲུབ་མཐའི་འདོད་ཚུལ་གྱིས་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

254

ལྡན་མིན་དུ་བཀྲལ་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ་སྔར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ས་དྲུག་པ་མན་ཆད་ཀྱི་སྤང་བྱ་སྤངས་པའི་འགོག་བདེན་ལ་འདིར་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་གྱི་དོན་ཟེར་ན། འོ་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཉམ་བཞག་མཐོང་ལམ་ནས་ཀྱང་མི་ཐོབ་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ན་སྟོང་གཞི་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷག་མ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

ཀླུ་སྒྲུབ་ལུང་བསྟན།

255

ཀླུ་སྒྲུབ་ལུང་བསྟན།

གཉིས་པ་ནི། རྩ་བར། ཇི་ལྟར་ལོང་བའི་ཚོགས་ཀུན་བདེ་བླག་ཏུ། །སོགས་ཚིགས་བཅད་རྩ་འགྲེལ་བྱུང༌། གསུམ་པ་ལ་ཟབ་དོན་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ་དང༌། དེའི་སྣོད་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། སྣོད་དེ་ལ་བཤད་ན་ཡོན་ཏན་འབྱུང་ཚུལ་དང༌། ཉན་པར་བསྐུལ་བ་དང༌། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཇི་ལྟར་བཤད་པའི་ཚུལ་ལྔ། དང་པོ་ནི། རྩ་བར། ཇི་ལྟར་དེ་ཡིས་ཆེས་ཟབ་ཆོས་རྟོགས་པ། །ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་གཅིག་སྔ་འགྲེལ་གྱིས་བཤད་པར། རང་འགྲེལ་ལས། འདིར་སྨྲས་པ་ཞེས་སོགས་དང༌། ཕྱི་འགྲེལ་སྒོ་ནས་བཤད་པར་རང་འགྲེལ་ལས། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྤྱོད་པའི། ཞེས་པ་ནས། ཉན་པ་པོ་རྣམས་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་བཤད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། སྔོན་གྱི་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་མང་པོས་སྤྲིན་ཆེན་ནས་ཀླུ་སྒྲུབ་སྟོན་པ་འདས་ནས་ལོ་བཞི་བརྒྱ་ལོན་པ་ན་བྱུང་བར་བཤད་གསུངས་པ་ལ། རྩོད་དུས་ཀྱི་ཀུན་མཁྱེན་གྱི་གསུང་ལས། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྤྲིན་ཆེན་བོད་དུ་འགྱུར་བ་ལས་དེ་དུས་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་ཅིང༌། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བོད་ཀྱི་མདོ་འདིར་བཞི་བརྒྱ་ནས་མ་གསུངས་ཀྱང་སྤྲིན་ཆེན་སྟོང་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་པ་ལས་གསུངས་པ་ཟླ་བས་འདིར་དྲངས་པ་དེའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། སློབ་དཔོན་འདི་མི་རྣམས་ཚེ་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་པའི་དུས་སུ་བྱུང་ཞིང་ལོ་བརྒྱ་ལས་མ་བཞུགས་པར་ཐལ། རྔ་བོ་ཆེའི་མདོ་ལས། གང་གི་ཚེ་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་པ་ལ་བསྟན་པ་ཉམས་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཚེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སློབ་དཔོན་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་ལན་གསུམ་ཕེབས་པའི་ཐ་མའི་དུས་ཀྱི་ལུང་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། རྔ་བོ་ཆེས་དེ་ལྟར་ལུང་བསྟན་པ་དེ་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་འབྱུང་བའི་ཐ་མ་ཞིག་ཡིན་པར་གསུངས་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་དུས་སློབ་དཔོན་སྐུ་ན་ཚོད་མཐོ་བའི་སྐབས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དུས་འཁྲུངས་དུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

256

འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་དུས་དགུང་ལོ་མཐོན་པོ་དང༌། རྔ་བོ་ཆེའི་མདོ་འཆད་པའི་མགོ་ཚུགས་ཤིང་ལོ་བརྒྱར་མདོ་འདི་བཤད་པ་དང་ཆོས་སྒྲ་ཆེན་པོ་ལན་གསུམ་བསྒྲགས་པའི་ཐ་མའི་དུས་ཡིན་པར་ཊཱིཀ་ཆེན་ལྟར་མདོ་དེ་ཉིད་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྔ་བོ་ཆེ་ལས། མགོན་པོ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་འོག་ཏུ་བསྟན་པ་ནུབ་པའི་དུས་ཀྱི་ཚེ་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་པ་ན་དགེ་སློང་བློ་འཆང་ཞེས་པར་གྱུར་ནས་རང་གི་སྲོག་ལ་མི་ལྟ་བར་མདོ་འདི་འབྱིན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ནས་ལོ་བརྒྱ་ལོན་པའི་འོག་ཏུ་ཤི་ནས་ཞེས་དང༌། མདོ་དེ་ལས། གསུམ་པ་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་བརྟག་པའི་གཏམ་དང་རྔ་བོ་ཆེའི་གཏམ་སྨྲ་བར་འགྱུར། ཞེས་པ་ནས། ཕྱིས་མདོ་འདི་ཐོས་ནས་དེ་ན་ཚོད་ཆེན་པོར་གྱུར་ཏེ་ལོ་བརྒྱར་མདོ་འདིའི་གཏམ་སྨྲ་ཞིང་ཆོས་ཀྱི་ཆར་འབེབས་པར་འགྱུར་རོ། །ལོ་བརྒྱ་འདས་པའི་འོག་ཏུ་ལྷོ་ཕྱོགས་དེར་མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་རྣམ་པར་འཕྲུལ་པ་ཆེན་པོས་རྣམ་པར་འཕྲུལ་ཞིང་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་བོད་ཀྱི་ལོག་རྟོག་དུ་མ་བཀག་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །
ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སློབ་དཔོན་འདིས་སྐྱེ་བ་ལན་གསུམ་ལ་ཆོས་སྒྲ་རེ་སྒྲོག་པས་ཆོས་སྒྲ་ལན་གསུམ་བསྒྲགས་པའི་ལུང་བསྟན་གྱི་དོན་དང་པོར་འདིར་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་ཆོས་སྒྲ་ཕྱི་མ་གཉིས་བསྒྲགས་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་སློབ་དཔོན་གྱི་སྐུ་སྐྱེ་བ་དེའི་དང་པོར་རུང་བ་མ་ཡིན་པའི་གཞི་ཆེན་པོ་སྤོང་བའི་ཆོས་སྒྲ་དང༌། དེ་ནས་གཉིས་པར་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་གཏམ་གྱི་ཆོས་སྒྲ་ཆེན་པོ་དང༌། གསུམ་པར་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་བརྟགས་པའི་ཆོས་སྒྲ་ཆེན་པོ་གསུམ་བསྒྲགས་ནས་དེ་ནས་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྲིན་ཆེན་ལས། གཞན་ཡང་ངའི་ཉན་ཐོས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་མིང་མཐུན་པའི་དགེ་སློང་གིས་ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་ཆེན་པོ་ལན་གསུམ་མངོན་པར་བསྒྲགས་ནས་འཆི་བའི་དུས་བྱེད་པར་འགྱུར་བའི་ཆེ་བ་ལ་ལྟོས། ཞེས་གསུངས་བའི་ཕྱིར་དང༌། རྔ་བོ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སློབ་དཔོན་

ཀླུ་སྒྲུབ་ལུང་བསྟན།

257

འདི་ས་དང་པོ་བ་ཡིན་ཏེ། དང་པོར་སོ་སྐྱེ་ཡིན་པ་ལས་ཕྱིས་ས་དང་པོ་ཐོབ་པར་སྤྱན་རས་གཟིགས་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱིས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་སྣང་བ་ཚུལ་བསྟན་གྱི་བཤད་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་གྲུབ་ཅིང༌། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དངོས་པོའི་གནས་ཚོད་ལ་དང་པོ་ས་བདུན་པ་བ་དང་ཚེ་དེ་ལ་ས་བརྒྱད་པ་བརྙེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྔ་བོ་ཆེ་ལས་དེ་ནས་ངས་ས་བདུན་པ་ལ་བཞག་སྟེ་མི་ཕལ་པ་ཞིག་ཏུ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ནས་གང་གི་ཚེ་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་པ་ལ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མི་ཕལ་པ་ཞིག་ཏུ་ཞེས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་ལུགས་ནི་སློབ་དཔོན་འདི་ཚེ་གཅིག་ལ་འཕགས་ཡུལ་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་ལན་གསུམ་བྱུང་བ་དང་ཆོས་སྒྲ་གསུམ་བསྒྲགས་པ་ཡིན་ཏེ། འཇམ་དཔལ་རྩ་རྒྱུད་དང་སྤྲིན་ཆེན་ལྟར་སྟོན་པ་འདས་ནས་བཞི་བརྒྱ་ལོན་པ་ན་འཁྲུངས་ཤིང༌། དེ་ནས་ཆོས་སྒྲ་དང་པོ་བསྒྲགས། དེ་ནས་གྲུབ་པ་བརྙེས་ཏེ་ལྔ་བཅུ་ཕན་ཆད་བརྒྱ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་ལོ་ཅི་རིགས་ལ་ཀླུ་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཤེར་ཕྱིན་སྤྱན་དྲངས་ཏེ་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་འབྱུང་ཚུལ་གཉིས་པ་དང༌། རྩ་ཤེ་སོགས་བརྩམས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་སྒྲ་གཉིས་པ་ལོ་ལྔ་བརྒྱའི་བར་དུ་བསྒྲགས་པ་དང༌། དེ་ནས་སྒྲ་མི་སྙན་དུ་བྱོན་སླར་ཡང་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་ལན་གསུམ་བྱུང་བའི་ཐ་མའི་དུས་རྔ་བོ་ཆེ་དང་སྤྲིན་ཆེན་སོགས་བསྣམས་ཏེ་ཆོས་སྒྲ་གསུམ་པ་ཁམས་བརྟགས་པའི་གཏམ་ལོ་བརྒྱར་བསྒྲགས་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཇམ་དཔལ་རྩ་རྒྱུད་དང་ལང་གཤེགས་ལྟར་སྣང་ཚུལ་ལ་སོ་སྐྱེ་གཅིག་གིས་ཚེ་དེ་ལ་ས་རབ་དགའ་ཐོབ་ཚུལ་བསྟན་ཀྱང་གནས་ཚོད་ལ་ས་བདུན་པ་བ་ཡིན་ཏེ། ལུང་རིགས་དུ་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་རྒྱས་པར་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་བཤད་ཐུབ་བསྟན་ཀུན་གསལ་ལུང་རིགས་རིན་ཆེན་གཏེར་མཛོད་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དེས་ན་ཟླ་གྲགས་ཀྱང་སྐུ་ཚེའི་སྨད་ཀྱི་སློབ་མ་ཡིན་ཏེ། ཇོ་བོ་ཆེན་པོས། ཀླུ་སྒྲུབ་སློབ་མ་ཟླ་གྲགས་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །ཀླུ་སྒྲུབ་རྗེས་སུ་ཨཱརྱ་དེ་བ་མི་རབས་གཅིག་ལ་བཞུགས་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སློབ་དཔོན་དང་དེ་གཉིས་མཉམ་དུ་གཤེགས་པར་སློབ་དཔོན་བྱང་ཆུབ་བཟང་པོས་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

258

གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཟླ་གྲགས་སློབ་དཔོན་གྱི་དངོས་སློབ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་བརྩམས་དུས་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་དང་ཆོས་སྐྱོང་དང༌། ཕྱོགས་གླང་སོགས་སྔར་ནས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སློབ་དཔོན་གྱི་ཆོས་སྒྲ་གསུམ་པ་དང༌། ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་དང་ཕྱོགས་གླང་སོགས་དུས་རགས་པ་མཉམ་ལ་ཕྱོགས་གླང་གི་སྤེལ་བསྟོད་ལན་དཔའ་བོས་བརྩམས་པ་དང་ཟླ་བའི་ཞབས་ལོ་སུམ་བརྒྱ་བཞུགས་པར་རྡོ་རྗེ་གདན་པའི་གསུང་སྒྲོས་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །
གཉིས་པ་ནི། རྩ་བར། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་དུས་ན་ཞེས་སོགས་རྩ་འགྲེལ་བྱུང༌། གསུམ་པ་ནི། རྩ་བར། རྟག་ཏུ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡང་དག་ཅེས་སོགས་རྩ་འགྲེལ་བྱུང༌། བཞི་པ་ནི། རྩ་བར། ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་ཞེས་སོགས་རྩ་འགྲེལ་བྱུང༌། འདིའི་སྐབས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་རྣམས་ཤེས་པར་བྱས་ལ་ཟབ་མོའི་དོན་ཉན་བསམ་སྒོམ་གསུམ་ལ་སྒྲ་དབྱངས་སྲས་པོ་དང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྐྱེས་རབས་ལྟར་ལུས་སྲོག་ལ་མི་ལྟ་བའི་བརྩོན་པ་བྱ་རིགས་ཏེ། འཁོར་བར་ལུས་སྲོག་ཀུན་དོན་མེད་དུ་སོང་འདུག་པས། དེང་ནས་དོན་ལྡན་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྔ་པ་ལ་གསུམ། ཡང་དག་པའི་དོན་ལུང་གིས་བཤད་ཚུལ། ལུང་དོན་རིགས་པས་སྒྲུབ་པ། རིགས་པས་གྲུབ་དོན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རབ་དབྱེ་གསུམ། དང་པོ་ལ་ལུང་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང༌། དེ་ཉིད་ཤེས་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ངོས་བཟུང་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ས་བཅུ་པ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་དྲུག་པ་ལ་འཇུག་སྟེ། དེ་ཆོས་མཉམ་པ་ཉིད་བཅུས་འཇུག་གོ །བཅུ་པ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་མཚན་མ་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དང༌། ཆོས་ཐམས་ཅད་མཚན་ཉིད་མེད་པ་མཉམ་པ་ཉིད་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང༌། མ་སྐྱེས་པ་དང༌། དབེན་པ་དང༌། གདོད་མ་ནས་རྣམ་པར་དག་པ་དང༌། སྤྲོས་པ་མེད་པ་དང༌། བླང་བ་མེད་པ་དང༌། དོར་བ་མེད་པ་མཉམ་པ་ཉིད་དང༌། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྱུ་མ་དང་རྨི་ལམ་དང་མིག་ཡོར་དང་བྲག་ཆ་དང་ཆུ་ཟླ་དང་གཟུགས་བརྙན་དང་སྤྲུལ་པ་ལྟ་བུར་མཉམ་པ་ཉིད་དང༌། ཆོས་ཐམས་ཅད་

ཀླུ་སྒྲུབ་ལུང་བསྟན།

259

དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་གཉིས་སུ་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དོ། །དེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་ལྟར་རབ་ཏུ་རྟོགས་པ་ན་རྣོ་ཞིང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་བཟོད་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་དྲུག་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་རྗེས་སུ་འཐོབ་སྟེ་ཞེས་བྱུང༌། ས་ལྔ་པ་བ་དྲུག་པར་འཇུག་ཚུལ་ཡོད་དེ། མཚན་མ་མེད་པ་མཉམ་ཉིད་ནས། སྤྲོས་པ་མེད་པ་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་བར་བདུན་དང༌། བླང་དོར་མེད་པ་མཉམ་ཉིད་དང༌། སྒྱུ་མའི་དཔེ་བདུན་ལྟར་མཉམ་ཉིད་དང༌། དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དེ་མཉམ་པ་ཉིད་དེའི་སྒོ་ནས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གནས་ལུགས་དེ་མངོན་དུ་བྱས་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་གཉིས་མཉམ་ཉིད་གཅིག་དང༌། སྒྱུ་མ་སོགས་བདུན་ལྟར་མཉམ་པ་རྣམས་མཉམ་པ་ཉིད་གཅིག་ཏུ་བྱ་ཞིང༌། ཐ་མ་གཉིས་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་བྱའོ་ཞེས་སོ། །
མཉམ་ཉིད་བཅུ་ངོས་བཟུང་དུ་ཡོད་དེ། དཀར་དམར་སོགས་ཀྱི་མཚན་མ་རྣམས་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་མཉམ་བཞག་གི་ངོར་མེད་པར་མཉམ་པ་དེ་དང་པོ་དང༌། ཆོས་ཀུན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པར་མཉམ་པ་དེ་གཉིས་པ་དང༌། ཆོས་ཀུན་མ་འོངས་པ་ན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་མཉམ་པ་དེ་གསུམ་པ་དང༌། འདས་པ་དང་ད་ལྟར་གྱི་ཆོས་ཀུན་རང་མཚན་གྱིས་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་མེད་པར་མཉམ་པ་དེ་བཞི་པ་དང༌། དངོས་པོ་སྐྱེ་འགྱུར་དང༌། སྐྱེ་བ་རང་མཚན་གྱིས་དབེན་པ་སྟེ་སྟོང་པར་མཉམ་པ་དེ་ལྔ་པ་དང༌། ལུང་རིགས་ཀྱིས་མ་ཡིན་པར་ཆོས་ཀུན་གདོད་ནས་ཏེ་སྔོན་ནས་རང་མཚན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པར་མཉམ་པ་དེ་དྲུག་པ་དང༌། ཆོས་ཀུན་དེ་ཉིད་ལ་མཉམ་བཞག་གི་ངོར་གཉིས་སྣང་གི་སྤྲོས་པ་མེད་པར་མཉམ་པ་དེ་བདུན་པ་དང༌། ཆོས་ཀུན་དོན་དམ་པར་བླང་དོར་མེད་པར་མཉམ་པ་དེ་བརྒྱད་པ་དང༌། ཆོས་ཀུན་སྒྱུ་མའི་དཔེ་བདུན་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པར་མཉམ་པ་དེ་དགུ་པ་དང༌། འདུ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་དངོས་པོ་དང་འདུ་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་དངོས་མེད་དུ་རང་བཞིན་མེད་པར་མཉམ་པ་དེ་བཅུ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ལ་དང་པོ་ནས། འདྲ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཉམ་ཉིད་རྣམས་ལ་ཁྱབ་ཆེ་ཆུང་ཡོད་དེ། དང་པོ་གཉིས་ཁྱབ་ཆེ་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

260

ལ་ལྷག་མ་བརྒྱད་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཕྱེ་བ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཉམ་ཉིད་བདུན་པ་དང་པོའི་ཁྱད་པར་དང༌། མཉམ་ཉིད་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་ལྔ་པ་རྣམས་མཉམ་ཉིད་གཉིས་པའི་ཁྱད་པར་དང༌། ལྷག་མ་རྣམས་ལ་གཉིས་ཀའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་གཉིས་ནི་སྤྱིར་བསྟན་པའོ། །གཞན་བརྒྱད་ནི་སྤྱིར་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་ཁྱད་པར་དུ་ཕྱེ་ནས་སྟོན་པ་སྟེ་ནས། དེ་ཡང་མཉམ་ཉིད་གཉིས་པའི་སྐབས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས། ཞེས་དང༌། གཉིས་སྣང་གི་སྤྲོས་པ་མེད་པ་ནི་དང་པོ་དང་སྦྱར་ལ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་རྣོ་བ་ནི་ཤེས་རབ་མྱུར་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ནི་ས་བརྒྱད་པའི་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཡིན་ཏེ། སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པ་དང༌། མཐོང་ལམ་བཟོད་པ་དང༌། ས་བརྒྱད་པའི་བཟོད་པ་སྟེ་སྟོང་ཉིད་ལ་མི་སྐྲག་པའི་བཟོད་པ་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་གསུམ་གྱི་རང་རང་གི་ལམ་འོག་མའི་ལྟ་བ་དེ་རང་རང་གི་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་བཟོད་པ་འདི་ལ་སྐབས་སྟོབས་ཀྱིས་མི་འདྲ་བ་མང་དུ་སྣང་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ངོས་འཛིན་ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་ཀྱི་ལུགས་སོར་བཞག་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ཀྱང་མི་མཐུན་ལ་དེ་དང་ལུགས་འདིའི་སྟོང་ཚུལ་གཏན་ནས་མི་གཅིག་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་མི་མཐུན་ཏེ། བྱང་ས་ལས་གཞན་དུ་བཤད་ལ། ས་བཅུ་པའི་མདོ་འགྲེལ་དུ་སྤྱི་ལ་དང་པོ་དང་ལྷག་མ་དགུས་ཁྱད་པར་དུ་སྟོན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བྱང་ས་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་མ་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དང༌། བརྗོད་པ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་སྣང་བ་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་མཉམ་པ་ཉིད་དང༌། དེའི་མཚན་ཉིད་མེད་པས་བདག་ཉིད་མ་སྐྱེས་པའི་མཉམ་པ་ཉིད་དང་རྒྱུ་ལས་ཀྱང་མ་སྐྱེས་པའི་མཉམ་པ་ཉིད་དང༌། རང་(1)དང་རྒྱུ་

1 རང་རང་རྒྱུ་ལས་མ་སྐྱེས།

ཀླུ་སྒྲུབ་ལུང་བསྟན།

261

ལས་ཀྱང་མ་སྐྱེས་པའི་གཟོད་མ་ནས་ཤིན་ཏུ་ཞི་བའི་མཉམ་ཉིད་དང༌། ཡོད་པའི་དངོས་པོ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་སྤྲོས་པ་མེད་པའི་མཉམ་ཉིད་དང༌། བླང་བ་དང་དོར་བར་བྱ་བའི་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དང་བྲལ་བའི་མཉམ་ཉིད་དང༌། དེ་ཉོན་མོངས་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་དབེན་པའི་མཉམ་ཉིད་དང༌། རྣམ་པར་བརྟགས་པའི་ཤེས་བྱའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྒྱུ་མ་དང་སྤྲུལ་པ་ལྟ་བུའི་མཉམ་ཉིད་དང༌། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དངོས་དང་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་མཉམ་ཉིད་དེ། འདི་ནི་ཆོས་མཉམ་ཉིད་བཅུ་པོ་དེ་དག་གི་དོན་རྣམ་པར་ཕྱེ་བ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་དེ་ནི་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་མི་འདྲ་བ་མེད་པ་དང་པོ། །ཀུན་རྟོག་གིས་བཏགས་པ་ལྟར་མེད་པ་གཉིས་པ་སོགས་ཡིན་ལ། བདུན་པ་བརྒྱད་པ་དགུ་པ་གང་ཟག་ལ་སྦྱར་རོ། །རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ས་བཅུ་པའི་མདོ་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཀུན་བཏགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་མཉམ་ཉིད་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཚན་མ་མེད་པར་མཉམ་ཉིད་དེ། དེ་ཡང་མཚན་མ་ཐ་དད་པའི་གཉེན་པོ་རྣམ་པ་དགུར་ཐ་དད་དེ། མཚན་མ་རྣམ་པ་དགུ་ལ་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་པོ་དག་གི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་མ་ནི་གང་གི་ཕྱིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཚན་ཉིད་མེད་པར་མཉམ་ཉིད་ཅེས་གསུངས་སོ། །སྐད་ཅིག་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་འབྱུང་བའི་མཚན་མ་ནི་གང་གི་ཕྱིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་མེད་པར་མཉམ་ཉིད་ཅེས་གསུངས་སོ། །སྐྱེ་བ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་འབྱུང་བའི་མཚན་མ་ནི་གང་གི་ཕྱིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པར་མཉམ་ཉིད་ཅེས་གསུངས་སོ། །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་མཚན་མ་ནི་གང་གི་ཕྱིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་དབེན་པར་མཉམ་ཉིད་ཅེས་གསུངས་སོ། །རྣམ་པར་བྱང་བའི་མཚན་མ་ནི་གང་གི་ཕྱིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་གདོད་མ་ནས་རྣམ་པར་དག་པ་མཉམ་ཉིད་ཅེས་གསུངས་སོ། །ཐ་སྙད་ཀྱི་མཚན་མ་ནི་གང་གི་ཕྱིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྤྲོས་པ་མེད་པར་མཉམ་ཉིད་ཅེས་གསུངས་པའོ། །སྐྱེ་བ་དང་འཆི་འཕོ་བའི་མཚན་མ་ནི་གང་གི་ཕྱིར་ཆོས་ཐམས་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

262

ཅད་བླང་བ་དང་དོར་བ་མེད་པར་མཉམ་ཉིད་ཅེས་གསུངས་པའོ། །གང་ཟག་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་མཚན་མ་ནི་གང་གི་ཕྱིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྱུ་མ་དང་རྨི་ལམ་དང་མིག་ཡོར་དང་བྲག་ཆ་དང་ཆུ་ཟླ་དང་གཟུགས་བརྙན་དང་སྤྲུལ་པ་ལྟ་བུར་མཉམ་ཉིད་ཅེས་གསུངས་པའོ། །དར་བ་དང་རྒུད་པའི་མཚན་མ་ནི་གང་གི་ཕྱིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་གཉིས་སུ་མེད་པར་མཉམ་ཉིད་ཅེས་གསུངས་པའོ། །ཞེས་སོ། །ཆོས་དང་གང་ཟག་ལ་སྦྱར་ནས་གསུངས་ཏེ་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་སླའོ། །འདི་ཡང་རྣམ་བཤད་ལྟ་བ་ལ་ཕན་པའི་ཆེད་དུ་བཀོད་པས་གཅེས་པར་ཟུངས་ཤིག །

དགག་བྱ་ངོས་འཛིན།

263

དགག་བྱ་ངོས་འཛིན།

གཉིས་པ་ལ། དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང་སྦྱར་ཏེ་བོད་ཀྱི་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་ལྟར་སྣང་དགག །ཐལ་རང་གི་དགག་བྱ་སོ་སོར་ངོས་འཛིན་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྣམ་བཤད་ལས། ཆོས་རྣམས་བདེན་མེད་དུ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་འདི་ལ་ནས། ཤིན་ཏུ་ཆུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱུང༌། སྔོན་གྱི་བོད་རྒན་མང་པོ་ན་རེ། དྲི་བ་ལྷག་བསམ་རབ་དཀར་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་དགག་བྱ་ངོས་མ་ཟིན་ཀྱང་ཡུལ་ཅི་ཡང་བློ་ལ་མ་ཤར་ཞིང་མ་བསམ་པ་དེ་གནས་ལུགས་མཐོང་བ་དང་རྟོགས་པ་སོགས་སུ་སྨྲ་བ་མང་ངོ༌། །དེ་དག་ལ་འོ་ན། རང་གིས་མི་ཤེས་པའི་འཇིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་བརྟན་གཡོ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཁྱོད་ཀྱིས་རྟོགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་བློ་ལ་ཡུལ་དེ་དག་གི་རྣམ་པ་ཅི་ཡང་མི་འཆར་ལ། དེ་མ་ཤར་བ་ཡུལ་དེ་དག་གི་གནས་ལུགས་མཐོང་བའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལྟ་མིན་གྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་ན་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་འཆར་བའི་ཚེ་རང་གི་དགག་བྱ་བཀག་པའི་རྣམ་པ་མི་འཆར་བར་ཐལ། བློ་ལ་ཅི་ཡང་མ་ཤར་བ་དེ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེའི་ཚེ་རང་གི་དགག་བྱ་བདེན་གྲུབ་བཀག་པའི་ཆ་དེ་མི་འཆར་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བདེན་གྲུབ་
བཀག་པའི་མེད་དགག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མེད་དགག་རྣམས་ཀྱི་དོན་སྤྱི་འཆར་བའི་ཚེ་རང་
གི་དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཀག་ནས་ཆོས་གཞན་དངོས་ཤུགས་གང་ལ་ཡང་མ་འཕངས་པ་གཅིག་དགོས་ལ། དེ་ལ་སྔོན་དུ་དགག་བྱའི་དོན་སྤྱི་བློ་ལ་མ་ཤར་བར་དེ་བཀག་པའི་དངོས་མེད་བློ་ལ་མི་འཆར་བའི་ཕྱིར། སྤྱོད་འཇུག་ལས། བཏགས་པའི་དངོས་ལ་མ་རེག་པར། །དེ་ཡི་དངོས་མེད་འཛིན་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་ཡུལ་ཀུན་རྫོབ་རགས་པའི་སྣང་བ་མ་ཤར་བ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཡུལ་དེ་དག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཤར་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

264

བ་གཅིག་དགོས་ཀྱི་དེ་མ་ཤར་བར་ཡུལ་དེ་དག་མི་སྣང་བ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཔེར་ན་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་ལྟ་བུ་ལ་དེ་ལྟར་དགོས་པར་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་བཞེད་པ་གང་ཞིག །ཟླ་བའི་ཞབས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བུདྡྷ་པཱ་ལི་ཏ་ལས། དེ་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་ཆེ་བ་དེ་བཞིན་དུ། འདི་ལ་ཡང་འཇིག་རྟེན་འདི་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་ལྟར་མཐོང་བ་ནི་མ་རིག་པས་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པའི་སེམས་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་གྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པའི་ཕྱིར་མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་འགག་པར་མཐོང་བ་ཅིག་ཤོས་ནི་ཤེས་པ་སྔོན་དུ་བཏང་བ་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མེད་ལྟ་བས་དེ་ལྟར་མཐོང་བ་མ་རིག་པའི་དབང་དང་དབུ་མ་པས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་སོགས་སུ་ལྟ་བས་ཁྱད་པར་ཆེ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཚིག་གསལ་ལས། འདིར་ཁ་ཅིག་དབུ་མ་པ་ནི་མེད་པ་བ་དང་ཁྱད་པར་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། དེ་ལྟར་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དབུ་མ་པ་དག་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་སྨྲ་བ་ཡིན་ལ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་འདི་དང་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་སྨྲ་བར་བྱེད་དོ། །མེད་པ་བ་དག་གིས་ནི་དེ་ལྟར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་ལ་སོགས་པ་དངོས་པོ་མེད་པར་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལུང་སྔ་ཕྱི་འདི་གཉིས་ཀྱིས་ལྟ་བ་རྟོགས་ཚད་ཀྱང་ཤེས་པར་གྱིས།
ཡང་སྟག་ལོ་ན་རེ། ཐ་སྙད་ལ་ཞིབ་མོ་མི་ཤེས་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་ནུས་པས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་ཐ་སྙད་ཚད་གྲུབ་མི་དགོས་ཏེ། དོན་དམ་པ་ཀུན་རྫོབ་ལས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཐ་སྙད་ཚད་གྲུབ་འཇོག་མི་ཤེས་པར་རང་བཞིན་མེད་པ་རྟོགས་མི་སྲིད་པར་ཐལ། ཚད་གྲུབ་འཇོག་མི་ཤེས་པར་རང་བཞིན་མེད་པར་བཟུང་བས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པར་འཇོག་མི་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱེ་

དགག་བྱ་ངོས་འཛིན།

265

བ་སྔ་ཕྱི་ལྟ་བུ་ལ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཔེར་ན། རྒྱང་ཕན་པས་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་རང་བཞིན་མེད་པར་བཟུང་བ་དེ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཆད་ལྟ་ཡིན་ལ་དབུ་མ་པས་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་རང་བཞིན་མེད་པར་བཟུང་བ་དེ་ལྟ་བ་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་རིམ་བཞིན་དུ་ཐ་སྙད་དུ་གྲུབ་པ་མི་འདོད་པ་དང༌། འདོད་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚིག་གསལ་ལས། གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་ཡང་དེ་དག་གི་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་གྱི་ངོ་བོར་ཡོད་པ་མིན་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རེ་ཞིག་ལྟ་བ་འདིའི་སྒོ་ནས་མཚུངས་པ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན་མེད་དེ་དབུ་མ་པ་དག་གིས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་ལ། དེ་དག་གིས་ཁས་མ་བླངས་པའི་ཕྱིར་མི་མཚུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་ལྟ་བ་མ་རྙེད་བར་དུ་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་མེད་པའི་ཁྱད་པར་མི་ཕྱེད་གསུངས་པས་ཀྱང་ཤེས་སོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྒྱང་ཕན་པས་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་རང་བཞིན་མེད་པར་བཟུང་བ་ཆད་ལྟ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་དེ་ལྟར་མ་རྟོགས་ཀྱང་དབུ་མའི་ལྟ་བ་དང་བཟུང་ཚུལ་མཐུན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་གང་ཞིག །དེ་གཉིས་ཀས་དེ་རང་བཞིན་མེད་པར་བཟུང་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཡུལ་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་ལ་རང་བཞིན་མེད་པར་མཚུངས་ཀྱང་རྟོགས་པ་པོའི་བློའི་ཞེ་ཕུག་ཐ་དད་པའི་དབང་གིས་དབུ་མའི་ལྟ་བ་ཡིན་མིན་སོ་སོར་བཞག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཔེར་ན་མི་རྐུན་མ་གཅིག་ལ་རྐུན་མར་ངོ་ཤེས་མ་ཤེས་གཉིས་ཀས་འདི་རྐུན་མ་ཡིན་ཞེས་སྨྲས་ཚེ་རྐུན་མ་ཤེས་པས་རྐུན་མ་ངོས་ཟིན་པ་དང་ཅིག་ཤོས་ཀྱིས་ངོས་མ་ཟིན་པར་འཇོག་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བུདྡྷ་པཱ་ལི་ཏ་ལས། གཞན་ཡང་དཔེར་ན་ཁ་ཅིག་རྩོད་པ་ན། ཞེས་པ་ནས། དེ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཉིད་ཡིན་ཞིང་སྟོང་པའི་ཕྱིར་མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་འགག་པ་དེ་ཡིན་དུ་ཟིན་ཀྱང་དེ་ལ་གང་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་ཤེས་པ་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་ལེགས་པ་དང་ལྡན་ཞིང་བསྔགས་པ་ཡིན་གྱི། ཅིག་ཤོས་ནི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། ལྟ་བའི་སྐྱོན་གྱིས་ཀྱང་གོས་ལ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྨད་པར་ཡང་འགྱུར་བས་དེའི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་ཁྱད་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

266

ཁྱབ་སྟེ། ལྟ་བའི་སྐྱོན་གྱིས་ཀྱང་གོས་ལ་ཞེས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཚིག་གསལ་ལས་ཀྱང༌། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན་གལ་ཏེ་ཡང་དངོས་པོ་མ་གྲུབ་པ་མཚུངས་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་ཡང་རྟོགས་པ་པོ་ཐ་དད་པས་མི་མཚུངས་པ་ཉིད་དོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་རྐུས་བྱས་པའི་མི་ཞིག་ལ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། རྒྱང་ཕན་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་རང་བཞིན་མེད་པར་ལྟ་བ་དབུ་མའི་ལྟ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་རང་བཞིན་མེད་པ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འོ་ན་བྱེ་སྨྲའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལོངས་སྐུ་རང་བཞིན་མེད་པར་ལྟ་བ་དབུ་མའི་ལྟ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ལོངས་སྐུ་རང་བཞིན་མེད་པ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཙམ་པའི་ཀུན་བཏགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་ལྟ་བ་སོགས་ལ་སྦྱོར་ཤེས་པར་བྱ།
ཡང་ཁོ་ན་རེ། རྒྱང་ཕན་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་འདྲ་དེ་རྟོག་པ་དོན་མཐུན་ཡིན་པར་ཐལ། རྟགས་སྔར་གྱི་དེའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་ཁྱབ། འོ་ན་བྱེ་སྨྲའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལོངས་སྐུ་དེ་ལྟར་ལྟ་བ་དེ་རྟོག་པ་དོན་མཐུན་ཡིན་པར་ཐལ། རྟགས་སྔར་བཞིན། འཁོར་གསུམ། ཡང་གོ་བོ་ན་རེ། རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་རྟོག་པས་གང་བཟུང་གི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་འགོག་པར་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་ཐམས་ཅད་ལྡོག་པར་འགྱུར་རོ་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོའི་དགོངས་པ་གཟུགས་སྟོང་མི་སྟོང་མཐའ་བཞི་དང༌། དེ་དང་བྲལ་བའི་དབུས་གང་དུ་བློས་བཟུང་བ་མཐར་འཛིན་ཡིན་པས་དགག་དགོས་པར་བཤད་ལ་ཁྱེད་རང་བདེན་པ་འབའ་ཞིག་བཀག་ནས་དབུས་ལ་གནས་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་ཟེར་ན། འོ་ན་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་རང་བཞིན་འགོག་ལ་རྟེན་འབྱུང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་གཟུགས་སོགས་མི་འགོག་པའི་ཁྱད་པར་མི་ཕྱེད་པར་ཐལ། རིགས་པ་དེས་ཡུལ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་འགོག་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཚིག་གསལ་ལས། ཁོ་བོ་ཅག་ནི་ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་དང་འབྲས་བུ་ལ་སོགས་པ་མེད་དོ་ཞེས་སྨྲ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན་རང་བཞིན་མེད་དོ་ཞེས་

དགག་བྱ་ངོས་འཛིན།

267

རྣམ་པར་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་སོགས་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་དུ་མ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཡང་རྣམ་བཤད་སོགས་ལས་མུ་སྟེགས་པ་དང་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ཁོ་ནས་བཏགས་པའི་ཡུལ་བཀག་པས་ཐོགས་མེད་ནས་ཞུགས་པའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་ལ་མི་གནོད་གསུངས་པ་ལ། སྟག་ཚང་པ་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བློ་ལའང་རྟག་འཛིན་དང་སྔ་ཕྱི་གཅིག་འཛིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཁོ་ན་ཞེས་པའི་རྣམ་བཅད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་རང་ལ་འོ་ན་རྟག་འཛིན་ཡིན་ན་དེའི་ཡུལ་མུ་སྟེགས་པས་བདག་རྟག་པར་སྒྲོ་བཏགས་པ་ལྟར་བཟུང་བས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་རྟག་འཛིན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཟུང་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དུད་འགྲོ་སོགས་གྲུབ་མཐར་མ་ཞུགས་པའི་རྒྱུད་ལ་བདག་རྒྱུ་རྐྱེན་གང་ལས་མ་སྐྱེས་པའི་རྟག་འཛིན་ཡོད་པར་ཐལ། བདག་མ་ཤི་བར་དུ་མི་འཇིག་པའི་རྟག་འཛིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སླ། འདོད་ན། རྩ་བར། གང་དག་དུད་འགྲོར་བསྐལ་མང་བསྐྱལ་གྱུར་པ། །དེས་ཀྱང་མ་སྐྱེས་རྟག་འདི་མ་མཐོང་ལ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་བྱེ་མདོ་སོགས་ཀྱིས་དབུ་མར་མ་ཞུགས་ཀྱང་བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་ལ་གནོད་པ་ཐུབ་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། བོད་ཀྱི་དགག་བྱ་ཁྱབ་ཆེ་བ་ཐང་སག་པ་དག་དང་ཁྱབ་ཆུང་བ་དགག་སླ། འདི་དག་ནི་རྣམ་བཤད་ཀྱི་དངོས་ཟིན་ཙམ་མ་ཡིན་པར་དགོངས་པའི་གཙོ་བོ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་སྔོན་གྱི་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རིགས་པ་ཡང་དག་གི་དགག་བྱ་ལ་ཡོད་མེད་གཉིས་འཇོག་ལ། རིགས་པ་ཡང་དག་གི་དགག་བྱ་དང་རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྒྲུབ་བྱའི་བཟློག་ཟླར་གྱུར་པའི་དགག་བྱ་དོན་གཅིག་པར་འདོད། དེ་ལ་སྔོན་གྱི་གཞན་དག་ན་རེ། བདེན་འཛིན་ཆོས་ཅན། བདེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་དགག་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་ཟེར། དེ་ལ་འོ་ན་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ན་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། བདེན་འཛིན་རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ངོ་མཚར་ཆེ། ཡང་དམ་བཅའ་དང་པོ་ལ། བདེན་འཛིན་ཆོས་ཅན། རྟགས་ཡང་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

268

དག་གི་བསྒྲུབ་བྱའི་བཟློག་ཟླར་གྱུར་པའི་དགག་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། རིགས་པ་ཡང་དག་གི་དགག་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་ཡང་དག་གི་དགག་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་འཐད་པ་ཡང་དག་གི་དགག་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རིགས་པ་དང་འཐད་པ་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་མཚམས་ཀྱི་རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེས་བཟུང་བ་ལྟར་མི་འཐད་པས་དེ་འཐད་པ་ཡང་དག་གི་དགག་བྱར་སོང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེའི་དགག་བྱ་ལ་བདེན་འཛིན་ཞེན་ཡུལ་དང་བཅས་པ་གཉིས་ཀ་འཇོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྩོད་ཟློག་ལས། ཡང་ན་ཁ་ཅིག་སྤྲུལ་པ་ཡི། །བུད་མེད་ལ་ནི་བུད་མེད་སྙམ། །ལོག་འཛིན་འབྱུང་བ་སྤྲུལ་པ་ཡིས། །འགོག་བྱེད་འདི་ནི་དེ་ལྟ་ཡིན། །ཞེས་མི་ཁ་ཅིག་གིས་སྤྲུལ་པའི་བུད་མེད་བུད་མེད་དངོས་གནས་སུ་འཛིན་པ་སྤྲུལ་པས་འགོག་པ་ནི། འགོག་བྱེད་ཅེས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་སྟོན་ལ། འདི་ནི་དེ་ལྟ་ཡིན་ཞེས་པས་ཚིག་སྤྲུལ་པ་ལྟ་བུས་རང་བཞིན་ཡོད་འཛིན་ཟློག་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མེད་པར་ཐལ། རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྒྲུབ་བྱའི་བཟློག་ཟླར་གྱུར་པའི་དགག་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། མ་ཁྱབ་ན། རྟགས་ཡང་དག་གིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་མི་ཐུབ་པར་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་བཟློག་ཟླ་དགག་བྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁྱབ་སྟེ། དེ་ཡོད་ན་དེ་ལྟར་དགག་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། ལམ་རིམ་ལས། འདི་ཡང་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་སྟེང་དུ་རང་གི་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་པ་འགོག་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །དགག་བྱ་འདི་ནི་ཤེས་བྱ་ལ་མེད་པ་གཅིག་དགོས་ཏེ། ཡོད་ན་དགག་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྒྲུབ་བྱའི་བཟློག་ཟླ་དགག་བྱ་ལ་མེད་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། མྱུ་གུ་མེད་པ་དེ་མྱུ་གུ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྒྲུབ་བྱའི་བཟློག་ཟླ་དགག་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མྱུ་གུ་ཡོད་པ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་བཟློག་ཟླ་ལ་མྱུ་གུ་མེད་པ་ཡིན་པ་དེ་འཇོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁོ་རང་ལ་བདག་ཡོད་པ་

དགག་བྱ་ངོས་འཛིན།

269

དེ། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་ཕུང་པོ་བདག་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་བསྒྲུབ་བྱའི་དགག་བྱར་ཐལ་ལོ། །མྱུ་གུའི་འདོད་ཚུལ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱད་གཞི་ཡང་དགག་རིགས་པར་ཐལ་ལོ། །
རང་ལུགས་ལ། སྐབས་འདིར་སྟོང་ཉིད་ངེས་པ་ལ་ཐོག་མར་དགག་བྱ་ངོས་ཟིན་དགོས་ཏེ། དེ་ངོས་མ་ཟིན་ན་དེ་བཀག་པའི་སྟོང་པ་ངོས་མི་ཟིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱིར་དགག་བྱ་ལ་ལམ་གྱི་དགག་བྱ་དང་རིགས་པའི་དགག་བྱ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་ལམ་གྱི་དགག་བྱ་ལ་ཡོད་པ་གཅིག་དགོས་ཏེ། དེ་མེད་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རང་གྲོལ་དུ་འགྲོ་བ་དང༌། ལམ་སྒོམ་པའི་ངལ་བ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །རིགས་པ་ཡང་དག་གི་དགག་བྱ་ལ་ལོག་འཛིན་དང་དེས་བཟུང་བའི་ཡུལ་ལ་དགག་བྱར་བྱས་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་ལྟོས་པའི་རིགས་པའི་དགག་བྱ་ལ་དངོས་པོ་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་མ་ལྟོས་པར་བཟུང་བ་དང་དེའི་ཡུལ་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་པའམ་མི་རིགས་པས་ན་དགག་བྱར་མཛད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིགས་པ་ཡང་དག་ལ་ལྟོས་པའི་དང་འཐད་པ་སྒྲུབ་པའི་དང་བྱ་བ་བྱེད་པའི་དང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་བཞི་ཡོད་ཀྱང་བསྡུས་ན་གཉིས་སུ་འདུ་སྟེ། དོན་དམ་དཔྱོད་པ་དང་ཐ་སྙད་དཔྱོད་པའི་རིགས་པ་གཉིས་སུ་འདུ་བའི་ཕྱིར། འཐད་པ་དང་རུང་བ་དང་རིགས་པ་དོན་གཅིག་སྟེ། རྣམ་བཤད་རིགས་པར་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཐད་རིགས་དང་བློ་རིག་གི་རིག་པ་དོན་མི་གཅིག་སྟེ། བོད་སྐད་ལ་ས་མཐའ་ཡོད་མེད་མི་འདྲ་ལ། རྒྱ་སྐད་ལ་ཡང་ཡོཥིར་འཐད་རིགས་དང༌། བིདྱ་བློ་རིག་ལ་འཇུག་པས་སྒྲ་ཡང་མི་འདྲ་ལ་དོན་མི་འདྲ་བ་ཡང་སྔར་གྱི་དེས་ཤེས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འཐད་པའི་བཟློག་ཟླ་ལ་རིགས་པའི་དགག་བྱར་བྱ་སྟེ། རིགས་པ་བཞིའི་བཟློག་ཟླ་མི་རིགས་པ་བཞི་ལ་དགག་བྱར་བྱེད་པར་རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གསུང་རབ་ཀུན་གོ་བསྡུར་ན་ཐོན་པ་དེའི་ཕྱིར། རིགས་པ་ཡང་དག་དང་རྟགས་ཡང་དག་དོན་མི་གཅིག་པས་དེ་དག་གི་དགག་བྱ་ཡང་དོན་མི་གཅིག་ལ། རྟགས་ཡང་དག་གི་དགག་བྱ་མེད་པར་མཁས་དབང་ཆོས་འབྱུང་དང་སྟག་ལུང་གྲགས་པའི་གསུང་ལྟར་ལེགས་ཏེ། སྔར་གྱི་ལུང་རིགས་དེ་དག་སོགས་མང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་ཡང་དེའི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

270

རྩོད་སྤོང་ལ་ཁོ་ན་རེ། བདེན་འཛིན་གྱིས་བདེན་པར་བཟུང་བ་ཆོས་ཅན། མི་འཐད་པར་ཐལ། རིགས་པ་ཡང་དག་གི་དགག་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མེད་པར་ཐལ། མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཁོ་རང་ལ། ཕྱི་རོལ་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་དང་བཤད་ཚུལ་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། མེད་པར་ཐལ། མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། བདེན་འཛིན་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་གི་དགག་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཤིན་ཏུ་མ་ཁྱབ། འོ་ན། བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་བདེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྒྲུབ་བྱར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར།

རང་རྒྱུད་པའི་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན།

271

རང་རྒྱུད་པའི་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན།

གཉིས་པ་ལ་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་དང༌། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་དགག་བྱ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྣམ་བཤད་ལས། རང་རྒྱུད་པའི་གཞུང་ཞེས་པ་ནས། འདིར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱུང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་དགག་གཞག་སྤངས་གསུམ་ལས། སྔོན་གྱི་བོད་ཀྱི་དབུ་མ་པ་དང་བྱམས་ཆོས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རིགས་ཤེས་ཀྱི་དཔྱད་བཟོད་དགག་བྱ་དང་རིགས་ཤེས་ཀྱི་དཔྱད་བཟོད་དང་དེའི་རྙེད་དོན་དོན་གཅིག་ཟེར། འོ་ན། ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན། དགག་བྱར་ཐལ། དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་རྙེད་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། ཡང་དག་མཐོང་ཡུལ་གང་དེ་དེ་ཉིད་དེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཆོས་ཉིད་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་རིགས་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་ན་དཔྱད་བཟོད་དུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། ཡང་དག་མཐོང་ཡུལ་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཡང་སྔོན་གྱི་རིགས་སྨྲའི་དབང་པོ་ཆ་པ་དང་ཕྱིས་ཀྱི་ཇོ་ཤཱཀ་གོ་ཀར་རྣམས་ན་རེ། ཆོས་ཉིད་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པར་ཐལ། དོན་དམ་པར་ཡོད་པའི་ཚད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་འཇལ་བའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་ཡོད་པར་གྲུབ་པ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དབུ་མ་སྣང་བ་ལས། དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདི་དག་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པས་སྐྱེ་བར་མ་གྲུབ་བོ། །ཞེས་བཤད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། དེ་ལ་ཁྱབ་པར་ཐལ། ལུང་དེས་སྐྱེ་སོགས་རིགས་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མ་གྲུབ་པ་ནི་དེ་དག་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པའི་དོན་དུ་དངོས་སུ་བཤད་ནས་ཤུགས་ལ་སྐྱེ་སོགས་རིགས་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྲུབ་པ་སྐྱེ་སོགས་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། དོན་དམ་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་རྩོད་པའི་དོན་དམ་དེ་རིགས་ཤེས་དང་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་མ་གྲུབ་རིགས་ཤེས་དེའི་ངོར་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཁོ་ན་ལ་འཆད་རིགས་པར་ཐལ། ཁྱེད་དག་གི་ཞེ་འདོད་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་བར་གྱི་ཆོས་རྣམས་རེ་རེ་ནས་དོན་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

272

དམ་པར་མ་གྲུབ་པ་དང༌། ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་མཚུངས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་བཅོ་བརྒྱད་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང༌། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པར་དོན་དམ་པར་མེད་པར་བཤད་པའི་དོན་དམ་པ་དང་དེར་གྲུབ་པ་གཉིས་ཀ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ནི་དབུ་མ་པའི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པའི་ཟླས་དྲངས་པའི་བདེན་གྲུབ་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདེན་འཛིན་གྱི་ཡུལ་དེ་དོན་དམ་དང་དེར་གྲུབ་པ་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་པའི་དོན་དུ་འཇོག་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཡུམ་ལས། ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱིས་བཏགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་བྱ་ཡི། དོན་དམ་པར་ནི་གང་བྱང་ཆུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྤྱོད་པར་འགྱུར་བ་གཟུགས་སམ་ཚོར་བའམ་འདུ་ཤེས་སམ་འདུ་བྱེད་དམ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་དང་རེག་པ་དྲུག་དང༌། ཞེས་པ་ནས། འབྲས་བུ་བཞི་དང་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་དང་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱང་མེད་དེ། ཆོས་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་ཀྱི་དོན་དམ་པར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ལུང་འདིས་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡོད་པ་དེ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་བཤད་ལ་དེ་འདྲའི་དོན་དམ་དང་དེར་གྲུབ་པ་གཉིས་ཀ་མེད་ལ། རིགས་ཤེས་ལ་དོན་དམ་དུ་བྱས་པའི་དོན་དམ་དང་དེའི་ཡུལ་དོན་དམ་དེར་གྲུབ་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་ཅེས་ཁྱད་འབྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་འབྱེད་མ་ཤེས་ན་སྔར་གྱི་སྐྱོན་དེ་དག་འོངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་སྦྱར་བའི་དོན་དམ་ལ་གཉིས་ཤེས་དགོས་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། གནད་རྣམས་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ལས་ཀྱང༌། དོན་དམ་པར་མེད་ཅེས་པའི་དོན་དམ་ལ་འཇོག་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པ་ཐལ་རང་གཉིས་ཀའི་སྐབས་སུ་ཤེས་པ་གནད་དུ་ཆེ་སྟེ། ཞེས་པ་ནས། གཉིས་ཀ་མི་སྲིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རང་རྒྱུད་པའི་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན།

273

ཡང་གཞན་ཕྱོགས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དབུ་མ་སྣང་བ་མ་གཏོགས་པའི་རང་རྒྱུད་པའི་གཞུང་ཁུངས་ཐུབ་ནས་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་ཚད་གསལ་བར་མ་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བདེན་གཉིས་ལས། བློ་ལ་སྣང་བ་འདི་ཁོ་ན། །ཀུན་རྫོབ་གཞན་ནི་ཅིག་ཤོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གྲུབ་ཚད་དང་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་ཚད་གཉིས་ཀ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ལ། རྗེ་དྲུང་ཤེས་རབ་དབང་པོའི་དབུ་མར་ཡང་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལེགས་ཞེས་གསུངས་ཤིང༌། ཕྱིས་ཀྱི་རང་རེའི་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་དཔྱད་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་འོ་ན། ལུང་དེའི་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གྲུབ་པ་ནི་བ་ལང་རྫི་ཡན་ཆད་ཀྱི་བློ་ལ་སྣང་བ་འདི་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། ཞེས་བཤད་པ་དང༌། ལྷག་མས་ནི་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་ཚད་བ་ལང་རྫི་སོགས་ལ་མི་སྣང་བར་བསྟན་པར་ཐལ། བློ་དེ་བ་ལང་རྫི་ཡན་ཆད་ཀྱི་བློ་ལ་བྱེད། སྣང་ཞེས་པའི་ཅིག་ཤོས་མི་སྣང་བ་ལ་བྱེད་ཅིང༌། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་གཉིས་གྲུབ་ཚད་གཉིས་ལ་སྦྱར་བའི་ཕྱིར། རྟགས་སླ། འདོད་ན། བ་ལང་རྫི་སོགས་གྲོལ་ཟིན་པར་ཐལ། དེ་དག་ལ་ཆོས་གང་ཡང་བདེན་གྲུབ་ཏུ་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང་དེ་དག་གིས་དབུ་མའི་ལྟ་བ་རྙེད་ཟིན་པར་ཐལ། དེ་དག་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐ་སྙད་དུ་གྲུབ་པར་སྣང་བའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང་གཞུང་དེ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་དོན་དམ་བདེན་པ་ངོས་འཛིན་གྱི་གཞུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གྲུབ་ཚད་གཉིས་ལ་སྦྱར་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། མ་ཁྱབ་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་གྲུབ་ན་བདེན་གྲུབ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། བདེན་གཉིས་རྣམ་དབྱེ་ཤེས་པ་དག །ཅེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་གཅིག་གིས་དགོས་པ་བསྟན། དེ་ནས་དེ་ཉིད་ལས། ཀུན་རྫོབ་དང་ནི་དམ་པའི་དོན། །བདེན་པ་གཉིས་སུ་ཐུབ་པས་གསུངས། །ཞེས་པས་གསུངས་ཚུལ་བསྟན། དེ་ནས། ཇི་ལྟར་སྣང་བ་འདི་ཁོ་ན། །ཀུན་རྫོབ་གཞན་ནི་ཅིག་ཤོས་ཡིན། །ཞེས་པས་བདེན་གཉིས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སླ། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་ལས། མདོ་སྡེ་དེ་དང་དེར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཚིག་གི་ལྷག་མའོ། །ཞེས་དང༌། དེའི་འགྲེལ་བཤད་ལས། དེ་དང་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

274

དེར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྤྱིར་བཏང་བའི་ཚིག་གིས་མདོ་སྡེ་མང་བ་ཉིད་དུ་སྟོན་ཏོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། བདེན་གཉིས་འགྲེལ་བཤད་ལས། བདེན་པ་གཉིས་རྣམ་པར་དབྱེ་བའི་དོན་ཡང་བྱའོ། །ཞེས་སྟོན་པ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་འདི་ཁོ་ན་ཞེས་པ་བསྟན་པ་ནི་རིག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཀུན་རྫོབ་སྨོས་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་སྟེ་ཚིག་ཐ་མ་ཁོང་ནས་དབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ནི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ལས་གཞན་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་འདི་ནི་རིགས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཉིད་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའོ་ཞེས་སྟོན་ཏོ། །ཞེས་དང༌། བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང༌། ཇི་ལྟར་སྣང་བ་འདི་ཁོ་ན། །ཀུན་རྫོབ་གཞན་ནི་ཅིག་ཤོས་ཡིན། །དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ །ཇི་ལྟར་བ་ལང་རྫི་མོ་ལ་སོགས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་མཐོང་བ་དེ་ལྟར་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བདེན་པ་རྣམ་པར་གནས་ཀྱི་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤིན་ཏུ་རྟོགས་སླ།ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཟུགས་སོགས་སྟེང་གི་དོན་དམ་པར་མེད་ཅེས་པའི་དགག་བྱ་བདེན་པ་གང་ཡིན་དབང་ཤེས་ལ་སྣང་ཟེར་ན། འོ་ན་གཟུགས་སོགས་རིགས་ཤེས་ངོར་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་ཡང་དབང་ཤེས་ལ་སྣང་བར་ཐལ། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དོན་དམ་པ་གཉིས་ཀའི་སྐྱེ་བ་དབང་ཤེས་ལ་སྣང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། གཟུགས་སོགས་ལྔ་དང་དེ་ལྔ་བདེན་གྲུབ་ལྔ་དབང་ཤེས་སོ་སོ་ལ་སྣང་ལ། དེ་དག་ཡང་དག་པའི་སྐྱེ་བ་ལྔ་དང་རིགས་ངོའི་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ལྔ་མེད་པའི་ཁྱད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་དག་པའི་སྐྱེ་སོགས་དངོས་པོ་སྣང་བ་ན་མི་སྣང་བས། ཞེས་དང༌། རྣམ་བཤད་ལས། མཐོང་བ་ནི་རྟོག་པ་ཡིན་གྱི་དབང་ཤེས་མ་ཡིན་ཏེ། བདེན་གཉིས་འགྲེལ་པར་དགག་བྱ་བདེན་པ་དབང་ཤེས་ལ་མི་སྣང་བར་བཤད་པ་འདིར་ཡང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་རིགས་ངོའི་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱུད་པའི་གཞུང་རྣམས་ལས་བདེན་གྲུབ་འགོག་སྐབས་རིགས་ངོའི་བདེན་སྐྱེས་སོགས་བཀག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། གསུམ་

རང་རྒྱུད་པའི་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན།

275

གསུངས་པའི་ཕྱི་མ་ནི་སྐབས་ཀྱི་དོན་ཡིན་ཏེ། རྟོག་གེ་འབར་བས་དོན་དམ་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། དེ་ལྟར་ན་དབུ་མ་པ་དང་གཞན་དག་དོན་དམ་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པའི་གཞི་དེ་དོན་དམ་པར་མེད་ཅེས་པའི་དོན་ནི་གཞི་དེ་དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་རིགས་ངོར་མེད་པ་སྟེ། དེས་མ་གྲུབ་ཅེས་པའི་སློབ་དཔོན་འདིའི་གཞུང་གི་སྐོར་ནས་དེ་ལས་གསལ་བ་མ་བཤད་ལ་སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོའི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་སྐོར་དང་དབུ་མ་རྒྱན་རང་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་ལས་ཀྱང་གསལ་བར་ངོས་བཟུང་བ་མི་སྣང་ངོ༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་འདྲའི་དགག་བྱ་དབང་ཤེས་ལ་མི་སྣང་སྟེ་དེས་གྲུབ་པའི་དོན་དམ་དེ་གནས་ལུགས་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཁ་ཅིག །རང་རྒྱུད་པས་ཀྱང་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་དུ་འདོད་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདི་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་མ་ཡིན་པར་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་ཡང་འདོད་པ་གང་ཞིག །ཆོས་ཐམས་ཅད་བློ་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་བཞག་ཙམ་ཡིན་ཀྱང་སྒྲ་རྟོག་གིས་བཏགས་ཙམ་མ་ཡིན་པ་མི་འགལ་བར་ཡང་འདོད། ཆོས་ཐམས་ཅད་མིང་གིས་བཏགས་ཙམ་མ་ཡིན་པར་བཙལ་བས་རྙེད་པར་ཡང་འདོད། རྒྱུ་འབྲས་སོགས་མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པའི་ཡོད་པར་ཡང་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་བླ་མའི་དྲིས་ལན་ལས། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་བཞེད་པས་འདི་པའི་ལུགས་ཀྱི་བདེན་སྟོང་སྒྱུ་མ་ལའང་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་མ་ཡིན་པའི་དོན་ཚང་ངོ༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ལྟར་བློ་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པའི་སྡོད་ལུགས་མེད་ཀྱང༌། དེའི་དབང་གིས་བཞག་པའི་སྡོད་ལུགས་མིང་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པ་གཅིག་ཡོད་པ་ལུགས་འདི་ལ་མི་འགལ་བས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ནི་སྔར་ལྟར་དཔྱོད་པ་དེ་ཙམ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་དཔྱོད་པ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པས་དེ་འདྲས་བཙལ་བའི་དོན་ཡོད་པར་ཡང་འདོད་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

276

སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། རྒྱུ་འབྲས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པའི་ཡོད་པར་མི་འདོད་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འདི་པས་མིང་གིས་བཏགས་ཙམ་གྱི་ཙམ་སྒྲས་རང་མཚན་དང་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་གཉིས་གཅོད་པར་མི་བཞེད་པར་ཐལ། སེམས་ཙམ་པས་ཀྱང་ཙམ་སྒྲས་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་མི་གཅོད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་ཅིང༌། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སེམས་ཙམ་པའི་འདོད་ཚུལ་ལ་ལེགས་ལྡན་གྱིས་དགག་པ་མཛད་ནས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཀུན་བཏགས་པ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་མེད་རྒྱུ་དང༌། བདེན་གྲུབ་ཏུ་མིང་བརྡས་བཞག་ཙམ་དེ་ཀུན་བཏགས་མིང་བརྡས་བཞག་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལེགས་ལྡན་གྱི་འདོད་ཚུལ་སྐབས་ཀྱི་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། དེའི་ཚེ་ཀུན་བཏགས་ལ་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཀུན་བཏགས་ནི་ཞེན་ཡུལ་དེར་དོན་དམ་པར་ཀུན་བཏགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་མིང་དང་བརྡས་བཞག་པར་གསུངས་པ་ནི། སྒྲ་རྟོག་གིས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས་པ་འདི་ལྟར་ཞི་འཚོ་ཡབ་སྲས་ཀྱང་བཞེད་དེ། དབུ་མ་སྣང་བ་ལས། གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་སྒྱུ་མ་ལ་སོགས་པ་དང་ཁྱད་པར་མེད་པ་དེ་ཉིད་ལ་རྟག་པ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་དོན་དམ་པའི་རང་གི་ངོ་བོར་སྒྲོ་འདོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཀུན་བཏགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དོ། །དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་ཀུན་བཏགས་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མིང་གིས་བཏགས་ཙམ་གྱི་ཆོས་ཡོད་པར་ཐལ། གཟུགས་སོགས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་ལས། གཟུགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ་བའི་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བརྡར་བཏགས་པའི་ཆོས་ཐ་སྙད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང༌། ཡུམ་གྱི་མདོ་ལས། གཟུགས་ནི་གློ་བུར་དུ་མིང་གིས་བཏགས་པའོ། །ནས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ནི་གློ་བུར་དུ་མིང་གིས་བཏགས་པའོ། །ཞེས་དང༌། འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདི་དག་ཐམས་ཅད་མིང་ཙམ་སྟེ། །སྣང་ཙམ་ཉིད་ནས་

རང་རྒྱུད་པའི་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན།

277

རང་བཞིན་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ལུང་དང་པོས་ཆོས་བརྡས་ཐ་སྙད་བཏགས་པར་བཤད་ཀྱི་ཐ་སྙད་བཏགས་ཙམ་དུ་མ་བཤད་ལ། མདོའི་ལུང་དོན་གཟུགས་སོགས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་གློ་བུར་དུ་མིང་གིས་བཏགས་ཙམ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་ནས་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པས་ན་གློ་བུར་དང༌། བདེན་གྲུབ་ཏུ་མིང་བརྡས་བཞག་ཙམ་ཡིན་ཞེས་བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉི་ཁྲི་རྣམ་ངེས་ལས། དང་པོ་ཉིད་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ནི་གློ་བུར་དུ་བྱུང་བའོ། །བརྡར་བཏགས་པ་ནི་མིང་དུ་བཏགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །རྟ་གླང་དུ་མི་སྣང་ན་རྟ་གླང་དུ་སྣང་བ་མེད་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། འོ་ན་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྟ་གླང་དུ་སྣང་བ་མེད་པར་ཐལ། རྟ་གླང་དུ་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། བདག་མེད་ཡིན་ན་རྟ་གླང་དུ་སྣང་བ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། ཤེས་བྱ་རྟ་གླང་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཁྲུལ་བའི་མཐའ་ཁེགས་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན། བདེན་གྲུབ་ཏུ་སྣང་བ་མེད་པར་ཐལ། བདེན་གྲུབ་ཏུ་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྣང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བདེན་རྫུན་གྱི་ཁྱད་པར་སྣང་ཚུལ་ལྟར་ཆོས་དེ་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱིས་འཇོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། ཆོས་ཉིད་བདེན་འཛིན་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བདེན་པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་རུང་དང་བྲལ་བ་མྱུ་གུ་བདེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཟེར་ན། འོ་ན། བདེན་པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་སོ་སོར་འཇོག་མི་རིགས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བུམ་པའི་ཆོས་ཉིད་དེ་བདེན་པའི་གཅིག་དང༌། ཀ་བུམ་གྱི་ཆོས་ཉིད་གཉིས་བདེན་པའི་དུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བདེན་པ་དང་གཅིག་གི་གཞི་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དེར་ཐལ། བདེན་པ་དང་གཅིག་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བདེན་པ་དང་དུ་མའི་གཞི་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདེན་པ་དང་གཉིས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

278

ཡང་མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སོགས་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་རུང་དང་བྲལ་བ་དེ་གང་ཟག་བདེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་གསུངས་པ་ལ། མཁས་མཆོག་ལེགས་ཆོས་པའི་དོགས་པ་བཀོད་པ་ན་རེ། འོ་ན། གང་ཟག་ཕུང་པོ་དང་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་རུང་དུ་མ་གྲུབ་པ་དེ་གང་ཟག་བདེན་མེད་ཀྱི་དོན་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་མ་གྲུབ་པ་དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། གང་ཟག་ཕུང་པོ་དང་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་མ་ཡིན་པ་དེ་བདེན་མེད་ཀྱི་དོན་དུ་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་འདིར་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། སྒྲ་རྟག་པ་དང་གཅིག་ཏུ་མ་གྲུབ་པ་སྒྲ་རྟག་པས་སྟོང་བའི་དོན་དུ་ཐལ་ལོ།། ཡང་ཁོ་ན་རེ། དེས་ན་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་མེད་པ་དང༌། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དུ་མ་མེད་པ་དག་བདེན་མེད་ཀྱི་དོན་མིན་གསུངས་པ་དཔྱད་གཞི་ཆེ་ཡང༌། རེ་ཞིག་འདི་ལྟར། འོ་ན། གཅིག་གི་གནས་ལུགས་མེད་པར་ཐལ། བདེན་པར་གྲུབ་པའི་གཅིག་མེད་པ་དེ་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དེ་བདེན་ཚད་གཏན་མ་ཡིན་པ་བུད། རྩ་བར་མ་ཁྱབ་པ་དང༌། འདོད་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡུལ་ལ་ལྟོས་ནས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་འགག་པ་མེད་པ་ནས། ཡུལ་དེ་ལ་དོན་དུ་མ་མེད་པ་དང༌། དོན་གཅིག་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་བརྒྱད་ཀ་གནས་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚིག་གསལ་ལས། དེ་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཀུན་རྫོབ་པ་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ལྟོས་ནས་འདི་ལ་འགག་པ་ཡོད་པ་མིན་པ་ནས་འདི་ལ་དོན་གཅིག་པ་ཡོད་པ་མིན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་འགག་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཁྱད་པར་བརྒྱད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་དེ། ཞེས་དང༌། བུདྡྷ་པཱ་ལི་ཏ་ལས། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མཆོག་ཏུ་ཟབ་པ་འགག་པ་མེད་པ། སྐྱེ་བ་མེད་པ། ཆད་པ་མེད་པ། རྟག་པ་མེད་པ། འོངས་པ་མེད་པ། འགྲོ་བ་མེད་པ། དོན་ཐ་དད་པ་མིན་པ། དོན་གཅིག་པ་མིན་པ། ཞེས་དང༌། རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། མཉམ་བཞག་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་ལ་ལྟོས་ནས། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རང་རྒྱུད་པའི་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན།

279

ཁྱབ་སྟེ། ལུང་དེ་དག་གིས་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་ཞེས་བཤད་པའི་རྣམ་བཅད་ཡོངས་གཅོད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སྐྱེ་འགག་སོགས་བརྒྱད་པོ་ཆོས་ཅན། འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཟག་མེད་ཀྱི་ངོར་ཁྱོད་མེད་པ་ཁྱོད་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན་མདོ་སྡུད་པ་སོགས་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་བསྟན་བཅོས་དུ་མ་དང་འགལ་ལོ། །གཞན་ཡང༌། ང་བདེན་པར་མེད་པ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་ལ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་ང་མེད་པ་སྟོང་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་འཐད་པར་ཐལ། གཅིག་བདེན་པར་མེད་པ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་ལ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་མེད་པ་སྟོང་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ངའོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པའི་ལྟ་བ་དེ་འཇིག་ལྟ་ཕྲ་མོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གནས་ལུགས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་སེམས་ཙམ་པས་ཚད་མས་མ་ངེས་པར་ཐལ། བདེན་པའི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། སེམས་ཙམ་པས་གནས་ལུགས་དངོས་མེད་དུ་ཚད་མས་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འོ་ན། ནམ་མཁའ་དངོས་མེད་དུ་སེམས་ཙམ་པས་འདོད་པ་ལས་ཕྲ་བའི་དངོས་པོ་མེད་ལུགས་གཅིག་ཐལ་འགྱུར་བ་འདི་པས་འདོད་པར་ཐལ། ནམ་མཁའ་གནས་ལུགས་སུ་གྲུབ་ཚད་ལ་སེམས་ཙམ་པ་ལས་ཕྲ་བ་གཅིག་ཐལ་འགྱུར་བ་འདི་པས་འདོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། དེར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་བ་འདི་པས་ནམ་མཁའ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་དེ། ནམ་མཁའ་གནས་ལུགས་སུ་གྲུབ་ཚད་དུ་འདོད། རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་སུ་ཡང་དེ་ལྟར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྩ་བར་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། རང་ངོས་ནས་མ་གྲུབ་པའི་ནམ་མཁའ་དངོས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་གཞི་དངོས་མེད་དུ་རྟོགས་པ་ལ་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བུམ་པ་དངོས་པོར་རྟོགས་པའང་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཐལ་འགྱུར་བ་མ་གཏོགས་སུས་ཀྱང་ཆོས་གང་ཡང་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

280

གཞན་ཡང་དངོས་སྨྲ་བས་བདག་ཕུང་རང་ངོས་ནས་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་རང་ངོས་ནས་ལྡོག་པ་ཐ་དད་དུ་ཁས་བླངས་པ་ལ་བདག་ཕུང་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་ཐ་དད་གཉིས་ཀར་ཁས་བླངས་སོང་བའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། དངོས་སྨྲ་བས་བདག་ཕུང་གཉིས་བདེན་གྲུབ་ཡིན་ཀྱང་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་དུ་མ་གཉིས་ཡིན་ཞེས་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་སོང༌། དེར་ཐལ། དེས་བདག་ཕུང་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། དེར་ཐལ། བདག་ཕུང་རང་ངོས་ནས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་མ་གྲུབ་པ་སྟོང་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དུ་བྲལ་དེ། བདག་དང་ཕུང་པོ་བདེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱི་རྒོལ་ཡང་དག་གིས་བདེན་མེད་ཀྱི་དོན་བློ་ངོར་གྲུབ་ཟིན་ཀྱང༌། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་བདེན་མེད་ཀྱི་བརྡ་དང་ཐ་སྙད་ཁོ་ན་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ཚེ་རྟགས་ལས་བདེན་མེད་ཀྱི་དོན་ངེས་ཀྱང་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་འདི་བདེན་མེད་དོ་སྙམ་པའི་བརྡ་དང་བདེན་མེད་དོ་ཞེས་པའི་སྒྲའི་ཐ་སྙད་སྦྱར་བ་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། ནོག་དང་ལྐོག་ཤལ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་གོང་བུ་མཐོང་བ་ན་བ་གླང་གི་དོན་གྲུབ་ཀྱང་བརྡ་སྦྱར་དགོས་ཀྱི་གང་ཟག་ལ་འདི་ནི་བ་གླང་ངོ་ཞེས་བརྡ་འབའ་ཞིག་སྦྱར་བ་དོན་ཡོད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབུ་མ་རྒྱན་རང་འགྲེལ་ལས། གཏན་ཚིགས་འདི་ལ་དམ་བཅས་པའི་དོན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་པ་ཡང་མེད་དེ་གྲུབ་པའི་ཡུལ་གྱིས་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་དང་སྒྲའི་ཐ་སྙད་རྣམས་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། འདི་ནི་བ་གླང་སྟེ་ལྐོག་ཤལ་ལ་སོགས་པ་འདུས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་སྐོར་དཀའ་གནས་ཡིན་པས་སྨྲ་རྒྱུ་མང་པོ་སྣང་ཡང་དཀྱུས་ཀྱི་དོན་ལ་གནོད་དོགས་ནས་བཞག་གོ །ཡང་ཁ་ཅིག །སྒྱུ་མ་རྟ་གླང་དུ་སྣང་ཡང་དེས་སྟོང་པ་བཞིན་དུ་བུམ་སོགས་ཐམས་ཅད་བུམ་སོགས་སུ་སྣང་ཡང་བུམ་སོགས་ཀྱིས་སྟོང་པ་རང་སྟོང་ཀླུ་སྒྲུབ་ལུགས་སུ་འདོད་ཟེར་ན། འོ་ན། ཆོས་གང་ཡང་རང་ཡིན་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། བུམ་སོགས་ཆོས་གང་ཡང་རང་རང་གིས་སྟོང་པ་དེ་

རང་རྒྱུད་པའི་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན།

281

རང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། རང་སྟོང་ཆོས་ཅན། རང་སྟོང་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །རྣམ་བཤད་ལས། དེས་ན་སྒྱུ་མ་རྟ་གླང་དུ་སྣང་ཡང་ནས། དེ་དངོས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་ཁ་ཅིག །ཆ་བཅས་གཟུགས་ཅན་ཁོ་ན་དང་ལ་ལ་འདུས་བྱས་ཁོ་ན་ལ་སྦྱོར་བ་རྣམས་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་གཟུགས་སོགས་འདུས་བྱས་དང་ནམ་མཁའ་དང་མྱང་འདས་སོགས་འདུས་མ་བྱས་ཐམས་ཅད་ལ་མ་ཁྱབ་པ་མེད་པར་སྦྱར་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་བྱེད་པ་ཞི་འཚོ་ཡབ་སྲས་དང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབུ་མ་རྒྱན་རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་ཁྱབ་པ་ནི་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པའོ། །མ་ཁྱབ་པ་ནི་རགས་པ་དང་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམས་སོ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཅིག་པུའི་རང་བཞིན་དང་འགལ་བར་བརྟེན་པ། ཐ་དད་ཕྱོགས་དང་འབྲེལ་བས་ན། །ཁྱབ་རྣམས་གཅིག་པུར་ག་ལ་འགྱུར། །ཞེས་པ་ནས། ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་འདུས་མ་བྱས་མཐའ་དག་ཀྱང་སྔར་བསལ་ཟིན་ཏེ། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་པོ་དག་གི་ནི་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་དུ་བསལ་ལོ། །ཞེས་དང༌། འགྲེལ་བཤད་ལས། གཅིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆ་མེད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་སོགས་དང༌། ལང་གཤེགས་ལས། གཅིག་དང་གཞན་ཉིད་སྤངས་པ་ཡི། །གཟུགས་ནི་ཇི་ལྟར་མེ་ལོང་ལ། །སྣང་ཡང་དེ་ན་ཡོད་མ་ཡིན། །དེ་བཞིན་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད། །ཅེས་དང༌། ཡབ་སྲས་མཇལ་བ་སོགས་ལས་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་གཏན་ཚིགས་བཤད་པ་དེའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ་རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ལྟར་བྱེད་པ་ཞི་འཚོ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་བཞེད་པ་ཡིན་པས་ཆ་དང་ཆ་ཅན་དངོས་པོ་ཁོ་ན་ལ་རྩི་བ་བློ་གྲོས་ཆུང་བའི་སྐྱོན་ནོ། །ཞེས་སོ། །
གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། ལུགས་འདིའི་བདེན་པར་གྲུབ་ཚད་དང་ཐ་སྙད་དུ་གྲུབ་ཚད་གཉིས་ཡོད་དེ། བློ་གནོད་མེད་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་བཞག་ཙམ་མ་ཡིན་པར་རང་གི་སྡོད་ལུགས་སུ་གྲུབ་པ་དེ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་ཚད་དང༌། བློ་གནོད་མེད་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་བཞག་ཙམ་དུ་གྲུབ་པ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གྲུབ་ཚད་དང༌། དེ་ལྟར་གྲུབ་པར་འཛིན་ཅིང་གྲུབ་མཐས་མ་བསླད་པའི་བློ་ནི་བདེན་འཛིན་གྱི་རྟོག་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

282

པ་ལྷན་སྐྱེས་ཡིན་པ་དང༌། བདེན་འཛིན་དེས་ཡང་དག་པའི་དེ་ཉིད་ལ་གོས་ཀྱིས་འགེབས་པ་ལྟར་སྒྲིབ་པས་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གྲུབ་ཚུལ་གཅིག་གཞིར་བཞག་ལ་ཐ་སྙད་དུ་གྲུབ་པའི་བཟློག་ཟླ་བདེན་གྲུབ་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལང་གཤེགས་ལས། དངོས་རྣམས་སྐྱེ་བ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ། །དམ་པའི་དོན་དུ་རང་བཞིན་མེད། །ཅེས་དང༌། ཡུམ་གྱི་མདོ་ལས། གཟུགས་སོགས་འཇིག་རྟེན་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་ཀྱི་དོན་དམ་པར་མེད་པར་གསུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ལས་ཤེས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། རང་རྒྱུད་པའི་གཞུང་ཁུངས་ཐུབ་གཞན་ལས་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་གསལ་བར་མི་འབྱུང་ལ། དབུ་མ་སྣང་བའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་ཚུལ་བཤད་པའི་བཟློག་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡོད་པ་ནི་དོན་དམ་པར་རམ་བདེན་ཡོད་དུ་ཤེས་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གྲུབ་པ་དང་ཐ་སྙད་དུ་གྲུབ་པ་ཞེས་པའི་ཀུན་རྫོབ་དང་ཐ་སྙད་ལ་རང་གི་གཞལ་བྱའི་དོན་ལ་ཚད་མས་མི་གནོད་པ་གཅིག་དགོས་པ་འདི་དེ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདིའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་འཛིན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལང་གཤེགས་ལས། དངོས་རྣམས་སྐྱེ་བ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ། །ཞེས་དང༌། དེའི་དོན་བཤད་པར། དབུ་མ་སྣང་བ་ལས། དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་གི་བསམ་པའི་དབང་གིས་དངོས་པོ་རྫུན་པའི་ངོ་བོ་ཐམས་ཅད་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་དང༌། རྣམ་བཤད་ལས། སྲོག་ཆགས་དེ་དག་གི་བསམ་པ་ནི་རྟོག་པ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་གྱི་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་ཡང་བྱ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་དབང་གིས་ཡོད་པར་བཞག་གི་ཞེས་པ་ནས། དོན་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལྟར་འཁྲུལ་པ་ཐོག་མེད་ཀྱི་དུས་ནས་བྱུང་བས་ལྷན་སྐྱེས་ཡིན་ལ་དབང་ཤེས་ལ་བདེན་འཛིན་མི་འཐད་པས་རྟོག་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དབང་ཤེས་ལ་བདེན་འཛིན་ཡོད་ན་དབང་ཤེས་དང་སྒྲིབ་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་དགོས་པས་འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་དབང་ཤེས་ལ་མི་རུང་བར་སྟོང་ཐུན་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལང་གཤེགས་ལས། རང་བཞིན་མེད་ལ་འཁྲུལ་བ་གང༌། །ཞེས་དང༌། དེའི་འཁྲུལ་བའི་དུས་དང་འཁྲུལ་ཚུལ་ཡང་དབུ་མ་སྣང་བ་ལས། དེ་ཡང་ཐོག་མ་མེད་པའི་འཁྲུལ་བའི་བག་

རང་རྒྱུད་པའི་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན།

283

ཆགས་ཡོངས་སུ་སྨིན་པའི་དབང་གིས་བྱུང་ལ། དེས་ཀྱང་སྲོག་ཆགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དག་པའི་དངོས་པོའི་བདག་ཉིད་ལྟ་བུར་ཉེ་བར་བསྟན་པ་མཐོང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་དང༌། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ཡང་ནས་བྱུང་བའི་བར་གྱིས་བདེན་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་སུ་སྟོན་ནོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལང་གཤེགས་ལས། དེ་ནི་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་འདོད། །ཅེས་དང༌། དེའི་དོན། དབུ་མ་སྣང་བ་ལས། དངོས་པོ་ཡང་དག་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དག་ལ་ཡང་དེ་ལས་བཟློག་པའི་རྣམ་པར་སྒྲོ་འདོགས་པའི་འཁྲུལ་བའི་བློ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་བྱ་སྟེ་འདིའམ་འདིའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྒྲིབ་པ་ལྟ་བུར་བྱེད་འགེབས་པ་ལྟ་བུར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང༌། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ནི་ཞེས་པ་ཡན་ཆད་ཅེས་པ་ནས། སྒྲིབ་པར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷག་མ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །
སྐབས་འདིར་སྒྱུ་མའི་དཔེ་དང་དོན་སྦྱོར་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྒྱུ་མ་སྤྲུལ་བའི་ཚེ་མིག་བསླད་པ་དང་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་སེམས་ཅན་མཚུངས། དེ་བཞིན་དུ་སྒྱུ་མ་མཁན་དང་ལྟ་བ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་དང༌། མིག་མ་བསླད་པ་དང་བྱང་འཕགས་མཉམ་བཞག་པ་མཚུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མཚུངས་ཏེ། མིག་བསླད་པས་སྒྱུ་མའི་རྟ་གླང་བློ་འཁྲུལ་བས་སྣང་བར་མི་འདོད་པར་དོན་གྱི་རྟ་གླང་དུ་འཛིན་པ་ལྟར་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པ་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བློ་ལ་སྣང་བས་བཞག་པར་མི་འཆར་བར་དོན་གྱི་སྡོད་ལུགས་སུ་འཆར་བ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མཚུངས་ཏེ། དཔེ་དེས་དེར་སྣང་ཡང་བློའི་དབང་གིས་ཡིན་སྙམ་པ་ལྟར་ལྟ་བ་རྟོགས་པས་ཀྱང་དེར་སྣང་བ་བློ་མ་འཁྲུལ་བའི་དབང་གིས་བཞག་ཙམ་ལས་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དཔེ་ལ་སྣང་ཞེན་གང་ཡང་མེད་པ་ལྟར་དོན་དེའི་མཉམ་བཞག་གི་ངོ་ན་བདེན་སྣང་དང་བདེན་ཞེན་གཉིས་ཀ་མེད་པའི་ཕྱིར། སྒྱུ་མའི་རྟ་གླང་གི་སྣང་བ་འཇལ་བྱེད་ཡོད་དེ། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པ་ལྟར་ན་དེའི་རྟ་གླང་སེམས་ཀྱི་སྣང་ཆ་ཡིན་པས་སེམས་དེ་འཇལ་བའི་རང་རིག་གིས་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པས་རང་རིག་མངོན་སུམ་དང༌། མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པ་ལྟར་ན་དེའི་རྟ་གླང་ཕྱི་དོན་དང་ཀུན་བཏགས་པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

284

ཡིན་པས་ས་ཕྱོགས་དང་བར་སྣང་ཅི་རིགས་འཛིན་པའི་དབང་མངོན་གྱིས་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ལྟར་སྒྱུ་མའི་སྣང་བ་ནི། ནས། འགྲུབ་ལ་ཞེས་སོ། །འདི་འོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རི་བོང་རྭ་ཆོས་ཅན། ཡོད་པར་ཐལ། ཐ་སྙད་དུ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བློ་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་བཞག་ཙམ་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་བློའི་དབང་གིས་བཞག་ཙམ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་ཁྱབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་ངོས་ནས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། འདི་པས་བློའི་དབང་གིས་མ་བཞག་པའི་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་མི་འདོད་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཞག་པ་དང་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། རྟོག་པ་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་བཞག་ཙམ་ཡིན་པར་ཐལ། བློ་ལ་སྣང་བའི་ཞེས་པའི་བློ་ལ་རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་གཉིས་ཡོད་པ་ནི་དེ་དག་གི་བསམ་པའི་དབང་གིས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོག་པ་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་བཞག་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟོག་པ་གནོད་མེད་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པའི་དོན་ནི་དེས་བཟུང་བ་ལྟར་སྡོད་ལུགས་སུ་སོང་བའི་དོན་གཅིག་དགོས་ལ། རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་ཞེས་པས་དེས་སྒྲོ་བཏགས་པའི་སྡོད་ལུགས་ལྟར་མིན་པ་གཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བློའམ་རྟོག་པའི་དབང་གིས་ཞེས་པ་དང༌། དེ་དག་གི་སྣང་བའི་དབང་གིས་ཞེས་པ་དོན་འདྲ་བའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ལྟར་བྱས་ན་བློ་ལ་སྣང་བ་འམ་བློའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་སྡོད་ལུགས་སུ་ཡོད་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། དངོས་སྨྲ་བས་ཀྱང་གཟུགས་སོགས་རང་སྤྱི་གཉིས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གྲུབ་པར་རྟོགས་པར་ཐལ། དེ་དག་གིས་ཚད་མ་གཉིས་ཀྱི་དབང་གིས་གཞལ་བྱ་གཉིས་འཇོག་ཤེས་པ་གང་ཞིག །ཚད་མ་གཉིས་བློ་གནོད་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་གོ་དོན་གཏན་ནས་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར། འདི་བས་བློ་གནོད་མེད་ལ་སྣང་བ་དེ་ཀ་ཡུལ་དེའི་སྡོད་ལུགས་

རང་རྒྱུད་པའི་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན།

285

སུ་འདོད་ལ། སྣང་བའི་དབང་གིས་ཕར་བཞག་པ་ལས་མེད་ལ། ཚད་མ་གཉིས་ཀྱིས་གཞལ་བྱའི་སྡོད་ལུགས་གཞལ་བ་ལ་གཞལ་བྱ་བཞག་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་བཤད་ལས། གཞི་དེར་སྣང་བ་དེ་ཤར་བ་ན་སྣང་བ་ལྟར་གྱི་སྡོད་ལུགས་སུ་འགྲོ་བ་དང་མི་འགྲོ་བ་གཉིས་ཡོད་དེ། དེ་ལེགས་པར་ཕྱེད་ན། ཞེས་པ་ནས། དེ་དང་སྔ་མ་གཉིས་གཏན་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཐལ་རང་གཉིས་ཀྱི་དགག་བྱ་ལ་ཕྲ་རགས་མེད་པར་ཐལ། རང་བཞིན་མེད་པར་གཉིས་ཀས་དེ་ལྟར་འདོད་པ་གང་ཞིག །དེ་ལས་ཕྲ་བ་བཀག་ན་ཆད་མཐར་ལྟུང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དབུ་མ་རྒྱན་ལས། རང་བཞིན་མེད་དེ་ཞེས་པ་རྩ་འགྲེལ་དང༌། དེའི་འགྲེལ་བཤད་དང་དབུ་མ་སྣང་བ་སོགས་ལས་རང་བཞིན་མེད་ཅེས་བཤད་པ་ཤིན་ཏུ་མང་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཚིག་ལ་དེ་འདྲ་མང་བ་ཁྱོད་བདེན་ཡང་དོན་ལ་ལེགས་པར་དཔྱད་ན་གཏན་ནས་བློ་ངོ་ན་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདི་དག་གིས་བྱིས་པ་ཡན་ཆད་ལ་གཟུགས་སོགས་སྣང་བ་ལྟར་གྲུབ་པར་འདོད་ལ། ཐལ་འགྱུར་བས་དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་དགག་བྱར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དབུ་མ་རྒྱན་རང་འགྲེལ་ལས། བྱིས་པའི་གནས་སྐབས་ནས་བཟུང་སྟེ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བར་དུ་མྱོང་བ་གང་མ་བརྟགས་གཅིག་པུ་ན་ཡིད་དུ་འོང་བའི་རང་བཞིན་ཁོ་བོས་བཀག་པ་མེད་དེ། ཞེས་དང༌། བདེན་གཉིས་ལས། ཅི་ཡི་ཕྱིར་ན་རྒྱུ་འདི་ལས། །དེར་སྣང་བ་འདི་སྨྲ་བར་བྱོས། །ཞེས་དང༌། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། འོ་ན་གལ་ཏེ་དོན་དམ་པར་ཅི་ཡང་མ་སྐྱེས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ན་དེའི་ཚེ་ཅིའི་ཕྱིར་ན་རྒྱུ་འདི་ལས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལན་དུ། རང་འགྲེལ་ལས། འདིའི་ལན་ལོན་པར་བྱེད་དེ། འདི་འདྲ་འདི་ནི་རྒྱུ་འདི་ལས། །སྣང་སྟེ་ཅི་ཞིག་སྨྲ་བར་བྱ། །ཁྱོད་ལ་ཅི་ཙམ་སྣང་བ་དེ་ཙམ་ཁོ་བོ་ལ་ཡང་སྣང་ན་དེ་ལ་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་ཅི་ཞིག་དྲི། དྲིས་ན་ཡང་ཁོ་བོས་དེ་ཙམ་ཁོ་ན་ཞིག་སྨྲ་བར་བྱའི་སྔོན་མ་མྱོང་བ་ནི་ཅི་ཡང་སྨྲ་བར་མི་བྱེད་དེ། ཞེས་དང༌། ཡང་བདེན་གཉིས་ལས། སྣང་བའི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་འགོག་པ་མ་ཡིན་ཉིད། །ཉམས་སུ་མྱོང་བ་གང་ཡང་ནི། །དགག་པར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

286

དང༌། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། མངོན་སུམ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ་སྙམ་དུ་བསམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང༌། ལེགས་ལྡན་གྱིས་ཀུན་བཏགས་རང་མཚན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་བཀག་པ་སོགས་ཀྱིས་ཤེས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་བ་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་བའི་ཕྱིར། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་འཇོག་པའི་ཤེས་པ་གནོད་མེད་ནི་སྣང་ཡུལ་ལམ་ཞེན་ཡུལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་ལ་མ་འཁྲུལ་བ་ཞིག་ལ་འདོད་ལ། འདི་ལ་སྣང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བས་དོན་འཇོག་ནུས་པ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་པས་འདི་གཉིས་ཀྱི་ཤེས་པ་གནོད་པ་ཡོད་མེད་ཀྱང་ཁྱད་པར་ཆེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། རྣམ་པ་གཞན་དུ་གནས་པའི་དངོས་པོ་ལ་རྣམ་པ་གཞན་དུ་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་དགོངས་པའོ། །དེས་ན་ཐལ་རང་གཉིས་ལ་ཚིག་འདྲ་བ་མང་ཡང་དེ་དག་གི་དོན་ཡིད་ངོ་ན་མི་འདྲ་བ་ཤིན་ཏུ་མང་བར་ཐལ། མ་བརྟགས་ཉམས་དགའ་དང་མ་དཔྱད་ན་ཡོད་ལ་དཔྱད་ན་མེད་པ་དང༌། བློའི་དབང་གིས་བཞག་པ་དང་མིང་བརྡས་བཞག་སོགས་ཚིག་འདྲ་ཡང་དོན་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དབུ་མ་པ་གཉིས་ཀྱི་དགག་བྱ་ལ་བློ་ངོར་མི་འདྲ་བ་ཆེན་པོ་འོངས། ཞེས་དང༌། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ནི་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་བློའི་དབང་གིས་གཟུགས་ཚོར་སོགས་འཇོག་མི་ནུས་ལ། དབང་པོའི་ཤེས་པ་སོགས་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་འཇོག་ནུས་པར་འདོད་པས་བློའི་དབང་གིས་བཞག་མ་བཞག་གི་བློ་ལ་ཡང་ཁྱད་པར་ཆེའོ། །ཞེས་པ་ནས། ཙམ་གྱི་སྒྲས་གང་གཅོད་ཀྱང་མི་མཐུན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མིང་བརྡས་བཞག་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་ཙམ་སྒྲས་གང་གཅོད་ཐལ་རང་མི་མཐུན་པའི་ཁྱད་པར་འཐད་པར་ཐལ། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོའི་ལུང་དེ་གསུངས་པ་གང་ཞིག །འདི་བས་བློ་གནོད་མེད་ལ་བརྡར་བྱས་པའི་བཞག་ཙམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་ཚུལ་སྔར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

ཐལ་འགྱུར་བའི་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན།

287

ཐལ་འགྱུར་བའི་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན།

གཉིས་པ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་དགག་བྱ་ནི། རྣམ་བཤད་ལས། ལུགས་འདི་ལ་ཆོས་རྣམས་རྟོག་པའི་དབང་གིས་འཇོག་ཚུལ་ཤེས་ན། ཞེས་པ་ནས། འདིར་མ་སྤྲོས་ཞེས་བྱུང༌། འདིའི་དོན་ལེགས་པར་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོག་པས་ཕར་བཏགས་ཙམ་དུ་བསྟན་པ་དང༌། དེའི་བཟློག་ཟླ་བདེན་པར་གྲུབ་ཚད་དུ་བཤད་པ་དང༌། མིང་བརྡས་ཕར་བཏགས་ཙམ་ལ་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་རུང་བར་བཤད་པ་དང༌། དེ་ལྟར་འགྲེལ་པའི་མཁས་པ་ངོས་བཟུང་བ་བཞིའི་སྒོ་ནས་ལེགས་པར་བཤད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མིང་རྐྱང་ཕར་བཏགས་ཙམ་ཡོད་ཀྱི་གདགས་གཞིའི་ངོས་ནས་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་གི་གདགས་གཞིའི་ཕུང་ཁམས་ལ་གང་ཟག་དང་ང་ཞེས་མིང་རྐྱང་ཕར་བཏགས་ཙམ་མ་གཏོགས་གདགས་གཞིའི་ཚོགས་ཙམ་དང་རྒྱུན་དང་རེ་རེ་བ་དེ་དག་གི་ཆ་གང་ཡང་གང་ཟག་དང་ང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཔེར་ན་བྲག་ཕུག་ལྟ་བུའི་མུན་པ་བབས་པའི་ཐག་ཁྲ་འཁྱིལ་ལུགས་ཁ་དོག་སོགས་སྦྲུལ་འདྲ་བ་ལ་འཁྲུལ་ནས་འདི་སྦྲུལ་ལོ་སྙམ་པའི་ཚེ་དེ་ལ་སྦྲུལ་གྱི་མིང་བརྡས་ཕར་བཏགས་ཙམ་མ་གཏོགས་ཐག་པའི་ཆ་གང་ཡང་སྦྲུལ་དུ་མེད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བར། གཟུགས་ཀྱི་དངོས་པོ་མིང་ཙམ་ཕྱིར། །ནམ་མཁའ་ཡང་ནི་མིང་ཙམ་མོ། །འབྱུང་མེད་གཟུགས་ལྟ་ག་ལ་ཡོད། །དེ་ཕྱིར་མིང་ཙམ་ཉིད་ཀྱང་མེད། །ཅེས་དང༌། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། རྟོག་པ་མེད་པར་འདོད་ཆགས་ལ། །སོགས་ལ་ཡོད་ཉིད་ཡོད་མིན་ན། །ཞེས་སོགས་དང༌། དེའི་འགྲེལ་པར། རྟོག་པ་ཡོད་པ་ཁོ་ནས་ཡོད་པ་ཉིད་དང་རྟོག་པ་མེད་པར་ཡོད་པ་ཉིད་མེད་པ་དེ་དག་ནི་གོར་མ་ཆག་པར་ཐག་པ་བསྡོགས་པ་ལ་བཏགས་པའི་སྦྲུལ་ལྟར་རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པར་ངེས་སོ། །ཞེས་དང༌། ཡབ་སྲས་མཇལ་བའི་མདོ་ལས། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་སྐྱེས་བུ་གང་ཟག་ནི་ཁམས་དྲུག་པ། རེག་པའི་སྐྱེ་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

288

མཆེད་དྲུག་པ་ཡིད་ཀྱི་ཉེ་བར་སྤྱོད་པ་བཅོ་བརྒྱད་པའོ། །ཞེས་པ་ནས། སའི་ཁམས་ནི་ཐ་སྙད་ཙམ་མ་གཏོགས་པར་སའི་ཁམས་ཉིད་དུ་མི་དམིགས་ཏེ། ཐ་སྙད་དེ་ཡང་བུད་མེད་མིན་སྐྱེས་པ་མིན་གྱི། རྒྱལ་པོ་དེ་ལྟར་དེ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྟོགས་ཤིག །ཅེས་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་ཁམས་ལྷག་མ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མདོ་དེའི་དོན་ཡང་ཡོད་དེ། མི་དམིགས་ཏེ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་མིང་གིས་བཏགས་ཙམ་ལས་མེད་པར་བཤད། ཐ་སྙད་དེ་ཡང་བུད་མེད་མིན་སྐྱེས་པ་མིན་ཞེས་པས་གདགས་གཞི་དེ་དག་བཏགས་ཆོས་སྐྱེས་པ་དང་བུད་མེད་མ་ཡིན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་དོན་བསྡུས་ནས། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས། སྐྱེས་བུ་ས་མིན་ཆུ་མ་ཡིན། །མེ་མིན་རླུང་མིན་ནམ་མཁའ་མིན། །རྣམ་ཤེས་མ་ཡིན་ཀུན་མིན་ན། །དེ་ལས་གཞན་ན་སྐྱེས་བུ་གང༌། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ་རྣམ་ཤེས་མ་ཡིན་ཞེས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་གདགས་གཞི་རེ་རེ་ནས་མ་ཡིན་པར་བཤད། ཀུན་མ་ཡིན་ཞེས་པས་གདགས་གཞི་ཚོགས་པ་ཡང་མིན་པར་བཤད། དེ་ལས་གཞན་ན་ཞེས་པས་གདགས་གཞི་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཡང་མེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཉིས་པ་དེའི་བཟློག་ཟླ་བདེན་པར་གྲུབ་ཚད་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་རང་གི་མིང་དང་རྟོག་པས་ཕར་བཏགས་ཙམ་ལས་མེད་པ་དེ་དག་གི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མིང་གིས་བཏགས་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ཞེན་ན་བདེན་འཛིན་དུ་འགྱུར་བས་ཞེན་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཡབ་སྲས་མཇལ་བ་ལས། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཆོས་རྣམས་ནི་རེ་རེ་ནས་བཙལ་ན་ཐ་སྙད་ཙམ་མ་གཏོགས་མིག་གི་སྐྱེ་མཆེད་མི་དམིགས་སོ། །ཞེས་དང༌། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་དམིགས་ན་སངས་རྒྱས་ནི་གང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་གང་ལུང་བསྟན་པ་ནི་གང་གཟུགས་ནི་གཟུགས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ནས། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་དུའོ། །ཞེས་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་འདི་དག་ནི་ཐ་སྙད་ཙམ་མིང་ཙམ་བརྡ་ཙམ་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་བརྗོད་པ་ཙམ་གདགས་པ་ཙམ་སྟེ། དེ་ལ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མངོན་པར་བྱའི་མི་འཕྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཐལ་འགྱུར་བའི་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན།

289

གསུམ་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་མིང་རྐྱང་བཏགས་ཡོད་ཙམ་ལས་མེད་པ་ཐག་ཁྲ་ལ་སྦྲུལ་དུ་བཏགས་པའམ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། དབྱིབས་སུ་བཀོད་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས། །ཐོ་ཡོར་ལ་ནི་མི་བློ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱང་རིང་པོ་ནས་ཐོ་ཡོར་ལ་མིར་བཏགས་པ་དང་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་བྱ་བྱེད་རུང་མི་རུང་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་རང་གི་གདགས་གཞི་ལ་རང་རང་གི་མིང་ཕར་བཏགས་ཙམ་དེས་ཆོས་དེའི་བྱ་བྱེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་རུང་ལ། དཔེ་གཉིས་ལ་མིང་དེ་ལྟར་བཏགས་པས་སྦྲུལ་དང་མིའི་བྱ་བ་མི་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མིང་ཙམ་དེ་ལ་བྱ་བྱེད་སོགས་ཁས་མ་བླངས་ན་ཆད་མཐར་ལྟུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱ་བྱེད་སོགས་ཐ་སྙད་ཚད་གྲུབ་འཇོག་མ་ཤེས་པར་མེད་པ་མིན་ཞེས་སྨྲས་ཀྱང་ཆད་མཐར་ལྟུང་བ་ལ་མི་ཕན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བུདྡྷ་པཱ་ལི་ཏ་ལས། ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པ་ནི་ལྟ་བའི་དབང་གིས་ཏེ། ཁོ་བོ་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་རི་བོང་གི་རྭ་བཞིན་དུ་མེད་པ་དེ་ཉིད་མཐོང་ལ། ཚིག་གི་སྐྱོན་ཡོངས་སུ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱང་མ་ཡིན་ལ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་མི་སྨྲའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་བོད་རྒན་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་ཡོད་པའང་མ་ཡིན་མེད་པའང་མ་ཡིན་ཟེར་བ་ལེགས་པར་བཀག་ལ་ཤེས་བྱེད་མང་ཡང་སྔར་བཤད་པས་ཤེས་ནུས་སོ། །
བཞི་པ་ཡོད་དེ། ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་གི་ཚིག་འགྲེལ་དང་དེའི་དོན་འགྲེལ་མཁན་པོ་རྣམས་ལས་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་དང་ཞི་བ་ལྷ་དང་ཟླ་བའི་ཞབས་གསུམ་གྱིས་མིང་ཙམ་དེ་ལ་བྱ་བྱེད་འཐད་པར་མཛད་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་དཀོན་བརྩེགས་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷ་སྐུ་གང་ཡིན་རྩོད་པ་བདེན་རྫུན་འབྱེད་པ་དཔེར་བཀོད་ནས་དེ་ལྟར་བསྒྲུབས། ཞི་བ་ལྷས་ཡབ་སྲས་མཇལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྱུ་མ་དཔེར་བཀོད་ནས་དེ་ལྟར་བསྒྲུབས། ཟླ་བའི་ཞབས་ཀྱིས་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤིང་རྟའི་དཔེའི་སྟེང་ནས་དེ་ལྟར་བསྒྲུབས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བཏགས་དོན་བཙལ་ན་མི་རྙེད་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་པའི་མིང་ཙམ་དེ་ལ་ཡིན་མིན་བྱ་བྱེད་ཐམས་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

290

ཅད་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། ལྷ་ཁང་དུ་མི་གཉིས་ཀྱི་གཅིག་གིས་འཁོར་ལོ་ཅན་དབང་ཕྱུག་དང་རྩེ་གསུམ་ཅན་ཁྱབ་འཇུག་གོ །ཞེས་སྨྲས། གཞན་པ་ན་རེ་དེ་ལས་བཟློག་པའོ། །ཞེས་རྩོད་པ་ལ་དཔང་པོ་ན་རེ། འདི་ན་ལྷ་དེ་གཉིས་མེད། འདི་རི་མོ་ཡིན་ནོ་མི་ཟེར་བར་འཇིག་རྟེན་དང་བསྟུན་ནས་གཉིས་པ་ལ་ཁྱོད་བདེན་ལ་གཞན་དང་པོ་དེས་སྨྲས་པ་མི་བདེན་ཟེར་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བུདྡྷ་པཱ་ལི་ཏ་ལས། འདི་ལྟར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་གང་འཇིག་རྟེན་ན་ཡོད་པར་གྲགས་པ་དེ་ང་ཡང་ཡོད་པར་སྨྲའོ། །གང་འཇིག་རྟེན་ན་མེད་པར་གྲགས་པ་དེ་ང་ཡང་མེད་པར་སྨྲའོ། །ཞེས་གསུངས་པས། དེའི་ཕྱིར་གང་གི་ཚེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་བྱ་བ་དེའི་ཚེ་ན་གང་འཇིག་རྟེན་ན་ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་གྲགས་པ་དེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་ཡང་དག་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་སོགས་དང༌། དཔེར་ན་གྲོང་མི་གཉིས་ཤིག་བྱ་བ་འགའ་ཞིག་ལ་གྲོང་ཁྱེར་དུ་དོང་བ་ན་ལྟད་མོའི་ཕྱིར་ལྷ་ཁང་དུ་ཞུགས་ནས། ཞེས་པ་ནས། དེ་ལ་ཀུན་ཏུ་རྒྱུ་དེས་ཇི་ལྟར་འདི་ན་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ་ཡང་འགའ་ཡང་མེད་ལ་སྲེད་མེད་ཀྱི་བུ་ཡང་མེད་དེ། འདི་དག་ནི་རྩིག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་རི་མོ་བྲིས་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟར་ཤེས་མོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་འདི་ནི་བདེན་ནོ་འདི་ནི་མི་བདེན་ནོ། །ཞེས་སྨྲས་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྐྱེས་བུ་གདགས་གཞི་ཁམས་དྲུག་ལ་མིང་ཙམ་ལས་མེད་པ་སྒྱུ་མ་དང་མཚུངས་ཀྱང་སྒྱུ་མ་དང་དེ་གཉིས་བསད་པས་སྐྱེས་བུ་བསད་པའི་སྡིག་པ་ཡོད་མེད་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀ་ལ་མིང་རྐྱང་ལས་མེད་ཀྱང་སྒྱུ་མའི་མི་ལ་སེམས་མེད་པས་མིའི་སྡིག་པ་མེད་ལ། སྐྱེས་བུ་ལ་སེམས་ཡོད་པས་བསད་ན་མིའི་སྡིག་པ་ཡོང་བ་ཡོད་པའི་ཁྱད་པར་འཐད་པའི་ཕྱིར། སྤྱོད་འཇུག་ལས། སྒྱུ་མའི་སྐྱེས་བུ་བསད་སོགས་ལ། །སེམས་མེད་ཕྱིར་ན་སྡིག་མེད་དེ། །སྒྱུ་མའི་སེམས་དང་ལྡན་པ་ལ། །བསོད་ནམས་དང་ནི་སྡིག་པ་འབྱུང༌། །ཞེས་དང༌། བསླབ་བཏུས་ལས། དེ་ལ་ཇི་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་ཀྱང་ལས་དང་འབྲས་བུར་འབྲེལ་བ་མི་འགལ་བ་དང༌། རང་བཞིན་མེད་ཀྱང་ཇི་ལྟར་མཐོང་བཞིན་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་འགལ་བ་དེ་ལྟར་ནི་ཡབ་

ཐལ་འགྱུར་བའི་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན།

291

དང་སྲས་མཇལ་བའི་མདོ་ལས་བསྟན་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལུང་འདིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱང་ལས་འབྲས་སོགས་རུང་བ་དང༌། རང་ངོས་ནས་ཆོས་གང་ཡང་མ་གྲུབ་པ་དང་མཐོང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་ཀྱང་མཐོང་བའི་གཟུགས་སོགས་གྲུབ་པར་བཤད་དོ། །
གསུམ་པ་འཆད་པར་འགྱུར་ལ། འདི་ལྟར་བཤད་པ་འདི་དབུ་མའི་ལྟ་བའི་དཀའ་ས་མཐར་ཐུག་ཡིན་ཏེ། མིང་གིས་ཕར་བཏགས་ཙམ་ལས་རགས་པའི་དགག་བྱ་བཀག་ཀྱང་རྟག་མཐའ་མི་ཁེགས་པས་དབུ་མའི་དོན་རྣལ་མ་མི་རྙེད། མིང་རྐྱང་ལས་གདགས་གཞིའི་སྟེང་ནས་མ་གྲུབ་པའི་དོན་སྤྱི་ཤར་བ་ན་རི་བོང་རྭ་ལྟར་ཚད་གྲུབ་འཇོག་མ་ཤེས་ན་ཆད་མཐར་ལྷུང་ནས་དབུ་མའི་དོན་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་བཤད་ལས། རྟོག་པས་བཞག་པ་དེ་ལ་བྱ་བྱེད་འཐད་པ་ནི། ནས། དབུ་མའི་ལྟ་བ་མཐར་ཐུག་པའི་དཀའ་ས་ཡང་འདི་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མིང་རྐྱང་བཏགས་ཡོད་ཀྱི་དོན་ཡོད་དེ། མིང་རྐྱང་ཞེས་པས་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་དང་རྟག་མཐའ་ཁེགས། བཏགས་ཡོད་ཅེས་པས་དོན་དེ། ཐ་སྙད་དེ་འཇུག་ཏུ་ཡོད་པས་རི་བོང་རྭ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་བསྟན་ནས་ཆད་མཐའ་དང་མེད་མཐའ་སོགས་སེལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མིང་གིས་བཏགས་ཙམ་ལ་ཡོད་པས་མ་ཁྱབ་ཀྱང༌། མིང་རྐྱང་བཏགས་ཡོད་ལ་ཡོད་པས་ཁྱབ་སྟེ། ཡོད་པ་དང་དེ་གཉིས་ཕན་ཚུན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡོད་པ་བཏགས་ཡོད་གཉིས་ལ་ཕན་ཚུན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་རྟོག་པ་མེད་པས་རྣམ་མཁྱེན་སོགས་རྟོག་པས་བཞག་ཙམ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་སྙམ་ན་སྐྱོན་དེ་མེད་པར་ཐལ། མིང་མེད་པའི་ཆོས་མེད་ལ་སྒྲ་རྟོག་རང་ཡུལ་ལ་འཇུག་མཚུངས་ཡིན་པས་རྣམ་མཁྱེན་འཇོག་བྱེད་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ཡོད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་མིང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་སེམས་ཅན་ཡོད་ཀྱང་རྣམ་མཁྱེན་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་སེམས་ཅན་ཡོད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

292

སྨྲས་པ།

ཐལ་རང་དགག་བྱའི་ཕྲ་རགས་ཆེར་བཤད་པས། །
སྐལ་ལྡན་བློ་མིག་སློད་པའི་རབ་རིབ་ཚོགས། །
ཐོ་རངས་རྒྱུ་སྐར་རྣམས་བཞིན་ཆོས་དབྱིངས་སུ། །
བདས་པ་མེད་ཀྱང་བྲོས་ནས་མི་སྣང་མཚར། །

ཨ་ཧོ་མཁའ་ངོས་མ་སྒྲིབ་དབང་པོའི་གཞུས། །སྤྲས་བཞིན་སྟོང་པ་མི་འགོག་རྣམ་ཀུན་མཆོག །འཆར་བའི་སྒྱུ་མ་འདི་ལ་གཟིགས་མོའི་ཚད། །མི་འཆར་རྣམ་པ་གང་ཡོད་ཨེ་མ་ཧོ། །སྟོང་པ་སྣང་བ་ཟད་པའི་གནས་ལུགས་དང༌། །ཀུན་རྫོབ་ཅི་ཡང་འཆར་བའི་ཆོས་ཅན་གཉིས། །འདུ་དང་འབྲལ་མེད་གཟུགས་དང་ནམ་མཁའ་བཞིན། །རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་དབང་པོ་དབུ་མ་པའོ། །ཞེས་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རིགས་པས་སྒྲུབ་ཚུལ།

293

ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རིགས་པས་སྒྲུབ་ཚུལ།

གཉིས་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རིགས་པས་སྒྲུབ་པ་དང༌། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རིགས་པས་སྒྲུབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བདེན་པ་གཉིས་ཆར་དུ་དགག་པ། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤངས་པ། རྟེན་འབྱུང་གི་སྐྱེ་བས་མཐར་འཛིན་འགོག་ཚུལ། རིགས་པས་དཔྱད་པའི་འབྲས་བུ་ངོས་བཟུང་བ་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། སྤྱིར་དགག་བྱ་བདག་གཉིས་པོ་དེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཐལ་འགྱུར་གྱི་དེ་དུ་མ་དང༌། རྟགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དེ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དུ་མ་ཡོད་དེ། གཞན་གྲགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར། རྒྱུ་མཚན་མཚུངས་པ་མགོ་སྙོམས་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར། འགལ་བརྗོད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར། འགལ་བརྗོད་དང་འདོད་པ་སྒྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར། སྒྲུབ་བྱེད་བསྒྲུབ་བྱ་དང་མཚུངས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལྔ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། མྱུ་གུ་ཆོས་ཅན། རྟེན་འབྲེལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི་ཡོད་དེ། སྒྲ་འཛིན་ཉན་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་མཐོང་པར་ཐལ། གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་དོན་དམ་པར་གཟུགས་ལ་ལྟ་བའི་ཕྱིར་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། བ་སྤྱི་རྟག་དངོས་ཆོས་ཅན། རང་གི་གསལ་བ་དུ་མ་ལ་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཆ་མེད་པའི་གཅིག་པུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལྟ་བུ། བཞི་པ་ནི། མྱུ་གུ་ཆོས་ཅན། སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པར་ཐལ། རང་གི་བདག་ཉིད་ཐོབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ལྟ་བུ། ལྔ་པ་ནི། གཟུགས་ཕུང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཐལ། ཚོར་ཕུང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་ལ། ཚོར་ཕུང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱིས་གཟུགས་ཕུང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྒྲུབ་མི་ནུས་པར་ཐལ། སྒྲུབ་བྱེད་ཚོར་ཕུང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་བསྒྲུབ་བྱ་གཟུགས་ཕུང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་གཉིས་ལ་བསྒྲུབ་དཀའ་སླའི་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཏན་ཚིགས་ཀྱང་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་དཔྱོད་པ་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་གཏན་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

294

ཚིགས་དང༌། རྒྱུ་ལ་དཔྱོད་པ་རྡོ་རྗེ་གཟེགས་མའི་གཏན་ཚིགས་དང༌། འབྲས་བུ་ལ་དཔྱོད་པ་ཡོད་མེད་སྐྱེ་འགོག་གི་གཏན་ཚིགས་དང༌། རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ཀ་ལ་དཔྱོད་པ་མུ་བཞི་སྐྱེ་འགོག་གི་གཏན་ཚིགས་དང༌། ཆོས་ཀུན་གྱི་ངོ་བོ་དང་རྒྱུ་འབྲས་གསུམ་ཀ་ལ་དཔྱོད་པ་རིགས་པའི་རྒྱལ་པོ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཚིགས་ལྔ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། མྱུ་གུ་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་རུང་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། མྱུ་གུ་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྐྱེ་སྟེ། མཐའ་བཞི་གང་ལས་ཀྱང་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ཡོད་དེ། མྱུ་གུ་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྐྱེ་སྟེ། རང་གི་རྒྱུ་དུས་སུ་ཡོད་པ་ཡང་མི་སྐྱེ་གཏན་ནས་མེད་པ་ཡང་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ལྟ་བུ། བཞི་པ་ཡོད་དེ། མྱུ་གུ་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྐྱེ་སྟེ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་གཅིག་ཁོ་ནས་འབྲས་བུ་དུ་མ་ཡང་མི་སྐྱེད། རང་བཞིན་གྱིས་རྒྱུ་དུ་མས་འབྲས་བུ་གཅིག་ཁོ་ན་ཡང་མི་སྐྱེད། རང་བཞིན་གྱིས་རྒྱུ་དུ་མས་འབྲས་བུ་དུ་མ་ཡང་མི་སྐྱེད། རང་བཞིན་གྱིས་རྒྱུ་གཅིག་ཁོ་ནས་འབྲས་བུ་གཅིག་ཁོ་ན་ཡང་མི་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ལྟ་བུ། ལྔ་པ་ཡོད་དེ། མྱུ་གུ་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་རྡོ་རྗེ་གཟེགས་མའི་སྒོ་ནས་མཉམ་ཉིད་དང་པོ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་མཉམ་ཉིད་གཙོ་བོར་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་རྟོགས་ན་མཉམ་ཉིད་གཞན་སྒྲུབ་སླ་བར་དགོངས་ནས་རྩ་ཤེ་ལས་རྡོ་རྗེ་གཟེགས་མ་གཙོ་བོར་བཤད་པ་འདིར་ཡང་གཙོ་བོར་བཤད་ལ། རིགས་ཚོགས་གཞན་རིན་ཕྲེང་སོགས་ལས་གཅིག་དུ་བྲལ་སོགས་རྟགས་གཞན་ཅི་རིགས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་འགའ་ཞིག་འདིར་ཞར་བྱུང་དུ་འཆད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་འདིར་ཆོས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་ཁོ་ན་རིགས་པས་བསྟན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་མཉམ་པ་ཉིད་གཞན་བསྟན་པ་སླ་བར་དགོངས་ཏེ་སློབ་དཔོན་གྱིས་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དང་པོར། བདག་ལས་མ་ཡིན་གཞན་ལས་མིན། །གཉིས་ལས་མ་ཡིན་རྒྱུ་མེད་མིན། །དངོས་པོ་གང་དག་གང་

ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རིགས་པས་སྒྲུབ་ཚུལ།

295

ན་ཡང༌། །སྐྱེ་བ་ནམ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་ཉེ་བར་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། ཚིགས་བཅད་འདིས་དམ་བཅའ་ཙམ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་བསྟན་ཚུལ་བརྟེན་པ་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་གང་དག་ནམ་ཡང་གང་ན་ཡང་སྟེ། ཡུལ་དུས་གྲུབ་མཐའ་འགར་ཡང་བདག་ལས་དང་གཞན་ལས་དང༌། དེ་གཉིས་ལས་དང་རྒྱུ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་ཅེས་དམ་བཅས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དངོས་པོ་གང་དག་ཅེས་པས་བརྟེན་པ་མི་སྐྱེ་རྒྱུ་དེ་སྟོན། ནམ་ཡང་དང་གང་ན་ཡང་ཞེས་པས་རྟེན་གཞི་གང་དུ་མེད་ཚུལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡུལ་འགའ་ཞིག་ཏུ་གུར་གུམ་མི་སྐྱེ་བ་ཡུལ་གྱི་དབང་ལྟ་བུ་དང༌། དགུན་དུས་ལོ་ཐོག་མི་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུ་དུས་ཀྱི་དབང་གིས་དང༌། དབུ་མའི་གྲུབ་མཐའི་དབང་གིས་མི་སྐྱེ་ཡང༌། དངོས་སྨྲ་བའི་གྲུབ་མཐའི་དབང་གིས་སྐྱེའོ་སྙམ་པ་བཅད་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེས་ན་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་ནི་ཡུལ་དང་དུས་དང་གྲུབ་པའི་མཐའ་འགར་ཡང་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་སྲིད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འདི་ལྟར་སྦྱར་བར་བྱའོ། །ཞེས་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་དམ་བཅའ་གཞན་གསུམ་ལ་ཡང་སྦྱར་བར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །འདིར་དོན་དེ་འཆད་པ་ལ་དམ་བཅའ་བཞག་པ་དང༌། སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་དང༌། གྲུབ་མཐའི་དོན་གསུམ། དང་པོ་ནི། རྩ་བར། དེ་ཉིད་དེ་ལས་འབྱུང་མིན་གཞན་དག་ལས་ལྟ་ག་ལ་ཞིག །གཉིས་ཀ་ལས་ཀྱང་མ་ཡིན་རྒྱུ་མེད་པར་ནི་ག་ལ་ཡོད། །ཅེས་དང༌། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། དམ་བཅའ་བཞི་པོ་དེ་རྗེས་སུ་བརྗོད་ནས་སོགས་བྱུང༌། གཉིས་པ་ལ་བདག་སྐྱེ་དགག་པ། གཞན་སྐྱེ་དགག་པ། གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པ། རྒྱུ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པ་བཞི། དང་པོ་ལ་འགྲེལ་པའི་རིགས་པས་དགག་པ། རྩ་ཤེས་ཀྱི་རིགས་པས་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། གྲུབ་མཐའ་མཁན་གྱི་ལུགས་དགག་པ། གྲུབ་མཐའ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་ལ་མེད་པ་དང༌། དོན་བསྡུ་བ་གསུམ། དང་པོ་ནི། རྩ་བར། དེ་ཉིད་དེ་ལས་འབྱུང་ན་ཡོན་ཏན་འགའ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་པ་ནས། དེ་ཡང་གཟུང་དུ་ཡོད་འགྱུར་དེའི་ཕྱིར་འདི་ནི་ཁས་མི་བླངས། །ཞེས་པ་རྩ་འགྲེལ་བྱུང༌། གཉིས་པ་ནི། རྩ་བར། གང་ཕྱིར་རྒྱུ་ཞིག་ན་ཡང་སོགས་རྐང་པ་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

296

གཉིས་རྩ་འགྲེལ་བྱུང༌། གསུམ་པ་ནི། རྩ་བར། དེ་ཕྱིར་དངོས་པོ་ཞེས་སོགས་རྩ་འགྲེལ་བྱུང༌། གཉིས་པ་ནི། རྩ་བར། བདག་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་ན་བསྐྱེད་པར་བྱ་དང་སྐྱེད་བྱེད་དང༌། །ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་གཅིག་རྩ་འགྲེལ་བྱུང༌།
འདི་ལ་སྤྱི་དོན་དང་མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་བདག་སྐྱེ་བཀག་ཚུལ། དེ་ལ་ལེགས་ལྡན་གྱིས་སྐྱོན་བརྗོད་ཚུལ། སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ལ་སྐྱོན་མེད་པར་ཟླ་བས་བཤད་ཚུལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་གྲངས་ཅན་པ་ན་རེ། ནས་མྱུག་ལྟ་བུའི་འབྲས་བུ་གཅིག་གི་རྒྱུ་ས་བོན་དང་རྐྱེན་ཆུ་ལུད་རྣམས་ལ་སྤྱིའམ་གཙོ་བོའམ་རང་བཞིན་ཆ་མེད་གཅིག་ཕར་ཡིན་ཚུར་ཡིན་གྱི་ཁྱབ་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། རྒྱུ་རྐྱེན་དེ་དག་ལ་འབྲས་བུ་ཐུན་མོང་བ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་ལྡན་ཐམས་ཅད་རང་རྒྱུའི་དུས་ནས་ཡོད་དེ། དེ་དག་རང་རྒྱུའི་དུས་སུ་རྒྱུའི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རྫ་བུམ་རྒྱུ་འཇིམ་པའི་དུས་སུ་འཇིམ་པའི་རང་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་བཞིན། དེས་ན་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱི་རང་བཞིན་དང་འབྲས་བུའི་རང་བཞིན་ཡང་ཆ་མེད་གཅིག་ཡིན་པས་ཕན་ཚུན་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་དུ་འདོད་དེ། རྣམ་བཤད་ལས། འདི་ལ་གྲངས་ཅན་རྣམས། ཞེས་པ་ནས། འདོད་ཚུལ་ཞེས་སོ། །ཡང་གྲངས་ཅན་ཁ་ཅིག །སྤྱི་ལས་དེ་སྐྱེ་བར་མི་འདོད་ལ་གསལ་བར་འདོད་དེ། འདིས་ཀྱང་སྤྱི་གསལ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཚུལ་དང་གྲུབ་ཚུལ་སྔ་མ་ལྟར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་འདོད་པ་ལ་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་ཐལ་འགྱུར་འཕངས་ཚུལ་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་གི་བདག་ཉིད་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་ཅེས་དམ་བཅའ་བཞག་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བདག་ལས་སྐྱེ་ན་ཅི་ཉེས་སྙམ་པ་ལ། དེ་དག་གི་སྐྱེ་བ་དེ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བ་དང༌། དེར་མ་ཟད་ཐུག་མེད་དུ་ཡང་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་འོང་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཐལ་འགྱུར་གཉིས་ཀྱིས་གནོད་བྱེད་མིང་གི་སྒོ་ནས་མདོར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། བུདྡྷ་པཱ་ལི་ཏ་ལས། དངོས་པོ་རྣམས་བདག་གི་བདག་ཉིད་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། དེ་དག་གི་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང༌། ཤིན་ཏུ་

ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རིགས་པས་སྒྲུབ་ཚུལ།

297

ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བ་འཕངས་ཚུལ་ཡོད་དེ། མྱུ་གུ་ཆོས་ཅན། སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དུ་ཐལ། རང་གི་རྒྱུ་དུས་ནས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འཕངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་གྲངས་ཅན་གྱིས་མ་ཁྱབ་ཟེར་བ་ལ། ཐལ་འགྱུར་གཉིས་པ་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བ་འཕངས་ཚུལ་ཡོད་དེ། མྱུ་གུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ལ་ཐུག་པ་མེད་པར་ཐལ། རང་གི་རྒྱུ་དུས་ནས་གྲུབ་ཟིན་ཀྱང་སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་ལ་དགོས་པའམ་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཕངས་པའི་ཕྱིར། བུདྡྷ་པཱ་ལི་ཏ་ལས། དངོས་པོ་བདག་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་ནི་ཡང་སྐྱེ་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་དོ། །ཅི་སྟེ་ཡོད་ཀྱང་སྐྱེ་ན་ནམ་ཡང་མི་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལའང་མ་ཁྱབ་ཟེར་བ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་ཀྱང་མི་གསལ་བ་གསལ་བར་སྐྱེ་དགོས་པས་ཐལ་འགྱུར་སྔ་མར་མ་ཁྱབ་ལ། གསལ་ཟིན་ནས་སྐྱེ་མི་དགོས་པས་ཐལ་འགྱུར་འདི་ལ་མ་ཁྱབ་སྙམ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། དེ་ལ་ཕ་རོལ་པོས་ནུས་པའི་ངོ་བོར་མི་གསལ་བར་ཡོད་པ་གསལ་བར་སྐྱེ་དགོས་པ་དང༌། གསལ་ཟིན་ནས་སྐྱེ་མི་དགོས་པས་ཐལ་བ་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ལ་ཁྱབ་པ་མེད་ཅེས་སྨྲ་མོད་ཀྱང་སྐྱོན་སྤོང་མི་ནུས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐལ་འགྱུར་དེ་གཉིས་ལ་མ་ཁྱབ་ཀྱི་ལན་བཏབ་ཀྱང་ལན་རྣམ་དག་མི་ཐེབ་པར་ཐལ། དེ་ལ་གསལ་བ་ཆོས་ཅན། སླར་ཡང་མི་སྐྱེ་བར་ཐལ། རྒྱུ་དུས་ནས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། འོ་ན། སྐྱེ་ལྡན་ཐམས་ཅད་སྔར་ཡོད་རྐྱེན་གྱིས་གསལ་བར་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གསལ་བ་ལ་དེའི་ཕྱིར། གོང་དུ་མ་ཁྱབ་ན། གསལ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ཐུག་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་རྒྱུའི་དུས་ནས་ཡོད་ཀྱང་སླར་སྐྱེ་བ་དགོས་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། སྨྲ་མོད་ཀྱང་སྐྱོན་སྤོང་མི་ནུས་ཏེ། གསལ་བ་སྔ་ནས་ཡོད་ན་དེར་སྐྱེ་མི་དགོས་ལ་སྔ་ནས་ཡོད་ཀྱང་སྐྱེ་ན་ཐུག་མེད་སོ་ན་གནས་ཤིང་གསལ་བ་སྔར་མེད་ན་རྒྱུ་ལ་སྔར་ཡོད་ཁོ་ན་སྐྱེ་བའི་ཕྱོགས་ཉམས་སོ། །ཞེས་སོ། །
གཉིས་པ་དེ་ལ་ལེགས་ལྡན་གྱིས་སྐྱོན་བརྗོད་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྐྱོན་བརྗོད་ཀྱི་གཞི་སངས་རྒྱས་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

298

བསྐྱངས་ཀྱི་འགྲེལ་པའི་མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་དེ་ལྟར་ཡིན་པར་མ་དགོངས་ཤིང༌། དེས་ན་མདོར་བསྟན་གྱིས་སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དང་ཐུག་མེད་དུ་འཕངས་པར་མ་དགོངས་ནས་མདོར་བསྟན་གྱི་གཞུང་ཁོ་ན་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་མཛད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་ལས། འདི་ལ་གཞན་གྱིས་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་གི་བདག་ཉིད་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། དེ་དག་གི་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང༌། ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་རྣམ་པར་འཆད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཏན་ཚིགས་དང་དཔེ་མ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་དང༌། གཞན་གྱིས་སྨྲས་པའི་ཉེས་པ་མ་བསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གླགས་ཡོད་པའི་ཚིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐབས་ཀྱི་དོན་ལས་བཟློག་པར་འགྱུར་བ་དང༌། དེའི་ཆོས་བཟློག་པའི་དོན་མངོན་པས་དངོས་པོ་རྣམས་གཞན་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དང༌། སྐྱེ་བ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་དང༌། སྐྱེ་བ་ཐུག་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་མཛད་པའི་མཐའ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
འདིའི་དོན་ནི་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་གྱིས་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱི་བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་འགྲེལ་པའི་ཚིག་དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། དེས་བསྟན་པའི་སྦྱོར་བ་དེས་བདག་སྐྱེ་མེད་པ་སྒྲུབ་ནུས་ཀྱི་རྟགས་དང་དཔེ་མ་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་དང༌། གྲངས་ཅན་གྱིས་གྲུབ་ཟིན་སྒྲུབ་པའམ་ཁྱབ་པ་འགལ་བའི་སྐྱོན་བརྗོད་ཡོད་པ་མ་བསལ་བའི་སྐྱོན་དང༌། རྒོལ་བ་གཞན་གྱི་ཀླན་ཀའི་གླགས་ཡོད་པའི་སྐྱོན་གསུམ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱི་འགྲེལ་བས་སྦྱོར་བ་དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། བདག་གི་བདག་ཉིད་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དང་ཐུག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཚིག་ཟིན་ལ་བཀོད་ཀྱང་བསམ་ཚོད་ལ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་སླ། ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་དམ་བཅའ་ཙམ་དུ་ཟད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དེས་བདག་སྐྱེ་མེད་པར་སྒྲུབ་མི་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མིག་སོགས་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་བདག་ལས་མི་སྐྱེ་སྟེ། ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་བཞིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་བདག་སྐྱེ་

ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རིགས་པས་སྒྲུབ་ཚུལ།

299

འགོག་ནུས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་དང་དཔེ་མ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་ལས། གཏན་ཚིགས་དང་དཔེ་མ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཞེས་དང༌། རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། ལེགས་ལྡན་གྱིས་དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། སྦྱོར་བ་དེས་བདག་སྐྱེ་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་དང་དཔེ་གང་ཡང་མ་བརྗོད་པས་དམ་བཅས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གྲངས་ཅན་གྱིས་ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་ཉིད་ལས་ཞེས་པའི་དོན་འབྲས་བུ་མངོན་གསལ་གྱི་བདག་ཉིད་ལས་ཟེར་རམ། རྒྱུ་མི་གསལ་བ་གཙོ་བོའི་བདག་ཉིད་ལས་འདོད། དང་པོ་ལྟར་ན་གྲུབ་ཟིན་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཁོ་བོ་ཡང་འབྲས་བུ་མངོན་པར་གསལ་ཟིན་པའི་བདག་ཉིད་ལས་སྐྱེ་བར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཁྱབ་པ་འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ། སྐྱེ་ལྡན་ཐམས་ཅད་དེ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་སྨྲ་བའི་ཉེས་པ་མ་བསལ་བའི་ཕྱིར། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་ལས། གཞན་གྱིས་སྨྲས་པའི་ཉེས་པ་མ་བསལ་བའི་ཕྱིར་དང༌། ཞེས་དང༌། རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། གྲངས་ཅན་གྱིས་བདག་ལས་ཞེས་པའི་དོན་འབྲས་བུ་གསལ་བའི་བདག་ཉིད་ལས་ཡིན་ན་ནི་གྲུབ་ཟིན་སྒྲུབ་པ་དང༌། རྒྱུ་མི་གསལ་བ་ནུས་པའི་བདག་ཉིད་ལས་ཡིན་ན་ནི་སྐྱེ་ལྡན་ཐམས་ཅད་དེ་ལས་སྐྱེ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ན་ཁྱབ་པ་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དམ་བཅའ་ལ་བརྟགས་ནས་སྐྱོན་བརྗོད་པ་མ་བསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །རྩ་རྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། སྐབས་ཀྱི་དོན་དངོས་བསྟན་དོན་མེད་ཐུག་མེད་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་སྦྱོར་བ་མི་འཐད་པས་འགྲེལ་པའི་དངོས་ཟིན་གྱི་སྦྱོར་བ་དེ་ལས་བཟློག་དགོས་པས་གཞན་གྱི་ཀླན་ཀའི་གླགས་ཡོད་པའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་ལས། གླགས་ཡོད་པའི་ཚིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྐབས་ཀྱི་དོན་ལས་བཟློག་པར་འགྱུར་བ་དང་ཞེས་དང༌། རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། རྒོལ་བ་གཞན་གྱི་ཀླན་ཀའི་གླགས་ཡོད་པའི་ཚིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཡང་མི་རིགས་སོ། །ཞེས་དང༌། གླགས་ཡོད་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ན་སྐབས་ཀྱི་དོན་སྦྱོར་བ་དེ་ལས་བཟློག་པས་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །
སྐབས་ཀྱི་དོན་དངོས་བསྟན་གྱི་སྦྱོར་བ་ལས་བཟློག་པས་གླགས་ཡོད་ཀྱི་ཚིག་ཏུ་འགྱུར་ཚུལ་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

300

ཡོད་དེ། དངོས་ཟིན་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ་ཞེས་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་བཟློག་པས་གཞན་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དང༌། དེ་ལྟར་བསྒྲུབ་པའི་ཆོས་ཏེ་རྟགས་དོན་མེད་ཐུག་མེད་གཉིས་བཟློག་པས་དོན་བཅས་ཐུག་བཅས་བཀོད་པས་དབུ་མ་རང་གི་གྲུབ་མཐའ་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་མེད་མེད་དགག་བྱེད་པའི་གྲུབ་མཐའ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཤེར་སྒྲོན་ལས། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དང་ནས། འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང༌། ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། སྐབས་ཀྱི་དོན་ལས་བཟློག་པས། ཞེས་སོགས་ནས་ཟེར་རོ་ཞེས་དང༌། སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ལས། གླགས་ཇི་ལྟར་ཡོད་ན། འདི་ལྟར་སྦྱོར་བའི་ཚིག་ཟིན་ལས་བཟློག་དགོས་པས་གླགས་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། སྦྱོར་བའི་ཚིག་ཟིན་ལྟར་ན་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་བསྒྲུབ་བྱ་དང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་ཐུག་མེད་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ན་རྟགས་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ཞིང༌། བདག་ལས་སྐྱེ་ན་དོན་མེད་དང་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་པ་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ན་ཡང་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ན་བསྒྲུབ་བྱ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དངོས་ཟིན་ལྟར་མི་འཐད་ཅིང་འདིའི་བཟློག་དོན་གཉིས་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་རང་ཉིད་ཀྱིས་འདོད་པར་མངོན་ཞེས་ལེགས་ལྡན་གྱིས་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱི་འདོད་པ་བླངས་སོ། །ཞེས་སོ། །སྐབས་འདིར་རྟགས་ཆོས་སོགས་རེ་རེ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་དུ་མ་སྣང་བ་ཤེས་དགོས་ཏེ། དེ་ཤེས་ན་འོག་གི་འཆད་འགྱུར་དུ་མ་ལ་ཕན་པ་དང༌། དབུ་ཚད་ཀྱི་ཐ་སྙད་མི་འདྲ་བའི་རྣམ་དབྱེ་ལ་མཁས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡོད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་མྱུ་གུ་དོན་དམ་པར་མི་སྐྱེ་བར་སྒྲུབ་པའི་སྦྱོར་བ་དང་སྦྱར་ནས་བཤད་ན། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་བསྒྲུབ་བྱ་དང་དམ་བཅའ་རྣམས་དོན་གཅིག་སྟེ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་ཀྱི་ཚོགས་དོན་ཕྱོགས་སོགས་ཡིན་པར་དབུ་ཚད་མཐུན་པའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་ཞེས་པ་ནི་པཀྵི་ཞེས་པ་གཉིས་ལ་འཇུག་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཆོས་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་རྣམས་དོན་གཅིག་པར་མཐུན་ཏེ། གཞི་གང་གི་སྟེང་དུ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བའི་གཞི་དང་ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་པའི་ཕྱོགས་དང་རྩོད་གཞི་དང་གཞིའི་ཆོས་ཅན་རྣམས་དོན་གཅིག་

ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རིགས་པས་སྒྲུབ་ཚུལ།

301

པར་མཐུན་ཏེ། ཆོས་ཅན་ཞེས་པའི་ཆོས་རྟགས་ཆོས་གཉིས་ལ་བྱས་ནས་དེ་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་ཅན་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲེལ་བཤད་བརྟུལ་ཞུགས་ལས། ཆོས་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བའི་གཞི་གང་ལ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དང༌། སྒྲུབ་པའི་ཆོས་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་དང་ཕྱོགས་ཆོས་དང་གཏན་ཚིགས་དང་རྟགས་དང་རྒྱུ་མཚན་རྣམས་དོན་གཅིག་པར་མཐུན་ཏེ། འགྲེལ་བཤད་དེ་ཉིད་ལས། སྒྲུབ་པའི་ཆོས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་ཏེ་གཏན་ཚིགས་སོ་ཞེས་དང༌། དེའི་ཕྱིར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་བསྡུས་པའི་ཕྱོགས་དེའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་པས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་དང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་དང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དོན་གཅིག་སྟེ། རྒོལ་ཕྱི་རྒོལ་ལ་ཚུལ་གསུམ་མཐུན་སྣང་དུ་རང་དབང་གིས་གྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་ཕྱི་རྒོལ་ལ་རྗེས་དཔག་སྐྱེད་པ་གཅིག་ལ་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་རང་དབང་དུ་གྲུབ་པ་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་བཤད་དེ་ཉིད་ལས། སྐབས་འདིར་ནི་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ཞེས་བྱ་བ་གཞི་གང་ལ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ། ཆོས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྒོལ་བ་དང་ཕྱིར་རྒོལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་གྲགས་པ་དང༌། བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དེ་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་ཡོད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་རྒོལ་བ་དང་ཕྱིར་རྒོལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་གྲགས་པ། དེ་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་དང༌། འཆི་མེད་མཛོད་ལས། རང་རྒྱུད་རང་དབང་བདག་དབང་དང༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་གྲགས་ཀྱི་རྟགས་དང་དེའི་རྗེས་དཔག་དང་གཞན་གྲགས་ཀྱི་རྟགས་དང་དེའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་རྣམས་དོན་གཅིག་ལ་ཐལ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པའི་ཡང་དག་མི་འདོད་དེ། སྔ་རྒོལ་དབུ་མ་པས་ཕྱི་རྒོལ་དངོས་སྨྲ་ལ་དངོས་པོ་བདེན་མེད་སྒྲུབ་ཚེ་ཕྱི་རྒོལ་རང་ཉིད་ལ་གྲགས་པས་ན་རང་གྲགས་དང་སྔ་རྒོལ་ལས་གཞན་པའི་ཕྱི་རྒོལ་ལ་གྲགས་པས་ན་གཞན་གྲགས་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དབུ་མའི་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

302

ལྟ་བ་མ་རྙེད་བར་དུ་དབུ་མ་པ་ལ་གྲགས་པ་ལྟར་གྱི་རྟགས་སོགས་ཕྱི་རྒོལ་ལ་བསྟན་པའམ་བློ་ལ་གྲགས་མ་ཐུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་རྒོལ་བ་གཉིས་ཀར་མཐུན་སྣང་གི་ཚུལ་གསུམ་མི་ཡོང་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མེད་དགག་བསྒྲུབ་བྱར་བྱེད་པའི་དབུ་མའི་གྲུབ་མཐའ་དང་འགལ་ཚུལ་ཡོད་དེ། དངོས་ཟིན་གྱི་རྟགས་བཟློགས་ནས་དོན་བཅས་ཐུག་བཅས་འགོད་ན་དངོས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ཡང་བཟློགས་ནས་དངོས་པོ་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་བསྒྲུབ་པར་བྱེད་དགོས་པས་གྲུབ་མཐའ་དང་འགལ་བ་གང་ཞིག །སྤྱིར་ཐལ་འགྱུར་དང་རྟགས་གང་བཀོད་ཀྱི་དེ་ལྟར་བཟློག་དགོས་པ་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་སྐབས་འདིར་དེ་ལྟར་དགོས་ཞེས་ཞིབ་ཆ་འབྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དངོས་ཟིན་གྱི་རྟགས་བཟློགས་པ་ལྟར། དངོས་ཟིན་གྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ཡང་བཟློགས་ནས་དངོས་པོ་རྣམས་གཞན་ལས་སྐྱེ་སྟེ་ཞེས་བསྒྲུབ་བྱར་འགོད་པ་མི་རུང་ཡང་ཤུགས་བསྟན་གྱི་བསྒྲུབ་བྱར་འགྱུར་བ་གང་ཞིག །དེ་ལྟར་བྱས་ན་མ་ཡིན་དགག་དངོས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱར་སོང་བས་གྲུབ་མཐའ་དང་འགལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། དེས་ན་བཟློགས་དོན་གཉིས་རྟགས་སོ། །དངོས་ཟིན་གྱི་རྟགས་བཟློག་དགོས་ན་དངོས་ཟིན་གྱི་དམ་བཅའ་ཡང་བཟློག་དགོས་ཏེ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་རྟགས་བཟློག་པ་ལྟར་བྱར་མེད་པས་བདག་སྐྱེ་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་མ་ཡིན་པ་བཟློག་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་གཅོད་པའི་ཆེད་ཡིན་པས་སྐབས་འདིར་མེད་དགག་གཅིག་དགོས་ཀྱི་མ་ཡིན་དགག་བྱས་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མཚན་མ་ལ་མི་སྤྱོད་པར་གསུངས་པའི་གྲུབ་མཐའ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་ལས། མ་ཡིན་པར་དགག་པ་ཡོངས་སུ་བཟུང་ན་ནི་དེ་སྒྲུབ་པ་གཙོ་ཆེ་བའི་ཕྱིར། ཆོས་རྣམས་མ་སྐྱེས་སོ་ཞེས་སྒྲུབ་པས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་སྟོན་པའི་ཕྱིར། མཛད་པའི་མཐའ་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ལུང་ལས་གཟུགས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལ་སྤྱོད་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རིགས་པས་སྒྲུབ་ཚུལ།

303

ཞེས་སོ། །འདི་ལྟར་མ་གོ་བར་སྣ་ཚོགས་སྨྲས་ཀྱང་འཁྲུལ་ལོ། །
གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་འགོག་སྐབས་སྐྱེ་མེད་ཙམ་མ་ཡིན་པར་སྐྱེ་བ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་སྒྲུབ་འདོད་ལ། དེ་ལྟར་ན་སྐྱེ་བ་ནི་དོན་བཅས་ཐུག་བཅས་ཡིན་པས། བདག་ལས་མི་སྐྱེ་སྨྲས་པས་ཤུགས་ལ་གཞན་སྐྱེ་འཕེན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཟུར་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བུདྡྷ་པཱ་ལི་ཏ་ལས། འདིར་སྨྲས་པ་རེ་ཞིག་སྐྱེ་བར་བརྗོད་པ་ཐ་སྙད་ཙམ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་རབ་ཏུ་སྟོན་ཅིག །བཤད་པ་དེ་དང་པོར་བསྟན་པར་བྱའོ། །བདག་ལས་མ་ཡིན་གཞན་ལས་མིན། །ཞེས་པ་ནས། གཞན་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཐམས་ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །བདག་དང་གཞན་གཉིས་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། གཉིས་ཀའི་སྐྱོན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུ་མེད་པ་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། རྟག་ཏུ་ཐམས་ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང༌། རྩོམ་པ་ཐམས་ཅད་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་གང་གི་ཕྱིར་དངོས་པོ་སྐྱེ་བ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་འཐད་པ་དེའི་ཕྱིར། སྐྱེ་བ་མེད་པས་སྐྱེ་བར་བརྗོད་པ་ནི་ཐ་སྙད་ཙམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་སྙམ་དུ་ལེགས་ལྡན་གྱིས་དགོངས་པར་མངོན་པའི་ཕྱིར། དཔྱད་གཞི་ཆེ་མོད་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་དེ། རྩ་ཤེས་ཀྱིས་དོན་དམ་པར་མེད་པ་དང༌། མིང་བརྡ་ཙམ་ལ་ཐམས་ཅད་དུ་རུང་བར་བཤད་པའི་མདོར་བསྟན་ལ། འདིར་ཡང་མཐའ་བཞི་ལས་མི་སྐྱེ་བ་མེད་དགག་ཡིན་ཀྱང་སྐྱེ་བ་མིང་ཙམ་ཡོད་པར་མཛད་པས་ཤིན་ཏུ་ལེགས་སོ་ཞེས་བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོང་ཐུན་ལས། ཐལ་འགྱུར་དང་རྟགས་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱིར་དེ་ལྟར་སྨྲ་བ་མ་ཡིན་གྱི། ཞེས་པ་ནས། སྐྱེ་བ་གཞིར་བྱས་ལ་བདག་སྐྱེ་གཞན་སྐྱེ་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཆོད་པས་དངོས་པོ་རྣམས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཞིང་བདག་ལས་མི་སྐྱེ་ཞེས་སྨྲས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་འཕེན་པའི་ཕྱིར། ལྷས་བྱིན་ཚོན་པོ་དང་ཉིན་པར་མི་ཟ་བར་སྨྲས་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་མཚན་མོ་ཟ་བར་འཕེན་པ་བཞིན་ནོ་སྙམ་དུ་བསམ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཡང་སྨྲ་པ་པོ་ལ་འཕེན་འདོད་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

304

མེད་ན་མི་འཕེན་ཏེ། མདོ་ལས། གང་ཞིག་རྐྱེན་ལས་སྐྱེ་བ་དེ་མ་སྐྱེས། །ཞེས་དང༌། ལེགས་ལྡན་རང་ཉིད་ཀྱང་གཟུགས་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་མེད་དེ། ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྒྱུ་མ་བཞིན་ཞེས་པ་དག་གིས་ཐ་སྙད་དུ་སྐྱེ་བ་དང་ཡོད་པར་ཤུགས་ལ་འཕེན་པར་སུ་ཡང་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གསུམ་པ་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ལ་སྐྱོན་མེད་ཚུལ་ཟླ་བས་བཤད་ཚུལ་ལ། སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ལ་སྐྱོན་མེད་ཚུལ་དང༌། ལེགས་ལྡན་གྱི་ལུགས་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། སྐྱོན་དང་པོ་གཉིས་མི་འཇུག་པའི་ཚུལ་དང༌། གསུམ་པ་མི་འཇུག་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྐྱོན་མེད་ཚུལ་དང༌། གཞན་གྲགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྐྱོན་མེད་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ་རང་རྒྱུད་མ་བཀོད་པའི་ཚུལ་དང༌། རང་རྒྱུད་ལ་སྨྲས་པའི་ཉེས་པ་སེལ་མི་དགོས་པའི་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ་རང་རྒྱུད་ལ་དགོས་པ་མེད་པ་དང༌། དེ་ལ་ནུས་པ་མེད་པ་དང༌། རང་རྒྱུད་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། ལེགས་ལྡན་གྱི་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་མི་རིགས་ཏེ། འཆད་འགྱུར་ལྟར་ཟླ་བའི་ཞབས་ཀྱིས་གཟིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚིག་གསལ་ལས། སྐྱོན་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་མཐོང་ངོ༌། །ཞེས་སོ། །ལེགས་ལྡན་གྱིས་སྐྱོན་བརྗོད་དུ་མའི་ནང་གི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་དང་དཔེ་མ་བརྗོད་པའི་བདག་སྐྱེ་འགོག་མི་ནུས་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་དང་དཔེ་བཀོད་པའི་དགོས་པའམ་འབྲས་བུ་བདག་སྐྱེ་མེད་པར་ཁས་ལེན་པའི་ནུས་པ་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་འགལ་བརྗོད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་བརྩད་ནས་ཀྱང་ཐུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། གང་ལས་གཏན་ཚིགས་དང་དཔེ་བཀོད་པ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་བ་འདི་ཙམ་ཞིག་གིས་བརྩད་པ་ཅི་ཕ་རོལ་པོ་ཁས་ལེན་པར་མི་བྱེད་དམ། ཞེས་སོ། །འདི་ཙམ་ཞིག་ཅེས་པའི་ཙམ་སྒྲས་ཐལ་འགྱུར་ཙམ་གྱིས་བསྐྱེད་ཐུབ་པར་བསྟན་པ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཐལ་འགྱུར་གཉིས་བརྗོད་པའི་བདག་སྐྱེ་ལ་ནང་འགལ་བསྟན་ཅིང༌། བསྟན་པ་ལྟར་མཐོང་ཡང་ནུས། བདག་སྐྱེ་ཡོད་པའི་འཐད་པ་རིགས་པ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པར་སྟོན་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་

ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རིགས་པས་སྒྲུབ་ཚུལ།

305

ཉིད་ལས། གང་གི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡོད་པ་རྒྱུ་ཉིད་དང་དེ་ཉིད་སྐྱེའོ་ཞེས་སྨྲས་པ་ཡིན་ལ། ཡོད་པ་ནི་ཡང་སྐྱེ་བ་ལ་དགོས་པ་མ་མཐོང་ཞིང་ཐུག་པ་མེད་པར་ཡང་མ་མཐོང་ལ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། ཁྱོད་ཀྱིས་སྐྱེས་པ་སླར་ཡང་སྐྱེ་བར་མི་འདོད་ཅིང་ཐུག་པ་མེད་པར་ཡང་མི་འདོད་དོ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། གྲངས་ཅན་གྱིས་སངས་རྒྱས་པ་ལ་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་སྐྱེས་ཟིན་སླར་ཡང་སྐྱེ་བའི་དཔེ་མི་རྙེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། དེའི་ཕྱིར་ཁྱེད་ཅག་གི་རྩོད་པ་ནི་འཐད་པ་དང་བྲལ་བ་དང༌། རང་གི་ཁས་བླངས་དང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཕ་རོལ་པོ་བདག་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་ལ་འདྲི་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་ཚད་མ་པའི་འགལ་བརྗོད་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་སྐྱེད་ཚུལ་དང་མི་འདྲ་བར་མ་ཟད་ཕྱོགས་སྔའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་དེ་འདྲེན་པ་འཁྲུལ་བ་ཆེན་པོར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་ནང་འགལ་སྟོན་ཐུབ་ཅིང་ནང་འགལ་མཐོང་ཡང་ཁས་མི་ལེན་པར་བསྙོན་འདིང་ན། དེ་ལ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་དང་དཔེ་བསྟན་ཀྱང་ནུས་པ་མེད་པར་ཐལ། དེའི་ཚེ་ཡང་སྐྱོན་མཐོང་ཡང་བསྙོན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཐལ་འགྱུར་བ་ཁོ་བོ་ནི་རྒོལ་བའི་འོས་མ་ཡིན་པའི་བསྙོན་པ་དང་མི་རྩོད་ལ། ལེགས་ལྡན་ཁྱེད་རང་ནི་དེ་འདྲ་རྩོད་པའི་གནས་མ་ཡིན་པར་ཡང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་དཔེ་འཚང་ག་བྱེད་པ་ནི་གཏན་ཚིགས་སྨྲ་བ་ལ་དགའ་བ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། འོན་ཏེ་ཕ་རོལ་པོ་རང་གི་ཁས་བླངས་དང་འགལ་བས་བརྩད་པས་ཀྱང་མི་བཟློག་ན་དེའི་ཚེ་ངོ་ཚ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཏན་ཚིགས་དང་དཔེ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་ལྡོག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ནས། ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱུང༌། གསུམ་པ་རང་རྒྱུད་བྱེད་མི་རིགས་པ་ནི། མཐའ་ཐམས་ཅད་མདོ་ཏིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལྟར་བཀག་པའི་དབུ་མ་པ་ཡིན་ན་ཚུལ་གསུམ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་སྟེ་རྟགས་སྦྱོར་བྱ་མི་རིགས་པར་ཐལ། མཐའ་བཞི་ལ་སོགས་པའི་ཕྱོགས་གཞན་གྱི་ཁས་ལེན་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་ཡོད་མཐའ་དང༌། གཏན་ནས་མེད་པའི་མེད་མཐའ་དང༌། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་འཇིག་པའི་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

306

ཡོད་མེད་གཉིས་ཀའི་མཐའ་དང༌། ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་སྤངས་པའི་སྟོང་པའམ་དབུས་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་མཐའ་གང་ཡང་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱོགས་མེད་པ་གང་ཞིག །དབུ་མའི་ལུགས་དང་འགལ་བའི་དམ་བཅའ་གང་ཡང་ང་ལ་མེད་ཅེས་འཕགས་པའི་ཞབས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། ཡོད་དང་མེད་དང་ཡོད་མེད་ཅེས། །གང་ལ་ཕྱོགས་ནི་ཡོད་མིན་པ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩོད་ཟློག་ལས། གལ་ཏེ་ངས་དམ་བཅས་འགའ་ཡོད། །དེས་ན་ང་ལ་སྐྱོན་དེ་ཡོད། །ང་ལ་དམ་བཅའ་མེད་པས་ན། །ང་ནི་སྐྱོན་མེད་ཁོ་ན་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཇི་སྐད་དུ་དེ་ཉིད་ལས། དབུ་མ་པ་ཡིན་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་བྱར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱོགས་གཞན་ཁས་ལེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོ། །དབུ་མ་པ་ཡིན་ན་རང་རྒྱུད་ཁས་ལེན་མི་རིགས་ཀྱང་དེ་ཁས་བླངས་ན་དབུ་མ་པ་མ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་དག་གིས་ཀྱང་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་རིགས་པ་མཐའ་ཡས་པས་སྒྲུབ་པས་སེམས་ཙམ་པ་ལས་མཐོ་བས་ན་དབུ་མ་པ་ལས་གྲུབ་མཐའ་གཞན་དུ་མི་རུང་བ་གང་ཞིག །དབུ་མ་པས་ཁས་ལེན་མི་རུང་བ་ཁས་ལེན་པ་དང་དབུ་མ་པ་མི་འགལ་བ་ནི། བཅས་རྐྱང་ཕྲ་མོ་དང་འགལ་བ་དང་དགེ་སློང་མི་འགལ་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། མཁས་པ་དེ་དག་ཀྱང་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་ཡོད་པའི་གྲུབ་མཐའ་རིགས་པའི་སྒོ་དུ་མ་ནས་འགོག་ཅིང་བདེན་མེད་དུ་ལེགས་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པས་དབུ་མ་པ་ནི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། དབུ་མ་པ་ཡིན་ན་རང་རྒྱུད་མི་རིགས་པར་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ་བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་གིས་བཅས་པ་དང་འགལ་བ་མི་རིགས་ཀྱང༌། དེ་དང་འགལ་བ་ཙམ་གྱིས་དགེ་སློང་མ་ཡིན་མི་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །རྩོད་ཟློག་དང་བཞི་བརྒྱ་པས་དབུ་མ་པ་ལ་དམ་བཅའ་མེད་པར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མཐའ་བཞི་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་དམ་བཅའ་བཞི་བཞག་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཚིག་གསལ་ལས། དེ་བཞིན་དུ་དམ་

ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རིགས་པས་སྒྲུབ་ཚུལ།

307

བཅའ་བ་གསུམ་པོ་ལ་ཡང་སྦྱར་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་བོད་མང་པོ་བཀག་སྟེ་མཐའ་དཔྱོད་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །
གཉིས་པ་རང་རྒྱུད་ལ་གཞན་གྱིས་སྨྲས་པའི་ཉེས་པ་སེལ་མི་དགོས་པའི་ཚུལ་ནི། སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་སྐབས་འདིར་གཞན་གྱིས་སྨྲས་པའི་ཉེས་པ་མ་བསལ་ཡང་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་རྒོལ་ཕྱི་རྒོལ་གཉིས་ལ་མཐུན་སྣང་དུ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་རང་རྒྱུད་ཙམ་ཡང་ཁས་མ་བླངས་ལ་ལེན་ཡང་མི་རིགས་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་དེ་ཉིད་ལས། སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་དེའི་ལན་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང༌། གང་གི་ཚེ་དེ་ལྟར་དབུ་མ་པས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་མི་བརྗོད་པ་དེའི་ཚེ་ཞེས་གསུངས། ཤེས་བྱེད་གོང་དུ་མ་ཁྱབ་ན་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ན་ལེགས་ལྡན་གྱིས་མིག་སོགས་ཆོས་ཅན། བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་བཞིན་ཞེས་པའི་རང་རྒྱུད་མ་བཀོད་པས་དམ་བཅའ་དང་རྟགས་ལ་ཉེས་པ་མ་བསལ་པའི་སྐྱོན་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དམ་བཅའ་ལ་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་ཅེས་པ་འབྲས་བུའི་བདག་ཉིད་ལས་མི་སྐྱེ་བར་སྒྲུབ་ན་གྲུབ་ཟིན་སྒྲུབ་པའི་སྐྱོན་དང་རྒྱུའི་བདག་ཉིད་ལས་མི་སྐྱེ་བར་སྒྲུབ་ན་འགལ་བར་འགྱུར་བའི་ཉེས་པ་སེལ་དགོས་པའི་དམ་བཅའ་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ་ཞེས་པའི་དམ་བཅའ་ག་ལ་ཡོད། དེ་བཞིན་དུ་རྟགས་ལ་བརྟགས་ནས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་བདག་ལས་མི་སྐྱེ་བར་སྒྲུབ་པའི་ཡོད་པ་འདི་རྒྱུའི་བདག་ཉིད་ལས་ཡོད་པ་ཟེར་ན་འགལ་བ་དང༌། འབྲས་བུ་གསལ་བའི་དུས་སུ་ཡོད་པ་ཟེར་ན་གྲུབ་ཟིན་སྒྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་སྤོང་དགོས་པའི་རྟགས་ཀྱང་མ་བཀོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཁོ་བོས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཐལ་འགྱུར་འདི་གཉིས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སུ་མ་བཀོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། གང་ལ་གྲངས་ཅན་གྱི་དམ་བཅའི་དོན་འདི་གང་ཡིན། ཅི་བདག་ལས་ཞེས་བྱ་བ་འབྲས་བུའི་བདག་ཉིད་ལས་སམ་འོན་ཏེ་རྒྱུའི་བདག་ཉིད་ལས་ཡིན་གྲང༌། དེ་ལས་ཅིར་འགྱུར། གལ་ཏེ་འབྲས་བུའི་བདག་ཉིད་ལས་ཡིན་ན་ནི་གྲུབ་པ་ལ་སྒྲུབ་པ་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

308

ཡིན་ལ། རྒྱུའི་བདག་ཉིད་ལས་ཡིན་ན་ནི་འགལ་བའི་དོན་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། སྐྱེ་ལྡན་ཐམས་ཅད་ནི་རྒྱུའི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་ཁོ་ནས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པར་གང་ལ་གྲངས་ཅན་པ་དག་ཕྱིར་ཟློག་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ་ཞེས་བྱ་བར་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དམ་བཅའ་བ་ལྟ་ག་ལ་ཡོད་ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཐལ་འགྱུར་བ་ཁོ་བོས་འགྲེལ་ཚིག་དེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་མ་བཀོད་པར་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་ཟིན་པ་ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། ཁོ་བོ་ཅག་ལ་ནི་གང་ཞིག །གྲུབ་པ་ལ་སྒྲུབ་པ་ཉིད་དམ་འགལ་བའི་དོན་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཞིང༌། གྲུབ་པ་ལ་སྒྲུབ་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དང༌། འགལ་བའི་དོན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འབད་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱང་ག་ལ་ཡོད་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཆོས་ལ་སྨྲ་བའི་ཉེས་པ་མེད་ཚུལ་སོ་སོར་འདི་ལྟར་བཤད་དགོས་ཀྱང་ཐལ་ཟློག་པ་སྔ་མ་སུས་མ་ཐོན་པས་ལེགས་པར་ཕྱེ་ཡོད་དོ། །འདིས་ནི་མིག་སོགས་ཆོས་ཅན། བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཤེས་པ་ཡོད་པ་བཞིན་ཞེས་པའི་གཞན་གྲགས་བཀོད་ན་ཡང་གཞན་གྱིས་སྨྲས་པའི་ཉེས་པ་ལེགས་ལྡན་ལྟར་སེལ་དགོས་ཏེ། དེ་ལ་དོགས་པ་དེ་སྐྱེ་ལ་དེ་འདྲའི་གཞན་གྲགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གཞན་གྲགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་གཏན་ཚིགས་དང་དཔེ་མ་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་སོ་ན་གནས་པའི་རྩོད་པ་དང༌། དེའི་ལན་གཉིས། དང་པོ་ནི། བརྟགས་པ་མཐའ་བཟུང་གི་དོགས་པ་ནི། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་ན་རེ། སྔར་བཀོད་པའི་གཏན་ཚིགས་དང་དཔེ་མ་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་དང་གཞན་གྱིས་སྨྲས་པའི་ཉེས་པ་མ་བསལ་བའི་སྐྱོན་ད་དུང་སྤོང་མི་ཐུབ་པར་ཐལ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་གཉིས་ཟླ་གྲགས་ཁྱོད་ཀྱིས་སྤངས་སུ་ཆུག་ཀྱང༌། གཞན་གྲགས་ཀྱི་རྟགས་དཔེ་མ་བརྗོད་པ་དང་དེའི་ཉེས་པ་མ་བསལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཟུར་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དབུ་མ་པ་ལ་བདེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་སོགས་མཐུན་སྣང་བ་མེད་པས་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་གཞན་གྲངས་ཅན་གྱི་བདག་སྐྱེའི་

ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རིགས་པས་སྒྲུབ་ཚུལ།

309

དམ་བཅའ་ལ་གནོད་པ་མ་བསྟན་པ་བདེན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། ཅི་སྟེ་ཡང་དབུ་མ་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྟར་ན་ཕྱོགས་དང་གཏན་ཚིགས་དང་དཔེ་དག་མ་གྲུབ་པས། ནས། མ་གྱུར་མོད་ཅེས་བྱུང༌། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གྲངས་ཅན་རང་ཉིད་ལ་ཕྱོགས་ཏེ་བསྒྲུབ་བྱ་དང༌། གཏན་ཚིགས་དང་དཔེ་སྐྱོན་དང་བྲལ་བ་འགོད་དགོས་པ་དང་དེ་ལ་སྨྲས་པའི་ཉེས་པ་སེལ་དགོས་པ་ལ་དེ་དག་མ་བརྗོད་པ་དང་དེའི་ཉེས་པ་སེལ་བ་གང་ཡང་མ་བྱས་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། གཞན་གྱི་དམ་བཅའ་བ་ལ་རང་གི་རྗེས་སུ་དཔག་པས་འགལ་བ་བརྗོད་པ་ནི་བྱ་དགོས་པས། རང་ཉིད་ལ་ཕྱོགས་ལ་སོགས་པ་ཕྱོགས་དང་རྟགས་ཀྱི་དང་དཔེའི་སྐྱོན་དང་བྲལ་བ་དག་ཡོད་པར་བྱ་དགོས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་མ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་དང༌། དེའི་ཉེས་པ་མ་བསལ་བའི་ཕྱིར། ཉེས་པ་དེ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ་སྙམ་ན་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལན་ལ་རྩོད་པ་དེའི་སྐྱོན་དང་པོ་མེད་ཚུལ་དང༌། སྐྱོན་གཉིས་པ་སྨྲས་པའི་ཉེས་པ་འདིར་མ་བསལ་ཡང་སྐྱོན་མེད་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ། འདིར་གཙོ་བོར་གཞན་གྲགས་མ་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། གཞན་གྲགས་བརྗོད་དགོས་ནའང་བརྗོད་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཕྱི་རྒོལ་ཀུན་ལ་རང་གྲགས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ངེས་པར་འགོད་དགོས་པ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་གྱིས་ཀྱང་སྔར་ལྟར་ནང་འགལ་དང༌། འཐད་པ་མེད་པར་སྟོན་ཐུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་སྐབས་འདིར་ངེས་བཟུང་དུ་ཕྱི་རྒོལ་ལ་གཞན་གྲགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ལྷག་པོ་ད་གདོད་ཅི་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་ཞེས་དང༌། འདིར་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་གནོད་པ་བརྗོད་པ་ལ་དགོས་པ་ཀོ་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེས་སོ། །ཀོ་ཞེས་པ་ད་གདོད་ཀྱི་བརྡ་རྙིང་ཡིན་ནོ། །སྔར་གྱི་ཐལ་འགྱུར་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་ལྟར་བརྗོད་པའི་གཞན་གྲགས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་མེད་ཀྱང༌། གྲངས་ཅན་ལ་ནང་འགལ་དང་བདག་སྐྱེ་ཡོད་པའི་འཐད་པ་མེད་པར་སྟོན་ཐུབ་པར་ཐལ། སྔར་ལྟར་ཐལ་འགྱུར་གཉིས་ཀྱིས་བརྩད་པའི་གྲངས་ཅན་ལ་ནང་འགལ་འགྱུར་ཚུལ་བསྒྲུབས་ཟིན་ལ། དེའི་སྐབས་ཁྱེད་ཅག་གི་རྩོད་པ་འདི་ནི་འཐད་པ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲས་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

310

པ་འདི་འདིའི་སུན་འབྱིན་གསལ་ཤོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སུན་འབྱིན་གསལ་ཤོས་གང་ཞིག །དེ་མ་ཡིན་ན་གྲངས་ཅན་གྱིས་དེ་ལས་བཟློག་སྟེ་བདག་སྐྱེ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་དགོས་ལ། གྲངས་ཅན་གྱིས་སངས་རྒྱས་པ་ལ་བདག་སྐྱེ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་མི་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཟུར་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། དེའི་ཕྱིར་འཐད་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱོགས་ཁས་བླངས་པས་འདི་ནི་བདག་ཉིད་ཁོ་ན་ལ་སླུ་བར་བྱེད་པས་གཞན་ལ་ངེས་པ་སྐྱེད་པར་མི་ནུས་སོ། །ཞེས་དང༌། གང་རང་གི་དམ་བཅའི་དོན་གྱི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ལ་ནུས་པ་མེད་པ་འདི་ཉིད་འདིའི་སུན་འབྱིན་པ་ཆེས་གསལ་པོ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཟུར་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་ཚེ་གྲངས་ཅན་གྱིས་སྔ་རྒོལ་བྱས་ནས་གཞན་དབུ་མ་པ་ལ་བདག་སྐྱེ་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་ན་རང་གི་དམ་བཅས་པའི་དོན་གཞན་ལ་སྟོན་འདོད་པའི་སྔ་རྒོལ་གྱིས་རང་གི་དམ་བཅའི་དོན་དེ་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་འགོད་པ་ནི་རྒོལ་བའམ་རིགས་སྨྲ་སྤྱིའི་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། གང་གི་ཕྱིར་དོན་གང་ཞིག་གང་གིས་དམ་བཅས་པ་དེ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱིས་ངེས་པ་བཞིན་དུ་གཞན་དག་ལ་ངེས་པ་སྐྱེད་པར་འདོད་པས། དོན་འདི་འཐད་པ་གང་གི་སྒོ་ནས་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་འཐད་པ་དེ་ཉིད་གཞན་ལ་བསྙད་པར་བྱ་དགོས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་རང་གིས་ཁས་བླངས་པའི་དམ་བཅས་པའི་དོན་གྱི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ནི་ཕ་རོལ་ཁོ་ནས་དགོད་པར་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་རེ་ཞིག་ལུགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །གོང་གི་རྟགས་ཟུར་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། གྲངས་ཅན་གྱིས་སངས་རྒྱས་པ་ལ་བདག་སྐྱེ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་འདི་ནི་གཞན་དབུ་མ་པ་ལ་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གྲངས་ཅན་གྱིས་རྒྱུ་དུས་ན་མངོན་པར་མི་གསལ་བའི་མྱུ་གུ་ཆོས་ཅན། རང་གི་བདག་ཉིད་ལས་སྐྱེ་སྟེ། མེད་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དང༌། རྒྱུ་སོ་སོར་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པའི་རྟགས་སོགས་དབུ་མ་པ་ལ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ཚེ་དེའི་རྟགས་དང་རྟགས་ཆོས་གཉིས་ལྡན་གྱི་དཔེ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེས་ན་སྒྲུབ་བྱེད་རང་གི་ཁས་བླངས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ་ཙམ་ལས་སྒྲུབ་བྱེད་མེད་པ་དེ་ཡིན་

ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རིགས་པས་སྒྲུབ་ཚུལ།

311

པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། འདི་ནི་གཞན་ལ་གཏན་ཚིགས་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། །གཏན་ཚིགས་དང་དཔེ་མེད་པའི་ཕྱིར་རང་གི་དམ་བཅའ་བའི་དོན་གྱི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ནི་རང་ཉིད་ཁས་འཆེ་བའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་འབའ་ཞིག་ཉེ་བར་བཀོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཞེས་སོ། །
གཉིས་པ་གཞན་གྲགས་བརྗོད་དགོས་ནའང་བརྗོད་པ་ནི། ལེགས་ལྡན་ན་རེ་སྐབས་འདིར་ཡང་རང་གྲགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ངེས་པར་བརྗོད་རིགས་པར་ཐལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མདོ་དུ་མར་ཡང་གཏན་ཚིགས་ལྔ་སོགས་བཤད་ལ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་གཞུང་ནའང་དུ་མ་ཡོད་པས་ཐལ་འགྱུར་ཁོ་ན་བཤད་པ་དེ་དག་དང་མི་མཐུན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྩོད་ཚུལ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། ཅི་སྟེ་ཡང་རང་གི་རྗེས་སུ་དཔག་པས་འགལ་བ་གདོན་མི་ཟ་བར་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་གཞན་གྲགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་སྟོན་དགོས་ན་ཡང་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་བརྗོད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། དེ་དག་གི་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན་ཁྱབ་པར་ཐལ། གཞུང་འདིས་རང་གི་རྒྱུའི་ནུས་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་ཅིང་མངོན་པར་མི་གསལ་བའི་མྱུ་གུ་སོགས་དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་ནམ་དགོས་པ་མེད་དེ། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མངོན་པར་གསལ་ཟིན་གྱི་བུམ་པ་བཞིན། ཞེས་པའི་རྟགས་སྦྱོར་རྣམ་དག་གཅིག་ཀྱང་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞུང་འདིས་དེ་འདྲའི་ཆོས་ཅན་དང་དཔེ་བསྟན་པ་གང་ཞིག །གཏན་ཚིགས་ཀྱང་བསྟན། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱང་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མདོར་བསྟན་གྱི་དེ་དག་གི་ཞེས་པས་དཔེ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་དང་ཆོས་ཅན་ཡང་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱས་བཤད་ཀྱི་དངོས་པོ་བདག་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་དག་ལ་ནི་ཡང་སྐྱེ་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་དོ་ཞེས་པ་འདི་མདོར་བསྟན་གྱི་རྒྱས་བཤད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྒྱས་བཤད་ཀྱི་ངག་འདིས་རྟགས་ཆོས་གཉིས་ལྡན་གྱི་མཐུན་དཔེ་བཟུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ཡང་སློབ་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

312

དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ནས། མདོར་བཞག་པའི་ངག་དེའི་འགྲེལ་པའི་ངག་ཡིན་ལ། ངག་འདིས་ནི་ཆོས་མཐུན་པའི་དཔེ་གཞན་ལ་རབ་ཏུ་གྲགས་པ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དང་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་དང་ལྡན་པ་ཉེ་བར་བཟུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་གཏན་ཚིགས་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །རྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །ཡང་བདག་སྐྱེ་མེད་པ་དམ་བཅའ་བྱས་པའི་གཞན་གྲགས་ཡང་དག་གཅིག་ཀྱང་བསྟན་ཏེ། སྐྱེས་བུ་ལས་ཐ་དད་པའི་དོན་རྣམས་ཆོས་ཅན། བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྐྱེས་བུ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བཀོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ལ་གཞན་གྲགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་རྟགས་དང་དཔེ་མ་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། འགྲེལ་ཚིག་དེས་སྒྲུབ་ངག་ཡན་ལག་ལྔ་ལྡན་གྱི་སྒོ་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འགྲེལ་ཚིག་དེས་དངོས་པོ་རྣམས་སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དེ། དངོས་པོ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་ན་སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མངོན་པར་གསལ་ཟིན་གྱི་བུམ་པ་བཞིན། མངོན་པར་གསལ་ཟིན་གྱི་བུམ་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་ཟིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་རྣམས་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་ཟིན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་དངོས་པོ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་རྣམས་སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དོ། །ཞེས་པས་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་སྒྲ་ནི་མི་རྟག་སྟེ། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་སྟེ། དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན། བུམ་པ་བྱས་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྒྲ་ཡང་བྱས། དེའི་ཕྱིར་སྒྲ་ཡང་བྱས་པའི་ཕྱིར་མི་རྟག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་ཉེ་བར་སྦྱར་བས་བྱས་པ་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་བསྟན་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལ་ཇི་ལྟར་སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པ་མི་རྟག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ནས། གཏན་ཚིགས་དང་དཔེ་མ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་

ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རིགས་པས་སྒྲུབ་ཚུལ།

313

དང་ཞེས་ཅི་སྟེ་བརྗོད་པར་བྱེད་ཅེས་སོ། །ཡན་ལག་ལྔའི་ངོས་འཛིན་མི་མཐུན་པ་མང་ཡང་དངོས་བསྟན་དང་སྦྱར་ན། དམ་བཅའ་དང༌། ཁྱབ་པ་དང༌། དཔེ་དང༌། ཉེར་གཏོད་དང༌། མཇུག་སྡུད་ལྔར་རང་རེ་མཁས་པ་མང་པོས་བཤད་པ་ལྟར་བྱ་སྟེ། སྔར་བཤད་པ་འདི་དེའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དང་སྦྱར་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྒྲ་མི་རྟག་ཅེས་པ་དམ་བཅའ་དང་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་ཅེས་པས་ཁྱབ་པ་དང༌། དེས་ཁྱབ་སྟེ། དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན་ཞེས་པས་དཔེ་དང༌། བུམ་པ་བྱས་པ་བཞིན་དུ་སྒྲ་ཡང་བྱས་ཞེས་པས་ཉེར་གཏོད་དང༌། ལྷག་མས་མཇུག་སྡུད་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཡང་མཁས་དབང་སྟག་ལུང་གྲགས་པའི་གསུང་ལྟར་དངོས་ཟིན་སྦྱར་ན་ཤིན་ཏུ་ལེགས་ཏེ། སྒྲ་ནི་མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པ་མི་རྟག་པའི་ཕྱིར། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པར་མཐོང་སྟེ་བུམ་པ་བཞིན། བུམ་པ་བཞིན་དུ་སྒྲ་ཡང་བྱས་པ་ཡིན། དེའི་ཕྱིར་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ཡིན་ཞེས་དམ་བཅའ་དང༌། རྟགས་དང༌། དཔེ་ལ་ཁྱབ་པ་བསྟན་པ་དང༌། དཔེ་དོན་ཉེར་སྦྱར་དང༌། མཇུག་སྡུད་དུ་ཡན་ལག་ལྔ་འགྲེལ་པས་གསལ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལ་ཇི་ལྟར་སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ་ཞེས་དམ་བཅའ་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། བྱས་པ་མི་རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པས་རྟགས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས བྱས་པ་ནི་མི་རྟག་པར་མཐོང་སྟེ་དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན་ཞེས་པས་དཔེ་ལ་ཁྱབ་པ་བསྟན་ཚུལ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་བཞིན་དུ་སྒྲ་ཡང་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པས་དཔེ་དོན་ཉེར་སྦྱར་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་ཕྱིར། ལྔ་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། དེའི་ཕྱིར་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མི་རྟག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པས་མཇུག་སྡུད་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཡན་ལག་ལྔ་བཤད་ཚུལ་འདི་གཉིས་ལས་གཞན་མི་རིགས་ཏེ། ཟླ་བའི་འགྲེལ་པ་དང་མི་འབྱོར་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སྨྲས་པའི་ཉེས་པ་འདིར་མ་བསལ་ཡང་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དངོས་པོ་མི་གསལ་བ་སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དུ་སྒྲུབ་ནའང་གྲུབ་ཟིན་དང་འགལ་བ་དང་མ་ངེས་དོགས་པའི་ཉེས་པ་མེད་པ་གང་ཞིག །རྟགས་དེས་གྲངས་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

314

ཅན་ངོར་སྐྱེས་བུ་མིན་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་སྒྲུབ་ནའང་འགལ་མ་ངེས་ཀྱི་དོགས་པའི་ཉེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་ཚེ་གྲུབ་ཟིན་སྒྲུབ་འགལ་དོགས་པ་མེད་པ་གང་ཞིག །དེའི་ཚེ་མ་ངེས་དོགས་པ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ལ་གཞན་གྲགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་རྟགས་དང་དཔེ་མ་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་མ་ཟད་གཞན་གྱིས་སྨྲས་པའི་ཉེས་པ་མ་བསལ་བའི་སྐྱོན་ཡང་མེད་པར་ཐལ། སློབ་དཔོན་གྱིས་གྲངས་ཅན་གྱི་ངོར་རྒྱུ་དུས་ན་མངོན་པར་མི་གསལ་བའི་རྫ་བུམ་ཆོས་ཅན། སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དེ། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་ཟིན་ནས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མངོན་གསལ་གྱི་བུམ་པ་བཞིན་ཞེས་བཀོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བསྒྲུབས་ཟིན། ཁྱབ་སྟེ། དེའི་ཚེ་གྲངས་ཅན་གྱིས་དམ་བཅའ་ལ་བརྟགས་ནས་གྲུབ་ཟིན་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོན་མེད་པ་གང་ཞིག །གཏན་ཚིགས་འགལ་བའི་སྐྱོན་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གྲངས་ཅན་གྱིས་དེ་འདྲའི་རྫ་བུམ་སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དུ་མ་རྟོགས་པ་འདིར་བསྒྲུབ་བྱར་བཟུང་ནས་སྒྲུབ་པ་ཡིན་གྱི་མངོན་པར་གསལ་ཟིན་སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་མེད་པར་སྒྲུབ་པ་མ་ཡིན་པས་གྲུབ་ཟིན་སྒྲུབ་པའི་དོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། གྲངས་ཅན་པ་དག་ནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལ་ཞེས་དང༌། གྲུབ་པ་ལ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོན་ཉིད་དུ་དོགས་པ་ག་ལ་ཡོད་ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། ནུས་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་ཅིང༌། ནས། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཞེས་དང༌། གཏན་ཚིགས་འགལ་བའི་དོན་ཉིད་དུ་དོགས་པ་ག་ལ་ཡོད་ཅེས་སོ། །རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཁོ་ན་རེ། འོ་ན་རྫ་བུམ་སོགས་ཞེས་པས་སྐྱེ་ལྡན་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་ལྟར་མི་སྒྲུབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་བུམ་སོགས་ཙམ་ལས་མ་སྨྲས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སོགས་སྒྲས་སྐྱེ་ལྡན་ཐམས་ཅད་འཛིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་ན་སྣམ་སོགས་ཀྱིས་འདིར་མ་ངེས་པ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཞེས་པའི་སོགས་པའི་སྒྲས་ནི་སྐྱེ་བར་འདོད་པའི་དངོས་པོ་མ་ལུས་པ་བསྡུ་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར་སྣམ་བུ་ལ་སོགས་བདག་གིས་མ་ངེས་པར་གྱུར་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །རྩ་

ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རིགས་པས་སྒྲུབ་ཚུལ།

315

རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སློབ་དཔོན་གྱི་འགྲེལ་ཚིག་འདི་ལ་གྲུབ་ཟིན་འགལ་བ་དང་མ་ངེས་པ་དེ་འདྲ་མེད་པར་ཐལ། འགྲེལ་ཚིག་འདིས་གྲུབ་ཟིན་དང་འགལ་མ་ངེས་པ་སོགས་མི་འོང་བའི་སྦྱོར་བ་གཞན་གཅིག་ཀྱང་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གྲངས་ཅན་གྱི་ངོར་སྐྱེས་བུ་ལས་གཞན་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། བདག་ཉིད་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྐྱེས་བུ་བཞིན་ནོ་ཞེས་པ་འདི་སློབ་དཔོན་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་གི་བདག་ཉིད་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། དེ་དག་གི་ཞེས་པ་མདོར་བསྟན་གྱི་གཞུང་འདིའི་དཔེར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་དང༌། འདི་ལ་ལེགས་ལྡན་གྱི་སྐྱོན་གསུམ་གང་གི་ཡང་དོགས་པ་མི་ཡོང་བ་རྟོགས་སླ་བའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། ཡང་ན་སྦྱོར་བ་འདི་ནི་ཚུལ་གཞན་ཡིན་ཏེ། ནས། དཔེར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །
དེ་ཡང་གྲངས་ཅན་པ་ཁ་ཅིག་རང་གི་བདག་ཉིད་ལས་སྐྱེ་བར་མི་འདོད་པར་གསལ་བར་འདོད་པ་མི་ཁེགས་སྙམ་ན་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདིར་མངོན་པར་གསལ་བ་ལ་ཡང་སྐྱེ་བའི་སྒྲས་བསྡུས་ནས་བཀག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱེ་བ་དང་གསལ་བ་གཉིས་སྔོན་དང་ཕྱིས་མི་མངོན་པར་ཆོས་མཐུན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། གལ་ཏེ་ཡང་སྐྱེ་བ་བཀག་པས། ནས། མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །འདི་ལ་ལེགས་ལྡན་ན་རེ། གཞན་གྲགས་ཀྱི་བསྟན་ཚུལ་དེ་འདྲ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཚིག་འདིར་བརྗོད་དོན་དེ་འདྲ་སྟོན་པའི་རྗོད་བྱེད་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཟེར། ཇི་སྐད་དུ། དེ་ཉིད་ལས། ཡང་ཇི་སྐད་སྨྲས་པའི་དོན་གྱི་རྗོད་པར་བྱེད་པ་མེད་པར་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་འདི་ལྟ་བུ་ག་ལས་རྙེད་ཅེ་ན་ཞེས་སོ། །དེ་ལ་ཚིག་དེ་ལྟར་བྱས་པར་མ་བསྟན་ཀྱང་དོན་དེ་ལྟར་བཤད་པར་ཐལ། སློབ་དཔོན་གྱི་གསུང་འདིས་བསྡུས་ནས་དོན་དེ་ཐམས་ཅད་སྟོན་པས་དོན་ཆེན་པོ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། བཤད་པར་བྱ་སྟེ་དོན་གྱི་ངག་འདི་ནི་དོན་ཆེན་པོ་ཅན་ཡིན་པས། ནས། འདིར་མ་བསྟན་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་སྲིད་དོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་སྐྱོན་གསུམ་པ་བཟློག་དོན་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་སྐྱོན་མེད་ཚུལ་ནི། འགྲེལ་ཚིག་འདིས་ཐལ་འགྱུར་གཉིས་ཀྱི་བཟློག་དོན་ཁས་བླངས་ནས་གྲུབ་མཐའ་དང་འགལ་བའི་སྐྱོན་མེད་པར་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

316

ཐལ། ཐལ་འགྱུར་གཉིས་ཀྱི་བཟློག་དོན་དང་གྲངས་ཅན་ཁོ་ན་འབྲེལ་གྱི་སློབ་དཔོན་ལ་མ་ཡིན་པ་དང༌། ཐལ་འགྱུར་འདི་གཉིས་ཀྱིས་བཟློག་པ་མི་འཕེན་པ་དང༌། དེ་འཕགས་པའི་དགོངས་པར་བསྟན་པ་དང༌། འགྲེལ་པས་ཀྱང་སྦྱོར་ངག་ངེས་པར་མི་དགོས་པ་བཞི་པོ་དེའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཁོ་བོ་ཅག་གིས་ལེགས་ལྡན་ཁྱོད་ཉིད་ཀྱིས་དགོངས་པ་ལྟར་གྱི་དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པར་ཐལ། བདག་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་བ་ཐུག་པ་མེད་པར་ཐལ། བདག་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་མ་བཀོད་པར་སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དང་ཐུག་མེད་བཀོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོར་བསྟན་ལ་སླར་ཡང་གི་སྒྲ་མེད་ཀྱང་དོན་རྒྱས་བཤད་ལྟར་བྱེད་དགོས་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་མ་དགོངས་ལ། གྲངས་ཅན་ལ་སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དང་ཐུག་མེད་ཀྱི་བཟློག་པའི་ཁས་ལེན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། ལེགས་ལྡན་གྱིས་ཀྱང་སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དང་ཐུག་མེད་དུ་འཕངས་པར་མ་དགོངས་པར་སྤྱིར་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དང་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བ་འཕངས་པར་བཟུང་ནས་བཟློག་དོན་ཁས་ལེན་དགོས་ཞེས་སྨྲས་པའོ། །ཞེས་དང༌། སྟོང་ཐུན་ལས། དེས་ན་ལེགས་ལྡན་གྱིས་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱི་དགོངས་པ་བླངས་པ་ནི། དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པར་ཐལ། བདག་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཐུག་མེད་དུ་སྐྱེ་བར་ཐལ། བདག་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་འདི་གཉིས་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། ཐལ་བར་འགྱུར་བ་བཟློག་པའི་དོན་དང་ཡང་ཕ་རོལ་པ་ཉིད་འགྲེལ་གྱི་ཁོ་བོ་ཅག་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རང་ལ་དམ་བཅའ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནས། གསུངས་པ་ཉིད་ག་ལ་ཡོད་ཅེས་སོ། །བོད་དག་གིས་འདི་དབུ་མ་པ་ལ་དམ་བཅའ་སྤྱིར་མེད་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་རྟོགས་སླ། རྩ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྐབས་འདིར་རང་བཞིན་མེད་སྨྲ་ཐལ་འགྱུར་བས་རང་བཞིན་སྨྲ་བ་གྲངས་ཅན་ལ་སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དང་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བ་བསྒྲུབ་པ་ན་བཟློག་པ་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐལ་བ་བཟློག་པ་འཕེན་འདོད་ནས་བཀོད་པ་མ་ཡིན་

ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རིགས་པས་སྒྲུབ་ཚུལ།

317

པར་ཕ་རོལ་གྱི་དམ་བཅའ་འགོག་ཆེད་དུ་དེ་ལ་མི་འདོད་པའི་ཐལ་བ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྒྲ་རྣམས་ནི་སྨྲ་བ་པོ་དབང་མེད་བྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི་སྨྲ་བ་པོའི་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ནང་པའི་ཤེས་པ་ཞེས་པ་དང་གྲངས་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཞེས་པའི་ཚིག་བཞིན་ནོ་སྙམ་པ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། རང་བཞིན་མེད་པར་སྨྲ་པས་རང་བཞིན་དང་བཅས་པར་སྨྲ་བ་ལ་སྒྲུབ་པ་ན་ཐལ་བ་ལས་བཟློག་པའི་དོན་ཅན་དུ་ག་ལ་འགྱུར་ཏེ། ནས། དེའི་ཕྱིར་ཐལ་བ་སྒྲུབ་པ་ནི་ཕ་རོལ་པོའི་དམ་བཅའ་བ་འགོག་པ་ཙམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐལ་བ་ལས་བཟློག་པའི་དོན་དུ་འགྱུར་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །འདི་ཡང་བཤད་ཟིན་ལྟར་ཡིན་གྱི་ཐལ་འགྱུར་ཀུན་ལ་མ་ཡིན་ནོ། །རྩ་རྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཐལ་བས་དེ་ལྟར་འགོག་པ་འཕགས་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་ཤེ་ལས། གལ་ཏེ་མཚན་ལས་སྔ་འགྱུར་ན། །མཚན་ཉིད་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་དང༌། གཟུགས་ཀྱི་རྒྱུ་ནི་མ་གཏོགས་པར། །གཟུགས་ན་གཟུགས་ནི་རྒྱུ་མེད་པར། །ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལྟར་ཡང་སློབ་དཔོན་ནི། ནས། ཕལ་ཆེར་ཐལ་བ་སྒྲུབ་པ་ཁོ་ནས་གཞན་གྱི་ཕྱོགས་སེལ་བར་མཛད་དོ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་རྟགས་བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱིས་སྦྱོར་ངག་རྒྱས་པར་འགོད་པ་འགྲེལ་པ་མཁན་གྱི་ལུགས་ཡིན་པར་འདོད་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྩོད་ཟློག་རང་འགྲེལ་ལས་སྦྱོར་ངག་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། འོན་ཏེ་སྦྱོར་བའི་ངག་ནས། སློབ་དཔོན་གྱིས་ཀྱང་སྦྱོར་བའི་ངག་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལེགས་ལྡན་གྱི་ལུགས་དགག་པ་ལ། རང་རྒྱུད་འགོག་པའི་རིགས་པ་མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། གཞན་ཡང་རྟོག་གེ་བ་འདིས་བདག་ཉིད་རྟོག་གེ་བསྟན་བཅོས་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པ་ཙམ་ཞིག་བསྟན་པར་འདོད་ནས་དབུ་མའི་ལྟ་བ་ཁས་ལེན་བཞིན་དུ་ཡང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་ངག་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཉེས་པ་དུ་མའི་གནས་སུ་རྟོགས་ཏེ། ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། དེ་ལ་རེ་ཞིག་འདི་སྐད་དུ་འདིར་སྦྱོར་བའི་ཚིག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི།

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

318

དོན་དམ་པར་ནི་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ངེས་ཏེ། ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་བཞིན་ནོ། །ཞེས་སྨྲས་པ་ཞེས་གསུངས། དོན་ནི་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལྟར་རྟོག་གེ་སྟེ་གཏན་ཚིགས་ལ་བརྟེན་ནས་ལྐོག་དོན་སྨྲ་དགོས་པས་ན་རྟོག་གེ་བ་ལེགས་ལྡན་འདིས་རང་ཉིད་རྟོག་གེ་སྟེ་གཏན་ཚིགས་སྨྲ་བ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པ་ཙམ་ཞིག་བསྟན་འདོད་ནས་དབུ་མའི་ལྟ་བ་ཁས་ལེན་བཞིན་དུ་ཚུལ་གསུམ་རྒོལ་ཕྱི་རྒོལ་ལ་ཚད་གྲུབ་མཐུན་སྣང་བའི་རྟགས་སྦྱོར་བཀོད་པ་རྣམས་ནི་ཉེས་པ་དུ་མའི་གནས་སུ་ཐལ། དེ་འདྲའི་རྟགས་སྦྱོར་མང་པོའི་ནང་ནས་རེ་ཞིག་བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་རང་རྒྱུད་གཅིག་ལའང་ཕྱོགས་མ་གྲུབ་པ་སོགས་དུ་མའི་སྐྱོན་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དོན་དམ་པར་ནི་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་བདག་ལས་སོགས་ཀྱི་རྟགས་སྦྱོར་རང་རྒྱུད་གཅིག་བཀོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །
གཉིས་པ་ལ་ཕྱོགས་སོགས་མ་གྲུབ་པས་བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་རང་རྒྱུད་འགོག་པ་དང༌། བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་རྟགས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་བ་ལེགས་ལྡན་གྱིས་ཁས་བླངས་ཚུལ་དང༌། རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་གཞན་ལ་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་དང༌། མ་ངེས་པའི་སྐྱོན་དང་། སྐྱོན་དེ་རང་གི་གཞན་གྲགས་ལ་མི་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ལྔ་ལས། དང་པོ་ལ། དོན་དམ་པའི་ཁྱད་པར་སྦྱར་བ་དོན་མེད་པར་བཤད། ཆོས་ཅན་སྤྱི་ཙམ་འཛིན་པའི་ལན་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་སྦྱར་དགོས་པ་དགག་པ་དང༌། ཆོས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་ལ་སྦྱར་དགོས་པ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། དྲི་བ་དང་ལན་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ལེགས་ལྡན་གྱིས་སྔར་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་སྐབས་སྐྱེ་འགག་སོགས་མ་དམིགས་པ་མཉམ་བཞག་གི་ངོའི་དོན་དམ་ལ་མཛད་པ་ལྟར་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་ཡང་དེའི་ངོ་ན་མེད་ཚུལ་བཤད་འདོད་ནས་དོན་དམ་པར་ན་མིག་སོགས་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ངེས་ཏེ། ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་བཞིན་ཞེས་གསུངས་པ་ལ། ཟླ་བའི་ཞབས་ཀྱི་གསུང་ལས་ཁྱོད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་འདི་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདིར་དོན་དམ་པའི་ཁྱད་

ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རིགས་པས་སྒྲུབ་ཚུལ།

319

པར་དགོས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་དུ་ཡུལ་གང་ལ་སྦྱོར་མི་ངེས་ཤིང་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར། དེ་ཉིད་ལས། འདིར་དོན་དམ་པའི་ཁྱད་པར་ཅིའི་ཕྱིར་ཉེ་བར་བཀོད་པ་ཡིན་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི་ལེགས་ལྡན་ན་རེ། སྐྱེ་བ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འགོག་མི་རུང་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་ནས་ཡང་འགོག་ན་རང་གི་ཁས་བླངས་དང་འགལ་བས་གནོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དགོས་པ་དེའི་ཆེད་དུ་བསྒྲུབ་ཆོས་ལ་དོན་དམ་སྦྱར་ཟེར་ན་ཞེས་བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་བ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། གལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྐྱེ་བར་ཁས་བླངས་པ་དགག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། འགོག་ན་ཡང་ཁས་བླངས་པས་གནོད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེ་ན་ཞེས་བྱུང༌། དེ་ལྟར་སྦྱར་བའི་དགོས་པ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་དབུ་མ་པ་རང་ལ་ཡང་མི་དགོས། གཞན་གྲངས་ཅན་ལ་ལྟོས་ནས་ཀྱང་མི་དགོས། འཇིག་རྟེན་རང་དགའ་བ་ལ་ལྟོས་ནས་ཀྱང་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དབུ་མ་པས་སྐྱེ་བ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཁས་བླངས་ཀྱང་བདག་སྐྱེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་ཁས་མ་བླངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་སྟོན་པས་ཀྱང་སྤྱིར་བཀག་གི་དོན་དམ་པར་མ་སྦྱར་བ་བཞིན་དུ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཀྱང་མཛད་པའི་ཕྱིར། ས་ལུ་ལྗང་པ་སོགས་མདོ་དུ་མ་ལས། ས་བོན་གྱི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བའི་མྱུ་གུ་དེ་ཡང་སྐྱེ་བ་ན། བདག་གིས་མ་བྱས་གཞན་གྱིས་མ་བྱས། གཉིས་ཀས་མ་བྱས་ཞེས་སོགས་དང༌། རྩ་ཤེ་ལས། གང་ལ་བརྟེན་ནས་གང་འབྱུང་བ། །དེ་ནི་རེ་ཞིག་དེ་ཉིད་མིན། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ་དེ་ཉིད་ལས། འདི་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་ལས་སྐྱེ་བ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་ཁས་མ་བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བདེན་གཉིས་ལས་ཉམས་པའི་མུ་སྟེགས་ཀྱི་ལུགས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དང་དོན་དམ་པ་གཉིས་ཀར་བཀག་ན་ལེགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། བདེན་གཉིས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མཐོང་བ་ཉམས་པའི་མུ་སྟེགས་པ་དག་ནི་ཇི་སྲིད་དུ་གཉིས་ཀའི་སྒོ་ནས་འགོག་པ་དེ་སྲིད་དུ་ཡོན་ཏན་ཡིན་པར་རྟོགས་སོ། །ཞེས་སོ། །རྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་པས་ཀྱང་བདག་སྐྱེ་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་རང་དགའ་བ་ལ་མཐའ་བཞི་ལས་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

320

སྐྱེའམ་སྙམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་མེད་པར་རྒྱུ་ས་བོན་ལས་འབྲས་བུ་མྱུ་གུ་འབྱུང་བ་ཙམ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་ན་གང་ཡོད་པ་དེ་ང་ཡང་འདོད་གསུངས་ལ། སློབ་དཔོན་འཕགས་པས་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་བཞག་ལ་དཔྱད་པ་དེ་འདྲ་མི་བྱེད་པར་འཇིག་རྟེན་པ་ལྟར་མཛད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། འཇིག་རྟེན་པས་ཀྱང་བདག་ལས་སྐྱེ་བར་མི་རྟོགས་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། སློབ་དཔོན་ཡང་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་བཞག་པ་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་སོ། །
གཉིས་པ་ཆོས་ཅན་ཁྱད་པར་ལ་སྦྱོར་བ་དགག་པ་ནི་ལེགས་ལྡན་ན་རེ། ཕ་རོལ་པོ་དོན་དམ་པར་འདོད་པའི་མིག་སོགས་ལ་སྐྱེ་བ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་འགོག་པས་དོན་དམ་པ་ཆོས་ཅན་ལ་སྦྱོར་ཟེར་ན། འོ་ན་དེའི་ཚེ་ལེགས་ལྡན་རང་ལ་ལྟོས་ནས་ཆོས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱོགས་སམ་རྟགས་ཀྱི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། དོན་དམ་པའི་མིག་སོགས་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རང་གིས་དོན་དམ་པའི་མིག་སོགས་ཁས་མ་བླངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་དགག་པར་འདོད་ནས་ཁྱད་པར་འདི་འགོད་པར་བྱེད་ན་ནི། དེའི་ཚེ་རང་ལ་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱོགས་སམ་རྟགས་ཀྱི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་ཏེ། རང་གིས་དོན་དམ་པར་མིག་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཁས་མ་བླངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོ། །བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དོན་དམ་པར་མིག་སོགས་མ་གྲུབ་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་པའི་མིག་ཡོད་ལ་དེ་རྩོད་གཞིར་འཛིན་པས་ཕྱོགས་རྟགས་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་མེད་ཟེར་ན། འོ་ན། དོན་དམ་པའི་ཁྱད་པར་སྦྱར་བ་མེད་པར་ཐལ། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གང་ལའང་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ་དེ་ཉིད་ལས། གལ་ཏེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་མིག་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །ཞེ་ན། འོ་ན་དོན་དམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་གང་གི་ཁྱད་པར་ཡིན་ཞེས་སོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མིག་སོགས་ཀུན་རྫོབ་པ་རྩོད་གཞི་བྱས་ཀྱང་དོན་དམ་པའི་ཁྱད་པར་སྦྱོར་ཚུལ་ཡོད་དེ། མིག་སོགས་ཀུན་རྫོབ་པ་རྩོད་གཞི་དང༌། དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཆོས་སུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་སྐད་དུ་མ་སྨྲས་པ་གང་ཞིག །སྨྲས་ཀྱང་ཕ་རོལ་གྲངས་ཅན་ལ་ལྟོས་

ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རིགས་པས་སྒྲུབ་ཚུལ།

321

ནས་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱོགས་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དེའི་ཚིག་ལ་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཚིག་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། གལ་ཏེ་མིག་ལ་སོགས་པ་ཀུན་རྫོབ་པ་རྣམས་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་ཕྱིར། ནས། དེ་སྐད་དུ་མ་སྨྲས་སོ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གྲངས་ཅན་གྱིས་མིག་སོགས་དབུ་མ་པའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་མིག་སོགས་དབུ་མ་པའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་རྫས་ཡོད་དུ་འདོད་ཀྱི་བཏགས་ཡོད་དུ་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། སྨྲས་ན་ཡང་ཕ་རོལ་པོ་དག་གིས་མིག་ལ་སོགས་པ་རྫས་སུ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། བཏགས་པར་ཡོད་པར་ཁས་མ་བླངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ལ་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བས་འདི་ནི་མི་རིགས་སོ། །ཞེས་སོ། །གྲངས་ཅན་གྱིས་ཤེས་བྱ་ཉེར་ལྔའི་རྩ་བའི་རང་བཞིན་དང་སྐྱེས་བུ་དོན་དམ་བདེན་པ། ལྷག་མ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་འདོད་པས་དབུ་མ་པའི་འདོད་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་མ་སྦྱར་ན་མི་རུང་ངོ༌། །
གཉིས་པ། ཆོས་ཅན་སྤྱི་ཙམ་འཛིན་པའི་ལན་དགག་པ་ནི། ལེགས་ལྡན་ན་རེ། ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་ཁྱད་པར་དེ་ལྟར་མི་སྦྱར་བར་མིག་སོགས་རྒོལ་ཕྱི་རྒོལ་གཉིས་ཀའི་ཐུན་མོང་བའི་སྤྱི་ཙམ་ཞིག་འཛིན་ལ་དེས་ན་སྐྱོན་དེ་དག་མེད་པར་ཐལ། གྲུབ་མཐའ་སོ་སོ་ནས་རྩོད་པའི་ཚེ་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ལ་སྤྱི་ཙམ་འཛིན་དགོས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་རང་རང་གི་འདོད་པའི་ཁྱབ་པར་སྦྱར་ན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་ལ་དེ་ལྟར་དགོས་པ་གང་ཞིག །ཆོས་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དཔེར་ན་སངས་རྒྱས་པས་བྱེ་བྲག་པ་ལ་སྒྲ་མི་རྟག་ཅེས་དམ་བཅས་ནས་སྒྲུབ་པའི་ཚེ་འབྱུང་གྱུར་གྱི་སྒྲ་ཞེས་རྩོད་གཞིར་བྱས་ན་བྱེ་བྲག་པ་ལ་མི་འགྲུབ། ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྒྲ་ཞེས་བཟུང་ན་སངས་རྒྱས་པ་རང་ལ་མི་འགྲུབ། དེ་བཞིན་དུ་བྱེ་བྲག་པས་གཅེར་བུ་པ་ལ་སྒྲ་མི་རྟག་ཅེས་བཟུང་ཚེ་བྱས་པའི་སྒྲ་ཞེས་སྨྲ་ན་གཅེར་བུ་པ་ལ་མི་འགྲུབ། སྔར་ཡོད་རྐྱེན་གྱིས་གསལ་བའི་སྒྲ་ཞེས་སྨྲས་ན་བྱེ་བྲག་པ་རང་ལ་མི་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

322

འགྲུབ་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། ཅི་སྟེ་ཇི་ལྟར་སྒྲ་མི་རྟག་ཅེས་བྱ་བ་ལ་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་ཉིད་བཟུང་བ་ཡིན་གྱི་ཁྱད་པར་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱད་པར་འཛིན་ན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་མེད་པར་འགྱུར་རོ་འདི་ལྟར་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་ལས་གྱུར་པའི་སྒྲ་འཛིན་ན་ཕ་རོལ་པོ་ལ་མ་གྲུབ་བོ། །ནས། འོན་ཏེ་གསལ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ན་ནི་དེ་རང་ལ་མ་གྲུབ་བོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་པས་བྱེ་བྲག་པ་ལ་གྲུབ་མཐའི་འདོད་པའི་ཁྱད་པར་དོར་བའི་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་བའམ་རྒོལ་བ་གཉིས་ཀའི་འདོད་པའི་སྤྱི་ཙམ་འཛིན་དགོས་པ་དེ་བཞིན་དུ་མི་རྟག་སྟེ། ཞེས་པའི་བསྒྲུབ་ཆོས་མི་རྟག་པ་ལའང་ཁྱད་པར་དོར་བའི་སྤྱི་ཙམ་པ་འཛིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཔེར་ན་སངས་རྒྱས་པས་བྱེ་བྲག་པ་ལ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚེ་རང་ཉིད་འཇིག་པ་རྒྱུ་དང་བཅས་པའི་མི་རྟག་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་ན་དེ་སངས་རྒྱས་པ་རང་ལ་མི་འགྲུབ། རང་ཉིད་འཇིག་པའི་རྒྱུ་མེད་པའི་མི་རྟག་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་ཆོས་སུ་བཟུང་ན་གཞན་བྱེ་བྲག་པ་ལ་མི་འགྲུབ་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། དེ་བཞིན་དུ་ཅི་རིགས་པར་འཇིག་པའང་གལ་ཏེ་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ན་ནི་དེ་སངས་རྒྱས་པ་རང་ལ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ། འོན་ཏེ་རྒྱུ་མེད་པ་ཡིན་ན་ནི་དེ་ཕ་རོལ་པོ་ལ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །
འདིར་ཆོས་ལའང་དེ་ལྟར་སྤྱི་ཙམ་པ་མཐུན་སྣང་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་འགྲུབ་པ་ལ་སྔོན་དུ་དཔེར་གང་བཀོད་པའི་ཆོས་མཐུན་གྱི་དཔེ་མཐུན་སྣང་བ་འགྲོ་དགོས་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལམ་རིམ་ལས། ཇི་ལྟར་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པ་དགོས་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་མི་རྟག་པའང་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་སྤྱི་ཙམ་ཞིག་གཉིས་ཀས་གྲུབ་དགོས་ཏེ། དེ་ཡང་དཔེར་གང་བཀོད་པ་ལ་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པ་ཞིག་བསྒྲུབ་བྱ་གྲུབ་པའི་སྔོན་དུ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །ལེགས་ལྡན་གྱི་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དོན་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ཡང་མི་རུང་ལ། དེའི་དཔེ་དོན་ཡང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ནི་དེ་ལྟར་མིན་ཏེ་འདི་ལྟར་ཞེས་སོ། །ལེགས་ལྡན་ཁྱོད་

ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རིགས་པས་སྒྲུབ་ཚུལ།

323

ཀྱིས་མིག་དང་གཟུགས་སོགས་རིགས་ཤེས་ཀྱི་ངོའི་དོན་དམ་པར་བདག་ལས་མི་སྐྱེ་བར་སྒྲུབ་པའི་སྐབས་སུ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དོར་བའི་སྤྱི་ཙམ་མམ་མཐུན་སྣང་བ་ཞིག་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་གྲུབ་པའི་ཚེ་ཆོས་ཅན་དེ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ནི་མིག་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་མ་འཁྲུལ་བ་གང་ཞིག །མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པའི་རྙེད་དོན་ལ་རྫུན་པ་གཅིག་མི་འོང་བའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མིག་གཟུགས་གཉིས་འཇལ་བའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ནི་དེ་གཉིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་མ་འཁྲུལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞི་གྲུབ་ན་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་དགོས་པའི་ལུགས་ལ་དེ་ལ་འཁྲུལ་བའི་བློ་ཙམ་གྱིས་ཡུལ་དེ་རྙེད་པ་དང་འཇོག་པ་མིན་ལ་ལེགས་ལྡན་ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། གང་གི་ཚེ་འདིར་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སུ་འདོད་པ་དེའི་ཚེ་དེ་ཁོ་ནར་དེའི་རྟེན་ཆོས་ཅན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཙམ་གྱིས་བདག་གི་ངོ་བོ་རྙེད་པ་ནི་ཉམས་པར་གྱུར་པ་འདིས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་བླངས་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་ཁོ་ནར་ཞེས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་རིགས་ཤེས་ཀྱི་ངོའི་དེ་ཁོ་ནར་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཚེ་ཞེས་བཤད། དེའི་རྟེན་ཆོས་ཅན་ཞེས་པས་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་གཞིའམ་རྩོད་གཞི་བསྟན། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཙམ་གྱིས་ཞེས་པས་ཡུལ་ཅན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཤེས་པ་འཁྲུལ་བ་ཙམ་གྱིས་ཞེས་བསྟན། རང་གི་ངོ་བོ་ཞེས་པས་ཆོས་ཅན་རང་གི་ངོ་བོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། ཡོད་པ་གང་ཡིན་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པར་འདོད་པའི་ལུགས་ལ་རང་མཚན་སྣང་བ་ལ་ལྟོས་ཏེ་འཁྲུལ་བར་སོང་ན་དེས་རང་གི་གཞལ་བྱ་རྙེད་པར་འཇོག་མི་ནུས་པས་ཞེས་དང༌། མིག་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་དེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཙམ་གྱིས་རྙེད་པ་མ་ཡིན་པར་ལེགས་ལྡན་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་བླངས་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡུལ་ཅན་ལ་བྱ་རིགས་ཏེ། རྙེད་མཁན་གྱི་ཕྱོགས་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལམ་རིམ་ལས་ཀྱང་བཤད་ཚུལ་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །རྩ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པའི་རྙེད་དོན་ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་རྫུན་པ་དང༌། མ་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

324

འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པའི་རྙེད་དོན་ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་བདེན་པ་གཉིས་ཐ་དད་དེ་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དག་ནི་ཐ་དད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང༌། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་ལོག་ཐ་དད་པ་སྟེ། དངོས་འགལ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་པ་བསྟན་ནས་བཀག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་ལོག་ཡུལ་ལ་འཐད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ལ་མི་རུང་སྟེ། དངོས་འགལ་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤེས་པ་འཁྲུལ་མ་འཁྲུལ་གྱི་རྙེད་དོན་གཉིས་དངོས་འགལ་ཡིན་ཀྱང་ཤེས་པ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཡུལ་ལ་མིག་སོགས་ཀུན་རྫོབ་པ་གཅིག་ཀྱང་མེད་པས་མ་ཁྱབ་ཀྱང་ཟེར་མི་ཐུབ་ལ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་རྟགས་ཀྱང་གྲུབ་པར་ཐལ། མིག་སོགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྣང་བའི་ཤེས་པ་ལ་འཁྲུལ་བས་ཁྱབ་པ་གང་ཞིག །དེ་ལྟར་མི་སྣང་བར་རང་བཞིན་གཟིགས་པའི་ཤེས་པ་མ་འཁྲུལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། མིག་ཤེས་དེ་ལྟར་སྣང་བ་ལྟར་གྱི་དོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་འཁྲུལ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རབ་རིབ་ཅན་ལ་སྣང་བའི་སྐྲ་ཤད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །
ཇི་སྐད་དུ། དེ་ཉིད་ལས། གང་གི་ཚེ་རབ་རིབ་ཅན་གྱི་སྐྲ་ཤད་ལ་སོགས་པ་ལྟར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་འཛིན་པ་དེའི་ཚེ་ན་ཡོད་པར་གྱུར་པའི་དོན་ཆ་ཙམ་ཡང་དམིགས་པར་ག་ལ་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གིས་ཞེས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་དཔེའི་སྟེང་ནས་ཤེས་པ་འཁྲུལ་བ་ངོས་བཟུང་ནས། ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་འཛིན་པ་ཞེས་པས་དབང་ཤེས་ལ་རང་མཚན་དུ་སྣང་བ་ལ་བཟུང་བའི་ཐ་སྙད་བཤད་ནས་ལྷག་མས་དེ་ལྟར་སྣང་བའི་དོན་མེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་བཞིན་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་མངོན་སུམ་གྱི་ངོ་ན་ཀུན་རྫོབ་རྫུན་པ་རྡུལ་གྱི་ཆ་ཙམ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རབ་རིབ་མེད་པའི་ངོ་ན་ནམ་མཁར་སྐྲ་ཤད་མི་དམིགས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ལས། གང་གི་ཚེ་རབ་རིབ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྐྲ་ཤད་ལ་སོགས་པ་ལྟར་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པས་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པར་སྒྲོ་མི་འདོགས་པ་

ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རིགས་པས་སྒྲུབ་ཚུལ།

325

དེའི་ཚེ་ན་ཡང་གང་གིས་ན་དེའི་ཚེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་དོན་ཆ་ཙམ་དམིགས་པ་ག་ལ་ཡོད་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པས་ཡན་ཆད་ཀྱིས་དཔེ་ལྟར་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་བསྟན་ནས། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པར་སྒྲོ་མི་འདོགས་པ་དེའི་ཚེ་ཞེས་པས་མེད་ཀྱང་ཡོད་པར་སྣང་བ་མི་སྣང་བར་བཤད། ལྷག་མས་དེའི་ངོར་རྫུན་པ་མི་འོང་བའི་རྒྱུ་མཚན་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་ཚུན་ཆད་ན་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ལེགས་ལྡན་གྱི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ལ་ཕྱོགས་ཏེ་ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་མཐུན་སྣང་བ་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་དང༌། རྩོད་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྐྱོན་དག་ཡོད་པར་ཐལ། འཁྲུལ་མ་འཁྲུལ་གྱི་ཤེས་པ་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་རྫུན་པ་དང་བདེན་པ་ཕན་ཚུན་དངོས་འགལ་ཡིན་པས་མིག་སོགས་བདེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་རྒོལ་བ་གཉིས་ཆོས་ཅན་ཚད་མས་གྲུབ་ཚུལ་རྒོལ་བ་གཉིས་ལ་མཐུན་སྣང་བ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་ཆོས་འཆད་པར། དེ་ཉིད་ལས། གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོན་དང་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྐྱོན་བཟློག་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་དང༌། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། དེའི་ཕྱིར་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་སྤང་མི་ནུས་སོ། །ཞེས་བྱུང༌། རྟགས་དེ་འཆད་པར། དེ་ཉིད་ལས། གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དག་ཐ་དད་པ་དེའི་ཕྱིར་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། གང་ཞིག་ཆོས་ཅན་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་མིག་ཀུན་རྫོབ་པ་ག་ལ་ཡོད། དེའི་ཕྱིར་ཞེས་སོ། །འོ་ན་རྟེན་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པའམ་ཉེས་པ་བློ་འཁྲུལ་བས་མ་རྙེད་པ་ཁོ་ན་ལ་སྦྱར་ནས་དགོས་སམ་ཞེ་ན། དེ་མི་དགོས་པར་ཐལ། རྟེན་ཆོས་ཅན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྙེད་པ་རྣམས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་ཉམས་པ་སྟེ་མ་གྲུབ་ཅེས་བཤད་ཆོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལེགས་ལྡན་གྱི་དབུ་མ་སྙིང་པོས་མཉམ་བཞག་ཟག་མེད་ཀྱི་ངོ་ན་འཁྲུལ་བ་ཐམས་ཅད་བཟློག་པར་བཤད་པས་དེ་ལ་སྦྱར་ནས་ཀྱང་བཤད་ཆོག་པའི་ཕྱིར། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། རྟེན་ཆོས་ཅན་དེ་ཁོ་ནར་གྲུབ་པ་ཉམས་པར་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

326

ཁས་བླངས་པའི་སྟེང་ནས་ཀྱང༌། གཞན་དུ་བཤད་པ་དང་ཚུལ་འདི་གཉིས་མི་མཐུན་ཀྱང༌། རང་རྒྱུད་འགོག་པའི་གྲུབ་མཐའ་མི་མཐུན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །རྩ་བའི་རྟགས་གཉིས་པ་ལེགས་ལྡན་གྱིས་ཆོས་ཅན་སྤྱི་ཙམ་འཛིན་པར་འདོད་པའི་དོན་མི་འཐད་པར་མ་ཟད་དོན་དེ་དཔེ་དང་ཡང་མི་མཐུན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་པས་བྱེ་བྲག་པ་ལ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་དེར་ནི་སྒྲ་དང་མི་རྟག་པ་སྤྱི་ཙམ་པ་རྒོལ་བ་སོ་སོའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་དོར་བ་ལ་ཚད་གྲུབ་མཐུན་སྣང་བ་རུང་བ་གང་ཞིག །མིག་དོན་དམ་པར་མི་སྐྱེ་བ་དང་བདག་ལས་མི་སྐྱེ་བར་སྒྲུབ་པ་ལ་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་ཕྱི་རྒོལ་དངོས་སྨྲ་གཉིས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་མ་གྲུབ་གང་ལ་ཡང་ཚད་མར་མ་སོང་བའི་སྤྱི་ཚད་གྲུབ་མཐུན་སྣང་བ་འཛིན་མི་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། དཔེ་ལ་ཡང་འདྲ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེར་ནི་སྒྲའི་སྤྱི་དང་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་ཁྱད་པར་བརྗོད་པར་མི་འདོད་པ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་ཡོད་ན་ཞེས་སོ། །འདི་ཁྱད་པར་ལེགས་ལྡན་གྱིས་སྨྲས་ཚུལ་ལྟར་འབྱུང་འགྱུར་སོགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་རྟག་མི་རྟག་ལ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། མིག་གི་སྤྱི་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་སྟོང་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་སྨྲ་བ་དག་གིས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་ཁས་མ་བླངས་ལ་དོན་དམ་པར་ཡང་མ་ཡིན་པས་དཔེ་ལ་འདྲ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང༌། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས་ཀྱང༌། མིག་སོགས་བདག་ལས་མི་སྐྱེ་བར་སྒྲུབ་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་སྨྲ་བ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྟོང་པར་སྨྲ་བ་ལ་ནི་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་དང་རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པ་གཉིས་གང་ཡང་མི་འཇལ་ཡང་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་འདི་འདྲ་ཞིག་གཞལ་ལོ་ཞེས་ཕན་ཚུན་སྟོན་པར་མི་ནུས་པས་མི་འདྲའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་རྟགས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་བ་ལེགས་ལྡན་གྱིས་ཁས་བླངས་ཚུལ་ནི། དེས་ན་དངོས་སྨྲ་དང་དབུ་མ་པ་ལ་ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་ཀྱི་ཚོགས་དོན་ཕྱོགས་མཐུན་སྣང་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་འདི་ལ་ཡང་མཐུན་སྣང་བ་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་

ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རིགས་པས་སྒྲུབ་ཚུལ།

327

འདྲའི་རྟགས་ལའང་ཕྱི་རྒོལ་དངོས་སྨྲའི་བློ་རང་བཞིན་ལ་འཁྲུལ་བ་དང༌། སྔ་རྒོལ་དབུ་མ་པའི་བློ་རང་བཞིན་ལ་མ་འཁྲུལ་བ་རྙེད་དོན་ཐུན་མོང་བ་མི་ཡོང་ཚུལ་སྔར་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོང་ཐུན་ལས། ཚུལ་དེས་དངོས་སྨྲ་བ་དང་དབུ་མ་པ་ལ་སྦྱོར་བའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱང་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པར་སྟོན་པ་ནི། ཚིག་གསལ་ལས། གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཉེས་པ་བརྗོད་པའི་ཚུལ་གང་ཡིན་པ་འདི་ཉིད་ནི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བའི་གཏན་ཚིགས་འདི་ལ་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་བརྗོད་པ་ལ་ཡང་སྦྱར་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཕྱོགས་དང་རྟགས་ལ་བརྟགས་ན་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་འདི་ལེགས་ལྡན་རང་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་སུ་ཁས་མ་བླངས་ཀྱང་ཁས་བླངས་པར་སོང་ཞིང་ཁས་ལེན་དགོས་པར་ཐལ། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་ལས། ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྡེ་པ་གཞན་གྱིས་བཀོད་པ་ལ་ལེགས་ལྡན་གྱིས་དེའི་རྟགས་སུ་སོང་ཚོད་ཀྱི་དོན་དེ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་དུ་གྲུབ་པ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕུང་གསུམ་མི་སྲིད་པས་དེ་གཉིས་གང་དུ་འདོད། དོན་དམ་པར་གྲུབ་ན་དབུ་མ་པ་ལ་མ་གྲུབ། ཀུན་རྫོབ་ཙམ་དུ་ཟེར་ན་དངོས་སྨྲ་ལ་མ་གྲུབ་པས་གཏན་ཚིགས་དེ་རྒོལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་ཡོད་ཅེས་བཤད་པ་གང་ཞིག །དེ་ལྟར་ན་ལེགས་ལྡན་རང་ཉིད་བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་རང་རྒྱུད་ལ་ཡང་རྟགས་དང་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་འོང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། དོན་འདི་ནི་རྟོག་གེ་པ་འདིས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ནས། དོན་དམ་པར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དང་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་པའི་དོན་ཉིད་དང་འགལ་བའི་དོན་ཉིད་དོ་ཞེས་འདིས་སྐྱོན་འདི་སྨྲས་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་དང༌། སྟོང་ཐུན་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་སུ་སོང་ཚོད་ཅེས་པའི་དོན་དེ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་དུ་གྲུབ་པ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕུང་གསུམ་མི་སྲིད་པས་དེ་གཉིས་གང་དུ་འདོད། དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ན་དབུ་མ་པ་ལ་མ་གྲུབ་ལ། ཀུན་རྫོབ་ཙམ་ཡིན་ན་ཕ་རོལ་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

328

པོ་ལ་མ་གྲུབ་པས་གཏན་ཚིགས་རྒོལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་ཞེས་གསུངས་པ་ལ་ཞེས་སོ། །ལུང་འདིས་རྟགས་སུ་སོང་ཚོད་ཅེས་པའི་དོན་ཤེས་དགོས་སོ། །སྟོང་ཐུན་གྱི་འདི་ལས་གསལ་དང་ལེགས་མི་སྣང་ལ་གཞན་མང་པོ་ཞིག་འཁྲུལ་སྣང་ངོ༌། །རྟགས་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཁྱེད་རང་ལ་ཡང་ནང་འགལ་དང་ཕྱོགས་རྟགས་གཉིས་སོགས་མཐུན་སྣང་བ་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་ན་དངོས་སྨྲ་བའི་ངོར་བདག་སྐྱེ་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་བཀོད་པ་རྣམས་ལ་ཡང་འཁྲུལ་མ་འཁྲུལ་གྱི་ཚད་མ་གཉིས་ཀྱི་རྙེད་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕུང་གསུམ་མི་སྲིད་ཅིང༌། ཆོས་ཅན་དང་རྟགས་མ་འཁྲུལ་བའི་ཚད་མའི་རྙེད་དོན་ཡིན་ན་དབུ་མ་པ་ལ་མ་གྲུབ་པ་དང༌། འཁྲུལ་བའི་ཚད་མའི་རྙེད་དོན་ཡིན་ན་དངོས་སྨྲ་བ་ལ་མ་གྲུབ་པས་རྟགས་སོགས་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དབུ་མ་པས་སློབ་ལམ་ན་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་མ་འཁྲུལ་བ་མི་འདོད་ལ། དངོས་སྨྲས་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་པའི་རང་བཞིན་ལ་ཡང་དབང་མངོན་མ་འཁྲུལ་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཁྱེད་རང་གི་ཉན་ཐོས་སྡེ་པའི་རྟགས་ལ་དེ་ལྟར་སྨྲ་བ་དང་བདག་སྐྱེ་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་སྤྱི་ཙམ་པ་འཛིན་འདོད་པ་ནང་འགལ་ཡིན་ནོ། །དེ་སྐད་དུ་སྟོང་ཐུན་ལས། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བས་ལེགས་ལྡན་རང་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་སྨྲ་བའི་ངོར་བདེན་པའི་སྐྱེ་མེད་སྒྲུབ་པའི་རྟགས། ཞེས་པ་ནས། ཆོས་ཅན་དང་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བར་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། ལེགས་ལྡན་འབྱེད་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཕ་རོལ་པོ་ལ་བརྟགས་པ་བྱས་ནས་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་བསྟན་པ་དེ་དང་རིགས་པ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏེ་ཞེས་སོ། །ལེགས་ལྡན་རང་ཉིད་ཀྱིས་མིག་སོགས་ཀུན་རྫོབ་ལ་ཡང་མ་འཁྲུལ་བའི་ཚད་མ་འདོད་ལ་ཟླ་བས་མི་འདོད་པས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་ལེགས་ལྡན་གྱིས་རང་མཚན་དུ་གྲུབ་པས་ན་དེ་ལྟར་སྣང་བ་དང་མ་འཁྲུལ་བར་འདོད། ཟླ་བས་རང་མཚན་གྱིས་མ་གྲུབ་པས་ན་དེ་ལྟར་སྣང་བ་དང་བཟུང་བ་འཁྲུལ་བར་བཞེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིན་པའི་

ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རིགས་པས་སྒྲུབ་ཚུལ།

329

ཕྱིར། སྟོང་ཐུན་ལས། ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ལྟར་ན་ཆོས་ཅན་དང་རྟགས་ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་དབུ་མ་པའི་ལུགས་ལ་ཡང་མ་འཁྲུལ་བའི་ཚད་མའི་རྙེད་དོན་ཡིན་པས། རྒོལ་བ་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་མེད་ཅེས་བཤད་མོད། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བས་གཟུགས་སོགས་བདེན་པར་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་དང་མིག་ཤེས་གཟུགས་སོགས་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཚད་མ་ཡིན་པ་ལ་ནང་འགལ་བསྟན་ནས་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །ཚིག་གསལ་གྱི་ལུང་ལྷག་མ་སླ་བས་མ་བྲིས།
གསུམ་པ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་གཞན་ལའང་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་ནི། ལེགས་ལྡན་གྱིས་མིག་སོགས་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་རྐྱེན་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན་ཞེས་སོགས་དང༌། བརྟེན་པ་དང་བཅས་པའི་མིག་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་གཟུགས་ལ་མི་ལྟ་སྟེ། མིག་གི་དབང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་དེ་མཚུངས་ཀྱི་མིག་བཞིན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་གཏན་ཚིགས་སུ་བཀོད་པའི་རང་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ལ་སྔར་ལྟར་ཆོས་ཅན་དང་རྟགས་སོགས་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་རང་ཉིད་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་རྟགས་ལ་དཔྱད་ནས་མ་གྲུབ་བོ་ཞེས་ལེགས་ལྡན་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྨྲས་ཚུལ་དེའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྩོད་གཞི་ནི། དེ་ཉིད་ལས། འདི་ལྟ་སྟེ་དོན་དམ་པར་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་དེ་དག་གི་རྐྱེན་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན་ཞེས་པ་ནས། ས་ནི་སྲ་བའི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་ཏེ། འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དཔེར་ན་རླུང་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དག་ཏུ་ཞེས་བྱུང༌། རྟགས་ཆོས་གཉིས་འཆད་པར། དེ་ཉིད་ལས། གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་འདིས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཚུལ་འདིས་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་པར་ཁས་བླངས་པ་དེའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་གཏན་ཚིགས་སུ་བཀོད་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་གཏན་ཚིགས་ལ་སོགས་པ་རང་ལ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་འཇིག་པར་འགྱུར་ཏེ་ཞེས་སོ། །བཞི་པ་རྟགས་མ་ངེས་པ་ནི། ལེགས་ལྡན་ཁྱོད་ཀྱིས། མིག་སོགས་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་བདག་ལས་མི་སྐྱེ་སྟེ། ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་འདི་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

330

ཕྱི་རྒོལ་ལ་ལྟོས་ནས་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་དུ་མ་ཟད་མ་ངེས་པའི་སྐྱོན་ཡང་ཡོད་པར་ཐལ། འདི་ལ་ཅི་མིག་སོགས་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ལྟར་བདག་ལས་མི་སྐྱེ་བ་ཞིག་གམ་འོན་ཏེ་བུམ་སོགས་བཞིན་དུ་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་ཞིག་ཡིན་ཞེས་མ་ངེས་པའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བའི་གཏན་ཚིགས་འདི་ལ་ཡང་ཕ་རོལ་པོའི་ལྟར་ན། ནས། བདག་ལས་སྐྱེ་བ་ཞིག་ཡིན་ཞེས་མ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །
ལྔ་པ་སྐྱོན་དེ་རང་གི་གཞན་གྲགས་ལ་མི་མཚུངས་པ་ནི། ལེགས་ལྡན་ན་རེ། ཟླ་གྲགས་ཁྱོད་ཀྱིས་ལེགས་ལྡན་ཁོ་བོ་ཅག་གཅིག་པུ་ལ་སྐྱོན་དེ་སྐད་སྨྲ་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་གཞན་ལེགས་ལྡན་ཁོ་བོས་རྗེས་དཔག་གི་སྦྱོར་བ་ལ་ཆོས་ཅན་སོགས་མ་གྲུབ་ཚུལ་ཁྱོད་ལ་ཡང་ཡོད་པས་ཁྱོད་རང་གི་རྟགས་སྦྱོར་ལ་ཡང་རྒོལ་བ་སོ་སོ་ལ་ལྟོས་ནས་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ། དེ་ཉིད་ལས། གལ་ཏེ་གཞན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དག་ལ་སྐྱོན་ཇི་སྐད་སྨྲས་པ་ནས། འགྱུར་རོ་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །དེ་ལ་ཟླ་བའི་ཞབས་ན་རེ། ལེགས་ལྡན་ཁྱོད་ཀྱི་རང་རྒྱུད་ལྟར་གྱི་སྐྱོན་ཁོ་བོའི་གཞན་གྲགས་ལ་མེད་ཚུལ་ཁྱོད་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ལ་མ་གྲུབ་པ་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་དེ་ལྟར་འོང་བ་གང་ཞིག །ཁོ་བོས་རང་རྒྱུད་ཀྱང་མི་སྦྱོར་ལ། གཞན་གྲགས་ལ་སྐྱོན་དེ་ལྟར་མི་འོང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལ་རྒོལ་བ་གཉིས་ཀྱི་ཚད་མས་གྲུབ་པས་མི་ཆོག་པར་ཆོས་ཅན་སོགས་གྲུབ་ཚུལ་མཐུན་སྣང་བ་དགོས་པས་སྐྱོན་དེ་ལྟར་འོང་བའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་སྨྲ་བ་དག་ལ་ཉེས་པ་འདིར་འགྱུར་གྱི་ཞེས་དང༌། སྟོང་ཐུན་ལས། ཆོས་ཅན་དེ་ཉིད་སྔ་རྒོལ་གྱི་ཚད་མས་ཀྱང་གྲུབ་ཕྱི་རྒོལ་གྱི་ཚད་མས་ཀྱང་གྲུབ་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་གི སྔ་རྒོལ་ཕྱི་རྒོལ་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པ་ཞིག་དགོས་ཤིང༌། དམ་བཅའ་དེ་ཉིད་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཡང་སྔ་རྒོལ་ཕྱི་རྒོལ་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ཞིག་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་

ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རིགས་པས་སྒྲུབ་ཚུལ།

331

ཕྱིར། ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་གི་དོན་སྟོང་ཐུན་འདི་ལྟར་ཤེས་དགོས་སོ། །རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་ཤེ་ལས་ཀྱང་གཞན་གྲགས་ཀྱིས་ཕྱི་རྒོལ་གྱི་དམ་བཅའ་བཀག་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། ཁོ་བོ་ཅག་ནི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་མི་སྦྱོར་ཏེ་ཞེས་སོགས་དང༌། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཁོ་བོ་ཅག་གིས་རྩ་ཤེའི་རབ་བྱེད་གསུམ་པ་ལས། གང་ཞིག་བདག་ལ་མི་ལྟ་བ། །དེ་དག་གཞན་ལ་ཇི་ལྟར་ལྟ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ལྟར་མིག་ཆོས་ཅན། གཞན་གཟུགས་ལའང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མི་ལྟ་སྟེ། བདག་ལ་མི་ལྟ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཕྱི་རྒོལ་རང་ལ་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྟེ་སྦྱོར་བ་བཀོད་ནས་དེའི་ལོག་རྟོག་ཟློག་པ་ལ་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་བ་མ་གྲུབ་ཀྱང་ཆོས་ཅན་ཙམ་གྲུབ་པས་སྐྱོན་དེ་དག་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། གང་གི་ཕྱིར་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དག་གིས་འདི་ཙམ་ཞིག་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་གང་ལ་ཉེས་པ་མཚུངས་པར་འགྱུར་བ་ཁོ་བོ་ཅག་གི་ཕྱོགས་ལ་ཇི་སྐད་བསྙད་པའི་སྐྱོན་འཇུག་པ་ག་ལ་ཡོད་ཅེས་སོ། །འོ་ན་གཞན་གྲགས་ཀྱི་རྟགས་དེའི་ཕྱོགས་ཁྱབ་ཇི་ལྟར་སྒྲུབ་པ་དང༌། གཞན་གྱི་དམ་བཅའ་ཇི་ལྟར་སེལ་སྙམ་ན་ལམ་རིམ་ལྟར་ཟླ་བའི་ལུགས་ཤེས་པ་ལ་མེད་མི་རུང་དང་དཀའ་གནས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པས་དེ་དག་རིམ་པ་ཉུང་གསལ་ཞིག་བཤད་ན། གཞན་གྲགས་ཀྱི་རྟགས་དེའི་རྟགས་དང་ཁྱབ་འབྲེལ་སྒྲུབ་ཚུལ་དང་གཞན་གྱི་དམ་བཅའ་སེལ་ཚུལ་གསུམ་སོ་སོར་ཡོད་དེ། དེའི་རྟགས་དང་དཔེ་དང་ཆོས་ཅན་རྣམས་སྒྲུབ་མི་དགོས། ཁྱབ་པ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་སྒོ་ནས་ངེས་པར་བྱེད། དེ་ལྟར་ངེས་པས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དམ་བཅའ་དོར་བ་དང་རང་བཞིན་མེད་པའི་དབུ་མའི་ལྟ་བ་སྐྱེ་བ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་རྣམས་ཕྱི་རྒོལ་རང་གིས་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། འདི་ལྟར་མིག་ལྟའོ་ཞེས་བྱ་བར་རྟོགས་པ་དེ་ནི་མིག་རང་གི་བདག་ཉིད་ལ་མི་ལྟ་བའི་ཆོས་ཀྱང་འདོད་ལ་ཞེས་དང༌། སྟོང་ཐུན་ལས། རྟགས་དེའི་ཚུལ་སྒྲུབ་པ་ལ། ཆོས་ཅན་དང་རྟགས་དང་དཔེ་རྣམས་ནི་ཕྱི་རྒོལ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་བླངས་པས་དེའི་ངོར་སྒྲུབ་མི་དགོས་ལ་ཞེས་སོ། །

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

332

གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དང་པོ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྤྱི་ཁྱབ་ངེས་སུ་བཅུག་ནས། དེ་ངེས་པའི་ཚེ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་སྒོ་ནས་སྐབས་ཀྱི་དོན་གྱི་ཁྱབ་པ་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་ན་དེ་ཐོག་མར་རང་ལ་དམིགས་ནས་དེ་དང་ལྡན་པ་གཞན་ལ་ཡང་རང་བཞིན་དེ་དམིགས་དགོས་པ་ནི་ཆུ་ལ་རླན་ཡོད་པས་དེ་ལྡན་གྱི་ས་ལ་རླན་དམིགས་པ་དང༌། སྣ་མའི་མེ་ཏོག་ལ་དྲི་ཞིམ་དམིགས་པས་དེ་ལྡན་གྱི་གོས་ལ་དྲི་ཞིམ་དམིགས་པ་ལྟ་བུ་ཞེས་ལྡོག་ཁྱབ་དང་དངོས་པོ་གང་རང་གི་བདག་ཉིད་ལ་རང་བཞིན་དེ་མ་དམིགས་ན་དེ་དང་ལྡན་པའི་དངོས་པོ་གཞན་ལའང་རང་བཞིན་དེ་མི་ལྡན་པས་ཁྱབ་སྟེ། དཔེར་ན་སྣ་མའི་མེ་ཏོག་ལ་དྲི་ང་བ་མེད་པས་དེ་དང་ལྡན་པའི་གོས་ལའང་དྲི་ང་བ་མ་དམིགས་པ་བཞིན་ཞེས་སྤྱིའི་རྗེས་ཁྱབ་ངེས་སུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། བུདྡྷ་པཱ་ལི་ཏ་ལས། དེ་ལ་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་རང་གི་བདག་ཉིད་ལ་དམིགས་པས་དེ་དང་ལྡན་པའི་གཞན་གྱི་བདག་ཉིད་ལ་ཡང་དམིགས་པར་འགྱུར་ཏེ། ནས། སྣ་མའི་མེ་ཏོག་ལ་དྲི་ཞིམ་པ་ཉིད་མཐོང་ན་དེ་དང་ལྡན་པའི་གོས་ལ་ཡང་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །དངོས་པོ་གང་རང་གི་བདག་ཉིད་ལ་མི་སྣང་བ་དེ་གཞན་ལ་ཇི་ལྟར་དམིགས་པར་འགྱུར་ཏེ་འདི་ལྟར་སྣ་མའི་མེ་ཏོག་ལ་དྲི་ང་བ་ཉིད་མ་དམིགས་ན་གོས་ལ་ཡང་དམིགས་པར་མི་འགྱུར་བ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་ལྡོག་ཁྱབ་རྗེས་ཁྱབ་གཉིས་སྤྱིར་བཤད་ལ། དེ་ཉིད་ལས་ཀྱང༌། གཞན་ལྟ་བའི་ཆོས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ཉིད་དུ་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་ལྡོག་ཁྱབ་དང༌། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེའི་ཕྱིར་གང་དང་གང་ལ་རང་གི་བདག་ཉིད་ལ་ལྟ་བ་མེད་པ་དེ་དང་དེ་ནི་གཞན་ལ་ལྟ་བ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན་ཞེས་རྗེས་ཁྱབ་སྤྱིར་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཟུར་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྤྱི་ཁྱབ་དེ་ལྟར་བསྟན་ནས་སྐབས་ཀྱི་དོན་ལ་སྦྱོར་བ་ན་མིག་ལའང་རང་གི་བདག་ཉིད་ལ་ལྟ་བ་ཡོད་ན་དེ་ནས་གཞན་གཟུགས་དང་ཚོགས་པ་ན་དེ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ལྟ་བ་ཡང་འཐད་ན་མིག་ལ་རང་ལ་ལྟ་བ་མེད་པས་གཞན་གཟུགས་ལ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ལྟ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྟོན་པའི་ཕྱིར། བུདྡྷ་པཱ་ལི་

ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རིགས་པས་སྒྲུབ་ཚུལ།

333

ཏ་ལས། དེའི་ཕྱིར་གལ་ཏེ་ལྟ་བ་རང་གི་བདག་ཉིད་ལ་ལྟ་བར་བྱེད་ན་ནི་དེས་ན་གཟུགས་ལ་ལྟ་བར་བྱེད་པས་ལྟའོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་འཐད་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། ལྟ་བ་ནི་རང་གི་བདག་ཉིད་ལ་ལྟ་བར་མི་བྱེད་དོ། །དེ་གང་རང་གི་བདག་ཉིད་ལ་ལྟ་བར་མི་བྱེད་པ་དེ། གཞན་དག་ལ་ཇི་ལྟར་ལྟ་བར་བྱེད་དེ། ཞེས་དང༌། དེ་ཉིད་ལས། མིག་ལ་ཡང་རང་གི་བདག་ཉིད་ལ་མི་ལྟ་བ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་གཞན་ལྟ་བ་ཡང་འདི་ལ་མེད་དོ། །ཞེས་དང༌། ལམ་རིམ་ལས། ཕྱི་རྒོལ་རང་ལ་གྲགས་པའི་འཐད་པས་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་ངེས་སུ་བཅུག་ནས་དེ་ནས་སྐབས་ཀྱི་དོན་ལ་སྦྱོར་བ་ན་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་རྟགས་གསུམ་པ་དེ་ལྟར་གནོད་བྱེད་བསྟན་པ་ལྟར་གནོད་བྱེད་དུ་ངེས་པ་ན་དབུ་མའི་ལྟ་བ་རང་བཞིན་མེད་པར་ངེས་པར་ཐལ། དེའི་ཚེ་དངོས་སྨྲ་བའི་དམ་བཅའ་དང་གྲུབ་མཐའ་ཡང་དོར་ལ་རང་བཞིན་མེད་ཀྱང་ཚད་གྲུབ་སོགས་ཀྱི་བྱ་བྱེད་རུང་བར་ཡང་ཤེས་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། ལམ་རིམ་ལས། དེ་ལྟར་ཁས་བླངས་པ་ལ་གནོད་བྱེད་བསྟན་པ་རྣམས་མཐོང་བ་ན། རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་གྲུབ་མཐའ་འདོར་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ནས་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་བྱ་བྱེད་འཐད་པ་ཡང་རྟོགས་པར་ནུས་པས་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་མེད་པ་སོ་སོར་ཕྱེད་པར་འགྱུར་ལ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གནོད་བྱེད་མཐོང་ཚུལ་ཡོད་དེ། རང་ལ་མི་ལྟ་བ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་ལ་ལྟ་བ་འགལ་བར་མཐོང་བ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། དེའི་ཕྱིར་རང་གི་བདག་ཉིད་ལ་མི་ལྟ་བ་དང་འགལ་བ་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་གཞན་ལ་ལྟ་བ་རང་ལ་གྲགས་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དེ་ལ་གྲུབ་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པས་སེལ་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་སོ། །
དེ་ལ་ལེགས་ལྡན་ན་རེ། ཟླ་གྲགས་ཅི་རྒོལ་བ་གཉིས་ལ་ཆོས་ཅན་གྲུབ་ཚུལ་མཐུན་སྣང་བ་མེད་པར་རྒོལ་བ་རང་རང་གང་རུང་ལ་ཚད་མས་གྲུབ་པས་ཀྱང་གནོད་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་གཞན་གྲགས་ཀྱི་རྟགས་དེའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་ཡོད་པར་ཤིན་ཏུ་འདོད་དེ། ཕྱི་རྒོལ་རང་ཉིད་ལ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་གནོད་བྱེད་ཡིན་གྱི་སྔ་རྒོལ་ལ་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པ་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

334

མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་འཇིག་རྟེན་ན་རེས་འགའ་དཔང་པོའི་ཚིག་གིས་རྒྱལ་ཕམ་དང་རེས་འགའ་རྩོད་ཟླ་གཉིས་རང་རང་གི་ཚིག་གིས་རྒྱལ་ཕམ་འབྱེད་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་ན་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་བསྟན་བཅོས་ལ་ཡང་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་ན་གང་བདེན་པ་དེ་ང་ཡང་བདེན་པར་བྱེད་སོགས་དང༌། འཕགས་པ་ལྷས། ཇི་ལྟར་ཀླ་ཀློ་སྐད་གཞན་གྱིས། །བཟུང་བར་མི་ནུས་དེ་བཞིན་དུ། །འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་མ་གཏོགས་པར། །འཇིག་རྟེན་བཟུང་བར་ནུས་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ་དེ་ཉིད་ལས། ཡང་ཅི་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་གྲུབ་པའི་ཞེས་པ་ནས། འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་ཁོ་ན་རིགས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང༌། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། གང་ཡང་རུང་བ་ལ་གྲུབ་པས་མི་ཆོག་གམ་སྙམ་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་རྩོད་པ་དཔེར་བྱས་ནས་ངེས་ཆོག་པ་དང་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྟོག་གེ་བ་རྣམས་ཆོས་ཅན་དང་ཚུལ་གསུམ་སོགས་ཕྱི་རྒོལ་ལ་ཚད་མ་གང་གིས་གྲུབ་པ་དེས་སྔ་རྒོལ་ལ་ཡང་གྲུབ་དགོས་པར་འདོད་ཀྱི་གཞན་ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་ཚད་མས་གྲུབ་པས་མི་ཆོག་པར་འདོད་པའི་དབྱིག་གཉེན་སོགས་དང༌། ཚད་མ་ཀུན་བཏུས་ལས། དེ་ཕྱིར། གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་གྲུབ་པ་ཉིད། །སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའམ་སུན་འབྱིན་ཡིན། །ཞེས་པ་ལྟར་སྒྲུབ་པ་དང་སུན་འབྱིན་གཉིས་ཀ་ལ་རྒོལ་བ་གཉིས་ཀས་གྲུབ་དགོས་པར་འདོད་པའི་ཕྱོགས་གླང་གིས་ཀྱང་གཞན་གྲགས་ཀྱི་ཚུལ་འདི་ཁས་ལེན་རིགས་ཏེ། བཟློག་པ་ལ་ལུང་གིས་གནོད་པ་ལ་གཉིས་ཀ་ལ་གྲུབ་མི་དགོས་པ་དང༌། རང་དོན་རྗེས་དཔག་ལ་རང་ལ་གྲུབ་པས་ཆོག་གི་གཉིས་ཀ་ལ་མི་དགོས་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འགའ་ཞིག་གིས། ཞེས་པ་ནས། ཚུལ་འདི་ཉིད་ཁས་བླངས་པར་བྱ་སྟེ་འདི་ལྟར་ལུང་གིས་གནོད་པ་ནི་གཉིས་ཀ་ལ་གྲུབ་པའི་ལུང་ཁོ་ནའི་སྒོ་ནས་མ་ཡིན་ཏེ། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། རང་ལ་གྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །རང་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པར་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་རང་ལ་གྲུབ་པ་ཉིད་བརླིང་བ་ཡིན་གྱི་གཉིས་ཀ་ལ་གྲུབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །དེས་ན་རྟོག་གེའི་མཚན་ཉིད་རྒོལ་བ་གཉིས་

ཐལ་ཟློག་གི་མཐའ་དཔྱད།

335

ཀའི་མཐུན་གྲུབ་དང་ཐལ་འགྱུར་ཙམ་གྱིས་རྗེས་དཔག་སྐྱེད་མི་ཐུབ་པ་སོགས་བརྗོད་པ་འདིར་དོན་མེད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་པ་རང་ལ་གྲགས་པའི་སྒོ་ནས་ཕན་བཏགས་པ་དེའི་ཕྱིར་དང༌། ལུང་རིགས་སྤྲོ་འདོད་ན་ཅི་འདོད་སྤྲོས་པས་ཆོག་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རྟོག་གེའི་མཚན་ཉིད་བརྗོད་པ་དགོས་པ་མེད་དེ། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་རང་ལ་ཇི་ལྟར་གྲགས་པའི་འཐད་པས་དེ་ཁོ་ན་མི་ཤེས་པའི་གདུལ་བྱའི་སྐྱེ་བོ་ལ་ཕན་གདགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤིན་

ཏུ་སྤྲོས་པས་ཆོག་གོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐལ་ཟློག་གི་མཐའ་དཔྱད།གཉིས་པ་མཐའ་ཅུང་ཟད་དཔྱད་པ་ལ། མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། མྱུ་གུ་ཆོས་ཅན། སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པར་ཐལ། རང་གི་རྒྱུའི་དུས་སུ་གྲུབ་ཟིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་ཟེར་ན། འོ་ན། འགྲེལ་པ་དེ་ལས་དངོས་པོ་བདག་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་ཞེས་པའི་དོན་རང་གི་རྒྱུ་དུས་སུ་ཡོད་པ་ལ་འཆད་རིགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞུང་དེས་གཞན་གྲགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གཅིག་མ་བསྟན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རང་གི་རྒྱུ་དུས་སུ་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེས་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་མྱུ་གུ་སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་གཞན་གྲགས་ཀྱི་རྟགས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚིག་གསལ་ལས། དེ་ལ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་གཏན་ཚིགས་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། དོན་བསྡུས་ན་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དང་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ། བདག་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་ཀྱང་འཕངས་ཟེར་ན། འོ་ན་ལེགས་ལྡན་གྱིས་དགོངས་ཚོད་ལྟར་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། ཞེས་པས་རྟགས་བསྟན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་གང་ཞིག །དངོས་པོ་བདག་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་ཞེས་པས་རྟགས་དེ་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བདག་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པའི་དོན་བདག་སྐྱེ་ལ་བྱེད་པར་ཐལ་ལོ། །རྩ་བར་འདོད་ན། མི་འཐད་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

336

པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཚིག་གསལ་ལས་མ་བཤད་ལ་སྐྱོན་ཡང་མི་འོང་བའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་འགྲེལ་ངག་རྒྱས་བཤད་དང་པོས་བསྟན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་ན། རྟགས་ཚད་མས་གྲུབ་པས་ཁྱབ་ཟེར་བ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེས་ཤུགས་ལ་བསྟན་པའི་བཟློག་དོན་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་ངག་དེས་བསྟན་པའི་གྲངས་ཅན་གྱིས་སྐྱེ་བར་འདོད་པའི་མྱུ་གུ་ཆོས་ཅན། རང་གི་བདག་ཉིད་མ་ཐོབ་པར་ཐལ། སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞུང་དེའི་དངོས་བསྟན་གྱི་གཞན་གྲགས་བཟློག་དོན་དུ་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེ་སྐབས་འདིར་སྟོན་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཐལ་འགྱུར་བའི་སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གཞན་གྱི་ལོག་རྟོག་གཙོ་བོར་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་འགོག་པའི་ཕྱིར།
ལེགས་ལྡན་གྱིས་སྐྱོན་བརྗོད་ལུགས་ལ་ཆོས་རྗེ་རྒྱན་བཟང་པ་ན་རེ། ལེགས་ལྡན་གྱིས་སྐྱོན་བརྗོད་པའི་གཞི་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ། ནས། ནམ་ཡང་མི་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་མདོ་རྒྱས་གཉིས་ཀ་འཛིན། སྐྱོན་བརྗོད་ཚུལ་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་འགོག་གམ་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་འགོག །རང་རྒྱུད་ཡིན་ན་གཏན་ཚིགས་དང་དཔེ་མ་བརྗོད་པ་དང་གཞན་གྱིས་ཉེས་པ་མ་བསལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད། ཐལ་འགྱུར་ཡིན་ན་སྒྲུབ་བྱེད་མི་འཕེན་པས་འགོག་མི་ནུས་པས་སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་དགོས་པས་མྱུ་གུ་ཆོས་ཅན། བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པར་འགྱུར་བས་སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་མི་བཞེད་པའི་སློབ་དཔོན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་དང་འགལ་བ་དང་ཤུགས་ལ་གཞན་སྐྱེ་འཕེན་པས་གཞན་སྐྱེ་མི་བཞེད་པའི་གྲུབ་མཐའ་དང་འགལ་ཞེས་སྨྲས་པ་ཡིན་ལ། ལེགས་ལྡན་གྱིས་སླར་ཡང་གི་དོན་མ་དགོངས་ན་ཟླ་བས་ཐལ་འགྱུར་གྱི་བཟློག་དོན་ཁས་མི་ལེན་སྨྲས་པ་ལ་འབྲེལ་མེད། རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྦྱོར་བའི་

ཐལ་ཟློག་གི་མཐའ་དཔྱད།

337

རྟགས་ཆོས་བཟློག་ཚུལ་ནན་བསྒྱུར་དེ་འདྲ་ལེགས་ལྡན་རྩོད་པ་ལ་མཁས་པས་མི་བྱེད་དམ་གསུང་ངོ༌། །འདི་མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གསུང་ལྟར་བཀག་ན། འོ་ན་ལེགས་ལྡན་ལྟ་བུའི་པཎ་ཆེན་དེས་ཡ་མཚན་པའི་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་རྩོད་པ་གཅིག་སྨྲས་པར་ཐལ། མྱུ་གུ་ཆོས་ཅན། བདག་ལས་མི་སྐྱེ་སྟེ། སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་དང་འགལ་ཁྱབ་ཏུ་སོང་བ་ལ་སྐྱོན་ཅི་ཡང་མི་རྙེད་པར་སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་ཐུག་བཅས་མི་བཞེད་པ་དང་འགལ་ཞེས་པ་ཙམ་ཞིག་སྨྲས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ལས། བཟློག་ཚུལ་དེ་འདྲ་ཆེས་མི་འཐད་དེ། སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་མྱུ་གུ་བདག་ལས་མི་སྐྱེ་བའི་རྟགས་སུ་ཁས་ལེན་ན་རྟགས་དེའི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་ལ་ཁྱབ་པ་ཡང་འགལ་ཁྱབ་ཏུ་སོང་འདུག་ཅིང་རྟགས་ཀྱི་སྐྱོན་ལ་དེ་འདྲ་ལས་ཆེ་བ་ཇི་ཞིག་ཡོད། དེ་ལྟར་ནའང་སྐྱོན་དེ་དག་བརྗོད་རྒྱུ་གཅིག་ཀྱང་མི་རྙེད་པར་སློབ་དཔོན་སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་མི་བཞེད་པའི་གྲུབ་མཐའ་དང་འགལ་ཞེས་པ་ཙམ་ཞིག་ཟེར་དགོས་པ་བྱུང་ཞིང༌། ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ལྟ་བུའི་པཎྚི་ཏ་ཆེན་པོ་དེ་བས་ཀྱང་མཚར་ཆེའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་ལེགས་ལྡན་གྱིས་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་སྐྱེས་ཟིན་སླར་ཡང་མི་སྐྱེ་བར་བཞེད་པ་མ་དགོངས་པར་ཐལ། དེས་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱི་འགྲེལ་པའི་རྒྱས་བཤད་དང་པོ་ལྟར་མདོར་བསྟན་གྱིས་སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དུ་འཕངས་པར་ཤེས་ནས་དེའི་བཟློག་དོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་ཁས་བླངས་ཞེས་དགག་པ་མཛད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་མི་བཞེད་པ་དང་འགལ་ཞེས་བཀག་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། གོང་དུ་མ་ཁྱབ་ན། ཚིག་གསལ་ལས། ཐལ་བར་འགྱུར་བ་བཟློག་པའི་དོན་དང་ཡང་ཕ་རོལ་པོ་ཉིད་འབྲེལ་གྱི་ཁོ་བོ་ཅག་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་ལེགས་ལྡན་ལ་སྒྲུབ་མི་དགོས་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་འཕངས་པར་མ་དགོངས་པ་ལ་བསྒྲུབ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱབ་གཉིས་ཁས། འདོད་མི་ནུས། དེ་སྐད་དུ་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས།

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

338

ཟླ་བས་ཐལ་བ་བཟློག་པའི་དོན་དང་རང་མ་འབྲེལ་བར་བསྟན་པ་འདིས་ནི་ལེགས་ལྡན་གྱིས་སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དང་ཐུག་མེད་དུ་འཕངས་པར་མ་དགོངས་པར་སྤྱིར་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དང་ཐུག་མེད་དུ་འཕངས་པར་བཟུང་ནས་བཟློག་དོན་ཁས་ལེན་དགོས་ཞེས་སྨྲས་པར་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་ལས། སྐྱེ་བ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་དང་སྐྱེ་བ་ཐུག་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་ཞེས་སྨྲ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་ཐུག་མེད་ཀྱི་བཟློག་དོན་མ་ཡིན་པར་སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་ཐུག་མེད་ཀྱི་བཟློག་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། གཞན་ཡང་ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྟགས་ཀྱི་བཟློག་དོན་དངོས་པོ་རྣམས་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་དང༌། ཐལ་ཆོས་ཀྱི་བཟློག་དོན་སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེའི་གླགས་ཡོད་པ་བཞག་ནས་ཚིག་གསལ་ལས་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཚིག་ཡིན་པས་ཞེས་པའི་དོན་བཤད་ཚུལ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུང་བར་ཐལ། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྟགས་ཀྱི་བཟློག་དོན་ཡིན་པས་དོགས་པ་ཡང་མེད་པ་གང་ཞིག །ཕྱི་མ་ཡང་ཐལ་ཆོས་ཀྱི་བཟློག་དོན་ལ་འཆད་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ་ཞེས་པའི་བསྒྲུབ་བྱའི་བཟློག་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་ལས། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་བཟློག་པའི་དོན་མངོན་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། འདི་ཐལ་ཆོས་ཀྱི་རྟགས་བཟློག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་བཟློག་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་བདག་སྐྱེ་མེད་པ་རྟགས་སུ་མ་སྨྲས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་ཆོས་ཞེས་པ་བསྒྲུབ་བྱའམ་ཕྱོགས་དེའི་ཆོས་ཞེས་གཏན་ཚིགས་ལ་བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འགྲེལ་བཤད་ལས། བསྒྲུབ་པའི་ཆོས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་བསྒྲུབ་པའི་ཆོས་ཏེ་གཏན་ཚིགས་སོ་ཞེས་དང༌། རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། བསྒྲུབ་པའི་ཆོས་རྟགས་བཟློག་པའི་དོན་མངོན་

ཐལ་ཟློག་གི་མཐའ་དཔྱད།

339

པས་སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་སུ་འགྱུར་བས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་ལས། སྐབས་ཀྱི་དོན་ལས་བཟློག་པས་ཞེས་པས་བསྒྲུབ་བྱ་དང༌། དེའི་ཆོས་ཞེས་པས་གཏན་ཚིགས་མ་བསྟན་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བསྒྲུབ་བྱ་བཟློག་ཚུལ་སྔར་ལྟར་གང་ཞིག །དེའི་ཆོས་བཟློག་པ་རྟགས་བཟློག་པ་ལ་བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འགྲེལ་བཤད་ལས། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དངོས་པོ་བདག་གི་བདག་ཉིད་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། ཞེས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའོ། །དེ་བཟློག་པའི་དོན་མངོན་པས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། དངོས་པོ་བདག་གི་བདག་ཉིད་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ་ཞེས་བྱ་བ་བཟློག་པའི་དོན་དངོས་པོ་རྣམས་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ཞེས་བྱ་བ་མངོན་པས་སོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འགྲེལ་བཤད་ལས། དེའི་ཆོས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དེའི་ཆོས་ཏེ། དངོས་པོ་བདག་གི་བདག་ཉིད་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། ཞེས་བྱ་བ་དེའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་དེ་དག་གི་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང༌། སྐྱེ་བ་ཐུག་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱའོ། །དེ་བཟློག་པའི་དོན་མངོན་པས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་བཟློག་པའི་དོན་སྐྱེ་བ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་དང༌། སྐྱེ་བ་ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་བཟློག་པའི་དོན་སྐྱེ་བ་ཐུག་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཡང་རྒྱན་བཟང་པས་རྟགས་ཆོས་སོ་སོར་བཟློག་པ་ཡིན་པས་རྟགས་བཟློག་ན་བསྒྲུབ་བྱ་བཟློག་དགོས་པ་མི་འཐད་གསུངས་པ་ཡང་དེ་བས་ཆེས་ཆེར་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྤྱིར་རྗེ་དང་ལེགས་ལྡན་གང་གིས་ཀྱང་སྦྱོར་བ་དེའི་རྟགས་བཟློག་ན་བསྒྲུབ་བྱ་བཟློག་དགོས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ལ། སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱི་མདོར་བསྟན་གྱི་འགྲེལ་ངག་འདི་ལ་དེ་ལྟར་དགོས་སམ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་ཆེ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལེགས་ལྡན་གྱིས་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་སྐབས་འདིར་དོན་དམ་པར་མཐའ་བཞི་ལས་སྐྱེ་བ་བཀག་ཙམ་མ་ཡིན་ལ་ཐ་སྙད་དུ་སྐྱེ་བ་ཡང་སྒྲུབ་འདོད་པས། དེ་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

340

ལྟར་ན་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་མི་སྐྱེ་སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་ན་ཤུགས་ལ་གཞན་སྐྱེ་འཕངས་སམ་སྙམ་དུ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་དངོས་སུ་རྟགས་ལ་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དང་ཐུག་མེད་བཀོད་ཀྱང་དགོངས་ཚོད་བཟློག་དོན་དོན་བཅས་ཐུག་བཅས་ཡིན་པ་ལྟར་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་ཡང་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ་ཞེས་གསུངས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་ཐ་སྙད་བསྒྲུབ་འདོད་པས་ན་བདག་སྐྱེ་བཀག་པས་གཞན་སྐྱེ་འོས་མེད་ཀྱིས་འཕངས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ལྷས་སྦྱིན་ཚོན་པོ་ཉིན་པར་མི་ཟ་ཞེས་པས་ཤུགས་ལ་མཚན་མོ་ཟ་བར་འཕངས་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོང་ཐུན་ལས། སྐྱེ་བ་གཞིར་བྱས་ལ་བདག་སྐྱེ་གཞན་སྐྱེ་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཆོད་པས་དངོས་པོ་རྣམས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཞིང་བདག་ལས་མི་སྐྱེ་ཞེས་སྨྲས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་ལས་སྐྱེ་བར་འཕེན་ཏེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་མ་ཁྱབ་མཚམས་ཀྱི་རྟགས་གྲུབ་པ་དང༌། སྟོང་ཐུན་ལྟར་ལེགས་ལྡན་ལ་དོགས་པ་དེ་སྐྱེ་ཚུལ་གཉིས་ཀ་འཐད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་མཐའ་བཞི་ལས་སྐྱེ་བ་བཀག་ཙམ་མ་ཡིན་ལ་སྐྱེ་བ་ཐ་སྙད་པ་ཡང་ཞར་ལ་སྒྲུབ་པས་མ་ཡིན་དགག་བསྒྲུབ་བྱར་སོང་ངམ་སྙམ་པའི་དོགས་གཞི་ཆེ་བའི་ཕྱིར། འགྲེལ་པ་བུདྡྷ་པཱ་ལི་ཏ་ལས། འདིར་སྨྲས་པ་རེ་ཞིག་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་བར་བརྗོད་པ་ཐ་སྙད་ཙམ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་རབ་ཏུ་སྟོན་ཅིག །བཤད་པ་དེ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །བདག་ལས་མ་ཡིན་གཞན་ལས་མིན། །ཞེས་པ་ནས། དེ་ལྟར་གང་གི་ཕྱིར་དངོས་པོ་སྐྱེ་བ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་འཐད་པ་དེའི་ཕྱིར། སྐྱེ་བ་མེད་པས་སྐྱེ་བར་བརྗོད་པ་ནི་ཐ་སྙད་ཙམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་མཚན་འདི་འདྲ་དུ་མ་ལ་དགོངས་ནས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་མ་ཤེས་པར་རྗེའི་བུ་ཆེན་རྒྱན་བཟང་པ་ལྟ་བུ་སོགས་ཀྱིས་ཉེས་བཤད་སྣ་ཚོགས་སྣང་བས་རིགས་པ་ཞིབ་མོ་དགོས་ཀྱང་ཡི་གེ་མང་བས་འཇིགས་པས་ཐོ་རེ་འགོད་པར་བྱ། ཡང་རྒྱན་བཟང་པས་གྲུབ་པའི་མཐའ་དང་འགལ་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་འགལ་ཆོས་ལ་སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་ཐུག་བཅས་དང་དོན་དམ་པར་གཞན་སྐྱེ་འཇོག་པ་དང༌། ཡང་མང་པོ་ཞིག་གིས་དེའི་དངོས་

ཐལ་ཟློག་གི་མཐའ་དཔྱད།

341

བསྟན་འགལ་ཆོས་ལ་དོན་དམ་པར་གཞན་སྐྱེ་འཇོག་པ་དང༌། མཁས་རློམ་ཁ་ཅིག་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་འཇོག་པ་སོགས་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ན་སྒྲུབ་བྱེད་བསྒྲུབ་བྱ་གཅིག་ཏུ་སོང་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་ཐུག་བཅས་སུ་འགྱུར་བ་དངོས་པོ་རྣམས་གཞན་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་རྣམས་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་གྲུབ་མཐའ་དང་འགལ་བར་སྒྲུབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དག་འགལ་ཆོས་བསྒྲུབ་བྱ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་ལས། དངོས་པོ་རྣམས་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་དང༌། ནས། བཅས་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་གྲུབ་པའི་མཐའ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་དང་འགལ་བ་ལ་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་གཅིག་དགོས་ལ་མ་ཡིན་དགག་བསྒྲུབ་བྱར་བྱས་ན་འགལ་བ་མི་ཡོང་བའི་ཁྱད་པར་འཐད་པར་ཐལ། རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་བདག་སྐྱེ་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་མ་ཡིན་པས་གྲུབ་མཐའ་དང་འགལ་བར་བཤད་པ་ལས་བཟློགས་ནས་སྣ་ཚོགས་སྨྲ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སྤྱིར་སློབ་དཔོན་འཕགས་པས་མ་ཡིན་དགག་ཁས་ལེན་པས་སྐབས་འདིར་ཡང་དེའི་སྒོ་ནས་འགལ་མི་ནུས་པ་ལ་བློ་རྩེ་གཏོད་རིགས་པར་ཐལ། མཐའ་གཞན་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་སྐྱེ་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་མེད་དགག་བྱེད་པ་ནི་སྤྲོས་པ་མཐའ་དག་འགོག་ཆེད་ཡིན་པ་གང་ཞིག །དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་མ་ཡིན་དགག་ལ་བྱས་ན་སྤྲོས་པ་མི་ཆོད་པས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་དང་འགལ་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་ལས། བདག་ལས་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་དགག་པ་འདི་མེད་པར་དགག་པའི་དོན་དུ་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། དགག་པ་གཙོ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་དང༌། ཞེས་དང༌། འདི་ལྟར་རྟོག་པ་མ་ལུས་པའི་དྲ་བ་དགག་པས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཤེས་བྱ་མ་ལུས་པ་དང་ལྡན་པ་འགྲུབ་པར་དགོངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཐལ་འགྱུར་བ་ཡང་ཡིན་པར་ཐལ། ཚིག་གསལ་ལས། གལ་ཏེ་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་ངེས་པར་བཟུང་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

342

བ་ན། གཞན་ལས་སྐྱེའོ་ཞེས་མི་འདོད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ་མེད་པར་དགག་པ་བརྗོད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྤྱིར་བདག་སྐྱེ་མེད་པ་ཡོད་པར་འཐད་ཀྱང་འདིའི་བསྒྲུབ་བྱར་དེ་འདྲའི་མ་ཡིན་དགག་བཟུང་ན་རང་བཞིན་གྱི་ཤེར་ཕྱིན་སྤྱོད་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་དང་འགལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་ལས། མ་ཡིན་པར་དགག་པ་ཡོངས་སུ་བཟུང་ན་ནི་དེ་སྒྲུབ་པ་གཙོ་ཆེ་བའི་ཕྱིར། ཆོས་རྣམས་མ་སྐྱེས་སོ་ཞེས་བསྒྲུབས་ནས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཉིད་སྟོན་པའི་མཛད་པའི་མཐའ་དང་འགལ་ཏེ། ལུང་ལས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལ་སྤྱོད་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་ལ་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་ཞེས་སོགས་ཡང་ཡང་དེ་འདྲ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གྲུབ་མཐའ་དེ་སྟོན་པ་ཁོ་ན་ལ་འཆད་རིགས་པར་ཐལ། བཤད་ཚུལ་འཐད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སྟོན་པ་དང་སློབ་དཔོན་གཉིས་ཀས་མཛད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དོན་འདི་རྗེ་ཡབ་སྲས་དང་རྣམ་བཤད་དགོངས་རྒྱན་སོགས་དུ་མའི་དགོངས་པ་ཡིན། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན་རྒྱལ་ཚབ་རྩ་ཤེའི་སྦྱོར་ཊིཀ་དང་དབུ་མའི་མཐའ་དཔྱོད་གྲུ་རྫིངས་གཉིས་ལས་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མི་བཞེད་པའི་འཕགས་པའི་གྲུབ་མཐའ་དང་འགལ་ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་འགལ་ཆོས་ལ་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མི་འཇོག་པའི་ཕྱིར་ན་ཤིན་ཏུ་མ་ཁྱབ་སྟེ། འགལ་ཚུལ་དེ་འདྲ་ཡང་ཡོད་ཅེས་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་དངོས་བསྟན་གྱི་འགལ་ཆོས་ལ་དེ་ལྟར་དགོས་པ་ཟུར་ཙམ་ཡང་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཁས་པ་མང་པོས་སྦྱོར་ཊིཀ་དེ་མི་འཐད་གསུངས་སོ། །
ཡང་ཁ་ཅིག་དང་རྒྱན་བཟང་པས་ལེགས་ལྡན་གྱིས་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱི་འགྲེལ་ངག་གི་སླར་ཡང་དོན་དགོངས་ཟེར། ལ་ལས་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་ཡང་སླར་ཡང་མ་དགོངས་ཟེར། གཞན་དག་གིས་ཡང་སྒྲ་གཟིགས་ཀྱང་དོན་མ་དགོངས་ཟེར་བ་རྣམས་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལེགས་ལྡན་གྱིས་མདོར་བསྟན་གྱི་འགྲེལ་ངག་བཀག་ལ་རྒྱས་བཤད་མ་བཀག་པའི་རྒྱུ་མཚན་སྤྱི་དོན་དུ་བཤད་པ་ལྟར་

ཐལ་ཟློག་གི་མཐའ་དཔྱད།

343

ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེར་རྒྱས་བཤད་མ་དྲངས་པ་ལ་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་མ་ཁྱབ་ན། ལེགས་ལྡན་གྱིས་མདོར་བསྟན་དེས་སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་ཐུག་མེད་དུ་འཕངས་པར་དགོངས་པར་ཐལ། ལེགས་ལྡན་གྱིས་འདི་ལ་ཡང་སྒྲ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། བཟློག་དོན་སྐབས་སུ་ཡང་སྒྲ་འབྱུང་བར་ཐལ་ལོ། །བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན་ལེགས་ལྡན་གྱིས་རྒྱས་བཤད་ལ་ཡང་དགག་པ་དངོས་སུ་མ་མཛད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཚིག་གསལ་ལས་མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་གཉིས་ཀ་ལ་དགག་པ་མཛད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཉིད་ལས། སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་ཀྱང༌། དངོས་པོ་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། ཞེས་པ་ནས། ནམ་ཡང་མི་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་ལ་ཁ་ཅིག །དེ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་ཆེད་དང་མདོར་བསྟན་ལ་དངོས་སུ་བཀག་པས་རྒྱས་བཤད་ལ་ཡང་དོན་གྱིས་སོང་བ་ཙམ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཚིག་ཡིན་པས་ཞེས་པ་ཐལ་འགྱུར་ཁོ་ན་ལ་འཆད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདིའི་དངོས་བསྟན་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཚིག་དེ་གཙོ་བོར་སྦྱོར་ངག་གི་ཚིག་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་མདོར་བསྟན་གྱི་འགྲེལ་ངག་དང་ལེགས་ལྡན་གྱིས་དགོངས་ཚོད་ཀྱི་དངོས་ཟིན་གྱི་སྦྱོར་ངག་ལ་རྒོལ་བའི་གླགས་ཡོད་ཚུལ་དང་ཧ་ཅང་ཐལ་འགྲོ་ཚུལ་སྟོན་པའི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདིའི་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་ཞེས་པ་ནི་ཐལ་འགྲོ་བ་ཞེས་པ་དང་གླགས་ཡོད་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་ལས། གླགས་ཡོད་པའི་ཚིག་ཡིན་པའི་ཡང་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་ལ། ཡང་སྒྲས་སྐྱོན་སྔ་མ་གཉིས་སུ་མ་ཟད་གླགས་ཡོད་པའི་སྐྱོན་ཡང་ཡོད་པར་འགྲེལ་བཤད་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན་ལེགས་ལྡན་གྱིས་གཏན་ཚིགས་མ་བརྗོད་པར་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་ཐུག་བཅས་རྟགས་སུ་བསྟན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལྟར་སྒྲུབ་ནུས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

344

དག་མ་བསྟན་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་ཐུག་བཅས་དེ་མྱུ་གུ་བདག་ལས་མི་སྐྱེ་བར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལུང་དོན་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དེ་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དེ་མྱུ་གུ་རང་རྒྱུའི་དུས་སུ་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་མྱུ་གུ་རང་རྒྱུའི་དུས་སུ་ཡོད་པ་མི་སྐྱེ་བར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། དེ་ལ་མ་ཁྱབ་དང་མ་གྲུབ་གང་སྨྲས་ན་ཡང་བདག་སྐྱེའི་དོན་མི་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། མྱུ་གུ་བདག་ལས་སྐྱེ་ཞེས་པ་དེ་མྱུ་གུ་སྔོན་པོ་གསལ་ཚར་བ་དེ་གསལ་ཚར་བ་དེ་ལས་སྐྱེ་བའི་དོན་མ་ཡིན་གྱི་རང་གི་རྒྱུའི་དུས་ནས་མྱུ་གུ་ཡོད་ལ་ཡོད་པ་དེ་ལས་སྐྱེ་བ་ལ་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚིག་གསལ་ལས། གང་གི་ཕྱིར་བདག་ལས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡོད་པ་རྒྱུ་ཉིད་དང་དེ་ཉིད་སྐྱེའོ། །ཞེས་སྨྲས་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཡོད་པ་རྒྱུ་ཉིད་ཅེས་པས་སྐྱེ་ལྡན་ཐམས་ཅད་རང་གི་ཡོད་པས་རྒྱུ་བྱེད་ཚུལ་བསྟན། དེ་ཉིད་སྐྱེའོ་ཞེས་པས་སྐྱེ་ལྡན་ཐམས་ཅད་རང་རང་གི་ཡོད་པ་དེ་ལས་སྐྱེ་ཚུལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དབང་རྟུལ་འདྲ་མ་གཏོགས་དབང་རྣོན་ལ་དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱེ་བ་དོན་དང་བཅས་པའི་དོན་རྟོགས་པ་ན་རང་རྒྱུའི་དུས་ན་མེད་པར་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སླ།
ཡང་ཚད་མ་ལ་མཁས་པ་མང་པོ་ན་རེ། འགལ་བརྗོད་ཐལ་འགྱུར་དང་པོའི་དངོས་ཀྱི་བྱེད་པ་ལས་བྱུང་བའི་བདག་སྐྱེ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཡོད་པར་ཐལ། འགལ་བརྗོད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་སྐྱེ་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་བཟློག་ནུས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་འདིར་མ་ཁྱབ་ཟེར་ན། ཤིན་ཏུ་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་དེ་གནོད་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་ཕྱི་རྒོལ་ལ་སོང་བ་ན། ལོག་རྟོག་ཡང་ལྡོག་ལ་བདག་སྐྱེའི་དམ་བཅའ་ཡང་དོར་ཚར་ཞིང་བདག་སྐྱེ་མེད་པར་ཡང་རྟོགས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་རང་ཉིད་སྲེག་པར་ཐལ། རང་དང་རང་བཞིན་གྱིས་

ཐལ་ཟློག་གི་མཐའ་དཔྱད།

345

གཅིག་པའི་བུད་ཤིང་སྲེག་པའི་ཕྱིར། ཡང་མེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བུད་ཤིང་ཡང་མི་སྲེག་པར་ཐལ། བུད་ཤིང་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་ཕྱི་རྒོལ་ལ་མེ་དང་བུད་ཤིང་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་དང་ཐ་དད་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་ཐུབ་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། མེས་ནི་ཚ་བ་ཉིད་སྲེག་སྟེ། །ཚ་བ་མ་ཡིན་ཇི་ལྟར་སྲེག །ཅེས་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་དེའི་དོན་དུ། ལམ་རིམ་ལས། དེ་ལྟར་རང་བཞིན་ཁས་བླངས་པ་ལ་གནོད་བྱེད་རྣམས་མཐོང་བ་ན་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་གྲུབ་མཐའ་འདོར་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ནས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་འདྲའི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་གི་རྟེན་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བར་ཐལ། ཁྱོད་རྗེས་དཔག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་གཏན་ནས་མ་ཁྱབ། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། རྗེས་དཔག་ཡིན་ན་རང་གི་རྟེན་རྟགས་སྦྱོར་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་གཞལ་བྱ་ལྐོག་གྱུར་ལ་མི་སླུ་བའི་རིག་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚིག་གསལ་ལས། ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་ཅན་རྟགས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལ་མི་འཁྲུལ་བ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཤེས་པ་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་དེ་བས་ཆེས་མ་ཁྱབ། ཨེ་མ་རྨོངས་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་ལ་ཨང༌། འོ་ན་རྗེས་དཔག་ཡིན་ན་དེའི་དངོས་བསྟན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཁྱབ་སྒྲུབ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གཞུང་དེ་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་དངོས་སུ་འཆད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྗེས་སུ་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་ཟུར་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚིག་གསལ་ལས། དབང་པོ་ལས་འདས་པའི་དོན་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།གཞན་ཡང༌། བ་གླང་བ་མིན་དང་འདྲ་བར་འཛིན་པའི་ཉེར་འཇལ་རྗེས་དཔག་དང༌། མྱུ་གུ་སྣང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པ་མེ་ལོང་ནང་གི་བྱད་བཞིན་དང་འདྲ་བར་འཛིན་པའི་ཉེར་འཇལ་གྱི་རྗེས་དཔག་རེ་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

346

རེ་ནས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཚད་མ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་པར་སྔར་བཤད་ཟིན། གཞན་ཡང་ལྐོག་གྱུར་ཡིན་ན་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་ཅན་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། རྗེས་དཔག་ལ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཅུང་ཟད་ལྐོག་གྱུར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གི་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་ཅིང༌། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཚད་མ་བཞིར་འབྱེད་པ་གཞལ་བྱ་མངོན་ལྐོག་ཐ་དད་པའི་སྒོ་ནས་བཞག་པའི་ཕྱིར། ཚིག་གསལ་ལས། ཚད་མའི་གྲངས་འཇུག་པ་གཞལ་བྱའི་གཞན་གྱི་དབང་ཡིན་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱས་པར་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། མྱུ་གུ་ཆོས་ཅན། རྟེན་འབྲེལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་མྱུ་གུ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཡོད་པར་ཐལ། འགལ་བརྗོད་ལ་འདོད་ཚུལ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་གང་ཟག་དང་མྱུ་གུ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་ཁ་མའི་གང་ཟག་གི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྟེན་འབྲེལ་རྟགས་ཀྱིས་མྱུ་གུ་བདེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་གང་ཟག་དང༌། དེ་འདྲའི་སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་གང་ཟག་གི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་ཁ་ཅིག་འདིར་མ་ཁྱབ་ཟེར་ཡང་ཚད་ཞེན་ཡིན། ཁོ་བོ་འདོད་དོ། །འདོད་ན། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་ཁོ་ཁོ་རང་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་གཞི་མཐུན་ཡིན་པ་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། མྱུ་གུ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བདེན་ཞེན་གྱིས་འདོད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་འགོད་པ་སྐབས་བབས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་འདིར་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་འགོད་པ་སྐབས་བབས་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་རུང་

ཐལ་ཟློག་གི་མཐའ་དཔྱད།

347

ཡིན་ཀྱང་བདེན་ཞེན་གྱིས་དམ་བཅའ་བ་གཅིག་དང༌། དོན་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཚོམ་ཅན་སོགས་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྣོད་རུང་གི་དངོས་སྨྲ་བ་ལྟ་བུ་དེ་དང་པོ་དང༌། དེ་འདྲའི་དངོས་སྨྲ་བས་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ལ་སྦྱངས་པས་ཐེ་ཚོམ་དོན་མཐུན་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ་གཉིས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྟེན་འབྲེལ་རྟགས་ཀྱིས་མྱུ་གུ་བདེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དངོས། ཁྱབ་སྟེ། དེ་འདྲའི་རྟགས་ཡང་དག་འགོད་པ་སྐབས་བབས་ཀྱི་གང་ཟག་དེ་ལ་མྱུ་གུ་བདེན་མེད་དུ་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱིས་ངེས་པ་གཅིག་དང༌། དོན་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཚོམ་མམ་རྩེ་གཉིས་མཚུངས་པའི་ཐེ་ཚོམ་ཅན་གང་རུང་གཅིག་དགོས་ཀྱི་བདེན་ཞེན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་དང༌། བདེན་མེད་རྟོགས་ཟིན་དག་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྐབས་བབ་ཀྱི་ཕྱི་རྒོལ་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རྟགས་ཟུར་དང་པོ་གྲུབ་པ་གང་ཞིག །གཉིས་པ་ཡང་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་སྦྱར་མེད་ཀྱང་བརྗོད་འདོད་ལས། །དེ་དག་དོན་གྱིས་རྟོགས་པར་འགྱུར། །དཔེར་ན་ནག་པ་འཕོངས་སྐྱེན་ནམ། །སྲིད་སྒྲུབ་འཕོངས་སྐྱེན་ཞེས་པ་བཞིན། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གཏན་ཚིགས་ཐེ་ཚོམ་ལ་བརྗོད་ཕྱིར། །བསལ་བ་གཏན་ཚིགས་རྟེན་མ་ཡིན། །རྗེས་སུ་དཔག་པས་དབྱེ་བ་ཡིས། །གནོད་པ་དེ་ནི་རྣམ་བཞིར་བཤད། །ཅེས་རྐང་པ་དང་པོས་གཏན་ཚིགས་སྐབས་བབས་བསྟན། གཉིས་པས་ཚད་མས་བསལ་བ་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་རྟེན་མ་ཡིན་པར་བསྟན་ནས། རྟགས་དང་ཁས་བླངས་ལ་གནོད་པའི་ཚད་མ་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། མངོན་སུམ་དང་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་དང༌། ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་དང༌། གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་གསུམ་ཕྱེ་བས་བཞི་ཡོད་ཅེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕྱོགས་གླང་གིས། མངོན་སུམ་དོན་དང་རྗེས་དཔག་དང༌། །ཡིད་ཆེས་གྲགས་པ་རང་རྟེན་ལའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མྱུ་གུ་ཆོས་ཅན། རྟེན་འབྲེལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་འགྲོ་ཁ་མའི་གང་ཟག་དང་དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

348

ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་སོང་མ་ཐག་པའི་ཕྱི་རྒོལ་ལ་མྱུ་གུ་བདེན་མེད་དུ་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱིས་ངེས་པ་དང་དེ་ལ་དོན་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཚོམ་ཅན་གཉིས་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱི་རྒོལ་ལ་དབྱེ་བ་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་སྐབས་འདིར་གཏན་ནས་མ་ཁྱབ་སྟེ། འདི་བས་དེ་འདྲའི་ཡིད་དཔྱོད་དང་ཐེ་ཚོམ་ཅན་ལ་ཡང་གཞན་གྲགས་དང་ཐལ་བ་གང་བཀོད་ན་ཡང་ཟབ་མོའི་ལྟ་བ་སྐྱེད་ཐུབ་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་སྐྱེད་ཐུབ་པར་མ་ཟད་གཞན་གྲགས་ལས་ཀྱང་ཐལ་འགྱུར་ལྷག་པར་བཟང་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་གྱིས་བདེན་ཞེན་ཆེ་བ་ལྟ་བུའི་ལོག་རྟོག་ཆེ་བའི་རྩེ་ཡང་གཅོག་ཐུབ་པར་དབུ་ཚད་ཀུན་མཐུན་ལ་མཐར་བདེན་མེད་ཀྱི་ལྟ་བ་ཡང་སྐྱེད་ཐུབ་པར་འདི་པ་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྡོ་རྗེ་གཟེགས་མའི་གཞན་གྲགས་ཀྱིས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ལ་མཐའ་བཞི་འགོག་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་ལོག་རྟོག་རྩེ་གཅོག་དགོས་ཀྱི་ཐོག་མ་ནས་རང་གྲགས་དེ་ལ་བཀོད་ཀྱང་མི་ཐུབ་པ་གང་ཞིག །དབང་རྣོན་ལ་གཞན་གྲགས་མེད་ཀྱང་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་རང་བཞིན་མེད་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་སྐྱེད་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ལམ་རིམ་ལས། གང་གི་ཕྱིར་ན་བདག་དང་གཞན་དང་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་དང༌། །རྒྱུ་ལ་མ་ལྟོས་ཡོད་པ་མིན་པས་དངོས་རྣམས་རང་བཞིན་བྲལ། །ཞེས་མཐའ་བཞི་ལ་གནོད་བྱེད་བརྗོད་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བསྡུས་ནས་གསུངས་པ་ནི་ཐལ་བ་བཀོད་པའི་འབྲས་བུ་ལ་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེས་དཔག་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི་དང་པོ་ནས་ཕྱི་རྒོལ་ལ་གཞན་གྲགས་དེ་ལྟར་བཀོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ། །རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ལམ་རིམ་ལས། དེ་ལྟར་མུ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་ལ་གནོད་པ་མཐོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་མཐའ་བཞི་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་འགྲུབ་ལ། དེ་ལ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པས་ཁྱབ་པ་སྔར་མཐའ་གཞན་འགོག་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་འགྲུབ་བོ། །དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ནི་ཐལ་འགྱུར་བྱས་པའི་ཚེ་དེའི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་

ཐལ་ཟློག་གི་མཐའ་དཔྱད།

349

ནས་རྗེས་དཔག་སྐྱེས་པ་ཡིན་གྱི། དངོས་སུ་དམ་བཅའ་སྒྲུབ་པའི་སྦྱོར་ངག་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་ཐལ་འགྱུར་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་ཚུལ་གསལ་བར་(1)བཤད་དེ། དེ་ལྟར་ནས། འགྲུབ་ལ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་འགྲེལ་པ་བུདྡྷ་པཱ་ལི་ཏ་དང་ཚིག་གསལ་གྱི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་མཐའ་བཞི་བཀག་པ་འགྲུབ་ལུགས་བཤད། དེ་ལ་ནི་ནས། འགྲུབ་བོ་ཡན་ཆད་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་ཁེགས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྐྱེ་བས་ཁྱབ་པ་འགྲུབ་ཚུལ་བཤད། དེའི་ཕྱིར་ནས། ངེས་པར་འགྱུར་ཏེ་ཞེས་པས་རྡོ་རྗེ་གཟེགས་མའི་བསྒྲུབ་བྱ་འགྲུབ་ཚུལ་བཤད། འོ་ན་གཞན་གྲགས་རྡོ་རྗེ་གཟེགས་མ་བཀོད་དམ་སྙམ་པ་ལ། དེ་འདྲའི་བསྒྲུབ་བྱ་ངེས་པའི་རྗེས་དཔག་འདི་ནི་རྡོ་རྗེ་གཟེགས་མའི་གཞན་གྲགས་ཀྱི་བཟློག་དོན་འགོག་པའི་ཐལ་འགྱུར་རིམ་པས་བཀོད་པའི་ཚེ་སྐྱེས་པ་ཡིན་གྱི་དངོས་སུ་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་དམ་བཅའ་སྒྲུབ་པའི་སྦྱོར་ངག་མེད་ཅེས་བཤད་པ་ལ། འདི་ནི་ཞེས་སོགས་ལྷག་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་འགྲོ་ཁ་མ་དང་སོང་མ་ཐག་ལ་མྱུ་གུ་བདེན་ཞེན་གྱི་འདོད་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྟགས་ཁྱབ་ལ་ལན་མི་འདེབས་ཤིང་མི་ཐེབས་པར་མཐོང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་བཀག་པས་ཕྱི་རྒོལ་དབང་རྣོན་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ལྟ་བ་སྐྱེད་ཐུབ་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་སྐྱེད་ཐུབ་པར་རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་དང་ཟླ་བའི་ཞབས་དང་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཐའ་བཞི་བཀག་པའི་གྲུབ་དོན་བཤད་པ་ན། བུདྡྷ་པཱ་ལི་ཏ་ལས། དེ་ལྟར་གང་གི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རྣམས་སྐྱེ་བ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་འཐད་པ་དེའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་མེད་པས་ཞེས་དང༌། ཟླ་བས་དེའི་གྲུབ་དོན་འཆད་པ་ན། ཚིག་གསལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་ལ་ཞེས་དང༌།

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། བཤད་དོ། །

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

350

རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང༌། མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་ཁེགས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་དགག་པ་ཡང་ཤུགས་ཀྱིས་འགྲུབ་པས་ཞེས་སོགས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། དམ་བཅའ་བ་བཞི་པོ་དེ་ནས། མི་འདོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཐལ་རང་གི་ཁྱད་པར་དབུ་མའི་ལྟ་བ་འགལ་བརྗོད་ཐལ་འགྱུར་ཙམ་གྱིས་སྐྱེད་ཐུབ་པར་འདོད་པ་ཐལ་འགྱུར་བ། དེ་སྐྱེད་པ་ལ་རང་རྒྱུད་གྱི་སྒྲུབ་ངག་དགོས་པར་འདོད་པ་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་དོན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་ཙམ་གྱིས་དེ་སྐྱེད་མི་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ལམ་རིམ་ལས། དོན་དམ་པ་སྟོང་ཉིད་ངེས་པའི་ལྟ་བ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་མིང་འདོགས་ནའང་ཐལ་རང་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཁྱད་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་ཟིན་བྲིས་དང་ཡང་འགལ་ལོ། །གཞན་ཡང༌། ཚིག་གསལ་ལས། གང་ལས་གཏན་ཚིགས་དང་དཔེ་བཀོད་པ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་བ། འདི་དག་ཙམ་ཞིག་གིས་བརྩད་པ་ན་ཅི་ཕ་རོལ་པོ་ཁས་ལེན་པར་མི་བྱེད་དམ། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བདག་སྐྱེ་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་དང་དཔེ་བཀོད་ནས་ཇི་ལྟར་སྒྲུབ་ཐུབ་པ་ལྟར་བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་འགལ་བརྗོད་ཐལ་འགྱུར་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་ཐུབ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྩ་བར་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཐོག་མར་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་ལོག་རྟོག་བཟློགས་ནས་དེ་རྗེས་དམ་བཅའ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་འགོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན་ལུང་དེའི་འདི་ཙམ་ཞེས་པའི་ཙམ་སྒྲས་གཅོད་རྒྱུ་མེད་པར་ཐལ། ཙམ་སྒྲས་རྟགས་སྦྱོར་འགོད་པ་གཅོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། རང་རྒྱུད་གཅོད་ཟེར་ནའང་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདིའི་སྐབས་སུ་རང་རྒྱུད་དང་གཞན་གྲགས་གང་ཡང་མ་བཀོད་ཀྱང་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་ཆོག་པར་སྒྲུབ་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་ཚིག་གསལ་མ་མཐོང་བར་ཟད། གཞན་ཡང༌། ཚིག་གསལ་ལས། གཞན་གྱིས་དམ་བཅའ་བ་ལ་རང་གི་རྗེས་སུ་དཔག་པས་འགལ་བ་བརྗོད་པ་ནི་བྱ་དགོས་པས། ཞེས་པ་ནས། འདིར་རྗེས་སུ་དཔག་པས་གནོད་པ་བརྗོད་པ་ལ་དགོས་པ་ཀོ་ཅི་ཞིག་ཡོད། ཅེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཞན་གྲགས་ཀྱི་དབང་

ཐལ་ཟློག་གི་མཐའ་དཔྱད།

351

དུ་བྱས་ཀྱང་ཐལ་འགྱུར་ལས་ལྷག་མིན་ཚུལ་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན་རྒོལ་བ་དབང་པོ་རྣོ་རྟུལ་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ནའང་འགལ་བརྗོད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་ཙམ་གྱིས་ཆོག་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་གཞུང་དོན་འཆད་ཚུལ་འཐད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དབང་རྟུལ་འགའ་ཞིག་ལ་འགལ་བརྗོད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་རྗེས་སུ་གཞན་གྲགས་ཀྱི་སྦྱོར་ངག་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཇུག་པའི་བཤད་ཚུལ་དྲངས་ཟིན་པ་དང་ཚིག་གསལ་ལས་ཀྱང་གཞན་གྲགས་ཅིས་ཀྱང་བརྗོད་དགོས་ན་བརྗོད་པར་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང༌། རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། ཕྱི་རྒོལ་ཐམས་ཅད་ལ་གཞན་གྲགས་ངེས་པར་བརྗོད་མི་དགོས་ཤིང་འགའ་ཞིག་ལ་བརྗོད་དགོས་ནའང་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་བརྗོད་མི་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དབང་རྣོན་ལ་ཐལ་བ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་པའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། དེར་ཐལ། ཐལ་བས་རྗེས་དཔག་སྐྱེད་མི་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་སོགས་ཀྱིས་གཙོ་བོར་ཐལ་འགྱུར་སྒོ་ནས་གཞན་གྱི་ལོག་རྟོག་བཀག་ནས་འདོད་པ་སྒྲུབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟགས་སྦྱོར་ལ་མ་བརྟེན་པར་ཐལ་འགྱུར་གཅིག་པུས་རྗེས་དཔག་སྐྱེད་མི་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། རྩ་ཤེ་ལས། གལ་ཏེ་མཚན་ལས་སྔ་གྱུར་ན། །མཚན་ཉིད་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་དང༌། མྱ་ངན་འདས་པ་དངོས་པོ་མིན། །རྒ་ཤིའི་མཚན་ཉིད་ཐལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་དང༌། ཚིག་གསལ་ལས། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་ཕལ་ཆེར་ཐལ་བ་བསྒྲུབ་པ་ཁོ་ནའི་སྒོ་ནས་གཞན་གྱི་ཕྱོགས་སེལ་བར་མཛད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་དང་ཚིག་གསལ་གཉིས་ཀྱི་ཐལ་བས་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མི་ཁེགས་པར་ཐལ་བ་དང༌། ཀུན་ཏུ་རྒྱུ་སེན་རིང་གིས་སྟོན་པ་ལ་ཁོ་བོས་ཅི་ཡང་མི་བཟོད་ཞུས་ཚེ་སྟོན་པས་ཁྱོད་ཀྱིས་ཅི་ཡང་མི་བཟོད་པ་དེ་ཡང་མི་བཟོད་དམ་ཞེས་སོགས་ཐལ་བ་མདོ་དུ་མར་བཤད་པ་ཀུན་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་གྱིས་རྗེས་དཔག་སྐྱེད་མི་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

352

ཐུབ་པའི་ཕྱིར། སོགས་ཤིན་ཏུ་སྤྲོས་པས་ཆོག་གོ །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་མེད་པར་དམ་བཅའ་བཞག་པ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་དམ་བཅའ་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་བཤད་ལས། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་དམ་བཅའ་བཞག་པ་དང་ཞེས་གསུངས་ལ། དེའི་དམ་བཅའ་ལ་མཐའ་བཞིར་མི་སྐྱེ་བའི་དམ་བཅའ་བཞག་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དངོས་སུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་དམ་བཅའ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་དམ་བཅའ་གང་ཞིག །ཤུགས་ཀྱི་དམ་བཅའ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་འདོད་(1)རུང་བ་གཞན་སྐྱེ་ལ་བསམ་ན་ཆོག་པ་ལྟར་སྣང་ཡང༌། རེ་ཞིག་རྟགས་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་མེད་དགག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་དམ་བཅའི་ཤུགས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཡང་བཟུང་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་པར་མངོན་ཏེ། མེད་དགག་ཡིན་ན་རང་དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་ཤུགས་ལ་ཆོས་གཞན་མ་ཡིན་དགག་དང་སྒྲུབ་པ་འཕེན་མི་རུང་ཡང་མེད་དགག་འཕངས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱད་གཞི་ང་རང་བཞིན་ཡོད་པ་དངོས་སུ་ཁེགས་པས་ཁྱད་ཆོས་རང་བཞིན་གྱིས་ང་ཡི་མིག་སོགས་མེད་པ་ཤུགས་ལ་འཕེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མོ་གཤམ་བུ་མོ་མེད་ཅེས་པས་ཤུགས་ལ་མོ་གཤམ་བུ་མོའི་མཛེས་མི་མཛེས་སོགས་མེད་པར་གོ་བའི་ཕྱིར་དང༌། སྔར་ཆོས་གཅིག་གི་སྟོང་ཉིད་བསྒོམས་ན་ཀུན་གྱི་སྟོང་ཉིད་བསྒོམ་པར་འགྲོ་བ་དང༌། ཕུང་པོ་བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་སུན་མ་ཕྱུང་བར་དུ་གང་ཟག་རང་བཞིན་མེད་པར་མི་རྟོགས་པར་བཤད་པ་ཀུན་མཐུན་ནམ་སྙམ་སྟེ་དཔྱད་པར་བྱ་ལ། རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང༌། མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་ཁེགས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་དགག་པ་ཡང་ཤུགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་པས་ཞེས་དང༌། རྩ་ཤེ་ལས། བདག་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། །བདག་གི་ཡོད་པར་ག་ལ་འགྱུར། །ཞེས་དང༌།
ཚིག་གསལ་ལས། ཇི་ལྟར་ཤིང་རྟ་ཚིག་ན་དེའི་ཡན་ལག་ཀྱང་ཚིག་པས་མི་དམིགས་པ་དེ་

1 དབུས་པར་ལས། རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་འདོད་མི་རུང་བ།

ཐལ་ཟློག་གི་མཐའ་དཔྱད།

353

བཞིན་དུ་རྣལ་འབྱོར་པ་དག་གིས་གང་གི་ཚེ་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཚེ་ཕུང་པོའི་དངོས་པོ་བདག་གི་བ་ཡང་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། བློ་རྗེས་མས་རྟོགས་ཚུལ་བཤད་སྙམ་ན་ཡང་འདིར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་རགས་པ་ཡིན་པས་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བདག་མེད་རྟོགས་པ་དེའི་ཚེ་བདག་གི་བ་ཕུང་པོ་ཡང་བདག་མེད་དུ་རྟོགས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཉིད་ལས། གང་གི་ཚེ་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཚེ་ཕུང་པོའི་དངོས་པོ་ཞེས་དུས་གཅིག་ལ་རྟོགས་པར་གསུངས། དངོས་སུ་རྟོགས་པ་སྔར་མི་འཐད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང༌། བུདྡྷ་པཱ་ལི་ཏ་ལས་ཀྱང༌། བདག་དེ་ཡང་མེད་དེ་དེ་མེད་ན་དེ་ཡི་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ཇི་ལྟར་འཐད་པར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲ་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ༌། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གང་ཟག་རང་བཞིན་མེད་པ་ཆོས་ཅན། མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པར་ཐལ། དགག་པ་གང་རང་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་རང་ཉིད་དངོས་སུ་འཇལ་བའི་ཤུགས་ལ་ཆོས་གང་ཡང་རུང་བ་གཅིག་གཞལ་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དངོས་སུ་དེ་ལྟར་གཞལ་བའི་དངོས་ཤུགས་གང་རུང་ལ་མ་ཡིན་དགག་དང་སྒྲུབ་པ་གང་རུང་གཞལ་བའམ་འཕངས་ན་མེད་དགག་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་གྱི། རང་དང་དགག་བྱ་རིགས་གཅིག་པའི་མེད་དགག་གཞན་དངོས་ཤུགས་གང་ལ་འཕངས་སམ་གཞལ་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རྟེན་འབྲེལ་རྟགས་ཀྱིས་ཀ་བུམ་སོགས་དངོས་པོ་རྣམས་བདེན་པར་མེད་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་གཞལ་བྱ་ཀ་བའི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན། མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པར་ཐལ། དགག་པ་གང་རང་གཞལ་བའི་རྗེས་དཔག་གིས་རང་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་གང་ཡང་རུང་བ་གཅིག་དངོས་ཤུགས་གང་རུང་ལ་གཞལ་བའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། རྟགས་དེར་ཐལ། དེ་ལས་གཞན་པའི་བུམ་པའི་ཆོས་ཉིད་སོགས་དངོས་པོ་དུ་མའི་ཆོས་ཉིད་གཞལ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་རྗེས་དཔག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་གཞལ་བྱ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཕྲ་མོ་སོགས་འཕེན་ནོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན་མེད་དགག་ཡིན་ཕྱིན་གང་འཕངས་ན་ཡང་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

354

སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་རང་དང་དགག་བྱ་རིགས་གཅིག་པའི་མེད་དགག་གཞན་གཞལ་ཡང་སྐྱོན་མེད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། བདེན་གྲུབ་ལྟ་བུའི་རིགས་གཅིག་དང༌། ཐོགས་རེག་ལྟ་བུའི་རིགས་གཅིག་དགོས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་དགག་བྱ་རིགས་གཅིག་སྨོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ནམ་མཁའི་ཆོས་ཉིད་གཞལ་བའི་རྗེས་དཔག་གིས་ནམ་མཁའ་དངོས་ཤུགས་གང་ལ་ཡང་གཞལ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དེས་གཞན་ལ་རིགས་བསྒྲེ་བྱ། དེས་ན་སྟག་ལོས་ལམ་རིམ་ལས་འདི་ལ་དངོས་སུ་དམ་བཅའ་སྒྲུབ་པའི་སྦྱོར་ངག་མེད་གསུངས་པ་ལ་སྒྲུབ་ངག་ཡོད་པ་དང་རྗེས་དཔག་མེད་པ་འགལ་ཞེས་སྨྲས་པ་ཡང་ཕྱོགས་སྔ་མ་གོ་བར་འདིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །
ཡང་ཚིག་གསལ་ལས་རང་ལ་དམ་བཅའ་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་རང་རྒྱུད་མེད་པར་བཤད་པ་དང༌། མཐའ་བཞི་འགོག་སྐབས་དམ་བཅའ་བཞི་བཤད་པའི་འགལ་སྤོང་ལ་པ་ཚབ་དང་ས་སྐྱ་པ་ན་རེ། དེའི་དགོངས་གཞི་ཡོད་དེ། སྔ་མ་ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་མེད་པ་ལ་དགོངས། འདིར་རྣམ་བཅད་དགག་པའི་དམ་བཅའ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར། ཡང་བྱང་ཡེ་དང་གངས་གཉན་རྣམས་ན་རེ། དེའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། གཞན་སྔ་མ་ལྟར་ལ་རྣམ་བཅད་དགག་པའི་དམ་བཅའ་ཕ་རོལ་གྱི་བློ་ངོར་ཡིན་གྱི་དབུ་མ་པ་རང་ལུགས་ལ་དམ་བཅའ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ཞིང་དབུ་མ་པ་ལ་དམ་བཅའ་མེད་པར་ཀུན་མཐུན་ནོ། །ཁྱེད་རྣམས་ཀྱི་གསུངས་དེ་རྣམས་མི་འཐད་པར་ཐལ། རང་ལུགས་ལ་དམ་བཅའ་མེད་ཟེར་ཚུལ་དེ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མི་རུང༌། དོན་དམ་པར་ཡང་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་བཅད་དང་ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་གཉིས་རེ་རེ་ནས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདག་ལས་མ་ཡིན་གཞན་ལས་མིན། །ཞེས་སོགས་ལྟ་བུའི་རྣམ་བཅད་ཀྱི་དམ་བཅའ་དང༌། བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་ལས། བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་བྱ་བ་ནི། །ཁོ་བོ་རྨི་ལམ་སྒྱུ་འདྲར་འདོད། །ཅེས་པ་ལྟ་བུའི་ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་སྟེ་ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོར་བཤད་པ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་མང་བའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དོན་དམ་པའི་ངོར་དགག་བྱ་དང་དེ་འགོག་པའི་དམ་བཅའ་སོགས་སྤྲོས་

ཐལ་ཟློག་གི་མཐའ་དཔྱད།

355

པ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩོད་ཟློག་ལས། དགག་བྱ་ཅི་ཡང་མེད་པས་ན། །ང་ནི་ཅི་ཡང་མི་འགོག་གོ །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཤིན་ཏུ་མང་ལ། ལེགས་ལྡན་གྱིས་ཀྱང་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ལ་དོན་དམ་པར་ནི་རི་བོང་རྭ་ཡང་མེད་པར་སྒྲུབ་མི་ནུས་པར་གསུངས་པ་ལྟར་ཐལ་རང་ཀུན་མཐུན་པའི་ཕྱིར། སྒྲུབ་ངག་ཡན་ལག་ལྔ་ལྡན་བསྟན་ཚུལ་ལ་ས་སྐྱ་པ་ན་རེ། སྒྲ་ནི་མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཟེར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེས་མཇུག་སྡུད་སོགས་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང་གཞུང་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞང་ཐང་སག་པ་དང་མཁས་པ་བསོད་ནམས་ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་ན་རེ། དེ་བསྟན་ཚུལ་ཡོད་དེ། གྲངས་ཅན་གྱི་གཞུང་ལས། གཏན་ཚིགས་བསྒྲུབ་བྱའི་རྗེས་འགྲོ་བ། །བསྒྲུབ་བྱ་མེད་ན་མེད་པ་ཉིད། །ལྔ་པ་དེ་ནི་དཔེ་ཡིན་ཏེ། །གཏན་ཚིགས་ཉེ་བར་སྦྱར་བ་ལས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དམ་བཅའ་དང༌། རྟགས་དང༌། དཔེ་ཁྱབ་གཅིག་བྱས་པ་དང༌། ཉེར་སྦྱར་དང༌། མཇུག་སྡུད་དེ་ཡན་ལག་ལྔ་དང་དཔེ་ནི་ཐང་སག་པས་ཁྱབ་པས་བསྟན་ཟེར་བ་དང༌། མ་ཏི་ཤྲི་ལ་ན་རེ། སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེས་ཁྱབ་པ་སྟོན་པ་ལྔས་ཤུགས་ལ་བསྟན་ཟེར་བ་དག་མི་འཐད་པར་ཐལ། གྲངས་ཅན་གྱི་གཞུང་དྲངས་པ་འབྲེལ་མེད་ཡིན་ལ་ཡན་ལག་གི་འདྲེན་ཚུལ་ཡང་མ་ཡིན་ལ་དཔེ་བསྟན་ཚུལ་དེ་ཡང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདིར་གཞན་རྟོགས་སླ་ཞིང་དཔེ་ཡང་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོར་བསྟན་དུ་དེ་དག་གི་ཞེས་པ་དང་རྒྱས་བཤད་དུ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་ཞེས་པས་རྟགས་ཆོས་གཉིས་ལྡན་གྱི་དཔེ་དང་དཔེ་དོན་ཉེར་སྦྱར་གཉིས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚིག་གསལ་ལས། འདི་ནི་མདོར་བཞག་པའི་ངག་དེའི་འགྲེལ་པ་ཡིན་ལ། ངག་འདིས་ནི་ཆོས་མཐུན་པའི་དཔེ་གཞན་ལ་རབ་ཏུ་གྲགས་པ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དང་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་དང་ལྡན་པ་ཉེ་བར་བཟུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དཔེ་བསྟན་ཚུལ་དང༌། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། འདི་ན་ཇི་ལྟར་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་མདུན་ན་གནས་ཤིང་གསལ་བ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་ནི་ཡང་སྐྱེ་བ་ལ་མི་ལྟོས་པར་མཐོང་བ་དེ་བཞིན་དུ། འཇིམ་པའི་གོང་བུ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

356

ན་ཡང་གལ་ཏེ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པའི་བུམ་པ་ཞེས་ཉེར་སྦྱར་ལ་ཡང་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་སྦྱར་འདུག་པ་དེའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །ཡན་ལག་ལྔ་ལྡན་འདོད་མི་འདོད་ཐལ་རང་ཁྱད་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་བས་འདིར་བཀོད་པ་ཡང་འགྲེལ་པས་བཤད་ཚུལ་ཡིན་གྱི་ཕྱི་རྒོལ་ལ་རྩོད་དུས་འཕངས་པའི་ངེས་པ་མི་སྣང་ལ། བཤད་དུས་དབུ་ཚད་གཞན་གྱིས་ཀྱང་ཡན་ལག་ལྔ་ལྡན་བཀོད་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཁ་ཅིག །ཟླ་བས་ལེགས་ལྡན་ལ་རྟགས་གང་གི་སྒོ་ནས་སྒྲུབ་ཀྱང་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་ན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོན་འབྱུང་ཞེས་བཀག་པར་ཐལ། ཚིག་གསལ་ལས། རང་ལ་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཉེས་པའམ་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། མ་སྐྱེས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་མུ་སྟེགས་པས་བཏགས་པའི་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་མུ་སྟེགས་པས་སྒྲོ་བཏགས་པ་ལྟར་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་མེད་པར་ཐལ། རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྩོད་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་སླ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། མ་སྐྱེས་པ་དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགག་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྩ་བར། མོ་གཤམ་བུ་ལྟར་སྐྱེ་བ་དང་བྲལ་ཕྱིར། །དེ་ལྟར་གྱུར་པའི་བདག་ནི་ཡོད་མིན་ཞིང༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྟགས་དེས་ཆོས་ཅན་བཀག་ཀྱང་རྟགས་ཆོས་གཉིས་ཀ་མེད་དགག་ཡིན་པས་རྟགས་སྐྱོན་མེད་ཅེས་བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། རྟགས་དེས་སྨྲས་པའི་ཆོས་ཅན་བཀག་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་པ་ནི་རྟགས་དང་ཆོས་གཉིས་ཀ་རྣམ་བཅད་ཙམ་ཡིན་པའི་གནད་ཀྱིས་སོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཞི་བ་འཚོ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་ཀྱང་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་སྒྲུབ་རྟགས་ལ་ཡིན་གྱི་དགག་རྟགས་ལ་ཆོས་ཅན་མེད་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར།
བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དགག་པ་གཉིས་པོ་གང་རུང་བསྒྲུབ་ཆོས་བྱས་པའི་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དགག་རྟགས་ལ་དེའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་

ཐལ་ཟློག་གི་མཐའ་དཔྱད།

357

རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་འདིར་ཡང་མ་ཁྱབ་ཅིང༌། འདི་ལ་ཞིབ་ཆ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཁྱོད་རང་ལ་དགག་པ་གཉིས་གང་རུང་བསྒྲུབ་ཆོས་བྱས་པའི་རྟགས་ལ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགག་རྟགས་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཞེ་འདོད་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་དགག་རྟགས་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགག་པ་གཉིས་པོ་གང་རུང་བསྒྲུབ་ཆོས་སུ་བཟུང་བའི་རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྒྲུབ་ཆོས་ཀྱང་ཡིན་དགག་པ་གཉིས་པོ་གང་རུང་ཡིན་པ་གཅིག་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མི་རྟག་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མི་རྟག་པ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྒྲུབ་ཆོས་གང༌། མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྒྲ་ཁྱོད་དུ་སྒྲུབ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲས་རང་གི་དགག་བྱ་རྟག་པ་དངོས་སུ་བཀག་ནས་འཇིག་པའི་དངོས་པོར་སྟོན་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་གི་དགག་བྱ་རྟག་པ་དེ་མི་ཞེས་པའི་སྒྲས་བཀག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ཚིག་ཟུར་གྱི་མི་ཞེས་པ་དགག་ཚིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མི་རྟག་སྡུག་བསྔལ་སྟོང་བདག་མེད་ཅེས་པའི་མི་རྟག་པའི་སྐད་དོད་ནི་རི་དྱ་ཡོད་ལ་ནི་དགག་ཚིག་དང་རི་དྱ་རྟག་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་མི་སྐྱེ་བ་དང་མི་འཇིག་པ་དང་མི་འགག་པ་སོགས་ཀྱང་དགག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མི་རྟག་ཅེས་པ་དགག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སོགས་བྱ། གཞན་ཡང་རྟག་དངོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་དུ་བ་དེ་དུ་ལྡན་ལ་ལ་རྟག་དངོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་མེ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟག་དངོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་མེ་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་འབྲས་རང་གི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས་ལ་སྒྲུབ་རྟགས་ཀྱིས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་རྟགས་དེར་ཐལ། དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་འབྲས་བུའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོ་སོ་ནས་བསྒྲུབ་སླ་ལ། མ་གྲུབ་ན། དུ་བ་ཡང་དུ་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

358

ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །
འདིར་དགག་རྟགས་ཀྱི་བསྒྲུབ་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་ཚུལ་ཀ་མ་ལ་ཤི་ལས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཞན་དུ་བཤད་འདོད་ལ། འདིར་ཉེར་མཁོ་ཙམ་བཀོད་ན། གཞན་ཡང་དགག་པ་གཉིས་པོ་གང་རུང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བཀོད་པའི་རྟགས་ཡིན་ན་དགག་རྟགས་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགག་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལ་མེད་དགག་གཅིག་བཟུང་བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་དེ་ལྟར་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐད་དུ། མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སྡེ་བདུན་དཀའ་འགྲེལ་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ་ལས། རང་ལུགས་ནི། མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་གཏན་ཚིགས་གང་ཞིག །དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ན་མེད་དགག་ཡིན་དགོས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་དང་དགག་རྟགས་ཡང་དག་གང་རུང་ཡིན་ན་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བཀོད་ཚོད་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་སོང་ཚོད་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ན་མེད་དགག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ལུང་དོན་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར་ན་ཁ་ཅིག་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་བསྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དགག་པའམ་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། མེད་ངེས་དེ་མུ་སྟེགས་པས་བཏགས་པའི་བདག་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་མེད་ངེས་སུ་སྒྲུབ་པའི་བཀོད་ཚོད་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་འདྲའི་དགག་རྟགས་ཡང་དག་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་ཆོས་ལ་མེད་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དགག་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལ་མེད་དགག་གཅིག་བཟུང་བས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འབྲས་རང་གི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལ་དགག་པ་མང་ཡང་དེ་དག་གི་བསྒྲུབ་ཆོས་ཀྱི་དགག་པ་ལ་མ་ཡིན་དགག་གིས་ཁྱབ་པ་དང༌། མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྒྲུབ་ཆོས་དགག་པ་ལ་མེད་དགག་ཁོ་ནས་ཁྱབ་པའི་

ཐལ་ཟློག་གི་མཐའ་དཔྱད།

359

ཕྱིར། སྡེ་བདུན་གྱི་དཀའ་འགྲེལ་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ་ལས། འོན་ཀྱང་འབྲས་རང་གི་རྟགས་གཉིས་ཀྱིས་ནི་ཞེས་པ་ནས། མ་ཡིན་དགག་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ལ་མི་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ནི་རང་གི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ན་མེད་དགག་དངོས་སུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། སྒྲུབ་རྟགས་དང་དགག་རྟགས་གཉིས་སོ་སོར་ངེས་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་དངོས་ལའང་དངོས་པོའི་ཆ། །ཁས་བླངས་མེད་པར་དགག་པ་ཉིད། །སྒྲུབ་བྱེད་སྔ་མ་དག་གིས་ནི། །མ་ཡིན་སྒྲུབ་པར་བྱེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེས་ཚད་མའི་ལུང་དྲངས་པའི་རྐང་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་བསྒྲུབ་ཆོས་ལ་མེད་དགག་དགོས་པ་དང༌། རྐང་པ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་འབྲས་རང་གི་རྟགས་ཀྱི་བསྒྲུབ་ཆོས་དགག་པ་མ་ཡིན་དགག་ཏུ་བཤད་པའི་ཕྱིར།
བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ལ་དོན་དང་བློ་དང་རྒོལ་བ་ལ་ལྟོས་པའི་མ་གྲུབ་པ་གསུམ་གྱི་ནང་ཚན་དང་པོ་ལ། རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་མི་སྲིད་པ་དང༌། ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་མི་སྲིད་པ་དང༌། གཞི་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མེད་ནས་མི་སྲིད་པ་དང༌། རྟགས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཆོས་ཅན་ལ་མི་སྲིད་པ་དང༌། ཆོས་ཅན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་རྟགས་མི་སྲིད་ནས་མ་གྲུབ་པ་ལྔར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་གང་རུང་མི་སྲིད་ན་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མེད་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སྒྲུབ་པའི་རྣམ་ཅན་སྒྲུབ་པ་ལ་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་བཀོད་ན་རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་ཡོད་ལ། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་མེད་དགག་གི་རྣམ་ཅན་ལ་རྟགས་དེ་གཞི་མ་གྲུབ་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་ལ། རྟགས་ལ་ཡང་དངོས་པོ་སོགས་བཀོད་ན་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་ན་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་འོངས་ལ་དགག་བྱ་བཅད་ཙམ་ལ་སྐྱོན་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སྒྲུབ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་སྒྲུབ་པ་ལ་རྟགས་གཞི་མ་གྲུབ་པ་བཀོད་ན་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དགག་བྱ་བཅད་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་སྒྲུབ་པ་ལ་རྟགས་གཞི་མ་གྲུབ་པ་བཀོད་ཀྱང་སྐྱོན་དུ་མི་འགྱུར་ལ་ཞེས་དང༌། དབུ་མ་སྣང་བ་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

360

ལས་ཀྱང༌། གང་ལ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་དངོས་པོའི་ཆོས་ཡོད་པའི་ངོ་བོར་སྒྲུབ་པར་འདོད་པ་དེ་ལ་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་ཐ་སྙད་ཀྱི་སྒོ་ནས་དངོས་པོར་གྱུར་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་པ་དགོས་ཏེ། ནས། དེ་ཉིད་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་གཞི་མེད་ན་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་བཀག་པའི་ཕྱིར་གཞི་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཉེས་པ་བརྗོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། རྟགས་ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་ཆོས་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལ་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་ན་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི། རྟགས་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་བཀོད་པ་ལ་ཆོས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང༌། དབུ་མ་སྣང་བ་ལས་ཀྱང༌། གང་ལ་དངོས་པོའི་ཆོས་ཡོད་པའི་ངོ་བོར་སྒྲུབ་པར་མི་འདོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་སྒྲོ་བཏགས་པའི་ཆོས་རྣམ་པར་བཅད་པ་སྒྲུབ་པ་ཙམ་ཞིག་བརྗོད་པར་འདོད་པ་དེ་ལ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་དངོས་པོར་གྱུར་པའི་ཆོས་ཅན་མི་དགོས་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། དེ་མ་གྲུབ་ཏུ་ཟིན་ཀྱང་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་གཏན་ཚིགས་མངོན་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་གེགས་བྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང༌། ཚིག་གསལ་ལས་ཀྱང༌། དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོའི་ཆོས་གཏན་ཚིགས་བཀོད་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་གཏན་ཚིགས་ལ་སོགས་པ་རང་ལ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དངོས་པོ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་ནས་དེ་ལ་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་ཆོས་མེད་དགག་བྱས་པའི་དགག་རྟགས་ལ་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། རྟགས་ཟུར་དང་པོའི་ལུང་གཉིས་ཀྱི་དོན་འཐད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། ལེགས་ལྡན་གྱིས་དོན་དམ་པར་མ་སོང་བ་ལ་འགྲོ་བ་མེད་དེ། ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སོང་བའི་ལམ་བཞིན་ནོ། །དོན་དམ་པར་རྟེན་བཅས་ཀྱི་མིག་གིས་གཟུགས་ལ་ལྟ་བར་མི་བྱེད་དེ། མིག་གི་དབང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་དེ་མཚུངས་ཀྱི་དབང་པོ་བཞིན། ཞེས་ལམ་དང་མིག་དབང་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་རྟགས་སྦྱོར་ལ་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་མི་འབྱུང་བར་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགག་རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཚིག་གསལ་ལས་

ཐལ་ཟློག་གི་མཐའ་དཔྱད།

361

གཏན་ཚིགས་ལམ་ཉིད་རང་ཉིད་ལ་མ་གྲུབ་པའི་དོན་ཉིད་དུ་སྦྱར་བར་བྱ་ལ། ནས། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དག་ཏུ་ཡང་གཏན་ཚིགས་ལ་སོགས་པ་རང་ཉིད་ལ་མ་གྲུབ་པར་སྦྱར་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ཕྱོགས་གླང་གིས། མངོན་སུམ་དོན་དང་རྗེས་དཔག་དང༌། །ཡིད་ཆེས་གྲགས་པས་རང་རྟེན་ལ། །ཞེས་ཚད་མ་བཞིས་རང་གི་རྟེན་གཞི་གྲུབ་དགོས་ན་མ་བསལ་བ་གཅིག་དགོས་ཞེས་བཤད་ཀྱི་རང་གི་རྟེན་གཞི་གྲུབ་མི་དགོས་པ་ལ་མི་གནོད་པར་ཐལ། དེ་མི་གནོད་པར་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཚད་མ་ལས། འདོད་པའི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལ། །གནོད་པ་ཅི་ཡང་མེད་པ་ཉིད། །གཉིས་ཀའང་བསྒྲུབ་བྱ་ཉིད་ཡིན་ན། །ཆོས་ཅན་ལ་ནི་གནོད་པ་གང༌། །བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་འགོག་པས། །དེས་ནི་དེ་ལ་གནོད་ཅེས་བརྗོད། །ཅེས་རྐང་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པ་ལ་མི་གནོད་པ་དང་ལྷག་མས་སྒྲུབ་པའི་རྣམ་ཅན་ལ་ཆོས་ཅན་མེད་ན་གནོད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་ཅན་མེད་ཀྱང་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཆོས་ཅན་དང་མེད་པའི་ཚོགས་དོན་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་མ་གྲུབ་ཀྱང་རྟགས་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་ཡང་མེད་པར་ཐལ། ཆོས་ཅན་མེད་ཀྱང་དེའི་རྟགས་ཚད་མས་གྲུབ་པ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་ཞེས་པ་རྟགས་ཀྱིས་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་པའི་གཞི་ཡིན་པས་ཆོས་ཅན་ཞེས་བཏགས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གཞི་མ་གྲུབ་ཀྱང་རྟགས་ངེས་པའི་རྩོད་གཞིར་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གཞི་མ་གྲུབ་ཀྱང་ཁྱབ་པ་ངེས་པའི་མཐུན་དཔེར་མི་འགལ་བ་བཞིན་ནོ། །ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ལ་དགག་རྟགས་ཡང་དག་དང་དེ་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། མ་སྐྱེས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རྟག་པའི་བདག་མུ་སྟེགས་པའི་སྒྲོ་བཏགས་པ་ལྟར་ཐ་སྙད་དུ་མེད་པར་སྒྲུབ་པ་དང་པོ་དང༌། ཕུང་པོ་དང་གཅིག་ཐ་དད་གང་རུང་དུ་མེད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རྟག་པའི་བདག་གཏན་མེད་དུ་སྒྲུབ་པ་གཉིས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྔ་མའི་བསྒྲུབ་ཆོས་ལ་མེད་དགག་གིས་ཁྱབ། ཕྱི་མའི་དེ་ལ་མེད་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་དག་ནི་རྣམ་ངེས་ཊིཀ་ཆེན་དང་ས་བཅད་ཆེན་མོ་སོགས་ཀྱི་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

362

དགོངས་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །ཡང་རྒྱན་བཟང་པས། མྱུ་གུ་ཆོས་ཅན། སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་ཡིན་ཏེ། ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མངོན་གསལ་གྱི་བུམ་པ་བཞིན་ཞེས་པའི་གཞན་གྲགས་གཅིག་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་དངོས་སུ་བཀོད་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ན་རྟགས་ལ་ལྟོས་པའི་འགལ་མ་གྲུབ་ཀྱི་ཉེས་པ་མ་བསལ་བའི་སྐྱོན་སྤོང་དགོས་པས་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་ཡོད་པ་རྟགས་སུ་མ་བཀོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚིག་གསལ་ལས། གྲུབ་པ་ལ་སྒྲུབ་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དང་འགལ་བའི་དོན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་སྤོང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འབད་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱང་ག་ལ་ཡོད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཡོད་པ་རྟགས་སུ་འདིར་འགོད་པར་ཐལ། རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། ཡོད་པ་རྟགས་དང་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པ་བསྒྲུབ་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་རྟགས་དང་ཡང་སྐྱེ་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་པ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ཞེས་པའི་ཚིག་བསྡུས་ནས་བཀོད་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཉིད་ལས། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་ལ་ནི་ཡང་སྐྱེ་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་ཅེས་གསུངས་པ་ནི་དེ་དག་གིས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་འགྲེལ་པའི་ངག་ཡིན་པས་ཡོད་པ་རྟགས་དང་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པ་བསྒྲུབ་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། གཞན་ཡང་ཚིག་གསལ་ལས། འདི་ནི་མདོར་བཞག་པའི་ངག་དེའི་འགྲེལ་པའི་ངག་ཡིན་ལ། ཞེས་པ་ནས། དེ་ལ་རང་གི་བདག་ཉིད་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་གཏན་ཚིགས་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་མྱུ་གུ་སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་གཞན་གྲགས་ཀྱི་རྟགས་ལ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་འཛིན་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དངོས། མ་གྲུབ་ན། རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀ་ཆེན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་དེ་འདིའི་དགོངས་འགྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྐབས་འདིར་ཡོད་པ་རྟགས་སུ་བྱས་པའི་གཞན་གྲགས་བཀོད་ཀྱང་སྨྲས་པའི་ཉེས་པ་སེལ་མི་དགོས་པ་གཅིག་མ་བསྟན་

ཐལ་ཟློག་གི་མཐའ་དཔྱད།

363

པར་ཐལ། མྱུ་གུ་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པ་ལ་དེའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཡོད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱེས་བུ་ལས་ཐ་དད་པའི་སྐྱེ་ལྡན་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་མི་སྐྱེ་བར་སྒྲུབ་པའི་གཞན་གྲགས་ལ་དོགས་པ་དེ་མི་ཡོང་བའི་ཕྱིར། སྔར་བཤད་པའི་བོད་དག་ན་རེ། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་བཟློག་པ་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་མེད་པར་ཐལ། རང་ལ་ཁས་ལེན་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚིག་གསལ་ལས། རང་བཞིན་མེད་པར་སྨྲ་པས་རང་བཞིན་དང་བཅས་པར་སྨྲ་བ་ལ་ཐལ་བ་སྒྲུབ་པ་ན་ཐལ་བ་ལས་བཟློག་པའི་དོན་ཅན་དུ་ག་ལ་འགྱུར་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ལུང་འདིས་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ལ་འགལ་བརྗོད་བཟློག་དོན་ཁས་ལེན་འདོད་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་བཟློག་པ་མི་འཕེན་ཚུལ་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། རང་འགྲེལ་ལས། གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་གལ་ཏེ་གཞན་ཞིག་འབྱུང་བར་འགྱུར་ན་ནི། འོ་ན་མེ་ལྕེ་ལས་ཀྱང་མུན་པ་འཐུག་པོ་འབྱུང་འགྱུར་ཞིང་སྟེ། གཞན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་མཐོང་བའམ་རིག་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། །དེའི་ཕྱིར་འདི་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་གཞན་ཉིད་དུ་ནམ་ཡང་འཐད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས་དཔེ་དོན་གཉིས་ཀར་བཟློག་པ་འཕངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ་གང་གི་ཕྱིར། །ཞེས་པ་རྩ་འགྲེལ་གྱིས་བཟློག་པ་འཕངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །
ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། རྒོལ་ཕྱི་རྒོལ་གཉིས་ཀས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སྐབས་འདིའི་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་བའི་དོན་གྱི་རྒོལ་བ་གཉིས་ཀར་ཆོས་ཅན་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྣང་ལ། རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཚད་མར་སོང་བར་འདོད་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེན་གཉིས་ལས། རྒོལ་བ་གཉིས་ཀའི་ཤེས་པ་ལ། །ཇི་ཙམ་སྣང་བའི་ཆ་ཡོད་པ། །དེ་ཙམ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ནི། །ཆོས་ཅན་ཆོས་ལ་སོགས་པར་རྟོག །ཅེས་སོགས་དང༌། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། རྗེས་སུ་དཔག་པ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་དག་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

364

ནི་རྒོལ་བ་དང་ཕྱི་རྒོལ་བ་དག་གི་བློའི་བདག་ཉིད་ལ་སྣང་བའི་ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་དང༌། དཔེ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་འབྱུང་ཞེས་སོགས་ལྟ་བུས་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སྐབས་འདིར་ཡང་སྒྲུབ་རྟགས་ལ་ཆོས་ཅན་རྒོལ་བ་གཉིས་ཀའི་ཚད་མས་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞན་དུ་ན་འབེན་མ་ངེས་པར་མདའ་འཕེན་པ་དང་ཁྱད་གཞི་མེད་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་པར་འགྲོ་བའི་ཕྱིར། འཕགས་པས། རང་གིས་ངེས་བཞིན་གཞན་དག་ལ། །ངེས་པ་སྐྱེད་པར་འདོད་པ་ཡིས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན་ཚིག་གསལ་ལས། རྒོལ་བ་གང་རུང་ལ་གྲུབ་པས་ཆོག་པར་བཤད་པའི་དོན་མེད་པར་ཐལ། རྒོལ་བ་གཉིས་ཀའི་ཚད་མས་གྲུབ་དགོས་པ་དེའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེའི་དོན་ནི་ལམ་རིམ་ལྟར་ཇི་སྲིད་ཕ་རོལ་པོས་ལྟ་བ་མ་རྙེད་བར་དུ་རང་བཞིན་ལ་ཚད་མར་རློམ་པ་བཀག་ནས་སྒྲུབ་མི་ཐུབ་ལ། ལྟ་བ་རྙེད་པ་དང་རང་བཞིན་ལ་ཚད་མར་སོང་བ་མི་འཐད་པ་རྣམས་དུས་མཉམ་དུ་རྙེད་འོང་པས་རེ་ཞིག་ཕྱི་རྒོལ་རང་ལ་གྲུབ་ཚུལ་ལ་འཁྲིས་ནས་འགོག་པ་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་འཁྲིས་ནས་ཐལ་རྟགས་གང་རུང་གིས་འགོག་པའི་རྟགས་ལ་གཞན་གྲགས་དང་རང་གྲགས་སོགས་སུ་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱས་པར་ལམ་རིམ་དུ་བལྟས་ན་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །
སྨྲས་པ།

དབུ་ཚད་གཞུང་བརྒྱའི་རྣམ་སད་རྐང་འཐུང་འདབ། །
རིགས་ལམ་བྱེ་བའི་རིན་ཆེན་རྒྱན་འཕྱང་འཕྲུལ། །
ཡབ་སྲས་རྣམ་བཤད་ཡོངས་འདུ་དཔལ་སྡུག་ཅན། །
མཁས་གྲུབ་ལྷ་ཕྲན་བྱེ་བས་རོལ་ཚུལ་རྣམས། །

ཁོ་བོའི་ལེགས་བཤད་མེ་ལོང་ཚལ་འདི་ན། །ངོ་མཚར་ལྟད་མོའི་གཏེར་ཁ་ཕྱེ་བ་བཞིན། །རང་

གཞན་སྐྱེ།

365

གཞན་གྲུབ་མཐའི་རྒྱ་མཚོར་མ་ཕྱིན་པར། །དབུ་ཚད་ཐལ་རང་སྒྲུབ་དང་སུན་འབྱིན་གཏམ། །སྨྲ་ལ་དགའ་དེ་དགའ་བ་ཙམ་མཐོང་ནས། །རང་གཞན་གྲུབ་མཐའི་རྩེར་སོན་གཏམ་འདི་བྱས། །འཁོར་བར་ཡིད་སྐྱོ་སྔོན་སྦྱངས་བག་ཆགས་སད། །ཐལ་རང་ཟབ་གནད་བརྩད་ཚུལ་ཤེས་འདོད་དེས། །ལེགས་བཤད་ལྷ་དབང་གཙུག་རྒྱན་འདི་ལོངས་ལ། །བློ་གྲོས་བཞིན་རས་མཛེས་སླད་ཐོད་དུ་ཆོངས། །ལ་ལ་ཚད་མར་ཞེན་ནས་ཐལ་བ་བཀག །གཞན་དག་རྒྱུ་མཚན་མ་ཤེས་ཚིག་སྤྱི་བྲིས། །འགའ་ཡིས་ཕྱོགས་མཐོང་སྐབས་འགར་འཁྱམ་མཐོང་ནས། །བརྩེ་བས་འཁྲུལ་བྲལ་ཉི་མ་གསལ་འདི་བསྐྲུན། །མཁས་གྲུབ་རྒྱུ་སྐར་ཁྲོད་ན་ཟབ་རྒྱས་ཀྱི། །བདུད་རྩི་རབ་རྒྱས་ཟླ་བའི་ག་བུར་ཟེར། །བཏུང་བའི་བདག་བློའི་ཀུ་མུད་དགའ་བའི་ཁ། །རྨོངས་པས་སྦུབས་ཀྱིས་མ་བཅིངས་ཆེས་ཆེར་བཞད། །ཅེས་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། ། གཞན་སྐྱེ།གཉིས་པ་གཞན་སྐྱེ་དགག་པ་ལ་སྤྱིར་དགག་པ། སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གཞན་སྐྱེ་བཀག་པ་དངོས་དང༌། དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་རྩོད་པ་སྤངས་པ་དང༌། བཀག་པའི་ཡོན་ཏན་དང༌། རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྐྱེ་བ་དང༌། བདེན་པ་གཉིས་ཅར་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་བཀག་པའི་ཡོན་ཏན་ལྔ། དང་པོ་ལ། གཞན་སྐྱེ་སྤྱིར་དགག་པ་དང༌། བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པ་དང༌། མུ་བཞིར་དཔྱད་ནས་དགག་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། རྩ་བར། གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་གལ་ཏེ་གཞན་ཞིག་འབྱུང་བར་འགྱུར་ན་ནི། །ཞེས་སོགས་བྱུང༌། གཉིས་པ་ནི། རྩ་བར། མྱུ་གུ་ས་བོན་དང་ནི་དུས་མཉམ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་སོགས་བྱུང༌། གསུམ་པ་ནི། རྩ་བར། སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་བསྐྱེད་བྱ་གཞན་སྐྱེད་པ་དེ་རྒྱུ་ཡིན་ན། །ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་གཅིག་བྱུང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་སྟག་ལོ་ན་རེ། གཞན་སྐྱེ་ཡོད་པར་ཐལ། རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འོ་ན་གཞན་སྐྱེའི་གཞན་དེ་ཐ་སྙད་དུ་གཞན་ཡིན་པ་ལ་བྱེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཁྱབ་པ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

366

འདོད་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ཐ་སྙད་དུ་རྒྱུ་འབྲས་གཞན་ཡིན་པ་ཙམ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྩ་བར། གཞན་ཉིད་མེད་པར་ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང༌། གཞན་ཉིད་མེད་ན་གཞན་ལས་སྐྱེའོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་གཞན་སྐྱེ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་མཚན་གྱིས་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འདིར་གཞན་སྐྱེའི་གཞན་ནི་རང་མཚན་གྱིས་གཞན་ལ་བྱེད་དགོས་པས་སྐབས་འདིར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་འཇིག་རྟེན་ལས་ཀྱང་མེད། །ཅེས་གསུངས་ལ། རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང༌། དེ་ལྟར་ན་གཞན་སྐྱེའི་གཞན་ནི་གཞན་ཙམ་ཞིག་མ་ཡིན་གྱི། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཡིན་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ཚིག་གསལ་ལས། རྐྱེན་ཉིད་འདི་པ་ཙམ་གྱིས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་གྱི། ཕྱོགས་བཞི་ཁས་བླངས་པའི་སྒོ་ནས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་རང་བཞིན་དང་བཅས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཞན་སྐྱེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །རང་རྒྱུད་པས་གཞན་སྐྱེ་མི་འདོད་ཟེར་ན། འོ་ན་རང་འགྲེལ་ལས། འདིར་སྨྲས་པ་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པས་བདག་དང་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་ལ་རག་མོད། ཅེས་པ་ནས། དེའི་ཕྱིར་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་རྒོལ་བ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་གཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སེམས་ཙམ་པས་སྐྱེ་བ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འདིས་ནི་དོན་དམ་པར་གཞན་ལས་མི་སྐྱེ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་འདུག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་འགྲེལ་ལས། དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པས། ཞེས་པ་ནས། དེ་དག་གི་རང་བཞིན་གདོན་མི་ཟ་བར་གཞན་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་མཁས་པ་མང་པོ་གཞན་སྐྱེ་མེད་པ་དོན་དམ་བདེན་པ་མ་ཡིན་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་མྱུ་གུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།

གཞན་སྐྱེ།

367

རང་བཞིན་གྱིས་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་གཞན་དུ་མ་གྲུབ་པ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་མེད་པ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་ཤེའི་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མཐའ་བཞི་ལས་མི་སྐྱེ་བ་དེ་མྱུ་གུ་རང་བཞིན་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞན་སྐྱེ་མེད་པ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་རང་ལ། བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་ཆོས་ཅན། མྱུ་གུ་བདེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །སྟོང་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་མི་ནུས། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མྱུ་གུ་གཞན་སྐྱེ་མེད་པ་སྟོང་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མྱུ་གུའི་སྟོང་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། མྱུ་གུ་སྐྱེ་བའི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་ཡང་མྱུ་གུའི་སྟོང་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། མྱུ་གུ་བདེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་ཐལ། མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དེ་ཡང་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་དེ་གང༌། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་མྱུ་གུ་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པ་ཡང་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་ཅིང༌། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། མྱུ་གུ་བདེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་དོན་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟེན་འབྲེལ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་གཞན་སྐྱེ་བཀག་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་གནོན་པ་སྤངས་པ་ལ། འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པས་གཞན་སྐྱེ་ཁས་བླངས་ནས་འཇིག་རྟེན་གྱི་གནོད་པ་སྤངས་པ་དང༌། འཇིག་རྟེན་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་གཞན་སྐྱེ་མེད་པས་གནོད་པ་སྤངས་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་རྩོད་པ་དང་ལན་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྩ་བར། གང་ཞིག་རང་ལྟ་ལ་གནས་འཇིག་རྟེན་ཚད་མར་འདོད་པས་ན། །ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་དང༌། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། དོན་གང་ཞིག་འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལས་གྲུབ་པ་དེར་ནི་རིགས་པས་ཅི་ཡང་བྱ་བ་མེད་དེ། འཇིག་རྟེན་གྱིས་མཐོང་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ནས། གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེ་ན་ཞེས་བྱུང༌། གཉིས་པ་ལན་ལ། བདེན་གཉིས་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་དང༌།

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

368

སྐབས་ཀྱི་དོན་ལ་སྦྱར་བ་དང༌། བདེན་གཉིས་སོ་སོའི་ངོ་བོ་དང༌། དེ་བཀག་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱིས་གནོད་པར་འདོད་པ་ལ་གནོད་བྱེད་དང༌། འཇིག་རྟེན་གྱིས་གནོད་པའི་གནོད་ཚུལ་ལྔ། དང་པོ་ལ་ཆོས་རྣམས་ལ་ངོ་བོ་གཉིས་ཡོད་པ་དང་བདེན་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་འཆད་པར། རྩ་བར། དངོས་ཀུན་ཡང་དག་རྫུན་པ་མཐོང་བ་ཡིས། །ནས། མཐོང་བ་རྫུན་པ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་གསུངས། །ཞེས་བྱུང༌། དེའི་མཐོང་བ་རྫུན་པ་ཀུན་རྫོབ་ལ་འཇིག་རྟེན་ལ་ལྟོས་ནས་ཡང་ལོག་གཉིས་སུ་འཆད་པ་ནི། རྩ་བར། མཐོང་བ་རྫུན་པའང་རྣམ་པ་གཉིས་འདོད་དེ། །ནས། འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལས་ལོག་པར་རྣམ་པར་བཞག །ཅེས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཉིས་བྱུང༌། ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བའི་ཞེན་ཡུལ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་ཅེས་འཆད་པར། རྩ་བར། མི་ཤེས་གཉིད་ཀྱིས་རབ་བསྐྱོད་མུ་སྟེགས་ཅན། །ནས། དེ་དག་འཇིག་རྟེན་ལས་ཀྱང་ཡོད་མིན་ཉིད། །ཅེས་ཚིགས་བཅད་གཅིག་བྱུང༌། གཉིས་པ་སྐབས་དོན་གཞན་སྐྱེ་བཀག་པས་དོན་དམ་ལ་མི་གནོད་པ་ནི། རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་རབ་རིབ་མེད་པ་ལ་མི་གནོད་པ་བཞིན་ཞེས་བཤད་པ་ལ། རྩ་བར། མིག་ནི་རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་དམིགས་པ་ཡིས། །ནས། དྲི་མེད་བློ་ལ་གནོད་པ་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་བྱུང༌།

བདེན་གཉིས།

369

བདེན་གཉིས།

གསུམ་པ་བདེན་གཉིས་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ལ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་ངོ་བོ་ནི། རྩ་བར། གཏི་མུག་རང་བཞིན་སྒྲིབ་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་སྟེ། །ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་གཅིག་བྱུང༌། དོན་དམ་པའི་ངོ་བོ་ནི། རབ་རིབ་མཐུ་ཡིས་སྐྲ་ཤད་ལ་སོགས་པའི། །ནས། མཐོང་དེ་དེ་ཉིད་དེ་བཞིན་འདིར་ཤེས་ཀྱིས། །ཞེས་ཚིགས་བཅད་གཅིག་བྱུང༌། འདིར་བདེན་གཉིས་ཀྱི་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་དགག་གཞག་སྤངས་གསུམ་ལས་དང་པོ་ནི། དབྱེ་གཞི་དང༌། དབྱེ་ངོ་དང༌། གཅིག་ཐ་དད་དང༌། སོ་སོའི་ངོ་བོ་དང༌། སྒྲ་དོན་ལྔ་ལ་དཔྱད་ན། དབྱེ་གཞི་ལ་འདོད་ལུགས་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཁ་ཅིག །་

་་་་

རྔོག་ལོ། དོན་དམ་བདེན་པ་ཤེས་བྱ་
མ་ཡིན་པས་སྣང་ཙམ་འདི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་གཞི་ཟེར། ལ་ལས།་

་་་་
ཐང་སག །གཟུགས་ནས་རྣམ་

མཁྱེན་བར་གྱི་ངོ་བོ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་གཞི་ཟེར། གཞན་་

་་་་

བོད་རྒན། དག་སྒྲོ་མ་བཏགས་པའི་ཡུལ་
བདེན་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་གཞི་ཟེར། མཁས་རློམ་སྟག་ལོ་སོགས་མ་བརྟགས་མ་དཔྱད་པའི་ཤེས་བྱ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་གཞིར་འདོད་པ་སོགས་མང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་རིམ་ཆུང་བ་དང་རྣམ་བཤད་ལས། བདེན་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་གཞི་ལ་སྔ་མ་རྣམས་ལ་འདོད་ཚུལ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལ་འོ་ན། སྣང་ཙམ་ལ་བདེན་པ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པར་ཐལ། དབྱེ་གཞི་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྣང་ཙམ་ལ་བདེན་གཉིས་གང་རུང་གིས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་ལ་དེ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་ལ་དེ་ཡང་ཕུང་སུམ་སེལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་བཞིན་དུ་བདེན་པ་གཞན་གང་ཅུང་ཟད་ཅིག་ཡོད་པ་དེ་ཡང་ཅི་རིགས་པར་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཟླ་གཅིག་ཟླ་གཉིས་ཡིན་པ་དང་སྨིག་རྒྱུ་ཆུ་ཡིན་པ་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། མེད་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སོགས་མང༌། གཉིས་པ་ལ། འོ་ན་གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་དེ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་གཞིར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

370

ཕྱིར། འདོད་ན། བདེན་གཉིས་དེའི་ཡ་གྱལ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ། སྒྱུ་མ་དང་སྨིག་རྒྱུ་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། སྒྲོ་མ་བཏགས་པའི་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། བདེན་གཉིས་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་གྲངས་ངེས་ཀྱིས་གྲུབ། འདོད་ན། དབང་པོ་འཁྲུལ་བས་སྒྲོ་བཏགས་པའི་ཆ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །བཞི་པ་ལ། དོན་དམ་བདེན་པ་ཆོས་ཅན། མ་བརྟགས་མ་དཔྱད་པའི་ཤེས་བྱར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མ་དཔྱད་པའི་ཤེས་བྱར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་རྙེད་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། བདེན་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་གཞིར་བདེན་པ་འཇོག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་ན་རྫུན་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བདེན་རྫུན་དངོས་འགལ་ཡིན་ཚུལ་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །
ཡང་དོན་དམ་བདེན་པ་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པ་སྤྱོད་འཇུག་གི་དགོངས་པར་འདོད་པ་རྣམས་ལ་སྟོང་ཐུན་གྱི་སྐྱོན་བརྗོད་བཀོད་ན། འོ་ན་དོན་དམ་བདེན་པ་ཤེས་བྱ་འདིར་ཟད་པ་སྟེ་སྡུད་མི་རིགས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤྱོད་འཇུག་དང་བསླབ་བཏུས་ནང་འགལ་བར་ཐལ། བསླབ་བཏུས་ལས་ཡབ་སྲས་ཀྱི་མདོ་ལས། ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཉིས་པོ་འདིར་ཟད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་མདོ་དྲངས་པའི་ཕྱིར། སྟོན་པས་དོན་དམ་མི་མཁྱེན་བཞིན་དུ་བསྟན་པར་ཐལ། དེ་ཤེས་བྱ་ཡང་མ་ཡིན་བློ་གང་གི་ཡང་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཡབ་སྲས་མཇལ་བ་ལས། དེ་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་རབ་ཏུ་གཟིགས་རབ་ཏུ་མཁྱེན། ལེགས་པར་མངོན་དུ་བྱས་པས་དེའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཞེས་བྱའོ། །གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་མདོ་ཏིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་སོགས་སུ་སྟོང་ཉིད་འཚོལ་བའི་ཚེ་ལུས་སྲོག་བུ་ཆུང་མ་སོགས་བསྐལ་པ་དུ་མར་བཏང་བར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་བཏང་བ་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། དེར་ཐལ། རང་བཞིན་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།

བདེན་གཉིས།

371

ཁྱབ་སྟེ། གནས་ལུགས་དེ་མེད་ན་དེ་ལྟར་རྩོམ་པ་དོན་མེད་པར་འཇུག་འགྲེལ་དང་དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཀ་བུམ་སོགས་ཀྱི་སྣང་ཚུལ་འདི་འདི་དག་གི་སྡོད་ལུགས་སམ་གནས་ལུགས་སུ་ཐལ། དེ་ལས་གཞན་པའི་དེའི་གནས་ལུགས་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྲོལ་ཟིན་པར་ཐལ། དེ་དག་ལ་གནས་ལུགས་མངོན་དུ་གྱུར་ནས་བསྐལ་པ་དཔག་མེད་སོང་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། དེ་སྐད་དུ་སྟོང་ཐུན་ལས། ལོ་ཙྪ་བ་ཆེན་པོ་སོགས། ཞེས་པ་ནས། སོ་སྐྱེ་དང་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྣང་ཚུལ་ལ་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ།་

་་་་

སྟོད་ལུང་རྒྱ་དམར་སོགས། ཁྱོད་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་དེ་
སྤྱོད་འཇུག་དང་མི་མཐུན་པར་ཐལ། དོན་དམ་བློ་ཡི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་ཀྱི་བློ་གང་གི་ཡུལ་ཡིན་ན་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ཞིང༌། ཚིག་རྐང་སྔ་མ་དམ་བཅའ་དང་ཕྱི་མ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འཆད་དོ། །དེ་སྐད་དུ་སྤྱོད་འཇུག་དར་ཊཱིཀ་ལས། སྔོན་གྱི་སྟོད་ལུང་རྒྱ་དམར་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཅིག །དོན་དམ་བློ་ཡི་སྤྱོད་ཡུལ་མིན། །ཞེས་རྐང་པ་དང་པོ་དམ་བཅའ་དང་ཕྱི་མ་རྟགས་སུ་བྱས་ནས་དོན་དམ་བདེན་པ་རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་གང་གི་ཡང་ཡུལ་དུ་མི་རུང་སྟེ། བློ་དང་བློའི་ཡུལ་ཡིན་ན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་རྐང་པ་འོག་མས་བསྟན་ནས་གྲུབ་བོ་ཞེས་འདོད་པ་ནི་གསུངས་སོ། །འོ་ན་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ན་བློ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་འཆད་ཚུལ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱང་ཕན་གྱི་ལུགས་འདིར་ཁས་ལེན་རིགས་པར་ཐལ། དེས་འཆི་ཁ་ཚུན་ཆད་དུ་རིག་པ་འདོད་ཅིང་ཤི་བ་དང་རྒྱུན་ཆད་པར་འདོད་པ་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་སྦྱོར་ལམ་ཚུན་ཆད་དུ་རིག་པ་ཁས་བླངས་ལ་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཚེ་མེད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། དྲི་མ་ཟད་པའི་སངས་རྒྱས་དང་སེམས་ཅན་མེད་པར་ཐལ། དོན་གང་ཞིག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་དྲི་མ་ཟད་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་བྱ་གཅིག་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང༌། མ་གྲུབ་ན། དོན་དམ་ཡུལ་དང་དེ་རྟོགས་པའི་བློ་ཡང་ཡོད་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

372

པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དངོས། གཞན་ཡང་དོན་དམ་གཏན་ནས་མེད་པར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ན་དེ་མི་འཇལ་བས་ཁྱབ། དོན་དམ་རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་གཞལ་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ཀྱིས་བཤད་ཚུལ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བསླབ་བཏུས་སུ་དྲངས་པའི་མདོ་དོན། སྤྱོད་འཇུག་ལས། ཀུན་རྫོབ་དང་ནི་དོན་དམ་སྟེ། །འདི་ནི་བདེན་པ་གཉིས་སུ་འདོད། །དོན་དམ་བློ་ཡི་སྤྱོད་ཡུལ་མིན། །བློ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པར་འདོད། །ཅེས་ཚིགས་བཅད་འདིས་བདེན་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་གཞི་དབྱེ་བཅས་དང༌། སོ་སོའི་ངོས་འཛིན་རྣམས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྐང་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་མདོ་ལྟར་དབྱེ་གཞི་དང་དབྱེ་བའི་གྲངས་ངེས་བཤད་པ་གང་ཞིག །རྐང་པ་གསུམ་པས་མདོ་ལྟར་དོན་དམ་གྱི་དང༌། བཞི་པས་མདོ་ལྟར་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་ངོ་བོ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། འདི་ནི་ཞེས་པས་དབྱེ་གཞི་ཤེས་བྱ་བསྟན་ཅིང༌། རྐང་པ་གཉིས་པ་འདིས་གྲངས་ངེས་ཀྱང་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་ལས། འདི་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པ་གཉིས་ཐུགས་སུ་ཆུད་དེ་ཞེས་པས་དབྱེ་བ་བསྟན་པ་དེའི་དོན་སྤྱོད་འཇུག་གི་རྐང་པ་དང་པོས་བསྟན། མདོ་ལས། ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཉིས་པོ་འདིར་ཟད་དོ་ཞེས་པའི་དོན་རྐང་པ་གཉིས་པས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདིར་ཟད་ཅེས་པ་གྲངས་ངེས་སྟོན་པའི་ཚིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། རྐང་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་དབྱེ་བ་བསྟན་ལ་ཞེས་དང༌། དར་ཊཱིཀ་ལས། དེས་ན་ཤེས་པར་བྱ་བ་འདི་ནི་དབྱེ་གཞི། དབྱེ་ན་བདེན་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་ཅིང་གྲངས་ངེས་པར་འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་ཞེས་པ་དབྱེ་གཞི་ལ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྩ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གཉིས་སྣང་འཁྲུལ་བའི་བློའི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་བྱ་གཅིག་དོན་དམ་བདེན་པའི་ངོ་བོར་མདོ་ལས་བཤད་པ་ལྟར་རྐང་པ་གསུམ་པས་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདི་དང་རྐང་པ་བཞི་པའི་བློ་གཉིས་ཀ་གཉིས་སྣང་ཅན་ཡིན་གྱི་བློ་ཙམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་དེ་ལས། དོན་དམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བརྗོད་དུ་མེད་པ་སྟེ། ཤེས་པར་བྱ་བ་

བདེན་གཉིས།

373

མ་ཡིན་པ། རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་མ་བསྟན་ཞེས་པའི་དོན་དང་མཐུན་པར། སྤྱོད་འཇུག་ལས། དོན་དམ་བློ་ཡི་སྤྱོད་ཡུལ་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། དར་ཊིཀ་ལས། བློ་སྔ་ཕྱི་གཉིས་སྣང་ཅན་གྱི་བློ་ཡིན་གྱི་བློ་ཙམ་མིན་ཞེས་དང༌། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ལ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཤེས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་བཤད་པའི་དོན་འོག་ནས་བདེན་པ་གཉིས་ལ་འཇུག་པའི་མདོ་དྲངས་པའི་དོན་འཆད་པར་འགྱུར་བ་ལྟར་དུ་བློ་ཡི་ཡུལ་དུ་མི་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་རྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་དེ་ལས། དེ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་སྤྱོད་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གཟིགས་སོ། །ཞེས་པའི་འཇིག་རྟེན་ནི་སྐབས་འདིར་བློ་ལ་བྱེད་ཅིང་དེའི་དོན་བཀོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་ཏེ་བློ་ཐ་སྙད་པའི་ཡུལ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པར་འདོད་ཅེས་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་ངོས་འཛིན་བློ་རྐྱང་པ་དེར་འཇོག་པའི་དོན་མིན་གྱི་བློ་ཡི་ཡུལ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་གྱི་སྤྱོད་པར་གསུངས་པས། འཇིག་རྟེན་ཏེ་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་རྫུན་པ་འཇལ་བའི་སྤྱོད་པར་ཏེ་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་རྙེད་པའི་དོན་ཡིན་པས། བློའི་ཡུལ་ཀུན་རྫོབ་པར་འདོད་པས་དོན་དེ་བཞིན་དུ་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། དམིགས་པ་ནི་ཐ་སྙད་ཀྱི་བདེན་པས་བསྡུས་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་མང་པོ་ཞིག་བདེན་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་གཞི་དབྱེ་ཚུལ་སོགས་ལ་རྟོག་དཔྱོད་མེད་པར་བདེན་གཉིས་ཀྱི་སྐོར་མང་པོ་ལབ་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཁྱད་གཞི་མ་ཤེས་པར་དེའི་ཡན་ལག་གི་སྤྲོས་པ་བྱེད་མཁན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རྩ་བ་མེད་པར་སྡོང་པོའི་ཡལ་ག་ལ་འགྲོ་འདོད་པ་བཞིན་ནོ། །
ཡང་ཁ་ཅིག །ཤེས་བྱ་ལ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་དང་གསུམ་འདོད་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཤེས་བྱ་ལ་བདེན་པ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སླ། མ་ཁྱབ་ན་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཤེས་བྱ་ལ་བདེན་པ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པ་དེ་དེ་གཉིས་གང་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

374

ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕུང་གསུམ་སེལ་བའི་གྲངས་ངེས་ཡིན་པ་ལུང་རིགས་གཉིས་ཀས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཕུང་གསུམ་སེལ་བའི་གྲངས་ངེས་སུ་ལུང་གིས་གྲུབ་པར་ཐལ། ལུང་གིས་ཤེས་བྱ་ལ་བདེན་པ་གཉིས་དབྱེར་ཡོད་ལ་དེ་ལས་གཞན་མེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡབ་སྲས་མཇལ་བ་ལས། ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཉིས་པོ་འདིར་ཟད་དོ། །ཞེས་དང༌། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། འཇིག་རྟེན་མཁྱེན་པས་གཞན་ལ་མ་གསན་པར། །བདེན་པ་འདི་གཉིས་ཉིད་ཀྱིས་སྟོན་པར་མཛད། །གང་ཞིག་ཀུན་རྫོབ་དང་ནི་དོན་དམ་སྟེ། །བདེན་པ་གསུམ་པ་གང་ཡང་མ་མཆིས་སོ། །ཞེས་དང༌། འཕགས་པ་དེ་ཉིད་ངེས་བསྟན་གྱི་ཏིང་འཛིན་གྱི་མདོ་ལས་ཀྱང༌། གང་ཞིག་ཀུན་རྫོབ་དེ་བཞིན་དོན་དམ་སྟེ། །བདེན་པ་གསུམ་པ་གང་ཡང་མ་མཆིས་སོ། །ཞེས་དང༌། འདི་ལྟར་དུ་དབུ་མ་ལས་ཀྱང༌། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་པ། །བདེན་པ་གཉིས་ལ་ཡང་དག་བརྟེན། །ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང༌། དེ་བཞིན་དུ་བདེན་པ་གཞན་གང་ཅུང་ཟད་ཅིག་ཡོད་པ་དེ་ཡང་ཅི་རིགས་པར་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཡང་བདེན་གཉིས་སུ་ཟད་ཅེས་པ་དང་བདེན་པ་གཉིས་ལས་གཞན་གསུམ་པ་མེད་པར་བཤད་པ་སོགས་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །རིགས་པས་ཀྱང་ཤེས་བྱ་ལ་བདེན་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པ་ནི་ཕུང་གསུམ་སེལ་བའི་གྲངས་ངེས་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་བྱ་ལ་གཞི་གང་ཞིག་རྫུན་པར་ཡོངས་སུ་བཅད་ན་རྣམ་བཅད་ལ་དོན་དམ་པ་མི་སླུ་བ་ཡིན་པ་ཁེགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སླུ་མི་སླུ་གཉིས་ཕན་ཚུན་སྤངས་པའི་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབུ་མ་སྣང་བ་ལས། ཕན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་དག་ནི་ཅིག་ཤོས་དགག་པ་གཞན་སྒྲུབ་པ་མེད་ན་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱོགས་སུ་གཏོགས་པ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འདིས་རྣམ་བཅད་ཡོངས་གཅོད་སྒོ་ནས་དངོས་སུ་འགལ་ཚུལ་དང་གཉིས་མིན་ཕུང་སུམ་སེལ་ཚུལ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཤེས་བྱ་གང་ལ་ཡང་སླུ་མི་སླུ་

བདེན་གཉིས།

375

གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་གཉིས་མིན་གྱི་ཕུང་པོ་གསུམ་པ་དང་སླུ་མི་སླུ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་གཉིས་ཡིན་གྱི་ཕུང་གསུམ་པ་སེལ་བར་ཐལ། རྣམ་བཅད་ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་དངོས་འགལ་དེ་ནི་ཤེས་བྱའི་རྣམ་པ་མཐའ་དག་ལ་ཁྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ཡིན་ན་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པར་བྱེད་པས་གཉིས་དང་གཉིས་མིན་གྱི་ཕུང་གསུམ་སེལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང༌། དབུ་མ་སྣང་བ་ལས། གང་ཞིག་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་གང་རྣམ་པར་བཅད་པ་མེད་ན་མེད་པ་དེ་གཉིས་ནི་ཕན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གང་ཕན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་དག་གི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་དག་ཡིན་ནོ། །གང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི། ཕུང་པོ་གཞན་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ལུས་ཅན་དང་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
བདེན་གཉིས་གཅིག་ཐ་དད་ཀྱི་ཚུལ་ལ་སྔ་་

་་་་

རྔོག་ཡབ་སྲས་སོགས། རབས་པ་མང་པོ་ན་རེ། བདེན་
པ་གཉིས་ནི་གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱིར་ཐ་དད་ཚུལ་ལ་བུམ་སྣམ་ལྟ་བུའི་ངོ་བོ་ཡང་ཐ་དད་པ་དང༌། བྱས་མི་རྟག་གཉིས་ལྟ་བུ་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་པ་དང༌། གཉིས་ཀྱི་གང་རུང་གཅིག་དངོས་པོར་མེད་པའི་ཐ་དད་ནི་གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་དད་དེ་གསུམ་སྔ་མ་གཉིས་འདུས་བྱས་མ་ཡིན་པ་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ཏེ། ལམ་རིམ་ལས། འདི་ལ་སྔ་རབས་པ་མང་པོ་བུམ་པ་དང་སྣམ་བུ་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་དང༌། ནས། བདེན་གཉིས་ནི་གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་དད་དུ་སྨྲ་ལ་ཞེས་བྱུང༌། ཡང་ཁ་ཅིག །ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་ཟེར་བ་ལ་གཞན་དག་ན་རེ། བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་ཡང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རེ་རེ་ལ་སྐྱོན་བཞི་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དགོངས་འགྲེལ་ལས། འདུ་བྱེད་ཁམས་དང་དོན་དམ་མཚན་ཉིད་ནི། །གཅིག་དང་ཐ་དད་བྲལ་བའི་མཚན་ཉིད་དོ། །གཅིག་དང་ཐ་དད་ཉིད་དུ་གང་རྟོག་པ། །དེ་དག་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་ཞུགས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་མང་བའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་སོགས་ཡོད་དེ། རྣམ་བཤད་ལས། ཕྱེ་བའི་དོན་ལ་ཡང་མི་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

376

འདྲ་བ་དུ་མ་ཞིག་འདུག་ཀྱང་ཞེས་དང༌། སྟོང་ཐུན་ལས། དེས་ན་སྔ་མ་མང་པོ་དག་བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་ཡང་མ་ཡིན་པར་སྨྲ་བ་ནི་བདེན་གཉིས་གཞི་མ་གྲུབ་པར་སྨྲ་བའོ་ཞེས་གསུངས། ལུགས་དང་པོའི་འདུ་མ་བྱས་ལ་ངོ་བོ་གཅིག་པ་མི་རུང་བར་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདུ་མ་བྱས་ལའང་ངོ་བོ་གཅིག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟག་པ་ཤེས་བྱ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དེ་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་པའི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དེ་དང་འབྲེལ་ལ་རྟེན་བྱུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཟུར་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དེའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་གཉིས་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་འདུས་མ་བྱས་ལ་ངོ་བོ་གཅིག་པ་རུང་བར་ཐལ། དེ་ལ་བདག་ཉིད་གཅིག་པའི་འབྲེལ་བ་རུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞན་དུ་ན་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་མྱུ་གུ་བདེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བཟུང་བྱའི་འབྲེལ་བ་མེད་དགོས་པ་ལ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྱབ་དང་ལྡོག་ཁྱབ་གཉིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདུས་མ་བྱས་ལ་བདག་གཅིག་གི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པ་མི་འགལ་ཏེ། དེ་སྐད་དུ་དབུ་མ་སྣང་བ་ལས། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་ཁོ་ན་ལ་དེའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཡིན་གྱི་གཞན་ལ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་བདག་ཉིད་ནི་ཐ་དད་པ་མེད་པའི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལ། དེ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པ་དག་ཀྱང་བདག་མེད་པ་ཉིད་དུ་མཚུངས་པས་འགལ་བ་མེད་པ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་འདྲ་དུ་མ་ལ་དགོངས་ནས། ལམ་རིམ་ལས། དབུ་མ་སྣང་བ་ལས་བདག་ཉིད་གཅིག་པའི་འབྲེལ་བ་ནི་དངོས་པོར་མེད་པ་ལའང་མི་འགལ་བར་གསུངས་པ་ལྟར་ལེགས་པས། ཐ་དད་རྒྱུ་གཉིས་ཀ་དངོས་པོར་མེད་པ་དང་གང་རུང་གཅིག་དངོས་པོར་མེད་པ་གཉིས་ཆར་ལའང་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་མི་འགལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་ལ་ཆོས་ཀུན་ལ་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་ངོ་བོ་གཉིས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་སོགས་མང་ངོ༌། །

བདེན་གཉིས།

377

ལུགས་གཉིས་པ་གསུམ་པས་བཀག་པ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བདེན་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་མེད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁྱབ་སྟེ། ཡོད་པ་ལ་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་རུང་གིས་ཁྱབ་ཅིང་དེ་གཉིས་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབུ་མ་སྣང་བ་ལས། གཅིག་དང་དུ་མ་ཉིད་དག་གིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་དག་ནི་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སོ། །དེ་སྐད་དུ་ལམ་རིམ་ལས། བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་མ་ཡིན་ན། ནས། ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དེ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་གང་ཞིག །ལྡོག་པ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་མ་ཡིན་ན་སྐྱོན་བཞི་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཔེར་ན། གཟུགས་སོགས་དེ་རང་གི་བདེན་སྟོང་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་ན་དེ་བདེན་སྟོང་དེ་དག་གི་གནས་ལུགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང༌། དེ་དག་བདེན་མེད་རྟོགས་པས་དེ་དག་མཚན་འཛིན་ཟིལ་གྱིས་མི་ནོན་པར་ཐལ་བ་དང༌། རྣལ་འབྱོར་བས་ལམ་གོང་མ་བསྒོམས་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ་བ་དང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཀྱང་མཚན་མའི་འཆིང་བ་དང་གནས་ངན་ལེན་གྱི་དྲི་མ་མཐའ་དག་མ་སྤངས་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དགོངས་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་དོན་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པ་ཡིན་པར་གྱུར་ན་ནི། དེས་ན་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་ཙམ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཙམ་ཉིད་དོན་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་ཐ་དད་པ་ཡིན་པར་གྱུར་ན། དེས་ན་བདེན་པ་མཐོང་བ་རྣམས་ཀྱང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་མ་དང་མ་བྲལ་བར་འགྱུར་ཞེས་སོགས་དང༌། དབུ་མའི་མན་ངག་གི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང༌། ཐ་དད་ན་ནི་ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་ཉིད་ཀྱང་མི་འགྱུར་ལ། འདུ་བྱས་ཀྱི་མཚན་མ་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་ལམ་བསྒོམས་པ་ཡང་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

378

ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་གཉིས་ལྡོག་པ་ཐ་དད་མ་ཡིན་ན་ཀུན་རྫོབ་འཁྲུལ་བ་སྤོང་བ་བཞིན་དུ་དོན་དམ་ཡང་སྤོང་བར་ཐལ་བ་དང༌། ཀུན་རྫོབ་ལ་མི་འདྲ་བའི་ཐ་དད་མང་བ་ལྟར་དོན་དམ་ལ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང༌། ཀུན་རྫོབ་དྲི་བཅས་བཞིན་དུ་དོན་དམ་ཡང་དྲི་བཅས་སུ་ཐལ་བ་དང༌། སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་ཀྱང་དོན་དམ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་བཞི་ཡོང་བ་གང་ཞིག །དེ་བས་ན་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་པ་བྱས་མི་རྟག་དང་དུང་དང་དུང་གི་དཀར་པོ་ལྟ་བུའི་བདག་གཅིག་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་དོན་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པར་གྱུར་ན། འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་གཏོགས་པ་བཞིན་དུ། དོན་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་གཏོགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པར་གྱུར་ན། དེས་ན་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་བདེན་པ་མཐོང་བ་ཡིན་པར་ཡང་འགྱུར་ཞེས་སོགས་དང༌། དབུ་མའི་མན་ངག་གི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང༌། ཀུན་རྫོབ་སྤོང་བ་བཞིན་དུ་དོན་དམ་པ་ཡང་སྤོང་བར་འགྱུར། ཀུན་རྫོབ་ཐ་དད་པ་བཞིན་དུ་དོན་དམ་པ་ཡང་ཐ་དད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར། ཀུན་རྫོབ་པ་དྲི་མ་དང་བཅས་པ་བཞིན་དུ་དོན་དམ་པ་ཡང་དྲི་མ་དང་བཅས་པར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། །དེ་གཉིས་བདེན་སྟོང་དུ་དབྱེར་མེད་ཀྱང་རང་རང་གི་ལྟོས་གཞིའི་ལྡོག་ཆ་ནས་ཐ་དད་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་ལས། ཀུན་རྫོབ་ལས་ནི་ཐ་དད་པར། །དེ་ཉིད་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །ཀུན་རྫོབ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བཤད། །སྟོང་ཉིད་ཁོ་ན་ཀུན་རྫོབ་ཡིན། །མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་པའི་ཕྱིར། །བྱས་དང་མི་རྟག་དག་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིའི་དོན་འོག་ཏུ་འཆད་ལ། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལས་ཀྱང༌། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱང་གཞན་ལ་དོན་དམ་པ་ཡང་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་དོན་དམ་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང༌། དབུ་མ་སྣང་བ་ལས་ཀྱང༌། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་དོན་

བདེན་གཉིས།

379

དམ་པ་ནི་སྒྱུ་མ་ལ་སོགས་པ་དང་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར། དོན་དམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་པས། ལྟོས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་གཅིག་ལ་གཉིས་ཀའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱང་མི་འགལ་ལོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་ལྡོག་ཆ་དོན་མཐུན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་གང་གི་ཡང་བདེན་གཉིས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་བཟུང་མི་རུང་བར་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟར་འཆད་རིགས་པར་ཐལ། དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བཤད་ཚུལ་འཐད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་ཅིང༌། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་གཉིས་གཅིག་ཐ་དད་གང་དུ་བཟུང་བའམ་སྤྱོད་ན་མཚན་མ་ལ་སྤྱོད་པར་གསུངས་པ་དང༌། དབུ་མ་ལས། ཐ་དད་དོན་མིན་དོན་གཅིག་མིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་དག་བདེན་གཉིས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་གཅིག་དང་ཐ་དད་དུ་མི་རུང་བ་ལ་དགོངས་ལ། དགོངས་འགྲེལ་ལྟར་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་མི་རུང་ཞེས་པ་འགའ་ཞིག་ནི་ངོ་བོ་ཐ་དད་དང་ལྡོག་པ་གཅིག་ཏུ་མི་རུང་བར་བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་བཤད་དགོས་པ་སྐྱོན་བསྟན་ལུགས་ལ་བལྟས་ན་ཤེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ལམ་རིམ་ལས། གཞུང་འགའ་ཞིག་ལས་བདེན་གཉིས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་ཡང་མིན་པར་གསུངས་པའི་ཁ་ཅིག་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཅིག་དང་ཐ་དད་ལ་དགོངས་ལ། ཁ་ཅིག་ནི་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་དང་ལྡོག་པ་གཅིག་པ་གཉིས་ཆར་མ་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷག་མ་གོ་སླ།
སོ་སོའི་ངོ་བོ་ལ། མཐོང་བ་རྫུན་པ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་གསུངས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ལ་སྟག་ལོ་ན་རེ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་འཇོག་བྱེད་མ་རིག་པ་ཁོ་ན་དང༌། ཀུན་རྫོབ་ཙམ་པོ་འཇོག་བྱེད་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་དག་སའི་སློབ་པ་འཕགས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཤེས་པས་བྱེད་ལ་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྣང་བ་གཏན་ནས་མི་མངའ་བ་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་རྣམ་པར་བཞག་གོ །ཞེས་དང༌། བདེན་པ་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

380

ནི་མ་ཡིན་ཏེ་བདེན་པར་མངོན་པར་རློམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང༌། སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་ནི་འགལ་ཁྱབ་གསལ་ཤོས་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་འོ་ན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་ན་བདེན་འཛིན་གྱིས་བཞག་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་འཇོག་བྱེད་བདེན་འཛིན་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། བུམ་སྣམ་སོགས་ཆོས་ཅན། ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་པར་ཐལ། བདེན་འཛིན་གྱིས་བཞག་པའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱབ་ཁས། དེ་སྐད་དུ་རྣམ་བཤད་ལས། བདེན་འཛིན་དེས་བཞག་པ་ནི། རང་གི་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མི་སྲིད་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཤེས་བྱ་ལ་བདེན་པ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ལ་མ་རིག་པས་བཞག་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། རང་འགྲེལ་ལས། མ་རིག་པའི་དབང་གིས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་རྣམ་པར་བཞག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། བུམ་སོགས་ཀུན་རྫོབ་པ་གང་གི་ངོར་བདེན་པར་འཇོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ངོས་བཟུང་ནས་བུམ་སོགས་དེ་ཁོ་ནའི་ངོ་ཙམ་དུ་བདེན་གྱི་སྤྱིར་རྫུན་པར་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བུམ་སོགས་རྣམས་མ་རིག་པ་དེས་བསླད་པའི་མིག་སོགས་ངོར་སྣང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མཐུན་པར་སྣང་བས་བདེན་ལ། གཟུགས་བརྙན་སོགས་མ་རིག་པ་དང་དེས་བསླད་པའི་བརྡ་བྱང་གི་དབང་ཤེས་ལ་སྣང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མི་མཐུན་པར་སྣང་བས་ཤེས་ངོ་དེར་མི་བདེན་པས་ཤེས་པ་དེའི་ངོར་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་མི་འཇོག་པར་བཤད་པས་ཤེས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་དང་སེམས་དང་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་ཅུང་ཟད་ཅིག་ནི་བདེན་པར་སྣང་སྟེ་ཞེས་དང༌། དེ་ལྟ་ན་རེ་ཞིག་སྲིད་པའི་ཡན་ལག་གིས་ཡོངས་སུ་བསྡུས་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་རྣམ་པར་བཞག་གོ་ཞེས་དང༌། རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང༌། མ་རིག་པ་བདེན་འཛིན་དེའི་དབང་གིས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་འཇོག་ཅེས་པ་ནི། བདེན་པ་ཀུན་རྫོབ་པ་གང་གི་ངོར་འཇོག་པའི་འཇོག་ཚུལ་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བདེན་གཉིས།

381

རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། གཟུགས་བརྙན་དང་བྲག་ཆ་ལ་སོགས་པ་ཅུང་ཟད་ཅིག་ནི་རྫུན་ཡང་ཞེས་དང༌། དེའི་ཕྱིར་དེ་དང་གང་ཞིག་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་རྫུན་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང༌། རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། གང་ཞིག་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་རྫུན་པ་དེ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ནི། བརྡ་ལ་བྱང་བའི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ངོར་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་ལྟ་བུ་དེ་བྱད་བཞིན་དུ་མི་བདེན་པས་དེ་ལ་ལྟོས་པའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་གྱིས་ཅུང་ཟད་ཅིག་ཅེས་པ་འགའ་ཞིག་ཏུ་ནག་ཚོས་བསྒྱུར་བ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །
བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གཞི་དེ་བློ་དེའི་ངོར་མི་བདེན་ན་བློ་དེའི་ངོར་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། མེ་ལོང་ནང་གི་གཟུགས་བརྙན་སོགས་བརྡ་བྱང་གི་བློ་ངོར་མི་བདེན་པས་བློ་དེ་ལ་ལྟོས་པའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་ཅིང༌། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། བློ་དེའི་ངོར་ཡང་མི་བདེན་ལ་བློ་དེས་གཞི་གཟུགས་བརྙན་དེ་མ་རིག་པའི་ངོ་ཙམ་དུ་བདེན་པར་མ་རྟོགས་པའི་བློ་དེས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་ཡང་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་རྟོགས་པ་ལ་མ་རིག་པའི་ངོ་ཙམ་དུ་བདེན་པ་རྟོགས་དགོས། དེ་ལ་བདེན་གྲུབ་ཁེགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བུམ་སོགས་ལ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་པའི་ཚིག་ཟུར་གྱི་བདེན་པར་འཇོག་པ་ན་བློ་ངོར་འཇོག་དགོས་ཀྱི་དོན་ལ་བདེན་པར་མི་འཇོག་པར་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་ཅིང༌། ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལྟར་རྟོགས་པ་ན་བློ་ཀུན་རྫོབ་པའི་ངོ་མ་སྦྱར་ན་བདེན་པར་མི་འགྲུབ་ཅིང་རྫུན་པར་འགྲོ་ལུགས་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་དེ་མ་རིག་པ་དང་དེའི་ངོར་བདེན་པ་གཅིག་སྐབས་འདིའི་བདེན་ཚུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། བུམ་སོགས་ལ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་པའི་ཚིག་ཟུར་གྱི་བདེན་པ་འཇོག་པ་ན། བློ་དང་དོན་གཉིས་ལས། དོན་ལ་བདེན་པར་མི་འཇོག་པར་བདེན་འཛིན་ཀུན་རྫོབ་པའི་ངོ་ཉིད་དུ་བདེན་པར་བཞག་དགོས་པར་མཐོང་བ་ན་ཁྱད་པར་དེ་མ་སྦྱར་ན་བདེན་པར་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

382

མི་འགྲུབ་ཅིང་རྫུན་པ་ཡིན་པར་མཐོང་དགོས་པའི་གནད་ཀྱིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། བུམ་སོགས་ཆོས་ཅན། དགྲ་བཅོམ་པ་དང་དག་སའི་སློབ་པ་འཕགས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོར་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ངོར་བདེན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བདེན་པར་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་བདེན་འཛིན་སྤངས་པའི་གང་ཟག་གི་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ཡང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་སྤངས་པ། འདུ་བྱེད་གཟུགས་བརྙན་ལ་སོགས་པའི་ཡོད་པ་ཉིད་དང་འདྲ་བར་གཟིགས་པ་རྣམས་ལ་བཅོས་མའི་རང་བཞིན་ཡིན་གྱི་བདེན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པར་མངོན་པར་རློམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྩ་བར་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲའི་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོར་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་ཡིན་ལ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལས་གཞན་པ་རྣམས་ལ་ནི་སྒྱུ་མ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ལུང་དེས་བུམ་སོགས་ཡེ་ཤེས་དེའི་ངོར་རྫུན་པ་ཀུན་རྫོབ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཙམ་ཡིན་གྱི་མ་བཅོས་པའི་བདེན་གྲུབ་མ་ཡིན་པར་བཤད་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་སོགས་གསུམ་གྱི་ངོར་མི་བདེན་པས་དངོས་པོ་རྣམས་རྟོག་པས་བཅོས་མ་ཙམ་ཡིན་པ་དང་གང་ཟག་དེ་གསུམ་གྱི་ཀུན་རྫོབ་པའི་ངོར་མི་བདེན་པས་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལུང་དེའི་དོན་དུ་རྣམ་བཤད་ལས། གང་ཟག་གསུམ་པོ་གང་གི་ངོར་མི་བདེན་པའི་རྟོག་པས་བཅོས་པའི་བཅོས་མར་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་ནི་དེའི་ཀུན་རྫོབ་པའི་ངོར་མི་བདེན་པས་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། བུམ་སོགས་བདེན་པར་མ་གྲུབ་ཀྱང༌། བདེན་འཛིན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་པའི་ངོར་བདེན་པར་ཡོད་ཚུལ་མཁྱེན་པའི་དེ་འདྲའི་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་མེད་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་

བདེན་གཉིས།

383

རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོར་བུམ་སོགས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། བློ་དེས་བདེན་པར་མ་བཟུང་ན་བློ་དེའི་ངོ་ན་བློ་གཞན་གྱིས་བདེན་པར་མཐོང་བ་མེད་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གང་ཟག་དེ་དག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་མེད་པར་ཐལ་བ་དང༌། འཇུག་འགྲེལ་བསླབ་བཏུས་མདོ་ཀུན་བཏུས་སོགས་སུ་ཤེས་བྱེད་ཡང་ཡང་དྲངས་པའི་དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་དང་གཟུངས་རྒྱལ་གྱིས་ཞུས་པ་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་སྤྲོས་པ་མེད་པ་ཡིན་ན་སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་སྤྲོས་པ་ལ་དགའ་འོ་ཞེས་དེའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་སྐྱེའོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་སྟོང་པ་ཡིན་ན་སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་ལྟ་བ་ལ་ཞེན་ཏོ། །ཞེས་དེའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་སྐྱེའོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་མཚན་མ་མེད་པ་ཡིན་ན་སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་མཚན་མ་ལ་སྤྱོད་དོ། །ཞེས་སྔར་ལྟར་དང༌། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་སྨོན་པ་མེད་པ་ཡིན་ན། སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་སྨོན་པ་ལ་སྤྱོད་དོ། །ཞེས་སྔར་ལྟར་གསུངས་པའི་སྙིང་རྗེ་སྐྱེ་ཚུལ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་འདྲའི་ལུང་ས་བཅུ་པ་སོགས་མང་བའི་ཕྱིར། སྟོང་ཐུན་ལས་ཀྱང༌། བློ་དེས་བདེན་པར་མ་གཟིགས་ཀྱང་དེའི་ངོ་ན་བློ་གཞན་གྱིས་བདེན་པར་མཐོང་བ་མེད་མི་དགོས་སོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བློ་དེ་ལ་སྣང་ཙམ་ལ་བཟུང་བ་དང་གཞལ་བས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། གང་ཟག་དེ་གསུམ་གྱི་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ལ་གཟུགས་སོགས་བདེན་པར་སྣང་ཡང་བདེན་པར་མ་བཟུང་བའི་ཕྱིར། སྟོང་ཐུན་ལས། འགྲེལ་པའི་དེའི་དོན་ནི། འཕགས་པ་དེ་དག་གི་རྒྱུད་ལ་བློ་གང་གི་ངོར་བདེན་པས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་འཇོག་པའི་བློ་ཀུན་རྫོབ་པ་མེད་དེ། དེ་དག་གིས་བདེན་འཛིན་མ་ལུས་པར་སྤངས་པས་གཟུགས་སོགས་རྣམས་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་དུ་གཟིགས་ཀྱི། བདེན་པར་ནམ་ཡང་མ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། འདུ་བྱེད་གཟུགས་བརྙན་ལ་སོགས་པའི་ཡོད་པ་དང་འདྲ་བར་གཟིགས་པ་རྣམས་ལ་ཞེས་དང༌། རྣམ་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

384

བཤད་ལས། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་གཟུགས་བརྙན་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ཡང་དེར་སྣང་བར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ནི་ཁྱད་པར་གཅིག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ལུང་འདིས་དེར་སྣང་དང་དེས་སྟོང་གཉིས་ཚོགས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་གཟུགས་སོགས་རྣམ་མཁྱེན་ལ་ཡང་བདེན་པར་སྣང་ཡང་དེས་སྟོང་པའི་གཉིས་ཚོགས་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཡོད་པར་ཐལ། གང་ཟག་གསུམ་ལ་དེའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་ཅིང༌། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། གང་ཟག་གསུམ་ལ་དེ་ལྟར་འོངས་པ་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་དབང་གིས་ཡིན་ལ་སངས་འཕགས་ལ་འཁྲུལ་བ་ཐམས་ཅད་ཟད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་སངས་འཕགས་ལ་ཆོས་དེ་བདེན་པར་མི་སྣང་ཡང་ཆོས་དེ་བདེན་པར་སྣང་བ་སྣང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སངས་འཕགས་རྣམས་ལ་འཁྲུལ་བའི་རྒྱུ་སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་བ་རྣམ་རྟོག་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རླུང་མེད་པས་རྣམ་རྟོག་མེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་ཕྱིར། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱུ་བ་གཏན་ལོག་པར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་དགྲ་བཅོམ་གཉིས་དང་དག་སའི་བྱང་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཡུལ་དང་བཅས་པ་ཆོས་ཅན། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐ་སྙད་ཀྱི་བརྡ་དང༌། ཐ་སྙད་ཀྱི་དོན་དང༌། ཐ་སྙད་ཀྱི་ཤེས་པ་དང༌། ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་བྱ་བཞི་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཆོས་ཅན་གྱིས་གྲུབ་ལ། མ་ཁྱབ་ན་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་ཟླ་བས་ཀྱང་བཞེད། མདོ་ལས་ཀྱང་གསུངས། རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཚིག་གསལ་ལས། བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་དང་ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་མ་ལུས་པ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བློ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལས། དེ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན། ཇི་སྙེད་དུ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཡི་གེ་དང་སྒྲ་དང་བརྡས་བསྟན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་དཀོན་བརྩེགས་

བདེན་གཉིས།

385

ཀྱི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡེ་སྣོད་སོགས་དུ་མ་ལས་བཤད་དོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཊཱིཀ་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། ཐ་སྙད་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་གསུངས་པས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མྱུ་གུ་བདེན་མེད་ཆོས་ཅན། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་ཐལ། ཐ་སྙད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲ་རྟོག་གང་རུང་གི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འོ་ན་རྟོག་པ་ཡིན་ན་ཐ་སྙད་པའི་བློ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེའི་ཡུལ་ཡིན་ན་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། མྱུ་གུ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མར་ཐལ་ལོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་དང༌། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་ཅེས་པའི་ཚིག་ཟུར་གྱི་ཀུན་རྫོབ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཟེར་ན། འོ་ན་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་ཅེས་པའི་ཚིག་ཟུར་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ལ་ཡུལ་ཅན་ཤེས་པ་ཁོ་ནས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་པའི་ཚིག་ཟུར་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ལ་ཤེས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྔར་བཤད་ཟིན། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ལ་ཕན་ཚུན་ལྟོས་པ་དང་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་ཤེས་པ་ཤེས་བྱ་སོགས་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཚིག་གསལ་ལས། ཡང་ན་ཀུན་རྫོབ་ནི་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པས་ན་ཀུན་རྫོབ་སྟེ། ཕན་ཚུན་བརྟེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །ཡང་ན་ཀུན་རྫོབ་ནི་བརྡ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ལ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ །དེ་ཡང་བརྗོད་པ་དང་བརྗོད་བྱ་དང་ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྒྲ་དོན་རྫུན་པ་ཁོ་ན་ལ་འཆད་དགོས་ཟེར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ན་རྫུན་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཀྱང༌། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྒྲ་དོན་རྫུན་པ་ཁོ་ནའི་སྟེང་དུ་བཤད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྐད་དོད་སམ་བྲི་ཏ། ཡང་དག་སྒྲིབ་དང༌། བསྡམས་པ་དང་གདེང་བ་སོགས་ལ་ཡང་འཇུག་ཅིང༌། ཟླ་བས་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་དོན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྒྲིབ་པ་དང༌། ཕན་ཚུན་བརྟེན་པའི་དོན་དང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་གསུམ་ལ་བཤད་པའི་ཕྱིར། ལམ་རིམ་ལས། ཚིག་གསལ་ལས་ཀུན་རྫོབ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྒྲིབ་པ་དང་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པའི་དོན་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

386

དང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་གསུམ་བཤད་ཅིང་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཚིག་གསལ་གྱི་དང་པོ་སྔར་བཤད་ལ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་ཡང་ན་ཀུན་རྫོབ་ནི་ཕན་ཚུན་བརྟེན་ནས་ཞེས་སོགས་དྲངས་མ་ཐག་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་གོང་དུ་ལུང་དྲངས་མཚམས་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། གཞི་དེ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པར་རྟོགས་ན་རྫུན་པར་རྟོགས་དགོས་ཀྱི་གཞན་གཉིས་རྟོགས་ན་རྫུན་པར་རྟོགས་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་དེ་གསུམ་གྱི་དོན་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པ་ཁོ་ན་ལ་རྫུན་པར་བཤད་ནས། གཞན་གཉིས་ལ་དེ་ལྟར་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། ཡང་ན་ཀུན་རྫོབ་ནི་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པའི་དོན་ནོ། །འདི་ནི་ཕན་ཚུན་བརྟེན་དགོས་པས་ན་རང་ལ་ཚུགས་ཐུབ་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡོད་པ་མི་བདེན་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཕན་ཚུན་བརྟེན་པ་ཡིན་ན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ལུང་དེའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྒྲ་དོན་ཡིན་ཞིང་དེ་ལ་ཁྱབ་མཐའ་ངེས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མཚོ་སྐྱེས་ཀྱི་སྒྲ་བཤད་བཞིན་ནོ། །
དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན་བུམ་པ་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བཞག་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྒྲ་དོན་བཤད་ཚུལ་འཐད་པའི་ཕྱིར་ན་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་མ་ཁྱབ་པ་སྟོང་ཐུན་གྱི་དགོངས་པ་ལྟར་སྣང་ཡང༌། འདོད་བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བུམ་པ་ཆོས་ཅན། འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། ཁ་ཅིག་འདོད་དེ། འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཐ་སྙད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་ལྟར་རུང་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་རང་ལུགས་སྟོང་ཐུན་དང་མཐུན་པའི་ཆེད་དུ་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པའི་བློ་རང་དགའ་བའི་ངོ་ན་ཀ་བུམ་སོགས་ཀུན་རྫོབ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བུམ་པ་འཇིག་རྟེན་རང་དགའ་བའི་བློ་གཅིག་པོ་དེའི་ངོ་ན་ཡང་དག་དང་ཀུན་རྫོབ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། བློ་དེའི་ངོ་ན་བདེན་པ་དང་རྫུན་པ་གཉིས་ཀར་ཐལ་ལོ། །སྟོང་ཐུན་ལས། འཇིག་

བདེན་གཉིས།

387

རྟེན་པའི་བློ་རང་དགའ་བའི་ངོ་ན་ཀ་བུམ་སོགས་ཀུན་རྫོབ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་བློ་གང་གི་ངོ་ལ་ལྟོས་ནས་བདེན་པར་འཇོག་པའི་བློ་དེའི་ངོ་ལ་ལྟོས་ནས་རྫུན་པར་འཇོག་པ་ཧ་ཅང་ཐལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། མདོ་བསྟན་བཅོས་དག་ལས་འཇིག་རྟེན་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་པའི་འཇིག་རྟེན་དེ་གང་ཟག་ལ་བྱེད་དེ། རྩ་ཤེའི་དོན་ཚིག་གསལ་ལས་གང་ཟག་ལ་བཤད་པའི་ཕྱིར་གང་ཟག་སོ་སྐྱེ་ཡིན་ཟེར། ལ་ལ་ན་རེ། དེའི་འཇིག་རྟེན་ཤེས་པ་ལ་བྱེད་དེ། ཟླ་བས་སྐབས་དུ་མར་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་བཤད་པ་མང་པའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་རང་དགའ་བ་ཡིན་ཟེར། དང་པོ་ལ་འོ་ན་སྤྱོད་འཇུག་ལས། དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་རྣམ་གཉིས་མཐོང༌། །རྣལ་འབྱོར་བ་དང་ཕལ་བའོ། །རྣལ་འབྱོར་པ་ཡང་བློ་ཁྱད་ཀྱིས། །གོང་མ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་གནོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཐ་སྙད་དུ་བདེན་གཉིས་འཆད་རྩོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་དེ་ལ་ཕལ་པ་དང་རྣལ་འབྱོར་པ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་སྐྱེ་འཕགས་གོང་འོག་དུ་མ་མེད་པར་ཐལ། མདོ་དང་རྩ་ཤེའི་འཇིག་རྟེན་པ་དབུ་མའི་ལམ་ཉན་པ་དང་འཆད་པ་པོ་ལ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་བདེན་པ་གཉིས་རུང་མི་རུང་ལ་བརྒལ་ལན་འཕགས་པ་དག་གིས་མཛད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེའི་དངོས་བསྟན་རྩ་ཤེས་གཙོ་བོར་འགྲེལ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྩ་ཤེ་སོགས་རིགས་ཚོགས་རྣམས་ཤེར་མདོ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་གྱི་དངོས་བསྟན་སྟོང་ཉིད་གཙོ་བོར་གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང་དེའི་ཚིག་ཟུར་གྱི་འཇིག་རྟེན་ཡིན་ན་མ་དག་པའི་འཇིག་རྟེན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་གྱི་མདོ་ལས། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་ཀྱི་དོན་དམ་པར་མེད་པར་བཤད་པའི་འཇིག་རྟེན་ལ་དེ་ལྟར་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་འཇིག་རྟེན་ལ་མི་སློབ་པ་གསུམ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐ་སྙད་པའི་ཡེ་ཤེས་རེ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་འཇིག་རྟེན་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་པའི་འཇིག་རྟེན་དེས་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ཚུལ་མེད་པར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

388

དེས་ཀུན་རྫོབ་སྤྱོད་ཚུལ་ལ་འཇིག་རྟེན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་ལོག་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྤྱོད་ཚུལ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་འཇིག་རྟེན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་ལོག་གཉིས་ཀྱི་སྤྱོད་ཚུལ་འཆད་པ་ལ། འཇུག་པ་ལས། འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལས་བདེན་ཡིན་ལྷག་མ་ནི། །འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལས་ལོག་པར་རྣམ་པར་བཞག །ཅེས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་དེ་ལ་ཤེས་པ་གཅིག་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། མདོ་ལས། ཀུན་རྫོབ་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱིས་སྤྱོད་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གཟིགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་རང་དགའ་བ་ཁོ་ན་ལ་འདོད་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་པའི་འཇིག་རྟེན་དེ་ལ་གང་ཟག་ཀྱང་ཡོད་ལ་དེའི་གང་ཟག་གི་གཙོ་བོ་སོ་སྐྱེ་ལ་འཇོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་གང་ཟག་གི་གཙོ་བོ་མ་རིག་པས་བློ་མིག་མ་ལུས་པར་བསྒྲིབས་པའི་གང་ཟག་གཅིག་ལ་འཇོག་ཀྱང་འཕགས་པ་ཡོད་པ་ཡང་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར། རྩ་ཤེ་ལས། འཇིག་རྟེན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང༌། །ཞེས་པའི་འགྲེལ་པ་ཚིག་གསལ་ལས། བདེན་པ་གཉིས་གང་ཞེ་ན་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའོ། །དེ་ལ། འཇིག་རྟེན་ཕུང་པོ་རབ་གྲགས་པ། །དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་ངེས་པར་བརྟེན། །ཞེས་བྱུང་བ་ལས་ནི་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་གང་ཟག་ལ་འཇིག་རྟེན་ཞེས་བརྗོད་དོ་ཞེས་དང༌། གང་ཟག་དེའི་གཙོ་བོ་ཡང༌། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་ལས། གཞན་ནི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་ཀྱི་ལིང་ཐོག་གིས་བློའི་མིག་མ་ལུས་པར་ཁེབས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་བ་རྫུན་པའི་སྟོབས་ལས་བདག་གི་ངོ་བོ་ཡོད་པ་རྙེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང༌། དེའི་རྣམ་བཤད་ལས། དོན་དམ་པ་ལས་གཞན་ཀུན་རྫོབ་པའི་ངོ་བོ་ནི། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་ཅེས་པ་ནས། ཀུན་རྫོབ་རྙེད་པ་ལ་རྙེད་མཁན་སོ་སྐྱེ་རང་དགའ་བ་ལ་གསུངས་པ་ཡང༌། ཀུན་རྫོབ་པའི་མཚན་གཞི་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་མ་རིག་པའི་གཞན་དབང་གིས་མཐོང་བའི་གཙོ་བོ་ལ་དགོངས་ཀྱི། འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་དངོས་པོ་དེ་རྣམས་མི་རྙེད་པར་བཞེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བདེན་གཉིས།

389

གཞན་ཡང་སྟག་ལོས་འཇིག་རྟེན་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་འཇིག་རྟེན་སྦྱར་བས་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཚད་མས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་གཟིགས་པ་གཅོད་ཟེར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་སྨོས་པ་ནི་དངོས་པོ་ཇི་ལྟར་གནས་པ་བརྗོད་པའི་ཆེད་ཡིན་གྱི་དེ་འདྲའི་དཔྱད་པ་འཇུག་པའི་ཆེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚིག་གསལ་ལས། ཅི་འཇིག་རྟེན་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་གང་ལས་དེ་ལྟར་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་པ་འཇིག་རྟེན་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱང་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། འདི་ན་དངོས་པོ་ཇི་ལྟར་གནས་པ་རྗེས་སུ་བརྗོད་པ་ཡིན་གྱི། འདིར་དཔྱད་པ་དེ་མི་འཇུག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་དང༌། འཇིག་རྟེན་གྱི་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་གཉིས་མི་བྱེད་པར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་སྨོས་པ་ནི་ཇི་ལྟར་གནས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་འཇུག་པར་འཇིག་རྟེན་པའི་ཀུན་རྫོབ་ལ་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོར་ཡང་དག་དང་ལོག་པ་གཉིས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་རྩ་བར་མ་ཁྱབ་སྟེ། མིག་སེར་སོགས་དབང་པོ་ཉམས་པའི་ཤེས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྟེ་རྫུན་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་པ་གང་གི་ངོར་ཡང་དག་འཇོག་པའི་འཇིག་རྟེན་མ་ཡིན་པས་དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་འཇིག་རྟེན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་སྨོས་པའི་ཕྱིར། ཚིག་གསལ་ལས། རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་ཡོད་དེ། རབ་རིབ་དང་ལིང་ཐོག་སྔོན་པོ་དང་མིག་སེར་ལ་སོགས་པས་དབང་པོ་ཉམས་པས་མཐོང་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་གནས་པ་དེ་དག་ནི་འཇིག་རྟེན་མ་ཡིན་ཏེ། ནས། ཁྱད་པར་དུ་བྱས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་མཁས་པ་སྔ་མ་དུ་མས་ཀྱང་མ་ཤོད་སྣང་བས་ཉུང་གསལ་ལེགས་པར་བྲིས་སོ། །ཡང་ཁ་ཅིག །ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མའི་རྙེད་དོན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང༌། དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མའི་རྙེད་དོན་དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ལ་ལ་ན་རེ། གང་ཟག་བདེན་སྟོང་ཆོས་ཅན། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མའི་རྙེད་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སློབ་པ་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བདེན་སྟོང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྙེད་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

390

དེ་འདྲའི་ཡེ་ཤེས་ལ་གང་ཟག་བདེན་སྟོང་དང་དེ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་གཉིས་ཀའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་འདྲའི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་ཚོགས་དོན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། འོ་ན། དེ་འདྲའི་ཡེ་ཤེས་དེ་བདེན་པ་གཉིས་ཀ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་མཚམས་ལ་རྟགས་དེར་ཐལ། སྐྱེ་འཕགས་གཉིས་ཀྱིས་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་རྟོགས་ཚུལ་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། སྤྲོས་པ་བཅད་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་དབང་ཤེས་ལ་མི་འཆར་ཡང་བདེན་པའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པའི་མ་ཡིན་དགག་གི་སྟོང་པ། དབང་ཤེས་ལ་ཡང་འཆར་ན་དེ་འདྲའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ལྟ་ཅི་སྨོས་པའི་ཕྱིར། རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། འོན་ཀྱང་དོན་དམ་པའི་སྐྱེ་བ་སོགས་ཕུང་པོ་དང་གང་ཟག་གི་སྟེང་དུ་བཀག་པའི་མ་ཡིན་དགག་གི་སྟོང་པ་ནི་སྟོང་གཞི་དེ་དག་མངོན་སུམ་དུ་སྣང་བའི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་མིག་ཤེས་ལ་སོགས་པ་ལ་སྣང་དགོས་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྦྱོར་ལམ་མཉམ་བཞག་གི་ཤེས་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་སྣང་བ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་བདེན་པར་ཐལ། རིགས་ཤེས་ཚད་མའི་རྙེད་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་མཉམ་བཞག་གི་རྙེད་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་བོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྟོང་ཉིད་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་རྙེད་དོན་སོགས་འཕེན་པ་ལའང་མ་ཁྱབ་བོ། །འོ་ན་བདེན་སྣང་བདེན་འཛིན་གྱི་རྙེད་དོན་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེའི་རྙེད་དོན་ལ་མེད་པ་དགོས་པ་རྣམ་བཤད་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །ཐ་སྙད་མཁྱེན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྙེད་དོན་ཡིན་ན། ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མའི་རྙེད་དོན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་དང༌། ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྙེད་དོན་ཡིན་ན། དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་རྙེད་དོན་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་བ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། སངས་འཕགས་ཀྱི་མིག་ཤེས་ཀྱི་བཟུང་བྱ་ཡིན་ན་མིག་ཤེས་ཀྱི་བཟུང་བྱ་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཐ་སྙད་ཚད་མ་དང་རིགས་ཤེས་ཀྱི་རྙེད་དོན་དང་གཞལ་བྱ་ཙམ་དོན་

བདེན་གཉིས།

391

གཅིག་བྱས་ནས་བདེན་གཉིས་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་དུ་སྐབས་འདིར་ཡང་འཇོག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདིར་ཤེས་པས་ཡུལ་གཞལ་ཚུལ་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་དང་མི་མཐུན་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་འཁྲུལ་ཤེས་རྣམས་ཀྱི་སྣང་ཡུལ་ཤེས་པ་དེའི་གཞལ་བྱར་མི་འཇོག་ཀྱང་འདིར་དེ་དེར་འཇོག་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་ཚད་མ་གཉིས་པོ་ཡུལ་དེ་ལ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མར་སོང་བའི་རྙེད་དོན་དང༌། ཡུལ་དེ་ལ་དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་ཚད་མར་སོང་བའི་རྙེད་དོན་ཞེས་ཁྱད་པར་སྦྱར་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལམ་རིམ་དང་རྣམ་བཤད་གཉིས་ལས་དེ་ལྟར་སྦྱར་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སྣང་བ་ཙམ་ལ་དེའི་རྙེད་དོན་གྱིས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། དགྲ་བཅོམ་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ལ་བདེན་པར་སྣང་ཡང་བདེན་གྲུབ་མ་རྙེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྙེད་པ་ལ་བློ་དེའི་ངོར་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཤུགས་རྟོགས་ལ་བློ་དེས་མ་རྙེད་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། རྙེད་པ་ལ་བློ་ལ་རྣམ་པ་འཆར་དགོས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་དམིགས་རྟེན་རྙེད་པའི་ཚད་རྣམ་པ་འཆར་དགོས་པར་ལམ་རིམ་ལས་བཤད་པ་དང༌། བདེན་གཉིས་ལས་མི་སྣང་བ་བློས་མ་རྙེད་པར་བཤད་པ་དང༌། རང་འགྲེལ་འདིར་ཡང་དེ་ལྟར་བཤད་པ་མང་ཞིང་སྐབས་འདིར་རྙེད་དོན་བདེན་པ་སོ་སོར་བཤད་པ་དེའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །འཕགས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་སྣང་ཡུལ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བར་ཆད་མེད་ལམ་དེའི་དངོས་གཞལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་སྟོང་ཉིད་སྣང་བའི་སྣང་ཆ་དོན་དམ་བདེན་པར་ཐལ། དེའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སྣང་ཆ་དེ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བར་ཆད་མེད་ལམ་དེའི་སྣང་ངོར་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཡུལ་གཞལ་བའི་ཆ་སོགས་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ལོག་པའི་ཕྱིར། དབུ་མ་ལས། སྤྲོས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་སྤྲོས་པ། །ཞེས་དང༌། ཚིག་གསལ་ལས་ཀྱང༌། སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པ་ཡིན་གྱི་དེ་ནི་བསྟན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཞིང་ཤེས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང༌། རིགས་པའི་རྒྱ་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

392

མཚོ་ལས། དེ་ལ་སྤྲོས་པ་ནི་འདིར་རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱའི་སྤྲོས་པ་ཙམ་མ་ཡིན་གྱི་སྣང་བའི་སྤྲོས་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་འདས་ཚུལ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་ངོར་གཉིས་སྣང་གི་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་ནུབ་པ་ལ་བྱའི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་སྔོན་དང་ཕྱིས་ཀྱི་བོད་ཁ་ཅིག་གིས་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་ཡང་ལོག་གཉིས་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་རྟ་དང་སྒྱུ་མའི་རྟ་ལ་ཡང་བདེན་རྫུན་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མི་འབྱེད་ཟེར་ན། འོ་ན། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་རྣམ་བཞག་ཀྱང་ཐལ་འགྱུར་བས་ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ། དེའི་རྣམ་བཞག་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་མ་ལྟོས་པར་འཇོག་མི་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་སྐྲག་པ་སྤངས་པ་དང་དོན་དམ་ལ་འཇུག་པའི་ཆེད་དུ་ཀུན་རྫོབ་རྣམས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཡང་དག་པར་སྡུད་པ་ལས། གང་འདི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་སྐྱེའོ་འགག་གོ་ཞེས་གསུངས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་འདི་ཅི་ལ་དགོངས་ཏེ་གསུངས།
སྨྲས་པ། རིགས་ཀྱི་བུ་འཇིག་རྟེན་གནས་པ་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་ལ་མངོན་པར་ཆགས་པས་དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོས་འཇིག་རྟེན་དངངས་པའི་གནས་བསལ་བའི་ཕྱིར་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་སྐྱེའོ་འགག་གོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ་འདི་ལ་ཆོས་གང་ཡང་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐལ་འགྱུར་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལོག་པའི་ལམ་ལ་ཞུགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་བདེན་གཉིས་རྣམ་བཞག་ཁས་མི་ལེན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁྱབ་པ་ཐལ་རང་ཀུན་མཐུན། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཁྱོད་བདེན་གཉིས་ལེགས་པར་མཁྱེན་པའི་དབུ་མ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཚིག་གསལ་ལས། ཁྱོད་ནི་དོན་དམ་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་མི་མཁས་པས་ལ་ལར་འཐད་པ་བཅུག་ནས་རིགས་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་དེ་འཇིག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཁོ་བོ་ཅག་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་རྣམ་པར་འཇོག་པ་ལ་མཁས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་གནོད་བྱེད་མང༌། དབུ་མ་རང་ལུགས་ལ་ཀུན་རྫོབ་ལ་ཡང་

བདེན་གཉིས།

393

ལོག་མི་བྱེད་ཅེས་པ་དང༌། འཕགས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དེ་མཉམ་བཞག་དང་རིགས་ཤེས་ཀྱི་ངོ་ལ་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱད་བཞིན་དང་དེའི་གཟུགས་བརྙན་གཉིས་ལ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་བདེན་རྫུན་དབུ་མ་པས་མི་བཞེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། མ་ཁྱབ་ན་དང་རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། གཟུགས་སྒྲ་དེ་གཉིས་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་གཉིས་རྫུན་པ་སྟེ་འཁྲུལ་བའམ་ལོག་པར་རྟོགས་པ་རིགས་ཤེས་དང་འཕགས་པའི་གཟིགས་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལམ་རིམ་ཆུང་བ་ལས། དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་པའམ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་ཉིད་ལ་ལྟོས་ནས་ཡང་དག་དང་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འཇོག་གི འཕགས་པའི་གཟིགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་པའི་རིགས་ཤེས་ལ་ལྟོས་ནས་མ་ཡིན་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རིགས་ཤེས་ལ་ལྟོས་ནས་མི་བདེན་པས་མི་བདེན་པ་དང་དེ་ལ་ལྟོས་ནས་མ་གྲུབ་པས་མ་གྲུབ་པར་འཇོག་མི་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། ཚིག་གསལ་ལས། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་ཀུན་རྫོབ་འཐད་པ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེས་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་འགྱུར་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ནི་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཚིག་གསལ་ལས། འཇིག་རྟེན་ལ་ཡོད་ཀྱི་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་མ་ཡིན་ནོ། །ཅི་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་རིགས་པ་མི་མངའ་འམ་ཞེ་ན། ཡོད་པའམ་མེད་པ་འདི་སུས་སྨྲས། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དམ་པར་ནི་ཅང་མི་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པའི་འཕགས་པ་ལ་རིགས་པ་མི་མངའ་ལ། འཇིག་རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་འཇོག་པར་བཤད་པ་དེ་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་གི་ངོ་ན་མེད་ལ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པའི་དོན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདིར་འཕགས་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གཟིགས་པ་ལ་ལྟོས་ན་ཁས་མི་ལེན་ན་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་ཁས་མི་ལེན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒྱུ་མའི་རྟ་དང་རྟ་གཉིས་ལ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་བདེན་རྫུན་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དཀོན་བརྩེགས་ཀྱི་ལེའུ་སྡོམ་པ་གསུམ་བསྟན་པ་ལས། འཇིག་རྟེན་ང་དང་ལྷན་ཅིག་རྩོད་ཀྱི་ང་ནི་འཇིག་རྟེན་དང་མི་རྩོད་དེ། གང་འཇིག་རྟེན་ན་ཡོད་པར་འདོད་པ་དེ་ནི་ང་ཡང་ཡོད་པར་བཞེད་དོ། །གང་འཇིག་རྟེན་ན་མེད་པར་འདོད་པ་དེ་ནི་ང་ཡང་མེད་པར་བཞེད་དོ། །ཞེས་པའི་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

394

ལུང་དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་ན་དེ་ལྟར་གྲགས་ལ་དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་དེ་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱང་མི་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒྱུ་མའི་རྟ་དང་རྟ་ལ་བདེན་རྫུན་འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་མི་བཞེད་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན་སྒྱུ་མའི་རྟ་རྫུན་པ་དང་རྟ་དངོས་གནས་པ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ལ་བདེན་རྫུན་སངས་རྒྱས་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འོ་ན་རྫུན་པ་ཡིན་ན་རྫུན་པས་ཁྱབ་པ་དང༌། བདེན་ན་བདེན་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་དེ་བཞི་ལ་ཁྱད་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱབ་སོང༌། འདོད་ན། རྒྱུ་དགེ་བ་ལས་འབྲས་བུ་བདེ་བ་འབྱུང་བ་ཆོས་ཅན། རྫུན་པར་ཐལ། རྫུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། བདེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མི་སླུ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་མིང་གིས་ཕར་བཏགས་ལས་མེད་ཀྱང་ནགས་ཚལ་སོགས་ཀྱི་རྩི་སྨན་རང་རང་གི་འབྲས་བུ་མ་འཆོལ་བར་འབྱུང་བ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་མི་སླུ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སློབ་དཔོན་དཔའ་བོས་བྱང་ཆུབ་སེམས་སྒོམ་པདྨ་སྤུངས་པ་ལས། ནགས་ཚོགས་རྒྱུ་འབྲས་སོ་སོ་ཡིས། །ཀུན་རྫོབ་སླུ་བ་མེད་པ་སྟོན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་གནས་དང་གནས་མིན་མཁྱེན་སྟོབས་ཀྱི་མདོ་དུ་མ་དང་འགལ་ལོ། །གཞན་ཡང་རྩ་ཤེ་ལས། ཐམས་ཅད་ཡང་དག་ཡང་དག་མིན། །ཡང་དག་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཉིད། །ཅེས་པའི་དོན་མེད་པར་ཐལ། སྔར་གྱི་མདོ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་ན་ཡང་དག་པར་གྲགས་ལ་དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་དང་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་གྲགས་ལ་གྲུབ་པ་དང༌། གཟུགས་སོགས་སོ་སྐྱེ་ཕལ་པ་ལ་ཡང་དག་པ་དང་འཕགས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ལ་ཕྲ་བའི་རྟག་མིན་གྱི་རྫུན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁྱབ་སྟེ། འདིའི་འགྲེལ་པ་བུདྡྷ་པཱ་ལི་ཏ་ལས། གང་གི་ཚེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་བྱ་བ་དེའི་ཚེ་ན་གང་འཇིག་རྟེན་ན་ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་གྲགས་པ་དེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་ཡང་དག་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོའི་ཡང་ལོག་གཉིས་ཐལ་འགྱུར་བས་ཐ་སྙད་དུ་ཁས་མི་ལེན་ཟེར་ན། འོ་ན་ཐལ་འགྱུར་བས་འཇིག་

བདེན་གཉིས།

395

རྟེན་གྱི་ཤེས་པ་ལ་གྲགས་ཤིང་གྲུབ་པ་རྣམས་ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཤེས་པའི་ཡུལ་ཡང་དག་དང་ལོག་པར་གྲགས་ཤིང་གྲུབ་པ་རྣམས་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན་ཁྱབ་པར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པའི་ཡུལ་གྲགས་གྲུབ་རྣམས་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཁས་བླངས་ནས་དེའི་སྟེང་དུ་དེ་དག་གི་གནས་ལུགས་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་དོན་དམ་སྟོན་པའི་ཕྱིར། ཚིགས་གསལ་ལས། འོན་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་ཁོ་ན་ལ་རབ་ཏུ་གྲགས་པའི་འཐད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་གཞན་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ནས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་མཛད་དོ་ཞེས་དང༌། ཆོས་ཡང་དག་པར་སྡུད་པ་ལས། བཙུན་པ་རབ་འབྱོར་འཇིག་རྟེན་ནི་བསྲུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དོན་དམ་པས་དངོས་སུ་འོངས་ཞེས་དེ་ལ་འཕགས་པ་རྣམས་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོས་བདེན་པ་ཡང་དག་པར་བཏང་ནས། བྱིས་པ་རྣམས་ལ་ལོག་པར་ཐ་སྙད་འདོགས་ཀྱི། འཕགས་པ་རྣམས་ལ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ལུང་སྔ་མས་འཇིག་རྟེན་ཁོ་ནའི་སྒྲས་དོན་དམ་གཅོད། ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཞེས་པས་འཕགས་པས་ཀྱང་བཞེད་པར་བསྟན་ལ། དེ་ཡང་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་བཞག་གི་ཚེ་དོན་དམ་པས་གཟིགས་པ་དང་རིགས་ཤེས་དོར་ནས་ཐ་སྙད་བྱེད་དགོས་པས་ལུང་ཕྱི་མས་བདེན་པ་བཏང་ནས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་ལྟོས་པའི་ཡང་ལོག་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་ཟེར་ན། འོ་ན་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོའི་ཡང་ལོག་གང་རུང་ཡིན་ན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཟུགས་བདེན་གྲུབ་དང་དེ་བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་ཆོས་ཅན། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་ཐལ། དེ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་གཉིས་སྐབས་འདིར་ཡུལ་ཅན་ཡང་དག་དང་དེའི་ཞེན་ཡུལ་གཉིས་སྐབས་འདིའི་ཡུལ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། བདག་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་གཉིས་ཀྱི་ནས། ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་ལྟོས་པའི་ཡུལ་ཡང་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

396

དག་ཡིན་ན་ཡོད་མི་དགོས་ཀྱང༌། དེ་ལ་ལྟོས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡང་དག་ཡིན་ན་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། འོ་ན་གཟུགས་ཀྱི་རང་མཚན་ལ་མི་སླུ་བའི་མིག་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཡུལ་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡུལ་ཅན་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་རང་དགའ་བ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་མིག་ཤེས་ལ་གཟུགས་སྣང་བ་ལྟར་གྲུབ་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སླ། ཁྱབ་སྟེ། དེ་འདྲའི་མིག་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བར་འཛིན་པའི་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་ལྟོས་ནས་ཡུལ་ཅན་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་མིག་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བར་འཛིན་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་རང་དགའ་བ་དེ་འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལས་བདེན་ཡིན་ཞེས་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པར་འཇོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་ལྟོས་ནས་ཡང་ལོག་གཉིས་སུ་འབྱེད་པའི་གང་གི་ངོར་འཇོག་པའི་ཤེས་པ་དེ་སྔ་ཕྱི་གཅིག་འཛིན་གྱི་ཤེས་པར་འདོད། ལ་ལས་དེ་ཚད་མར་ཁས་བླངས་ནས་ཚད་མ་གཅིག་གིས་ཡང་ལོག་གཉིས་བྱེད་ཟེར། ཁ་ཅིག །དེ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་རང་དགའ་བ་ཚད་མིན་ཁོ་ནར་བྱས་ནས་ཤེས་པ་གཅིག་གིས་ཡང་ལོག་གཉིས་བྱས་པར་འདོད་པ་སྟོང་ཐུན་གྱི་དགོངས་པར་སྨྲ་བ་སོགས་མང་ངོ༌། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་འོ་ན། འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལས་ལོག་པར་རྣམ་པར་བཞག །ཅེས་པའི་འཇིག་རྟེན་ཉིད་ཕྱི་མའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་ན་འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལས་བདེན་ཡིན་ཞེས་པའི་འཇིག་རྟེན་སྔ་མའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱེད་དག་གི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གནོད་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་དྲུག་གི་ཤེས་པ་ཚད་མ་དྲུག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། གནོད་བཅས་ཀྱི་དབང་པོ་དྲུག་གི་ཤེས་པ་ཡུལ་བཅས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གནོད་མེད་ཀྱི་དབང་ཤེས་དྲུག་གིས་རིམ་བཞིན་འཇོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྩ་བར། སྐྱོན་ལྡན་དབང་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་པ་ནི། །དབང་པོ་ལེགས་གྱུར་ཤེས་ལྟོས་ལོག་པར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། རྩ་བར་འདོད་ན། སྐབས་འདིར་ཡང་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་ཡང་དག་ཏུ་འཇོག་བྱེད་ཀྱི་འཕྲལ་

བདེན་གཉིས།

397

གྱི་གནོད་མེད་ཀྱི་ཚད་མ་དྲུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གནོད་མེད་ཀྱི་ཚད་མ་དྲུག་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་གང་གི་ངོར་ཡང་དག་འཇོག་པའི་ཤེས་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང༌། དེར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལས་བདེན་ཡིན་ཞེས་པའི་ཚིག་ཟུར་གྱི་འཇིག་རྟེན་དེར་བཞག་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དངོས། འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རགས་པ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་དང༌། བདག་འཛིན་རགས་པ་འཁྲུལ་ཤེས་ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། འཇིག་རྟེན་ཞེས་པའི་ཤེས་པ་སྔ་མ་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་ཞེས་པ་ཕྱི་མའི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཇིག་རྟེན་པའི་བློ་རང་དགའ་བས་མི་རྟོགས་ཀྱང༌། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་མངོན་དུ་མ་ཕྱོགས་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་ལོག་པར་རྟོགས་ན་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པས་ལོག་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་རང་དགའ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། འཇིག་རྟེན་པའི་བསམ་པ་རང་དགའ་བ་ལ་ལྟོས་ནས་ཡང་དག་པ་སོགས་དང༌། ལམ་རིམ་ལས་ཀྱང་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། ཡིད་ལ་གྲུབ་མཐའ་ངན་པའི་གནོད་པ་ཡོད་པས་ལོག་པར་བཟུང་བའི་དོན་རྣམས་འཇིག་རྟེན་པའི་བློ་རང་དགའ་བས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མི་རྟོགས་པས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་གཟུགས་ཡང་དག་པར་འཛིན་པ་དང་གཟུགས་བརྙན་རྫུན་པར་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་གཅིག་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཡང་ལོག་ཤེས་པ་གཅིག་གིས་འབྱེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འདྲའི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ལོག་ཤེས་སུ་ཐལ། གཟུགས་ཡང་དག་པར་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཚད་མར་ཡང་ཐལ་ལོ། །བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་རྫུན་པར་འཛིན་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། མེ་ལོང་ནང་གི་གཟུགས་བརྙན་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་ལྟོས་པའི་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་མིན་ཟེར་ན། དེ་ཡིན་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

398

པར་ཐལ། དེ་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་ལྟོས་པའི་ལོག་པ་གང་ཞིག །ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། ལྷག་མ་ནི། །འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལས་ལོག་པར་རྣམ་པར་བཞག །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པར་མ་ཟད་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཐོང་བ་རྫུན་པའི་རྙེད་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྩ་བར། མཐོང་བ་རྫུན་པ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་གཉིས་ལས། དེ་ལྟར་ནའང་ཤེས་བྱ་རྫུན་པ་སླུ་བའི་དོན་མཐོང་བའི་རྙེད་དོན་ཡིན་པས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་ལ་གནོད་བྱེད་མང་ངོ༌། །
ཡང་ཁ་ཅིག །ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་གཟུགས་སོགས་ཡུལ་ལྔ་དང་ཡུལ་ཅན་ལྔ་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་དང་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་གང་དུ་ཡང་ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ། རྣམ་བཤད་ལས། གལ་ཏེ་ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་མི་འདོད་པས་ཡང་ལོག་གཉིས་སུ་མི་བྱེད་ཀྱང་མ་རིག་པས་བསླད་པའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་རྣམས་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འཇོག་ཅེ་ན། ཀུན་རྫོབ་ནི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་འཇོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་འཇོག་ན་ཡང་དེ་ལ་ལྟོས་ནས་འཇོག་དགོས་ན་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསླད་པ་ནི་འཁྲུལ་བར་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སྐབས་འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་མིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། མ་རིག་པས་བསླད་པའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་སྟོང་ཉིད་ལ་བློ་ཁ་མ་ཕྱོགས་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་ལོག་པར་མི་རྟོགས་པར་བཤད་ཀྱི་དེ་དག་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མི་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། འོ་ན། དེ་དག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མི་འཇོག་པར་ཐལ། དེ་དག་དོན་དམ་པར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མི་འཇོག་ལ། དེ་དག་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མི་འཇོག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དགག་བྱའི་དོན་དམ་དུ་མ་ཟད་མཉམ་བཞག་དོན་དམ་གྱི་ངོ་ན་ཡང་དགག་བྱ་འགོག་བྱེད་སོགས་ཀྱི་སྤྲོས་པ་ཀུན་ལོག་པར་སྔར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར།

བདེན་གཉིས།

399

གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དག་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མའི་ངོ་ན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁྱབ་སྟེ། ལམ་རིམ་ལས། གཟུགས་སོགས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་རིགས་པས་འགོག་པ་ནི་དོན་དམ་དུ་བྱ་མི་རུང་བས་ཐ་སྙད་དུ་བྱ་དགོས་ལ་དེ་འདྲའི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་ངོ་དེར་ནི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་རྣམས་འཁྲུལ་བ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་དག་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མའི་ངོ་ན་ཡང་ལོག་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དག་ཤེས་པ་ཐ་སྙད་པའི་ངོ་ན་ཡང་དག་གང་ཞིག །དེ་དག་ཤེས་པ་ཐ་སྙད་པའི་ངོ་ན་ལོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་དེ་གཉིས་འགལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལམ་རིམ་ལས། ཐ་སྙད་དུ་འཁྲུལ་བའི་ཐ་སྙད་དང་ཤེས་པ་གང་ལ་ལྟོས་ནས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བཞག་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་གཉིས་གཅིག་ཡིན་ན་འགལ་བ་ཡིན་ཡང་ཐ་སྙད་དེ་གཉིས་ནི་སོ་སོ་བ་ཡིན་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་གཟུགས་སོགས་ཀུན་རྫོབ་པ་ཡིན་ན་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་ཐ་སྙད་དུ་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་ཐ་སྙད་དུ་ལོག་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་ཐ་སྙད་དུ་རྫུན་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་མཚམས་ལ་དེར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་པ་ཐམས་ཅད་ཐ་སྙད་དུ་རྫུན་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཇལ་བ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་དང༌། གཟུགས་སོགས་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་ངོར་ཡང་དག་ཏུ་འཇོག་པའི་བློ་ལ་འཇིག་རྟེན་རང་དགའ་བའི་བློས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་རིམ་ལས། དོན་དམ་དུ་མི་རུང་བས་ཐ་སྙད་དུ་བྱ་དགོས་ལ་དེ་འདྲའི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་ངོ་དེར་ནི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་རྣམས་འཁྲུལ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་རང་དགའ་བ་རྣམས་ཀྱི་ངོར་ནི་འཁྲུལ་བ་མ་ཡིན་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གཟུགས་སོགས་ལྔ་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡང་དག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྔ་འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལས་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡང་དག་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

400

ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཤིན་ཏུ་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། གཟུགས་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པ་དང་གཟུགས་ལོག་པ་ཡིན་པ་ཆོས་ཅན། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པའི་ངོར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དངོས། མ་ཁྱབ་ན་ཁྱབ་པར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པའི་རྙེད་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱིས་སྤྱོད་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གཟིགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། སྟོང་ཐུན་གྱིས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་རྣམ་བཞག་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ན་བྱེད་པར་གསུངས་པ་དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སྐབས་འདིའི་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོའི་ཡང་ལོག་འབྱེད་བྱེད་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་རང་དགའ་བ་ཁོ་ན་དང་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་གཅིག་གིས་ཡང་ལོག་གཉིས་འབྱེད་པའི་དོན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐབས་འདིའི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་གང་གི་ངོར་གཟུགས་སོགས་ཡང་དག་ཏུ་འཇོག་པའི་ཤེས་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་རང་དགའ་བའི་ཤེས་པ་ཚད་མིན་གཅིག་དགོས་པར་ལམ་རིམ་རྣམ་བཤད་ཀུན་ལས་གསུངས་ཤིང་གྲུབ་ལ། འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་གང་གི་ངོར་སྒྱུ་མ་སོགས་ལོག་པར་འཇོག་པའི་ཤེས་པ་ལ་ཚད་མས་ཁྱབ་ལ། ཚད་མ་དེ་ལ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བློ་རང་དགའ་བ་དང་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཟུར་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བློ་དེའི་ངོར་ཡང་དག་པའམ་བདེན་པ་ཡིན་ན་དེའི་འཛིན་སྟངས་ངོར་བདེན་པ་ཡིན་དགོས། སྣང་ངོར་བདེན་པས་བློ་དེའི་ངོར་བདེན་པར་འཇོག་མི་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དགྲ་བཅོམ་གཉིས་དང་དག་སའི་བྱང་འཕགས་ཀྱི་བློ་ངོར་བདེན་མི་བདེན་ལ་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། འདུ་བྱེད་གཟུགས་བརྙན་ལ་སོགས་པའི་ཡོད་པ་ཉིད་དང་འདྲ་བར་གཟིགས་པ་རྣམས་ལ་ནི་བཅོས་མའི་རང་བཞིན་ཡིན་གྱི་བདེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ་བདེན་པར་མངོན་པར་རློམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་བློ་ངོར་མི་བདེན་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་བདེན་པར་རློམ་པ་མེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང༌། རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང༌། དེ་གསུམ་གྱི་ངོར་མི་བདེན་པའོ་ཞེས་སོགས་དང༌། སྟོང་ཐུན་ལས་ཀྱང༌། གཟུགས་སོགས་རྣམས་

བདེན་གཉིས།

401

འཇིག་རྟེན་པའི་བློ་གང་གི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ངོ་ན་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པའི་བློ་ནི་བདེན་འཛིན་ཡིན་པས་ཚད་མར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། དགྲ་བཅོམ་དེ་དག་གི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་བློའི་སྣང་ངོ་ན་བདེན་སྣང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ལམ་རིམ་ཆུང་བ་ལས། དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་པའམ་ཐ་སྙད་ཚད་མ་ཉིད་ལ་ལྟོས་ནས་ཡང་དག་དང་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འཇོག་གི་ཞེས་པས་ཡང་ལོག་རིམ་བཞིན་འཇིག་རྟེན་རང་དགའ་བའི་ཤེས་པ་དང་ཐ་སྙད་ཚད་མས་འཇོག་པར་བཤད་ལ། འམ་སྒྲས་ལོག་པར་འཇོག་པའི་འཇིག་རྟེན་རང་དགའ་བའི་ཤེས་པ་ཡང་ཚད་མར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་རྣམ་བཤད་ཀྱི་ཡང་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། འོ་ན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ཞེས་པ་ནས། དུས་སུ་སྒྱུ་མའི་རྟ་གླང་དང་སྨིག་རྒྱུ་ཆུར་སྣང་བ་ལ་ཆུ་འཛིན་པ་རྣམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་པའི་བློ་རང་དགའ་བས་ཀྱང་རྟོགས་མོད་ཀྱང༌། ཞེས་པ་ནས། འཇིག་རྟེན་པའི་བསམ་པ་རང་དགའ་བ་ལ་ལྟོས་ནས་ཡང་དག་པའམ་བདེན་པ་ཡིན་མོད་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྟོང་ཐུན་ལས་ཀྱང༌། འཇིག་རྟེན་པའི་བློ་ལྷན་སྐྱེས་རང་དགའ་བས་ཡང་ལོག་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་གཙོ་ཆེ་བ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་གང་གི་ངོ་ན་ཡང་དག་པ་དང་སྣང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མཐུན་པ་དང་གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་སོགས་མ་འཁྲུལ་པ་ཡིན་པ་རྣམས་འཇོག་པའི་ཤེས་པ་ལ་ཚད་མིན་གཅིག་དགོས་པ་ཡིན་གྱི། ཤེས་པ་གང་གི་ངོར་གཞི་དེ་བདེན་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་དང་མ་འཁྲུལ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འཇོག་པ་ལ་ཚད་མིན་གྱིས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་རང་དགའ་བའི་ངོ་ན། དཔེར་ན་དབང་ཕྱུག་གི་སྐུ་ལ་དབང་ཕྱུག་གི་སྐུ་ཡིན་པར་འཛིན་པ་མ་འཁྲུལ་བ་དང་བདེན་ལ། དེ་ལ་ཁྱབ་འཇུག་གི་སྐུར་འཛིན་པ་ནི་འཁྲུལ་བ་དང་མི་བདེན་པར་འཇོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། བུདྡྷ་པཱ་ལི་ཏ་ལས། དེའི་གཅིག་ལ་ནི་ཁྱོད་ཟེར་བ་བདེན་ནོ་ཞེས་སྨྲས། ཅིག་ཤོས་ལ་འདི་ནི་མི་བདེན་ནོ་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

402

ཞེས་སྨྲས་ན། ཞེས་པ་ནས། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་འདི་ནི་བདེན་ནོ་འདི་ནི་མི་བདེན་ནོ་ཞེས་སྨྲས་པ་ལ་རྫུན་གྱི་ཚིག་གི་སྐྱོན་དུ་མ་གྱུར་པ་དེ་བཞིན་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་དངོས་པོ་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པར་གཟིགས་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་འདི་ནི་ཡང་དག་པ་ཉིད་དོ། །འདི་ནི་ཡང་དག་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སྐབས་འདིའི་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་ཡང་དག་དང་ལོག་པར་འཇོག་པའི་དོན་ཀུན་ལ་སྣང་ཚུལ་གནས་ཚུལ་མཐུན་པ་དང་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་ཆ་ནས་བཤད་མི་དགོས་པར་ཐལ། སྤྱིར་གཟུགས་དང་གཟུགས་བརྙན་ལྟ་བུ་ཡུལ་རྫུན་པ་དང་དེ་གཉིས་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་གཉིས་ཡུལ་ཅན་འཁྲུལ་བར་འདྲ་ཡང༌། འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་ངོ་ན་སྣང་བ་ལྟར་གྲུབ་པ་མི་སྲིད་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་ངོ་ན་སྣང་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་དོན་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རིམ་བཞིན་གཟུགས་དང་གཟུགས་བརྙན་དང་དེ་འཛིན་གྱི་དབང་ཤེས་གཉིས་དག་ལ་ཡུལ་ཡང་ལོག་དང་ཡུལ་ཅན་ཡང་ལོག་ཏུ་བཞག་དགོས་པའི་ཕྱིར།དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་སྐབས་འདིའི་ཤེས་ངོར་འཇོག་པ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་བཞེད་པ་གང་ཞིག །ཟླ་གྲགས་ཀྱང་བཞེད། ཞི་བ་ལྷ་ཡང་བཞེད་ལ། སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་བཞེད་པར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ལམ་རིམ་ལས། དབང་ཤེས་རྣམས་སྣང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བར་འདྲ་ཡང་འཇིག་རྟེན་པའི་ངོར་སྣང་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་དོན་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་སྒོ་ནས་གཟུགས་བརྙན་སོགས་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་རྣམས་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ལ་དེ་ལས་གཞན་པའི་དབང་ཤེས་གནོད་མེད་རྣམས་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ། །རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ལུས་གཙང་བདེ་རྟག་བདག་བཞིར་འཛིན་པའི་ཤེས་པའི་གཟུང་དོན་མེད་པས་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོའི་ལོག་པ་དང༌། ལུས་མི་གཙང་བ་སྡུག་བསྔལ་མི་རྟག་བདག་མེད་བཞིར་འཛིན་པའི་ཤེས་པའི་གཟུང་དོན་ཡོད་པས་ཤེས་པ་དེ་བཞི་པོ་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོར་ཡུལ་ཅན་ཡང་དག་དང་ཡུལ་ཡང་དག་ཏུ་བཞག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། དམིགས་པ་

བདེན་གཉིས།

403

དེ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའོ། །དེ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ནི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་དུ་འཛིན་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་བདག་ཉིད་དེར་དངོས་པོ་དེ་རྣམ་པར་མི་གནས་པ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ནི་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་དུ་འཛིན་པ་སྟེ། དངོས་པོ་དེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བདག་ཉིད་དེར་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཐ་སྙད་དོན་དེར་ཡོད་ཚུལ་དེ་ཙམ་ཞིག་གིས་བདེན་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་མ་ཟད་འཕགས་པའི་བདེན་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོར་འཇོག་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་པ་དེ་ལས། དེ་ཙམ་ཞིག་ལ་ལྟོས་ནས་འཕགས་པའི་ཐ་སྙད་བཞིན་དུ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་དག་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ལུས་མི་རྟག་སོགས་སུ་རྟོགས་པ་ལ་ལུས་ཀྱི་དེ་ཉིད་མཐོང་ཞེས་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་རྟག་འཛིན་ལ་ལྟོས་ནས་དེ་ལྟར་བཤད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤྱོད་འཇུག་ལས། འཇིག་རྟེན་ལ་ལྟོས་དེ་ཉིད་མཐོང༌། །ཞེས་དང༌། དེའི་དར་ཊཱིཀ་ལས། འོ་ན་མི་རྟག་སོགས་མཐོང་བ་དེ་ཉིད་མཐོང་བར་བཤད་པ་དང་འགལ་ཞེ་ན་མི་འགལ་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པ་གཙང་བདེ་སོགས་སུ་ཞེན་པ་ལ་ལྟོས་ནས་དེ་ཉིད་མཐོང་བར་བཞེད་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། འཕྲལ་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུས་མ་བསླད་པའི་ཡུལ་ཅན་ཤེས་པ་རྣམས་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོའི་ཡང་དག་ཟེར་ན། འོ་ན་འཕྲལ་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུས་མ་བསླད་པའི་གཙང་བདེ་རྟག་བདག་སོ་སོར་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་བཞི་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོར་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་མ་བསླད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སླ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སྐབས་འདིའི་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོའི་ལོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ནི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་དུ་འཛིན་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཀུན་རྫོབ་གང༌། རིགས་ཤེས་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཐ་སྙད་ཚད་མས་ཁྱོད་འཁྲུལ་བར་རྟོགས་ནུས་པའི་ཤེས་པ་དེ་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོའི་ཡུལ་ཅན་ལོག་པའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། འོ་ན། བུམ་འཛིན་རྟོག་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

404

པ་དང་སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་གཉིས་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡུལ་ཅན་ལོག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་རིགས་ཤེས་ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་གི་སྣང་ཚུལ་ལ་འཁྲུལ་བར་རྟོགས་པའི་མདོ་སྡེ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚད་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སླ། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རིགས་ཤེས་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་ཁྱོད་ལོག་ཤེས་སུ་རྟོགས་ནུས་པར་ཐལ། ཁྱོད་འདིའི་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོའི་ཡུལ་ཅན་ལོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཁྱོད་རྟོག་པ་དོན་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་བུམ་པ་དང་སྒྲ་མི་རྟག་པ་གཉིས་འདིའི་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོའི་ལོག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་དང་སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་དེའི་ངོའི་ཡུལ་ཅན་ལོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རིགས་ཤེས་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་སྣང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་ནུས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ལྟར་རྟོགས་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
སྒྲ་བཤད་ལ་ཁ་ཅིག །ཀུན་ནི་ཐམས་ཅད་དང་སྣ་ཚོགས་ལ་བྱ། རྫོབ་ནི་རྫུན་པ་དང༌། བདེན་པ་ནི་གཏི་མུག་དེའི་ངོར་བདེན་པ་ཞེས་བཤད་པ་དང༌། ཡང་ཁ་ཅིག །མཉམ་པར་རྫུན་པས་ཀུན་རྫོབ་ཟེར་བ་སོགས་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁྱེད་ཅག་གི་སྒྲ་བཤད་དེ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་ཞེས་པའི་གང་གི་ངོར་བདེན་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྒྲ་བཤད་ཡིན་པས་དེའི་ཚེ་ཀུན་དང་རྫོབ་ཀྱི་སྒྲ་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ཚེ་ཀུན་ཞེས་པའི་སྐད་དོད་སཾ་ཡང་དག་དང་བདེན་པའམ་ཡང་ན་ཡི་གེ་བསྣན་ནས་ཀུན་ནས་ལ་བྱས། རྫོབ་ཀྱི་སྐད་དོད་པྲི་ཏ་སྒྲིབ་པ་དང་གཡོག་པ་ལ་བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། གཏི་མུག་རང་བཞིན་སྒྲིབ་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་སྟེ། །ཞེས་དང༌། མདོ་ལས་ཀྱང༌། དེ་ནི་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བུམ་པ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་ཀུན་རྫོབ་ལ་དེ་ལྟར་འཆད་སྙམ་ནའང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་ཚེ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་པ་ཕན་ཚུན་ལྟོས་པ་དང་བརྡའི་དོན་

བདེན་གཉིས།

405

ལ་བྱས་ནས་བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འོག་ཏུ་ཤེས་བྱེད་འཆད་འགྱུར་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་ལུགས་ལ། བདེན་གཉིས་འཆད་ཚུལ་ཡོད་དེ། དེ་གང་ལས་དབྱེ་བའི་གཞི་དང༌། ཇི་ལྟར་དུ་ཕྱེ་བའི་གྲངས་ངེས་དང༌། དེ་ལྟར་དུ་ཕྱེ་བའི་དོན་དང༌། བདེན་གཉིས་ཤེས་པའི་ཕན་ཡོན་དང༌། མ་ཤེས་པའི་ཉེས་དམིགས་དང༌། ཕྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་བཤད་པ་དྲུག་གི་སྒོ་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དབྱེ་གཞི་ཡོད་དེ། ཤེས་བྱ་དེ་དེ་ཡིན་པར་ལུང་རིགས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི། ཤེས་བྱ་ལ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་དོན་དམ་བདེན་པ་གཉིས་སུ་དབྱེར་ཡོད་དེ། དེ་ལ་མཐོང་བ་ལྟར་གནས་ཚུལ་ལ་མ་གྲུབ་པའི་ཚད་མའི་རྙེད་དོན་གཅིག་དང༌། སྣང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མཐུན་པས་སྣང་ཚུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་མཉམ་བཞག་ཟག་མེད་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་རྙེད་དོན་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དེ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བ་དེ་ཕུང་གསུམ་སེལ་བའི་གྲངས་ངེས་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པར་བྱ་བ་དེ་ལ་སྣང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མི་མཐུན་པའི་རྫུན་པ་གཅིག་དང༌། སྣང་ཚུལ་གནས་ཚུལ་མཐུན་པའི་དོན་དམ་པ་གཉིས་ཡོད་ལ། གཞི་གང་ལ་བློ་གང་གིས་དེ་རྫུན་པར་ཡོངས་གཅོད་ལ་བཅད་ན་གཞི་དེ་རྣམ་བཅད་ལ་བདེན་པ་ཡིན་པ་ཁེགས་ཤིང༌། བློ་གང་གིས་གཞི་དེ་ཡོངས་གཅོད་ལ་བདེན་པ་ཡིན་པར་བཅད་ན་དེ་རྣམ་བཅད་ལ་རྫུན་པ་ཡིན་པ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་དེ་གཉིས་ཕྱེ་བའི་ཐ་དད་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཐ་དད་ལ་བུམ་སྣམ་ལྟ་བུའི་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་དང༌། བྱས་མི་རྟག་ལྟ་བུའི་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་པ་གཉིས་ལས་འདི་གཉིས་ཀྱང་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་ལ་ངོ་བོ་ཡོད་པས་ངོ་བོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་རུང་ཡིན་དགོས་ལ་ངོ་བོ་ཐ་དད་ན་སྐྱོན་དུ་མ་ཡོངས་ལ་ལྡོག་ཆའི་ཐ་དད་འབྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་རུང་མ་ཡིན་ན་དེ་གཉིས་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ། གང་དག་དངོས་པོ་གཅིག་པ་དང༌། །དངོས་པོ་གཞན་པ་ཉིད་དུ་ནི། །འགྲུབ་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་མིན་ན། །དེ་གཉིས་གྲུབ་པ་ཇི་ལྟར་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཕྱི་མ་གཉིས་ལ་སྐྱོན་བཞི་བཞི་སྔར་བརྗོད་པས་བསྒྲུབས་པ་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

406

དེའི་ཕྱིར། བཞི་པ་བདེན་གཉིས་ཤེས་པའི་ཕན་ཡོན་ཡོད་དེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་བརྗོད་དུ་མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་མིང་ཙམ་བརྡ་ཙམ་གྱི་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་བསོད་ནམས་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་ལ་མཁས་ཤིང༌། མིང་ཙམ་གྱི་རྒྱུ་འབྲས་སོགས་མ་འཁྲུལ་བར་སོ་སོར་འབྱུང་ཡང་དོན་དམ་པར་ཞེན་པ་མེད་པར་གནས་ལུགས་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་མཉམ་བཞག་སྐྱོང་མཁས་པའི་ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་གཤོག་ཡངས་བསྐྱོད་དེ་ལེགས་སྨོན་རླུང་གི་ཤུགས་ཀྱིས་རྒྱལ་བའི་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་ལས། འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོས་སུའང་འདོགས་ལ་དོན་དམ་པར་འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོས་རྣམས་སུའང་མི་དམིགས་ཤིང་མངོན་པར་མི་ཆགས་སོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་སུའང་འདོགས་ལ་དོན་དམ་པར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་སུའང་མི་དམིགས་ཤིང་མངོན་པར་མི་ཆགས་སོ་ཞེས་དང༌། བདེན་གཉིས་ལས། བདེན་གཉིས་རྣམ་དབྱེ་ཤེས་པ་དག །དེ་དག་མ་ལུས་ཚོགས་བསགས་ཏེ། །ཕུན་ཚོགས་ཕ་རོལ་འགྲོ་བ་ཉིད། །ཅེས་དང༌། རྩ་བར། ཀུན་རྫོབ་དེ་ཉིད་གཤོག་ཡངས་དཀར་པོ་རྒྱས་གྱུར་པ། ནས། མཆོག་ཏུ་འགྲོ། །ཞེས་སོ། །ལྔ་པ་མ་ཤེས་པའི་ཉེས་པ་ཡོད་དེ། དོན་དམ་མ་ཤེས་ན་ཐར་པ་མི་ཐོབ་ལ་སྦྱོར་ལམ་ཙམ་ཡང་ཐོབ་མི་སྲིད། ཀུན་རྫོབ་འཇོག་མ་ཤེས་ན་ཐར་པ་ལྟ་ཅི་སྨོས་བདེ་འགྲོ་ཡང་མི་འཐོབ་པའི་ཕྱིར། དབུ་མ་ལས། གང་དག་བདེན་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི། །རྣམ་དབྱེ་རྣམ་པར་མི་ཤེས་པ། །དེ་དག་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་ནི། །ཟབ་མོའི་དེ་ཉིད་རྣམ་མི་ཤེས། །ཞེས་དང༌། རྩ་བར། བདེན་གཉིས་རྣམ་དབྱེ་གང་གིས་མི་ཤེས་པ། །དེ་ནི་རྣམ་རྟོག་ལོག་པའི་ལམ་ངན་ཞུགས། །ཞེས་དང༌། དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་ལས། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་མེད་པར་ཡང་དོན་དམ་པ་བསྟན་པར་མི་ནུས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ།

407

ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ།

དྲུག་པ་ཕྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་ལ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་དོན་དང༌། དོན་དམ་བདེན་པའི་དོན་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ་སྒྲ་དོན་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རང་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་དེ་ཁྱོད་ལ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མར་སོང་བའི་རྙེད་དོན་ཡིན་པ་དེ་ཁྱོད་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་བུམ་པ་སོགས་ཡུལ་དང་ཤེས་བྱ་ཐ་སྙད་པ་རྣམས་དང༌། བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་སོགས་ཤེས་པ་ཐ་སྙད་པ་རྣམས་དང༌། བུམ་པའི་མིང་སོགས་བརྗོད་བྱེད་ཐ་སྙད་པ་ཐམས་ཅད་ཡིན་ཏེ། ཚིག་གསལ་ལས། བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་དང་ཤེས་པ་ཤེས་བྱ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་མ་ལུས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐ་སྙད་བདེན་པ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་འཇིག་རྟེན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་སླུ་བའི་ཆོས་དང༌། ཀུན་རྫོབ་པ་དང༌། སྣང་ཚུལ་ལྟར་མ་གྲུབ་པའི་ཆོས་རྣམས་དོན་གཅིག་སྟེ། དེ་ལྟར་ལུང་རིགས་དུ་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དབྱེ་ན་ཤེས་ངོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡང་ལོག་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། ཤེས་པ་གང་གི་ངོར་ཡང་དག་གམ་ལོག་པར་འཇོག་པའི་འཇིག་རྟེན་ཤེས་པ་དེ་ལ་ལོག་ཤེས་གཅིག་དང་ཚད་མ་གཅིག་སྟེ་གཉིས་ཡོད་པར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་གང་རུང་ཡིན་ན་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་བློ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་སྟེ། གཟུགས་དང་བུམ་པ་རྣམས་སྐབས་འདིའི་ཤེས་ངོའི་ཡང་དག་ཏུ་འཇོག་གི་ལོག་པར་མི་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་རང་དགའ་བ་ལ་སྣང་བ་གང་ཞིག །ཡུལ་ཡིན་ན་རང་སྣང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་བློ་ཁ་མ་ཕྱོགས་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་མི་འགྲུབ་པ་དང༌། ཡུལ་ཅན་ཡིན་ན་རང་ཉིད་ལོག་ཤེས་སུ་དེ་འདྲའི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་མི་རྟོགས་པ་དེ་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་ལྟོས་པའི་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། འདི་གོ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ལ་གཞན་རྟོགས་སླ། གཟུགས་སོགས་བདེན་གྲུབ་དང་བདེན་འཛིན་གཉིས་ཀྱང་འདིའི་ཡང་དག་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

408

ཡིན་ཡང་གཟུགས་སོགས་བདེན་མེད་འདིའི་ཡང་དག་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་རང་དགའ་བ་ལ་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། རང་བཞིན་ནི་མ་རིག་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་སྣང་ངོ༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྟོང་ཉིད་བདེན་འཛིན་མེད་པར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་དེ་བདེན་པར་འཛིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་དང་མེད་པའི་རྣམ་པ་སོ་སོར་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སྒྲ་སྤྱིའི་སྒོ་ནས་བདེན་འཛིན་ཕལ་པ་ལ་ཡང་སྲིད་པའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་ཚད་མའམ་ཤེས་པ་རང་དགའ་བ་ལ་སྣང་བ་གང་སྣང་བ་དེ་ལྟར་མ་གྲུབ་པ་དང༌། ཡུལ་ཅན་ཡིན་ན་རང་ཉིད་ལོག་ཤེས་སུ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་བློ་མ་ཕྱོགས་པས་རྟོགས་ནུས་པ་དེ། འདིའི་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོའི་ལོག་པའི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ནི་ལུས་གཙང་བདེ་རྟག་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་བཞི་ཡུལ་དང་བཅས་སོགས་སོ། །དབང་པོ་ལ་གནོད་པའི་ཕྱི་རྐྱེན་ཏིལ་མར་ཆུ་མེ་ལོང༌། སྨིག་རྒྱུ། བྲག་ཕུག །སྔགས་རྫས་དང༌། རང་སྡོད་པའི་གྲུ་སོགས་ཡིན་ཏེ་ནང་གི་གནོད་པའི་སྐྱོན་མེད་ཀྱང་དེ་དག་གིས་དབང་པོ་འཁྲུལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དབང་པོ་ལ་གནོད་པའི་ནང་གི་རྐྱེན་རབ་རིབ་དང་མིག་སེར་དང་ཐང་ཁྲོམ་ཟོས་པ་དང་སོགས་སྒྲས་རིམས་དང་གདོན་གྱི་གནོད་པ་སོགས་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་ལ་ཕྱིའི་འཁྲུལ་བའི་རྐྱེན་མེད་ཀྱང་དེ་དག་གིས་འཁྲུལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཡིད་ཀྱི་གནོད་པའི་རྐྱེན་སྔགས་རྫས་དེ་དག་དང་གྲུབ་མཐའ་ངན་པས་གཙོ་བོར་བསླད་པ་དང་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་དང་རྨི་ལམ་དང༌། སོགས་སྒྲས་ཆང་སོགས་རྣམས་འདྲེན་རིགས་ཏེ། དབང་པོའི་འཁྲུལ་རྒྱུ་ལ་མ་ལྟོས་པར་དེ་དག་གིས་ཀྱང་ཡིད་ལ་གནོད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་དབང་པོ་དང་ཡུལ་ལ་གནོད་པའི་འཁྲུལ་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་འདིའི་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོའི་ཡིན་ནམ། སོགས་ཁོང་ནས་ཀྱང་འདོན་རྒྱུ་མེད་དམ་སྙམ་ན་དེ་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཕྲ་མོ་གཉིས་ཡིད་དབང་འཁྲུལ་རྒྱུ་ཡིན་ཀྱང་སྐབས་འདིའི་ཤེས་ངོའི་འཁྲུལ་རྒྱུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དག་གི་ལག་རྗེས་

ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ།

409

ཀྱིས་འཁྲུལ་བའི་ཆ། དེ་ཉིད་ལ་བློ་ཁ་མ་ཕྱོགས་པའི་ཐ་སྙད་ཚད་མས་ངེས་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ན་ཡང་སྐབས་འདིའི་འཁྲུལ་རྒྱུའི་སོགས་སྒྲ་དང་བཅས་པ་ལེགས་པར་ངེས་མི་ནུས་པའི་སྐྱོན་ཡང་མེད་དེ། ལྷན་སྐྱེས་ཀུན་བཏགས་སམ་འཁྲུལ་རྒྱུ་གང་ཡིན་པ་དེས་བསྐྱེད་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ན་ལོག་ཤེས་དང༌། ཡུལ་ཡིན་ན་རང་སྣང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པར་འཇིག་རྟེན་རང་དགའ་བའི་ཚད་མའམ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་མི་དཔྱོད་པའི་ཐ་སྙད་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཚད་མས་རྟོགས་ནུས་ཀྱི་འཁྲུལ་རྒྱུ་དེ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། ལུས་གཙང་བདེ་རྟག་བདག་བཞིར་འཁྲུལ་བ་སྐྱེད་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་གྲགས་པ་ལུས་གཙང་བར་གྲགས་པ་དང༌། འདོད་ཡོན་མང་བ་བདེ་བར་གྲགས་པ་དང༌། ཉི་མ་སྔ་ཕྱིའི་སྒོ་ངའི་དབྱིབས་ལྟ་བུ་འདྲ་རྣམ་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་དང༌། འཇིག་རྟེན་གྲགས་པ་ལ་བདག་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱིའི་ལུས་ལེན་པ་པོར་གྲགས་པ་སོགས་འཁྲུལ་རྒྱུར་འཇོག་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ལྟར་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཞུགས་པའི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་གཉིས་ཀྱི་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པས་བསླད་པས་གནོད་པ་ནི་གནོད་པའི་རྒྱུར་མི་གཟུང་གི་ཞེས་པ་ནས། གཙོ་བོ་སོགས་ཡིན་ལ་དེ་དག་ཕྱིན་ཅི་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདི་ནི་ཁོ་བོ་ཁོ་ནས་ལེགས་པར་བཤད་ཡོད་དོ། །འདིའི་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་ཡང་ལོག་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་འཕགས་པའི་གཟིགས་པ་དང་རིགས་ཤེས་དང་དབུ་མ་རང་ལུགས་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་ན་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་དང་སྟོབས་སོགས་རྣམ་མཁྱེན་རྣམས་ཀྱང་ཡུལ་ཅན་ལོག་པ་མ་ཡིན་ཡང་ཡུལ་ལོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་ཅན་མ་ལོག་པ་ཡིན་ཏེ། མ་འཁྲུལ་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་ལོག་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་སྣང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྩ་ཤེ་ལས། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་སླུ་བའི་ཆོས། །དེས་ན་དེ་དག་རྫུན་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བུམ་པ་རྣམ་མཁྱེན་ལ་སྣང་བ་ཆོས་ཅན། སྣང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། རྫུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

410

གྲུབ་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འཁྲུལ་བར་ཐལ། ཤེས་པ་གང་བུམ་པ་ཁྱོད་ལ་སྣང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། བུམ་པ་རྣམ་མཁྱེན་ལ་སྣང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་ན་རྣམ་མཁྱེན་འཁྲུལ་བར་འགྲོ་ཡང༌། བུམ་པ་རྣམ་མཁྱེན་ལ་སྣང་བ་སྣང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་ཀྱང་རྣམ་མཁྱེན་འཁྲུལ་བར་མི་འགྲོ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྣང་བ་ཕྱི་མ་སྤྱིར་བཏང་ལ་སོང་བའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྣང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མཐུན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་རྣམས་ལ་རང་ཉིད་སྣང་བ་ལྟར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་མཁྱེན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་སངས་རྒྱས་གཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་ཡང་ཁ་ཅིག །ལོག་ཤེས་རྣམས་ཡུལ་ཅན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་ཚད་མ་རྣམས་ཡུལ་ཅན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འདོད་དེ། དེ་གཉིས་ལ་ལོག་ཤེས་དང་དེ་མ་ཡིན་པའི་མི་སླུ་པའི་ཤེས་པར་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་མོད། འདི་ལའང་དཔྱད་རྒྱུ་ཡོད་ཡི་གེ་མང་དོགས་སོ། །གསུམ་པ་སྒྲ་དོན་ཡོད་དེ། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་དེ་དང་བདེན་པའི་སྒྲ་དོན་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྒྲ་དོན་མི་འདྲ་བ་གསུམ་ཡོད་དེ། བདེན་འཛིན་ལ་ཀུན་རྫོབ་བྱས་པའི་དེ་དང༌། རྫུན་པ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཟེར་བའི་དོན་དང༌། འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཟེར་བའི་སྒྲ་དོན་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། དེའི་ཚེ་སཾ་པྲྀ་ཏའི་སཾ་ཡང་དག་དང་ཡི་གེ་བསྣན་ནས་ས་མནྟ་ཏེ་ཀུན་ནས་ལ་བྱ་སྟེ་པྲྀ་ཏ་སྒྲིབ་པའམ་གཡོགས་པའམ་སྦུབས་སོགས་ལ་འཇུག་པས། གནས་ལུགས་ལ་ཀུན་ནས་སྒྲིབ་པ་དང་འགེབས་པ་ལྟར་བྱེད་པས་ན་བདེན་འཛིན་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཚིག་གསལ་ལས། ཀུན་ནས་སྒྲིབ་པས་ན་ཀུན་རྫོབ་སྟེ། མི་ཤེས་པ་ནི་དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཀུན་ནས་འགེབས་པའི་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་བྱའོ་ཞེས་དང༌། ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། འདི་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྐད་དོད་སྒྲིབ་པ་ལའང་འཇུག་པས་དེའི་ཆ་ནས་བཤད་པ་ཡིན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཐམས་ཅད་སྒྲིབ་བྱེད་ལ་འཆད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། བུམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྫུན་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་

ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ།

411

བཤད་དུ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་རང་འདོགས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྟོག་དང་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པ་ཡིན་པས་ན་སཾ་པྲྀ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ཏེ་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པ་ཙམ་དུ་ཇི་ལྟར་གནས་པས་ན་དེ་ཙམ་གྱིས་བདེན་ཞེས་ཐ་སྙད་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཚིག་གསལ་ལས། ཡང་ན་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པས་ན་ཀུན་རྫོབ་སྟེ་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཡོད་དེ། སཾ་པྲྀ་ཏ་བརྡ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ནའང་ཁྱབ་ཆུང་བའི་སྐྱོན་མེད་དེ། བརྡའི་དོན་ཐ་སྙད་ལ་བྱེད་ལ་སྤྱིར་ཐ་སྙད་ཅེས་པ་ཡུལ་ཅན་ཤེས་པ་དང་བརྗོད་པ་སྟེ་སྒྲ་ལ་གྲགས་ཀྱང༌། འདིར་དེ་གཉིས་སུ་མ་ཟད་ཤེས་པ་ཐ་སྙད་པའི་ཡུལ་ཤེས་བྱ་ཐ་སྙད་པ་དང་རྗོད་བྱེད་ཐ་སྙད་པའི་བརྗོད་བྱ་ཐ་སྙད་པ་རྣམས་ཀྱང་འཛིན་ལ་ཐ་སྙད་པ་ཞེས་པས་ཁྱབ་ཆེ་བའང་སེལ་བའི་ཕྱིར། ཚིག་གསལ་ལས། ཀུན་རྫོབ་ནི་བརྡ་སྟེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ལ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །དེ་ཡང་བརྗོད་པ་དང་བརྗོད་བྱ་དང་ཤེས་པ་ཤེས་བྱ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་པའི་ཀུན་རྫོབ་དང་ཐ་སྙད་བདེན་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་གཉིས་ཀྱང་མི་འདྲ་ལ་དེའི་བདེན་པ་གཉིས་ཀའི་དོན་ཡང་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར། ཀུན་རྫོབ་དེ་ལ་མ་རིག་པས་ཁྱབ། ཐ་སྙད་དེར་ནི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཐམས་ཅད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་ལས། གང་མིང་དང་འདོགས་པ་ཐ་སྙད་དེ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་བྱ་སྟེ་ཞེས་དང༌། ལྷག་མཐོང་ཆུང་བ་ལས། ཕྱི་མ་ནི་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་དང་ཤེས་པ་ཤེས་བྱ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་དུ་བཤད་པས་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཐ་སྙད་ཤེས་བརྗོད་ཙམ་མ་ཡིན་པ་ཤེས་བྱ་དང་བརྗོད་བྱ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་མི་གཟུང་ངོ༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མ་རིག་པའི་ངོར་བདེན་པ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་སྒྲ་དོན་དང༌། ཐ་སྙད་པའི་ཡུལ་དུ་དོན་གྱིས་མི་སྟོང་བའམ་ཡོད་པ་ལ་ཐ་སྙད་བདེན་པ་ཞེས་བདེན་ཚུལ་དེ་ལྟར་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་དོན་ཡོད་པ་ལ་བྱེད་པར་རིགས་པས་སྔར་བསྒྲུབས་ཟིན་ཅིང་ཡོད་པ་ལ་བདེན་པའི་སྒྲ་ཡང་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དམ་པ་དང་བསྔགས་པ་དང་མཆོད་འོས་དང་ལེགས་པ་དང་ཡོད་པ་དང་རིག་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

412

པའི་འཇལ་བ་རྣམས་ལ་བདེན་པའི་སྐད་དོད་སཏ་ཞེས་པ་འཐོང་པའི་ཕྱིར། འཆི་མེད་མཛོད་ལས། བདེན་དང་ལེགས་ནས་ཡོད་པ་དང༌། །བསྔགས་པ་མཆོད་འོས་རྣམས་ལ་སཏ། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཚིག་གསལ་སོགས་ན་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ། །གཉིས་པ་བདེན་པའི་དེས་ཤེས་སོ། །
རྩོད་སྤོང་ལ་ཁོ་ན་རེ། འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོར་ཡང་དག་འཇོག་པའི་ཤེས་པ་དེ་བདེན་འཛིན་གཅིག་ལ་འཇོག་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདེན་འཛིན་རྣམས་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལ་སྣང་བ་དེ་ལྟར་དུ་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་གཅིག་དགོས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཟུགས་ལྟ་བུ་གཅིག་གི་བདེན་འཛིན་ལའང་གཟུགས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་ཙམ་དུ་འཛིན་པ་དང་སྣང་བ་ལྟར་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་གཉིས་ལས་ཕྱི་མ་ཁོ་ན་འཇོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་འདོད་ན། ཆོས་ཉིད་བདེན་འཛིན་དང་སྒྱུ་མའི་རྟ་བདེན་འཛིན་རྣམས་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། དེ་ཡིན་པར་ཐལ། བདེན་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན་འབུད། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སྒྱུ་མའི་རྟ་སྣང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པར་འཇིག་རྟེན་པའི་བློ་རང་དགའ་བས་ཀྱང་རྟོགས་ལ་ཆོས་ཉིད་འདིར་མི་སྣང་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་དགོས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་འགལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་ཞེས་གསུངས་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། བདེན་གཉིས་ཀྱི་ཡ་གཅིག་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པར་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་དུ་ཡོད་པར་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟར་ན་རེ་ཞིག་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་རང་ལ་འོ་ན་མདོ་ལས་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཡིན་ན་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། རང་འགྲེལ་ལས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་གསུངས་ཞེས་པའི་ཀུན་

ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ།

413

རྫོབ་ཙམ་གསུངས་པ་དེ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱིས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པར་ཐལ། མདོ་ལས་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཡབ་སྲས་མཇལ་བ་ལས། དེ་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་ན་སངས་རྒྱས་ནི་གང༌། ཞེས་པ་ནས། འདི་དག་ནི་ཐ་སྙད་ཙམ་བརྡ་ཙམ་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་བརྗོད་པ་ཙམ་གདགས་པ་ཙམ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་བར་གྱི་འགོག་བདེན་དང་སྟོང་ཉིད་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རེ་རེ་ནས་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འཁོར་གསུམ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་དག་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་དེ་དག་ཀུན་རྫོབ་པ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་མིན་ཞིང་དོན་དམ་དུ་མེད་པས་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་དུ་ཡོད་པ་དང་ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་ཡོད་པ་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། ཆོས་གང་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་དེ་ནི་དངོས་པོ་མ་མཆིས་པའོ། །ཞེས་པ་ནས། གང་དུ་དུས་གསུམ་དུ་མི་འཐད་པ་དེ་ནི་མིང་མ་མཆིས་པ་མཚན་ཉིད་མ་མཆིས་པ་མཚན་མ་མ་མཆིས་པ་གདགས་སུ་མ་མཆིས་པ་སྟེ། སེམས་ཅན་རྣམས་གཟུད་པའི་ཕྱིར་མིང་ཙམ་དང་བརྡ་ཙམ་དང་ཐ་སྙད་ཙམ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་དང་བརྗོད་པ་ཙམ་དང་གདགས་པ་ཙམ་ནི་མ་གཏོགས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་མང་བའི་ཕྱིར། ཀུན་རྫོབ་ཙམ་ཞེས་པས་རང་གཞན་དུ་མས་ལོག་རྟོག་བྱེད་པ་སྣང་བས་ལོག་རྟོག་བརྒྱ་དུས་གཅིག་ཏུ་བརྩད་ནས་ཕྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། གཟུགས་ཆོས་ཅན། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཚིག་གསལ་ལས། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བདེན་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་གསུམ་ཡོད་པའི་དང་པོ་མ་རིག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ལ་བདེན་པས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་བརྗོད་ཅེས་སྒྲ་བཤད་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཐ་སྙད་དུ་བདེན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་མཚམས་ལ་རྟགས་དེར་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

414

ཐལ། གཟུགས་དེ་ཐ་སྙད་དུ་རྫུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མྱང་འདས་དེ་ཐ་སྙད་དུ་བདེན་པ་དང་གཟུགས་དེ་ཐ་སྙད་དུ་ཀུན་རྫོབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐ་སྙད་དུ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། མྱང་འདས་དོན་དམ་བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། དེའི་ཕྱིར་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པར་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། མྱང་འདས་བདེན་པ་ཡིན་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འཇོག་གི་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཤེས་བྱེད་དུ་མྱང་འདས་ལས་ལྷག་པ་གཅིག་ཡོད་ན་དེ་ཡང་རྨི་ལམ་ལྟ་བུ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་གསུངས་པ་དྲངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཀུན་རྫོབ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

དོན་དམ་བདེན་པ།

415

དོན་དམ་བདེན་པ།

དོན་དམ་རྣམ་བཞག་ལ། རྩ་བར། རབ་རིབ་ཅེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ལ་འཁྲུལ་བ་རགས་པ་དགག་པ་དང༌། རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་བཞེད་པ་འགོད། དེའི་དོན་རིགས་པ་ཕྲ་མོས་གཏན་ལ་འབེབས་པ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དོན་དམ་བདེན་པ་བློ་གང་གི་ཡང་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་ནི་མཐོང་བ་མེད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནམ། དེའི་ཕྱིར་ཇི་ལྟར་དེ་དག་གིས་གཟིགས་ཤེ་ན། བདེན་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་མ་གཟིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་དེ་དག་གིས་གཟིགས་སོ། །ཞེས་བརྗོད་དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། གལ་ཏེ་གཉིས་སྣང་ཐམས་ཅད་ནུབ་པའི་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་དབྱིངས་ནི་མཐོང་བ་དེ་མེད་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེས་ན་སངས་རྒྱས་དེ་དག་གིས་ཇི་ལྟར་གཟིགས་ཞེས་དྲིས་པའི་ལན་དུ། གཉིས་སྣང་ནུབ་པས་ན་གཞལ་བྱ་གཉིས་སྣང་ཚུལ་གྱིས་མ་གཟིགས་པ་བདེན་མོད། འོན་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་ནི་གཉིས་སྣང་མ་གཟིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གཟིགས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་གཞན་དུ་ན་འདིའི་མ་གཟིགས་རྒྱུ་དང་གཟིགས་རྒྱུ་གཉིས་ཀ་གཅིག་ལ་བྱེད་པར་ཐལ། དེ་བཞིན་ཉིད་མ་གཟིགས་པ་དེར་ཁྱོད་ཀྱིས་བཞག་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཇི་ལྟ་བ་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་གཟུགས་སོགས་དངོས་པོ་བྱས་པ་མ་གཟིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་དེ་དག་གི་དེ་ཉིད་གཟིགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཕུང་སོགས་རྣམས་མ་གཟིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་གནས་ལུགས་གཟིགས་དགོས་པ་གང་ཞིག །གཟིགས་ངོ་དེར་ཕུང་སོགས་མ་གྲུབ་པ་ཕུང་སོགས་ཀྱི་དེ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དངོས་པོ་བྱས་པ་ཅན་ལ་མ་རེག་པར་རང་བཞིན་འབའ་ཞིག་མངོན་དུ་མཛད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དོན་དམ་མཁྱེན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་རང་བཞིན་གཟིགས་ངོར་ཆོས་ཅན་ལ་མ་རེག་པར་ཆོས་ཉིད་འབའ་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

416

ཞིག་གཟིགས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་ལས། མཐོང་བ་མེད་པ་ནི་མཐོང་བ་དམ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཡེ་ཤེས་དེའི་ངོར་སྤྲོས་པ་མཐའ་དག་ཟད་ནས་མ་མཐོང་བ་དེ་ཡེ་ཤེས་དེས་སྤྲོས་བྲལ་མཐོང་བའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཐོགས་རེག་ཡོད་ན་མཐོང་རུང་བ་ལས་མ་མཐོང་བས་ནམ་མཁའ་མཐོང་བར་འཇོག་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདིའི་མཐོང་མ་མཐོང་གཞི་ཐ་དད་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྡུད་པ་ལས། གཟུགས་རྣམས་མི་མཐོང་ཚོར་བ་དག་ཀྱང་མི་མཐོང་ཞིང༌། །འདུ་ཤེས་མཐོང་བ་མེད་ལ་སེམས་པ་མི་མཐོང་ཞིང༌། །གང་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་དང་སེམས་ཡིད་མཐོང་མེད་པ། །འདི་ནི་ཆོས་མཐོང་ཡིན་ཞེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བསྟན། །ནམ་མཁའ་མཐོང་ཞེས་སེམས་ཅན་ཚིག་ཏུ་རབ་བརྗོད་པ། །ནམ་མཁའ་ཇི་ལྟར་མཐོང་ཞེས་དཔེ་འདི་བརྟགས་པར་གྱིས། །དེ་ལྟར་ཆོས་མཐོང་བ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བསྟན། །མཐོང་བ་དཔེ་གཞན་གྱིས་ནི་བསྙད་པར་ནུས་མ་ཡིན། །ཞེས་མི་མཐོང་བ་ཕུང་པོ་ལྔ་དང་མཐོང་བ་ཆོས་ཏེ་དེ་ཉིད་ལ་བཤད་ཅིང་ཚིགས་བཅད་གཞན་གྱིས་ནམ་མཁའི་སྟེང་ནས་དཔེ་དོན་སྦྱར་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་མཐོང་མི་མཐོང་གི་ཚུལ་དེ་ལྟར་འཐད་པར་ཐལ། འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་ཟབ་མདོ་དྲངས་པ་དུ་མའི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཕགས་པའི་མདོ་ཀུན་བཏུས་ལས། ཆོས་ཟབ་མོ་ནི་གང༌། ཆོས་ཟབ་མོ་ལ་མོས་པ་ནི་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྣོད་ལས་བྱུང་བ་འཕགས་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་འབྱུང་བ་ནི་ཞེས་པ་ནས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ལྟར་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྦྱོར་བས་ཇི་ལྟར་ན་ཚུལ་བཞིན་དུ་མཐོང་ཞེ་ན། དེ་འདི་ལྟར་སློབ་སྟེ། གང་གི་ཚེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་འགག་པར་མཐོང་བ་དེའི་ཚེ་ཚུལ་བཞིན་མཐོང་ངོ༌། །གང་གི་ཚེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་ཉེ་བར་ཞི་བར་མཐོང་བ་དེའི་ཚེ་ཚུལ་བཞིན་མཐོང་ངོ༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་འགག་ཞི་རྣམས་མཐོང་བར་བཤད་པས་ཆོས་ཅན་མི་མཐོང་ལ་ཆོས་ཉིད་མཐོང་བར་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་ཕྱིར་

དོན་དམ་བདེན་པ།

417

དང༌། ཏིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས་ཀྱང༌། ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་དངོས་མེད་རབ་མཁྱེན་ལ། །བརྗོད་དུ་མེད་པ་ཚིག་ཏུ་བརྗོད་པར་མཛད། །ཅེས་གསུངས་པ་ཤིན་ཏུ་མད་བའི་ཕྱིར། ཡང་སྟག་ཚང་བ་ན་རེ། དེ་ཉིད་མངོན་སུམ་མཐོང་ཞེས་པ་རྣམ་པ་མ་ཤར་བར་མཐོང་ཟེར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་གསལ་བར་ཤར་ནས་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བ་ནག་ཚོའི་འགྱུར་ལས། དེ་ཚེ་དེ་ཉིད་རྟོགས་པ་དེ་ཡི་རྣམ་པ་འཛིན་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་སྔ་ཕྱིར་མང་པོས་ཇི་སྙེད་པ་ཀུན་མི་མཁྱེན་ཟེར་ན། འོ་ན་སངས་འཕགས་ཀྱི་སྟོབས་བཅུས་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མི་མཁྱེན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་དེ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ནི། །མངོན་སུམ་མཚན་ཉིད་ཅན་དུ་འདོད། །གཞན་ནི་ཉི་ཚེ་བ་ཉིད་ཀྱིས། །མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་མི་འདོད་དོ། །ཞེས་དང༌། དཔའ་བོས། ཁྱོད་འབའ་ཞིག་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས། །ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཁྱབ་ལགས་ཀྱི། ཁྱོད་ལས་གཞན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །ཤེས་བྱ་ཁོ་ན་ལྷག་པ་ལགས། །ཞེས་དང༌། མདོ་ཏིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་སྤྱོད་པ་རབ་ཏུ་མཁྱེན། །ཆོས་རྣམས་ཀུན་ལ་མངོན་པར་མཁྱེན་པ་འཇུག །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ལ་འཁྲུལ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསླད་པའི་མ་དག་པའི་སྣང་བ་སྣང་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཤིང་མ་ཁྱབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་པར་ཐལ། གདུལ་བྱ་ལ་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་སྣང་གི་དེར་མ་ལྟོས་པར་སངས་རྒྱས་རང་གི་ངོས་ནས་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མིག་སེར་ཅན་གྱིས་གསེར་དང་དུང་དཀར་ལག་ཏུ་ཐོགས་ནས་འདི་གཉིས་གསེར་དུ་སྣང་སྨྲས་ཚེ་གང་ཟག་གཞན་དེ་ལའང་དུང་ལ་གསེར་སྣང་གི་རྣམ་པ་རྟོག་པ་ལ་ཤར་ཡང་རང་ངོས་ནས་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །འདི་དག་རྒྱས་པར་སྐབས་བརྒྱད་པའི་མཐའ་དཔྱོད་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །
གཉིས་པ་རྗེའི་བུ་ཆེན་སོ་སོའི་བཞེད་ཚུལ་ལ་སྤྱོད་འཇུག་དར་ཊཱིཀ་གི་ཚིག་ཟིན་ལྟར་ན་མི་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

418

རུང་སྟེ། ཚིག་ཟིན་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ལ་རང་ཉིད་གཉིས་སྣང་ཡོད་ན་རང་ལས་ཐ་དད་དང་ནུབ་ན་དོན་དམ་པར་འགྱུར་བས་རང་ཉིད་ལས་ལྡོག་པ་ཐ་དད་པའི་རང་དང་གྲུབ་བདེ་ངོ་བོ་གཅིག་པ་མཐའ་དག་སྣང་ནས་རྟོགས་ཀྱང་རང་ཉིད་ལ་རང་ཉིད་མི་སྣང་ཡང་རྟོགས་པ་ཡིན་པར་བཤད་པ་ལ་མཁས་པ་དུ་མས་དེ་དག་དགོངས་པར་བྱས་ནས་དགག་པ་མཛད་པའི་ཕྱིར། ཚིག་ཟིན་ལ་དེ་ཉིད་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ལ་རང་ཉིད་སྣང་བར་འདོད་པ་ནི་རིགས་པ་དང་འགལ་ཏེ། ནས། རང་ཉིད་ལ་རང་ཉིད་མི་སྣང་ཡང་རྟོགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དགོངས་པ་ཆ་ལས་ཆ་ཅན་ཡན་གར་བའི་སྣང་བ་མི་འཆར་བ་ལ་འདོད་པར་བྱའོ། །གཞན་དུ་འགྱུར་གྱི་གནོད་པ་ཀུན་འབབ་བོ། །སྟོང་ཐུན་གྱི་ཚིག་ཟིན་ཀྱང་མི་འཐད་པ་ལྟར་ཡོད་དེ། སྟོང་ཐུན་ལྟར་ཤིན་ཏུ་འཐད་ཀྱང་འདྲ་རྣམ་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་མ་གསུངས་པ་དང་མཁྱེན་ཚུལ་ཞལ་མི་གསལ་བ་ལ་མཁས་པས་སྐྱོན་དུ་མ་བཀོད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བཤད་ཚུལ་ནི་དེ་ཉིད་ལས། གལ་ཏེ་རང་གིས་རང་ཉིད་དངོས་སུ་རིག་ན། རང་ལ་རང་གི་རྣམ་པ་འཆར་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་རང་ཉིད་རང་དང་འདྲ་བར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་འབྱུང་ངོ་ཞེ་ན། རང་གིས་རང་ཉིད་དངོས་སུ་རིག་ན་རྣམ་པ་མ་ཤར་བར་རིག་དགོས་སོ། །ཞེས་ཁོ་བོས་བཟློག་ལ་སྨྲ་ཡི་གནོད་བྱེད་སྟོན་ཅིག །ཡུལ་གཅིག་རྣམ་མེད་དུ་དངོས་སུ་རིག་ན་ཡུལ་ཐམས་ཅད་རྣམ་མེད་དུ་དངོས་སུ་རིག་དགོས་སོ། །ཞེ་ན་ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །འདི་ལ་རྣམ་པ་ཙམ་ལ་འདྲ་རྣམ་གྱིས་མ་ཁྱབ་པ་དང་རྣམ་བཤད་ཚད་འགོག་དང་མཐུན་ནམ་སྙམ་སྟེ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །
རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་གསུང་དེ་ལ་སྟོང་ཐུན་ལས་གསུངས་ཚུལ་ནི། རྒྱལ་ཚབ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་དངོས་སུ་སྣང་མི་རུང་བར་ཐལ། དེ་དེ་ལ་དངོས་སུ་སྣང་ན་རང་ཉིད་རང་ཉིད་ལ་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་གཉིས་ཀར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། འོ་ན་བྱ་བྱེད་གཅིག་ཏུ་ཐལ། ཡེ་ཤེས་དེ་རང་ཉིད་རང་ཉིད་ལ་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་གཉིས་ཀར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་གསུངས།

དོན་དམ་བདེན་པ།

419

མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ན་རེ། འོ་ན་ཁྱོད་རང་ལ་ཡང་ཡེ་ཤེས་དེའི་བྱ་བྱེད་གཉིས་གཅིག་ཏུ་ཐལ། ཡེ་ཤེས་དེ་རང་ཉིད་རང་ཉིད་ལ་ཤུགས་ཀྱིས་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་དུ་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་གསུངས་པ་འདི་གཉིས་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་ཕྱི་མ་གཉིས་ལ་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཡེ་ཤེས་དེ་རང་ཉིད་རང་ཉིད་ལ་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་གཉིས་ཀར་ཁས་བླངས་ཀྱང་བྱ་བྱེད་ལྡོག་པ་ཐ་དད་དུ་ཁས་བླངས་ཆོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡེ་ཤེས་དེ་རང་ཉིད་ལ་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་ཕན་ཚུན་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་ཡིན་ཀྱང་ཡེ་ཤེས་རང་ཉིད་ལ་ཡུལ་གྱི་ཆ་ལས་སུ་བྱ་བ་དང་རང་ཉིད་འཇལ་བ་བྱེད་པའི་ལྡོག་པ་ཐ་དད་ཁས་བླངས་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་ཉིད་ཇི་ལྟ་ཇི་སྙེད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་ཕན་ཚུན་ཁྱབ་མཉམ་མི་འགལ་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཟུངས་རྒྱལ་གྱི་མདོ་སྟོབས་བཅུའི་ཐད་དུ་དྲངས་པ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གཅིག་གིས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་འགྲུབ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཏིང་ངེ་འཛིན་གཅིག་པུས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་སྙོམས་པར་འཇུག་པར་བཤད་ལ་དེ་ལྟ་ན་རང་ཉིད་ཀྱང་ཡུལ་དུ་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལ། སྙོམས་འཇུག་དགུ་སོགས་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྔ་མ་ལས་མ་ལངས་པར་ཕྱི་མར་འཇུག་པ་དང་དེ་དག་གི་ལྡོག་པ་ཡང་འདྲེས་མི་དགོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ལུང་དེའི་མཇུག་ཏུ་དེ་ཉིད་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གཅིག་ལས་མ་ལངས་པར་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སེམས་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་འཇུག་པ་མེད། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སེམས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་མེད་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་ལ་ལུགས་དང་མཐུན་པར་ཡང་སྙོམས་པར་འཇུག་གོ ལུགས་དང་མི་མཐུན་པ་དང་སྣྲེལ་ཞིར་ཡང་ངོ༌། །ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི་སྙོམས་པར་འཇུག་པར་སྟོན་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དུ་སྟོན་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་འདྲེས་པ་གང་ཡང་མེད་ཅིང༌། ཞེས་གསུངས་པའི་འདྲེས་པ་མེད་ཚུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

420

ན་མཁྱེན་ཚུལ་འདི་བསམ་མི་ཁྱབ་ཡིན་ནོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཡེ་ཤེས་རང་ཉིད་ལ་གཉིས་སྣང་དང་བཅས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྣང་བར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཡེ་ཤེས་རང་ཉིད་ལ་སྣང་བ་གང༌། གཉིས་སྣང་ནུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་ན་ཁ་ཅིག་མ་ཁྱབ་ཟེར་ཡང༌། འདོད་པ་ཁོ་ནའོ། །འོ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཉིས་སྣང་དང་བཅས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པ་གང་ཞིག །དེ་སྣང་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར་ན་ཤིན་ཏུ་མ་ཁྱབ། འོ་ན་གཉིས་སྣང་གི་དོན་ཡུལ་ཅན་རང་ལས་ཐ་དད་པ་དང༌། གཉིས་སྣང་ནུབ་པའི་དོན་ཡུལ་ཅན་རང་ལས་ཐ་མི་དད་ལ་བྱེད་པར་ཐལ། ཡུལ་ཅན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེས་ཡུལ་ཅན་དེ་གཉིས་སྣང་དང་བཅས་པའི་དོན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རང་ཉིད་དང་ཐ་དད་པ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གཉིས་སྣང་ནུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་དང་གཅིག་པར་མཁྱེན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་བདེན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འཁོར་གསུམ། ཁྱབ་སྟེ། དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ན་དེ་གཉིས་སྣང་དང་བཅས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ན་དེ་ཆ་ཅན་གྱི་སྣང་བ་དང་བཅས་ནས་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་ཅིང་རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་སྟོང་ཉིད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་གཉིས་སྣང་མ་ནུབ་པར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་ཁྱོད་རང་ལས་ཐ་དད་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེ་རྣམ་མཁྱེན་ལས་ཐ་དད་པ་ཆོས་ཅན། རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་ཁྱོད་རྟོགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དང་གྲུབ་བདེ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་རྫས་གཅིག་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་མངོན་སུམ་དུ་སྣང་བར་ཐལ། ཁྱོད་དང་གྲུབ་བདེ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་རྫས་གཅིག་

དོན་དམ་བདེན་པ།

421

རྣམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་ཕན་ཚུན་ཐ་དད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སླ། མ་ཁྱབ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་ཕན་ཚུན་ཐ་དད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྣམ་མཁྱེན་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། རྩ་བར་འདོད་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མི་རྟག་པ་དང་དེ་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཆ་དང་སྒྲིབ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་དེའི་གསལ་ཆ་དང་རིག་པ་རྣམས་ཀྱང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྣམ་མཁྱེན་གང༌། དེ་རྣམས་ཁྱོད་དང་ཕན་ཚུན་ཐ་དད་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མངོན་སུམ་དུ་སྣང་བར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྒྲིབ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་གསལ་ཆ་གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་ཡིན་ཚད་སྣང་བའི་ཕྱིར། རྟགས་སྔར་བཞིན་ཐ་དད་ཀྱིས་གྲུབ། མ་ཁྱབ་ན། འོ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དངོས་སུ་སྣང་བ་ལ་དེ་ཡན་གར་བ་སྣང་བ་གཅིག་དགོས་པར་ཐལ། དེའི་གདགས་གཞི་དང་མཚོན་བྱེད་སྣང་བས་དེའི་སྣང་གོ་མི་ཆོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དངོས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ཡན་གར་བ་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང༌། གདགས་གཞི་རས་ཡུག་གི་ཕྱོགས་གཅིག་ཚིག་པས་རས་ཡུག་ཚིག་པར་འཇོག་པ་དང་ཡང་འགལ་ལ་བཏགས་དོན་བཙལ་བར་ཡང་སོང་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་མི་སྣང་བའི་ཤུགས་རྟོགས་མི་རུང་བར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་པར་སྟོབས་བཅུའི་སྐབས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ལྟར་སྟོབས་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་མཁྱེན་པར་གསུངས་པའི་མངོན་གྱུར་དུ་ཡིན་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མངོན་སུམ་ལ་ཤུགས་རྟོགས་མི་རུང་བས་སྣང་ནས་མཁྱེན་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་ཉིད་དངོས་སུ་རྟོགས་ཀྱང་རྣམ་པ་མ་ཤར་ཟེར་ནའང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེས་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཕྱིན་རྣམ་པ་འཆར་དགོས། དེ་མ་ཤར་བར་བྱེ་སྨྲ་ལྟར་རྣམ་མེད་ཐུག་ཕྲད་དུ་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

422

དངོས་སུ་མི་འཇལ་བའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ཡང་རྣམ་པ་མ་ཤར་བར་མཁྱེན་པ་འདིའི་ལུགས་མ་ཡིན་པ་ནི་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པས་གསལ་བར་བཤད་དོ། །ཞེས་དང༌། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང༌། དེ་ལྟ་ན་ཡང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེའི་རྣམ་པ་ལ་སྟོན་པས་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་གདགས་སོ། །གཞན་དག་གིས་ཀྱང་ཡུལ་གྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཞན་ཡང་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་བསྟན་ཏོ། །འདི་ལ་ཡང་དེ་ཡོད་པས་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་མི་འགལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་དེའི་རྣམ་པ་ཡང་མི་སྣང༌། བྱེ་སྨྲ་ལྟར་རྣམ་མེད་ཐུག་ཕྲད་དུ་ཡང་མ་བཟུང་ཡང་དངོས་སུ་རྟོགས་ཟེར་ན། འོ་ན་སྐབས་འདིར་ཡེ་ཤེས་དེ་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་ཐལ། མངོན་སུམ་དུ་བཟུང་ཚུལ་དེའི་ཕྱིར།
ཡང་ཁ་ཅིག །སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤུགས་ལ་ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་རང་ཉིད་རྟོགས་ཟེར་བ་ལ། སྟོང་ཐུན་གྱི་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་ན་རེ། འོ་ན་ཡེ་ཤེས་དེའི་དངོས་ཡུལ་གྱི་སྟོང་ཉིད་ཆོས་ཅན། མ་ཡིན་དགག་ཏུ་ཐལ། དགག་པ་གང༌། ཁྱོད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤུགས་ལ་ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་རང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ན་ཁ་ཅིག་མ་ཁྱབ་སྟེ། འོ་ན་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་གཞལ་བྱར་གྱུར་པའི་སྟོང་ཉིད་ཆོས་ཅན། མ་ཡིན་དགག་ཏུ་ཐལ། དགག་པ་གང༌། རང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་རང་ཉིད་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་རོ། །ཕྱི་མ་འདི་ལ་འོ་ན། རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་སྟོང་ཉིད་ལ་གཟིགས་པའི་ངོར་གཉིས་སྣང་མཐའ་དག་ནུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་གཟིགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་སྟོང་ཉིད་ལ་གཟིགས་པའི་ངོ་ནའང་སྟོང་ཉིད་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འཁོར་གསུམ། འདོད་ན། རང་འགྲེལ་ལས། དངོས་པོ་བྱས་པ་ཅན་ལ་མ་རེག་པར་རང་བཞིན་འབའ་ཞིག་མངོན་དུ་མཛད་ནས་དེ་ཉིད་ཐུགས་སུ་ཆུད་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་སྟོང་ཉིད་གཟིགས་ངོར་ཆོས་ཅན་

དོན་དམ་བདེན་པ།

423

མ་གཟིགས་པར་རང་བཞིན་ཁོ་ན་གཟིགས་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན་རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་བདེན་གཉིས་ཚོགས་པར་གཞལ་བའི་སྟོང་ཉིད་དེ་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དགག་སྒྲུབ་གང་རུང་གང༌། མེད་དགག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འདོད་བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དེར་ཐལ། དེའི་ཚེ་ཡེ་ཤེས་དེའི་ངོ་ན་བདེན་པ་གཉིས་ཀ་ཚོགས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་འགལ་ཁྱབ་ཡིན་ཏེ། བློ་དེའི་ངོ་ན་གཟུགས་སོགས་ཆོས་ཅན་དང་དེའི་བདེན་མེད་གཉིས་ཚོགས་ཀྱི་མ་ཡིན་དགག་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། རིགས་པ་འདིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དང༌། འཕགས་པ་འོག་མའི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མ་ཡིན་དགག་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་དོན་འཇལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་རྣམས་ཀྱང་རྣམ་གྲངས་པའི་དོན་དམ་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གང་ཟག་སོགས་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པ་མེད་དགག་དང་སྟོང་ཉིད་ཡིན་ཀྱང་རང་གི་སྣང་ངོར་སྟོང་གཞི་དང་བཅས་པར་འཆར་བའི་མ་ཡིན་དགག་གི་སྟོང་པ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། ཡེ་ཤེས་དེའི་ངོ་ན་བདེན་པ་གཉིས་ཚོགས་ཀྱི་སྟོང་པ་དེ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འཁོར་གསུམ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་དོན་དམ་བཏགས་པ་བ་དང་ཀུན་རྫོབ་དངོས་གནས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། འོན་ཀྱང་དོན་དམ་པའི་སྐྱེ་བ་སོགས་ཕུང་པོ་དང་གང་ཟག་གི་སྟེང་དུ་བཀག་པའི་མ་ཡིན་དགག་གི་སྟོང་པ་ནི། ཞེས་པ་ནས། རང་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་བློའི་ངོར་གཉིས་སྣང་དང་བཅས་པར་འཆར་གྱི་གཉིས་སྣང་དང་བྲལ་བར་མི་འཆར་བས་དོན་དམ་བཏགས་པ་བ་ཀུན་རྫོབ་མཚན་ཉིད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་སྐོར་ལ་སྟོང་ཐུན་རང་རྒྱུས་ཆེ་བར་སྣང་ངོ༌། །ཤིན་ཏུ་སྤྲོས་པས་ཆོག་གོ །
ཡང་ཁ་ཅིག །སྟོང་ཉིད་དབྱེ་བའི་སྐབས་སུ་རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་གི་ཡུལ་བདེན་མེད་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མཐུན་པའི་དོན་དམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཡང་ཁོ་ན་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

424

རེ། རྣམ་གྲངས་མ་ཡིན་པའི་དོན་དམ་དང་དོན་དམ་བདེན་པ་དོན་གཅིག་ཟེར་རོ། །ཁྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་དེ་གཉིས་མི་འཐད་པར་ཐལ། མཐུན་པའི་དོན་དམ་དང་རྣམ་གྲངས་མ་ཡིན་པའི་དོན་དམ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡུལ་དོན་དམ་བདེན་པ་རེ་དང་ཡུལ་ཅན་དོན་དམ་པ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་གི་ཡུལ་མྱུ་གུ་བདེན་མེད་དེ་ཡུལ་མཐུན་པའི་དོན་དམ་དང་དོན་དམ་དངོས་གནས་པ་དང༌། དེ་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཡུལ་ཅན་མཐུན་པའི་དོན་དམ་གང་ཞིག །འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡུལ་དེ་ཡུལ་རྣམ་གྲངས་མ་ཡིན་པའི་དོན་དམ་དང༌། དེ་འདྲའི་མཉམ་བཞག་དེ་ཡུལ་ཅན་རྣམ་གྲངས་མ་ཡིན་པའི་དོན་དམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དུས་གསུམ་རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་མཁྱེན་ཚུལ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་རིང་གི་རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་དུས་གསུམ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་ཐལ། དེ་རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་རིང་གི་དུས་སུ་དུས་གསུམ་མཐའ་དག་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་རིང་གི་རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་རང་དུས་སུ་དེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། མཁྱེན་དུས་དང་ཡུལ་གྱི་གྲུབ་དུས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚུར་ཁའི་རིའི་སྟེང་གི་གང་ཟག་གིས་ཕར་ཁའི་རི་མཐོང་ཡང་ཕར་ཁའི་རི་ཚུར་ཁའི་མཐོང་ས་ན་ཡོད་མི་དགོས་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རང་ལུགས་ནི། དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། སྒྲ་བཤད། མཁྱེན་ཚུལ་དང༌། དབྱེ་བའི་རྩོད་སྤོང་ལྔ། དང་པོ་ནི། རང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བློས་གཉིས་སྣང་ནུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དེ། རང་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པའི་རྙེད་དོན་དང་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཟག་མེད་ཀྱི་རྙེད་དོན་དང༌། དོན་དམ་བདེན་པ་རྣམས་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཡང་དག་མཐོང་ཡུལ་གང་དེ་དེ་ཉིད་དེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཡང་དག་པར་མཐོང་བ་ནི་མ་འཁྲུལ་བར་མཐོང་བའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་དོན་དམ་པ་ནི་ཡང་དག་པར་གཟིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱི་ཡུལ་ཉིད་ཀྱིས་བདག་གི་རང་གི་ངོ་བོ་རྙེད་པ་ཡིན་གྱི་ཞེས་དང༌། ཚིག་གསལ་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་ལོག་ཐ་དད་དུ་

དོན་དམ་བདེན་པ།

425

བཤད་པ་དེའི་ཕྱིར། འོ་ན། གཞི་གྲུབ་ན་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པའི་རྙེད་དོན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། གཞི་གྲུབ་ན་མ་འཁྲུལ་བའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྙེད་དོན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། འདིར་སྤྱིར་བཏང་གི་སྐབས་ཡིན་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཁྱེན་ཚུལ་གང་ཡིན་བློ་དང་ཤེས་པའི་ཤེས་ཚུལ་ལ་སྦྱོར་ན་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་འཇིག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། སྔར་ཡང་བཤད་ལ། རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང༌། རྣམ་བཞག་འདི་གཉིས་འགལ་བར་འགྱུར་རོ་སྙམ་ན་མི་འགལ་ཏེ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྔར་བཤད་པ་ནི་སྤྱིར་བཏང་ལ་དགོངས་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཁྱེན་ཚུལ་ནི་ས་བཅུ་པ་མན་ཆད་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དམིགས་བསལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་རིགས་ཤེས་སྤྱི་དང་རྣམ་མཁྱེན་ཐུན་མོང་སྒོ་ནས་དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་ཡོད་དེ། རིགས་ཤེས་ཚད་མ་ཇི་ལྟ་བར་ཚད་མར་སོང་བའི་རྙེད་དོན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེའི་དབྱེ་བ་ཡོད་དེ། རྒྱས་པར་ན་སྟོང་གཞི་དགོས་པ་ཅི་རིགས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུ་སོགས་དང༌། འབྲིང་དངོས་པོ་དང༌། དངོས་མེད་དང་རང་དང་གཞན་གྱི་སྟོང་ཉིད་དང་བཞི། ཤིན་ཏུ་བསྡུས་ན་བདག་མེད་གཉིས་ཀྱི་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་མཁྱེན་ཚུལ་གྱི་གཉིས་སྣང་གི་སྤྲོས་པ་གཅོད་ཚུལ་སྒོ་ནས་གཉིས་ཡོད་དེ། མཐུན་པའི་དོན་དམ་མམ་དོན་དམ་རྫས་མཐུན་པ་དང༌། རྣམ་གྲངས་མ་ཡིན་པའི་དོན་དམ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདི་སྒྲས་བརྗོད་ཀྱིས་དབྱེ་བར་ཟད་དོ། །གསུམ་པ་སྒྲ་བཤད་ནི། རྣམ་མཁྱེན་བདེན་སྟོང་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། མཉམ་བཞག་ཟག་མེད་ཀྱི་རྙེད་དོན་ཡིན་པས་ན་དོན་དང༌། གནས་ལུགས་ཡང་དག་ཡིན་པས་ན་དམ་པ་དང༌། སྣང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མཐུན་པས་ན་བདེན་པ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཚིག་གསལ་ལས། དོན་ཡང་དེ་ཡིན་ལ་དམ་པ་ཡང་ཡིན་པས་དོན་དམ་པའོ། །དེ་ཉིད་བདེན་པ་ཡང་ཡིན་པས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའོ། །ཞེས་དང༌། བུདྡྷ་པཱ་ལི་ཏ་ལས། དེ་ནི་བདག་ཉིད་ལ་དོན་དམ་པར་བདེན་པ་ཉིད་ཡིན་པས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

426

བཞི་པ་ནི་ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་ཚུལ་ཡོད་དེ། ས་བཅུ་པ་མན་ཆད་དུ་གཉིས་སྣང་ནུབ་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་དང་ཇི་སྙེད་པ་ལ་གཉིས་སྣང་དང་བཅས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་གཉིས་རེས་འཇོག་དགོས་ཀྱི་ངོ་བོ་གཅིག་པ་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་མན་ཆད་དུ་བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ཡེ་ཤེས་སྐད་གཅིག་མ་གཅིག་གིས་ཀྱང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་མཁྱེན་ཏེ། དེ་ལྟར་མཁྱེན་པའི་བར་གཅོད་ཤེས་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མཉམ་རྗེས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་ཡིན་ཏེ། ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་ཡུལ་ཇི་སྙེད་པ་དང་ཇི་ལྟ་བ་ལ་མཁྱེན་ཚུལ་ཐ་དད་པ་གཉིས་འོངས་པ་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། ཡེ་ཤེས་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་ཡུལ་གཉིས་ལ་ལྟོས་པའི་མཁྱེན་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་འོངས་པ་ལ་འགལ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་ནི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉག་གཅིག་གི་ཁྱད་ཆོས་སུ་འདུག་པ་ལ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མི་སྣང་ཡང་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་མེད་པར་ཐལ། སྟོབས་བཅུའི་སྐབས་སུ་མདོ་ལས་མཁྱེན་ཚུལ་བཤད་པ་མངོན་གྱུར་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། སེམས་ཅན་གང་དག་སྣང་བར་གྱུར་པ་དང་ཞེས་པ་ནས། ཤིང་རྟའི་འཕང་ལོ་ཙམ་གྱི་ཕྱོགས་ན་སྣང་བར་མ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་གང་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སྣང་བར་གྱུར་པ་དེ་དག་ནི་ཆེས་མང་གི་ཞེས་དང༌། དེའི་དོན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། ཕྱི་རོལ་པའི་དྲང་སྲོང་མངོན་ཤེས་ལྔ་ལྡན་དང་ཉན་རང་དང་བྱང་སེམས་ལ་ཤིང་རྟའི་འཕང་ལོ་ཙམ་གྱི་ས་ཕྱོགས་ན་མི་སྣང་བ་སངས་རྒྱས་ལ་སྣང་བའི་སེམས་ཅན་ཆེས་མང་བར་གསུངས་པ་ལྟར་སྣང་ནས་མཁྱེན་པ་ཡིན་གྱི་མི་སྣང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་སོང་ཟིན། སྣང་ནས་མཁྱེན་པ་དེ་ཡང་རྣམ་བཅས་ཀྱི་ཡིན་ཏེ། རྩ་བར། དེ་ཚེ་དེ་རྣམ་སྟེན་ལས་དེ་ཡི་དེ་ཉིད་རྟོགས་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། །ཇི་ལྟར་སེམས་ནི་གང་གི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་དེ་ཡིས་ཡུལ། །དེ་ཡོངས་ཤེས་པ་དེ་བཞིན་ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། འདི་

དོན་དམ་བདེན་པ།

427

ནི་དེའི་རྣམ་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཉིད་འཛིན་པ་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ཡུལ་རིག་གོ །ཞེས་བརྗོད་དེ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རང་ཉིད་ལ་རང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་དངོས་སུ་མཁྱེན་པ་ཡིན་ཏེ། རང་དང་གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གསལ་ཆ་སོགས་ཤར་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོའི་ཡང་ལོག་དང་རབ་རིབ་ཡོད་མེད་བཞི་ལ་གནོད་ཚུལ་དང་མི་གནོད་ཚུལ་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཐ་སྙད་འཇོག་ཚེ་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་མི་རྙེད་ཀྱང་མི་གནོད་པ་དང༌། དོན་དམ་འཇོག་ཚེ་ཐ་སྙད་པའི་དབང་པོ་དྲུག་གིས་མི་རྙེད་ཀྱང་མི་གནོད་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པའི་དོན་ཡོད་དེ། དོན་དེ་ཐ་སྙད་ལ་གྲགས་ཤིང་དེ་ལ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་དང་རིགས་ཤེས་གཉིས་གང་གིས་ཀྱང་མི་གནོད་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྔ་པ་ཆོས་ཉིད་ཀུན་ཕན་ཚུན་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་ཡིན་ནམ་དེ་མ་ཡིན་ན་ཆོས་དབྱིངས་དབྱེར་མེད་པར་བཤད་པ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་སྙམ་ན། དེ་ཀུན་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་མ་ཡིན་(1)ཀྱང་དབྱེར་མེད་དུ་བཤད་པ་མི་འགལ་ཏེ། ཆོས་ཅན་ཐ་དད་པ་མི་འདྲ་ཡང་དེ་རྣམས་བདེན་མེད་ཀྱི་དོན་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར།
རྩོད་སྤོང་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཀུན་རྫོབ་པ་ཆ་དང་བཅས་ན་རང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་སྣང་བའི་བློ་ལ་གཉིས་སྣང་དང་བཅས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ན་གཉིས་སྣང་དང་བཅས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྡུལ་ཕྲ་རབ་གཅིག་ཆོས་ཅན། གཉིས་སྣང་དང་བཅས་པར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་པ་ཆ་བཅས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཉིས་སུ་སྣང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། གཅིག་ཏུ་སྣང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཅིག་ཏུ་སྣང་བའི་ཀུན་རྫོབ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། རྣམ་མཁྱེན་དེ་ཇི་ལྟ་བ་ལ་ལྟོས་ཀྱང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་ཇི་ལྟ་བ་གཟིགས་པའི་དུས་ན་ཡང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཡང།

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

428

དེར་ཐལ། དེས་ཇི་ལྟ་བ་གཟིགས་པའི་དུས་ན་ཇི་ལྟ་བ་ལ་གཉིས་སྣང་ནུབ་པ་དང་ཇི་སྙེད་པ་ལ་གཉིས་སྣང་མ་ནུབ་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་དེའི་ཚེ་བདེན་གཉིས་སོ་སོར་གཟིགས་ཚུལ་འགལ་ཡང་ཡེ་ཤེས་གཅིག་ཡིན་པས་མི་འགལ་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྣམ་མཁྱེན་དེ་ཇི་ལྟ་བ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཇི་ལྟ་བ་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བཞག་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཇི་ལྟ་བ་ལ་ལྟོས་ནས་གཉིས་སྣང་ཐམས་ཅད་ནུབ་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། བདེན་འཛིན་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པའི་དགག་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་མི་གནོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཁྱབ་པར་ཐལ། དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་ཤེས་དང་ཐ་སྙད་ཚད་མ་གཉིས་ཕན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་གི་གྲུབ་ཆ་ལ་མི་གནོད་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཐ་སྙད་ཚད་མས་བདེན་འཛིན་ཡོད་པར་གྲུབ་ལ་བདེན་འཛིན་ཡོད་པ་ཙམ་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་མི་འགོག་ཅིང་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་ཞེན་ཡུལ་བཀག་པའི་སྒོ་ནས་གནོད་ཅིང་བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་ཐ་སྙད་ཚད་མས་ཀྱང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདི་ལམ་རིམ་གྱི་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པས་རྒྱས་པར་དེར་ལྟོས་ཤིག །ཡང་ཁོ་ན་རེ། རྟ་རྟར་སྣང་བ་དང་སྒྱུ་མའི་རྟ་རྟར་སྣང་བ་གཉིས་ལ་ཐལ་འགྱུར་བའི་སྐབས་འདིར་བདེན་རྫུན་མེད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་སྣང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པར་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། སྣང་ཚུལ་གཉིས་ཀ་ལ་བདེན་འཛིན་གྱིས་མ་བསླད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་རྣམ་བཤད་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སྔ་མའི་སྣང་གཞིའི་གཙོ་བོ་ཐ་སྙད་ཚད་མས་གྲུབ་ལ། ཕྱི་མའི་སྣང་གཞིའི་གཙོ་བོ་མེད་པར་ཐ་སྙད་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདི་ཡང་ལམ་ཁྲིད་འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་ལས་གསུངས་སོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཟུགས་མེད་པ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཡིན་པར་ཐལ། བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོར་ཁྱོད་གཟུགས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཡིན་

དོན་དམ་བདེན་པ།

429

པའི་ཕྱིར་ན་སྦྱོར་ལུགས་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་ཀྱང་མ་ཁྱབ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོར་སྤྲོས་པ་མ་ལོག་པར་ཐལ། བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོར་ཡོད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོར་ཡོད་པ་ཡིན་ན་ཆོས་དབྱིངས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཡང་སྐབས་འདིར་མངོན་སུམ་ཡིན་ན་ཤུགས་རྟོགས་མེད་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། རྣམ་བཤད་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མངོན་སུམ་ལ་ཤུགས་རྟོགས་མི་རུང་བས་སྣང་ནས་མཁྱེན་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ལ་ཆོས་ཀུན་མངོན་དུ་མ་གྱུར་པ་མེད་པས་ཤུགས་རྟོགས་མི་རུང་ཞེས་པའི་དོན་ཙམ་ཡིན་གྱི་མངོན་སུམ་སྤྱིའི་སྐབས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། འོ་ན་མི་རྟག་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་དང༌། གཟུགས་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་སོགས་མ་ཡིན་དགག་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་སློབ་ལམ་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཤུགས་རྟོགས་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཁྱོད་མེད་དགག་ཤུགས་ལ་འཕེན་པའི་མ་ཡིན་དགག་གཅིག་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་སློབ་པའི་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

430

སྨྲས་པ།

གནས་ལུགས་མཁའ་ངོས་དག་པར་ཇི་ལྟ་བའི། །
ཤེས་རབ་བཅུ་གཉིས་བདག་པོ་རབ་ཏུ་གསལ། །
ཇི་སྙེད་མཁྱེན་པའི་འོད་ཀྱིས་བློ་གྲོས་འདབ། །
རབ་རྒྱས་རྒྱལ་སྲས་འདབ་བརྒྱ་འབུམ་འདིར་བཞད། །

རྨི་ལམ་དགའ་སྡུག་ལོངས་སྤྱོད་འབུམ་མྱོང་ཡང༌། །འཁྲུལ་ངོ་ཙམ་ལས་སད་དུས་མེད་བཞིན་དུ། །ཐོག་མེད་རྨོངས་ངོའི་དགའ་སྡུག་སྐྱེ་འཆི་སོགས། །རིག་ངོར་ཀུན་ཞི་ནམ་མཁའི་རེག་བྱ་བཞིན། །གདོད་མའི་གཤིས་ལ་སྐྱེ་འཆི་ས་ལམ་སོགས། །ཡོད་མ་མྱོང་ཡང་དེར་ངོ་མ་ཤེས་པར། །འཁྲུལ་བའི་རབ་རིབ་དབང་གིས་འགྲོ་དྲུག་ཏུ། །ཟོ་ཆུན་འཕྱན་ལྟར་འཁོར་བར་ཤིན་ཏུ་སྐྱོ། །གནས་ལུགས་ངོ་འདིར་སུ་ཡང་འཁོར་མིན་ཡང༌། །འཁྲུལ་བའི་ཐ་སྙད་སྒྱུ་མའི་སྔགས་རྫས་འདི། །མ་ལོག་བར་དུ་སྒྱུ་མ་ཇི་བཞིན་དུ། །སྣ་ཚོགས་ཀུན་རྫོབ་སྤྱོད་དོ་ཤེས་རབ་ཅན། །སྒྱུ་མ་བཟང་པོའི་སྒྱུ་མའི་འདོད་ཡོན་ལ། །བཅོམ་ལྡན་འཁོར་བཅས་རོལ་པས་ཚིམ་པ་ལྟར། །ཀུན་རྫོབ་ཐ་སྙད་བསོད་ནམས་ཚོགས་བསགས་པས། །རྒྱལ་སྲས་རྣམས་ཀྱིས་སྒྱུ་འདྲའི་སངས་རྒྱས་ཐོབ། །ཅེས་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

དུས་གསུམ།

431

དུས་གསུམ།

ལྔ་པ་བདེན་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་པའི་ཡོན་ཏན་ལ། རྟག་ཆད་ཀྱི་ལྟ་བ་སྤངས་སླ་བའི་ཡོན་ཏན་དང༌། ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཤིན་ཏུ་འཐད་པའི་ཡོན་ཏན་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྩ་བར། བདེན་པ་གཉིས་སུ་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཕྱིར། །དེ་དག་རྟག་པ་མ་ཡིན་ཆད་པ་མིན། །ཞེས་པ་རྩ་འགྲེལ་བྱུང༌། གཉིས་པ་ལ་ཀུན་གཞི་སོགས་ཁས་བླངས་མི་དགོས་པའི་ཡོན་ཏན་དང༌། ལས་འགག་པ་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བའི་དཔེ་དང༌། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་པ་གསུམ། དང་པོ་འཆད་པར། རྩ་བར། གང་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་དེ་མི་འགག་པ། །ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་གཅིག་དང༌། དེའི་སྔ་འགྲེལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་བདེན་པ་གཉིས་ཀར་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པས་རྟག་པ་དང་ཆད་པར་ལྟ་བ་རྒྱང་རིང་དུ་སྤངས་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི་ལས་རྣམས་འགགས་ནས་ཡུན་རིང་དུ་ལོན་ཡང་ཞེས་སོགས་བྱུང༌། གཉིས་པ་དེའི་དཔེ་འཆད་པར། རྩ་བར། རྨི་ལམ་དམིགས་པའི་ཡུལ་དག་མཐོང་ནས་ནི། །ཞེས་སོགས་རྐང་པ་བཞི་རྩ་འགྲེལ་བྱུང༌། འདི་དག་གི་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། དུས་གསུམ་དང་ཞིག་པ་གང་ཡིན་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྒོ་གཞི་རྣམས་ལ་རིམ་བཞིན་ཅུང་ཟད་དཔྱད་ན་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པའི་དོན་དུ་བྱས་ནས། སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པ་ད་ལྟར་བའི་མཚན་ཉིད། སྐྱེས་ཟིན་འགགས་པ་འདས་པའི་མཚན་ཉིད། སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ཡོད་ལ་མ་སྐྱེས་པ་མ་འོངས་པའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། འདས་པ་ཆོས་ཅན། ད་ལྟར་བར་ཐལ། སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། སྐྱེས་པ་གང་ཞིག །མ་འགགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་རེ་རེ་ནས་གྲུབ་སྟེ། འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དུས་གསུམ་གྱི་ད་ལྟར་བ་གཙོ་བོ་དང་འདས་མ་འོངས་ཕལ་པར་འཇོག་པའི་ཕྱིར། བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། ད་ལྟར་བྱུང་བ་ནི་ད་ལྟར་དམིགས་པའི་ཕྱིར་གཙོ་བོ་ཡིན་གྱི་མ་འོངས་པ་དང་བརྒལ་བ་དག་གིས་མ་འོངས་པ་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

432

དང་འདས་པའི་དུས་གཉིས་རྣམ་པར་འཇོག་པ་ནི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་མ་འོངས་པའི་སྐྱོན་འཕེན་ནོ། །ཡང་ཁ་ཅིག །ལུང་འདི་ལ་བསམས་ནས་ད་ལྟར་བ་འཇོག་པ་དུས་གཞན་གཉིས་ལ་མི་ལྟོས་པས་ད་ལྟར་བ་གཙོ་བོ་དང་གཞན་གཉིས་འཇོག་པ་ད་ལྟར་བ་ལ་ལྟོས་པས་དུས་གཞན་གཉིས་ཕལ་པ་ཡིན་ཟེར། འོ་ན་འདས་མ་འོངས་གང་རུང་ལ་མ་ལྟོས་པར་ད་ལྟར་བ་འཇོག་ཐུབ་པར་ཐལ། ད་ལྟར་བ་གཙོ་བོ་ཡིན་ཚུལ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདོད་ན། སྐྱེས་ལ་ཞེས་པས་རྐྱེན་མ་ཚང་བས་རེ་ཞིག་མ་སྐྱེས་པའི་མ་འོངས་པ་གཅོད་པ་དང་མ་ཞིག་པ་ཞེས་པས་འདས་པ་བཀག་ནས་དེ་འདྲའི་དུས་གཅིག་ད་ལྟར་བར་འཇོག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ད་ལྟར་བ་འཇོག་པ་ལ་དུས་གཞན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པ་གཅིག་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འཁོར་གསུམ། འདོད་ན། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། ད་ལྟར་བ་ནི་སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། སྔ་མ་ལ་འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདོད་མི་ནུས་ཤིང༌། ཁྱབ་སྟེ། དུས་གསུམ་ཕན་ཚུན་ལྟོས་གྲུབ་དང༌། དུས་གང་འཇོག་པ་ལ་ཡང་དུས་གཞན་གཉིས་མེད་ན་འཇོག་མི་ཐུབ་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། དུས་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཀྱང་ཕན་ཚུན་ལྟོས་པ་ཉིད་དུ་གནས་ཏེ་གཉིས་གཉིས་ལ་མ་ལྟོས་པར་རེ་རེ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང༌། རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། དེ་ལས་མ་བརྒལ་བའམ་མ་འདས་པ་ལ་ད་ལྟར་བ་བཞག་དགོས་པས་ད་ལྟར་བ་འདས་པ་ལ་མི་ལྟོས་པ་འགལ་ལ། དེའི་ཕྱིར་མ་འོངས་པ་ཡང་བརྒྱུད་ནས་འདས་པ་ལ་ལྟོས་དགོས་ཏེ་ད་ལྟར་དུ་མ་འོངས་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང༌། མ་འོངས་པའི་བུམ་པ་འཇོག་པ་ལ་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བའི་བུམ་པ་གཉིས་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ལ་འདས་པའི་བུམ་པ་མི་དགོས་པར་ད་ལྟར་བའི་བུམ་པ་གཅིག་པུས་ཆོག་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང༌། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། འདས་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་ད་ལྟར་བ་མི་འགྲུབ་ད་ལྟར་བ་མ་གྲུབ་ན་མ་འོངས་པ་ཡང་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདི་བར་དུ་མ་འདས་ལ་

དུས་གསུམ།

433

འདི་ནས་འདས་པ་དང་འདི་བར་དུ་མ་འོངས་ལ་ཞེས་དུས་གསུམ་གྱི་ས་མཚམས་འབྱེད་ཤེས་དགོས་པའི་ཕྱིར། བརྒྱ་པ་ལས། མ་འོངས་བུམ་ལ་ད་ལྟར་བའི། །བུམ་ཡོད་མ་ཡིན་འདས་པ་མེད། །ཅེས་དང༌། དེའི་འགྲེལ་པ་ལས། མ་འོངས་པའི་དུས་ཉེ་བར་མཚོན་པའི་དོན་དུ་མ་འོངས་པའི་བུམ་པ་ཉེ་བར་བཀོད་ལ། ཞེས་པ་ནས། འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བ་གཉིས་ལ་མ་ལྟོས་པར་ནི་མ་འོངས་པའི་དུས་རྣམ་པར་(1)གཞག་མི་ནུས་ཏེ། མ་འོངས་པ་ནི་མ་འོངས་པ་ལས་ཡིན་ལ། མ་འོངས་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་དེ་གང་དུ་མ་འོངས་པ་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་གྱི་དུས་གཉིས་པོ་དེ་གདོན་མི་ཟ་བར་འགྱུར་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཡང་ཁོ་ན་རེ། ད་ལྟར་གྱི་དུས་སུ་མ་ཕྱིན་པ་མ་འོངས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བརྒྱ་འགྲེལ་ལས། མ་འོངས་པ་ནི་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་དུས་སུ་མ་ཕྱིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། རྒྱུ་ཡོད་ཀྱང་ད་ལྟར་གྱི་དུས་སུ་མ་ཕྱིན་པ་ནི་མ་འོངས་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། མངོན་པ་ལས། རྒྱུ་ཡོད་ཀྱང་མ་བྱུང་བ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དངོས་པོར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ནམ་མཁའ་དང་རི་བོང་རྭ་སོགས་ཀྱང་མ་འོངས་པ་དང་དངོས་པོར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་དག་ཆོས་ཅན། སྤྱིར་རང་གི་རྒྱུ་ཡོད་ཀྱང་རང་ཉིད་ཀྱིས་དེའི་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ཀྱི་གང་ཡང་མ་སྤྱད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་འོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མ་འོངས་པ་དངོས་པོར་འདོད་མི་འདོད་མི་མཐུན་ཡང་དེ་ཙམ་ཞིག་མདོ་སེམས་དབུ་མ་པ་ཀུན་མཐུན་པའི་ཕྱིར། དབུས་མཐའ་ལས། དེ་བཞིན་མ་སྤྱད་གཞན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང༌། དེའི་འགྲེལ་པར་དབྱིག་གཉེན་གྱིས། འབྲས་བུ་དང་རྒྱུ་མ་སྤྱད་པའི་ཕྱིར་མ་འོངས་པའི་དུས་སོ། །ཞེས་དང༌། ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། འདི་ལ་མ་འོངས་པས་འབྲས་བུ་དང་རྒྱུ་གཉིས་ཀ་རང་གི་བྱ་བ་བྱས་ནས་ཞིག་པ་མ་ཡིན་པས་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་སྤྱད་མ་ཟིན་པ་ཞེས་དབུས་མཐའ་སོགས་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། འཇོག་མི་ནུས་ཏེ།

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

434

ལས་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན་གང་དུ་མ་འོངས་པ་ད་ལྟར་བ་དང༌། དེར་གང་མ་འོངས་ན་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་མ་འོངས་པ་རྣམས་འཇོག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དུས་གསུམ་དངོས་པོ་གང་ཞིག །དེར་མ་འོངས་པ་དང་མ་འོངས་རྒྱུ་གཉིས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འབྲས་བུ་རྣམས་མ་འོངས་པའི་དུས་སུ་འཇོག་པར་ཐལ། སྔ་མ་ལ་འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། མ་འོངས་པ་ལ་རང་ཉིད་ད་ལྟར་བའི་རྒྱུ་དང་ད་ལྟར་བ་གཉིས་ཀ་སྤྱད་མ་ཟིན་པ་གཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཊཱིཀ་ཆེན་དེ་ཉིད་ལས། གང་ཞིག་མ་འོངས་པ་ནི་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་རྣམས་ཡིན་ཀྱང་འབྲས་བུ་རྣམས་མ་འོངས་པའི་དུས་སུ་འཇོག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཆོས་མངོན་ལས། འདས་པའི་མཚན་ཉིད་དུ། བྱུང་ནས་ཞིག་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱུང་བ་དེ་ཡང་འདས་པ་ལ་བྱེད་པར་ཐལ། འདས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ད་ལྟར་བ་ཞིག་པ་དེ་ད་ལྟར་བ་དེ་ཞིག་པ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ད་ལྟར་བ་ཞིག་པས་ནི་ད་ལྟར་བའི་རྒྱུ་དང་དེའི་འབྲས་བུ་ད་ལྟར་བ་གཉིས་ཀ་སྤྱད་ཟིན་པས་དེ་འདས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དབུས་མཐའ་ལས། འབྲས་བུ་རྒྱུ་རྣམས་སྤྱད་ཟིན་དང༌། །ཞེས་དང༌། དབྱིག་གཉེན་འགྲེལ་པར། འབྲས་བུ་དང་རྒྱུ་སྤྱད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་འདས་པའི་དུས་སོ། །ཞེས་དང༌། ཊཱིཀ་ཆེན་དེ་ཉིད་ལས། བྱུང་བ་ཞེས་པ་ནི་འདས་པ་ལ་མི་བྱེད་ཀྱི་གང་འདས་པའི་འདས་རྒྱུའི་མྱུ་གུ་ལ་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །བུམ་པ་འདས་པ་དང་བུམ་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་འདས་པ་དོན་གཅིག །དེ་བཞིན་དུ་མ་འོངས་པ་ཟེར་བ་དང༌། ཡང་ལ་ལ་ན་རེ། དུས་གསུམ་ཕལ་པ་ཡང་ཡིན་རང་ཉིད་དངོས་པོ་གང་ལ་ལྟོས་ནས་དུས་གསུམ་གང་རུང་དུ་འཇོག་པའི་དངོས་པོ་དེའི་དུས་སུ་ཐལ་ཟིན་པ་དེ་འདས་པའི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག་རང་ཉིད་དངོས་པོ་གང་ལ་ལྟོས་ནས་དུས་གསུམ་གང་རུང་དུ་འཇོག་པའི་དངོས་པོ་དེའི་དུས་སུ་རང་ཉིད་མ་སྐྱེས་པའམ་མ་ཕྱིན་པ་མ་འོངས་པའི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །རང་ཉིད་དངོས་པོ་གང་ལ་ལྟོས་ནས་དུས་གསུམ་

དུས་གསུམ།

435

གང་རུང་དུ་འཇོག་པའི་དངོས་པོ་དེའི་དུས་སུ་སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པ་ད་ལྟར་བའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་བ་དང༌། གཞན་དག་བུམ་པའི་དུས་སུ་འདས་པ་དང་བུམ་པ་འདས་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་པ་དང་དེ་བཞིན་དུ་མ་འོངས་པར་ཡང་འདོད་པ་རྣམས་ལ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བུམ་པ་ཞིག་པ་བུམ་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་འདས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བུམ་པ་དེ་དུས་གསུམ་འཇོག་བྱེད་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་སྔར་བཤད་ཟིན། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བུམ་པ་ཞིག་པ་དེ་བུམ་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་མ་འོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བུམ་པ་དེ་བུམ་པ་ཞིག་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བུམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཞིག་པ་ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། བུམ་པ་མ་འོངས་པ་ཆོས་ཅན། བུམ་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་མ་འོངས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བུམ་པ་མ་འོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སླ། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བུམ་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཐལ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བུམ་པའི་དུས་སུ་ཐལ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་བུམ་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བུམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མ་འོངས་པ་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། བུམ་པ་མ་འོངས་པ་བུམ་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཐལ་ཟིན་པར་ཐལ། བུམ་པ་དེ་རྗེས་སུ་བྱུང་བ་གང་ཞིག །མཆོད་སྦྱིན་ཁ་ཤར་དུ་བལྟས་ནས་འགྲོ་བའི་ཚེ་མདུན་གྱི་ལམ་མ་བགྲོད་པ་རྣམས་འགོམ་བཞིན་པའི་ད་ལྟར་གྱི་ལམ་ལ་ལྟོས་ཏེ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་མ་སྐྱེས་པའི་ལམ་དང༌། བགྲོད་ཟིན་པའི་རྒྱབ་ངོས་ཀྱི་ལམ་རྣམས་བགྲོད་བཞིན་པའི་ལམ་ལ་ལྟོས་པའི་འགག་པའི་ལམ་དུ་འཇོག་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །བུམ་པ་ཞིག་པ་ཆོས་ཅན། ད་ལྟར་བར་ཐལ། སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། རང་ཉིད་སྐྱེས་ལ་རང་ཉིད་མ་འགག་ན་རང་ཉིད་སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བུམ་པ་ཞིག་པ་ལྟ་བུ་འགག་དགོས་པ་ཡིན་པས་རང་ཉིད་མ་འགགས་ཀྱང་རང་དངོས་པོ་གཞན་བུམ་པའི་ཞིག་ཆ་ཡིན་པས་འདས་པ་དང་འགགས་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བུམ་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཆ་ལ་མི་འཇོག་པས་སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པ་དང་བུམ་པ་ཞིག་པ་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

436

ལྟ་བུའི་ཞིག་ཆ་དེ་སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་ཀྱང་དངོས་པོ་གཞན་གྱི་འགག་ཆ་ཡིན་པས་གཏན་ནས་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར། རྩ་ཤེའི་རབ་བྱེད་བཅུ་དགུ་པ་ལས། གལ་ཏེ་དུས་ནི་དངོས་སྟེན་ན། །ཞེས་པའི་ཊཱིཀ་ཆེན་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལྟར་འདས་པའི་རིགས་འདྲ་ཇི་སྙེད་ཅིག་བྱུང་ཡང་དངོས་པོ་གཞན་གཅིག་ཞིག་པའི་སྒོ་ནས་རང་གི་ངོ་བོ་བཞག་དགོས་པས་དུས་གཞན་གཉིས་དང་ཁྱད་པར་ཆེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། མྱུ་གུ་མ་འོངས་པ་ཆོས་ཅན། མ་འོངས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ད་ལྟར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱེས་པ་གང་ཞིག །མ་འགགས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་སྐྱེས་པ་དང་དངོས་པོ་གཞན་མ་འགགས་པ་ཡང་ཡིན་ཀྱང་དངོས་པོ་གཞན་ཞིག་མ་སྐྱེས་པའི་ཆ་ཡིན་ལ། ད་ལྟར་བ་ནི་དངོས་པོ་གཞན་མ་སྐྱེས་པའི་ཆ་མ་ཡིན་ལ་སྐྱེས་ཤིང་མ་འགགས་པ་ཡིན་ཞིང་དངོས་པོ་གཞན་གྱི་འགག་ཆ་ཡང་མ་ཡིན་པ་གཅིག་དགོས་པས་དུས་གསུམ་ག་སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་ཙམ་དུ་མཚུངས་ཀྱང་གཏན་ནས་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཆེ་བ་གང་ཞིག །མ་འོངས་པ་ནི་རང་ཉིད་སྐྱེས་ཀྱང་དངོས་པོ་གཞན་ཞིག་མ་སྐྱེས་པའི་ཆ་ནས་རང་གི་ངོ་བོ་འཇོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཊཱིཀ་ཆེན་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལྟར་ན་ད་ལྟར་བ་ནི་དངོས་པོ་གཞན་གཅིག་ཞིག་པ་དང་མ་སྐྱེས་པའི་སྒོ་ནས་བཞག་མི་དགོས་པས་སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་མ་འོངས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པ་རྣམས་དང་ཁྱད་པར་ཆེའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཊཱིཀ་ཆེན་དེ་ཉིད་ལས། དེ་བཞིན་དུ་མ་འོངས་པའི་རིགས་འདྲ་ཇི་སྙེད་ཅིག་བྱུང་ཡང་དངོས་པོ་གཞན་གཅིག་མ་སྐྱེས་པ་ཁོ་ནའི་སྒོ་ནས་རང་གི་ངོ་བོ་འཇོག་དགོས་པས་འདས་ད་ལྟར་གཉིས་དང་ཁྱད་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མྱུ་གུ་སྐྱེ་བཞིན་པ་དང་དངོས་པོའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། མྱུ་གུ་མ་འོངས་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། མྱུ་གུ་སྐྱེ་བཞིན་པ་དེ་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མྱུ་གུ་སྐྱེ་བཞིན་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱེས་པར་ཐལ། འདུ་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དུས་གསུམ།

437

རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མ་སྐྱེས་པར་ཐལ། སྐྱེ་བཞིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མྱུ་གུ་སྐྱེ་བཞིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཁྱབ་པར་ཐལ། མྱུ་གུ་མ་འོངས་པ་ཡིན་ན་མ་འོངས་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་ཁྱབ་བོ། །དེ་ཆོས་ཅན། སྐྱེས་ཟིན་པར་ཐལ། སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རང་དུས་སུ་མ་འོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བུམ་པ་ཞིག་པའི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་ཐམས་ཅད་བུམ་པ་འདས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཐམས་ཅད་འདས་པར་འཇོག་པའི་ད་ལྟར་བ་ལ་བུམ་པ་འཇོག་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། བུམ་པ་ཞིག་པ་ཞིག་པ་དེ་ཡང་བུམ་པ་ཞིག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བུམ་པ་ཞིག་པ་ཞིག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བུམ་པ་ཞིག་པ་དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དུས་སུ་བུམ་པ་ཞིག་པ་འགགས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། ཁྱབ་པར་ཐལ། འགག་རྒྱུ་དང་འགགས་ཆ་གཉིས་དགག་བྱ་དང་དེ་འགགས་པའི་འགགས་ཆ་ལ་འཇོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་བསྲེག་རྒྱུ་བུད་ཤིང་དང་དེ་བསྲེགས་པའི་ཐལ་བ་བཞིན་ནོ། །གོང་དུ་མ་ཁྱབ་མཚམས་ལ། བུམ་པ་ཞིག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཞིག་པའི་དུས་སུ་ཁྱོད་འགགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཞིག་པ་ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཞིག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞིག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དངོས་པོ་ཡིན་པར་ནི་ལུང་གིས་ཀྱང་གྲུབ། རིགས་པས་ཀྱང་གྲུབ། འཇིག་རྟེན་པའི་གྲགས་པས་ཀྱང་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེ་ལྟར་ལུང་གིས་གྲུབ་སྟེ། ཞིག་པ་ལ་རྒྱུ་ཡོད་པ་སྡེ་སྣོད་གསུམ་གས་བཤད། ཞིག་པའི་འབྲས་བུ་ཡོད་པར་ཡང་བཤད་པའི་མདོ་དུ་མ་སྣང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྡེ་སྣོད་གསུམ་གའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་སྟོན་པ་ཐམས་ཅད་ལས། སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་གྱིས་རྒ་ཤིའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འགྲོ་བ་དེ་ཤི་བ་ནི། དེ་ཞིག་པ་ཡིན་ལ་ཤི་བ་དེ་རྒྱུ་སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་གྱིས་བྱུང་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ས་བཅུ་པའི་མདོ་སོགས་ལས། འཆི་བ་ཡང་བྱ་བ་གཉིས་སུ་ཉེ་བར་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། །འདུ་བྱེད་འཇིག་པར་ཡང་བྱེད་པ་དང༌། ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་པ་རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་རྒྱུ་ཡང་འབྱིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

438

ཁྱབ་སྟེ། སེམས་ཅན་དེ་ཤི་བས་མ་རིག་པ་སྐྱེད་པར་བཤད་པ་དེའི་ཕྱིར། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པར་མ་ཟད་ཞིག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པ་འཕགས་པས་ཀྱང་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་མྱུ་གུ་དང་མྱུ་གུའི་དངོས་མེད་མྱུ་གུ་ཞིག་པ་གཉིས་ཀ་འདུ་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་ཤེ་ལས། དངོས་དང་དངོས་མེད་འདུ་བྱས་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རིགས་པས་ཀྱང་ཞིག་པ་དངོས་པོར་གྲུབ་པར་ཐལ། ཞིག་པ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་ན་སྐྱེ་འཇིག་སོགས་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་དང༌། གང་ཡང་རྒྱུ་ལས་མི་སྐྱེ་བར་ཐལ་བ་དང༌། སྔར་མེད་གསར་སྐྱེའི་རིགས་པ་གསུམ་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། མྱུ་གུ་འཇིག་པ་འདུ་བྱས་ཀྱི་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་མི་རུང་བར་ཐལ། མྱུ་གུ་འཇིག་བཞིན་པ་དང་འཇིག་པའི་བྱ་བ་ལ་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མྱུ་གུའི་འཇིག་པའི་བྱ་བའི་གཙོ་བོ་ཞིག་པ་ལ་རྒྱུ་མེད་པ་གང་ཞིག །མྱུ་གུ་ཞིག་པ་མྱུ་གུའི་འཇིག་པའི་བྱ་བའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དངོས། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མྱུ་གུ་འཇིག་བཞིན་པ་དེས་མྱུ་གུ་ཞིག་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་འཇིག་བཞིན་པ་བྱེད་པ་དང༌། ཞིག་པ་དེའི་བྱ་བར་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་མཚམས་ལ་རྟགས་དེར་ཐལ། མྱུ་གུ་སྐྱེ་བཞིན་པས་མྱུ་གུ་སྐྱེས་པ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མྱུ་གུ་སྐྱེ་བཞིན་པ་དེ་མྱུ་གུ་སྐྱེས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། མྱུ་གུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྐྱེ་བཞིན་པ་ཁྱོད་སྐྱེས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། མྱུ་གུ་ཆོས་ཅན། འདུས་བྱས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པ་དང་གནས་པ་ལས་རྒ་བ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཁྱོད་འདུས་བྱས་སུ་མི་མཚོན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དངོས། འདོད་ན། མདོ་ལས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། དགེ་སློང་དག་གསུམ་པོ་འདི་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དག་སྟེ། འདུས་བྱས་སྐྱེ་བར་ཡང་མངོན་འཇིག་པར་ཡང་མངོན་གནས་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་བར་ཡང་མངོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་དང་མི་འགྲིག་པར་ཐལ་ལོ། །ཚིག་གསལ་ལས། གང་ཞིག་འཇིག་པ་རྒྱུ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཁས་བླངས་ནས་འདུས་བྱས་རྣམས་སྐད་ཅིག་མར་སྨྲ་བོ་དེའི་ལྟར་

དུས་གསུམ།

439

ན་ཞེས་པ་ནས། མི་འགྲིག་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང༌། རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། སྔོན་པོའི་འཇིག་པའི་བྱ་བ་ལ་ནི་རང་གི་དུས་གཉིས་པར་ཞིག་པ་ཡང་ཡོད་ལ་དེ་ལྡན་མིན་ཡིན་ན་རང་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་འདུ་བྱེད་དགོས་པས་ཞིག་པ་རྒྱུ་བཅས་སུ་གྲུབ་བོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྔོན་པོ་བྱེད་པ་པོ་དང་སྔོན་པོ་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་དང་འཇིག་པའི་དང་གནས་པའི་དང་རྒ་བའི་བྱ་བ་བཞིས་སྔོན་པོ་འདུས་བྱས་སུ་མཚོན་པར་ཐལ། སྔོན་པོ་རང་ཉིད་རང་གི་བྱ་བར་འགལ་ཞིང་སྔོན་པོ་འདུས་བྱས་སུ་མཚོན་པའི་སྔོན་པོ་རང་གི་བྱ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྔོན་པོ་སྐྱེ་འཇིག་གནས་རྒ་བཞི་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དུ་ཐལ། དེ་བཞི་གཟུགས་སོགས་ཕུང་པོ་གཞན་བཞི་མ་ཡིན་ལ་མཚུངས་ལྡན་འདུ་བྱེད་ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། སྔོན་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྐྱེ་འཇིག་གནས་རྒ་བཞི་ཕུང་པོ་གཞན་བཞི་དང་མཚུངས་ལྡན་འདུ་བྱེད་དེ་ལྔ་པོ་གང་རུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། སྔོན་པོ་འཇིག་པ་རྒྱུས་བསྐྱེད་པ་ལྟར་སྔོན་པོ་ཞིག་པ་ལ་ཡང་རྒྱུ་ཡོད་པ་དང་སྔོན་པོ་རང་དུས་གཉིས་པར་མི་སྡོད་པ་ལ་རྒྱུ་ཡོད་པ་ལྟར་སྔོན་པོ་རང་དུས་གཉིས་པར་མ་བསྡད་པ་ལ་ཡང་རྒྱུ་ཡོད་དགོས་པར་ཐལ། སྔོན་པོའི་སྐྱེ་འཇིག་གནས་རྒའི་བྱ་བ་བཞི་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་གང་ཞིག །སྔོན་པོའི་འཇིག་པའི་ཆ་ལ་སྔོན་པོ་ཞིག་པ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། སྔོན་པོ་འཇིག་པའི་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཞིག་པ་བཞག་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་སྔོན་པོ་རང་དུས་ཀྱི་མ་ཞིག་པ་དང་དུས་གཉིས་པར་ཞིག་པ་གཉིས་དངོས་པོ་ཡིན་མིན་མཚུངས་པར་སྟོན་པས་དེ་ལྟ་ན་དེའི་ཞིག་པ་ཡང་དེའི་མི་རྟག་པར་འགྱུར་བས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱས་པར་ཊཱིཀ་ཆེན་ལྟ་དགོས། འདོད་ན། དེ་དག་རྒྱུ་གཅིག་ལས་དུས་མཉམ་དུ་སྐྱེས་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་བཞི་ལ་རྒྱུ་ཡོད་མེད་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་ཅིང༌། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སྔོན་པོ་འཇིག་པ་དང་དུས་གཉིས་པར་མི་སྡོད་པ་གཉིས་སྔོན་པོ་དང་དུས་མཉམ་པས་སྔོན་པོའི་རྒྱུས་བསྐྱེད་ལ། སྔོན་པོ་ཞིག་པ་དང་དུས་གཉིས་པར་མ་བསྡད་པ་སྔོན་པོའི་གནས་རྐྱེན་ཟད་པས་བསྐྱེད་ཅིང་སྔོན་པོའི་འབྲས་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

440

བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མར་མེ་གནས་པའི་རྒྱུ་མར་དང་སྡོང་བུ་ཟད་པས་མར་མེ་ཤི་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ་ལས། རྒྱུ་ཟད་ཉིད་ལས་ཞི་བ་ནི། །ཟད་ཅེས་བྱ་བར་དམིགས་པ་སྟེ། །ཞེས་དང༌། དེའི་འགྲེལ་པར། གནས་པའི་རྐྱེན་མ་ཚང་ན་འཇིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་འཇིག་རྟེན་ན་རྒྱུ་ཟད་པ་ཁོ་ན་ལས་ཞི་ཞིང་ལོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཟད་ཅེས་བྱ་བར་དམིགས་ཏེ། ཞེས་དང༌། གང་དག་གིས་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་འགག་པ་རྒྱུ་མེད་པ་ཁོ་ནར་རྟོགས་པ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན་འགག་པ་དེ་དངོས་པོ་ལ་རྟེན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་རྒྱུ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་འགག་པ་རྒྱུ་ལ་མི་ལྟོས་པར་ཐལ་བ་འཕངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ཡང་རྒྱུ་མེད་པར་ཐལ་བ་ནི། མདོ་སེམས་དག་ན་རེ། དངོས་པོ་སྔོན་པོ་ལྟ་བུ་སྔ་མ་ཞིག་པ་དེ་ལ་རྒྱུ་མེད་པར་ཐལ། དེ་སྔོན་པོ་ལྟ་བུ་དངོས་པོ་ཞིག་ནས་མེད་པའི་ཆ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེ་སྐད་དུ། ཚིག་གསལ་ལས། ཅི་སྟེ་འཇིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དངོས་མེད་ཡིན་ན། གང་ཞིག་དངོས་པོ་མེད་པ་དེ་ལ་རྒྱུས་ཅི་ཞིག་བྱེད་ཅེས་སོ། །དེ་ལ་ཟླ་བའི་ཞབས་ན་རེ། འོ་ན། དངོས་པོ་ལ་ཡང་རྒྱུ་མེད་པར་ཐལ། དངོས་པོ་གྲུབ་ཟིན་པ་རྒྱུས་བྱེད་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁྱོད་རང་ལ་ཁས། འདོད་ན། ཐམས་ཅད་གང་ལ་ཡང་རྒྱུ་མེད་པར་ཐལ། དངོས་པོ་ལ་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཚིག་གསལ་ལས། དངོས་པོ་ལ་ཡང་རྒྱུ་མེད་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ། འདི་ལྟར་དངོས་པོ་ནི་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། ཡོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་རྒྱུས་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད། ནས། འདི་ནི་མི་རིགས་སོ་ཞེས་སོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཐལ་བ་སྔ་མ་ལ་མ་ཁྱབ་སྟེ། དངོས་པོ་ཡོད་ཟིན་རྒྱུས་མི་བྱེད་ཀྱང་དངོས་པོ་ཡོད་པ་དེ་རྒྱུས་བསྐྱེད་པས་དངོས་པོ་ལ་རྒྱུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་ན། དེ་ལ་ཡང་སྔོན་པོ་ཞིག་པ་ད་གདོད་རྒྱུས་མི་སྐྱེད་ཀྱང་སྔོན་པོ་ཞིག་པའི་རྒྱུ་མེད་མི་དགོས་པར་ཐལ། སྔོན་པོ་ཞིག་པ་ད་གདོད་རྒྱུས་མི་སྐྱེད་ཀྱང་སྔོན་པོ་གནས་རྐྱེན་མ་ཚང་བས་སྔོན་པོ་ཞིག་པ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཚིག་གསལ་ལས། གང་ཞིག་དངོས་པོ་མེད་པ་དེ་ལ་རྒྱུས་ཅི་ཞིག་བྱེད་ཅེས་སྨྲས་པ་དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། གང་

དུས་གསུམ།

441

གི་ཕྱིར་ཁོ་བོ་ཅག་ནི་འཇིག་པ་ལ་རྒྱུས་ཅུང་ཟད་ཅིག་བྱེད་པར་མི་འདོད་ཀྱི། (1)འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། འོན་ཀྱང་འཇིག་པ་ཉིད་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྨྲའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཅུང་ཟད་ཅིག་བྱེད་པར་མི་འདོད་ཅེས་པ་ད་གདོད་གཞན་མི་བྱེད་པའི་དོན་དང༌། འཇིག་པ་ཉིད་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེས་པ་ནི་མྱུ་གུ་ལྟ་བུ་ཞིག་པ་ཉིད་རྒྱུས་བྱེད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། ཁོ་བོ་ཅག་ཀྱང་དེ་ལ་རྒྱུས་ད་གཟོད་གཞན་གཅིག་བྱེད་པར་མི་འདོད་ཀྱི་མྱུ་གུ་ཞིག་པ་ཉིད་རྒྱུས་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མྱུ་གུ་ཞིག་པ་དེ་དངོས་པོར་ཐལ། རྒྱུས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཟླ་བའི་ཞབས་ན་རེ། མྱུ་གུ་ཞིག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པར་འདོད་རིགས་པར་ཐལ། མྱུ་གུ་ཞིག་པ་དེ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་ལྟོས་ནས་དངོས་པོ་དང་མྱུ་གུ་ལ་ལྟོས་ནས་དངོས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་ལྟོས་ནས་མ་ཞིག་པས་དངོས་པོ་དང་མྱུ་གུ་ལ་ལྟོས་ནས་མྱུ་གུའི་དངོས་པོ་འགགས་ནས་མེད་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚིག་གསལ་ལས། གལ་ཏེ། ནས། འདི་ནི་འདོད་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ངོ་བོ་ལ་ལྟོས་ནས་དངོས་པོ་ཡིན་ལ། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ལོག་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ནི་དངོས་པོ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རིགས་པ་གསུམ་པ། མྱུ་གུ་ཞིག་པ་ཡང་དངོས་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་མྱུ་གུ་སྐྱེ་བ་ལ་ལྟོས་ནས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མྱུ་གུའི་དངོས་འབྲས་བཞིན། དེ་ལ་མ་ཁྱབ་ན། འོ་ན་མྱུ་གུ་སྐྱེས་པ་ཡང་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྔར་མེད་གསར་དུ་བྱུང་པས་དངོས་པོར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཞིག་པ་ལ་དེ་ལྟར་འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། ཚིག་གསལ་ལས། གཞན་ཡང་ཇི་ལྟར་སྔར་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་ཕྱིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་བ་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་འཇིག་པ་ཡང་ཡིན་པར་འདོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞིག་པ་དངོས་པོར་འཇིག་རྟེན་གྲགས་པས་སྒྲུབ་པ་ནི། ཞིག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆུ་ཟད་ནས་མེད་པས་འབྲུ་བརླགས་པ་དང་ཟས་ཟད་ནས་མེད་པས་བུ་བརླགས་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར།

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དོན་ཅི་ཞེ་ན།

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

442

དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་ཤིང་སྐབས་འདིར་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན་ཁྱབ་པར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་པའི་དངོས་པོ་རང་དགའ་བ་འཇོག་པ་ནི་རིགས་པས་དཔྱད་ན་འགལ་བར་འགྱུར་བས་མ་བརྟགས་མ་དཔྱད་པར་གྲགས་པ་ལྟར་འཇོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས་ཀྱང༌། གང་འཇིག་རྟེན་ན་ཡོད་པ་དེ་ང་ཡང་ཡོད་པར་འདོད་ཅེས་དང༌། འཕགས་པ་ལྷས་ཀྱང༌། འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་མ་གཏོགས་པར། །འཇིག་རྟེན་བཟུང་བར་ནུས་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཤིན་ཏུ་མང་བའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། འཇིག་རྟེན་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་དཔྱད་ཅིང་དཔྱད་ནས་ཁས་བླང་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་གྱི། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན་འཇིག་རྟེན་ན་ཇི་ལྟར་གྲགས་པ་ལྟར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དེས་ན་གང་ཟག་དེའི་གཟུགས་མིག་གིས་མཐོང་བ་ལ་གང་ཟག་དེ་མིག་གིས་མཐོང་བ་སོགས་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་རང་དགའ་བ་དང༌། གཟུགས་བརྙན་དང་གཟུགས་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་རང་དགའ་བ་མ་ཡིན་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་གཉིས་ལ་མི་འགལ་ལུགས་དང་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་ཡོད་པས་ཞིབ་ཆ་དུ་མ་ཤེས་དགོས་སོ། །གོང་གི་མ་ཁྱབ་མཚམས་ཀྱི་རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། འཇིག་རྟེན་ན་ནི་མེད་པ་ཡང་རྒྱུ་ཉིད་དུ་ཡོད་དེ། འདི་ལྟར་ཆུ་མེད་ན་ངའི་འབྲུ་མ་རུངས་པར་འགྱུར་རོ། །ཟས་མེད་པས་ངའི་བུ་ཤིའོ་ཞེས་དེ་སྐད་དུ་འབྲུ་དང་བུ་དག་བརླགས་པ་ཆུ་དང་ཟས་མེད་པས་བྱས་པར་སྨྲའོ། །གཞན་ཡང་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པའི་དོན་ནི་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པ་ཁོ་ནས་བཞག་པར་བྱ་ཡི་འཐད་པས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་ནི་འཐད་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན་ཆུ་མེད་པ་དང་ཟས་མེད་པ་མེད་དགག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཆུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མེད་པ་མེད་དགག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་གཏན་ནས་མ་ཁྱབ། འོ་ན་རྒྱལ་བ་ཚེ་དཔག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མེད་པ་མེད་དགག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདོད་ན། རྒྱལ་བ་

དུས་གསུམ།

443

ཚེ་དཔག་མེད་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། མགོན་པོ་འོད་དཔག་མེད་དང་སྣང་བ་མཐའ་ཡས་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་དང༌། མ་གྲུབ་ན་བཞད་གད་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང༌། དགེ་རྩ་གསུམ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་ཆགས་མེད་པ་ཞེ་སྡང་མེད་པ་གཏི་མུག་མེད་པ་གསུམ་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་སེམས་དག་ན་རེ། མར་དང་སྡོང་བུ་ཟད་པ་མར་མེ་ཤི་བའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཟད་པ་ནི་མར་མེ་སྐད་ཅིག་ཐ་མས་མར་མེའི་རིགས་འདྲ་མ་འོངས་པ་སྐྱེད་པའི་རྐྱེན་མ་ཚང་བ་ཡིན་ལ། མ་འོངས་པ་ཡང་རྐྱེན་མ་ཚང་བས་མ་སྐྱེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ཏེ། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། ཅི་སྟེ་མར་དང་སྡོང་བུ་ཟད་པ་ནི། ཞེས་པ་ནས། དེ་ལྟར་རྐྱེན་མ་ཚང་པས་མ་འོངས་པ་འདིར་མ་སྐྱེས་སོ་སྙམ་དུ་སེམས་ན་ཞེས་སོ། །འོ་ན་ཞིག་པ་གཞན་གཅིག་ཞིག་པ་དེ་ལས་གཞན་གཅིག་གི་རྒྱུ་ཡིན་པར་མ་ཟད་མར་མེ་མ་འོངས་པའི་རྒྱུ་ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁས་ལེན་རིགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསལ་བར་འདོད་འདུག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མར་སྡོང་ཟད་ནས་མར་མེའི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་མ་ཚང་བ་དེ་མར་མེའི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་མ་འོངས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་རྐྱེན་མ་ཚང་བ་མ་ཡིན་ན་མ་འོངས་པ་དེ་ཡང་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་བླངས་ལ། ཁྱབ་པར་ཐལ། རྐྱེན་མ་ཚང་ན་མི་སྐྱེ་ལ་ཚང་ན་སྐྱེ་རུང་ངམ་སྐྱེ་རྒྱུ་དེ་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། དེ་ལ་ནི་འོ་ན་རྐྱེན་མ་ཚང་བ་མ་འོངས་པ་མི་སྐྱེ་བ་ལ་རྒྱུར་གནས་ཏེ། གལ་ཏེ་རྐྱེན་མ་ཚང་བར་མ་གྱུར་ན་ནི་དེ་ངེས་པར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མ་འོངས་པ་དངོས་པོར་ལུང་འདི་ལས་ཤེས་དགོས། གཞན་ལུང་ཞལ་གསལ་བ་མི་སྣང་ངོ༌། །ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྒོ་གཞི་དང་ལས་ཆུད་མི་ཟ་བའི་དོན་ལ་འཕགས་ཡུལ་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱང་མི་མཐུན་པ་མང་ཡང་ཡི་གེས་མི་ལངས་ལ་རེ་ཞིག་ཐལ་འགྱུར་པའི་ལུགས་ཙམ་ལ་དཔྱད་ན་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྐབས་འདིར་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྒོ་གཞི་ལ་གང་ཟག་གིས་ཁྱབ་པར་ཐལ། སེམས་སོགས་བཞག་ན་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་དང་དགེ་རྩ་ཆད་པའི་དུས་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

444

སུ་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་མེད་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། འོ་ན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་སུ་དེའི་སྤང་བྱ་མཐོང་སྤང་མེད་མོད་ཀྱང༌། སྒོམ་སྤང་གི་བག་ལ་ཉལ་ཡོད་དགོས་ལ། དེའི་ཚེ་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ནི་གཉིས་སྣང་འཁྲུལ་བའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་མ་བསླད་པའི་ཟག་མེད་ཡིན་པས། དེའི་ངོ་བོར་བག་ལ་ཉལ་དེ་གནས་པ་མི་རིགས་ལ། དབང་ཤེས་ཀྱང་དེའི་རྟེན་དུ་མེད་ཅིང༌། གཟུགས་ཀྱང་དེའི་རྟེན་དུ་མི་རིགས་ལ་ཀུན་གཞི་ཡང་མི་འདོད་པས་དེའི་རྟེན་མེད་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། དེའི་ཚེ་ང་ཙམ་ཞིག་སྒོམ་སྤང་གི་བག་ལ་ཉལ་གྱི་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤངས་གཉེན་གཞན་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ང་ཙམ་ཞིག་གི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེའི་ཚེ་ཤེས་པ་མངོན་གྱུར་པ་དང་གཟུགས་དང་ཀུན་གཞི་བག་ཆགས་ཀྱི་རྟེན་མ་ཡིན་པས། དེའི་ང་ཙམ་དེ་བག་ཆགས་བསྒོ་གཞིར་བསྟན་གྱི་བག་ཆགས་ཀྱི་བསྒོ་གཞི་ལ་ང་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བག་ཆགས་བསྒོ་གཞིའི་སེམས་རྒྱུད་ལ་གང་ཟག་དང་སེམས་རྒྱུད་གཉིས་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན་ཁྱབ་པར་ཐལ། སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་གང་ཟག་གཅིག་ཡོད་ཀྱང༌། སེམས་རྒྱུད་གང་ཟག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གདགས་གཞི་བཏགས་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སླ། མ་ཁྱབ་མཚམས་ལ་རྟགས་དེར་ཐལ། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བསགས་པའི་བག་ཆགས་འཛིན་པའི་བསྒོ་གཞི་ལ་ངའོ་སྙམ་པའི་བློ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་གཅིག་དགོས་ཀྱང༌། གནས་སྐབས་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྒོ་གཞི་ལ་སེམས་ཀྱི་རིགས་འདྲའི་རྒྱུད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཟུར་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཐོག་མ་མེད་པའི་འཁོར་བར་དངོས་པོའི་བག་ཆགས་བཞག་པ་ཡོངས་སུ་སྨིན་པ་དངོས་པོ་ལ་མངོན་པར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། དེའི་མཚན་གཞིར་ངར་འཛིན་དམིགས་ཡུལ་གྱི་ང་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་བཞག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་ཙམ་པས་དེ་ལ་ཀུན་གཞིར་གྱུར་པའི་ང་གཅིག་འཇོག །དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་ང་འཇོག་པ་བཞིན་དུ་འདི་པས་ཀྱང་བརྟེན་ནས་བཏགས་

དུས་གསུམ།

445

པའི་ངར་འཛིན་གྱི་དམིགས་ཡུལ་གྱི་ང་འཇོག་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ཡང་བག་ཆགས་འཇོག་པའི་གཞི། ཞེས་པ་ནས། དེ་བཞིན་དུ་ལུགས་འདིས་ཀྱང་ངའོ་སྙམ་པ་ཙམ་གྱི་བློ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་བག་ཆགས་བསྒོ་བའི་གཞིར་བཞེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་སེམས་ཀྱི་རིགས་འདྲའི་རྒྱུད་ཁོ་ན་བག་ཆགས་བསྒོ་གཞིར་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟོབས་བཅུའི་སྐབས་ཀྱི་རང་འགྲེལ་ལས། གང་གིས་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་འབག་པར་བྱེད་ཅིང་བསྒོ་བར་བྱེད་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སེམས་རྒྱུད་ལ་སེམས་དང་གང་ཟག་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། འོ་ན་འཇུག་འགྲེལ་ལས། སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་བག་ཆགས་ཀྱི་གཞིར་གསུངས་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། ང་ཙམ་དེ་ཉིད་རྣམ་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་རྒྱུད་ཡིན་པས་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཅེས་ཀྱང་བྱ་ལ་ཞེས་དང༌། རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། སྐྱོན་མེད་དེ་གང་ཟག་དེའི་སེམས་ཀྱིས་གཟུགས་མཐོང་བས་གང་ཟག་དེ་མཐོང་བ་པོར་འཇོག་པ་མི་འགལ་བ་ལྟར་དེའི་ཤེས་རྒྱུད་བག་ཆགས་བསྒོ་བའི་གཞི་ཡིན་པ་དང་དེ་ལ་བཏགས་པའི་གང་ཟག་བག་ཆགས་ཀྱི་གཞིར་འཇོག་པ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་སྐབས་དུ་མར་ཤེས་དགོས་སོ། །གོང་གི་རྩ་བའི་རྟགས་ཟུར་གཉིས་པ་གནས་སྐབས་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྒོ་གཞིར་སེམས་ཀྱི་རིགས་རྒྱུན་ཡང་ཡོད་པར་ཐལ། རྣམ་བཤད་ལས། སེམས་ཀྱི་རིགས་འདྲ་ལ་དེའི་རྒྱུན་ཞེས་པ་ལྟར་ན། དེ་ཡང་རེས་འགའ་བའི་བག་ཆགས་བསྒོ་བའི་གཞིར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བག་ཆགས་བསྒོ་གཞིའི་གང་ཟག་ལ་གཏན་གྱི་བསྒོ་གཞིས་ཁྱབ་པ། བག་ཆགས་བསྒོ་གཞིའི་སེམས་རྒྱུད་ལ་རེས་འགར་བསྒོ་གཞིས་ཁྱབ་པར་ཐལ། རྣམ་བཤད་ཀྱི་ལུང་དེའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། འོ་ན་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྒོ་གཞིའི་མི་ཡིན་པའི་ཆ་ཆོས་ཅན། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་གཏན་གྱི་བག་ཆགས་བསྒོ་གཞི་ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་བག་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

446

ཆགས་བསྒོ་གཞིའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། དེ་དེར་ཐལ། བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གཏན་དུ་མི་ལྡོག་པར་ཐལ། ཁྱོད་གཏན་གྱི་བག་ཆགས་བསྒོས་ཤིང་འཛིན་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདོད་ན། ཁྱོད་འགྲོ་བ་གཞན་དུ་སྐྱེ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། ཁྱོད་མི་ཡིན་པ་གཏན་དུ་མི་ལྡོག་པའི་ཕྱིར། འདི་ཊིཀ་ཆེན་དགོངས་པ་ཡིན་ཚུལ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང༌། གང་ཟག་གི་གདགས་གཞིའི་སེམས་རྒྱུད་ལ་ཐོག་མེད་ནས་འོངས་པ་མེད་པར་ཐལ། ཐོག་མེད་ནས་བག་ཆགས་བསྒོས་པའི་སེམས་ཡོད་ཀྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་མེད་པའི་ཁྱད་པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གདགས་གཞི་ལ་དེ་མི་སྲིད་ན་བཏགས་ཆོས་ལ་ཡང་དེ་མི་ལྡན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་ཤེས་རྒྱུན་འཆད་མ་མྱོང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་སེམས་མེད་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །བག་ཆགས་ཀྱི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བག་ཆགས་ཡིན་ན། རང་འགྲེལ་ལས། གང་གིས་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་འབག་པར་བྱེད་ཅིང་བསྒོ་བར་བྱེད་ལ། རྗེས་སུ་བགྲོད་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་བག་ཆགས་ཏེ། ཉོན་མོངས་པའི་མུར་ཐུག་པ་དང༌། གོམས་པ་དང༌། རྩ་བ་དང༌། བག་ཆགས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་གྲངས་དག་གོ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དངོས་བསྟན་གྱི་བག་ཆགས་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་བ་དང༌། ལ་ལས་དེ་ལྟར་མ་ཁྱབ་ཀྱང་དགེ་མི་དགེ་གང་རུང་གི་བག་ཆགས་ཡིན་ན་དེའི་དངོས་སུ་བསྟན་ཚུལ་ལྟར་བཞག་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། དང་པོ་ལ་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། ཉོན་མོངས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཉོན་མོངས་པའི་མུར་ཐུག་པ་དང་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། འོ་ན་གཏི་མུག་གི་ས་བོན་ཉོན་སྒྲིབ་ཆོས་ཅན། གཞུང་དེའི་བསྟན་ཚུལ་ལྟར་བཞག་པའི་བག་ཆགས་ཡིན་པར་ཐལ། བག་ཆགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སེམས་རྒྱུད་ལ་སྒོ་བྱེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ས་བོན་དང་བཅས་པ་སྤངས་ཀྱང་མི་ལྡོག་པའི་བག་ཆགས་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་གཞུང་དེའི་དངོས་སུ་

དུས་གསུམ།

447

བསྟན་པ་ལྟར་བཞག་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཁྱོད་ཉོན་སྒྲིབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གཞུང་འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་བག་ཆགས་ལ་ནི་ས་བོན་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་བག་ཆགས་དང༌། ས་བོན་ཟད་ཀྱང་མི་ལྡོག་པའི་དྲི་མའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་བག་ཆགས་གཉིས་ལས་ཕྱི་མ་ཁོ་ནས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། བག་ཆགས་དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་ལ་ལྡོག་པར་འགྱུར་གྱི། ཞེས་དང༌། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་ལམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་སུ་ཟིན་ཀྱང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྤངས་པར་མི་ནུས་ཏེ། ནས། ཡོན་ཏན་ཕྲ་མོ་དམིགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང༌། བག་ཆགས་ཡིན་ན་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་བག་ཆགས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་བག་ཆགས་ལ། དགེ་མི་དགེ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དགྲ་བཅོམ་རྒྱུད་ཀྱི་དུག་གསུམ་གྱི་བག་ཆགས་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ཀྱང་མི་དགེ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དགྲ་བཅོམ་པ་ལ་མི་དགེ་བའི་ལས་གསར་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། འཕེན་བྱེད་དགེ་བའི་ལས་དང་ཚར་གཅིག་པའི་བཅུ་པ་སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། བཅུ་པ་སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་ལས་སུ་གསུངས་པ་བག་ཆགས་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབྱིག་གཉེན་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འགྲེལ་ལས། ལས་ནི་གནས་སྐབས་གཉིས་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ངོ་བོའི་གནས་སྐབས་དང༌། བག་ཆགས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སོ། །སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་བག་ཆགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་དེ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡོད་པ་ཡང་ལས་ཀྱི་མིང་ཐོབ་སྟེ། ཞེས་པ་ནས། ལེན་པའི་རྐྱེན་གྱིས་སྲིད་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་དེའི་ཚེ་ནི་བག་ཆགས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལ་སྲིད་པའི་མིང་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཙམ་དབུ་སེམས་ཀུན་མཐུན་ནོ། །གོང་དུ་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འབྲེལ་བའི་དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དགེ་བའི་བག་ཆགས་ས་བོན་གྱི་ངོ་བོར་གནས་ཤིང་རྐྱེན་གཞན་གྱིས་མ་བཅོམ་ཞིང་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

448

རྣམ་སྨིན་འབྱིན་ངེས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་ལས་འགག་པ་ལ་དགེ་བ་འཇོག་ལུགས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདི་དག་དཀའ་གནས་མཐར་ཐུག་ཏུ་སྣང་ཡང་དབུ་མའི་ཊཱིཀྐ་དང་མཐའ་དཔྱོད་བྱེད་པ་པོ་སྔ་མ་དག་གིས་ཟུར་ཙམ་ཡང་མ་ཐོན་ཞིང༌། ཐལ་བསྡུས་ཀྱི་ཚིག་འཁྲི་ཉོག་ཉོག་པོས་ཉི་མ་འཕུད་ཐབས་ཆེན་པོ་བྲིས་སྣང་ཡང་གྲུབ་མཐའི་བརྡ་ཆད་ཙམ་ཡང་མེད་པར་མཐོང་ནས་རིགས་པ་རེ་རེས་ཀྱང་གནད་བརྒྱ་འགྲོལ་བ་རེ་བྲིས་པས་ཕྱིས་ཀྱི་དཔྱོད་ལྡན་ཀུན་དགྱེས་པར་མཛད་དུ་གསོལ། རང་ལུགས་ཡོད་དེ། དུས་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང༌། ཞིག་པ་སོགས་དངོས་པོར་སྒྲུབ་པ་དང༌། ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྒོ་གཞིའི་ཁྱད་པར་དང༌། ཞིག་པའི་སྟེང་ནས་ཀྱང་དགེ་སོགས་གསུམ་འཐད་ཚུལ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་གཞན་ཞིག་སྐྱེས་ཟིན་ཞིག་པའི་ཆ། འདས་པའི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་མྱུ་གུ་ཞིག་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐད་དུ་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། འདས་པ་ནི་དེ་ཉིད་ལས་འདས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་ཉིད་ཅེས་པ་ད་ལྟར་བ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་གཞན་ཞིག་རང་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡོད་ཀྱང་རྐྱེན་མ་ཚང་བས་མ་སྐྱེས་པའི་ཆ་དེ། མ་འོངས་པའི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་དཔེར་ན་མྱུ་གུ་མ་འོངས་པ་ལ་རྒྱུ་ཡོད་ཀྱང་མྱུ་གུ་ད་ལྟར་བའི་དུས་སུ་མ་སླེབ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། དེ་ལ་མ་འོངས་པ་ནི་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་དུས་སུ་མ་ཕྱིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་གཞན་ཞིག་པའི་ཆ་དང་དངོས་པོ་གཞན་མ་འོངས་པའི་ཆ་གང་ཡང་མ་ཡིན་ཞིང་སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པ་དེ། ད་ལྟར་བའི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་མྱུ་གུ་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། ད་ལྟར་བྱུང་བ་ནི་སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དུས་གསུམ་གྱི་གཙོ་ཕལ་ཡོད་དེ། ད་ལྟར་བ་དེ་རང་ཉིད་སྐྱེས་ལ་མ་ཞིག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་གཙོ་བོ་དང༌། གཞན་མ་འོངས་པ་འདས་པ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ད་ལྟར་བ་མ་སྐྱེས་པ་དང་ཞིག་པའི་སྒོ་ནས་འཇོག་པས་ཕལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། ད་ལྟར་བ་ནི་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ན་ཡང་དུས་གསུམ་ཕན་ཚུན་ལྟོས་པ་དང༌། གཅིག་གི་རྣམ་པ་འཆར་བ་

དུས་གསུམ།

449

ལ་གཞན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་འཆར་དགོས་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་དེ། དེ་ལྟར་སྔར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང༌། དེ་མེད་ན་ནི་གང་དུ་མ་འོངས་པ་ལས་འདི་མ་འོངས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། དུས་གཞན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བར་སྦྱར་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་འདོད་པ་ལ་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་མ་གཏོགས་གྲུབ་མཐའ་གཞན་གསུམ་མཐུན་ལ། འདས་མ་འོངས་གཉིས་རང་རྒྱུད་པ་སོགས་ཀྱིས་མེད་དགག་ཡིན་པས་དངོས་མེད་དང་ཐལ་འགྱུར་བས་ཞིག་པས་མ་ཞིག་པ་གཅོད། མ་འོངས་པས་སྐྱེ་རྒྱུ་ཞིག་བཅད་ཀྱང་དགག་བྱ་དེ་གཉིས་བཅད་ཙམ་མ་ཡིན་གྱི་དངོས་པོ་གཞན་ཞིག་འཕེན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མྱུ་གུ་ཞིག་པའི་སྒྲས་མྱུ་གུ་ཞིག་པ་མྱུ་གུ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་འཕེན། མྱུ་གུ་མ་འོངས་པའི་སྒྲས་མྱུ་གུ་མ་འོངས་པ་ལ་མྱུ་གུ་སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་མ་ཚང་བས་རེ་ཞིག་མ་སྐྱེས་ལ་རྐྱེན་ཚང་ན་སྐྱེ་བ་འཕེན་པའི་ཕྱིར་རམ། ཡང་ན་མྱུ་གུ་མ་འོངས་པའི་སྒྲས་མྱུ་གུ་མ་འོངས་པ་ལ་མྱུ་གུ་སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་མ་ཚང་བའི་དངོས་པོར་འཕེན་པ་འདི་ཟླ་བ་དང་རྗེའི་དགོངས་པར་མངོན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། ལུགས་དང་པོ་ལ་ནི། ཞེས་པ་ནས། ཞིག་པ་དེ་དངོས་པོ་གཏན་མ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །ཞེས་དང༌། སྐད་ཅིག་དང་པོ་དུས་གཉིས་པར་ཞིག་པ་ནི། ནས། ཞིག་རྒྱུ་དེ་བཅད་པ་ཙམ་མ་ཡིན་གྱི་དེ་བཅད་པའི་དངོས་པོ་ཞིག་འཕངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ་ལས། རྒྱུ་ཟད་ཉིད་ལས་ཞི་བ་ནི། །ཟད་ཅེས་བྱ་བར་དམིགས་པ་སྟེ། །ཞེས་པ་རྩ་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དུས་གསུམ་དངོས་པོ་རང་རང་གི་ད་ལྟར་བ་ལ་ལྟོས་ནས་བཞག་དགོས་ཀྱི་འཇོག་མཁན་གང་ཟག་གི་སྒོ་ཁོ་ནས་མི་རུང་སྟེ། གང་ཟག་གཅིག་ཁོ་ནའི་དུས་གསུམ་གྱིས་སོ་སོའི་གོ་ཆོད་ལ་དངོས་པོ་གཞན་གྱི་དུས་གསུམ་གྱིས་སོ་སོའི་གོ་མི་ཆོད་པ་སྐུར་འདེབས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་ཀུན་གཞི་དང༌། བུ་ལོན་གྱི་དཔང་རྒྱ་སྟེ་ཡི་གེ་ལྟ་བུའི་ཆུད་མི་ཟ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ལྡན་མིན་ལས་དང་བསྒོ་གཞི་ལས་ཐ་དད་པ་དང༌། ལས་དེ་ལྡན་བྱེད་ཁལ་ཐག་ལྟ་བུའི་ཐོབ་པ་དང༌། ལས་དེ་བསགས་པ་ནས་རྣམ་སྨིན་མ་མྱོང་བར་དུ་བསྒོ་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

450

གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཡིན་བཞིན་པའི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་རྣམས་ཁས་མ་བླངས་ཀྱང་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཤིན་ཏུ་འཐད་དེ། ལས་རང་བཞིན་གྱིས་མི་འགག་ཅིང་ལས་ཀྱི་ཞིག་པའི་སྟེང་ནས་ལས་དགེ་སྡིག་གང་ཡིན་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ལས་ཞིག་ནས་བག་ཆགས་ཙམ་ལས་མེད་ཀྱང་རྣམ་སྨིན་མ་ཟད་པའི་ལས་དགེ་བའི་ཞིག་པ་དགེ་བ། དེ་མ་ཟད་པའི་མི་དགེ་བའི་ཞིག་པ་མི་དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་དགེ་བའི་ལས་བསགས་ནས་འགགས་ལ་སྲེད་ལེན་གྱིས་གསོས་མ་བཏབ་པའི་ལས་དེའི་བག་ཆགས་ས་བོན་པ་དེ་ཡན་ལག་གཉིས་པ་དགེ་བའི་ལས་དང༌། ཡང་སྲིད་འགྲུབ་ངེས་ཀྱི་བག་ཆགས་ས་བོན་པ་དེ་བཅུ་པ་སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དང༌། གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་དགེ་བའི་ལས་ལུས་ངག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སློབ་དཔོན་འཕགས་པས། གཉིས་པ་བཅུ་པ་ལས་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་དང༌། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། ལས་དེ་གང་ཞེ་ན། གཉིས་པ་དང་བཅུ་པ་ལས་ཡིན་ཏེ། གཉིས་པ་ནི་འདུ་བྱེད། བཅུ་པ་ནི་སྲིད་པ་སྟེ་ཆོས་གཉིས་ནི་ལས་སུ་བསྡུ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང༌། རྩ་ཤེ་ལས། སྲིད་པ་དེ་ཡང་ཕུང་པོ་ལྔ། །ཞེས་དང༌། དེའི་འགྲེལ་པ་ཚིག་གསལ་ལས། དེ་ལ་ལུས་དང་ངག་གི་ལས་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་རང་བཞིན་ཡིན་ལ། ཡིད་ཀྱི་ལས་ནི་ཕུང་པོ་བཞིའི་རང་བཞིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་སྲིད་པ་དེ་ཡང་ཕུང་པོ་ལྔ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང༌། རྩ་བར། རྨི་ལམ་དམིགས་པའི་ཡུལ་དག་མཐོང་ནས་ནི། །ནས། ལས་ལས་ཀྱང་ནི་འབྲས་བུ་ཡོད་པ་ཉིད། །ཅེས་དང༌། སྲིད་པ་འཕོ་བའི་མདོ་ལས། དུས་གཞན་ཅི་ཙམ་ཞིག་ན་འཆི་བའི་དུས་དང་ཚོད་ཉེ་བར་གནས་པའི་ཚེ། ཞེས་པ་ནས། ཡིད་ལས་དེ་ཉིད་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང༌། དེའི་དོན་རྣམ་བཤད་ལས། འཆི་ཁའི་ཚེ་ཚེ་ཕྱི་མར་གང་སྨིན་པའི་ལས་ཀྱི་ནུས་པ་སད་པའི་ལས་དེ་ལ་ཡིད་ཕྱོགས་པར་འགྱུར་གྱི་དྲན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འདིས་འཆི་ཁ་སྐྱེ་བ་དཔག་མེད་སྔ་རོལ་གྱི་ལྷར་སྐྱེ་བའི་ལས་དཀོན་མཆོག་མཆོད་པ་ལྟ་བུ་བྱས་ཡོད་པ་དེ་དེ་དུས་མི་དྲན་ཡང་ལས་དེ་དང་འདྲ་བའི་སེམས་པ་ཞིག་མངོན་དུ་གྱུར་འོངས་པར་བཤད་པའི་

དུས་གསུམ།

451

ཕྱིར། བག་ཆགས་བསྒོ་གཞི་ཡོད་དེ། སེམས་རྒྱུད་ལ་བཏགས་པའི་ང་དང་སེམས་ཀྱི་རིགས་འདྲའི་རྒྱུན་གནས་སྐབས་པ་གཉིས་གཉིས་དགེ་མི་དགེ་ལམ་སོགས་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དགེ་མི་དགེའི་བག་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་བག་ཆགས་གཞན་ལ་ཡང་གཞི་གཉིས་སུ་འགྱུར་བ་ཇི་ལྟར་རིགས་པར་སྦྱོར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
རྩོད་སྤོང་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཤེས་སྒྲིབ་ཕྲ་མོ་ཞིག་པ་སངས་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་སངས་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཞིག་པའི་ཕྱིར་ན་ཁ་ཅིག་འདོད་ཟེར་ཡང་མ་ཁྱབ། འོ་ན་རི་བོང་རྭ་མ་འོངས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རི་བོང་རྭ་མ་འོངས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གོང་དུ་འདོད་ན། སངས་འཕགས་རྒྱུད་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་འདས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་སངས་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ལྷག་མེད་དུ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཏན་ཟད་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར། རྟགས་སླ། ཁྱབ་སྟེ། འདས་མ་འོངས་སུ་འཇོག་པ་ལ་གཏན་མེད་དང་གཏན་བརླག་མ་ཡིན་པ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡང་སྟག་ལོ་ན་རེ། བུམ་པ་ཞིག་པ་ཐུག་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། བུམ་པ་ཞིག་པའི་ཡང་ཞིག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འོ་ན། བུམ་པ་མི་རྟག་པ་ཡང་ཐུག་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། བུམ་པ་མི་རྟག་པའི་ཡང་མི་རྟག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། ཡང་ཁོ་ན་རེ། བུམ་པ་ཞིག་པ་དང་ཡང་དེའི་ཞིག་པ་གཞན་དང་གཞན་ཐུག་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་འདོད་པ་ཁོ་ནའོ། །འོ་ན། བུམ་པ་ཞིག་པ་མི་འགྲུབ་པར་ཐལ། དེའི་ཞིག་པ་གཞན་དང་གཞན་ཐུག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འོ་ན། བུམ་པ་སྐྱེ་བ་མི་འགྲུབ་པར་ཐལ། བུམ་པ་སྐྱེ་དུས་བུམ་པའི་རྒྱུ་དུས་དང་ཡང་དེའི་རྒྱུའི་དུས་ཐུག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། སྤྲོས་པས་ཆོག་གོ །

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

452

སྨྲས་པ།

དུས་གསུམ་རྣམ་གཞག་འཆད་ཚེ་དུས་ཀུན་ཏུ། །
ཕྲ་ཞིབ་རྣམ་དབྱེ་ཕྲ་མོ་ཕྱེ་བའི་ཚེ། །
འཇམ་མགོན་རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་འཇམ་དབྱངས་བཞིན། །
ངེས་རྙེད་ཁྱོད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ངེས་དོན་དུའོ། །

གསལ་གསལ་རང་བློའི་ངོ་ན་ཉིན་མོ་བཞིན། །ལྷང་ལྷང་ཤེས་བྱ་འཆར་ལ་མཐའ་མེད་ཀྱང༌། །ཆུང་ཆུང་བློ་གསལ་ཡི་གེས་སྐྲག་སྤངས་ཕྱིར། །དམ་དམ་དཀའ་གནས་རྣམ་དཔྱོད་རལ་གྲིས་བཅད། །ཚིག་དོན་འདི་བཞིན་འདི་ན་སུས་བཟུང་བ། །བློ་ཆེན་གཞན་བཞིན་གཞན་གྱིས་ཟླ་མེད་ཕྱིར། །ནོར་བཟང་ཇི་བཞིན་ཇི་མྱུར་རྟག་འགྲུས་ཀྱིས། །རྒྱལ་སྲས་ཆོས་འཕགས་ཆོས་ལ་མཁས་བཞིན་འགྱུར། །ཞེས་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པ།

453

སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པ།

རྩ་བར། གཟུང་བ་མེད་པར་འཛིན་པ་མ་མཐོང་ཞིང༌། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་འགོག་པ་ལ། ཕྱི་དོན་མེད་པའི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་དང༌། གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་དང༌། སེམས་ཙམ་དུ་གསུངས་པའི་ཙམ་སྒྲས་ཕྱི་དོན་མི་འགོག་ཚུལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རྩ་བར། གཟུང་བ་མེད་པར་འཛིན་པ་མ་མཐོང་ཞིང༌། །ནས། ཡོད་དང་སྤྲོས་ཀུན་ཡུལ་མིན་རང་བཞིན་ཡོད། །ཅེས་པས་ཕྱི་དོན་མེད་ཀྱང་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་འདོད་ཚུལ་བརྗོད་ནས། དེ་དགག་པ་ལ། དཔེ་དགག་པ་དང༌། དོན་དགག་པ་དང༌། དེ་ལྟར་བཀག་ཀྱང་མི་སྡུག་པ་སྒོམ་པ་དང་མི་འགལ་བ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ནི། རྩ་བར། ཕྱི་རོལ་མེད་སེམས་དཔེ་ནི་གང་དུ་ཡོད། །ནས། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་དེ་ཕྱིར་དེ་ཡོད་མིན། །ཞེས་བྱུང༌། གཉིས་པ་ནི། རྩ་བར། གང་ཕྱིར་མཐོང་བ་དག་ལ་བློ་ནུས་ནི། །ནས། འགར་ཡང་དངོས་པོ་ཡོད་ཅེས་མ་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་བྱུང༌། གསུམ་པ་ནི། རྩ་བར། རྣལ་འབྱོར་བ་ཡིས་བླ་མའི་མན་ངག་ལས། །ནས། ཆུ་འབབ་ཀླུང་ལ་ཡི་དྭགས་རྣག་བློ་ཡང༌། །ཞེས་བྱུང༌། འདིའི་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་པའི་གཟུགས་ཡོད་མེད་ལ་དཔྱད་པ་དང༌། གཞན་གྱི་ལོག་རྟོག་རགས་པ་ལ་དཔྱད་པ་དང༌། ཕྱོགས་མཐོང་ཡང་ཕྲ་བ་ལ་རྨོངས་པ་སོགས་ལུང་རིགས་ཀྱི་སྐྱ་བར་ནས་བཏོན་ཏེ་ཅུང་ཟད་རེ་དཔྱད་ན་དང་པོ་ལ་སྔོན་དུས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ཕྱོགས་རེ་སྦྱངས་པ་མང་པོ་ན་རེ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་བྱེ་སྨྲ་ལས་གྲུབ་མཐའ་གོང་མ་གསུམ་གྱིས་མི་འདོད་ཟེར་ན། འོ་ན་གྲུབ་མཐའ་གོང་མ་གསུམ་གྱིས། མདོ་ལས། གཞན་གསུམ་གྱི་གཟུགས་ཀྱིས་གཟུགས་བསྡུས་པ་ཡིན་ཏེ། བསྟན་དུ་ཡོད་ལ་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་ཀྱང་ཡོད། བསྟན་དུ་མེད་ལ་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་ཀྱང་ཡོད། བསྟན་དུ་ཡང་མེད་ལ་ཐོགས་པ་ཡང་མེད་པའི་གཟུགས་ཀྱང་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

454

ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མིག་གི་ཡུལ་དུ་བསྟན་དུ་ཡོད་པ་དང་ཐོགས་བཅས་དང༌། མིག་གི་ཡུལ་དུ་བསྟན་དུ་མེད་ལ་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པ་དང༌། མིག་གི་ཡུལ་དུ་བསྟན་དུ་མེད་པ་དང་ཐོགས་པ་མེད་པའི་གཟུགས་གསུམ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། དེར་ཐལ། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དེ་དང་པོ་དང༌། སྒྲ་དྲི་རོ་རེག་གི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་གཉིས་པ་དང༌། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གཟུགས་ལྔ་ཕྱི་མར་འཇོག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། མདོ་སྡེ་པས་ཀྱང་རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་འདོད། དེ་བཞིན་དུ་ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་ཀྱང་བཞེད། འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་གཉིས་ཀྱང་བཞེད། དེ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་འཛིན་གཙོ་བོ་ཟླ་བསྐྱངས་གཉིས་ཀྱང་བཞེད། རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་གསལ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་སྡེ་པས་རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཡོད་ཀྱང་གཟུགས་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་འདོད་པའི་ཕྱིར། འཕགས་པ་ལྷ་རིགས་ལྡན་འཇམ་གྲགས་ཛེ་ཏཱ་རི་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་ལས། རྣམ་རིག་མིན་པའི་གཟུགས་ཡོད་མིན། །ཞེས་པའི་དུས་འཁོར་ཊཱིཀ་ཆེན་དེ་ཉིད་སྣང་བ་ལས། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་ལྟ་བུ་བསྟན་དུ་མེད་ཅིང་ཐོགས་པ་མེད་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་གཟུགས་མཚན་ཉིད་པར་གྱུར་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཀུན་བཏུས་ལས། རྒྱུར་བྱས་པའི་གཟུགས་གང་ཞེ་ན། མིག་གི་དབང་པོ་དང་རྣ་བའི་དབང་པོ་དང་སྣའི་དབང་པོ་དང་ལྕེའི་དབང་པོ་དང་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་དང༌། གཟུགས་དང་སྒྲ་དང་དྲི་དང་རོ་དང་རེག་བྱའི་ཕྱོགས་གཅིག་དང༌། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་པའི་གཟུགས་སོ། །ཞེས་དང༌། དབྱིག་གཉེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྔའི་རབ་བྱེད་ལས། ས་ཆུ་སོགས་བཞིས་རྒྱུར་བྱས་པའི་གཟུགས་གང་ཞེ་ན། མིག་གི་དབང་པོ། རྣ་བའི་དབང་པོ། སྣའི་དབང་པོ། ལྕེའི་དབང་པོ། ལུས་ཀྱི་དབང་པོ། གཟུགས་དང་སྒྲ་དང་དྲི་དང་རོ་དང་རེག་བྱའི་ཕྱོགས་གཅིག་དང༌། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ས་སྡེ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་བཤད་དོ། །རྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་ཤེ་ལས། སྲིད་པ་དེ་ཡང་ཕུང་

སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པ།

455

པོ་ལྔ། །ཞེས་དང༌། དེའི་རང་འགྲེལ་དུ་གྲགས་པ་ག་ལེ་འཇིགས་མེད་ལས་ཀྱང༌། གང་གི་ཕྱིར་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་བཅས་པ་དེའི་ཕྱིར། དེའི་སྲིད་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། སྲིད་པ་དེ་ཡང་ཕུང་པོ་ལྔ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང༌། འཕགས་པ་ལྷས་སྤྱོད་བསྡུས་ལས། རང་རིག་པ་ཙམ་འབའ་ཞིག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ནི་ཞེས་གཟུགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལྔ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། རབ་བྱེད་ཉེར་དྲུག་པའི་འགྲེལ་པ་བུདྡྷ་པཱ་ལི་ཏ་ལས། གལ་ཏེ་ཉེ་བར་ལེན་པ་མེད་ན་དེས་ན་གྲོལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་སྲིད་པ་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་པ་ཞིག་ན་གང་གི་ཕྱིར་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་བཅས་པ་དེའི་ཕྱིར། དེའི་སྲིད་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། སྲིད་པ་དེ་ཡང་ཕུང་པོ་ལྔ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་དང༌། སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཕུང་པོ་ལྔ་པ་ཡིན་ཚུལ། ཚིག་གསལ་ལས། སྲིད་པ་དེ་ཡང་ཕུང་པོ་ལྔ་སྟེ་གང་ཞིག་ཉེ་བར་ལེན་པ་ལས་རབ་ཏུ་འབྱུང་བ་དེ་ནི་ཕུང་པོ་ལྔའི་རང་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་རྣམ་པ་གསུམ་ཆར་ཡང་འདི་ལས་མ་འོངས་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་འབྱུང་བས་ན་སྲིད་པ་ཞེས་བྱ་བར་བསྙད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ལྔ་པ་གྲུབ་སྟེ། རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། སྲིད་པ་དེ་ཡང་ཕུང་པོ་ལྔའི་རང་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་དགེ་མི་དགེ་གསུམ་ཆར་ཡང་མ་འོངས་པའི་ཕུང་པོ་ལྔའི་སྲིད་པ་འབྱུང་བས་རྒྱུ་ལ་འབྲས་བུའི་མིང་གིས་བཏགས་ནས་སྲིད་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་ལུས་དང་ངག་གི་ལས་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཡིན་ལ་ཡིད་ཀྱི་ལས་ནི་ཕུང་པོ་བཞིའི་རང་བཞིན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ལུས་ངག་གི་ལས་གཟུགས་ཅན་ཡིན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་བཀག་ལ། ལམ་རིམ་ལས་ཀྱང་སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུའི་སྐབས་སེམས་པ་ལ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ལམ་རིམ་གྱིས་མདོ་སེམས་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་སོགས་སྤྱིའི་བཤད་པ་དེ་ལྟར་དང༌། ཁམས་གོང་གི་ལུས་རྟེན་ལ་མཐོང་ལམ་མི་ཐོབ་པར་བཤད་པ་སྤྱི་ཙམ་ཡིན་ལ་དབྱིག་གཉེན་གྱི་གསུང་ལྟར་འདིར་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། དེ་ལ་གཞུང་གཞན་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

456

ལས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་པས་ལུས་ངག་གི་ལས་གཟུགས་ཅན་དུ་འདོད་པ་བཀག་ནས་ལུས་ངག་གི་བྱ་བ་ལ་འཇུག་དུས་ཀྱི་སེམས་པ་ལ་བཤད་མོད་ཀྱང་ཟླ་བས་གཟུགས་ཅན་དུ་བཞེད་དོ། །ཡིད་ཀྱི་ལས་ནི་སེམས་པ་ཡིན་མོད་ཀྱང་སེམས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་གཞན་རྣམས་དེ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པས་ཡིད་ལས་ཕུང་པོ་བཞིའི་རང་བཞིན་དུ་བཤད་དོ། །ཞེས་དང༌། ཚིག་གསལ་ལས་ཀྱང༌། དེ་ལ་ལུས་དང་ངག་གི་ལས་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་རང་བཞིན་ཡིན་ལ་ཡིད་ཀྱི་ལས་ནི་ཕུང་པོ་བཞིའི་རང་བཞིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་བའི་གཟུགས་ཡོད་པར་ཐལ། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་པའི་གཟུགས་ལྔ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ལས། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་པའི་གཟུགས་གང་ཞེ་ན། དེ་ནི་རྣམ་པ་ལྔར་བལྟ་སྟེ། བསྡུས་པ་ལས་གྱུར་པ་དང༌། མངོན་པར་སྐབས་ཡོད་པ་དང༌། ཡང་དག་པར་བླངས་པ་ལས་གྱུར་པ་དང༌། ཀུན་བཏགས་པ་དང༌། དབང་འབྱོར་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་སེམས་ཙམ་པས་སྒྲོ་བཏགས་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར། དེ་སེམས་ཙམ་པའི་སྒྲོ་བཏགས་ཙམ་ཡིན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྔ་ནི་མདོ་ལས་ཀྱང་བཤད་ཅིང་རིགས་པས་ཀྱང་གྲུབ་པས་ཟླ་གྲགས་རང་ཉིད་ཀྱང་བཞེད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་པའི་གཟུགས་ལྔ་ནི་དངོས་པོར་སྨྲ་བའི་གྲུབ་མཐས་བརྟགས་པ་མ་ཡིན་གྱི། མདོ་ལས་གསུངས་ཤིང༌། རང་ཉིད་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཞེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་པའི་གཟུགས་ཡིན་པར་ཐལ། ཡིད་ཤེས་ཁོ་ན་ལ་སྣང་བའི་གཟུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ཡིན་ན་ཡང་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་དེ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་དབྱིབས་ཟླུམ་པོ་ཁོ་ནར་ངེས་ལ་ཁ་དོག་ལ་སྣ་ཚོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྔའི་མཚན་གཞི་ཡོད་དེ། རྡུལ་ཕྲ་རབ་ནི་བསྡུས་པ་ལས་གྱུར་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གཟུགས། ཡིད་ཤེས་ཁོ་ན་ལ་བར་སྣང་སྐྱ་སེངས་སྣང་བ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་པའི་མངོན་པར་སྐབས་ཡོད་ཀྱི་གཟུགས་

སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པ།

457

ཡིན་ལ་མིག་ཤེས་ལ་དེ་ལྟར་སྣང་བ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་པས་མངོན་པར་སྐབས་ཡོད་སྐབས་གཉིས་ཀར་བཤད་པ་སོ་སོར་ཤེས་དགོས། ལུས་ངག་གི་སྡོམ་པ་དང་སྡོམ་མིན་ནི་གསུམ་པ་དང༌། དོན་ལ་གཟུགས་སུ་དེ་ལྟར་མ་གྲུབ་ཀྱང་ཡིད་ཤེས་ཁོ་ན་ལ་རྨི་ལམ་གྱི་རྟ་གླང་ཁང་པ་སོགས་ཡུལ་ལྔར་སྣང་བ་རྣམས་དང༌། ས་གཞི་ཀེང་རུས་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་སྣང་བ་ལྟ་བུ་བཞི་པ་དང༌། ཟད་པར་ས་ཆུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྣང་ཚུལ་གྱི་ས་ཆུ་སོགས་ལྟ་བུ་ནི་ལྔ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། རྨི་ལམ་ན་དབང་ཤེས་མེད་པས་ཡུལ་ལྔར་སྣང་བ་རྣམས་ནི་ཡིད་ཤེས་ཁོ་ན་ལ་སྣང་པས་ན། དེ་ལ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་སོགས་ལྔ་བཞག་ཏུ་མེད་ཀྱང༌། ཡིད་ཙམ་གྱི་ངོར་ཀེང་རུས་གསལ་བར་སྣང་བ་ལྟ་བུ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་འཇོག་པ་དང་འདྲ་བས། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གཟུགས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དེའི་གཟུགས་ལྔས་ཀུན་བཏགས་པའི་གཟུགས་ཡིན་ནོ། །འདིས་ནི་འདི་འདྲ་མང་པོ་ཞིག་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཡང་ཁ་ཅིག །གཟུགས་བརྙན་སོགས་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་ཙམ་དུ་སྐབས་འདིར་ཡང་འདོར་བ་དང༌། ལ་ལས་བྱེ་སྨྲ་དང་མདོ་སྡེ་པ་གཉིས་མ་གཏོགས་འདོད་པ་མཐུན་སྙམ་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མེ་ལོང་གི་གཟུགས་བརྙན་དེ་རྒྱལ་དཔོག་སོགས་ཀྱིས་མིག་གི་འོད་ཟེར་མེ་ལོང་ལ་ཕོག་པ་ཕྱིར་ལོག་པས་རང་གི་བཞིན་མཐོང་བར་འདོད། བྱེ་སྨྲ་སོགས་ཀྱིས་དེར་གཟུགས་གཞན་དྭངས་པ་ཞིག་འབྱུང་བར་འདོད། མདོ་སེམས་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་བཀག་ནས་སེམས་ཀྱི་འཁྲུལ་སྣང་སེམས་ལས་དོན་གཞན་མ་ཡིན་པར་འདོད། ཐལ་འགྱུར་བས་འཁྲུལ་བའི་དབང་ཤེས་ཀྱི་བཟུང་བྱའི་གཟུགས་བརྙན་སོགས་དང་སྒྲ་བརྙན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཕྱི་དོན་དུ་འདོད། དེར་མ་ཟད་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པའི་རང་རྒྱུད་པ་ལེགས་ལྡན་སོགས་ཀྱང་རྨི་ལམ་གྱི་ཡིད་ཤེས་འཁྲུལ་བའི་སྣང་ཡུལ་འདོད་ཡོན་ལྔར་སྣང་བ་ཡང་ཕྱི་དོན་དུ་འདོད་ལ། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པས་དེ་ལྟར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དབུ་མ་རྒྱན་རང་འགྲེལ་ལས། མེ་ལོང་གི་ངོས་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

458

ལ་མིག་གི་འོད་ཟེར་ཕོག་ནས་ཕྱིར་ལོག་པས་རང་གི་བཞིན་ལ་སོགས་པ་དེ་ལྟར་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང༌། དེའི་འགྲེལ་བཤད་ལས། རྒྱལ་དཔོག་པ་ལ་སོགས་པ་ན་རེ། གདོང་ལ་སོགས་པ་དེ་ལྟར་དམིགས་པ་ལ་གཟུགས་བརྙན་གྱི་ཐ་སྙད་རྟེན་ཏོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འགྲེལ་བཤད་དེ་ཉིད་ལས། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་ལ་སོགས་པ་ན་རེ། མེ་ལོང་ལ་སོགས་པར་གཟུགས་གཞན་ཁོ་ན་ཞིག་འབྱུང་ངོ་ཞེས་ཟེར། ཞེས་དང༌། མཛོད་རྩ་འགྲེལ་ན་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དབུ་མ་རྒྱན་རང་འགྲེལ་ལས། དངོས་པོའི་ནུས་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་མཐུས་དེ་ལྟར་སྣང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཙམ་འབྱུང་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང༌། དེའི་འགྲེལ་བཤད་ལས། མདོ་སྡེ་པ་ལ་སོགས་པ་ན་རེ། ཤེས་པ་ཁོ་ན་དེ་ལྟར་འཁྲུལ་བར་སྣང་ངོ༌། །ཞེས་ཟེར་ཏེ་ཞེས་དང༌། མཛོད་རྩ་འགྲེལ་ན་གསལ་ཞིང་དབྱིག་གཉེན་ཡང་དེ་ལྟར་འདོད་པར་མངོན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། ཐལ་འགྱུར་བས་གཟུགས་བརྙན་དང་དེ་སྣང་གི་མིག་ཤེས་ཐ་སྙད་དུ་ངོ་བོ་ཐ་དད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་ཐ་སྙད་དུ་གཟུགས་བརྙན་དེ་རང་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྟེན་དང་ཐ་སྙད་དུ་གཟུགས་བརྙན་ལས་རང་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་སྐྱེ་བར་འདོད་པས་དེ་གཉིས་རྒྱུ་འབྲས་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་རབ་རིབ་ཅན་གྱི་སྐྲར་སྣང་དང་སྨིག་རྒྱུ་སོགས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་བྲག་ཆ་སོགས་སྒྲའི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཇི་ལྟར་དེར་ནི་གཟུགས་བརྙན་སོགས་སྟོང་ལས། །ཤེས་པ་དེ་ཡི་རྣམ་པར་སྐྱེ་འགྱུར། ཞེས་དང༌། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། གཟུགས་བརྙན་རང་བཞིན་མེད་པའི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཞེས་དེ་གཉིས་རྒྱུ་འབྲས་སུ་བཤད་པ་དང་རྣམ་བཤད་ལས། འདིར་གཟུགས་བརྙན་ལས་ནི་དེ་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་སྐྱེ་བར་གསུངས་པས། ཞེས་པ་ནས། མིག་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྟེན་ཡིན་པས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཟླ་གཉིས་དང་སྐྲ་ཤད་དུ་སྣང་བ་དང་སྒྱུ་མ་སོགས་དང་སྒྲ་བརྙན་སོགས་ལའང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཡང་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། མིག་དང་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་

བལྟ་བྱ་ཐུན་མོང་བ།

459

མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤིན་ཏུ་སྤྲོས་པས་ཆོག་གོ །ལྔ་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། ཇི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱི་ཕྱི་ཡུལ་རྨི་ལམ་དུ། །ཞེས་སོགས་དང༌། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། གཟུགས་མཐོང་བ་ནི་མིག་དང་གཟུགས་དང་ཡིད་དེ་གསུམ་པོ་ཉེ་བར་གྱུར་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྨི་ལམ་དུ་ཡང་ཡུལ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་ན་གསུམ་འདུས་པར་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང༌། རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས་ཀྱང༌། དེས་ན་རྨི་ལམ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་ནི་དམིགས་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མིག་གི་ནུས་པ་ཤིན་ཏུ་ཉམས་པར་གྱུར་པའི་དམུས་ལོང་དག་གིས་ཀྱང་ཚེ་རབས་གཞན་ན་མཐོང་བ་ཉིད་ཀྱི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་རྣམ་པ་ཐ་དད་པ་དུ་མ་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཀྱི་སྣང་བ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཡང་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། བཟང་སྐྱོང༌། དམུས་ལོང་གི་རྨི་ལམ་གྱི་ནང་དུ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བ་ནི་ཤེས་པས་བསྡུས་པའི་མིག་གིས་མཐོང་བ་ཡིན་གྱི། ཤའི་མིག་གིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །དོན་ལ་དེ་ལྟར་མ་གྲུབ་ཀྱང་མི་ཟེར་བར་ས་གཞི་ཀེང་རུས་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་སྣང་བ་དེ་རྣམས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་པའི་ཀུན་བཏགས་པའི་གཟུགས་ཟེར་ན། འོ་ན། ས་གཞི་ཀེང་རུས་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་སྣང་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་སྤྲུལ་པའི་སྣང་བ་ཡིན་ན་དེ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དགྲ་བཅོམ་གཉིས་དང་དག་སའི་བྱང་འཕགས་ཀྱིས་དངོས་སུ་དེ་ལྟར་སྤྲུལ་ནས་སྣང་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དབང་འབྱོར་པའི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་དག་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གང་ཟག་ཕལ་པའི་མིག་ཤེས་ལ་ཡང་

སྣང་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། བལྟ་བྱ་ཐུན་མོང་བ།ཐེག་བསྡུས་ལས། ཡི་དྭགས་དུད་འགྲོ་མི་རྣམས་དང༌། །ལྷ་རྣམས་ཇི་ལྟར་རིགས་རིགས་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

460

སུ། །དངོས་གཅིག་ཡིད་ནི་ཐ་དད་ཕྱིར། །དོན་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ཡིན། །ཞེས་པ་ཙམ་ཞིག་གསུངས་ལ། དེའི་བཤད་སྦྱར་བཙུན་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པས་སྦྱར་བ་ལས། ཆུ་ཀླུང་གི་དངོས་པོ་ལ་རང་རང་གི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་གྱི་དབང་གིས་ཡི་དྭགས་ཀྱིས་རྣག་ལ་སོགས་པས་གང་བར་མཐོང་བ་དང༌། དེ་ཉིད་ལ་དུད་འགྲོ་ལ་སོགས་པས་གནས་ཀྱི་བློས་གནས་པར་བྱེད་པ་དང༌། མི་རྣམས་ཀྱིས་དངར་བ་དང་དྭངས་པ་དང་བསིལ་བའི་ཆུར་རྟོག་ཅིང་ཁྲུས་བྱེད་དོ། །འཐུང་ངོ༌། །དེར་འཇུག་གོ །ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ནམ་མཁར་མཐོང་སྟེ་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་རྣམ་པར་བཤིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་སྔོན་གྱི་བོད་དོ་ཧ་བ་སོགས་མང་པོ་ན་རེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་སེམས་ཀྱིས་གང་བཟོས་བཟོས་ཡིན་གྱི་དོན་ལ་ཅི་ཡང་མེད་དེ། ཆུ་ལྟ་བུའི་དངོས་པོ་གཅིག་ལྷ་ལ་བདུད་རྩི་དང་མི་ལ་ཆུ་དང་ཡི་དྭགས་ལ་རྣག་ཁྲག་སོགས་སུ་སྣང་བའི་ཕྱིར་ཟེར། འོ་ན། དམྱལ་བ་ཡི་དྭགས་དུད་འགྲོ་ལྷ་རྣམས་ལ་སེམས་ཅན་སྤྱི་མཐུན་མ་ཡིན་པའི་རང་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལས་ཀྱིས་ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་བྱུང་བ་མེད་པར་ཐལ། ལྷའི་ལུས་མཛེས་པ་དང་ལོངས་སྤྱོད་ལྷའི་གོས་དང༌། བདུད་རྩི་སོགས་བྱུང༌། མི་ལ་གཟུགས་འབྲིང་དང་ལོངས་སྤྱོད་བཟང་ངན་འདྲེས་མ་ཆུ་སོགས་དང༌། ཡི་དྭགས་ལ་ལུས་རིད་ཅིང་མདོག་ངན་ལ་ལོངས་སྤྱོད་རྣག་ཁྲག་སོགས་དང་མེ་སོགས་བྱུང་བ་དང༌། དམྱལ་བ་ལུས་ཤ་རློ་ཞིང་མི་སྡུག་པ་སོལ་བ་ལྟ་བུ་དང་ལོངས་སྤྱོད་ཚ་དམྱལ་པ་ལ་མེས་བསྲེགས་པ་ཁྲོ་ཆུ་བཏུང་བ་སོགས་བྱུང་བ་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་སྣང་ཞིང་མྱོང་བ་ནི་སེམས་ཀྱིས་གང་བཟོས་བཟོས་ཀྱིས་ཆོག་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། མ་ཁྱབ་ན་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་རྣམ་སྨིན་མ་བྱུང་གོང་དུ་དགེ་བས་བཟློག་ཐུབ་ཀྱང་རྣམ་པར་སྨིན་ཟིན་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཀྱང་བཟློག་དཀའ་ན་ཁྱོད་ཀྱི་བླུན་མོས་ཙམ་གྱིས་ལྟ་ཅི་སྨོས་པའི་ཕྱིར། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་མདོ་དུ་མ་ལས། ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ནི་མ་གཏོགས་སོ། །ཞེས་དང༌། སྤྱོད་འཇུག་ལས། མགོན་པོ་བག་མེད་

བལྟ་བྱ་ཐུན་མོང་བ།

461

བདག་གིས་ནི། །འཇིགས་པ་འདི་འདྲ་མ་འཚལ་བས། །མི་རྟག་ཚེ་འདིའི་ཆེད་དག་ཏུ། །སྡིག་པ་མང་པོ་ཉེ་བར་བསྒྲུབས། །ཞེས་པ་ནས། གནས་དེར་སྐྱབས་ཡོད་མ་ཡིན་ན། །དེ་ཚེ་བདག་གིས་ཅི་བྱར་ཡོད། །ཅེས་དང༌། ཚོམས་ལས་བྲོས་ཀྱང་མི་ཐར་པར་བཤད་པ་ལྟ་བུ་མང་བའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། འགྲོ་བ་དེ་དག་གི་ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་རང་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལས་ཀྱིས་བྱུང་བ་ཡང་ཡོད་ལ། དེ་ནི་དེ་འདྲའི་ལས་མ་བསགས་པའི་འགྲོ་བ་གཞན་གྱིས་མི་མྱོང་བའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་མངོན་ལས། ལས་ལས་འཇིག་རྟེན་སྣ་ཚོགས་སྐྱེས། །ཞེས་དང༌། དབུ་མ་སྣང་བའི་ལེའུ་དགུ་པ་ལས། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལས་དབང་གིས། །རྩ་བའི་མུན་པ་དུས་སུ་སྐྱེ། །དམྱལ་བ་དང་ནི་མཐོ་རིས་ཀྱི། །མཚོན་དང་དཔག་བསམ་ཤིང་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་ཏིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། གཞན་གྱིས་བསགས་པ་གཞན་གྱིས་མྱོང་བའང་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཁྱད་པར་འཕགས་བསྟོད་ལས། ཁྱོད་ཀྱིས་བྱས་ཆུད་མི་ཟ་དང༌། །མ་བྱས་པ་དང་འཕྲད་མེད་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྟོང་ཐུན་ལས། འདི་ལ་གང་དག །ནས། ཆེས་བླུན་པ་གོ་བར་བྱེད་པ་སྟེ་ཞེས་པའི་དགོངས་པའོ། །
ཡང་སྔོན་གྱི་ཁ་ཅིག །ལྷ་མི་ཡི་དྭགས་སོགས་ཀྱི་མཐོང་བྱེད་ཤེས་པ་ཚད་མིན་ཟེར་བའང་དེས་ཁེགས་ལ་གྲུབ་མཐའ་ཀུན་ཤེས་དང་སྟོང་ཐུན་ཆུང་བ་ལས། རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་སྐྲ་ཤད་དང༌། དེ་འདྲའི་ལས་ཅན་གྱི་ལྷ་དང་ཡི་དྭགས་ཀྱིས་རླན་གཤེར་སྟེང་གི་བདུད་རྩི་དང་རྣག་ཁྲག་མཐོང་བའི་དོན་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་མེད་པས་མེད་པར་འདོད་པ་རྣམས་ལ། འོ་ན། ནམ་མཁར་སྐྲ་ཤད་འཛག་སྣང་གི་སྣང་གཞིའི་དོན་མ་གྲུབ་ལ། ཆུ་ཀླུང་ལ་དེ་འདྲའི་ལས་ཅན་གྱི་ལྷ་དང་ཡི་དྭགས་ལ་བདུད་རྩི་དང་རྣག་ཁྲག་སྣང་བའི་དོན་དངོས་གནས་པ་གྲུབ་པའི་ཁྱད་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁྱེད་རྣམས་ཀྱི་ཞེ་འདོད་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་འདྲའི་ཁྱད་པར་འཐད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་སྐྲ་ཤད་དང་སྨིག་རྒྱུ་སོགས་ཀྱི་སྣང་བའི་དོན་དངོས་གནས་པ་མེད་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

462

ཀྱང་དབང་པོ་འཁྲུལ་བས་སྣང་བ་ཡིན་ལ། དེ་འདྲའི་ལས་ཅན་གྱི་ལྷ་དང་ཡི་དྭགས་ཀྱིས་སོ་སོར་སྣང་གཞིའི་བདུད་རྩི་དང་རྣག་ཁྲག་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལྟར་སེམས་ཙམ་པས་ཀྱང་ཁས་ལེན་ལ་ཐལ་འགྱུར་བས་ཀྱང་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བཏུས་འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྲས་མར་ཐེག་བསྡུས་ཀྱི་ལུང་དྲངས་པ་ལས། འདས་སོགས་དེ་བཞིན་རྨི་ལམ་དང༌། །གཟུགས་བརྙན་རྣམ་པ་གཉིས་པོ་ཡང༌། །མེད་ཕྱིར་དམིགས་པ་མེད་པར་ཡང༌། །དེ་ནི་དམིགས་པར་རུང་པ་ཡིན། །ཞེས་མེད་པ་སྣང་རུང་གི་དཔེར་རྨི་ལམ་གྱི་གླང་པོ་སོགས་དང༌། འདས་མ་འོངས་ད་ལྟར་མེད་པའང་སྣང་རུང་བར་བཤད་ལ། རྩ་བར་ཡང༌། སྒྱུ་མ་སྨིག་རྒྱུ་སོགས་ལ་བརྟགས་པ་གང༌། །དེ་དག་འཇིག་རྟེན་ལས་ཀྱང་ཡོད་མིན་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཡི་དྭགས་ལ་སྣང་བའི་རྣག་དེ་ལས་ངན་གྱི་དབང་གི་འབྲས་བུ་དང༌། ལྷ་ལ་བདུད་རྩི་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་སོགས་སངས་རྒྱས་ལ་ཁྲུས་ཕུལ་བས་ཀྱང་བྱུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། འོད་སྲུང་དགེ་སློང་ཞལ་ཏ་བྱེད་པ་གང་ལ་ལས་དགེ་འདུན་གྱི་རྙེད་པ་འདུས་ཤིང་འདུས་པ་བཞག་སྟེ་དུས་སུ་མི་སྦྱིན་ཞིང་མཐོ་བརྩམ་ལ་གཙེས་ནས་སྦྱིན་པ་དང༌། ཁ་ཅིག་མ་བྱིན་ན་ནི་མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དེས་ཡི་དྭགས་ཀྱི་སྐྱེ་གནས་སྐྱགས་འཇིམ་བྱིན་པ་ནུབ་ཅེས་བྱ་བར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །ནས། ཅི་སྟེ་བརྒྱ་ལ་བརྒྱ་ལམ་ན་ཟས་རེ་ཐོབ་ཀྱང་ངན་སྐྱུག་དང་རྣག་ཁྲག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་མཚན་གཞི་དང༌། དཔའ་བོའི་ལེགས་བཤད་ཟ་མ་ཏོག་ལས། འཛམ་བུ་ཆུ་བོའི་གསེར་འདྲའི་པདྨའི་གེ་སར་གྱི། །རྡུལ་རྣམས་གཏོར་བ་ཡིས་ནི་དྲི་ཞིམ་ལ། །དལ་གྱིས་འབབ་པའི་ནང་དུ་ལྷ་ཡི་ཚོགས། །རྒྱུན་དུ་ཆུ་རྣམས་ལ་ནི་རྩེ་བྱེད་པ། །གང་ཞིག་དགའ་བ་སྣ་ཚོགས་དྲི་ཞིམ་ཆུས། །རྗེ་བཙུན་ཁྲུས་གསོལ་བ་ཡི་འབྲས་དེ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་མང་བའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོང་རྣམས་ན་རེ། རབ་རིབ་ཅན་དང་རྨི་ལམ་གྱི་ཤེས་པ་དང༌། ཆུ་ཀླུང་ལ་རྣག་མཐོང་བའི་ཡི་དྭགས་ཀྱི་མིག་ཤེས་དང༌། དེ་ལ་བདུད་རྩི་མཐོང་བའི་ལྷའི་མིག་ཤེས་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་ཡོད་མེད་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མཚུངས་པར་ཐལ། རྩ་བར། རབ་རིབ་

བལྟ་བྱ་ཐུན་མོང་བ།

463

དང་ལྡན་དབང་པོ་ཅན་མཚུངས་པ། །ཆུ་འབབ་ཀླུང་ལ་ཡི་དྭགས་རྣག་བློ་ཡང༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། རབ་རིབ་ཅན་གྱི་རང་གི་ཡུལ་རང་བཞིན་མེད་པས་ཡུལ་ཅན་རང་ཉིད་ཀྱང་རང་བཞིན་མེད་པར་བཤད་པ་ལྟར་ཆུ་ཀླུང་ལ་རྣག་མཐོང་བའི་བློ་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་གི་གྲུབ་དོན་འཆད་པ་ན། རང་འགྲེལ་ལས། ཤེས་བྱ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་བྱའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བློ་ཡང་རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་མ་སྐྱེས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། རབ་རིབ་ཅན་དང་རྨི་ལམ་གྱི་ཤེས་པ་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོའི་ལོག་པ་དང༌། དེ་འདྲའི་ལྷ་དང་ཡི་དྭགས་ཀྱི་མིག་ཤེས་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོའི་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་གཞན་གྱི་དབང་ཤེས་ལ་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོའི་ལོག་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལ་འཕྲལ་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུས་བསླད་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྩ་བར། གནོད་པ་མེད་པའི་དབང་པོ། ནས། འཇིག་རྟེན་གྱིས་རྟོགས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་གང༌། དེ་གཉིས་ཀྱི་སྣང་བའི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་འདོད་མི་ནུས་པ་དང༌། རྟགས་གྲུབ་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དག་གི་སྣང་པའི་དོན་མཆོག་ཟུང་སོགས་འཕགས་པ་དག་གི་དབང་པོས་ཀྱང་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྲིད་པའི་འཁོར་ལོ་འབྲི་བའི་གླེང་གཞི་ལས་ཤེས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་མི་མཚུངས་པར་ཐལ། དེ་དག་སེམས་ཙམ་ལུགས་ལའང་འཁྲུལ་མ་འཁྲུལ་སོ་སོར་བཞག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ལུགས་ལ་རབ་རིབ་སོགས་འཁྲུལ་ཤེས་དང༌། ཕྱི་མ་གཉིས་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཕྲལ་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུས་མ་བསླད་པའི་དབང་ཤེས་གཟུང་དོན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བཏུས་འགྲེལ་པ་ལས། དེ་ལ་རྣམ་པ་བཞིའི་དཔེར་བརྗོད་ནི། ཡི་དྭགས་དུད་འགྲོ་མི་རྣམས་དང༌། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ལྷ་དང་ཡི་དྭགས་སོགས་ཀྱི་མིག་ཤེས་དེ་དག་མི་མཐུན་པའི་དམིགས་རྟེན་ཅན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་སྟོང་ཐུན་ཆུང་བ་ན་རེ། བལྟ་བྱ་རླན་གཤེར་ཕོར་གང་དེ་ལྷ་ལ་བདུད་རྩི་དང༌། ཡི་དྭགས་ལ་རྣག་དང༌། མི་ལ་ཆུ་དྭངས་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

464

ཤིང་བསིལ་བར་སྣང་ལ། དེ་ལྟར་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་གསུམ་ཡང་ཚད་མ་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན་རླན་གཤེར་ཕོར་གང་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། ཆུ་རྣག་བདུད་རྩི་གསུམ་ག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྣག་ཡིན་པ་གང་ཞིག །བདུད་རྩི་ཡང་ཡིན། ཆུ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་རྣག་ཏུ་བཟུང་བའི་ཚད་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་རྣག་ཏུ་བཟུང་བའི་ཡི་དྭགས་ཀྱི་མིག་ཤེས་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འཁོར་གསུམ། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་བདུད་རྩིར་རྟོགས་པའི་ལྷའི་མིག་ཤེས་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འཁོར་གསུམ། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་ཆུར་རྟོགས་པའི་མིའི་མིག་ཤེས་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འཁོར་གསུམ། དེ་དག་ལ་མ་ཁྱབ་ན་འགལ་བ་ལ་མི་འཁྲུལ་བའི་ཚད་མ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང་ཚད་གྲུབ་ལ་ཡིད་བརྟན་མི་རུང་བར་ཐལ་ལོ། །
ཡང་སྟོང་ཐུན་ཆུང་བ་ན་རེ། དེའི་ཚེ་མིའི་མིག་ཤེས་ཁོ་ན་ཚད་མ་ཡིན་ལ། དེ་འདྲའི་ལྷ་དང་ཡི་དྭགས་ཀྱི་མིག་ཤེས་ཚད་མ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་རང་གི་ལས་ཀྱིས་བསླད་པའི་ཕྱིར་ཟེར། འོ་ན། མིའི་མིག་ཤེས་ཀྱང་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་ལས་ཀྱིས་བསླད་པའི་ཕྱིར། དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་བློ་རྩེ་གཏད་སར་ཁས། གཞན་ཡང་འགྲོ་བ་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཚད་མ་མེད་པར་ཐལ། དེའི་དབང་པོ་དྲུག་གི་ཤེས་པ་རེ་རེ་ནས་ཚད་མར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། འགྲོ་བ་གཞན་གྱིས་རང་གཞན་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་ཟ་རུང་མི་རུང་སོགས་གང་ཡང་མི་ཤེས་པར་ཐལ་བ་དང༌། ཆོས་གང་ལ་ཡང་སྒྲོ་འདོགས་ལེགས་པར་ཆོད་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལྷ་ཀླུ་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་ནས་ཐེག་ཆེན་སྤྱན་དྲངས་པ་དང་འགྲོ་བ་གཞན་གྱིས་བཟོས་པའི་རྒྱན་དང་སྤྱད་ཀྱི་ཁྱད་པར་མང་དུ་འོངས་པ་མཐའ་དག་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་རིགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ལས། འགྲོ་བ་གཞན་གྱི་མིག་ཤེས་ཚད་མ་མ་ཡིན་ན་རྣ་བའི་ཤེས་པ་ལ་སོགས་གཞན་ལ་ཡང་མཚུངས་པས། ཞེས་དང༌། འགྲོ་བ་གཞན་རྣམས་ལ་ཕན་ཚུན་ངོ་ཤེས་པ་ཙམ་ཡང་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་བས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་

བལྟ་བྱ་ཐུན་མོང་བ།

465

ན་འདོད་པའི་ལྷ་མི་ཡི་དྭགས་དེ་འདྲའི་ལས་ཅན་གསུམ་གྱིས་བཏུད་ནས་ཡོད་པ་དེའི་ཚེ་རླན་གཤེར་ཕོར་གང་གི་སྟེང་གི་རྣག་ཐོགས་བཅས་རགས་པ་དང་བདུད་རྩི་ཐོགས་བཅས་རགས་པ་དང་ཆུ་དེ་འདྲ་གསུམ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་ཚེ་རླན་གཤེར་ཕོར་གང་ལ་འདོད་པའི་ལྷ་མི་ཡི་དྭགས་དེ་འདྲའི་ལས་ཅན་གསུམ་གྱིས་མཐོང་པའི་རྣག་སོགས་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་གཟུགས་རགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་ཚེ་མི་དེས་ཆུ་བཞིན་དུ་དེ་འདྲའི་རྣག་ཀྱང་མཐོང་བར་ཐལ། མི་དེས་མིའི་སྤྱད་བྱའི་ཆུ་དང་ཤ་རུལ་གྱི་རྣག་སོགས་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཆུ་དེའི་སྟེང་གི་རྣག་ནི་ཡི་དྭགས་ཁོ་ནའི་ལས་ཀྱིས་བྱུང་བས་ན་ལས་དབང་གིས་མི་མཐོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཁོ་རང་ལ་དེའི་ཚེ་མི་དེས་ཆུ་དེ་ལ་བཏུད་ནས་ཡོད་པའི་ཡི་དྭགས་ཀྱི་གཟུགས་མདོག་མི་སྡུག་པ་དང་ལུས་ལ་ལྦ་བའི་རྣག་ཁྲག་ཟག་གི་ཡོད་པའི་ཐོགས་བཅས་རགས་པ་དེ་མཐོང་བར་ཐལ། མི་དེས་མི་དང་མིའི་ཡུལ་གྱི་དུད་འགྲོ་གཞན་གྱི་གཟུགས་དང་རྣག་ཁྲག་སོགས་མཐོང་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཤ་ཟ་བསྐལ་དོན་དུ་གྲགས་པའི་གོ་བ་ཙམ་ཡང་མ་ཆགས་པར་གསལ་བར་བསྟན་ཏེ། ལྐོག་ཏུ་གྱུར་ཚུལ་ལ་སྤྱིར་གང་ཟག་དེའི་གཟུགས་མངོན་གྱུར་ཡིན་ཀྱང་དུས་རིང་པོ་སོང་བས་དེ་དུས་མི་གསལ་བ་དུས་ཀྱི་བསྐལ་དོན་དང༌། འདི་ནས་འོད་ཟེར་ཅན་ལྟ་བུའི་འཇིག་རྟེན་མི་གསལ་བ་ཡུལ་གྱི་བསྐལ་དོན་དང༌། ལྷ་དང་ཡི་དྭགས་སོགས་མི་མཐོང་བ་འགྲོ་བ་དང་ལས་ཀྱི་བསྐལ་པ་དང༌། ཁམས་གོང་གི་ལྷ་མི་མཐོང་བ་ཁམས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བ་སོགས་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་རྩ་བའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་ཁྱབ་པ་མེད་དེ། ལས་དབང་གིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྔ་མ་ལ་ཡང་ཁྱབ་པ་མེད་པར་ཐལ། ལས་དབང་གིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། དེའི་ཚེ་མིས་རྣག་གི་འོག་གི་ཆུ་མི་མཐོང་བར་ཐལ། རྣག་དེ་ཐོགས་བཅས་རགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ད་ལྟ་རྣག་ཁར་ཡོད་པའི་འོག་གི་ཆུ་བཞིན་ཞེ་ན་མ་ཁྱབ། འོ་ན་དེའི་ཚེ་ཡི་དྭགས་དེའི་འོག་གཞིའི་ས་དེ་མི་དེས་མི་མཐོང་བར་ཐལ། ཡི་དྭགས་དེའི་གཟུགས་ཐོགས་བཅས་རགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

466

མིས་ནོན་པའི་འོག་གཞིའི་ས་བཞིན་ནོ། །ཁྱབ་པ་ཁས། འཁོར་གསུམ། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཡི་དྭགས་དེའི་གཟུགས་ཐོགས་བཅས་རགས་པ་ཡིན་ཀྱང་ལས་དབང་གིས་མི་དེ་ལ་མི་སྣང་བས་ན་དེས་འོག་གཞིའི་ས་སྒྲིབ་པར་མི་སྣང་བ་ཡིན་ནོ་ཟེར་ན། འོ་ན་བདུད་རྩི་དང་རྣག་ལ་དེ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་མཚུངས་པར་ཐལ། མི་དེ་ལ་གཞན་གཉིས་དེ་ལྟར་མི་སྣང་བས་ཆུ་ཁོ་ན་སྣང་བའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཡང་སྟོང་ཐུན་ཆུང་བ་སོགས་ན་རེ། དེའི་རླན་གཤེར་ཕོར་གང་པོ་དེའི་སྟེང་དུ་རྣག་ཆུ་བདུད་རྩི་གསུམ་དངོས་གནས་པ་ཡོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཆུ་ཀླུང་གི་འགྲམ་དུ་དེ་འདྲའི་ལས་ཅན་གྱི་ཡི་དྭགས་ལྷ་མི་གསུམ་གྱིས་བལྟས་ཚེ་རྣག་ཐིགས་པ་གཅིག་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉི་ཤུ་པའི་འགྲེལ་བཤད་དུ་དུལ་བ་ལྷས། དེར་ནི་རྣག་ཐིགས་པ་འགའ་ཡང་མེད་ན། རྣག་གིས་གང་བའི་ཀླུང་ག་ལ་ཡོད་དེ། ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་དབང་གིས་ན་དེ་དག་གིས་དེ་མཐོང་ངོ༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེའི་དོན་ནི་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་རླན་གཤེར་གྱི་ཆུ་དེའི་སྟེང་ན་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པའི་རྣག་ཐིགས་པ་འགའ་ཡང་མེད་ན་ཕྱི་དོན་གྱི་རྣག་གིས་གང་པའི་ཀླུང་ག་ལ་ཡོད། དེས་ན་རླན་གཤེར་དེའི་རྣག་ནི་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་ཏེ། འགྲོ་བ་རང་རང་གི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་སེམས་ལ་སྨིན་པའི་དབང་གིས་མི་ལ་ལས་དང་མཐུན་པར་ཆུ་དྭངས་བསིལ་དང༌། ཡི་དྭགས་ལ་ལས་དང་མཐུན་པར་རྣག་དང་ཕྱི་ས་སོགས་བྱུང་ཞིང་སྣང་ལ། ལས་དེ་འདྲ་མེད་པ་ལ་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞུང་དེ་ཕྱི་དོན་དུ་གྲུབ་པའི་རྣག་སོགས་འགོག་པའི་གཞུང་ཡིན་གྱི་སྤྱིར་རྣག་དང་གཟུགས་སོགས་ཡོད་མེད་གསུངས་པའི་སྐབས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དག་གི་མཇུག་ཏུ་རྣག་དེ་ཕྱི་དོན་གྱི་ཟས་སུ་མ་གྲུབ་ཀྱང་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་རྣག་གིས་ཡི་དྭགས་ལ་ཟས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཕྱི་དོན་གྱི་ཟས་མེད་ཀྱང་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཟས་ལ་རྨི་ལམ་དུ་རོལ་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉི་ཤུ་པ་ལས། བྱ་བྱེད་རྨི་ལམ་གནོད་པ་འདྲ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དོན་མ་གྲུབ་ཀྱང་བྱ་བ་དེ་བྱེད་པར་

བལྟ་བྱ་ཐུན་མོང་བ།

467

སྣང་ཙམ་གྱིས་ཡུལ་དེས་བྱ་བ་དེ་བྱེད་ཐུབ་པར་དབུ་སེམས་སུ་ཡང་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རབ་རིབ་ཅན་ལ་སྣང་བའི་སྐྲ་ཤད་ཀྱི་བྱ་བ་འཆིང་བ་དང༌། སྦྲང་བུར་སྣང་བ་ཙམ་གྱིས་སྦྲང་བུའི་བྱ་བ་ལུས་ལ་ཟ་བ་དང༌། སྨིག་རྒྱུས་ཀྱང་ཆུའི་བྱ་བ་བྱེད་མི་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་འདྲའི་ཡི་དྭགས་དང་ལྷའི་མིག་ཤེས་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དག་གི་སྣང་གཞིའི་རྣག་དང་བདུད་རྩི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཚད་མས་གྲུབ་པ་ལ་གཞི་གྲུབ་གཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེའི་ཚེ་ཆུ་ཀླུང་གི་ཆ་ཤས་ལ་རྣག་ཅིག་སྐྱེས་པ་ཡི་དྭགས་ཀྱི་མིག་ཤེས་ཀྱི་ཚད་མས་གྲུབ་ཅིང༌། ཆ་ཤས་ཆུར་སྐྱེས་པ་མིའི་མིག་ཤེས་ཀྱི་ཚད་མས་གྲུབ་ཀྱང་རྣག་མ་གྲུབ་པ་ཙམ་ཡིན་པས། གཉིས་ཀ་ཚད་མ་ཡིན་ཀྱང་ཡུལ་སོ་སོ་བ་ཡིན་ལ་གཅིག་གི་གྲུབ་དོན་ལ་གཅིག་གིས་གནོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མིག་རྣའི་དབང་ཤེས་གཉིས་ཡུལ་འགལ་ཞིང་གཅིག་གིས་གཅིག་གི་ཡུལ་ཕན་ཚུན་མ་བཟུང་ཡང་ཕན་ཚུན་མི་གནོད་པ་བཞིན་ནོ། །རྣམ་བཤད་ལས། ཚད་མས་གྲུབ་པའི་དོན་གཉིས་ཀྱང་དངོས་པོ་སོ་སོ་བ་ཡིན་པས། དེ་གཉིས་གཅིག་གིས་གྲུབ་པའི་དོན་དེ་ཉིད་གཅིག་ཤོས་ཀྱིས་དེའི་བཟློག་ཕྱོགས་གྲུབ་པ་ག་ལ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང༌། ཁྱོད་རང་ལ་སེམས་ཙམ་ལུགས་ལ་གཟུགས་སོགས་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གཞི་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། ཉི་ཤུ་པའི་རང་འགྲེལ་ལས། དེ་བཞིན་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཡོད་པར་གསུངས་པ་དེ་བསྟན་ནས་གདུལ་བའི་སྐྱེ་བོའི་ཆེད་དུ་སྟེ། བཀའ་དེ་ནི་དགོངས་པ་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་འགྲིགས། མ་ཁྱབ་སྟེ། ལུང་དེ་ཕྱི་དོན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་ལ་དགོངས་ཟེར་ན། འོ་ན་ཉི་ཤུ་པའི་འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་དོན་ཡང་ཕྱི་དོན་ལ་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ། འདི་གཉིས་ཀྱིས་འགོག་ཚུལ་གཅིག་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། གཟུགས་ཅན་ཐོགས་བཅས་གཅིག་གིས་རང་གི་གོ་སར་གཟུགས་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་ཐོགས་བཅས་གཞན་འབྱུང་བའི་གོ་མི་འགོག་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ལས་ཅན་གྱི་ལྷ་མི་ཡི་དྭགས་གསུམ་གྱིས་རླན་གཤེར་ཕོར་གང་ལ་ཐུན་མོང་དུ་བལྟས་པའི་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

468

ཚེ་རླན་གཤེར་ཕོར་གང་པོ་དེའི་གོ་ས་ན་རྣག་ཆུ་བདུད་རྩི་དངོས་གནས་པ་གསུམ་ཅིག་ཅར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་འདིར་མ་ཁྱབ། འོ་ན། ཁོ་རང་ལ་གཟུགས་ཅན་དངོས་པོ་ཐོགས་བཅས་གཅིག་གིས་རང་གི་གོ་སར་གཟུགས་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་ཐོགས་བཅས་གཞན་འབྱུང་བའི་གོ་མི་འགོག་པར་ཐལ། ཆ་ཅན་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་ཅན་བུམ་པ་གཅིག་གི་གོ་ས་ན་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་ཅན་བུམ་པའི་མཆུ་ཞབས་སོགས་དུ་མ་གནས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། གཞན་ཡང༌། གཟུགས་ཅན་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་དངོས་པོ་གཅིག་གིས་རང་གི་གོ་སར་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་ཅན་གཞན་འབྱུང་བ་ལ་གེགས་མི་བྱེད་པར་ཐལ། རླན་ཞིང་གཤེར་པ་ཕོར་གང་གི་གོ་སར་ཆུ་དྭངས་ཤིང་བསིལ་བ་དང་འོ་མ་དང་ཁྲག་དང་ཆང་བཞི་ཅིག་ཅར་གནས་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་དེར་ཐལ། ཆུ་དྭངས་ཤིང་བསིལ་བ་དང་འོ་མ་དང་ཁྲག་ཆང་བཞི་བསྲེས་ནས་ཕོར་བ་གཅིག་གང་ཚེ་དེ་ལྟར་གནས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། མཛོད་ལས། ཐོགས་དང་བཅས་པ་གཟུགས་ཅན་བཅུ། །ཞེས་པའི་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཟུགས་ཅན་ཡིན་ན་རང་གི་གོ་སར་གཟུགས་ཅན་གཞན་འབྱུང་བ་མེད་པས་ཁྱབ་ཟེར། ལ་ལ་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་ཅན་ཡིན་ན་རང་གི་གོ་སར་གཟུགས་ཅན་གཞན་འབྱུང་བ་ལ་གེགས་བྱེད་པས་ཁྱབ་ཟེར་བ་གཉིས་ལ། འོ་ན། བར་དོ་བའི་ལུས་དེ་ཆོས་ཅན། ལྕགས་ཀྱི་གོང་བུ་དང་རྡོ་རྗེ་ལ་ཡང་མི་ཐོགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུགས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་ཅིང༌། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཁྱོད་གཟུགས་ཅན་ཡིན་ཀྱང་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་ཅན་གཞན་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བར་དོ་བའི་ལུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མཛོད་ལས། དབང་པོ་ཀུན་ཚང་ཐོགས་མེད་རྒྱུ། །ཞེས་དང༌། རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་གཉིས་པ་ལས་ཀྱང༌། ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཀྱང་ཕྲ་བའི་ཕྱིར། །འགའ་ཞིག་ཐོགས་པ་མེད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མཛོད་ལས། གཅིག་ན་ལྷན་ཅིག་གཉིས་མེད་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཕན་ཚུན་གཉིས་ཀ་

བལྟ་བྱ་ཐུན་མོང་བ།

469

ཐོགས་བཅས་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་པཎྜི་ཏ་དྭགས་པོ་བཀྲས་རྣམ་པ་དང་གོ་བོ་སོགས་ན་རེ། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་གསུམ་གྱིས་བལྟས་ཚེ་རྣག་སོགས་གསུམ་ཡོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཆུ་ཀླུང་གཅིག་ལ་དེ་འདྲའི་ལས་ཅན་གྱི་ལྷ་མི་ཡི་དྭགས་གསུམ་གྱིས་བལྟས་ཚེ་ཆུ་རྣག་བདུད་རྩི་གསུམ་གྲུབ་ཀྱང་ཕན་ཚུན་ལས་གཟུགས་ཀྱིས་བསྒྲིབས་ན། སྐྱེས་བུ་གཅིག་ལ་དགྲ་གཉེན་གཉིས་ཀྱིས་བལྟས་ཚེ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་ཆ་གཉིས་སུ་གནས་ཀྱང་གཉིས་ཀས་གཉིས་ཀ་མི་མཐོང་སྟེ། ཕན་ཚུན་ལས་གཟུགས་ཀྱིས་བསྒྲིབས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སྨྲ་བ་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་ཐལ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་དེར་ཡང་མཐོང་མེད་ལ། །བརྟེན་ནས་གཟུགས་གཞན་འབྱུང་འགྱུར་ན། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཤིན་ཏུ་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་སོ། །ཁྱོད་ཀྱི་ལུང་རིགས་དེ་གཉིས་ལ་འབྲེལ་ཅི་ཡང་མེད་པར་ཐལ། གལ་ཏེ་དེར་ཡང་མཐོང་མེད་ལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ལས་གཟུགས་སྒོ་ནས་མཐོང་ཚུལ་བཅད་ཀྱང་སྐྱེས་བུ་གཅིག་གི་ལུས་དེ་མཛེས་མི་མཛེས་དུ་མར་འགྱུར་མི་འགྱུར་མ་བཤད་པར་སྔོན་པོ་ལྟ་བུ་ཉེ་རིང་གིས་གསལ་མི་གསལ་རྩོད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་གོང་དུ་རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཕྱི་རོལ་དོན་ནི་ཡོད་ན་ཡང༌། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་མདོ་སྡེ་པས་སྐྱེས་བུའི་གཟུགས་གཅིག་མཛེས་མི་མཛེས་གཉིས་ཀར་ཁས་མ་བླངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གང་ཟག་སུས་ཀྱང་གཞུང་གོང་འོག་གི་སྐབས་གང་དུ་ཡང་ཁས་མ་བླངས་ལ་གཟུགས་དེ་ལས་གཟུགས་ཀྱིས་སྒྲིབ་པར་ཡང་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ལས། སྐྱེས་བུ་གཅིག་ལ་དགྲ་གཉེན་གཉིས་ཀྱིས་བལྟ་བའི་དུས་སུ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་ཆ་གཉིས་སུ་གནས་ཀྱང་གཉིས་ཀས་གཉིས་ཀ་མི་མཐོང་སྟེ་ཕན་ཚུན་ལས་གཟུགས་ཀྱིས་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སྨྲ་བ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་རིགས་པས་བཀག་གོ །ཞེས་སྨྲས་པས་ནི། ཞེས་པ་ནས། ཐལ་བ་འཕེན་པ་ཡིན་གྱི་སྐྱེས་བུ་གཅིག་གི་གཟུགས་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་ཆ་གཉིས་སུ་གནས་པར་སུས་ཀྱང་གང་དུའང་ཁས་མ་བླངས་ཤིང༌། དེ་འདྲ་འགོག་པ་ལ་གཞུང་དེ་དག་སྦྱོར་བ་ལས་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་བཤད་པ་ཡ་མཚན་པ་གཞན་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

470

མེད་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གལ་ཏེ་དེར་ཡང་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་མ་བཤད་པས་ཁྱོད་བདེན་ཞིང་ཁོ་བོ་ནོར་ཡང་སྟོང་ཐུན་ལས་སྐྱེས་བུ་གཅིག་གི་གཟུགས་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་གཉིས་ཀར་སུས་ཀྱང་གང་དུའང་ཁས་མ་བླངས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཐ་དད་བར་ནི་མྱོང་མི་འགྱུར། །ཞེས་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་གཉིས་ཡོད་པར་ཁས་བླངས་པ་ལ་ཐལ་བ་འཕངས་པར་སྐྱོན་མེད་དེ། དེ་ལས་གཟུགས་ཀྱིས་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་མཇུག་ཏུ། མ་མཐོང་སྒྲིབ་ཕྱིར་མིན་ཞེ་ན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཡིན་གྱི་ལས་གཟུགས་ལ་བཤད་ན་འགལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་སྐབས་འདིར་སྐྱེས་བུ་གཅིག་གི་གཟུགས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ལ་གཉིས་ཡོད་མེད་རྩོད་པ་མ་ཡིན་གྱི་སྐྱེས་བུ་དེའི་གཟུགས་སྤྱི་བམ་དེ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་ལ་རྩོད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱེས་བུ་དེའི་ལུས་ཀྱི་ཆ་འགའ་ཞིག་ཡིད་དུ་འོང་ཡང་དེ་ལས་ཆ་གཞན་ཞིག་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ཙམ་ཞིག་དགྲ་གཉེན་ལ་ཁྱད་མེད་པར་བློ་ཁ་ནང་དུ་ཕྱོགས་པ་ཙམ་གྱིས་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན། སྐབས་འདིའི་ཕྱོགས་སྔ་སྨྲ་བ་པོས་མཆོད་སྦྱིན་ལྟ་བུའི་སྐྱེས་བུ་གཅིག་གི་གཟུགས་སྤྱི་བམ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་གཉིས་ཀར་ཁས་མ་བླངས་པར་ཐལ། ཕྱི་དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོས་རྣམ་པ་གཏད་ན་དེ་ལྟ་ན་མཆོད་སྦྱིན་གྱི་གཟུགས་གཅིག་པོ་དེ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་དུ་མའི་བདག་ཉིད་དུ་ཐལ་བ་ཕྱོགས་སྔ་སྨྲ་བ་པོ་ལ་འཕངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཁས་བླངས་ཟིན་པ་ཞིག་ལ་ད་དུང་དེར་ཐལ་བ་འཕེན་པ་ནི་རྒོལ་བ་ཚར་གཅོད་ཀྱི་གནས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གྲུབ་ཟིན་སྒྲུབ་པའི་སྐྱོན་ཆེན་པོ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་མཚམས་ལ་རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རང་ངོ་བོས། །མ་ཡིན་དུ་མའི་བདག་སྐྱོན་ཕྱིར། །ཞེས་དང༌། རྗེའི་གསུང་ཟིན་བྲིས་སུ་གྲགས་པ་རྒྱལ་བ་གོང་མའི་ཊིཀ་ཆུང་ལས། དོན་རང་གི་ངོ་བོས་རྣམ་པ་གཏད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་གཟུགས་གཅིག་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་དུ་མའི་བདག་ཉིད་དུ་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་

བལྟ་བྱ་ཐུན་མོང་བ།

471

ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འདིས་མི་འདོད་པའི་ཐལ་བ་ཡོད་པའི་སྐྱོན་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐལ་བ་བཀོད་ལུགས་མཆོད་སྦྱིན་གྱི་གཟུགས་གཅིག་པོ་ཆོས་ཅན། དགྲ་གཉེན་གྱི་དབང་ཤེས་ལ་སྣང་བ་ལྟར་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་གཉིས་ཀར་ཐལ། ཁྱོད་དབང་ཤེས་དེ་གཉིས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བཟུང་བ་དེ་མངོན་སུམ་ཚད་མར་སོང་བའི་སྒོ་ནས་ཕྱི་རོལ་ནས་རྣམ་པ་ཚུར་གཏད་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་ཆོས་འཆད་པར། དུ་མའི་བདག་སྐྱོན་ཞེས་བྱུང༌། རྟགས་དེ་འཆད་པར། ཕྱིར། ཞེས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སྐབས་འདིའི་ཕྱོགས་སྔས་སྐྱེས་བུ་གཅིག་གི་གཟུགས་སྤྱི་བམ་དེ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་གཉིས་ཀར་ཁས་མ་བླངས་པར་ཐལ། ཐལ་བ་སྔ་མ་དེ་འཕངས་པ་ལ་ཕྱོགས་སྔ་མས་ཁོ་བོས་མི་འདོད་མོད་གལ་ཏེ་འདོད་ན་ཡང་སྐྱོན་ཅི་ཡོད་ཅེས་བརྟགས་པ་མཐའ་བཟུང་གི་འདོད་ལན་ཙམ་བཏབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས་ལུང་དེའི་འཕྲོ་ཉིད་དུ། ཁས་བླངས་ན་ཡང༌། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཁས་བླངས་ན་ཞེས་བརྟགས་པ་མཐའ་བཟུང་བྱས་ཤིང༌། ཡང་སྒྲས་མི་འདོད་པས་སྐྱོན་མེད་པར་མ་ཟད་འདོད་ན་ཡང་སྐྱོན་ཅི་ཡོད་ཅེས་བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲ་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་བཅད་ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་དོན་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་བ་གོང་མའི་ཊིཀ་ཆུང་ལས་ཀྱང༌། ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་དུ་མར་ཁས་བླངས་ན་ཡང་སྐྱོན་ཅི་ཡོད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། རྣམ་བཤད་སོགས་འདི་དང་ཤིན་ཏུ་མཐུན་ནོ། །ཁས་བླངས་དེ་ལ་འོ་ན། དགྲ་གཉེན་གྱི་མིག་ཤེས་གཉིས་ཆོས་ཅན། མཆོད་སྦྱིན་གྱི་གཟུགས་དེ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་སོ་སོ་ཐ་དད་པར་མྱོང་བར་མི་འགྱུར་བར་མིག་ཤེས་རེ་རེ་ལའང་དེ་གཉིས་གཉིས་འཆར་བར་ཐལ། དེའི་གཟུགས་དེ་དེ་གཉིས་སུ་གྲུབ་པ་དང༌། ཁྱོད་དེ་སྣང་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་རྣམ་འགྲེལ་ལས། གཉིས་པོ་དག །ཐ་དད་པར་ནི་མྱོང་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མིག་ཤེས་དེ་གཉིས་རེ་རེས་ཀྱང་གཟུགས་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་གཉིས་ཀ་མཐོང་མི་དགོས་པར་ཐལ། མིག་ཤེས་དེས་མི་མཐོང་བ་ནི་མི་མཐོང་བའི་ལས་ཀྱིས་བསྒྲིབས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར། དེ་སྐད་དུ་རྣམ་འགྲེལ་ལས། མ་མཐོང་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

472

སྒྲིབ་ཕྱིར་མིན་ཞེ་ན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལའང་དགྲ་གཉེན་གྱི་མིག་ཤེས་གཉིས་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་མཆོད་སྦྱིན་གྱི་གཟུགས་སྣང་བ་དེ་ཕྱི་རོལ་གཟུང་དོན་དབང་གིས་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། མཆོད་སྦྱིན་གྱི་གཟུགས་ལ་དེ་གཉིས་ཡོད་པ་གང༌། ཁྱོད་ཀྱིས་ཡིད་དུ་འོང་བའམ་མི་འོང་བ་ལྟ་བུ་རེ་རེ་ཁོ་ན་བཟུང་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དོན་གྱི་དབང་གིས་རྟོགས་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གཞན་ཡང་མ་མཐོང་བའི་ལས་དེ་ཆོས་ཅན། མིག་ཤེས་དེ་རེ་རེ་ལ་ཕྱི་དོན་ཇི་ལྟར་མཐོང་བར་བྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། མཆོད་སྦྱིན་གྱི་གཟུགས་དེ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་གཟུགས་ཀྱི་དངོས་པོ་དེ་ལ་གཉེན་གྱི་མིག་ཤེས་ཡིད་དུ་འོང་བ་གཅིག་གི་བདག་ཉིད་དུ་མཐོང་བར་བྱས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། མ་མཐོང་བ་དེ་ཇི་ལྟར་ན། །དོན་མཐོང་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་གལ་ཏེ་མདོ་སྡེ་པ་ན་རེ། ཁྱོད་ཀྱིས་དུ་མའི་བདག་ཉིད་དུ་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཁོ་བོ་ལ་མེད་པར་ཐལ། གཟུགས་གཅིག་ཉིད་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པར་སྣང་བའི་བློ་རྟོག་པ་ཡིན་ལ་དེ་སྣང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་ཤེས་ཡིན་ལ་དོན་རང་མཚན་སྣང་བའི་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་འདོད་དང་མི་འདོད་པར། །སྣང་བ་རྟོག་ཡིན་དོན་བློ་མིན། །ཞེས་གསུངས། དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྐྱེས་བུ་གཅིག་གི་དབང་ཤེས་དེ་ལའང་ལྷའི་ཁང་པ་དང་ཚལ་ལྟ་བུ་སྔར་ཡིད་དུ་འོང་བར་སྣང་བ་འཆི་ལྟས་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཚེ་ཡིད་དུ་འོང་བར་མཚམས་མི་སྦྱོར་བར་ཡིད་དུ་མི་འོང་བར་སྣང་བ་དང་སོགས་སྒྲས་དེ་བཞིན་དུ་ན་བ་དང་མྱ་ངན་དང་མི་སྡུག་པའི་ཡིད་བྱེད་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་དེ་ལྟར་སྣང་བའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་ལའང་འཆི་ལྟས་ལ་སོགས་པར། །མཚམས་སྦྱོར་མེད་སེམས་མཐོང་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཡང་ལས་གཟུགས་ཀྱིས་སྒྲིབ་ལུགས་ལ་ཡང་ཁ་ཅིག །སྔར་གྱི་གཞན་སྨྲ་འགོག་སྐབས་ལས་གཟུགས་ཀྱིས་སྔོན་པོ་སྒྲིབ་པར་ཁས་བླངས་ན་ཆོས་གྲགས་རྩོད་པ་ལ་མི་མཁས་པར་ཐལ། རྣམ་

བལྟ་བྱ་ཐུན་མོང་བ།

473

འགྲེལ་ལས། སྣང་བ་དེ་ཡང་ཅིས་མི་གསལ། །སྒྲིབ་ཕྱིར་དེ་འདིར་ཅིས་མ་ཡིན། །ཞེས་ལས་གཟུགས་ཀྱིས་བསྒྲིབས་མ་བསྒྲིབས་ད་དུང་དྲིས་ནས་འགོག་པའི་ཕྱིར་ཟེར། ཡང་ལ་ལས། ཡུལ་དབང་ལས་གཟུགས་གསུམ་ལས་སྔོན་པོ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་ཁོ་ན་སྒྲིབ་པར་འཆད་པ་སོགས་མང་ངོ༌། །དེ་དག་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྣང་བ་དེ་ཡང་ཅིས་མི་གསལ། །ཞེས་པ་ལས་གཟུགས་སྐབས་མ་ཡིན་ལ། ལས་གཟུགས་གསལ་མི་གསལ་གཉིས་ཀ་ཡང་སྔོན་པོའམ་བུམ་པ་མཐོང་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཡིན་ཚུལ་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བའི་རྣམ་མེད་བཀག་ཚུལ་བཤད་ན་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱེ་སྨྲས་དབང་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་སོགས་རྣམ་མེད་དུ་འཛིན་གྱི་རྣམ་བཅས་སུ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ལ་ཐལ་བས་དགག་པ་དང༌། ཉེས་སྤོང་དགག་པ། གྲུབ་དོན་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ནི། འོ་ན། ཉེ་རིང་ལ་སོགས་ཁྱད་པར་གྱིས་བུམ་པ་ལ་ལྟ་བའི་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། བུམ་གཟུགས་གསལ་མི་གསལ་མི་རུང་བར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་བུམ་གཟུགས་རྣམ་མེད་དུ་རིག་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། དེ་སྐད་དུ་རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཉེ་རིང་ལ་སོགས་ཁྱད་པར་གྱིས། །གསལ་དང་མི་གསལ་མི་རུང་ངོ༌། །ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ་ཉེས་སྤོང་དགག་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྤྱིར་སྣང་བའི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཉེས་སྤོང་དགག་པ་དང༌། ཉེ་རིང་ཁྱད་པར་གྱིས་ཉེས་སྤོང་དགག་པ་དང༌། སྣང་བ་གསལ་མི་གསལ་ཁྱད་པར་གྱིས་ཉེས་སྤོང་དགག་པ་དང༌། སྒྲིབ་རྡུལ་གྱི་སྣང་བའི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཉེས་སྤོང་དགག་པ་དང༌། ལས་གཟུགས་ཁྱད་པར་གྱིས་ཉེས་སྤོང་དགག་པ་དང༌། མཐོང་མེད་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་ཉེས་སྤོང་དགག་པ་དྲུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། བྱེ་སྨྲ་ན་རེ། ཐལ་བའི་སྐྱོན་དེ་མེད་དེ། སྣང་བ་གསལ་མི་གསལ་གྱིས་བུམ་གཟུགས་གསལ་མི་གསལ་བྱུང་ཞེས་པའི་འདོད་པ་འཆད་པར་དེ་ཉིད་ལས། གལ་ཏེ་སྣང་ཁྱད་ལས་དེ་འགྱུར། །ཞེས་བྱུང༌། དེ་དགག་པ་ལ་རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་ནི་ཆོད་དང་མ་ཆོད་དག །མཐོང་ངམ་མི་མཐོང་མཚུངས་པར་འགྱུར། །ཞེས་བྱུང༌། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། ཁོ་ན་རེ། ཐག་རིང་ནས་ཆ་འགའ་ཞིག་མི་གསལ་བས་གསལ་མི་གསལ་ཐ་དད་དོ། །ཞེས་པའི་ལན་དེ་ཉིད་ལས། གལ་ཏེ་སྣང་བ་མི་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

474

གསལ་བས། །དེ་ཆ་ཕྲ་མོ་འགའ་ཞིག་ནི། །མ་མཐོང་དེ་ཕྱིར་ཐ་དད་ན། །ཞེས་བྱུང༌། དེ་དགག་པ་ལ། ཕྱི་རོལ་དོན་གཅིག་མཐོང་བ་དང༌། །ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་གཅིག་བྱུང༌། གསུམ་པ་ཡོད་དེ། ཁོ་ན་རེ། སྣང་བ་གསལ་མི་གསལ་གྱིས་བུམ་གཟུགས་གསལ་མི་གསལ་བྱུང་བས་སྐྱོན་མེད་ཅེས་འཆད་པ་ལ། གལ་ཏེ་སྣང་བ་གསལ་མི་གསལ། །ཁྱད་པར་གྱིས་བློ་ཐ་དད་ན། །ཞེས་བྱུང༌། དེ་དགག་པར། གཞན་ཐ་དད་པས་ཐ་དད་མེད། །གང་ལས་ཐ་དད་སྣང་བར་འགྱུར། །སྣང་བ་དེ་ཡང་ཅིས་མི་གསལ། །ཞེས་བྱུང༌། བཞི་པ་ཡོད་དེ། ཁོ་ན་རེ། རྡུལ་གྱིས་སྒྲིབ་པས་མི་གསལ་ཞེ་ན། འོ་ན་ཉེ་བའི་བུམ་པའང་རྡུལ་གྱིས་ཅིས་མ་བསྒྲིབས་དྲིས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ལ་རྡུལ་བསྲབས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དྲིས་ལན་འཆད་པར། སྒྲིབ་ཕྱིར་དེ་འདིར་ཅིས་མ་ཡིན། །བསྲབས་ཕྱིར་ཞེས་བྱུང༌། དེ་དགག་པར། སྣང་བ་དེ་ལྟ་ཉིད། །གཞན་དུ་བསྲབས་མིན་ཡོད་པ་ཉིད། །ཅེས་བྱུང༌། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཐག་ཉེ་རིང་གིས་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་དགག་པར། ཤིན་ཏུ་ཉེ་ལ་སྣང་བ་ནི། །ཆེར་གསལ་དེ་ཡང་སྣང་བར་འགྱུར། །ཞེས་བྱུང༌། འདི་དག་གི་དོན་ཊཱིཀྐ་ལྟ་ལ་ས་བཅད་འདི་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་སྔར་གྱི་དེ་དག་གི་འཁྲུལ་བ་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །ལྔ་པ་ནི་གལ་ཏེ་ཉེ་རིང་ཁྱད་པར་གྱིས་བུམ་གཟུགས་གསལ་མི་གསལ་མི་རུང་བའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། བུམ་གཟུགས་ལ་ཉེ་རིང་ནས་ལྟ་བ་དེར་ཡང་མཐོང་མེད་ཀྱི་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་གཟུགས་གསལ་བ་དང་མི་གསལ་བ་གཞན་བྱུང་བས་བུམ་པ་གསལ་བ་དང་མི་གསལ་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་དེར་ཡང་མཐོང་མེད་ལ། །བརྟེན་ནས་གཟུགས་གཞན་འབྱུང་འགྱུར་ན། །ཞེས་བྱུང༌། འདིར་མཐོང་མེད་ཀྱི་དགེ་མི་དགེའི་ལས་གཟུགས་གཉིས་གཉིས་ཡོད་དེ། ལྷའི་མཐོང་མེད་དགེ་བའི་ལས་གཟུགས་ཀྱིས་མཐོང་བར་མི་འོས་པའི་ཡི་དྭགས་ཀྱི་གཟུགས་ལྟ་བུ་སྒྲིབ་ཀྱང་ལྷའི་གཟུགས་མཐོང་འོས་མཐོང་བར་བྱེད་པས་སྔར་གྱི་དེ་དག་གིས་ཕྱོགས་ཙམ་མ་མཐོང་སྣང་བའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་མི་དགེ་བའི་ལས་གཟུགས་ལ་ཡང་སྦྱར་རོ། །བྱེ་སྨྲ་ཁྱོད་ཀྱི་འདོད་ལུགས་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལས་གཟུགས་

བལྟ་བྱ་ཐུན་མོང་བ།

475

གསལ་མི་གསལ་དེ་དག་ཕན་ཚུན་སྒྲིབ་པ་ཡང་མ་ཡིན། དེ་དག་ཕན་ཚུན་མི་སྒྲིབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ཅེ་ན། དེ་དག་ཆོས་ཅན། མིག་ཤེས་དེ་ལ་གཅིག་ཁོ་ན་སྣང་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། མིག་ཤེས་ལ་སྣང་རུང་གང་ཞིག །མིག་ཤེས་ལ་སྣང་བ་ནི་ཕན་ཚུན་སྒྲིབ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཞེས་འཆད་པར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་རྣམས་ནི་ཕན་ཚུན་དུ། །སྒྲིབ་འགྱུར་དེ་ཕྱིར་སྣང་བ་ནི། །སྒྲིབ་བྱེད་དེ་ལ་གཅིག་སྣང་འགྱུར། །ཞེས་བྱུང༌། ཁྱབ་སྟེ། སྒྲིབ་འགྱུར་ཡན་ཆད་ཀྱིས་རྟགས་ལན་དང༌། དེའི་ཕྱིར་སྣང་བ་ནི། །སྒྲིབ་བྱེད་ཅེས་པས་རྟགས་བསྟན། དེ་ལ་གཅིག་སྣང་འགྱུར། །ཞེས་པས་ཐལ་ཆོས་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྩ་རྟགས་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ཅེ་ན། བུམ་གཟུགས་ལ་ཉེ་རིང་ནས་ལྟ་བའི་མིག་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཅིག་ཅར་ནི་ལས་གཟུགས་གསལ་མི་གསལ་གཉིས་ཀའི་རང་བཞིན་དག་མཐོང་བར་ཐལ། དེ་དབང་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་རུང་གང་ཞིག །ཕན་ཚུན་མི་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་མི་སྒྲིབ་ན་ཅིག་ཅར་ནི། །གསལ་དང་མི་གསལ་རང་བཞིན་དག །མཐོང་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་མི་སྒྲིབ་ན་ཞེས་པས་རྟགས་བསྟན། ལྷག་མས་ཐལ་ཆོས་བཤད་ནས་རྩོད་གཞི་ཤུགས་ལ་འཕངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་ལས་གཟུགས་ཀྱིས་ཀྱང་ཡུལ་སྒྲིབ་པར་མ་བཤད་པས་སྔར་གྱི་གཞན་བཤད་དག་འཁྲུལ་བ་སྦོམ་པོར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དྲུག་པ་ནི། ཁོ་ན་རེ། བུམ་གཟུགས་ལ་ཉེ་རིང་ནས་ལྟ་བའི་མིག་ཤེས་གཉིས་ཀས་བུམ་གཟུགས་གསལ་མི་གསལ་གྱིས་ལས་གཟུགས་གཉིས་མི་མཐོང་བར་ཐལ། དེ་མཐོང་བ་ལ་སྐྱེས་བུ་དེ་གཉིས་རྒྱུད་ཀྱི་མཐོང་མེད་ཀྱི་དགེ་མི་དགེའི་ལས་ཀྱིས་གཅིག་ཤོས་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཁོའི་འདོད་ཚུལ་འཆད་པར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། མཐོང་མེད་ཀྱིས་གཅིག་སྒྲིབ། ཅེས་བྱུང༌། དེ་ལ་འོ་ན། བུམ་གཟུགས་ལ་ཉེ་རིང་ནས་ལྟ་བའི་སྐྱེས་བུ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་མ་མཐོང་བའི་ལས་ཀྱིས་ཅི་བྱེད་དེ་མི་བྱེད་པར་ཐལ། མ་མཐོང་བའི་ལས་གང་གིས་དོན་ཕན་པ་དང་དོན་མིན་མི་ཕན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གང་གིས་དོན་དང་དོན་མིན་མེད། །དེ་ལ་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

476

མ་མཐོང་བས་ཅི་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྐང་པ་དང་པོས་རྟགས་དང༌། དེ་ཞེས་པས་རྩོད་གཞི་དང༌། ལྷག་མས་ཐལ་ཆོས་བཤད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་དོན་ནི། དེ་ཕྱིར་དོན་རྟེན་སྐྱེས་གྱུར་པའི། །ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་གཅིག་བྱུང་ངོ༌། །འཁྲུལ་བ་རགས་པ་དག་བཅད་ཟིན་ཏོ། །གསུམ་པ་ཕྲ་བའི་གནས་ལ་འཁྲུལ་བ་ཕྲ་རགས་སྣ་ཚོགས་སྣང་བ་ལ་ཅུང་ཟད་དཔྱད་ན་ཕྲ་བའི་གནས་ལ་རགས་པའི་འཁྲུལ་བ་ནི་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བལྟ་བྱ་རླན་གཤེར་གྱི་དངོས་པོ་ཕོར་གང་ལ་ལྷ་མི་ཡི་དྭགས་གསུམ་གྱིས་བལྟས་ཚེ་དངོས་པོ་གཅིག་ལ་མཐོང་ཚུལ་ཐ་དད་པ་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཚེ་རྣག་སོགས་བལྟ་བྱ་འགལ་བ་གསུམ་སོ་སོར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དངོས་གཅིག་ཡིད་ནི་ཐ་དད་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་རང་ལ་འོ་ན། སྐྱེས་བུ་གཅིག་གི་ཡན་ལག་ལྔས་བྱ་བ་ལྔ་བྱས་པའི་ཚེ་བྱེད་པ་པོ་སྐྱེས་བུ་གཅིག་གིས་བྱས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཚེ་ཡན་ལག་ལྔ་པོ་ཡང་བྱ་བ་སོ་སོའི་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་དག་སྐྱེས་བུ་གཅིག་གི་ཆ་ཤས་ཡིན་པས་བྱ་བ་ཐ་དད་པ་ལྔ་པོ་ཡང་བྱེད་པ་པོ་སྐྱེས་བུ་གཅིག་གིས་བྱས་པར་འཇོག་གོ་ཞེ་ན། སྔ་མ་ལ་ཡང་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེའི་རྣག་སོགས་ཆ་ཅན་རླན་ཞིང་གཤེར་བའི་དངོས་པོ་གཅིག་གི་ཆ་ཡིན་པས་དོན་གཅིག་ལའང་མཐོང་ཚུལ་གསུམ་བྱུང་བ་མི་འགལ་ཞེས་བཤད་ཆོག་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེའི་ཚེ་རླན་གཤེར་ཐུན་མོང་བ་ཕོར་གང་གི་གོ་སར་རྣག་ཆུ་སོགས་ཕོར་བ་གསུམ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཡོད་པར་ཊཱིཀ་ཆེན་དེ་ཉིད་སྣང་བས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་མཁས་པ་མང་པོས་མ་ཁྱབ་སྟེ། སྟོང་ཐུན་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་ནི་འཁྲུལ་བ་རགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཚེ་རླན་གཤེར་ཕོར་བ་གང་གི་གོ་སར་རྣག་ཕོར་གང་དང་ཆུ་ཕོར་གང་བདུད་རྩི་ཕོར་གང་སྟེ་ཕོར་བ་གསུམ་ཡོད་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྲག་ཆང་འོ་མ་ཕོར་བ་གསུམ་གྱིས་ཕོར་བ་གཅིག་བཀང་ཆོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཕོར་བ་གསུམ་ཤོང་པའི་ཕོར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། སྟོང་ཐུན་ལས། བདག་གི་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ནི་རླན་གཤེར་

བལྟ་བྱ་ཐུན་མོང་བ།

477

ཕོར་གང་ལ་དུས་ཁྱད་པར་བ་དེ་འདྲའི་ཚེ་རྣག་དང་བདུད་རྩི་ལ་སོགས་པར་སྐྱེས་པའི་ཆ་ཤས་དུ་མ་དུས་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པར་བཞེད་ཀྱི། རླན་ཞིང་གཤེར་བ་ཕོར་གང་གི་གོ་ས་ན་རྣག་ཕོར་གང་བདུད་རྩི་ཕོར་གང་ཆུ་དྭངས་ཤིང་བསིལ་བ་ཕོར་གང་ཡོད་པ་སོགས་དང༌། ཆུ་རྡུལ་གཅིག་གི་གོ་ས་ན་བདུད་རྩིའི་རྡུལ་གཅིག་དང་རྣག་གི་རྡུལ་གཅིག་དུས་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པ་སོགས་གཏན་མི་བཞེད་ཅིང་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ཚད་མཚུངས་ཀྱི་ཕོར་བ་གཞིར་བཞག་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། དེའི་ཚེ་ཆུ་ཕོར་གང་པོ་དེའི་གོ་སར་རྣག་ཚད་མཚུངས་འབྱུང་བ་གཅིག་མི་སྲིད་པར་ཐལ། སྟོང་ཐུན་གྱི་ལུང་དེའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཆུ་དེ་ཡི་དྭགས་ཁོ་ནས་ལོངས་སྤྱོད་དུ་ཐོབ་པའི་ཆ་ཀུན་རྣག་ཏུ་སོང་བས་ཚད་མཚུངས་ཀྱི་རྣག་ཕོར་གང་སྔར་གྱི་ཆུ་སོགས་ཀྱི་གོ་སར་གནས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྔ་ཕྱིའི་དེ་ལྟར་གནས་པ་ཡོད་པས་དེ་གཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་དུས་གཅིག་ཏུ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེའི་ཚེ་རླན་གཤེར་ཕོར་གང་གི་ཆ་ཤས་རྣག་ཆུ་བདུད་རྩི་ཕོར་བ་གསུམ་ཕན་ཚུན་གཅིག་གཅིག་གི་གོ་སར་གནས་པར་ཐལ། དེའི་ཚེ་དེ་གསུམ་ཆ་ཅན་རླན་གཤེར་གྱི་ཕོར་པ་གཅིག་གི་གོ་སར་གནས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དཔེར་ན་ཆ་ཅན་མཚོ་མ་དྲོས་པའི་གོ་སར་དེའི་ཕྱོགས་བཞིའི་ཆ་གནས་ཀྱང་དེའི་ཕྱོགས་བཞིའི་ཆ་རྣམས་གཅིག་གཅིག་གི་གོ་སར་མི་གནས་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཊཱིཀ་ཆེན་དེ་ཉིད་སྣང་བ་ལས། གང་གི་རླན་ཞིང་གཤེར་བ་ཕོར་གང་གི་ཉེ་འཁོར་དུ་མི་དང་ལྷ་དང་ཡི་དྭགས་གསུམ་འོངས་པའི་ཚེ། ཞེས་པ་ནས། རླན་ཞིང་གཤེར་བ་ཕོར་གང་གི་གོ་ས་ན་བདུད་རྩི་ཕོར་གང་དང་རྣག་ཕོར་གང་དང་ཆུ་དྭངས་ཤིང་བསིལ་བ་ཕོར་གང་སྟེ་ཕོར་གང་བ་གསུམ་ཡོད་ཀྱང་ཆ་ཤས་ཕོར་གང་བ་གཅིག་གི་གོ་ས་ན་ཚན་པ་གསུམ་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་འདི་ཉིད་དོགས་པའི་མཐའ་མ་ལུས་པར་བཅད་ནས་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་ཕྱོགས་གཞན་དུ་ཁོ་བོས་གཏན་ལ་ཕབ་ཟིན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་སྟོང་ཐུན་ལས་གསལ་བར་བཤད་ཚུལ་གསུངས་པས་མི་མཐུན་པར་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

478

འདོད་པ་མུན་སྤྲུལ་ལོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེའི་ཚེ་ལྷ་མི་ཡི་དྭགས་གསུམ་གྱིས་ཆ་གསུམ་སོ་སོར་མཐོང་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཆུ་བོ་གངྒཱའི་འགྲམ་ནས་དེ་གསུམ་གྱི་ལྷའི་མིག་ཤེས་ལ་བདུད་རྩིས་གང་བའི་ཀླུང་དུ་སྣང་ལ། དེ་བཞིན་དུ་མིའི་མིག་ཤེས་ལ་ཆུས་གང་བའི་ཀླུང་དང༌། ཡི་དྭགས་ཀྱི་མིག་ཤེས་ལ་རྣག་གིས་གང་བའི་ཀླུང་དུ་སྣང་བ་བཞིན་དུ་ཕོར་བ་གང་ལའང་སྣང་ཚུལ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་གསུམ་གྱི་མིག་ཤེས་གསུམ་སྣང་གཞིའི་ཆེ་ཆུང་ལའང་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གསུམ་གྱི་མིག་ཤེས་སྣང་གཞི་གསུམ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་ཁྱབ་སྟེ། སྣང་གཞི་དེ་ལ་ཚད་མར་སོང་ན་དེའི་ཚད་སོགས་ལ་ཚད་མར་འགྲོ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་རྒྱ་མཚོའི་ནང་གི་ཉ་ཆུང་ངུ་དེ་རྒྱ་མཚོའི་ཆུ་ལ་ཚད་མར་སོང་ཡང་ཚད་དབྱིབས་སོགས་ལ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་སྐད་དུ་སྟོང་ཐུན་ལས། གལ་ཏེ་དེའི་ཚེ་རྣག་དང་བདུད་རྩི་སོགས་ཕོར་གང་གི་ཚད་མཚུངས་སུ་སྣང་དགོས་ཀྱང་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་གནོད་པ་ཅི་ཡང་མེད་དེ། མིག་ཤེས་དེ་དག་བྱ་བ་བྱེད་ནུས་ཀྱི་རྣག་ཙམ་དང་སྣང་གཞི་བྱ་བ་བྱེད་ནུས་ཀྱི་བདུད་རྩི་ཙམ་ལ་ཚད་མར་སོང་གི་ཚད་ཅི་ཙམ་དུ་སྣང་བའི་ཚད་ཀྱི་ཆ་ལ་ཚད་མར་མ་སོང་ངོ་ཞེས་སྨྲས་པས་སུས་ཀྱང་དགག་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དེ་ལ་ཡང་ཁོ་ན་རེ། གངྒཱ་ལ་དུས་རྒྱུན་དུ་རྣག་དང་བདུད་རྩིའི་ཆ་གངྒཱའི་རྒྱུན་ལྟར་འཇུག་པར་ཐལ། ལྷ་སོགས་དེ་འདྲ་གསུམ་ཚོགས་ཚེ་ཆ་གསུམ་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཁྱབ་པར་ཐལ། ཆུ་དངོས་གནས་པ་དེ་དེའི་ཁ་ནས་མི་གཞན་དུ་སོང་ཡང་མི་ལྡོག་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་ཁྱབ་སྟེ། འགྲོ་བ་དེ་འདྲའི་ལྷ་དང་ཡི་དྭགས་དེ་དེར་མ་བསྡད་ན་བདུད་རྩི་དང་རྣག་དེ་ལྡོག་པ་གང་ཞིག །མི་གཅིག་པོ་དེའི་ཁར་མ་བསྡད་ཀྱང་ཆུ་བོ་དེ་ལྡོག་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་འདྲའི་རྣག་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་ནི་ཡི་དྭགས་གཅིག་པོ་དེ་འགྲོ་འོང་གིས་ཡིན་ལ་ལྷ་ལ་དེ་བཞིན་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་འདྲའི་རྣག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དེ་འདྲའི་ཡི་དྭགས་ཡོད་ན་ཡོད་པ་དང་དེ་མེད་པ་ན་ཁྱོད་

བལྟ་བྱ་ཐུན་མོང་བ།

479

ཀྱང་འཇིག་པར་ཐལ། ཁྱོད་འགྲོ་བ་སྤྱིའི་ལས་དབང་གིས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡི་དྭགས་དེ་འདྲ་དེ་ཁོ་ནའི་ལོངས་སྤྱོད་དུ་དེའི་ལས་ཀྱི་བདག་འབྲས་སུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་དེ་འདྲའི་བདུད་རྩི་ལ་ཡང་རིགས་འགྲེ་བྱ། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འགྲུབ་ཚུལ་དང་འགག་ཚུལ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ཁོ་བོ་ཅག་གི་བློར་མི་ཤོང་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། འགྲོ་བའི་དགེ་སྡིག་གི་འབྲས་བུ་སྐྱེ་ཚུལ་དང་འགག་ཚུལ་རྟོག་གེ་བ་ཁྱོད་ཀྱི་བློར་མི་ཤོང་ན་མེད་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ལྷ་མིའི་རྟེན་ལ་དགེ་བའི་རྣམ་སྨིན་འབྱུང་ཚུལ་ཡང་སོ་སྐྱེས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་གང༌། མི་དགེ་བའི་རྣམ་སྨིན་ངན་སོང་གསུམ་ན་སྨིན་ཚུལ་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ་ཀུན་བཏུས་ལས། ལས་དགེ་བའི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ལྷ་དང་མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་འདོད་པ་ནི་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་བོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཀུན་བཏུས་ལས། མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་དང༌། དུད་འགྲོ་དང༌། ཡི་དྭགས་དང༌། ངན་སོང་ངན་འགྲོ་ལོག་པར་ལྟུང་བ་རྣམས་སུ་མི་འདོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་བོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་རྩ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཆུ་བོ་དེ་མི་དེ་གཅིག་པུའི་ལས་ཀྱི་མ་ཡིན་གྱི་མིའི་འགྲོ་བ་འཁོར་བཅས་སྤྱི་མཐུན་གྱི་ལས་ཀྱི་བདག་རྐྱེན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སོ་སྐྱེའི་གཟུགས་ཕུང་ཡིན་ན་ལས་ཉོན་གྱིས་བླངས་པའི་ཕུང་པོ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། སྤྱིར་བཏང་ལ་སོ་སྐྱེའི་གཟུགས་ཕུང་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་དང་འཁོར་བར་འཇོག་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདེ་བ་ཅན་གྱི་ལམ་མ་ཞུགས་སོ་སྐྱེའི་གཟུགས་ཕུང་དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། བདེ་བ་ཅན་དེ་མ་དག་པའི་ཞིང་དུ་ཐལ། དེར་སྐྱེས་པའི་སོ་སྐྱེའི་ཕུང་པོ་ལས་ཉོན་གྱིས་འཕངས་པའི་སྡུག་བདེན་དང་བཅས་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དག་མ་དག་གི་ཁྱད་པར་ཡང་ཡོད་ལ། དེར་སྐྱེས་པ་ནི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུ་དང་སྨོན་ལམ་ཁོ་ནའི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་གང༌། དེ་ལྟར་རྒྱུའི་ཁྱད་པར་སངས་རྒྱས་ཁོ་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

480

ནའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་ལ་རྟོག་གེས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་བསམ་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འཆི་མེད་རྔ་སྒྲ་ལས། སངས་རྒྱས་ཡོན་ཏན་བསམ་མི་ཁྱབ། །བསམ་མི་ཁྱབ་ལ་དད་བྱས་པས། །རྣམ་པར་སྨིན་པའང་བསམ་མི་ཁྱབ། །རྣམ་དག་ཞིང་དེར་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །ཞེས་དང༌། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ལས། ཡོངས་སུ་དག་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དེ་དག་ནི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་བལྟ་སྟེ། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པས་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་གྱི་སྨོན་ལམ་དང་དགེ་བའི་རྩ་བའི་དབང་གིས་བྱུང་བ་དག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཀུན་བཏུས་ལས། དེ་ལྟ་བས་ན་སྐྱེ་བའི་གནས་དེ་དག་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་བའི་གནས་དེ་དག་ནི་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་སྟེ། དེ་དག་ནི་བསམ་གཏན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་ཡང་མ་ཡིན་ན། རྟོག་གེ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་དགོས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཕྲ་བའི་གནས་ལ་འཁྲུལ་བ་ཕྲ་བ་ནི། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཚ་བའི་རེག་བྱ་དང་གྲང་རེག་གི་གཞི་མཐུན་ཡོད་སྲིད་ཀྱང་ཚ་བའི་རེག་བྱ་དང་གྲང་བའི་རེག་བྱའི་གཞི་མཐུན་སྲིད་པ་མེད་པར་ཐལ། མེའི་རེག་བྱ་དང་གྲང་རེག་གི་གཞི་མཐུན་སྲིད་པ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་མེའི་རེག་བྱར་གྱུར་པའི་གྲང་རེག་དེ་ཚ་བའི་རེག་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་འདྲའི་གྲང་རེག་ཆོས་ཅན། ཚ་བའི་རེག་བྱར་ཐལ། མེའི་རེག་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་ཁྱབ། ཁྱབ་པར་ཐལ། ཀུན་བཏུས་ལས། མེའི་ཁམས་གང་ཞེ་ན་ཚ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་དེ་བས་ཀྱང་མ་ཁྱབ་སྟེ། མེ་དང་མེའི་ཁམས་ཡིན་མིན་ལ་མུ་བཞི་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་དེ་འདྲའི་གྲང་རེག་ཆོས་ཅན། གྲང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང༌། དེར་ཐལ། མེའི་ཁམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། ཁམས་དྲུག་དང་བཞི་གང་རུང་གང༌། ཆུ་སོགས་ཀྱི་ཁམས་གཞན་མ་ཡིན་ལ། མེའི་ཁམས་ཡིན་ན་ཚ་བས་ཁྱབ་པ་ཀུན་བཏུས་ཀྱི་ལུང་དོན་དུ་ཁྱོད་ཀྱིས་འདོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། དེ་ལ་མི་ཤེས་པ་འགའ་ཞིག་ན་རེ། ལྕགས་གོང་དམར་

བལྟ་བྱ་ཐུན་མོང་བ།

481

འབར་བ་ཡང་ཡིན་རང་གི་རེག་བྱ་ལ་ཚ་བའི་རེག་བྱ་དང་གྲང་བའི་རེག་བྱ་ཡང་ཡོད་པའི་ལྕགས་གོང་དམར་འབར་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་སྟེང་དུ་གྲང་རེག་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་ཁྱབ་པར་ནོན་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་མ་ཁྱབ་གསུངས་པ་ལྟར་སྤྱིར་ཁྱབ་པ་མེད་ཀྱང་ད་དུང་འདིར་རྟགས་མ་གྲུབ། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེར་ཐལ། ཁྱོད་མེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་འདིར་མ་ཁྱབ། འོ་ན་དེ་འདྲའི་ལྕགས་གོང་དམར་འབར་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་མེའི་ནུས་སྟོབས་ཕལ་ཆེར་རིག་སྔགས་ཀྱིས་བཅོམ་ནས་སྟོབས་ཆུང་ངུར་བྱས་པ་དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་མེ་སྟོབས་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། འདོད་མི་ནུས། དེ་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། མེ་ཡིན་ལ་རང་གི་ཚ་བ་རིག་སྔགས་ཀྱི་ནུས་པས་བཅོམ་ནས་གྲང་རེག་དང་ལྡན་པ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲ་སྤྱིར་བཏང་ལ་མེད་ཀྱང་རིག་སྔགས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བྱས་པ་ཡོད་པས་ན་གསང་སྔགས་ཀྱི་ནུས་མཐུ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་པར་སྣང་མཛད་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་རྒྱུད་ལས། མ་མོ་ཞེས་བྱ་བའི་ལྷ་མོ་རྣམས་ནི་གསང་སྔགས་ཀྱིས་ནད་འགོ་བ་གཏོང་ངོ༌། །འདི་ལྟ་སྟེ། གསང་སྔགས་ཀྱིས་ནི་མེའི་ཚ་བ་མེད་པར་བྱས་ནས་གྲང་བར་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་དང༌། ཀུན་བཏུས་ལས། ནོར་བུ་དང་སྔགས་དང༌། སྨན་དང་མཁྱུད་སྤྱད་དང་ལྡན་པའི་ལས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཚ་བའི་རེག་བྱ་ལ་གྲང་བའི་རེག་བྱ་གཅིག་སྲིད་པར་ཐལ། ཚ་བའི་རེག་བྱ་ལ་རིག་སྔགས་ནུས་མཐུས་གྲང་བའི་རེག་བྱར་བསྒྱུར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཚ་བ་སྔགས་ཀྱིས་མི་ཚ་བར་བྱས་པ་དེ་ཚ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྣམ་བཤད་ལས། ལྕགས་གོང་དམར་འབར་བའི་རེག་བྱ་ལ་གཉིས་སྲིད་པ་གཅིག་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལྕགས་གོང་ལ་སྔགས་མ་བཏབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཤིང༌། འདི་ལ་ཞིབ་ཆ་ཞིག་ཤེས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚ་བའི་རེག་བྱ་གྲང་བའི་རེག་བྱར་བྱེད་པའི་སྔགས་ཀྱིས་ལྕགས་གོང་དམར་འབར་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

482

བའི་ཆ་ཀུན་ལ་བཏབ་ན་དེ་ཕྱིན་ཆད་ལྕགས་དེ་ལ་ཚ་བའི་རེག་བྱ་མི་འོང་ལ། ལྕགས་དེ་ལ་སྔགས་མ་བཏབ་པར་ལག་པ་སོགས་ལ་སྔགས་བཏབ་པ་དེས་རེག་པ་ན་གང་རེག་པའི་ཆ་དེ་རེག་བཞིན་པའི་སྐབས་སུ་ཚ་རེག་མེད་ཀྱང༌། ཆ་གཞན་ལ་ཡོད་ཅིང་མ་རེག་པའི་ཚེ་ཆ་ཀུན་ཚ་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་སྔགས་ཀྱིས་ལྕགས་དེ་ལ་མེར་མ་བསྲེགས་པའི་གོང་དུ་སྔགས་བཏབ་ན་མེའི་དངོས་པོར་ཡང་བྱེད་མི་ཐུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། རས་ལ་སྔགས་བཏབ་ནས་མེའི་གདན་བྱས་ཀྱང་མི་འཚིག་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཉི་མའི་འོད་ལ་མུན་པའི་ཆ་ཡོད་པར་ཐལ། ཉི་མའི་འོད་ཀྱི་རེག་བྱ་ལ་ལས་ངན་དབང་གིས་གྲང་རེག་སྐྱེས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་འདྲའི་ལས་ངན་གྱིས་ཡི་དྭགས་ཁ་ཅིག་ལ་དེ་འདྲ་བྱུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བཤེས་སྤྲིང་ལས། ཡི་དྭགས་རྣམས་ལ་སོས་ཀའི་དུས་སུ་ནི། །ཟླ་བའང་ཚ་ལ་དགུན་ནི་ཉི་མའང་གྲང༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལའང་ཆ་གཉིས་ཡོད་པར་རྟོགས་སླ། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན་ཡི་དྭགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཉི་ཟླ་དེ་ལྟར་སྣང་བ་དང་ཆུ་ཀླུང་རྣག་ཏུ་སྣང་བས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཡི་དྭགས་རྣམས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་འདྲ་འབྱུང་བ་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་ཡི་དྭགས་ཀུན་ལ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་འདྲའི་ལས་ཅན་ཞེས་སྨྲས་པ་ལྷ་ལའང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། མེ་ཡིན་ལ་མི་ཚ་བའི་རེག་བྱ་ཆེ་བ་ཅན་ཞིག་ཁས་ལེན་མི་རུང་བར་ཐལ། དེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་སྤྱིར་གྲགས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་ན་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་མ་ཁྱབ་སྟེ། སྤྱིར་བཏང་དམིགས་བསལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་གསུངས་ཀྱང༌། རེ་ཞིག་མ་ཁྱབ་མཚམས་ལ་རྟགས་མ་གྲུབ་ཀྱི་ལན་ཐེབས་པར་ཐལ། སྔགས་ཀྱི་ནུས་པས་དེ་ལྟར་ཐུབ་པར་འཇིག་རྟེན་ན་མངོན་སུམ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ལྷག་མ་ཕལ་ཆེར་རིང་སོང་སྐབས་སུ་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ། །
གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། སྐབས་འདིར་ཡང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཡོད་དེ། ལུས་ངག་གི་ལས་རེ་རེ་ལ་ཡང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མིན་པ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་

བལྟ་བྱ་ཐུན་མོང་བ།

483

པའི་ཕྱིར། ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་ལས། འདི་ལྟར་འདས་པའི་ལས་ཡོད་དོ། །འདས་པའི་གཟུགས་ཡོད་དོ། །མ་འོངས་པ་ཡོད་དོ། །ད་ལྟར་བྱུང་བ་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་མི་སྡུག་པའི་ཏིང་འཛིན་དང༌། སྐྲ་ཤད་འཛག་སྣང་གི་དབང་ཤེས་དང་ཆུ་འབབ་ཀླུང་གི་ཡི་དྭགས་ཀྱི་རྣག་བློ་གསུམ་ལ་ཁྱད་པར་ཆེར་ཡོད་དེ། སྔ་མ་གཉིས་ཚད་མིན་དང༌། ཕྱི་མ་ཚད་མ་ཡིན་པར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མི་སྡུག་པའི་ཏིང་འཛིན་དེ་ཞེན་ཡུལ་མེད་པའི་རྣམ་རྟོག་ཡིན་ཀྱང་ལོག་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཞེ་ཐག་པ་ནས་ཀེང་རུས་ཀྱིས་ས་གཞི་ཁྱབ་པར་འཁྲུལ་ནས་མི་འཛིན་པར་དགོས་དབང་གིས་དེ་ལྟར་མོས་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཚད་མ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པ་གང་ཞེན་ཡུལ་མེད་པའི་ཕྱིར། རླན་གཤེར་གྱི་དངོས་པོ་ཕོར་གང་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་སྣང་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་དྲུག་སྣང་བའི་དོན་དྲུག་ཀྱང་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་སྣང་བའི་འགྲོ་བ་དེ་དྲུག་གི་ལས་ཀྱི་བདག་རྐྱེན་བསམ་མི་ཁྱབ་ལས་གྲུབ་པ་གང་ཞིག །དེ་ལྟར་ཤེས་པ་ཕྱི་དོན་བདེན་མེད་དུ་ཤེས་པའི་ཁྱད་ཆོས་བཞིའི་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བསམ་མི་ཁྱབ་ལྔ་སོགས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བཏུས་ལས། ལས་འདིས་ལུས་སྣ་ཚོགས་སུ་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་བོ། །ལས་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དེ་ཉིད་གནས་དང་དངོས་པོ་དང་རྒྱུ་དང་རྣམ་པར་སྨིན་པ་དང་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་སྟེ། ཕྱིའི་དངོས་པོ་སྣ་ཚོགས་མངོན་པར་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ལས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ། ནོར་བུ་དང་སྔགས་དང་སྨན་དང་མཁྱུད་སྤྱད་དང་ལྡན་པའི་ལས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ། རྣལ་འབྱོར་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐུའི་ལས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་དབང་གི་ལས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་ཅེས་དང༌། མདོ་ལས་ཀྱང༌། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ། སྔགས་དང་སྨན་གྱི་ནུས་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ། རྣལ་འབྱོར་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མཐུ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྲུལ་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཐེག་བསྡུས་སུ་དྲངས་པའི་མདོ་ལས། བྱང་ཆུབ་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

484

སེམས་དཔའ་ཆོས་བཞི་དང་ལྡན་ན་རྣམ་པར་རིག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་མེད་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་མི་མཐུན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཉིད་ཤེས་པས་ནི། དཔེར་ན་ཡི་དྭགས་དང༌། དུད་འགྲོ་དང་མི་དང་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་དངོས་པོ་གཅིག་ལ་རྣམ་པར་རིག་པ་ཐ་དད་པར་མཐོང་བ་ལྟ་བུ་དང་ཞེས་སོགས་དེའི་དོན་ཚིགས་བཅད་སྒོ་ནས་འཆད་པར་ཐེག་བསྡུས་རྩ་འགྲེལ་སྔར་དྲངས་པ་དག་བྱུང་བའི་ཕྱིར། འགྲོ་བ་སོ་སོ་ལ་དེ་ལྟར་སྣང་བ་དང་དེའི་སྐྱེ་བ་དང༌། འགག་པ་མི་འདྲ་བར་སོ་སོར་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། འགྲོ་བ་དེ་དག་གིས་སྔོན་ལས་བསགས་དུས་ཀྱི་ཀུན་སློང་དང་ལས་ཀྱི་བསགས་ཚུལ་སྣ་ཚོགས་ཡིན་པས་འགྲོ་བ་ཡང་ཐ་དད་དུ་སྐྱེས་པ་ལྟར། དེ་དག་གཞི་གཅིག་ལ་ཚོགས་ཀྱང་ལོངས་སྤྱོད་དང་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་གེགས་བྱེད་མི་བྱེད་སོགས་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ལྕགས་གོང་དམར་འབར་བ་གཅིག་ལ་མི་འཚིག་པའི་སྔགས་ཅན་གྱིས་གང་རེག་པ་དེའི་རེག་བྱ་བསིལ་བ་གཅིག་དང་གཞན་གྱིས་རེག་ན་འཚིག་པའི་རེག་བྱ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་མྱོང་བྱེད་ཐ་དད་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་ཁྱབ་པར་ནོན་པའི་དངོས་པོ་དེ། དེ་འདྲའི་ཤར་གཞིར་གྲང་རེག་རྒྱུན་ཆགས་སུ་གནས་པ་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཀྱང༌། གྲང་རེག་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་སྒྲུབ་མི་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། མེ་སྟོབས་ཆུང་དང་མེ་ཙམ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། སྤོས་ཀྱི་མེ་དང་རིག་སྔགས་ཀྱིས་ཚ་བའི་ཆ་བཅོམ་པའི་མེ་དག་གིས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་གྲགས་པ་དང་མཐུན་པར་བྱས་ན་ཆ་ཅན་རླན་གཤེར་ཕོར་གང་གི་གོ་ས་ན་དེའི་ཆ་ཤས་ཀྱི་ཆུ་དྭངས་བསིལ་དང་རྣག་དང་བདུད་རྩི་གསུམ་དེ་འདྲའི་ལས་ཅན་གྱི་མི་ཡི་དྭགས་ལྷ་གསུམ་ཚོགས་པ་ན་ཡོད་པ་གཅིག་སྲིད་ཅིང་ལྷ་དང་ཡི་དྭགས་ལྟ་བུ་བྱུང་བ་ན་སྐྱེ་བ་དང༌། སོང་བ་ན་ལྡོག་པ་དག་ཡོད་དེ་དེ་འདྲར་སྤྱད་པའི་ལས་ཀྱི་བདག་རྐྱེན་ཙམ་གྱིས་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་ལྷ་(1)འགའ་ཞིག་བསོད་ནམས་ཀྱིས་ཁང་པ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང༌། དགེ་བ་སྟོབས་ཅན་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། འགའ་ཞིག་ལ་བསོད་ནམས།

བལྟ་བྱ་ཐུན་མོང་བ།

485

འགའ་ཞིག་གི་མཐུས་ནམ་མཁའ་ནས་རིན་པོ་ཆེའི་ཆར་བབས་པ་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བ་ང་ལས་ནུ་དང་དེའི་ཡང་ཚ་གྲགས་པ་ལྟ་བུ་དང༌། མི་དགེ་བའི་ལས་ཅན་ཡི་དྭགས་འགའ་ཞིག་ལ་ཆར་པ་ཐོག་ཏུ་བབས་པ། དམྱལ་བར་རང་རང་ལས་ཀྱིས་དམྱལ་སྲུང་འགྲོ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱིས་བརྡེག་འཚོག་བྱེད་པ་དང༌། ལེགས་འོངས་ལྟ་བུ་ལ་རང་གིས་ཟས་མི་རྙེད་པར་མ་ཟད་གྲོགས་ཀྱིས་ཀྱང་མི་རྙེད། དུས་འགའ་ཞིག་ཏུ་སའི་ཆར་བབས་པ་ལྟ་བུ་དང༌། གཞན་ཡང་མི་བསོད་ནམས་(1)མེ་སྐྱེས་ལ་ལྷའི་ལོངས་སྤྱོད་བྱུང་བ་དང༌། བ་གླང་སྐྱོང་ལ་གསེར་གྱི་གླང་ཆེན་བྱུང་བ་དང༌། རྣ་བ་བྱེ་བ་རི་འཁྲུངས་པ་དང་ནང་དུ་གཏེར་གསར་དུ་བྱུང་བ་དང༌། མི་བསོད་ནམས་ཅན་གྱི་ཤིང་གྲིབ་ལ་སྔ་དྲོ་བསྡད་པས་ཕྱི་དྲོ་ཡང་གྲིབ་མ་སྔ་དྲོ་བཞིན་མི་གཡོ་བ་བཞིན་ཡིན་པས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དབུ་མ་སྙིང་པོ་ལས། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ལས་དབང་གིས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི། རང་འགྲེལ་ལས། སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་མ་ལུས་པ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་ལས་བདག་པོར་གྱུར་པ་ཉིད་ལས་ཀུན་ཏུ་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དེར་མ་ཟད་དོན་དེ་དག་རེ་རེ་ཡང་མདོ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཤེས་བྱེད་མང་པོ་མཐོང་མོད་ཀྱང་ནམ་མཁའ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ་གཅིག་པུས་ཀྱང་གསལ་བར་བསྟན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་བཀར་སྒྲུབ་སྐབས་ཀྱི་དབུ་མ་སྙིང་པོའི་རང་འགྲེལ་རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། ནམ་མཁའ་མཛོད་ཀྱི་སྨོན་ལམ་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཚིག་ཙམ་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེའི་འབྲས་བུ་མཐོང་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་མཐོང་ན་ད་ལྟ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་དགོས་པ་ལས་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ད་ལྟ་མི་མཐོང་བ་དེའི་རྒྱུ་མཚན་སྟོན་པ་ལ་རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། དགེ་བའི་རྩ་བས་དབུལ་བར་གྱུར་པའི་རྒྱུད་ལ་འབྲས་བུ་ཡོད་བཞིན་དུ་ཡང་ཉམས་པར་འགྱུར་བའམ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་

1 དབུས་པར་ལས། མི་བསོད་ནམས་ལས་མེ་སྐྱེས་ལ།

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

486

མཐོང་བ་ཡིན་ཏེ། གང་གཱའི་ཀླུང་དུ་སྐམ་པའམ་རྣག་གམ་མེ་མ་མུར་དུ་མཐོང་བ་བཞིན་ཏེ་ཇི་ལྟར་ཆུ་བོ་གང་གཱའི་འགྲམ་ན་ཡི་དྭགས་བརྒྱ་སྟོང་མང་པོ་གནས་པ་རྣམས་བདག་ཉིད་ལ་སྐལ་བ་མེད་པར་གྱུར་པའི་དབང་གིས་གངྒཱའི་ཀླུང་ཡོངས་སུ་སྐམ་པའམ་རྣག་གམ་མེ་མ་མུར་དུ་འབབ་པ་མཐོང་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྨོན་ལམ་ལས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་ནོར་གྱི་ཆར་བབས་པར་གྱུར་ཀྱང༌། དགེ་བའི་རྩ་བ་མ་བསགས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཁམས་རྣམས་ལ་འབབ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ནམ་མཁའ་ཉིད་དུ་མེད་པར་གྱུར་པའམ་ཐོག་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་ནས་འབབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཡང་ཁོ་ན་རེ། ནམ་མཁའ་མཛོད་ཀྱི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྨོན་ལམ་ལ་སེམས་ཅན་གཞན་ལ་ཕན་པའི་ནུས་པ་མེད་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་འབྱོར་རྒུད་རང་རང་གི་ལས་ཀྱིས་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ལ་ཁྱབ་པ་མེད་ཅིང་སྐྱོན་དེ་མི་འོང་བར་ཐལ། རྒྱུའི་ཚོགས་པ་ཚང་ན་འབྱུང་བ་ལ་གེགས་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་དེ་ཉིད་ལས། གཞན་ལ་ཕན་པ་འབྱུང་བ་ནི་ཚོགས་པ་ལས་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ནུས་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་ས་དང་ཆུ་དང་མེ་དང་རླུང་དང་ནམ་མཁའ་རྣམས་ཚོགས་པ་ལས་མྱུ་གུ་འབྱུང་གི་རྐྱེན་གཅིག་མ་ཚང་ན་ཡང་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཏོང་བ་དང༌། སེར་སྣ་སྤངས་པ་དང༌། འདོད་པ་མེད་པ་མང་དུ་གོམས་པ་དང༌། མཉམ་པའི་སེམས་དང༌། འདོད་པ་ལ་སྦྱིན་པ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་དང༌། ལན་དུ་ཕན་འདོགས་པ་ལ་རེ་བ་མེད་པ་དང༌། འབྲས་བུ་ལ་འདོད་པ་མི་སྐྱེད་པ་དང༌། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་ཐུན་མོང་བར་བྱས་པའི་སྦྱིན་པས་ནི། ནོར་གྱི་ཆར་འབབ་པ་ལ་སོགས་པ་ཐོབ་བར་འགྱུར་བའི་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཡོངས་སུ་འཛིན་ཅིང་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་རྐྱེན་གང་ཡང་རུང་བ་གཅིག་མ་ཚང་ན་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་ཐོག་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོར་གྱུར་ནས། ཞེས་པས་ངོ་བོ་འགྱུར་ལུགས་བཤད་པས་དེར་སྣང་ཡང་སྣང་གཞི་མེད་པར་འདོད་པ་ལེགས་པར་ཁེགས་སོ། །དེས་ན་དེ་འདྲའི་ལས་ཅན་གྱི་ལྷ་མི་

བལྟ་བྱ་ཐུན་མོང་བ།

487

ཡི་དྭགས་གསུམ་འདུས་པའི་དུས་དེའི་ཚེ་ཆ་ཅན་རླན་གཤེར་ཕོར་བ་གང་གི་གོ་ས་ན་དེའི་ཆ་ཤས་ཀྱི་རྣག་ཆུ་དྭངས་བསིལ་བདུད་རྩི་ཕོར་བ་གསུམ་ཡོད་པར་མ་ཟད། དངོས་པོའི་གནས་ཚོད་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཅིག་ལ་ཡང་ཚད་དབྱིབས་དཔངས་ཀྱི་ཆ་ཤས་གཅིག་ཁོ་ནར་ངེས་པ་མེད་དེ། དུས་གཅིག་ལ་ཡང་ཚད་དབྱིབས་མི་འདྲ་བ་ཟླུམ་པོ་སོགས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་དགོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་མང་པོ་དང་གྲུ་བཞི་སོགས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་དགོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་མང་པོ་ཡོད་ན་དེ་འདྲའི་རི་རབ་ཟླུམ་པོ་དང་གྲུ་བཞི་གཉིས་ཀྱང་ཆ་ཅན་རི་རབ་གཅིག་གི་གོ་སར་ཅིག་ཅར་གྲུབ་སྲིད་པ་གང་ཞིག །རིའམ་གླིང་གཅིག་ལ་ཡང་སེམས་ཅན་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་ཅན་བྱུང་དུས་ཆེ་ཞིང་བཟང་བ་དང༌། སེམས་ཅན་སྡིག་པ་ཅན་བྱུང་དུས་ངན་པ་དང་ཆུང་ངུར་འགྱུར་བ་ནི་ལུང་དང་རིགས་པ་དང་སྔོན་བྱུང་གི་རབས་དུ་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གདུལ་བྱ་ཤིན་ཏུ་མང་པོའི་ལས་དང་བསམ་པས་རི་རབ་གཅིག་གི་གོ་སར་དེ་ལྟར་གྲུབ་ཅིང་ཤོང་བར་མ་ཟད། རྣལ་འབྱོར་བ་གཅིག་གི་བསོད་ནམས་དང་མོས་པས་ཀྱང་མི་གཅིག་གི་གོ་སར་འཁོར་ལོ་སྒྱུར་བའི་དཔུང་གི་ཚོགས་ཡན་ལག་བཞི་པ་ཆུད་ཅིང་དོག་པ་མེད་པར་བྱེད་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། དུས་འཁོར་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད་ལས། དོན་དམ་པར་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ལ་ཚད་གཞལ་དུ་མེད་དེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་དང་སྡིག་པའི་དབང་གིས་སོ། །འདིར་ཕུག་ཁྲུ་ལྔའི་ཚད་གང་དུ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའམ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གནས་པའི་ཕུག་དེར་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པ་དེའི་མཐུ་དང་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འཁོར་ལོ་སྒྱུར་བ་སྡེ་དང་བཅས་པ་འོང་ཞིང་རབ་ཏུ་འཇུག་སྟེ། དེ་སུས་ཀྱང་མ་བསྐྱེད་ཅིང་ཕུག་དེར་ཞུགས་པའི་འཁོར་ལོ་སྒྱུར་བའི་སྡེ་ཡང་དོག་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང༌། དེའི་ཊཱིཀ་ཆེན་དེ་ཉིད་སྣང་བ་ལས། དོན་དམ་པར་ཏེ་དངོས་པོ་ལ་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཅིག་ལ་ཡང་ཚད་དང་དཔངས་ཀྱི་ཆ་ཤས་རིགས་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་མེད་དེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་རིགས་མི་འདྲ་བ་དང་སྡིག་པའི་ལས་རིགས་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས་ལས་དེ་དག་གི་བདག་འབྲས་སུ་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

488

གྱུར་པའི་བདེ་འགྲོ་དང་ངན་འགྲོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཚད་དབྱིབས་ཀྱི་ཆ་ཤས་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་པར་འགྱུར་བས་སོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དེའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྩ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བསྐལ་པ་དང་པོར་ས་གཞི་ལ་ཡང་རོ་ཞག་ཁྱད་པར་ཅན་ཡོད། མི་རྣམས་ཀྱང་འོད་གཟུགས་ཅན་ཡིན་པ་ལས་སེམས་ཅན་རེ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱོད་པས་རྐྱེན་བྱས་ནས་ནུབ་ཅིང༌། ད་གདོད་གསེར་ར་གན་དང་དངུལ་ཞ་ཉེར་འགྱུར་བ་སོགས་འོང་ལ། ཡང་བྱམས་པ་བསྒོམས་སྟོབས་ཀྱིས་སྣོད་བཅུད་ཡར་སྐྱེས་ཏེ་བྱམས་པའི་དུས་སུ་ཚེར་མ་དང་ཚྭ་སྒོ་མེད་པ་སོགས་འགྱུར་བར་བཤད་པ་དང༌། དྲང་སྲོང་མརྐཎྚའི་གསེར་གྱི་རིལ་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། འདི་ན་མ་ངེས་ཐ་མར་ནི། །ལོ་བཅུ་དང་པོ་དཔག་ཏུ་མེད། །ཅེས་དང༌། འདུལ་བ་ལུང་དང་བྱམས་པ་མངོན་འབྱུང་གི་མདོ་སོགས་ལས་ཤེས་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་རྩོད་སྤོང་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན། ལྕགས་གོང་དམར་འབར་བ་ཡང་ཡིན་བསིལ་བར་བྱེད་པའི་རིག་སྔགས་ཀྱིས་མི་ཚ་བར་བྱས་པའི་གཞི་མཐུན་གྱི་ལྕགས་གོང་དེ་ཆོས་ཅན། མེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མེའི་བྱེད་ལས་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་སྲེག་པའི་ནུས་པ་མེད་ལ་བསིལ་བའི་རེག་བྱ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། འཇའི་ཁ་དོག་དམར་བ་དེས་མི་སྲེག་ཀྱང་མེའི་བྱེད་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། འབྱུང་བ་ཆེན་པོའི་དབང་གིས་ནམ་མཁའ་ལ་འཇའ་འབྱུང་ཡང༌། ནས། དེ་ལ་ཁ་དོག་སྐྱ་བོར་སྣང་བ་དེ་ནི་སའི་ཁམས་ཀྱི་དབང་ངོ༌། །དེ་ལ་ཁ་དོག་སྔོན་པོར་སྣང་བ་དེ་ནི་ཆུའི་ཁམས་ཀྱི་དབང་ངོ༌། །དེ་ལ་ཁ་དོག་དམར་པོར་སྣང་བ་དེ་ནི་མེའི་ཁམས་ཀྱི་དབང་ངོ༌། གང་གཞུའི་དབྱིབས་ལྟར་འདུག་པའམ་ཟླུམ་པོར་འདུག་པ་དེ་ནི་རླུང་གི་ཁམས་ཀྱི་དབང་ངོ༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། འོ་ན་མེའི་བྱེད་ལས་ལ་སྲེག་པའི་བྱེད་ལས་དང་སྨིན་པར་བྱེད་པའི་བྱེད་ལས་དང༌། མི་སྲེག་པར་དྲོ་བར་བྱེད་པའི་བྱེད་ལས་སོགས་དུ་མ་མེད་པར་ཐལ། གཞི་དེ་ལ་སྲེག་པའི་བྱ་བ་མེད་ན་གཞི་དེ་ལ་མེའི་བྱེད་ལས་མི་ལྡན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འཁོར་གསུམ། མ་

བལྟ་བྱ་ཐུན་མོང་བ།

489

ཁྱབ་ན། འབྱུང་བ་བཞི་གའི་བྱེད་ལས་མི་ལྡན་པའི་འབྱུང་བ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །མ་ཁྱབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། གཞི་འབྱུང་བ་དེའི་གཡོ་བ་རླུང་གི་དང་ཐོགས་པ་སའི་དང་སྡུད་པ་ཆུའི་དང་སྨིན་པ་མེའི་བྱེད་པ་ཡིན་ཞིང་དེ་དག་གཅིག་མེད་ནའང་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དབུ་མ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས། གང་གསུམ་མེད་པར་རེ་རེ་མེད། །གཅིག་མེད་པར་ཡང་གསུམ་མེད་དོ། །ཞེས་དང༌། འོན་ཏེ་སོ་སོ་རང་ཡོད་ན། །བུད་ཤིང་མེད་པར་མེ་ཅིས་མེད། །གཡོ་དང་ཐོགས་དང་སྡུད་པ་དག །ཆུ་དང་རླུང་དང་ས་དེ་བཞིན། །ཞེས་དང༌། དེའི་དར་ཊཱིཀ་ལས། དེ་བཞིན་གཡོ་དང་ཐོགས་པ་དང༌། །སྨིན་པ་མེད་པར་ཆུ་ཅིས་མེད། །ཅེས་པ་དང༌། ཐོགས་སྨིན་བསྡུས་པ་དག་མེད་པར་རླུང་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང༌། གཡོ་སྨིན་སྡུད་པ་དག་མེད་པར་ས་ཡོད་པར་ཐལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། ས་ལུ་ལྗང་བའི་མདོ་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཤད་དོ། །རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཡབ་སྲས་མདོ་ལས། མེའི་ཁམས་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་ནང་དང་ཕྱི་རོལ་གྱིའོ། །ནང་གི་མེའི་ཁམས་གང་ཞེ་ན། གང་ཅི་ཡང་རུང་སྟེ་ལུས་འདི་ལ་མེ་དང་མེའི་རྣམ་པ་དང༌། དྲོ་བ་དང་དྲོ་བའི་རྣམ་པ་ཞེས་དང༌། ཕྱི་རོལ་གྱི་མེའི་ཁམས་གང་ཞེ་ན། གང་ཕྱི་རོལ་གྱི་མེ་དང་མེའི་རྣམ་པ་དང༌། དྲོ་བ་དང་དྲོ་བའི་རྣམ་པ་དང་ཞེས་དང༌། ས་ལུ་ལྗང་བའི་མདོ་ལས། གང་ལུས་ཀྱི་ཟོས་པ་དང༌། འཐུང་བ་དང་འཆོས་པ་དང༌། མྱོང་བ་རྣམས་འཇུ་བར་བྱེད་པ་འདི་ནི་མེའི་ཁམས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འོ་མ་ཆོས་ཅན། ཆུ་ཁམས་ཡིན་པར་ཐལ། ནང་གི་ཆུ་ཁམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ནང་གི་གཤེར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཡབ་སྲས་མདོ་ལས། ནང་གི་ཆུའི་ཁམས་གང་ཞེ་ན། གང་ཅི་ཡང་རུང་སྟེ་ལུས་འདི་ལ་ནང་གི་ཁོང་ན་ཆུ་དང་ཆུའི་རྣམ་པ་དང་ཆུ་ཉིད་དང་རླན་པ་དང་རླན་པའི་རྣམ་པ་དང་རླན་པ་ཉིད་དང་གཤེར་བ་ཉིད་དང༌། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། ཆུ་ཡིན་པར་ཐལ། རླན་གཤེར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཁ་ཅིག་མ་ཁྱབ་ཟེར། འདོད་ན། ཆུ་དང་འོ་མ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་ཆུ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་འདིར་མ་ཁྱབ། འོ་ན་གཅིན་ཆོས་ཅན། ཆུ་དང་གཅིན་གཉིས་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

490

སུ་ཕྱེ་བའི་ཆུ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། རླན་ཞིང་གཤེར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། གཅིན་ལས་གཞན་པའི་ཆུར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། བདུད་རྩི་ཆོས་ཅན། ཆུ་དང་བདུད་རྩི་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་ཆུ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ལྷའི་ཆུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། ལྷའི་མེ་མེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷའི་ཆུ་ཆུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། སྟོང་ཐུན་ལས་ཆུ་དྭངས་བསིལ་ཞེས་དྭངས་བསིལ་སྨོས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། དེ་བདུད་རྩི་དང་འོ་མ་གཉིས་ཆུ་ཡིན་ཀྱང་དྭངས་བསིལ་མ་ཡིན་པར་སྟོན་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང༌། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་གིས་བལྟས་པའི་ཐད་ཀྱིས་གང་གཱའི་ཀླུང་རྣག་གིས་གང་བར་སྣང་བའི་ཡི་དྭགས་ཀྱི་མིག་ཤེས་ལ་སྣང་བའི་ཐད་ཀྱི་ཀླུང་གི་ཆ་རྣག་ཡིན་པ་གཅིག་མི་སྲིད་པར་ཐལ། ཆུ་ཀླུང་ལ་རྣག་མཐོང་བའི་ཡི་དྭགས་ཀྱི་མིག་ཤེས་ཡིན་ན་དེའི་ཆ་ཀུན་ལ་ཚད་མར་སོང་བ་ཡང་མི་དགོས། ཆུ་ཀླུང་རྣག་ཏུ་སྣང་ཡང་རྣག་དངོས་གནས་པ་དེ་ལ་མ་གྲུབ་པ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་ཆ་ཀུན་ལ་ཚད་མར་སོང་བའི་ཡི་དྭགས་ཀྱི་མིག་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ཆར་གྱུར་པའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་དང་རེག་བྱ་སོགས་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བུམ་པའི་གཟུགས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ཡང་དེའི་ཆ་ཀུན་མཐོང་མི་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །བརྒྱ་པ་ལས། གཟུགས་མཐོང་ཚེ་ན་བུམ་པ་ནི། །ཐམས་ཅད་ཁོ་ན་མཐོང་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཕྱིའི་སྒྲིབ་པ་ཅན་གྱི་ཡི་དྭགས་ཀྱིས་དེ་ལ་བལྟ་བ་ཙམ་བྱས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་དུ་ཆུ་དེའི་ཆ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་ཐོབ་པའི་ཚེ་དེ་དེའི་མཚན་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལྷ་ཡིན་ཚད་ལ་བདུད་རྩི་དང་ཡི་དྭགས་ཡིན་ཚད་ལ་རྣག་དངོས་གནས་པ་འབྱུང་མི་དགོས་ལ། དེ་འདྲའི་ལས་ཅན་ལ་ཡང་ལོངས་སྤྱོད་དུ་དབང་བ་གཅིག་བྱུང་བ་ན་འབྱུང་གི་དེའི་སྔོན་དུ་མ་ཡིན་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་ཕྱིར། སྟོང་ཐུན་ལས། རླན་ཞིང་གཤེར་བ་ཕོར་གང་ལ་བལྟས་པ་ན་བདུད་རྩིའི་སྣང་བ་འཆར་བ་ལྷ་འགའ་ཞིག་ལ་ཡིན་གྱི་ཐམས་ཅད་ལ་སྣང་བ་དེ་འཆར་བས་མ་

བལྟ་བྱ་ཐུན་མོང་བ།

491

ཁྱབ་ལ། རྣག་ཁྲག་ཏུ་སྣང་བའང་ཡི་དྭགས་ཐམས་ཅད་ལ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་འདྲའི་ལས་ཅན་གྱི་ཡི་དྭགས་ལྟོ་བ་རི་ཙམ་པའི་ཆེན་པོ་གང་གཱའི་དཀྱིལ་དུ་ཞུགས་ནས་གང་གཱའི་སྐེད་ཀྱི་ཆུ་ཀུན་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ཅིང༌། ལྷ་མི་སོགས་འགྲོ་བ་གཞན་མཐའ་དེར་མེད་ཚེ་འོག་དང་གོང་གི་ཀླུང་ཆུ་ཡིན་ཀྱང་ཡི་དྭགས་དེའི་གང་ཐོབ་ཀྱི་སྐེད་ཀྱི་ཆ་རྣག་ཏུ་སྐྱེས་པ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཡི་དྭགས་དེ་ཁོ་ནས་བདག་ཐོབ་ཅིང་ལོངས་སྤྱོད་པ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་ཅིང་ཁྱབ་པ་ཡང་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་དེ་འདྲའི་ལྷ་ཁོ་ནས་བདག་ཐོབ་ཅིང་དེ་ལྟར་སྤྱོད་པའི་བདུད་རྩིས་དེ་ལྟར་ཁྱབ་ཡོད་པའི་ཞིབ་ཆ་འདི་འབྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། སྟོང་ཐུན་ལས། དེ་ཡང་རླན་ཞིང་གཤེར་བ་ཕོར་བ་གང་པོ་དེ་ཉིད་མི་དང་ཡི་དྭགས་ལྷ་གསུམ་གྱིས་ཐུན་མོང་དུ་བལྟས་པའི་ཚེ་ན་གསུམ་གའི་བལྟ་བྱ་ཐུན་མོང་བར་སོང་བའི་དབང་གིས་ཆ་ཤས་གསུམ་ལྡན་དུ་སྐྱེས་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ནས་སྣོད་དེ་ཡི་དྭགས་ཀྱིས་ལག་ཏུ་བླངས་ནས་འཐུང་བར་བརྩམས་པ་ན། ཡི་དྭགས་ཀྱི་ཁར་སླེབས་ནས་ཆ་ཐམས་ཅད་རྣག་ཁྲག་ཁོ་ནར་སྐྱེས་ཏེ། ཡི་དྭགས་ཁོ་ནའི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚུལ་དེས་གཞན་གཉིས་ལའང་འདྲའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུང་འདིས་ཁྱབ་པ་བཅད་ཚུལ་དེ་ཤེས་དགོས་སོ། །
ཡང་དུས་འཁོར་དང་མངོན་པ་གང་རུང་རེ་ལ་ཅུང་ཟད་སྦྱངས་ནས་ཞེན་པའི་བོད་འགའ་ཞིག་ན་རེ། དུས་འཁོར་དང་མངོན་པ་མཛོད་གང་རུང་གཅིག་ཁས་བླངས་ལ་ཅིག་ཤོས་དྲང་དོན་དུ་རིགས་པར་ཐལ། དུས་འཁོར་གྱིས་ལྷུན་པོ་ཟླུམ་པོ་ཡིན་པར་བཤད། མཛོད་ཀྱིས་ལྷུན་པོ་གྲུ་བཞི་ཡིན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འོ་ན་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ལྷུན་པོ་ཡིན་ན་དུས་འཁོར་ལུགས་ལ་ཟླུམ་པོ་དང་མཛོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་གྲུ་བཞིས་ཁྱབ་པར་ཐལ་ལོ། །ཁྱོད་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་གཉིས་འཐད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་འདོད་མཁན་མི་སྲིད་ལ་མི་མཇེད་འཇིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་ལྷུན་པོ་གཞིར་བཞག་ཟེར་ན་ཡང༌། འོ་ན་དུས་འཁོར་གྱིས་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

492

མི་མཇེད་འཇིག་རྟེན་འདིའི་གླིང་བཞིའི་དབུས་ཀྱི་ལྷུན་པོ་ལ་དབྱིབས་ཟླུམ་པོ་དང་དཔངས་འབུམ་ཕྲག་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དུས་འཁོར་དང་མཛོད་ཀྱིས་བཤད་ཚུལ་འཐད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། དུས་འཁོར་གྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་མོས་པ་དང༌། བསམ་དབང་གིས་སྟོན་པས་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདིའི་དབྱིབས་ཚད་སྣ་ཚོགས་གསུངས་ཤིང༌། གསུངས་པ་ལྟར་གྲུབ་ཅིང་སེམས་ཅན་སོ་སོའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ལ་རབ་ཏུ་སྣང་བར་བཤད་པ་གང་ཞིག །རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར། དོན་དམ་པར་ཏེ་དངོས་པོའི་གནས་ཚོད་ལ་མི་མཇེད་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཅིག་པུ་ལ་ཡང་ཚད་འབུམ་ལྟ་བུ་གཅིག་དང་དབྱིབས་ཟླུམ་པོ་ལྟ་བུ་གཅིག་ཁོ་ནར་གཞལ་དུ་མེད་པ་སེམས་ཅན་གྱི་ལས་རིགས་སྣོད་བཅུད་འགྲུབ་བྱེད་ལ་རིགས་གཅིག་ཁོ་ནར་མ་ངེས་པའི་དབང་གིས་སོ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད་ལས། འདིར་འཇིག་རྟེན་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་མོས་པ་སྣ་ཚོགས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་བསམ་པའི་དབང་གིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ཚད་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་གསུངས་ཤིང་རབ་ཏུ་སྣང་ངོ༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཕལ་པོ་ཆེ་དང་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་དང་མངོན་པ་གོང་འོག་ལས་རི་སོགས་མི་འདྲ་བ་རེ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཊིཀ་ཆེན་དེ་ཉིད་སྣང་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཆ་ཅན་ལྷུན་པོ་གཅིག་གི་གོ་སར་དེའི་ཆ་ལས་གྲུབ་པའི་ལྷུན་པོ་ཐ་དད་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་དཔེ་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་བྱང་སེམས་དབང་ཐོབ་པས་ཕུག་པ་ཁྲུ་ལྔའི་ནང་དུ་འཁོར་བསྒྱུར་ཡན་ལག་བཞིའི་དཔུང་དང་བཅས་པ་དོག་པ་མེད་ཅིང་ཤོང་བ་དང་ཕུག་པ་ཡང་ཆེར་བསྐྱེད་མི་དགོས་པ་བཞིན་ཡིན་ཚུལ་དཔེ་དང་བཅས་ཏེ་བཤད་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་ཆེན་ལས། དོན་དམ་པར་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ལ་ཚད་གཞལ་དུ་མེད་དེ། ནས། ཕུག་དེར་ཞུགས་པའི་འཁོར་ལོ་སྒྱུར་བའི་སྡེ་ཡང་དོག་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །དོན་དམ་པར་འཇིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་ཚད་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བྱེ་སྨྲའི་ལུགས་ལ་ལྷུན་པོ་གཉིས་དེ་ལྟར་མི་རུང་ཡང་

བལྟ་བྱ་ཐུན་མོང་བ།

493

ཐེག་ཆེན་སྐབས་དུས་འཁོར་ལུགས་ལ་ལྷུན་པོ་གཉིས་དེ་ལྟར་མི་འདོད་པ་ནི་དཔེ་དོན་གསལ་བར་བཤད་པ་དང་དངོས་འགལ་དུ་ཤེས་པར་གྱིས། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དུས་འཁོར་གྱི་དཔེ་དེ་འཇིག་རྟེན་ཐ་སྙད་ལ་བཅུག་ན་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་འཇིག་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་བྱང་སེམས་དབང་ཐོབ་པའི་ནུས་པ་དེ་བསམ་མི་ཁྱབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་སྣོད་བཅུད་ཀྱི་སྐྱེ་གནས་འཇིག་གསུམ་བྱེད་པའི་ལས་ཀྱི་ནུས་པ་དང༌། དེ་འདྲའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ནུས་པ་གཉིས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་ཅིང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ལ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་འདྲའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན། དེ་འདྲའི་བསམ་མི་ཁྱབ་དེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ལ་བཅུག་ན་འགལ་ཚུལ་གཅིག་མེད་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་དཔེ་ཤོང་ཚུལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་རི་གླིང་ཐ་དད་པ་གནས་པའི་དཔེ་ལ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་འདྲའི་ཏིང་འཛིན་བསམ་མི་ཁྱབ་དེ་བསམ་མི་ཁྱབ་གཅིག་གི་དཔེར་འཇིག་རྟེན་ཐ་སྙད་ལ་ཡང་མི་འགལ་(1)ཀྱང༌། དངོས་པོ་གང་ལའང་ཚད་འདི་ཙམ་དང་ཡུན་འདི་ཙམ་ཞེས་གཅིག་ལ་ཡང་ངེས་བཟུང་མི་རུང་བའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བསམ་མི་ཁྱབ་དེ་འདྲ་འགོད་ན་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་འཇིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་ཕར་ཕྱིན་འགྲེལ་བཤད་ཚིག་གསལ་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་སྔ་མ་མང་པོས་སྐད་ཅིག་སྦྱོར་གྱི་སྐད་ཅིག་མའི་ཡུན་ཚད་ངེས་པ་མེད་དེ། བསྐལ་པ་སྐད་ཅིག་ཏུ་བྱིན་གྱིས་རློབས་པ་དང་སྐད་ཅིག་བསྐལ་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱིན་གྱིས་རློབ་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་གཏན་ནས་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ་གསེར་ཕྲེང་ལས། སྐད་ཅིག་མའི་ཚད་ཇི་ཙམ་ཞེ་ན། ཚིག་གསལ་དུ། ཞེས་པ་ནས། དབང་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྐད་ཅིག་ཀྱང་བསྐལ་བར་བྱིན་གྱིས་རློབ་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང༌། དེ་འགོག་པ་ལ། གསེར་ཕྲེང་ལས། དབང་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྐད་ཅིག་བསྐལ་བར་བྱིན་གྱིས་རློབས་ནུས་པས་འགལ་བ་མེད་པར་ཡང་སྨྲ་མི་ནུས་ཏེ། དབང་ཐོབ་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཡང།

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

494

པའི་རྣམ་བཞག་བྱེད་ན་རྣམ་བཞག་ཐམས་ཅད་འཇིག་པར་འགྱུར་བས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་བསམ་མི་ཁྱབ་གཅིག་ཀྱང་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་འཇོག་ཚེ་ཡང་ཁས་ལེན་མི་རིགས་ལ་དོན་དམ་པར་དེ་བས་ཀྱང་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། རིགས་པ་བཞི་ཡང་མི་རུང་བར་ཐལ། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པས་བསམ་མི་ཁྱབ་རྣམས་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སོགས་སྤྲོས་པས་ཆོག་གོ །ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཡི་དྭགས་འགའ་ཞིག་གིས་བལྟས་ཚེ་ཆུ་ཀླུང་སྐམ་པར་ཐལ། བཤེས་སྤྲིངས་ལས། བལྟས་པ་ཙམ་གྱིས་ཀླུང་ཡང་སྐམ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཆུ་ཀླུང་མ་མཐོང་བར་གྲམ་པ་མཐོང་ནས་མེད་པར་འཛིན་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་དེའི་མིག་ཤེས་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་མིག་ཤེས་ལ་ཆུ་ཀླུང་མེད་པར་སྣང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་མིག་ཤེས་ལ་ཆུ་ཀླུང་མེད་པར་གྲམ་པ་སྣང་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེའི་མིག་ཤེས་དེ་ཚད་མ་དང་མིག་ཤེས་དེས་མ་མཐོང་བའི་ཆུ་མེད་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་འཐད་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་མཚམས་ལ་ཁོ་རང་ལ། འོ་ན་བལྟ་བྱ་ཐུན་མོང་བ་རླན་གཤེར་ཕོར་གང་ལ་ལྷ་མི་ཡི་དྭགས་གསུམ་འདུས་ནས་བལྟས་པའི་ཚེ་མིའི་མིག་ཤེས་ཀྱང་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཚེ་མི་དེའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་ལྷ་དང་ཡི་དྭགས་གཉིས་ཀྱི་གཟུགས་མེད་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་སོང༌། དེར་ཐལ། དེའི་ཚེ་མི་དེའི་མིག་ཤེས་ལ་ལྷ་དང་ཡི་དྭགས་ཀྱི་གཟུགས་མེད་པར་དེ་གཉིས་ཀྱི་འོག་གཞིའི་ས་སྣང་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་འགྲིགས། འཁོར་གསུམ་ཁས། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཡི་དྭགས་དེས་ཆུ་ཀླུང་མ་མཐོང་བར་ཐལ། དེ་ལ་སྐམ་པར་སྣང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བལྟས་པ་ཙམ་གྱིས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། བཏུད་ནས་བལྟས་པ་ཙམ་གྱི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེས་ཆུ་ཀླུང་མཐོང་ནས་དེར་རྒྱུགས་པ་སོགས་བྱས་པའི་ཕྱིར། སློབ་སྤྲིངས་ལས། མི་བཟད་སྐོམ་པས་རྒྱང་ནས་ཆུ་ཀླུང་དྲི་མེད་པ། །མཐོང་ནས་བཏུང་བར་འདོད་དེ་སོང་ནས་དེ་ཉིད་ཀྱང༌། །སྐྲ་ཤད། ཅེས་སོགས་ཀྱིས་ལ་ལར་སྐྲ་ཤད་དང་རྣག་སོགས་དང་མེ་སོགས་དང་སྐམ་པར་འགྱུར་ཚུལ་

བལྟ་བྱ་ཐུན་མོང་བ།

495

སོགས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ངན་སོང་གསུམ་གྱི་ཡི་དྭགས་ཁ་མེ་འབར་བས་འཚིག་པ་དང༌། དམྱལ་བར་མེས་བསྲེགས་པ་རྣམས་དོན་དངོས་གནས་ལ་མ་གྲུབ་ཀྱང་སྡིག་སེམས་ཀྱི་སྣང་བ་ཙམ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། སེམས་ཅན་དམྱལ་བའི་མཚོན་ཆ་རྣམས། །སུ་ཞིག་གིས་ནི་ཆེད་དུ་བྱས། །ལྕགས་བསྲེགས་ས་གཞི་སུ་ཡིས་བྱས། །མེ་ཚོགས་དེ་དག་ཅི་ལས་བྱུང༌། །དེ་འདྲ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི། །སྡིག་སེམས་འབྱུང་བར་ཐུབ་པས་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་འགལ་ཁྱབ་ཡིན་ཏེ། མུ་སྟེགས་པས་འདོད་པའི་དབང་ཕྱུག་སོགས་བྱེད་པ་པོ་མིན་པ་ནི་སུ་ཞིག་གིས་ཞེས་དང༌། སུས་བྱས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། འོ་ན་དེ་བྱེད་པ་པོ་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན་རང་གི་ཚེ་སྔོན་གྱི་སེམས་བྱེད་པ་པོ་དང༌། སེམས་དེ་ལས་བྱུང་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་མེས་བསྲེགས་པ་དེ་གང་ཟག་དེ་དག་ལས་འཕགས་པ་དག་གིས་མི་གཟིགས་པར་ཐལ་བ་དང༌། ཆོས་བྱེད་པ་དང༌། སྡིག་པ་བྱེད་པའི་བཟང་ངན་གྱི་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐལ་བ་དང༌། ངན་སོང་གསུམ་གཞི་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སའི་དངོས་གཞི་ལས། ཉི་ཚེ་བའི་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་དེ་དག་ཁ་ཅིག་ནི་མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་ན་ཡང་དམིགས་ཏེ། གནས་བརྟན་མོའུ་འགལ་གྱི་བུས་ཇི་སྐད་དུ། ངས་སེམས་ཅན་འབར་ཞིང་རབ་ཏུ་འབར་ལ། ཀུན་ཏུ་མཆེད་ཅིང་རབ་ཏུ་འབར་ཏེ་མེ་ལྕེ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པ་མཐོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་དང༌། བསླབ་བཏུས་སུ་ལུང་དྲངས་པ་ལས། དགེ་འདུན་སྲུང༌། ཁྱོད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཤིང་ལྟ་བུ་དང༌། ལོ་མ་ལྟ་བུ་དང༌། འབྲུ་ལྟ་བུ་གང་དག་མཐོང་བ་དེ་དག་ཀྱང་སྔོན་དགེ་སློང་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གིས་དགེ་འདུན་གྱི་ཤིང་དང་ལོ་མ་དང་མེ་ཏོག་དང་འབྲས་བུ་གང་བདག་གིར་ཡོངས་སུ་སྤྱད་པས་ན་དེའི་ཕྱིར་ཤིང་དང་ལོ་མ་དང༌། མེ་ཏོག་དང་འབྲས་བུ་ལྟ་བུར་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་སྤྱོད་འཇུག་གི་དགོངས་པ་གསལ་བར་བཤད་ལ། འདི་འདྲའི་ལུང་ཤིན་ཏུ་མང་ལ་དབུ་སེམས་སུ་ཡང་དེ་ལྟར་མི་འདོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

496

ཡང་ཁོ་ན་རེ། སེམས་ཅན་གཅིག་གི་ལས་དབང་གིས་ཆུ་ཀླུང་གི་སྐེད་ཀྱི་ཆ་རྣག་ཏུ་བྱེད་ཐུབ་པ་གཅིག་མི་སྲིད་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སེམས་ཅན་གཅིག་གི་ལས་ཀྱི་མཐུས་བཟློག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རྟགས་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཕ་རོལ་གྱི་དབང་གི་འབྲས་བུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་ཅིང༌། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་མཐོ་བ་དང་འཁོར་སྒྱུར་གྱི་དབང་གི་འབྲས་བུས་སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་ལས་ངན་པའི་འབྲས་བུ་རིམས་སོགས་མི་འབྱུང་བ་གང་ཞིག །འཁོར་སྒྱུར་མཐུས་རིན་ཆེན་སྣ་བདུན་དང༌། ནོར་བུའི་མཐུས་གྲང་ཚེ་དྲོ་བ་དང་ཚ་བས་གདུངས་ཚེ་བསིལ་བ་དང་དཔག་ཚད་བརྒྱའི་བར་འོད་ཀྱིས་ཁྱབ་ཅིང༌། དེ་ཚུན་ཆད་དུ་ནད་རིམས་དུས་མིན་འཆི་བ་སོགས་མི་འབྱུང་ལ་གང་བསམ་འགྲུབ་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་ལས། ཕ་རོལ་གྱི་དབང་གི་འབྲས་བུ་ཚེ་འདི་ལ་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་ཡང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟར་གནས་གང་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བཞུགས་པ་དེར་ཡམས་ཀྱི་ནད་རྣམས་དང༌། གནོད་པ་རྣམས་དང་འགོ་བའི་ནད་རྣམས་མི་འབྱུང་སྟེ། ནས། སངས་རྒྱས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བ་དང༌། བྱམས་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱང་དེ་དང་འདྲའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་ལས། འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་དགེ་བ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་གྱི་སྡོམ་པའི་རྐྱེན་གྱིས་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་དང་འབྲས་ས་བོན་མ་བཏབ་མ་རྨོས་པར་འབྱུང་ཡང༌། ཞེས་དང༌། ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་ཟུར་བརྒྱད་པ་མཁན་བཟོས་མ་བྱས་པ། འོད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། མེ་དང་ཉི་མའི་འོད་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པ། གང་དགའ་མགུར་འགྲོ་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། འདོད་དགུ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་སྦྱིན་པ། བསམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཚད་འགོག

497

སྨྲས་པ།

རིགས་དྲུག་སོ་སོའི་ལས་དང་སྤྱི་མཐུན་གྱི། །
ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་བདག་འབྲས་མི་ཕྱེད་དང༌། །
ཕྱོགས་འདྲ་ཕྱེད་ཀྱང་མི་ཡི་བློ་ཁོ་ན། །
ཚད་མར་སྨྲ་སོགས་ཐུབ་པའི་ལུགས་མིན་བླུན། །

ཤེས་བྱ་མིང་གི་རི་མོ་ཙམ་ལས་གཞན། །མེད་ཀྱང་རིགས་དྲུག་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཡུལ། །སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་ལས་འབྲས་སྒྲོ་སྐུར་བྲལ། །མ་འདྲེས་མཁྱེན་དེ་དབུ་མའི་ལུགས་ཆེས་མཁས། །གངས་ལྗོངས་སྔོན་གྱི་ཆེས་རྒན་ཨ་སུ་རས། །མ་ཐོབ་མ་མྱོང་ཟབ་མོ་ཨ་མྲྀ་ཏའི། །བུམ་བཟང་ལ་སྤྱོད་མཁས་གྲུབ་བྱེ་བ་བརྒྱས། །མཐའ་གཉིས་ཆུ་བོར་མ་སྤྱད་རྣམ་སད་རྨད། །ཅེས་པའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །
ཚད་འགོགགཉིས་པ་གཞན་དབང་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགག་པ་ལ་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་རང་རིག་དགག་པ་དང༌། སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་བདེན་གཉིས་ལས་ཉམས་པར་བསྟན་པ་དང༌། དེས་ན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལུགས་ཁོ་ནའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་རིགས་པ་དང༌། གཞན་དབང་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་པ་དང་འཇིག་རྟེན་པའི་ལུགས་བཀག་པ་གཉིས་མི་མཚུངས་པར་བསྟན་པ་བཞི། དང་པོ་འཆད་པར། རྩ་བར། གལ་ཏེ་གཟུང་མེད་འཛིན་པ་ཉིད་བྲལ་ཞིང༌། །ནས། གཞན་ལ་མོ་གཤམ་བུས་གནོད་ཅི་ཞིག་བསྐྱལ། །ཞེས་པ་རྩ་འགྲེལ་བྱུང༌། གཉིས་པ་ནི། རྩ་བར། གང་ཚེ་གཞན་དབང་ཅུང་ཟད་ཡོད་མིན་ན། །ནས། འཇིག་རྟེན་གྲགས་པའི་རྣམ་བཞག་ཀུན་ཀྱང་བརླག །ཅེས་པ་རྩ་འགྲེལ་བྱུང༌། གསུམ་པ་ནི། རྩ་བར། སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཞབས་ཀྱི་ལམ་ལས་ནི། །ནས། དེ་ནི་རྣམ་རྟོག་ལོག་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

498

པའི་ལམ་ངན་ཞུགས། །ཞེས་པ་རྩ་འགྲེལ་བྱུང༌། བཞི་པ་ནི། རྩ་བར། ཇི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་གཞན་དབང་དངོས་འདོད་ལྟར། །ནས། ཕྱི་ནས་སྟོབས་ལྡན་བདག་གིས་བསྟེན་པར་བྱ། །ཞེས་པ་རྩ་འགྲེལ་བྱུང༌། གལ་ཏེ་གཟུང་མེད་ཅེས་སོགས་ཀྱི་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་རང་རིག་དགག་པ་དང༌། ཐལ་འགྱུར་པའི་ཚད་མའི་ལུགས་གཉིས། དང་པོ་ལ་རང་རིག་གི་འདོད་ཚུལ་ལ་དང༌། སྐབས་འདིའི་འདོད་མཁན་ལ་དང༌། རང་འགྲེལ་གྱི་ཚིག་ལ་དོགས་པ་གཅོད་པ་དང༌། ཐལ་འགྱུར་བ་དང་གཞན་གྱི་དྲན་པའི་ཁྱད་པར་ལ་དཔྱད་པ་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཆགས་སོགས་རང་རིག་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རང་རིག་འཇོག་ན་རྟོག་བྲལ་གཅིག་ལ་འཇོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། སྒྲུབ་བྱེད་སོགས་གཞན་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གཉིས་པ་སྐབས་འདིའི་རང་རིག་འགོག་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ལ་མདོ་སྡེ་པ་དང་སེམས་ཙམ་པ་གཉིས་འཇོག་ཟེར་ན། འོ་ན་མདོ་སྡེ་པ་ཡིན་ན་རང་རིག་འདོད་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། མདོ་སྡེ་པ་དེ་སྐབས་འདིའི་དེའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁྱབ་ཅིང༌། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། མངོན་པ་མཛོད་ལྟར་འདོད་པའི་ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་སྡེ་པས་རང་རིག་འདོད་པར་འགྲེལ་པ་འགྲེལ་བཤད་སུས་ཀྱང་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། རྩ་བར། གལ་ཏེ་གཟུང་མེད་འཛིན་པ་ཉིད་བྲལ་ཞིང༌། །ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་གཅིག་གིས་དྲི་བ་དང་དགག་པ་མཛད་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ལ་སེམས་ཙམ་པ་གཅིག་མི་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ལ་མདོ་སེམས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ལ་གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་དུ་མེད་པའི་ཤེས་པ་བདེན་གྲུབ་འདོད་མཁན་གཅིག་མི་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྩ་བར། གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཞན་དབང་དངོས་ཡོད་ན། །འདི་ཡི་ཡོད་པ་གང་གིས་ཤེས་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང༌། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཞན་གྱི་དབང་ཡོད་ན། དེ་ཡོད་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཤེས་པ་གང་གིས་དམིགས། དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་འཛིན་པ་མི་འཐད་དེ། རང་གི་བདག་ཉིད་ལ་བྱེད་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྐབས་འདིའི་རང་རིག་དགག་

ཚད་འགོག

499

ཡུལ་ལ་མདོ་སྡེ་པ་གཅིག་མེད་པར་ཐལ། སྐབས་འདིའི་གཙོ་བོར་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། སྐབས་འདིའི་གཙོ་བོར་རང་རིག་དགག་ཡུལ་ལ་མདོ་སྡེ་པ་གཅིག་འཇོག་པར་ཐལ། སྐབས་འདིའི་རང་རིག་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་གཙོ་བོ་དེ་མདོ་སྡེ་པའི་རིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། མདོ་སྡེ་པའི་རང་རིག་གི་སྒྲུབ་བྱེད་དེ་སེམས་ཙམ་པ་ཁ་ཅིག་གིས་ཀྱང་ཁས་བླངས་ནས་སྒྲུབ་བྱེད་དེ་འགོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། འདིར་ཁ་ཅིག་གིས་མདོ་སྡེ་པའི་ཕྱོགས་ཁས་བླངས་ནས་རང་རིག་པ་རབ་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང༌། རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང༌། འདིར་ཁ་ཅིག་གིས་ཏེ་སེམས་ཙམ་པས་མདོ་སྡེ་པའི་ཕྱོགས་ཁས་བླངས་ནས་རང་རིག་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན་སེམས་ཙམ་པ་དེ་སྐབས་འདིའི་རང་རིག་སྒྲུབ་མཁན་དང་འདོད་མཁན་ཡིན་པར་ཐལ། རང་འགྲེལ་དང་རྣམ་བཤད་ཀྱི་ལུང་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྙམ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ཀྱི་ས་སྡེའི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཙམ་པས་རང་རིག་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ས་སྡེ་ལས་རང་རིག་མ་བཤད་ཅིང་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ལ་དབང་མངོན་ཡིད་མངོན་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གསུམ་དང༌། ཡང་དབང་མངོན་ཡིད་མངོན་འཇིག་རྟེན་གྱི་མངོན་སུམ་དང༌། དག་པའི་མངོན་སུམ་བཞིར་ངེས་པའི་ཕྱིར། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་ལས། མངོན་སུམ་ནི་བཞི་སྟེ། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་གྱི་མངོན་སུམ་དང་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དང༌། འཇིག་རྟེན་པའི་མངོན་སུམ་དང༌། དག་པའི་མངོན་སུམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན་ཁྱབ་པར་ཐལ། དབང་མངོན་ཡིད་མངོན་གཉིས་ཀ་འཇིག་རྟེན་པའི་མངོན་སུམ་ཡིན་ལ། འཇིག་རྟེན་པའི་དེ་དང་དེ་མ་ཡིན་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ནི་དག་པའི་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཟུར་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་སའི་རིག་པའི་གནས་ལྔ་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་དེ་ཉིད་ལས། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་གྱི་མངོན་སུམ་གང་ཞེ་ན། ཇི་སྐད་བསྟན་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལྔ་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཏེ་ཡུལ་གང་ཡིན་པའོ། །ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གང་ཞེ་ན།

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

500

ཇི་སྐད་བསྟན་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཏེ་ཡུལ་གང་ཡིན་པའོ། །འཇིག་རྟེན་པའི་མངོན་སུམ་གང་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་མངོན་སུམ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཟུར་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། འཇིག་རྟེན་པའི་མངོན་སུམ་གང་ཡིན་པ་ནི་དག་པའི་མངོན་སུམ་ཡང་དེ་ཡིན་ནོ། །དག་པའི་མངོན་སུམ་ཡིན་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་མངོན་སུམ་མིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་པ་ནས། འདི་ནི་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་དབྱིག་གཉེན་གྱི་གཞུང་ནའང་རང་རིག་དངོས་སུ་བཤད་པ་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་རང་འགྲེལ་ལས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཨུཏྤ་ལའི་འདབ་མ་བརྒྱ་འབིགས་པ་ལྟར་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བ་རྣམས་འཇུག་པ་མྱུར་བས་ཅིག་ཅར་དུ་འཇུག་པ་ལྟ་བུར་མངོན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དོན་ལ་རྣམ་ཤེས་དང་འདོད་མཁན་གང་ཡིན་ལ་འདོད་པ་མཐའ་མ་ཆོད་པའི་སྣ་ཚོགས་སྣང་སྟེ། ཕལ་ཆེར་གྱིས་ལོག་པར་བཤད་ལ་རྣམ་བཤད་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་སྔོན་ཆད་ཀྱི་མཐའ་དཔྱོད་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སོམ་ཉི་དང་འདི་སྐོར་ལ་ཅི་ཡང་མི་སྨྲ་བར་སྨད་འཁྱེར་སྨྲ་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་འགྲེལ་བཤད་མཁན་པོ་ན་རེ། གར་མཁན་གྱི་ཁང་བར་ཞུགས་པ་ན་གར་གྱི་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ཡུལ་ལྔ་འཛིན་པའི་རྣམ་ཤེས་ལྔ་ཅིག་ཅར་དུ་མི་སྐྱེའམ་ཞེས་དྲིས་པའི་ལན་དུ། རང་རིག་སྒྲུབ་པའི་མདོ་སེམས་གཉིས་ན་རེ། ཡུལ་ལྔ་འཛིན་པའི་རྣམ་ཤེས་རྣམས་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་ཡང་འཇུག་པ་མྱུར་བས་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བར་མངོན་ནོ། །ཞེས་སྨྲ་བ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། སེམས་ཅན་རྣམས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཨུཏྤ་ལའི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་དུ་འདོད་དོ། །འདི་ཤིན་ཏུ་འཁྲུལ་བ་རགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་རིག་འདིར་སྒྲུབ་པའི་མདོ་སེམས་དེ་གཉིས་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་རིགས་མི་མཐུན་པ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་གང་ཞིག །རྣམ་ཤེས་རིགས་མཐུན་དུ་མ་སེམས་ཅན་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་མི་སྐྱེ་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རིགས་མི་མཐུན་གྱི་མིག་དང་རྣ་བའི་རྣམ་ཤེས་

ཚད་འགོག

501

གཉིས་ལྟ་བུ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་ཡང་དེའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གཅིག་ལས་མི་འབྱུང་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་རྣམ་ཤེས་རིགས་མི་མཐུན་དུ་མ་སྐྱེས་ཀྱང་སེམས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་གཅིག་གིས་གཞན་གྱི་ནུས་པ་བཅོམ་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཅིག་ཅར་རིགས་མི་མཐུན་སྐྱེ་ཡང༌། །ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་སེམས་གཅིག་གིས། །ནུས་པ་ཉམས་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར། །ཀུན་གཞི་ལས་གཞན་འབྱུང་བ་མིན། །ཞེས་དང༌། རྣམ་བཤད་ལས། རིགས་མི་མཐུན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཅིག་ཅར་དུ་མི་སྐྱེ་བ་ལ་འདོད་པ་གཏན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀྱིས། མདོ་ལས། སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུད་རེ་རེ་བའོ། །ཞེས་པའི་དོན་རྣམ་ཤེས་རིགས་མཐུན་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་རྣམས་རིགས་མཐུན་པ་ཉིད་ལས། །ནུས་པ་ངེས་པར་གྱུར་བ་ཡིན། །འདི་ལྟར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས། །རིམ་གྱིས་འབྱུང་བར་ཡང་དག་རྟོགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་རྣམས་རིགས་མཐུན་པ་ཞེས་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བའི་ཕྱིར་རོ་སོགས་སྐྱོན་མང་ངོ༌། །ཡང་བོད་དབུ་ཚད་པ་མང་པོ་ཞིག་ན་རེ། ཟ་འོག་ལྟ་བུའི་ཁྲ་བོ་ལ་ལྟ་བའི་དཀར་དམར་སོགས་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བ་མིན་ནམ་ཞེས་པའི་ལན་དུ། ཤེས་པ་དེ་རྣམས་རིམ་གྱིས་འབྱུང་ཡང་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བར་སྣང་ངོ་ཞེས་ཟེར། འོ་ན། མདོ་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུད་རེ་རེ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམ་ཤེས་རིགས་མཐུན་ལ་མི་སྦྱོར་བར་ཤེས་པ་ཙམ་ལ་སྦྱོར་བར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་འཆད་ཚུལ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡུལ་གཅིག་འཛིན་པ་ལ་ཡང་སེམས་བྱུང་ཀུན་འགྲོ་ལྔ་དང་གཙོ་བོ་སེམས་གཅིག་རྣམས་ཀྱིས་མཚུངས་ལྡན་དུ་མི་འཛིན་པར་ཐལ། དཀར་པོ་སོགས་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་དུ་མ་དུས་གཅིག་ཏུ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང་རྣམ་ཤེས་གཅིག་གིས་དུ་མ་ཡང་མི་འཛིན་པར་ཐལ་བ་དང༌། ཁྲ་འཛིན་མིག་ཤེས་མེད་པར་ཐལ་བ་སོགས་གནོད་བྱེད་དུ་མ་འཇུག་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། བོད་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

502

མང་པོས། ནས། ཁྲ་བོ་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱང་མ་རྟོགས་པར་སྣང་ངོ༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུང་འདིའི་དོན་ལ་རང་གཞན་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཁྲ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཁས་ལེན་མཁན་ཡིན་ན་ཟ་འོག་གི་དཀར་པོ་དང༌། སྔོན་པོ་སོགས་ཚོགས་པའི་ཁྲ་བོ་འཛིན་པས་ཁྱབ་པ་དང༌། ཁྲ་བོའི་དཀར་སྔོན་གཉིས་འཛིན་པའི་རྣམ་ཤེས་གཅིག་པར་འདོད་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། རྣམ་བཤད་ལས། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་གཅིག་གིས་ཁ་དོག་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་འཛིན་པ་ཡང་མ་ཤེས་པར་ཁྲ་བོ་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱང་མ་རྟོགས་པར་སྣང་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་དང་སྐབས་འདིའི་རང་ལུགས་ལ་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་མི་རུང་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། རྒྱ་གར་པ་ཁ་ཅིག་གིས་ཁས་བླངས་པ་ལ་ཡང་ཁྲ་འཛིན་མིག་ཤེས་མེད་པར་ཐལ་བ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། དེ་འདྲའི་ཁས་ལེན་མཁན་མེད་པར་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་འདྲ་འདོད་པའི་མདོ་སེམས་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲ་འདོད་པའི་མདོ་སེམས་གཟུང་འཛིན་གྲངས་མཉམ་པ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྲ་བོའི་སྟེང་གི་སྔོ་དཀར་སོགས་ཇི་སྙེད་ཀྱི་གྲངས་དེ་སྙེད་ཀྱི་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་རིགས་མཐུན་ཐ་དད་པ་སྐྱེ་བར་འདོད་པའི་གཟུང་འཛིན་གྲངས་མཉམ་གྱི་མདོ་སྡེ་པ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེ་འདོད་པའི་གཟུང་འཛིན་གྲངས་མཉམ་གྱི་སེམས་ཙམ་པ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དུས་གཅིག་ལ་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ཡུལ་ལྔ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཚེ་དབང་ཤེས་རིགས་མི་མཐུན་ལྔ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བ་བཞིན་དུ་ཁ་དོག་སྣ་ལྔའི་ཁྲ་བོའི་ཆ་དཀར་སྔོ་སོགས་སོ་སོར་འཛིན་པའི་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཐ་དད་པ་ལྔ་སྐྱེ་ཞེས་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དབུ་མ་རྒྱན་ལས། རི་མོ་བརྐྱངས་པ་མཐོང་བའི་ཚེ། །དེ་ལ་དེ་བཞིན་སེམས་མང་པོ། །ཅི་སྟེ་གཅིག་ཆའི་ཚུལ་གྱིས་སུ། །འབྱུང་བར་འགྱུར་བར་འདོད་ན་ཀོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རི་མོ་ནི་རི་མོ་ཅན་ནམ་ཁྲ་བོ་ལ་སྐད་དོད་གཅིག་པ་ཡོད་པས་ཁྲ་བོ་ཡིན་ཞིང་བརྐྱངས་པ་ནི་བཀྲམ་པའི་མིང་ཡིན་ལ། དེ་ལ་དེ་བཞིན་སེམས་མང་པོ། །ཞེས་པས་ཁ་དོག་གི་གྲངས་བཞིན་དུ་སེམས་རིགས་མཐུན་མང་པོ་སྐྱེ་བ་དང༌། གཅིག་ཆའི་ཚུལ་ཞེས་

ཚད་འགོག

503

པས་དུས་གཅིག་ཏུ་སྐྱེ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། གང་དག་རིགས་མཐུན་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱང་རྣམ་པའི་གྲངས་བཞིན་དུ་རི་མོ་བརྐྱངས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་སྟེ། གཟུགས་དང་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་ཤེས་པའི་རིགས་མི་མཐུན་པ་བཞིན་ནོ་སྙམ་དུ་སེམས་པ་དེ་དག་གི་ལུགས་བསྟན་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང༌། དེའི་འགྲེལ་བཤད་ལས་ཀྱང༌། གང་དག་ཅེས་བྱ་བ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་ཁ་ཅིག་ཁོ་ནས་ཏེ། དེ་དག་གི་ལུགས་ཤེས་པ་རྣམ་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཀྱང་རི་མོ་བརྐྱངས་པ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་གཙོ་བོར་མདོ་སྡེ་པར་བཤད་དགོས་ལ་འདི་འདྲའི་སེམས་ཙམ་པ་ཡང་ཡོད་ལ། ཕྱི་རོལ་པ་ནི་དེ་ལྟར་འདོད་མཁན་ཡོད་ཀྱང་འོག་ཏུ་དབུ་མ་རྒྱན་ལས། ཕྱི་གཞུང་རྣམས་ལའང་རྣམ་ཤེས་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཟུར་དུ་བཀག་པར་འགྲེལ་པ་དང་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གོང་གི་རྩ་རྟགས་གཉིས་པ་དེ་ལྟར་འདོད་པའི་གཟུང་འཛིན་གྲངས་མཉམ་གྱི་སེམས་ཙམ་པ་ཡང་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་པའི་སེམས་ཙམ་པ་ཡོད་པར་ཞི་འཚོས་ཕྱོགས་སྔར་བཀོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་ཙམ་པའི་ཐད་ཀྱི་དབུ་མ་རྒྱན་རང་འགྲེལ་ལས། གང་དག་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་རྣམས་ཀྱང་མྱོང་བའི་བདག་ཉིད་ཁོ་ན་སྟེ། ཤེས་པ་དེ་དག་ཀྱང་མང་ལ་དེ་དག་ཀྱང་རིགས་མཐུན་པ་ཤ་སྟག་སྟེ། རིགས་མི་མཐུན་པའི་ཤེས་པ་བཞིན་དུ་འབྱུང་ངོ་ཞེ་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་སེམས་ཙམ་པ་ཀུན་གཞི་འདོད་མཁན་ཕྱི་མ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། འདི་ལ་ཁྱོད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་རིགས་མཐུན་དུ་མ་དུས་གཅིག་ཏུ་འབྱུང་བ་ནི་མདོ་དག་དང་འགལ་བ་ཡིན་ཞེས་བརྩད་པའི་ལན་གྱིས་ཤེས་པའི་ཕྱིར། དབུ་མ་རྒྱན་རང་འགྲེལ་ལས། སྨྲ་བ་དེ་དག་གིས་ནི་གང་སྔ་ཕྱི་མེད་པར་སེམས་གཉིས་འབྱུང་བ་འདི་ནི་གནས་མ་ཡིན་ཏེ། གོ་སྐབས་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུད་གཅིག་པའོ། །ཞེས་བྱ་བའི་ལུང་དང་འགལ་བ་བཟློག་པར་དཀའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

504

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ལུང་དེ་གཉིས་དང་མི་འགལ་བར་ཐལ། ལུང་དེ་གཉིས་ནི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་གཅིག་ལས་མི་འབྱུང་བ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ། དབུ་མ་རྒྱན་རང་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པར་སྨིན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་དབང་དུ་མཛད་དེ་དེ་སྐད་གསུངས་པར་འདོད་དོ་ཞེ་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཞི་འཚོ་སོགས་ན་རེ། དེ་ལྟ་ནའང་ཀུན་གཞི་ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་དང་གནས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྣང་བར་བཤད་པས་ཀུན་གཞི་ཡང་དུས་གཅིག་ལ་དུ་མར་ཐལ་བ་དང༌། ཁྱོད་ཀྱི་ལུང་དོན་དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྔོན་གྱི་སློབ་དཔོན་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་མདོ་དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་རིགས་མཐུན་གྱི་རྣམ་ཤེས་གཅིག་ལས་མི་འབྱུང་བ་ལ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དབུ་མ་རྒྱན་རང་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ན་འདི་ནི་སྔོན་གྱི་སློབ་དཔོན་གྱི་ཚུལ། དེ་དག་རྣམས་ལ་རིགས་མཐུན་པའི། །རྣམ་པར་ཤེས་ལ་ངེས་པར་འགྱུར། །འདི་ལྟར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས། །རིམ་གྱིས་འབྱུང་བར་ཡང་དག་རྟོགས། །ཞེས་བྱ་བ་དང་འགལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང་ལུང་འདི་དྲངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་འགྲེལ་པ་འདི་བལྟ་དགོས་པའི་དོན་ཡིན་ལ་མདོ་ལུང་གཉིས་ཀྱི་དོན་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་བཀྲལ་ཚུལ་ཤེས་པའི་ཆེད་སོགས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཡང་དངོས་སྨྲ་འདི་པ་ན་རེ། ལུང་དེས་རྣམ་ཤེས་གཅིག་ལས་མེད་པར་བཤད་པ་མིན་པར་ཕྱི་དོན་མེད་པར་བསྟན་པར་ཐལ། མདོ་ལས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུད་གཅིག་པའོ་ཞེས་པའི་གཅིག་གི་དོན་གྲངས་ཀྱི་གཅིག་མིན་གྱི་སེམས་འབའ་ཞིག་གོ །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པ་གང་ཞིག །མདོ་ལས་སྔ་ཕྱི་མེད་པར་སེམས་གཉིས་འབྱུང་བ་གནས་མེད་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་སེམས་དང༌། དེའི་གཉེན་པོའི་སེམས་ལ་དགོངས་པར་དངོས་སྨྲ་ཁོ་བོས་རིགས་པས་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཟུར་དང་པོ་དེ་སྐད་དུ་སྨྲ་བ་ཡིན་ཏེ། དབུ་མ་རྒྱན་རང་འགྲེལ་ལས། གཅིག་ཅེས་བྱ་བའི་སྒྲ་ནི་འབའ་ཞིག་ཅེས་བྱ་བའི་རྣམ་གྲངས་སུ་གཏོགས་པ་ཡིན་གྱི། གྲངས་ཀྱི་ཚིག་ནི་མ་ཡིན་གྱི། དེ་དག་ལ་བདག་དང་བདག་གི་དང་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པ་དང་བྲལ་བའི་སེམས་ཉིད་ཡོད་ཀྱི་གཞན་ནི་ཅི་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་བསྟན་

ཚད་འགོག

505

པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་དང༌། དེའི་འགྲེལ་བཤད་ལས། གཅིག་ཅེས་བྱ་བའི་སྒྲ་ནི་འབའ་ཞིག་ཅེས་བྱ་བའི་རྣམ་གྲངས་སུ་གཏོགས་པ་ཡིན་གྱི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྨོས་ཏེ། དེ་ལྟ་ཡིན་ན། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དགག་པར་བསྟན་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཟུར་གཉིས་པ་དེ་ལྟར་དུ་སྨྲ་བ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དབུ་མ་རྒྱན་རང་འགྲེལ་ལས། དེའི་ཚེ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོའི་སེམས་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས། སེམས་གཉིས་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་བཀག་པ་སྟེ། རིགས་པས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་ཁོ་བོ་དེ་སྐད་དུ་སྨྲའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཨུཏྤ་ལའི་འདབ་མ་བརྒྱ་འབིགས་ཞེས་སོགས་འདི་མདོ་སེམས་གང་གི་ཡང་ལུགས་སུ་འཇོག་མི་ཐུབ་པར་ཐལ། གཞུང་འདིས་ཁྲ་བོའི་སྔོ་སེར་སོགས་འཛིན་པའི་རྣམ་ཤེས་རིགས་མཐུན་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེ་ཡང་འཇུག་པ་མྱུར་བས་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བར་མངོན་པ་སྟེ་སྣང་ཞེས་བཤད་དགོས་པ་གང་ཞིག །རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འཇུག་པ་མྱུར་བ་ཅིག་ཅར་སྣང་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་རྣམ་འགྲེལ་དུ་བཀག་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཨུཏྤ་ལའི་འདབ་མ་བརྒྱ་འབིགས་པ་ལྟར་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བ་རྣམས་འཇུག་པ་མྱུར་བས་ཅིག་ཅར་འཇུག་པ་ལྟ་བུར་མངོན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འཕོངས་རྐྱེན་པའི་མདས་ཨུཏྤ་ལའི་འདབ་མ་བརྒྱ་རིམ་གྱིས་ཕུག་ཀྱང་མདའི་ཤུགས་མྱུར་བས་རིམ་ཅན་དུ་མི་སྣང་བར་ཅིག་ཅར་ཕུག་པར་སྣང་བ་བཞིན། རིགས་མཐུན་གྱི་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ལྟ་བུ་ཟ་འོག་གི་དཀར་སྔོ་སོ་སོར་འཛིན་པའི་རྣམ་ཤེས་རྣམས་ཀྱང་རིམ་གྱིས་འབྱུང་ཡང་འཇུག་པ་མྱུར་བས་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བར་སྣང་ཞེས་པའི་དཔེ་དེ་འཆད་པར། རང་འགྲེལ་ལས། ཨུཏྤ་ལའི་འདབ་མ་བརྒྱ་འབིགས་པ་ལྟར་ཞེས་བྱུང༌། དོན་དེ་འཆད་པར། རང་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བ་རྣམས་འཇུག་པ་མྱུར་བས་ཅིག་ཅར་དུ་འཇུག་པ་ལྟ་བུར་མངོན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དེ་སྐད་དུ། རྣམ་བཤད་ལས། དེས་ན་རྣམ་ཤེས་རིགས་མཐུན་པ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བར་བརྩད་པའི་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

506

ལན་དུ། དེ་རྣམས་འཇུག་པ་མྱུར་བས་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་ཡང་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བར་མངོན་ཞེས་བཤད་དགོས་པ་འདྲ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྟོག་བཅས་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཡིད། །ཅིག་ཅར་དུ་ནི་འཇུག་ཕྱིར་རམ། །འཇུག་པ་མྱུར་ཕྱིར་བླུན་པོ་དག །དེ་དག་ལ་ནི་གཅིག་ཏུ་ཞེན། །ཞེས་དང༌། མགལ་མེ་ལ་སོགས་མྱུར་འཇུག་པའི། །རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་གནོད་པ་ཅན། །མིག་ལ་འཁོར་ལོར་འཁྲུལ་སྐྱེ་ཡི། །དེ་མཐོང་མཚམས་སྦྱོར་ལས་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། ཟ་འོག་གི་དཀར་སྔོ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པའི་གྲངས་དང་མཉམ་པའི་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་རིགས་མཐུན་དུ་མ་རིམ་གྱིས་འབྱུང་ཡང་ཅིག་ཅར་སྣང་བ་ནི་འཇུག་པ་མྱུར་བའི་དབང་གིས་ཡིན་པར་འདོད་པའི་མདོ་སེམས་གཟུང་འཛིན་གྲངས་མཉམ་རིམ་འབྱུང་བ་གཉིས་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ལྟར་འདོད་པའི་རང་སྡེ་དངོས་སྨྲ་བ་གཅིག་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེ་འདྲའི་བྱེ་སྨྲ་ཡང་མེད། དེ་འདྲའི་དབུ་མ་པ་ལ་དོགས་པ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དབུ་མ་རྒྱན་ལས། དཀར་པོ་དག་ལ་སོགས་པ་ཡི། །ཤེས་པ་དེ་ནི་རིམ་འབྱུང་སྟེ། །མགྱོགས་པར་འབྱུང་ཕྱིར་བླུན་པོ་དག །གཅིག་ཆའོ་སྙམ་དུ་ཤེས་པ་ཡིན། །ཞེས་དང༌། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། མེ་ཏོག་ཨུཏྤ་ལའི་འདབ་མ་བརྒྱ་འབིགས་པ་བཞིན་དུ་ཤིན་ཏུ་མྱུར་བའི་ཕྱིར་རིམ་གྱིས་དངོས་པོ་ལ་གཅིག་ཆའོ་སྙམ་དུ་ཤེས་སོ་ཞེས་འཛེར་ཏོ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་རྩ་རྟགས་གཉིས་དང་ཁྱབ་པ་གསུམ་ག་གྲུབ་པར་ཐལ། འདི་འདོད་མཁན་རང་སྡེ་ཡིན་ལ་དངོས་པོ་བདེན་གྲུབ་ཁས་ལེན་ཞིང་ཤེས་པ་རྣམ་བཅས་འདོད་མཁན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དབུ་མ་རྒྱན་ལས། ཤེས་གཅིག་ཐ་དད་མ་ཡིན་པས། །ཞེས་པ་ནས། དྲུག་པར་བཞག་པར་བྱས་པ་ཡིན། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་རང་སྡེ་དངོས་སྨྲ་རྣམ་ཤེས་རྣམ་བཅས་སུ་འདོད་པའི་སྣ་ཚོགས་རིམ་འབྱུང་བ་དང༌། གཟུང་འཛིན་གྲངས་མཉམ་པ་དང༌། སྣ་ཚོགས་གཉིས་མེད་པ་གསུམ་ག་བཀག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་འགྲེལ་བཤད་ལས། གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་ཤེས་པ་རྣམ་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ནི་རུང་ངོ་

ཚད་འགོག

507

ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྨྲས་སོ། །འདི་ལ་ཡང་རྣམ་པ་བདེན་པར་འགྱུར་བའམ། ཡང་ན་རྫུན་པར་འགྱུར་གྲངས་ན་ཞེས་བྱ་བ་ཕྱོགས་གཉིས་ཏེ། དེ་ལ་ཕྱོགས་དང་པོ་ལྟར་ན། ཞེས་པ་ནས། འོན་ཀྱང་དོན་དམ་པར་ན་དེ་ནི་ཡུལ་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མེད་ཀྱི་སྒྲའི་རྣམ་པར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཤེས་པ་ཡང་སྣ་ཚོགས་པའི་རྣམ་པ་ཉིད་ལས་མི་འདའ་འོ། །རེ་ཞིག་དེ་ལྟར་རང་གི་སྡེ་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་སྣ་ཚོགས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ། །གཞན་ཡང་གནོད་བྱེད་མང་ངོ༌། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཨུཏྤ་ལའི་དཔེ་དེ་རང་རིག་འདོད་པའི་མདོ་སེམས་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལ་འཇོག་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ལུགས་དེ་རང་རིག་འདོད་པའི་མདོ་སེམས་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་སུ་འཇོག་དཀའ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་བཤད་ལས། གཞུང་འདི་དེ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་སུ་འཇོག་དཀའ་བར་སྣང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་ཤིན་ཏུ་མ་ཁྱབ་སྟེ། ལུང་འདིའི་དོན་ནི་རྣམ་འགྲེལ་རང་ལུགས་ཀྱི་རང་རིག་འདོད་པའི་མདོ་སེམས་རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལ་འཇོག་དཀའ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། སྤྱིར་རང་རིག་འདོད་པའི་མདོ་སེམས་གང་རུང་ལ་རྣམ་འགྲེལ་རང་ལུགས་ཀྱིས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདོད་པའི་མདོ་སེམས་གང་རུང་ལ་རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་སྣ་ཚོགས་གཉིས་མེད་པས་མ་ཁྱབ་པ་གང་ཞིག །རྣམ་འགྲེལ་རང་ལུགས་སྣ་ཚོགས་གཉིས་མེད་པའི་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྩོད་ཟློག་ལས། ཇི་ལྟར་མེ་ཡིས་གཞན་བདག་ཉིད། །གསལ་བྱེད་དེ་བཞིན་རང་བདག་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཚད་མ་རྣམས་ཀྱང་ནི། །རང་གཞན་བདག་ཉིད་སྒྲུབ་ཅེ་ན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱོགས་སྔར་བཀོད་པའི་རང་སྡེ་དེ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འགོག་པའི་ལང་གཤེགས་དང་གཙུག་ན་རིན་པོ་ཆེའི་མདོ་དྲངས་པའི་རང་སྡེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཛེ་ཏཱ་རིའི་གྲུབ་མཐའི་རང་འགྲེལ་ལས། བཤད་པ་མཛད་པས་ནི་ཤེས་རབ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ལྡན་པས་རློམ་སྟེ་གསུངས་པས་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་སྒྲུབ་པ་ན་དེ་སྐད་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། སྣ་ཚོགས་གཉིས་སུ་མེད་པ་ཁོ་ན་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

508

པ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱབས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་སྣ་ཚོགས་གཉིས་མེད་པ་ལ་རྣམ་ཤེས་གཅིག་པུར་སྨྲ་བ་དང་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་འདོད་མཁན་གཉིས་ལས་ཕྱི་མ་ཡིན་ནོ། །རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། འདི་ཡང་རང་རིག་འདོད་མཁན་ཡིན་པར་རང་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། འདིར་ཁ་ཅིག་གིས་མདོ་སྡེ་པའི་ཕྱོགས་ཁས་བླངས་ནས། ཞེས་པ་ནས། དེའི་ཕྱིར་ཐུག་པ་མེད་པའི་སྐྱོན་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གདོན་མི་ཟ་བར་རང་རིག་པ་ཁས་བླང་བར་བྱ་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བར་དེར་ལུགས་གསུམ་བཤད་ནས་གཞན་གཉིས་རང་རིག་འདོད་མཁན་གྱིས་བཀག་ལ་གསུམ་པ་མ་བཀག་ཅིང་གྲུབ་དོན་མཐུན་པར་དེའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བཤད་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་དཔྱོད་ལྡན་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་ལ་ཁྱབ་པ་མེད་པར་ཐལ། རང་འགྲེལ་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་ཀྱང་རང་འགྲེལ་གྱི་དཔེ་མ་དག་ཟེར་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། གཞུང་འདི་དེ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་སུ་འཇོག་དཀའ་བར་སྣང་སྟེ་ཕལ་ཆེར་རྒྱ་དཔེ་མ་དག་པའི་སྐྱོན་ཡིན་ནམ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འདི་སྤྱིར་དཔྱད་དཀའ་ཡང་རེ་ཞིག་ཁྱབ་སྐོར་དེ་ལ་ཁྱབ་པ་མེད་པར་ཐལ། རྣམ་བཤད་ཀྱི་དོན་ནི་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རང་ལུགས་འཛིན་པའི་མདོ་སེམས་དེ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལ་མི་རུང་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། རང་རིག་སྒྲུབ་མཁན་དེ་གཉིས་ཀྱིས་འཇུག་པ་མྱུར་བ་ཅིག་ཅར་དུ་འཁྲུལ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་ཡང་རྣམ་འགྲེལ་དུ་བཀག་པས་ན་གཞུང་འདི་དེ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་སུ་འཇོག་དཀའ་བར་སྣང༌། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རང་རིག་སྒྲུབ་མཁན་དུ་མ་ཡོད་པས་སྤྱིར་བཏང་མ་བྱས་པར་རྣམ་འགྲེལ་དུ་འཇུག་པ་མྱུར་བ་ཅིག་ཅར་དུ་འཁྲུལ་རྒྱུར་བཀག་པས་ན་ཞེས་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་བའི་ཕྱིར་རོ། །
གཞན་ཡང༌། རྣམ་འགྲེལ་དུ་ཨུཏྤ་ལའི་འདབ་མ་བརྒྱ་ཅིག་ཅར་འབིགས་པར་སྣང་བའི་འཇུག་པ་མྱུར་བ་ཅིག་ཅར་སྣང་བའི་འཁྲུལ་རྒྱུར་བཀག་པར་ཐལ་ལོ། །ཁྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་འགྲེལ་ལས། མགལ་མེ་ལ་སོགས་མྱུར་འཇུག་པའི། །ཞེས་པའི་དོན་དུ་ཊཱིཀྐས་མ་

ཚད་འགོག

509

བཤད་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱིས་སོགས་ཁོང་ནས་འདྲེན་རིགས་པར་ཐལ། གཞན་དོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཨུཏྤ་ལའི་འདབ་མ་འབིགས་པ་མྱུར་བའི་དཔེར་འགོད་མཁན་དང་མགལ་མེའི་འཁོར་ལོ་དཔེར་འགོད་མཁན་གཉིས་ལུགས་ཐ་དད་པ་གཉིས་ལ་སྐབས་འདིར་བྱེད་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ལུང་དོན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དབུ་མ་རྒྱན་རང་འགྲེལ་ལས། མེ་ཏོག་ཨུཏྤ་ལའི་འདབ་མ་བརྒྱ་འབིགས་པ་བཞིན་དུ་ཤིན་ཏུ་མྱུར་བའི་ཕྱིར་རིམ་གྱིས་དངོས་པོ་ལ་ཡང་གཅིག་ཆའོ་སྙམ་དུ་ཤེས་སོ་ཞེས་འཛེར་ཏོ། །དཔེར་ན་མགལ་མེའི་འཁོར་ལོ་མཐོང་བ་བཞིན་ཏེ། མཐོང་བ་དེ་ནི་མྱུར་དུ་བསྐོར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཟེར་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འཛེར་ཏོ་ཞེས་པའང་ཟེར་ཞེས་པའི་བརྡ་རྙིང་ཡིན་པས་ཟེར་ཞེས་པ་ལན་གཉིས་སུ་སོ་སོར་སྨྲས་ཤིང་འོག་ཏུ་དཔེ་དོན་སྦྱོར་ཚུལ་སོ་སོར་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རང་འགྲེལ་གྱི་མ་དག་པའི་དོགས་གཅོད་ཀྱང་འོག་ཏུ་འཆད་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །བཞི་པ་དྲན་པ་སྐྱེ་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྐབས་འདིར་སྔོན་འཛིན་དབང་མངོན་གྱི་དུས་སུ་དེ་མྱོང་བྱེད་ཀྱི་རང་རིག་མེད་ཀྱང༌། ཕྱིས་སུ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། སྔོན་འཛིན་གྱིས་སྔོན་འཛིན་ལས་གཞན་ཡུལ་སྔོན་པོ་མྱོང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཕྱིས་སུ་ངས་སྔོན་པོ་འདི་མཐོང་སྙམ་དུ་ཡུལ་སྔོན་པོ་དངོས་སུ་དྲན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྔོན་འཛིན་ཡང་དྲན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། གཞན་མྱོང་བ་དང་འབྲེལ་བ་ལས། །དྲན་འགྱུར་ཞེས་པའི་དོན་ཟེར་ན། འོ་ན་སྐབས་འདིའི་འབྲེལ་ཚུལ་དེ་སྔ་ཕྱིའི་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བ་ལ་བྱེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་བཤད་ཚུལ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འབྲེལ་བ་དེ་སྔ་ཕྱི་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལ་འཇོག་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། འདིའི་འབྲེལ་ཚུལ་ནི་སྔ་ཕྱིའི་འབྲེལ་བ་དང་ཤེས་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བ་ཙམ་ལ་མི་བྱེད་པར་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ཕན་ཚུན་འབྲེལ་བའམ་ཕན་ཚུན་སྦྲགས་པའི་དོན་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཕ་རོལ་པོས་ངས་སྔར་སྔོན་པོ་འདི་མཐོང་ཞེས་དྲན་ཚུལ་དེ་རང་རིག་གི་ལག་རྗེས་ཡིན་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

510

པ་འགོག་ཆེད་དུ་རང་རིག་གིས་བཟུང་བ་ལྟར་མི་དྲན་པར་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་སྦྲགས་ནས་གཉིས་སྣང་དང་བཅས་ནས་དྲན་པར་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་རིག་ལྟར་ཡུལ་ཅན་ཡན་གར་བ་ཁེར་རྐྱང་མི་དྲན་པར་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་སྦྲགས་ནས་དྲན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྔོན་པོ་འདི་ཞེས་དྲན་པས་ཡུལ་དང༌། ངས་མཐོང་ཞེས་དྲན་པས་ཡུལ་ཅན་དྲན་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ་སྤྱོད་འཇུག་འགྲེལ་ཆེན་ཤེར་འབྱུང་གིས་མཛད་པ་ལས། འབྲེལ་བ་ལས་ཞེས་གསུངས་ཏེ་ཡུལ་དྲན་པ་ན་འབྲེལ་བ་ལས་ཤེས་པ་དྲན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་ནས། ཡུལ་སྤངས་པའི་ཤེས་པ་ཉིད་འབའ་ཞིག་ནི་དྲན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉེས་པ་མེད་དེ་ཞེས་དང༌། རྣམ་བཤད་ལས། ཉེས་པ་མེད་དེ། ཡུལ་མྱོང་བ་ལས་ཡུལ་ཅན་དྲན་པ་སྐྱེ་བ་ན་ཤེས་པ་སྤངས་ནས་དྲན་པ་མིན་གྱི། སྔར་གཟུགས་འདི་མཐོང་ངོ་ཞེས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་འབྲེལ་བ་ལས་ཏེ་འབྲེལ་བར་དྲན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། གཞན་མྱོང་དང་འབྲེལ་བ་གཉིས་ཀའི་དོགས་པ་ཐ་དད་པ་གཉིས་བཟློག་རྒྱུ་ཡིན་གྱི་ཁྱོད་ཀྱི་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཟླ་བའི་ཞབས་ཀྱིས་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་རང་རིག་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་ཡང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་ང་རང་གིས་ང་རང་རིག་པའི་ཐ་སྙད་ལྟར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། དེའི་ཕྱིར་ང་ཡིས་མཐོང་སྙམ་དྲན་འགྱུར་ཏེ། །འདི་ཡང་འཇིག་རྟེན་ཐ་སྙད་ཚུལ་ལུགས་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། སྐབས་འདིར་རང་རིག་དོན་དམ་དང་ཀུན་རྫོབ་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པར་མ་བཤད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་དོན་དམ་དུ་མ་གྲུབ་པར་བཤད་པ་གང་ཞིག །ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་མ་གྲུབ་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྫས་གྲུབ་ཀྱི་རང་རིག་དང་དྲན་པ་དང་བདག་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་བཞི་མེད་མཚུངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་རེ་ཞིག་རྫས་གྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་སྐད་དུ་སྨྲ་ན་ནི། དེའི་ཚེ་བདག་དང་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དྲན་པ་མི་སྲིད་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་

ཚད་འགོག

511

ལས། འོན་ཏེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་དུ་ཡིན་ན་དེ་ལྟར་ན་ཡང་རང་རིག་པའི་རྒྱུ་ཅན་གྱི་དྲན་པ་མི་སྲིད་པ་ཉིད་དོ། །ནས། རང་རིག་པ་དེ་ནི་ད་དུང་ཡང་མ་གྲུབ་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་མྱོང་ཡོད་པར་ཐལ། རང་གིས་རང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་མཁྱེན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། རང་མྱོང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཤེས་པ་དེས་དེ་མྱོང་ཞེས་པའི་མིང་ཙམ་གྱིས་ཕར་འཇོག་ན་རང་མྱོང་གི་དོན་མི་ཚང་ལ་དེ་ཙམ་གྱིས་མ་བཞག་པར་ཤེས་པ་དེ་རང་གིས་མྱོང་ངམ་ཤེས་པ་དེ་ལས་གཞན་གྱིས་མྱོང་དཔྱད་ནས་རང་གིས་མྱོང་པར་རྙེད་པ་རང་མྱོང་གི་དོན་དང༌། དེ་ལྟར་དཔྱད་ནས་གཞན་གྱིས་མྱོང་བར་རྙེད་པ་གཞན་མྱོང་གི་དོན་ཡིན་པས་སྐབས་འདིར་མྱོང་བ་ཡོད་ཀྱང་རང་མྱོང་གཞན་མྱོང་གང་ཡང་མེད་ཅེས་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཔེར་ན་མིང་གིས་བཏགས་ཙམ་གྱི་སྐྱེ་བ་ཡོད་ཀྱང་བདག་སྐྱེ་གཞན་སྐྱེ་གང་ཡང་མེད་པ་བཞིན་དུ་མྱོང་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་རང་མྱོང་གཞན་མྱོང་གང་ཡང་མེད་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས་མྱོང་བ་ལ་རང་མྱོང་གཞན་མྱོང་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཆོད་མ་ཆོད་མི་གསལ་ཡང་མ་ཆོད་པ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འདིས་ནི་འཇུག་འགྲེལ་གྱི་སྐབས་དེ་ལྟར་གསལ་བར་མ་བསྟན་ཀྱང་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་གཞན་ལས་འབྱུང་བས་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདིར་གསུངས་པ་ལྟར་རང་མྱོང་གཞན་མྱོང་གང་ཡང་མེད་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་མྱོང་མེད་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་གང་ཞིག །གཞན་མྱོང་མེད་པ་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་མྱོང་དང་རང་རིག་དོན་གཅིག་བྱས་ནས་འདིར་བཀག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྩ་བར། དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་མྱོང་བར་གྲུབ་མ་ཡིན། །ཞེས་པ་རྩ་འགྲེལ་དང༌། རྩོད་ཟློག་ལས། གལ་ཏེ་རང་ལས་ཚད་མ་གྲུབ། །གཞལ་བྱ་རྣམས་ལ་མ་ལྟོས་པར། །ཁྱོད་ཀྱི་ཚད་མ་འགྲུབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

512

པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གཞན་མྱོང་ཡོད་ན་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་མྱོང་ཡོད་དགོས་པས་ངས་སྔར་མཐོང་ངོ་སྙམ་པ་མི་དྲན་པའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཔེར་ན་བྱམས་པའི་སྐྱེ་བ་སྔོན་མར་རྒྱུད་གཞན་གྱི་ཉེར་སྦས་ཀྱིས་རང་ཉིད་སྐྱེས་པར་མི་དྲན་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཐུག་མེད་ཀྱི་ཡང་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྩ་བར། གཞན་ཕྱིར་མ་ཤེས་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པ་བཞིན། །གཏན་ཚིགས་འདིས་ནི་ཁྱད་པར་དག་ཀྱང་འཇོམས། །ཞེས་གསུངས། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ཡང་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར། གཏན་ཚིགས་འདིས་ནི། ཞེས་པ་ནས། དྲན་པའི་ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་ཉམས་སུ་མྱོང་པའི་དུས་ཕྱིས་འབྱུང་བ་ནི་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་གཞན་གྱི་ཤེས་པ་བཞིན་དུ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཤེས་པ་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པ་མིན་ལ་ཞེས་དང༌། རྩོད་ཟློག་ལས། གལ་ཏེ་ཚད་མ་གཞན་རྣམས་ཀྱིས། །འགྲུབ་བོ་སྙམ་ན་ཐུག་པ་མེད། །ཅེས་པ་ལྟ་བུ་མང་བའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་རྣམ་བཤད་ལས། གཞན་གྱི་ལུགས་ཀྱིས་མྱོང་དྲན་དང་དེའི་དུས་ཀྱི་ཡུལ་གཉིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་དུ་འཇོག་པས། མྱོང་དྲན་གཉིས་ཡུལ་གཅིག་པ་དང་དེ་གཉིས་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་འདོད་མོད་ཀྱང་དེར་འཇོག་མི་ནུས་པ་ནི་སྔར་མང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་རང་མྱོང་གཞན་མྱོང་གང་ཡང་མེད་པ་འཕགས་པའི་དགོངས་པར་ཐལ། ཚད་མ་རང་མྱོང་མ་ཡིན་ལ། ཚད་མ་གཞན་མྱོང་དང་རྒྱུ་མེད་མིན་ཡང་ཚད་གྲུབ་མིང་གིས་བཏགས་ཙམ་ཡོད་ཅེས་སོ་སོར་ཕྱེ་ནས་བཞག་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྩོད་ཟློག་ལས། ཚད་མ་རྣམས་ནི་རང་ཉིད་ཀྱིས། །འགྲུབ་མིན་ཕན་ཚུན་གྱིས་མིན་པའམ། །ཚད་མ་གཞན་གྱིས་མ་ཡིན་ལ། །གཞལ་བྱས་མ་ཡིན་རྒྱུ་མེད་མིན། །ཆོས་ཀྱི་གནས་སྐབས་རབ་མཁས་པ། །དགེ་བ་ཡིས་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི། །དགེ་བའི་རང་བཞིན་ཆོས་རྣམས་གང༌། །དེ་ལྟར་རབ་ཕྱེ་བརྗོད་བྱ་ཡིན། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤིན་ཏུ་སྤྲོས་པས་ཆོག །འདིས་ནི་ཕྱིས་ཀྱི་དྲན་པས་རྣམ་ཤེས་སྔ་མ་དྲན་པ་གཞན་རིག་ཏུ་འདོད་པ་ཡང་ལེགས་པར་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། །

ཚད་འགོག

513

རང་ལུགས་ལ། རང་རིག་འདོད་མི་འདོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། རང་རིག་འདོད་མཁན་དང༌། རང་རིག་གི་གོ་དོན་དང༌། གཞན་གྱིས་དེ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་ཚུལ་དང༌། དབུ་མ་པས་བཀག་ཚུལ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་འདོད་མཁན་ཡོད་དེ། མདོ་སྡེ་པ་དང༌། རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་སེམས་ཙམ་པ་རྣམས་དང་ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་ཁ་ཅིག་དང༌། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པ་ཕལ་ཆེར་གྱིས་འདོད་ལ། རང་སྡེ་ལྷག་མས་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། སྤྱིར་རང་རིག་འདོད་མཁན་མདོ་ལས་བཀག་ཅིང༌། ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཀྱང་བཀག་པས་རང་རིག་འདོད་མཁན་སྔ་དུས་ནས་ཡོད་ཀྱང༌། ལེགས་ལྡན་ཡབ་སྲས་དང་ཟླ་བའི་ཞབས་ཀྱི་ཕྱོགས་སྔའི་གཙོ་བོ་ཕྱོགས་གླང་ཆོས་གྲགས་གཉིས་དང༌། དེའི་རྗེས་འབྲང་དག་ཡིན་ཏེ། བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་ལས། ཤེས་པ་རྣམ་པ་མེད་པར་སྨྲ་བས་དེ་སྐད་བརྒལ་བ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་རྣམ་འགྲེལ་བྱེད་པའམ། གཞན་ཡང་རུང་བ་གང་གིས་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚད་མ་འགྲུབ་པ་ཇི་སྐད་བརྗོད་པར་བྱ། ཞེས་དང༌། དེའི་འགྲེལ་བཤད་ལས། མཚན་ཉིད་དང་འགྲེལ་པ་བྱེད་པ་སྨོས་པ་ནི། དེ་གཉིས་ཁྱོད་ཀྱི་ནང་ན་རྟོག་གེ་བའི་མཆོག་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་རུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་པ་ནི། རིགས་པ་འདིའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཁྱེད་ཡིན་ཏེ། ཅི་ཡང་བྱར་མེད་དོ། །ཞེས་དང༌། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་ལས། འདིར་ཁ་ཅིག་གིས་མདོ་སྡེ་པའི་ཕྱོགས་ཁས་བླངས་ནས་རང་རིག་པ་རབ་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིའི་ཕྱོགས་སྔའི་གཙོ་བོ་སེམས་ཙམ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རང་རིག་གི་མཚན་ཉིད་འདོད་ཚུལ་ཡོད་དེ། འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཡན་གར་བའམ་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཡ་རྐྱང་ཙམ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་དེ་དེར་འདོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་འདྲའི་འཛིན་རྣམ་ཡན་གར་བ་མི་སྲིད་པས། ཞེས་དང༌། རྣམ་ངེས་ལས། དེའི་ཕྱིར་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་རང་རིག་པའི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པར་འདོད་དེ། དེ་ལས་དེའི་དངོས་པོ་རྣམ་པར་འཇོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང༌། དེའི་འགྲེལ་པ་འཐད་ལྡན་ལས། དེའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྨྲ་བའི་ཚུལ་ལ་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་རྟོགས་པའི་རང་བཞིན་ནི། རང་རིག་པའི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པར་འདོད་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

514

དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཁ་ཅིག་འཛིན་རྣམ་ཡན་གར་བ་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ལ་འདོད་པ་དང༌། ཁ་ཅིག་རྟོག་གེ་འབར་བའི་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་རང་རིག་རྣམ་ཤེས་སུ་འདོད་པ་གཉིས་ཀ་འདིས་ཁེགས་ལ། དེར་མ་ཟད་རང་རིག་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་ཤེས་གཉིས་གང་དུ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། མདོ་སེམས་དེ་གཉིས་ཀས་ཆགས་སོགས་སེམས་སེམས་བྱུང་མཐའ་དག་ལ་དེ་སྟེང་གི་རང་རིག་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཡན་གར་བར་གྱུར་པའི་མངོན་སུམ་རེ་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེའི་ལུགས་ལ་མངོན་སུམ་ལ་ཤེས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་མཚམས་ལ་རྟགས་དེར་ཐལ། ཆགས་སོགས་སེམས་སེམས་བྱུང་གཞལ་བྱ། དེ་དག་རང་རང་གི་བདག་ཉིད་འབའ་ཞིག་རིག་པའི་རང་རིག་ཚད་མ། བདག་ཉིད་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ནི་འབྲས་བུར་བཞག་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ངེས་ལས། དཔེར་ན་འདོད་ཆགས་སོགས་ཚོར་བཞིན། །དེར་བདག་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ན། །གཞལ་བྱ་འཇལ་བྱེད་འབྲས་གནས་པ། །འདི་ནི་ཀུན་ལ་སྦྱར་བར་བྱ། །ཞེས་དང༌། དེའི་འགྲེལ་པ་འཐད་ལྡན་ལས། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་ལ། བདག་ཉིད་རིག་པར་བྱ་བ། རིག་པར་བྱེད་པ་རྟོགས་པའི་རང་བཞིན་ཉིད་ནི་ཚད་མ། བདག་ཉིད་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཉིད་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཞིང༌། ནས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྨྲ་བ་ལ་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ལ། གཞལ་བྱ་དང༌། འཇལ་བྱེད་དང༌། འབྲས་བུ་གནས་པ་འདི་ནི་ཀུན་ལ་སྦྱར་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སེམས་སེམས་བྱུང་སྟེང་གི་རྣམ་ཤེས་གཅིག་ནི་སུ་བླུན་ན་ཡང་མི་འཇོག་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཤེས་པ་རང་གིས་རང་རིག་ཙམ་དེ་རང་རིག་མིན་གྱི་གཞན་རིག་གི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟེང་ན་རང་ཉིད་གསལ་ཙམ་དང་རིག་ཙམ་པ་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཆོས་ལ་མ་ལྟོས་པར་ནང་ཤེས་པ་འབའ་ཞིག་ལ་ཕྱོགས་པ་གཞལ་བྱ་འཇལ་བྱེད་སོགས་གཉིས་སྣང་རགས་པ་ཐམས་ཅད་ལོག་པ་གཅིག་ལ་འདོད་དེ། ཚད་མ་མདོའི་རང་འགྲེལ་ལས། འདིར་ཤེས་པ་ནི་གཉིས་སུ་སྣང་བ་སྐྱེ་སྟེ། རང་གི་སྣང་བ་དང༌། ཡུལ་གྱི་སྣང་བའོ། །ཞེས་དང༌། རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། སེམས་ཙམ་པས་རྣམ་ཤེས་ནི་གཉིས་

ཚད་འགོག

515

སུ་སྣང་སྟེ་རང་སྣང་བ་དང་ཡུལ་སྣང་པའོ། །ཞེས་དང༌། རྣམ་འགྲེལ་ལས། བློ་ལ་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་བློ། །རྟག་ཏུ་བདག་ལ་ནང་མངོན་ཕྱོགས། །ཞེས་དང༌། ཞི་འཚོའི་དབུ་མ་རྒྱན་ལས། རྣམ་ཤེས་བེམ་པོའི་རང་བཞིན་ལས། །བཟློག་པར་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་སྟེ། །བེམ་མིན་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ། །དེ་འདིའི་བདག་ཉིད་ཤེས་པ་ཡིན། །ཞེས་དང༌། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་རེ་ཞིག་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་རྣམ་པ་མེད་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕྱོགས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡུལ་གྱི་སྣང་བ་དང་མ་ཕྲད་པ་བདག་ཙམ་རིག་པ་ཙམ་ལ་གཞོལ་བ་ཁོ་ནར་ཟད་པས་བདག་དང་ཐ་དད་པའི་དོན་མྱོང་བའི་བདག་ཉིད་དུ་མི་རུང་ངོ༌། །ཞེས་དང༌། དབུ་མ་རྒྱན་ལས། གཅིག་པ་ཆ་མེད་རང་བཞིན་ལ། །གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཕྱིར། །དེ་ཡི་རང་གི་རིག་པ་ནི། །བྱ་དང་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་མིན། །ཞེས་དང༌། དེའི་འགྲེལ་པར། རང་རིག་པ་ལ་ནི་དེ་ལྟ་བུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་མི་འཐད་དེ། ནས། རིག་པར་བྱ་བ་དང༌། རིག་པ་པོ་དང་རིག་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་གསུམ་གྱི་ཚུལ་དུ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གཞན་གྱིས་དེ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། དམིགས་མྱོང་སོ་སོར་འབྱེད་པའི་རིགས་པ་དང་གསལ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་རིགས་པ་དང༌། དྲན་པ་དང་མྱོང་བའི་གཏན་ཚིགས་སོགས་དུ་མ་འགོད་པའི་ཕྱིར། དཔེ་ཡང་དུ་མ་འགོད་དོ། །མར་མེ་དང་ཤེལ་དང༌། མིག་སྨན་དང༌། གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་སོགས་དུ་མ་འགོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱས་པར་དབུ་མ་སྙིང་པོ་རྩ་འགྲེལ་བདེན་གཉིས་སྤྱོད་འཇུག་སོགས་སུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །
འདིར་རང་འགྲེལ་གྱི་དོན་མདོར་བསྡུས་ཙམ་བཀོད་ན། ཐལ་འགྱུར་བ་སོགས་རང་རིག་མི་འདོད་པ་དག་ན་རེ། དངོས་སྨྲ་ཁྱོད་ཀྱི་གཉིས་སྟོང་གི་རྣམ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་མེད་པར་ཐལ། དེ་མྱོང་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞན་མྱོང་ཁྱོད་མི་འདོད་ལ། རང་མྱོང་ནི་ངེད་ཀྱིས་མེད་པར་ལུང་རིགས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། འདི་ཡི་ཡོད་པ་གང་གིས་ཤེས་པར་འགྱུར། །མ་བཟུང་བར་ཡང་ཡོད་ཅེས་བྱར་མི་རུང༌། །ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ། ནས། རང་གི་གྲུབ་པའི་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

516

མཐའ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་སོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སེམས་དེ་མྱོང་བྱེད་གཞན་རིག་མེད་ཀྱང་རང་རིག་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་འཛིན་པའི་རང་མྱོང་རང་གསལ་དེ་རྒྱུ་ལས་དོན་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པར་སྐྱེས་ཙམ་ནས་རང་ཆས་སུ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་བེམ་པོ་མ་ཡིན་པར་དེ་ལྟར་གསལ་བའི་རང་བཞིན་དུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་ཤེས་པ་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་འདི་འདྲ་སྟེ། རང་གི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་ཤིང་དེས་དེ་ལྟར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཞེས་དང༌། སྤྱོད་འཇུག་འགྲེལ་ཆེན་ལས། གང་གི་ཕྱིར་རང་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལས་བེམ་པོའི་རང་བཞིན་ལས་བཟློག་པའི་བདག་ཉིད་དུ་བསྐྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཉིད་གསལ་བ་གཞན་ལ་མ་ལྟོས་པར་བདག་ཉིད་གསལ་བ་ན་རང་རིག་པར་བརྗོད་དེ། ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། འདིར་སྨྲས་པ། གཞན་གྱིས་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ན་ཡང་རང་རིག་པ་ནི་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །དེ་ལ་ཐལ་འགྱུར་བ་སོགས་ན་རེ། རྣམ་ཤེས་དེ་རང་གིས་རང་རིག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རང་ལ་རང་གི་བྱེད་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རང་རིག་ཡོད་ཅིང་རང་གི་བྱེད་པའང་མི་འགལ་བར་ཐལ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དུས་གཅིག་ལ་རང་གཞན་གཉིས་གཅིག་ཅར་གསལ་བར་བྱེད་པ་མི་འགལ་བའི་རིགས་པ་དང་དཔེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མར་མེས་ཅིག་ཅར་རང་དང་གཞན་གཉིས་གསལ་བར་བྱེད་ཀྱི་དེ་ལ་གསལ་བྱེད་གཞན་ནམ་རིམ་གྱིས་གསལ་བ་མིན་པ་ལྟར་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་ཅིག་ཅར་ཡུལ་དང་རང་གཉིས་ཀ་གསལ་བར་བྱེད་པ་གང་ཞིག །ནོར་བུར་ཤེལ་སྒོང་དེ་ཡུལ་སྔོན་པོ་དང་ཕྲད་པའི་ཚེ་སྔོན་པོའི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་དང་རང་ཉིད་དྭངས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་མི་འགལ་བ་བཞིན་དུ་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་ཡུལ་སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པ་དང་རང་ཉིད་རང་གསལ་ཙམ་ཡིན་པ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ་ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག་ལས། ཚད་མ་རྣམས་ནི་མར་མེ་བཞིན་རང་དང་གཞན་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཚད་མ་རྣམས་ལ་ཚད་མ་མེད་དོ། །ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། ཇི་ལྟར་མེ་ནི་སྐྱེ་བ་ན། ཞེས་པ་ནས། དེ་ཕྱིར་རང་རིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་

ཚད་འགོག

517

ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང༌། སྤྱོད་འཇུག་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་སེམས་ཙམ་ཉིད་དུ་སྨྲ་བས་རང་ལ་འགལ་བ་བསལ་བར་འདོད་ཅིང་རང་གི་ཕྱོགས་བསྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་དཔེ་བརྗོད་པ། ཇི་ལྟར་མར་མེ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། རྣམ་འགྲེལ་ལས་ཀྱང༌། དེའི་ཕྱིར་ངེད་ཀྱི་བློ་རང་ཉིད། །གསལ་བའི་ངོ་བོ་རབ་གསལ་ཞིང༌། །གཞན་དེར་ངོ་བོ་འཕོ་བ་ཡི། །གསལ་བ་ན་ནི་རབ་གསལ་ཉིད། །ཅེས་དང༌། དེ་ཡི་ངོ་བོས་རབ་གསལ་ཡིན། །དཔེར་སྒྲོན་མེ་བཞིན་མར་མེ་དང༌། །བུམ་པ་དག་ཀྱང་དེར་བརྟེན་ནས། །གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ་སྤྱོད་འཇུག་ལས། ཤེལ་བཞིན་སྔོན་པོ་སྔོ་ཉིད་ལ། །སོགས་དང༌། རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་རང་སྣང་བ་དང་ཡུལ་སྣང་བ་ཞེས་བྱ་བ་གཉིས་ཡོད་དེ། རང་གི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་དང༌། གཞན་གྱི་རྣམ་པར་སྣང་བ་འབྱུང་བ་ནི་ནོར་བུ་ཤེལ་སྒོང་བཞིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་ནོར་བུ་ཤེལ་སྒོང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་དྭངས་པ་ཡིན་ལ། སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ཉེ་བར་བསྒྱུར་བའི་ཁྱད་པར་གྱིས། སྔོན་པོར་སྣང་བ་ཡང་མཚོན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་རང་རིག་མི་འདོད་པ་ཁྱེད་ཅག་ལ། སྔར་སྔོན་པོ་འདི་མཐོང་ངོ༌། །ཞེས་དུས་ཕྱིས་ཡུལ་དྲན་པ་དང༌། སྔོན་པོ་དེ་སྔར་ངས་མཐོང་ངོ་ཞེས་ཡུལ་ཉམས་མྱོང་སྟེ་ཡུལ་ཅན་མྱོང་བ་དྲན་མི་སྲིད་པར་ཐལ། སྔར་སྔོན་པོ་མཐོང་དུས་ཡུལ་ཙམ་ལས་ཡུལ་ཅན་ཤེས་པ་མ་མྱོང་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་དུས་ཡུལ་མྱོང་བའི་གཞན་རིག་དང་ཡུལ་ཅན་མྱོང་བའི་རང་རིག་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དངོས། འཁོར་གསུམ་ཁས་སྙམ་པའོ། །རྩ་བར་མ་ཁྱབ་ན་ཁྱབ་པར་ཐལ། དྲན་པ་ནི་མྱོང་བའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས་ཉམས་སུ་མ་མྱོང་བར་མི་དྲན་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་སྔར་སྔོན་པོ་མཐོང་དུས་སྔོན་འཛིན་མ་མྱོང་བར་འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་སྙམ་པ་སྟེ། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གིས་ཀུན་བཏུས་ལས། དུས་ཕྱིས་དྲན་པ་ལས་ཀྱང་སྟེ། །ཚུལ་གཉིས་དང་ནི་རང་རིག་གྲུབ། །མ་མྱོང་བས་འདི་མེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་རྐང་པ་ཕྱི་མས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

518

དུ་རང་འགྲེལ་ལས། གང་ཞིག་མི་འདོད་པ་དེས་ཀྱང༌། །ཞེས་པ་ནས། མ་མྱོང་བས་དྲན་པ་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་གྲུབ་དོན་སྦྱོར་ངག་ཏུ་བཀོད་ན། དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། མྱོང་བྱེད་ཡོད་དེ། དྲན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གཟུགས་བཞིན་ཞེས་པ་ལས་གྲུབ་པར་འདོད་དེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དྲན་པ་ལས་ཀྱང་བདག་རིག་གྲུབ། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་མྱོང་ཡོད་པར་ཐལ། མྱོང་བ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །གཞན་མྱོང་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མྱོང་བ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་ཐལ། རང་མྱོང་གཞན་མྱོང་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། རང་རིག་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་སྐད་དུ་རྣམ་བཤད་ལས། སྔོན་འཛིན་ལ་མྱོང་བ་ཡོད་པར་གྲུབ་ན། དེའི་མྱོང་བ་ལ་རང་གིས་དང་གཞན་གྱིས་མྱོང་བ་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་བཅད་ནས་དང་པོ་ཁྱོད་ལ་མི་རུང་ལ། གཉིས་པ་རང་ལུགས་ཀྱིས་བཀག་པ་ན་མྱོང་བའི་ཁྱབ་བྱེད་ཁེགས་པ་ན། མྱོང་བ་ཙམ་ཡང་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་འགོག་པ་ཡིན་ཏེ། རང་རིག་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་དྲག་ཤོས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཚུལ་ནི། གཞན་ཡང་མྱོང་ཙམ་ཡང་མེད་པར་ཐལ། རང་མྱོང་མེད་པ་གང༌། གཞན་མྱོང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་ཁས། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་སྔ་མ་ལྟ་བུ་ལ་མྱོང་བྱེད་གཞན་ཁས་བླངས་ན་ཐུག་མེད་ཀྱི་སྐྱོན་ཡང་ཡོད་ལ། གཟུགས་སྒྲ་སོགས་དོན་གཞན་མི་གཅོད་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྔོན་འཛིན་མྱོང་བྱེད་དེ་ལ་ཡང་མྱོང་བྱེད་གཞན་དགོས་པས་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཚད་མ་ཀུན་བཏུས་ལས། ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་ཉམས་མྱོང་ན་ཐུག་མེད་ཅེས་དང༌། རྩོད་ཟློག་ལས། གལ་ཏེ་ཚད་མ་གཞན་རྣམས་ཀྱིས། །འགྲུབ་བོ་སྙམ་ན་ཐུག་པ་མེད། །དེ་ཡང་དང་པོ་འགྲུབ་མིན་ལ། །བར་བ་མིན་ཞིང་ཐ་མ་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་རང་འགྲེལ་ལས། ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་ཉམས་སུ་མྱོང་ན་ཐུག་པ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །ནས། དེ་ལ་ཡང་གཞན་ཞིག་དགོས་པས་ཐུག་པ་མེད་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མིག་གི་རྣམ་

ཚད་འགོག

519

ཤེས་ཕྱི་མ་རྣམས་སྔ་མ་སྔ་མའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁྱབ་སྟེ། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་སྔ་མ་སྔ་མ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མས་གཅོད་ན་དེ་དག་གཟུང་དོན་བྱས་ནས་གཅོད་དགོས། དེ་ལྟར་ན་ནང་གི་ཉེ་བའི་རྣམ་ཤེས་འཛིན་པ་བོར་ནས་ཕྱིའི་དོན་ལ་འཕོ་མི་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བཏུས་ལས། ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་ཉམས་མྱོང་ན། །ཐུག་མེད་དེ་ལའང་དྲན་པ་དེ། །དེ་བཞིན་ཡུལ་གཞན་ལ་འཕོ་བ། །མེད་འགྱུར་རེ་ཡང་མཐོང་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང༌། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་སྔ་བློ་དེ་ཉིད་ན། །ཡུལ་གཞན་ལ་ནི་འཕོ་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་རང་འགྲེལ་ལས། ཤེས་པ་ཡུལ་གཞན་ཡོངས་སུ་མི་གཅོད་པར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུན་ལུགས་མཐའ་དག་ཤེས་པ་གཞན་གྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་རང་གི་སྡེ་པ་་

་་་་

མདོ་སེམས་གཉིས། ཁ་ཅིག་ན་རེ།
སྐྱོན་མེད་དེ། སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་དང་མཉམ་དུ་མིག་ཤེས་དེ་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་གཅིག་ཀྱང་སྐྱེ་ཟེར། ལ་ལས་སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་གཅིག་པུས་ཡུལ་སྔོན་པོ་དང་མིག་ཤེས་གཉིས་ཀ་འཛིན་ཟེར། དེ་གཉིས་མི་འཐད་པར་ཐལ། དང་པོ་མི་འཐད་པ་གང་ཞིག །གཉིས་པ་ཡང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སེམས་ཅན་རྣམས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རིགས་མཐུན་རྒྱུད་གཅིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། གང་སྔ་ཕྱི་མེད་པར་སེམས་གཉིས་འབྱུང་བ་འདི་ནི་གནས་མེད་དེ། གོ་སྐབས་མེད་དོ། །ཞེས་པ་དང༌། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུད་གཅིག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་རྩོད་ཚུལ་བཤད་ཟིན། དེ་སྐད་དུ་རང་འགྲེལ་ལས་སེམས་ཅན་རྣམས་སོགས་སོ། །འདིས་ཁྲ་བོའི་སྔོ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པའི་གྲངས་མཉམ་གྱི་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཅིག་ཅར་འདོད་པ་ཡང་བཀག་གོ །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དབང་ཤེས་རྣམས་ཕྱི་ཁོ་ནའི་ཡུལ་ཅན་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གཅིག་གིས་གཉིས་ཤེས་མ་ཡིན་ཏེ། །དབང་པོའི་སེམས་ནི་ངེས་ཕྱིར་དང༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་མངོན་པ་དང་འགལ་ལོ། །དེ་སྐད་བྱས་པ་ལ་མདོ་སེམས་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཁོ་བོའི་ལུགས་ལ་ཁྲ་བོའི་སྔོ་སེར་གྱི་ཆ་སོ་སོར་འཛིན་པའི་རྣམ་ཤེས་རེ་ཡོད་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་རིགས་མཐུན་ཅིག་ཅར་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

520

དུ་སྐྱེ་བར་ཡང་མི་འགྱུར་བས་བཀའ་དང་ཡང་མཐུན་ལ་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་ཡང་ཅིག་ཅར་སྣང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། བློའི་འཇུག་པ་མྱུར་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་འཕོང་རྐྱེན་གྱིས་མདས་ཨུཏྤ་ལའི་འདབ་མ་བརྒྱ་རིམ་གྱིས་ཕུག་ཀྱང་མྱུར་བས་ཅིག་ཅར་ཕུག་པར་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །རང་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཨུཏྤ་ལའི་སོགས་དང༌། རྣམ་བཤད་ལས། དེས་ན་རྣམ་ཤེས་རིགས་མཐུན་ཅིག་ཅར་དུ་སོགས་སོ། །དེས་ན་འདིར་རང་འགྲེལ་ལས་བརྩད་ཚུལ་དེ་ལྟར་གསལ་བར་མི་འོངས་པ་དང་རང་རིག་དང་གཞན་རིག་གང་ལ་ཡིན་དང༌། ཨུཏྤ་ལའི་འདབ་མ་འབིགས་པའི་དཔེ་འགོད་མཁན་དང༌། གོང་གི་རང་རིག་སྒྲུབ་མཁན་གཅིག་པ་ལྟར་མཛད་པ་ནི། ཞི་འཚོ་ལྟར་ན་རང་འགྲེལ་ཀུན་ལ་དེ་ལྟར་ཡོད་པར་མི་མངོན་ཡང་ད་ལྟའི་བོད་དཔེ་འདིའི་ཕྱི་མོ་རྒྱ་དཔེ་མ་དག་པ་དང་འགྱུར་སྐྱོན་གང་རུང་ཡིན་པར་མངོན་ཏེ། ཞི་འཚོས་ཟླ་བའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་དངོས་སྨྲ་འགོག་སྐབས་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་བྱུང་བའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། ཕལ་ཆེར་རྒྱ་དཔེ་མ་དག་པའི་སྐྱོན་ནམ་འོན་ཀྱང་བློ་གྲོས་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་དཔྱད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དཔྱད་ཚུལ་ཡང་དེ་ལྟར་སོ་སོའི་གྲུབ་མཐའ་དང་ཟླ་བའི་རྗེས་འབྲང་གི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ལེགས་པར་དཔྱད་དགོས་ཀྱི་རྨོངས་ཞེན་དང་སྤྱི་བརྟོལ་གྱིས་མི་རུང་ངོ༌། །
རང་རིག་བཀག་ཚུལ་ཡོད་དེ། རྩོད་ཟློག་དང་རྩ་ཤེ་ལ་བརྟེན་པའི་རིགས་པ་དང༌། ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག་སོགས་ཀྱི་རིགས་པ་དང༌། ལེགས་ལྡན་ཡབ་སྲས་ཀྱི་རིགས་པ་དང༌། མདོ་དང་སྤྱོད་འཇུག་གི་རིགས་པ་དང༌། མདོ་དང་ཟླ་བའི་ཞབས་ཀྱིས་རིགས་པས་བཀག་ཚུལ་ལྔ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། དངོས་སྨྲ་ཁྱོད་ཀྱིས་མར་མེས་རང་དང་གཞན་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལྟར་ཤེས་པས་ཀྱང་རང་གཞན་གཉིས་ཀ་གསལ་བར་བྱེད་པ་སྒྲུབ་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་དཔེ་མ་གྲུབ་ཅིང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མེ་ཡིས་རང་གསལ་བར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མེ་ལ་མུན་ཁུང་གི་བུམ་པ་ལྟ་བུའི་བསལ་རྒྱུའི་མུན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྩོད་ཟློག་ལས། སྨྲས་པ་དེ་ནི་མི་མཐུན་ཏེ། །མུན་ཁུང་

ཚད་འགོག

521

ནང་གི་བུམ་པ་ལྟར། །དེ་ལ་མ་དམིགས་མ་མཐོང་བས། །མེ་ནི་རང་གཞན་གསལ་བྱེད་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མེ་ལ་བསལ་བྱའི་མུན་པ་མེད་ཀྱང་རང་གཞན་གསལ་བར་བྱེད་དོ་ཟེར། འོ་ན། མེས་གཞན་བསྲེག་པ་ལྟར་རང་ཡང་བསྲེག་པར་ཐལ་བ་དང༌། མུན་པས་ཀྱང་གཞན་སྒྲིབ་པ་ལྟར་རང་ཡང་སྒྲིབ་པར་ཐལ་ལོ། །མེ་ལ་བསལ་བྱའི་མུན་པ་མེད་ཀྱང་རང་གིས་རང་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། རྩོད་ཟློག་ལས། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཚིག་གིས་ནི། །མེ་ཡིས་རང་བདག་གསལ་བྱེད་ན། །འོ་ན་མེ་ཡིས་གཞན་བཞིན་དུ། །རང་ཉིད་སྲེག་པའང་བྱེད་པར་འགྱུར། །མེ་བཞིན་དུ་ནི་མུན་པ་ཡང༌། །རང་གཞན་བདག་ཉིད་སྒྲིབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང༌། རྩ་ཤེ་ལས། མར་མེས་རང་དང་གཞན་གྱི་དངོས། །གལ་ཏེ་སྣང་བར་བྱེད་འགྱུར་ན། །མུན་པས་རང་དང་གཞན་གྱི་དངོས། །སྒྲིབ་པར་འགྱུར་བར་ཐེ་ཚོམ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་ཤེའི་རབ་བྱེད་བདུན་པ་དང་རྩོད་ཟློག་བལྟ་ལ་སྣང་མུན་གྱི་དཔེས་སྒྲིབ་པ་སྤངས་ཚུལ་འབྲས་བུའི་སྐབས་སུ་བཤད་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། སེམས་ཀྱི་རང་རིག་ཡོད་པའི་དཔེར་མར་མེས་རང་གསལ་བར་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་དོན་མི་འཐད་པ་གང་ཞིག །དཔེ་མ་གྲུབ་ཅིང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཚད་མ་རྣམས་ལ་ནི་རང་ལ་རང་རིག་པའི་ཚད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་གིས་རང་ལ་བྱེད་ན་གཉིས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག་ལས། རང་ལས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང༌། ཚད་མ་རྣམས་ལ་ཚད་མ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག་ལས། མ་ཡིན་ཏེ། དཔེ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང༌། མར་མེ་ནི་རང་གི་བདག་ཉིད་གསལ་བར་བྱེད་པ་མིན་ཏེ། མུན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོགས་དང༌། སྤྱོད་འཇུག་ལས། མར་མེ་གསལ་བར་བྱ་མིན་ཏེ། །གང་ཕྱིར་མུན་གྱིས་སྒྲིབ་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པས་བཀག་ཚུལ་ནི། སེམས་ལ་ཡུལ་སྣང་བའི་གཞན་རིག་གི་ངོ་བོ་དང་ཡུལ་མི་སྣང་ཡང་རང་ཁོ་ན་ཡན་གར་དུ་སྣང་བའི་རང་རིག་གི་ངོ་བོ་གཉིས་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སེམས་ལ་ཡུལ་གྱི་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

522

རྣམ་པ་སྣང་བ་ལས་གཞན་དེ་མ་ཤར་བའི་འཛིན་རྣམ་དེ་འདྲ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དབུ་མ་སྙིང་པོ་ལས། ཡུལ་དུ་སྣང་བར་གྱུར་པ་ཡི། །སེམས་ཉིད་དམིགས་པར་འདོད་ཅེ་ན། །ཡུལ་དུ་སྣང་ལས་གཞན་གྱུར་པའི། །སེམས་ཉིད་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་སྣང༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་རྟགས་མ་གྲུབ་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་རང་རིག་ཏུ་འདོད་པའི་སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་གསལ་ཙམ་རིག་ཙམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རང་རིག་གི་དོན་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་རང་གི་རྣམ་པ་སྣང་བས་སྟོང་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གཞན་རིག་ཏུ་གྲགས་པའི་ཤེས་པ་བཞིན། རྟགས་ཁས་བླངས་སོ། །བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་ལས། ཤེས་པ་ནི་བདག་གིས་བདག་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་སྣང་བས་སྟོང་པའི་ཕྱིར། ཤེས་པ་གཞན་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་རྟགས་མ་གྲུབ་ན་དངོས་འགལ་ཡིན་ལ། འོ་ན་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རང་ཉིད་ཡན་གར་བ་རང་གི་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་དུ་སྣང་བར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་ཉིད་རང་དང་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཐལ། རང་ཉིད་ཡན་གར་བ་རང་དང་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དུ་སྣང་བ་གང་ཞིག །དེ་ལྟར་སྣང་བ་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྔོན་པོ་དང་སྔོན་འཛིན་བཞིན། རྟགས་གཉིས་ཁས་བླངས། དེ་སྐད་དུ་བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་ལས། རང་སྣང་བར་ཁས་ལེན་ན་ནི་ཐ་དད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། སྔོན་པོ་དང་དེ་ཤེས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་རིག་ལ་རྩོད་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་ཡན་གར་ཞེས་ཁྱད་པར་སྦྱར་བ་གཞིར་བཞག་ལ་དེ་ལྟར་ན་ཐ་དད་དུ་ཐལ་བ་མི་ལྡོག་ཅིང་ཐལ་འགྱུར་བས་རྣམ་མཁྱེན་ལ་རྣམ་མཁྱེན་སྣང་བར་འདོད་པ་དང་མི་མཚུངས་ཏེ། ཐལ་འགྱུར་བས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་གདགས་གཞི་ཤར་བས་རྣམ་མཁྱེན་ཤར་བར་འདོད་ཅིང་གདགས་གཞི་མ་ཤར་བར་རྣམ་མཁྱེན་རང་ལྡོག་དང་ཡན་གར་བ་སོགས་འཆར་མི་སྲིད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྩ་བའི་སྦྱོར་བ་སྔ་མའི་རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་ལྡོག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་ཤེས་པའམ་རང་རིག་ཀྱང་ཡིན་པ་དང༌། རང་གི་རྣམ་པས་སྟོང་པ་ལ་འགལ་

ཚད་འགོག

523

བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རིག་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར། དེ་སྐད་དུ། བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་ལས། རིག་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ་ཧ་ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང༌། དེའི་འགྲེལ་བཤད་ལས། གལ་ཏེ་རིག་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བདག་ཤེས་པ་ཡང་ཡིན་ལ། རང་གི་རྣམ་པས་སྟོང་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། འདི་གཉིས་ལ་འགལ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད། དེ་བས་གཏན་ཚིགས་འདི་ནི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལས་ལྡོག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཧ་ཅང་ཐལ་ལུགས་ནི་སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ་ན་རེ། མ་རིག་པ་སོགས་མི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐམས་ཅད་རིག་པ་བོར་ཐལ། རིག་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ན་རང་རིག་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཤེས་པ་ཡིན་ན་དངོས་པོ་ཅི་ཡང་མི་ཤེས་པ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འགྲེལ་བཤད་དེ་ཉིད་ལས། རིག་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་ཏེ་བདག་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བར་བསྙེགས་སོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཧ་ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་མི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐམས་ཅད་རིག་པ་བོར་འགྱུར་ཏེ། ཤེས་པ་གང་ཡང་དངོས་པོ་ཅི་ཡང་མི་ཤེས་པ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཧ་ཅང་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། རང་རིག་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རྒྱུ་མཚན་དེ་ཡང་མི་རིགས་པར་ཐལ། ནང་ཁོ་ན་ཡན་གར་བ་དེ་ལྟར་ཉེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། སྔར་བཀག་ཅིང་དེ་འདྲའི་ཚད་མ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ཡང་མི་རུང་སྟེ། ཉེ་བའི་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ནས། མི་སླུ་བའི་ཚད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་མདོ་དང་སྤྱོད་འཇུག་ལས་བཀག་ཚུལ་ནི། ཁྱོད་ཀྱིས་དཔྱད་ཚུལ་དེ་ལྟར་བྱས་ནས་རང་རིག་འཇོག་མི་ཐུབ་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་དཔྱད་ནས་སེམས་ཀྱིས་སེམས་མཐོང་བ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་དཔྱད་ནས་སེམས་དེ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་བྱས་ན་གཉིས་སུ་འགྱུར་ལ། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་པ་མེད་པའི་གཅིག་པུར་ཁས་བླངས་ན་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

524

རང་རིག་པར་མི་རུང་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། གཅད་བྱ་གཅོད་བྱེད་སོ་སོར་མེད་པར་རལ་གྲི་གཅིག་པུས་རང་མི་གཅོད་པ་དང༌། རེག་བྱ་རེག་བྱེད་སོ་སོར་མེད་པར་སོར་མོ་གཅིག་གིས་རང་གི་རྩེ་མོ་ལ་མི་རེག་པ་དང༌། བཞོན་བྱ་ཞོན་བྱེད་གཉིས་མེད་པར་རང་གི་ཕྲག་པར་ཞོན་མི་ཐུབ་པ་དང༌། མེ་གཅིག་གིས་རང་མི་སྲེག་པ་དང༌། མིག་གིས་རང་ལ་མི་ལྟ་བ་ལྟ་བུ་རྣམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཙུག་ན་རིན་པོ་ཆེས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། དེ་སེམས་ཀུན་ཏུ་ཚོལ་བ་ན། ཞེས་པ་ནས། ཅི་དམིགས་པ་དེ་ཡང་གཞན་ལ་སེམས་དེ་ཡང་གཞན་ནམ། འོན་ཏེ་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་སེམས་ཡིན། གལ་ཏེ་དམིགས་པ་ཡང་གཞན་ལ་སེམས་ཀྱང་གཞན་ན་སེམས་དེ་གཉིས་སུ་འགྱུར་རོ། །འོན་ཏེ་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་སེམས་ཡིན་ན་སེམས་ཀྱིས་སེམས་ཇི་ལྟར་མཐོང་བར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་རལ་གྲིའི་སོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རལ་གྲིའི་སོ་དེ་ཉིད་གཅོད་པར་མི་ནུས་པ་དང༌། སོར་མོའི་རྩེ་མོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སོར་མོའི་རྩེ་མོ་དེ་ཉིད་ལ་རེག་པར་མི་ནུས་ཞེས་སོགས་དང༌། སྤྱོད་འཇུག་ལས། འཇིག་རྟེན་གྱི་ནི་མགོན་པོས་ཀྱང༌། །སེམས་ཀྱིས་སེམས་མི་མཐོང་ཞེས་གསུངས། །རལ་གྲིའི་སོ་ནི་རང་ལ་རང༌། །ཇི་ལྟར་མི་གཅོད་དེ་བཞིན་ཡིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང༌། ཤེལ་སྔོན་པོར་རྐྱེན་གྱིས་སྣང་ཚེ་མི་སྔོ་བའི་དྭངས་ཆ་མེད་པས་སེམས་ལ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཚེ་ཡང་དེ་མིན་པའི་རང་རིག་མེད་པ་སོགས་བཤད་དོ། །དེ་ལ་དངོས་སྨྲ་བ་ན་རེ། འོ་ན་སྔོན་པོ་འདི་ངས་མཐོང་ངོ་སྙམ་དུ་དྲན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རང་རིག་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་བ་དང༌། དེའི་བཟློག་དོན་གྱི་སྦྱོར་བ་གཉིས་ལ་མ་ཁྱབ་པར་འདི་བས་བཞེད་པར་ཐལ། རྣམ་བཤད་ལས། ཕྱོགས་སྔ་མའི་ཐལ་བ་དང་བཟློག་པ་གཉིས་ཀ་ལའང་ཁྱབ་པ་མེད་པའི་ལན་འདེབས་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་རིག་མེད་ཀྱང་དྲན་པ་སྐྱེ་བ་ཤིན་ཏུ་འགྲུབ་པར་ཐལ། སེམས་ལས་གཞན་པའི་རང་གི་ཡུལ་སེམས་དེས་མྱོང་བ་ན། ཡུལ་མྱོང་བའི་སེམས་ལས་རྣམ་ཤེས་ཡུལ་ཅན་དྲན་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། སྤྱོད་འཇུག་ལས། གཞན་མྱོང་བ་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་

ཚད་འགོག

525

རེ། ཡུལ་གཞན་མྱོང་བ་ལས་དེ་དུས་མ་མྱོང་བའི་ཡུལ་ཅན་སེམས་དྲན་པ་མི་རིགས་ཏེ། མ་བཟུང་བ་ཐམས་ཅད་དྲན་པར་ཐལ་བ་ལྟ་བུའི་ཧ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཧ་ཅང་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་དེ་མི་འབྱུང་བར་ཐལ། ཡུལ་མྱོང་བ་ལས་དུས་ཕྱིས་དྲན་པ་སྐྱེ་བའི་ཚེ། ཡུལ་ཅན་སེམས་སྤངས་ནས་ཡུལ་ཁོ་ན་དྲན་པ་མིན་པར་ངས་སྔར་འདི་མཐོང་ངོ་ཞེས་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་སྦྲགས་ནས་དྲན་གྱི་ཁྱོད་ཀྱི་རང་རིག་ལྟར་ཡུལ་ཅན་ཡན་གར་ཡང་མི་དྲན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཔེར་ན་དགུན་དུས་བྱི་བས་ལུས་ལ་རྨུགས་པ་ན་བྱི་དུག་ཞུགས་ཀྱང་རྨུགས་པ་མྱོང་གི་དུག་མ་མྱོང་ཡང་དུས་ཕྱིས་འབྲུག་གི་སྒྲ་ལས་ནད་ལངས་པ་ན། སྔར་རྨུགས་པའི་དུག་ཞུགས་པ་དྲན་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱོད་འཇུག་ལས། འབྲེལ་བ་ལས། །དྲན་འགྱུར་བྱི་བའི་དུག་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱས་པར་རྣམ་བཤད་དང་སྟོང་ཐུན་བལྟའོ། །ལྔ་པ་ཟླ་བས་རང་རིག་ལུང་རིགས་གཉིས་ཀྱིས་བཀག་སྟེ། ལུང་ལང་གཤེགས་དང་གཙུག་རིན་གྱི་མདོས་བཀག་ཅིང༌། རིགས་པ་བཞི་སོགས་ཀྱིས་བཀག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རིགས་པ་དང་པོ་སྒྲུབ་བྱེད་བསྒྲུབ་བྱ་དང་མཚུངས་པས་བཀག །གཉིས་པ་རང་རིག་གྲུབ་ཏུ་ཆུག་ཀྱང་རང་མཚན་གྱིས་གཞན་ལ་དྲན་པ་མི་སྲིད་པས་བཀག །གསུམ་པ་རང་རིག་མེད་ཀྱང་དྲན་པ་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་དང༌། བཞི་པ་བྱ་བྱེད་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བས་བཀག་པ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་རིག་གིས་བཟུང་བ་ལྟ་བུའི་གཉིས་སྣང་རགས་པ་ནུབ་པའི་དྲན་པ་ཡང་མི་སྲིད་ན་དེ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་རང་རིག་སྒྲུབ་མི་ཐུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་སྒྲ་རྩོད་གཞིར་བྱས་ནས་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་བཀོད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། མ་གྲུབ་འདི་ནི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་གཉིས་རང་མཚན་གྱིས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་ལྷས་བྱིན་གྱིས་རང་གིས་མ་བྱས་པའི་མཆོད་སྦྱིན་གྱི་བྱ་བ་མི་དྲན་པ་བཞིན་ནོ། །རྟགས་ཁས། ཁྱབ་སྟེ། རང་མཚན་གྱིས་གཞན་ལ་རྒྱུད་གཅིག་མི་རུང་བར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དེ་ལྟའང་དྲན་པའི་དྲན་པ་རིགས་མིན་ཏེ། །གཞན་ཕྱིར་མ་ཤེས་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

526

རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་རིག་མེད་ཀྱང་ངས་སྔར་ཨུཏྤལ་སྔོན་པོ་མཐོང་ངོ་སྙམ་པའི་དྲན་པ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྔར་སྔོན་པོ་མཐོང་པའི་མིག་ཤེས་དང་ཕྱིས་དྲན་པའི་ཤེས་པ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་སོ་སོ་ཡང་མིན་ལ་ངའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་བ་ངས་མཐོང་བར་འཇོག་ནུས་ཤིང༌། སྔར་མིག་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་བའི་ཨུཏྤལ་དང་ཕྱིས་ཀྱི་དྲན་ཤེས་ཀྱིས་དྲན་པའི་ཨུཏྤལ་གཉིས་དོན་གཅིག་ལ་འཇུག་པར་མཚུངས་པས་དེ་ལྟར་དྲན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་རང་རིག་ལ་དཔྱད་པ་ལྟ་བུའི་དཔྱད་པ་ཞིབ་མོས་མཐོང་དྲན་སོགས་མི་རུང་ཡང་མ་བརྟགས་མ་དཔྱད་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ལུགས་ལ་མཐོང་དྲན་གྱི་ཡུལ་གཅིག་པ་དང༌། ངའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་བ་ན་ངས་མཐོང་བར་འཇོག་པ་ལ་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ཀུན་མཐུན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དྲན་པ་འདི་གཞན་ང་ལ་ཡོད་མིན་པ། །དེ་ཕྱིར་ང་ཡིས་མཐོང་སྙམ་དྲན་འགྱུར་ཏེ། །འདི་ཡང་འཇིག་རྟེན་ཐ་སྙད་ཚུལ་ལུགས་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་མཐོང་དྲན་ཡུལ་གཅིག་པར་བཤད་པ་དང་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པར་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཀྱིས་དོན་གཅིག་མི་ཤེས་པར་བཤད་པ་མི་འགལ་ཚུལ་འོག་ཏུ་བཤད་པར་བྱའོ། །རྟགས་བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། གཉིས་སྣང་མེད་པའི་མྱོང་ཙམ་ལ་རང་རིག་གོ །ཞེས་རིག་བྱ་ལས་དང་རིག་པར་བྱེད་པའི་བྱེད་པ་གཉིས་འཇོག་ན་བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བའི་སྐྱོན་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་ན་བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བར་མ་ཟད་དེ་འདྲའི་མྱོང་ཙམ་ལ་ཡིད་ཅི་ཙམ་གཏད་ཀྱང་བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་མི་འཆར་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་པ་མི་འཆར་བ་ལ་སེམས་ཀྱི་ཐ་སྙད་མི་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ལ་ཆ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་བཞིན་ནོ། །རྩ་བར། བྱེད་པོ་ལས་དང་བྱ་བ་གཅིག་མིན་པས། །དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་མྱོང་བར་གྲུབ་མ་ཡིན། །ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། མ་བཟུང་བ་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་མེད་དོ། །ཞེས་དང༌། བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང༌། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ལ་ནི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་དང་གཉིས་པོ་མེད་པའི་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་མི་སྣང་ངོ༌། །མི་སྣང་བ་ལ་ནི་ཐ་སྙད་མེད་

ཚད་འགོག

527

དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལང་གཤེགས་ཀྱི་རིགས་པའོ། །
རྩོད་སྤོང་ནི། དཔྱོད་ལྡན་དག་ན་རེ། འོ་ན། ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལའང་སྔོན་འཛིན་སོགས་ཡུལ་ཅན་ཤེས་པ་རྣམས་མི་རུང་བར་ཐལ། སྔོན་འཛིན་དེ་རང་གིས་རང་རིག་ན་རང་རིག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང༌། དེ་ལས་གཞན་གྱིས་རིག་ན་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་བས་གཉིས་ཀ་མི་རུང་བར་ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་སྨྲས་པའི་ཕྱིར་ལ་ཁྱབ་པ་ཡང་ཡོད་དེ། ཚད་མས་མ་བཟུང་བར་ཡོད་པའི་ཐ་སྙད་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། མ་བཟུང་བར་ཡང་ཡོད་ཅེས་བྱར་མི་རུང༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འདི་དཀའ་གནས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པས་དོགས་ལན་འཁྲུལ་མེད་ཉུང་གསལ་བཀོད་ན། ཚད་མས་མ་བཟུང་ན་ཡོད་པའི་ཐ་སྙད་མི་རུང་བ་དང་ཁྱོད་ལྟར་གྱི་རང་གིས་རིག་པ་དང་གཞན་གྱིས་རིག་པ་མི་འཐད་ཀྱང་སྔོན་འཛིན་མི་རུང་བའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལྟར་གྱི་རང་རིག་གཞན་རིག་དཔྱད་ནས་མི་འཇོག་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་ལྷན་སྐྱེས་སམ་བཏགས་དོན་ལ་མ་བརྟགས་མ་དཔྱད་པའི་ཤེས་ངོ་ལ་སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཡོད་པ་རང་གིས་ཀྱང་འགྲུབ་ལ། མིག་ཤེས་དེ་ལས་གཞན་པའི་དྲན་ཤེས་ཡིད་མངོན་ཚད་མས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཟུར་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་སྔོན་པོས་ཕྱི་རོལ་ནས་ཚུར་ལ་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་ཡུལ་ཅན་དང་ཡུལ་རྒྱང་ཆད་དུ་གཉིས་སུ་སྣང་བའི་ཕྱིར། རྟགས་མྱོང་བས་གྲུབ་ཅིང་སེམས་ཙམ་རྣམ་རྫུན་པ་ཁ་ཅིག་གིས་མ་གྲུབ་ཟེར་སྲིད་ཀྱང་དེ་ལྟར་སྣང་བར་ཀུན་འདོད་པས་གྲུབ་ལ་གལ་ཏེ་མ་ཁྱབ་ན། འོ་ན་མིག་ཤེས་དེ་ལ་སྔོན་པོ་དང་སྔོན་འཛིན་རང་ཉིད་གཉིས་ཐ་དད་དུ་སྣང་བར་ཐལ། མ་ཁྱབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་སྔོན་འཛིན་རང་ཉིད་ཡོད་པ་སྣང་བར་ཐལ། སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་སྔོན་པོ་དང་སྔོན་འཛིན་རང་ཉིད་གཉིས་ཐ་དད་དུ་སྣང་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་དེ་རང་ཉིད་ཡོད་པ་ལ་ཚད་མར་ཡང་སོང་བར་ཐལ། སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་དེས་རང་རིག་མེད་ཀྱང་གཞལ་བྱ་སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་འཆར་ཚུལ་དེ་ཙམ་གྱིས་སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་རང་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡོད་པ་རྙེད་པས་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

528

ན་སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཚད་མ་དེ་དག་གི་རང་གི་ངོ་བོ་རྣམ་པར་འཇོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཉིས་སྣང་ཅན་གྱི་ཚད་མ་ཡིན་ན་རང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་པར་རྙེད་ཚུལ་དེ་ལྟར་བྱེད་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཚིག་གསལ་ལས། གཞལ་བྱའི་རྣམ་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཙམ་གྱིས་རང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་པར་རྙེད་པའི་ཚད་མ་དག་གིས་རང་གི་ངོ་བོ་རྣམ་པར་འཇོག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འདིར་རང་རིག་མེད་ཀྱང་ཚད་མ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རང་རང་གི་ངོ་བོ་འཇོག་ཐུབ་ཅེས་པའི་དམ་བཅའ་ནི། ཚིག་གསལ་གྱི་ལུང་དེའི་ནང་གི་ཚད་མ་དག་གིས་རང་གི་ངོ་བོ་རྣམ་པར་འཇོག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་གཉིས་སྣང་ཅན་གྱི་ཚད་མ་རྣམས་ཀྱིས་རང་རང་གི་ངོ་བོ་འཇོག་ཐུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་ཚད་མ་དག་གིས་རང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་པར་རྙེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་གཏད་ཚིགས་བཀོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚིག་གསལ་ལས། རང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་པར་རྙེད་པའི་ཞེས་པས་གཏན་ཚིགས་དེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚད་མས་རང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་པར་རྙེད་པ་ཡང་རང་རིག་ལྟར་མིན་པར་གཉིས་སྣང་དང་བཅས་པའི་གཞལ་བྱ་རང་ལས་ཐ་དད་དུ་ཡོད་པར་གྲུབ་པ་དེ་ཉིད་ཙམ་གྱིས་གྲུབ་ཅེས་བཤད་པ་ལ། ཚིག་གསལ་ལས། གཞལ་བྱའི་རྣམ་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་ལ་ཙམ་གྱིས་རང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་པར་རྙེད་པའི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དེ་སྐད་དུ་རྣམ་བཤད་ལས། ཚད་མ་ལ་གཞལ་བྱའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་དབང་གིས་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མས་རང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་པར་འཇོག་པ་ཙམ་གྱིས་ཞེས་པ་ནི། ཞེས་སོགས་དང༌། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ལྟར་ན་སྔོན་འཛིན་ནི་གཞན་ལུགས་ལྟར་རང་རིག་གིས་མི་འགྲུབ་ཀྱི། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཚད་མས་འགྲུབ་པར་བསྟན་ཏེ། དེ་ཡོད་པ་ནི་སྔོན་འཛིན་གྱིས་གཞལ་བྱ་གྲུབ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཚད་མ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་རང་གི་གཞལ་བྱ་གྲུབ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་འགྲུབ་བོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེའི་རྟོགས་བྱ་ཀུན་དེའི་གཟུང་བྱ་ཡང་ཡིན་མི་དགོས་ལ། རྣམ་བཤད་ཀྱི་ལུང་སྔ་ཕྱི་འདི་དག་ཚིག་གསལ་གྱི་ལུང་དེའི་འབྲུ་འགྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གོང་

ཚད་འགོག

529

གི་རྩ་རྟགས་གཉིས་པ་མིག་ཤེས་དེ་ལས་གཞན་པའི་དྲན་ཤེས་ཚད་མ་ཡིད་མངོན་གྱིས་ཀྱང་འགྲུབ་པར་ཐལ། དཔྱད་ན་མི་རྙེད་ཀྱང་མ་དཔྱད་ན་སྔོན་པོ་འདི་ང་རང་གི་མིག་གིས་མཐོང་བ་ང་རང་གིས་དྲན་སྙམ་པའི་དྲན་ཤེས་ཚད་མ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྩ་བར། དྲན་པ་འདི་གཞན་སོགས་ཀྱང་རང་འགྲེལ་ལས། བདག་གིས་མཐོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་འགྱུར་རོ། །འདི་ཡང་འཇིག་རྟེན་ཚུལ་ལུགས་ཡིན་གྱི་ཤིན་ཏུ་དཔྱད་པར་བྱ་བ་མིན་ཏེ་ཞེས་དང༌། དེ་རྩ་འགྲེལ་གྱི་མཐའ་དཔྱོད་པའི་རྣམ་བཤད་ལས། དེས་ན་ང་རང་གིས་མཐོང་བ་ང་རང་གིས་དྲན་སྙམ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་ཐ་སྙད་ནི་རང་གིས་ཀྱང་ཁས་ལེན་ལ། དེ་ཁས་བླངས་ཀྱང་བཀག་པའི་རང་རིག་དང་མི་འདྲ་བ་ཡང་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་རགས་པ་ལའང་སེམས་རང་གིས་རང་མཐོང་བར་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པར་ཐལ། སྟོང་ཐུན་ལས། དེ་ལྟ་ན་སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་དང་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པས། ནས། བྱ་བྱེད་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་གནོད་པ་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་ཇི་ལྟ་བར་མཚུངས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང༌། དེས་རྟོགས་ན་དངོས་རྟོགས་ཤུགས་རྟོགས་གང་རུང་ཞིག་ཏུ་འདོད་དགོས་པ་ལ་དེ་གཉིས་གང་ཡང་འདོད་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཞིབ་མོའི་དབང་དུ་བྱས་ལ་དེའི་ཚེ་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་རགས་པའི་དོན་མི་གཅིག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མིག་གིས་གཟུགས་མཐོང་བ་སོགས་དང་སྔར་མཐོང་བའི་སྔོན་པོ་དེ་དབང་མངོན་དང་ཡིད་གཉིས་ཀའི་ཡུལ་ཡིན་པ་དང༌། སེམས་མ་གཡེངས་པར་གསལ་ལེ་ལ་དམིགས་པ་ལ་སེམས་ལ་དམིགས་པར་བཤད་པ་དང༌། རྟེན་དང་བརྟེན་པ་མ་ཕྱེ་བར་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འོད་ལ་ཉི་མའི་འོད་དུ་བཞག་པ་དང༌། ཟླ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་བྲི་གང་ལ་ཟླ་བ་བྲི་གང་དུ་བཞག་པ་དང༌། རས་ཡུག་གི་ཕྱོགས་གཅིག་ཆུང་ངུ་ཚིག་པ་ལ་རས་ཡུག་ཚིག་པར་བཤད་པ་དང༌། རི་རབ་གླིང་བཞི་ལྟ་བུ་གནས་བསྐལ་གྱི་རིང་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

530

ལ་མ་ཟད་པ་ལ་གནས་བསྐལ་གྱི་རིང་ལ་རྟག་ཅེས་བཤད་པ་ལྟ་བུའི་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་རགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཤིང་ཁས་ལེན་དགོས་པ་གང་ཞིག །འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་ཞིབ་མོའི་དབང་དུ་བྱས་ན་དེ་ཐམས་ཅད་མིན་ཡང་ཐ་སྙད་དེ་འདྲ་ཞིག་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཤེས་བྱེད་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ། བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། འདི་ན་མིག་ལ་སོགས་པ་ལྔ་པོ་རྣམས་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པ་ཉིད་དུ་ཉེ་བར་སྟོན་ལ་དེ་རྣམས་ཀྱི་བྱ་བ་ནི་ཡུལ་ཐ་དད་པས་ཐ་དད་ཅིག་གོ །འདི་ལྟར་མིག་གིས་གཟུགས་ཁོ་ན་མཐོང་གི་སྒྲ་མི་ཐོས་ལ་ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། ཉམས་སུ་མྱོང་བས་ཤེས་པས་ཡོངས་སུ་བཅད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དྲན་པས་ཡོངས་སུ་མ་བཅད་པ་མ་ཡིན་པས། ཞེས་དང༌། ལམ་རིམ་ལས། ཞི་གནས་སྐབས་སུ་སེམས་བྱིང་དམིགས་པ་ལ་བཞག་ནས་སེམས་ཀྱི་ཟུར་གཅིག་གིས་སེམས་དམིགས་པ་ལ་གཡེང་མ་གཡེངས་ལྟ་བར་བཤད་པ་དཀོན་སྤྲིན་སོགས་ལས་སེམས་ཉེ་བར་བཞག་སྐབས་ཕྱི་ནང་གི་སེམས་གཉིས་ལས་ནང་གི་སེམས་ལ་ཡང་རང་སྤྱི་དང་དུས་གསུམ་དཔྱད་པ་ལྟ་བུ་གསུམ་པའི་ཤེས་བྱེད་དང༌། བཤེས་སྤྲིངས་ལས། ཉི་མ་ཟླ་བ་ཉིད་ཐོབ་རང་ལུས་ཀྱི། །འོད་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་མཐའ་དག་སྣང་བྱས་ཤིང༌། །ཞེས་པ་རྟེན་བརྟེན་པ་མ་ཕྱེ་བར་ལམ་རིམ་དུ་བཤད་པ་ལྟ་བུ་བཞི་པ་དང་ལྔ་པའི་ཤེས་བྱེད་དང༌། ཟླ་བས་ལན་དུ་མར་རས་ཡུག་ལ་དེ་ལྟར་བཤད་པ་དྲུག་པའི་ཤེས་བྱེད་དང༌། རྩ་ཤེ་ལས། དེའི་ཕྱིར་ཡང་དག་ཡང་དག་མིན། །ཞེས་པའི་རགས་པའི་མི་རྟག་པ་སྣོད་བཅུད་ཆགས་འཇིག་དང་ཕྲ་བའི་མི་རྟག་པ་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་བསྟན་པ་ནི། རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། དེ་ལྟར་དུས་དང་པོར་རྒྱུན་གྱི་མཐའི་མི་རྟག་པ་མ་གཏོགས་པ་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་གཞན་འགྱུར་མེད་པའི་ཞེས་སོགས་དང༌། སྡོམ་པ་གསུམ་བསྟན་པ་སོགས་སྔར་བདེན་གཉིས་སྐབས་སུ་དྲངས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མིག་དབང་རྐྱང་པས་ཡུལ་འཛིན་ན་དེ་མཚུངས་ཀྱི་དབང་པོས་ཀྱང་འཛིན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཡང་མིག་གིས་གཟུགས་མི་མཐོང་བྱས་ན་མངོན་སུམ་ལ་བསྙོན་པར་

ཚད་འགོག

531

འགྱུར་བ་དང༌། དབང་མངོན་དང་ཡིད་མངོན་གཉིས་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བ་ལྟར་དེ་གཉིས་ཀྱི་དུས་ཀྱི་གཟུགས་གཉིས་ཀྱང་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་པས་མི་གཅིག་ལ་དེ་བཞིན་དུ་ལྷག་མ་རྣམས་དཔྱད་ན་མི་འཐད་ཀྱང་ཐ་སྙད་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཤེས་བྱེད་གཉིས་ནི་རིམ་བཞིན་དུ། བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། མཐོང་བ་ལ་ནི་བསྙོན་པར་མི་ནུས་ལ་གང་མིག་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པ་ཡིན་ཡང་གཟུགས་ཁོ་ན་མཐོང་གི་སྒྲ་མི་ཐོས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་མཐོང་བ་ཡང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང༌། གཉིས་པའི་ཤེས་བྱེད་ནི། བརྒྱ་པ་ལས། དེའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་ཤེས་གཉིས་ཀྱིས། །དོན་གཅིག་རྣམ་པར་མི་ཤེས་སོ། །ཞེས་དང༌། བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། འོ་ན་ཆོས་མངོན་པ་ལས་འདོན་པ་ཇི་ལྟར་དྲངས་ཤེ་ན། ཞེས་པ་ནས། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཟེར་ཚད་ལ་ཕྲ་རགས་མི་འབྱེད་པར་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་སོགས་བཀག་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱས་པར་བདེན་གཉིས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་ཤེས་དགོས་ཤིང་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འདིར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ལ་ཕྲ་རགས་དེ་འདྲ་གཉིས་འབྱེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་གཟུང་བ་དྲན་ཚུལ་སྟོང་ཐུན་གྱིས་བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་དུ་བཤད་པ་ལྟ་བུ་མིན་པའི་རིགས་པ་དེ་འདྲ་རྗེས་ཀྱང་མ་གསུངས་ལ་ཟླ་བས་ཀྱང་མ་མཛད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟོང་ཐུན་གྱི་དེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་འགྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཁོ་རང་ལ། འོ་ན། རྩ་བར། དྲན་པ་འདི་གཞན་ང་ལ་ཡོད་མིན་པ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྟོང་ཐུན་ལྟར་མིག་ཤེས་དང་དེ་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་ཐ་དད་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་དྲན་པ་དང་དྲན་མཁན་སོ་སོར་བཤད་པར་ཐལ། སྟོང་ཐུན་གྱིས་གཞུང་འདིའི་དོན་འཆད་བྱེད་དུ་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་མཐུན་གྲུབ་བོ། །འཁོར་གསུམ་ཁས། འདོད་ན། འཇིག་རྟེན་པའི་བློ་ལྷན་སྐྱེས་ལ་སྔར་གྱི་ཡུལ་སྔོན་པོ་མྱོང་བ་དང་ཕྱིས་ཀྱི་དྲན་ཤེས་གཅིག་འཛིན་མེད་པར་རང་མཚན་གྱིས་སོ་སོར་འཛིན་པ་དང༌། སྔར་མཐོང་བའི་སྔོན་པོ་དང༌། ཕྱིས་སུ་དྲན་པའི་ཡུལ་གཅིག་ཏུ་མི་འཛིན་པར་ཐལ་ལོ། །གཞུང་འདིའི་བཤད་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

532

ཚུལ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་དངོས། འཁོར་གསུམ་ཁས། འདོད་ན། མ་ཡིན་པར་ཐལ། དང་པོ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །ཕྱི་མ་ཡང་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འདིའི་ཐད་ཀྱི་རྣམ་བཤད་ལས། སྔར་གྱི་ཡུལ་མྱོང་དང་ཕྱིས་ཀྱི་དྲན་པའི་རྒྱུ་འབྲས་ལ་ཡང་འཇིག་རྟེན་པའི་བློ་ལྷན་སྐྱེས་ལ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་དུ་འཛིན་པ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་ཡིན་ན་འཇིག་རྟེན་པའི་བློ་ལྷན་སྐྱེས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། མ་ཁྱབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ངོ་མཚར་ཆེ་ཤོས་ཡིན་པ་མ་ཤེས་ནས་སྣ་ཚོགས་ལབ་པ་མཐོང་ངོ༌། །རྩ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་པའི་ལྷན་སྐྱེས་ཡུལ་ཅན་རྒྱུ་འབྲས་ལ་དེ་ལྟར་མེད་པར་མ་ཟད་ཨུཏྤལ་སྔོན་པོ་ཉི་མ་སྔ་ཕྱིར་མཐོང་བའི་ཨུཏྤལ་གཉིས་གཅིག་པ་ལྟ་བུའི་ཐ་སྙད་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་མེད་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་སྔར་སྔོན་འཛིན་གྱིས་མཐོང་བའི་ཡུལ་ཕྱིས་དྲན་པ་ན་འདི་ངས་སྔར་ཡང་མཐོང་ངོ་ཞེས་ཐ་སྙད་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་བླུན་པོ་སྙིང་ཁམས་ཅན་སྤྱི་བརྟོལ་བ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀ་ཆེན་དང༌། སྟོང་ཐུན་ལུགས་ལ་སྔོན་འཛིན་རང་གིས་རང་ཡོད་པར་རྟོགས་པ་དང་ཐ་སྙད་རགས་པ་དེ་འདྲ་མེད་ལ། རྣམ་བཤད་འདིར་སྔོན་འཛིན་རང་གིས་རང་ཡོད་པར་མ་ཟད་རང་ཡང་རྟོགས་པ་དང་ཐ་སྙད་རགས་པ་དེ་འདྲར་བཤད་པས་ལུགས་མི་མཐུན་ཟེར་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། སྟོང་ཐུན་ལས་ཀྱང་ཐ་སྙད་རགས་པ་དེ་ཡང་བཤད། ཐ་སྙད་ཕྲ་མོ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གང་ཞིག །རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང་སྔོན་འཛིན་རང་གིས་རང་མ་མཐོང་པའི་ཐ་སྙད་ཕྲ་མོ་ཡང་བཤད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྟོང་ཐུན་ལས། སྔར་མིག་ཤེས་དེས་མཐོང་པའི་དོན་དང་ཕྱིས་དྲན་ཤེས་དེས་དྲན་པའི་དོན་གཉིས་དོན་གཅིག་པའི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། དེའི་ཚེ་ཡུལ་ཅན་རང་གིས་རང་མ་མྱོང་བ་ནི་རྨུགས་པའི་ཚེ་དུག་མ་མྱོང་བ་དང་འདྲའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་རང་གིས་རང་རྟོགས་པར་ཐལ། དེས་ཡུལ་གཞལ་སྟོབས་ཀྱིས་རང་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ།

ཚད་འགོག

533

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཡོད་པར་རྟོགས་པར་ཐལ། སྔོན་འཛིན་སོགས་གཉིས་སྣང་ཅན་གྱི་ཤེས་པས་དེ་ལྟར་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ན། རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་ཡང་ཡོད་ཀྱང་རེ་ཞིག་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། མཉམ་བཞག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་ཉིད་དངོས་ཤུགས་གང་དུ་ཡང་མ་རྟོགས་ཀྱང་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རང་ཉིད་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱིས་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དང་པོ་དངོས་ཤུགས་གང་རུང་དུ་མ་རྟོགས་པ་གང་ཞིག །གཉིས་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱིས་རང་ཉིད་རྟོགས་པར་འཇོག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་ཉིད་དངོས་སུ་རྟོགས་ན་གཉིས་སྣང་ཅན་དང་ཤུགས་ལ་རྟོགས་ན་ཡུལ་དེ་ཉིད་མ་ཡིན་དགག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། དེའི་ཕྱིར་དགག་བྱ་བཅད་ཙམ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་གཞན་ཤུགས་ལ་འཕངས་པའང་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པས་མེད་དགག་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དཔེར་ན་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་ངེས་པ་ན་རྗེས་ཁྱབ་ངེས་པའི་ཚད་མས་སྒྲ་མི་རྟག་པ་དངོས་ཤུགས་གང་ལ་ཡང་མ་ངེས་ཀྱང་རྗེས་ཁྱབ་རྟོགས་པའི་ཚད་མའི་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱིས་ངེས་པ་བཞིན་དུ་མཉམ་བཞག་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་རང་ཉིད་ཡུལ་བཅས་ཡོད་པ་གཉིས་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། མཉམ་བཞག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རང་གི་གཞལ་བྱ་ཆོས་ཉིད་གྲུབ་པ་ན། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཡེ་ཤེས་འགྲུབ་པ་ལ་ཞེས་དང༌། རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། རིགས་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་མོད་ཀྱང་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་སྒྲོ་འདོགས་དེ་བཅད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་དཔེར་བརྗོད་ན་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི། ཞེས་པ་ནས། སྒྲ་མི་རྟག་པ་ཚད་མ་སྔ་མས་ཤུགས་ལ་གྲུབ་པ་དང་སྒྲ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་ཚད་མ་སྔ་མས་བཅད་པ་མིན་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་བློ་དེའི་ཤུགས་རྟོགས་དང་བློ་དེའི་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱིས་རྟོགས་པ་གཉིས་མི་གཅིག་པར་གསུངས་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

534

པ་ལྟར་འདོད་དགོས་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་དོན་མི་གཅིག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བློ་དེ་ལ་ཡུལ་དེའི་རྣམ་པ་མ་ཤར་ཡང་ཡུལ་དེ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་བློ་དེས་རང་དུས་ནས་ཀྱང་བཅད་པ་དེ་བློ་དེའི་ཤུགས་རྟོགས་ཀྱི་དོན་དང༌། བློ་དེ་ལ་ཡུལ་དེའི་རྣམ་པའང་མ་ཤར་ལ་བློ་དེའི་རང་དུས་སུ་དེ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་མ་བཅད་ཀྱང་དེ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་རང་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་དེར་ཚད་མ་གཞན་ལ་མ་ལྟོས་པར་གཅོད་པ་དེ་བློ་དེའི་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱིས་རྟོགས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་རྟོགས་ཚུལ་ཐ་དད་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་དང་ཊཱིཀ་ཆེན་གྱི་ལུང་འདི་གཉིས་ཀྱིས་སྔོན་འཛིན་མངོན་སུམ་དང་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་རང་ཉིད་ཡོད་པ་འགྲུབ་ལུགས་ཁྱད་པར་ཅི་ཡང་མེད་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱང་བཀག་པ་ཡིན་ཏེ། སྔོན་འཛིན་ལ་གཉིས་སྣང་ཡོད་ལ་མཉམ་བཞག་ཟག་མེད་ལ་གཉིས་སྣང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྔ་མས་རང་དུས་ནས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་གྲུབ་ཕྱི་མས་དེ་དུས་མ་གྲུབ་ཀྱང་མཉམ་བཞག་གི་སྟོབས་ཀྱིས་ཞེས་པའི་གསུང་གནང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྔོན་འཛིན་སོགས་ཀྱིས་འགྲུབ་ལུགས་ལ་སྟོབས་ཀྱིས་མི་གསུང་བར་ཡུལ་གཞལ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གསུངས་ལ་མཉམ་བཞག་ཟག་མེད་ལ་སྟོབས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །རང་རིག་ཡོད་པར་ཐལ། འཛིན་རྣམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་མྱོང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་དང་གྲུབ་བདེ་གཅིག་པའི་བདེ་བ་མྱོང་བའི་ཚོར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་ཡོད་ལ། རང་མྱོང་དང་འཛིན་རྣམ་ལ་གཉིས་སྣང་ནུབ་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། མྱོང་བྱ་དང་མྱོང་བྱེད་ཐ་དད་པ་ཉིད་དུ་སྣང་བའི་ཕྱིར་ན་ཕྱོགས་སྔ་མའི་རང་རིག་དང་མི་གཅིག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཡང་ཁོ་ན་རེ། མཉམ་བཞག་ཟག་མེད་ལ་གཉིས་སྣང་ཐམས་ཅད་ནུབ་པར་ཐལ། མཉམ་བཞག་སྤྲོས་བྲལ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡུལ་ཆོས་ཉིད་དང་ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་སུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་གཉིས་སྣང་ཡང་ནུབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཁྱབ་པར་ཐལ། རང་རིག་ལ་གཉིས་སྣང་

ཐལ་འགྱུར་བའི་ཚད་མའི་རྣམ་བཞག

535

ནུབ་པས་རང་ཉིད་རང་ལ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། བློ་གཞན་གྱིས་དཔྱད་ན་རང་རིག་གི་དེ་ལ་ཡིད་ཅི་ཙམ་གཏད་ཀྱང་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་དུ་མི་འཆར་ལ། མཉམ་བཞག་གི་ངོར་གཉིས་སྣང་ལོག་ཀྱང་ཡུལ་ཆོས་ཉིད་སྤྲོས་བྲལ་དང་ཡུལ་ཅན་གསལ་རིག་གི་དངོས་པོ་སོ་སོར་འཆར་བས་ཐ་དད་དུ་དང་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དུ་ལེགས་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། ཡིད་ཅི་ཙམ་གཏད་ཀྱང་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྣང་བ་གཉིས་མི་འཆར་ལ། སྔ་མ་ལ་ནི་ཡིད་གཏད་དེ་བལྟས་པ་ན་ཡུལ་ཅན་ཤེས་པ་དང་ཡུལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐ་དད་པ་ངེས་པར་འཆར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བདེན་གཉིས་དང་རྣམ་བཤད་ལས་རང་རིག་གི་ཚུལ་ལ་དེ་ལྟར་སྣང་བ་མི་འཆར་བར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཡིད་ལ་སྣང་བ་འཆར་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་གྲུབ་མཐའི་དབང་གིས་བཟུང་བ་ཡིན་གྱི་སྣང་བ་ཤར་བའི་དབང་གིས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། དེ་ལྟར་བཟུང་ན་དེ་ལྟར་སྣང་བས་ཀྱང་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ལྟར་སྣང་བ་ཡང་འཆར་བར་ཐལ། དེ་ལྟར་སྣང་བ་འཆར་བ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་སྤྱིར་ཁྱབ་པ་མེད་ཀྱང་འདིར་ད་དུང་རྟགས་མ་གྲུབ་བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེར་ཐལ། རྣམ་འགྲེལ་ལས་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་སྐབས་མི་སྲིད་པ་དུ་མ་བསྒོམས་ནའང་རྟོག་པ་ལ་སྣང་བ་འབྱུང་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་སྣང་བ་འཆར་བའི་དབང་དུ་བྱས་ལ་འདིར་ནི་རང་ཉིད་གཅིག་ཡིན་པ་ལ་རང་ཉིད་རིལ་པོ་གཅིག་གཅིག་གི་ཕྲག་པར་ཞོན་པར་འཆར་ན། དེ་འཆར་དགོས་པ་ལ་མི་འཆར་བའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། ཕྱི་མ་ལ་གྲུབ་མཐས་བཏགས་པའི་

ཡུལ་ཡུལ་ཅན་མ་གཏོགས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐལ་འགྱུར་བའི་ཚད་མའི་རྣམ་བཞགགཉིས་པ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཚད་མའི་རྣམ་བཞག་ལ་དགག་གཞག་སྤང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། དགོས་པ་ལ་དང༌། སྒྲ་དོན་ལ་དང༌། མཚན་ཉིད་ལ་དང༌། དབྱེ་བ་འབྱེད་བྱེད་ལ་དང༌། དབྱེ་བའི་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

536

རྒྱུ་མངོན་ལྐོག་གི་སྒྲ་དོན་ལ་དང༌། ཕྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་ལ་སྟེ་དྲུག་ལ་ཅུང་ཟད་དཔྱད་ན། དང་པོ་ལ། བོད་རྒན་མཁས་བླུན་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཚད་མའི་རྣམ་བཞག་ཐར་པ་དོན་གཉེར་ལ་མི་དགོས་པར་ཐལ། དེ་མུ་སྟེགས་ཀྱི་རྒོལ་བ་ཟློག་བྱེད་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཇོ་བོའི་བདེན་གཉིས་ལས། མངོན་སུམ་རྗེས་དཔག་དགོས་པ་མེད། །མུ་སྟེགས་རྒོལ་བ་བཟློག་པའི་ཕྱིར། །མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སྡེ་བདུན་གྱི་ཚད་མའི་རྣམ་བཞག་དངོས་སྨྲའི་ལུགས་སུ་བཀོད་པ་དེ་རྩོད་ངོར་དེ་ལྟར་ཡིན་ཞེས་གསུངས་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ཁྱོད་ཀྱི་དགོས་པ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདིའི་ཚད་མ་བཀག་པ་དེ་དངོས་སྨྲའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྣང་ཡུལ་ལ་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་པ་གཅིག་དགོས་ཞེས་པ་དེ་དབུ་མ་སྣང་བའི་གཞུང་བཞིན་དུ་བཀག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དེ་ཉིད་མཐོང་བར་ཐལ་བ་དང༌། དོན་དམ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་ན་གྲུབ་མཐའ་ལ་རྩོད་པ་མེད་པར་ཐལ་བ་དང༌། བསྟན་ཆོས་རྩོམ་པ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བ་སོགས་ཀྱིས་དབུ་མ་སྣང་བར་བཀག་པ་དེ་འདིར་བཀོད་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབུ་མ་སྣང་བ་ལས། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་གལ་ཏེ་ཚད་མ་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོའི་ཡུལ་ཅན་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་ན་ནི་ཐམས་ཅད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བར་འདོད་པ་རྣམས་འཕགས་པའི་ལམ་བསྒོམ་པར་སྒྲིམ་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །སྨྲ་བ་པོ་རྣམས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རྩོད་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པ་རྟོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡིད་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་བྱེད་པ་ཡང་དོན་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་འབྲས་བུ་ནི་རྨོངས་པ་རྣམ་པར་བཟློག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་བཞིན་དུ། བདེན་གཉིས་འདི་ལས་ཀྱང༌། གཉིས་པོས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་སོ་ཞེས། །ཚུ་རོལ་མཐོང་བའི་རྨོངས་པ་སྨྲ། །མུ་སྟེགས་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང༌། །ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཐལ་འགྱུར་བའི་ཚད་མའི་རྣམ་བཞག

537

ཡང་སྟག་ལོ་སོགས་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཚད་མ་མེད་ཀྱང་ཆོས་ཐམས་ཅད་འཇོག་ཐུབ་ཟེར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཞལ་བྱ་སོགས་འགྲུབ་པ་ཚད་མ་ལ་རགས་ལས་པའི་ཕྱིར། རྩོད་ཟློག་ལས། འོན་ཏེ་ཚད་མ་མེད་པར་ཡང༌། །དེ་རྣམས་གྲུབ་ན་སྨྲ་བ་ཉམས། །ཞེས་དང༌། ཚིག་གསལ་ལས། གཞན་ཡང་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པ་ཚད་མ་ལ་རགས་ལས་པ་ཡིན་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་དོན་ལ་ཚད་མའི་མིང་པྲ་མཱ་ཎ་ཞེས་པའི་པྲའི་དོན་དང་པོའམ་ཐོག་མ་ལ་བྱས་ཤིང་མཱ་ཎ་འཇལ་བ་ཡིན་པས་ན་གསར་དུ་མི་སླུ་བར་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་གསར་དུའི་དོན་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ཚེ་ཐོག་མ་མི་འགྲུབ། བར་བ་དང་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱང་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྩོད་ཟློག་ལས། དེ་ཡང་དང་པོ་འགྲུབ་མིན་ལ། །བར་བ་མ་ཡིན་ཐ་མ་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་གཞན་རིག་དང་གསར་དུ་གཉིས་ཀ་ལ་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་པྲའི་དོན་པྲ་ཐ་མ་བྱས་ན་དང་པོ་དང་ཐོག་མ་ལ་འཇུག་ཀྱང་འདིར་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དོན་དམ་པར་ཚད་མ་སོགས་མི་རུང་བས་ན་འཇིག་རྟེན་པའི་བློ་ལྷན་སྐྱེས་རང་དགའ་བས་རང་གི་འཇུག་ཡུལ་གྱི་གཞལ་བྱའམ་གཞལ་བྱའི་གཙོ་བོ་ལ་མི་སླུ་བ་ལ་ཚད་མར་འཇོག་པ་ལྟར་དགོས་པ་གང་ཞིག །རྟོག་གེ་བ་དག་གིས་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་གསར་དུ་དགོས་པར་སྒྲུབ་པ་རྣམས་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བཏགས་དོན་ལ་འཇིག་རྟེན་རང་དགའ་བས་མ་བརྟགས་མ་དཔྱད་པར་རང་གི་གཞལ་བྱའི་གཙོ་བོ་འཇུག་ཡུལ་ཡིན་ལ་དེ་ལ་མི་སླུ་བས་ན་ཚད་མ་ཞེས་བཞག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། པྲའི་དོན་རང་གི་གཞལ་བྱའི་གཙོ་བོ་ལ་བསྙེགས་ནས་དེ་ལ་མི་སླུ་བས་ན་ཚད་མར་བཞག་ན་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་ན་པྲའི་དོན་པྲ་ཎི་དྷ་བྱས་ན་རབ་དང་ཕུལ་དང་གཙོ་བོ་ཞེས་པ་དང་ཤིན་ཏུ་མཐུན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ལྷན་སྐྱེས་ལ་བཏགས་དོན་ལ་དཔྱད་ནས་ཚད་མ་འཇོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ལས། ཚད་མ་ལ་གསར་དུ་མི་སླུ་བ་དགོས་པར་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་མི་འགྲུབ་ཅིང༌། ཞེས་དང༌། གློ་བུར་འཁྲུལ་རྒྱུས་གནོད་པ་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

538

མེད་ཅིང་མ་བརྟགས་མ་དཔྱད་པར་འཇུག་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་བློ་ལྷན་སྐྱེས་རང་དགའ་བས་རང་གིས་གཞལ་བའི་དོན་ལ་མི་སླུ་བ་ཙམ་ལ་ཚད་མར་ཐ་སྙད་བྱེད་ཀྱི་གསར་དུ་སླུ་མི་སླུའི་སྒོ་ནས་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གསར་དུ་དགོས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་རྣམས་བཏགས་དོན་འཚོལ་བ་ཁོ་ནར་སྣང་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐད་ཅིག་སོ་སོ་དང་བྱ་བྱེད་ལས་སོགས་སུ་ཕྱེ་ནས་རང་གི་ཡུལ་རྫས་ཡོད་ལྟ་བུ་རེ་ཚད་མའི་གསར་དུ་མི་སླུ་བའི་དོན་ལ་བཞག་པའི་ཕྱིར། སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ལས། རྟོག་གེ་བ་དག་གིས། ནས། ཚད་མར་སོང་ཚུལ་རིགས་པས་དཔྱད་ནས་རྙེད་པའི་དོན་ལ་ཚད་མར་འཇོག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཚད་མ་ཡིན་ན་འཇིག་རྟེན་པའི་ལྷན་སྐྱེས་རང་དགའ་བའི་ངོར་འཇོག་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། སྟོང་ཐུན་ལས། འཇིག་རྟེན་པའི་བློ་ལྷན་སྐྱེས་རང་དགའ་བས་རང་གི་གཞལ་བྱའི་དོན་ལ་མི་སླུ་བ་ཙམ་ལ་ཚད་མར་ཐ་སྙད་བྱེད་ཀྱི་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ལྷན་སྐྱེས་རང་དགའ་བ་ལྟར་བཏགས་དོན་མ་བཙལ་བར་འཇོག་ཅེས་པའི་དོན་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདེན་སྟོང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དང་རང་སྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་དེ་དང༌། བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་སོ་སོར་ཕྱེ་ནས་བྱེད་པ་ཙམ་གྱི་མངོན་སུམ་རྣམས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། ལྷན་སྐྱེས་རང་དགའ་བའི་ཀུན་རྫོབ་རྫུན་པའང་འཇོག་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་པར་བདེན་གཉིས་སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དེས་གཞན་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །
གཞན་ཡང༌། དེའི་པྲའི་དོན་དང་པོ་དང་གསར་དུ་ལ་མི་བྱེད་པར་རབ་ཏུ་དང་ཡང་དག་དང་རབ་ལ་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་བྱེད་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚད་མའི་མཚན་གཞི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟེང་ནས་དེ་ལྟར་བཤད་པས་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བློ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལས། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་རབ་ཏུ་ཤེས་པ་ནི་ཤེས་རབ་བོ། །ངེས་པར་

ཐལ་འགྱུར་བའི་ཚད་མའི་རྣམ་བཞག

539

འབྱེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་རབ་ཏུ་རྟོགས་པ་ནི་ཤེས་རབ་བོ། །འཕགས་པའི་ཆོས་མངོན་དུ་གྱུར་པས་ན་ཤེས་རབ་ནི་ཚད་མར་གྱུར་པའོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་དཀོན་བརྩེགས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྣོད་ལས་ཀྱང་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཡང་དག་པར་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། སྒྲ་དོན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཚད་མས་རང་གི་གཞལ་བྱ་ཡང་དག་པ་ཡིན་པར་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་འདིར་མ་ཁྱབ། ཁོ་རང་ལ། བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡང་དག་པ་ཡིན་པར་གཞལ་བར་ཐལ། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡང་དག་པར་གཟིགས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། དེ་ལ་ཡང་དག་པར་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་འཁྲུལ་བས་བསླད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་ཅིང་རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཚིག་གསལ་ལས། ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དག་ནི་ཐ་དད་པ་ཞེས་པའི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། སྟོང་ཉིད་དོན་དམ་ཡིན་པའི་ཆ་ཀུན་རྫོབ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང༌། མཉམ་བཞག་སྤྲོས་བྲལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་སོགས་མང་ངོ༌། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན་དེའི་པྲའི་དོན་ཡུལ་ལ་བྱེད་པར་ཐལ། རང་གི་གཞལ་བྱའི་གཙོ་བོ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རབ་ཏུ་གཞལ་བ་ཞེས་བཤད་རིགས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཚིག་གཅིག་ལ་དོན་དུ་མ་མི་འགལ་བ་མདོ་བསྟན་ཆོས་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་ལ་རབ་ཏུ་གྲགས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རི་ཥི་དང་རཱུ་བ་སོགས་བཞིན། སྤྲོས་པས་ཆོག་གོ །མཁས་པ་སྟག་ཚང་བ་ན་རེ། ཚད་མའི་དོན་མི་སླུ་བ་དང་མི་སླུ་བའི་དོན་ཚུགས་ཐུབ་དང་བདེན་པ་ཁོ་ན་ལ་དངོས་སྨྲ་དང་དབུ་མ་པ་ཁྱད་མེད་ཟེར། འོ་ན་དངོས་སྨྲའི་ལུགས་ལ་དངོས་མེད་དང་གང་ཟག་སོགས་བཏགས་ཡོད་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་མཚན་མ་ཡིན་པའི་ཚད་གྲུབ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གཞལ་བྱ་གཉིས་ཕྱིར་ཚད་མ་གཉིས། །ཞེས་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

540

གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་སོགས་མང༌། གཞན་ཡང༌། སྐབས་འདིར་ཚད་མར་འཇོག་པ་ལ་རྫས་ཡོད་དམ་ཚུགས་ཐུབ་ཀྱི་ཤེས་པ་ཁས་ལེན་མི་དགོས་པར་ཐལ། རང་གི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་ལམ་རང་གི་འཇུག་ཡུལ་གྱི་གཞལ་བྱ་རབ་ཏུ་འཇལ་བ་དེ་སྐབས་འདིའི་མི་སླུ་བའི་དོན་དང་ཚད་མའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་དུ་འཇིག་རྟེན་ཐ་སྙད་ལའང་ཡིན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས། དགོངས་འགྲེལ་མཁན་པོས་ཀྱང་བཀྲལ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་ནའང་འདིས་འདི་ཡང་དག་པར་འཇལ་བས་མི་སླུ་ཞེས་དང༌། དེ་ལྟར་འཇལ་བས་ཚད་མ་རང་ཡིན་ཞེས་གྲགས་པའི་ཕྱིར། བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། མི་སླུ་བའི་ཤེས་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་ན་ཚད་མ་ཉིད་དུ་མཐོང་ན་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བློ་གྲོས་མི་ཟད་པ་ལས། ཤེས་རབ་ནི་ཚད་མར་གྱུར་པའོ་ཞེས་རབ་ཏུ་ཤེས་པ་པོ་ཚད་མར་བཤད་ལ། ཆོས་ཡང་དག་པར་སྡུད་པ་ལས། ངེས་པར་སེམས་པ། རིག་པ། མཐོང་བ། ཁོང་དུ་ཆུད་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ། ཤེས་པ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སླུ་བ་སྟེ་ཞེས་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སླུ་བའི་དོན་ཤེས་བྱ་དེ་ངེས་པར་སེམས་པ་དང༌། དེ་རིག་པ་དང༌། དེ་མཐོང་བ་དང༌། དེ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་དང༌། དེ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང༌། དེ་ཤེས་པ་སྟེ་དྲུག་པོ་རེ་རེ་ནས་དེ་ལྟར་བཞག་པའི་ཕྱིར་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་འཇུག་འགྲེལ་དུ་བདེན་བཞིའི་ཤེས་བྱེད་ཕྱེ་སྟེ་སྟོན་པའི་བདེན་བཞིའི་སྐབས་སུ་ས་བཅུ་པ་དྲངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས། ཇི་སྐད་གསུངས་པ་དེ་བཞིན་དུ། །མཛད་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་རྟག་བརྟན་མཛོད། །དེ་ནས་དཔལ་ལྡན་ས་སྟེང་དུ། །ཚད་མ་ཡི་ནི་དམ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པས་སྒོ་གསུམ་ལེགས་བསྡམས་ཀྱི་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱིས་ས་སྟེང་དུ་མི་སླུ་བའི་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུར་འགྱུར་བར་བཤད་པ་དང༌། དཔའ་བོས་ཀྱང་སྤེལ་བསྟོད་ལས། དོན་གཟིགས་པས་ན་མི་སླུ་བ། །ཞེས་དོན་དེ་གཟིགས་པ་ནི་དོན་དེ་ལ་མི་སླུ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་སོགས་མང་ལ་གཞན་དུ་སྤྲོས་ཟིན་ཏོ། །དེས་ན་ཚད་མའི་སྒྲ་དོན་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ལ་དཔྱད་པ་ནི་ཕལ་ཆེར་སྒྲ་དོན་གྱིས་ཤེས་ལ། སྟག་ཚང་པ་ན་རེ། ཚད་

ཐལ་འགྱུར་བའི་ཚད་མའི་རྣམ་བཞག

541

མ་མཚོན་ཚུལ་རང་གིས་ངེས་སམ་གཞན་གྱིས་ངེས་སོགས་དཔྱད་པ་མང་པོ་མི་དགོས་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལྷན་སྐྱེས་རགས་པ་སྔ་ཕྱི་གཅིག་འཛིན་གྱིས་ཚད་མ་བཞི་སོགས་འཇོག་ཟེར། འོ་ན་ཚད་མའི་རང་བཞིན་ནམ་མཚན་ཉིད་ཡང་དག་པ་ཞིག་ཤེས་པ་ལ་གཞལ་བྱ་འགྲུབ་པ་ཚད་མ་ལ་རག་ལས་པ་དང་ཚད་མ་རང་ཉིད་ཀྱང་འགྲུབ་ཚུལ་སོགས་དཔྱད་མི་དགོས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྩོད་ཟློག་ལས་འཕགས་པས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་དང་ཟླ་བས་དེ་ལྟར་མང་དུ་བཤད་པ་དེ་བཤད་མི་དགོས་པ་ཞིག་བཤད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། མདོ་དུ་མ་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ལྟར་མ་ངེས་པར་ཚད་མའི་རྣམ་བཞག་ལེགས་པར་འཇོག་མི་ཐུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚིག་གསལ་ལས། གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པ་ཚད་མ་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་ན། ཚད་མ་དེ་དག་གང་གིས་ཡོངས་སུ་གཅོད་པར་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་རྩོད་པ་ཟློག་པ་ལས་བཤད་པའི་སྐྱོན་དེ་མ་སྤངས་པས། ཡང་དག་པའི་མཚན་ཉིད་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཚད་མ་ཐམས་ཅད་ལྷན་སྐྱེས་རགས་ངོར་འཇོག་པ་སྔར་བཀག་ཟིན་ཏོ། །ཆོས་རྗེ་རྒྱན་བཟང་པ་ན་རེ། ཤེས་པ་དང་ཚད་མའི་འཇོག་བྱེད་གཅིག་ཡིན་པར་སེམས་ཞེས་གསུངས་ནས་ཚད་མིན་གྱི་ཤེས་པ་མེད་ཟེར། དེ་ལ་འོ་ན། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། དེ་ལྟར་གྱུར་པ་ནི་ཚད་མ་ཉིད་དུ་བརྟག་པར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཚད་མ་ཉིད་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་རྣམ་ཤེས་ཐམས་ཅད་ཚད་མ་ཡིན་པ་ཧ་ཅང་ཐལ་བར་བཤད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་ཤེས་ཐམས་ཅད་ཚད་མ་ཡིན་པ་ཟླ་བའི་ལུགས་ལ་འདོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཚད་མ་ཡིན་ཟེར་བའི་གྲུབ་མཐའ་སུ་ཡང་མེད་པས་དེ་ལྟར་ཐལ་བ་འཕངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐབས་འདིར་ཡང་བློ་ལ་ཚད་མ་དང༌། ཚད་མིན་གྱི་རྣམ་བཞག་ཤིན་ཏུ་འཐད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་ལ་སྣང་བའི་ཡུལ་མངོན་གྱུར་པ་ལ་ལྟོས་ནས་མངོན་སུམ་ཚད་མར་འགྲོ་བ་མཚུངས་ཀྱང་བདག་གཉིས་དང་སྒྲ་རྟག་འཛིན་གྱི་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

542

ཞེན་རིག་དང་ཟླ་གཅིག་ཟླ་གཉིས་སུ་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་ལྟ་བུའི་ལོག་ཤེས་རྣམས་ཚད་མ་མིན་ལ། བདག་མེད་གཉིས་དང་སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དང་མངོན་སུམ་རྣམས་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐབས་འདིར་ཡང་རང་གི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་སླུ་མི་སླུའི་སྒོ་ནས་ཚད་མ་ཡིན་མིན་དུ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པར་ཐལ། ལོག་ཤེས་རྣམས་འཛིན་སྟངས་ཡུལ་ལ་མི་སླུ་བར་སོང་བ་མེད་ཅིང༌། རྗེས་དཔག་དང་མངོན་སུམ་ཚད་མ་དག་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་ལའང་མི་སླུ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་སྔ་མ་འཇལ་བྱེད་མེད་ཕྱི་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཛིན་སྟངས་སྔ་མའི་ཡུལ་གཞི་མ་གྲུབ་ཕྱི་མ་གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ལྟར་ཤེས་པ་རྣམས་ཡུལ་དུ་སྣང་བའི་སྣང་ཡུལ་མངོན་གྱུར་གྲུབ་པར་འདྲ་ལ། བདག་གཉིས་དང༌། བདག་མེད་གཉིས་དང་གཟུགས་སོགས་རྟག་མི་རྟག་སོགས་ལ་ཚད་མར་འགྲོ་མི་འགྲོའི་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་ཡོད་པས། བློ་ལ་ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པའང་འགྲུབ་བོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །གཞལ་བྱ་ལ་མི་སླུ་བའི་ཤེས་པ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། འོ་ན། སྒྲ་རྟག་འཛིན་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། སྒྲ་རྟག་སྣང་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེ་སྒྲ་རྟག་སྣང་ལ་ཚད་མར་སོང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྒྲ་རྟག་འཛིན་རྟོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་རང་གི་སྣང་བ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་གཉིས་སྣང་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཚིག་གསལ་ལས། འཇིག་རྟེན་ན་ཡོད་ན་ནི་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང༌། དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཚད་མིན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དེར་ཐལ། ཚད་མིན་གྱི་ཤེས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གསར་དུ་མི་སླུ་བ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་འཐད་པར་ཐལ། རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀུན་འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྩ་བར་འདོད་ན། སྔོན་འཛིན་དབང་མངོན་གྱིས་དྲངས་

ཐལ་འགྱུར་བའི་ཚད་མའི་རྣམ་བཞག

543

པའི་སྔོན་པོ་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་ཆོས་ཅན། གསར་དུ་མི་སླུ་བར་ཐལ། ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རང་གི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སྔོན་པོ་ལ་མི་སླུ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེ་ཚད་མའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། མི་སླུ་བའི་ཤེས་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་ན་ཚད་མ་ཉིད་དུ་མཐོང་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་མ་ཁྱབ་མཚམས་ལ་རྟགས་དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྟོགས་ཟིན་རྟོགས་པའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བཅད་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཆོས་ཅན། རང་གི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་མི་སླུ་བར་ཐལ། ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་རྟགས་ཁས། འདོད་ན། རང་གི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་སྔོན་པོ་ལ་མི་སླུ་བར་ཐལ། འདོད་པ་གང༌། སྔོན་པོ་དེའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་ཁས། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། སྔོན་འཛིན་དབང་མངོན་ཆོས་ཅན། སྔོན་པོ་ཁྱོད་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྔོན་པོ་ངེས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། གོང་དུ་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཁྱོད་སྔོན་པོ་ལ་སླུ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་སྔོན་པོ་ལ་གནས་ཚུལ་གཞན་དུ་གནས་ཀྱང༌། སྣང་ཚུལ་ལོག་པར་སྣང་བའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་བཟུང་ཚུལ་ལ་སླུ་བའི་དོན་མིན་ལ་སྣང་ཚུལ་ལ་སླུ་བའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། གཟུང་ཡུལ་དང་སྣང་ཡུལ་གཉིས་ཆེས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་མ་ཁྱབ་མཚམས་ལ་རྟགས་གྲུབ་སྟེ། གནས་ཚུལ་དང་སྣང་ཚུལ་མི་མཐུན་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་སེམས་ཅན་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་མངོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། གོང་དུ་མ་ཁྱབ་མཚམས་ལ་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་སྣང་ཚུལ་ཅན་ཡིན་ན་མི་སླུ་བའི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། དེ་ནི་མི་སླུ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པ་གཞན་དུ་གནས་པའི་དངོས་པོ་ལ་རྣམ་པ་གཞན་དུ་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དབང་མངོན་རྣམས་གཟུགས་སོགས་ཡུལ་ལྔའི་རང་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

544

མཚན་ལ་མི་སླུ་བའི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་མཚན་རྡུལ་ཙམ་མ་གྲུབ་ཀྱང་དེར་སྣང་བ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་རང་མཚན་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པ་མི་འགལ་ཟེར་ན་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཚད་མར་ཐལ་བ་འཕེན་པ་ལ། བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། དེ་ལྟར་གྱུར་པ་ནི་ཚད་མ་ཉིད་དུ་བཏགས་པར་རིགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཚད་མ་ཉིད་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དངོས་སྨྲས་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་ཁྱད་པར་རྟོག་བྲལ་དང༌། རང་གི་སྣང་ཡུལ་དངོས་པོའི་རང་མཚན་ལ་མི་སླུ་བ་དང༌། སྒྲ་བཤད་དབང་པོ་དང་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པ་ཞེས་གསུམ་ལྡན་དུ་བཞེད་པ་གང་ཞིག །དེའི་ཁྱད་པར་གཉིས་པ་འགོག་པ་ལ་འདི་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དངོས་སྨྲའི་འདོད་ཚུལ་འགོད་སྐབས། བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། སྨྲས་པ། ཤེས་པ་མངོན་སུམ་ཡིན་ནོ། །ཤེས་པ་ཇི་འདྲ་བ་ཞིག །གང་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའོ། །རྟོག་པ་ཡང་ཅི་ཞིག །གང་དོན་ལ་མིང་དང་རིགས་སུ་ལྷག་པར་སྒྲོ་འདོགས་པར་ཞུགས་པ་འདུ་ཤེས་གཡེར་བོ་སྟེ། དེ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྔ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ཙམ་ཞིག་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲས་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དབང་པོ་དང་དབང་པོ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འདུ་ཤེས་གཡེར་བོ་སྟེ་དེ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཡན་ཆད་ཀྱིས་རྟོག་བྲལ། དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྔ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ཙམ་ཞིག་ལ་འཇུག་ཅེས་པས་དབང་མངོན་རང་མཚན་ལ་ཚད་མར་སོང་ཚུལ་བཤད། ལྷག་མས་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲ་བཤད་བྱས་ཚུལ་བཀོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཁྱད་པར་དང་པོ་རྟོག་བྲལ་འགོག་པ་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པར་མ་མཛད་ཀྱང༌། ཚིག་གསལ་ལས། རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་པ་ཉིད་དུ་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། ནས། ལུང་ལས་ཀྱང་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཁོ་ན་མངོན་སུམ་ཉིད་མ་ཡིན་པས་འདི་ནི་མི་རིགས་སོ་ཞེས་བྱུང༌། ཁྱད་པར་གཉིས་པ་རང་མཚན་ལ་ཚད་མར་སོང་བ་འགོག་པ་ལ། བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས།

ཐལ་འགྱུར་བའི་ཚད་མའི་རྣམ་བཞག

545

དེ་ཡང་ཆེས་ཤིན་ཏུ་མ་འབྲེལ་བ་ཞིག་སྟེ། ནས། གང་ཞིག་རྫུན་པ་སླུ་བའི་ཆོས་ཅན་དང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་དེ་ནི་མི་སླུ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་དྲངས་མ་ཐག་པ་བྱུང༌། ཁྱད་པར་གསུམ་པ་འགོག་པ་ལ། བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཇི་ལྟར་མངོན་སུམ་ཉིད་ཡིན། དེ་ནི་དབང་པོ་དང་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། དབང་པོ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་དག་སྐྱེས་མ་ཐག་ཏུ་འཇིག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཡང་སྟག་ལོ་ན་རེ། གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་ཆོས་ཅན། རང་ཡུལ་གཟུགས་ལ་སླུ་བའི་ཤེས་པར་ཐལ། རང་ཡུལ་གཟུགས་ལ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུན་མཐའ་མ་ཐོབ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་དབང་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཁྱོད་དེ་ལ་མི་སླུ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་རང་ཡུལ་གྱི་གཟུགས་རབ་ཏུ་འཇལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པར་ཐལ། ཚད་མའི་སྒྲ་དོན་ཡང་དེ་ལ་ཚང་ལ། དེ་འདྲའི་གཞལ་ཡུལ་ལ་བློ་གང་གིས་ཀྱང་མི་གནོད་པས་ན་དེ་དེ་ལ་མི་སླུ་བར་སྟོན་པ་དང་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོས་བཞེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཀོན་བརྩེགས་ལས། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ཆོས་རབ་ཏུ་ཤེས་པ་ནི་ཤེས་རབ་བོ། །ཤེས་རབ་ནི་ཚད་མར་གྱུར་པའོ། །ཞེས་དང༌། དཔའ་བོས། དོན་གཟིགས་པས་ན་མི་སླུ་བ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་མ་ཁྱབ་མཚམས་ལ་རྟགས་དེར་ཐལ། དེ་གཟུགས་ད་ལྟ་བ་ཡོངས་སུ་གཅོད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། གང་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལས་སྐྱེས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ནི་ཡུལ་ད་ལྟ་བའི་རྣམ་པ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པར་བྱེད་པར་སྐྱེ་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། རང་ཡུལ་གྱི་གཟུགས་ལ་མི་སླུ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུགས་དེ་རྫུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཤིན་ཏུ་མ་ཁྱབ། ཁྱབ་པར་ཐལ། བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། གང་ཞིག་རྫུན་པ་སླུ་བའི་ཆོས་ཅན་དང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་དེ་ནི་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

546

མི་སླུ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་ཁྱབ་སྟེ། གཞི་དེ་ལ་སླུ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་ན་དེ་ལ་ཚད་མ་དང་མི་སླུ་བ་མིན་དགོས་པས་དབང་མངོན་དེ་རང་མཚན་ལ་མི་སླུ་བའི་ཤེས་པ་མིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཚུལ་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། འདུས་བྱས་གང་ལའང་མི་སླུ་བར་སོང་བའི་ཚད་མ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གང་ལའང་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དེ་དང་དེའོ་ཞེས་རབ་ཏུ་རྟོགས་པ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ལ་མི་སླུ་བར་སོང་བའི་ཚད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ལས་ལྷག་པའི་མི་སླུ་ལུགས་རྭ་ཅན་ཞིག་མི་དགོས་པར་མཁས་བླུན་གང་གིས་བསམས་ནའང་གོ་བའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་མཚམས་ལ། འདོད་ན། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལ་འདི་ནི་སྡུག་བསྔལ་འཕགས་པའི་བདེན་པའོ། །ཞེས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པའི་འཕགས་ལམ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་འདྲའི་ས་ལྔ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྩ་བར། བློ་བཟང་བདེན་རང་བཞིན། །ཞིབ་མོར་རྟོགས་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པ་ཐོབ། །ཅེས་དང༌། དེའི་ཐད་ཀྱི་ས་བཅུ་པའི་མདོ་འདིར་དྲངས་པ་ལས། འདི་ནི་སྡུག་བསྔལ་འཕགས་པའི་བདེན་པའོ་ཞེས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །འདི་ནི་སྡུག་བསྔལ་ཀུན་འབྱུང་བའོ། །ནས། ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་སྤྱི་དང༌། དབྱེ་བ་དང༌། ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྣམ་བཞག་རྣམས་གཞལ་བའི་ས་ལྔ་པའི་ཡེ་ཤེས་མེད་པར་ཐལ། རྫུན་པ་ཡིན་ན་རང་ལ་མི་སླུ་བར་སོང་བའི་བློ་མེད་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། མཚན་ཉིད་ཀྱི་བདེན་པ་སོགས་རབ་ཏུ་ཤེས་པའི་བློ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། འདིའི་ཐད་ཀྱི་མདོ་ལས། རང་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་རྟོགས་པས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བདེན་པ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །ཆོས་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་རྣམ་པར་བཞག་པ་རྟོགས་པས་རྣམ་པར་དབྱེ་བའི་བདེན་པ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །ཕུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་རྗེས་སུ་རྟོགས་པས་ཕྱེ་སྟེ་རྟོགས་པའི་བདེན་པ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་

ཐལ་འགྱུར་བའི་ཚད་མའི་རྣམ་བཞག

547

ཡང༌། མདོ་དེས་འདི་ནི་ཀུན་འབྱུང་བའོ། །ཞེས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་རྟོགས་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་གཞལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཀུན་འབྱུང་བའོ་ཞེས་གཞལ་བའི་ཚད་མ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་གཞལ་བའི་གཞལ་བྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། འདོད་ན་དངོས། མ་ཁྱབ་ན། ཚད་མ་ལ་མ་ལྟོས་པར་གཞལ་བྱ་བཞག་ཆོག་པར་ཐལ། ཀུན་འབྱུང་ལ་དེ་ལྟར་ཆོག་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། རྩོད་ཟློག་ལས། གལ་ཏེ་ཡོད་ན་གཞལ་བྱ་ལ། །ལྟོས་ནས་ཚད་མ་གྲུབ་ཡིན་ན། །ཚད་མ་རྣམས་ལ་མ་ལྟོས་པར། །གཞལ་བར་བྱ་བ་འགྲུབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་མི་འདོད་པའི་ཐལ་བ་ལ་འདོད་རིགས་པར་ཐལ་བ་དང༌། ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་ཕན་ཚུན་ལྟོས་གྲུབ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་སོགས་དུ་མ་འབྱུང་བས་སྤྲོས་པས་ཆོག་གོ །ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཚད་མ་ཐལ་འགྱུར་བས་ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ། བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་བར་འཇིག་རྟེན་ན་མི་སླུ་བའི་ཤེས་པ་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་ཚུལ་བཤད་ཟིན། ཁྱབ་པར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་ལ་ཡང་ལོག་རང་ལུགས་ལ་ཁས་མི་ལེན་པའི་བཤད་ཚུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་རོ། །འོ་ན་ཁྱོད་རང་ལ། རྩ་བར། འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལས། ཞེས་པས་གཞི་དེ་ཡང་ལོག་གང་དུ་འཇོག་པ་དེ་འཇིག་རྟེན་ལྷན་སྐྱེས་ངོར་འཇོག་ལ་ཐལ་འགྱུར་བས་གང་ཡང་ཁས་མི་ལེན་པར་བཤད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཕྲལ་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུས་བསླད་པའི་དབང་ཤེས་དག་དང་གཟུགས་བརྙན་དང་བྲག་ཆ་དང༌། རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་དུ་འཛིན་པའི་བདག་འཛིན་རྣམས་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཐལ་འགྱུར་བས་རྫུན་པར་མི་འདོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོའི་རྫུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། རྟགས་གྲུབ་ཅིང༌། ཁྱབ་པ་ཡང་ཁས་བླངས་ཏེ། རྩ་བར། ལྷག་མ་ནི། །འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལས་ལོག་པར་རྣམ་པར་བཞག །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཁྱོད་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། དེ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་ལྟག་ཆོད་འཕངས་པ་ཇི་འདྲ་བྱུང༌། མཚན་ཉིད་ལ་དཔྱད་ཟིན། དབྱེ་བ་འབྱེད་བྱེད་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྣམ་འགྲེལ་ལྟར་ཡུལ་རང་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

548

སྤྱི་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་གཉིས་འཇོག་ཟེར་ན། དེ་དག་གིས་རང་མཚན་དང་སྤྱི་མཚན་དཔྱད་ནས་ཚད་མ་གཉིས་འཇོག་པ་ལྟར་སྐབས་འདིར་མི་རུང་བར་ཐལ། དེ་ལྟར་མཚན་ཉིད་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་ནམ་ཆོས་ཅན་ཡོད་ན་གཞལ་བྱ་ཕུང་གསུམ་ཡིན་པས་ཚད་མ་གཉིས་མི་འཐད་ལ་རྟེན་ནམ་མཚན་གཞི་མེད་ན་མཚན་ཉིད་གཉིས་ཀྱང་མེད་དགོས་པ་སོགས་ཀྱིས་ཚད་མ་གཉིས་མི་འཐད་པ་གང་ཞིག །རྟོག་གེ་བ་ལྟར་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་ཚད་མ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་མ་གྲུབ་ལ། དོན་དམ་པར་དེ་བས་ཀྱང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཚིག་གསལ་ལས། གཞན་ཡང༌། གལ་ཏེ་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་གཉིས་ཀྱི་དབང་གིས་ཚད་མ་གཉིས་སྨྲ་ན་ནི། ཅི་མཚན་ཉིད་དེ་གཉིས་གང་ལ་ཡོད་པའི་མཚན་གཞི་དེ་ཡང་ཡོད་དམ་འོན་ཏེ་མེད། གལ་ཏེ་ཡོད་ན་ནི་དེའི་ཚེ་དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་གཞལ་བྱ་ཡོད་པས་ཇི་ལྟར་ཚད་མ་གཉིས་ཡིན། འོན་ཏེ་མེད་ན་ནི་དེའི་ཚེ་རྟེན་མེད་པས་མཚན་ཉིད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་ཇི་ལྟར་ཚད་མ་གཉིས་སུ་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཚིག་གསལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་གལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་དུ་ཡིན་ན་ནི། དེའི་ཚེ་མཚན་ཉིད་བཞིན་དུ་མཚན་གཞི་ཡང་གདོན་མི་ཟ་བར་བྱ་དགོས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཉེས་པ་དེ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཚིག་གསལ་ལས། འོན་ཏེ་དོན་དམ་པར་ཡིན་ན་ནི། དེའི་ཚེ་མཚན་གཞི་མེད་པས་མཚན་ཉིད་གཉིས་ཀྱང་མེད་པས་ཚད་མ་གཉིས་སུ་ག་ལ་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དགག་པ་རྒྱས་པར་བྱས་ཚུལ་རྣམ་བཤད་ཟབ་རྒྱས་ཀུན་གསལ་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །
གཞན་ཡང༌། རང་སྤྱི་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཇིག་རྟེན་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་ཚད་མ་གཉིས་སོ་སོར་འཇོག་མི་ཐུབ་པར་ཐལ། ཡིད་མངོན་ཕལ་ཆེ་བ་སྤྱི་མིང་དེ་བཟུང་ཡུལ་དུ་སྤྱི་མཚན་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། རྗེས་དཔག་རྣམས་ཀྱང་རང་རང་གི་སྣང་བ་ལ་ལྟོས་ཏེ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སེམས་ཅན་རྒྱུད་ཀྱི་མངོན་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་མངོན་ཡུལ་ལྔར་འཇུག་པ་རྣམས་རྟོག་བྲལ་

ཐལ་འགྱུར་བའི་ཚད་མའི་རྣམ་བཞག

549

མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དག་ཡུལ་དེ་ལ་དབང་ཤེས་ལྟར་གསལ་སྣང་ཅན་མ་ཡིན་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། དེ་ནི་དབང་པོ་ལས་སྐྱེས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་རྣམ་པར་རྟོག་ཅིང་འབྱུང་བ་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དབང་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་རྣམ་པར་རྟོག་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། མིག་གིས་གཟུགས་མཐོང་བ་ན་འདི་ནི་འདི་འདྲ་ཞིག་གོ་སྙམ་པའི་བློ་འབྱུང་བ་མྱོང་བས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྩ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཚིག་གསལ་ལས། གལ་ཏེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་དམ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ཚད་མ་ལ་ཁྱོད་ལྟར་གྱི་མངོན་རྗེས་གཉིས་ལས་དབྱེ་བ་གཞན་མི་ཐུབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་ལ་ཁྱོད་ལྟར་གྱི་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་གནས་པ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར། ཚིག་གསལ་ལས། གང་གི་ཚེ་དེ་ལྟར་གཞལ་བྱ་གཉིས་གནས་པ་མེད་པ་དེའི་ཚེ་ལུང་ལ་སོགས་པ་རང་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་མིན་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཚད་མ་གཞན་ཉིད་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་མ་ཁྱབ་ན་ཁྱབ་བར་ཐལ། ཚད་མའི་གྲངས་གཞལ་བྱའི་དབང་གིས་འཇོག་པ་ལ་རང་རེ་གཉིས་མཐུན་སྣང་ཡིན་ལ་དེ་ལྟར་ན་གཞལ་བྱ་ལ་ཡུལ་མངོན་གྱུར་དང༌། ཅུང་ཟད་ལྐོག་གྱུར་དང༌། ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་ཏེ་གནས་གསུམ་དང༌། དཔེ་དོན་འདྲེས་པའི་ལྐོག་གྱུར་ཏེ་གཞལ་བྱའི་ཁྱད་པར་བཞིའི་དབང་གིས་མངོན་སུམ་ཚད་མ་དང༌། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་དང༌། ལུང་གི་ཚད་མ་དང༌། དཔེ་ཉེར་འཇལ་གྱི་ཚད་མའི་དབྱེ་བ་བཞི་གཙོ་བོར་བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ་དྲངས་མ་ཐག་པ་ལས། ལུང་ལ་སོགས་པ་ནས། ཚད་མ་གཞན་ཉིད་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང༌། ཚད་མའི་གྲངས་འཇུག་པ་གཞལ་བྱའི་གཞན་གྱི་དབང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ཚད་མ་གཉིས་སུ་སྡུད་ནའང་རང་སྤྱིའི་སྒོ་ནས་མི་རིགས་པར་བཤད་ཟིན་ལ། རང་གི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་གཞལ་བྱ་མངོན་ལྐོག་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཚད་མ་གཉིས་འཇོག་རིགས་པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་སྐབས་ཡིན་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ལ་ཡུལ་མངོན་གྱུར་གྱི་སྒོ་ནས་ཡུལ་ཅན་ལ་མངོན་སུམ་འཇོག་ཅིང༌། ལྐོག་ཏུ་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

550

གྱུར་པ་ལ་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེས་སུ་དཔོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚིག་གསལ་ལས། མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲ་འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པ་ནི་ཡོད་(1)མོད་ཀྱི། དེ་ཇི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་ན་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ནི་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་སྨྲས་པ་ཉིད་དོ། །འཇིག་རྟེན་པའི་དོན་ཇི་ལྟར་གནས་པ་སྤངས་ནས་དེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ་ནི་རབ་ཏུ་གྲགས་པའི་སྒྲ་ཡང་སྤོང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང༌། བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང༌། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པས་གོ་བར་བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡང་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ལྔ་པ་དབྱེ་བའི་རྒྱུ་མངོན་ལྐོག་གཉིས་ཀྱི་སྒྲ་དང་མངོན་ལྐོག་གི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཞི་གྲུབ་ན་མངོན་ལྐོག་གཉིས་ཀ་ཡིན་པས་ཁྱབ་སྟེ། གཞི་གྲུབ་ན་མངོན་གྱུར་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་གང་ཞིག །དེ་ཡིན་ན་ལྐོག་གྱུར་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། གཞི་གྲུབ་ན་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ན་མཁས་པ་དག་མ་ཁྱབ་ཟེར། དེར་ཐལ། གཞི་གྲུབ་ན་རང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་ཡོད་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ན་འདི་ཁོ་ནར་མ་ཁྱབ། ཁྱབ་པར་ཐལ། རང་གཞལ་བའི་ཚད་མ་ཡོད་ན་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་ཤིན་ཏུ་མ་ཁྱབ་ཅིང་མི་མཚུངས་པ་ཞིག་གོ །རྩ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གཞི་གྲུབ་ན་རྗེས་དཔག་གི་གཞལ་བྱ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་མཁས་པ་དག་གིས་མ་ཁྱབ་ཟེར། དེར་ཐལ། གཞི་གྲུབ་ན་རང་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཡོད་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ན་འདི་ཁོ་ནར་མ་ཁྱབ་བོ། །འོ་ན། གཞི་གྲུབ་ན་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བའམ་གོ་བར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། གཞི་གྲུབ་ན་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་རྟོགས་བྱ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང༌། འཁོར་གསུམ་ཁས། འདོད་ན། མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མའི་རྟོགས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་ཞིག་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པས་གོ་བར་བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་གྱི།

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། མོད་ཀྱང།

ཐལ་འགྱུར་བའི་ཚད་མའི་རྣམ་བཞག

551

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ལ་མངོན་གྱུར་ཡིན་ན་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་ལ་མངོན་གྱུར་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། གཞི་གྲུབ་ན་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདོད་ན། མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ལ་ལྐོག་ཏུ་མ་གྱུར་པ་ཡིན་ན་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་ལའང་ལྐོག་ཏུ་མ་གྱུར་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་མཁྱེན་སོགས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་ཚད་མ་ལ་ལྐོག་ཏུ་མ་གྱུར་པར་ཐལ། མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་ཆོས་ཅན། ཤེས་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་ཤེས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཆོས་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། ཤེས་སྒྲིབ་སྤངས་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་ལ་དེ་སྤངས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་མཚམས་ལ་རྟགས་དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་གང་ཞིག །ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གོང་དུ་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སྒྲིབ་བཅས་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཐམས་ཅད་ཁྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང༌། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་ལ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་མ་གྱུར་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་ལྐོག་ཏུ་མ་གྱུར་པ་གང་ཞིག །དེ་ལ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། ཁྱོད་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ལ་ལྐོག་ཏུ་མ་གྱུར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འཁོར་གསུམ། རྟགས་རྣམ་མཁྱེན་ལ་དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། རྟགས་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ལ་དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། དེར་ཐལ། སློབ་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་ལ་དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང༌། དབང་མངོན་གྱི་ཚད་མ་གང་རུང་ཞིག་གི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ན། དབང་མངོན་གྱི་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མངོན་སུམ་ཚད་མ་ལ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྟོང་ཉིད་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། དེར་ཐལ། ཁྱོད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་དབང་མངོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞི་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

552

གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང༌། མིག་ཤེས་གང་རུང་ཞིག་གི་གཟུང་བྱ་ཡིན་ན་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདོད་ན། སྒྲ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་དེར་ཐལ། ཁྱོད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མིག་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སྒྲའི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དབང་པོའི་སེམས་ནི་ངེས་ཕྱིར་དང༌། །ཞེས་དང༌། བརྒྱ་པ་ལས། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་འགྱུར་ན་ནི། །གཉིས་ཀ་ཡང་ནི་མིག་ཉིད་ཀྱིས། །འཛིན་པར་ཅི་ཡི་ཕྱིར་མི་འགྱུར། །ཞེས་མིག་གིས་རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་དང་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་གཉིས་ཀ་འཛིན་པར་ཐལ་བ་འཕངས་པའི་ཕྱིར། ཤིན་ཏུ་མང༌། གཞན་ཡང༌། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དང་ཡིད་མངོན་ལའང་རིགས་པ་དེ་ལྟར་བསྒྲེས་ནས་མིག་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་སྙོམས་འཇུག་ནུས་པ་སོགས་འཕེན། གཞན་ཡང༌། རྗེས་དཔག་གང་རུང་ཞིག་གི་གཞལ་བྱ་ལ་རྗེས་དཔག་གི་གཞལ་བྱས་ཁྱབ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། རང་གི་དབང་པོས་གཅོད་བཞིན་པ་ཆོས་ཅན། རྗེས་དཔག་གི་གཞལ་བྱར་ཐལ། ཁྱོད་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ལྐོག་གྱུར་ཡིན་པར་འགལ་བར་མ་ཟད་ཁྱོད་གང་ཟག་གཅིག་ལ་ལྐོག་གྱུར་དུ་སོང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། རྟགས་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གྲུབ་ཟིན་སྒྲུབ་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ་བ་དང༌། གཞལ་བྱའི་གནས་དང་པོ་ལ་རྗེས་དཔག་མི་འཇུག་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་འདྲ་རྟགས་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོགས་པ་དང་རྗེས་དཔག་གིས་གཞལ་དགོས་པ་ནི་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལམ་རིམ་ལས། མཁས་པའི་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་ཡིན་ཏེ། སློབ་མས་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་སློབ་དཔོན་གྱིས་རྗེས་དཔག་གི་སྒོ་ནས་སྒྲུབ་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་གཏམ་དེ་འདྲ་བ་ནི་རིགས་པ་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་མདུན་དུ་སྨྲ་བར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཐལ་འགྱུར་བའི་ཚད་མའི་རྣམ་བཞག

553

གཞན་ཡང༌། གཞི་གྲུབ་ན་ཅུང་ཟད་ལྐོག་གྱུར་དང་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་གཉིས་ཀ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། གཞི་གྲུབ་ན་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་དང་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་གཉིས་ཀའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞི་གྲུབ་ན་རང་ཉིད་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དེ་གཉིས་རེ་ཡོད་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། རང་ཉིད་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་དུ་ཡུལ་དུས་རྣམ་པ་ཅི་རིགས་སྒོ་ནས་སོང་བའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། ཁྱོད་གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། སྒྲ་མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འཁོར་གསུམ། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྟོགས་པ་ལུང་རྣམ་དག་གི་ཤེས་བྱེད་མེད་པར་རྟོགས་མི་ཐུབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྟོགས་པ་ལུང་རྣམ་དག་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གཞལ་བྱའི་གནས་གསུམ་པ་རིགས་པ་རྐྱང་པས་རྟོགས་མི་ནུས་པས་དེ་ལ་ལུང་འདྲེན་པ་མཁས་པའི་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གནས་གསུམ་པར་ནི་འཕོས་པ་ན། །ལུང་འདྲེན་པ་ནི་མཁས་པའི་ལུགས། །ཞེས་གསུངས་པ་སོགས་མང་བའི་ཕྱིར། གོང་དུ་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཁྱོད་གཞལ་བྱའི་གནས་གཉིས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཆོས་ཅན་གྱིས་གྲུབ་ལ། མ་ཁྱབ་ན། ཁྱབ་པར་ཐལ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཡོངས་བཏགས་ཡོངས་སུ་ལེན་པའི་ཕྱིར། །རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཡུལ་ལ་ཚིག །ཚད་མ་ཉིད་དུ་འདོད་མ་ཡིན། །དེར་ནི་རྗེས་དཔག་འཇུག་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། དཔྱོད་པ་ཀུན་གྱི་ཡུལ་རྟོགས་པ་ལུང་ལ་ལྟོས་པར་ཐལ། གཞལ་བྱའི་གནས་དང་པོ་རྟོགས་པ་ལའང་ལུང་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཁྱབ་ཅིང༌། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དཔྱོད་པ་ཀུན་ལ་བསྟན་བཅོས་དག །ཟུངས་ཞེས་ལུགས་འདི་སུ་ཡིས་བྱས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་མདུན་གྱི་བུམ་པ་ཆོས་ཅན། རྟགས་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། རྗེས་དཔག་གི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདོད་ན། དབང་པོའི་དངོས་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང༌། ཡང་ཁྱོད་རྟོགས་པ་ལུང་ལ་ལྟོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཡིད་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

554

ཆེས་རྗེས་དཔག་གི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སོགས་སྤྲོས་པས་ཆོག་གོ །གཞན་ཡང༌། རང་སྤྱི་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་མངོན་གྱུར་ཡིན་ཞིང་ལྐོག་གྱུར་མིན་ཞེས། ཚིག་གསལ་ལས། འཇིག་རྟེན་ན་ཡོད་ན་ནི་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལྐོག་ཏུ་མ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་བསྟན་པར་ཐལ། གཞི་གྲུབ་ན་མངོན་གྱུར་ཡིན་དགོས་པའི་ཤེས་བྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ལུང་དེའི་རྗེས་སུ་དེ་ཉིད་ལས། ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་ཅན་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་ཅིང་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ལུང་དེས་རང་སྤྱི་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་མངོན་གྱུར་དང་ལྐོག་གྱུར་མ་ཡིན་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། རང་སྤྱི་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་མངོན་གྱུར་ཡིན་གྱི་ལྐོག་གྱུར་མ་ཡིན་པར་སྟོན་པའང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པའི་ལུང་དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། བདེན་མེད་ཆོས་ཅན། མངོན་གྱུར་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྐོག་ཏུ་མ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚིག་གསལ་ལས། མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲ་ནི་ལྐོག་ཏུ་མ་གྱུར་པའི་དོན་གྱིས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང༌། དེ་ཆོས་ཅན། རྟགས་ལ་མ་ལྟོས་པར་དབང་པོ་དྲུག་པོ་གང་རུང་གི་ཡུལ་དུ་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པ་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་མངོན་གྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁྱབ་པར་ཐལ། མངོན་སུམ་དང་མངོན་གྱུར་དང༌། དབང་པོའི་ཡུལ་རྣམས་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚིག་གསལ་ལས། དབང་པོ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་དོན་ནི་མངོན་སུམ་མོ་ཞེས་དང༌། འཆི་མེད་མཛོད་ལས། མངོན་སུམ་དང་ནི་དབང་པོའི་ཡུལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལའང་མ་ཁྱབ་ཟེར་ན། འོ་ན། སྐབས་འདིར་མངོན་ལྐོག་གི་བཏགས་དོན་བཙལ་ནས་འཇོག་རིགས་པར་ཐལ། དབང་པོ་དྲུག་གང་རུང་གི་ཡུལ་དུ་གྲགས་ཤིང་རྒྱུ་མཚན་ལ་མ་ལྟོས་པར་རྟོགས་ནུས་པ་མངོན་གྱུར་དང༌། དབང་པོ་དྲུག་གང་རུང་གི་ཡུལ་ལས་འདས་ཤིང་རྒྱུ་མཚན་ལ་ལྟོས་པ་ལྐོག་གྱུར་དུ་འཇོག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་

ཐལ་འགྱུར་བའི་ཚད་མའི་རྣམ་བཞག

555

ཁས། ཁྱབ་ཅིང་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བུམ་པ་ལྟ་བུའི་མངོན་ལྐོག་གི་བཏགས་དོན་བཙལ་ན་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པ་དེས་མ་ཚིམ་པར་འདི་ཡུལ་ཅན་གང་རུང་གཅིག་ལ་མངོན་ལྐོག་ཡིན་པས་མངོན་ལྐོག་གི་གོ་ཆོད་མི་ཆོད་བཙལ་བ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བུམ་པའི་བཏགས་དོན་དང་དེའི་མངོན་ལྐོག་གི་བཏགས་དོན་འཚོལ་ཚུལ་སོ་སོ་བ་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང༌། མདོ་སེམས་ཀྱིས་མངོན་ལྐོག་དཔྱོད་ཚུལ་བཏགས་དོན་བཙལ་བར་སོང་བའི་ཕྱིར། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར་བལྟ་དགོས། སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པའི་འགག་མདོ་དེ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་བསམ་དགོས་སོ། །དྲུག་པ་ཕྱེ་བའི་མངོན་རྗེས་སོ་སོའི་དོན་ལ་ཚད་མ་སྡེ་བདུན་ལ་ཞེན་ཆེ་བ་མང་པོ་དང་ཐལ་འགྱུར་བར་རློམ་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། མངོན་རྗེས་གཉིས་མདོ་དང་སྡེ་བདུན་ལྟར་ཟེར་ན། འོ་ན། ཚིག་གསལ་དང་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པའི་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་རྣམ་བཞག་སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་སྔ་སྨྲ་བ་པོ་ལ་ཚད་མ་མདོའི་ལུགས་སོགས་འཇོག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་ཡང་དེ་ལྟར་འདོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དངོས། ཁྱབ་ཅིང་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཚད་མ་མདོ་སོགས་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲ་ཡུལ་ཅན་ཤེས་པ་ལ་དངོས་དང་ཡུལ་ལ་བཏགས་ནས་འཇུག་པར་འདོད་པ་གང༌། འདིར་ཡུལ་ལ་དངོས་དང་ཡུལ་ཅན་ལ་དེ་ལ་ལྟོས་ནས་བཏགས་པར་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བཞི་བརྒྱ་པའི་ལེའུ་བཅུ་གསུམ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། འདི་ལ་རྟོག་གེ་བ་རྣམས་ན་རེ། བུམ་པ་ལ་མངོན་སུམ་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ན་སྟེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ནི་བསྟན་དུ་མེད་པ་ཡིན་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་བསྙད་པར་བྱ་བ་མིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མངོན་སུམ་ཞེས་བྱ་བར་འདོགས་སོ། །ནས། ཁྱོད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གང་ཡིན་གང་ཞིག་ཡིན་ཞེས་བརྒལ་ཞིང་བརྟག་པར་བྱའོ། །སྨྲས་པ་ཤེས་པ་མངོན་སུམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་དེ་ཉིད་ལས། དེའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་ན་ཡུལ་ཁོ་ན་དངོས་ཀྱི་འཇུག་པས་མངོན་སུམ་ཡིན་ལ། ཤེས་པ་ནི་གདགས་པ་ལས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ལྟོས་ཚེ་ཡུལ་མངོན་སུམ་བཏགས་པ་དང་ཡུལ་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

556

ཅན་ལ་མངོན་སུམ་དངོས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཚད་མ་མདོ་ལྟར་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་ན་ཟླ་ཚེས་སོགས་ཡུལ་གཅིག་ལའང་ཅིག་ཅར་དུ་རྒྱུད་དུ་མའི་དབང་པོའི་ཤེས་པས་མཐོང་པ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མངོན་བརྗོད་ལས། མངོན་སུམ་དང་ནི་དབང་པོའི་ཡུལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འདི་ངས་མངོན་སུམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་རྟགས་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཀ་གྲུབ་པར་ཐལ། བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། དེ་ལྟར་ན་ཤེས་པ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མི་རིགས་སོ། །ཡུལ་ལ་ནི་རིགས་ཏེ། དེ་ལ་ནི་ཟླ་བ་ཚེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཅིག་ཅར་རྒྱུད་དུ་མ་ལ་སྐྱེས་པའི་དབང་པོའི་ཡུལ་གཅིག་མཐོང་ངོ༌། །འཇིག་རྟེན་པའི་དོན་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་མཐོང་བ་སྤངས་ནས་དོན་གཞན་ལ་བརྟེན་པར་རིགས་པ་ཡང་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲ་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ༌། །གཞན་ཡང༌། མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཞེས་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྐད་དོད་པྲ་ཏྱ་ཀྵ་ཞེས་པ་ཕྲལ་བའི་པྲ་ཏིའི་དོན་ཟློས་པ་ལ་སྐབས་འདིར་བཤད་པར་ཐལ། ཚད་མ་པས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་དེར་ཐལ། ཆོས་མཆོག་གི་འཐད་ལྡན་ཆུང་བ་ལས། པྲ་ཏིའི་ཚིག་སྡུད་པ་ལ་སོ་སོར་བརྟེན་པ་སྟེ་དབང་པོ་དང་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་དོན་ནི་མངོན་སུམ་མོ། །ཞེས་དང༌། སྔར་དབང་པོ་དང་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པར་བཤད་པ་དེའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དབང་པོ་བྱ་རྫོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་ཤེས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཆོས་ཅན། དབང་པོ་དང་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། པྲ་ཏྱ་ཀྵ་གང་ཞིག །ཟློས་པའི་སྒྲ་དོན་དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྟེན་དབང་གཅིག་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་ཅིང་རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཚིག་གསལ་ལས། ཟློས་པའི་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར། དབང་པོའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གི་རྟེན་ཅན་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཅིག་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་ཡང་མི་འགྱུར་ལ། རེ་རེ་ལ་མངོན་སུམ་མེད་ན་ནི་མང་པོ་རྣམས་ལ་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས།གཞན་ཡང༌། མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་ལ་རྟོག་བྲལ་དགོས་པར་འདིར་ཡང་འདོད་པར་ཐལ། ཚད་

ཐལ་འགྱུར་བའི་ཚད་མའི་རྣམ་བཞག

557

རང་དག་གིས་དེ་ལྟར་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། ཚད་རང་དག་གིས། མདོ་ལས། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པས་སྔོན་པོ་ཤེས་ཀྱི་སྔོན་པོའོ་སྙམ་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པས་དེ་ལྟར་བསྟན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཚད་མའི་དེ་ཉིད་དཀའ་འགྲེལ་ལས། མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི་འཁྲུལ་བ་དང་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་ཉིད་དེ། དེ་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མིག་གི ནས། ཞེས་གསུངས་ཏེ་འདི་ལྟར་སྔོན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཡུལ་ཅན་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་མ་འཁྲུལ་བ་བརྗོད་ལ། སྔོན་པོའོ་སྙམ་དུ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་མིང་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་འཛིན་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་བརྗོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཕྱོགས་གླང་གིས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ལ་རྟོག་བྲལ་འཇོག་པ་འཇིག་རྟེན་དང་མི་མཐུན་པ་གང་ཞིག །མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མར་སྒྲུབ་འདོད་ནས་རྟོག་བྲལ་བྱས་ཀྱང་མི་ཕན་པ་ཡིན། མདོའི་ལུང་དོན་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་ན་མངོན་སུམ་ཚད་མས་ཡུལ་གཅོད་ཚུལ་དབང་མངོན་ལྟར་རྟོག་བྲལ་གྱིས་གཅོད་པ་དང༌། རྟོག་བྲལ་མིན་ཡང་ཚོར་བ་བདེ་སྡུག་ཉམས་མྱོང་གིས་གཅོད་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱི་མ་ཀུན་གྱི་ཐ་སྙད་ཁྱོད་ཀྱིས་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཚིག་གསལ་ལས། རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་པ་ཉིད་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། དེས་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྟོག་བྲལ་ལོག་ཤེས་སོགས་མ་ཟད་རྟོག་བྲལ་གྱི་མངོན་སུམ་ཕལ་ཆེར་ཡང་ཚད་མིན་གྱི་བཅད་ཤེས་སུ་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། ཚིག་གསལ་ལས། རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་པ་ཉིད་ཅེས་དང༌། འཇིག་རྟེན་པའི་ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱའི་ཐ་སྙད་བཤད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་ནི་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ལུང་དེ་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་སྤྱིར་བཤད་པའི་སྐབས་ཀྱང་མིན་ལ། ལུང་དོན་ཡང་དབང་ཤེས་བླུན་པས་ཡུལ་གྱི་སྤུ་རིས་མི་འབྱེད་པར་སྟོན་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚིག་གསལ་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

558

ལས། ཞེས་བྱ་བའི་ལུང་ཡང་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་བརྗོད་པའི་དོན་ཅན་གྱི་སྐབས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྔ་པོ་བླུན་པ་ཉིད་དུ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་སྟོང་ཐུན་ལས་རྟོག་བྲལ་མངོན་སུམ་མཚན་ཉིད་ཟུར་དུ་སྨོས་པ་འགོག་པ་ཚིག་གསལ་དང་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་གཉིས་ཀ་ལས་རྒྱས་པར་གསུངས་མོད་ཀྱི་ཞེས་གསུངས་པའི་བཞེད་པ་མཁས་པ་སྔ་མ་དག་གིས་རྒྱས་པར་མ་བཤད་སྣང་བས་འདིར་བཤད་ན་རང་བློ་གྲོས་འཕེལ་བ་དང༌། སྐལ་མཉམ་ལའང་ཕན་ཕྱིར་ཉུང་གསལ་བྲིས་པས་བློ་གསལ་རྣམས་དགྱེས་པར་མཛོད་ཅིག །གཞན་ཡང༌། སྒྲ་མི་རྟག་པ་དང་སྒྲ་བདེན་མེད་ལྟ་བུའི་རང་གི་འདོད་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་རྗེས་དཔག་གིས་རྟོགས་པ་ལ་ཐོག་མར་ཐལ་འགྱུར་དང་དེ་རྗེས་སུ་གཏན་ཚིགས་འགོད་ངེས་པར་དགོས་པ་འདི་བས་ཀྱང་འདོད་པར་ཐལ། ཚད་མ་པས་རྗེས་དཔག་དང་འདི་བས་རྗེས་དཔག་འདོད་ཚུལ་མཐུན་པ་གང་ཞིག །ཚད་མ་པས་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་ཐོག་མར་ལོག་རྟོག་རྩེ་འཇོམས་ནུས་ཀྱང་གཏན་ཚིགས་ལ་མ་ལྟོས་པར་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ངེས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེད་མི་ཐུབ་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་ཁས། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དངོས་སྨྲའི་རྩོད་ཚུལ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ། དབུ་མ་སྣང་བ་ལས། ཐལ་བ་སྒྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་ནི་གཞན་གྱི་ཕྱོགས་ལ་གནོད་པ་ཙམ་དུ་འགྱུར་གྱི། རང་གི་ཕྱོགས་འགྲུབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་གཉིས་ཀ་ལ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་གཞན་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་རིགས་ཚོགས་ལས་བདེན་གྲུབ་འགོག་པ་ལ་སྦྱོར་ངག་མ་བཀོད་པར་ཐལ་བས་བཀག་པ་ལ་དངོས་སྨྲ་བས་སྐྱོན་བརྗོད་བྱས་ཚུལ་ཡིན་ནོ། །རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་པར་ཐལ། རྒོལ་བ་དབང་རྟུལ་ལ་མི་འདོད་པའི་ཐལ་བ་དང་དོན་དེ་སྒྲུབ་པའི་སྦྱོར་ངག་འགོད་དགོས་ཡོད་ཀྱང་དབང་རྣོན་གྱིས་ཐལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེན་གྲུབ་ལ་སྐྱོན་གོ་ནུས་པ་གང་ཞིག །དེ་གོ་ན་བདེན་མེད་འཐད་པར་ཡང་གོ་ནུས་པ་དང་རྟོགས་པར་འགྱུར་བས་རྟགས་སྦྱོར་ལ་དགོས་པ་ལྷག་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བདེན་གྲུབ་མི་འཐད་པའི་སྐྱོན་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་ཐལ་སྦྱོར་ངག་

ཐལ་འགྱུར་བའི་ཚད་མའི་རྣམ་བཞག

559

གསུམ་གང་རུང་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དམ་བཅའ་བ་ཙམ་དང་ཁྱབ་པ་བརྗོད་པ་ཙམ་གྱིས་དེའི་སྐྱོན་གོ་མི་ཐུབ་པས་སྦྱོར་ངག་དང་སྒྲུབ་པ་གཉིས་ལ་ནུས་པ་མེད་པ་རང་རེས་མཐུན་སྣང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚིག་གསལ་ལས། ཁྱེད་ཅག་གི་རྩོད་པ་ནི་འཐད་པ་དང་བྲལ་བ་དང༌། རང་གི་ཁས་བླངས་པ་དང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པ། ནས། འདི་དག་ཙམ་ཞིག་གིས་བརྩད་པ་ན་ཅི་ཕ་རོལ་པོ་ཁས་ལེན་པར་མི་བྱེད་དམ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྔར་བཤད་ཟིན། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལྟར་གོ་ནུས་ཀྱང་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་རྟགས་སྦྱོར་སོགས་འགོད་པ་ནི། དོན་མེད་པ་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་བཀོད་པའི་སྐྱོན་སོགས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཚིག་གསལ་ལས། འདི་ཉིད་སུན་འབྱིན་པ་ཆེས་གསལ་པོ་ཡིན་ཏེ། འདིར་རྗེས་སུ་དཔག་པས་གནོད་པ་བརྗོད་པ་ལ་གོ་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེས་དང༌། སློབ་དཔོན་ནི་གནས་མ་ཡིན་པར་ཡང་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། སྐབས་ཀྱི་རྒོལ་བ་དབང་རྣོན་ལ་སྒྲ་ཆོས་ཅན། གང་ལ་ཡང་མ་ལྟོས་པར་ཐལ། བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་འདི་འཕངས་པ་ན་རྒོལ་བ་དེས་འདི་སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་དུ་མི་གོ་བར་ཐལ། དེ་ལ་ཐལ་འགྱུར་བཀོད་རྗེས་སུ་སླར་ཡང་ཐལ་འགྱུར་དེས་འཕངས་པའི་རྟགས་སྦྱོར་འགོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁྱབ་སྟེ། ཁྱོད་ཐལ་འགྱུར་དུ་འཕངས་པས་རྟགས་སྦྱོར་དེ་འདྲ་གོ་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྦྱོར་བ་གོ་ཟིན་ཀྱང་དོན་མ་གོ་བ་གོ་ཆེད་ཡིན་ཟེར་ན་ཡང༌། འོ་ན། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་རྣོན་ལ་དགོས་པ་ལྷག་པོ་མེད་པར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་དུ་འཕངས་ནས་ཚུལ་གསུམ་འཕེན་ཚུལ་གོ་བར་མ་ཟད་ཐལ་འགྱུར་དེའི་དངོས་ཤུགས་ཀྱི་དོན་བསམས་པ་ན་སྒྲུབ་བྱེད་ལེགས་པར་གོ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲ་ལ་དགོངས་ནས་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་སྦྱོར་བ་ཆེར་མི་མཛད་པར་ཐལ་འགྱུར་ལ་གཙོ་བོར་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། ཚིག་གསལ་ལས། དེ་ལྟར་སློབ་དཔོན་ནི། ཞེས་པ་ནས། ཕལ་ཆེར་ཐལ་བ་སྒྲུབ་པ་ཁོ་ནའི་སྒོ་ནས་གཞན་གྱི་ཕྱོགས་སེལ་བར་མཛད་དོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤྲོ་སླའོ། །

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

560

གཞན་ཡང་དངོས་སྨྲ་པས་རྗེས་དཔག་རྣམས་རང་རང་གི་སྣང་བ་དང་ཞེན་ཡུལ་གཉིས་ཀ་ལ་ཚད་མར་འདོད་པར་ཐལ། འདི་བས་དེ་ལྟར་འདོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སླ། ཁྱབ་སྟེ། མངོན་རྗེས་འདོད་ཚུལ་མཐུན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་སྣང་བ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མར་འདོད་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཚད་མར་འདོད། དེ་ལ་རྗེས་དཔག་ཏུ་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་སླ། འདོད་ན། དངོས་སྨྲ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་རྗེས་དཔག་དེ་རྗེས་དཔག་དེའི་སྣང་བ་ལ་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བར་འདོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་དེ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མར་འདོད་པའི་དངོས་སྨྲ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁྱབ་སྟེ། རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ལུགས་ལ་དེ་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་ན་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཚད་ཆེན་དཀའ་འགྲེལ་ལས། མངོན་སུམ་ནི་མ་འཁྲུལ་བ་དང་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་ཉིད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་གཉིས་སྣང་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་རྣམས་རང་གི་སྣང་བ་ལ་ཚད་མར་འདོད་པ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཁྱད་ཆོས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར་སོགས་མང༌། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་གི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གཞལ་བྱ་མངོན་གྱུར་པ་ལ་མི་སླུ་བའི་ཤེས་པ་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་བ་དང་མངོན་ལྐོག་འགལ་ཟེར་བ་སྟོང་ཐུན་ལ་བསྟུན་ཁུལ་དུ་སྣང་ཡང་ཚིག་འཁྲི་ཆོད་པར་བྱས་ནས་མཚན་ཉིད་དེ་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་ཡོད་ན་ཁྱོད་ཡོད་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རི་བོང་རྭ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང༌། བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གཞལ་བྱ་མངོན་སུམ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདེན་མེད་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་དེའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་

ཐལ་འགྱུར་བའི་ཚད་མའི་རྣམ་བཞག

561

གཞལ་བྱ་ལྐོག་གྱུར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་དེའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་དང་གཞལ་བྱ་ལྐོག་གྱུར་པའི་གཞི་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། དེར་ཐལ། གཞི་མཐུན་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དང་གཞལ་བྱ་ལྐོག་གྱུར་གྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། དེའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་གཞལ་བྱ་མངོན་སུམ་ཡིན་ན་དེའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གཞལ་བྱ་མངོན་སུམ་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྒྱུ་མའི་རྟ་ཡིན་ན་སྒྱུ་མར་གྱུར་པའི་རྟ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྒྱུ་མ་ཡིན་པ་དང་རྟ་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །
ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་ལ་དབང་མངོན་ཡིད་མངོན་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གསུམ་བྱས་ནས། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་ཡུལ་ལ་བསྒོམས་སྟོབས་ཀྱིས་འཇུག་པའི་རྣལ་འབྱོར་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚད་མ་ཟེར་ན། འོ་ན་རྒྱུན་ཞུགས་དང་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་འབྲས་བཞི་རེ་རེའི་རྒྱུད་ཀྱི་བདེན་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་བདག་མེད་ཕྲ་རགས་གང་རུང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། ཞུགས་འབྲས་དེ་བཞིའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་དང་ཕྱིར་འོང་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཅིག་ཅར་བས་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་ཀྱང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྡོགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྲིད་པ་ཟློག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསྔགས་འོས་བསྔགས་བསྟོད་ལས། ཁྱོད་ཀྱི་བསྟན་པའི་རྗེས་འགྲོ་བ། །བསམ་གཏན་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་ཀྱང༌། །བདུད་ཀྱི་མིག་རས་བཙའ་བཞིན་དུ། །སྲིད་པ་དག་ནི་ཟློག་པར་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

562

བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ཕྱི་རོལ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་གྱི་སྐྱེ་འཆི་སོགས་དན་རྟགས་བརྒྱད་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ཆོས་ཅན། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དུ་ཐལ། དེའི་མཚན་ཉིད་དེ་ཚང་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། བདེན་བཞིའི་ཁྱད་ཆོས་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་དང་བདག་མེད་གཉིས་ཕྲ་རགས་གང་རུང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། རྣལ་འབྱོར་གྱི་མ་མཐའ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ནས་འཇོག་པར་ཐལ། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཞེས་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གཞན་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་མེད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་ནས་འཇོག་པ་མཁས་གྲུབ་ཀུན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱོད་འཇུག་ལས། རྣལ་འབྱོར་པ་དང་ཕལ་པའོ། །ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར་དགེ་བའི་ལྷས། རྣལ་འབྱོར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བར་འཇུག་པ། དྲན་པའི་ཐག་པས་བཏགས་པ་དང་ལྡན་པས་རྣལ་འབྱོར་ཏེ། ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡིན་ཏེ། དེ་གང་ལ་ཡོད་པ་དེ་ནི་རྣལ་འབྱོར་བའོ། །ཞེས་དང༌། ཚད་མ་ཀུན་བཏུས་དར་ཊཱིཀ་ལས། ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ལྡན་པས་རྣལ་འབྱོར་པ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་བློ་ལྡན་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འོ་ན་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ལ་རྟོག་བྲལ་སྟོང་ཐུན་ནས་བཤད་པ་ལྟར་མི་དགོས་པར་ཐལ། སྦྱོར་ལམ་དྲོད་ནས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཐོབ་པ་གང་ཞིག །དེར་གྱུར་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་དེ་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། གཉིས་པ་སླ། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་དེ་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་གི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་གཞལ་བྱ་མངོན་སུམ་པ་ལ་མི་སླུ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་གཞལ་བྱ་མངོན་སུམ་པ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །ཁྱོད་དེ་ལ་མི་སླུ་

ཐལ་འགྱུར་བའི་ཚད་མའི་རྣམ་བཞག

563

བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྟོང་ཉིད་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། སྟོང་ཉིད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དེ་འདྲའི་སྦྱོར་ལམ་གྱི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་གཞལ་བྱ་མངོན་སུམ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་འདྲའི་སྦྱོར་ལམ་གྱི་རྟགས་ལ་མ་བརྟེན་པར་ཉམས་མྱོང་གིས་འཛིན་སྟངས་སུ་བྱས་པའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཆོས་ཅན་གྱིས་གྲུབ་ལ། མ་ཁྱབ་ན་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཆོས་དེ་ཤེས་པ་དེས་རྟགས་ལ་མ་ལྟོས་པར་གཞལ་བ་དེ་དེ་ལ་མངོན་གྱུར་གྱི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་ཤེའི་རྣམ་བཤད་ལས། རྟགས་ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་བཞིན་མེད་པ་མེད་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པར་ཡང་ནུས་པས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡོད་པ་ནི་མངོན་གྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་རྟོགས་པའི་མཉམ་བཞག་གི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མངོན་རྗེས་ཀྱི་ཚད་མ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྫས་སྤྱི་སོགས་ཆོད། དེར་ཐལ། མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །རྗེས་དཔག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཁས། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་སྒོམ་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་རང་གི་བདག་རྐྱེན་ཡིད་དབང་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་གཞལ་བྱ་མངོན་སུམ་པ་ལ་མི་སླུ་བའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཆོས་ཅན་གྱིས་གྲུབ། མ་ཁྱབ་ན་ཁྱབ་པར་ཐལ། མངོན་སུམ་ཚད་མ་བསྡུ་ན་དབང་མངོན་ཡིད་མངོན་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པའི་ཕྱིར་དང༌། བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ལྟར་གཞལ་བ་དབང་མངོན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལ་དངོས་སུ་བརྟེན་པའི་ཚད་མ་དང༌། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་ཙམ་ལ་བརྟེན་པའི་ཚད་མ་གཉིས་ལས་ནི་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་བྱས་ན་སྒོམ་བྱུང་དམའ་པ་མཐའ་དག་ཚད་མིན་དུ་འགྱུར་རོ། །རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པར་རྒྱས་ལ། དེར་ཡང་མངོན་དུ་གྱུར་རྒྱུ་དང་གྱུར་ཚུལ་གཞན་བཀག་ཀྱང་རྟོག་བྲལ་མ་བཀག་ཅིང་མདོ་དག་ཀྱང་དེ་ལྟར་འབྲེལ་ཆེ་བའི་ཕྱིར།

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

564

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་འདྲའི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་ཅན། ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་མ་བརྟེན་པར་ཐལ། ཡིད་མངོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཁྱབ་པར་ཐལ། སྟོང་ཐུན་ལས། ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་མ་བརྟེན་པར་རང་གི་འཛིན་སྟངས་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ནི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ལ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་ཡིད་མངོན་གྱི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་ཞིང་དེ་ལ་དབང་ཡིད་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་དེའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལས་གཞན་དུ་ན་འཕགས་པ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་པའི་ཡུལ་དྲུག་གི་རྣམ་ཅན་གྱི་ཚོར་བ་རྣམས་དང་སྙོམས་འཇུག་རྣམས་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཉིས་སྣང་ཅན་གྱི་ཚོར་བ་རྣམས་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཟེར་བ་དང་ཡིད་ཚོར་ལ་དེ་ལྟར་ཟེར་ན། རྗེས་དཔག་ཏུ་གྱུར་པའི་དེ་འདྲའི་ཚོར་བ་དང་ཡིད་ཚོར་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། རང་གི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་གཞལ་བྱ་མྱོང་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཡིད་མངོན་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང༌། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྟགས་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་རྟོགས་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་རྗེས་དཔག་གིས་གྲུབ་ལ། མ་ཁྱབ་ན། དེའི་འཛིན་ཡུལ་ཆོས་ཅན། མངོན་ལྐོག་གཉིས་ཀར་ཐལ། མྱོང་སྟོབས་དང་རྟགས་སྟོབས་གཉིས་ཀས་རྟོགས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་འདྲའི་ཚོར་བ་ཆོས་ཅན། རང་གི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་གཞལ་བྱ་མྱོང་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་ཐལ། རང་གི་དེ་འདྲའི་གཞལ་བྱ་བདེ་སྡུག་བཏང་སྙོམས་གང་རུང་ཚུལ་དུ་མྱོང་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཚད་མར་གྱུར་པའི་ཚོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། མ་ཁྱབ་མཚམས་ལ་ཁྱབ་པར་ཐལ། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རྣམ་པ་ཡང་མིན་ལ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་ཤིན་ཏུ་མ་ཁྱབ་སྟེ། དུས་གསུམ་ནི་ལྐོག་གྱུར་ཡིན་པས་དུས་ལྡན་བུམ་སོགས་དང་རྟགས་ལ་མ་བརྟེན་པར་དབང་ཡིད་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་གཉིས་ཀྱིས་རྟོགས་ཚུལ་མེད་པར་བཤད་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་བརྒྱ་པའི་ལེའུ་བཅུ་གཅིག་པ་དུས་བརྟགས་པའི་སྔ་འགྲེལ་ལས། དུས་གསུམ་པོ་གང་དག །ནས། དེ་དག་

ཐལ་འགྱུར་བའི་ཚད་མའི་རྣམ་བཞག

565

གིས་བསྙད་པར་བྱ་བ་དངོས་པོའི་ཁྱད་པར་བུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་ནི་རྣམ་པར་བཞག་པར་ནུས་སོ། །དེ་དག་ནི་དངོས་པོ་ལས་ཐ་དད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཞིང༌། ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། དེས་དེ་མྱོང་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་ཐལ། དེས་དེ་མྱོང་བའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེས་དེ་ཚོར་བའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་གང༌། རྩ་བར། ཚོར་བ་མྱོང་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཚོར་བ་བདེ་བ་ཡིན་ན་ཡུལ་ཅན་བདེ་བ་གཞན་ཞིག་མྱོང་བས་ཁྱབ། དེ་བཞིན་དུ་ཚོར་བ་ལྷག་མ་གཉིས་ལ་རིགས་འགྲེ་བ་རྣམ་བཤད་ཀྱི་དགོངས་པ་ཟེར། དེ་ལ་སྐྱོན་འཕེན་པའི་མཁས་པ་གཞན་དག་ན་རེ། བར་ཆད་མེད་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་ཚོར་བ་བདེ་བ་ཆོས་ཅན། བདེ་བར་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་ཐལ། ཚོར་བ་བདེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱབ་ཁས། འདོད་ན། བདེ་བ་ཁྱོད་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྣམ་བཤད་ཀྱི་དེ་གཉིས་སྣང་ཅན་གྱི་ཚོར་བ་ཕལ་བ་ལ་ཡིན་ཟེར་རོ། །དེ་གཉིས་ཀ་ལ། འོ་ན་སྐབས་འདིའི་ཚོར་བ་བདེ་བ་མྱོང་བྱའི་བདེ་བ་ཡིན་ན་ཤེས་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཡུལ་ཅན་བདེ་བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདོད་ན། ཟག་བཅས་བདེ་བས་མྱོང་བྱའི་གཟུགས་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། དེར་ཐལ། དེས་མྱོང་བྱའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་བདེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་མྱོང་བྱའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཆོས་ཅན་གྱིས་གྲུབ། མ་ཁྱབ་ན་ཁྱབ་པར་ཐལ། སྐབས་འདིའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་བདེ་བ་དེ་ཚོར་བ་ཁོ་ན་མིན་ལ་དེ་མཚུངས་ཀྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་ཡུལ་ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་དེའི་མཚན་གཞིར་འཇོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་རྣམས་ཟག་བཅས་ཀྱི་བདེ་བ་དང༌། འགྱུར་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་གཞི་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལམ་རིམ་ལས། ཕོལ་མིག་གམ་འབྲས་ཤིན་ཏུ་ཚ་བ་དེ་ལ་ཆུ་བསིལ་བ་བཏབ་ན་བདེ་བར་སྣང་བ་ལྟ་བུ་ནི་འཁོར་བ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཚོར་བ་བདེ་བ་སྟེ། ནས། དེ་ཡང་ཚོར་བ་དེ་ཁོ་ན་མིན་གྱི་དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

566

སེམས་སེམས་བྱུང་གཞན་རྣམས་དང༌། གང་ལ་དམིགས་ནས་སྐྱེས་པའི་ཡུལ་ཟག་བཅས་རྣམས་ཀྱང་འགྱུར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་མྱོང་བྱའི་སྡུག་བསྔལ་ལ་ཡུལ་ཅན་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ལའང་ཚོར་བ་སོགས་སྔར་ལྟར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལམ་རིམ་ལས། སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ཏེ་མཁལ་མའི་ཟུག་གཟེར་བཞིན། དེ་ཡང་ཚོར་བ་གཅིག་པུ་མིན་པ་ནི་སྔར་ལྟར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་བ་ཞེས་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། གཟུགས་སོགས་ཡིད་འོང་ལ་བདེ་བ་དང་ཆགས་པ་སྐྱེ། ཡིད་མི་འོང་ལ་མི་བདེ་བའམ་སྡུག་བསྔལ་དང་ཞེ་སྡང་སྐྱེ། བར་མ་ལ་བཏང་སྙོམས་དང་གཏི་མུག་སྐྱེ་བར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཚོར་བའི་མྱོང་བྱའི་བདེ་སྡུག་སོགས་ལ་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་རེ་ཡང་མེད་པར་ཡུལ་ཅན་ཚོར་བ་ཁོ་ན་འཇོག་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། འདོད་ན། ལམ་རིམ་སོགས་དང་འགལ། ཡང་དམ་བཅའ་གཉིས་པ་ལ། འོ་ན། སྟོང་ཉིད་ལ་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པའི་ཚོར་བ་བདེ་བ་མེད་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཚོར་བ་བདེ་བ་དེས་ཡུལ་སྟོང་ཉིད་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་ཞི་བ་དང་ཉམས་སུ་བདེ་བའི་ཚུལ་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཡུལ་དེ་སྡུག་བསྔལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་ན་དེ་དག་གི་བཟློག་ཟླ་ཡིད་དུ་འོང་བ་སོགས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་རྟོགས་དགོས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་དེ་འཛིན་སྟངས་སུ་བྱེད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དགའ་བོ་མངལ་འཇུག་ལས། དེས་འཆགས་པ་དེ་ལ་དེ་སྡུག་བསྔལ་ཁོ་ནར་སོ་སོར་མྱོང་བར་འགྱུར་ཞིང་དྲག་པ་ཉིད་དང་རྩུབ་པ་ཉིད་དང༌། མི་བཟད་པ་ཉིད་དང་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་སོ་སོར་མྱོང་བར་འགྱུར། ཞེས་པས་སྡུག་བསྔལ་འཛིན་ཚུལ་བཤད་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་མཚམས་ལ་རྟགས་དེར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་བདེ་བའི་ཚུལ་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་བདེ་བ་ཡིན་པར་མ་རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁྱབ་སྟེ། སྟོང་ཉིད་ཡུལ་ཅན་རང་ཉིད་ལས་གཉིས་སྣང་ནུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་རང་ཉིད་དང་གཉིས་

ཐལ་འགྱུར་བའི་ཚད་མའི་རྣམ་བཞག

567

སྣང་མེད་པར་རྟོགས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།
ཡང་ཁ་ཅིག །རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་བདེ་སྡུག་མྱོང་བའི་ཚོར་བ་རང་རིག་ཏུ་སོང་དོགས་པ་ལ་དོན་མ་གོ་བར་སྣ་ཚོགས་སྨྲ་བ་དང་ཁ་ཅིག་ལུང་དེ་ལ་བསམས་ནས་ཚོར་བ་རང་སྟེང་གི་ཆ་གཅིག་མི་མྱོང་བསམ་པ་དག་ལ། འོ་ན་ཡིད་ཀྱི་ཚོར་བ་བདེ་བས་སྔར་དབང་ཤེས་ཀྱིས་བཟུང་བའི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་རང་ལ་ཤར་བ་དེ་ཡིད་དུ་འོང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མི་མྱོང་བར་ཐལ། དེ་ལ་རྣམ་པ་ཤར་བ་དེ་ཚོར་བའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཤེས་པ་དེ་ལ་རྣམ་པ་ཤར་བའི་རྣམ་པ་དེ་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་རང་ལ་ཤར་བའི་རྣམ་པ་མི་མྱོང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཁྱོད་བདེ་བ་མྱོང་བའི་ཚོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པར་ཐལ། བདེ་སྡུག་གང་ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཡང་དག་པར་སྡུད་པ་ལས། སྡུག་བསྔལ་ལ་སྡུག་བསྔལ་དུ་ཚོར་བ་དང༌། ཞེས་དང༌། འཇིག་རྟེན་ན་ཡང་བདེ་བ་མྱོང་ངོ༌། །སྡུག་བསྔལ་མྱོང་ངོ་ཞེས་པའི་མྱོང་ཚུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཚིག་གསལ་ལས། གལ་ཏེ་མཚན་གཞིའམ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཉིས་སྣང་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་ན་རང་ཉིད་རང་གི་སྣང་བ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་དང༌། སྣང་བ་དེ་དེ་ལ་མངོན་སུམ་དངོས་གནས་པ་ཡིན་ཞེས་བཤད་ཟེར་ན། འོ་ན་དེ་དེས་གཙོ་བོར་བཤད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་འདིའི་དོན་ལ་དེ་ཙམ་ཞིག་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་འདྲ་བ་དེ་མངོན་རྗེས་གཉིས་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་དོན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང༌། གཞུང་འདི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་གཙོ་བོར་འཆད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཁས། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་འཆད་བྱེད་ཚིག་གསལ་གྱི་གཞུང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྟོང་ཐུན་ལས། མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ངོས་འཛིན་པའི་སྐབས་ཡིན་པས། ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། ཚད་མ་བཞིར་ཕྱེ་བའི་མངོན་སུམ་ངོས་འཛིན་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ལོག་ཤེས་རྣམས་དང་ཚད་མིན་གྱི་ཤེས་པ་གཉིས་སྣང་ཅན་རྣམས་རང་གི་སྣང་བ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་པར་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

568

འཆད་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་རྣམས་དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གཙོ་བོ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ཚིག་གསལ་ལས། དེའི་རྗེས་སུ་ཟླ་བ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་དག་ནི་རབ་རིབ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་ནས། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རང་གི་སྣང་བ་ལ་ལོག་ཤེས་སོགས་ཚད་མིན་རྣམས་ཚད་མར་འགྲོ་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་མི་དགོས་པར་ཐལ། སྔ་མའི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་དཔྱོད་ལྡན་མང་པོས་སྟོང་ཐུན་དགོངས་པར་བསམས་ནས། དངོས་སྨྲས་རང་སྤྱི་གང་རུང་དུ་ཁས་བླངས་པའི་ཆོས་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་གཉིས་སྣང་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་ན། ཤེས་པ་དེ་ལ་ཡུལ་དེའི་སྣང་བ་འཆར་བས་ཁྱབ་ཅིང༌། ཤེས་པ་གང་ལ་ཡུལ་གང་གི་སྣང་བ་ཤར་བའི་སྣང་བ་དེ་ཤེས་པ་དེའི་ཡུལ་མངོན་སུམ་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་སོགས་ཟེར་ན། འོ་ན། དངོས་སྨྲས་རང་སྤྱི་གང་རུང་དུ་ཁས་བླངས་པའི་ཆོས་ཡིན་ན་མཚན་གཞིའམ་སོགས་ཀྱི་དངོས་བསྟན་གྱི་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་མངོན་སུམ་ཡིན་དགོས་པ་དང༌། དེ་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་གཉིས་སྣང་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་ན་ཚིག་གསལ་ལས། དེའི་ཡུལ་ཅན་སོགས་ཀྱི་དངོས་བསྟན་གྱི་མངོན་སུམ་ཚད་མས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་རིག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། རང་མཚན་སྤྱི་མཚན་སྐབས་འདིར་ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ། གཞུང་དེ་ལ་དངོས་སྨྲའི་ཁྱད་པར་སྦྱོར་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བདག་མེད་སོགས་སྤྱི་མཚན་དང་གཟུགས་རུང་སོགས་རང་མཚན་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དེས་ན་རང་སྤྱི་གཉིས་གང་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་པ་ལའང་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དངོས་སྨྲའི་ཁྱད་པར་མ་སྦྱར་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྟོང་ཐུན་གྱི་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཡུལ་ཡོད་མེད་གང་ཡིན་ཀྱང་སྣང་ཆ་ལ་ཚད་མར་འགྲོ་ཚུལ་བཤད་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཐལ་འགྱུར་བའི་ཚད་མའི་རྣམ་བཞག

569

གཞན་ཡང༌། ཚིག་གསལ་ལས། དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་གོ །ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ལ་གཉིས་སྣང་ཅན་གྱི་ཤེས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་ཡུལ་གང་གི་རང་སྤྱི་ལ་དངོས་སྨྲ་བས་འདོད་པའི་རང་སྤྱིས་ཁྱབ་པ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། གཞུང་འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཡུལ་དེ་ལ་གཟུགས་སོགས་མངོན་སུམ་པ་དང༌། སྟོང་ཉིད་དང་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་དང༌། ཡུལ་ཅན་གྱི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ལ་དབང་ཡིད་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་གསུམ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞུང་འདི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་དེ་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད། མངོན་སུམ་ཚད་མ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་སྟེང་ནས་འཆད་པའི་གཞུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞུང་འདིས་ཐར་པ་དོན་གཉེར་ལ་མཁོ་བའི་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་རྣམ་བཞག་མ་བཤད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཚིག་གསལ་གྱིས་ཀྱང་དེ་མ་བཤད་པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང༌། གཞུང་འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཡུལ་མངོན་གྱུར་པ་ལ་མངོན་གྱུར་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་ལ་སྟོང་ཉིད་ཅིག་བཞག་ནས་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མར་བཤད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དངོས། མ་ཁྱབ་ན། ཁྱབ་པར་ཐལ། གཞུང་འདིས་མངོན་སུམ་ཚད་མ་གསུམ་ལྟ་བུའི་ཤེས་པ་གང་དང་གང་ལ། གཟུགས་སོགས་དང་སྟོང་ཉིད་ལྟ་བུའི་ཡུལ་གང་དང་གང་གི་རྣམ་པ་མྱོང་སྟོབས་ཀྱིས་ཤར་ན་གང་གི་སྣང་བ་འཆར་གཞིའི་སྟོང་ཉིད་དང་སྟོང་སྣང་ལྟ་བུ་དེ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་དེ་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་ན་ཤེས་པ་དེ་ཡུལ་དེ་རྣམས་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མས་ཁྱབ་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཚིག་གསལ་ལས། འཇིག་རྟེན་ན་ཡོད་ན་ནི་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྐོག་ཏུ་མ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེའི་ཡུལ་ཅན་སོགས་དང༌། རྣམ་བཤད་ལས། ཤེས་པ་གང་ལ་གང་གི་རྣམ་པ་སྣང་བའི་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་དེའི་ཡུལ་མངོན་སུམ་ཡིན་ན། སྣང་བ་དེ་ཤེས་པ་དེ་ལ་མངོན་གྱུར་ཡིན་ཞིང༌། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འདིའི་སྐབས་ཀྱི་སྣང་ཆ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་མངོན་སུམ་ཚད་མ་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

570

བཤད་སྐབས་ཡིན་པས་སྣང་གཞི་ཡང་ཡོད་དགོས་པས། ཚིག་གསལ་ལས། འཇིག་རྟེན་ན་ཡོད་ན་ཞེས་དང༌། དེ་སྣང་གཞི་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་རྣམས་གང་གི་རྣམ་པ་སྣང་བའི་ཞེས་གསུངས་པ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། རྣམ་བཤད་ལས་གཉིས་སྣང་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་ན་རང་གི་སྣང་ཆ་ཙམ་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་ཙམ་བསྟན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གང་གི་རྣམ་པ་སྣང་གཞིའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དང་སྣང་ཆ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མར་འགྲོ་མི་འགྲོའི་ཁྱད་པར་མ་བཤད་པར་ཐལ་བ་དང༌། གཞུང་འདི་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་འཆད་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། འཛིན་སྟངས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡང་སྣང་བ་དང་དེ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མར་འགྲོ་ཚུལ་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། གང་གི་རྣམ་པ་སྣང་བའི་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྣང་ཆ་ཙམ་ལ་གང་གི་རྣམ་པ་ཞེས་སྨོས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། དེས་ན་མདོར་བསྡུས་ན། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་གི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དེ་ཁྱོད་ལ་སྣང་ན་ཁྱོད་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དེ་དང་དེའི་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་མྱོང་སྟོབས་ཀྱིས་ཁྱོད་ལ་མངོན་གྱུར་ཡིན་ཞིང་མི་སླུ་བ་ཡིན་ན། ཁྱོད་སྣང་གཞིའི་འཛིན་སྟངས་ཡུལ་དང་དེའི་སྣང་བ་རང་ལ་མངོན་གྱུར་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟླ་བ་དང་རྗེ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པ་དྲི་མེད་ཡིན་ནོ། །
འོ་ན། དེ་ལྟ་ནའང་སྒྲ་མི་རྟག་པ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་རང་གི་འཛིན་སྟངས་ཡུལ་གྱི་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ལ་དང༌། བར་ཆད་མེད་ལམ་རང་གི་སྣང་ཆ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དང་པོ་དེ་ལ་སྒྲ་མི་རྟག་པ་མངོན་གྱུར་མིན་པ་གང་ཞིག །བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་སྣང་ཆ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་མངོན་གྱུར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དེས་རྟགས་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དེ་ལ་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། ཤེས་པ་གང་ལ་གང་གི་རྣམ་པ་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་དེའི་ཡུལ་མངོན་སུམ་ཡིན་ན་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་

ཐལ་འགྱུར་བའི་ཚད་མའི་རྣམ་བཞག

571

སྟེ། ཤེས་པ་དེའི་ཡུལ་མངོན་སུམ་ཡིན་ན་ཞེས་བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་ནི་འདི་གཉིས་ལྟ་བུ་སོགས་ཁེགས་ཤིང༌། ལྷག་མས་སྣང་ཆ་ལ་ཚད་མར་འགྲོ་ཚུལ་ཞར་ལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྟོག་མེད་ཤེས་པའི་འཛིན་སྟངས་མེད་པར་ཐལ། དེའི་ཞེན་སྟངས་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཞེན་སྟངས་དང་འཛིན་སྟངས་དོན་མི་གཅིག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཛིན་སྟངས་ཞེས་པ་འཛིན་ཚུལ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱབ་སོགས་སླ། རྩ་བར་འདོད་ན། བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་འཛིན་སྟངས་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདེན་འཛིན་དང་བར་ཆད་མེད་ལམ་གཉིས་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་འཛིན་སྟངས་དངོས་འགལ་དུ་ཞུགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དངོས་འགལ་ལོ། །
ཡང་སྟོང་ཐུན་ལས། གཉིས་སྣང་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ལ་རང་གི་སྣང་བ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མས་ཁྱབ་གསུངས་པ་ལ་རྟོག་གེ་བ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐུང་མཐའི་སྐད་ཅིག་མར་གྱུར་པའི་རྣམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཟེར་བ་དེ་ལས་བློ་བཟང་པོར་རློམ་པའི་རྟོག་གེ་བ་ལ་ལ་ན་རེ། དེ་ལ་འདོད་དེ། ཕྲ་བའི་མི་རྟག་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སོ་སྐྱེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཕྲ་བའི་མི་རྟག་པ་ངེས་མི་ནུས་པའི་འཇིག་རྟེན་ཕལ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་ཟེར། དེ་དག་ལ་འོ་ན་རྗེས་དཔག་ལྟ་བུའི་ཚད་མས་ཡུལ་གཞལ་བའང་འགོག་རིགས་པར་ཐལ། ཚད་མའི་སྐད་ཅིག་ཐུང་ཤོས་སོ་སོར་བཀར་ན་སྐད་ཅིག་དེ་རེ་རེས་སྒྲོ་འདོགས་དེ་བཅད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡང་སྐད་ཅིག་ཐུང་མཐའ་སོ་སོར་ཕྱེ་ནས་འཇོག་ན་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ནས་བར་ཆད་མེད་ལམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མར་མེས་སྡོང་བུ་རྫོགས་པར་སྲེགས་པ་སྐད་ཅིག་རེ་རེས་མི་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། བྱམས་པས། མར་མེའི་དཔེ་ཡི་ཚུལ་གྱིས་ནི། །སོགས་དང༌། དཔྱད་ན་ཤེས་པ་དང་བདེན་འཛིན་གྱིས་ཀྱང་བདེན་པར་འཛིན་པ་དང་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཆགས་པ་སོགས་མི་རུང་བར་ཡང་ཡང་བཤད་ཟིན་པ་དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ཚིག་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

572

གསལ་ལས། དེ་ལྟར་ཚད་མ་བཞིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་དོན་རྟོགས་ཞེས་དང༌། སྟོང་ཐུན་ལས་འཇིག་རྟེན་ལྷན་སྐྱེས་རགས་པའི་ངོར་འཇོག་གསུངས་པ་དག་ལ་ནུས་པ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ལྷན་སྐྱེས་ལྟར་མི་བྱེད་པར་སྐད་ཅིག་མར་དཔྱད་ནས་ཚད་མ་དང་ཤེས་པའི་ཡུལ་བཟུང་ཚུལ་དེའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྗེས་དཔག་ཡིན་ན་རང་གི་རྟེན་རྟགས་ཡང་དག་ལ་དངོས་སུ་བརྟེན་པས་ཁྱབ་ཟེར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་སྐད་ཅིག་གཉིས་ཐུང་མཐའ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་གཉིས་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྗེས་དཔག་ལ་སྐད་ཅིག་དེ་གསུམ་དབྱེར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྗེས་དཔག་གི་སྐད་ཅིག་དེ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེའི་སྐད་ཅིག་ཐུང་མཐའ་ཡིན་པ་བཀག་ཟིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། སྔོན་པོའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རེ་རེ་ནས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་པར་ཐལ། སྔོན་པོ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་གང༌། དེའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་སྔོན་པོ་རེ་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དམ་བཅའ་དང་པོ་ལ་འོ་ན་ཐལ་འགྱུར་ལ་བརྟེན་པའི་དེ་དང་རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་རྣམས་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་རྟེན་རྟགས་སྦྱོར་ལ་བློ་རྩེ་གཏད་འདུག་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཚིག་གསལ་ལས། ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་ཅན་རྟགས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལ་མི་འཁྲུལ་བ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་རྟགས་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་མི་འཁྲུལ་བའི་ཐལ་འགྱུར་ཞིག་མེད་པར་ཐལ། དེའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དེ་ལ་རྟགས་སྦྱོར་གྱིས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདོད་ན། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་གཏན་ནས་མི་སྲིད་པར་ཐལ། འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དེ་འདྲ་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པར་ཐལ། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་ཟིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྟགས་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་མི་འཁྲུལ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་ཟིན་དེ། དངོས་པོ་རྣམས་སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འཁོར་གསུམ་ཁས། དེ་སོགས་མང་

ཐལ་འགྱུར་བའི་ཚད་མའི་རྣམ་བཞག

573

པོ་སྤྲོས་པས་ཆོག་གོ །
ཡང་སྟོང་ཐུན་གྱི་དགོངས་པ་མ་ལོན་པ་མང་པོ་ན་རེ། སྒྲ་མི་རྟག་པ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དེ་རང་གི་ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བར་ཐལ། རྗེས་དཔག་དེ་ལ་སྒྲ་མི་རྟག་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྣང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྗེས་དཔག་རྣམས་རང་གི་ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་ཟེར་ན་ཁ་ཅིག་མ་ཁྱབ་སྟེ། སྣང་ཡུལ་དང་ཞེན་ཡུལ་མི་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ཟེར། འདི་ལ་འོ་ན་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་གིས་སྟོང་ཉིད་ངེས་ངོར་བདེན་སྣང་གིས་བསླད་པར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་སྣང་ངོ་མ་ཡིན་པའི་ངེས་ངོར་བདེན་སྣང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ངེས་ངོའི་སྟོང་ཉིད་ལ་བདེན་སྣང་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་སྟོང་ཉིད་ངེས་པའི་འཛིན་སྟངས་ཡུལ་ལ་བདེན་སྣང་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་རང་གི་ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར། རྟགས་དངོས། ཁྱབ་སྟེ། རང་གི་ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་ན་རང་གི་ཞེན་ངོའི་ཡུལ་དེ་ལ་འཁྲུལ་སྣང་ཞུགས་པ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྣང་ངོ་ལ་འཁྲུལ་བ་ཞུགས་ཚུལ་དང་ཞེན་ངོ་ལ་འཁྲུལ་བ་ཞུགས་ཚུལ་ལ་ཁྱད་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཕུང་པོ་མི་རྟག་པ་སོགས་སུ་འཛིན་པའི་ཡིད་མངོན་ནི་སྣང་ངོ་ལ་ལྟོས་ནས་འཁྲུལ་ཀྱང་ཞེན་ངོ་ལ་ལྟོས་ནས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དང་མ་འཁྲུལ་བར་འཇོག །དབང་མངོན་ལ་དེ་ལྟར་མེད་པའི་ཁྱད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ལམ་རིམ་ལས། དེ་ལྟར་ཕུང་པོ་མི་རྟག་སོགས་སུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ནི་སྣང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་ཡང་ངེས་པའི་འཛིན་སྟངས་ལ་ཚད་མའི་གནོད་པ་མེད་པས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའམ་མ་འཁྲུལ་བ་ཞེས་བྱ་ལ། དབང་པོའི་ཤེས་པ་རྣམས་ནི་སྣང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་ཞིང་མ་འཁྲུལ་བའི་ཆ་གཞན་ཡང་མེད་པས་མ་འཁྲུལ་བ་ཞེས་མི་བྱའོ། །ཞེས་དང༌། ཟླ་བས་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ནི་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་དུ་འཛིན་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ། །རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་སྣང་ངོར་གཉིས་སྣང་གི་སྤྲོས་པ་མ་བཅད་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་ངེས་པའི་ངེས་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

574

ངོར་སྤྲོས་པ་མཐའ་དག་བཅད་པར་སྟོང་ཐུན་དང་དུས་འཁོར་ཊིཀ་ཆེན་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲ་སྟོང་ཐུན་གྱི་དོན་མིན་ལ་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ལ་འཁྲུལ་ལ་དེ་ཞེན་ཡུལ་ཡང་ཡིན་པས་དེའི་ཞེན་ཡུལ་ལའང་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་འཁྲུལ་ཞེས་པ་ཡིན་པས་ལམ་རིམ་དང་ཤིན་ཏུ་མཐུན་ནོ། །
གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། ཚད་མ་ལེགས་པར་བཤད་ཚུལ་ཡོད་དེ། མཚན་ཉིད་དང༌། སྒྲ་བཤད་དང༌། དབྱེ་བ་དང༌། སོ་སོའི་དོན་དང་བཞིའི་སྒོ་ནས་བཤད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། མི་སླུ་བའི་ཤེས་པ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད། ཡང་ན་རང་གི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་མི་སླུ་བའི་ཤེས་པ་དེའི་མཚན་ཉིད། སྒྲ་བཤད་ཡོད་དེ། རབ་ཏུ་འཇལ་བས་ན་ཚད་མ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་བ་བསྡུས་ན་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། མངོན་གྱུར་པ་འཇལ་བའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་དང༌། ལྐོག་གྱུར་པ་འཇལ་བའི་རྗེས་དཔག་གཉིས་སུ་འདུ་བའི་ཕྱིར། ཚིག་གསལ་ལས། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པས་གོ་བར་བྱ་བ་མིན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡང་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་འདུ་བར་བཤད་པ་དེའི་ཕྱིར། སྤྲོས་ན་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་དང༌། རྗེས་དཔག་དང༌། ལུང་གི་ཚད་མ། དཔེ་ཉེར་འཇལ་བཞི་རྩོད་ཟློག་དང་མདོ་ལས་བཤད་ལ་དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་ཡོད་དེ། གཞལ་བྱའི་གནས་མངོན་གྱུར་དང༌། ཅུང་ཟད་ལྐོག་གྱུར་དང་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་གསུམ་གྱི་དབང་གིས་དང་པོ་གསུམ་བཞག །རྗེས་དཔག་གཞན་ལྟ་ཅི་སྨོས་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་ཀྱང་དཔེ་ལ་རག་ལས་པས་དཔེ་ཉེར་འཇལ་ཟུར་དུ་བཤད་པ་འདི་རྩོད་ཟློག་དོན་དུ་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་དགོངས་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟར་ན་འཐད་པ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་དེ་ནི་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་དང༌། རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཚད་མ་དང༌། ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་གི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ལྔ་པོ་དག་གིས་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྟོང་ཉིད་སྟོན་པའི་མདོ་དཔེར་བཀོད་ནས་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྟོན་པའི་མདོ་ཡང་ཚད་མར་བསྒྲུབས་པའི་ཕྱིར། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་

ཐལ་འགྱུར་བའི་ཚད་མའི་རྣམ་བཞག

575

གསུང་ལྐོག་གྱུར་ལ། །གང་ཞིག་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེས་གྱུར་པ། །དེ་ཡིས་སྟོང་པ་ཉིད་བསྟན་ཏེ། །འདི་ཉིད་ཁོ་ནར་ཡིད་ཆེས་བྱ། །ཞེས་དང༌། དེའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང༌། རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ནུས་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དཔེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང༌། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་གསུང་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པའི་དོན་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡང་རང་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ནོ་ཞེས་རྟོགས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་བརྗོད་པར་བྱེད་པའི་གསུང་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མངོན་སུམ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་གཞལ་བྱ་མངོན་སུམ་པ་ལ་མི་སླུ་བའི་ཤེས་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚིག་གསལ་ལས། གལ་ཏེ་མཚན་གཞི་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་བཤད་ཡོད་དེ། དབང་པོ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་ཡུལ་ལ་མངོན་སུམ་ཞེས་བྱ་ལ་དེ་གཅོད་པས་ན་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཡུལ་ཅན་ལའང་མངོན་སུམ་དང་དབང་པོའི་ཡུལ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དབང་མངོན་དང་ཡིད་མངོན་གཉིས་ཡོད་དེ། བདག་རྐྱེན་སྒོ་ནས་དེ་གཉིས་སུ་འདུ་བའི་ཕྱིར། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་གྱི་བདག་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་པའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་ལྔ་ཡོད་དེ། མིག་གི་དང་རྣ་བའི་དང་སྣའི་དང་ལྕེའི་དང་ལུས་ཀྱི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ལྔ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང༌།
ཡང་ན་གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་ནས། རེག་འཛིན་དབང་མངོན་ཚད་མའི་བར་ལྔའོ། །རང་གི་བདག་རྐྱེན་ཡིད་དབང་ཙམ་ལ་བརྟེན་པའི་ཚད་མ། ཡིད་མངོན་གྱི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་གཉིས། ཡང་མངོན་སུམ་ཚད་མར་དབྱེ་ན། དབང་མངོན་ཡིད་མངོན་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གསུམ། དང་པོ་བཤད་པ་དང་འདྲ། འདིར་གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། བདག་རྐྱེན་ཡིད་དབང་ཞིག་ལ་བརྟེན་ཅིང་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་ལ་མ་བརྟེན་པའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་དེ། གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་ཡིད་མངོན་གྱི་མཚན་ཉིད། བདག་རྐྱེན་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་བདེན་བཞིའི་ཁྱད་ཆོས་སམ་བདག་མེད་ཕྲ་རགས་ཅི་རིགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད། སྤྱིར་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

576

རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡིན་ན་ཡིད་མངོན་ཡིན་དགོས་ཀྱང༌། གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་དེ་གཉིས་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །མྱོང་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་དགོས་པའི་ཆོས། མངོན་གྱུར་གྱི་མཚན་ཉིད། མངོན་སུམ་དང༌། མངོན་གྱུར་དང༌། དབང་པོའི་ཡུལ། ལྐོག་ཏུ་མ་གྱུར་པའི་ཆོས་བཞི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན། རྒྱུ་མཚན་ནམ་རྟགས་སམ་དཔྱད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་དགོས་པའི་ཆོས། ལྐོག་གྱུར་གྱི་མཚན་ཉིད། ལྐོག་གྱུར་དང་མངོན་སུམ་མིན་པའི་ཆོས་དང་དབང་པོའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་དང་རྗེས་དཔག་གི་ཡུལ་རྣམས་རྣམ་གྲངས་སོ། །རྒྱུ་མཚན་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་མི་འཁྲུལ་བ་ལ་དངོས་སུ་བརྟེན་ནས་རང་གི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་གཞལ་བྱ་ལྐོག་གྱུར་པ་ལ་མི་སླུ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པ་དེ། རང་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་བསམ་པའམ་དཔྱད་སྟོབས་ཀྱིས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་ཚད་མ་རྗེས་དཔག་ཡིན། དེ་ལྟར་རྟོགས་དགོས་པས་ན་རྟགས་ལ་བརྟེན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྩ་ཤེའི་ཊིཀ་ཆེན་ལས། རང་བཞིན་མེད་པ་ཁྱད་གཞིར་གྲུབ་ནས་ཡོད་མེད་ཀྱི་དོན་དང་ཐ་སྙད་གང་ལའང་དཔྱད་པ་མེད་པས། རྟགས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མིན་ཞིང་ཞེས་དང༌། བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པས་གོ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡང་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་བཤད་ཀྱང་ཡོད་དེ་རྟགས་འཛིན་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་དྲན་པའི་སྒོ་ནས་བསྒྲུབ་བྱའི་དོན་དེ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་སྟེ་རྗེས་སུ་གཞལ་བས་ན་རྗེས་དཔག་ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཨ་ནུ་མཱ་ནའི། ཨ་ནུ་རྗེས་སུ་དང༌། མཱ་ན་འཇལ་བ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱེད་གཞན་དུ་སྤྲོས་ཟིན། དེ་ལ་རྟེན་ནམ་རྒྱུ་མཚན་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་ཐལ་འགྱུར་ལ་བརྟེན་པ་དང༌། ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས། ཡང་རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པ་དང༌། གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས། དེ་གཉིས་ཀྱི་རེ་རེ་ལའང་ཐལ་བ་ལ་བརྟེན་པ་དང་གཞན་གྲགས་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས་རེ་ཡོད་དེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྣོད་ལས། འཕགས་པའི་ཡང་དག་པར་ལྟ་

ཐལ་འགྱུར་བའི་ཚད་མའི་རྣམ་བཞག

577

བ་འབྱུང་བ་ནི་རྒྱུ་གཉིས་པར་རྐྱེན་གཉིས་ཏེ། གཉིས་གང་ཞེ་ན། གཞན་གྱི་སྒྲ་དང་བདག་ཉིད་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང༌། ཤེས་པ་རང་བཞིན་མེད་པར་རེས་འགའ་རང་ཉིད་ཁོ་ནས་རྟོགས་པར་འགྱུར་ལ། རེས་འགའ་ན་ཅུང་ཟད་ཅིག་ཉེ་བར་བསྟན་པ་ཙམ་གྱིས་འགྱུར་བར་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཐལ་བ་མང་དུ་བཀོད་པ་དེའི་ཕྱིར། རྗེས་དཔག་ལ་ཐོས་བྱུང་བསམ་བྱུང་གཉིས་ཀྱང་ཡོད་དེ། རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་ཕལ་ཆེར་བསམ་བྱུང༌། གཞན་དོན་སྐབས་དང་གློ་བུར་བའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་ཐོས་བྱུང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྡེ་བདུན་གྱི་རྒྱན་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ་ལས། ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ནི་གང་ཟག་གཞན་གྱི་ངག་ཐོས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཚུལ་གསུམ་ལ་དྲན་པ་སྐྱེ་བའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་རྟགས་ཡང་དག་ལ་གཞན་དོན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཅེས་བྱའོ། །བསམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ནི། གང་ཟག་གཞན་གྱིས་བསྟན་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་བཞིན་བསམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྙེད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་དཔག་པར་བྱ་བའི་དོན་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དང༌། དེས་དྲངས་པའི་དཔྱད་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་བསམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ནི་རང་དོན་གྱི་རྟགས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ལ་འདི་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་ཐལ་འགྱུར་ལའང་རིགས་པ་འདྲ་ལ་དབུ་སེམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་སོགས་ཤེས་དགོས་སོ། །
ཡང་དེ་ལ་དབྱེ་ན་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་དང༌། ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་དང༌། ཉེར་འཇལ་གྱི་རྗེས་དཔག་གསུམ་ཡོད། རྟགས་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་མི་འཁྲུལ་བ་ལ་དངོས་སུ་བརྟེན་ནས་རང་གི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་གཞལ་བྱའི་གནས་གཉིས་པ་གཞལ་བའི་རྗེས་དཔག་ཡིན་པ་དེ། རང་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་དང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གཉིས་ལྟ་བུ། ཚིག་གསལ་ལས། ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་ཅན་རྟགས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལ་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

578

མི་འཁྲུལ་བ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་གི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་གཞལ་བྱ་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་ལ་མི་སླུ་བའི་རྗེས་དཔག་ཡིན་པ་དེ། རང་ཉིད་ལུང་གི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད། ལུང་གི་ཚད་མ་དང༌། ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་དོན་གཅིག །ལུང་ཚད་མ་དང་དཔྱད་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་དོན་གཅིག །དེ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་གཞི་སླ། ཚིག་གསལ་ལས། དབང་པོ་ལས་འདས་པའི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རིག་ཅིང་ཡིད་ཆེས་པར་གྱུར་པ་དག་གི་ཚིག་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལུང་ངོ༌། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་ལུང་དང་ཡིད་ཆེས་ཞེས་པས་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །སྒྲ་བཤད་ཡོད་དེ། ཉེས་པ་མ་ལུས་པ་སྤངས་པ་ཡིད་ཆེས་པ་དག་ལས་འོང་བས་ན་ལུང་དང༌། ཀུན་ནས་གོ་བར་བྱེད་པས་ན་ལུང་སྟེ། དེ་ཉིད་གོ་བར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་ལ། མངོན་དུ་ཕྱོགས་ནས་འགྲོ་བས་ན་ལུང་སྟེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇིག་རྟེན་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་འགྲོ་བའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལུང་གི་སྐད་དོད་ཨཱ་ག་མ་ལ་ཡི་གེ་བསྣན་པ་སོགས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཚིག་གསལ་ལས། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཉེས་པ་མ་ལུས་པ་སྤངས་པ་ཡིད་ཆེས་པ་དག་ལས་འོངས་པའི་ཕྱིར་རམ། ཀུན་ཏུ་གོ་བར་བྱེད་པ་སྟེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀུན་ནས་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རམ། མངོན་དུ་ཕྱོགས་ནས་འགྲོ་བ་སྟེ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇིག་རྟེན་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་འགྲོ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་གི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་གཞལ་བྱའི་འདྲ་ཆོས་ལྐོག་གྱུར་པ་གཞལ་བའི་རྗེས་དཔག་ཡིན་པ་དེ། རང་ཉིད་ཉེར་འཇལ་རྗེས་དཔག་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ནི་བ་མེན་ནི་བ་ལང་འདྲའོ་སྙམ་པའི་རྗེས་དཔག་དང༌། མྱུ་གུ་ནི་མི་བདེན་པ་མེ་ལོང་གི་གཟུགས་བརྙན་ལྟ་བུའོ་ཞེས་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དང༌། ཚོགས་གཉིས་རྫོགས་པ་ལས་རྣམ་མཁྱེན་འཐོབ་པར་གསུངས་པས་མི་སླུ་བ་ནི་སྟོང་ཉིད་སྟོན་པའི་མདོ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་རྣམས་ཡིན་ཏེ། འདི་ལ་དཔེ་དོན་འདྲར་འཛིན་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཚིག་གསལ་ལས། འདྲ་བ་ལས་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་དོན་རྟོགས་པ་ནི་ཉེ་བར་འཇལ་བ་སྟེ། དཔེར་ན་བ་མེན་ནི་བ་ལང་དང་འདྲའོ་སྙམ་པ་ལྟ་

ཐལ་འགྱུར་བའི་ཚད་མའི་རྣམ་བཞག

579

བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉེར་འཇལ་གྱི་སྐད་དོད་ཨུ་པ་མཱ་ན་དཔེ་ལའང་འཇུག་གོ །གཞལ་བྱ་འགྲུབ་ཚུལ་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །
གསུམ་པ་རྩོད་སྤོང་ལ་ཁོ་ན་རེ། བར་ཆད་མེད་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་ཚོར་བ་བདེ་བ་ཆོས་ཅན། སྟོང་ཉིད་བདེ་བ་ཡིན་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་གཞལ་བར་ཐལ། ཁྱོད་སྟོང་ཉིད་ལ་བདེ་བར་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། གསལ་བ་དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་བདེ་བར་གཞལ་བའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་ཁྱབ། ཁོ་རང་ལ་འོ་ན། བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་གཞལ་བར་ཐལ། ཁྱོད་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། སྟོང་ཉིད་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྟོང་ཉིད་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་གཟིགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། བུམ་པ་ཆོས་ཅན། རྗེས་དཔག་གི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་ཚད་མ་པའི་ལུགས་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་ཀྱང་འདིར་གཏན་ནས་མ་ཁྱབ། འོ་ན་རྗེས་དཔག་གི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པ་ལ་རྗེས་དཔག་ཡིན་ཚད་ཀྱིས་གཞལ་དགོས་པར་ཐལ། རྗེས་དཔག་གང་རུང་ཞིག་གིས་གཞལ་བས་རྗེས་དཔག་གིས་གཞལ་བའི་གོ་མི་ཆོད་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་ཁྱབ་སྟེ། གཙོ་ཆེ་ཆུང་སྒོ་ནས་དང་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་གཞལ་བའི་སྒོ་ནས་འཇོག་དགོས་པར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་རང་ལ་འོ་ན། སྟོང་ཉིད་ཆོས་ཅན། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཁྱོད་གཟུང་བྱར་བྱེད་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་ཁྱབ་ན། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་ན་མིག་ཤེས་ཡིན་ཚད་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། གང་རུང་ཞིག་གིས་མི་ཆོག་པ་དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། བྱས་པ་ལ། མི་ཤེས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སེམས་ཅན་གཞིར་གཞག་ཟེར་ན། འོ་ན་སྒྲ་ཆོས་ཅན། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་གཟུང་བྱར་བྱེད་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་མིག་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། དེར་ཐལ། ཁྱོད་གཟུང་བྱར་བྱེད་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

580

པའི་སྦྲུལ་གྱི་མིག་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྦྲུལ་གྱི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་སྒྲ་ཉན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚད་མའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལས། སྦྲུལ་རྣམས་མིག་གིས་ཉན་པ་ཡིན། །དེ་ཡང་དེ་ལྟར་གྲགས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མི་གཞིར་བཞག་ཟེར་ན། འོ་ན་ཡང་སྒྲ་དང་དྲི་གཉིས་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱར་ཐལ། ཁྱོད་གཟུང་བྱར་བྱེད་པའི་མིའི་མིག་ཤེས་ཀྱི་བཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་གཟུང་བྱར་བྱེད་པའི་བ་ལང་སྤྱོད་ཀྱི་མིའི་མིག་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཊིཀ་ཆེན་དེ་ཉིད་སྣང་བ་ལས། མདོ་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་ལས་བ་ལང་སྤྱོད་པའི་མི་རྣམས་ནུ་མ་གསུམ་དང༌། འཛམ་བུ་གླིང་པའི་སྦྲུལ་གྱིས་མིག་གི་སྒོ་ནས་སྒྲ་ཐོས་པ་ལྟར། བ་ལང་སྤྱོད་པའི་མི་རྣམས་ཀྱིས་མིག་གི་སྒོ་ནས་སྒྲ་ཐོས་ཤིང་དྲི་འཛིན་ལ། རི་ལ་སོགས་པས་བར་དུ་ཆོད་པའི་གཟུགས་རྣམས་ཀྱང་མཐོང་བ་དང༌། ཞེས་དང༌། མདོ་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་ལས་ཀྱང༌། འཛམ་བུ་གླིང་ན་སྦྲུལ་ཉིད་ཀྱི་མིག་གིས་སྒྲ་ཐོས་པ་དེ་བཞིན་དུ་བ་ལང་སྤྱོད་ན་མི་ཉིད་ཀྱིས་ཐོས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་མ་ཁྱབ་ན་སྔར་ལྟར་རོ། །ཁམས་གོང་གི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཆོས་ཅན། མིའི་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁྱབ་སྟེ། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཞེས་པ་མི་གཞིར་བཞག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཁམས་གོང་གི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མཛོད་ལས། མིག་གིས་གོང་མའི་གཟུགས་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཡང་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན་སངས་འཕགས་ལ་མངོན་གྱུར་ཡིན་ན་མངོན་གྱུར་ཡིན་མི་དགོས་པར་ཐལ། གཞི་གྲུབ་ན་མངོན་གྱུར་ཡིན་མི་དགོས་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མངོན་ལྐོག་གི་རྣམ་བཞག་འཇོག་པའི་ཤེས་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མི་བརླིང་བར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཁྱེན་ཚུལ་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་མཁྱེན་པ་བསམ་མི་ཁྱབ། །ཅེས་པའི་ལུང་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་རང་ལ་འོ་ན། སངས་འཕགས་ཀྱི་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་

ཐལ་འགྱུར་བའི་ཚད་མའི་རྣམ་བཞག

581

བྱ་ལ་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། གཞི་གྲུབ་ཚད་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱར་ཁྱོད་ཀྱིས་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འཇོག་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མི་བརླིང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། ཡང་ཁོ་ན་རེ། བུམ་པ་རྟོགས་པའི་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། རང་གི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་གཞལ་བྱ་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་ལ་མི་སླུ་བའི་ཤེས་པར་ཐལ། ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་དེར་ཐལ། བུམ་པ་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བུམ་པ་མེད་པའི་ས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡུལ་དུས་དུ་མ་ཡོད། དེའི་ཚེ་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་རེ་རྣམས་ལ་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་གཞན་ལའང་རིགས་པ་འགྲེ། རྩ་བར་འདོད་ན། རང་གི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་གཞལ་བྱ་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བུམ་པ་དེ་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལ་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་ཡིན་ན་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདིའང་གཞན་ལ་རིགས་པ་འདྲ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། སོ་སྐྱེས་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་ཆོས་ཅན། རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་སྣང་ཡུལ་སྒོ་ནས་ཁྱོད་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བས་མ་བསླད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་རྟགས་ལམ་རིམ་གྱིས་གྲུབ་ལ། ཁྱབ་པ་མེད་པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་ལོག་ཤེས་སུ་འཇོག་པ་ལ་འཛིན་སྟངས་འགལ་བའི་ཚད་མ་ཞིག་ཡོད་དགོས་ཀྱི་འཁྲུལ་བ་དེ་འདྲས་མི་ཆོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱུན་མཐའ་མན་ཆད་ཀྱི་སེམས་ཅན་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་མངོན་ལ་དེ་ལྟར་མ་འཁྲུལ་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། སྟོང་ཐུན་ལས། དེས་ན་ལུགས་འདི་ལ་རང་དང་འཛིན་སྟངས་དངོས་སུ་འགལ་བའི་ཚད་མ་ཡོད་མེད་ཀྱིས་ལོག་ཤེས་ཡིན་མིན་དུ་འཇོག་གི ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །རང་གི་ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ལོག་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། འོ་ན་ལོག་ཤེས་ཡིན་ན་རྟོག་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

582

ཡང་ཁ་ཅིག །སྣང་ཚུལ་འགལ་བའི་ཚད་མ་ཡོད་པ་དེ་ལོག་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་བ་དང༌། ལ་ལ་དེ་རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། དང་པོ་ལ་སྒྲ་རྟག་འཛིན་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དང་སྣང་ཚུལ་འགལ་བའི་ཚད་མ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལོག་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། དེར་ཐལ། ཁྱོད་དང་འཛིན་སྟངས་འགལ་བའི་སྒྲ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཁྱོད་རང་གི་སྣང་བ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དམ་བཅའ་གཉིས་པ་ལ། ཟླ་གཅིག་ཟླ་གཉིས་སུ་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དང་སྣང་ཚུལ་དངོས་སུ་འགལ་བའི་ཚད་མ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་དེར་ཐལ། རྟོག་མེད་གང་ཁྱོད་དང་འཛིན་སྟངས་དངོས་སུ་འགལ་བའི་ཚད་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཟླ་བ་དེ་ཉིད་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཁྱོད་དང་སྣང་ཚུལ་དངོས་སུ་འགལ་བའི་ཚད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་རང་གི་སྣང་བ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ། སྟོང་ཐུན་ལས། ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་མ་འཁྲུལ་དང༌། རང་དང་སྣང་ཚུལ་འགལ་བའི་ཚད་མ་ཡོད་མེད་སོགས་ཀྱིས་ལོག་ཤེས་ཡིན་མིན་དུ་འཇོག་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཆོས་རྗེ་རྒྱན་བཟང་པ་ན་རེ། ཟླ་གཅིག་ཟླ་གཉིས་སུ་སྣང་བ་སོགས་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་ལོག་ཤེས་མེད་པར་ཐལ། རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པའི་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་སྣང་ཡུལ་ལ་བྱེད་ཅིང༌། རང་གི་སྣང་བ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སྣང་བ་ཙམ་རྟོག་མེད་དེའི་སྣང་ཡུལ་གཙོ་བོ་མིན་སྣང་གཞིར་གྱུར་པའི་སྣང་བ་གཞི་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་ཚད་མའི་རྣམ་བཞག་མཐའ་ཆོད་པར་ཚིག་ཉུང་ངུས་དཀའ་གནད་མཁས་པ་སྔ་མས་གཡས་འཇོག་མཛད་པ་ཀུན་ཀྱང་ལེགས་པར་བཤད་ཡོད་པས་རྗེས་སུ་དགའ་བར་གྱིས།

སྒྲུབ་བྱེད་ལུང་གིས་དགག་པ།

583

སྨྲས་པ།

མི་དམན་སྦྱངས་པའི་དབང་ཕྱོགས་ས་འཛིན་རྩེར། །ལེགས་བཤད་རྣམ་དཔྱོད་འོད་
སྟོང་རྩེ་དགའ་ཡིས། །ཕན་དང་བདེ་བའི་འོད་སྣང་རྒྱས་དང་ལྷན། །ཐུབ་གཞུང་པདྨའི་ཚལ་བཞད་མགོ་ལྕོག་ལྡེམ། །ལུང་རིགས་བྲལ་བའི་བསྡུས་གྲྭའི་ཐལ་བ་ཙམ། །དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་ན་གོང་འོག་གི །ཤིང་རྟ་ཆེ་རྣམས་སྨྲ་མི་མཁས་འགྱུར་ཕྱིར། །དེ་འདྲའི་ཟླ་བའི་ལུགས་འདོད་རེ་བ་སྐྱུངས། །རྟོག་གེའི་ཚད་མའི་ཆུ་དང་ཐལ་འགྱུར་བའི། །ཚད་མ་རྣམ་བཞིའི་ཆེས་མངར་འོ་མ་གཉིས། །བརྩད་ངོར་དབྱེར་མེད་འདྲེས་པ་འབྱེད་ནུས་པའི། །འཁོར་ལོའི་ལག་ཅན་འདི་ལས་གཉིས་སྐྱེས་གང༌། །ཞེས་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །
སྒྲུབ་བྱེད་ལུང་གིས་དགག་པ།

གསུམ་པ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལུང་གིས་དགག་པ་ལ། རྩ་བར། མངོན་གྱུར་མངོན་ཕྱོགས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིས། །ནས། སྟོང་ཉིད་དོན་ཅན་ངེས་དོན་ཤེས་པར་གྱིས། །ཞེས་བྱུང༌། འདི་ཉིད་ལ་མཐའ་ཅུང་ཟད་དཔྱད་ན། སྟག་ལོ་ན་རེ། ཐལ་འགྱུར་བའི་སྐབས་འདིར་ཡང་ཀུན་གཞི་ཡོད་པར་ཐལ། རྡོ་ཁབ་ལེན་གྱིས་ལྕགས་གཡོ་བ་ལྟར་བདེན་པར་མེད་ཀྱང་ཡོད་པར་སྣང་བའི་ཀུན་གཞིའི་སེམས་ཀྱིས་འགྲོ་འོང་བྱེད་པ་དང་སྲིད་པ་འཛིན་པ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་ལས། ཇི་ལྟར་ཁབ་ལོང་དང་ཉེ་བས། །ནས། སེམས་དང་ལྡན་བཞིན་སྣང་བར་འགྱུར། །དེ་བཞིན་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ནི། །བདེན་མིན་བདེན་པ་བཞིན་དུ་ནི། །གང་ཚེ་འགྲོ་འོང་གཡོ་བར་འགྱུར། །དེ་ཚེ་སྲིད་པ་འཛིན་པར་བྱེད། །ཅེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སེམས་བདེན་པར་མེད་ན་འགྲོ་འོང་སོགས་མི་འཐད་ཅེས་པའི་ལན་དུ། སེམས་མེད་པའི་ཁབ་ལོང་དབང་གིས་སེམས་བདེན་གྲུབ་ཡོད་པ་ལྟར་ལྕགས་གཡོ་བ་བཞིན་དུ། ཀུན་གཞིས་བདེན་པར་མེད་ཀྱང་ཡོད་པ་ལྟར་གཡོ་བར་སྣང་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པར་རྣམ་བཤད་ལས་བཤད་ལ། འདི་ལ་སེམས་ཤིག་འཇོག་ཀྱང་ཀུན་གཞི་མེད་པ་ནི་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

584

ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་ཀུན་ལས་བཏུས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་པས་དེར་བལྟའོ། །ཁོ་རང་གིས་རྩ་བར་འདོད་ན། ཚོགས་དྲུག་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཕྱི་དོན་མེད་ཀྱང་དེའི་དབང་གིས་སྣོད་བཅུད་མཐའ་དག་སྣང་བའི་རྣམ་ཤེས་བརྒྱད་པོ་དེ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མདོ་བསྟན་བཅོས་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་བཞག་སྟོན་པ་ཀུན་མཐུན་པར་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཕྱི་དོན་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཕྱི་དོན་དང་རྣམ་ཤེས་ཡོད་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་ལས། ཤེས་པས་ཤེས་བྱ་རྟོགས་པ་སྟེ། །ཤེས་བྱ་མེད་པར་ཤེས་པ་མེད། །ཅེས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས་འདིས་ཀུན་གཞི་འདོད་པ་དང་དབང་ཕྱུག་པས་དབང་ཕྱུག་འདོད་པར་ཁྱད་མེད་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་སོགས་སླ། སྐབས་འདིར་ཀུན་གཞི་ཁས་མི་ལེན་པ་ཡང་ལེགས་ལྡན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཡིན་ཏེ། ལེགས་ལྡན་གྱིས་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་འདོད་པ་ནི་རིག་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བུའི་འདོད་ཚུལ་ལ་མིང་བསྒྱུར་བ་ཙམ་ཡིན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དབུ་མ་སྙིང་པོ་ལས། རྣམ་ཤེས་ཞེས་བྱའི་རྣམ་གྲངས་ཀྱིས། །བདག་ནི་ངེས་པར་བསྟན་པ་ཡིན། །ཞེས་དང༌། རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། བདག་ཏུ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཡུལ་སྣ་ཚོགས་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ། གཅིག་པུ་ནུས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བཅས་པའི་བདག་ཡོད་དོ་སྙམ་དུ་སེམས་ལ། ཁྱོད་ཀྱང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚིག་གིས་བདག་དེ་ཉིད་བསྔགས་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། འདི་ཡང་ལང་གཤེགས་ལ་བརྟེན་པར་མངོན། དེས་ན་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ་དང་ཞི་འཚོ་ཀ་མ་ལ་ཤི་ལ་ཨ་བྷྱ་རྣམས་ཀྱང་ཀུན་གཞི་མི་འདོད་དེ། ཀ་ཤིས་འཆི་འཕོའི་སེམས་མཛོད་ལྟར་བཤད་པ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཨ་བྷྱས་ཀུན་གཞི་བཞེད་པར་ཐལ། སྔགས་རིམ་ལས་ཕྱི་དོན་མེད་པ་ཀུན་གཞི་འདོད་ཚུལ་ཞིག་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་ཅིང༌། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཨ་བྷྱས་ཕྱི་དོན་ཡོད་པར་ཡང་བཤད་ལ་ཀུན་གཞི་རེས་ཡོད་རེས་མེད་པར་བཤད་ཀྱང་མེད་པ་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གསལ་སྒྲོན་ལས་རྩོམ་པ་སྔ་ཕྱིའི་དབང་གིས་འགལ་

སྒྲུབ་བྱེད་ལུང་གིས་དགག་པ།

585

བར་བཤད་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། ཞི་འཚོ་ཡང་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་མི་བཞེད་པར་གསལ་ལོ། །ཨ་བྷྱས་ཀྱང་དེ་དང་འདྲ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཨ་བྷྱས་ཕྱི་དོན་བཞེད་པར་ཐལ། ཨ་བྷྱས་ཟླ་བའི་ཞབས་ལྟར་སེམས་ཙམ་ལ་ལུང་རིགས་གཉིས་ཀས་གནོད་བྱེད་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་དགོངས་ལས། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བཞིན་དུ་ཕྱིའི་དོན་ཡང་གནས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་འཕགས་པ་ས་བཅུ་པར་ས་བརྒྱད་པ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སུ་གཏོགས་པའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་གྲངས་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་གང་གསུངས་པ་དེ་དང་འགལ་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ་གསུངས་པ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གང་ན་སའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཇི་སྙེད་ཡོད་པ་དེ་སྙེད་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ་སོགས་ལུང་དང༌། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། གྲགས་པ་དང་ཡང་འགལ་ཏེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་བཞིན་དུ་ཕྱིའི་དོན་ཡང་གྲགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སོགས་ཀྱིས་རིགས་པ་དག་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མན་སྙེ་སོགས་ལས་ཀུན་གཞི་དང་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བརྒྱད་བཤད་པ་ཡང་རྒྱུད་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་བཀོད་པ་ཙམ་ཡིན་ལ་རྣམ་ཤེས་བརྒྱད་སེམས་ཙམ་པ་དང་མི་འདྲ་བ་ལེགས་ལྡན་དང་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་ཀུན་བཏུས་རྣམ་བཤད་ལྟར་ཡང་བཤད་རུང་བར་སྣང་བས་ཞིབ་པར་དཔྱོད་དགོས་སོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། སློབ་དཔོན་ཟླ་བས་ཀུན་གཞི་སྟོན་པའི་མདོའི་དོན་བཤད་ཚུལ་དང༌། ལེགས་ལྡན་གྱིས་བཤད་ཚུལ་མཐུན་པར་ཐལ། ཀུན་གཞི་མི་འདོད་པ་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཟླ་བས་མདོ་དེས་དེ་བསྟན་ཀྱང་དགོངས་གཞི་སྟོང་ཉིད་ལ་བཤད། ལེགས་ལྡན་གྱིས་མདོ་ལས། ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཀྱི་ཁམས། ཞེས་དང༌། རྩ་བའི་རྣམ་ཤེས་ཞེས་པས་བསྟན་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀུན་གཞི་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་ཤེས་ལ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྟོང་ཉིད་དེ་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པས་ན་ཀུན་གཞི་དང་རྣམ་ཤེས་ཞེས་པ་བྱེད་པ་པོ་དང༌། བྱེད་པ་དང༌། ཡུལ་འདི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གསུམ་དུ་བཤད་པས་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པར་དགོངས་ནས་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཞེས་བཤད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། སྟོང་ཉིད་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

586

ཁོ་ན་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྒྲས་བསྟན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བརྒྱད་བྱས་ནས་ཀུན་གཞི་དང༌། ངར་སེམས་པ་དང༌། འཇུག་སེམས་གསུམ་ཁྱོད་ལྟར་མེད་ཀྱང༌། མདོའི་དོན་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། ཇི་ལྟར་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཀྱི་དབྱིངས། །ཞེས་པ་ནས། གང་གི་ཕྱིར་སེམས་རྫས་སུ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་སྨིན་པ་དང༌། ངར་སེམས་པ་དང་རྣམ་པར་རིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གསུམ་དུ་གྱུར་པ་དེ་བདག་ཅག་གིས་མི་འདོད་དེ། འོན་ཀྱང་དེ་ནི་སེམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར་ཕྱི་རོལ་མེད་པ་ལེགས་ལྡན་གྱིས་མདོ་གང་གི་ཡང་དགོངས་པར་མི་འདོད་པར་བཤད་པ་ལ་ཆོས་རྗེ་རྒྱན་བཟང་པ་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཀུན་གཞི་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་ཀུན་གཞི་སྟོན་པའི་ལང་གཤེགས་སོགས་ཀྱི་མདོ་དེ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེའི་ངོར་དེ་ཀུན་གཞི་སྟོན་བྱེད་མིན་པར་རྣམ་ཤེས་ཤིག་གིས་གནས་སྐབས་ལ་འཁོར་འདས་ཀྱི་གཞི་བྱེད་པ་དང༌། འཇིག་ལྟ་དང་ལྷན་དུ་འཇུག་དུས་ལ་དགོངས་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། རྣམ་པར་སྨིན་པ་དང༌། ངར་སེམས་པ་དང༌། ནས། འོན་ཀྱང་དེ་ནི་སེམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ལ་འོ་ན། ཕྱི་དོན་མེད་པ་དེས་མདོའི་དོན་དུ་འདོད་པར་ཐལ། དེས་ཕྱི་དོན་མེད་པར་སྟོན་པའི་མདོ། ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་གནས་འདྲ་བ། །ཞེས་པའི་མདོ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། ཡང་ཁ་ཅིག །རྣམ་པ་དེ་ལྟའི་མདོ་སྡེ་གཞན་ཡང་ནི། །དྲང་དོན་ཉིད་དུ་ལུང་འདིས་གསལ་བར་བྱེད། །ཅེས་པའི་དྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་རྒྱུ་ལ་སེམས་ཙམ་པ་ལྟར་གྱི་མཚན་ཉིད་གསུམ་སྟོན་པ་དང་ཀུན་གཞི་སྟོན་པ་སྟེ། དགོངས་འགྲེལ་གྱི་ལུང་དངོས་སུ་འགྲེལ་པར་བཀོད་པ་གཉིས་དང་འགྲེལ་པའི་སོགས་སྒྲས་ཕྱི་དོན་མེད་པར་སྟོན་པའི་བྱམས་ཞུས་དང༌། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་སྟོན་པའི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་ལུང་བཞི་གང་རུང་

སྒྲུབ་བྱེད་ལུང་གིས་དགག་པ།

587

གིས་ཁྱབ་པར་ཐལ། རྣམ་བཤད་ལས། ལུགས་འདིས་ནི་སྔར་བཤད་པའི་དོན་ཚན་བཞི་ཀ་དྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་གྱི་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་གྱིས་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་སྨོས་པའི་བརྗོད་དོན་སྒོ་ནས་གསུམ་དང་མདོ་ཀུན་བཏུས་ཀྱིས་བཤད་པའི་ཐེག་གསུམ་མཐར་ཐུག་སྟོན་པ་བརྗོད་དོན་སྒོ་ནས་གཅིག་སྟེ་བསྡུས་ནས་བརྗོད་དོན་སྒོ་ནས་བཞིར་བཤད་པ་གཙོ་བོ་ཙམ་ཡིན་གྱི། རྗོད་བྱེད་ཐ་དད་དང་དབྱེ་བའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་ན་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཔེར་ན་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་སྟོན་ཚུལ་ལ་རིགས་བདེན་གྲུབ་སོ་སོར་ཡོད་པ་དང༌། དགྲ་བཅོམ་པ་སླར་འཕོས་ནས་མི་སྐྱེ་བ་དང་དེ་དག་གི་རྒྱུད་ལ་ཅི་ཙམ་བསྒོམས་ཀྱང་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོར་གྱུར་པའི་ལྷག་བསམ་དང་སེམས་བསྐྱེད་མི་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུ་སྟོན་པའི་ལུང་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དག་རེ་རེ་ནས་དྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་བྱེད་ཀྱི་ལུང་སོ་སོ་དང་དོན་གཅིག་ལ་མདོ་ཐ་དད་པ་དུ་མ་མདོ་ཀུན་བཏུས་ལས་བཀོད་ཟིན་པས་འདིར་དངོས་སུ་མ་དྲངས་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ཀུན་བཏུས་ལས། ཐེག་པ་གཅིག་ལ་མོས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་ཤིན་ཏུ་རྙེད་པར་དཀའ་སྟེ། ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་ཟད་པ་ནི་མདོ་སྡེ་དུ་མ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། དེའི་ཤེས་བྱེད་དུ་ཡང་སྙིང་རྗེ་པད་དཀར་དང་བདེན་པ་པོའི་ལེའུ་དང༌། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་དང༌། འདུས་པ་ཆེན་པོའི་ལེའུ་དང༌། གཟུངས་རྒྱལ་གྱི་མདོ་དང༌། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་འཁོར་ལོའི་མདོ་དང༌། དཔལ་ཕྲེང་སེང་གེའི་སྒྲའི་མདོ་དང༌། ལང་གཤེགས་ཀྱིས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་ལངས་ནས་ཆོས་སྐུ་འཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་དང༌། དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་སྐྱེ་བ་ལེན་ཚུལ་རྣམས་བཤད་འདུག་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དགོངས་འགྲེལ་ལས། མངོན་པར་བརྗོད་པ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པ་ཅན་མ་ཡིན་ནོ། །
དངོས་པོ་དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང༌། འཕགས་པའི་གཟིགས་པའི་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ཉིད་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཆོས་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

588

ཉིད་དེ་ཁོ་ན་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འདུ་བྱས་ཞེས་བྱ་བ་དང་ཞེས་པའི་མདོ་ཆོས་ཅན། སྔར་སྨོས་པའི་མདོ་བཞི་པོ་གང་རུང་དུ་ཐལ། སྐབས་འདིར་དྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་རྒྱུའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། ལུང་དེས་སེམས་ཙམ་པའི་འདོད་པ་ལྟར་གནས་གྱུར་པའི་སེམས་ཀྱི་དག་པའི་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཞིག་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་སོ་སོ་རང་རིག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་སྟོན་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་འདྲ་དེ་སེམས་ཙམ་པས་ངེས་དོན་དུ་འདོད་པ་གང་ཞིག །དེ་འདྲའི་མདོ་རྣམས་སྐབས་འདིར་དྲང་དོན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སེམས་ཙམ་པས་དེ་ལྟར་འདོད་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་དུ་བཀག་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གནས་གྱུར་པའི་སེམས་ཀྱི་དག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཞིག་སོ་སོ་རང་རིག་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་གྲུབ་པ་ཁས་བླངས་པ་བཀག་པའི་ཚེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གདུལ་བྱའི་དབང་གིས་གསུངས་པའི་སེམས་ཙམ་པས་ངེས་དོན་དུ་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་སྐབས་འདིར་དྲང་དོན་དུ་བཤད་རིགས་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་མདོ་སྡེ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ངེས་པའི་དོན་ཉིད་དུ་ཁས་བླངས་པ་ཐམས་ཅད་དྲང་པའི་དོན་ཉིད་ཡིན་པར་ལུང་འདིས་མངོན་པར་གསལ་བར་བྱས་ནས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། རྩ་བར། གང་ཚེ་ཞི་བ་དེ་ཉིད་ཡིན་ན་དེ་ལ་བློ་གྲོས་འཇུག་མི་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་རྩོད་པ་འགོད་པའི་ཁུངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་མ་ཁྱབ་མཚམས་ཀྱི་རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ལུང་དེ་དྲངས་ནས་སེམས་ཙམ་བརྩད་ཅིང་ལང་གཤེགས་ལས་གདུལ་བྱ་སྐྲག་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་གསུངས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དབུ་མ་སྣང་བ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བཀའ་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པར་བྱ་བ་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་ཡོད་པར་སྟོན་པར་བྱེད་པ་འདི་ཇི་ལྟར་དྲང་ཞེ་ན་ཞེས་དང༌། ལང་གཤེགས་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཅིའི་སླད་དུ་ཁྱོད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ཉིད་དུ་ལྟ་བ་བཟློགས་ནས། ཡང་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་

སྒྲུབ་བྱེད་ལུང་གིས་དགག་པ།

589

སོ་སོར་བཤད་པས་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་ཞེན་པའི་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་འགོད་པར་མཛད། ཅེས་པ་ནས། བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་འོན་ཀྱང་ང་ནི་སེམས་ཅན་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས། དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་རྣམས་སྐྲག་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བའི་སྒོ་ནས་རྣམ་པར་དབེན་པའི་ཆོས་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ལང་གཤེགས་ཀྱིས་སེམས་ཙམ་པ་ལྟར་མཚན་ཉིད་གསུམ་སྟོན་པ་དང༌། ཕྱི་དོན་མེད་པར་སྟོན་པ་དང༌། རྒྱན་སྟུག་བཀོད་པ་སོགས་རེ་རེ་ནས་འཕེན། ཡང་ཁོ་ན་རེ། སེམས་ཙམ་པས་ངེས་དོན་དུ་འདོད་པའི་མདོ་ཐམས་ཅད་འདིས་སྒྲ་ཇི་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་དྲང་དོན་དུ་བཤད་པར་ཐལ། རང་འགྲེལ་ལས། ངེས་པའི་དོན་ཉིད་དུ་ཁས་བླངས་པ་ཐམས་ཅད་དྲང་བའི་དོན་ཉིད་དུ་ལུང་འདིས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སེམས་ཙམ་པའི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་འདོད་པ་ལྟར་སྟོན་པ་དགོས་ཀྱི། གཞན་ཕྱིན་དྲུག་གི་རྣམ་བཞག་སོགས་སྟོན་པའི་མདོ་དབུ་སེམས་གཉིས་ཀས་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་སྨོས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས། ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་ནི་སེམས་ཙམ་མོ། །ཞེས་དང༌། ཆོས་མངོན་པའི་མདོ་ལས། ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཀྱི་ཁམས། །ཞེས་སོགས་སྐབས་འདིར་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པར་ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ། སེམས་ཙམ་པས་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འདོད་པ་སྟོན་བྱེད་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ལུང་སྔ་མས་ཕྱི་དོན་མི་འགོག་པར་མུ་སྟེགས་པའི་རྟག་བདག་སོགས་བྱེད་པོ་གཞན་བཀག་ནས། སྣོད་བཅུད་ཐམས་ཅད་གཙོ་བོར་སེམས་ཀྱིས་བྱེད་པར་བཤད། ཕྱི་མ་རྒྱུད་བླ་མ་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཁམས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡོད་པར་སྟོན་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དགོངས་འགྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་མདོ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་དྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཉི་ཁྲིའི་བྱམས་ཞུས་ཀྱིས་མཚན་ཉིད་གསུམ་བཤད་པ་ཁས་ལེན་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

590

པ་གང་ཞིག །སློབ་དཔོན་ཤནྟི་པས་ལེའུ་དེ་དགོངས་འགྲེལ་དང་མཐུན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཤནྟི་པ་ལྟར་སེམས་ཙམ་སྐབས་སུ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉི་ཁྲིའི་བྱམས་ཞུས་ལས་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་བར་དོན་དམ་པར་མེད་མཉམ་དང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་མཉམ་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མདོ་དེ་ཉིད་ལས་གཟུགས་སོགས་ཇི་ལྟར་མཆིས་ཞུས་པའི་ལན་དུ། འཇིག་རྟེན་གྱི་བརྡ་དང་ཐ་སྙད་ཀྱིས་ཡོད་ཀྱི་དོན་དམ་པར་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྣམ་མཁྱེན་བར་ལ་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མདོ་དེས་མཚན་ཉིད་གསུམ་ལ་བདེན་པར་ཡོད་མེད་ཕྱེ་ནས་དགོངས་འགྲེལ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཟུགས་ཀྱི་ཀུན་བཏགས་ནི་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་གཟུགས་དང༌། གཟུགས་ནི་རྣམ་བཏགས་ཀྱི་གཟུགས་དང༌། གཟུགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་ཞེས་གསུངས་ཤིང༌། དེའི་དང་པོ་རྫས་ཡོད་མིན་པ་དང༌། གཉིས་པ་རྫས་ཡོད་ཡིན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། བྱམས་པ་གང་ཀུན་བཏགས་པའི་གཟུགས་དེ་ནི་རྫས་སུ་མེད་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །རྣམ་པར་བཏགས་པའི་གཟུགས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྫས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྫས་སུ་ཡོད་པར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། རང་དབང་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། འདིའི་རྫས་སུ་མེད་པ་ནི་གཞན་དབང་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་པ་མེད་པའི་དོན་དང༌། གཞན་དབང་རྫས་ཡོད་དུ་གསུངས་པ་མིང་བརྡས་བཞག་ཙམ་དང་ཡོད་ཙམ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདིའི་རྫས་སུ་ཡོད་མེད་གསུངས་པའི་རྫས་ནི་ཡོད་ཙམ་ལ་བྱེད་ལ་གཞན་ལ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། དེའི་ཕྱིར་བྱམས་ཞུས་ལས་རྫས་སུ་ཡོད་མེད་གསུངས་པའི་རྫས་ནི་གཞུང་གཞན་ལས་རྫས་གཉིས་སུ་བཤད་པའི་རྫས་ཀྱང་མིན་ལ། དབུ་མ་པས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་རྫས་སུ་བཤད་པ་ཡང་མིན་པས་ཡོད་པ་ཙམ་མོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་སྟོང་ཐུན་ཆེན་མོ་ལས། སྐབས་འདིར་དྲང་དོན་དུ་སྒྲུབ་དགོས་

སྒྲུབ་བྱེད་ལུང་གིས་དགག་པ།

591

ཀྱི་ལུང་ལྔ་ཡོད་དེ། (1)སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་མཚན་དཔེ་གསལ་རྫོགས་ཀྱི་བདེན་གྲུབ་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་དང༌། ཀུན་གཞིའི་དེ་དང༌། མཚན་ཉིད་གསུམ་ལ་བདེན་པར་ཡོད་མེད་སྟོན་པའི་དེ་དང༌། མཐར་ཐུག་ཐེག་གསུམ་སྟོན་པའི་བར་ལྔ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུངས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་མཚན་དཔེ་གསལ་རྫོགས་ཀྱི་བདེན་གྲུབ་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཙམ་པས་ངེས་དོན་གྱི་མདོར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་དྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་རྒྱུའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཤིན་ཏུ་མ་ཁྱབ། ཁྱབ་པར་ཐལ། རང་འགྲེལ་ལས། ངེས་དོན་དུ་ཁས་བླངས་པ་ཐམས་ཅད་དྲང་དོན་དུ་ལུང་འདིས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་ཆེས་ཤིན་ཏུ་མ་ཁྱབ། ཨེ་མ་རིག་པ་སྦོམ་པོ་འཇིག་རྟེན་རྒན་རབས་ལྟ་བུ་ལ་ཨང༌། ལུང་དེས་དེ་འདྲ་བའི་སེམས་ཙམ་པས་ངེས་དོན་དུ་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་དྲང་དོན་དུ་བཤད་མི་གསུང་བར་འདིས་དྲང་དོན་དུ་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་སེམས་ཙམ་པས་ངེས་དོན་དུ་འདོད་གསུངས་འདུག་གམ། དེ་གཉིས་ལ་ཁྱད་མེད་དམ། མེད་ན་ལྷས་སྦྱིན་མི་ཡིན་བྱས་པས་མི་ལྷས་སྦྱིན་ཡིན་སྨྲས་པར་འགྱུར་རོ། །དངོས་སུ་རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་མཚན་སྨོས་ནས་འགོག་པ་བླུན་སྙིང་ཆེའོ། །རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་སེམས་ཙམ་པས་ཀྱང་དྲང་དོན་དུ་འདོད་ལ་སྐབས་འདིར་ཡང་ལང་གཤེགས་ཀྱིས་སྒྲ་ཇི་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་དྲང་དོན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་སྐབས་འདིར་ལང་གཤེགས་ཀྱིས་དེ་དྲང་དོན་དུ་བཤད་པས་ཀུན་གཞི་ཡང་དྲང་དོན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཚན་དཔེ་ཅན་གྱི་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་དང་ཀུན་གཞི་གཉིས་མདོ་གཉིས་ལས་རྟག་མི་རྟག་སོ་སོར་བཤད། ལང་གཤེགས་ཀྱིས་དགོངས་གཞི་དགོས་པ་དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་གསུམ་གྱིས་སྐབས་འདིར་དྲང་དོན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། ལང་གཤེགས་ལས། ཇི་ལྟར་ནད་པ་སོགས་དང༌། ཡང་ལང་གཤེགས་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་

1 ལང་གཤེགས་ལས། ཕྱི་རོལ་མེད་པའི་སེམས་ཙམ་དུ་གསུངས་པ་དང། མདོ་གཞན་ལས། ཞེས་པའི་ལུང་འདི་སྦག་སའི་རྡོ་པར་ཤོག་གྲངས་ 462(བ)ན་གསལ་ཡང་སྨད་དབུས་གཉིས་ཀྱི་ནང་མི་སྣང་ངོ། །

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

592

མདོ་བརྗོད་པ་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་གསུངས་པ་དེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འོད་གསལ་བ་རྣམ་པར་དག་པས་ཐོག་མ་ནས་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་མཚན་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་དང་ལྡན་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་ནང་ན་མཆིས་པར་བརྗོད་དོ། །ནས། འདི་ནི་མུ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱིས་བདག་ཏུ་སྨྲ་བ་དང་ཇི་ལྟར་འདྲ་བ་མ་ལགས་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤིན་ཏུ་སླ།གཞན་ཡང༌། ཇི་ལྟར་ནད་པ་ན་བ་ལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ལང་གཤེགས་ཀྱི་ལུང་གཉིས་ཀྱིས་མཚན་དཔེ་རྟག་བརྟན་གྱི་སྙིང་པོ་ཅན་གྱི་རྣམ་བཞག་སྟོན་པའི་མདོ་ཚིག་དེ་དྲང་དོན་དུ་མ་བཤད་པར་ཐལ། ལུང་འདིས་གསལ་བར་བྱེད་ཅེས་པའི་དྲང་དོན་དུ་བཤད་རྒྱུ་ཙམ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་བཤད་ལས། དེས་ཇི་ལྟར་ནད་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སེམས་ཙམ་དུ་སྨྲ་བ་དྲང་དོན་དུ་བཤད་པ་བཞིན་དུ། རྟག་བརྟན་གྱི་སྙིང་པོ་དྲང་དོན་དུ་གསུངས་པས་ཀྱང་དགོངས་འགྲེལ་སོགས་ལས་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་གསུངས་པ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པར་བསྒྲུབས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །རྣམ་པ་དེ་ལྟའི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་འདིའི་ལང་གཤེགས་ཀྱི་ལུང་གཉིས་ཀྱིས་དེ་དྲང་དོན་དུ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་མ་ཡིན་པར་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། སྤྲོས་པས་ཆོག་གོ །
འདིའི་མཚན་ཉིད་གསུམ་སྟོན་པའི་འགྲེལ་པའི་ཚིག་གྱོང་པོ་ཞིག་འདུག་པས་ཅུང་ཟད་བཤད་ན། རང་བཞིན་གནས་ལུགས་ནི་གཞན་དབང་འདུ་བྱས་ལ་སྣང་བ་ལྟར་མེད་བཞིན་དུ་སྒྲོ་བཏགས་ནས་སྣང་བ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དབང་རང་གི་སྡོད་ལུགས་སུ་ཡོད་པ་མེད་བཞིན་དུ་ཡོད་པར་སྣང་བ་སྒྲོ་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྦྲུལ་དེ་ཐག་པ་སྦྲུལ་འཛིན་གྱིས་ཐག་པ་ལ་མེད་བཞིན་དུ་སྒྲོ་བཏགས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་འདི་ལ་རྩ་ཤེ་ནས་བཤད་པའི་རང་བཞིན་བཅོས་མིན་སོགས་ཀྱི་དོན་མ་ཚང་བས་སོ། །འདིས་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་བཤད་དོ། །འཛིན་བཞིན་ནམ་མཐོང་བཞིན་པའི་གཞན་དབང་སྣང་ཚུལ་གནས་ཚུལ་མི་མཐུན་པའི་གཟུགས་ཅན་རང་བཞིན་

བདག་འགོག

593

གཤིས་ལུགས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གཟིགས་པ་ལྟར་ཡོངས་གྲུབ་དངོས་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་མེད་བཞིན་དུ་ཡོད་པར་སྒྲོ་མ་བཏགས་པར་གཟིགས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྦྲུལ་དེ་སྦྲུལ་དངོས་ལ་སྒྲོ་མ་བཏགས་པར་གཟུང་བའི་དོན་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིས་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་སྒྲ་བཤད་ཀྱང་བསྟན་པས་གཞན་དབང་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་འདོགས་པ་དང་སྟོང་གཞིར་བསྟན་པ་ཡིན་

ནོ། །ལེགས་པར་བཤད་ཡོད་དོ། ། བདག་འགོགགཉིས་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རིགས་པས་སྒྲུབ་པ་ལ་གསུམ། ཐར་འདོད་ཀྱི་ཐོག་མར་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་དགོས་པར་བསྟན་པ་དང༌། བདག་དང་བདག་གི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་ཚུལ་དང༌། བདག་དང་ཤིང་རྟའི་དཔྱད་པ་དངོས་པོ་གཞན་ལ་ཡང་བསྒྲེ་བ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྩ་བར། ཉོན་མོངས་སྐྱོན་རྣམས་ནས། འགོག་པར་བྱེད་ཀྱི་བར་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་རྩ་འགྲེལ་བྱུང༌།
འདིའི་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། སྟོང་ཐུན་ཆུང་བ་པ་ན་རེ། འཁོར་བའི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། ལས་འབྲས་ལ་རྨོངས་པ་དང༌། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རྨོངས་པ་གཉིས་ཟེར་ཞིང༌། མཚན་གཞི་ལ་གྲུབ་མཐའ་བཞི་ཀས་བདག་འཛིན་ཀུན་བཞག་ཅིང་། ཡང་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དང་། འཇིག་ལྟ་གཉིས་ཡིན་མིན་ལ་མུ་བཞི་ཡོད་དེ། བདག་འཛིན་ཡིན་ལ་འཇིག་ལྟ་མིན་པ་དང་། བདག་འཛིན་མིན་ལ་འཇིག་ལྟ་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་སྟེ་བཞི། མཚན་གཞི་ནི། ང་ཡི་བ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་བློ་ལྟ་བུ་དང་པོ་དང་། གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་ང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་བློ་ལྟ་བུ་གཉིས་བ་དང་། ངར་འཛིན་པའི་བློ་ལྟ་བུ་གསུམ་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ལྟ་བུ་བཞི་པར་གསུངས། དེ་ལ་འོ་ན། འཁོར་བའི་རྩ་བ་མི་མཐུན་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པར་ཐལ། འཁོར་རྩའི་དབྱེ་བ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྟོད་ཉིད་ལས་གཞན་པའི་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

594

ཞི་སྒོ་ཡང་གཉིས་པ་ཞིག་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས། འདོད་ན། ཤེར་མདོ་ལས། དངོས་པོའི་འདུ་ཤེས་ཅན་ལ་ཐར་པ་མེད་པར་བཤད་པ་དང་། སློབ་དཔོན་གྱིས༌། ཞི་སྒོ་གཉིས་པ་མེད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་སོགས་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ། འཕགས་ཡུལ་གྱི་དཔྱོད་ལྡན་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འོ་ན། རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་སྟོང་ཉིད་མཚན་མེད་སྨོན་མེད་གསུམ་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཞི་སྒོ་གཉིས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར། དེ་ལ་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་གསུམ་སྟོང་ཉིད་ལ་དབྱེ་ཚུལ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང། ང་ཡི་བར་འཛིན་པའི་སེམས་ཆོས་ཅན། འཇིག་ལྟར་ཐལ། ང་ཡིར་འཛིན་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། འཇིག་ལྟ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁྱབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ནི་ང་དང་ང་ཡི་སྙམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པར་ཞུགས་པ་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ང་དང་ང་ཡི་བ་གཉིས་གང་རུང་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ཙམ་གྱིས་འཇིག་ལྟའི་འཛིན་ཚུལ་ཚང་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་ང་དང་ང་ཡི་བ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་བློ་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། འཇིག་ལྟའི་འཛིན་ཚུལ་ཚང་བར་ཐལ། དེ་འདྲའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་ང་འོ་སྙམ་པ་དང་ང་ཡིའོ་སྙམ་པ་གང་རུང་གི་བློར་ཐལ། རྫས་སྤྱི་སོགས་བཅད་ནས་ཁྱོད་འཇིག་ལྟ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ལམ་རིམ་ཆུང་ངུ་ལས། འཇིག་ལྟ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་པ་ལ་ང་འོ་སྙམ་པའི་བློ་ངང་གིས་སྐྱེ་བ་ཞིག་དགོས་པས། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ནི་ང་དང་ང་ཡི་སྙམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པར་ཞུགས་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འདིས་ནི་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་བདག་གམ་ང་ཚུགས་སེ་ཡོད་དོ་སྙམ་པ་ལྟ་བུ་ཡང་འཇིག་ལྟ་མ་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །ཁོ་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ང་དང་ང་ཡི་བ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་འཇིག་ལྟ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་བཤད་

བདག་འགོག

595

ལས། ང་དང་ང་ཡི་བ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་གཉིས་འཇིག་ལྟར་འཇོག་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ང་ལ་འཛིན་ཚུལ་སྔ་མ་གཞིར་བཞག་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་ཀྱང༌། ངའོ་སྙམ་པ་སྐྱེ་བའི་གཞི་ང་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ནི་ངར་འཛིན་གྱི་འཇིག་ལྟ་ལྷན་སྐྱེས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་རྨོངས་པ་གཉིས་ཀའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གཞན་མཆོད་སྦྱིན་རྒྱུད་ཀྱི་ང་ལ་ངའོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པའི་ལྷས་སྦྱིན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་འཇིག་ལྟ་ཡོད་པར་ཐལ། གཞན་མཆོད་སྦྱིན་རྒྱུད་ཀྱི་ང་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཛིན་པའི་ལྷས་སྦྱིན་རྒྱུད་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ལྷས་སྦྱིན་ལ་མཆོད་སྦྱིན་ངའོ་སྙམ་པ་མི་སྐྱེ་ཡང་མཆོད་སྦྱིན་ལའང་ང་ཞིག་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་བློ་ཞིག་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང༌། ང་ཡི་བར་འཛིན་པའི་འཇིག་ལྟ་ལྷན་སྐྱེས་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་མིན་པ་ཡང་རྗེའི་གསུང་དང་འགལ་བ་ཁོ་ནར་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །
ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ང་ཡི་བ་རང་ལྡོག་གང་ཟག་དང་གཞི་ལྡོག་གམ་མཚན་གཞི་རྣམས་གང་ཟག་མིན་པ་སྟོང་ཐུན་དགོངས་པར་འདོད། ལ་ལ་ན་རེ། ང་ཡིར་འཛིན་པའི་འཇིག་ལྟ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་ཀྱང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ང་ཡི་བ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་བློ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཟེར་བ་སོགས་ཁུངས་མ་ཆོད་པའི་རྟོག་གེ་ངན་པ་སྣ་ཚོགས་སྨྲས་མོད་རེ་རེ་ནས་སྨོས་གྱིས་ག་ལ་ལངས། དེས་ན་འདིར་ཟླ་བའི་ཞབས་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཟུར་ཙམ་ཡང་མ་ནོར་བར་རིགས་པ་དང་གསུང་ངག་སྦྲགས་ནས་བཤད་པར་བྱའོ། །འོ་ན་ང་ཡི་བ་ལ་དམིགས་ཞེས་པའི་ང་ཡི་བ་ལ་མིག་རྣ་སོགས་འཇོག་རིགས་པར་ཐལ། ང་ཡི་བའི་ཡ་གྱལ་ལ་དེ་དག་ཁྱོད་ཀྱིས་བཞག་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འཁོར་གསུམ། འདོད་ན། ང་ཡིར་འཛིན་པའི་ང་ཡི་བ་ལ་དམིགས་ཞེས་པའི་དམིགས་ཡུལ་ང་ཡི་བ་ལ་མིག་རྣ་སོགས་འཇོག་རིགས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་ཐལ་བ་སྔ་ཕྱི་གང་ལ་ཡང་འདོད་མི་རིགས་ཏེ། དེ་དག་འདིའི་འཇིག་ལྟ་གཉིས་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

596

ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་སྐབས་ཀྱི་ང་ཡི་བ་མིན་པས་ང་ཡི་བ་ལ་དམིགས་ཞེས་པ་ཡང་དེ་དག་ལ་དམིགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། ང་ཡི་བ་ལ་དམིགས་ཞེས་པ་ནི་དེ་དག་ལ་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་མིག་རྣ་སོགས་ཆོས་ཅན། ང་ཡི་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ང་ཡི་བའི་མཚན་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འཁོར་གསུམ། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ང་ཡི་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ང་ཡི་བའི་གདགས་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། གང་ཟག་གི་གདགས་གཞི་ཕུང་པོ་ལྔ་ཡང་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། ང་ཡི་བའི་གདགས་གཞི་མིག་རྣ་སོགས་ང་ཡི་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འཁོར་གསུམ། མ་ཁྱབ་མཚམས་ལ་རྟགས་དེར་ཐལ། ཁྱོད་ངའི་ཡིན་རྒྱུའི་གཞི་དང་ཁྱོད་བདག་དེའི་ཡིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་གི་བའམ་བདག་གི་ཅན་ཞེས་བཞག་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ནོར་ཅན་ལ་ནོར་བ་དང༌། རྟ་ཅན་ལ་རྟ་པ་བཞིན་ནོ། །རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། ང་ཡི་བའི་གཞི་མིག་རྣ་སོགས་ལ་དམིགས་ནས་དེ་ལྟར་འཛིན་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡིན་པས། ང་ཡི་བ་ལ་དམིགས་ཞེས་པ་ནི་དེ་དག་ལ་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ང་ཡི་བའི་གཞི་ཞེས་གསལ་བར་བཤད་ལ། དེ་ཡང་དཔེ་བྲིས་མ་ཤིན་ཏུ་དག་པ་དང་དཔར་མ་གཉིས་ཀར་དེ་ལྟར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་མིག་རྣ་སོགས་ནི་ང་ཡི་བ་དང་ཆོས་དང་གང་ཟག་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཆོས་ལ་འཇོག་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟོང་ཐུན་ལས། རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་མིག་རྣ་སོགས་ནི་ང་ཡི་བའི་མཚན་གཞི་དང་གང་ཟག་དང་ཆོས་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་ཡ་གྱལ་གྱི་ཆོས་ཀྱི་མཚན་གཞི་གཉིས་ཀ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤྱིར་དེ་ལྟར་སྣང་བས་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ཊཱིཀ་ཆེན་དང་མི་མཐུན་པ་ལྟར་སྣང་ཡང་ཞིབ་པར་དཔྱད་ན་མ་ཁྱབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ལུང་དེས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་དག་ང་ཡི་བས་ང་ཡིར་བྱེད་རྒྱུའི་མཚན་གཞི་བསྟན་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་ང་ཡི་བ་རང་ཉིད་ཡིན་པར་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ང་ཡི་བ་ནི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་མིག་རྣ་སོགས་བློ་ལྷན་སྐྱེས་ལ་ང་ཡི་བར་སྣང་བའམ་

བདག་འགོག

597

དེ་དག་བློ་ལྷན་སྐྱེས་ལ་ང་ཡི་བའི་རྣམ་པར་ཤར་བ་དེ་ལ་བྱེད་ཅིང་དེ་རང་མཚན་གྱིས་འཛིན་པའི་ལྟ་བ་ང་ཡི་བར་འཛིན་པའི་འཇིག་ལྟ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐད་དུ་ལུང་དེའི་མཇུག་ཏུ་སྟོང་ཐུན་ལས། མཚན་གཞི་གཉིས་ཀ་ཡིན་ལ། དེ་དག་བློ་ལྷན་སྐྱེས་ལ་ཡུལ་གྱི་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་ང་ཡི་བར་སྣང་ཞིང་དེ་འདྲའི་ང་ཡི་བ་ལ་དམིགས་ནས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཞེན་པ་ནི་ང་ཡིར་འཛིན་པ་ལྷན་སྐྱེས་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ང་ཡི་བར་སྣང་ཞིང་ཞེས་པས་ང་ཡི་བ་སྣང་གཞིའི་མིག་སོགས་ལ་མི་འཇོག་པར་དེ་དག་ལ་བློས་སྣང་ཙམ་པའི་ང་ཡི་བར་བཤད་ཅིང༌། ལྷག་མས་དེ་ལ་དམིགས་པའི་ང་ཡི་བར་འཛིན་པ་སྐྱེ་ཚུལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ང་འཇོག་པ་ན་གདགས་གཞི་ཕུང་པོ་མི་འཇོག་པར་ཕུང་པོ་ལ་ངར་སྣང་ཙམ་དེ་འཇོག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ང་ཡི་བ་འཇོག་པ་ན་ང་ཡི་བར་བྱེད་རྒྱུའི་ཕུང་པོ་ལྔ་དང་མིག་སོགས་ང་ཡི་བར་མི་འཇོག་པར་ང་ཡིར་བྱེད་རྒྱུ་འམ་གདགས་གཞི་དེ་དག་ལ་ང་ཡི་བར་སྣང་བ་ཙམ་དེ་ང་ཡི་བར་འཇོག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། མ་ཁྱབ་ན། ང་ཡི་བའི་གདགས་གཞི་མིག་སོགས་ང་ཡི་བར་འཇོག་རིགས་པར་ཐལ་བ་དང༌། ང་ཡི་བ་གདགས་གཞི་ཕུང་པོ་དང་མིག་སོགས་ལ་མིང་དང་བློ་ཕར་བཞག་ཙམ་དང་སྣང་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ང་ཡི་བའི་གདགས་གཞི་ཡོད་པ་གང༌། དེ་དག་ལ་ང་ཡི་བར་སྣང་ཙམ་ཞིག་ལ་ང་ཡི་བ་འཇོག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། ཐལ་འགྱུར་སྔ་ཕྱི་གང་ལ་མ་ཁྱབ་སོགས་སྨྲས་ཚེ་དབུ་མ་པའི་དྲི་མི་བྲོ་ད་དུང་དངོས་འཛིན་སྟུག་པོར་སྣང་ངོ༌། །ད་དུང་བཤེས་གཉེན་དམ་པ་བསྟེན་ལ་བསགས་སྦྱངས་དང་སློབ་སྦྱོང་ལ་རེམས། བསྐལ་ཆེན་ཁ་ཤས་ལ་ཡང་ཡོང་དཀའ་བར་འདུག་གོ །གོང་གི་མ་ཁྱབ་མཚམས་ལ་རྟགས་དེར་ཐལ། གང་ཟག་གང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ང་ཡི་བ་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་མི་འཇོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ང་ཡི་བའི་གདགས་གཞིའི་མིག་སོགས་ང་ཡི་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང༌། སོ་སྐྱེའི་མིག་སོགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དམིགས་ནས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་བློས་ཁྱོད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་ལྟ་བ་ང་ཡིར་འཛིན་པའི་འཇིག་ལྟ་ཡིན་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

598

པར་ཐལ། ཁྱོད་སོ་སྐྱེས་རྒྱུད་ཀྱི་ང་དང་ང་ཡི་བ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་ང་ཡི་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དངོས། ཤིན་ཏུ་ཁྱབ་པར་ཐལ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ང་ཡི་བ་ལ་དམིགས་ནས་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་འཇིག་ལྟ་གང་ཡིན་པ་ནི་ང་ཡིར་འཛིན་པའི་འཇིག་ལྟ་དང་གང་ཟག་གི་བདག་གི་བ་ལ་རྨོངས་པའི་མ་རིག་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། ང་ཡི་བ་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ནི། ང་ཡིར་འཛིན་པའི་འཇིག་ལྟ་ལྷན་སྐྱེས་དང༌། གང་ཟག་གི་བདག་གི་བ་ལ་རྨོངས་པའི་མ་རིག་པ་གཉིས་ཀའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། སྟོང་ཐུན་ལས་ཀྱང༌། རང་རྒྱུད་ཀྱི་མིག་སོགས་ལ་དམིགས་ནས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་ཀྱང་ང་ཡི་བར་འཛིན་པའི་འཛིན་སྟངས་མེད་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཁྱོད་ལ་དེ་ལྟར་འཛིན་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཆོས་དང་གང་ཟག་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་ཁྱབ་པ་གཉིས་ཀ་གྲུབ་སྟེ། རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། ང་ཡི་བའི་གཞི་མིག་རྣ་སོགས་ལ་དམིགས་ནས་དེ་ལྟར་འཛིན་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡིན་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། སྟོང་ཐུན་ལས་ཀྱང༌། དེ་དག་ང་ཡི་བར་སྣང་བའི་ང་ཡི་བ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ནི་ང་ཡི་བར་འཛིན་པ་ཡིན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་མིན་ལ་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མིག་སོགས་དེ་དག་ལ་ང་ཡི་བར་སྣང་བ་ང་ཡི་བ་དང་དེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དག་ལ་ང་ཡི་བར་སྣང་བ་ང་ཡིར་འཛིན་པའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་པར་གྱུར་པའི་ང་ཡི་བ་ཡིན་ཀྱང་དེ་དག་ང་ཡི་བ་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང༌། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འཇིག་ལྟ་ཀུན་བཏགས་ལ་ང་ཡིར་འཛིན་པའི་འཇིག་ལྟ་ཀུན་བཏགས་ཕྲ་མོ་དང༌། འཇིག་ལྟ་ཀུན་བཏགས་རགས་པ་བདག་གཟུགས་སུ་ལྟ་བ་སོགས་ཉི་ཤུ་པོ་སྟེ་གཉིས་ཡོད་ཟེར་ན། འོ་ན་འཇིག་ལྟ་ལྷན་སྐྱེས་ཕྲ་རགས་གཉིས་ཀ་འཇིག་ལྟ་ཡིན་པར་ཐལ། འཇིག་ལྟ་ཀུན་བཏགས་ཕྲ་རགས་གཉིས་ཀ་འཇིག་ལྟ་

བདག་འགོག

599

ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དངོས། འདོད་ན། དེ་གཉིས་ཀའི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པ་རེ་རེ་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཕྲ་མོར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས། ཡང་རྟོག་གེ་བ་མང་པོ་ན་རེ། ངའོ་སྙམ་པའི་ཐ་སྙད་པའི་བློ་ལྷན་སྐྱེས་དང༌། འཇིག་ལྟ་ལྷན་སྐྱེས་གང་ཡིན་ཀྱང་རང་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་གང་ཟག་དང་བདག་དེ་ལ་དམིགས་པས་ཁྱབ་སྟེ། རྒྱུད་གཞན་གྱི་བདག་གམ་གང་ཟག་ལ་དམིགས་པའི་འཇིག་ལྟ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་ནི་མ་གོ་བ་ཆེ་ཤོས་སུ་སྣང་ངོ༌། །ལྷས་སྦྱིན་རྒྱུད་ཀྱི་ངའོ་སྙམ་པའི་བློའི་དམིགས་ཡུལ་ཡིན་ན་ལྷས་སྦྱིན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ངའོ་སྙམ་པའི་བློའི་དམིགས་པ་ཡིན་ན་བློ་དེ་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་བདག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འཁོར་གསུམ། འདོད་ན། ལྷས་སྦྱིན་རྒྱུད་ཀྱི་མངོན་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་ང་ཚེ་སྔ་མ་འགའ་ཞིག་ལ་ལྷ་དེ་དང་མི་དེ་འདྲར་གྱུར་ཏོ་སྙམ་པའི་ཚེ་རབས་དྲན་པའི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ལྷ་དང་མི་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། ལྷས་སྦྱིན་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ངའོ་སྙམ་པའི་བློའི་དམིགས་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་འདྲའི་ངའོ་སྙམ་པའི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལྷས་སྦྱིན་དེ་བདག་དུ་མར་ཐལ་བ་དང་དེ་ལྷ་མི་སྔ་ཕྱི་གསུམ་ག་དུས་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། ཚེ་འདིའི་མི་ལྷས་བྱིན་གྱིས་སྔོན་གྱི་སྐྱེ་བ་དྲན་པ་ན་ང་སྔར་དེ་དང་དེར་སྐྱེས་འདུག་སྙམ་དུ་དྲན་པ་ཡིན་གྱི་ཚེ་འདིའི་དུས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་ང་སྔར་དེ་དང་དེར་སྐྱེས་འདུག་སྙམ་དུ་མི་དྲན་ནོ། །
དེས་ན་ཚེ་འདིའི་ལྷས་བྱིན་གྱིས་གང་ལ་དམིགས་ནས་ངའོ་སྙམ་པ་སྐྱེ་བའི་དམིགས་པར་གྱུར་པའི་བདག་ནི་ཚེ་རབས་སྔ་མ་རྣམས་སུ་ཡང་ཡོད་པས་དེ་ལྟར་དྲན་པ་མི་འགལ་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་དག་ལ་དམིགས་པའི་འཇིག་ལྟ་དང་ང་རྒྱལ་ལྷས་བྱིན་ལ་སྐྱེ་ཚུལ་ཤེས་པར་གྱིས། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ཡང་འཇིག་ལྟའི་དམིགས་ཡུལ་གྱི་བདག་ལ་འཇིག་ལྟ་དེ་རང་རྒྱུད་ལྡན་དུས་ཀྱི་གང་ཟག་དེ་ཁོ་ནས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་ལ་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་དང་ལོ་ཟླ་ཞག་དུས་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

600

སྔ་ཕྱིའི་བདག་རེ་ཡང་མེད་པར་རང་དུས་ཀྱི་བདག་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ངའོ་སྙམ་དུ་ཡུལ་དུས་སོ་སོར་མ་ཕྱེ་བར་འཛིན་པའི་འཇིག་ལྟ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ངའོ་སྙམ་དུ་ཡུལ་དུས་སོ་སོར་མ་ཕྱེ་བར་འཛིན་པའི་འཇིག་ལྟའི་དམིགས་ཡུལ་ལ་དེ་ལྟར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རབ་བྱེད་དགུ་བའི་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། དེ་བཞིན་དུ་མ་འོངས་པའི་སྐྱེ་བ་ལ་ཡང་ཚེ་འདིའི་དུས་ཀྱི་གང་ཟག་དེ་ཉིད་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་མི་འགྲོ་ཡང༌། ངའོ་སྙམ་པའི་ང་ཙམ་ཞིག་དེར་ཡང་རྗེས་སུ་འགྲོ་བས། ཞེས་པ་ནས། འདི་ཐམས་ཅད་ཡུལ་དུས་འདིའི་བདག་ཅེས་སོ་སོར་མི་འབྱེད་པར་སྤྱིར་བདག་བདེ་བ་ཐོབ་པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་བར་འདོད་ནས་བྱེད་ལ་བདག་ཙམ་ཡང་དུས་དེ་དག་ཏུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བས་དེས་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཐ་སྙད་ཚད་མར་གྱུར་པའི་ངའོ་སྙམ་པ་སྐྱེ་ཚུལ་ཡིན་ཀྱང་དེའི་རིགས་པ་འཇིག་ལྟ་ལའང་སྦྱར་རོ། །མིས་རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་ལྷའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་ལ་ངའོ་སྙམ་པ་མི་སྐྱེ་ཡང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་འགྲོ་བ་ཐ་དད་ལའང་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། མི་ལྷས་སྦྱིན་གྱིས་དུས་སོ་སོར་མ་ཕྱེ་བར་ངའོ་སྙམ་པའི་དམིགས་པ་ལ་དེ་ལྟར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སོ་སོར་མ་ཕྱེ་བར་ངའོ་སྙམ་པ་སྐྱེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་དུ་མ་ཡོད་ལ་སོ་སོར་ཕྱེ་ནས་ལྷ་དང་མིའི་ང་ལ་དམིགས་པ་ལ་དེ་ལྟར་མེད་པའི་ཁྱད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། ལྷས་སྦྱིན་གྱི་དུས་སྔ་ཕྱི་སོ་སོ་མ་ཕྱེ་བར་ངའོ་སྙམ་པའི་དམིགས་པའི་གཞིར་གྱུར་པའི་བདག་ནི་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཞུགས་པའི་ང་ཙམ་ཡིན་པས། ཞེས་པ་ནས། ལྷས་སྦྱིན་གྱི་སྐྱེ་བ་སོ་སོར་ཕྱེ་བའི་བདག་ལ་ངའོ་སྙམ་དུ་བཟུང་བའི་བདག་ནི་ཚེ་རེ་རེའི་བདག་ཕྱོགས་རེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཡང་ཐ་སྙད་ཚད་མ་ཡིན་ཀྱང་འཇིག་ལྟ་གཉིས་ཀར་སྦྱར་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱ།
ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འཇིག་ལྟ་ལྷན་སྐྱེས་ལ་ངའོ་སྙམ་པ་དང་ང་ཡིའོ་སྙམ་པ་གཅིག་དགོས་པས་ལྷའོ་སྙམ་པ་དང་མིའོ་སྙམ་པའི་འཇིག་ལྟ་མེད་པ་ཊཱིཀ་ཆེན་དང་ལམ་རིམ་དགོངས་པ་ཟེར་ན། འོ་ན་

བདག་འགོག

601

འཇིག་ལྟས་ངར་བཟུང་ཚུལ་ལ་འགྲོ་བ་དྲུག་གི་ངར་བཟུང་ཚུལ་རེ་དང་མི་རིགས་བཞིའི་ངར་བཟུང་ཚུལ་སོགས་མེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེས་བཟུང་ཚུལ་ལ་ཡུལ་གྱི་བདག་ལ་སོ་སོར་མ་ཕྱེ་བར་ང་ཙམ་དང་སོ་སོར་ཕྱེ་བའི་འགྲོ་བ་སོ་སོའི་ང་གཉིས་ཡོད་པ་བཞིན་ངར་འཛིན་ཡང་སོ་སོར་ཕྱེ་མ་ཕྱེ་གཉིས་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྩ་བར། ངར་འཛིན་དེ་དག་ལ་ཡང་འཇུག་མཐོང་སྟེ། །ཞེས་དང༌། རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། ཡུལ་གྱི་བདག་བཞིན་དུ་ཡུལ་ཅན་གྱི་ངར་འཛིན་ཡང་སོ་སོར་ཕྱེ་བ་དང་མ་ཕྱེ་བའི་འཛིན་སྟངས་ཅན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་སྟག་ཚང་བ་ན་རེ། བདག་འཛིན་དཔྱོད་དུས་ཕུང་པོ་དང་ཐ་དད་པའི་བདག་དངོས་འཛིན་འགོག་པ་དང་ཕུང་པོ་རྗེས་སུ་འགོག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལྷན་སྐྱེས་ལ་དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་སྣང་བའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཕུང་པོ་མ་གཏོགས་དེ་འཛིན་མ་གྲུབ་ཕྱིར། །ཟེར་ནས་ལྟ་ཁྲིད་དག་ལ་ཟུར་ཟ་བ་ལྟར་རང་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟོག་གེ་བ་ཁ་ཅིག་ཀྱང་བདག་དང་ཕུང་པོ་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པ་ལྷན་སྐྱེས་ལ་མེད་དོ་ཟེར། འདི་གཉིས་ཀས་གཡག་ཞར་གྱིས་རྩྭ་ལྟར་ཕྱོགས་མཐོང་རེའི་ངན་སྐད་ཡིན་ཏེ། འོ་ན། བློ་ལྷན་སྐྱེས་ལ་ཡང་ངའི་ལུས་ངའི་སེམས་ཞེས་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང༌། བདག་ཕུང་རྗེ་ཁོལ་ལྟར་འཛིན་པའི་ལྷན་སྐྱེས་མེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདོད་ན། རང་དུ་ལྟ་བ་དང་འབྲེལ་ཡོངས་སུ་ཟད། །གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང༌། རྩ་བར། ཕུང་པོ་མ་གཏོགས་དེ་འཛིན་མ་གྲུབ་ཕྱིར། །ཞེས་པས་ཕུང་པོ་དང་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པ་དང༌། ཕུང་པོ་ལ་མ་ལྟོས་པའི་རྟག་བདག་ལྷན་སྐྱེས་ལ་འཛིན་པ་མེད་པར་བཤད་ཀྱང་ཐ་དད་ཙམ་མ་བཀག་པའི་ཁྱད་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྩ་བར། དེས་ཀྱང་མ་སྐྱེས་རྟག་འདི་མ་མཐོང་ལ། །ངར་འཛིན་དེ་དག་ལ་ཡང་འཇུག་མཐོང་སྟེ། །དེས་ན་ཕུང་པོ་ལས་གཞན་བདག་འགའ་མེད། །ཅེས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

602

ཅིག་ན་རེ། ངའོ་སྙམ་པའི་བློ་ཐམས་ཅད་བདག་འཛིན་ཟེར་ན། འོ་ན་བུམ་པའོ་སྙམ་པའི་བློ་བུམ་པ་བདེན་འཛིན་ཡིན་པར་ཐལ། ངའོ་སྙམ་པའི་བློ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། བུམ་པ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཐལ་བ་དང༌། བུམ་པ་གང་ཡང་མིན་པ་བུམ་པའི་གནས་ལུགས་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་དོན་དམ་དེ་ཐ་སྙད་འཇིག་བྱེད་དུ་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྩ་བར། སྟོང་ཉིད་དངོས་པོ་འཇིག་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་ན། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཀག་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། སངས་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ངའོ་སྙམ་པའི་བློ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་མི་འཇིགས་པའི་དམ་བཅའ་བཞི་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །
གཞན་ཡང༌། སངས་རྒྱས་མྱ་ངན་ལས་མ་འདས་གོང་དུ་དེའི་རྫས་རིན་ཐང་ཚང་བ་བརྐུས་ན་ཕམ་པ་བཅས་ལྡན་ལ་འབྱུང་ཞིང་མྱ་ངན་ལས་འདས་རྗེས་སུ་དེ་ལྟར་བརྐུས་ཀྱང་ཕམ་པ་མི་འབྱུང་བའི་ཁྱད་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ། སངས་འཕགས་རྒྱུད་ལ་ངའོ་སྙམ་པ་དང་ངའི་ནོར་རོ་སྙམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། བདག་ཏུ་བཟུང་བ་མེད་པས་ཀྱང་ཕམ་པ་སྐྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ལྟར་ལུང་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་རྩ་ལས་ཀྱང༌། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་ལྷ་ཉིད་དོ། །ཞེས་པའི་བཤད་བྱའི་མདོ་རྩ་འགྲེལ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཕྱིའི་ཡོ་བྱད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་བདག་གི་བ་ལ་དམིགས་ནས་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་ལྟ་བ་ང་ཡིར་འཛིན་པའི་འཇིག་ལྟ་ཡིན་པར་ཐལ། ཕྱི་ནང་ལ་ང་ཡིར་འཛིན་པའི་འཇིག་ལྟ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཕྱིའི་ཡོ་བྱད་ང་ཡིར་འཛིན་པའི་འཇིག་ལྟ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་འདིར་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཡོ་བྱད་བདག་ཏུ་བཟུང་བས་འཇིག་ལྟར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོ་བྱད་ལ་བདག་ཏུ་བཟུང་བའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱས་པར་འདི་སྐོར་རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས་རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གསུང་གཞན་མི་རྒྱས་པས་བློ་གྲོས་ཡོད་ན་དེར་བལྟའོ། །
རང་ལུགས་ནི། འཇིག་ལྟའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་ལ་དམིགས་ནས་རང་

བདག་འགོག

603

ངོས་ནས་ང་དང་ང་ཡི་གང་རུང་གི་རྣམ་པར་ཞུགས་པའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་དེ། འཇིག་ལྟའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གོ་ཐོབ་བྱས་སོ། །རང་རྒྱུད་ཀྱི་ང་ཙམ་ལ་དམིགས་ནས་རང་ངོས་ནས་ངར་ཞེན་པའི་འཇིག་ལྟ་དེ་ངར་འཛིན་འཇིག་ལྟའི་མཚན་ཉིད། དེས་ངར་ཞེན་ཚུལ་གྱིས་དབྱེ་ན་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཡུལ་གྱི་བདག་གི་ཁྱད་པར་སོ་སོར་མ་ཕྱེ་བར་རང་ངོས་ནས་ང་ཙམ་དུ་ཞེན་པ་ཞིག་དང༌། བདག་ནི་མིའོ། །བདག་ནི་མི་བཟང་པོའོ། །བདག་ནི་རྒྱལ་པོའོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་གྱི་བདག་སོ་སོར་ཕྱེ་ནས་རང་ངོས་ནས་ཞེན་པ་དུ་མ་སོགས་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར། ངར་འཛིན་གྱི་དམིགས་ཡུལ་ལྟར་ང་རྐྱང་མ་ཡིན་པར་གཙོ་བོར་བདག་གི་བའི་གདགས་གཞིའི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ང་ཡི་བ་ལ་དམིགས་ནས་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་ལྟ་བ་དེ། ང་ཡིར་འཛིན་པའི་འཇིག་ལྟའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ་རྟོགས་ཚུལ་རིགས་པ་བསྒྲེ། འཇིག་ལྟ་གཉིས་འགལ་ལ། འཇིག་ལྟ་གཉིས་ལ་བདག་འཛིན་གྱིས་ཁྱབ་ཀྱང་བདག་འཛིན་ལ་འཇིག་ལྟས་མ་ཁྱབ་སྟེ། གཞན་རྒྱུད་ལ་དམིགས་པའི་བདག་འཛིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་མི་གཅིག་པ་ལ་རྒྱུད་གཞན་གྱི་འཇིག་ལྟ་མི་འཇུག་ཀྱང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་འགྲོ་བ་ཐ་དད་ལའང་འཇུག་པ་ཞིག་ཡོད་དེ། དེ་ལ་ངའོ་སྙམ་པའི་ཚད་མ་ཡང་འཇུག་པར་བཤད་པར་འགྱུར་བས་ཤེས་པའི་ཕྱིར། འཇིག་ལྟ་རགས་པ་ལ་འདི་ཀུན་བཏགས་དང་ལྷན་སྐྱེས་གཉིས་ཡོད་ཅིང༌། ཕྲ་བ་ལ་ཡང་གཉིས་ཡོད་དེ། དེ་ལ་གྲུབ་མཐས་བསླད་མ་བསླད་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང༌། མཐོང་སྒོམ་གྱི་སྤང་བྱ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ལུགས་འདི་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་ཐལ། འཇིག་ལྟའི་ཡུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེའི་དམིགས་ཡུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་བདག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། དེའི་དམིགས་པ་ནི་བདག་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ངར་འཛིན་པ་ནི་དེའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འཇིག་ལྟའི་དམིགས་པ་བདག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་དམིགས་པ་རྟག་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

604

པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་གཏན་ནས་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་རྟོག་གེ་བས་འདོད་ཚུལ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། འོ་ན་དེའི་དམིགས་ཡུལ་བདག་ཁོ་ནར་བཤད་པའི་རྣམ་བཅད་ཡོངས་གཅོད་མེད་པར་ཐལ། དེ་རྟག་པ་དང་བདག་མ་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། གཉིས་པ་བདག་དང་བདག་གི་བ་བདག་མེད་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་བདག་རང་བཞིན་མེད་པ་དང༌། བདག་གི་བ་རང་བཞིན་མེད་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ། རང་སྡེའི་འདོད་པ་དགག་པ་དང༌། གཞན་སྡེའི་སྒྲོ་བཏགས་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྩ་བར། ཟ་པོ་རྟག་དངོས་བྱེད་པོ་མིན་པའི་བདག །ཅེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་གཅིག་གིས་གཞན་སྡེའི་འདོད་པ་བརྗོད་ནས། དེ་དགག་པར། རྩ་བར། མོ་གཤམ་བུ་ལྟར། ནས། དེས་ན་ཕུང་པོ་ལས་གཞན་བདག་འགའ་མེད། །ཅེས་པའི་བར་བྱུང༌། རང་སྡེའི་འདོད་པ། རྩ་བར། ཁ་ཅིག་བདག་ལྟའི་རྟེན་དུ་ཕུང་པོ་ནི། །ལྔ་ཆར་ཡང་འདོད་ཁ་ཅིག་སེམས་གཅིག་འདོད། །ཅེས་བྱུང༌། དེ་དགག་པར། རྩ་བར། གལ་ཏེ་ཕུང་པོ་བདག་ན་དེ་ཕྱིར་དེ། །ཞེས་པ་ནས། ཡོད་མིན་དེ་ཉིད་དང་ནི་གཞན་ཉིད་མེད། །ཅེས་བྱུང༌། གཉིས་པ་བདག་གི་བ་རང་བཞིན་མེད་ཚུལ་འཆད་པར། རྩ་བར། གང་ལ་རྟག་ཏུ་འགྲོ་རྣམས་ངར་འཛིན་བློ། །ནས། རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་བྱུང༌། འདིའི་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། འཇིག་ལྟའི་དམིགས་པ་ལ་དང༌། གདགས་གཞི་གདགས་ཆོས་འཇོག་ཚུལ་ལ་དང༌། འགོག་ཚུལ་ལ་དང༌། རྒྱུད་གཅིག་གི་བདག་གི་ལྡོག་པ་འབྱེད་ཚུལ་ལ་དཔྱད་པ་ལྔ་ལས། འདིར་མུ་སྟེགས་པས་བདག་ཏུ་སྒྲོ་བཏགས་ཚུལ་བཤད་ན་མང་བར་འགྱུར་ལ་རྒྱས་པར་གཞན་དུ་བཤད་པས་དེར་བལྟའོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། འཇིག་ལྟའི་ཡུལ་ལ་བདག་གམ་གང་ཟག་མི་དགོས་ཟེར་ན། དེ་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ལ་བདག་ཁོ་ནས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། དེའི་དམིགས་པ་ནི་བདག་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ངར་འཛིན་པ་ནི་དེའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །འཇིག་ལྟའི་དམིགས་པ་ལ་སེམས་འདོད་པ་ནི་རང་སྡེ་ལ་གནས་མ་བུ་བ་ཁོ་ནར་ངེས་ཟེར་ན། སློབ་དཔོན་ལེགས་

བདག་འགོག

605

ལྡན་ཡབ་སྲས་སོགས་རང་རྒྱུད་པ་དུ་མས་ཀྱང་ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་དག་གིས་ཕུང་པོ་མ་གཏོགས་པའི་བདག་མེད་པས་ན་བདག་ལྟའི་དམིགས་པ་ལ་ཕུང་པོའི་ཚོགས་པ་དང་གཙོ་བོར་སེམས་རང་འཇོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མང་བཀུར་བས་དེ་ལྟར་འདོད་པའི་ཕྱོགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྨྲ་བའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཕུང་པོ་ལས་གཞན་བདག་གྲུབ་མེད་པའི་ཕྱིར། །བདག་ལྟའི་དམིགས་པ་ཕུང་པོ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་དང༌། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། འདིར་རང་གི་སྡེ་བ་དག་ན་རེ། ཞེས་དང༌། དེའི་ཕྱིར་བདག་ནི་ཕུང་པོ་ཙམ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་ཟེར་རོ། །ཕྱོགས་འདི་ནི་རང་གི་སྡེ་བ་མང་པོས་བཀུར་བ་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རང་གི་སྡེ་བ་དག་ཅེས་སྤྱིར་བཏང་དུ་སྨྲས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་དུ་ལེགས་ལྡན་སོགས་བཞེད་པ་གང་ཞིག །དབུས་མཐའི་རྗེས་འབྲང་དབུ་སེམས་མང་པོ་ཡང་འདོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། ལེགས་ལྡན་གྱིས་མུ་སྟེགས་པ་ལ་ཐ་སྙད་དུ་སེམས་བདག་ཡིན་པར་བསྒྲུབས་ན་ཁོ་བོ་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་སྒྲུབ་པར་འགྱུར་ཞེས་བཞེད་པའི་ཕྱིར། རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། གྲུབ་པ་ལ་སྒྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཁོ་བོ་ཅག་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་བདག་གི་སྒྲ་དངོས་སུ་འདོགས་ཏེ། འདི་ལྟར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་སྲིད་པ་ལེན་པའི་ཕྱིར་བདག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བདག་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང༌། བདག་གི་སྒྲ་དངོས་སུ་འདོགས་ཞེས་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། དེ་དག་གིས་རྣམ་ཤེས་ཞེས་པའི་བྱེད་པ་པོ་ལ་རྣམ་ཤེས་ཤིག་བཞག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱེད་པ་པོ་གང་གིས་ཡུལ་རྣམ་པར་ཤེས་རྒྱུ་དེ་བྱེད་པ་གང་གིས་ཞེས་དྲིས་པའི་ལན་དུ། རྣམ་ཤེས་བྱེད་པ་པོ་དང༌། སེམས་བྱུང་ཤེས་པ་བྱེད་པ་དང༌། ཡུལ་དེ་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བར་བཞག་པའི་ཕྱིར། ཚིག་གསལ་ལས། གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་ཤེས་པ་བྱེད་པ་ཡིན་ན་ཡུལ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པའི་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་གང་ཡིན། ཞེས་དང༌། དེའི་ལན་དུ་ཅི་སྟེ་སེམས་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་དུ་རྟོགས་ན་དེ་ཡང་མི་རིགས་ཞེས་དབུས་མཐའི་ལུང་དྲངས་པའི་ཕྱིར།

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

606

གྲུབ་དོན་འཆད་པ་ན་དེ་ཉིད་ལས། དེས་ན་ཤེས་པ་བྱེད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ལ། སེམས་ཀྱང་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་རྟོག་གེ་འབར་བའི་ལུང་དེའི་དོན་ལ་སྟག་ཚང་བ་ན་རེ། ལུང་དེས་རྣམ་ཤེས་བདག་ཏུ་མ་བསྟན་པར་ཐལ། ལུང་དེས་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ན་གདགས་གཞིར་བཤད་ཟེར། ཡང་འཇུག་པའི་ལུང་དེ་དག་གིས་ཀྱང་གནས་མ་བུ་པས་ཕུང་པོ་ལྔ་གདགས་གཞིར་འདོད་པ་དང་ཀུན་གཞི་ཙམ་གདགས་གཞིར་འདོད་པར་བསྟན་ཟེར་རོ། །དམ་བཅའ་དང་པོ་ལ་འོ་ན། ལེགས་ལྡན་གྱིས་བདག་གི་གདགས་གཞིར་ཕུང་པོ་ལྔ་མི་འདོད་པར་ཐལ་ལོ། །དེས་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ན་དེར་འདོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེས་མི་ལྟ་བུའི་ཕུང་པོ་ལྔ་པ་ཅན་ལ་ཕུང་པོ་ལྔ་ཀ་ཚོགས་པ་དེ་འཇོག་པ་དང༌། སྲིད་པ་གསུམ་དུ་རྒྱུད་མི་འཆད་པར་སྔར་འཁོར་མཁན་ལ་གཙོ་བོར་རྣམ་ཤེས་འཇོག་པའི་ཁྱད་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། འདི་ལྟར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་སྲིད་པ་ལེན་པའི་ཕྱིར་བདག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ལུས་དང་དབང་པོའི་ཚོགས་དག་ལ་ཉེ་བར་འདོགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བདག་ཡིན་ནོ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་སྲིད་པ་རྒྱུན་དུ་ལེན་མཁན་གྱི་བདག་ལ་རྣམ་ཤེས་བཞག་ཅིང༌། ལུས་དང་དབང་པོའི་ཚོགས་དག་ཅེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་ལུས་དང་དབང་པོ་ཚོགས་ཙམ་བདག་དང་ལུས་སོགས་ཕུང་པོ་ལྔ་གདགས་གཞིར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཔེར་ན་ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་ཚོགས་ཙམ་ཤིང་རྟ་དང༌། དེའི་ཡན་ལག་གདགས་གཞིར་འདོད་པ་བཞིན་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཤེས་བྱེད་དུ། ཇི་སྐད་དུ། དཔེར་ན་ཡན་ལག་ཚོགས་པ་ལ། །ཤིང་རྟ་ཞེས་ནི་དྲན་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཕུང་པོ་རྣམས་བརྟེན་ནས། །ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ནི་སེམས་ཅན་བརྗོད། །ཅེས་གསུངས་པ་བཀོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་དཔེ་ཀློག་ཀྱང་མ་བྱས་པར་འོལ་ཚོད་བྱས་སྣང་ངོ༌། །
གཞན་ཡང༌། ཟླ་བས་ཕུང་པོ་ཚོགས་ཙམ་བདག་ཏུ་འདོད་པ་དང༌། ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་ཚོགས་ཙམ་ཤིང་རྟར་འདོད་པ་བཀག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་མཁན་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་

བདག་འགོག

607

ཡང༌། ཟླ་བས་རྣམ་ཤེས་དང་ཕུང་པོ་ལྔ་བདག་གི་གདགས་གཞིར་མི་འདོད་པར་ཐལ། ལེགས་ལྡན་སོགས་ཀྱིས་དེ་འདོད་པ་ཟླ་བས་བཀག་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། གཞན་ཡང༌། དེ་དག་གིས་བདག་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ། དེ་དག་གིས་བདག་བཙལ་ཚེ་རྙེད་པར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། རྩ་བར། མ་བརྟགས་གྲགས་པར་གཏི་མུག་ལས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཏགས་དོན་དཔྱད་མི་རུང་ཞེས་དཔྱད་པ་འགོག་ཡུལ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །གོང་གི་རྟགས་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེའི་ཚེ་བདག་ཅེས་བཏགས་པའི་གདགས་གཞི་དེ་གང་རུང་ཞིག་དེར་འཇོག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ཉེ་བར་ལེན་པ་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་དཔྱད་ལ་དགག་གོ །བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན་དེ་དག་གིས་བདག་བཏགས་ཡོད་དུ་མི་འདོད་པར་ཐལ། བདག་དེའི་མཚན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དང༌། ཀུན་གཞི་རྣམས་རྫས་ཡོད་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་དག་གིས་བདག་དང་གང་ཟག་གི་རང་ལྡོག་བཏགས་ཡོད་དང༌། གཞི་ལྡོག་ལ་རྫས་ཡོད་ཁས་ལེན་པ་མི་འགལ་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདུས་བྱས་ལྡན་མིན་བཏགས་ཡོད་ཡིན་ཀྱང་མཚན་གཞི་ལ་དེ་ལྟར་མི་དགོས་པ་བཞིན་ནོ་སྙམ་དུ་སེམས་པའི་ཕྱིར། མདོ་ཏིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། གང་འདོད་ཆགས་པ་དང༌། གང་ལ་འདོད་ཆགས་པ་དང༌། གང་གིས་འདོད་ཆགས་པ་དང༌། གང་ཞེ་སྡང་བ་དང༌། གང་ལ་ཞེ་སྡང་བ་དང༌། གང་གིས་ཞེ་སྡང་བ་དང༌། གང་གཏི་མུག་པ་དང༌། གང་ལ་གཏི་མུག་པ་དང༌། གང་གིས་གཏི་མུག་པར་འགྱུར་བའི་ཆོས་དེ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་གང་འདོད་ཆགས་པ་སྟེ་ཆགས་མཁན་དང༌། ཆགས་ཡུལ་དང༌། ཆགས་བྱེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་བདེན་པར་མི་དམིགས་པར་བཤད་པའི་དོན་འཆད་པར། རྩ་ཤེ་ལས། གལ་ཏེ་འདོད་ཆགས་སྔ་རོལ་ན། །འདོད་ཆགས་མེད་པའི་ཆགས་ཡོད་ན། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །ཆགས་ཡོད་ན་ཞེས་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་རྟེན་དེ་ངོས་འཛིན་པ་ལ་ལེགས་ལྡན་དང་ཟླ་བའི་ལུགས་མི་མཐུན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་
ཀྱི་དེ་ལ་ལུགས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལེགས་ལྡན་གྱིས་དེ་ལ་སེམས་ཤིག་འདོད་པ་གང་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

608

ཞིག །ཟླ་བས་གནས་སྐབས་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྒོ་གཞི་ལ་སེམས་དང་གཙོ་བོར་གང་ཟག་ཅིག་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དབུ་མ་སྙིང་པོ་ལས། གང་ཚེ་སེམས་ནི་འགག་པ་ལ། །མངོན་དུ་ཕྱོགས་ཤིང་སྐྱེས་པའི་ཚེ། །གང་ལ་གང་གིས་ཆགས་པར་འདོད། །ཆགས་པ་འགའ་ལའང་མི་འདོད་དོ། །ཞེས་དེ་བཞིན་བཤད་ལ་སེམས་ཀྱི་སྣང་བ་འགགས་པའི་ཚེ་ཆགས་པའི་བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་མི་དམིགས་པར་བཤད་ལ། འདོད་ཆགས་ཀྱི་རྟེན་ཆགས་པ་ངོས་འཛིན་པ་ན། དེའི་འགྲེལ་པ་ལས། འདོད་ཆགས་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་སེམས་ལ་ཆགས་པ་ཞེས་ཐ་སྙད་གདགས་པ་ཡིན་ན་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སེམས་ལ་རྟེན་ཆགས་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཕྱིར། ཞེ་སྡང་བ་དང་གཏི་མུག་པ་སོགས་ཀྱང་དེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཚིག་གསལ་ལས། འདོད་ཆགས་དང་ཆགས་ཞེན་དང་ལྷག་པར་ཞེན་པ་དང༌། ཕྲད་ཞེན་དང༌། མངོན་པར་ཞེན་པ་ཞེས་བྱ་བ་དག་ནི་རྣམ་གྲངས་སོ། །ཆགས་པ་ནི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་ཏེ་ཞེས་དང༌། རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། དེ་ལ་འདོད་ཆགས་ནི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ལ་དམིགས་ནས་སྲེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་ངོ༌། །ཆགས་པ་ནི་ཡུལ་ལ་ཆགས་པའི་སེམས་སམ་གང་ཟག་སྟེ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་རྟེན་ནོ། །ཞེས་དང༌། སྔར་ལས་འགག་པའི་རྟེན་གྱི་རྣམ་བཤད་བཀོད་པས་ཤེས་ལ། འགྲེལ་པ་བུདྡྷ་པཱ་ལི་ཏ་ལས། འདི་ལྟར་ཆགས་པ་ཡོད་ན་འདོད་ཆགས་ཀྱང་འདིའི་འདོད་ཆགས་འདིའོ་ཞེས་འཐད་པར་འགྱུར་རོ། །ཆགས་པ་མེད་ན་དེ་སུའི་འདོད་ཆགས་སུ་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་གཞི་མེད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་མི་འཐད་པས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཤིན་ཏུ་གང་ཟག་ཁོ་ནར་གསལ་ལོ། །
ཡང་ཁ་ཅིག །མང་བཀུར་བ་ཁ་ཅིག་གིས་ཕུང་པོ་ལྔ་ག་དང་དེ་རེ་རེ་ནས་འཇིག་ལྟའི་དམིགས་པ་དང་བདག་ཏུ་འདོད་པར་ཐལ། རྣམ་བཤད་ལས། མང་བཀུར་བ་ཁ་ཅིག་གིས་བདག་ལྟའི་རྟེན་དུ་སྟེ་དམིགས་པར་ནི། རང་གི་ཕུང་པོ་ལྔ་ཆར་ཡང་འདོད་ཅིང༌། བདག་ཏུ་ཞེན་པ་ཡང་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་ལས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་ཅིང༌། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རང་གི་ཕུང་པོ་ལྔ་ཚོགས་པ་དང་

བདག་འགོག

609

བསྡོམས་པ་འདོད་ཀྱི་རེ་རེ་ཙམ་ལ་མི་འདོད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་བདག་ལྟ་ལ་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ཞེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཐ་སྙད་མཛད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདག་རྟག་པ་དང་གཅིག་པུ་དེ་མ་ཡིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཇིག་པ་ཡིན་པ་དང༌། དེ་ཡང་དུ་མ་ཚོགས་པ་ཞིག་དགོས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ཞེས་བཏགས་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་དང་རྣམ་བཤད་གཉིས་ལས། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དེ་དག་ལ་ཁྱེད་ཅག་གི་ལྟ་བ་འདི་ནི་འཇིག་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་ཚོགས་པ་ལ་ཡིན་གྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། གལ་ཏེ་ཕུང་པོ་བདག་ན་དེ་ཕྱིར་དེ། །མང་བས་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་ཕུང་པོ་བདག་ཡིན་པར་བརྗོད་པ་ལ་བདག་དུ་མར་ཐལ་བ་འཕངས་པ་ཡིན་ནོ། །འདིས་ནི་མིག་རྣ་སོགས་ང་ཡི་བ་ཡིན་པ་དང་ང་ཡི་བ་གང་ཟག་ཡིན་ཟེར་བ་དག་བཀག་པ་ཡིན་ཏེ། འོ་ན་སྐྱེས་བུ་གཅིག་པོ་དེའི་བདག་དུ་མར་ཐལ། དེའི་འཇིག་ལྟའི་དམིགས་པ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ང་ཡི་བ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་མིག་རྣ་རེ་རེ་ནས་ང་ཡི་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་ཅིང༌། གལ་ཏེ་མིག་སོགས་བདག་གི་བ་ཡིན་ན། དེ་དག་མང་ཕྱིར་བདག་གི་བ་མང་འགྱུར། །ཞེས་འདོན་པ་བསྒྱུར་ཆོག་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། མདོ་ལས། སེམས་ཅན་སྐྱེ་བ་དང་འཆི་བ་ན་བདག་གཅིག་པུ་སྐྱེ་བ་དང་འཆི་བར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་རང་སྡེ་རང་བཞིན་གྲུབ་པར་སྨྲ་བ་མང་པོ་ན་རེ། ཉན་ས་ལས། མིར་གྱུར་པ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་འདི་ན་ལ་ལ་མི་རྣམས་དང་སྐལ་བ་མཉམ་པར་སྐྱེས་པའི་དབང་པོ་དང་ལྡན་(1)པའི་བུད་མེད་དུ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའི་མདོ་དང༌། འགྲོ་བ་དྲུག་སོགས་ལུས་རྟེན་གྱི་བཀོད་པས་ཕྱེ་བར་བསམས་ནས་ཕུང་པོ་ཚོགས་ཙམ་བདག་ལྟའི་དམིགས་པ་དང་བདག་མིན་ཡང་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་རྣམས་ཀྱི་བཀོད་པ་ཙམ་བདག་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་སོགས་ཕུང་པོ་རྣམས་ཀྱི་བཀོད་པ་སོ་སོའི་ཁྱད་པར་ལས་འགྲོ་བ་སོ་སོའི་མིང་དང་ཐ་སྙད་འཐོབ་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་སིལ་

1 དབུས་པར་ལས། དབང་ཡོད་དང་ལྡན་པའམ།

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

610

བུར་སྤུངས་པ་ཡང་ཤིང་རྟ་མིན་ལ། ཡན་ལག་བསྒྲིགས་ནས་དབྱིབས་ཁྱད་པར་ཅན་མགོ་དང་རྐང་ལག་གི་དོད་འཕང་ལོ་བཞི་སོགས་ལྡན་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཚེ་ཤིང་རྟའི་མིང་རྙེད་པར་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་འདོད་པར་མངོན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཅི་སྟེ་འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པ་ཚོགས་པ་ཙམ་ཉིད་ནི་ཤིང་རྟ་མ་ཡིན་ཏེ། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། གང་གི་འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཚེ་ཤིང་རྟའི་མིང་རྙེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་བཀོད་པ་ཙམ་བདག་ཡིན་ནོ་སྙམ་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཡང་ཕུང་པོ་ལ་བདག་ཏུ་འདོད་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཞིག་ཡིན་ལ་གཞན་ལས་ཞིབ་པ་ཡོད་དོ། །འདི་ལ་འོ་ན། བདག་གཟུགས་སོགས་དབྱིབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་འཇོག་པར་ཐལ། འགྲོ་བ་སོ་སོ་ལུས་དབྱིབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་སྒོ་ནས་བཞག་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་དེར་ཐལ། འགྲོ་བ་སོ་སོར་འབྱེད་བྱེད་ཡོད། ལུས་ལ་མ་ལྟོས་པར་སེམས་ཙམ་གྱིས་སོ་སོར་འབྱེད་མི་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཞན་སླ། གཟུགས་མེད་པ་ཡང་ལུས་རགས་པ་མེད་པས་བཞག་པའི་ཕྱིར་དང་འགྲོ་བ་སོ་སོ་དང་སྐལ་བ་མཉམ་པར་སྐྱེ་ཚུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། གཟུགས་ཁོ་ནའི་ཁྱད་པར་ལ་བདག་འཇོག་ཅིང་ཕུང་པོ་ལྷག་མ་བཞི་ལ་མི་འཇོག་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དབྱིབས་ཞེ་ན་དེ་གཟུགས་ཅན་ལ་ཡོད་ཕྱིར། །ཁྱོད་ལ་དེ་དག་ཉིད་བདག་ཅེས་འགྱུར་གྱི། །སེམས་སོགས་ཚོགས་ནི་བདག་ཉིད་འགྱུར་མིན་ཏེ། །གང་ཕྱིར་དེ་དག་ལ་དབྱིབས་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དངོས་སུ་འགལ་ལོ། །
གདགས་གཞི་གདགས་ཆོས་འཇོག་ཚུལ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལག་པ་གཅིག་པུ་ཡང་ང་དང་ང་ཡི་བ་གཉིས་ཀར་འཇོག་པར་ཐལ། ལག་པ་ལ་རེག་པ་ན་ང་ལ་རག་གོ་སྙམ་པའི་བློ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་ཡིན། ལག་པ་བདག་གིའོ་སྙམ་པའི་ཐ་སྙད་པའི་འཇིག་རྟེན་གྲགས་པའི་ཚད་མ་ཡང་ཡོད། ཡང་ལག་པ་ན་བ་དང་སོས་པས་གང་ཟག་དེ་ན་བ་དང་སོས་པར་ཡང་འཇོག །ངའི་ལག་པ་ན་བ་དང་སོས་པའི་ཐ་སྙད་འཐད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། འདི་ལྟར་སྨྲ་བས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དོན་མ་རྟོགས་པའི་

བདག་འགོག

611

ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞན་ལ་དོགས་པ་སླ་ལ། ལག་པ་ལ་རེག་པས་བདག་ལ་རེག་པར་འཆར་གྱི་ལག་པ་བདག་གོ་སྙམ་པ་མི་འཆར་བའི་ཕྱིར་དང༌། ནད་སོས་ཙ་ནའང་བདག་ན་བ་དང་སོས་པར་འཆར་ཡང་ནད་སོས་ཀྱི་ཆ་དེ་བདག་གོ་སྙམ་དུ་མི་འཆར་བའི་ཕྱིར། ཊིཀ་ཆེན་ལས། ལག་པ་གཅིག་ཉིད་ང་དང་ང་ཡི་བ་གཉིས་ཀར་འཇོག་པ་མ་ཡིན་ནམ། ནས། ལག་པ་ལ་ངའོ་སྙམ་དུ་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། འདི་ལ་དགོངས་ནས་བདག་གི་མཁན་པོ་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོས། ལམ་ཁྲིད་འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་ལས། རེས་ཕུང་པོ་སོ་སོའི་སྟེང་ན་ཡོད་པ་འདྲ་བ་སོགས་འཆར་ཚུལ་སྣ་ཚོགས་ཤིག་ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་མཁན་དང་ཤོད་མཁན་སྔར་ཡང་དཀོན་པར་བྱུང་སྣང་ངོ༌། །
ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། མི་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་ཐ་སྙད་དུས་གཅིག་ལ་གང་ཡོད་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཚེ་དུས་གཅིག་ལ་དེའི་རྒྱུད་ལ་རྒྱུད་དུ་མ་ཡང་མེད་རྒྱུད་འགལ་བ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། ད་ལྟའི་རྒྱལ་པོ་སླར་བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་བྱས་པ་ཞིག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚེ་དེའི་བདག་དང་མི་དང་རྒྱལ་པོ་དང་དགེ་སློང་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཕན་ཚུན་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་དུ་ཐལ། ཚེ་དེའི་གང་ཟག་རྒྱུད་ཀྱི་དུས་གཅིག་གི་བདག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་དུས་མཉམ་པའི་དེ་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་རྣམས་གྲུབ་པ་དང་འགག་པ་དུས་མཉམ་པར་ཐལ་ལོ། །ཁྱོད་རྣམས་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་དང་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱེས་ཙམ་ནས་རྒྱལ་པོ་དང་དགེ་སློང་ཡིན་པ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང༌། གང་ཟག་དེ་ཚེ་འཕོས་པ་དང་སྐྱེ་བའི་སྔ་རོལ་ཏུ་ཡང་མི་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་དག་གི་ཚེ་ཡང་བདག་མི་ལྡོག་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞན་སླ། མིའི་ལུས་རྟེན་མི་མ་ཡིན་ཀྱང་མིའི་ཐ་སྙད་དེ་ལ་རག་མ་ལས་པར་ཐལ། ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། དེས་ན་ངའོ་སྙམ་དུ་ཐ་སྙད་འདོགས་མཁན་གྱི་མི་དང་ཐ་སྙད་གདགས་པའི་གཞི་བདག་གཉིས་ཁྱབ་མཉམ་དུ་མི་བཟུང་བར་མི་དེ་བདག་དེའི་ཆ་གཅིག་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱོས་ཤིག །ཅེས་དང༌། ལྟ་བ་ཕུ་ཐག་ཆོད་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

612

པར་དཔྱོད་ན་དེ་ལྟར་དགོས་པས། རྒྱལ་བའི་དབང་པོའི་གསུང་དེ་ཉིད་ལས། རེས་ལུས་ཀྱི་སྟེང་ན་ཡོད་པ་འདྲ་བ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། མི་དེ་ཚེ་རབས་ཀུན་ཏུ་མི་ཡིན་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་དང་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་འགགས་ཀྱང་མི་མི་ལྡོག་པར་འོང་བར་ཐལ། དེ་འདྲའི་དགེ་སློང་རྒྱུད་ཀྱི་ང་དང་བདག་ཙམ་ལ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཤིང༌། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། ལྷས་བྱིན་གྱི་དུས་སྔ་ཕྱིའི་བདག་སོ་སོར་མ་ཕྱེ་བར་ངའོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པའི་གཞིར་གྱུར་པའི་བདག་ནི་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཞུགས་པའི་ང་ཙམ་ཡིན་པས། ལྷ་ལ་སོགས་པའི་ལུས་བླངས་དུས་ཀྱི་འགྲོ་བ་སོ་སོ་པའི་བདག་རྣམས་ནི་སྔ་མའི་བྱེ་བྲག་གོ །ཞེས་དང༌། བདག་དང་ང་ཙམ་སེམས་རྒྱུད་ལྟར་འཇུག་པས་ན། ངེས་པ་དོན་གྱི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་གཟུགས་མཁན་ཆེན་གྱི་གསུང་དེ་ཉིད་ལས། རེས་སེམས་ཀྱི་སྟེང་ན་ཡོད་པ་འདྲ་བ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ལྷ་ལ་སོགས་པའི་འགྲོ་བ་སོ་སོའི་ལུས་བླངས་དུས་ཀྱི་ལྷའི་བདག་སོགས་ཐོག་མེད་ནས་ཡོད་པར་ཐལ། ལྷ་སོགས་རྒྱུད་ཀྱི་ང་ཙམ་ཐོག་མེད་ནས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། མ་གྲུབ་ན། ལྷ་སོགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ང་ཙམ་གྱི་ཐོག་མ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཐོག་མེད་ནས་འགྲོ་བ་སྣ་ཚོགས་སུ་འཁོར་བའི་འགྲོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འགྲོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཐོག་མེད་གྱུར་ཀྱང་ཐ་མ་དང་ལྡན་པ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ནམ་ལྷ་སོགས་ཀྱི་ལུས་བླངས་པ་ནས་ལྷར་འཇོག་གི་ལྷར་མ་སྐྱེས་གོང་ནས་མི་འཇོག་པའི་ཕྱིར། ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། འགྲོ་བ་སོ་སོའི་བདག་རྣམས་ནི་སྔ་མའི་བྱེ་བྲག་རེའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན་ལྷའི་ལུས་ལྷ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ནམ་གྲུབ་པ་ན་ལྷ་དེ་གྲུབ། དེ་ནམ་དོར་བ་ན་ལྷའི་འགྲོ་བ་དོར་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། འོ་ན་མིའི་ལག་པ་དེ་མི་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ན་བས་མི་དེ་ན་བ་དང་སོས་པས་མི་དེ་སོས་པར་འཇོག་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། དེ་ལ་ངའི་ལག་པ་མི་སྙམ་པར་ངའི་ངའོ་སྙམ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། བ་སོ་བ་ཆེན་པོའི་

བདག་འགོག

613

ལྟ་ཁྲིད་ལས། གདགས་གཞི་ཕུང་པོའི་སྟེང་ནས་བདག་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མ་གྲུབ་པར་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གདགས་གཞི་ཕུང་པོའི་སྟེང་ནས་བདག་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཕུང་པོའི་སྟེང་དུ་བདག་གི་ཐ་སྙད་ཆགས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འོ་ན་ཕུང་པོའི་ཆ་ཤས་སམ་ཚོགས་ཙམ་མམ། ཕུང་པོ་གང་རུང་ཞིག་བདག་ཏུ་འཇོག་པར་ཐལ། གདགས་གཞི་ཕུང་པོའི་སྟེང་ནས་བདག་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འཁོར་གསུམ། མ་ཁྱབ་ན། ཁྱབ་པར་ཐལ། ནས་ཞེས་པ་འབྱུང་ཁུངས་ཀྱི་ཚིག་ཡིན་པས་གདགས་གཞིའི་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་ཡང་འགྱུར་ལ་ཕུང་པོའི་ནང་ནས་དེ་ལྟར་མི་འཇོག་ན་འཇོག་ཚུལ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་ལྟ་བའི་ཡིག་ཆུང་ལས། ངའི་སྣང་ཚུལ་ང་ཧྲང་ཧྲང་བ་དང་ཕོབ་ཕོབ་པ་ལྟ་བུ་ཕུང་པོ་དང་དབྱེར་མེད་པར་འཆར་བར་བཤད་པ་ལ་སྟག་ལོ་སོགས་ན་རེ། ང་སྣང་ཚུལ་དེ་ལྟར་འདོད་པ་གཏན་ནས་མི་འཐད་པར་ཐལ། ང་ལྡན་མིན་ཡིན་པས་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ལ་དེ་འདྲ་མི་འཆར་བའི་ཕྱིར་དང༌། ང་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སོགས་ཟེར་རོ། །དེ་ལ་འོ་ན་ལྷན་སྐྱེས་ལ་ལུས་ཅན་གྱི་བདག་སྣང་བ་ན་ཕུང་པོ་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་སྣང་མི་དགོས་པར་ཐལ། ང་སྣང་ཚུལ་ལ་ཧྲང་ཧྲང་བ་སོགས་སྣང་བ་མི་སྲིད་པ་དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདོད་ན། ལྷན་སྐྱེས་ལ་ང་སྣང་བའི་ཚེ་གདགས་གཞི་ཕུང་པོ་མི་སྣང་བར་བཏགས་ཆོས་ང་གཟུགས་དང་ཤེས་པ་མིན་ཙམ་གྱི་སྣང་བ་འཆར་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྩ་བར། ཕུང་པོ་མ་གཏོགས་དེ་འཛིན་མ་གྲུབ་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་དང༌། ཁྱོད་རང་གིས་ཀྱང་ཕུང་པོ་ལས་ཡན་གར་བ་མི་འཐད་ཅེས་སྨྲས་པ་དང་འགལ་ལོ། །
གཞན་ཡང༌། འཇིག་ལྟའི་དམིགས་ཡུལ་ལ་ང་ཧྲང་ཧྲང་བ་དང་ཕོབ་ཕོབ་པ་སོགས་མེད་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ང་འཆར་ཚུལ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ལྷན་སྐྱེས་ལ་ངའི་གདགས་གཞི་གདགས་ཆོས་དབྱེར་མེད་འོ་ཆུ་འདྲེས་པ་ལྟ་བུའི་ངོས་ནས་ངའི་སྣང་ཚུལ་འཆར་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ཚེ་གདགས་ཆོས་དང་ཕུང་པོའི་སྣང་ཚུལ་འདྲེས་པར་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་ང་སྣང་དགོས་ཀྱི་གཞན་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

614

དུ་ན་ཕུང་པོ་ལས་ཟུར་དུ་ང་སྣང་བར་འགྱུར་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་བདག་ལ་གདགས་གཞི་ཕུང་པོའི་མཚན་ཉིད་མི་ཚང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དབུ་མ་ལས། གལ་ཏེ་ཕུང་པོ་རྣམས་ལས་གཞན། །ཕུང་པོའི་མཚན་ཉིད་མེད་པར་འགྱུར། །ཞེས་པ་དང༌། འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་ལས། འཆར་ཚུལ་སྣ་ཚོགས་ཤིག་བྱུང་བའི་མཐར་ལུས་སེམས་གཉིས་པོ་འོ་ཆུ་འདྲེས་པ་བཞིན་དབྱེར་མེད་པ་ཞིག་གི་སྟེང་ནས་ང་དེ་ངའི་ངོས་ནས་ཡོད་པའི། ནས། ང་དེ་དང་རང་གི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་རྣམས་ཆུ་ལ་ཆུ་བཞག་པ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་དོན་མྱོང་ཐོག་ནས་བཤད་པ་སྔོན་མེད་པའི་ལེགས་བཤད་ཅིག་སྣང་ངོ༌། །བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན་ང་ལྡན་མིན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ང་སྒོར་ཁྱིལ་ལེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ང་སྒོར་སྒོར་ཡིན་པར་ཁས་མ་བླངས་པའི་ཕྱིར། རྟ་དཀར་པོ་ཡོད་ཀྱང་དཀར་པོ་ཡིན་ཟེར་མཁན་མི་ཡོང་བའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ང་ཕུང་པོ་དེ་ལ་མིང་གིས་བཏགས་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ང་དེ་འདྲ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་ཁྱབ། ཁོ་རང་ལ། འོ་ན་ང་ལ་གདགས་གཞི་ཕུང་པོའི་མཚན་ཉིད་རྣམས་མེད་པར་ཐལ། ང་དེ་ཕུང་པོ་ལ་མིང་རྐྱང་ཕར་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཐག་ཁྲ་ལ་སྦྲུལ་བཏགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། ང་དཀར་ཤམ་དང༌། ང་ཚོར་བ་པོ་དང༌། ང་འདུ་ཤེས་པ་པོ་དང༌། ང་ལས་སོགས་འདུ་བྱེད་པ་པོ་དང༌། ཡུལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་པོའི་ང་རྣམས་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་དང༌། ཕུང་པོ་སྐྱེ་འཇིག་བྱས་པས་ང་ཡང་སྐྱེ་འཇིག་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་གདགས་གཞི་ཕུང་པོ་དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདག་རྟག་པར་ཐལ་བ་དང༌། བདག་གི་དོན་དུ་རྩོམ་པ་ཐམས་ཅད་དོན་མེད་པར་ཐལ་བ་དང༌། བདག་རྟག་པ་ལ་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་དུ་མེད་པར་ཐལ་བ་དང༌། ཡང་བདག་ཡོད་པར་རྟོགས་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། བདག་ལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་འཇུག་པ་དང་ལྡོག་པ་བྱེད་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར། བུདྡྷ་པཱ་ལི་ཏ་ལས། ཅི་སྟེ་བདག་ཕུང་པོ་རྣམས་ལས་གཞན་ཡིན་པར་འགྱུར་ན། དེ་ལྟར་ན་ཕུང་པོའི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཕུང་པོ་རྣམས་ནི་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་

བདག་འགོག

615

པས། དེས་ན་བདག་ཕུང་པོ་རྣམས་ལས་གཞན་པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པའི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་རྟག་པར་བདག་རྟག་པ་ཡིན་ན་རྩོམ་པ་ཐམས་ཅད་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་རྟག་པ་མི་འགྱུར་བ་ལ་ཅི་ཞིག་བྱར་ཡོད། དེ་ལྟ་ན་བདག་ཡོད་པར་རྟོག་པ་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་འཇུག་པའམ་ལྡོག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཡང་སྟག་ལོ་ན་རེ། བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་བཏགས་ཆོས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། ཕུང་པོ་ལྔ་ལ་བཏགས་པའི་བདག་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་སོགས་དུ་མ་སྨྲས་སོ། །འོ་ན་བུམ་པ་ཡང་གདགས་གཞི་ཕུང་པོ་ལྔའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཆ་ཚང་དགོས་པས་ཕུང་པོ་གཞན་བཞིར་མི་རུང་བར་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོར་འཇོག་པར་ཐལ། བུམ་པ་ལྡན་མིན་དུ་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་བདག་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བདག་ལྡན་མིན་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཕུང་པོ་ལྔའི་མཚན་ཉིད་ཚང་དགོས་པས་ཕུང་པོ་ལྔའི་གཞན་དུ་མི་འཐད་པས་དེ་ལྟར་བཞག་གི་བཏགས་ཆོས་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དངོས་པོ་ལ་ལྡན་མིན་གྱིས་ཁྱབ་པ་དང་གཞི་གྲུབ་ན་ཡང་དེ་ལྟར་ཁྱབ་པར་ཐལ་ལོ། །རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བུམ་པའི་གདགས་གཞི་གཟུགས་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགོག་བྱེད་རིགས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐལ་འགྱུར་གྱིས་བདག་མེད་གཏན་ལ་འབེབས་མི་ཐུབ་པར་འདོད་པ་དང༌། སྐབས་འདིའི་གཞན་གྲགས་ཀྱི་མི་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་ཡང་ཆོས་ཅན་གཞི་གྲུབ་དགོས་པར་ཐལ། བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ལས། དེས་ན་གཞན་གྲགས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་དང་རྟགས་རྣམས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་ཞིག་དགོས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཐལ་འགྱུར་གྱིས་དེ་ལྟར་མི་ཐུབ་པ་དང་ཐུབ་པར་འདོད་པ་ནི་ཐལ་རང་གི་ཁྱད་ཡིན་པར་བཤད་ཟིན། མི་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་དགོས་པར་དངོས་སྨྲ་ཁ་ཅིག་གིས་འདོད་ཀྱང༌། ཕྱོགས་གླང་ཆོས་གྲགས་དང་དབུ་མ་ཐལ་རང་གིས་སྐྱོན་དེ་མེད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་དང༌། ལམ་རིམ་གྱི་ལུང་ནི་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་གཏན་ཚིགས་སུ་བཀོད་པའི་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

616

གཞན་གྲགས་ལ་ཡིན་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་ཉུང་ངུར་བརྗོད་ཟིན་ཏོ། །གཞན་དུ་ན་མ་སྐྱེས་པ་དེ་མུ་སྟེགས་པས་བཏགས་པའི་བདག་མུ་སྟེགས་པས་སྒྲོ་བཏགས་པ་ལྟར་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཆོས་ཅན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པ་གང་ཞིག །ཚུལ་གཞན་གཉིས་ལ་དོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་དང་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་འབྱུང་བའི་གཏན་ཚིགས་སུ་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་བཤད་ལས། རྟགས་དེས་སྨྲས་པའི་ཆོས་ཅན་བཀག་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་པ་ནི་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་སྐྱོན་དུ་མ་དང་བཅས་པ་དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དབུ་མ་སྣང་བ་དང་རྣམ་འགྲེལ་དང་འགལ་ཚུལ་གཞན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང༌། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྒོལ་བ་མི་མཁས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་སྐབས་འདིར་གཙོ་བོར་མུ་སྟེགས་པས་འདོད་པའི་བདག་འགོག་བྱེད་ཀྱི་གཞན་གྲགས་ལ་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་ཙམ་བཀོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མེད་དགག་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་མ་དམིགས་པ་ལ་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་པ་ནི་རྗེའི་ས་བཅད་ཆེན་མོ་དང༌། རྣམ་ངེས་ཊིཀ་ཆེན་དང༌། མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་དུ་མའི་དགོངས་པ་ཡིན་པས་དོར་བར་མི་བྱ་ལ། འདིར་དཀྱུས་ཀྱི་དོན་ལ་སྤྲོས་པས་མང་འགྲོ་ཞིང་ངལ་བས་མ་སྨྲས་སོ། །བདག་ལྡོག་པས་འབྱེད་ཚུལ་དེ་དག་གིས་གོ་བར་ནུས་ལ། སྟག་ལོ་ན་རེ། སྐབས་འདིའི་བདག་ལ་སོགས་པ་དངོས་པོ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཐམས་ཅད་འཇིག་རྟེན་གྲགས་པ་ཙམ་གྱིས་འཇོག་གི་ཚད་གྲུབ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་དེ་རྫུན་པ་དང་ཡུལ་ཅན་མི་སླུ་བར་འགྲོ་བ་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང༌། རྩ་བར། མ་བརྟགས་གྲགས་པར་གཏི་མུག་ལས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང༌། དེ་ལས་གཞན་དུ་གྱུར་པར་འཇིག་རྟེན་གྲགས་པའི་སྒོ་ནས་ཡོད་པ་ཡིན། ཞེས་སོགས་ལན་དུ་མར་བཤད་པ་དང༌། སྤྱོད་འཇུག་ལས་ཀྱང༌། གཟུགས་སོགས་མངོན་སུམ་ཉིད་ཀྱང་ནི། །གྲགས་པས་ཡིན་གྱི་ཚད་མས་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་རོ། །འོ་ན་འདིའི་འཇིག་རྟེན་གྲགས་པ་རྣམས་ཐ་སྙད་འཇོག་བྱེད་

བདག་འགོག

617

ཀྱི་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་དག་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐབས་འདིར་བཤད་པའི་ང་འཇོག་པའི་ངའོ་སྙམ་པའི་འཇིག་རྟེན་གྲགས་པ་དེ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་གང༌། སྤྱོད་འཇུག་གི་གྲགས་པས་ཡིན་གསུངས་པའི་གྲགས་པ་དེ་ཡང་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ལྟ་བུའི་ང་ཐ་སྙད་དུ་འཇོག་བྱེད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་པའི་བློ་ལྷན་སྐྱེས་ངའོ་སྙམ་པའི་འཛིན་སྟངས་ལ་ཚད་མས་མི་གནོད་པས་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྟགས་ལ་མ་བརྟེན་པར་རང་གི་འཛིན་སྟངས་ཡུལ་གྱི་གཞལ་བྱ་མངོན་གྱུར་པའི་ང་རབ་ཏུ་གཞལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པར་ཐལ། དེའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་ང་གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རབ་བྱེད་དང་པོའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། ངའོ་སྙམ་པའི་དམིགས་པ་ལ། ཞེས་སོགས་དང༌། དགུ་པའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། ངའོ་སྙམ་པའི་དམིགས་པ་ང་ཙམ་ཞིག་དེར་ཡང་རྗེས་སུ་འགྲོ་བས། ནས། བདག་ཙམ་ཡང་དུས་དེ་དག་ཏུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བས་ངེས་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ངའོ་སྙམ་པའི་ཐ་སྙད་ཚད་མས་ངེས་ཡུལ་ཡོད་པར་བཤད་པ་དང༌། ཚིག་གསལ་ལས། འཇིག་རྟེན་ན་ཡོད་ན་ནི་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་གྱིས་དམིགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ཞེས་གསུངས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། རྟགས་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་བའི་སྐབས་འདིའི་འཇིག་རྟེན་གྲགས་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ལ་སྣང་བའམ་མྱོང་བའི་ཐ་སྙད་གཉིས་གང་རུང་ཞིག་ལ་འཇོག་པ་གང་ཞིག །སྤྱོད་འཇུག་གི་འདི་ཡང་འཇིག་རྟེན་པའི་གྲགས་པ་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་ཐ་སྙད་པས་གཟུགས་སོགས་གྲུབ་ཀྱི། དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་ཚད་མ་འདིས་མིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། ཤེས་པ་དེ་ལ་གྲགས་པ་དང༌། ཤེས་པ་དེ་ལ་སྣང་བ་དང་མྱོང་བའི་ཐ་སྙད་དོན་གཅིག་ཡིན་པས་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་དེ་འདྲ་སྐྱེ་འཕགས་གང་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ཀྱང་སྐབས་འདིའི་འཇིག་རྟེན་གྲགས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་འཇིག་རྟེན་རྒན་པོ་ཁོ་ན་ལ་ཐ་སྙད་འདི་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལྷག་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

618

མཐོང་ཆེན་མོ་ལས། དེས་ན་འཇིག་རྟེན་ནས། ཤེས་པ་དེ་ལ་གྲགས་པ་ནི་སྣང་བའམ་མྱོང་བའི་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་གཞིར་གྱུར་པ་རྣམས་སོ། །ཞེས་དང༌། སྟོང་ཐུན་ལས་བཤད་དོ། །རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཟླ་བའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་སྤྱོད་འཇུག་འགྲེལ་ཆེན་ལས་ཀྱང༌། འཇིག་རྟེན་པའི་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ཡིན་ལ་ཚད་མས་མིན་ཏེ། ནས། མངོན་སུམ་ལ་སོགས་པ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་རྟོགས་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པའི་ཚད་མས་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གང་གསུངས་པ། །གང་ཞིག་དབང་པོས་རྟོགས་པ་དེ། །གལ་ཏེ་དེ་ཉིད་ཡིན་གྱུར་ན། །ཞེས་སོགས་ཤེས་བྱེད་དང་བཅས་པ་དང༌། ཚིག་གསལ་ལས། གལ་ཏེ་མཚན་གཞི་འམ། ནས། མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པར་བྱ་བ་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་མངོན་སུམ་ཚད་མ་དང༌། མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པར་བྱ་རྒྱུའི་གཟུགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།
གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། སྐབས་འདིར་གང་ཟག་གི་རྣམ་བཞག་ཡོད་དེ། མཚན་ཉིད་དང༌། སྒྲ་བཤད་དང༌། དབྱེ་བ། ཐ་སྙད་དུ་འཇོག་ཚུལ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གདགས་གཞིའི་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་ང་དང་ང་ཡི་བ་གང་རུང་གི་ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་དོན་དེ་བདག་གི་མཚན་ཉིད། བདག་དང་གང་ཟག་སྐྱེས་བུ་སོགས་རྣམ་གྲངས་སོ། །སྒྲ་བཤད་ཡོད་དེ། བདག་ཏུ་ང་རྒྱལ་བས་ན་བདག་དང༌། སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཡུལ་ལ་ཟག་པས་ན་གང་ཟག་དང༌། ནུས་པ་དང་ལྡན་པས་ན་སྐྱེས་བུ་དང༌། བདག་ལ་ཕན་འདོགས་པས་ན་བདག་གི་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱིར་གྲུབ་མཐའ་སོ་སོས་སྒྲ་བཤད་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་མང་ཡང་ཟླ་བའི་གསུང་ལྟར་རོ། །དབྱེ་ན་བདག་དང༌། བདག་གི་བ་གཉིས་སོགས་ཡོད། བདག་འཇོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། གདགས་གཞི་ལ་རྣམ་པ་བདུན་དུ་བཙལ་ཀྱང་མི་རྙེད་པས་ན་གདགས་གཞི་ལ་མིང་རྐྱང་ཕར་བཏགས་ལ་འཇོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གདགས་གཞི་དེར་འཇོག་

བདག་འགོག

619

མི་རུང་སྟེ། བདག་དུ་མར་ཐལ་བ་སོགས་དང༌། གདགས་གཞི་གདགས་ཆོས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འོ་ན་བདག་ཕུང་པོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པར་འདོད་སྙམ་ན། འོ་ན་བདག་ལུས་ཅན་དང་ཚོར་བ་པོ་སོགས་སུ་མི་རུང་བར་ཐལ་ལོ། །བདག་ལ་གདགས་གཞི་ཕུང་པོ་ལྔའི་མཚན་ཉིད་མི་ཚང་བའི་ཕྱིར། ཚིག་གསལ་ལས། གལ་ཏེ་བདག་ལ་ཕུང་པོ་ལས་ཐ་དད་ན་དེ་ཕུང་པོ་མ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཕུང་པོ་ལྔ་ནི་གཟུགས་སུ་རུང་བ་དང༌། ཉམས་སུ་མྱོང་བ་དང༌། མཚན་མར་འཛིན་པ་དང་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དང༌། ཡུལ་སོ་སོར་རྣམ་པར་རིག་པ་ཡིན་ན། ནས། དེའི་ཕྱིར་ཕུང་པོ་ལས་ཐ་དད་པ་(1)ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་བདག་དེའི་བྱ་བྱེད་སོགས་མི་འཐད་པར་འགྱུར་སྙམ་ན་བདག་གདགས་གཞིའི་སྟེང་དུ་མིང་གིས་ཕར་བཏགས་ལས་མེད་ཀྱང་བདག་འགྲོ་བསྡད་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་རྒྱུན་མི་འཆད་དེ། གདགས་གཞི་འགྲོ་བསྡད་ལས་བདག་འགྲོ་བསྡད་འཇོག་པ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྩོད་སྤོང་ལ་ཁོ་ན་རེ། ངའོ་སྙམ་པའི་འཇིག་ལྟ་ལ་ཕུང་པོ་བདག་གི་ཡིན་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་བདག་མི་འཆར་བར་ངའོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་འཇིག་ལྟ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཕུང་པོའི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བར་ངར་འཛིན་གྱི་དེ་སྐྱེ་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཕུང་པོ་བདག་གི་ཡིན་པའི་རྣམ་པར་འཆར་མི་དགོས་ཀྱང་ཕུང་པོའི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བར་ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་ལས་འཇིག་ལྟ་ཉི་ཤུ་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། འདི་ལྟར་ཕུང་པོ་མ་གཏོགས་པར་ནི་འགའ་ལ་ཡང་བདག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པས་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་རྣམ་པ་ལྔ་པ་མི་སྲིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཕུང་པོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་ལྟ་བའི་འཇིག་ལྟ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །ལུང་དེའི་མཇུག་གི་ལྟ་བའི་རྣམ་པ་ལྔ་པ་མི་སྲིད་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། མུ་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

620

སྟེགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་འདྲའི་ཀུན་བཏགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འགོག་ཕྱིར་དུ་རྩ་ཤེ་ལས་གཟུགས་ལ་བདག་ཡིན་པར་ལྟ་བ་དང༌། བདག་གཟུགས་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ལྡན་པ་དང༌། གཟུགས་ལ་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དང༌། བདག་ལ་གཟུགས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་སྟེ་མདོ་ལས་བཤད་པ་བཞི་དང་ཕུང་པོ་གཞན་ལ་དེ་ལྟར་ཕྱེ་བས་ཉི་ཤུ་དང༌། བདག་གཟུགས་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་དུ་ཡོད་པ་སོགས་ལྔར་ཕྱེ་ནས་བཀག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྩ་ཤེ་ལས། ཕུང་མིན་ཕུང་པོ་ལས་གཞན་མིན། །དེ་ལ་ཕུང་མེད་དེར་དེ་མེད། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཕུང་ལྡན་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འཇིག་ལྟ་ཀུན་བཏགས་ཐམས་ཅད་ཉེར་ལྔར་འདུ་ཟེར། ལ་ལས་ཉེར་བཞི་ཁོ་ནར་འདུ་ཟེར། རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱིས་སྤངས་པའི་རྩ་བའི་འཇིག་ལྟ་ངར་འཛིན་ཀུན་བཏགས་དང་ང་ཡིར་འཛིན་པའི་ཀུན་བཏགས་གཉིས་ཆོས་ཅན། དེ་ཉེར་བཞི་དང་ཉེར་ལྔ་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། འཇིག་ལྟ་ཀུན་བཏགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གྲུབ་མཐའ་ངན་པས་རང་གི་འཛིན་ཚུལ་འཐད་དམ་སྙམ་ནས་ང་དང་ང་ཡིར་འཛིན་པའི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། གང་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཉི་ཤུ་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱིས་སྤངས་པའི་རྩ་བའི་འཇིག་ལྟ་ཡང་ཀུན་བཏགས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ཙམ་ལ་མི་བྱེད། དེའི་འཛིན་སྟངས་འཐད་ལྡན་དུ་གྲུབ་མཐའ་ངན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འཛིན་པའི་ས་བོན་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱིས་སྤངས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འཇིག་ལྟ་ཀུན་བཏགས་ཕྲ་རགས་ཐམས་ཅད་ལ་རྩ་བའི་འཇིག་ལྟ་དང་རྩེ་མོ་ཉེར་ལྔ་གང་རུང་གིས་ཁྱབ་ཟེར་ན། འོ་ན་ཕུང་པོའི་ཚོགས་ཙམ་བདག་ཏུ་ལྟ་བའི་འཇིག་ལྟ་ཆོས་ཅན། རྩ་བའི་འཇིག་ལྟར་ཐལ། རྩེ་མོ་ཉེར་ལྔ་དང་རྩ་བའི་འཇིག་ལྟ་གང་རུང་གང་ཞིག །རྩེ་མོ་ཉེར་ལྔ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་རེ་རེ་ནས་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྟོག་པ་གཅིག་ལ་འཛིན་སྟངས་ཐ་དད་པ་གཉིས་མི་ཡོང་བའི་ཕྱིར་དང༌། རྟོག་པ་སེལ་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་མེད་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཕྲ་མོར་ཐལ་བ་དང༌།

བདག་འགོག

621

འཇིག་ལྟ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་དང་རིགས་གཅིག་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར་དང༌། ཕུང་པོ་ཚོགས་ཙམ་བདག་མིན་པ་སྟོང་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ཕུང་པོའི་བཀོད་པའི་ཁྱད་པར་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་འཇིག་ལྟ་རགས་པ་ཡང་ཆོས་ཅན་ཞེས་སྔ་མ་ལྟར་འཕེན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་འཇིག་ལྟ་སོགས་འཕེན། བྱས་པ་ལ་མང་བཀུར་བ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཕུང་པོ་བདག་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་ཕུང་པོ་དེ་འཇིག་ལྟའི་དམིགས་པར་མདོ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་ལས། ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་འདི་དག་ཁོ་ན་ལ་བདག་གོ་སྙམ་དུ་བལྟའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། མདོ་དེས་རྣམ་བཅད་ལ་ཕུང་པོ་ལས་གཞན་པའི་བདག་བཀག་ཅིང་ཡོངས་གཅོད་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་དུ་ཡང་ཕུང་པོ་ཚོགས་པ་བདག་ཏུ་སྟོན་ན་ཡང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ཕུང་པོ་བདག་ཏུ་འདོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། བདག་དེ་གདགས་གཞིའི་ཕུང་པོ་ཡང་མིན་ལ། བདག་ཕུང་པོ་ལས་ཟུར་དུ་གཞན་ཡང་མིན། བདག་ཕུང་པོ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ལྡན་པ་ཡང་མིན། བདག་ཡན་ལག་ལ་མཁར་གཞོང་ནང་གི་རྒྱ་ཤུག་ལྟར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཕར་བརྟེན་པའང་མིན། ཡན་ལག་ཚུར་བདག་ལ་ལྷས་བྱིན་ལ་རེ་ལྡེ་བརྟེན་པ་ལྟར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བརྟེན་པ་ཡང་མིན། བདག་ཡན་ལག་ཚོགས་ཙམ་ཡང་མིན། བདག་གདགས་གཞིའི་ཕུང་པོའི་བཀོད་པའི་ཁྱད་པར་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཤིང་རྟ་དེ་རང་གི་ཡན་ལག་ལས་ངོ་བོ་གཞན་ཡང་མིན། ཡན་ལག་རྣམས་ཀྱང་དེ་མིན། ཡན་ལག་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ལྡན་པ་ཡང་མིན། དེ་ཡན་ལག་ལ་ཕར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བརྟེན་པ་དང༌། ཡན་ལག་དེ་དག་ཚུར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བརྟེན་པ་ཡང་མིན། ཡན་ལག་འདུས་ཙམ་ཡང་དེ་མིན། ཡན་ལག་གི་དབྱིབས་ཁྱད་པར་བ་ཡང་དེ་མིན་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཤིང་རྟ་རང་ཡན་ལག་ལས་གཞན་འདོད་མིན། །གཞན་མིན་མ་ཡིན་དེ་ལྡན་ཡང་མིན་ཞིང༌། །ཡན་ལག་ལ་མིན་ཡན་ལག་དག་དེར་མིན། །འདུས་པ་ཙམ་མིན་དབྱིབས་མིན་ཇི་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རྟགས་ཙམ་གྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

622

རྟོགས་མི་ཐུབ་པར་ཐལ། རྣམ་བདུན་གྱིས་དཔྱད་པས་སྔར་གྱི་འཇིག་ལྟ་ཉི་ཤུ་དང་ཉེར་ལྔ་སོགས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་སུན་འབྱིན་པ་ལྟ་བུའི་སོ་སོར་དཔྱོད་པས་དེ་ཉིད་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། རྣམ་བདུན་གྱིས་མེད་གང་དེ་ཇི་ལྟ་བུར། །ཞེས་པ་ནས། དེས་དེ་ཉིད་ལ་བདེ་བླག་འཇུག་འགྱུར་བས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྣམ་པ་བདུན་པོ་དེ་ཡང་བསྡུས་ན་ཕུང་པོ་དང་གཅིག་པ་དང༌། ཕུང་པོ་ལས་གཞན་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་འདུ་བའི་ཕྱིར་དང༌། དེས་ཀྱང་བདག་མེད་པར་ངེས་ནུས་པའི་ཕྱིར། བུདྡྷ་པཱ་ལི་ཏ་ལས། འདི་ལ་དེ་ཁོ་ན་མཐོང་བར་འདོད་པ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་དང་ལྡན་པས་འདི་ལྟར་སོ་སོར་ཡང་དག་པར་བརྟགས་པར་བྱ་སྟེ། བདག་ཅེས་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཅི་ཕུང་པོ་རྣམས་ཉིད་དམ། འོན་ཏེ་ཕུང་པོ་ལས་གཞན་ཡིན། ནས། འདིར་རྣམ་པ་གཞན་དུ་སྨྲ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཞན་དང་གཞན་མིན་པ་ཉིད་དུ་སྨྲ་བ་དག་ཁོ་ནར་འདུས་ཏེ། གཉིས་ཀ་ལྟར་ཡང་མི་འཐད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་གདགས་གཞི་མ་ཡིན་པར་འཇོག་ཀྱང་གདགས་གཞིའི་སྒོ་ནས་ང་ལ་ཁྱད་པར་དུ་མ་འབྱེད་པ་དེ་བློ་བཟོ་ཡིན་པར་ཐལ། རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་དེ་འདྲ་རྒྱས་པར་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་སྐབས་འདིར་མ་བཤད་ཀྱང་རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀ་ཆེན་སོགས་ལས་གསུངས་ཤིང༌། དེར་མ་ཟད་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མདོ་དུ་མར་དེ་ལྟར་བཤད་པ་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རབ་བྱེད་བཅོ་བརྒྱད་པའི། ངར་འཛིན་ང་ཡིར་འཛིན་མེད་གང༌། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བདག་མེད་རྟོགས་མཁན་ཡོད་མེད་རྩོད་པའི། བུདྡྷ་པཱ་ལི་ཏ་ལས། དེ་ལྟར་ངར་འཛིན་པ་མེད་པ་དང༌། ང་ཡིར་འཛིན་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། དེ་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གདགས་པ་ཡིན་པར་སྟོན་ཏེ། འདི་ལྟར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་ཚེ་དང་ལྡན་པ་འདིའི་མིང་འདི་ཞེས་བྱ། རུས་ནི་འདི་ཞེས་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པ་མ་གཏོགས་པར་གང་ཟག་གི་མིང་དང་རུས་དག་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་

བདག་འགོག

623

དང༌། དེ་བཞིན་དུ་ཚིག་གསལ་སོགས་སུ་བལྟས་ན་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་ལ་བདེན་པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་རུང་དང་བྲལ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་བདེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་ངེས་པའི་ཚད་མ་དེས་བདེན་པའི་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་སྟོང་པས་ཁྱབ་པ་ངེས་སམ་མ་ངེས་ཤེ་ན། སྔོན་དང་ཕྱིས་ཀྱི་ཁ་ཅིག་ན་རེ། མ་ངེས་ཏེ། དེ་ངེས་ན་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་འཇལ་བའི་རྗེས་དཔག་གིས་སྒྲོ་འདོགས་གསར་དུ་མི་གཅོད་པར་འགྱུར་བ་རྣམ་བཤད་སྙིང་པོའི་རྒྱན་གྱི་དགོངས་པ་ཟེར། ཁ་ཅིག་གིས། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོའི་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱིས་སྟོང་ན་བྱེ་བྲག་གིས་སྟོང་པར་ངེས་པ་དེ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལྟར་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཟེར། ལ་ལས་ཅི་ཡང་སྨྲ་མི་ནུས་ལ་སྣ་ཚོགས་པར་སྨྲ་བ་སྔོན་བྱུང་སྣང་ངོ༌། །
དེ་ལ་འོ་ན་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པར་འཇལ་བའི་ཚད་མ་དེས་བྱས་པ་ལྟ་བུ་གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་བྱས་པ་ལ་རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་གི་སྒྲོ་བཏགས་པའི་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་ན། སྒྲའི་སྟེང་དུ་རྟག་པའི་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་སྤྱིས་སྟོང་པར་ངེས་ན་བྱེ་བྲག་གིས་སྟོང་པར་ངེས་ཚུལ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་བྱས་པ་ལ་རྟག་སྟོང་གིས་མ་ཁྱབ་པའི་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་ནས་སྒྲའི་རྟག་སྟོང་ངེས་དགོས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་འདྲའི་ཕྱི་རྒོལ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ཚད་མ་དེས་རྟག་པ་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་གིས་སྟོང་པར་ངེས་ཀྱང༌། རྗེས་ཁྱབ་ངེས་ན་དགག་བྱ་ཁེགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། རྗེས་ཁྱབ་ངེས་པའི་ཚད་མ་དེས་ཁྱད་གཞི་བྱས་པའི་སྟེང་དུ་སྒྲའི་རྟག་པས་སྟོང་པར་གྲུབ་ཀྱང༌། སྒྲ་ཁྱད་གཞིར་བཟུང་བ་ལ་རྟག་པ་མ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྗེས་ཁྱབ་ངེས་པའི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང༌། སྡེ་བདུན་གྱི་རྒྱན་ལས་ཀྱང༌། གནོད་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་དེས་བྱས་པ་རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་འཇུག་མི་སྲིད་པར་

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

624

མ་ངེས་ཀྱང༌། འཇུག་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་བཅད། ཅེས་པ་ནས། འོ་ན་རྗེས་ཁྱབ་ངེས་པའི་ཚད་མ་དེས་བྱས་པའི་གསལ་བ་མཐའ་དག་ལ་མི་རྟག་པས་མ་ཁྱབ་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་ནུས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་རྗེས་ཁྱབ་ངེས་ན་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེ་ན་མི་མཚུངས་ཏེ། སྤྱིས་ཁྱབ་ཀྱང་དེའི་བྱེ་བྲག་གིས་ཁྱབ་མི་དགོས་ཤིང༌། སྤྱི་ཁེགས་ན་དེའི་བྱེ་བྲག་ཀྱང་ཁེགས་དགོས་ཞེས་གསུངས་པའང་སྔ་མ་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱིས་སྟོང་ན་བྱེ་བྲག་གིས་སྟོང་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འདི་དང་སྙིང་པོའི་རྒྱན་མི་འགལ་བར་ཐལ། སྙིང་པོའི་རྒྱན་གྱིས་ཀྱང་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་བྱས་པའི་སྟེང་དུ་ངེས་པའི་ཚད་མས་སྒྲའི་དེ་ལྟར་མ་ངེས་པར་སྟོན་པས་ཤིན་ཏུ་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོའི་རྒྱན་ལས། དེ་ལྟ་ན་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་ངེས་པའི་ཚད་མ་དེས་སྒྲ་བྱས་ན་སྒྲ་མི་རྟག་པས་མ་ཁྱབ་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་དགོས་པས་རྟགས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་སྒྲོ་འདོགས་གསར་དུ་མི་གཅོད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བྱས་པའི་སྟེང་དུ་སྤྱིས་སྟོང་ན་བྱེ་བྲག་གིས་སྟོང་པར་ངེས་པ་དང༌། བྱས་པའི་སྟེང་དུ་སྤྱིས་སྟོང་ན་བྱེ་བྲག་གིས་སྟོང་པར་ངེས་པས་མ་ཁྱབ་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱང་བཅད་པར་བཤད་ནས། སྒྲའི་སྟེང་དུ་དེ་ལྟར་ཆོད་ན་བསྒྲུབ་བྱ་འཛིན་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་སྒྲོ་འདོགས་གསར་གཅོད་མེད་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་ཤིན་ཏུ་མཐུན་ལ་རྗེའི་ཡང་དགོངས་པར་གསལ་ལོ། །རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། འདི་དཔེར་བརྗོད་ན། ཞེས་པ་ནས། སྒྲ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་ཚད་མ་སྔ་མས་བཅད་པ་མིན་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱས་པར་གཞུང་དེ་དག་ན་གསལ་ལ་གནད་འགག་ནི་སྔར་སྨྲས་ཁོ་ནའོ། །དེས་ན་གནད་བདུན་གྱིས་བཙལ་ན་མེད་པའི་ཟབ་མོ་དང༌། གྲགས་པའི་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་གཉིས་འཇོག་པ་ནི་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོའི་ཕ་རོལ་ཏུ་བགྲོད་བྱེད་རྒྱལ་སྲས་ངང་པའི་རྒྱལ་པོས་རང་གི་འཁོར་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་གདུལ་བྱའི་ངང་པའི་ཚོགས་མཐའ་ཡས་པས་བསྐོར་ནས་སྐུ་གསུམ་གྱི་རིན་པོ་

རིང་སོང་སོགས་ས་བཞི་འཆད་པར།

625

ཆེའི་དགའ་ཚལ་ཡངས་པར་འཇུག་བྱེད་ཡིན་ཏེ། རྩ་བར། ཀུན་རྫོབ་དེ་ཉིད་གཤོག་ཡངས་དཀར་པོ་རྒྱས་གྱུར་པ། །ངང་བའི་རྒྱལ་པོ་དེ་ནི་སྐྱེ་བོའི་ངང་པ་ཡིས། །མདུན་དུ་བདར་ནས་དགེ་བའི་རླུང་གི་ཤུགས་སྟོབས་ཀྱིས། །རྒྱལ་བའི་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་ཕ་རོལ་མཆོག་ཏུ་འགྲོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྨྲས་པ།

ཚུལ་གསུམ་དཀའ་གནད་བཀྲལ་ཚེ་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས། །འཇིགས་མེད་དམ་བཅའི་
སེང་ཁྲིར་ཁྱོད་སྡོད་ལ། །རིགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་རྔ་ཁྱོད་ཀྱིས་སྒྲོགས། །ཁོ་བོ་མཁའ་སྤྱོད་འགྲོ་ཞེས་དབུགས་དབྱུང་བཞིན། །ལུས་སེམས་ཐོ་ཡོར་འདི་ལ་བདག་འཛིན་གྱིས། །མི་འོ་སྙམ་པའི་རེ་དོགས་བརྒྱས་བྲེལ་བ། །ཉེ་བར་ལེན་པོ་བླང་བྱས་ཉེར་བཙལ་ཚེ། །མ་རྙེད་འཁྲུལ་བའི་མཚང་བརྒྱ་རྩད་ནས་ཕྱུངས། །འཇིག་རྟེན་འཕོས་མེད་ཆད་མིན་རྟག་མིན་ཚུལ། །ཁ་ཐོན་མར་མེ་རྒྱ་དང་གཟུགས་བརྙན་བཞིན། །རྟེན་འབྱུང་རིག་སྔགས་རྩི་མ་གྷི་འཆང་བས། །རྒུད་པའི་ནད་ཀྱིས་མི་མནར་རང་གི་གཤིས། །གཏི་མུག་མུན་པར་ཕུང་པོའི་ཐག་ཁྲ་ལ། །བདག་ཏུ་བཟུང་བས་སྦྲུལ་འཇིགས་སྡུག་བསྔལ་ཚོགས། །རྣམ་བདུན་རིགས་པའི་འཕྲུལ་ལས་ཉི་ཤར་ཚེ། །འཁྲུལ་བའི་མུན་སངས་གཏན་བདེའི་འདབ་བརྒྱ་བཞད། །ཅེས་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པའི་མཐའ་དཔྱོད་ཉུང་གསལ་ལེགས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །
རིང་སོང་སོགས་ས་བཞི་འཆད་པར།

གསུམ་པ་རིང་སོང་སོགས་ས་བཞི་འཆད་པར། རྩ་བར། རིང་དུ་སོང་འདིར་འདི་ནི་སྐད་ཅིག་དང༌། །ནས། ལྷུན་གྲུབ་ཆོས་ཆར་འབེབས། །ཞེས་བྱུང༌། མཐའ་ཅུང་ཟད་དཔྱད་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཕར་ཕྱིན་ཕྱི་མ་བཞི་ཡང་དང་པོ་དྲུག་ལྟར་སོ་སོར་འཇོག་ཟེར་ན། འོ་ན་ཕྱི་མ་ཐབས་མཁས་ཀྱི་དང༌། སྨོན་ལམ་གྱི་དང༌། སྟོབས་ཀྱི་དང༌། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་བཞི་ཤེས་རབ་ཕར་ཕྱིན་གྱི་རྣམ་པ་ཁྱད་པར་ཅན་

སེམས་བསྐྱེད་ལྷག་མ་བཞི་སོགས།

626

དུ་འགྱུར་ཚུལ་སྒོ་ནས་ཕྱེ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཤེས་རབ་ཉིད་རྣམ་པ་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་ཞུགས་པ་ཐབས་དང༌། སྨོན་ལམ་དང༌། སྟོབས་དང༌། ཡེ་ཤེས་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །འདིས་ཕར་ཕྱིན་ཕྱི་མ་འབྱེད་ཚུལ་དང་འདི་བཞི་གཙོ་བོར་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་གྲོགས་སུ་འཇོག་ཟེར་བ་དང༌། ལ་ལ་བཞི་ག་དྲུག་པོ་རེ་རེའི་གྲོགས་སུ་འཇོག་པ་ལ་ཁྱད་མེད་ཟེར་ན། ཕྱི་མ་བཞིར་ཕྱེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཕར་ཕྱིན་དང་པོ་གསུམ་གྱི་གྲོགས་སུ་ཐབས་དང༌། ཕྱི་མ་གསུམ་ལ་སྨོན་ལམ་སོགས་རིམ་པས་བཞག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བཞིར་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཕར་ཕྱིན་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་གདུལ་བྱ་བསྡུས་ནས་ཐབས་མཁས་ཀྱིས་ཆོས་ལ་འཇོག་པས་ན་དེ་གསུམ་ལ་ཐབས་མཁས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་གྱིས་གྲོགས་བྱེད། ཁམས་དམན་པས་བརྩོན་མི་ནུས་པ་ལ་སྨོན་ལམ་དང༌། ཚུལ་བཞིན་བསམ་གཏན་མི་ནུས་པ་ལ་སྟོབས་དང༌། འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་རབ་ལས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཤེས་རབ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བས་ཤེར་ཕྱིན་ལ་ཡེ་ཤེས་གྲོགས་སུ་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་ངས་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་ཕར་ཕྱིན་ནི་ས་ནི་གསུམ་པོ་དེ་དག་གི་གྲོགས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་པར་ཡོངས་སུ་བསྟན་ཏོ་ཞེས་དང༌། དེའི་ཕྱིར་སྨོན་ལམ་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ནི་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་གྲོགས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང༌། དེའི་ཕྱིར་སྟོབས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་གྲོགས་སུ་ཞེས་དང༌། དེའི་ཕྱིར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་གྲོགས་སུ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འབྲས་བུའི་ས།

627

འབྲས་བུའི་ས།

གཉིས་པ་འབྲས་བུའི་ས་འཆད་པར། རྩ་བར། གང་ཕྱིར་ནམ་མཁའ་དྲི་མ་མེད་ལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དང་པོར་སངས་རྒྱས་ཚུལ་ལོངས་སྐུ་དང་བཅས་པ་བཤད། སླར་ཡང་མི་གཡོའི་སྐུ་མངའ་ཁྱོད་ཀྱིས་སྲིད་གསུམ་བྱོན་ནས། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྤྲུལ་སྐུ་བཤད། ལྷག་མས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་པ་དང༌། དུས་ཇི་སྲིད་འཁོར་བ་མ་སྟོངས་པར་རྒྱལ་བ་བཞུགས་ཚུལ་བཤད་དོ། །འདི་ལ་མཐའ་ཅུང་ཟད་དཔྱད་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་འདི་ཐོག་མར་གསར་དུ་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་དེ་སྒྲོན་བསྐལ་འདི་ལ་འཇོག་ཟེར་བ་དང༌། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཆོས་བཤེས་ཀྱིས་བཤད་པ་ལྟར་དཀའ་སྤྱད་མཛད་པའི་དུས་དེར་རྣམ་སྨིན་གྱི་ལུས་འདིར་བཞག་སྤྲུལ་པའི་ལུས་ཀྱིས་སོང་ནས་འོག་མིན་དུ་སངས་རྒྱས་ནས་སླར་འདིར་ཕེབས་ཟེར་ན། ཚུལ་བསྟན་ཚུལ་ལ་སྐྱོན་མེད་ཀྱང་དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་པར་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་སྐབས་འདིར་ཡང་འདོད་ན། འོ་ན་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་སྔོན་བསྐལ་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་སྔ་རོལ་ཏུ་ཡང་རྒྱལ་བ་དབང་པོའི་ཏོག་ཏུ་གྱུར་པར་ཡབ་སྲས་མཇལ་བ་དང་རྗེས་འགྲེལ་མཆན་དུ་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་པའི་དུས་ཚོད་དེའི་ཕྱིར། འགྲེལ་བཤད་མཁན་པོ་ན་རེ། ཕྲ་རབ་རྡུལ་གྱི་རྡུལ་རྣམས་བདོག་པ་ཇི་སྙེད་པ། །བྱང་ཆུབ་མཆོག་རབ་དམ་པར་གཤེགས་པའི་བསྐལ་པའང་དེ་སྙེད་དེ། །ཞེས་གསུངས་པ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་སྐུ་གཅིག་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བཏང་ཟེར་ན། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་སྐུ་སྔ་ཕྱི་སོ་སོ་བ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སེམས་ཅན་གཅིག་སངས་རྒྱས་པ་ན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང༌། སྟོན་པ་སྔོན་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱང་སླར་ཡང་བསྐལ་བཟང་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་དང་བསྐལ་པ་འདིར་སངས་རྒྱས་པའི་ཚུལ་དང་ད་དུང་མ་འོངས་པ་ན་དུ་མ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡབ་སྲས་མཇལ་བར། ད་དུང་

སེམས་བསྐྱེད་ལྷག་མ་བཞི་སོགས།

628

དང་པོར་ཐུགས་བསྐྱེད་པར། །དེ་དང་དེ་ནི་ཡོངས་བསྟན་ཏེ། །ད་དུང་དུ་ཡང་འདྲེན་པ་ཁྱོད། །སངས་རྒྱས་མང་པོ་སྟོན་པར་མཛད། །ཅེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཤེས་བྱེད་མེད་པར་སྟག་ལོ་ན་རེ། མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་སྟོན་པའི་སྤྲུལ་སྐུ་ནི་འབྱུང་བཞིའི་ཁྱད་པར་ཡིན་གྱི་མཁྱེན་ལྡན་མིན་ལ་ལོངས་སྐུའི་གཟུགས་བརྙན་ལྟ་བུ་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན་མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུ་དེ་ལ་རང་དབང་བའི་མཁྱེན་པ་མེད་ལ་གཞན་དབང་བའི་མཁྱེན་པ་ཡོད་པའི་ཁྱད་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དགོངས་འགྲེལ་ལས། ཅི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྲུལ་པ་ལ་སེམས་མཆིས་སམ་མ་མཆིས་ཞེས་བགྱི། འཇམ་དཔལ་སེམས་ཡོད་པ་ཡང་མིན། མེད་པ་ཡང་མིན་ཏེ། སེམས་རང་དབང་བ་མེད་པ་ཉིད་དང༌། སེམས་གཞན་གྱི་དབང་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སྐུ་གསུང་ཐུགས་གསུམ་ག་སྤྲུལ་མི་ཐུབ་པར་ཐལ། སྤྲུལ་པ་གཅིག་ལའང་ཐུགས་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་གསུམ་ག་སྤྲུལ་པ་མཐའ་ཡས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་དགོངས་སུ་ཤེས་བྱེད་དྲངས་པ་ལས། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སྐུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ནི་སྤྲུལ་པ་སྟེ་རབ་ཏུ་སྦྱོར་བའི་ཐབས་ཀྱི་ལས་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ཐུབ་དགོངས་བཞེད་པར་འདོད་ཀྱང་མི་རིགས་པར་ཐལ། ལུང་དེ་དྲངས་པ་ལ་བདེན་པ་དང་རང་ཡང་དེ་འདོད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐུབ་དགོངས་ལས། བདེན་ཏེ་འདོད་མོད་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཡོད་ན་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སེམས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་མེད་པའི་བེམ་པོ་རྐྱང་པ་ལ་སེམས་མི་སལ་བར་

ུབཤད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། འདིར་འཁྲུངས་པའི་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་ཡང་གཟུགས་དང༌། སྒྲ་དང༌། རོ་དང༌། རེག་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་སྐྱེ་མཆེད་བཞིའི་བདག་ཉིད་ཅན་སྒྱུ་མ་མཁན་གྱིས་སྤྲུལ་པའི་སྐྱེས་བུ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པར་གྲགས་པས། དེ་ཡང་སྐྱེས་བུ་ཡིན་པར་མ་གྲུབ་ཅེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུ་ལ་ཐུགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་སྤྲུལ་

འབྲས་བུའི་ས།

629

པ་སྤྱི་ལྡོག་དང་སྤྲུལ་པ་ཕལ་པ་ལ་དགོངས་ཀྱི་མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུ་དང་ལོངས་སྐུ་གཉིས་ཀྱི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཡོན་ཏན་སྟོབས་བཅུ་སོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་སུམ་བརྒྱ་སོགས་ཐུན་མོང་དུ་གོང་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དབུ་མ་སྙིང་པོ་ལས། དབང་པོ་ཆེན་པོའི་གཞུ་འདྲ་བ། །འདོམ་གང་འོད་ཀྱིས་ཀུན་ཏུ་བསྐོར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། དེ་ནི་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པ་དང་སྤྲུལ་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་སྐུ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་པ་ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་བཅུ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་སུམ་བརྒྱ་བོ་འདི་དག་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བཅུའི་མདོ་ལས་བསྟན་ཏེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། དབུ་མ་སྙིང་པོ་ལས། དེ་ལས་དངོས་ཉིད་མི་གཞན་དང༌། །དེས་ནི་ཐུགས་སུ་ཆུད་པའི་ཕྱིར། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུར་འདོད་དོ། །གཞན་གྱི་མིན་ཏེ་མི་རྟོགས་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་རྩ་འགྲེལ་གྱིས་སྐུའི་ཁྱད་པར་སྒྲ་བཤད་སོགས་ཤེས་བྱེད་དང་བཅས་ནས་འཆད་པའི་ཕྱིར།
ཡང་སྔོན་གྱི་པཎྚི་ཏ་ཆེན་པོ་ཁ་ཅིག་གིས། འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དང༌། བྱམས་པ་སོགས་ཁྱིམ་པར་བྱས་ནས་དེས་བསྙེན་པར་རྫོགས་པ་ཡང་ཁྱིམ་པས་བསྙེན་རྫོགས་སུ་གསུངས་པ་འདི་ཅུང་ཟད་དཔྱད་དགོས་པར་ལས་ཆོག་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས་གསུངས་པས་དཔྱད་ན་དེ་དག་ཁྱིམ་པ་དང༌། དེ་དག་གིས་བསྙེན་རྫོགས་བྱས་པ་ཁྱིམ་པས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་ཁུངས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནའང་མིན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་དཀོན་བརྩེགས་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དག་ཁྱིམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བྱམས་འཇམ་དབྱངས་སྤྱན་རས་གཟིགས་གསུམ་ཆོས་ཅན། ཁྱིམ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཚངས་སྤྱོད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པས་བསྡམས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ད་ལྟ་ཡང་ཞིང་ཁམས་འགའ་རེ་ན་མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུའི་མཛད་པ་མཛད་བཞིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་ལེགས་ལྡན་གྱིས་རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པའི་

སེམས་བསྐྱེད་ལྷག་མ་བཞི་སོགས།

630

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་ཁྱིམ་པ་མིན་ཏེ། ཆགས་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་དང༌། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་ཡང་དག་པར་བླངས་པ་དང༌། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྙིང་པོར་གནས་ཀྱི་བར་དུ་བསྡམས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཉོན་མོངས་སྤངས་པར་བཤད་པས་ཉོན་མོངས་བཅོམ་པའི་དགེ་སློང་དུ་བསྟན་ལ་ཚིག་གཉིས་པས་སོ་སོར་ཐར་པ་བླངས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གིས་ཁྱིམ་པའི་ཆ་བྱད་མཛད་པ་སྤྲུལ་པའི་གདུལ་བྱའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་སྤྲུལ་པའི་ཁྱིམ་པའི་ཆ་བྱད་ཅན་གྱི་དགེ་སློང་ཡོད་པར་ཐལ། སྤྱན་རས་གཟིགས་སོགས་ཁྱིམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐབས་འདིར་ཤིན་ཏུ་འདོད་དེ། རལ་བ་དང་རྒྱན་ཆ་ལུགས་ཡོད་ཀྱང་སྔར་གྱི་ཁྱད་པར་ཚང་ན། དགེ་སློང་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་ཀ་པི་ན་གདུལ་བའི་ཆེད་དུ་སྟོན་པ་འཁོར་བཅས་ཟླ་བ་ཁ་ཤས་ལ་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བའི་ཆ་བྱད་བཟུང་ཡང་དགེ་སློང་ཡིན་པ་མི་འགལ་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས་ཀྱང༌། རྒྱན་གྱིས་བརྒྱན་པར་གྱུར་ཀྱང་ཆོས་སྤྱོད་དེ། །ཞི་དང་དུལ་དང་ཡང་དག་སྡོམ་ཚངས་སྤྱོད། །སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་ཆད་པ་སྤངས་པ་ནི། །དེ་དེ་བྲམ་ཟེ་དགེ་སྦྱོང་དེ་དགེ་སློང༌། །ཞེས་དང༌། རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས་ཀྱང༌། དེ་དག་ཁྱིམ་པ་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་སུ་གནས་པ་ནི་སྤྲུལ་པ་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དག་གིས་དཀོན་བརྩེགས་ལས་དེ་དག་ལ་དགེ་སློང་དག་གིས་ཕྱག་བྱས་པར་བཤད་པས་འདི་བཀའ་མིན་ཞེས་བརྩད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཉན་ཐོས་ལུགས་བྱས་ནས་ལུང་དེ་འདྲེན་པ་ནི་གྲུབ་མཐའི་ཤན་མ་ཕྱེད་པའོ། །འདི་ལ་ཤེས་བྱེད་མང་ཡང་གཞན་དུ་བཤད་ལ་ལེགས་པར་བཤད་པའོ་ཞེས་དཔྱོད་ལྡན་དག་གིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདིས་ནི་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱིམ་པ་དང་རབ་བྱུང་གི་མཛད་པ་ལའང་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མིན་པ་དུ་མ་ཤེས་དགོས་སོ། །
ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྒྱུན་མཐའ་བའི་རྒྱུད་ལ་གཉིས་སྣང་འཁྲུལ་བ་དང་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་འཇིགས་པ་

འབྲས་བུའི་ས།

631

ཡོད་ཟེར་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་ཚེ་སྐྱོན་མཐའ་དག་དང་བྲལ་ཡང་མ་སྤངས་པའི་ཁྱད་པར་འཐད་པའི་ཕྱིར། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། གང་ཚེ་ཆོས་དཀར་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་འཇིགས་པ་དང་བཅས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་སྐྱབས་མཐར་ཐུག་ཏུ་མ་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་འཇིགས་པ་དང་མ་བཅས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། ཆོས་རྣམས་གཉིས་དང་འཕགས་པའི་ཚོགས། །གཏན་གྱི་སྐྱབས་གནས་མ་ཡིན་ཏེ། །མེད་ཕྱིར་འཇིགས་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སྒྲིབ་གཉིས་ཀྱི་འཇིགས་བཅས་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་དེ་ལ་སྐྱབས་མཐར་ཐུག་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་བཤད་ཀྱི་སྐྱབས་མཐར་ཐུག་མ་ཡིན་པ་རྟགས་སུ་མ་བཀོད་ཅིང་བཟློགས་ནས་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། དགྲ་བཅོམ་དག་དང་དག་ས་གསུམ་གྱི་བྱང་སེམས་ལ་འཆི་འཕོ་མཚན་ཉིད་པ་ཕྲ་མོ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་དག་ལ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་འཆི་འཕོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན། མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དཔལ་ཕྲེང་སེང་གེའི་ང་རོ་ལས། དགྲ་བཅོམ་པ་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དབང་ཐོབ་པའི་ཡིད་ཀྱི་ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་འཆི་འཕོ་བ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྙིང་པོ་ལ་ཐུག་གི་བར་དུ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པར་ཡོངས་སུ་བསྒྱུར་བ་ལགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། འདི་ནི་འཆི་འཕོ་བའི་ཚུལ་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མདོ་འདིར་འཆི་བ་གཉིས་བཤད་པ་ཡང་སྒྲས་བརྗོད་ཙམ་མོ། །རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ས་བརྒྱད་པ་ནས་རྡོ་རྗེའི་སྐུ་ཐོབ་པས་སྐུ་དེ་གཞན་ངོར་དོར་ཚུལ་ཙམ་ལས་མི་འདོར་བར་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དང༌། བྱང་སེམས་སྡེ་སྣོད་ལས་རྒྱས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དགྲ་བཅོམ་པ་ཚེ་དེའི་ལུས་མ་དོར་བར་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཕུང་པོའི་ལྷག་མ་ཡོད་ཚེ་ཐེག་ཆེན་དུ་མི་འཇུག་ཟེར་ན་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཤཱ་རིའི་བུས་ཚེ་དེ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་ལུང་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། པད་དཀར་ལས། མ་འོངས་དུས་ན་ཤཱ་རིའི་བུ་ཁྱོད་ཀྱང༌། །པདྨ་

སེམས་བསྐྱེད་ལྷག་མ་བཞི་སོགས།

632

ཅན་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་ལུང་བསྟན་པ་དང༌། ཡང་ཤཱ་རིའི་བུས། མགོན་པོ་དེ་རིང་བདག་ཅག་ཉན་ཐོས་གྱུར། །ཅེས་སོགས་གསུངས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལོངས་སྐུའི་གནས་ངེས་བཟུང་མེད་ཅིང་གདུལ་བྱའི་སྣང་ངོ་ཙམ་ཟེར་ན། འོ་ན་དེ་གནས་གཙང་ལྔའི་སྟེང་གི་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོའི་གནས་ཞེས་བྱ་བའི་འོག་མིན་དེར་བཞུགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། གནས་དེར་གཞལ་ཡས་ཁང་དཔངས་རྒྱ་ནམ་མཁའ་དང་འདྲ་བར་བཞུགས་པར་ཐོགས་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་དང་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་ཀྱང་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལས། དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོའི་གནས་མཆོག་དང༌། །འོག་མིན་ཉིད་དེ་རྣམ་མཛེས་པ། །ཤེས་པ་གསུམ་པོ་གཅིག་ཉིད་དུ། །འདྲེས་པར་གྱུར་ལ་བདག་སྨྲའོ། །ཞེས་དང༌། སྐྱབས་གསུམ་བདུན་ཅུ་པ་ལས། འོག་མིན་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་ནི། །ཡང་དག་མངོན་སུམ་མཛད་པར་འདོད། །ཅེས་དང༌། རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། གཞལ་ཡས་ཁང་གི་བསྔགས་བརྗོད་པ། །སྟེང་གཡོགས་ཀ་བ་འབར་བས་བརྒྱན། །མུ་ཏིག་ཕྲེང་བ་འཕྱང་བ་དང༌། །རིན་ཆེན་སྣ་ཚོགས་དུ་མ་ལས། །སྣ་ཚོགས་ལས་ཀྱི་བཟོ་སྒྱུར་བས། །ཞེས་པ་ནས། མཐོ་ཁྱད་ནམ་མཁའ་ལ་རེག་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་མཐོ་བ་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སེམས་འགག་པས་དེ་སྐུ་ཡིས་མངོན་སུམ་མཛད། །ཅེས་གསུངས་པས་སངས་རྒྱས་ལ་སེམས་སེམས་བྱུང་ཐམས་ཅད་འགགས་ཟེར་བ་དང༌། ལ་ལ་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་འགགས་ཟེར་བ་དག་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྟོབས་བཅུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང༌། སེམས་འགག་རྒྱུ་དེ་ཡང་རྣམ་རྟོག་གི་རང་བཞིན་གྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་མཐའ་དག་ཟད་པས་དུས་ནམ་ཡང་མཉམ་བཞག་ལས་ལྡང་མི་དགོས་པར་གདུལ་བྱའི་དོན་དུ་མཛད་པ་སྣ་ཚོགས་པ་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་བར་དུ་སྟོན་པ་དང་ཐུགས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཀྱང་འགྲོ་བའི་ཕན་བདེ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་དང་འཕེལ་བའི་རྟེན་རྒྱུན་མི་འཆད་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་བཞིན་ནོ། །རང་

བསྔོ་སྨོན།

633

འགྲེལ་ལས། ཡང་ཇི་ལྟར་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་མེད་པའི་རང་བཞིན་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་ནི། ཞེས་པ་ནས། དེ་ལ་གང་གིས་ན་རྟོག་པ་མེད་པར་གྱུར་ཏུ་ཟིན་ཀྱང་གདུལ་བྱའི་བྱ་བ་ཇི་ལྟར་འཚམས་པ་ལྟར་འཇུག་པས་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་མཐའ་ཡས་པའི་དོན་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ཇི་ལྟར་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་དག་ད་ལྟར་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མི་མངའ་ཞིང་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་དང་དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་དང་འདྲ་བར་ཞེས་སོགས་དང༌། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ལས་ཀྱང༌། འཇམ་དཔལ་དེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་གནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་ཞིང་འཕེལ་ཏེ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཡང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་མི་རྟོག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་སྟེ། འོན་ཀྱང་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པས་ཅིར་ཡང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པར་དེ་མཛད་པ་ (1)དེ་ལྟ་བུ་དེ་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཤིན་ཏུ་མང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་དག་གི་ཤེས་བྱེད་རྒྱས་པར་ཁུངས་སུ་གང་བཀོད་དེ་དག་ལ་བལྟ་དགོས་སོ། ། བསྔོ་སྨོན།
སྨྲས་པ།

སྲིད་ཞིའི་མཛེས་སྡུག་ཉིང་ཁུ་ཐུབ་དབང་ཞལ། །
མཆོག་གི་པདྨོའི་འཛུམ་ཟེར་གེ་སར་གྱིས། །
ཟབ་མོའི་དབྱངས་སྙན་ཐོས་འཛིན་མ་དྷུ་རར། །
དགའ་བཞིན་རོལ་པ་དེང་མཛོད་རྣམ་འདྲེན་ཏོག །

རྒྱལ་སྲས་འབྱམས་ཀླས་རྡུལ་གྱི་གྲངས་དབུས་ན། །རྒྱུ་སྐར་ཁྲོད་ཀྱི་ཉ་རྒྱས་ཟླ་བ་བཞིན། །དང་སེམས་ཀུནྡའི་མིག་ཁྱོད་ལ་ལྟ་ན། །བདག་འཛིན་སྦུབས་རྒྱ་གྲོལ་ཅིག་མཁྱེན་པའི་གཏེར། །མཚར་

1 དེ་ལྟ་བུ་འགྱུར་རོ། །

སེམས་བསྐྱེད་ལྷག་མ་བཞི་སོགས།

634

སྡུག་བཞིན་ལ་རྒྱལ་རྣམས་ངོ་མཚར་མཛད། །རྒྱུད་སྟོང་དབྱངས་ཀྱིས་མཁས་ཀུན་ཡིད་རབ་བཟུང༌། །དྲན་པས་ཆོས་ཀུན་རབ་གསལ་ཚངས་སྲས་ཀྱེ། །རོ་འཛིན་སྨྲ་དབང་པད་མཚོར་དེང་བཞད་མཛོད། །ཐུབ་དབང་རྫུ་འཕྲུལ་བྱེ་བས་མངོན་བོས་པའི། །རབ་འབྱམས་ཞིང་གི་རྒྱལ་སྲས་ཏིལ་གང་ཚོགས། །ངེས་དོན་ཟབ་མོ་དྲུག་ཅུའི་དབྱངས་སྙན་གྱིས། །ཚིམ་མཛད་སྐལ་ལྡན་ཡོངས་ཀྱི་བློ་མིག་ཕྱེ། །ཀླུ་སྒྲུབ་ལུགས་བཟང་ཀུན་གསལ་སྟོང་པའི་མཁའ། །ལྟ་ངན་སྤྲིན་ཚོགས་སྟུག་པོས་མི་སྣང་བ། །ཐལ་འགྱུར་རྣམ་དཔྱོད་རླུང་གིས་རབ་ཕྱེ་བས། །སྟོང་པའི་མཁའ་གསལ་ཐུབ་བསྟན་འོད་རིས་བཀྲ། །བློ་གྲོས་མཁའ་ངོར་མི་འཛུམ་དག་ཞིང་གི །ཉི་མས་ཐུབ་བསྟན་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་གསལ་ཚེ། །བསྟན་བཅོས་ཉིན་བྱེད་གཞན་འགའ་མེ་ཁྱེར་བཞིན། །མི་གསལ་ནོར་འཁྲུལ་རི་བོང་ཅན་རྣམས་ཟུམ། །དམ་དམ་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་དཀའ་གནད་ཀུན། །ཧྲིག་ཧྲིག་སེམས་ཀྱིས་ལན་འབུམ་མང་དཔྱད་དེ། །གསལ་གསལ་དྭངས་ཤེལ་ནང་གི་གཟུགས་ཇི་བཞིན། །འགྲིགས་འགྲིགས་ལུང་རིགས་ཉུང་ངུས་རྣམ་བཀྲ་རྨད། །འདིར་འབད་དགེ་བས་མ་རྒན་འགྲོ་བ་རྣམས། །ཐེག་ཆེན་ཟུང་འབྲེལ་ང་ལས་ནུས་འཁོར་ལོས། །ལེགས་བྱས་ལམ་ལྔའི་ཐེམ་སྐས་རྩེར་སོན་པ། །སྐུ་གསུམ་ལྷ་དབང་གདན་ལ་མྱུར་སྤྱོད་ཤོག །འཇམ་དཔལ་ཀུན་བཟང་སོགས་ཀྱིས་བསམ་མི་ཁྱབ། །ཐུགས་བསྐྱེད་སྨོན་ལྟར་སྤྱོད་ལ་དཔའ་བ་ལྟར། །རང་གཞན་དུས་གསུམ་དགེ་རྣམས་དེ་ལྟར་དུ། །སྨོན་ཅིང་སྤྱོད་ལ་དཔའ་བས་འགྲོ་འདྲེན་ཤོག །དུས་གསུམ་དགེ་ཚོགས་རང་གཞན་གང་བསགས་པ། །རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྨོན་པའི་ཆུ་ཀླུང་གིས། །རབ་འབྱམས་རྒྱལ་བའི་མཛད་སྤྱོད་རྒྱ་མཚོ་ཆེར། །མ་ལུས་སྤྱོད་པར་མཆོག་གསུམ་མཐུས་འགྲུབ་ཤོག །ཚུལ་འདི་སྒྲུབ་ལ་མཐུན་རྐྱེན་གྲོགས་མཛད་པའི། །སྐྱེ་འགྲོ་ཀུན་ཀྱང་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལ། །ཚེ་རབས་ཐོས་བསམ་སྒོམ་པས་ལེགས་སྤྱོད་པའི། །དལ་བའི་རྟེན་ལ་དོན་གཉིས་འགྲུབ་པར་ཤོག །སྔོན་ཚེ་ཟབ་མོའི་བསྟན་པ་བསྲུང་ངོ་ཞེས། །ཞལ་བཞེས་གསང་བའི་བདག་དང་ལྷའི་དབང་པོ། །ལེགས་ལྡན་ནག་པོ་སོགས་ཀྱིས་གཡར་དམ་བཞིན། །དབུ་མའི་ལུགས་བཟང་

བསྔོ་སྨོན།

635

ཕྱོགས་བཅུར་རྒྱས་པར་མཛོད། །
ཅེས་དབུ་མ་འཇུག་པའི་མཐའ་དཔྱོད་ལུང་རིགས་གཏེར་མཛོད་ཟབ་དོན་རབ་གསལ་སྐལ་བཟང་འཇུག་ངོགས་འདི་ནི་མདོ་སྔགས་རབ་འབྱམས་སྨྲ་བ་མང་པོས་ཡང་ཡང་བསྐུལ་ཞིང༌། ལྷག་པར་རྒྱལ་བསྟན་འཛིན་པར་ལྷག་བསམ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་རྒྱལ་མཁན་ཆེན་བདེ་ཐང་སྤྲུལ་སྐུ་བློ་བཟང་ཚངས་དབྱངས་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་ཨེར་ཏི་ནི་ཧོ་ཐོག་ཐུས་རིན་པོ་ཆེའི་གའུ་དང་མ་རིག་གཉིད་སངས་དང་གོས་ཡུག་ཁྱད་འཕགས་བཅས་བསྐུལ་བ་དང༌། ཁྱད་པར་དུ་གཞུང་བརྒྱ་སྨྲ་བ་མདོ་སྔགས་ཐུབ་བསྟན་དབང་ལུང་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་དགེ་བཤེས་བདེ་ཆེན་ཆོས་རྗེ་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོས་ཡང་ཡང་བཀས་དངོས་སུ་བསྐུལ་བ་དང༌། གངས་ཅན་མཁས་འདུས་བློ་གསལ་གླིང་གི་སྦོ་འབོར་རབ་འབྱམས་སྨྲ་བ་དབང་ལུང་ཁྲིད་སོགས་ཐོས་སོགས་འཕགས་ནོར་གྱིས་ཕྱུག་པ་ངག་དབང་འཇམ་དབྱངས་དཔལ་ལྡན་གྱིས་མེ་ཤེལ་གཅིག་དང་བཅས་བསྐུལ་བ་དང༌། གཞུང་བརྒྱ་རབ་འབྱམས་སྨྲ་བ་བློ་རིག་གསལ་བ་རིན་ཆེན་རྒྱ་མཚོས་ཉིན་བདེ་ལེགས་པ་བཅས་ཡང་ཡང་བསྐུལ་བས་རྣ་བ་ཚ་ཞིང༌། རང་ཡང་བརྗེད་པ་བྱང་བའི་ཆེད་དུ་མང་དུ་ཐོས་པའི་སྤོང་བ་པ་མཐའ་བྲལ་དབུ་མ་པ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྡོ་རྗེས། བློ་བཟོ་དང་ཕྱོགས་ཞེན་མ་བྱས་པར། འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་གང་ཡོད་དང༌། དེར་ཤེས་བྱེད་དྲངས་པའི་མདོ་དག་དང༌། རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་ལ་ཞིབ་མོར་དཔྱད་ནས། ཆོ་འཕྲུལ་ཟླ་བའི་ཚེས་ལྔ་ལ་མཁའ་སྤྱོད་གུར་ཁང་བདེ་ལྡན་ཉི་འོད་འཁྱིལ་བར་སུག་བྲིས་བགྱིས་པ་འདིས་ཀྱང་དབུ་མའི་ལུགས་བཟང་ཕྱོགས་དུས་ཀུན་ཏུ་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་གྱུར་ཅིག །དགེའོ། །

པར་བྱང་སྨོན་ཚིགདཔར་བྱང་སྨོན་ཚིགརྣམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ། །
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་ཚུལ་དལ་འབབ་ཀླུང༌། །
ཚིག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི། །
དྲི་མ་ཡོངས་འཁྲུད་ལེགས་བཤད་བདུད་རྩི་འདི། །

དཔར་དུ་བསྐྲུན་པའི་རྣམ་དཀར་ཕུང་པོའི་མཐུས། །ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་མོ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ། །གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྔའི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ། །ངེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག །ཅེས་པ་འདི་ཡང་དེང་དུས་ཡིད་སྲུབས་ཀྱིས་རྒྱུད་བརླམས་པའི་ཀླ་ཀློའི་སྡིག་སྤྱོད་མི་བཟད་པས་གངས་ལྗོངས་ཆོས་ལྡན་གྱི་ཞིང་དུ་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིན་མོའི་སྣང་བ་ལྟར་འབར་བ་དེ་མིང་གི་ལྷག་མ་ཙམ་དུ་ཉམ་ཉེས་པར་བྱས། ཕྱོགས་དང་ཕྱོགས་ན་རྡུལ་ཕྲན་གྱི་མཚོན་ཆ་སོགས་གདུག་པའི་གནོད་འཚེ་གྱ་གྱུའི་སྦྱོར་བ་ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་དར་བ་སོགས་སྒོ་ཀུན་ནས་ལྔ་བདོའི་རྒུད་ཚོགས་མཚོ་ལྟར་བརྡོལ་བ་འདི་དག་ལྷག་མེད་དུ་ཞི་ཞིང༌། བྱང་ཕྱོགས་བོད་ཁ་བ་ཅན་དུ་བསྟན་པའི་མེ་རོ་སླར་ཡང་སྔར་བཞིན་གསོས་ཏེ་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ལྗོངས་འདིར་ཡང་ཐུབ་པའི་བཞེད་དགོངས་དྲི་མ་མེད་པ་དར་རྒྱས་སུ་འཕེལ་སླད་དང༌། འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ལ་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན་རྣམ་འདྲེན་ཤཱཀྱ་སེང་གེའི་རིང་ལུགས་སྒོ་ཀུན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འཕྲལ་ཡུན་ལེགས་ཚོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། ནང་བསྟན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དཔར་དུ་བསྐྲུན་དང་བསྐྲུན་འགྱུར་གང་ལའང་སྦྱར་ཆོག་པའི་དགེ་བསྔོའི་སྨོན་ཚིག་ཏུ། ཤཱཀྱའི་དགེ་སྦྱོང་ཆོས་སྨྲ་བ་ངག་དབང་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྦྱར་བའོ།། །།

༄༅། །ཀུན་མཁྱེན་གསུང་འབུམ་པར་སྐྲུན་ཆེད་ཞལ་འདེབས་བྱུང་ཁགམཚན། སྒོར མཚན། སྒོརབསམ་བློ་ཞི་བ་ལྷ་རིན་པོ་ཆེ་ནས། ༥,༠༠༠ མངའ་དགེ་བཤེས་བློ་བཟང་དབྱིན་གཉེན་ནས། ༧,༠༠༠
མངའ་དགེ་བཤེས་སྦྱིན་པ་བསོད་ནམས་ནས། ༡༠,༠༠༠ ཚེ་འདས་ཕ་རྒྱ་མེའི་ཆེད། ༡༥,༠༠༠
ཚེ་འདས་བཀྲ་ཤིས་མགོ་དམར་གྱི་ཆེད་དུ། ༤,༠༠༠ དད་ལྡན་དགེ་བཤེས་ཉི་མ་ནས། ༣༠༠
སྒོ་མེ་བློ་བཟང་བཟའ་ཟླ་གཉིས་ནས་ཕ་མའི་དགེ་རྩར། ༣༠,༥༥༥ ཚེ་འདས་དགེ་སློང་འཕེལ་རྒྱས་ཆེད། ༥༠,༠༠༠
ཀླུ་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོས་ཕ་མའི་དགེ་རྩར། ༡༠,༠༠༠ ཚེ་འདས་ནོར་བུ་བཀྲ་ཤིས་ཆེད། ༡,༠༠༠
བསམ་དགེ་བཤེས་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་ནས། ༡༥,༠༠༠ ཚེ་འདས་ངག་དབང་ཆེད། ༡,༠༠༠
ཚེ་འདས་བསོད་སྒྲོན་ཆེད། ༣,༥༠༠ གུང་དགེ་བཤེས་ཐུབ་བསྟན་སྟོབས་རྒྱས་ནས། ༣,༣༠༠
དགེ་བཤེས་དཀོན་མཆོག་རྒྱ་མཚོ་ནས། ༣,༠༠༠ དད་ལྡན་ཀླུ་དགེ་བཤེས་བློ་བསྟན། ༥,༠༠༠
ཚེ་འདས་ངག་དབང་ཆེད། ༡,༠༠༠ ཚེ་འདས་ཕ་བསོད་ནམས་ཚེ་རིང་ཆེད། ༡,༠༠༠
སོག་ཡུལ་གནས་བཞུགས་བསམ་དགེ་བཤེས་བཟོད་
པ་རྒྱ་མཚོ་ནས། ༬,༤༨,༨༩༩ དད་ལྡན་མ་ཀླུ་མོ་ནང་མིའི་ཆེད། ༡༩,༩༩༩
རེབ་ཙ་དགེ་བཤེས་བསམ་གཏན་རྒྱ་མཚོ་ནས། ༡,༥༠༠ དད་ལྡན་རྡོ་རྗེ་ཐར་ནང་མིའི་ཆེད། ༥༠༠
ཚེ་འདས་རྡོ་རྗེ་མཁར་གྱི་ཆེད། ༡༠,༠༠༠ དད་ལྡན་རྟ་མགྲིན་རྡོ་རྗེ་ནང་མིའི་ཆེད། ༡༠,༠༠༠
ཚེ་འདས་དབང་ཆེན་ཚེ་རིང་གི་ཆེད། ༦,༠༠༠ ཚེ་དང་ལྡན་པ་བསྟན་འཛིན་ཉི་མ་ནང་མིའི་ཆེད། ༡,༠༠༠
གུང་དགེ་བཤེས་ངག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་ནས། ༥,༠༠༠ ཚེ་འདས་ཚུལ་ཁྲིམས་དབང་མོའི་ཆེད། ༡,༠༠༠
ཉི་ཧོང་གནས་བཞུགས་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་གཟའ་ཟླ་

གཉིས་ནས། ༡༦,༥༠༠ ཚེ་འདས་དགེ་བཤེས་དགེ་འདུན་བརྩོན་འགྲུས་ཆེད། ༣,༧༠༠
ཚེ་འདས་སྒྲོ་རྒྱའི་ཆེད། ༡,༧༥༠ ཚེ་འདས་ཕ་ཆོས་ལྡན་གྱི་ཆེད། ༡༠,༠༠༠
དད་ལྡན་ལོ་བྷེ་ནང་མི་ཡོངས་ནས། ༢༠,༠༠༠ ཚེ་འདས་ཕ་བཀྲ་ཁོ་དང་མ་པ་ཁོ་ཆེད། ༤,༥༠༠
ཚེ་འདས་མཐར་ཕྱིན་དང་གནས་མཚོ་ཆེད། ༤,༥༠༠ ཚེ་འདས་ཁྲིང་ཧྲིག་ཆེད། ༡,༠༠༠
ཚེ་འདས་འཛམ་བྷོའི་ཆེད། ༡༣,༢༠༠ ཚེ་འདས་ལྷ་དཔལ་རྡོ་རྗེའི་ཆེད། ༣,༣༠༠
དད་ལྡན་ཕག་སྐོར་སོ་མའི་སྟག་ལྷ་ཐར་ནང་མི་ནས། ༡༠,༠༠༠ ཚེ་འདས་དགེ་སློང་ཕུན་ཚོགས་འོད་ཟེར་ཆེད། ༤,༧༥༠

ཀླུ་དགེ་བཤེས་དགེ་འདུན་ཕུན་ཚོགས་ནས། ༡,༠༠༠ གཞུང་དགེ་བཤེས་སྐལ་བཟང་བཀྲ་ཤིས་ནས། ༡,༠༠༠
ཚེ་འདས་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱས་ཆེད། ༡༠,༠༠༠ ཚེ་འདས་མགོན་པོ་ཚེ་རིང་ཆེད། ༢,༥༠༠
༢༠༡༣ལོའི་གྲྭ་ཚང་དགེ་བསྐོས་ཀླུ་དགེ་བཤེས་ཡོན་ཏན། ཆབ་རིས་འགག་ཤིང་བཀྲ་ཤིས་རྒྱ་མཚོ་དང། རེབ་ཙ་བློ་བཟང་རྒྱ་
མཚོ་བཅས་ནས་སྐྱབས་རྟེན་སོགས་ལས། ༥,༠༢,༡༠༠
ཚེ་འདས་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོའི་ཆེད། ༢,༠༠༠ དད་ལྡན་ཨོ་བྷ་དང་བདུད་འདུལ་གཉིས་ནས། ༣,༠༠༠
ཚེ་འདས་ཟླ་འབུམ་གྱི་ཆེད། ༡,༠༠༠ ཚེ་འདས་བློ་བཟང་གི་ཆེད། ༡༠,༠༠༠
ཚེ་འདས་དགེ་སློང་བསྟན་པ་རྒྱ་མཚོའི་ཆེད། ༡,༠༠༠ ཚེ་འདས་ལྕཊ་བྱམས་དང་མཁར་བྱམས་ཀྱི་ཆེད། ༧༡༤
ཚེ་འདས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆེད། ༡༠༠ ཚེ་འདས་བཀྲ་ཤིས་དོན་འགྲུབ་ཆེད། ༡༠༠
རྒན་སྐལ་བཟང་འཕེལ་རྒྱས་ནས། ༡༠༠ ཀླུ་དགེ་བཤེས་འཇམ་དབྱངས་བསྟན་དར་ནས། ༥༠༠
ཚེ་འདས་ས་རའི་ཆེད། ༥༠༠ ཚེ་འདས་བདེ་ལྷའི་ཆེད། ༥༥༠
ཚེ་འདས་རིན་ཆེན་ཚེ་དབང་ཆེད། ༥༠༠ དད་ལྡན་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་ནས། ༥༠༠
དད་ལྡན་དགེ་བཤེས་དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོ་ནས། ༢༥༠ དད་ལྡན་དགེ་བཤེས་བློ་བཟང་བསྟན་རྒྱས་ནས། ༣༠༠
དད་ལྡན་དགེ་བཤེས་བསམ་གཏན། ༥༠༠ ཚེ་འདས་ཚེ་རིང་སྲིད་ཐར་ཆེད། ༨༠༠
ཚེ་འདས་ཕུར་བའི་ཆེད། ༦༧༥ ཚེ་འདས་བསོད་ནམས་དབང་རྒྱལ་ཆེད། ༥༠༠
ཧར་དགེ་བཤེས་ཐུབ་བསྟན་བློ་བཟང། ༢༠༠ གུང་དགེ་བཤེས་དགེ་འདུན་ནས། ༡,༡༦༦
བསམ་དགེ་བཤེས་བཟོད་པ་དང། དགེ་བཤེས་ལུང་རིགས་རྒྱ་མཚོ་གཉིས་ནས། ༡༠,༠༠༠

ཚེ་འདས་ཧྲོང་བོ་དཔོན་པོ་ཚེ་དབང་བཀྲ་ཤིས་དང་དཔོན་ཕྲུག་ལྷ་སྐྱབས་གཉིས། རྔ་རྒྱའི་རྒྱན་ཐོ། ཧྲོང་བོ་ལོ་རྒྱལ་དང་ཁྲོ་རྒྱལ་ཕ་བུ་
གཉིས། དད་ལྡན་ཧྲོང་བོ་དཔོན་སྐོར་ཁྱིམ་ཁ་ཡོངས་ཀྱི་ཆེད། ༡,༣༡,༩༢༠
བྲ་ཉེ་དགེ་བཤེས་བསྟན་འཛིན་ཉིན་བྱེད་ནས། ༡༥,༥༥༥
བསྔོ་སྨོན།
འཇམ་དཔལ་དཔའ་བོས་ཇི་ལྟར་མཁྱེན་པ་དང། ། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ། །
དེ་དག་ཀུན་གྱི་རྗེས་སུ་བདག་སློབ་ཕྱིར། ། དགེ་བ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་བསྔོ། །
དུས་གསུམ་གཤེགས་པའི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། ། བསྔོ་བ་གང་ལ་མཆོག་ཏུ་བསྔགས་པ་དེས། །
བདག་གི་དགེ་བའི་རྩ་བ་འདི་ཀུན་ཀྱང། ། བཟང་པོ་སྤྱོད་ཕྱིར་རབ་ཏུ་བསྔོ་བར་བགྱི། །

དཔར་སྐྲུན་རྒྱུ་སྦྱོར་བ།
ཨ་རི་ཨ་མ་སེན་ཊི་རཱ། Ama-Sandra Esner དཔེ་སྐྲུན་བྱེད་པོ་དང་བདག་དབང་།
དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤུངས་བཀྲིས་སྒོ་མང་དཔེ་མཛོད་ཁང་།སྤྱི་ཁྱབ་འགན་འཛིན།
ཀླུ་དགེ་བཤེས་འཇིགས་མེད་བསྟན་འཕེལ།
འགན་འཛིན་གཞོན་པ།
ཀླུ་དགེ་བཤེས་ཕུན་ཚོགས་དར་རྒྱས།
གློག་ཀླད་པར་རྩ་སྒྲིག་སྦྱོར་བ།
གུང་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ།
གློག་ཀླད་ཡིག་འཇུག་པ།
ཧར་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ། ཧར་དགེ་ལེགས་གྲགས་པ། བྱ་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ།
ཧར་ངག་དབང་འཇམ་དཔལ། ཀླུ་ཡེ་ཤེས་དཔལ་བཟང་།
པར་རྩ་ཞིབ་སྡུར་བ།
ཧར་དགེ་བཤེས་ཆུང་བདག ཀླུ་དམ་ཆོས་བློ་གསལ། བྲ་ཉེ་བསྟན་འཛིན་ཉིན་བྱེད།འགྲེམས་སྤེལ་བ།
བྱ་དཔལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོ། ཀླུ་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ། ཀླུ་རྨ་མགུར་བྱམས་པ།
ཀུན་མཁྱེན་གསུང་འབུམ།
གླེགས་བམ་དགུ་པ།
༢༠༡༥ ལོའི་ ༦ ཚེས་ ༢༡ བོད་རྒྱལ་ལོ་ ༢༡༤༢ བོད་ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༥
༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་སྐུའི་གྱ་སྟོན་ཉིན་དཔར་ཐེངས་དང་པོ་བཏབ།དེབ་ཚད་ཨང་།17.3x24 CM
མ་ནི་པལ་དཔར་ཁང་དུ་ཐེངས་དང་པོར་དེབ་གྲངས་ ༡༠༠༠ དཔར་དུ་བསྐྲུན།